Notaty i Wypisy

Tom: 1.

Notaty Wypisy

z Xiąg autentycznych i rzecznych dokumentów oraz

i rozne Materyaly

tyczące się Słownika Jeograficznego Królestwa Polskiego

Vol: I

Od Nr: 1, do 6000.

~~...krótkie opisanie alfabetycznie ułożone, Miast, Wsi, Ziem, Powiatów,~~
~~...ziór, bagien, zamków, miejsc obronnych i wszelkich ciekawych miejscowości w~~
~~w Królestwie Polskiem znajdujących się z dodatkiem różnych do dziedziny pamiątek~~ (pod właściwemi nomenklaturami)
~~wiadomości krótkich wspomnień pod [illegible] nazywa:~~
~~i [illegible] w kraju [illegible]~~
~~[illegible] z imion, nazwisk, i znaczenia [illegible] od najdawniejszych aż do now...~~ i rodziny obywatelskich w kraju znakomitszych
~~— porządkiem alfabetycznym ułożony~~

...raz jeograficzno-topograficzno historyczny Królestwa Polskiego, zawie-
rający krótkie opisanie wszystkich Miast, Wsi, Ziem, Powiatów, gór, rzek, jezior, bagien, zamków
~~miejsc obronnych oraz~~ i wszelkich ciekawych miejscowości w obrębie dzisiejszego
Królestwa Polskiego znajdujących się z dodatkiem, pod właściwemi nomenklaturami
do dziedziny pamiątek należących wiadomości, treści krótkich wspomnień
znakomitszych i zasłużonych w kraju rodzin szczególniej zaś mężów, ~~których~~ z
[illegible], znaczenia i rodziny obywatelskich w kraju znakomitszych, od najdawniejszych
do nowszych czasów — porządkiem alfabetycznym ~~ułożony~~ ułożony — za pomocą wielu
jeograficznych, historycznych (tymże tego dotyczących) i heraldycznych, wiadomości urzędowych czerpanych z
skarbnicy publicznej oraz własnych spostrzeżeń —

przez A. S.
Obywatela Ziemskiego i Emeryta —

1/ Łomnia lub Łomnica [illegible] przy [illegible] ze wszystkich gór od [illegible] się [illegible] nad [illegible] Tatrzańskich [illegible] których najwyższa wzniósłość pod tę [illegible] do 60. a pod [illegible] wielkie do 90. stóp [illegible] –

2/ Rawa miasto obw: [illegible] ludne [illegible] targi i jarmarki wielkie, [illegible] i garnizon (z pułku piechoty) [illegible] na trakcie głównym [illegible] [illegible] – Pod samym miastem [illegible] w miejscu Tatar [illegible] jest wielka fabryka sukienna – drugą [illegible] [illegible] [illegible] od [illegible] miasto Chrześcijańskie od Żydowskiego – w [illegible] Chrześc: [illegible] [illegible] skąd nie [illegible] i [illegible] [illegible] nie [illegible] – Był tu niegdyś piękny [illegible] zamek [illegible] na [illegible] – dwa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (który go [illegible]) [illegible] do [illegible]

– [illegible] w wojnie austryackiej r. 1809. atakowany był d. 1. Czerwca [illegible] francuskie austryakom [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 70. [illegible] i [illegible] pod [illegible] –

3/ W Miechowie [illegible] klasztor S. Trójcy, [illegible] jest przez Kardynała Batorego [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] grobu Chrystusowego – [illegible] w Pamiętnikach o dawnej Polsce Tom II. karta 180,

4/ W Zawichoście był [illegible] bardzo ludnym – wiele szlachty mieszkało w nim, a to był [illegible] Przemysława [illegible] który tu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sandomierza w [illegible] wiele miał [illegible] – [illegible] był [illegible] Przemysławskie [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

5. Wisła czyli główna [illegible] [illegible] Krajowa Wisła pochodzi z [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Baraniej 160. stóp [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 0 3500. stóp nad [illegible] [illegible] [illegible] wschodniej – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 80 ½

6/ Łódź [illegible] rolnicze miasteczko [illegible] w r. 1821. 112 domów: [illegible] i 799. ludn: [illegible] w r. 1821 było [illegible] po [illegible] w nim [illegible] fabr: w r. 1829 miało już dom: num. 65. drewn: 369 i 4273. ludn: – Z [illegible] r. 1839. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fabr: 6. [illegible] 94. drew: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 686. [illegible] wszystkich [illegible] 786. z 14 800. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] najznakomitsze w [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] w tem mieście [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] przędzalnia bawełny z [illegible] [illegible] o sile 60 koni przez P. Geyer [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 180 warsztatów [illegible] – Oprócz tego [illegible] było w: 1839 w [illegible] [illegible] [illegible] i warsztatów 3151. [illegible] 8. [illegible] i 805. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] wyrób perkalów i [illegible] [illegible] przędzalnia bawełny, warsztatów [illegible], drukarni walcowych [illegible] drukarni [illegible] [illegible] [illegible] postęp [illegible] – Ulica główna [illegible] [illegible] [illegible] 5. [illegible] [illegible], 3ma rynkami przecięta, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] przystępną i rozciąga się [illegible] –

[illegible]: [illegible] polska k: 270.

7.) Radzymin miasto i włość ~~należąca~~ do którey należy kilka wsi — starożytny
[illegible] włość oprócz tylko kolonii Dąbrowa która leży nad rzeką Bugiem o
2 m. od Radzymina — wynosi ogólny rozległ. włók 425 morg. z czego pole między
temi łąk i innych lasu 187 włók — Dobra te kupiły w ostatnich czasach od
Pawła barona de Mohrenheim —
8.) Przysucha wieś znaczna i handlowa — rozwinęła zabudowania na górze z starożytnym
kościołem ale zaniedbanym, pięknym ratuszem nowym, miastem najpiękniejszym na Pilicy, zna-
nym fabryką Sukna przez P. Cockerill założoną — —
9.) Puławy słynne z dawna tyle urokami przyrodzenia, sztuki i wspomnień, dzi-
siejsze zaludnienie, dziś już niewiele tej ozdobnej posiadają — W r. 1830. starożytna
[illegible] przemienione w zakład pod nazwą wychowawczy na pensyjnych wyższego, gdzie im
wyznaczone grunta na 45. [illegible] których kilkanaście porządnie dachówką pokryte
już zbudowano — W wojnie austryackiej r. 1809 [w skutek ... z Austryą i ...] nastąpiło tu dnia 13. Czerwca
potyczka między wojskami Polskiemi z wojskami Rossyjskiemi ~~[illegible]~~ [... Rossyą a Krakowem] —
10.) Władysławów niedaleko Koła i Brudzewa starożytne ~~między~~ sławne
miasto nazwane ~~[illegible]~~ [illegible] Katedrą biskupią przez Władysława II ufundowana
~~i stolica~~, a następnie od stolicy [illegible] w starym Władysławowie senior
Wladislavia dla różnicy od Inowrocławia junior Wladislavia, nazwało się
Wladislaviensis. — O tym starym Władysławowie wzmianki przywileje
książąt Mazowieckich, zwłaszcza Konrada I. ~~[illegible]~~ Rezultaty tego
wszystkie sławnego miasta ~~z którego~~ w Chrobrego już ślad [illegible] we-
dług [illegible]: Kościelnym niedaleko Koła i Brudzewa (Jak pisze Naru-
szewicz Tom: 2. str: 445, ale ja sądzę że to ~~może~~ nie było Władysławów
gdzie założona [illegible] Katedra Kruszwicka, w potrzebie sprawdzić
11. Wigry [illegible] między [illegible] ~~Klasztor~~ ~~22~~. Kamedułów wśród borów [illegible] góre
obok [illegible] w pięknym stylu włoskim, pokryty którego [illegible]
[illegible] prowadzący, drzwi z kamienia [illegible] prowadzą do tej samej
tyn; gdzie [illegible] sprawia wielki ołtarz w [illegible]
[illegible] w dobrym smaku wykonany — kilka obrazów pięknego pędzla
Smuglewicza, są ozdobą tej sztuki — (Klasztor [illegible] pięć)
12. Suwałki niedawno jeszcze były wsią do klasztoru Wigierskiego należące —
Przy ulicy głównej o pięknym kształcie — [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
[illegible], a niektóre z nich murowane wyższe i najpiękniejsze miasta —
Niedawno wzniesiono w czystym stylu cerkiew Grecko-Ross: i mieści w sobie piękne
obrazy profesora Blanke, a mury [illegible] uwagi: [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] Suwałk — Jest tu także mury [illegible]
miejsk.
13. Rudzienice dobra [położone] o m: 6. od Warszawy, milę od fabryki Żyrardowa, 1/2 m. od rz.
[illegible], przy drodze [illegible] w okolicy [illegible] i [illegible] wody, gdzie między
[illegible] fabryka cegły glinianych i [illegible] kamiennych — [illegible]
[illegible] murowane pod dachówką oraz drewniane obszerne

14. dobra Łochów i Wolica z przestrzenią 53. włók według miary składające się z których czynszu gotowego od kolonistów z [illegible] i intraty około Zł. 6000. propinacya razem wynosi Zł. 2000 woda [illegible] na wielkie fabryki; folwark około 50 krowy utrzymuje ozimego, siana zbiera się około 200 fur, lecz na potrzeby domowe wystarczający, położone pośród miasta Ramy i Tomaszowa były w r. 1842. z wolnej ręki do sprzedania.

15. W cyli Warzbnie pomiędzy Mokotowem a Królikarnią w odległości wiorst 2. od Warszawy położony w okolicy wyśmienitej [illegible] wznoszony w r. 1842. Zakład leczenia zimną wodą na wzór istniejącego w Gräfenbergu a patentem wydanym przez Rząd obdarzony —
Same budowle wszystkie zrobione na ten cel wystawnie; woda źródlana w najlepszym stanie, takiej temperatury jak w Gräfenbergu; źródła [illegible] dwa razy więcej wody niżeli potrzeba na wszystkie kąpiele. 8. spadowych i [illegible] kąpieli; spadowy jeden z wysokości 15. stóp, urządzonych [illegible] w takim sposobie iż siłą uderzenia równają się tak najsłabszym jak najmocniejszym w Gräfenbergu będącym; wszystkie [illegible] które do [illegible] i [illegible] zastosowane do tego sposobu leczenia, przy pomocy [illegible] z [illegible] tej metody otrzymanego — Zakład ten urządzony [illegible] (1842) na chorych 40, [illegible] był [illegible] w miarę potrzeby [illegible] — [illegible] Nr: 38

15.) Na szczególną zasługuje uwagę zwróć (~~1842~~) most, [illegible] z żelaznymi [illegible] w Wilde pod Płockiem w r. 1838. zbudowany przez Inżeniera P. Frankowskiego, pod naczelnym kierunkiem P. Urbańskiego Podpułkownika Inżyn: [illegible] i [illegible] Straży [illegible]

16. dobra Pinczów położone nad rz: Mierzawą i rz: Nidą [illegible] mil 4. od Wisły, 5. od Kielc, 2. mile od Jędrzejowa, tyleż od Chmielnika, Buska i Wiślicy, 3. od [illegible] i Wodzisławia, 9. 6. od Krakowa. Grunta [illegible] prawie wszystkie pszenne — Obfitują w kamień przydatny do murowania i robót rzeźbiarskich [illegible], tudzież kamień wapienny i gips, mają wielkie przestrzenie łąki, wody, lasy i [illegible] — Dzielą się na 4. klucze: Pinczowski, [illegible], Michałowski i Młodzawski —
Miasto Pinczów leży w ich środku nad rz: Nidą — Jest na około opasane murem, [illegible] jednej, która dotyka do Nidy — Zawiera 410. domów większej części murowanych. Ma dwa klasztory, szpital, szkoły podwydziałowe i parafialne — Dwa pałace i wiele domów ozdobnych — Ludność wynosi do 5000. w której jest dosyć znaczna profesyonistów wszelkiego rodzaju, to jest [illegible] rzemieślników i artystów — Do roku bywa 12. jarmarków i targi raz na tydzień — ([illegible] gruntowy [illegible] wynosi Zł: 4600) czysty rocznie Zł: 51800. [illegible] czysty przeszło 16000. [illegible] Dobra te były od lat dwóchset kilkadziesiąt w ręku jednej familii, przeto wchodziły pod prawa ordynacyi czyli fidei Kommissu przeszło od lat dwóchset — W r. 1813. Jan Olbrych Szaniecki nabył te dobra od Margrabiego Wielopolskiego ich dziedzica za summę 5300000. Złp:

17. (Raszyn) Tu waleczny Cyprian Godebski odpierając napad nieprzyjacielski na czele swego pułku ugodzony śmiertelnym razem, o to tylko prosił towarzyszów broni aby nie pozwolili [illegible] nieprzyjaciele. Godne jego życzenie spełnionem zostało! [illegible] który tak [illegible] broni —

18. Konfederacya Oleśnicka (czyli ta) pod laską Wiśniowieckiego, [illegible] Litwie i [illegible] siana niezgody między możne domy, a [illegible] przyłożyła się —

19. Radzicie o m: 3½ od Warszawy, 1½ od Błonia a ½ m. od stacyi [illegible] kolei żelaznej, mają [illegible] i gorzelnię o 2. [illegible], wszystkie budynki [illegible] murowane — dwór obszerny i [illegible] z officynami, [illegible] wiatrak i [illegible] ogród owocowy i warzywny, staw i 3. [illegible] w ogrodzie, łąki z których zbiór siana wynosi fur 120.

20.) Sławków jedno z miast dawnego X: Siewierskiego ma szczupłe w porównaniu z innemi w tej okolicy grunta, ma także i las własny – w rozkosznem położeniu nad rzeką Białą Przemszą – [illegible] ogromne walcownie blach cynkowych w ruch wprawia – Jest to miasteczko jedno z najdawniejszych w Polsce i niewątpliwie poprzedza inne miasteczka, przyległy mu z Krakowem [illegible] w odległości mil 7 w całej sięgłości zniszczone, jednej z najpiękniejszych Ulic w Krakowie staromiejsko Sławkowska nadano [illegible] tutejszego [illegible] nadgrobek [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (z [illegible])

21.) Żarki miasto dosyć starożytne i jedno z najhandlowniejszych i najludniejszych w pow: Olkusk: Słynne ongi dawniej w całej gub: [illegible] na owe, dłużej było w posiadaniu jednej znakomitej (familii) rodziny, niedawno zaś przeszło na własność [illegible] z [illegible] [illegible] [illegible] dla całego kraju wpływającego, Bankiera Piotra Steinkeller – Zakłady tutejsze [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] znajdują się otwarcie i [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ interes fabryczne olbrzymich cylindrów do wyrabiania [illegible] [illegible] fabryczne [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] warsztaty blacharski złotarski i ~~[illegible]~~ – ~~[illegible]~~

22. Wiślica – Po uregulowaniu w r. 1843. dwóch przyległych wsi Turowa i Kurowa do kamlaryi tego miasta [illegible] z funduszu [illegible] [illegible] [illegible] tytułem [illegible] [illegible], wystawiono w tem mieście ratusz obszerny który otaczają starożytne mury ~~[illegible]~~ upadkiem grożące [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z czasów Kazimierza Wielkiego [illegible] [illegible].

23.) Słupia nędzne miasteczko leżące u podnóża Łysejgóry – Droga usiana kamieniami [illegible] dosyć prosta i szeroka obrosła z obu stron [illegible] [illegible] i [illegible] prowadzi na szczyt góry na której znajduje się ~~[illegible]~~ starożytny [illegible] klasztor X.X. Benedyktynów

24. Łysagóra – góra [illegible] ~~[illegible]~~ w [illegible] gór ciągnących się z tej strony Wisły od zachodu na wschód, które światły nasz geolog Staszyc, Łysogórami nazwał – Długość ich wynosi 7. mile polskie – od wielu nazwaną też Świętym Krzyżem od klasztoru na niej wzniesionego – Piękny las w którym znajdują się różnego gatunku drzewa olbrzymiej wielkości, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], okrywa całą górę wyższy [illegible] [illegible] [illegible] na której [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] klasztor X.X. Benedyktynów – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] tej wielkiej [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obrazami Smuglewicza [illegible] [illegible] dzwon starożytnej 10. cent – [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] z [illegible] Dembińskiego – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1843.

25. Wodzisław przy: Nida – Sobkowska w pow: Stopnickim znajduje się glina ogniotrwała w zawartej ilości, ~~a która~~ [illegible] do wyrabiania [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] do niej w r. 1843. zakład [illegible] [illegible] o [illegible] [illegible] –

26. Olsztyn zwaliska zamku – najpiękniejsze w Polsce – którego murowane baszty (wyglądają jak olbrzymy [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] w skale – U stóp jego leży nędzna mieścina

27.) Solistówka alias Szilistówka wieś nat: (co nie do dóbr Rogzowa) nad rzeką tego imienia która wpada do ~~[illegible]~~ Drzestowa ~~[illegible]~~ Tu zaszło z tego [illegible] w d: 12 Czerwca r. 1832. Jan Bohi[illegible] weteran [illegible] [illegible] 6. Uniwersytetu Wileńskiego [illegible] 86 [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] 72. [illegible] w wieku lat 86.

28. Łyszkowice [illegible] Xiężna Łowickiego [illegible] [illegible] [illegible] 1043. pr: 251. [illegible] [illegible] [illegible], które mają rozległych i 20. [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] – w [illegible] tych znajdują się ryby: karpie, liny, [illegible] [illegible] nr: 198. pręt: 194. a [illegible] woda [illegible] – w [illegible] [illegible] 9. w których (~~[illegible]~~ się) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] i [illegible] – Prócz tego [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1843 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gatunku ryb, znajdują się [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] P. [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tej okolicy.

29.) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – Grunta Łowickie [illegible] się w [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible], jak się [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. P. [illegible] [illegible] do [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] do [illegible] [illegible] [illegible], to [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Ustawiony łatwo przez warstwy piasku do których wind przyść można w których to ostat-
[illegible] kamienie mate albo brody głęboko wyorane i tym sposobem
grunta wyporne i małym krokiem [illegible]. Grunt w [illegible] nad powierzchnią wcze-
[illegible] uprawa roślin [illegible] i gminne obfite [illegible] co na [illegible] zna-
cznej [illegible]

30/ Zbraniec (?) [illegible] składające się z miasta Lubranic mającego w sobie wszystkich
domów 154. z których 8. murow. pod dachówką. 14. w [illegible] [illegible] murow-
any z [illegible] [illegible] pomimo zarazem bramą wchodzącą na cmentarz otwartą
plebania z [illegible] murowaną — 2/2 folwarku i wsi Lubraniczky [illegible]
[illegible] i kilku innych wsi — Miasto Lubranic leży przy strudze r. Chr-
[illegible] z Zytowiączką — Dobra te mają rozległ: około 180. włók [illegible]: gruntu pszennego częś-
cią [illegible] Klassy 1. — Nabyte przeszłości do [illegible] Mirosławskich przez [illegible] Stubickich —

31/ W dobrach Urzecze duże (Mazowsza Kozienice r. 1844) od Warszawy w: 4. od Tarczyn wiorst
6. od Grójec w: 8. od Raszyn w: 12. od Góry w: 26. [illegible] wsi [illegible] od Tarczyna [illegible]
te tworzą 3. duże stawy, nowo wybudowany, o 3. [illegible]

31. Dobra Przystałowice duże i Bałków mające rozległości włók 83. mor: 24. obfite łąki
[illegible] w [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] włók 13. [illegible] Góry [illegible]

32. wieś Warszewice gminna i [illegible] mająca powiat Warszawskiego w r. 1598. [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] do Jana Warszewickiego [illegible] [illegible]
[illegible] do [illegible] w [illegible] Górze —

33. Ozarów (lub Ożarow) [illegible] w ostatnich czasach do [illegible] w dniu 23 [illegible] 1844. Hrabi Branwa
[illegible] 6. Cztonka byłego Towarzystwa przyjaciół nauk, [illegible] [illegible]
naukowego i innych [illegible] [illegible] (w [illegible] przy trakcie od Sochaczew do [illegible]) leży 8. m. od Warszawy, 7. od Błonia — [illegible]
[illegible] się w niej gorzelnia parowa [illegible], browar, [illegible] budynki dworskie i karczma murowana
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 51900

34. Dobra Włochy składające się z folwarku Włochy i wsi zarobnej Solipsy, od Warszawy o
5. wiorst obejmujące przestrzeni włók 33. mor: 12. [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible], [illegible]
przestrzeni [illegible] ... nabyte w r. (1843.) do Tadeusza Hr: [illegible] b. Ministra i Senatora
[illegible] Król: Pol: /1844.

35. Dobra Tarchomin z przyległościami Nowodworą, Świdry, Dąbrówki szlacheckie, Dąbrówki Gry-
bowskie, Płudy, Łęgi, Choszczówka, Marysin z osadą, [illegible] Tarchomińska i [illegible] nad samą Wisłą
o 8. wiorst od Warszawy, obejmujące w ogóle przestrzeni włók 107. mor: 17. [illegible] pol. [illegible]
cam, ogrodem, [illegible], [illegible] przy drodze bitej Warszaw: Kaderob, Pułtusko zwanej, nabyte
w r. 1843 do Tadeusza Hr: Mostow: Senat: Ministr: Król: Pol: /1844

36. Dobra Wiązowna składające się z folwarków Wiązowna i Majdany z wsi [illegible]
Wiązowna, [illegible], Rzeczyce, Bździak, Gorzanka, Boryszew, Pohulanka, [illegible]: Michałówek
(przy trakcie [illegible] Lubelskim) o m: 3 od Warszawy a 1 1/2 od Miasta Mińsk rozległ. włók 272. mor: 22 [illegible] nowo: pol:
z których same lasy zajmują włók 243. — w [illegible] [illegible] gruntu [illegible] browarem [illegible],
[illegible], 2. młyny na r. Świdrze, [illegible] [illegible] i w ogrodzie [illegible] — Nabyte do r. 1843
do Tadeusza Hr: Mostow: Senat: Ministr: Król: Pol: /1844/

37. Lubiec przy trakcie bitym z Warszawy do Lublina przy którym [illegible] [illegible]
[illegible] w tym [illegible] granicami [illegible] się z [illegible] [illegible]

38. Warszawa (miasteczko) o 2. wiorsty od Mokotowa na południowej [illegible]. U podnóża góry [illegible] a Podlaskie
to miasto [illegible] i źródłem z których wody do [illegible] [illegible]. Od [illegible] [illegible]
[illegible] a tej obfitości wód [illegible] te [illegible] wody [illegible] wsi [illegible]
[illegible] zdrowia ciągle świeża i [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] do [illegible] się zmieniły wody.

39. folwark Sól w dobrach Ordynacyi Zamoyskich: mil 3. od Zamościa – 1½ od Tarnogrodu, 1/4 m: od Biłgoraja m: 3. od Krzeszowa nad rz: spławną Sanem – ma gruntu ornego morg: 566, łąk m: 108, pastwisk m: 58. Sprzy stacyi Kolei żelaznej Ruda, 6. m. od Warszawy

40.) Żyrardów osada fabryczna mil: do dóbr Guzowa w Sochaczewskim – założona na [illegible] w roku [illegible] 13. gruntu – których [illegible] pod zabudowania [illegible] – w tej osadzie znajdują się następujące zabudowania: [illegible] murowane – 18. domów [illegible] murowanych – W Żyrardowie znajduje (1844) fabryka wyrobów lnianych do [illegible] tylko wyrobów pod firmą Karol Schultz i wspólnicy, założona w gruncie fabryczny, [illegible] Żyrardów [illegible] 18. [illegible] na prawie emfiteutycznym, z obowiązkiem [illegible] po [illegible] morg: 18. [illegible] Towar: [illegible] [illegible] rocznie [illegible] 1. kop. 50. [illegible] sprzedanych, [illegible] 3. piętrach [illegible] murowanym o 3. piętrach [illegible] i [illegible] w 3. [illegible] składa się z domu fabrycznego murowanego [illegible] w Szymce [illegible] i blich [illegible] i [illegible] murowanego: W [illegible] [illegible], [illegible] – [illegible] folwarki i [illegible] od niej

41. Szrokowola miasteczko ma rozległości około włók 40. morg. 19 gruntu kupieckiego, włości 2:3. [illegible] w [illegible] – wszystkie zabudowania są drewniane – w środku rynek, obszerny kwadratowy, i ulice pobocznie w prostej linii zabudowane, [illegible] mają się: [illegible] Gołębska, Puławska, Rybna i Kocka – Jatki [illegible] i [illegible] w tem miejscu nie ma: [illegible] – Domów i chałup z zabudowaniami gospodarskiemi znajduje się 83. – W środku rynku jest ratusz drewniany przeznaczony na areszt policyjny – We wsi [illegible] [illegible] pod Szrokowolą położonej jest pałac murowany na piętro zwanie [illegible], oficyna również o piętrze murowana [illegible] – i [illegible] murowana z [illegible]

42. Płouszowice i Dąbrowica dobra [illegible] Stanisława Lingnau (1844) w Płouszowicach dwór murowany [illegible] – [illegible] przy drodze bitej z Lublina do Warszawy wiorst 9. od Lublina – 2 m. od [illegible] Markuszowa. [illegible] 5 m. od niej [illegible] [illegible] Dąbrowicy jest [illegible] [illegible] spustoszały o 2 [illegible].

43. Szułec albo Sołec – W czasie zwad Książąt Wielkopolskich z [illegible] w r. 1259. Bolesław Książę Wielkopolski napadłszy na [illegible] [illegible] obiegnawszy, w [illegible] Sołeckim [illegible] [illegible] rozproszył [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] Wojewodę, który [illegible] i wielu z nich w niewolę [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] się [illegible] –

44. Przemyków lub Przemankow – w połowie 13. wieku [illegible] [illegible] Przemankowa, [illegible] Biskupi Krakowscy, otoczeni Mnogimi i [illegible] obywatelami, przez [illegible] się tajemne z Litwinami i [illegible] [illegible] przeciw Bolesławowi Wstydliwemu – [illegible] [illegible] w kraju [illegible] i spustoszenie –

45. Radoszki – W czasie wojny szwedzkiej w połowie 17. wieku [illegible] [illegible] [illegible] konfederacyi z [illegible] w kraju, [illegible] się [illegible] i [illegible] [illegible] i [illegible] od dawnych czasów do Biskupstwa Sandomierskiego należących [illegible] zapadły wyrok r. 1670. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] –

46. Jan Tęczyński Woj: Krakow: [illegible] r. 1621. [illegible] Sw. Ruminalda [illegible] [illegible] [illegible] Zrembice i Wolice, który też w skutek [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] przy [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible]

47. [illegible] wojny z Krzyżakami w r. 1330. gdy Krzyżacy usadowiwszy się nad Drwęcą, [illegible] przy [illegible] Władysławowi Łokietkowi [illegible], [illegible] [illegible] do [illegible] [illegible] – sam z [illegible] się [illegible] Bo: [illegible] [illegible] – Tymczasem [illegible] [illegible] [illegible] Krzyżacy [illegible] [illegible] przybyli, [illegible] król [illegible], [illegible] się [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] o [illegible] [illegible] [illegible] siły Polskie i [illegible] ich [illegible] bitwy, [illegible] [illegible] – Krzyżacy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ich obrony –
[illegible] [illegible] Polakami na [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible]

48. dobra Rzgnów składające się z wsi folwarku i parafialnej Rzgnów – wsi wolnej, Podskarbie Królestwa [illegible] i z kolonii Annostawo – wraz z [illegible] Lit: B i Kolonii Łasuchy [illegible] mają rozległ: w sposób przybliżony około 222. włók miary chełm: zakupiony do r: 1845. [illegible] Stanisława Kazimierza [illegible] – [illegible] [illegible] o [illegible] z [illegible] [illegible] i [illegible] murem [illegible] i [illegible] [illegible]

49. w Przedborzu zakład fabryki sukna własności Johna Cockerill [illegible] pod firmą L. Eichman et Comp (1844) umieszczony się w obszernym gmachu fabrycznym murow: 2 piętrowym, cynkiem krytym – przy nim są 3 domy [illegible] jednopiętrowe dachówką kryte, 5 domów mur: [illegible] cynkiem krytych, 4 dom: mur: parterowych, folusz o 8 stępach, tartak o 3 piłach – wszystkie te budynki na obszernym [illegible] [illegible] [illegible] jako [illegible], w sobie maszyny, warsztaty i wszystko potrzebne do wyrabiania [illegible] 2000. postawów sukna, a których [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible], [illegible] nadać. –

Do fabryki tej należy prawem emfiteutycznym folwark Wola Przedborska mający ogólnej rozległ: 2039. morg: 171 pręt: z których 1000. morg: gruntu ornego klasy 1. 2. reszta łąki, lasy i pastwisk – dom mieszkalny, z obszernym ogrodem i porządnie [illegible] [illegible] [illegible]. Do tego folwarku należy kopalnia kamienia ciosowego czerwonego i żółtego z którego budowany był bulwark nad Wisłą w M. Warszawie i kopalnia ~~[illegible]~~ kamienia wapiennego – ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] miasto Przedborz, karczmę, [illegible], [illegible] [illegible]

50. dobra Pradła składające się z folw: i wsi zarob: Pradła, [illegible] fabrycznych ~~[illegible]~~ Pradłach z folw: i wsi zarob: Siedliszowice, wsi zarob: Gołuchowice – odległe od m: Pilicy 1½ od Szczekocin 2 od Żarek 3, od Olkusza 4½ – w Pradłach są: piec wielki z maszyną [illegible], [illegible], [illegible], piec do wypalania rudy – kopalnia i kopalnia [illegible] [illegible] – dobra te należały ~~[illegible]~~ r: 1845 do Sukcesorów Jana [illegible] [illegible]

51. Pilaszków wieś i folwark ~~[illegible] [illegible] [illegible]~~ z części [illegible] lit: A i B i folw: Pogroszew od Warszawy mil 3. od Błonia m: 1. wraz z przyległym folwarkiem Pogroszewo mają ogólnej rozległości włók 71. mórg: 1. pręt: 123 miary nowopol: z których folw: Pilaszków posiada włók 40. mórg: 13. pręt: 40 ~~[illegible]~~ folw: zaś Pogroszew włók 30. mórg: 17 pr: [illegible] 203. znaczna ilość łąk, grunta te więc [illegible] [illegible] [illegible] –

52. dobra Łowiczek składające się z wsi [illegible] i folwarku Łowiczek, wsi folw: Świnki, kolonii Świnickie, [illegible] ~~[illegible]~~ Tomaszew [illegible] i [illegible] – odległe od Miasta m: 2 od Służewa i Osięcin tylko – od [illegible] m: 3. i tyle od Włocławka – należą do Sukcesorów Gabryela Podoskiego (1845) – mają ogólnej rozległości w sposób przybliżony około włók 114. mor: 22 [illegible] nowopol: gruntu klasy 2. 3. 4. – w Łowiczku [illegible] Czentrak – [illegible] parafi: o [illegible] [illegible] wieżach z kościołem w połowie z [illegible] (szachulcu) deskami pokryty (1844) w drugiej połowie murowany dachówką pokryty o 4 ołtarzach.

53. Winiary wieś Lubo [illegible] pusta, była niegdyś od Nalesian dość odwiedzaną – Zdobią ją obszerne zabudowania, browarne dostarczające na całą okolicę piwa, porteru, oraz porządna obszerna z salą – Wzgórze przyległe okryte było przed kilkunastu laty [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Warsz: miano tu stawiać pomnik Napoleonowi. Winiary zaczynają się od [illegible] [illegible] w r: 1843 [illegible] browaru przy tutejszym [illegible] [illegible] trochę ożywiać, ~~przed [illegible] laty~~ [illegible] obory zabawy [illegible] [illegible] –

54. Opatówek miasteczko około 2000 mieszk: mające, osobliwe gmachem fabrycznym [illegible] na bagnach [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible]. Ogród tutejszy założony został na bagnach przez s. p. [illegible] i [illegible], [illegible] kanał, [illegible] wodospady, kamienne mostki [illegible] Namiestnika Zajączka, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Obacz Nr: 318 w L: 1847-48. Dominium to odmienione się [illegible] gospodarstwem

a [illegible] miejsce wprzód [illegible], przemienione w prześliczne aleje, trawniki, klomby i przyozdobione ciągle [illegible] roślinami. — W drugie [illegible] [illegible] Świątek [illegible] się tu [illegible] zburzony, a ten pierwszy [illegible] się po alejach Opatowskiego ogrodu — [illegible]

55. Solec miasteczko od Wisły [illegible] od [illegible] M: [illegible], 10. m: od Krakowa, 2. od Buska — Bliskość zdroju z pięknym ogrodem [illegible] miejsca [illegible] [illegible] dobr [illegible] Stadnica, [illegible] Wiślicka nad Wisłą i Czarkow nad Nidą, położonych, [illegible] Busko [illegible] [illegible] [illegible], przyczyniły się nie mało do [illegible] [illegible] [illegible] te.

56. Dobra Krasocin z wsią [illegible] i folwarkami: [illegible] [illegible], folw: Lipie i [illegible] [illegible], Rogalów, Lipia góra, [illegible], Pomiane lub Jakubów, Huta [illegible], [illegible] i [illegible] — graniczą z dobrami Czarnocinem, Jedle, Sułkowem, Ludyną, Skorkowem, Chotowem, Świdnem, Lasocinem i Lopuszanem, należała dor. 1814 do [illegible] Rodlewskich — Poprzednio około r. 1828. posiadał je Wojciech Dobiecki Podczaszy Chełmski, syn Andrzeja Podczaszego Sandomierskiego. W Krasocinie dwór, folwark, kościół murowany o [illegible] — gleba gruntu w ogóle [illegible], w polach [illegible] [illegible] osobliwie w [illegible] [illegible], [illegible] w łąkach i lasach [illegible].

57. [illegible] dobra JJr: Mierzejewskich, które wiekopomnej pamięci [illegible] Cesarz i Król Alexander I. ile razy tam gościł, przyzwyczaił się płacić, twierdząc że tu narażał byłaby dla tego [illegible] miejsca [illegible] — Budynki i sprzęty do wygody na krótki pobyt Monarchy w ogrodzie służące, po dziś dzień /1845/ z najwyższą starannością i uszanowaniem utrzymują się — Położenie tego miejsca nad Bugiem [illegible] jest [illegible], a na tem właśnie wzniesieniu stoją zabudowania [illegible] obok których jest piękny ogród [illegible]. —

58. Jartów miasteczko należ: do dóbr [illegible] Czekarzewice osiadłe przez [illegible] katolików najwięcej z rolnictwa utrzymujących się i przez żydów handlujących, obejmuje 190. Numerów z placami pustemi, ludności [illegible] 1500. osób — Dom [illegible] z [illegible] murowany — kościół S. Trójcy murowany, a przy nim [illegible] Jartowie [illegible] 138. [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] około 726. włók — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Wolki Jartowskiej, a pod miasto dochodzi mały strumyk z [illegible] od Czekarzewic [illegible] się. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

59. dobra Lubiatów i Zakrzew [illegible] (w r. 1845) do [illegible] Gorczyńskich składają się z wsi folw: Lubiatów z [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible], i z folw: i wsi Zakrzew — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] włók 60 morg: 17 pr. [illegible] [illegible] w gruntach [illegible] [illegible] położenia [illegible] [illegible] odległe są od Warszawy mil 16. od Kozienic [illegible] 2. od Wolborza [illegible] od [illegible] [illegible] i Sulejowa nad Pilicą mil 2. — graniczy z wsiami [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] i [illegible], Drzazgowa [illegible] i [illegible], przez które [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] przechodzi — [illegible] [illegible] [illegible] nad Wolborką położonych — [illegible] w r. 1845 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] na Złp. 367,1[illegible] [illegible] [illegible] 55,071. [illegible] 25. [illegible]

60. bitwa pod Raszynem, wiekopomną stawa chwałą Polaków — Przez 10. godzin walczono [illegible] [illegible] przemagającej siłe — Noc przerwała bitwę [illegible] [illegible] nasze [illegible] na wodzie nieprzyjacielskiemi [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

61. Ścinawa [illegible] [illegible] murowany w r. 1845 przez [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — Dom [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible]: 2 [illegible] na dobra Ścinawie [illegible] wynosi Złp: 67,100.

62. W Łowiczu zbiegają się drogi bite, jedna która prowadzi do granicy pruskiej, druga do miast fabrycznych Zgierza i Łodzi — W r. 1845 otworzoną drogę żelazną do Warszawy przez Łowicz zkąd się jakoby [illegible] [illegible] co [illegible] współczesne [illegible] ma się wzrost i podniesienie. [illegible] pod murem [illegible] ... płynąca Narew prawdziwie malowniczy widok.

63. Łomża (w ostatnich czasach pięknie się pobudowała) — Cały rynek nowy domami piętrowemi jest zabudowany, i po wielu innych ulicach podobne domy wzniesiono, a dom [illegible] i Hotel pod Złotym Krzyżem, tak że swej obszerności i [illegible] i piękny architekturą pierwszą ozdobę miasta stanowią. —

64. Tyczyn folw: i wieś zarob: własn: (1845) do Jgnacego Dobrskiego Sędz: pokoju Okr: Sieradz: [illegible] rozległ: około 26. włók nowo: 5. miary nowopol: grunta klasy 4, 5 i 6. — Dobra Tyczyn graniczą: na wschód z dob: Potrzykowem, na południe z Ligotą, na zachód z Sokołowem, na północ z dobrami Chojne — [illegible] podatków opłaty [illegible] dostały w drodze subhastacyi przez Rząd nabyte zostały [illegible] [illegible] były w r. 1854. [illegible] 697 [illegible] 16.

65. Pilichowice dobra z śmiercią w dniu 1. Listop. r. 1845 Tomasza Caryusza Wolskiego, Sędziego Pokoju Okr. Konińskiego, którego cnoty i wolności [illegible] w obywatelstwie wszystkie [illegible] —

66. Dobra Orzechowiec w r. 1845 Fran: Hr: Wodzickiego [illegible] położone od rzeki o m: 2½ a od Kolei żelaznej o mil 4. do Żarek odległe [illegible]

67. Łazienki letni pałacyk Królewski w rozkosznym ogrodzie pośród ocienionych drzew i między przezroczystemi stawami przez Króla Stanisł: Poniat: wystawiony — arcydzieło gustu i jeden z najpiękniejszych domów wiejskich Królewskich w Europie — dobrach Czaplickiego [illegible] się [illegible]

~~68. W Kisielinie i w Brzeznie Lit: były kościoły aryańskie który w połowie 17. wieku obalił [illegible] czarto [illegible] był [illegible] przez Trybunał Lubelski [illegible] w swych dobrach przytułek ostatecznym w czasie aryanów Rakowskich —~~

69. wieś Siedliszcze. Po wypędzeniu Aryanów z Lublina w r. 1648 przenieśli się oni z swym kościołem do wsi Siedliszcze — Tu po śmierci Krzysztofa [illegible] [illegible] pasterstwo stawny w dziejach aryanizmu Polskiego Andrzej Wiszowaty wnuk Socyna

70. Radostów wieś! — Po zniesieniu r. 1638 kościoła aryańskiego w Rakowie, otworzyła go Gmina Rakowska w pobliskiej wsi Radostowie gdzie był [illegible] od r. 1649 do 1652 sławny w dziejach Aryanizm Pol: Andrzej Wiszowaty wnuk Socyna, gdy dziedziczka Rakowa przeszła na katolicką a ten osiedlił proboszczem katolickim kościół w Radostowie — Wiszowaty był zmuszony w Urzędowie wyniósł się na Wołyń w

71. Część Zakrzewa Lit. A. nabytej w 1845 do Sukcessorów Władysł: Wolskiego, rozległa 12. włók 5 mor: 26. pr: m. nowopol: ma wspólne pastwisko z dobrami Brudnia w tejże rozległości włók 9. mor: 20.

72. W Rawie miało swoje Kollegium Jezuici założone r. 1624: przez Pawła Wołuckiego Biskupa Włodzisławskiego — W r. 1738. było w niem 17. Jezuitów

73. W r: 1845 we wsi Krzepowie położonej w okolicy zawartej między Pilicą i [illegible] w [illegible] [illegible] rozsiadłe starożytnego kamienia [illegible], odkopano z głębi ziemi szczątki [illegible] [illegible] ludzkie, szczątki urny części pojedynczy, na której były [illegible] ślady rzeźby całowieka co się znajdują z [illegible] nieozdobnie, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z Wszystko [illegible]

74. dobra Zagość i Samogniew nabyte w r. 1846. Felicyanny z Walewskich Dembowskiej w Samogniewie w pierwszej połowie 19. wieku ~~był dwór~~ stanął dwór murowany w sąsiedztwie z cegielnią i innemi gospodarstwa –

75. Lubora dobra nabyte w r. 1846. Karoliny z Sędzimirskich [illegible] – na których tejże stanął w sąsiedztwie w pierwszej połowie 19. wieku dwór [illegible] z cegielnią i [illegible] gospodarstwem
w r. 1854–55. powiat Lubora Henryka [illegible]

76. Są powieści że w okolicy pod [illegible], około [illegible] kopano malachity; dziś w tych miejscach nie znać żadnego śladu dawnych robót, a nawet nie ma podobieństwa do istnienia tamże kruszcu miedzianego –

77. W Korczynie nad Wisłą były dawniej szkoły Jezuitów które za rozkazem Króla Jana III i dekretami Trybunalskiemi w latach 1691 i 1692 zamknięte, jakoteż Augusta II. gdy je znowu pozwolono się otworzyć, zostały zamknięte –

78. Złotoryja wieś i włości należące ~~[illegible] 1846~~ w ostatnich czasach do ś.p. Maryi z Hrabiów Potockich Hrabiny Mostowskiej – graniczy od wschodu i południa z rzeką Narwią która zarazem stanowi granicę między Cesar: Ross: a Król: Pol: od zachodu z wsią szlachecką Babinem i dobrami Hr: Potockiego, od północy a także z tymiż dobrami Hr: Potockiego i rzeką Narwią – oszacowane były w r. 1845. przez [illegible] na r: zł: 37148. kop: 30. ob: Not: 6/27.

79. Śliczna posiadłość Wierzba (część W: A.) czyli Wierzbno [illegible] jako miejsce [illegible] z którego rozkoszny i nader przyjemny widok roztacza się na Łazienki Królew: Wilanów, Czerniaków i okolice zawiślańskie, w pobliżu [illegible] leży blisko za rogatkami Mokotowskiemi przy trakcie głównym [illegible]. Ma pałacyk ozdobny i kilka niedawno zbudowanych domów, w których przez lato [illegible]. Są oraz zabudowania gospodarskie i ogrody w najlepszym [illegible] rzędzie; także [illegible] blisko 70. [illegible] to jest miejsce także uczęszczane, w którym sławny [illegible] tysiącom ludzi przynosiło zdrowie – z Kur: Warsz: 1846. Nr 139

80. gdy Jenerał-Lejtnant baron Korf wszedł w posiadanie dóbr Wilanów, tytułem darowizny mu wydzielonych z części [illegible], dobra te w r. 1846. oddane zostały na własność Skarbu –

81. W Pilicy schludny Reformatów kościołek zbudowany r. 1746. przez Maryą z Wesslów [illegible] [illegible] z nagrobkiem Podskarbiego [illegible] tu spoczywającego

82. dobra Żabia Wola na trakcie między miastami Nadarzynem i Mszczonowem o mil 4. od Warszawy, a milę od Grodziska, mające [illegible] w gruntach [illegible] włók 48. [illegible], w tej chwili było w r. 1846. [illegible] dobra [illegible] włók 11. dwór murowany [illegible]

83. dobra Oronne od Radomia mil 3. od [illegible], składające się z 3 folwarków oprócz wsi [illegible], obfitujące w żyzne grunta i nadrzeczne łąki [illegible] (w r. 1846) [illegible] pałac z officynami [illegible] ogrody angielskie i oranżerya – zabudowania wszystkie murowane – w r. 1846 [illegible] dobra te nabyte do [illegible] – [illegible] za zł: 362680. czyli rubli sr: 54602. sprzedane zostały w drodze [illegible] przez publiczną licytacyą –

84. w nowej Aleksandryi (Puławach) (czyli Instytut Aleksandryjski wychowania Panien przy którym [illegible] kaplica [illegible] Ruski [illegible] kościołek w guście gotyckim [illegible] w r. 1846.
[illegible]

85. dobra Kuflew do [illegible] Hr: Łąckiego w r. 1846 [illegible] Wola [illegible] Hr: [illegible] około 700. [illegible] około 400. [illegible] w r. 1846 [illegible] 31. [illegible]

w kronice ... przyjaciel: 7/9 Lipca 1844 ... dobra ... wedały przez Jadwigę, a Hrab: Łączkich Dąbrowskich – Bronisław Dąbrowskiego ... za Summę z: 129,000 które gdy ... ... niedopełnili, ponieważ ... w r. 1846. ... przedaż dóbr ...–

86. ~~Lokalne~~ Staszów dobra ... w r. 1846. Adama Hr: Potockiego – dobra Staszowskie obfitują w lasy, ... kamień i wapno –

87. Dobra Łowna z przyległościami w dawniejszych czasach należały do Opactwa XX. Kanoników regular: w Czerwińsku ... potwierdzone bullą Adryana IV. Papieża który dobra te i inne klasztoru Czerwińskiego na prośbę Gwidona Przełożonego tegoż zgromadzenia przyjmuje pod opiekę Stolicy Apostolskiej.

88. Dobra Nadzelsk należały w dawniejszych czasach do Opactwa XX. Kanoników regular: Czerwińskich, potwierdzone bullą z r: 1155. Adryana IV. Papieża który dobra ... Czerwińskiego ~~a ...~~ klasztorowi na prośbę Gwidona Przełożonego tegoż zgromadzenia przyjmuje pod opiekę Stolicy Apostolskiej. –

89. Krótki opis dóbr Lubartowa w r. 1846. przez Bank na sprzedaż wystawionych

Dobra Lubartów w Gub: i Pow: Lubelskim położone, składają się z 2 Miast Lubartowa i Firleja, 20 Folwarków, 39 Wsi zarobnych i Osad czynszowych, razem Numenklatur 61, a Ludności około 13,000 dusz. Główny punkt Dóbr, Miasto Lubartów, położone jest na trakcie pocztowym między Lublinem a Siedlcami, odległe od Warszawy mil 20, z których 15 mil szossą, od Lublina mil 3½, od Miast Handlowych Kazimierza i Nowej Alexandryi (Puław) mil 6, od Łęczny mil 3, od szossy mil 3½, przez całe Dobra w długości mil kilku płynie rzeka spławna Wieprz, wpadająca o mil 4 od Wisły pod Iwangrodem. Powierzchnia Dóbr wynosi przeszło 2100 włók chełmińs: co czyni włók magdeburgskich 4800; w tem jest przestrzeni pod lasami włók chełmińskich 900, Łąk Folwarcznych włók chełmińskich 77. Gruntów ornych Folwarcznych włók chełm: 358, między któremi znaczna część jest gruntów pszennych. Na 10 Folwarkach zaprowadzone już jest gospodarstwo płodozmienne. Lasy nowo-pomierzone, i zamknięte są w drzewo wszelkiego rodzaju, częścią na teraz odbywają się tylko w miejscach od gospodarstwa Leśnego wyłączonych. Jest w tych Dobrach młynów wodnych 5, Wiatraków 2, Tartaki angielskie na 4 piły Browar piwny, oraz dwa oddzielne czynsz opłacające. Zakłady Fabryczne Fajansu w Lubartowie i Stali w Sieradzku, zatrudniają znaczną liczbę robotników. Budowle dworskie po wielu miejscach zupełnie nowe, częścią z drzewa wystawione. W mieście Lubartowie jest piękny Pałac na mieszkanie dla Właściciela z obszernym Ogrodem Angielskim

90. Parafia w Ołtarzewie ... z najdawniejszych – ... obecny kościół po kilkakroć był odbudowywany w r. 1742. ... Alexander Xże Woiewoda ... fundamentu kościół wymurował – zaś był ... i reperowany ... XVII. wieku – r: 1846 Dziedzic tej ... Alexandra Hr: Potocka ... gr. ... kazała w guście ... podług planu Budowniczego Kawalera Lanci – Nad ... drewniane ... który ... wszystko nad ... drzewa, malowany przedstawiający ~~...~~ – Na frontonie tej Świątyni ... obraz malowany na miedzi pędzlem ... artysty zagranicznego / ... był dopiero umieszczony w r. 1847

91. Piekary dobra według statystyki z r 1846 mają ogólny rozległ: włók ~~...~~ chełm: 100. ... 69 gruntów ornych – ... 29. włók lasów – ... 10 ... wod, ... i ... – wsi 6. dymów 106 – lud: 822 ... 459. Katol: 363. ... Ewangelików 63.

92. Wiśnia wieś [illegible]: pomiędzy [illegible] Turskie a miastem Połaniem o m: 2. od Staszowa, nad r: Wisłą [illegible] około 4000. rub: sr: [illegible] mr. 180. miary nowopol: gruntu ornego [illegible] klassy 1. [illegible] się [illegible] ziemia Sandom: [illegible], [illegible] 4 krowy [illegible] 50. [illegible] obejmującej włók 2. [illegible] drzewa na potrzebę gruntowej [illegible] 2 [illegible] - spichlerz [illegible] /1846/

93. Prądnik, Prędnik lub Prusnik Dolina [illegible] od potoku który [illegible] płynie - Prus: Kar[illegible] [illegible] 291. [illegible] [illegible] pięknościami [illegible] [illegible] - Brzegi najpiękniejszego tego potoku, i obszerniejsze [illegible] [illegible] [illegible] najpiękniejsze [illegible] składu i [illegible] skały, po których [illegible] drzewa na [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], położenia tego nie [illegible], że to dla ludzi nie dla [illegible] [illegible] [illegible] pięknie [illegible] - o pół mili [illegible] jest Pieskowa Skała dawny zamek i [illegible] - Prądnik [illegible] w terytorium 3. [illegible] od granicy

94. W Przemyślu w kościele Sw. Ducha jest ołtarz Sw. Stanisława pod którym złożono zwło[ki] Jana [illegible] Kasztelana Zakroczymskiego, Małgorzaty z [illegible] i [illegible] Chorążego [illegible] [illegible] to jest: Ojca, Matki i brata Sw. Stanisława Kostki -

95. Żyrze /W liczbie pięknych okolic [illegible] [illegible] pod względem kraj[o]brazu jest niezawodnie Żyrze. Natura [illegible] wszystko dla przyozdobienia tego miejsca. Wysokie wzgórza gęsto drzewami zarosłe, [illegible] [illegible] płynącej Narwi. [illegible] [illegible] rzeka to rozlega się szeroko, tworząc po środku kępy [illegible] drzewami pokryte. Między na tym wzgórzu [illegible] [illegible], otoczony tarasami i ogrodami, ale czas [illegible] to wszystko, i [illegible] [illegible] gruntu [illegible] ślad miejsca, i [illegible] [illegible] gruntu [illegible] ślad miejsca gdzie był [illegible] pałac i ogród. Hr: Stanisł: Krasiński, teraźniejszy Dziedzic Żyrza, chcąc [illegible] [illegible] [illegible] pięknością krajobrazu [illegible] /w r. 1846/ architektowi [illegible] Lanci [illegible] planów onego. Plany te [illegible] w guście Villi włoskich [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], werenda, [illegible] innych szczegółów [illegible] [illegible], [illegible] nowy gmach [illegible] i [illegible], postawią go w harmonii z poezyą miejsca -

96. Wieś Opoczowice [illegible] m: powiat: Wieluńskim pół mili, od granicy Król: Prus. m. 2½ [illegible] m: 7. [illegible] najlepszej glebę ziemi [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ma.

97. W Zwierzyńcu istnieje od lat dawnych fabryka machin pana P. Edwarda Plate utrzymywana [illegible] w niej najnowszym sposobem wszelkiego rodzaju machiny i narzędzia rolnicze, [illegible] [illegible] do różnych fabryk potrzebne, [illegible] których, oprócz dokładnego i [illegible] wyrobu, jest [illegible] [illegible] tem, że Bank Polski w zakupywaniu tego zakładu machin rolniczych, [illegible] właścicielowi [illegible] [illegible], za dopełnieniem wszystkich warunków, przy otrzymywaniu tego rodzaju kredytów wymaganych -

98. W Kutnie /gotowy Dziedzic tego miasta wzniósł wśród rynku piękny [illegible] i z przepychem [illegible] w którym na dole umyślnie się [illegible] numerów ze wszelkimi wygodami [illegible], pierwsze piętro obejmuje lokal [illegible] [illegible] w którym mieści się salon [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] - Z tego salonu wychodzą drzwi wprost do urządzonego teatru w [illegible] grudniu 1846.

99. folw. Przęsnica należy do dóbr Pieskowa Skała - obejmuje gruntów mr: 290. W r. 1847 był do [illegible] [illegible] [illegible] kilkanaście [illegible] [illegible] morgowych: [illegible] 329.

100. Wieś Socha od m: Kalisza m: 4. od Sieradza 2. od [illegible] i rzeki Warty ¼ m: odległa, obejmuje 50 włók miary nowopol: w gruncie klassy 1. W r. 1847. miała około 10. włók boru liściastego

101. Dobra Przeruże [illegible] aż do r. 1847. składają się z folw: Przeruże, wsi czarnoty Przeruże, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] - [illegible] [illegible] około włók 50. mr: 15. miary nowopol: gruntu (klassy średniej)

Co do przedmowy

Urywki o rzeczach

„ Odezwany z czego przeplatane uwagi, sam opis topograficzny (rzeki) nie byłby niczem jak tylko nudnem powtarzaniem [illegible] słów i myśli —

„ Tych wad wszystkim [illegible] uniknę na przyszłość gdyby się spodobało [illegible] o dobro kraju Obywatelom wspierać mnie swojem światłem i udzielaniem miejscowych wiadomości —

„ W razie jeśli czytelnik znajdzie w tem dziele istotne uchybienia lub nieudokładności, przyjmę z wdzięcznością światłe jego przestrogi i więcej ich z tą ochotą z jaką zawsze pragnę przyłożyć się do dobra mojej ojczyzny

Jest to liczny zbiór wszelkich krajowych wiadomości, topograficznych, statystycznych i t. d. —

W wieku 18. wszystkie narody Europejskie przesunęły się znacznie w skutku cywilizacyi, Polaka nie prawnie ustawionych doświadczeń przeszkód do ustalenia rządu swego, bez którego ustalenia, korzystna każde doskonalić się nie może — (wypada potwierdzić że w małej liczbie [wyszły] wydrukowane zbiory opisów co do przedmiotów kraju danego z których by można utworzyć dokładne ogólną statystykę Polski — Polacy uwielbiali obce kraje a nad swoim nie zwykli czynić postrzeżeń, albo wiadomości czerpane w drobiazgu przeczytywali — Sądzimy że [nie] każda wieś może szczycić się istotnie osobliwością w położeniu swojem (i istotnie pewne podania miejscowe z których [illegible] zaczerpnąć, mnóstwo wypełnione starodawnych dziejów [illegible] — Takiemi potwierdzamy wyrazami —

[Ustęp: ob.] Winienem wyznać iż do opisu posłużyły mi zrazowe dzieła (wymienić które:) Przypadki przeróżne [illegible] czerpane są z różnych źródeł —

Tu znajdzie miejsce wszystko, co tylko może od odległego zniszczenia do naszych dni zachować, jako: przewaliny zamków, świątynie (kurhany) [na Ukrainie] miejsca obronne, wały i t. d.

— [może krainy]

nie zbywa nam zaiste na (szlachetnych historycznych pamiątkach, nie zbywa nam [illegible] gdzie ojczyste opisy kraju naszego [illegible] mamy) szczególnie [illegible] i t. d. dotychczas nie mamy

wyznać [także] śmiało że nie mniej przez wszystkiego, co było potrzebne do uzupełnienia tego dzieła — Niechże rodakowi mojemu wolno nie raz, opisów innych [illegible] których. Wiele znakomitych wypadków (dowodów osobliwego męstwa, bohaterskiego poświęcenia się zalecenia ukrytych w mroku historyi opuszczonych przez dziejopisów jako mniej ważnych) nieocenioną to strata! Komu więc los poda sposobność odkrycie podobny fakt, winien go dla chluby i dobra ogółu publicznemu wiadomości podać

Cytowane w ~~dziele~~ dziele tem ważne pisma (niektóre [statystyczne] wiadomości) czerpane są z źródeł urzędowych, do których przystęp autorowi był dozwolony.

Zwiedzania

Ludzie nie zwracają zwykle tyle uwagi na miejsce swego urodzenia, ile powinni, [illegible] ze strony [illegible], który [illegible] i [illegible] się [illegible] poznać nie tylko piękne okolicy, [illegible] położenia [illegible], oraz wszystkie nawet najdrobniejsze szczegóły —

Autor dzieła Pamiątki historyczne krajowe w r. 1847 wydanego tak mówi: Zabytki i starożytne pomniki historyczne każdego narodu, nie przestaną być zawsze ważnym przedmiotem troskliwych poszukiwań ~~[illegible]~~ i prawdziwie wysoko cenionej uwagi, bo nie przestają należeć do historycznych źródeł i nie przestaną być ważnym materyałem zajmujących powszechnie uwagę. — Jeszcze od r. [illegible] wiadomy [illegible] bliżej [illegible] zajmuje się starożytnościami i badaniem różnych pamiątek historycznych [illegible] w ~~Pamiętniku~~ Tygodniku Warszawskim (1821.) a następnie w innych pismach periodycznych umieszczał. — [illegible] [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], wspomnienie te zebrane i [illegible] [illegible] się [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible] [illegible] Poety naszego:

Pamiątki [illegible] Sławne, a kto kto może
Niechaj [illegible] ogólnemu dobru dopomoże,
Niechaj przyjęty [illegible] —

[illegible] [illegible] się u nas bardzo wiele zamków i [illegible] [illegible], jeśli nie zaniknąć, to [illegible] [illegible] [illegible] pamiątki. —

wiele dawnych budowli i [illegible] rzeczy znaleźć [illegible] w późniejszych pisarzach, jeśli się [illegible] przypuszczenie wspomnienie [illegible] że [illegible] może być to

Studia pomników Narodowych nietylko [illegible] [illegible] przyjemna, ale i użyteczną być może

Nie będę [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible] na krytyki z [illegible] [illegible] (wiedząc [illegible] niektóry pragnie) wolę prawdziwe w [illegible] i [illegible] [illegible], niż [illegible] literackie [illegible] i [illegible] [illegible] —

Pożądaną byłoby rzeczą aby wszyscy wędrowni światli, bliżsi sąsiedzi a nawet sami właściciele innych ~~[illegible] [illegible]~~ w których się znajdują dawniejsze [illegible] [illegible] [illegible] lub o nich się [illegible] [illegible] podania, swoje uwagi i spostrzeżenia do powszechnej podawali wiadomości, ~~wszystkie [illegible] [illegible] [illegible]~~ [illegible] bowiem [illegible] [illegible] dawne [illegible] i [illegible] okolicę do której się odnoszą a usiłowania badawcze rozszerzają [illegible] dla Kraju [illegible] — Z Bibliot. Wars. 1843. ale cokolwiek [illegible]

Ciekawsi byli przodkowie nasi obce poznać kraje niż własne, i chętniej po obcych ziemiach niż po własnej podróżowali —

Wydanie drugie, poprawione, znacznie pomnożone i rozszerzone zostanie — Autor korzystał będzie z uwag przyjacielskich, co istotnie dokładności dzieła wyższą może

Nauki tej dobroczynny [illegible], w [illegible], odwodzi nas od drobnostek [illegible] do [illegible] dziełów Stworzenia i w ich rozmaitych [illegible] [illegible] [illegible] uczuciami [illegible] (Tak się wyraził uczony Jan Śniadecki w przedmowie do 3o. wydania Jeografii czyli opisania matematycznego i fizycznego ziemi „

Nowe dzieła książkowe do przejrzenia

1/ Geschichte Polens von Dr: Richard Roepell – Hamburg 1840. bey Friedrich Perthes. (Rozpoczyna się obraz [illegible]-fizyczny Polski bardzo obszerny z opisaniem [illegible] rzek, gór, [illegible] Prusy, Węgrów i wszystkiego co kiedykolwiek ważnem było i co całe prawie [illegible] [illegible]). [illegible] liter: [illegible] r. 1841.

2/ Starożytna Polska pod względem historycznym, jeograficznym i statystycznym, opisana przez Michała Balińskiego i Tymoteusza Lipińskiego – Nakładem S. Orgelbranda księgarza przy ulicy [illegible] 4 [illegible] Prenumerata na całe dzieło z 13 [illegible] [illegible] z 3 Tomów [illegible] in 8vo [illegible] w Warszawie Złł: 40. (Pierwszy [illegible] [illegible])

3/ Łabęckiego o górnictwie polskiem r. 1841 wydane / f: 30.

4/ Mappy [illegible] [illegible] de Perthes [illegible]. [illegible] [illegible] geogr. [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] województw – [illegible]: Płockiego – [illegible] – Lubelskiego – Krakow: [illegible] i [illegible] – [illegible] Hr: Lubieński i [illegible] [illegible] – [illegible] bardzo [illegible]

5/ Opis topograficzno-etnograficzny-statystyczny Gallicyi przez Mierzkę [illegible] [illegible] w r 1844 [illegible]

6/ Zorza pismo perjodyczne dla młodzieży w r. 1844. Zaczęło wychodzić:

7/ Pamiątki historyczne [illegible] w r. 1844. przez Gawareckiego u Orgelbranda f: 3

Ignacy Hrabia Krasicki Biskup Warmiński, mąż cnotą, nauką, grzecznością i wymową znakomity, a dla tych przymiotów królom i narodom [illegible].

8/ Wojcickiego Historya Literatury polskiej – 3 tomy f. 40 r. 1845.

9/ Almanach Lubelski na rok 1815. przez braci Urmowskich wydany –

10/ W r. 1848. wyszła [illegible] Historya naturalna zawierająca w tomie 1. Mineralogię w 2gim Geologię – do kraju [illegible] zastosowana, opatrzona Mappą [illegible] Królestwa Polskiego i innych przyległych okolic wypracowana przez Hieronima Łabęckiego idzie do nabycia w księgarni Mikowskiego – Cena samej Mineralogii i Geologii z Mappą kolorowaną [illegible] f: 25.

Dykcyonarz Biograficzno-historyczny, czyli krótkie wspomnienie żywotów ludzi wsławionych cnotą, mądrością, [illegible], męstwem etc. od początku świata do najnowszych czasów (Cena prenumeraty Złp: 50) u Glücksberga w Wilnie 1849

Hozyusz sławny w kraju i za granicą kardynał, wprowadził Jezuitów do Polski. [illegible] tomu 2: i wyszło 5ty

Stanisław

Jan Kanty poświęcony r. 1417. do stopnia nauczania w akademii krakowskiej, przy schyłku

(Święty) † 17: wieku za panowania Jana III. policzony w poczet świętych!!

Marcin Kromer sławny [illegible] [illegible] Biskup Warmiński

Dzieła do przejrzenia

W Magazynie Powszechnym na r. 1840. równie[ż] wiadomości o Gwarectwie o miastach Kazimierzu, Rawie i t. d.

Także w Dodatku do gazety porannej

W Gazecie w numerze [illegible]. do pokrycia [illegible] [illegible] do [illegible] oraz wszelkich innych części architektonicznych użyto asfaltu we Świdowie (1840)

we Ciechanowie i Chrzanowie z Obwodu Kaliskiego i Dąbrowie z Obwodu Konińskiego Gub: Kaliskiej – odkryto [illegible] od tych obwodów i wiele w Gubern: Mazow: obw: Łęczyckiego Gminy Chełmno w r. 1841.

w pamiętniku Religijno Moralnym z roku [illegible] o [illegible] – w tymże pamiętniku z roku 3go tom 2gi wiadomość przez T. Lipińskiego opisanie i miasta Opatowa

roku 12: dane były w [w Kazimierzu] przez Cesarza Napoleona [illegible] z Generałów francuskich –

Zalesie Borowe w Pow: Pułtuskim od Warszawy m: 5 - od twierdzy Nowogieorgiewskiej 2½ - od Serocka i Nasielska [illegible] między twierdzami Nowogieorgiewską i warszawską, było w r. 1845 - do sprzedania za summę Rs. 36000 - [illegible] Rs: 60. [illegible] z nim dobra [illegible] pr: 60 - powierzchni wygodnie przy ogrodzie owocowym - dom [illegible] w tem 2 [illegible] [illegible] w tem 201 [illegible] Karolny z Strzyżewskich [illegible] (1845) który przez Niej - otwarty [illegible] w pierwszej połowie 19 wieku w dziedzictwie i [illegible] i wiarey gościnności -

Zagaie z [illegible] Sanygniów umarły w r. 1846 - F. [illegible] z [illegible] Sanygniowa [illegible] Działowskiej - [illegible] w Sanygniowie w pierwszej połowie 19 wieku był dom [illegible] i otwarty [illegible] w dziedzictwie z [illegible] i wiarey gościnności -

Tu [illegible] że w okolicy pod [illegible], Olszą i Małogoszczem kopano malachity; lecz w tych miejscach nie masz żadnych śladów dawnych robót a nawet nie ma podobieństwa do istnienia tamże kruszcu miedzianego

101. W Miedziance pod Małogoszczem znajdują się obszerne roboty dawne na kruszec miedzi - Są tam rudy w gatunkach pięknego malachitu i lazuru znajdujące się na żyłach [illegible] wypełniających w górach wapiennych Chęcińskich ciągnących się pasmami ku Małogoszczowi; w kopalni tej pracowano aż do r. 1820. Dalsze utrzymanie i prowadzenie kopalni potrzebowało kosztownych przysposobień, których wartość kruszcu wydobywanego nie była w stanie, dla tego kopalnia takowa została zaniechaną -

102. Pod Tumlinem niegdyś w tak nazwanej [illegible] Miedziano-górze, w gruncie skały krzemionkowej, roboty dawne sięgają najodleglejszych czasów i pomimo [illegible] kopalnie takowe zaniechaną została z powodu małej obfitości rud kruszcowych -

W Miedzianej górze rudy znajdują się na wielkim pokładzie [illegible] góry krzemionkowe od wapiennych; kopalnia ta założoną została jeszcze w połowie wieku 15go i od tamtych czasów [illegible] Zygmunta, przez cały prawie ciąg istnienia budowała [illegible] a w ostatnich latach otrzymywano z niej tyle iż dla huty Białogońskiej do 800 cetnarów miedzi rocznie produkowano; [illegible] Białogon [illegible] Bibliot[illegible] r. 1845

Białogon. Wiekopomnej pamięci X. Staszic Dyrektor Wydziału [illegible] prawdziwy organizator i wskrzesiciel górnictwa krajowego [illegible] najgłówniej w widoku dla górnictwa w Miedzianej górze [illegible] w r. 1816 [illegible] hutę miedzianą w Białogonie [illegible] Króles: [illegible] w miejsce [illegible] produkcji miedzi, ołowiu i srebra - [illegible] został [illegible] w [illegible] Rząd do zaniechania [illegible] robót około wydobywania rudy miedzianej i do przekształcenia zakładu huty Białogońskiej na warsztaty [illegible]

nad stawem Niewachlowskim ku Kostomłotom

103. Pod Niewachlowem — była miedziana góra ratowano (około r. 1816) sztolnią do wydobywania kruszcu miedzianego — Zaprzestaną ona została na długości około 4 wiorst bez nie przyszło do skutku

104. Kostomłoty Sztolnia Niewachlowska do wydobywania kruszcu miedzianego ciągnie się od stawu Niewachlowskiego ku Kostomłotom — Tu też więk ~~w górze Kostomłotskiej~~ ciągną się pokłady ~~kruszcu miedz~~ ścian kamiennych Miedzianogórskich — ~~[illegible]~~ w górze Kostomłotskiej także i na całym ciągu stały wspomniany nadanym nieraz obfite wyżyny kruszcu dzwonacych —

105. Miedzianagóra i Bobrza — Obfite rudy żelazne na otwartem przestrzeni kopalni Miedzianogórskich nareszcie stały się hasło dogodne do przemysłu rozwinięcia nowych zakładów w Bobrzy, i w tych niedokład odwierne kopalnia rudy miedzianej, zamieniony została na bogatą kopalnię rudy żelaznej — a oddzielnie od Krajna

Krajno
Mostów
~~Dąbrowa~~
Pińsk
Niewachlowskie lasy
Porycze
Oblęgorń

Cała ta okolica w odległości 3. mil około w sobie bogate warstwy ~~[illegible]~~ kruszcowych —

~~w Bl~~ w Blachowni (w Szląsku) ~~kilka tylko mil od granicy Szląska~~ górnej ~~drogi~~ rzeczy kawałki ~~[illegible]~~ znalezione były

Nr:106 Łaznów dobra mil 15. od Warszawy odległe, przecięte przez całe długości koleją żelazną, w których znajduje się w punkcie Rokicinach (4 mile od Kotłowa 15 ½ od Warszawy) stacya kolei

Nr:107 obacz Nr:175 2 piętrowa stacyi — przy samej stacyi znajduje się oberża z dużym zajazdem i wielu pokojami dla przybywających z okolic potrzebnych ... na równym stacyi — W całych dobrach osad 251. osad gospodarskich (1846)

108. Zgonina zatym wodny o 3. kamieniach wraz z tatkami. do dóbr Za... leżącej w odległości mil 2. od Warszawy wierzcha 5. od ...

109 W Stopnicy górnicyą o 2. m: od m: Kielce w Skale wydobywa się kamień z którego wyrabiają tu stoły i budynie do wykładania chodników na głównych ulicach M: Warszawy

110. w Kruchowie grzędach ... dobrach Tadeusza Dembow (1845) o parę mil od Wisły znajduje się glinka bolus biały z którego już r. 1838. począto rabór znacznie mniej i próby wypalania, lecz dotąd nie tak dwarde by ... kamień ... miasta —

10a

A w [illegible] miejscu Radziwiłłowskim rosłymy
w Białej na wzgórzu otoczonym głęboką fosą wznosi się stary zamek
był około r. 1614 siedzibą Mikołaja Radziwiłła wojewody Wileńskiego
Siemiatycze miasto w Bielskiem zburzone do szczętu przez konfederatów
których pod Naczelnikiem Czetwerką [illegible] w r. 1614 Polaków i Litwy
Pod Stackowem nad Wisłą znajduje się w obfitości kamień twardy
(wołany na bruki) który sprowadzono zaczęto na bruki do Warszawy (1845)

111. Pabianice dobra, (niegdyś) [illegible] własność Kapituły Krakowskiej, składały się z [illegible] w r. 1496.
według ich aktów, z miasteczka Pabianice odległego o mil 6. od Sieradza i z
34 wsi. – Do tego miasteczka za panowania Władysława Jagiełły Króla Polski
Zawitawszy z Litwy do Krakowa Księży (w r. 1394.) którzy Słowiańskim naszym
zrozumiałym językiem nabożeństwo sprawowali. – przy ten czasie polityka [illegible]
w Pabianicach nabożeństwa z liturgii którzy [illegible] [illegible] w niej sprawowali nabożeństwa nazwano. Do tego okresu odnoszą (imienia Kopernika) podanie o [illegible]
[illegible] Kopernika, iakoby z Litwy przybyłego, że były owe Pabianice, dokąd miał się udawać
na zaprowadzone przez do tego miasteczka przez Króla Jagiełłę osiadłe nabożeństwo, mylny będąc do pierwszych [illegible] przez Kapitułę Krakowską, do
których iuż się przedtym niektóre dobra Pabianickie należały. – W aktach
rzeczonej Kapituły z r. 1496. iest między innemi wymieniona wieś

112. Laskowice do dóbr Pabianic należąca, – iest ona ujęciem [illegible] [illegible]
dotąd rodziny imieniem Kopernyków lub Koperników którzy nazwa miejsca
był pochodzenia, iak się ważą między naszemi ludźmi od Koperników Krakowskich gdy ci przebywali w dobrach Pabianickich. –

113. Łomża miasto odznacza się trzema głównemi [illegible] osobliwościami: to iest położeniem iednem z najpiękniejszych w Europie, a najpiękniejszem w Polsce, dziwnością i ciekawością które iest wyłącznie tego
miasta własnością i pochodzi iest (właśc. Łomża imienia [illegible]) z [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] przez
Królowa z któregoż czasu onej świetności prowadziła handel
Łomża – (miasto w Podlaskiem)

114. Łomżany – nazwisko to pochodzi od miasta Łomżany czyli Łomaż po niemiecku Lomsch w Niemczech r. 1003 przez Bolesława Chrobrego wzniesionej.

115. Stara Łomża – Za rządu Pruskiego znaleziono w Łomży na 3. łokci pod skorupą [illegible] niemałej porządne bruki i mnogie fundamenta domów murowanych [illegible]
[illegible], a że te bruki i fundamenta nieraz [illegible] ciągnęły się aż do wsi Starej
Łomży zwanej, odległej od Narwi niż miasto, więc zapewne owa wieś i dzisiejsza Łomża kiedyś iedno miasto składała lub była iego przedmieściem
~~Kupiska [illegible] wieś o 3 [illegible] od Łomży była siedzibą Łomżyńskiego Starosty~~

116. Tarnowo wieś odległa na 2 m: od Łomży – a 3. od Ostrołęki – Dziedzic tey wsi wystawił (Stanisławski)
[illegible] 184 [illegible] kościół, z klasztorem Kapucynów w Łomży poświęcony
r. 1800. przez [illegible] [illegible] 103 [illegible]

117. Puławy tak nazwane się przez lud okoliczny błonia pod Łomżą wzdłuż Narwi r. 1601. wylawszy Narew zerwała groblę na tych błoniach usypaną

118. Sokoła Łąka - Jan książę Mazowiecki r. 1402 nadał Ściborowi z Modeł 10. łanów miary chełmińskiej w łozie lesistej zwanej Sokoła Łąka pod Łomżą na dziedzictwo

119. Wąsosz przywilejem r. 1436 Władysław książę Mazowiecki nadał tę włość 30. łanowej pod Wizną Bartłomiejowi i Piotrowi Mikołajom z Karwowa

120. Zamechskie starostwo tak zwane od miejsca Zamech zamkiem zna-czne - zapisadzone z starostwem Krasnostawskim przyznały stany Rzeczypospolitej na zasługi na wojnie bronie i rady położone dla kraju r. 1589. Janowi Zamoyskiemu Hetmanowi Wielk.

121. Mokre wieś jedną z warunkiem Szczebrzeszyńskiej włości kupił Jan Zamoyski Hetman i Kanclerz Wielki od dziedziczki Anny Niedźwiedzkiej dziedziczki tej wsi

122. Rodzieżnica aktem d. 26. Lutego r. 1613. Tomasz Zamoyski Syn, Hetmana pozwolił Stanisławowi Chotrzonitowskiemu kupić tę wieś podległą władzy Pana włości Szczebrzeszyńskiej od jej ówczesnych dziedziców

123. a) Tykocińskie starostwo Sejm r. 1661. przyznał na wieczną własność Stefanowi Czarnieckiemu za uratowanie kraju od przepaści nad którą go postawili Wazowie

123. b) Ratno w ziemi Chełmskiej emfiteuzą dana na lat 30. r. 1659 Stefanowi Czarnieckiemu z prawem dożywocia między sługami [illegible]

124. Łopiennik w ziemi Chełm. lenno nadał r. 1659. Jerzy Niemirycz pod koroną Kijowski [illegible] Hetman Kozaków. Gdy wkrótce potem zabili go Kozacy jako podejrzanego Aryana [illegible] i zdrajcę w wojnie, dobra Łopiennik nadały się prawem lennem r. 1667. Wojciechowi Przezmierskiemu Chorążemu Przezmierskiemu Wołyńskiemu -

125. Mazowiecki starostwo nadane prawem lennem r. 1678. Wojciechowi Przezmierskiemu Chorążemu Wołyńskiemu -

126. Zator w Prusach dane wraz z Mazowieckim r. 1678. Wojc. Przezmierskiemu W Rzeczypospolitej [illegible] Sejm r. 1744. zatwierdzając to nadanie August III na osobę Michała Przezmierskiego z natury [illegible] ustanowił aby ob[illegible] nie mieli się obdłużać i przedawać tych dóbr jako [illegible]
Pod tym samym warunkiem zatwierdził Król Stanisław Poniatowski d. 9 Lipca r. 1766. też lenna na osobę tegoż Michała Przezmierskiego i jego [illegible] potomków

127 Szczebrzeszyn – włość przedał r. 1593. [illegible] bracia Czarnkowscy Janowi Zamoyskiemu – składała się ona z miasta Szczebrzeszyna a ze wsi Michałów, Błonie, Rozłupy (czyli Rożłupy), Deszkowice, Złojec (lub Złojce), Zarudzie, Kawęczyn, Pławska, Wysokie, Bortatycze, Bzowiec, Brody, Siedliska, Niedzielska, Kitów, Bodaczów, Bród stary, Bród Wałaski z wioską Wólka, Żurawnica, Wywłoczka, Topólcza, Kawęczyn, Rozpoznanka, Obrona, Wólka nowa, Gorajska Wola, Nowa wola, Wieprzecka i część wsi Wieprzec – sprzedane aktem dnia 19. czerwca r. 1593. sporządzonym w kancellaryi króla Zygm: III.

Wsie wałaskie (villae valachicae) od dawna podległe władzy bezpośredniej, sądowniczej i zwierzchniczej Pana włości Szczebrzeszyńskiej, byłe [illegible] dziedziczne własność osobnych panów i [illegible] Szczebrzeszyńskich, jako to: Topornica, (Średnie) [czyli Średnie] Kulików, Radecznica, Latowicz, Powałka i połowa wsi Pniówno.

[illegible] Zamoyskiemu Szczepan Wawrz: w: 20 [illegible] r. 1596. Maciej Kuliński, szlachcic cząstkowy na wsiach pomienionych wspomnianych wałaskich Latowicz i Kulików był winowaty uznać władzę feudalno-zwierzchniczą Jana Zamoyskiego, jako Pana włości Szczebrzeszyńskiej, i poddać się [illegible] jako którą ten ostatni jako zwierzchnik był [illegible] na Kulińskim za [illegible] i [illegible].

Wronczyn mały – wieś tę nadał Mieczysław stary Książę Wielkopolski r. 1173. klasztorowi Cystersów w Lądzie, prawem [illegible] i wolną od wszelkich powinności i praw Polskich.

128. Szczepanowy w [illegible] Konrad Książę Mazowiecki przywilejem datowanym w Warszawie r. 1224 pozwolił Warcisławowi wsi Dzierżanowo, Wola Strachowa [illegible] prawem Polskiém Szczep: Dzierż: i Wolę Strach: przenieść z pod prawa Polskiego pod Teutońskie.

~~Łęgowo – Przemysław Książę Wielkopolski dał Biskupowi Poznańskiemu w r. 1260. pozwolenie osadzenia wsi Łęgowo prawem Niemieckiém.~~

129. Skaryszew – Bolesław Wstydliwy nadał r. 1264. wieś tę na miasto [klasztorowi Miechowskiemu] z prawem Niemieckim jak w innych miastach Krakowskich.

130. dobra Przeczne składające się z folwarków Przeczne i wsi [illegible] Pniowo i [illegible] oraz [illegible] Dębowiec oraz [illegible] inaczej Faustynów [illegible] – [illegible] Potockiego obejmujące w sobie

131. Dobra Wiśnicz składające się z 4. folw: i 13 wsi położone nad Wisłą w Pow: Stopnickim: mają podstawkę [illegible], głębszą ziemi po większej części piaszczystej – budowle dworskie po większej części murowane [illegible] znacznie [illegible] w r. 1847. [illegible] Od [illegible] (tak w [illegible]

132. Opinogóra szlachecka główne miejsce majoratowych ordynacyi Domu Hrabiów Krasińskich [a [illegible]] nadana jako majorat [illegible] [illegible] r. 1844 w nagrodę zasług JW: ~~[illegible]~~ w r. 1844. Wincentego Hrabiego Krasińskiego Generał-adjutanta, Jenerała Jazdy ~~[illegible]~~ na zasadach przez niego przedstawionych – Jest tu piękny ogród z którego [illegible] w r. 1847 w [illegible] ogrodu [illegible] [illegible] nader rzadkie drzewa migdałów i orzechów amerykańskich aklimatyzowanych w kraju na gruncie pomienionego ogrodu. [illegible] 206

133\. Sandomierz — w r. 1847 wyrestaurowano kościół Katedralny — Katedra Sandomierska, dawniej dyecezyi Krakow: Kolegiata, jest jedną z najwspanialszych świątyń w kraju tutejszym — (założenie kościoła sięga wieku XII) [illegible] Kazimierza Wielkiego [illegible] odnowiono ten kościół około r. 1821 pod tytułem Panny Maryi — [illegible] Kazimierza Sprawiedliwego — Opiera się on [illegible] na 8 filarach grubszych u góry [illegible] — [illegible] Jagiełło [illegible] ad [illegible]. W r. 1845 przeniesiono tu z [illegible] część relikwii Błogosławionego [illegible] Kadłubka — (W Sandomierskiem oprócz żyta, jęczmienia i pszenicy [illegible], w innych krainach [illegible], rodzi się [illegible] tak długiej słomy, iż wyższy od człowieka wyrasta.)

134\. Samowstie — od lat to najdawniejszych miasto [illegible] w [illegible] X [illegible] przyszła [illegible] w [illegible] i [illegible] w tej okolicy, wały ochronne [illegible] przytyle [illegible] i klęsk prawie [illegible].

135\. Wkra — r: [illegible] Królestwa w r. 1795 [illegible], powiaty [illegible] i Mławski w tej rzeki leżące składały Ziemię Zawkrzyńską (jest to jedna z najurodzajniejszych [illegible] w gub: Płockiej, obw: Działdowskiego.)

136\. Raciążka mała rzeczka w Guberni Płockiej — płynie koło miasta Raciąża od [illegible] biorąc [illegible] i uchodzi do Wkry pod wsią Sochocin —

137\. W r. 1847 zostało źródło mineralne w Solcu znanym [illegible] [illegible] aż do dnia [illegible] i otwór jego do [illegible] głębokości, to jest do 500 [illegible] stóp pod powierzchnią ziemi [illegible] [illegible] dalej [illegible] pod względem [illegible] wody mineralnej do picia, jak i do kąpieli [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] przybudowano [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] urządzono; [illegible] [illegible] i [illegible] na kilkanaście familij przybyło; [illegible] w miejscu [illegible] a nawet apteka [illegible]: [illegible] [illegible] Pod względem [illegible] i wygód [illegible] wszystko [illegible] [illegible] i [illegible] — w tym [illegible] [illegible] się [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] i [illegible], a nawet w r. 1847 [illegible] i innych [illegible] [illegible], [illegible] spacerów, a [illegible] — [illegible] w tym roku — wszystko, co przy [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible]: [illegible] — z Gazety [illegible] 1846 i 1847

138\. Dobrów polwark [illegible] do dóbr Prezydenta [illegible] — gruntów ornych około [illegible] w: 501. w pośród których [illegible] się kopalnia kamienia piaskowego — [illegible]

139\. Pisanki i Dorohy część lit: A. C. D. dobra skonfiskowane po Franc: Trzcińskim [illegible] (i. Postar. [illegible] w r. 1830) [illegible] były w r. 1847 przez Skarb Król: Pol: na sprzedaż — Pisanki [illegible] około [illegible] Dorohy część lit A C D około 4 włók gruntu w 1/3 [illegible] a w 2/3 [illegible] [illegible] tak w Pisankach jak w Dorohach się [illegible] [illegible] — przez te dobra przechodzi rzeka [illegible] — wiadomość

140\. [illegible] dobra do [illegible] Rady Stanu do r. 1847. należące które należą [illegible] w r. 1842. odległe są od M: Krakowa [illegible]: 8. od m. po: [illegible]: 2½ od [illegible]: 1½ od [illegible] 8½ od M: gub: Radomia m: 18½

141\. Powiaty Kalwaryjski i Maryampolski wchodzą do dawnego [illegible] Trockiego i [illegible] Litewskiego należące, oblane będąc Niemnem od wschodu i północy, [illegible] od zachodu [illegible] [illegible] z Prusami [illegible] i [illegible] do [illegible] Baltyckiego [illegible] Wyspach i Królewca [illegible] rolnicze, [illegible] zboże, siemię, włókno, drzewo, [illegible] — Królewiec [illegible] głównym targiem zboża i siemienia; Wyspach [illegible] drzewo które do niej w [illegible] [illegible] Wołyniu [illegible].) — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] piasku, [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] —

~~pochodzi wszystkim hodowli wszystkiego~~ Znajduje się on często pod Mazurami, zwłaszcza, a często i samy Mazury rozkrzywa szkarnie — Skąd pochodzi wszystkim hodowli wszystkiego sprzyjającą ~~wszystkiej~~ chodowaniu ~~[illegible]~~ bydła i koni — Jarzyny a szczególnie owies wydaje też prawie nie chybnie, a wyrośnięte przy dogodnej porze bywa olbrzymi — Pomimo oziminy skutkiem mokrych ~~[illegible]~~ często chybiają — Najpewniejszy siew spodni warstwy wyjmuje go mnogości wymiarach glinie które tam właścicieli na często niewiele uwiedzione bywa narażony ..., że to często wypija w latach ostatnich — Żyznie osobliwie glina ta sprzyja, dla tego też chłop pot obfity swej z szczególnej w Maryampolskiem. Przypomnieć warto o ... bogactwo kartofla na ~~[illegible]~~ glinach z piaskiem zmieszanych często na łąk zmiennych białawych które ~~przy~~ po wyjściu [illegible] nadmiernej białości i są twarde jak skała, wydają się bardzo ... pomimo zaś na glinach ... w margiel obfitych ... ~~[illegible]~~ wszelkiego gatunku wyborne ~~[illegible]~~ i potężnie wyrastać, — co zdaje się przedstawiać dla gospodarzy przy rozwinięciu fabryk cukrowych, korzystne widoki — Przy sprzyjającej ... chłop litewski jest zamożny szczególnie w bydło i konie — pomimo tak ... ~~[illegible]~~ owiec ... wszystkie z wyjątkiem ... pasz i ... roku ... zdaje się w tych powiatach z ... a nawet nader ... — Włościanin litewski jest ..., wszelkie chytry i ... a nawet ... pracowity jak czwarty — Skąpi na życie, ale przytem do roboty ... i ciężki — wszakże przy dobrej glebie sprzyjającej chodowaniu bydła i koni, jako też i ... w szczególności ..., przy ... położeniu tych powiatów ~~sprzyjającym handlowi~~, chłop ... litewski w powiecie Kalwaryjskim a szczególnie Maryampolskim ~~[illegible]~~ najbogatszym z całego Królestwa — Mimo tej zamożności, chaty ich są ... na sposób litewski z okrąglaków budowane — Potężne dymne piece ... ... malowane z ... ... wspaniałego Włości wielki zdaje się popęd — (wyjątek z gazety Codziennej)

142. Wikaryuda ... ... około włók 43. mor: 14. prętów ... ... grunta w ⅓ części klasy 2. a w ⅔ klasy 3. ... od r. 1846 do Skarbu Król: ... ... [illegible] ... 2. włóki — ... r. 1847 były włók 18. gruntów włościańskich około 8½ włók — Dom ... ... gorzelnia

143. W Maryampolu jest szkoła powiatowa ... ... przed ... do ósmej, ... —

144. Wisła — Czynione w r. 1840. z polecenia Banku przez P. Singels sondowania Wisły pomiędzy Warszawą a Modlinem (Nowo Gar.) która ta przestrzeń jest najtrudniejszą dla żeglugi w czasie niskiej ... wykryły cztery punkta ... tej przestrzeni najpłytsze w korycie rzeki, z których jednak najpłytsze okazało 22 cale głębokości — Przyjąwszy Modlin, na punkcie połączenia się Narwi z Wisłą, ... głębokość koryta Wisły w czasach największej posuchy, na 24 cale ... z ... ... być może — W r. 1847 — P. ... i P. Jarke z Włocławka ... na Wiśle statki parowe, ... płaskie, z których ... ... się o sile 50 koni, zanurza się tylko z ładunkiem 18 cali, statki zaś ... ... się cali 16 — 10 — a nawet i 8. cali — Przedsięwzięcie to tyle ... ... handlowi ... i ... ... nowe korzyści

145. W Żółtosrynach w gub. Lubelskiej jest fabryka olejów surowych i preparowanych. Fabryka ... własną plantacyę rzepaku, ... sposobną ... ... wyrobów ... w tamtej okolicy w rynek ... — Istnieje ona ... od r. 1834 ...

146. ... ... w r. 1846 ... ... w r. 1847 do sukcessorów Andrzeja Linarkowskiego, ... sposobem ... około 38. włók mor. 28. ... ... w których to ... ... około 20 włók — ... ... w terrytorium ... ... włók 1. pręt: 224. — Grunta należą do III. IV i V. klasy — Zabudowania drewniane oprócz ... murowanej: Dymów wszystkich jest 16.

147 O Łowickim Jarmarku pisze [illegible] bardzo dobrze Aleksandrowicz w gazecie Codziennej z r. 1846 po [illegible] — [illegible] w [illegible] z r. 1847 Nr. 257. [illegible]: Jarmark ten podobnie jak i [illegible] dziś, jest [illegible] widokiem, ryskiem, zamian, [illegible] rozmaityś [illegible] w [illegible] a dla wielu jest [illegible] ciekawości — w [illegible] na tym [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w nim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] powiększają lub zmieniają swoje inwentarze [illegible]; stąd wyprowadzony [illegible] [illegible] koni, bydła, owiec [illegible] [illegible] po kilkanaście tysięcy na ten punkt sprowadzanych. — Z [illegible] kolei [illegible], [illegible] [illegible] gnatu — [illegible] — [illegible] (Obszerny opis Łowicza jest w [illegible]: 41 Gazety Handlowej [illegible] z r. 1848. —)

O [illegible] Łowicza [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z [illegible] [illegible] w sprawozdaniu kolei [illegible], za r.: 1846 — Z Łowicza wyjechało koleją [illegible] osób 36000, [illegible] [illegible] [illegible] 28000 [illegible], samego zboża 15000 [illegible] przewiezione —

148) miasto Opoczno musi mieć nazwę od swojego położenia, ponieważ całe zbudowane na opoce i pod niemi znajduje się różnego gatunku kamienie a najwięcej wapienne, dla tego też jak [illegible] obmyje, całe [illegible] białe. Przysłowie mówi: Opoczyńskie [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

149 Łęczyca od 3. [illegible] blisko wieków słynna jarmarkami, corocznie w dniu 1. Września zgromadza wiele tysięcy osób w dawnych zgromadzało [illegible] [illegible] więcej bo przyjeżdżali kupcy różnych narodów, ~~[illegible]~~ i [illegible] [illegible] handlarzy [illegible] i obywateli z [illegible] [illegible], [illegible] i [illegible] z najodleglejszych [illegible] Polski — [illegible] na mile w około rozciągały się bazary handlarzy [illegible] koni i bydła — Około r. 1806 [illegible] w Łęczycy do 160,000 wołów, [illegible] 40,000. [illegible], nie licząc koni które po [illegible] [illegible] — Obecnie jarmarki w Łęczycy nie ~~[illegible]~~ mogą się w porównanie z dawnemi [illegible] z [illegible] przyczyn a szczególniej z [illegible] [illegible] koni i bydła w kraju — Na jarmarku w r.: 1847 od d: 1. do 8. Września [illegible], który się do ~~[illegible]~~ lepszych liczyć może, nie liczono więcej koni jak około 4000. —

Położenie Łęczycy ~~[illegible]~~ z wielu względów jest dla jarmarków [illegible] — Obszerne i dobre pastwiska nad rzeką spławną [illegible] — [illegible] [illegible] handlowe i [illegible] [illegible] [illegible] —

Jak się zdaje, pierwotnie założyciele Łęczycy byli herbu Nałęcz, bo wydaje [illegible], Łęczyca [illegible] się [illegible] — około r. 1500 była ona własnością [illegible], a od tych przeszła w [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] do rodziny Potockich, [illegible], Branickich [illegible] Sapiehów, a w końcu [illegible] [illegible] [illegible] Pruskiej Hr: de Kalkreuth, po którym nabył ją w r. 1835. [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] około r. 1818. przez [illegible] [illegible], Biskupa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w r. 1813 [illegible]

150. Kościół paraf: w [illegible] [illegible] nad [illegible] [illegible] na górze w [illegible] [illegible] 68. prętów od [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], w [illegible] stylu architektonicznym; na długości łokci 73. szerok: 18. wysok: 24. [illegible] [illegible], na łokci 54.

151. W [illegible] lasach szczególnie w Sandomierskiem znajdują się modrzewy które olbrzymi [illegible] [illegible] dochodzą. Kupcy zagraniczni [illegible] i drogo na maszty do okrętów, [illegible]

152. X. Ładowski w swej historyi naturalnej, Krol: Pol: w r. 1783. wydan: pisze iż nad [illegible] między [illegible] a Baranowem znajduje się najwięcej kulików, których [illegible] jest [illegible] [illegible] i [illegible] smaczne. —

153. W Krakowskiem Proszowskie grunta są bardzo [illegible] i najżyźniejsze —

154 ~~[illegible]~~ Grunta około Lublina różnego rodzaju zboża i osobliwszej dobroci wydają które we [illegible] [illegible] jak X. Ładowski w swej historyi naturalnej Krol: Pol: w r. 1783. pisze, nad wszystkie inne [illegible] [illegible] albowiem Lubelskie na [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] jest [illegible] i długo [illegible] się [illegible]

155. W [illegible] w [illegible] wieku ~~[illegible]~~ [illegible] X. Ładowski [illegible] historyi naturalnej Krol: Pol: w r. 1783. wydanej ~~[illegible]~~ były winnice, i [illegible] [illegible] [illegible], pisze ten autor, obfitowały w nie [illegible] pagórki leżące na południe [illegible] [illegible] i do tego sposobu [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible], ale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] blisko, które [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Polsky —

156 Dobra Radolina nabyte w r. 1847. do Jana Nepom: Chmielewskiego Sędziego pokoju okręgu Pyzdrskiego.
157. Dobra Krzepów nabyte w r. 1847. do Tomasza Olszewskiego Sędziego pokoju okr: Piotrkowskiego.
158. Dobra Księżenice nabyte w r. 1847 do Eustachego Maryńskiego Sędziego pokoju okr: Błońskiego.
159 Ojców był przedtem Starostwem które nadane zostało konstytucyą r. 1775. prawem emfiteut: na lat 50. w nadgrodę zasługi Brylowi Generałowi artylerji Koronnej ~~[illegible]~~ Rzucony odebrany na Skarb publiczny tworzył osobną ekonomię - w skutku postąpionej ewicyi w r. 1830. zyndycie miała dobr rządowych miało i ona przeszła na własność prywatnej (to sprawdzić czy sprzedane?)
160. W r. 1638 testamentem ówczesnego Marszałka Litew: Wiszowskiego, ustanowionym został w Król: Pol: tak nazwany Alumnat Tykociński, dla przytułku i utrzymania 12. Inwalidów ze stanu szlacheckiego, rzymsko Katol: wyznania, a szczególniej z familii Wiszowskich w razie gdyby który z ich potomstwa podupadł. W tym to celu urządzonym zakładzie m. Tykocinie dom murowany o 13. pokojach, a fundusze na utrzymanie tego domu oraz wspomnianych 12. Inwalidów corok po 32 ruble na każdego wyznaczone, pobierane są z dochodów dóbr będących dawniej własnością Wiszowskiego, a mianowicie z wsiów Dalistowa i Radże w Gub: Grodzień: Pow: Bielskim położonych. - W roku 1847 utrzymywanych 12. Inwalidów zamieszkuje 23. gdyż tak lokal jako i fundusz (są dostatecznymi do pomieszczenia i utrzymania) został dla 30 tego rodzaju osób -
161. Płońsk z Radichowem nadany był Konst: r. 1775 prawem emfit: na lat 50. w nadgrodę zasługi Bronierskiemu Staroście Płockiemu -
162. Polskie Królestwo. Powierzchnię kraju tutejszego składają podług obliczeń w r. 1847. uskutecznionych Co do dóbr Skarbowych: grunta orne wtok 59,770. morg: 15/10, łąki i pastwiska wtok 13,251. mor: 18 2/3, lasy wtok 64,648. morg: 29 7/10, zabudowania, wody, drogi i t.p. wtok 17,813. mor: 25; razem wtok 155,484. mor: 28 2/3. Co do Dóbr funduszowych i miejskich: grunta orne wtok 20,877. mor: 14. Łąki i pastwiska wtok 3861. morg: 19. lasy wtok 5781. mor: 21. ~~razem~~ zabudowania, drogi, wody i t.p. wtok 5374. mor: 1. razem wtok 35894. mor: 25 1/2. Co do dóbr prywatnych: grunta orne wtok 285,990. mor: 9 5/6. razem wtok 587,415. mor: 18 5/6 - Co do wszystkich ogółem dóbr: grunta orne: wtok 366,638. mor: 16 7/12. Łąki i pastwiska wtok 70,504. mor: 28 5/6 lasy wt: 215,962. mor: 20 9/10 zabudowania, wody, drogi i t.p. wtok 125,689. mor: 6 1/3: ogółem wtok 778,795. mor: 12 1/3 (z Kuryera Warsz.)
163. wies Siedlce lub Sedlec nadaną została Konstytucyą r. 1775. wraz z innemi ziemiami prawem ~~emfiteutycznym na lat 50~~ Józefowi Niekraszewiczowi Podkomorzemu Gostyńskiemu a po nim dla Sukcessorów dziedzicznych na lat 50. emfiteutycznie
164. Wies Sokołowo z Wrzyszczewicami czyli Sołectwem i sołtysem Tarnie w Pow: Brzezin: nadaną została Konst: r. 1775. Piotrowi Dunin... Starostowi Bobrowniczkiemu dziedzicznym prawem, a po jego śmierci Sukcessorom jego na lat 50. emfiteutycznie Sołectwo i... od m: Zgierza i Aleksandrowa
165. Konstyt: r. 1775 pozwolił ~~[illegible]~~ kurato sprzedać grunta Mostowa, dla dziedziców dóbr Marszawa gdzie ... grunta puste leżały, i na rate 35. Złot: ... Umarty: a Sumę oddać do Skarbu
166 Na Kraul Konstytucya r. 1775. na Królewszczyznę z Wójtostwem i Sołectwem Sobótka, Sumę 18126. Złp: gr: 22. sol: 1. zabezpieczono dla Teodora Hattyńskiego, zachowując przy nim poty, pokiby onemu donatariuszowi Sumy nie zapłacił.
167. Zakrzów Opoleniem o milę od Klimontowa wystawił r. 1640. Jerzy Ossoliński Kanclerz Wielki Koronny Kaplicę Betlejem zwaną, która ten wypukłego kopca ... okrytego nad którym wzniósł murowaną wieżyczkę z dzwonkiem z Loretu sprowadzonym. Przy tej kaplicy murem opasanej, urządzonem było mieszkanie dla pustelnika. Józef Sałacz ... na Szczyrze Wda Sandomierski zwrócić to Bogu poświęcone przyjdzie ... i powiększył w r. 1760. Kaplica ta dotąd istnieje w całości (z Kuryer. r 1847

168. Zawiercie osada fabryczna położona o milę powyżej miasta Kromołowa, gdzie za-
częła początek swój kolej żelazna i przez którą przechodzi ta kolej żelazna —
Od Zawiercia do Łazów ta część kolei ciągnie się na całej linii najwyżej, wznosząc się do-
koła do 1160 stóp nad poziom morza Bałtyckiego, a przeszło 700 stóp nad poziom
kolei na stacyi Warszawskiej — Przeto widzieć tu wszystkie okoliczne wzgórza
[illegible] powolnie drogę od Zawiercia do Łazów — Od stacyi Łazy droga
żelazna wchodzi przez [illegible] wzniosłe i trudne do przebycia góry w padolin [illegible]
też przedziera się przez ciasniny i między górami przedstawia malownicze widoki na
okoliczne góry, [illegible] pokryte gdzie niegdzie lasami, na niwy
[illegible] spływające potoki i na gęsto porozrzucane wioski —

169. Łazy obacz powyżej Nr. 168. d. 25 Listop.

170. W [illegible] obchodzi się corocznie w dniu Sty Katarzyny Patronki kościoła
i parafii [illegible] odpust solenny

171. W r. 1807 [illegible] wspólnie w Wilanowie Hrabstwo Augustowie i Aleksandra
Hr. Potockich [illegible] ku pamięci syna dawniej Aleksandra
Hrabiego Potockiego, Szpital Sióstr Miłosierdzia pod wezwaniem Sw. Aleksandra na 60
chorych. W środku tegoż szpitala mieści się kaplica w stylu greckim przyozdobiona
[illegible] ołtarz, a w nim obraz S. Józefa obejmującego N. Maryę
patrona sióstr miłosierdzia, pędzla znanego artysty Wiedeńskiego Kupelwiesera.

172. Ogrodzieniec stoi nad r. Czarną Przemszą, która opodal od tego miejsca po-
czątek swój bierze. Zwaliska starożytnego zamku Ogrodzienieckiego malowniczy
tworzą krajobraz. — W drugiej połowie XIV. go stulecia, wioska ta należała znowu
do rodziny Włodków — Następnie majętność ta za Zygmunta I. przeszła drogą
kupna do rodziny Bonarów, znanego z znakomitego [illegible], przybyłemu
od [illegible] prowincyi Andegaweńskiej we Francyi wywodzącego — Od Bonarów
majętność ta przeszła z przymiotem w dom Firlejów, z których Jan Marszałek
W. Koronny, pojął za żonę Bonarównę — W r. 1669. Ogrodzieniec wraz z przyle-
głemi wsiami sprzedał Mikołaj Firley Stanisławowi Warszyckiemu Kasztelanowi
Krak: — Za Stanisława Augusta Ogrodzieniec należał do Tomasza Jaklinskiego
Podstolego Ziemi Krakow.

173. Koło Strzemieszyc przechodzi droga żelazna Warszawsko-Wiedeńska — Dotąd wijąca się pomiędzy górami
drogą, odsłania się i otwiera się rozległa płaszczyzna zamknięta od wschodu [illegible]
pasmem gór Krakowskich i Śląskich, a na tle rozwijające się w oddaleniu (wierzchołki gór
Karpackich) określają ten nader wspaniały widokrąg mil kilkanaście obejmujący.

174. W Skierniewicach należą do obszernego Księstwa Łowickiego — Były one dawniej letnie-
mi mieszkaniem kilku Arcybiskupów; szczególniej też Prymas Antoni Ostrowski zmar-
ły w Paryżu 1787 r. wspaniały pałac i ogród nad tu zamieszkiwał — Nieśmiertelny Igna-
cy Krasicki Biskup Warmiński a potem Arcybiskup Gnieźnieński kilkakrotnie tu także
przemieszkiwał — Pałac w ostatnich czasach przebudowany i nader gustownie odnowio-
ny służy za mieszkanie dostojnym osobom przybywającym do Skierniewic. — Przy pała-
cu znajduje się obszerny [illegible] jak zwykle, urządzony park, który gdy całkowi-
cie będzie ukończony i gdy z czasem drzewa i krzewy się rozkrzewią do najpiękniejszych nietylko
w kraju ale i w Europie należeć będzie — Dworzec przy drodze żelaznej, cały I. [illegible]
należy do najozdobniejszych — Zewnętrzna budowa jego mile oko zajmuje, a bogactwo
wewnętrzne urządzenie jego jest wytworne. Szczególniej piętrowa sala jest jedną z naj-
[illegible] najozdobniejszych [illegible]
Okolice Skierniewic odznaczają się starannym gospodarstwem, które szczególniej zasługują
na uwagę — [illegible] równie jak i [illegible]

krzyżowe są zaopatrzone, a polowanie w obszernych lasach tutejszych miły sprawia zawsze rozrywkę dostojnym osobom.

175. W Rokicinach jest połowa drogi między Warszawą a Częstochową, tu też mieniają się pocztę wychodzące z tego miasta. Okolica stacyjna dosadnie jest zagospodarowana; w pobliżu tej stacyi znajduje się obszerna kolonia Łaznowska, w której są mile i wsie, Mikołajów, Erazmów, Zakowice, Kodarzewów i L. Dz. kolonie niedawno nadane przez właściciela założone –

176. Rozprza przy drodze żelaznej Warszawsko-Wiedeń. Starożytność tego siega czasów bałwochwalskich Słowian, o czem pochodzi tradycya ludu i przysłowie „Starsza Rozprza od Piotrkowa", również jak mogiły i liczne żale w okolicy rozsypane. Miasto choć biedne nieźmierny posiadał zamek bo niemało swego znaczenia... W pierwszej połowie 18go wieku w posiadaniu Zarębów familii starożytnej, silnie miasto rozszerzywszy w dawnym Wden. Sieradzkim – W kościele miejscowym pochowane są zwłoki Krzysztofa Zaręby ostatniego dziedzica tego rodu, którego emulując zgon przypomina, ostatniego wojewody w sprawie o starostwo (Podskarbiego Adama Poninskiego)

177. Przez wieś Sobakowskie idzie wygodny trakt z Piotrkowa do Częstochowy –

178. – W bliskości tej wsi drudzie nijaki Czarny wystawił w roku jednym na Matyce wzgórzu kamienny murowany, któremu dał nazwę Jasnej Górki – miejsce to jest nawiedzane przez idących do Częstochowy pielgrzymów – (bo dobre)

178. Sobakowiech przy drodze żelaznej Warszawsko Wiedeńskiej.

179. Piotrków należy do najstarożytniejszych i najważniejszych w pamiętnych grodów kraju naszego – Już za czasów Piastów znakomitem był miastem; o czem i murem i zamkiem przybudował Kazimierz Wielki, następnie monarchowie obdarzali przywilejami. Wielu ich mieszkało tutaj a szczególniej Kazimierz IV. Zygm. I. i syn jego Zygm. August. Tu odbywały się w wyższe skutkiem od 1440 do 1550 kiedy zjazdy i sejmy – Tu też wybrani byli monarchowie z rodu Jagiellońskiego Kazimierz IV. Jan Olbracht, Aleksander i dwaj Zygmunci – Największe jednak dobrodziejstwo wyświadczył miastu Stefan Batory, ustanawiając w niem Trybunał Koronny, odtąd wzrastały dostatki i zamożność mieszkańców, a miasto liczące zaczynając w niem do 8ta i więcej, gdy teraz na ludność 6000 ledwo 1800 posiada i dotąd nawet chlubi się tym zasobem. Ci uchodził za stolicę wszelkiego niemal wielu dotychczas starożytnych budowli, starannie utrzymywane bruki i rozległe ulice świadczą o dawnej okazałości i zamożności tego miasta – Były tu i liczne kościoły i klasztory, jak: parafialna założona około 1300 r. kościółek Panny Maryi przez Królowę Jadwigę na intencyę Kazimierza Wielk. wybudowany, klasztory: Dominikanów, Franciszkanów i Bernardynów – Jerzy Dzidrof Biskup Krakowski wystawił też Jezuitom obszerny kościół i kollegium należące do najpiękniejszych w całej Polsce. Po zniesieniu Jezuitów, księży pobiegli opuszczone przez nich kollegium i szkoły tu utrzymywali –

Między budowlami wszystkimi najpiękniejszym był zamek wymurowany przez Kazim: Wielkiego i drugi mniejszy zwany Bugay w którym monarchowie polscy często przebywali dla przyjemności oddychania tchów w pobliskich obszernych lasach królewskich – Magnaci i szlachta mieli także swe domy. Zaraza morowa i kilkokrotne pożary zniszczyły to miasto, a zniesienie wreszcie Trybunału zadały mu cios ostateczny – Ztąd też wielu panujących monarchów nie zdołały miastu przywrócić dawnej świetności i dopiero niedawnemi czasy bo od r. 1815. Piotrków dźwigać się zaczął; ustanowiony powiat, sąd pokoju, sąd poprawczy i szkoły i przeprowadzona tędy droga żelazna Warsz:Wiedeńsk przyczyniają się dziś do lepszego bytu przeszłego

wzniosło się kilkadziesiąt nowych murowanych domów, inne podźwignięto z ruder; tylko ostatnich znajduje się wszakże dotąd usunąć nie można, a kiedyś umieść dawniej Trybunału Gmach. — Co do handlu, ten wyłącznie prawie w ręku żydów zostaje — (Pisano w r. 1847) obszerny opis wyżej w Numerach 7-8-9-10 Gazety Codziennej z r. 1850.

180) Wieysce lub Wiejsce niegdyś dziedzina Firlejów Wieś (1847) własność Bieżeńskiej Wincenty położonej rozłożonym o ćwierć mili od Starej nadgranicznej Jabłkowie.

181) W Sunnicy Różanej wyposażonej został w r. 1847 browar z drukarnią gody.

182) Miasto Zwoleń położone nad rzeką Zwoleńką było ciągle w wieku 15. wsią zwaną Gotardową wolą. Następnie tej wsi Jan Ciołatko, Łowczy Zwoleński, otrzymał w r. 1425 od Króla Władysława Jagiełły przywilej na utworzenie miasta, któremu Krajowe nazwisko nadał. — Już w owym czasie Zwoleń miał Łaźnię i postrzygalnię sukna. Przed r. 1559 pożar zniszczył miasto, gdyż pod tą datą właściwie otrzymało uwolnienie od podatków, pod warunkiem odbudowania kościoła. W r. 1564 było w Zwoleniu domów 221. w tem 4. pustych, już 258. Stefan Batory przywilej stary, otrzymanego w tym mieście ceindar (utrzymał) te prawa Zygmunt III. W r. 1616 odrębnymi statutami urządził cech rzemieślników i już w owym czasie miał Zwoleń szewców, sukienników, kotlarzów, czapników, bednarzy, młynarzów, stolarzy, rymarzy, siodlarzy i kowalów. Pożary niszczyły ciągle kwitnące to miasto, ostatni za wojen szwedzkich, zniszczył ich domów do 125. Kościół w Zwoleniu który kilka wieków panuje w tych czasach restaurowany został, za staraniem miejscowego proboszcza przy pomocy prałata Katedry Sandomierskiej. — W ołtarzach rzeźby, obrazów się ptaszkowate z drzewa arcydzieła i nader misternej roboty. W kaplicy są dwa groby rodziny Kochanowskich, a w ich liczbie Jana z Czarnolasu Ojca Poetów naszych, z marmuru czerwonego wykuty. Kopiersz tego Ojca tej nagrody na którego dałto czynił r. 1584. wzmiankę — Z powodu zniszczonej ludności wyszłych w r. 1847. dusz 3044. Miasto Zwoleń zwyczajnie uchwałą od 1. Stycznia 1848. pod względem połowy opłat konsumpcyjnych do rzędu 4º. — (z Kurjera z 1848)

183. Warszawa miała w r. 1847 rozległości 3696 morgów i 284 prętów — Powierzchnia ulic zajmuje 517,681 sążni kwadrat: Ulic brukowanych było 6 141 — niebrukowanych 79. ogółem 220. Kościołów grecko-rossyjskich 6. rzymsko-katol: 35. innych chrześcian wyznań 3. bóżnic z domami modlitw 94. domów skarbowych murow: 63. drewnianych 6. domów prywat. murowanych 1883. drewnianych 1165 ogółem 3048. (vide Nr: 189)

184. Między Raygrodem, Suwałkami i Grodnem rozciągał się niegdyś ~~Wojsławskim~~ Traktem Zapuszczańskim (z powodu obszernych puszcz, lasów i bagien cały ten ~~miał~~ był pokryty?

185 Lubicz pierwiastkowo Lubitz, dawniej Lubiczowo zwany, wieś położona nad rz. Drwęcą najpierw wsi Pruskiej. Dzisiaj ulicy podobniej miasteczka — przy trakcie głównym do Torunia — W dziejach Krainy naszego zasłynął się spory historyi Polski z Krzyżakami ~~o ten~~ w r. 1424. o młyn na rzece Drwęcy pod Lubiczem. Była tu przeprawa z Polski do Prus, i droga wojskowa zatem, przez tę bagnistą rzekę, gdzie Krzyżacy starali się umocnić broniąc ważny ten punkt — Spór wszczął się o zniszczenie młyna a razem tej ważnej przeprawy, którą za Zakon do ziemi Chełmińskiej uważano było ziemią, bo tak też Król Władysław Jagiełło, po opanowaniu tej przeprawy w wojnie r. 1409, ciągle wstrzymał się powrócić ją Krzyżakom — Dopiero nadzwyczajne ze Zjazdu r. 1426. odpowiednio ~~wieczysty~~ bytem nastąpiło z ratyfikacyą ze strony Polskiej oddanie młyna Lubiczowskiego

186 W roku 1847. przy odbywaniu robót poszukiwawczych górniczych w okolicy Kielc natrafiono na pokład rud miedzianych w pobliżu [illegible] dawnej kopalni miedziano-górskiej a więc [illegible] — Rząd dozwolił P. Kazimierzowi Kossowskiemu który natrafił na ten pokład, otworzenie i prowadzenie przez lat 30. kopalni na wyłączonym przez niego miejscu nadrzędnym pobór olbory to jest 1/10. części wydobytej rudy —

187. Prusy wraz [illegible] od swych ościennych tak nazwane [illegible] Ucony Dominik Schulz w swych [illegible] w pruskiem [illegible] Prus dawnych wywodzi pochodzenie Prusaków od [illegible] Polskiego przyjmie [illegible] kraj ten nigdy nie umieli i tę [illegible], że [illegible] Prus wyraz Prusy jest Polskim prawdziwie Polskim, że mianowanie wydaje się [illegible] przed [illegible] tego nazwiska [illegible] gdzie mieszkanie się Polacy [illegible] i [illegible] kraju [illegible] był [illegible] —

[illegible] było [illegible] przyczyn Prusy który kraj. [illegible] przyjęta swych —

188. W [illegible] dawne Podlasie składały powiaty: Węgrowski, Mielnicki, Liwski, Brański, Suraski, Tykociński, Wiski i Goniądzki. Do niego przyłączony dawniej granicą [illegible] w pierwszych Księstwo Mazowieckie, który Jagiełło w r. 1422 przywrócił przybyły do tego powiaty Drohiczynski i Bielski. — [illegible] prawdziwie Podlasie [illegible] narodom, Litwie, [illegible] nad ziemią a [illegible] [illegible] granicy, niedostępno. — Tu mieszkali Jadźwingowie, Jaćwingowie lub Jaćwieże [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się [illegible] inkij [illegible] [illegible] ich [illegible] Litwinów lub Rusinów. Ucony Dominik Schulz w badaniach swych w podobnym kierunku dawnych Prus, okazał dowodnie tożsamość ich z Podlasianami, a [illegible] Jadźwingów dawnych [illegible] o ich [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] —

189. Warszawa miała w r. 1847 ~~[illegible]~~ 6 gimnazyów 3. szkół powiat. 3. szkół element. wyższych 9. rzemieślniczo-niedzielnych 7. [illegible] [illegible] 5. prywatnych wyższych 4. niższych 1. specyalnych: kursa pedagogiczne, szkoła sztuk pięknych, szkoła rabinów i [illegible] zakładów naukowych: szkół elementarno-wydziałów: 6. element: żydów: 1. wyższych 29 [illegible] 1. obojej płci: instytutowych 7 prywatnych 51. w ogóle 130 — Liczba uczących się w zakładach [illegible] była [illegible] 9408. — Biblioteka [illegible] — gabinety: zoologiczny, mineralogiczny, [illegible] gipsowych, fizyczny, modeli architektonicznych i [illegible], obserwatoryum astronomiczne. — Zakłady dobroczynne w M. Warszawie w 1847 szpital Dzieciątka Jezus, św. Ducha, PP. Miłosiernych. św. Rocha, S. Łazarza, S. Jana Bożego (Braci Miłosiernych) ewangelicki, [illegible] [illegible] — Zakłady wychowania: Instytut głuchoniemych i ociemniałych, Instytut św. Kazimierza, [illegible] [illegible] dobroczynności, Sale ochrony, Instytut moralnie zaniedbanych Dzieci, w Domu podrzutków Dzieciątka Jezus było w r. 1847. tycznie z dziećmi po wsiach będącemi chłopców 2129. dziew. 2082 Zakłady schronienia miejskie św. Ducha i P. Maryi, Instytut Tow. Dobroczynności: Dom przytułku [illegible] [illegible]: Dom przytułku i pracy. (Oddawanie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 5. 6 Nr. 5. [illegible] 1848) [illegible] [illegible] 1848

190. W r. 1846 zbudowany został pod M. [illegible] [illegible] na [illegible] nowy most [illegible] długości łokci 369. na który taryffę do poboru opłaty klasy [illegible] wydany [illegible]

191 W dobrach [illegible] w P. Kaliskim jest most na rzece Ner na który wydany został w r. 1847 taryffa do poboru opłaty klasy IV.

192. Dąbrowa, stolica zachodniego Okręgu Górnictwa Krajowego leży o [illegible] mili od miasta Będzina a 6 mil od granicy Szląskiej, jest to osada [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] górnicza oprócz ogniowych [illegible] [illegible] z [illegible] białych domków [illegible] [illegible] 2. największe w kraju kopalnie węgla kamiennego [illegible] [illegible] od imienia ~~[illegible]~~ ministra Skarbu Drucki-Lubeckiego

a kopalnia odkryta w r. 1785 otrzymała nazwisko od ówczesnego Dyrektora królewsko-pruskiego górnictwa, Rediena. W obydwóch tych kopalniach do wy-dobywania węgla używane są machiny parowe, niewidziane nie chodzi że wszystkie prawie opatrzone są kolejami żelaznemi po których doprowadzane są węgle do blisko stojącej huty, a w niej zarazem potrzebne są inne fabryki wypalanie [illegible] cynku: pięć wielkich walcowni — są tam także huty cynkowe i [illegible] X Dla połączenia kopalni Ksawera z zakładem fa-brycznym w Dąbrowie urządzoną jest kolej żelazna na kilka wiorst długa po niej powozy ciągną konie. — X We wszystkich tych zakładach fabryk prócz huty cynkowej używane są machiny parowe; największa z nich o sile 100 koni, najmniejsza przy walcowni pieców cynkowych 6. [illegible]

193. Lubartów miasteczko pierwotnie w innem nazwisku ślad [illegible] dawniej właściciele, i tak niemal mówią że Lubartowem dawniej choć w księgach zwykle Lewartowem — Nazwę tę otrzymało ono w połowie 16. wieku od Lewarta herbu rodziny Firlejów [illegible] w kraju godnemi i [illegible] — Piotr Firlej Wojewoda Ruski sprowadził do Lewar-towa z Niemiec i Holandii wielu rzemieślników pobudował rozmaite fabryczne zakłady, i kupcy się uposażyli. — Syn jego Mikołaj Firlej Wojewoda Lubelski zaprowadził tu szkoły, obawiając się [illegible] [illegible] wynikłych z reformy [illegible] Lewartowa, że [illegible] Paprocki, nie tylko [illegible] [illegible] obiega ich nie mogły. — Który [illegible] Firle-jów wygasł Lewartów dostał się Książętom Sanguszkom, których [illegible] od Lubarta syna Gedymina, książęcia Lit-ewskiego, Lewartów przezwali Lubartowem. — Kont: pod Nr: 205.

194. Z obliczenia w r. 1847 okazało się ludności w M: Warszawie: religii prawosławnej 1608 — rzymsko-katolickiej 109880; greko-unickiej wyznania 176; ewangelicko-augsburskiej 10783; ewang: reformow: 1057; [illegible] 2. [illegible] 49. [illegible] wyznania: 43,442 — razem 166,997. to jest mężczyzn 81543. kob: 85,454.

195. Około Miednej [illegible] się bagnisko, gdzie ich się Żadowski w historyi naturalnej Król: Pol: w r. 1783 wydanej [illegible] wszystkich gadów i węży.

196. Kopanna czyli Kopanna [illegible] przestrzeń 22. włók nowopol. w [illegible] tych granicach, w niem 3cia część dobrze zagospodarowanego lasu — Zabudowania dworskie [illegible], ogród piękny, dwór murowany pod dachówką, przy ogrodzie [illegible] i t.p. dogodności.

197. Dobra Rudka i Kożuchowo w bliskości r. Pilicy położone [illegible] Białobrzeg [illegible] w glebie pszennej i żytniej, z łąkami [illegible] około [illegible] [illegible] w ogóle około 40 włók [illegible] w obrębie tych i [illegible] [illegible]

198. W dobrach Ożarowie i Glinianach o półtorej mili od Wisły położonych przy szosie [illegible] do Zawichostu [illegible] się [illegible] wyborowe [illegible] [illegible] z których [illegible] do fabryk [illegible] [illegible] Sandomierza i Nowogeorgiewska się zakupują [illegible] Łysej Góry [illegible]

199. W zakładzie awaryjnym Nowik przy [illegible] Zgórsko i Nowotoczyno [illegible] od: 1. Marca 1848, otworzyły [illegible] Warszaw: Krakow: przyjęty Kulawski a Chęciński od: 1. Marca 1848, [illegible] i [illegible] do [illegible] [illegible] fabryka różnych wód [illegible]

200.) Zerominki miało 184. A. D. składające się z wsi i folwarku — Zelkowa i Zimny Kotańkowskich (1848) z obszernym rolnystem w tok 19½ mórg miarą Warszawską, którego grunta należą do klassy 2. 3. i 4^{tej} — Dwór nowo wystawiony drewniany, officyn dwie, folwarczny na kamieniu, a takież wszystkie 9. gospodarstwo i las z Mikułowiem pomiędzy Zerominkami a Mikułowiem w kontrowersji będący — 16

201.) Radomsk miasto okręgowe należy do lepszych w Gubernii, niegdyś [illegible] było ono dawniej daleko znaczniejsze, liczyło bowiem do 400. domów porządnych części murowanych, klasztor z kościołem i parę kościołów; miało ratusz który teraz zniszczony [illegible]; rzemieślników też znacznie było w mieście, tak n. p. piekarzy do 50. kuśnierzy 30. sukienników 7. rzeźników 11. — Jest podanie między ludem wzmiankujące że Radomsk pierwotnie zabudowany był [illegible] o milę dalej tam gdzie dziś wieś Stobiecko — Także wiadomo że w ogólności starościńskiej tej [illegible] mają się za coś lepszego od Radomskich — w ogólności mieszkańcy tak Radomska jako i wsi okolicznych a szczególniej Stobiecka zajmują się pitnie [illegible] drobnemu handlowi, zowią ich w Warszawie krakowskiemi lub Radomskiemi i znani są transportem rozchodzą się w różne strony kraju a nawet i za granicę. w r. 1847. było w Radomsku mieszkańców domów murowanych, kilka [illegible] apteka i mieszkanie składów wina węgierskiego — Stąd to w r. 1384 zebrana szlachta na wiecu zjazd, wysłała Deputacyę do Węgier zapraszając Jadwigę, którą zobie powinszowawszy wiernie obranie Ludwika, za królową wybrała. — W Radomsku wspominają się [illegible] do Częstochowy i Warszawy więcej —

202. Wyszogród miasto bardzo dawny osadę wspominaną już w Bolesławie II. Śmiałego — Wycinał się do rzędu miast w roku 14[illegible] i wieku Władysław Xięcia Opolskie, a średnimi Króla Ludwika, sprawujący namiestniczy w Polsce władzę — W 1564 wyjeżdżało się w Wyszogrodzie podatku, jak rzemieślników 308. między tymi 24 [illegible] którzy wyrabiali rocznie 4500. postawów sukna. — Za Zygmunta III. rozmnożnieły się do tego rzemieślnicy: złotników, miecznikow, ślusarzy, kotlarzy, kowali, szklarzy, ludwisarzy, [illegible], rymarzy, szklarzy i [illegible] —

203 Wieś Brzeziny, niegdyś od Częstochowy odległa natenczas i dotąd jeszcze należy do familii Czarnieckich tylko słynna z Wolnej Elekcyi. Za panowania Jana Kazimierza była ku potwierdzaniu [illegible] z brani, Piotra Czarnieckiego (Hetmana) jemu to klasztor Jasnogórski po wojnach szwedzkich pierwszemu przyznał, zatknięcie znowu a który [illegible] od Szwedów — Kasztelan Dźwinnicki [illegible] teraz ([illegible]) na spichlerz obrócony, niedbałość wszystko zniszczeniem dotknęło [illegible]

204 Dobra Płochocin dawniej Toczyskich a w r. 1848. Józefa Jasłowskiego przy drodze Kaliskiej o 17 wiorst od Warszawy

205. Po rozdzieleniu Dóbr Lubartowskich na 9. oddzielnych kluczów, sprzedaż tychże Dóbr w całości lub pojedynczych kluczach przez licytację publiczną w r. 1848. była przez Bank polski zarządzona.

1/ Klucz Kijany — oszacowany z inwentarzem żywym i martwym na rs. 141,915. k. 26.
2 Rudka Kijańska na rs. 6921. k. 93. z inwentarzem
3. Klucz Brzeźnica r: 59,365. k. 23. d.
4. Klucz Gołąb r. 113,078. k. 60. d.
5. Klucz Niedźwiada r. 100,522. k. 10. d.
6. Klucz Firlej r. 162,131. k. 58 d.
7. Klucz Łańcuchów r. 126,215. k. 84 d.
8. Klucz Rudno r. 91,162. k. 47. d.
9. Klucz Lubartów r. 340,961. k. 47.

W całości Dobra Lubartów z inwentarzem żywym i martwym oszacowane na r: 1142,271. k. 28

206. Opatowiec miał przed r. 1796. [illegible] tylko dom: 9 [illegible] w r. 1825. [illegible]

207. O Sierpcu czytaj Nr: 310. Gazety Codziennej z r. 1848. którey wyjątek [illegible] Sierpc [illegible] zbudowany jest w [illegible] czasów [illegible] – Rzeczka Sierpienica przecina to miasto w dwóch punktach – Jest bardzo dawne [illegible] jak to przekonywa napis [illegible] na kościele [illegible] gotyckiej struktury [illegible] i pierwszy kościół z napisem roku 1003. [illegible] chociaż nie [illegible] z uwagi [illegible] dowodzi że w m. Sierpcu już wówczas chrześcijanie [illegible] to iżby [illegible] kościół, bo struktura [illegible] kościoła wskazuje się [illegible] z czasów pogańskich jak [illegible] tradycja [illegible] kościół ten stojący najpierw do oddawania czci bałwanów [illegible] na [illegible] kościoła [illegible] znajduje się – W [illegible] 1591 [illegible] wystawiono drugi kościół Najśw. Panny Maryi w którym jest [illegible] piękny [illegible] roboty, [illegible] Boga [illegible] – Blisko kościoła [illegible] wodą, którego [illegible] w [illegible] kamiennych [illegible] Sierpc [illegible] miasto [illegible] 800 domów. [illegible] do [illegible] 1. [illegible] w [illegible] r. 1569 Andrzej Sierpski [illegible] ale przez r. 1792. [illegible] na wieży!

208 w dobrach Mitowice (J. Kubiczek w r. 1849. [illegible]) nad samą granicą Pruską [illegible] fabryk górniczych w Dąbrowie, od m. Będzina [illegible] mili, od kolei żelaznej Warsz: Wiedeń: półtorej mili; od kolei żelaznej górno-Szląskiej pół mili [illegible] huta cynkowa z kopalnią węgla kamiennego [illegible] w [illegible] 4. [illegible] Kraków [illegible] –

209. W Lubrańcu urodził się d. 7. Maja r. 1573. z ojca Swiętosława a matki Barbary z Lubrańskich, Stanisław Lubrański Biskup Płocki brat Macieja Arcybiskupa Gnieźnieńskiego, mąż głębokiej nauki [illegible] a dobro kraju [illegible] Stanisław [illegible] w pobliskim kościele parafialnym w [illegible]

210. [illegible] jest [illegible] dla potrzeby duchowny górników kaplica filialna własności [illegible] Kapituła – [illegible] w dniu Sw. Barbary patronki górników [illegible] w kościele OO Bernardynów – W dniu tym [illegible] w kościele tutejszym pod przewodnictwem [illegible] górnicy na nabożeństwo –

211. Od Sławkowa do Siewierza w gruntach do biskupa Krakow: jako Księcia Siewierskiego należących były obszerne górnictwa [illegible], a najnowsze na ołów pod Sławkowem, z którego Biskupi [illegible] dziesięcinę pobierali [illegible] Siewierzu [illegible] biskupiego prowadzone były. Dalej aż pod Żarki fabryki [illegible] –

212. [illegible] magnaci i szlachta posiadali oddawna własne fabryki [illegible] 1849 Nr: 11.

213. miasto powiatowe Przasnysz w r. 1840. liczyło mieszkańców: Chrześcian męż: 1232, kobiet 1076 } 2308; Żydów męż: 916, kobiet 858 } 1774; w ogóle 4082

Kościół OO. Bernardynów z klasztorem [illegible] r. 1585. zbudowany [illegible] gotyckim, przedstawia wspaniały widok, a lubo nie pobielany ale [illegible]

214. Stefan Wierzbowski Biskup Poznański dziedzic dóbr Góry wyjałmuszy w r. 1645 [illegible] nowy murowany we Wsi Górze [illegible] [illegible] [illegible] miasto [illegible] z [illegible] [illegible] Kalwaryi Jerozolimskiej [illegible] dla [illegible] parafii, [illegible] [illegible] [illegible] proboszcza [illegible] [illegible] i [illegible] XX. [illegible] innych [illegible], sprowadzonych do Miasta Góry w r. 1683 [illegible] Bernardyni przez Biskupa Wierzbowskiego [illegible] [illegible] proboszcza [illegible] przy [illegible] [illegible] [illegible] posiadanie na wieś [illegible] i dziedzic Miasta Góry [illegible] folwarków: Moczydłowa, Mikówek, Grobie i Ostrowka [illegible] Miasta [illegible] — [illegible] aż dotąd [illegible] [illegible] [illegible] probostwo parafii Góry Kalwaryi [illegible] tylko [illegible] z [illegible] [illegible] [illegible]. — [illegible] odebrane przez [illegible] w r. 1790 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] proboszcz [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] na rok 1583 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] które w r. 1840 [illegible] [illegible] 200. [illegible]

17

215. Lubienicą [illegible] w wieku XII. [illegible] [illegible] Boguchwała [illegible] [illegible] Lubienicę d: 29. Marca r. 1140 [illegible] Bogusława d: 22 Lipca r. 1160. Bozietaw 10. Marca 1150.

216. Długość rz: Pilicy od [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 35½

217. Długość rz: Wieprza od [illegible] [illegible] [illegible] do [illegible] [illegible] [illegible] mil 24 } [illegible] [illegible] [illegible] Długość [illegible] spławny

218. Długość Sanu [illegible] w granicy Austryackiej mil 2½ wynosi.

219. Długość Niemna w granicach [illegible] Król: Pol: [illegible] Cesarstwa Rossyjskiego wynosi mil 54.

220. Długość r: Warty od [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] do Prus [illegible] mil 41.

221. [illegible] Pow: [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] r. 1849. Nr: 10.

222. Obrytte [illegible] [illegible] do dóbr [illegible] Xięcia Gorczakowa — [illegible] [illegible] [illegible] paraf. z drzewa [illegible] w r. 1242. wzmiankowany który [illegible] 6. wieków, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] że od lat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] budowa [illegible] [illegible] dla [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Tak więc dopiero [illegible] staraniem [illegible] [illegible] i [illegible] X. Gorczakowa, w dniu 24. [illegible] r. 1849. po [illegible] [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] na [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] drewnianej, wynosi ogólnie r: 10,049. k: 8½

223. W Wysokinie była [illegible] kwatera Arcy-Xięcia Ferdynanda [illegible] Wodza Wojsk Austryackich [illegible] [illegible] do X. Warszawskiego [illegible] dnia 14. Kwietnia r. 1809. proklamacyą do mieszkańców X. Warszawskiego [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] pod [illegible] nad Pilicą granicę [illegible] na czele 37000 między którymi 5000 [illegible] z 94 [illegible]. — [illegible] [illegible] [illegible] w X. Warszawskim pod [illegible] X. Józefa Poniatowskiego [illegible] wojny, [illegible] 12000. wojska i to z [illegible]. — Dnia 19. Kwietnia 1809 przyszło do bitwy pod Raszynem — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

224. [illegible] [illegible] Xięcie przez 8. godzin, i gdy noc [illegible] walkę przerwała, obie strony z [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się; i Austryacy [illegible] [illegible] [illegible], X. Poniatowski do Warszawy

225. [illegible] w r. 1809. [illegible] na Pragę generała [illegible] Mohra przy której [illegible] [illegible] około 1000. ludzi straciwszy, pod [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] X. Warszawskiego. — (str: 355.)

226. W Ostrowiu [illegible] [illegible] Austryacy [illegible] [illegible] około budowy mostu pod Górą; X: Poniatowski [illegible] [illegible] artyleryi Pelletier [illegible] na to stanowisko i wystrzałami z [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] 3. armat i 2 chorągwi — Arcy Xięże Ferdynand [illegible] na pomoc, lecz [illegible] za późno, [illegible] był [illegible].

227. Zofia z Dębickich Załuska [illegible] w r. 1756 zapis Summy Złp. 6000 dla Kościoła w Łęgonicach — na dobrach Mysłakowicach — [illegible]. [illegible] XX. Felicyanów w [illegible] [illegible] Ludwika Szaniawska w r. 1787. Złp: [illegible] 6000.

228. Dnia 15. Czerwca r. 1809. [illegible] Arcy-Xiążę Ferdynand przez 10. godzin [illegible] [illegible] [illegible] Sandomierza, generał polski Sokolnicki [illegible] [illegible] [illegible], lecz w końcu nie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] od tego miasta i za [illegible] [illegible] [illegible] się z X. Poniatowskim

229. w M.cu Grudniu r. 1806. wprowadzeniu francuzy Augereau i Murat natarli pod Kaańskiem na korpus Rossyiski pod wodzą Generała Kamieńskiego

~~230 Kronika ... w ... r. 1848~~

230. Rogowo — Niswin — Modliszewo — Pomorzany — Turostowo — Sokołów — Prozwin — W dawniejszych czasach, wsie te (pod nazwę tylko dziesięcin) naturalnie do probostwa Sw. Mikołaja w M. Gnieznie, jak to podanie, które z ... dziesięcin darowane były przez ... Kowalskich — Wyrażono ... w ... dziedziców dóbr Nowskie — jak to potwierdził ... aktu ... (dawny) erekcya ... do Mikołaja Kapitulnemu w r. 1492 przez Arcybiskupa Gnieznieńskiego Zbigniewa (Oleśnickiego) po spaleniu się przywileju (dawnego) i papierów wspomnionego kościoła

231. Tąż erekcyą przeniesiono dziesięciny na Miedźwiy od kmieciów ich i od szlachetnych panów Jakóba Kosrudy i Hieronima Pomorskiego — Także dziesięcina całkowita z wsi Goczałki — W Sworzycach z pół kmieci oprócz gruntowego — Także dziesięcina z wsi Trzemeszna, z pola wsi Mierny i z ... tu wsi Sworzyce — Nadto dziesięciny w wsi Pomorzany z pół kmieci i gruntowych panów Jerzego i Maciej dziedziców — Nadto dziesięciny gruntowe w wsi Modliszewie panów Jana i Władysława i z Turostowie dziesięciny gruntowe i z pół kmieci ... Nowskich nazwiskiem Gątka — Także dziesięciny z wsi Prozwin całkowite

232. Także dziesięcina z Sobolewa razem z rybną sadzawką i fabryką, czyli kuźnią ... (tej Nominlatory nie ma w Dyspozycji)

233. Dziesięcina cała w Niswinie przez jednego pola od strony Rogowa które dane były kościołowi w Odrowążu i dziesięciny w Rogowie wyprzęty Tony z których dziesięcina ... pokland Jandowiak i cały pole nazwiskiem Lodzie ... i której dziesięciny ... przed w Odrowążu ... —

× Rzecz dziwna że ani granic parafii ani Zrosta Sokołowa nie się ... naszego czasu nie dowiedziały —

234. Z Bielina i z Sobolewa pochodzą Bielińscy jak to ... znajdujący się w kościele Kollegiaty Kaliskiej nagrobek Jakóba Bielińskiego Biskupa Laodicensis Suffragana Płockiego zmarłego dnia 7 Czerwca r. 1583 —

235. Prądowianów gniazdo i Kostułowo dawniej ... Prądowianowski ... Żarłoski Andrzeja Lubicz Prądowianowskiego zmarłego w r. 1636. (i żony jego Doroty z Bielińskich zmarłej r. 1640) spoczywają w Sobolewie ... w Ciechanowie — Nagrobek obojga tych małżonków znajduje się na jednej tafli marmurowej.

236. Za Nidą ... i ... wiejski lud ... Nidą ... Krakowskie nazywana. Taki ... się i ... ... dobrem innym ... ..., to przeciwnie, to wspólne, wiadome ... ...

237. Okolice Lubelskie ... ... Prawie ... ...

[illegible]

238 Cynkownia w Niwicach przez Tomasza Wolickiego i Piotra Steinkellera wystawiona, następnie na własność Rządu nabyta została – w latach 1827 i 1840 cynkownie te znaczne [illegible] wydające rocznie przeszło 12000 cetnarów wyborne metalu –

18

239. Pod Wigrami nad obszerne jezioro z którego wypływa rz: Hańcza w [illegible] kanału Augustowskiego – Jezioro to [illegible] miejsce do [illegible] wody, nietylko kanału, ale także rzek Biebrzy i Narwi, [illegible] których brak czasem [illegible] [illegible] [illegible] się dzieje

240. Pod Łęgonicami [illegible] 29 Lipca r. 1666 wojna między Janem Kazimierzem Królem, a Jerzym Lubomirskim i rokoszanami w obozie królewskim pod Łęgonicami

241. dnia 4 Listopada r. 1794 bitwa niezapomniana na Pradze

242. O Wiśle wydany obszerny opis w Kurierze Warsz. z r. 1849 Nr: 9.

243. Pod Opoką dom Świętokrzyski – [illegible] – Wąwozy [illegible] (około m: Kazimierza) Nasiłowem, Parchatką, Wolką Gołębską, Bochotnicą, Bronowicami, Bysinem między Puławami a Mięćmierzem pod wsią Potycz, Radomyśl, Wrzelowcem, Męćmierz pod Opoką od Radomyśla aż Kazimierza [illegible] że brzegi całkowicie na dnie w Wisły [illegible] [illegible] wysoko zarazem [illegible] a [illegible] galary

244. od wsi Stężyca do Wólki Tarnowskiej są w korycie Wisły [illegible] i kamienie od tychże [illegible] które szkodzą [illegible] galarom –

245. [illegible] pod Ktopnicą – Turobin – Skotnica – Krzemieniec – brzegi Wisły są [illegible], [illegible] grunty około wyżłobione są na żuławy – [illegible] też brzegi od żuław [illegible], wydane wysokości 20–24 stóp nad najniższy stan wody a szerokość w koronie [illegible] 9–12 Wały te rozciągają się w następujący sposób:

w brzegu Słupieckim rozciągają się od wsi Winnica do wsi Rybitwy na wiorst 47.

w Turobin – [illegible] od [illegible] Wólki do Kępy Zadębskiej – wiorst 15.

Skotnicki ciągnący się pod miasto Sandomierz na wiorst 6.

246 Krzemieniecki od Góry [illegible] do wsi Świerże górne – wiorst (100) (?)

[illegible] nazwane [illegible] rozciągające się od [illegible] góry Zakwary [illegible] w Stupcu [illegible] 4. [illegible] od żuław Wisły broniący –

247. Wolbórz rzeka w Gub: Augustowskiej – płynie koło wsi tejże nazwy – Pod wsią Dąbrowa [illegible] nad rzeką na Kanale Augustowskim – w groble [illegible] się 2. upusty które służą do [illegible] i odprowadzania wód [illegible] rzeki Wolbórz

248. Wzniesienie Opolskie rozciągające się od wsi Kamienna do miasta Kazimierza, bronione od żuław Wisły wysokości wydanie których w r. 1849 [illegible] od Kamienia do Jarosławic w Stupcu wiorst 6.

249. [illegible] brzegi naprzeciw Łomży koryto Wisły [illegible] niebezpiecznem dla żeglugi i [illegible] [illegible] na dnie rzeki wydobyto [illegible] ✕ w Łomży ✕ Szkoła elementarna [illegible]

250 Koryto rzeki Wisły pod wsiami Kępa Łomżyńska, Łady, naprzeciw wsi Trzcińca, [illegible], Kępy Pasznowskiej, [illegible] i pod wsią Płock – naprzeciw wsi [illegible] Królewska Wólka Madziarska, ✕ [illegible], Wsi Wólka Wólka [illegible]

251. Dobra Stupna prywatne (1840) do których [illegible] Stupno, [illegible] Mazowsze – [illegible] około 720 m. 4

252. W Suchowolskim opactwie [illegible] w r. z 3 na 4. Grudnia r. 1830. [illegible] Konstanty [illegible] Warszawy [illegible] [illegible] i te [illegible] z Wielkim Wołuciem [illegible] brzegi Wisły [illegible] Wodą Ostrołęcką –

253 Zawady [illegible] nad rz: Stiną przy drodze [illegible] od Tykocina do Łomży [illegible] od m: Tykocina [illegible] Narwi pod [illegible], z [illegible] Dworskim [illegible] i polskiem (1830) do [illegible] typu [illegible] we wsiach Krupki Milewo, Kozidolki, Łazy, Jozefowo – [illegible] 1830 [illegible] 1566. tych [illegible] 272 [illegible]

[illegible] 2645

254 W kościele Bubrowskim spoczywają zwłoki ciemnoi i zwłoki Ludwika ks. Radziwiłła marłego dnia 6 Grudnia r. 1830. Był on [illegible] dobrym Polakiem [w dobrach Bubrowskich zaprowadzone] [illegible] gospodarstwo leśne.

Wiad. Rolnicze Nr: 327

255 dobra Stryge na samej granicy Król: Pruskiego leżące były do sprzedania w drodze sądowej roku 1849 w Płocku, a kiedy obszary i szacunek takiej sądowej wyrażono się następujący: Stryge włók 86. mor: 22. pr: 295. rubl 237,547.

Warpalice wł: 48. mor: ~~48. m~~ 22 pr: 295. rub: sr: 18885.

Wólka Tuminska włok 11. mor 27. pr: 142 r: s: 6484.

Wielkie Wielkie włok 50. mor: 15. pręt: 24. r: s: 30,321. kop: 70 } wr: 268.

Tuszyn mała i Tuszyn wielka włok 38. mor: 4. pr: 65. r: s: 22697. k: 14

256 w r. 1849 posiadał dobra Włodowice Józef Poleski [illegible] okr: Lelowskiego

257 Świdra rzeka w Lubelskim, płynie koło m: Kozienice.

258 dobra Przydzierz Czarnyłas z przyległościami na Wólce, Danowie, oczyszczenie lasu Zaścianek [illegible] na [illegible] Lipkach, [illegible] i [illegible] z łąkami na [illegible] Łężę, gęsi na [illegible] Rozwożyńskich [illegible] lit: E.B. i [illegible] [illegible], folwark Mierze i [illegible] Mierze, [illegible] z [illegible] Pruskie stany przy granicy i [illegible] z [illegible] Sikora i [illegible] Tomyszowskiem – [illegible] [illegible] r. 1843 z 10

259. Żuków i Zyklew należą do dobr Lubienia w Płońsku.

260. Radzyn wraz z Biłgorajem i innemi włościami posiadali w wieku 16 tym Gorayscy – [illegible] [illegible] poniecha

261 Poprzednio niż gdy Zamek był królewszczyzną, [illegible] w Vanite [illegible] Król Stefan Batory na tony – [illegible] Jana Kochanowskiego Dryas Zamechska – opiera przywitanie króla od Nimfy leśnej –

261. Za wzór w prowadzeniu gospodarstwa czteropolowego (w latach 1847 ~~1848~~ ~~185~~) postawić mogą dzierżawy w dobrach Ordyn: Zamoyskich, to jest: Soli, Nawozie, Michałowie, Ploskiem, Lipsku i Tuszyszowie. [illegible] nad [illegible] pod Zamościem – [illegible] (1851)

262 w Powiecie Zamojskim [illegible] w dobr: [illegible] przemysłowej oraz [illegible] piaszczystej górzystej. Zaprowadzone włościanie [illegible] starają się [illegible] o [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] gospodarstwa [illegible] do [illegible] stanu – [illegible] [illegible] w dobrach Ordynacyi Zamoyskich które w prowadzeniu gospodarstwa płodozmiennego za wzór służyć mogą.

263 Dobra w Pow: Hrubiesz: odznaczające się w latach 1847–1848 wzorowem gospodarstwem i dobrym bytem włościan: Nowosiółki, Saturyn, [illegible], Baron Łow: Kostaneckiego; Mircze, [illegible], Honiatyn, [illegible], Pawłowice, Radostaw, Werezyn, Honiatycze, Podhajce, Rutkowskich; Potoryn, Zabcze, Witków, Wojciechowskiego; [illegible] Rauborowicze, Wygoda, Mołodiatycze, Hołodyńskiego; [illegible] i [illegible] Majdan, Mołotowicze, Metelin, Bormuntów; [illegible], Gródna, Polediy; Starzawa Rakowskiego; Krytów, Matków, [illegible], Smoligów, Chrzanowskiego; Mieniany, Wołkowyje Węglińskiego; Rachanie, Grotowiczanie, Putkowice, Wola Grodecka, [illegible], Zimno, Hr: Fredro; Łabunie Tarnowskiego; Łabunki Hańskiego; Woronin, Wygoda, Udałbie, Pieszczew, Jelowskiego; Brendów Skrzyńskiego; Turkowice, Majdan, Sitno, Mękarzewskiego.

264 Wśród obszernych [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] wśród [illegible] [illegible], [illegible] te piaszczystę [illegible] [illegible], [illegible] będąc [illegible] Olkusza który niegdyś [illegible] bogactw [illegible] [illegible] w [illegible] obrębie – Na powierzchni [illegible] tylko piaski, [illegible], [illegible] [illegible] lub [illegible] [illegible] [illegible] przemysłu – Obszerny opis Olkusza czytaj w Gazecie Codziennej Nr: 327 z r. 1849 – Nr: 335 – O [illegible] Olkuskim [illegible] Numer 335 z r 184[illegible]

5. dobra Unkiew do których należą: folwark Pasieka, wieś zarob: Huta, Namasze Jadwiga Wilkołek, Lesiak i Przewodzina – należące w r. 1849. Antoniego Węgierskiego graniczą z dobrami rządowemi Grabie wielkie – Obejmują tych dobra ogółem włók 97. mr: 15 pr: 17. 18. ... ... – Odległe są od Lublina m: 8. od ... m: 3. od Warszawy m: 28. ... parafialny – W tych dobrach ... ... Kapitalna ... dobra ... ... w których ... 6. ... i 2 ... – a który ... ... pomiędzy gruntami w ... dobra Unkiewi ... – 2 ... 7 ... , ... 40 włościańskich.

266. Radawiec ... ... w ... Polaku, gdzie po raz pierwszy ... ... w r. 1794 ... ... i ..., ale ... ...

267. ... ... wydobywane ... : około Łomży i Władysławowa w Augustowskiem, w Płockiem około Zambrowa, Andrzejewa aż pod Tykocin, w Pow. Łomżyńskim; dalej ... grodu, Płońska, Ciechanowa i samego Płocka; w ... ...; w Radomskiem ... ... od Chęcin ... na Jędrzejów, ..., aż do granicy Krakowskiej ... od Opatowa do Sandomierza – w Podlaskiem około Radzynia.

268. dobra Strzyże z przyległościami ... na samej granicy Krol: Prusk. leżące sprzedane były na licytacji publ: w drodze ... w r. 1849 – ... ... byl nabywcą: Strzyże włók 86. mr: 9. pr: 148. ... ... : 37547. Warpalice wł: 48. m: 22. pr: 259. Rub: s: 18885. – Wielka ... włók 11. m: pr: 142. Rub: s: 6484. – Kretki wielkie włók 50. mr: 15. pr: 4. Rs: 20321. Turza mała i Turza Wielka włók 38. mr: 4. pr: 65 Rs: 22697. –

269. Opisy Guberni ~~...~~ Lubelskiej czytaj w gazecie handlowej z r: 1849 Lubelskiej Nr: 16 – 17 – 25. – 26 – 28. (...)

270. w ... ... w l: 1847 – 48 gospodarstwo ... ... w dobrach Niemirów, Saturyn barona Edwarda Rastawieckiego; ... ... Pawłowie, Radostaw, ..., Podhajce, ... Kulikowskich; Potumyn, Żabcze, Witków ... Wojciechowskiego, Trzeszczany, Raciborowice, Wydrze; Mołodiatycze Horodyskiego; ... ... Mistowicz, ... : Bormanów; ... Rakowskiego; ..., Mątków ... Smołigów, Chrzanowskiego; ..., Wołkowiec Węglińskiego; Rachanie Grodysławice, Putnowice, Wola grodecka, Zimno Hr: Fredry; Łabunie Łaźniewskiego; Łabuńki Łaźnickiego; Pniówek Jezewskiego; Posadów Skrzyńskiego; Turkowice, Majdan Sutów, Makowskiego i wiele innych –

271. ... ... w ... między innemi ... ...

272. ... natrafiono w latach 1847 – 48. do Grzybeckiego który tu posiadał ... ... owiec krwi hiszpańskiej liczące ... 1800. sztuk

272. Puławy teraz Nowa Aleksandrya ... w latach 1847 – 48 w ... ... Wessla który tu miał ... stado owiec krwi hiszpańskiej, ... przeszło 3000 sztuk liczące i ... było

273. Opole w latach 1847 – 48 ... który tu wówczas posiadał znakomite stado owiec krwi hiszpań: liczące przeszło 1200 sztuk

274. Tomaszowice natrafiony w l: 1847 – 48 do Dłuskiego który tu posiadał wówczas znakomite stado owiec krwi hiszp: liczące przeszło 1800 sztuk

275. Zamieprzycie natrafiony w l: 1847 – 48. do Grodzickiego który tu posiadał wówczas znakomite stado owiec krwi hiszp: liczące przeszło 1100. sztuk

276. w Olchowcu ... ... było w latach 1847 – 48 znakomite stado owiec krwi hiszp: liczące blisko 3000 sztuk –

277. Wojsławice w latach 1847 – 48. ... Hr: Poletyło który tu posiadał wówczas znakomite stado owiec krwi hiszpan: liczące przeszło 4200. sztuk owiec –

278 Swierze Rulikowskiego który tu posiadał w latach 1847–48 znakomite stado owiec liczące przeszło 1600. sztuk

279 Siedliszcze ale które należały w latach 1847–48 do Węglińskiego który tu posiadał w owej epoce znakomite stado owiec krwi hiszp: liczące przeszło 2400. sztuk owiec

280 w Trzeszczanach Węgl[illegible] było w latach 1847–48. znakomite stado owiec krwi hiszp: liczące przeszło 1400 owiec (wysoko poprawionych)

281 Skorodnówka w latach 1847–48 Drzewieckiego który tu posiadał wówczas znakomite stado owiec krwi hiszp: liczące przeszło 1500 sztuk

282 W Żełkowie należącym do Jana Grodeckiego było w l: 1847–48. znakomite gospodarstwo – [illegible] dom wówczas [illegible] 6. wołów 400. krów 600 – owcami wysoko poprawionymi liczące przeszło 3000. sztuk –

283. W Sobieszynie dobrach Pani Zielonej było w l. 1847–48. znakomite stado owiec krwi hiszp: liczące przeszło 1200 sztuk

284 Wysokie (w r. 1849. było własnością Kajetana Hr: Kamieńskiego – było miasteczko do r. 1822 w którym zmieniono ciągu na wolną bezpańszczyznianą osadę. Założone było około r. 1360. przez Łukasza Górkę który wystawił [illegible], ufundował miasteczko – w [illegible] połowie 16go wieku ~~było~~ posiadali je dwaj bracia, Piotr i Łukasz Kaszowscy – Piotr Kaszowski sędzia grodzki Lubelski wraz z Piotrowską [illegible] [illegible] Babińskiej – Po zmianie Kaszowskich wysokie przeszły na obcą wdowę – w połowie 17go wieku posiadali je Dornaszewscy od których ~~[illegible]~~ nabył tę majętność w r. 1700 Stanisław Xiąże Jabłonowski, Kasztelan Krakowski i Hetman W. Koronny – w domu [illegible] Jabłonowskich zostawały Wysokie aż do r: 1839. w którym nabył je Hr: Kamieński – Dawny kościół paraf: ufundowany w r. 1413. uległ ~~w~~ około r 1798. zniszczeniu, nowy postawiony nakładem Anny z Sapiehów Xiężnej Jabłonowskiej, pani miasta, która umyśla [illegible] która zarząd miała [illegible] tego miasta. Na górze stał ~~[illegible]~~ zamek otoczony do koła sosnowym lasem, z wyjątkiem kasztelu, ~~własnie~~ [illegible] wybudowany przez Łukasza Górkę około r: 1360 – ~~w [illegible]~~ około r. 1616 wraz [illegible] przeszedł w ręce aryanów którzy w owym czasie [illegible] się rozkrzewili w Polsce a szczególniej w Woiew: Lubelskiem – w r 1660. zamek ten uległ zniszczeniu – (obacz Adn: 410.)

285. Radzięcin należał w r. do Marcina Radzięcińskiego podkanclerzego koronnego, człowiek ten uczony, biegły, bystry i podejrzany, sprowadził na Polskę Szwedów i wielu innych nieszczęść stąd się przyczynił

286 W Rykach Hr: Jezierskiego znakomite gospodarstwo odznaczające się ~~[illegible]~~ w latach 1847–48. szczególnym chodowaniem owiec wysoko poprawionych których wówczas liczono przeszło 3700 sztuk – ob: ad: 333.

287. w Prawnikach Makowskiego było w latach 1847–48. znakomite gospodarstwo odznaczające się szczególnym wzorowem chodowaniem owiec wysoko poprawionych których tu liczono przeszło 1200 sztuk

288 Wrotowa Niwa w Pow: Siedleckim gdzie w latach 1847–48. istniało znakomite gospodarstwo w którym było było 132 sztuk i stado owiec wysoko poprawionych –

289 w Międzyrzecu u Hr: Potockiego było w latach 1847–48. 320 sztuk bydła pięknej rasy.

290 Mierzwiński dzierżawca Nepel odznaczał się w latach 1847–48. szczególnej starannością o poprawienie rasy koni

291 W Pannie Zamoyskiej prosté warsztaty tkackie wyrobiły w r. 1848. płótna różnego gatunku i drelichów łokci 429500. wartości około r s. 65,000.

292 W Opolu była w r. 1848 znakomita fabryka sukna przez P. Lorens utrzymywana w której pracowało w Opolu 35. osób – [illegible] tej fabryki wyrobiło w ciągu przeciągu roku 120 cetn: wełny na sukno w różnych gatunkach

20

293 W Wajsławicach nad największą w całej guberni [illegible] fabryka sukna Pani Karoliny Zyppner – [illegible] wszystkich przy wyrobie wynosiła w r. 1846, rub: sr: około 12009.

294 W Łaszczowie są 2, urządzone mydlarnie, od dawna [illegible] z których każda za[illegible] ludzi 6. i wyrabia mydło i świec za ruble około 400.

295 W Łomazach była w r. 1848. mydlarnia w której pracowało w r. 1848. ludzi 4. wyrabiano w niej mydła i świec za r. s.: 300.

296 We wsi Opole, Szlubowskiego, istnieje (1848) fabryka świec woskowych założona r. 1805 przy pomocy ludzi 3. wyrobiła ona w r. 1848 świec woskowych funtów 620. wartości r: s.

297 W Sadliskach w Pow: Krasnostaw: ale która i ich istnieje w latach 1847–48. około 160. z największych garncarni w Powie Krasnystaw: – Podobnie w Surchowie – w Wysokiem – Żnaniu – Wajsławicach

298 W Wierzbicach, właściciel Franciszek Celiński założył cukrownię która w r: 1848 z 1800. korcy buraków wyrobiła [illegible] syropu garcy 2600. – Pracowało tu: 1. majster, czeladzi [illegible] 9. w Gub: Lubel: ale tego nie ma tej nomenklatu[ry]

299 W Przedziałkach Augusta Hersemann była w r. 1848. największa fabryka cukru wyrabiające cukru głów 13600. wartości 67.006. r: sr: Pracowało w niej r 1848 majstrów 5, czeladzi 42 uczniów 18. stały fabryczny ludzi 240. Nakład [illegible] wynosi r: s: 72980. Ma ona 4. kotły parowe 37. kotłów różnego kalibru, 4 prasy hydrauliczne [illegible] kalibru, prasy hydrauliczne [illegible] kalibru i inne potrzebne apparata w odpowiedniej liczbie –

300 W Żarkach dobrach Piotra Steinkellera (1850) – [illegible] i [illegible] przeciwnie [illegible] właściciela [illegible] wszystkich [illegible] [illegible] prawa [illegible] i [illegible] (do mnie) o tych zakładach czytać obszernie Nr: 3. Gazety [illegible] z r: 1850.

301 Sirotkawies nal: do dóbr Lubartowskich w Gub: Lubel. W r. 1840 założoną tu została przez Maurycego Kornor i Komp: fabryka stali i wyrobów stalowych. Pracowało tu w r. 1848. ludzi w ogóle 182 [illegible] Wyrób roczny wynosił 30,000. r: s: Zakład ten posiada: 2 piece cementowe, 7 pieców [illegible], 15. [illegible] [illegible], 5. pras [illegible], 24. warsztaty [illegible], 12 warszt: ślusarskich; dalej machin [illegible] 2 – [illegible] 2, piły [illegible] 2 – szlifiernia 1. [illegible] 1. Fabrykant ta [illegible] w [illegible] w [illegible], a wyroby jej [illegible] odbyt nietylko w Warszawie ale i w Lublinie

302 W Raciborowicach były w l. 1847–48. fabryka wyrobów metalowych – właścicielem jej [illegible] Hieronim Bojęcewicz; pracowało tu ludzi 41, wyrabiając [illegible], [illegible] wszystkie które to wyroby odchodziły nawet do Galicyi; wartości przeszło 6850. r: s: rocznie –

303 W Włodawie, istniał w r. 1848. zakład kotlarski.

304 Opis guberni Radomskiej czytaj w Gazecie Handlowej z r: 1849 Nr: 37

305 Opis guberni Płockiej czytaj w Gazecie handl: z r. 1849 Nr: ~~38~~ 39.

306 W dobrach Opinogóra istniał w l: 1846–48. znany browar wyrabiający piwa dobrego [illegible] – [illegible] wymurowane i [illegible] – [illegible] 3½ morga [illegible] [illegible], [illegible] prawie [illegible] – [illegible] była w lepszych

307. Skrwilno odznaczało się w latach 1846–48. lepszym [illegible] –

308. Powiat Maryampolski [illegible] na samej północy gub: Aug: a [illegible] i całym Kr[ólestwie] [illegible] grunta [illegible] prawie [illegible], [illegible] płynącemi [illegible], [illegible] i [illegible] –

309 Zyple Bartkowskiego odznaczały się w latach 1846–48. wzorowem gospodarstwem

310 Wyszyce [illegible] słynęły w latach 1846–48 do księżnej Ogińskich – [illegible] tam [illegible] wzorowe gospodarstwo

311 Gubernia Płocka w [illegible] [illegible] między [illegible] drzewa, [illegible] to około: Zambrowa [illegible] aż po Tykocin; dalej [illegible] Płońska, Ciechanowa i samego Płocka

312 W Radomskim strony, przypisuje od Iłży linią na Jedlnią, Miechów aż do granicy Krakowa, tudzież od Opatowa do Sandomierza, cierpią niedostatek drzewa

313 Niektóre okolice Gub: Lubelskiej, mianowicie około Kodnia cierpią niedostatek drzewa gdzie dla braku tego materyałów, słomą palą, ze szkodą rolnictwa, o to nie od tak [illegible] praktykuje się w tych stronach.

314 [illegible] Winnica jest także w Powiecie Wł[illegible]awskim – Dominium to odznaczało się w latach 1847–1848

315 Dominium Opatowskie odznaczało się w l: 1847–48 – wzorowem gospodarowaniem gospodarstwem

316 Dominium Trapeszyn w Pow: Kaliskim odznaczało się w l: 1847–48. wzorowem gosp[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

317. Prądnik strumień tak nazwany od bystrego biegu – płynie on w wązkim korycie po [illegible] Łysej – Skałach [illegible] [illegible] dla [illegible] przystępna – prowadzi [illegible] [illegible] po nad brzegiem tego strumienia aż do zamku Ojcowskiego

318 [illegible] gęstego lasu sosnowego i świerkowego wznosi się na skale szczątki zamku Rabsztyn, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Rabsztynowie – pewnie zamek ten z [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] on [illegible] posiadaniu do r. 1439. w którym po śmierci Spytka [illegible] [illegible] [illegible] W. Wojew: [illegible] [illegible] – [illegible] – Zygm: III darował [illegible] Rabsztyna [illegible] [illegible] [illegible] i obrazami ozdobił – W kilkanaście lat [illegible] zamek [illegible] [illegible] [illegible] w połowie z [illegible], a w połowie z [illegible] [illegible] – i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

319 Olkusz miasto o [illegible] mili od Rabsztyna [illegible] się wśród lasu – [illegible] a [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tylko [illegible] w [illegible] [illegible]

320 Przegonia wieś – [illegible] [illegible] po obu stronach [illegible] gaj [illegible] – gdzie [illegible] wszystkie [illegible] [illegible] – Prądnik [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Piaskowej Skały

321. Olsztyn w [illegible], z [illegible] zamku na wysokiej [illegible] skale o 1½ mili od Częstochowy – Zamek ten wybudowany był przez Kazim: W. – Pod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w której [illegible] [illegible] był zamknięty [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Przemek – Po śmierci [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Maxymilian [illegible] do [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] Olsztyn [illegible] [illegible] [illegible] Olsztyńskiego do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Zygm: III [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z którym [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] do [illegible] – [illegible] się [illegible] Maxymiliana. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Olsztyn – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Olsztyna w r. 1771 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] zamek [illegible] [illegible] to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] skały [illegible] [illegible] kształtów – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 8.5. [illegible] 1848 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w skale [illegible] w nich [illegible] [illegible]

322 Wieluński i [illegible] Okręg Częstochowski: Lud około Częstochowy, [illegible] w ogóle [illegible] [illegible] ale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] i [illegible]; zalety: [illegible], [illegible] – Przykład [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] po [illegible] gdzie [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] – [illegible] Częstochowy

323 / W Poniatówku widzimy odbywa się corocznie w Skaryszewie 9. jarmarków - ustanowione one były kolejno przez Władysława Jagiełłę r. 1432. Stefana Batorego r. 1585 i Augusta III r. 1761. Z tych największy jest Końskie w Poniatówku widzimy. Dużo na tym jarmarku bywa koni, nawet i [illegible] z innych znacznych stron obywatele. Sklepy Rosyjskie zaopatrują obecnych w kawior, sledzie, [illegible] i inne [illegible] tego rodzaju przyprawy.

324 wieś Lubowiecz o m: 6. od Warszawy \21

325. Jedna z wsi Zawiercie kolonia z zakładem przędzalni mechanicznej bawełny i blicharnią chemiczną. Początek dał tej fabryce skutek Dóbr Kromołowa s. p. W. Gostkowski w r. 1843 [illegible] właściciel H. Pański i Tym Brevell którzy ten zakład zamknęli ~~w r. 18[illegible] były [illegible] [illegible] [illegible]~~ około 6000. wrzecion zaopatrzony, wraz z tłocznią bawełny, ... [illegible] z zasławami, blich chemiczny, apretura z kalendrem i mangiem angielskim poruszanym przez wodę - W r. 1844. zatrudnionych było w tym zakładzie 164 osób wraz z [illegible]

326. Krasne wieś rodzinna od której poszło i nazwisko całego szczepu - Należało do niego i Drzyslowo ze wsiami i Krasnobród na Rusi Klucz wielki i Dobromil wraz z przyległemi Herbertów Felsztyńskich także wsiami otoczony i [illegible] Sokołów na Podlasiu i Nowemiasto z Kłunem (także się nad Pełtwią) - Krasińskich było wielu w Polsce - Stanisław Wojewoda Płocki zostawił 10.ciu synów, a z tych każdy miał potomków po wiele - Prócz linii Stanisława, były i inne jeszcze dalsze szczepy Krasińskich domu, które się rozeszły po wszystkich stronach Polski - Synem Stanisława był Jan Kazimierz Podskarb. i inni z najznakomitszych mężów w rodzie Krasińskich

327. Nieborów należał pierwiej do Michała Hieronima X.cia Radziwiłła Wojewody Wileńskiego, zmarłego w d: 28 Marca r. 1831. Były to własności dóbr Nieborowa, Arkadyi i Miasteczka Bolimowa z przyległościami - oraz Królewskiego pod Warszawą - Lasy nieborowskie obszerne do dóbr należące mają r. 1850 roku w morgach n: pol: 5124. [illegible] wyszacowano było z tych dóbr 4114 włók [illegible] i drugie Bolimowskie [illegible] obszaru n: pol: 7278.

328. Łagiewniki dobra składające się ze wsi Łagiewniki, folwarku Sokola i Plat. o mile od Wielunia, m: 3. od granicy pruskiej, rozległości 153. włók Magdeburskich z kościołem parafialnym, tylko w lasach, wysiewem około 1000. wierteli oziminy i tyleż jarzyny - W bliskości są bory znaczne. W r: 1850. były do sprzedania z wolnej ręki za sumę Zp. 329 Pilonowo dobra należały dawniej do Anny z Dąbskich po mężu Antonin. [illegible] 250000, Kurskim Kasztelance, pozostałej wdowy powtórnie po małżonku Stawiskiej zmarłej w d: 24. Czerwca r. 1831. [illegible] ofiary [illegible] 298 [illegible]

330. Do dóbr [illegible] należą: W. Chabów, W. Reguły wielkie, Reguły małe, [illegible] Kalisze, część A. Zalesia i Część A. C. Reguły Kurzy - płacą podatku ofiary 24 groszy ... 1244 ... 3.

331. dobra Korczew składające się z folwarków Wrzelow, Satas, Maryjanów, i wsi zarobnych Jarnowa, Szpargołów, Świerez, Czekay, Bugay z Wydawką w Obr: Jędrzejowskim - młyn wodny Korfak

332. dobra Otocka i Wojciechów folwark wieś zarobna, i wieś zarob: Biała więza w Obr: Miechów.

333. Wola Wodzina [illegible] pobierała w r. 1832 ze starostwa Ręka kompetencyi Zp: 12249 gr. 14. rocznie

334. Augustówka ze starostwa Radzików na które służy prawo dożywotnie Starościnie Bronarskiemu pobierał w r. 1832. kompetencyi Zp. 2765 gr. 23. rocznie

335. Drzymowo dobra pierwiej w dobrach zaś Szymanowskie Starosta niegdyś z [illegible] [illegible] aż do dnia 15 Sierpnia 1839 z mocy przywileju z d: 18. Marca 1762 pobierała dożywotnie.

336. Rybnica i Zgłowiączka dwie strugi w Pow: Włocławskim wpadają do Wisły pod M: Włocławkiem -

337. W lasach Nieborowskich i Bolimowskich zaprowadzone zostało w r. 1851. porządne gospodarstwo leśne zapewniające trwałe wyzyskiwanie i największy możliwy dochód -

338. Korczaki czyli Wierzrany, Nogawki czyli Mirzewiwo, Hroniawy, Rupino, Ogonowo czyli Zagonowo, Młynarze czyli Gorzymaty, Ochenki, Modele, Skibie, Rogale, Kocki —

D. 29 listop. 1781 wdanego prawa (na pustelnym sejmie konwokacyjnym) wywiedzione sprawiedliwości dla szlachty, w tych i wielu innych wsiach osiadłej, na mocy którego też szlachta tutaj posiadająca wsi wspólnie z naszym Xięciem Mazowieckim, miała tedy wyjęty z pod jurysdykcyi i podstarościa prokuratorów Płockich, który sobie przywłaszczył jurysdykcyą nad ninową szlachtą, i oddana pod urząd tej szlachty, który tylko przysługiwał do wszelkich [illegible] do innej szlachty ziemi mazowieckiej.

339. Dobra Strzałki na trakcie z Płocka do Nowego miasta o 10 mil od Warszawy a 5 m od Koło ... mające 35 włók gruntu mniej więcej, między tym 30 włók pszennego — składają się z 1 folwarku i 2 wsi czynszowych — z zabudowaniami folwarcznemi murowanemi, spichrz cynkiem pokryty — nabyte w r. 1850 do Dobrzyńców.

340. Dobra Międzylesie z przyległościami oraz Sieniepanach mające włók 250 nowopol., 4 m. od Warszawy, mające obszerne lasy i tylko (1850) przeszło 1200 fur pawlorzych siana — sprzedane były w r. 1850 w drodze Skalom.

341. W Szczerkowie urodził się synem Filipa Zakrzewski Kapucyn — po 3 kroć obierany prowincyałem, został w r. 1825 przez Łona XII papieża powołany do Rzymu na urząd prokuratora Stolicy, całego zakonu Kapucynów — w d. 1 Maia r. 1850 obchodził tyż w Krakowie 50 letni jubileusz kapłaństwa swego — umarł on mając lat 76 w dniu 10 stycz.

342. wieś Przestawice posiadał w r. 1850 Konstanty Łężycki syn Teodora Łężyckiego Pułkownika b. W. Pol.

343. Rydzykowka folwark stanowiący beneficium (1850) X. P. Cybulskiego proboszcza Ostrołęckiego, pod m. Ostrołęka, z domem porządnym murowanym, gruntu ornego wszystkiego morgów 18 w ziemi glinie — folwark ten w pięknej pozycyi położony i w posiadłości był w r. 1850 do sprzedania za złp. 5000.

344. O pierwi Otwockim i Oborskim cytaty [illegible] w drugiej połowy 18 wieku pod nomenklaturą Pierwszy Wielopolski.

345. Wilanów należał w r. 1850 Augusta i Aleksandry Hr: Potockich — w r. 1850 przybudowano z drugiej połowy pałacu kaplicę przy [illegible] tej według architektury i architektury innymi wielu samo pałac zewnątrz i wewnątrz z wybornym gustem odnowiony — kosztowne fresca na murach zewnętrznych pałacu, wyobrażające różne sceny z Eneidy wzięte w świetnych kolorach (w r. 1850) a 2 kosztowne wnęki z których jedna Sybilla jest kopią sławnego obrazu Dominikana, wielki zwierz posiadłości tyż zwiększony — kosztowna oranżerya w r. 1849 wybudowana, służy do przechowania rzadkich roślin wymagających wnętrza apartamentów — Kaplica znakomita tej dala przyprowadzone — kopia Wenery (Kanowy) z marmuru, i wielkim wazonem dźwigających na [illegible] w płaskorzeźbie oddany jest opieka Dyany — Nowo umieszczono okno ze szkła zwierciadlanego w którym umieszczony został wyraz stosowny, wrona szczególnie na siebie uwagę — sztuczny ogród mieści [illegible] w sobie zasadzenia najpiękniejszych i najosobliwszych utworów królestwa roślinnego — We wsi przybudowano oberże, wystawiono piekarnię, kuźnię, sklepy i inne zakłady — urządzone drzewami i brukowane w różnych kierunkach drogi, przyozdabiają i ułatwiają przystęp do tego wspaniałego ustronia — pomiędzy licznemi budowlami wstępuje na uwagę godny w świeżej arkadzie przez rzekę przerzucony — przy nim wznosi się pomnik ku czci Niepokalanej Boga Rodzicy w r. 1849 poświęcony — Szpital — szkoła wiejska i sala ochrony się w dobrowolnych datkach [illegible] ku swemu ... — wszystkie te utwory i inne teraz większe prace architektoniczne się dokonano pod Pana Francuska Lani architekta Kawiczne.

346. Za Rządu królestwa Polskiego około r. 1824 czyniono w Kraju naszym pod naczelnictwem P. Ulesker głównego Inżyniera górnictwa, poszukiwania dla wydobywania soli kuchennej

22

[illegible] ślady w Szczerbakowie, Solcu, Nękanowicach, Pobiedrzykach i Ulesiach do dziś dnia widzieć się dają

347. W mieście Wiślicy jest źródło [illegible] siarczyste, zimne – główny [illegible] składowy jest gaz siarkowy, [illegible] z małą ilością soli ziemnych. Tu policzone być winny: źródło w wsi Pierścień blisko [illegible] leżący, źródła w Zagości, Hayduszku i Chotlewy. – W Wiślicy jest także źródło [illegible] z którego woda należy do wód [illegible] Przymusz i odznacza się znakomitą ilością [illegible] i tą osobliwością, że [illegible] się w [illegible] rozpuszczony za pośrednictwem [illegible] kwasu węglowego, [illegible] się tylko w takiej ilości, [illegible] potrzeba do tego rozpuszczenia.
W ogólności okolice [illegible] Wiślicy odznaczają się licznemi źródłami mineralnemi [illegible], solnemi, [illegible] i [illegible]

348. [illegible] Rokicie (ale które z nich) jest podzielona na części [illegible] razem z [illegible] w części tej wsi [illegible] 13. było w r. 1816. [illegible] gospodarzy – (urzędowe)

349. (W wiadomości historycznej o [illegible] przez [illegible] Wład: Wagnera [illegible] w Bibliotece Warsz: w [illegible] r. 1841. [illegible] na stronie 24. [illegible] (w gospodzie [illegible]) [illegible] E. Otwinowskiego: W r. 1711. [illegible] Rusinowskiey (słynny z rozboju [illegible] Zygm: I) jedna szlachcianka ziemi Dobrzyńskiey, dziedziczka dóbr Nadłowa, [illegible] w niej [illegible] [illegible] mężem [illegible]: przebrawszy się [illegible] [illegible] na [illegible]: a potem przybrawszy sobie ludu, udała się na rozbój [illegible] prędko złapana i do Trybunału oddana –

350. Źródła mineralne i Łazienki w Solcu, [illegible] w dniu 1. Czerwca dla publiczności otwarte były, a [illegible] tych dóbr wszelkich dokłada starań, ażeby coraz liczniej gromadzący się goście pod względem potrzeb życia i wygody, [illegible] w Solcu [illegible], a pomoc lekarską w [illegible] razie przez [illegible] doktora i aptekę [illegible]. – Orkiestra gry na z rana przy źródle, a wieczorem w ogrodzie przed restauracją. – W sali balowej [illegible] którą wszystkie [illegible] bywa. Dla gości [illegible] się [illegible], [illegible] publiczne [illegible] i [illegible] do [illegible], [illegible] do gry. – Od [illegible] do Chmielnika [illegible] do Solca – (z Gazety 1850 r.)

351. [illegible] współwłaścicielem Mierzyna był w r. 1827 5 (1825) Augustyn Zawadzki

352. W Radziwiłłowicach około r. 1827. była istniała uprzywilejowana fabryka naczyń [illegible] ogniotrwałych, Wedgwoodów i glinianych – posiadała ona 6. pieców, [illegible] o [illegible] glazury, [illegible] o 8. [illegible] do [illegible] [illegible] warsztaty garncarskie, tokarskie i [illegible] – [illegible] którą [illegible] naczyń, tyle dla kraju [illegible] zakład, [illegible] i [illegible] tyle godnego i [illegible], [illegible] Krasińskiego (Senator [illegible] Kasztelan i [illegible]), pod kierunkiem [illegible] [illegible] –

353. Wieś Popkowice Ostrów, graniczy z ordynacją Zamoyskich, o m: 4. od Wisły, 4½ od Lublina, 7. od Puław, 10. od Zamościa, mająca [illegible] w r. 1827. osady 42, [illegible], staw, [illegible] obszerne, [illegible], [illegible] dla owiec [illegible] – dwór i ogród [illegible] w roku 1827. była [illegible]: 140.000. [illegible]: 807.

354. Wieś Uliwniki [illegible] od [illegible], ¼ m: od Orochowa, w gruntach [illegible]

355. W r: 1826. była [illegible] Rosyjska [illegible] zmarła d: 14. Stycznia 1827. i [illegible] w Rosyjnie

356. Wilanowice nabiaty w r. 1827. podobno do Józefa Pilichowskiego

357. Dobra Maciejowice o mil 10 od Warszawy odległe na traktie do Puław wydane i pyszny i obszerny ogród w którym wszystkie się rośnie drzewa i krzewy zagraniczne

358. gniazdo familii Przepałskich –

359. Sarzyków i Cieterka dobra nabiaty do Józefa Trzcińskiego obywatela Pow: Lubelskiego zmarłego w r. 1827. obacz Biografia w 2 tom: pod: 18. miastu –

360. W Sterczynie wsi odległej mil 2 od M: Łowicza, przy ręce J: Zagrzyńskiego podobno) była w r. 18.. szkoła zmajomosczon wszystkich krajów z wtórem wydarzeń się krajów i żadnej z pierwszych elektoralnych saskich

361. Wieś Piastowo wsławiających mnóstwo mnięcą obszerne tylko oraz grunta w mniejszej części porzuc... a w r. 1827 nabiaty posiadała ważne wrobtyłe lasy –

362. folwark Niesiama należy do klasztoru Jerozolimskiego w małej od Wisły odległości

363. Nijsza Gurdzyska Kanoniczka, właścicielka Radzymina po ciężkiej chorobie wyzdrowiawszy z której niebezpieczeństwa w kwietniu niedzielę, poświęciła w którym kościelnych kształt ... ...wszystkie się dobroczynności – Przez lat kilka w tej niedzieli wyprawia 12 ubogich, którzy utraciwszy rodziców wyżywiony w niedostatku, a mają wyrażone cnoty moralności i nienagannego prowadzenia się – Te dziewczęta ubrane w białe suknie, mające w ręku palmy zgromadzony się na nabożeństwie w kościele Radzymińskim po którym składając palmy na Ołtarzu, odbierają wyprawienie tak w gotowiźnie sumie pieniężnej jak też w odzież i bieliznę, oraz każda otrzymała ślubną obrączkę. Jeżeli odtąd wspomnioną zamożną właścicielką Radzymina tej prawdziwej opiekunki nieszczęśliwych +

364. Leśniewo wieś środkiem która w zwarcie granicami Obwodu Pułtuskiego, 2 m. od M: Pułtuska odległa, 8. od Warszawy, mając grunta w połowie piaszczyste a w połowie żytnie, żyzne także i pastwiska.

365. Ozarowice folw: i wieś w Obw: Lelowskim należąca dawniej (1820) do dóbr Grodzice (niewiadomo czyich) graniczące z wsią Mirdary w której niedawno Chronione celne kuchniach do Szląska pruskiego – w gruntach tej miejscowości są ślady wszystkie kamiennego – Granica Ozarowice i Celin przysiągł wsi wyjętych w r. 1826 omawiamy był przez kierstych przypisy... Nu: 152152.

366. wieś Mierzonów w Pow: Sandomier: podróżowania, nabyta od Rządu analogicznego przez między Rzeka Podgrabskiego nabywcy – wieś ta a powiatu mających odległości skarbowych które do 60,000 wynoszą spłacony była w r. 1825 w drodze przez publiczną licytację. Nu: 808.

367. miasto w d: 19. kwiet: r. 1825. Piotr Elrandowski był współ-dziedzicem dóbr Oronice i Graniczki w Obw: Brzezińskim

368. w Nowy ... stary ratusz przerobiony rozbity w r. 1826 na kościół ... ...

369. folwark Opatowiec w ekonomii Radziwiłł ... w r. 1825 ... Nu: 34159.

370. Pierwsza próba żeglugi parowej po galicyjskich rzekach, przez Hr: Andrzeja Zamoyskiego uskuteczniona i praktycznym zwieńczona skutkiem odbyła się w jesieni r. 1850. Zmyślna to zmiana w ten sposób: W Toskach nad Sanem w Galicyi, w których należącym do dóbr Wielkopolskiego był dawniejszemi czasy pierwszy port, gdzie najwięcej przystań do statków na Sanie skąd spuszczano do Gdańska zboże, inne ziarno, owoce, sól, potaż, wiele rozmaitego rodzaju drewna do budowy domów i okrętów i t.p. Z czasem przez ... Po zmianie granic, skutkiem zniesienia granic i różne nieprzyjaźnej, ustał port handlowy tego kraju wzbogacającego – W r. 1850 Andrzej Hr: Zamoyski, właściciel w Warszawie statkami ... pierwszy próbę żeglugi parowej na Sanie i wyniosł ... do Dubiecka – Myśl ten światły i przedsiębiorczy, wyrażony tyle trudów przyjęty był i powinny być uroczyście oczekiwany przez mieszkańców w Toskach przez liczne grono obywateli mieszkańców i w całe których wydał się Pan Wojciech Pawlikowski wystawy w tym celu od Towarzystwa gospodarczego Galicyjskiego, który zwiedzał Hr: Andrzej Zamoyskiemu dopływem wyjęty parowy po rzekach Galicyjskich – Jakie przedmiot ten ważnym dał nietylko dla naszego kraju

ale dla wielu wioni innych krewniczy ~~[illegible]~~ [illegible] inne
~~nie całej [illegible]~~ [illegible] Galicyi, a [illegible], Węgier, Austryi i [illegible].

371. Niedźwiedź posiadał w r. 1345 [illegible] Gatka [illegible] [illegible] obacz [illegible] [illegible] [illegible]

372. stawne były za Władysława Jagiełły sery w Szczodrowicach których 20 [illegible] [illegible] na [illegible] gdy dwór ten był w Niepołomicach z żoną Jadwigą w r. 1389.

373. [illegible] Popwa w Wielkiej Polsce w dawniejszych czasach między wielkimi [illegible] [illegible] na obiad 12 sztuk mięsa, indyka i prosię (Łukasza Gołębiowskiego Domy i Dwory na karcie 99.

374. Od r. 1564. wspominany [illegible] piwa: Tolwickie, Skierniewickie, Głowaczowskie, [illegible] [illegible], Gulinowskie, Skaryszewskie, Iłżowskie, Drzewickie, Wrukowolskie, Kazimierskie, Brzezińskie, [illegible], Wolborskie. Za Augusta III. [illegible] piwa tolwickiego w Lublinie [illegible] w [illegible], gulinowskiego w poznańskiem i kaliskiem. Później słynęło piwo [illegible], wilanowskie, [illegible] w [illegible] (około 1830 r.) [illegible].

375. Najpierwszy w Polsce [illegible] Wielopolski [illegible] [illegible] kazał [illegible] w Obrach o 3. mile od Warszawy piwo angielskim podobne, pozwalał [illegible] Otwocko.

376. W Leśniowie nad brzegami Narwy przez [illegible] Jerozolimskiego [illegible] [illegible] Bud[illegible] (który w r. 1705. na wybór Leszczyńskiego się powołał, ratowany ogród, pielęgnowany przez Szczepiatowskich.

377. W [illegible] piękny był ogród a znany i miłośnika roślin Borcha.

378. W Oleśnie, Porzeczach piękne są ogrody – i w Puławach słynnych [illegible] piękności i [illegible] z kępą [illegible].

379. W Wawrzyńcowicach Wsi Biskupa Krakowskiego i na wzgórku około Sandomierza znajdowały się winnice w których (jak pisze Naruszewicz) [illegible] węgierskiego były smaku.

380. Były także i pod Uniejowem winnice z których Wincenty Kot Arcybiskup Gnieźnieński za-

381. przymnożył 4. beczek wina dla katedry – Rycerz Puttalchi za Świętych [illegible] były pokryte.

382. Sompolno miasto w r. 1816. prawem [illegible] zostało.

383. W mieście Skierniewicach gwałtowny pożar w d: 27. Sierpnia r. 1817 ~~[illegible]~~ wydarzony [illegible] w przeciągu kwadransa 30. domów. – Z tego okropnego [illegible] [illegible] familii pozbawione zostały [illegible] potrzeb życia; dla [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dobrowolne składki po całym kraju.

384. Nota do Kultury i Rolnictwa w Okręgu Łęczyckim. S.p: (1817) Bogumiła Chorkowskiego dziedziczne, gruntu ornego pierwszej klasy, włókien tak, [illegible] wybornych, znanymi obornikami [illegible] –

385. [illegible] w Pow: Grodzkim Maruelli Gąsiorowski [illegible] w r. 1817 [illegible] [illegible] [illegible] – (zbudyskowania) [illegible] [illegible] [illegible] z [illegible] [illegible] gruntu [illegible] wyłączne

386. Jeruchów [illegible] w 1819. do Hipolita [illegible] –
Chrzanów pod Błoniem nabyty w r. 1817. do Józefa Roszkowskiego Sędziego pokoju powiatu i M: Warszawy w 1819 – 1828. – 1830
Duchnice posiadał w 1817. Jan Stencel
Bielany posiadał w 1817. Józef Lachmanowicz
Bronisze posiadał w 1817. Alexander Szymanowski
Stużewo czyli Służewiec pod Warszawą posiadał w 1817 r. Stanisław Sapieżyński
Mirosiercyn posiadał w 1817 Xawery Miaskowski

× Wyrudki pod Warszawą posiadał w 1817 r. Józef Heymans Inspektor ... dyrekcyi poczty ... Ob: Rawsk...
× Płochocin posiadał w 1817 Jan Toczyski
× Białołęka posiadał w 1817. Aleksander Pruszak ... Ob.
× Borzęcin w Błońskim posiadał w 1817 Jan Luchowski Sędzia pokoju Pow: Błońskiego
× Cychrowo w Błon. ... 1821 ... Domański Sędzia pokoju P. Błońsk. ob: ...
× Wiśniewski Wiktor obywatel z Brońska (czyli Brańskie) dzierżawca 1817. 1810–21.
× Toczyski Wojciech dzierżawca w 1817. Radonice w Okr. Błońskim
× Uwr
× Jasiński Michał dzierżawca ... pod Tarczynem 1817
× Kurczewski Feliks w r. 1817 dzierżawca ... we wsi ...
× Ostrowski Walenty był w 1817. ... Janowa w Radomskim
× Szaniawski Ambroży w r. 1817. dzierżawca Gawartowej Woli w Błońskim
× Wilski Gabryel dzierżawca ... w Grójcu (1817)
× Wręcza posiadał (nie dzierżawca) w 1817. Izydor Toczyski
× Mszczonów w 1817. Aleksandra Paschalisa Jakubowicza Kawalera ...
× Cukier w 1817. Antoniego Pruszaka
× Mary w 1817. Piotra Skulskiego
× ... w 1817. Stefana Skulskiego w Czerskim
× Lisówek w Czerskim (1817) Stanisława Wilskiego
× Jasieniec w Czerskim (1817) Piotra Łaszewskiego
× Turczynów w Czer: 1817. Młochowskiego Michała
× Lubna w Czer: 1817. Waleryana Szymanowskiego
× Tworkowski Michał posiadał w 1817. Orzeszyn w Czerskim
× Głowczyn w Czer: 1817. Felixa Cebulskiego
× Grotów w Czerskim 1817. Wincentego Cebulskiego
× Dylew Ignacego Stępka 1817.
× Chynów w 1817. Górzyńskiego Xawerego
× Budykowska Wola w 1817. Wincentego Proszkowskiego
× Lipków Józefa Paschalisa Jakubowicza Radcy Powiatu Warszaw:
× (Antoni Walewski mieszkał w r. 1818. wraz z żoną Maryanną z Dąbskich w Nagórzycach w Okr: Jędrzejowskim
× Teodora z Dąbskich Nowacka (... w ...) żyła w 1818. w ... okręgu Pilickim oddzielnie od męża
× ...ska z Dąbskich Skarbkowa ... Skarbka ... żyła w r. 1818. oddzielnie od męża w Mieście ... Okr: Radomskim.
× Tarnówka ... w Pow: Łęczyckim należała przed r. 1818. do Barbary z Skrzyńskich Radolińskiej
× Dobra Pieskowa ... w r. 1818 Kazimierza Tańskiego Jenerała wojsk Polskich – wystawione były w 1818 r. na sprzedaż publiczną

wszystkie 3. ... siostry Józefa Dąbskiego ... (z ...)

387. Modrzewice folwork prymatny w Pow: Rotokow: Gub: Warsz: gminie Mlosnow – Składający z 16 włok Hełmskiej miary – Od Zwolenia leżący to ostatni od miasta Kamińska o 1½ mili (Nr: 8) 24

388. Miuklin dobra z przyłączeniem nigdy nie sprzedane przez loteryę Warszawa – 1818 oszacowany były wydobyte na sumę Zł: 461,159.

389. Dobra Zyblow z przyłączeniem do sukiennic własnej narobne Kościelnej sadowione w Jezyn nabyte w r 1818. do Joachima Cibulskiego –

o Sokołowie sprzedane u Alexandra urzędu Nr: 48. Gazety handlowej z r 1850

o Międzyrzecu wiecie Łazarze sprawdź

o Panów Krasnostawskim i Krakowskim w tym Nr. 50 Gazety handl: 1850. pod adwertencyą

w Bodzentyn Synagoga oraz uzupełniony opis Kaplicy odnowionej wyrobione pierwsze Pludownia w Bodzentynie w Skale pisałkowej wykute

390 Królikarnia majątność z pałacem ozdobnym i oranżeryami wyplantowanie, ogrodami polnymi i łąkami się gminie wyprzedany do dobr rządowych ekonomii Warszaw: należący, nabyta w r 1819 do Michała Hieronima Radziwiłła Wojewody Wileńskiego

Mokranie należą w r. 1819. do Józefy z Komorowskich Rutowskiej malarska i sp. Remigiana Rutowskiego – do Mokrynie należał folwark Fechuly i miasto wołalna Podstolicha w Szumiłem

Janowski utrzymał w Przewinku w r 1819 z przypadku gorliwości szkołę elementarną

Alexander Prowiat Dawkiw dobr Zyblowa podobnie w Mazy Zabłocki – Cyprian Zabłocki – Feliks Antoszewski – Ilłabia Wolkorski – Baron Wendison (w Gostynin wskie, Orzetty (w Lutyńsko) wszyscy krzywimi darami i przypadku gorliwości w utrzymaniu szkół elementarnych – celowali w 1819 r

we swych Ojczyznie Starożytne pod Warszawą, Poświętne w Żuliad. Bodzentynie wszystkim w r 1819. odbywały się znawne cmentarz i kaplice – które wieśniki przyczyną nieporządnego grzebania zatrudnione zostały.

Węgrzynowice w Okręgu Konstantowym dobra dziedziczne w r. 1819 Kretkowskiego

dobra Żegrzynie w Ratomnie sprzedane zostały w r 1819 w drodze długów z powodzenia Sukcesorów ś.p. Jana Nepomucena Świderskiego

Miłkowo nabyte w r. 1819. do Narota Wrygła

391. dobra Łazin wielkie wsi folwarkiem – Łazinek wies folw: i Bzdzy Łasinskie należący powiat w Kobryń Krakowskiej, do Anny z Boruckich malarska wp. (w r 1819. wincayla) w Zabuncu zbudowano w r 1819. Andrzej Brauchwicz syn Antoniego podobnie ten sam co należał Rudzkiego Wysyła

b) Rusocin w r. 1819. Dziedzic dobr Rokyngra w Lubelskim &c

w Ossinie w Okr. Siemiachow był w 1819. szpital Panna Miłosierdzia

c) Ossowice dobra i wsi Świnie w Rawskim Jana i Gertrudy Mathonkow Semplerzskich sprzedano 1819 zawierają włók chełm: 40 morg: 15 od Warszawy mil 12 od Rawy 1 ½ lasu od rzeki Pilicy m. 2 mają żyzne i obszerne pastwiska, lasy i łąki, grunta żyzne, przemiennie oszacowane były wydobywane w r 1819. na Zł. 130,797 gr 15

d) Dobra Mazy Antoniego Turskiego są tak oszacowane Zubiatow tal: 29545. Zakrzew w Proteh tal. 42103 gr. 10 wsi w Pow: Brzeskim: Zaborow Tal: 16768 – Komorow 3455. Łaniska z Łagiewnikami Rzyp tal: 28603 Drzewo budulcowe Lesnicze i Lesne 33,846. talar Rudnikow 8431. w r 1805. były oszacowane

396 a. W r. 1819 założone szkoły elementarne we wsiach: Łomna, Łazy (z Kampinos) Cornew (z Potyczą) Łaznów – Dąbkowice – Łyszkowice, Domaniewice, Krzemień, Opuszcz, Kompina, Niedźwiada, Kampinos, Wiersze, Dąbrowa, Wilków, Kromnów, Kamion, Brzostowce, Górki, Mistrzewice, Iłów (Sochaczewskie), Radziwie, Zgorze, Augustopol, Brzeźno, Łęg, Laniki, Słup, Huta Rataysku, Bielatarsk, Grzegów, wieś Nowa, Dąbrowice (Gostynińskie), Zygmuntów – Lubotyn – Nowa wieś wielka, Kłobia, Lubomin, Wołyno, Grabków, Rokutowo, Dąb wielki, Bełżowice, Izraszewo, Łęczyn, Brochów, Lubomia, Turzno, Kamyna wielka, Brodziszewo, Bzymyna, Orle (w Kowalskiem), Zatylnie, Klęków, Juliwo, Wiśniew, Dęmbe wielkie, Ładyga, Rogonie (w Kam...)

396 b) dobra Łężenice sprzedane zostały podobno w r. 1820 przez publiczną licytację w drodze działów między sukcessorami Jana Nepomucena Świdzińskiego. Dobra te zawierają trzydzieści włók chełmińskich około 93 – czysto dochodu, od Warszawy o mil 4 obfitują w żyto i obszerne pastwiska, łąki i stawy zarybione – 2 gorzelnie, grunta żytnie i pszenne.

397. dobra Wolanów i Kurozwęki w Rawskiem sprzedane były w r. 1820 w drodze działów między sukcessorami Jacka i Tekli z Pieczarskich małżonków Szepowskich – zawierają włók chełm. 47 mr. 24 pr. 12 245. czysto dochodu od Warszawy i Rusty m. 9 – od Rawy 1½ od tylu od Skierniewic od tegoż miasta i z drugiej strony Pilicy m. 3½, ... żytnie i obfite pastwiska, łąki i stawy, grunta żytne i pszenne; oszacowane były ... 12621. z 22.

398 do masy Ryszarda Duninów (Starostwo Łęczyckie za ... 1784–91. w Łęczyckim) dobra pod ... sprzedane były w r. 1820 przez publiczną licytację, jako to: Leszno i Tołowice oszacowane (... w 1808 r.) na 45662 zł. 17 d. gr. Wiśniewo zł. 39354. d. gr. 6. Kupinin na zł. 39164 d. gr. 2. Zalesie na zł. 17612 d. gr. 12. Tarnówko i Wiesiołówko na 67188 zł. d. gr. 7

399. wieś Osowo w Okr. Włocław. nad rz. Chodeczką w gruntach i pastwiskach dobrych, 2 m. od miasta portowego Włocławka, z młynem.

400. dobra Włyn w Pow. Sieradzkim mniej mili od m. Warty, a 2 od Sieradza i Zduńskiej Woli – w r. 1850 mieli młynarzy ... 150 krów mocno rozwiniętej – siana do 600 fur – znaczne pszeniczne, grunta ... i wielkie pastwiska tegoż.

401. dobra Tomaszów (skonfiskowane hr. Ostrowskiemu) składające się z folwarków: i wsi Zawada, Cekanów, Wąwał, Łazisko, mają młyny – wydział leśny, papiernię na Pilicy, walkownię w Brzustówce (1850) wystawione były przez Rząd w ... ~~Mat... Mataz ... ...~~

402. Żelechlin dobra (skonfiskowane hr. Ostrowskim) składające się z folwarków Żelechlin, Żelechlinek i Kamienicy, 2 młynami, wydziałem i kolonią Gaworkowo – były w r. 1851 przez Rząd wypuszczone na lat 6.

403. w r. 1827 w czasach kiedy w Brzy ... wojewody Andrzej Stanisław Hr. Ostrowski ... były dwie w Brzeziny ... Maryanowie 2 szkoły ... powszechne, ... wspomnianym, który dla dobra swych poddanych nic nie szczędził – i w ... szkołach tych ... 152 młodzieży wiejskiej ... się uczyła nietylko czytać, pisać, rachować i nauki religii, lecz nadto zasad gospodarowania, rachowania, ogrodnictwa, technologii, ... i historyi polskiej.

404. ~~Zbiałka~~ M. Pilica w okolicy górzystej – Zwalisko całe opasały dworce Pilicki, ...

409. Z tąd (Sudmołowa) widok piękny na ... przedstawia w pośród której ... z daleka ... Mirów i Bobolice, a nawet i ... Karpaty.

406.) Kościół starożytny w Wolbromiu sięga początku 17?? wieku – Wolbrom leży w [illegible] do złota obfitej – Droga stąd do Pieskowej Skały jeszcze jest [illegible] pięknych widoków i

407. Pieskoskalski zamek ważny starożytnością (w dacie [illegible] od 12. wieku przez wypadki [illegible] dnia 1850 gwałtowny pożar – [illegible] i wypadł [illegible] i [illegible] na [illegible], skąd już [illegible] z [illegible] trochę [illegible] – Zresztą pieczara Łokietka, przy [illegible] oraz [illegible] (a [illegible] z Karbie [illegible] charakter [illegible])

[illegible] olbrzymich [illegible] skały [illegible] Sokolej [illegible] [illegible] do [illegible] i [illegible] Prądnik [illegible] przez [illegible] (i te wszystkie piękności tej okolicy [illegible] Szwajcaryi polskiej)

Pisze się [illegible] i tak to o Piotrze [illegible], o Kazimierzu [illegible] Węgierskiego, o Przemysławie Wielkopolskim, o [illegible], o [illegible] o [illegible] [illegible] starej [illegible] [illegible] w Warszawie i [illegible] [illegible] zbudowany na Sokolej skale – o tem wszystkiem [illegible] [illegible] się może w Numerach 338–339 i 342 Gazety Codziennej z r. 1849 i w innych [illegible] [illegible] 3. tejże Gazety [illegible] opisach [illegible]

z 1851. [illegible]

408. [illegible] [illegible] jest [illegible] okolicy, która w [illegible] [illegible] najpiękniejszym [illegible] się należnie [illegible]. – [illegible] w [illegible] 18 Gazety Codziennej z r. 1851.

409. [illegible] wotywa nabity w r. 1850. do Józefa Częstochowskiego i [illegible] Ofiary [illegible]

[illegible] 423.

410. [illegible] z Wysokiem [illegible] Czytelnik do [illegible] 19 Gazety Codziennej z r 1850 Zamek Wysocki [illegible] około r. 1380. przez Gorki, na [illegible] [illegible] obronny, [illegible] baszty [illegible] [illegible] Szwedzy o [illegible] stanie – w r. 1660 [illegible] Pieronko – [illegible] Wysocki

411. Pod [illegible] był [illegible] na r. Pilicy. [illegible] w [illegible] [illegible] pod [illegible] [illegible] pod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w r. 1823 [illegible] [illegible] [illegible] wszystkich [illegible] [illegible]

412. Na Tatarze pod Rawą w gminie Bugaj? [illegible] w [illegible] czasach [illegible] p. P. Fryderyka [illegible] [illegible] czasami [illegible] [illegible] na [illegible] z r. [illegible] [illegible] – Zakład ten kupił w r. 1850 P. [illegible] r. 1849 lub 48 (odpowiednie [illegible]) i [illegible] fabrykę [illegible]

413. [illegible] Modrzyniec, Szczytniki, Krzytów, Hołubce, Mutków, Mitelin i Mastomyzer [illegible] Hrubieszowskie

414. Między Buskiem a Ublicy jest [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] i [illegible] Hrubieszowskie na [illegible] –

415. Żubry i tury opisane są w pamiętniku [illegible] Leśnym na r. 1835 Nr: 1 i 19. o żubrach w Mazowszu [illegible] jest artykuł w [illegible] Bibliotheki Warszawskiej tomie 1. z r. 1843. przez [illegible] naszego Tym: Lipińskiego skreślony.

Uwołany misyą Zygmunta barona Herbersteina posła Maksymiliana do Carów przejeżdżającego przez Polskę w 1516-1526 i 1553 r., który wydał obu gatunków tych zwierząt: Ury których krainy nazywają Turami a Niemcy: Urochs, tego Auerochs się dzikimi wołami × według [illegible] w Opisie Mazowsza r. 1634, w Warszawie wydanym znały [illegible] nas w dzikiej stanie w puszczy Jaktorowskiej (puszczy Mazowieckiej zwanej) — ××

× i tem się tylko od nich różnią, że są jednostajnej czarnej maści z białą pręgą wzdłuż grzbietu. — Wymarły już w owym czasie Litwie zupełnie, i tu tylko w Mazowszu, a niektóre wymarły obawiając Urzędnika onych i pielęgnowania. ×× Tury [illegible] zupełnie podobny wół do sporego wołu, nie ma garbu grzywy, ani brody żubra, na czole tylko mają [illegible] się nieco kędzierzawych włosów — Żubr zaś inny wołu dzikiego trzymały się tylko w lasach nad rzeką, Skrwą —

Jerzy Pusch Intendent Mennicy Warszawskiej w uczonej rozprawie z r. 1840 pod tytułem: Neue Beiträge zur Erläuterung und näheren Erledigung der Streitfrage über Tur und Zubr — twierdzi badawczy wywód [illegible] i dowodzi rozległym, gruntownie i krytycznie [illegible] rodzajów dzikich [illegible] utrzymuje że Tur i żubr nie jednym i tym samym zwierzem, twierdząc on że wołu tego [illegible] się Turami przez Rusinów, żubrami zaś przez Litwinów — Tuż [illegible] — wiele jest imiona osad w Polsce, których pierwiastkowa nazwa od tura pochodzi, w Litwie zaś od żubrów przezwane: i tak w dzisiejszym obrębie Krol: Pol: są wioski: Tur, Turów, Turowa Wola, Turowice, Turowo, Tury, & Turzec, Turze rogi, Turzyn, Turzymie przy Krasnobrodzie i Turze miasto Tur- & która się rozciągała między Wiskitkami, Bolimowem, Skierniewicami i Mszczonowem — Przypomniały się także w onej puszczy stale w lasach [illegible] Mazow pod pewnymi ochronie [illegible] — Polowanie na te zwierzę stanowiło najwyższej książąt Mazow: i Monarchów polskich rozrywkę i niewolno go było [illegible] innemu zabijać pod [illegible] karą śmierci — Według Kromera żubr ten w wieku 16 tym już tylko w dzisiejszych okolicach [illegible] Nadaje się ku przydanie osady wiejskie i nadana tyczące się Turów: Wiskitki, Dmosin, Jaktorów, Wodynie —

416. P. Zygmunt [illegible] w rozprawie o Turach w Mazowszu przytacza następujący wyjątek z metryk koronnych: Wodynie. Bolesław książę Mazow: [illegible] aktem r. 1444. [illegible] nadał wieś Wodynie w Pow: Czerskim Stefanowi proboszcz: Warsz: Kanon: Płock: kanclerzowi swemu i bratu jego rodzonemu Stanisławowi de Mniszewo Podkomorzemu Zakroczym: za 200 kop groszy, obdarza takowym zwierzem [illegible], pozwalając im wolno [illegible] łowów wykonywać na tury, [illegible] i [illegible] polowanie [illegible] i [illegible] niezależnie [illegible] — Mikołaj Wodyński na Wodyniach Żelechowie Sędzia, Syn Stefana Wodyńskiego Kasztel: Zakroczymskiego otrzymał od Zygm: Aug: 1556. potwierdzenie tego przywileju: —

417/. Powstałe zkąd nazwiska wsi w różnych stronach kraju jako to: Ryp- Rypie, Rypiny, dowodzą że i tego zwierza mieliśmy kiedyś dosyć

418/. W r. 1436. Michał de Ziemiencice Podkomorzy Warsz: [illegible] od panującego wówczas X-cia Mazow: przywilej na wieś Zathory (czy to nie te co leży między Serockiem a Pułtuskiem, czy też na wieś Zator [illegible] od Mszczonowa: na [illegible] (obacz Łowickiego opis w Pamięt: Warszaw:) [illegible] w którym pozwolono

[illegible] nad wzgórzem wszelkich towarów [illegible] (Annales et dziejów [illegible]
w całej Grabi [illegible] [illegible] [illegible] które [illegible] ziemię i rzyć

19. folwark *Szostranki* w okręgu Łomżyńskim [illegible] duże przyjęte [illegible] las zdatny do [illegible] gospodarskich z [illegible] (w r. 1851) także nad [illegible] rzeką spławną Biebrzą, która [illegible] przemyka – [illegible] w obszarze [illegible] 23. a [illegible] przy [illegible] około 30. włók – w r. 1850. [illegible] [illegible] do 3000 [illegible]. grunt [illegible] a w [illegible] i [illegible] – [illegible] 7. [illegible] do [illegible] do [illegible] – [illegible] Mikołaja Rakowskiego i [illegible] w r. 1850 [illegible] przyjętym [illegible] nawet [illegible] obwiązano –

20. *Mińsk* ~~folwark~~ po [illegible] folwark ten [illegible] do Szpitala S. Ducha Panien Marcinkowskich [illegible] od wszelkich [illegible] gruntowych – w [illegible] i Katarzyna wraz z propinacyą we [illegible] Mińska [illegible] wiatrakiem, rybołóstwem, ogrodem [illegible] – Do r. 1851. [illegible] młynem wodnym: czyli [illegible]: 9270. rocznej dzierżawy – [illegible]: 1396. [illegible]: 50

21. W Pilaszkowicach miasteczku w 1649. Marek Sobieski Starosta Krasnostawski (syn [illegible] a stryj Króla Jana Sobieskiego). W owym to roku [illegible] w Pilaszkowicach [illegible] czas [illegible] Elżbieta [illegible] [illegible] Adama Kazanowskiego Marsz. W. Kor. [illegible] Władysł: IV. powtórnego Hieronima Radziejowskiego Podkanclerzego ~~[illegible]~~ [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible], przyjmowane z [illegible] Radziejowskiem [illegible]

22. W [illegible] z r. 1663 następująca jest wzmianka „droga od miasta ([illegible]) wprost przez górę do Tarnawki, wtedy uczyniona, kiedy Król Jegomość (Jan Kazimierz) ciągnął z wojskiem pod Zbaraż (1649) – [illegible] [illegible], a w [illegible] widzę że droga ta wówczas powstała –

23. Przy końcu 18° wieku [illegible] zakładać, iż węgle kamienne znajdują się w okolicy wsiów *Strzyżowic Dąbrowy* i między *Niemcami* a *Porąbką* i nie od tylko w [illegible] [illegible] [illegible] ku wydobyciu pokładów kopano, lecz istotne otworzenie i urządzenie kopalni węglowych ~~[illegible]~~ [illegible] dopiero około r. 1814. Dalej kontynuacya pod 425

24. Bendzin [illegible] pięknie [illegible] – z [illegible] – i t. d. i garbarnia murowana, o piętrze (1851)

25. Okolica ta posiada 4. główne kopalnie rządowe węgla kamiennego: w Odrzywołowicach [illegible] [illegible] pruskiego Hoym zwaną od [illegible] Ministra pruskiego w 1797. który w r. 1817 [illegible] polskiego przyjęta nazwę Tadeusza od ~~Ministra~~ Urzędnika Mostowskiego ~~[illegible]~~ Ministra Spraw Wew. [illegible] pod Będzinem, Reden w Dąbrowie zaś od [illegible] w 1825 i Felix w Niemcach tak nazwane w 1814 r. od Felixa [illegible] Ministra Sprawiedliwości.

26. ~~W~~ Miasto ~~miejsce~~ gdzie [illegible] w innych czasach [illegible] [illegible] [illegible] Belweder [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] – [illegible] z dawnych czasów wieś *Jazdów* [illegible] *Ujazdów* [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] Był tu między obronnymi [illegible] (*Jazdów* przy *Ujazdowie* – [illegible] z [illegible] (Zamek Królewski) [illegible] z [illegible] drewnianym przy którym [illegible] się w 17. wieku [illegible] pałac Belweder [illegible] własności prywatnej – Po bliższe szczegóły historyczne odsyłam [illegible] do Kroniki Ujazdowskiej przez Tymowskiego do końca 18. wieku doprowadzonej, w tomie [illegible] Bibl. Warsz. z 1843. [illegible]

427. *Pruszcz* nabrało w połowie 17° stulecia do Michała Warszyckiego herbu Abdank [illegible] Zygmunta [illegible] [illegible] w r. 1656. w owym to niespokojnym czasie [illegible] [illegible] znana [illegible] [illegible] [illegible] Króla.

Dopiero Jerzy konin miał [tzw. stary] protestancien major Szwedzki [illegible] [illegible] [illegible] Wahrzyftige [illegible] dumnego i okrutnego naczelnika

[illegible] Jadwisie [illegible] [illegible], [illegible] ogniem cały [illegible], kościół i dzwonnicę miejską – [illegible]

[illegible] [illegible] o Janie Jerzym Wetterze w tomie 2. Biblioteki Warszawskiej

z r. 1843. przez ad. adn: Kosińskiego skreślony – [illegible] ogłoszony przez Szwe-

[illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] na stronę dawnego Króla [illegible] schronił się do gotyckich [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] które do [illegible] w niej Rotmistrzowskiej [illegible] [illegible], i

[illegible] z [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] kilku – [illegible] [illegible]

od okrutnego Szweda, gdy ten [illegible] [illegible] na [illegible] [illegible] się [illegible] i [illegible]

[illegible] okrutny [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] Rotmistrz Wetter [illegible]

[illegible], okrutnego majora protestancka [illegible] tych mordów i [illegible] w [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] po krótkiej obronie do [illegible]

po [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się [illegible], i [illegible] opuszczony [illegible] – W [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Jaśnego, [illegible] [illegible] się do Króla, [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] przybrany Króla i [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Szkowatko Brannickie –

Lata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] a ze [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] tylko [illegible] [illegible] [illegible] Porównaj z adnotacją 279.

428. – Przemierz gniazdo i [illegible] między [illegible] Przemierskich – z których Albert Grzegorz Prze-

cławski był w 1701–1709. [illegible] Płockim –

429. Pruszkowo [illegible] [illegible] w 1840. Leonarda [illegible] – [illegible] na prawym

wybrzeżu rz: Wkry, a [illegible] nad tym brzegiem ciągnie się obszerna o kilka [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] płaszczyzna na której [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] na kilka [illegible] oddalonych od rzeki ale [illegible]

[illegible] [illegible] się ciągnące, wyraźnie okazuje, że było kiedyś brzegiem tejże rzeki,

i że ona wtedy płynęła [illegible], na której dziś [illegible] [illegible] [illegible], a [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] płaszczyznę tę zajęła (z Bibl. Warsz. 1843

W r. 1840. [illegible] [illegible] [illegible] który [illegible] [illegible] w głębokości 8 do 9 [illegible]

[illegible] się [illegible] [illegible] z [illegible] (a [illegible], [illegible] [illegible] się [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] o którym naturaliści [illegible] że jest [illegible] wygasłym [illegible] [illegible]

[illegible] który pod nazwiskiem Turów [illegible] za czasów Zygmuntowskich [illegible]

[illegible] się w Polsce (ob: adn: 415).

430 – Wapień [illegible] znachodzi się w okolicach Poręba, Miedzianki, Chęcin

Jaworzna, [illegible], Stopka i dochodzi aż do [illegible] – W tym wapieniu

znajduje się [illegible] ołowiana w żyłach i gniazdach, a mianowicie [illegible] ołowiu

(Bleiglanz) [illegible] [illegible] węglan ołowiu biały (Weissbleierz) i ołowianka (Bleier

w tym pokładzie [illegible] znajdują się kopalnie ołowiu rządowe w [illegible]

pod Kielcami, w okol. Chęcin i Koztomłot [illegible] kopalnia prywatna Jaworzno.

Kopalnie te ołowiu [illegible] się że [illegible] prowadzone były w 16 wieku – i [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – od r. 1816. [illegible] do 1840 [illegible]

[illegible] [illegible] Niewachlowskie [illegible] r. 1826 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] w kopalniach – [illegible] w Białogonie [illegible] z powodu [illegible] aż do [illegible]

[illegible] w [illegible], [illegible] [illegible] r. 1843 była tylko jedna kopalnia prywatna w Jaw-

[illegible] [illegible] [illegible] się tylko [illegible] w [illegible] do [illegible] w [illegible]; na [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ołowiane.

Gospodarstwa wzorowo urządzone: w latach 1847–1848.

W gubernii Warszawskiej

w gubernii Lubelskiej – w dobrach: Czemierniki, Wysoczanie, [illegible], Rokitnie
i [illegible] (w Pow: Lubelskim).
w P. Zamojskim [illegible] w dobrach Ordyn: Zamoyskiej (wzorowe 4. [illegible]) trust: Bisuny, Soli, Nawozu
[illegible], Michałowie, [illegible] Gorajcu, Płoskim, Lipsku i [illegible].
w dobrach barona E. Rastawieckiego, [illegible] [illegible] (w Mieś:) [illegible]
[illegible] gospod: [illegible] – [illegible] z wzorowem gosp: i dobrego bytem [illegible]
[illegible], Saturga, [illegible], Bar: Rastawieckiego; Mirze, [illegible], Hornatym, [illegible]
w ~~Gubernii Radomskiej~~ Pawłowie, Radostaw, [illegible], Hornatyn, [illegible], [illegible]
[illegible], Zabesz, [illegible], [illegible]; [illegible], [illegible], [illegible]; [illegible]
[illegible] [illegible]; [illegible] i [illegible], Madan, [illegible], [illegible], [illegible]
Pobłocie, Goldama, Poletyły; Starawieś Rakowskiego. [illegible], [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible], Chrzanowskiego; [illegible], [illegible] Węglińskiego; Rachanie, Grodysławice, [illegible]
[illegible], Wola gródecka, Kopki, [illegible], Hr: Fredro; Łabunie, [illegible]; Łabuńki [illegible]
Warzyce wyżej, Kotubie, Piaseczno, [illegible]; Posadów Skrzyńskiego; Turkowice, Mnydan,
w Gubernii Płockiej
Wołowski dzierżawca dobr Wieruma; Jabłecki Dłutowa, [illegible] [illegible] – Sulin, Malinowskiego.

w Gubernii Augustowskiej – Baron Keudel dziedzic Gudgudyszek – [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] oraz [illegible] – ~~[illegible]~~ Gulbiniszki [illegible]; Wyple, Bartkowskiego. [illegible]
[illegible] emfiteutyczna dzierżawy Sapieżyny; Leśnictwo Floryanowicza; Pogermoń, Puocha,
Pozwinon; Frentuła. (w Maryampol)
[illegible] Narbutta; Góra [illegible]; Pusiory Gawrońskiego, [illegible]
(w Kalwar:)
Łoszewice i Lipnany; [illegible]; [illegible] Ks: Ogińskich; [illegible], [illegible]
(w Sejnen)
Swink Ur: [illegible]; [illegible] Rostworowskiego – [illegible] i [illegible]
[illegible] (w Augustow)

w Gubernii Radomskiej – [illegible] gatunki bydła rasy szwajcarskiej i innych: w do-
brach [illegible] u Gra Dehn; w dobrach [illegible] u Gra [illegible] –

2.

Dzieła w r. 1849 czytane

1/ ~~Kronika Polska przez Dzierżwę~~ w końcu XII. wieku napisana — w Warszawie 18[illegible]
2/ ~~Śpiewy historyczne przez Jul. Urs.~~ Niemcewicza w Warszawie r. 1816.
3/ ~~Opis wiadomość historyczna~~ o Kościele S. Mikołaja w [illegible], w Kalendarzyku ~~politycznym na rok 1848.~~
4/ ~~Pamiętnik historyczny Płocki wydany~~ przez Hipolita Gawareckiego w r. 1828. wyd[illegible]
5/ ~~Pamiętnik historyczny Płocki~~ przez tegoż z r. 1830.

Co do opisów w ogólności

Opis ~~historyczny~~ [*nad linią:* rzetelny i opis] tego miasta [*nad linią:* grodu] lub zamku w obszerniejszym zakresie piękniej ozna= miony skreślony ciąg, w dziele pod tytułem: Opis Król: Pol: przez Pana [illegible] kow. — wydanym

~~Tego dawno od [illegible] r. 1766. wiadomości do [illegible]~~
~~ale w [illegible] r. 1790 wiadomości [illegible]~~

Co do zamiłowania kraju

1/ W serdecznem a głębokiem uczuciu przywiązania do ziemi ojczystej i w rozważaniu pię= kności całemi laty się obdarzyć raczył! (Z Józefa Chodźki obrazów Litewskich [*nad linią:* miasta] ~~Vilnius~~ w Archotce 1850 [*nad linią:* ziemi ojców])
2/ Oh! Któż bo nie kocha kraju w którym się urodził? gdzie spoczywają prochy naddzia= dów i rodziców jego? gdzie każda stopa ziemi ucieszy nas i mile przywodzi wspomnienia w których obletniona jest przeszłość, przeszłość pierwsza[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] życia, lub go= [illegible] serca uczuciami (Janne Chodźko)
3/ Lecz tkliwe, pełne słodkiego rozrzewnienia uczucia, nie zatrzę tylko [illegible] się wzbudzi wspomnieniem ani pięknemi krajobrazami, odbiegnie ziemię. Pod [illegible], która [illegible] [illegible] [illegible] zbudował, w ogródku wiejskim w którym się miłość pierwsze [illegible] (czyli [illegible]) na małej [illegible] na którym ~~[illegible]~~ biegał i grał, ~~[illegible]~~ nie [illegible] [illegible] [illegible] gdzie [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ta [illegible] się w [*nad linią:* [illegible]] [illegible], w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — (Takie z Chodźki obrazów litew: [illegible] i [illegible]) ~~[illegible]~~ Ogarnie go w [illegible], że tak [illegible]; [illegible], jak matka ukochane dzieci; [illegible] go [illegible] i pieścić, tkliwemi łzami oblie= [illegible] lica. Ach! oddalonemu, tęsknotą [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] na [illegible]! (Tamże Chodźko)

28

O śmierci

1/ w dniu N: przeniósł się do wieczności – przeniósł się w krainę wiecznego szczęścia, które czeka sprawiedliwie żyjących –
2/ Zgasł w Bogu po 64. latach pracowitego życia – Pokój jego duszy –
3/ W mogile grób poległ, albo gdzie był cmentarz wygodny, wymurowany wiodąc stąd albo najpierw którędy i teraz się znajduje –
4/ Zdrowie jego coraz więcej pogorszać się zaczęło i nareszcie pomnażające się cierpienia stałość wydarły go naukom i znaczniej powszechnym w roku życia 52.
5/ Żałość powszechna nad jego stratą [illegible] (skutkiem siedmiu [illegible]) powszechnie za życia szacunku. –
6/ Zasłużony mąż w kraju i domowym [illegible] stało, uproszony od zwolenników i uczniów przyjaciół, wziął na siebie obowiązek oddania hołdu pamięci Józefa N:
7/ Sam ten bukiet złożony który na jego grobowcu, więcej zaś może lepiej zachowuje tego artystę, niż wypisanie tu drugiego, które podobnie tak [illegible] (obacz Nr: 6) do pism publicznych podała – [illegible] w tych nad obraz zostały cnót i talentów tego zacnego męża –
8/ Dowodzą życie, dał przykład, jak się w ostatniej i najważniejszej życia sprawie zachować należy.
9/ Dał wiele szczytnie i spokojnie prawdziwie przykładnego chrześcijanina, który może się chlubnie na przeszłości lat wszystkich i [illegible], mógł niewątpliwie wiedzieć że przyszłości pełne najpiękniejszych owoców zaznaczył. –
10/ „Mówcy: Po chwilach przebudzona brzmi z ambony pochwała
na śmierć) Otworzy zgon wszystkim stawnie uk przyszłe [illegible],
Lecz [illegible] zmierzwaj bez [illegible] przyszłości;
Życzy dobrych czynów życie niebu:

O Zasługach ludzi i ich urzędach lub cnotach

1/ Siedem ozdobnych i czynnych tytułów –
2/ wyprocowaty – dumny – surowy –
3/ Mąż wielkich zdolności – cichy – skromny – prawowity – był olbrzymem w swojej ojczyźnie
4/ Pod względem jego potężnej myśli, i pod siłą wszechmocnej ręki, przerodziła się (Polska) albo (Litwa)
5/ Była chwila, że jeden człowiek obudził w niej przemysł, tworzył handel, wznosił nauki, naprawiał i kierował pojęcia, jednym słowem, sprowadził byt dobry i pomyślności
6/ N: N: był lat kilkanaście reprezentantem wielkości i sławy (Litwy) jako kraju naszego
7/ mąż wielki, znany ojczyźnie –
8/ chociaż nigdy się popisać rodem dawnym
9/ umarł jak i żył, bez znaczenia, a na sławę sobie nie zarobił – bo też i urzędu dygnitarskiego dochować się nie mógł –
10/ bystre pojęcie, bystry rzut oka nawet od dzieciństwa – Był to rozum chłopski jak mówią po prostu, ale zdolny do wszechstronnego rozwinięcia się.
11/ wszystko był winien samemu sobie.
12/ ukształcony wszechstronnie, – był to geniusz chrześcijański, jeden z najznakomitszych naszego czasu –
13/ Kraj wiele jemu winien był godnie i wiernie usługi –
14. Tenże był zwiastunem w r. 1789 do wykonywania ofiary dziesiątego grosza celów niniejszych dziedzicznych ziemi Polskiej
N: nie jedno krotnie dał dowody silnego charakteru – jak n: p: w zajęciu z Suwerenem

4.

Kredytywy ludzi wsławionych

Wzorowy obywatel – urzędnik – mąż i ojciec – którego długie życie było ciągłem i nieprzerwanem pasmem usług krajowych, cnót domowych, osobistych zalet i wzorem dobrego obywatelstwa.

Pani, nietylko wielkich serca i umysłu przymiotów, ale i dla wielkiej zachęty rozkrzewienia nauk, może się słusznie nazwać ozdobą tego wieku (Anna z Sapiehów Ksna Jabłonowska)

Humbold najznakomitszy uczony XIX wieku, największy badacz natury, mąż wszechstronnej olbrzymiej wiedzy, ~~nieprzerwany~~ ... i prywatnie

Znanym jest ten znakomity mąż stanu, znane są zasługi całe położył dla sprawy (porządku i prawdziwego interesu)

Mąż słynny powagą, rozumem i wymową – przypiera z sobą do kraju wykształcenie i ogładę – praktyka a szczytny r. N: przedmiot –

Za Księstwa Warszawskiego urzędował jako Radca Departamentalny, za Królestwa Polskiego jako Sędzia N.

Filar cnót obywatel, wzorowy mąż, najlepszy ojciec, troskliwy przewodnik

Człowiek naukowy sławy (mąż Wdowy, troskliwy ojciec ...) opiekun

Twardowski sławny czarownik, którego imię brzmi w podaniach i przysłowiach ludu naszego, znikł nawet mysł szczegółowy teraz naszych pisarzy –

głębokie wiadomości (gruntowna) w krajowem prawodawstwie, jego domowe i obywatelskie cnoty, wcześnie utorowały drogę do najpierwszych urzędów krajowych i wyniosły go nakoniec na stopień ... dzielnego zakończenia –

Wielki poeta, nieskazitelny urzędnik, głęboki prawodawca

Zasłużył się zwierzchności jako Rząd lub Radca Wojewódzki

w różnych obywatelskich usługach ziemiańskich wypłacał należny dług ojczyźnie i Monarsze

Spr– Obok czynnego zajmowania się gospodarstwem, oddając się naukom i uzupełnieniom zawsze ... ręcznie ... przy... czynami wierności człowiekowi

Sprawiedliwy, bogobojny, ludzki i gościnny

mąż znany z cnót obywatelskich i pięknych przymiotów serca

troskliwy o zachowanie dawniejszych pamiątek ojczystych

prawy chrześcianin, dobry mąż, wierny obywatel i przykładny Urzędnik.

w domowem pożyciu cichy i skromny, oględny, uczciwy obywatel, stały przyjaciel, przykładny mąż, najlepszy ojciec, czuły dla rodzeństwa, dla ubogich i potrzebujących uprzejmy i czynny –

Co do pochodzenia

1. ~~potomek tych ... w kraju naszym ludzi~~

2/ ~~pochodził z ... starożytnego i ... zasłużonego w Polsce domu~~ –

3/ ~~... przodków ...~~ N. (albo Jeden z antenatów jego

4/ ~~chociaż może się popisać rodem dawnym i zasługami przodków swoich w ... chociaż do ... ... bo ... ... tylko ... i nawet ... ... dopuszczać się nie mógł~~ –

5/ ~~Walenty ... ... Polacha, gdy w r. 1565 wzięty został w niewolę ... na Moskwę do Cara Iwana Groźnego, gdzie przebył 10 wieków~~

Kwestyonarya położenia

7/ w miejscu wybornem i do położenia nad główną rzeką w kraju (cieką) do prowadzenia handlu wodnego —

8/ Piękności nasze ziemia Krakowska (albo Lubelska i t. d.) × ob: dalej Nr: 30.

r*/ W pięknościach i doskonałościach natury, pomiędzy utworami jej stwory, wyjął wzniosły ku niemu wzrok, poznaje go i wielbi — w takie wspaniałe miejsca, bogaty jest nasz Polski

20/ Ziemi (nasza) N: przedstawia nader często widoki i krajobrazy, zachwycające pięknem, (do wszelkich odnim) tego rozmiaru lub niemniej równego wdzięku. —

Kwestyonarya nadgrobków —

Pomnik grobowy jest z czarnego marmuru — w górze popiersie zmarłego także z marmuru ale białego —

grobowiec jego kwiatami wyśmienity umieszczony —

Kraj: Szamotuły

1/ Sprzedaż [illegible] tych dóbr nastąpiła w r. 1850 od Sumy Nr [illegible]

2/ Szacunek dóbr podług taxy urzędowej z r: N: wynosi Sumę Nr 150000. ustanowiona

3/ W r. 1826 wartość tych dóbr taxą urzędową była w Sumie [illegible] N: [illegible]

6

Co do ludzi wstawionych [illegible] literackich

1./ X. Adam Czartoryski ów najpierwszy i najdzielniejszy opiekun nauk ... Stanisław August ... od r. 1795 ... w gronie pierwszego świata

2/ Zofia (matka ...) córka Adama Mikołaja Sieniawskiego Kasztelana Krak: Het W. K. ... r. 1726 ... do stanu narodu przynosząc wniosła rozległe majętności w dom Czartoryskich poślubiona ... Książęcia Augusta Aleksandra Woiew: Ruskiego Syn ich Adam Czartoryski (…)

3/ Stanisław Xs: Lubomirski Marszałek W. Kor: który umarł w Łańcucie 12. ... 1783. był to minister prawy, szczery z gruntu ... uprzejmy i sprawiedliwy, w przedsięwzięciu stały, i ... [illegible]

4/ Biskup N: głośny przez swe pasterskie prace i pobożne w kościele ... nauczania

5/ Karol N: wynadgradzając czyny wojenne generała N: ... Het. nawet ...

6/ głośny z licznych cnót i świątobliwego życia – (lub z pięknych czynów)

7./ Stąd był rodem N: sławny itd mąż pełen nauki

8/ Sławny ze świątobliwości i głębokiej nauki Biskup

9./ Biskup Naruszewicz: P. Bandtkie w ... historyi polskiej, z wielką pracą ... układanej i rozsądnie wytkniętej nam to wszystko co tylko itd.

10/ Stanisław Łubieński + 1640 biskup Płocki, mąż głębokiej nauki i umiarkowania, pisarz ... ...tyczny, pracowity pasterz poświęcony nieustannie, wierny Królowi i ... dobro ... rodziny

11/ Łukasz Gołębiowski znany badacz rzeczy krajowych
... wzór roztropności – ... Polski ... mąż nieporównany ... wymowy

12/ Świętosław Łubieński mąż staropolskiej cnoty i pobożności ... mąż ... biskup i ... prawo ... – Stanął na ... rozsądny rodziny

13/ Piotr Tylicki biskup Krakowski pochodzący z rodziny ..., dobrym ... ...kiem, pracą był ... swoje –

Nagrobki

1/ Żyłem bo chciałeś, Umieram bo karzesz, Zbaw bo możesz (Biskupa Dobińskiego + 1766 w Kollegiacie w ... W kilku wyrazach wiele powiedziano –

14/ ... Piotr Tylicki był mąż prawdziwy i czynny, bystrego dowcipu, płynnej wymowy miłośnik nauk chociaż sam w nich nie wiele był otarty.

15. N. mąż rzadkiej świątobliwości, wielkiej wymowy i niezmiernie biegły we wszystkich naukach kościelnych – z Kuryera r. 1830

16/ 20. Stycznia r. 1826. śmierć pełnego sławy Stanisława Staszica

17/ 14 Lutego r. 1817. śmierć Onufrego Kopczyńskiego gramatyka

18/ 23 Lutego r. 1820. śmierć Alex: Sapieżyńskiego –

19/ 28 Lutego r. 1812. śmierć Hugona Kołłątaja

20/ 5. Marca 1826. śmierć Ant: Dąbrowskiego pijara matematyka

21/ 6. Marca 1829. śmierć Piotra Bielińskiego.

22/ 14. Marca 1801. śmierć Ignacego Krasickiego najznakomitszego pisarza Polskiego

23/ 17. Marca 1826. śmierć Józefa Ossolińskiego ... w naukach męża

24/ ... Marca 1823. śmierć ... księcia Adama Czartoryskiego.

19. Kwietnia 1809. bitwa pod Raszynem i śmierć Cypryana Godebskiego pułkownika

... 1829. śmierć Michała Wyszkowskiego dobrego pisarza i obywatela

6 Czerwca 1818. śmierć Henryka Dąbrowskiego Jenerała

20 Czerwca 1808. śmierć Franciszka Dmochowskiego znakomitego pisarza.

4 Lipca 1812. śmierć Jana Ługowskiego prawego obywatela.

6 Lipca 1796. śmierć Adama Naruszewicza, sławnego dziejopisa –

Zasłużeni Kapucynakom ... kilku ... mężów ... N: ... pod Orszem, ... pod ... – ... los ... fortuny ... zawsze ... w ... dziejów

30 Lipca 1788. śmierć Sołtyka biskupa Krakowskiego

3 Sierpnia 1773. śmierć Stan: Konarskiego pełnego sławy męża

4 Sierpnia 1794 śmierć Jakóba Jasińskiego Jen...

26 Sierpnia 1779. śmierć Wacława ... [illegible] ...skiego ... i pisarza

[… 1807 śmierć … 1808 śmierć Ignacego Potockiego … 1821 śmierć Stanisława Potockiego … w naukach i … 1824 śmierć … Kazimierza Tulego … 1779 śmierć Tadeusza Rzewuskiego … 1813 śmierć ks. Józefa Poniatowskiego … 1819 śmierć … 1809 śmierć … Matusiewicza …]

okolicę otaczające położenie

17/ Gorzyste [illegible] (Chyster) tworzą się w pięknie widoki

18/ Na szczycie góry z tej strony zwaliska warownego niegdyś zamku zkąd zachwycający rozlega się widok na piękne okolicę i powaleń okolice

19/ w rozkosznym za miastem okolicy leży letni pałac z ogrodem, który zwany piękne powabu i widoku wszystkie ustronie

20/ okolica drzewami urozmaicona przyjemne tworzy widoki

21/ Położenie miejsca wielce nie powabne: z jednej bowiem strony przytykają bezwiednie równiny z drugiej huś rozległe piaski, prócz tego zbywa na dobrej wodzie do picia

22/ Położenie N: na pochyłości góry, zmieniamy się ku rzece piękny przedstawia widok

23/ samo, brzmienie wyrazu, że kłunąd nazwę od wielkich lasów czyli borów

24/ N: położona na bitym gościńcu z Warszawy do N:

25/ Okolice tutejsze nieprzebytemi niegdyś okryte borami siedliskiem były zwierza: tur czyli żubr zwanego — wszędzie od dawna ten gatunek dzikich zwierząt, niedźwiedzie łosie, tur, jednakże [illegible] Tura znane

26/ przez wykorzenienie lasów i zarośli do uprawiania przysposobione stanu

Punkt: Co do Dziedzictwa i własności

30/ dobra N: mają należące prawem dziedzictwa na imię swoje w: N: N:

31/ Około r: 1790. dziedzicem lub dziedziczką dziedziczny był N:

32/ w drugiej połowie panowania Stanisława Augusta rodzina dziedzic N: umiała swoje dziedzictwo i ziemi [illegible] leży (ich dziedzictwo, które im więcej N. — Zdaniem przeniesie się prawem aż do N. tylko najpóźniej ze zbiorem swoich na sprzedaż — prędko

32/ Majątność ta skarbowego polskiego (albo litewskiego) rodu N.N. zatorowana i zarwana, a w kolei do różnych znakomitych imion tutejszych przechodzące —

33/ Była ona niegdyś własnością Z. potem N. zakonnic przeszła do P. a dziedzinem jej est dziś P.

Punkt: Dziedzictwa i własności

22/ okolice N... Okoliczne z przyległemi wsiami [illegible] wieczyście Brzowskiego

23/ Nazwa wtedy najpierwsze nader właściwa, gdyż leży u podnóża góry etc.

24/ Przez spadek i związki małżeńskie przechodziło to miasto do ks. Księc: Lubomir

25/ [illegible] tej około r. N: należy albo posiadali N:

26/ Majątność ta składała się wówczas z miasta i 39. wsi [illegible] [illegible]

27/ Dziedziny N: [illegible] d: r. N. albo powiązany od króla i narodu N. [illegible]

28/ miasto N. w sumie 160,000. składa się na właściciel [illegible] N:

29/ Dziedzicowi i szlacheckiej tego, sądowej wyjątkowy, jak następujące:

35/ Co po ustępnych drugiego stopnia i więcej w spadku brano, nazywało się dziedziny (inaczej w dziedzinie, po dziadach, po przodkach wszystko.) Co brano po krewnych stopnia pierwszego (w ogóle) zwało się dziedziną. — Składała się wyłącznie albo z dóbr spadkiem ustąpionych, albo nabytych prawem dziedzictwa. — Takiego dobrami nie wolno było nabyciem dowolnie rozporządzać, lecz całkowicie prawem dziedzicowi następowi: u wszelkich innych mogł się dobre postępek dowolnie — Dobra owe prawem dziedzictwa nabyte nie zaś inaczej tylko stanowiły w sposób wolne

Obiegł miasto przez swego dziedzica przyniesione własność w dziennym swojem tak nazywanych Prusakowie — Dobre były czasy, zboże w nieotrzymanych za naszych dni cenach, zaledwie obowiązkiem [illegible]

Wspomnienie wszelkich budowli w towarzystwie opisanemu wat: podane w Świątnie Mr. T.

Zaś bardzo wina i gęstości nowe dopłata. Ponieważ były obfitości na rzekę ceny przewozu. Dobra poszły w górę, intraty były wielkie, wszyscy się żyłi bogacemi. Brzmi dziś w podaniach naszych matek, stanie balów kawalerskich. — Wielkie intraty i zadłużeń kredytu, stały się podnietą do niestawiennych frymarcze wsiami, gospodarstwa się nie [illegible] ale się [illegible] większy stopki z. N: [illegible]: spadły ceny produktów [illegible]

Co do rolnictwa:

1/ ma ograniczenia znaczne –
2/ w obszernych granicach –
3/ maś w obszernem ograniczeniu –

~~[illegible]~~ zmniejszyły się intraty

Co do mieszkańców

1/ Ludność tego M: wynosiła w r. 1827. albo/: W r. 1827. było w tem mieście chrześcian [illegible] żydów w ogóle ludności 1[illegible] głów wynosiło
2/ mieszkańcy utrzymują się /: żyją / trudnią się /: oddani się samemu rolnictwu prócz niektórych trudniących się rzemiosłami: [illegible] /rzemiosło [illegible] / a wreszcie żydów
3/ uprawa roli jest jedynem źródłem utrzymywania się tego mieszkańców /:
4/ rzemieślnicy żyją z pracy rąk swoich / trudnią się [illegible] było ich [illegible] / [illegible] / która na ich gruncie dobrze /: pięknie / się udaje
5/ utrzymują się z rolnictwa / uprawy roli / którym było. / a [illegible] / rzemiosł [illegible] mało [illegible] tak [illegible] [illegible] i zagranicznych [illegible]
6/ żydzi trudnią się handlem (drobnym) rzemiosłami i szynkiem tak krajowych jako i zagranicznych trunków –
7/ Żadnych fabryk nie ma prócz [illegible] [illegible] z pracy rąk swoich [illegible] –

Co do starożytności i [illegible]:

1. Liczne tu się mogiły i [illegible] za wojen szwedzkich wzniesionych okopów –
2/ głośne w dziejach narodu znanych / pamiętne / sławne / wsławione /
3/ sławna danym nazwiskiem imieniowi [illegible] – [illegible] [illegible]
4/ ważnem było stanowiskiem w wojnie r. 1794. i są jeszcze dosić znaczne ślady okopów pruskich
5/ Powzięte zapewne to nazwisko, albo z nazwiska swego dowodzi że tu musiało być przedtem [illegible] lub [illegible].
6/ Miejsce wielkich przymiotów i nauki nieposzpolitej / albo znany ze starożytności domu i wysokich urzędów w Polsce piastowanych /
7/ Nauką, cnotą i gorliwością, [illegible] i oręż [illegible] (Biskup [illegible])
8/ Szacowny ten zabytek starożytności godnym troskliwej nad sobą opieki –
9. Prawy też i [illegible] obywatel, głośny z zalet serca, rozumu i pióra.
10. Z [illegible] [illegible] obowiązków też żołnierskich są liczne w okolicy mogiły, kopce i [illegible] wykopują się w nich różne [illegible] [illegible]
11/ Miejsce to na zawsze w dziejach pamiętnem zostanie [illegible] obroną [illegible]
12/ Nie [illegible] odległej starożytności obszerne przedstawia się tu pole do czynienia [illegible], do zgłębiania [illegible] [illegible], do wyjaśniania tylko [illegible] [illegible] badaczów [illegible] [illegible]
13/ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lub [illegible] który w [illegible] [illegible] [illegible]:
Podług [illegible], (mówi [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] –
[illegible] [illegible] — Opis staroż: Pol: tom I. str. 201. –
Ciekawy Czytelnik dowie się obszerniejsze opisanie tego miejsca w dziele pod tytułem i [illegible] –
Mówi szanowny Autor w opisie starożytnej polski –

wieś kazentirato, i z [illegible] Co do Dziedzictwa i własności [illegible] (była ostatnim [illegible]
1/ należy do [illegible] przedawanej z której była [illegible] znaczniejsza część dziedzicy
2/ należy wraz z miasteczkiem N: i wiele przyległości wziętej do NN:
3/ należy z wielu innemi w tych stronach dobrami do N:
4/ wieś dziedz: różnych przedawców szlachty — / przez szlachtę osiadła /
5/ wieś na gruncie wyżej wspomnionym do dóbr N: należąca
6/ wieś przez kilku współdziedziców przedawana
7/ Była niegdyś dziedzictwem / z [illegible] — wyjęta to była majętność [illegible]
8/ własna [illegible] dziedzictwo — [illegible] N: dalej N: teraz N:
9/ wieś [illegible] dawniej do N: za N: przeszła w dziedzictwo N: należała do N:
należała w ostatnich czasach — / a w końcu do teraźniejszego dziedzica N:
Następnie majętność ta stała się własnością, [illegible] do [illegible]
Później przeszła w dom / : W wieku 16, dziedzictwo N: w 17. [illegible] w 18. N: a teraz N.
3/ Około r. była dziedzictwo [illegible] — [illegible] z N: [illegible] Jabłonowski,
4/ (Chodkiewiczowie) [illegible] wniosła tę majętność w dom Chomentowskich — teraz
do [illegible] Chomentowskich należy —
5/ Dziedziczyli tu [illegible] i t.d. — teraz Lanckorońscy / : dziedzictwo niegdyś N: a [illegible] Lanckorońskich
6/ Wniosła to [illegible] N: była potem w dziedzictwie [illegible] teraz Gorzeńskich
7/ Zarazem [illegible] domu Kazanowskich [illegible] dobra majętności
potem N: N: N: a teraz N.
8/ Dziedziczna domu N: / Stąd posagiem [illegible] N: [illegible] N: od nich [illegible] teraz [illegible]
9/ Zawsze należała do [illegible] / : Dziedziczna [illegible] domu N:
10/ Dziedzictwo było [illegible] w r. 1590 [illegible] 1727 [illegible] 1731 r. teraz [illegible]
11/ [illegible] [illegible]

Co do szacunku o wartości
miały do hypoteki [illegible] na [illegible]
[illegible] tych dóbr w [illegible] hypotecznych pruskich [illegible] 1800
[illegible] na której dobra te [illegible] według [illegible] kontraktów sprzedane zostały [illegible]
[illegible] r. 1829 [illegible] za który wieś ta [illegible] sprzedaną została [illegible]
Cena tej majętności w r. 1800 była 10,000 [illegible] — albo [illegible] pruskiej szacunku
/ Majętność ta przed rokiem 1804 [illegible] została za 15,000 [illegible]
/ [illegible] w Geografii i Statystyce Prus Zachodnich i Południowych w r. 1804 wydanej podaje wartość
[illegible] tych dóbr [illegible] wynoszących [illegible] hypotecznych na N: talarów
/ W r. 1800 [illegible] majętność była [illegible] hypotecznych i [illegible]
[illegible] Cena [illegible] na które [illegible]
Podług dawniejszych tranzakcyj [illegible] tych dóbr przez [illegible]
Podług tranzakcyj [illegible] między [illegible] N: N: r. 1798. wieś N: [illegible] 160,000 [illegible]
[illegible] N: [illegible] 100,000 [illegible]
Starostwo wcielone do Skarbu Koronnego [illegible] N
Podług dawniejszych tranzakcyj
Podług lustracyi 1765 [illegible] kwarty [illegible] N: [illegible] N N.
[illegible] Starostwa [illegible] 1772 r [illegible] kwarty [illegible] ?

Co do starostwa
Dawniej było starostwem — było to [illegible] starostwo
[illegible] emfiteutyczne nadane [illegible] — kwarta dawna [illegible] N:
/ Starostwo to / wieś ta / nadane było od Zygm: Króla do [illegible]
/ Nadane prawem emfiteutycznym do [illegible] — [illegible]
Szacowana podług lustracyi 1765 r. [illegible] kwarty 1050 [illegible] — Dana była
za emfiteutycznym [illegible]
5/ Starosta N: opłacał w r. 1772 kwarty [illegible] N:
/ [illegible] sprzedał [illegible]

10

Co do położenia

1/ ~~[illegible]~~ leży w równinie, przestronnej dolinie, pomiędzy dobrych gruntach, nad [illegible] wzgórzem [illegible] wielkiego przy [illegible] w pobliżu [illegible] – leży w dole, w [illegible]
2/ [illegible] wzniosłości [illegible] [illegible] są wysadzone – [illegible] góra[illegible]
3/ Z na wyniosłejszej z nich góry [illegible] kościół [illegible] –
4/ Leży w [illegible] [illegible] położeniu – Na górze nad wsią panującej dwór z [illegible]
5/ w przyjemnej i cichej okolicy nad brzegiem czysty położone, do handlu zbożowego i wszelkich zakładów [illegible] jest zdatne – leży na przestrzeni wzgórza [illegible]
6/ brzegiem [illegible] nad którym panuje góra z grubiły [illegible] [illegible] [illegible]
7/ Leży wśród pagórków – [illegible] dwór wyniesiony górą –
8/ wyniosłe miejsce z którego na [illegible] pola, wioski i [illegible] [illegible]
9/ w dobrym gruncie, w gruntach urodzajnych, w samych równinach [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] na górze [illegible] wyjąwszy przy górze która nad wsią panuje, w dolinie, w samych [illegible] ale przyjemnej, nad brzegiem [illegible] położone, do handlu zbożowego i wszelkich zakładów [illegible]
10/ w przyjemnej cichej okolicy, w [illegible] i przyjemnym położeniu [illegible] [illegible] w okolicy [illegible]
11/ Do handlu zbożowego i wszelkich zakładów szczególnie usposobione [illegible] zdatne –
12/ Dla obfitych lasów i [illegible] rzek spławnych może być przydatny do zakładów [illegible] [illegible]
13/ [illegible] jest bez [illegible].
14/ [illegible] [illegible] N: gdzie [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] browarne i [illegible]
15/ położenie tej [illegible] jest w samych równinach gruntu urodzajnego a [illegible] do [illegible] [illegible] [illegible] – nie [illegible] na [illegible] [illegible]
gruntu kamienia [illegible]
16/ [illegible] położenie tej [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Co do zabudowań

1/ [illegible] i [illegible] z drzewa zabudowane [illegible] –
2/ [illegible] porządnie wystawiona zabudowana – ma dwór i oficyny z [illegible]
3/ dobrze zabudowana – ma kościół murowany struktury starożytnej z wieżą [illegible] dwór pod dachówką – zabudowania dworskie i wiejskie porządne [illegible], lub [illegible]
4/ dwór [illegible] murowany, zabudowania gospodarskie bardzo porządne
5/ porządny zajazd dla podróżnych – młyn (lub wiatrak) browar i gorzelnia przynoszą tej wsi intraty –
6/ zajazd dla podróżnych przy drodze z P. do L. [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] tej wsi –
7/ wśród [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] budowy [illegible] [illegible] [illegible]
7/ [illegible] z drzewa lecz porządnie zabudowane, [illegible] ma postać
8/ postać [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] porządne [illegible], [illegible] położenie przypomina [illegible] [illegible] [illegible] –
9/ [illegible] 3 [illegible] [illegible] [illegible] we wszelakie [illegible] przydatne [illegible]
10/ wśród [illegible] [illegible] się od [illegible] N. [illegible] [illegible] N: od ~~starożytnego [illegible]~~ [illegible] albo litewskiego rodu N: [illegible] [illegible] i [illegible] w [illegible] lat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] przechodzącą –

Co do lasów

[illegible] w którym drzewo zdatne do budowli i na potrzeby gospodarskie [illegible]
Niedostatek drzewa [illegible] do budowli [illegible] się [illegible] albowiem lasy całe [illegible] w tej ziemi [illegible] się [illegible], dla dobroci gruntu wytrzebione [illegible] – [illegible] [illegible] przy wsiach, lecz te [illegible] [illegible] [illegible] nie raz [illegible] [illegible] lasy odznaczają się [illegible] w drzewo wielkich [illegible] rozmiarów

Co do przedmowy

Autor, jako znawca miejscowości, nagromadziwszy wielką liczbę nowych i zupełnie nieznanych materyałów do opisu Kraiu naszego, zrobił go bez porównania dokładniejszym od poprzedzających i okrasił takiemi, które podały się [illegible] malowniczemi podaniami o kraiu i mnogiemi tradycyami o [illegible] przeszłości —

Ziemio-pisarze i statystycy krajowi dawniej tylko niemy wystawili materyały i [illegible] w [illegible] w opisie (Kraiu) — ale bardziej posunie więcej i przez zniesienie [illegible] przedmiotu swego pracy. Dzieło to ~~pod~~ ~~względem~~ którem w opisach miast pierwsze dawniejsze pod względem pierwszych źródeł i podań —

Co do wzrostu i melioracyi

N. N. upiększył tę wieś i do wzorowego porządku przyprowadził —
N. N. mając to [illegible] zaludnił i przywiódł mieszkańców do dobrego bytu bezpiecznego stanu z uporczywością utrzymanej wielkiej przyczyny dochody —
(wnioski) a przedstawia wszystkie widoki znanego przemysłu się gdy dzieje niegdyś ~~w~~ tej [illegible] nie osięgła
Miasteczko to w smutnym teraz stanie znajduje się | Pomimo tu czynny duch przemysłowy a ruch i życie gospodarskie niegdy się nie spostrzega
[illegible] przez nie długą liczbę albo właściwą, w kwitnącym znajduje się stanie
[illegible] wznosi się coraz bardziej
[illegible] w okolicy z rolnictwa pięknych kasz krakowskich
gospodarstwo wzorowe na folwarkach N: na których znajdują się piękne stada by[dła]
Na murowanej, gorzelnia z nowym apparatem pistoryusa — [illegible] — [illegible]
N. N.: z wielkim nakładem uporządkował pałac i ozdobił wewnętrznie — pięknym [illegible], ogród i [illegible]
[illegible] o ile się dało przyozdobione [illegible]
N. N.: zamieniony wieś [illegible] na miasto, otrzymał od rządu (od króla) przywileje, [illegible] Co do upadku N.: [illegible] takowe [illegible] — Wielkie [illegible]
Różne przygody zniszczyły mieszkańców na ~~wsi~~ przez [illegible] wojska
[illegible] i [illegible] ojca do upadku przyprowadzone —
[illegible] wszystko stosy gruzów [illegible] przedstawia oku
w dzisiejszym stanie miasto to upada dla braku handlu —
Dawnej świetności, dotąd okazują ruiny szczątki, dawnej swej okazałości
Dziś do wsi nikczemnej podobniejsze, niż do miasteczka
Przygody wojenne nie dozwoliły miastu temu nabrać wzrostu, które na pożądanej wojskiej obrócone w [illegible]
Wzorowo urządzone gospodarstwo = gospodarstwo [illegible] lub ulepszone
[illegible] — gospodarstwo przyzwyczajone i spekulacyjne
[illegible] odmawiają się ulepszonym sposobem gospodarowania

Spokojniejsze czasy i pomyślny [illegible] opiece dziedziców, dozwoliły miastu nabrać wzrostu [illegible] do lepszego bytu
Poprowadzona droga bita z Warszawy do N. ożywiła handel i przemysł, [illegible]
[illegible] się przedmieścia
N.: [illegible] przemysłowe materyały wyprowadzi w [illegible] (Kraiu) — Chociaż tej przemysłowej [illegible]
[illegible] narodowej z [illegible] był dobrej [illegible] i [illegible]

Zamki – pałace

1/ wspaniały gmach zamkowy w czworobok o dwu piętrach zbudowany z wieżą nad bramą
2/ Dom mieszkalny murowany
3/ okazały pałac, pełen gustu i bogactw wewnętrzne jego urządzenie
4/ Gmach ten pięknym [illegible] nad wszystkiemi [illegible] [illegible]
5/ Pałac w stylu włoskim z ogrodem, a nadewszystko wzorowo urządzone gospodarskie [illegible] godne są widzenia –
6/ [illegible] ten, bardzo [illegible] ten pałac – [illegible] Komisarza Skarbowego, Deputata Trybunalskiego, [illegible] i znowu [illegible] – [illegible] –

W kontynach zbierali się dawni Sławianie na publiczne obrady, sądy i zabawy – inni piszą że na samo tylko nabożeństwo

Ogrody

1/ piękny na pochyłości góry ogród obfitujący w rzadkie drzewa i rośliny
2/ Dom mieszkalny murowany z ogrodem wielkim ogrodzonym i owocowym
3/ N: słynna pięknymi ogrodami
4/ widzę dwór, widzę ogród który lub smętnie przypominał mi [illegible], znać że tam bawił gospodarstwem najprzyjemniej z zaczem, który tylu ludzi [illegible] tyle w starożytności przewyższali czas [illegible] ich od wielkich krzywd. – Lecz [illegible] w gospodarstwie [illegible] tylko [illegible] poddanych –

12 – Antenaty jego nie jeden dom boży bogato uposażyli
13 wreszcie / gdy skargi na [illegible] i duchowieństwa wygnaty były w modzie [illegible] upowszechniły to mowa)
gdy świeży upadek Jezuitów i rozbiór ich dóbr między [illegible] nie jeden dom zbogacił.

Kościoły – Klasztory i Zakony –

1/ odpusty częste się tu odprawiają, na które lud z okolic [illegible] odległych albo na które pobożni z okolicznych stron, licznie zgromadzać się przybywają
2/ Kościół w N: wznoszący się na górze w poważnym stylu architektonicznym [illegible] tej [illegible] wzniesiony przez N: N: i wykończony w [illegible] religijno moralnym.
3/ Kościół parafialny :/: starożytny / w starożytnym guście stawiany :/: pod tytułem lub wezwaniem [illegible] – [illegible] / [illegible] / w architekturze gotyckiej / który [illegible] [illegible] 600 – lat [illegible]
[illegible] kollegium XX. Pijarów, gmach wspaniały budowany w architekturze gotyckiej stawiany
5/ Na [illegible] cudowny obraz Matki Boskiej, mnóstwo ludzi z oddali [illegible] gromadzi się w tej świątyni –
6/ Kaplica [illegible] architektury.
7/ gmach [illegible] kształtu, pośrodku z jednej i drugiej strony ma wieże albo z [illegible]
8/ Cała budowa przedstawia wspaniały widok, a będąc nie pobielana [illegible] wyśmienicie [illegible]
9/ [illegible] wielkiego [illegible] ołtarzów [illegible] świętym
10/ Obraz [illegible] Matki Boskiej
11/ [illegible]

Nr: 431. Oprócz rud ołowianych znajdują się w formacyi wapienia przechodowego a mianowicie w Miedziance – kruszce miedziany; w szczególności zaś lazur i malakit – Kopalnia jednak w tem miejscu za dawniejszych czasów prowadzoną była, teraz zaś z powodu małej ilości kruszcu miedzianego tu znajdowanego wstrzymana w biegu –

Ten sam wapień przechodowy stanowi w niektórych miejscach jak np. w okolicy Chęcin, Słopca, stanowi bardzo piękne marmury.

Nr: 432. Kopalnie Miedzianogóra przez długi czas dostarczała rud miedzianych. Już w 16. wieku była czynną i należała wówczas do Biskupów krakowskich jest bowiem zapis jednego z tych biskupów na wydawanie corocznie pewnej ilości miedzi dla kościoła w Tumlinie. Potem przeszła kopalnia ta na rzecz skarbu, a za panowania Stanisława Poniatow: oddaną była w administracyą baronowi Saldenhof – Za Księstwa Warszaw: a następnie i Królestwa Polskiego kopalnia ta utrzymywaną była w ciągłym biegu, ilość zaś wydobywanych w ciągu roku rud miedzianych nie była znaczną, wytapiano bowiem tylko do 900 cetnarów miedzi rocznie – W r: 1817 wzniesiono w Białogonie hutę nową do wytapiania miedzi i odciągania srebra – że zaś koszta robót hutniczych więcej wynosiły aniżeli srebro było warte, zaniechano zatem dalszego odciągania srebra.

Rudy miedziane w Miedzianej górze wydają w przeciągu 10 do 12 – proc. w r. 1828. Kopalnia dla małego zysku została zamknięta –

433. W okolicach Suchedniowa i Samsonowa znajdują się bogate pokłady rud żelaznych

434. Poczynając od Żarnowa w okolicach Radoszyc, Końskich, Gowarczowa, Drzewicy, Przysuchy, Odrowąża, Szydłowca, Wąchocka, Iłżanowa, Chmielowa aż ku Opatowu znajdują się bogate pokłady piaskowca białego w tym piaskowcu szczególny w [illegible] tego czasu znajdują się pokłady węgli kamiennych, lecz dotąd tylko w cienkich warstwach (8 do 16 cali grubości) znaczyło – 1843 lutym 1)

435. Kopalnie rud żelaznych są: w okolicy Łagowa i Piórkowa. 2) Kopalnia Olesiówka zwana, pod górą Łysicą niedaleko Krajna. 3) Zawiernagóra niedaleko Miedzianej góry. 4) Dürkowo 5/ Ostrogórki pod Miechocinem 6/ Krzemionkowa góra pod Szydłowcem – 7/ Świnagóra 8/ Kopalnie między Marcówem a Radomicami – 9/ kopalnie między Nietachowem i Mojżą 10/ Kopalnia Włodzimierza między Dąbrową i Szydłówkiem pod Kielcami. 11) Bukowa góra – 12/ Kopalnia Zygmunta w Miedzianej górze 13/ Kamienna góra 14) Obłęgóra – Wszystkie te jednak kopalnie z powodu że ciągle bliższe są zakładów hutniczych przecież, niektóre zaś wydają rudy z których otrzymane żelazo ma czerwony kruch, nie są ważniejsze w biegu 15./ Kopalnia Józefa w Lubieniu /16/ Pawła w okolicy Praszów i Parszowa 17/ Anna do której się liczą: Łaski, Młodzawa, Granica. 18) Piotra pod Siatką i Olejówka pod Bzinem. 19/ Piotra pod Zalesiem 20/ Rozprzania 21/ Stefana pod Smykowem, 22/ Jana w Dziadku /23/ Pałudowy znaną 24/ Sladzyńskie znaną 25 – [illegible] Nadzieja pod Mroczkowem 27/ Elżbieta pod Tychowem – Powyższe kopalnie od Nr: 15. dostarczały Nov. 1840. potrzebnych rud dla zakładów rządowych okręgu wschodniego.

436 Kopalnie które (w 1840) w bugu nie były, a powiada że albo wiera chodziło tego potrzeba albo wydobycie kosztowniejsze tak w innych zakładów; przytytych tu: Górniki – Czarny las, Grzybek, Kochowa, Sklinice, Mysłów, Rokoczyn, Trześniówka, między Dąbrową a Przytogami w okolicy Wrzynek i Kunowie; Zębkowski i inny Czerwona góra, Stępkowska góra, Osiny, Wyrowazow, Przepełka.

Prócz innych rudy z tych powyższych kopalń wydawaną uważ w przeciągu 20 do 30 lat kosztem wydobycia wynosi od 1 zł 10 do zł 2 gr 15 od liczby 35 garcy polskich etc.

437. Dobra Tykocin w Pow: Łomżyn: składające się z Miasta Tykocina, folwarków Milewskiego i Lipniki oraz wsi Łopuchowo, Broniszewo, Leśniki, Sawino, Sielski, Radule, Pajewo, Saniki –

438. między Wisłą a Nieporętem są same kolonie osiadłe na gruntach po największej części żytnich. – Położenie tych okolic nad rowem – około Nieporętu pagórkowate – Nieporęt wieś rozległa.

439. Łukowie dobra będące w 1842 r. własnością Hrabi Lubieńskiego – w gruntach pszennych i żytnich – w okolicy nadzwyczaj zaludnionej – Obszerniejszy opis z wypisem zamieszczony w Wspomnieniach gospodarskich z podróży odbytych po kraju w r. 1842. w druku I. V. Bibliotheki Warsz. r. 1843, z wiązką wnoszenia.

440 Dobra Opinogóra leży wśród bardzo pięknych równin w Ziemi Ciechanowskiej, Dziedzictwo (1842) Hr: Wincentego Krasińskiego. – Pięknej krainie, porządne domy murowane, 51 stoły, pałacyk zewnątrz, stosy wszystko zielonej wsi nowy pomieszczony mrowalny ogród – Ogród bujny wśród wznieśniejszych w kraju zamurowanym w ogóle obok Drzew i zwierząt rzadkich. Pory zwyczajnie się rozbytej zmierzone ze obszernym stawem. – Gospodarstwo wzorowe – (1855) Obszerniejszy opis Opinogóry wyjęty z Dziennika podróży P. Maxymiliana Chełmickiego w tomie IV. Bibliotheki Warsz: r 1843 / Obacz tabelę 132–306.

441. Chrostkowo grunta twardszy części dobre jęczmienne. tych dział – Kroniki nad potokach i Mnichówko – obszerniejszy opis wypisany z Dzienników podróży po kraju Maxymil: Chełmickiego wyjęty w druku IV Bibliotheki Warsz: r 1843 r.

442. Zielona wieś krainienia bardzo porządnie pobudowana Dziedzictwo od dawnych czasów Sokołowskich (1842 i 1843).

443 Okalewo w gruntach po większej części jęczmiennych z wprowadzonym płodozmianem. Porządne zabudowania włościańskie przy nich z ogród – zabudowanie dworskie także porządne – Dom murowany właściciela się z dawniejszych czasów – Wieś ta liczyć się może do znaczniejszych w kraju naszym. – Obszerniejszy opis wyjęty w wspomnieniach gospodarskich wyjętych z Dziennika podróży po kraju Maxymil: Chełmickiego w tomie IV. Bibliotheki Warsz: z r 1843.

444. Ugoszcz dobra w pięknej okolicy w gruntach gliniastych tegoż urodzajnych po przemysłach rolniczych takiem i rzemiosł. (w położeniu urodzajnym albo wartości ...)

445. Pomiędzy Łęczykiem a Osławicą nad małą gaik bukowy, dalszy stadem aż w dal dalej stronie ścieśniony największe lasy bukowe, nie będące rzadkie w położeniu ... krainie naszej.

446. W Zbójnie dobrach Hrabiny Ludwiny Sierakowskiej (1842) nad stawem gospodarstwo dobrych leży w położeniu pagórkowatym – Mają grunta ... urodzajne ... znaczne margla. – W Zbójnie były w 1842 dwa gorzelnie – W Zbójnie przy ... ... 2 apparaty Pistoriusa parowe. Jest tu i browar. Na kształt folwarku ... się ... i ...

w dobrach Zbójno nad 11. jezior, niektóre z nich dosyć znacznej wielkości – są jednak mało rybne i dla wielkiej przyczyny mają dochód – drugi dzwonami wyposażone – piękny cyrk [illegible] ogrodowy i wznoszony – w zamkowym własność (1842) w dobrym stanie zbiór bardzo piękny obrazów – Gospodarstwo w Zbójnie które do wzorowych w kraju znaczyć należy. Ogólny opis w tomie IV. z r. 1843. w sprawnym gospodarstwie z podróży po kraju [illegible] Chełmińskiego w r. 1842. odbytej.

447. Gołdbowo w r. 1842 nabyte od Płaskowskiego – grunta ma przeważnie czarne żyzne jednak i rolę pod pszenicę obarane łąky wodne – łąki wystarczające – włościan [illegible] [illegible] mają [illegible] tylko znam ogrodzone których chudzy ze [illegible] na wszelkie [illegible] łodzie i [illegible] wzniesionego więcej [illegible] który się zwycięża pod pokładami torfu.

448. Pomiędzy Wierzem a miasteczkiem Dobrzyń przystępna rzeka Buchowe zwana – nad którą znajdują się łąki dobrowi gałązkami krzew porosłe

[illegible] Wiedeń [illegible] od południowej i na szczytach mieście osiedlona – przysłobiona

449. pomiędzy miasteczkiem Radziejowem a Alsz Płowce na równinach okiem niespodziewanych widać po polach rozrzucone tu i owdzie mogiły a raczej kopce odznaczające się rzędem – ogromny wielkości kamienie, zgromadzone na jedno miejsce i przesypywane ziemią, stanowią materyał budowy tych dziwnych dalekiej przeszłości – każda [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – może to być [illegible] bojów z Krzyżakami za Władysława Jagiełły [illegible]

450. Do wzorowych gospodarstw należały w 1850. Michałów Andrzeja Hr. Zamojskiego, [illegible], [illegible] Jenerała Hr: Krasińskiego; Czarnkowy Xięcia Radziwiłła (gospodarstwo [illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] pod [illegible] [illegible] Szegenaczany Wydrzy; Jabłoń Skrzyniewskiego. [illegible] Mitkiewicza; Anczynie [illegible] gub. Warsz. Antoniewiczów (czy nie Antoniewskich) Aleksandrowicza, Orłowskiego, A: Gołosza, Skrwińskiego, Lisowyskiego, Ostrowskiego, Morzyńskiego

451. Jednem z najgodniejszych naśladowania wzorów gospodarstwa jest, zdaniem [illegible] znawców, gospodarstwo w Zbójnie w Guber: Płockiej którego dokładny opis znajduje się w Dzienniku Guber: Płockim i w Gazecie rolniczej, przemysłowej i handlowej Nr. 16. z r. 1851. Dobra Zbójno z przyległemi sobie 17tu folwarkami, [illegible] [illegible] czynszowemi w których wszelka [illegible] jest zniesiona, dwoma młynami, tartakiem, 11. jeziorami znacznemi borami; i leżą są położone w pięknej, dość gorzystej okolicy, o 2. m: od miasta Dobrzynia nad Drwęcą, 3. m: od m: pow: Lipna, a 8. od Płocka. Wszystkie folwarki i wsie [illegible] od r. 1845. na lat 12 do 16 wydzierżawione, sam tylko folwark Zbójno z przyległym [illegible] folwar: Adamki administrowany jest przez dziedzica – Obacz dalej Nr. 16. [illegible] 1851.

452 Pod Łagiewnikami był niegdyś obszerny staw który tworzyła [illegible] rzeka Brzezna a na niej młyn – [illegible] [illegible] [illegible] dla utrzymania wodą [illegible] zwłaszcza w rzece Brzezie i osuszenia błotnistych jej brzegów, wykonane zostały pod r. 1833 stwarzane roboty, a przez [illegible] [illegible] [illegible] zostały wody ustanowiono Łagiewnikowi – dobra Łagiewniki należały w 1832. do sukcessorów beneficjalnych między Stefana Karnkowskiego, Anatora Maryanny z Karnkowskich po Cyprianie Zarębie pozostałej wdowie

w Łagiewnikach Powiecie Cyurskim około r. 1832. zamieszkały –
Józefy z Narnkowskich Gabryela Hrabi Podoskiego małżonki w Rusinowie
Pow: Lipnowskim
Julianny z Narnkowskich Stanisława Piwnickiego Prezesa Komissyi Wo...
Kaliskiego małżonki (1832)

453. Pod Morzysławiem wsi blisko miasta Konina potoczny most na wyspie (?) prowadzi na prawy brzeg Warty (a gdzie most ten ...

454. Złota góra jedna z najwyższych gór w północnych okolicach kraju naszego – Leży w pośród lasów sosnowych i dębowych pod wsią Brzeźnem (czy nie kę Powiecie Konińskim albo Włodawskim ?) Ma ona w sobie kamień wapienny –

455. Pod wsią Lipiny ... w dawniejszych czasach las bukowy, czego ślady pozostały w ... sztukach tego gatunku drzewa zupełnie ... w stronach tutejszych –

456. folwark Ługek należy (1843) do dóbr Grodzieckich i jest bardzo porządnie zabudowany . w Pow: Konińskim będzie

457. Dobra Grodziec rozległe w Kaliskim należały w r. 1842 do Hr: Bielińskiego we wsi Grodziec jako głównym punkcie całych dóbr jest starożytny pałac z pięknie niedawno wybudowaną oficyną – mnyśle to między wsiami ... pałac wodą oblewanych – Piękny ogród i często utrzymywane ... to miejsce. Dobra te składają się z głównych folwarków 6. wsi ... 11. i ... 11. z których czynsze przynoszą corocznie stałego dochodu prawie 23000 Złp: ... Czynszowników co są po większej części Niemcy i tworzą osobną parafią wyznania ewangeliko-augsburskiego – Dobra ... tych dóbr są po większej części bydlę ... – tak jest dostateczna ilość – Dobra Grodzieckie posiadają piękne budowle, szczególnie owczarnie odznaczają się od ... murem ... piękną i drogą budową – Jest tu olearnia – browar – gorzelnia – ... i ... na ... pod Grodzieckiem płynącej zbudowany – Główniejsze źródło intraty tych dóbr są rodzajem propinacya, dochód z owiec i ... czynsze od Czynszowników – Lasy zajmują obszerną przestrzeń prawie 300 włók wynoszą grunta powiększej części piaszczyste i błotne – są one ... Obszerniejszy opis dóbr Grodzieckich pod względem ... w r. 1842. przez Maxymiliana Chełmińskiego ... w ... Grodziec ... w ... trzech ... w ... Bibliotece Warsz: z r. 1843 ... Pruss

458. Pod Wielołęką, Królikowem i Jarosławiem które należą do dóbr Grodziec znajdują się nie wielkie lasy dębowe, w gruncie ... tych dóbr.

459. dobra Gosławice (w r. 1842) własnością Hr: Kwileckiego będące położone są nad wielkiem jeziorem Gosławskim inaczej Ślesińskiem zwanem, i z tego względu ... obfitują ... ryby ... połowów w bliskości tego rozległego jeziora – Utrzymuje się tu znaczna ilość owiec bo do 12000. sztuk ... założone znacznie poprawione w 1842 r. są w dobrach Gosławickich

2-gorzelnie (1842) browar, olearnie oraz fabryka araku i wódek ~~[illegible]~~ różnego rodzaju - Budowle w dobrach Gostawickich odznaczają się w całej tutejszej okolicy - W samych Gostawicach znajduje się piękny kościół, spichrz o trzech piętrach, domy mieszkalne wszystko murowane - ~~[illegible]~~ różnych produktów oraz drzewa do Gostawic jako głównego punktu całych dóbr - sprowadzony został statek wielkości berlinki którym się wszelkie transporta po Kamiennej odbywają. - W pobliskim folwarku Maternice jest porządny dom mieszkalny dzierżawcy dóbr Gostawic i bardzo piękne budowle gospodarskie. Lasy do dóbr Gostawickich należące były do r. 1842 zarosłe w drzewo budulcowe znaczniejszych rozmiarów.

460. Pałac Smyków przez Puzinów budowany na spadzistości góry u stóp której płynie rz: Kamienna, od dawna nie zamieszkany, zamienia się coraz w ruinę: W ogrodzie na górze znajduje się brzoza i najgrubsza w kraju topola [illegible] pod [illegible] potężnymi których [illegible] jest [illegible] najlepsze w kraju - W 3 piecach wypala się na raz po 2000 korcy wapna -

461. Ziemia Hrubieszowska jest żyźniejsza od Opatowskiej i Sandomierskiej, ale w latach mokrych i podczas zbytnej [illegible] swoją urodzaj tam chybia -

462. W ziemi w pod Gromadzinarka znajdują się iż tak prawie [illegible] nieposzlakowane bogactwa przyrodzenia - Na wierzchu bowiem gleby [illegible] wydaje piękny piasek, a pod spodem kamień piaskowiec do budowy i na [illegible] tuf wapienny biały i zielony do murowania; nadto znajduje się pod Gromadzinem [illegible] wapno hydrauliczne ~~[illegible]~~ oraz zdolne bez [illegible] używa się do Kowalskiej roboty, dalej glina czerwona bardzo [illegible] na i glinka biała wydobywana, wodna do [illegible] i na [illegible] kamienie których [illegible] bryła to [illegible] (1850) i dostarcza różnych wyrobów doskonałych wyrobów garncarskich [illegible] Okolica gromadzie jest wzgórzysta i ma piękne widoki ~~[illegible]~~

463.) Garbacz W. Gołuchowskiego męża znakomitej sławy w świecie naukowym, filozofa, wzorowego gospodarza (1850) - Dobra te składają się z 2 folwarków - [illegible] [illegible] zabudowania murowane pomieszane częścią nowe, a między innemi w Garbaczu stodoła obszerna długa 132. łokci szeroka 32 z kamienia piaskowca czerwonego ze [illegible] gontami kryta, spichlerz ~~[illegible]~~ porządny dwupiętrowy, gorzelnia na obszerną skalę i wzorowo urządzona z sikawką do ratunku innych budynków na przypadek ognia - W tymże budynku urządził sobie światły właściciel mieszkanie bardzo porządne -

464. Mirogonowice (1850) Rakowskiego - Na spadku wzgórz opatowskich u podnóża wyniosłej góry Wszechsławskiej, grunta żyzne, ~~[illegible]~~ których pokład stanowi glina a na wierzchu popielatka z czarnoziemem zmieszana

465. Klonowicz w [illegible] ~~[illegible]~~ Flisa czyni też ważną o Wiśle wzmiankę, że nazwisko z Germańskiego czyli niemieckiego języka pochodzi, że oznacza białość (weiß) [illegible] którą się ta wielka rzeka oznacza (inne bowiem rzeki Polskie zwykle są modrawe) i że Matyja Dawni Sławianie biała wodą [illegible] [illegible] miéli O Wiśle szczeg... obszerny opis w Tygodniku Petersburskim w. 1851. i Nr. 679-997-1436-

466 - Najwyższy punkt w Polsce jest część góry Łysej zwanej Łysicą położonej na końcu północno-zachodniego pasma gór Święto Krzyskich, gdzie w stronie przeciwnej, południowo-wschodniej jest kościół i klasztor XX. Benedyktynów wzniesiony nad poziom morza baltyckiego, ~~[illegible]~~ wyższe 1864, ll. stóp paryskich [illegible] [illegible] na Łysej górze - miejsce pamiętne w historyi, pierwsze ognisko [illegible] w Polsce

Margin: 1840 zeszyt

Podstawa [illegible] wzniesiona jest na 1775, 08. stóp paryskich nad po-
wierz. morza

467. Królestwo polskie w teraźniejszych granicach rozciąga się w kierunku połu-
dnika, między równoleżnikiem w stronie północnej, który przechodzi przez
miasto Giedgudyszki nad Niemnem, przy granicy Gubern. Augustowskiej pod szero-
kością geograficzną 55° 2', a równoleżnikiem w stronie południowej przechodzącym
przez miasto Zydowniki(?) na granicy Okręgu Krakowskiego pod szerokością 50°.
Zaś od wschodu na zachód rozciąga się między południkiem przez miasto
Uściług przechodzącym pod długością 41° 28', a w stronie zachodniej, między
południkiem przez miasto Pyzdry przechodzącym pod długością 35° 20'.
Rozległość zatem Królestwa od południa na północ wynosi 5°. 2'
co czyni 75½ mil geograficznych, zaś od wschodu na zachód 6°. 28'
czyli 60. mil geograf.

468. Gospodarstwo w dobrach Biskupice graniczących z dobrami Grodziec (pisze Maxymilian Chełmiński w [illegible] 1842) na-
leży do najcelniejszych w całem Kaliskiem a nawet i w całym Kraju. Słynne
ono od dawna a [illegible] pamięci cesarz Alexander zwiedzając to gospodar-
stwo, za ulepszenie go i za piękne zabudowanie wsi Biskupice wraz z folwarkiem
właściciela ich W. Tarczanowskiego orderem S. Stanisława ozdobił. Murowany
dom właściciela, gorzelnia, obora, spichlerz, stajnie a nawet domy włościańskie zbudowane
są z cegły palonej. Zaś piękna kuźnia zbudowana jest z rudy żelaznej. W budowlach
tych [illegible] a nawet i prostych drugie w dobrym stanie [illegible] drzewem.

469. W Pszczonowskich(?) dobrach W. Walewskiego było w 1842 wzorowe gospodarstwo
którego (obszerny) opis ręką samego właściciela skreślony znajduje się w Roczn. 1. a r 1842.
[illegible] gospodarstwa Kraczego(?) – Grunta ziemne zapewnione po przeniesieniu [illegible]
stały się urodzajnemi – [illegible] w [illegible] przeszło do 3500 [illegible] w
1842 [illegible] – Włościanie [illegible] przez właściciela [illegible] – Lasy do [illegible]
się [illegible] drzewa [illegible] nad [illegible] –

470. Blisko za Olsztynem wśród pięknych lasów bukowych do [illegible] Zrębice
[illegible] Olsztyn, [illegible] ciągną się [illegible] [illegible] skąd (Sobór(?) Olsztyn i [illegible]
[illegible] w okolicy są [illegible] w [illegible] na skale [illegible]
[illegible] (Zrębice [illegible] i [illegible] Krasawa) cierpią niedostatek wody.

471. W dobrach Podstaszowie(?) na gruntach glinkowatych [illegible] jest [illegible]
[illegible] – drugi folwark i wieś Gorków na gruntach [illegible] na skale [illegible]
Także po większej części gruntowne [illegible] w lata [illegible] do 200 fur siana – lasy
[illegible], grabowe [illegible] i sosnowe [illegible] w dobrym stanie
utrzymane – Jeden niedostatek wody jest [illegible] dla mieszkańców tych okolic
plagą.
[illegible] w 1842 r. do Paciórkowskiego [illegible] i [illegible] gospodarza
który przez tego [illegible] naukami i [illegible].

472. Ze wszystkich zamków Ojcowskiego na wielkiej i niedostępnej skale zbudowanego, [illegible]
się [illegible] ośmiokątna z ciosowego kamienia wieża [illegible] pomnik dalekiej prze-
szłości. – Największą osobliwością [illegible] się 2. [illegible] wielkości jaskinie pod
ziemne, jedna ciemna a druga królewska [illegible] na pamiątkę że [illegible]
[illegible] Władysław Łokietek w czasie gdy był prześladowany od Wacła-
wa. Strumień Prądnik płynący przez rozłożystą dolinę Ojcowską [illegible] to [illegible]
[illegible] naszego – (Ta [illegible] Grabowski w [illegible] opisie Krakowa i okolic jego)

czyna skała, w górę wmurowana, wyszczerbioną swoją nadbudowie wieżę – Owdzie znakomicie mające przestrzeń, wkuwa się tędy fantazyjny drzewem przez olbrzymiego [illegible] – Tu na podnóżu góry wrzucone w rumowisko odłamy głazów dworną mówią dawnego amfiteatru i t. d.

473. Pieskowa Skała zamek o milę od Ojcowa odległy zbudowany na szczycie swej zwanej skały – mógł będąc w dawniejszych czasach uważany za miejsce obronne i niezdobyte. Przed poprzecznym wr: 18 ? wyjątkiem w niektórym [illegible] dla sławne i musiał w całej okazałości prawdziwie godne widzenia – Starożytniczki w salach obicia, malowidła, sprzęty, starożytne były słynne i świadczyły o wytworności życia naszych dawnych panów – Przy wjeździe do zamku widzi się dary w różnych [illegible] sterczące skały oznaczające przechodnia dziwnym widokiem – Jedna z nich zwana Maczugą Herkulesa szczytem węższa ku górze niż u spodu, ma postać ku górze grubszym końcem do góry wmurowany

474 Krzesiniec w położeniu wzniesionym – w gruncie gliniastym, żyznym, zawierającym w sobie wapno które się wiele przyczynia do jego żyzności – sady około chałup [illegible] tak tu całe też i w pobliskich miejscach (okrywają całą okolicę –

475. Dobra Niedźwiedź będące w r 1842. własnością hrab: Wodzickiego słyną w całej okolicy z pięknych zabudowań i [illegible] zwłaszcza z ślawnego w całej Polsce ogrodu – W nim to widzieć można wiele drzew i krzewów które u nas znane są tylko z rycin i z [illegible] które ze wszystkich części świata sprowadzone pielęgnują się tu troskliwie z [illegible] (wytrwałością i staraniem – Jakoż [illegible] drzewa sprowadzone z daleka bogate w rozmaitość roślin drzew i krzewów południowych i zamorskich – Ten znakomity Pan, ten wielki miłośnik ogrodnictwa i autor [illegible] dzieł w języku polskim o ogrodnictwie umarł d: 24 Marca r. 1843 (?) ale potomstwo [illegible] [illegible] wiele starań [illegible] troskliwe pielęgnowanie [illegible] za życia swego ogrodu.

476. Folwark Słabyszowice należący do dobr Złota Hr. Wodzickiego (1843) ma grunta złożone z glinki żółtawej w położeniu górzystem –

477. Według [illegible] podróży odbytej po kraju w 1842 przez Maxymiliana Chełmińskiego dobra Czarkowy położone niedaleko od M: Wiślicy i będące własnością Ks. Radziwiłła – składają się z 8 folwarków: 1./ w folwarku Czarkowy są grunta [illegible] składające się z glinki – 2.) folw: Krzczonów ma grunta podobne Czarkowskim i położenie ich także równe 3.) folw: Sokolina ma grunta składające się po większej części z glinki w położeniu wzniesionym folw: ten tych ma bardzo mało –

W Czarkowy jest cukrownia która corocznie dostarcza 2000 cetn: cukru [illegible] Te 3 folwarki położone są po prawej stronie Nidy – Zaś po lewej stronie leżą następujące 5 folwarków) 1° Łąkowskie Czarkowskie ma grunta częścią zapiaszczone [illegible] części [illegible] w położeniu równem – folwark ten zbiera corocznie 500 do 600 wozów 4 rokonnych siana – 2) folwark Piaski Wielkie składa się z gruntów przeważnie [illegible] zapiaszczonych a po części z [illegible] – Położenie tych gruntów jest wszędzie równe – Siana zbiera się do 200 wozów 4 ro konnych – 3) folw: Budzyn ma takie grunta jak w folw: Piaski i podobnież w położeniu równem 4) folw: Śniegorzów którego grunta stanowi glinka popielata: wierzchnia [illegible] [illegible] na [illegible] głęboko spoczywa na piasku [illegible] – Grunta te [illegible] są nędzne po części zapiaszczone – Położenie ich jest więcej wzniesione (5.) folw: [illegible] grunta [illegible] części kamieniste wapienne, więcej [illegible], a częściej piaski. Ten folwark siana nie nie zbiera

Obszerniejszy opis gospodarstwa w Czarkowy czytaj w [illegible] podróży odbytej po kraju w 1842 przez Maxymil: Chełmińskiego umieszczonym w Tomie IV. Biblioteki Warszawskiej z 1843 r.

478. W Czarkowy jest i kopalnia siarki [illegible] którego [illegible] [illegible] [illegible] do którego [illegible] [illegible] się [illegible] ze skały, albo też wypala się na [illegible] wapna –

78.) Góra Łysa Katarzyna odległa o mil 2 od Ś: Krzyża jest najwyższą w [illegible] [illegible] wzniesiona na stóp 2000 nad poziom morza i przewyższa wysokością górę Ś: Krzyża z której nawet ją [illegible]; obiedwie te góry są, tylko jedną stanowiące najwyższy punkt całego łańcucha gór Ś: Krzyskich, ciągnącego się od strony

Opatowa ku [illegible] aż po za Miedziany górę między [illegible] a [illegible] [illegible] Łysicy.

Na szczycie góry Łysicy którą tu po prostu nazywają Łysicą stoi dawniej Swiętokrzyska [illegible] blisko [illegible] Sto Krzyża zwana –

479 . Między Wilanowem, Tarczynem a Grzybowem w blizkości [illegible] Stoi [illegible] [illegible] drzew [illegible] las [illegible] na górze pod którą płynie [illegible] strumień przenikający krynice tylko i błotna [illegible] dość żyzne a [illegible] te pola – a po nad krzywymi [illegible] skały

480. Dobra Sarnowo w Mławskim nabyte w r 1827 do Justyny Hrab: z Dziduszyckich Działyńskiej Wojewodziny – gdy włoszczanie klucza Sarnowskiego dotknięci nieurodzajem i rożnemi klęskami zadłużyli się w r 1827 swej dziedziczce przeszło 14000 Złp. dobrotliwa ta Pani darowała im tę należytość przeto wdzięczni włoszczanie sprowadzili się do [illegible] [illegible] kościoła [illegible] błagając Najwyższego o spełnienie wszelkich życzeń swej Łaskawicy (z Kuryera Warsz: Nr: 105 z 1827).

481. Dobra Grodzice czyli Grodziec, Ożarowice i Celiny nabyte w r 1827 do [illegible] [illegible] między Michałem Bogdańskim – nad samą granicą Pruskiego Szlązka – pomiędzy Krol: Pol: [illegible]: Olkuszem, Żarkami, Częstochową i Lelewiczem, a z pruskiej w Szlązku pruskim Bytomiem, Górami Tarnowskiemi i innemi – wieś Grodziec graniczy z m. Będzin i Czeladź – Ożarowice z wsią [illegible] w której jest komora celna wchodowa do Szlązka pruskiego – w dobrach wymienionych znajdują się skały rzadkie i młyny wodne – w Grodźcu kościół paraf: i kamień wapienny, glina, węgiel kamienny i ślady galmanu, zaś we wsi Ożarowicach są ślady węgla kamiennego a w Celinach rudy żelaznej – Same Ożarowice i Celiny były w r 1827 przez [illegible] przeszacowane na Złp 152152 – zaś Grodziec na Złp 200902 . [illegible] [illegible] [illegible] publiczny licytacyi która się odbyła 18

482. W Borownie są groby familii Męcińskich – (Stanisława i Rozalii Szeptyckich Męcińskich) córka ich Barbara 1o. slubu Franciszka Xawerego Paczkowskiego (2o. [illegible] Barona Waldgon [illegible], pani obdarzona tylu znakomitemi [illegible] [illegible] tu [illegible] w r. 1827 [illegible] w dobrach swych dziedzicznych.

483 wieś Załuski m: 5. od Warszawy, pół mili od Zakroczymia mila od Modlina półtory m: od Płocka mila od Nowego miasta, 2. od Nasielska i tyleż od Wyszogrodu 1½ od Czerwińska, na trakcie głównym – z młynem

<u>484.</u> Leśniewo wieś [illegible] [illegible] [illegible] w Pow: Pułtuskim, 2 m. od Pułtuska 8. od Warszawy – [illegible] [illegible] tyle i żyzne pastwisko –

485 / wieś Uniszowice o małą milę od Lublina, 4 od Wisły pod m: Kazimierzem 2 m: od Nałęczowa przy dwóch traktach od Lublina przez [illegible] do Kazimierza i przez Nałęczów do Puław lub Kazimierza – mająca 700. morg: [illegible] [illegible], – [illegible], las grabowy i dębowy – młyn – staw – gorzelnia [illegible]

486. wieś Zalesie małe [illegible] [illegible] w Obw: [illegible]: 15. w których [illegible] [illegible] było w 1827. w Obw 6. od Warszawy m: 5. od Tarczyna i Grójca m 1.

487 W r: 1732. w [illegible] lipcu odbył się między Czerniakowem a Wilanowem, sławny kampament czyli popis (za Augusta II.) i [illegible] wojska trzydziesto kilko tysięcznego (co było u nas pierwszym zjawiskiem) Król przy asystencyi wielu Jenerałów i Magnatów [illegible] [illegible] cały ten popis w pawilonie blisko Czerniakowa wystawionym i kosztownie przyozdobionym

488 Dobra Wiązowna z przyległościami o półtory mili od Warszawy, pół mili od [illegible] z [illegible] składające się z 6. wsi [illegible] i 5 osad czynszowych – [illegible] [illegible] 350 w których [illegible] było [illegible] – (z [illegible]) były sprzedane w drodze [illegible] po Michale [illegible] Rydzekim w 1827. – przez [illegible] za sumę 332000 [illegible]. w r 1827 [illegible] i fabryka Sukna –

489. dobra Sędziszów o milę od Wodzisławia, 2. m. od Złoczowa, na trakcie od Olkusza do Kielc, (lub Sędziszowo) z 3.ma folwarkami i kościołem paraf. mające prawie 600 łanów [illegible] (1827) 2. [illegible]. Torfy, obszerne pastwiska, lasy.

490. Gatunki piwa od miejsc ich wyrabiania tak były dawniej: Piątkowskie, Garwolińskie, Piotrkowskie, Wareckie, Łowickie, Wrocko-wolskie, Drzewickie, Odrzywolskie i Gielniowskie —

491. s. p. ~~Kasztelanowa~~ Popielowa Kasztelanowa Sandomierska — nie pozostała nadzieję kilkadziesiąt ludzi wiejskich z Wsi Woiew. Sandomierskiego gdy d: 7. czerwca 1787. w wigilię Bożego Ciała, piorun uderzył, a dach tego uderzenia nakoniec wszyscy przez [illegible] ciemne ubogich wieśniaków — [illegible] ta pani przez kilka tygodni, ozdobie ...; [illegible] i [illegible] w tak [illegible] ostatecznie ze tego dawnego dnia przeniosła się do wieczności. Pamięć cnót tej Obywatelki, której trwa w tamecznej okolicy, a ich imie z uwielbieniem jest wspomniane. (Kuryer Warsz: Nro 151. r. 1827.) Popielowie są Ród w Woiew. Sandom.

[illegible] Popiel Sędzia Mazowiecki w Okr: Radomskim $1829/40$ — Adolf Popiel Sędzia Pokoju w Opocznie a [illegible] potem P. Opocznie (1832)

Konstanty Popiel Sędzia Chrzanowa w Opatowskim (300,000) $1829/40$. — Ten pozór od pioruna czyli nie był przypadkiem w Kunowie albo też w Skrzelcach.

492/ dobra Krępa część A. w Obwodzie Solskim — składające się ze Wsi Krępy, czyli Kręsy nazwanej Stawem. Boiegodarze i Nowej Wsi — oraz folwarku w Mniszkach.

493/ Pierwiastkowy kościół na tejże górze wystawiony był z modrzewiu nie w Miłosławiu — W czasie Jubileuszu w 1827 proboszcz ~~[illegible]~~ X. Molenkowski (przy sprowadzeniu Benedyktynów do Polski) rozdawał krzyże przeniesione z ~~[illegible]~~ starożytnego modrzewia [illegible] które są dotąd troskliwie zachowane — [illegible]

494. wieś Lisowola lub Łysawola (z przyległością dawną Wypaśnik) od Warszawy m: 7. od Rawy m: 2. tyleż od Białej i Skierniewic, od Mszczonowa m. 1½ w gliniastej ziemi, gatunku trzeciego, strugi rzeczki, rzeki, [illegible] pastwiska [illegible] w 3. kotach na stawie, rzece, łąki, także i pastwiska.

495. Staraniem i nakładem Aloizego Biernackiego dziedzica dóbr Lutałowska założoną została szkoła elementarna wiejska z największą akuratnością podług metody Lancastra urządzona w której było w 1827 uczniów [illegible] 60 —

496. Krzczonów dobra w Gub. Kaliskiej (do sukcessorów) Józefa Psarskiego [illegible] w r. 1835. do Wiktora, Hipolita, Emanuela braci Psarskich; (syna swego) Józefy z Psarskich Zarembiny — gdy Wiktor Psarski wychodząc z emigracji w r. 1831. uwolniony przez postanowienie Rady Administracyjnej z d: $17/29$ Grudnia 1835 r. wyprowadzony i oddany [illegible] majątku jego i ... Skarb Królestwa ... wydzierżawiony dóbr pozostałych — Emanuel Psarski ... w r. 1840 praw od niego brata Hipolita i siostry Zarembiny ... właścicielem tych dóbr.

497. dobra Trąbczyn w Woiew: Kaliskiem nadziały (Anny ... pruskich ...) do [illegible] Hohenlohe Ingelfingen byłego Donataryusza Pruskiego, potem do Weigla a podobno w końcu do Mięczyńskiej sędziny (1834) obecnie Burgrafie Mniewskiej.

498. dobra Rytwiany ... Kamedułów Rytwiańskich. (składające się z Wsi: Niwiany, Zbrzeźnice, Wolica i Kamienica z klasztorem i ... przyłączone i oddany ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Stanisławowi Arturowi Hr: Potockiemu.

499. Łyko ... do dóbr ... : Mierzyce ... toczył się ... proces między Skarbem publicznym a Sukcessorami Józefa Psarskiego właściciela dóbr Krzczonowa

i Kachlow w przedmiocie ~~[illegible]~~ zmienionego brzegu rzeki Warty pod tymże względem który to tyle może z rozporządzeń władz administracyjnych przez zrobienie otworu w łożysku ~~samowolnie~~ przeciw zasadom hydrotechnicznym nastąpiony, był zapewniony — Co: Wyrok Rady Stanu od 8/20 lipca 1836. polecający przywrócenie takiego stanu rzeki przed rozpoczęciem procesu istniał —

499. rzeka Warta ~~[illegible]~~ konstytucyjnie uznana z lat 1447 titulo de libertate in fluviis i 1594. pod tytułem rzeki portowe, do rzeplawów większych i spławnych policzona była a oraz postanowieniami poniższych Rządów oczyszczona za spławną uważaną była podobno 31 grud: 1764.)

500 Fryderyk Moszyński dostał od Króla Poniatowskiego prawo ~~[illegible]~~ spławy na 2. wyprzedaniu w Krzysztoniowskiej woli i Kaminie w Ziemi Sochaczewskiej.

Wyjątki z rozbioru Emigracyi [illegible] w Polsce i w Rosyi w r. 185[illegible]

Socyalizm i komunizm wzięli sobie za przedmiot rozwiązać zagadnienie życia t. j. uszczęśliwienie, już nie mówię pojedyńczego człowieka, ale całego społeczeństwa. Ale zapowiedziało z góry że to zagadnienie za pomocą materyalizmu rozwiązą — Napród rzucają spirytualizm, a chronią ludzi od wszelkiego ascetyzmu, t. j. od trzymania życia ciała na niższym rzędzie, ogłaszając że ich celem jest zupełne swobodne używania rozkoszy tego życia.

38

Tym sposobem nie ma dla religii żadnej podstawy ~~[illegible]~~ może ona egzystować, musi być usunięty Bóg, musi zniknąć nieśmiertelność duszy, bo to są przedmioty przez materyalizm [illegible] przeczone — zostanie tylko doczesne używanie — kiedy wszyscy [illegible] mówią, ale prawdziwe dopięcie ostatecznego celu tego życia jest dopiero w miłości Boga. Ta dopiero łączy człowieka a przez niego i cały świat z Bogiem. Ona dopiero może dać duszy zupełne zaspokojenie. Ona jedynie może ją napełnić rozkoszą, której nic strawić nie jest w stanie. Z tąd wypływa tak powszechna potrzeba religii, który potrzeba [illegible] wzięcia życia z jej zaspokojenia rozkosz niedościgłą [illegible] —

Rozpacz ostatecznym rozwiązaniem wszelkiej zasady [illegible] materyalizmu konieczny — Przeciwko rozpaczy jedynie lekarstwo Bóg —

Idea Boga daje pokój duszy — w nim człowiek zupełne zaspokojenie znaleźć może — Bez Boga wszystko jest złe i nikczemne, przeciwnie odniesione do Boga wszystko jest dobrem —

Wspólna własność i podział majątków są główne zasady Socyalizmu i Kommunizmu. Miejsce religii i Boga osobistego ma zastąpić fanatyzm do jakiegoś ogólnika ślepego, do jakiejś abstrakcyi bezosobistej. Przyczyna te muszą się skończyć na Ateizmie czyli na ubóstwieniu Materyalizmu —

Według Systematu Babeufa: niepotrzeba więcej żadnego rządu, żadnego ustawa, żadnego państwa, żadnych nauk, żadnego prawa własności. Miasta mają być zburzone, sztuki zaniechane, wyższe wykształcenie musi być niepodobne uczynione, rzemieślnictwo musi być zniesione, a [illegible] wychowanie usunięte; wszystkim dzieciom równe wychowanie ma być dane.

Socyaliści i Komuniści wytykają że religia chrześciańska przez uznanie się za spirytualizmem do takiego ascetyzmu prowadzi się może, iż człowiek [illegible] ciało zupełnie obumiera, rzuca wszystkie swe sprawy, używać się przez [illegible] lub do klasztorów wyrzekając się małżeństwa, które jednak się [illegible] — [illegible] nad [illegible] być ofiar uniesień religijnych — utrzymują że się bez Boga obejść mogą, nieznają owego tej [illegible], [illegible] duszy opuszczenie gdy sobie na chwilę świat bez Boga wystawi — nieznają tej radości niewypowiedzianej, która z tajnej rozmowy duszy z Bogiem wynika.

Zasady fundamentalne nauki komunistyczno-rewolucyjnej ~~się~~ zawierają się w tych 9. [illegible] artykułach —

Prawda powinna prowadzić rozumnie, i dla tego potrzeba ją wszędzie w właściwy sposób ogłaszać —

Materyalizm musi być uważany bo on jest niezmiennym prawem [illegible]

na którem wszystko się opiera.

3./ pojedyncza familia musi być zniesiona ponieważ szkodzi harmonii braterskiej wspólności –

4./ Małżeństwo musi być zniesione, ponieważ robi ciało własnością osobistą – Przez to wspólność majątków i rzeczy staje się niepodobnem. –

5./ Piękne sztuki mogą być jako zabawka przyjęte.

6./ Zbytek musi zniknąć, ponieważ nie jest potrzebą człowieka –

7./ Miasta muszą być zniesione ponieważ są centralnym punktem panowania i przekupstwa.

8./ Gmina każda musi mieć żądanie w przemysłowym względzie.

9./ Podróże ciągłe muszą mieć wszelkie możliwe rozwinięcie, ponieważ są w stosunku z organizmem i czynnością człowieka. –

Następnie dodano w r 1841. ten nowy artykuł:

10./ że postęp nie istnieje bo on jest tylko wiecznem pomieszaniem złego i dobrego które się wzajemnie jedno przez drugie stwarza.

Ten system (pracowników równości) Travailleurs égalitaires) wyznaje więcej obrońce rolnictwa, przemysł za główne zatrudnienie człowieka, gdy przeciwnie system Babeufa wszystko tylko na równości budował –

Pierwsi to wskrzesili myśl warsztatów narodowych które po rewolucyi Lutowej 1848. przewodnie opanowały Francyą.

Reformiści utrzymują miejsce środek między temi ostatecznościami – Znoszą wolną konkurencyą która wiedzie proletaryat. Organem tego udoskonalonego komunizmu był dziennik L'atelier (warsztat) główną tego zasadą była reforma cechów i stowarzyszenie industryalne to jest dzieło robotników jako wspólników, a nie z przedsiębiercą zakład do udziału zysków – fundamentalny zaś kwestyą proletaryatu, czy osobista własność ma być utrzymana lub nie, nietknięte na boku usunęły. –

To nie mogło się podobać Komunistom – Naczelny ich jeden mający na czele Cabeta pod nazwą komunistów Ikaryi wyszedł z tej zasady że ostatecznym celem Rzeczypospolitej nie może być Rzeczpospolita tylko uszczęśliwienie ludu. Demokracya ma być jedynym środkiem tego uszczęśliwienia. – Z niej ma przyjść do stanowczej wspólności majątków, pracy i wychowania.

Rozszerzenie tej nauki popierało pismo peryodyczne przez Cabeta pod tytułem: Le Populaire w r. 1841. utworzone, mające napis:

Egalité – Fraternité – Association Communautaire – Education – Moralité –
Liberté – Unité – Travail – Ordre –

Ikaryjscy komuniści zdają się być we Francyi najliczniejsi – Przyznają oni familię ale znoszą osobistą własność – Uznają równość, braterskość, jednakowe wychowanie i nową organizacyą pracy.

Miłość Boga iest nayzacnieyszym celem życia i bez niey nayszczęśliwsi prawdziwy rozkoszy nie podobni.

O różnych formach rządu.

Wyięte z (Gołuchowskiego) Rozbiór krytyczny władzy w Polsce w Lwowie od 1850 roku 8. – W organizacyi gminów rozpoczęło się mnóstwo różnic między ludźmi które stosując swoy udział spółeczny obok siebie stały. – I tak szlachta miała prawo ... do urzędów do wyższych stopniów być powołanym, były urzędy duchowne, kto nie był szlachcicem, nie mógł wcale oficerem w wojsku albo ponieważ wolności nie mógł dostąpić pewnych urzędów. Dla szlachty były oddzielne sądy, by z gminem nie była pomieszana, porządek dziedziczny inny był dla szlachty, inny dla gminu; w razie występku nakazywano ... karę dla szlachty, a dla gminu i t. d.

W nowszych czasach gdy wyobrażenia polityczne między ... wzrosły, wy-rzucono z powszechnym okrzykiem „Wszyscy ludzie są równi w obliczu prawa". Dalej posunięto się w rozwinięciu aż do tey zasady, że ponieważ wszyscy ludzie są w obliczu prawa równi, a prawo ma być wyrazem zjednoczonej woli wszystkich obowiązanych, więc też w stworzeniu onego wszyscy równo udział wziąć powinni. Lecz gdy bezpośrednio wszystkim brać udział w publicznych sprawach odmówiło się niepodobnym rzeczą, wynaleziono więc systemat reprezentacyjny czyli system wyborów, na mocy którego przez wybory delegowano pewną liczbę obywateli którzy by w imieniu wszystkich o sprawach publicznych stanowili. Ten systemat wyborczy, coraz był więcey rozprzestrzeniony, aż w nayświeższych czasach zjawił się systemat powszechnego głosowania, który prawo wyborcze do wszystkich klass rozszerzył. Tym sposobem równość polityczna doszła do ostatecznych swych kresów, nad które już nic więcey żądać nie można było. (Dążność do podziału majątków podług idei równości opanowała teraz całe ... i cały charakter polityczny ... nayświeższych czasów.)

I. O wyborach.

Wybory są ... pierwszymi ... [illegible] ... na wolność, na cnotę, na gminność. – Są one źródłem powszechne nayprzód ... wszelkiej ... namiętności, zabiegi, intrygi a wybory źródłem ... i przyczyną upadku Polski było to iż mieliśmy królów wybieralnych kiedy do koła ... tey ... – Te wybory nie dały nam ... królów takich ... było.

Despotyzm od dawna ... wszystkim, ... prawa własności, ... praw ...

Towarzyski porządek coraz więcey się chwieje. – Fundamenta ... ludzkiey nie są ... pewne –

Ktoś to ... naród, ... arystokracyi ... Zmusić arystokracyą ... to iest ... arystokracyą pieniężną, zamiast arystokracyą ... przyczyną ... arystokracyą intellektualną.

Dobro ludzi iest nayzacnieyszym ... nayważnieyszym ... towarzystwa ... Takie iest ... ... arystokracyi ...

I. ... arystokracyą ... ... Cywilizacyi ...

i zniweczeniu, drogę do osiągnięcia najwyższej doskonałości —
ale Prawdziwa i zbawienna arystokracya w narodzie nie powinna się wyradzać w
pychę i w pogardzającą innemi klasami dumę. Uniżenie raz równe tego, jeśli
wcielenia świętej godności przestanie się prowadzić z ludźmi, a nadto musi
ciągle przypominać sobie ~~[illegible]~~ się zawsze do ideału wszelkiego rodzaju doskonałości
religijnej, moralnej, intellektualnej, obywatelskiej, industryjnej, który za
wzór przed otrzymał jako wzór mieć powinna. — W owym zawsze się jej
istota brakuje. —
Nie deptać niższe klasy, ale sterować im w rozwinięciu życia narodowego
ku coraz wyższej świetności pod wspólnem przewodnictwem arystokracyi.
Nie zamykać im przystępu, ani do wyższych, ale i owszem torować im dro-
gę do wszelkiej chwały i sławy narodowej, ale wszelkim talentom otwierać
zawód do szlachetnego ubiegania się o wielkość narodową, i przyzwoitać ich
do tego współubiegania, jeśli to istotnem jest ich powołaniem z góry im
nadanem; nie słowem na zawsze, ale owszem widzieć w tem świętej wszy-
stkich członków w narodzie, — bo ich duchowem zadaniem arystokracyi.
Taki duch ją ożywiać powinien. — Jeśli od niego odstąpi, sama sobie
grób kopie, bo idzie w pogardę i wszystkie nienawiści przeciw sobie wywołu-

O Miastach i Wsiach

Skromne miasta pierwsze punkta krystalizacyi społecznej
Okazałe miasta – owe wielkie ogniska gorączkowej energii społecznego życia

18. O wyborach i usługach w Obywatelstwie

W epoce drugiej wojny Szwedzkiey umarł N: w ulpada do Referendarza koronnego N: Był to pan bogaty, obszerne posiadał włości; przez tego miał powszechny szacunek i zamiłowanie w Obywatelstwie —

Kochany w woysku, w obywatelstwie i familii —

młode lata swoje spędził na dworze Jana Kazimierza szczodrze, w ołtarzu, w zastępach na Kraju potrzebnych zawsze (albo ostygnął) za Jana III. krzesło senatorskie.

Starosta, podczas ostatnich sejmików został wybrany na pierwszego województwa, a przez tego nowy ... posła —

dopełniał obowiązki obywatelskie w deputacyach na trybunał (itd.)

Ja sam czytałem o tym godnym domie w prowincyi W. X. Litt: znajdującym się na urzędach i funkcyach publicznych w czasie swoim szczególnie odznaczającym się

Używany bywał często do posług obywatelskich (jako człek świadomy praw krajowych —

Przez kilka wieków dziedzicznie prawie brali krzesło w swoim Województwie, i wielkie w nim pozyskali znaczenie.

O małżeństwach

NN: pojął za żonę córkę możnej rodziny NN: a po niej doczekał się potomstwa jego w pusciznie miał N: rozwiązał się

miał w małżeństwie Tarłównę . Id . albo miał za sobą Tarłównę = albo ożeniony z ...

Katarzyna Opalińska wniosła Krzywin do imienia Leszczyńskich

Trembickan N: ożeniony z Czarneckiej Starościanką Dubnowską

Powinno dosyć bogatych połączeń i wzniesionych ... przez kilka dziedziczek z niem podupadać raczej na fortunie

Nie prawił mężowi przez pięknej koligacji i piękniejszych jeszcze cnót swoich nie wniosły, nie miała też prawa rozrządzać jego mieniem

O Kobietach

Aby ład był w domu i dostatek, konieczna potrzeba oka i baczności wszędzie nie-
styrnej, ona jedna może pojąć i ocenić przynależne drobnostki, które mężczyzna niemi-
łosierna, jako szczegóły nie zważa, a które jednak przecież wielki wpływ mają
na zamożność ogólną. –

Dom też starożytny, Łaźniewskich w szczególności cnoty i wielką uchodził za najpierwszy w Mazow-
szu nawet trzebato, tam ustawicznie tradycyjne zwyczaje zachowały tamtejszy przy-
słowie: chcesz dobrej żony, w dobrem się gnieździe porodzi; a dobre gniazdo
znajdziesz niezawodnie w rodzie (Łaźniewskich)

Kobieta dość młoda i dość piękna; uśmiech na ustach, łagodność, uległość, stałe
cnotą i bogobojność wypisały się na jej licach i w niebieskim oku.
Mówią ludzie, że nie równie jak złoto konkurentów nie się gnie –

Pod Łodziami z Czarnej Czarnieckich, wielka wiedza jak siłą i rycerskim duchem
swych synów, tak się odznacza cnotą i pobożnością matron b. nie odradzała się
N: od swych bratanek

Dobroć, łagodność, wiara matczyna, zamiłowanie domu i pobożność, oto były
główne jej cnoty;
Wzorowa matka, przykładna matrona, ozdoba której uprzejmość i gospodarstwo pie nagrodziły
tyle powabu chwilom w jej domu spędzonym.
Sędzia szlachetna uczciwa Stanisław, wielce miły dworu i wielu innych osób, słodkich
ich świadków zacnej urody.

Była to pani niepospolitego umysłu, znajomości niezwykłej jej płci, a w obcowaniu
tak wyrozumiała i uprzejma iż nie było wielu dam i kuzynek do których by się ona
nie potrafiła zastosować –

panienka cudnej piękności i osobliwszych przymiotów rozumu i serca –

Dziewica rzadkiego wzrostu i rzadkiej piękności –

U nas wiele kobiet zyskało głośne imię na polu literackiem.

Pobożna to była, pracowita, cicha i zacna niewiasta –

Co do przedmowy lub Obwieszczeń

Czuję dobrze że dzieło to nie odpowiada w zupełności swemu przeznaczeniu wszelkie usiłowania moje, i ~~[illegible]~~ mimowolne złożenia w różnych przyczynach i [illegible] nie wystarczyły i żd. Tylko czynna pomoc, współdziałanie światlejszych Ziemian i obywateli ^[wiejskich] może i żd. Dla tego odzywam się w obywatelskim imieniu, abyście wspierali moje chęci i usiłowania dla dobra publiczne —

O wierszach – pieśniach – przysłowiach.

W pieśnie wesołej Krakowiaków, iest iedna szczególna nowostka która nas definiowała lepiej niźli wiele rozpraw i dzieł, o naszym narodowym charakterze „Czuli, cnotni a ochotni", 3 przymiotniki składają grunt naszego serca, przyczynę naszych publicznych czynów i błędów, a [illegible] naszego losu (Chłopstwo [illegible] w [illegible] naszych Litewskich 1850) – Jako [illegible] [illegible] charaktery czułości, cnoty i ochoty, [illegible] ale nie iest to to [illegible] było w [illegible] 17[illegible] przed [illegible] [illegible] [illegible] Augustowskiej [illegible], która [illegible] [illegible] [illegible] nas [illegible] obyczajami (do czego ale z Chodkiewicza [illegible]) pieśni albo w wierszu M: [illegible] [illegible] [illegible].

~~O dawnych czasach~~ Cytacye

1) ~~Szczęśliwie i smutne wspominanie czasy~~

~~Zdarzenie to podało [illegible] (Adamowi Arc: Krasinskiemu) treść do powieści pod ty[tułem]: Pruszcko.~~

~~Zobacz w Niesieckim (albo wszystkim)~~

~~Czego dowodem Kobierzyckiego i innych pamiętniki~~

~~[illegible] [illegible] Bielski [illegible], iż "~~

~~[illegible] [illegible] [illegible] opisanie, iż "~~

~~(Historyczne.)~~

~~Przypadki tego opisuje Kobierzycki w historii Władysława z którey to co następuje wyjąłem:~~

~~Wydobyłem z rożnych rękopismów i archiwów przepisanych wiele [illegible] (tego) [illegible] których historycy nie dotknęli.~~

~~Niesiecki tom. 3. W krakowie żyjąca [illegible] [illegible] tego Heraldyka; [illegible] (Obraz wieku panowania Zygmunta III) w wielu miejscach korzystałem z niego, nietylko nie podając źródła skąd czerpał, ale poprzekręcał nazwiska i [illegible] probecnał.~~

~~[illegible] tego nie widziałem; należy do osobliwych [illegible] i ma zawierać wiele ważnych o (tem lub tem) szczegółów.~~

W skreślaniu tego obrazu miałem przed oczyma: Volumina legum 1732 do 173[illegible] tomów 5; Inwentarz Zieleckiego z 1754. [illegible] Wojciechiego Statut [illegible]; Maciejowskiego historya prawodawstw słowiańskich, Pierwotne dzieje Polski i Litwy – Polska aż do pierwszej połowy 17go wieku; Lelewela: Początkowe dzieje [illegible] [illegible] natury. Herbart statuta i przywileje koronne i t. d. Oprócz tego dostało mi się do rąk kilkadziesiąt wszelkich rękopismów, a między niemi [illegible], sumienne i prawdziwe [illegible] zaprawa (O: i Ld) z których [illegible] czerpałem ~~pewny przypadków szczegóły~~

~~Opierając się na powadze Paprockiego albo Niesieckiego – [illegible] [illegible] [illegible] tego nie mam zupełnego przekonania –~~

~~Dzieje [illegible] dość szczegółowo opisuje Niesiecki, nie będziemy więc o nich wspominać.~~

~~Temi czasy tego (Chołoniewski) MN. i albo za naszych czasów –~~

~~Wielgądek w Heraldyce /: albo /: Heraldyka Wielgądka –~~

~~To tylko nasi genealogowie o nich piszą że [illegible] znajduje w ~~Lunin~~ Pomorskim alem i [illegible] o nich nic czytał –~~

~~(w niektórych cytacyach) Zdaje mi się~~

~~Niesiecki obszernie ten dom opisuje – Ciekawego czytelnika do tego autora odsyłam, tu tylko namienię o dziejach w tym najsławnym czasie z tego domu osobach.~~

~~W późniejszym czasie po Niesieckim dzieje (Brathowicz) następujący [illegible] [illegible] do [illegible] [illegible]. Z tego [illegible] i t. d.~~

~~[illegible] w [illegible] MN: [illegible] Bratkowskiego inter [illegible] cum [illegible] 1782~~

~~Zda mi się że temu zaiste był potym [illegible] i t. d.~~

~~Czytałem w [illegible] 17[illegible] w [illegible] 12. był~~ przeto z [illegible] [illegible] [illegible]

Co do Woyskowych

[illegible]zacki to było: oczekiwany wiadomości po tamtych stronach, które traktuię woyskowo i

porozumienie z Komendą, w rozmaitych stronach kraiu rozsianych. —

[illegible]) Robione wszystkiemi radę, coto z wspierać [illegible] [illegible] —

44

26.

Względem: Urzędów

24/ ~~Urz~~ Zasługi powagi wiekiem i zasługą urzędu —

25/ Dziedzice [illegible] Traktowane uczynkowe —

26/ Stan z cywilnej z koroną

27/ Za Stanisława Augusta: nie skupem rozdawnictwem czczych tytułów odznaczano [illegible] dworowi stronników po prowincjach —

28/ Gust do nauk a przytem słabość zdrowia nie dozwoliły mu przyjmować [illegible] błędnych urzędów —

29/ Raz tylko zgłosił się sprawować urząd Komisarza Skarbowego

30/ Niesprawiedliwie nad to uprzedzenie, których ludzie naukami zajęci, nie bywali do odbywania obowiązków urzędowych. — Bawiący się naukami nie tylko na przeszkodzie do czułości w najmniejsze zwroty, do administracji Skarbu sięgające się —

31/ Odbył swój urząd z surowością (albo urzędowanie) zaletą wszystkie cnoty, bezinteresowności, umiarkowania, ale z stałą rzadkiej wolności.

32/ Nieraz w delikatnem zdarzeniu gdzie wiąże się [illegible] między interesami Króla i Rzeczypospolitej, oświadczył: iż lepiej umarłoby [illegible] szczęśliwie [illegible] Monarchy [illegible] nie może [illegible] z obowiązków urzędu swojego pilnie uważał, aby skarb narodowy najmniejszej straty nie poniósł —

33/ W czasie Sejmu wszystko 1788. wszedł do Deputacji wyznaczonej do [illegible] Księgi praw cywilnych i kryminalnych — której składał [illegible] z oświecenia —

34/ Obrany Deputatem na Trybunał Małopolski, przyczynił temu zgromadzeniu [illegible] sposobności poznać wszystkie obroty prawnicze —

35/ Stopień ten drogi mu torował do wyższych [illegible] —

36/ Używając czas swój [illegible], zasługi [illegible] narodowego i nauk; a co [illegible] nie było nad otuchy, aby ich mniejsza godzina [illegible] mogły; lubo skarby się [illegible], aby przypomniały [illegible] polskie nie [illegible] w upadku narodu.

Co do przedmowy

Do żądania o czynach ojców teraźniejszego pokolenia potomkowie są lepiej usposobieni niż współcześni — Winniśmy uważać stary ród, hołd [illegible] [illegible] odznaczających się wielkimi zdolnościami, pełnymi poświęcenia gorliwości w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] krajowej i t. d.

Przyszłość Dziejów naszych (odmiana co do Rusi) polega jedynie na wyprowadzeniu o wejrzeniu publicznem, którego redakcya się zmiata w nowe [illegible] [illegible]

(W epoce w której historya literatury naszej tyle zajmuje spod [illegible] [illegible] —

Od tak prawie 30. lat się nagromadziwszy znaczne materyały (bibliograficzne, biografii i statystyki kraju naszego, (oddając się starannemu dociekaniu i rozbieraniu rozlicznych źródeł i materyał [illegible] w [illegible] [illegible] (wreszcie)

(Świadomemu rzeczy nie trudno pojąć jak mozolny ~~jest sam~~ jest

obok prawdy często bajki i dyplomatyki obszerne [illegible] miejsce —

× wszystkie prawie biografie pełne są przesadnych pochwał i obszernych [illegible] [illegible] i zalety.

× Przewertowawszy uważnie historyę [illegible] każdy łatwo przyzna że to była praca (nie łatwa) a nawet w czytaniu manuskryptów pisanych po łacinie w [illegible] [illegible] czasie z skróceniami i rozmaitemi [illegible], [illegible] to [illegible] [illegible] [illegible]

× Są to materyały i notatki w których przechowują się przyjemniejsze pamięci o [illegible] [illegible] się wodnie w górze i [illegible] [illegible] bardziej [illegible] [illegible] —

× Każdy naród, każda okolica, [illegible] [illegible] [illegible] jest [illegible] [illegible] pewną właściwą sobie barwę w której [illegible] się natura [illegible] pokolenia co do przestrzeni i co do czasu — ~~[illegible]~~ w [illegible] [illegible] była barwa (Do mnie) tym bardziej spostrzegać się daje, [illegible] obok rozmaici ponętami, nas bogactwami na [illegible] pewniejsze [illegible] [illegible] [illegible]

× Przyjdzie niejeden czytelnika tautologia (Do mnie się jest zbytnia indywidualność)

× Z ośmiu wieków upłynęło, jak wiele ~~[illegible]~~ wsi starożytnych to mnie [illegible] w Ukrainie nadym istnieje, a jednak żaden pisarz ~~[illegible]~~ nie zadał sobie ~~tej pracy~~ w tym stopniu przeciąga nam tej pracy, aby choć litery [illegible] o nich [illegible] — ~~[illegible]~~ i miasta te [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lub niedokładnie były opisane — W [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] do [illegible] copisarstwo dostarczył nam. składających co do [illegible] [illegible], a [illegible] [illegible] Rusi o Starożytnej Polsce w r. 1849. wydane [illegible] [illegible] opisu [illegible] w Ukrainie [illegible], dar [illegible] [illegible] dla literatury krajowej ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] do ~~[illegible]~~ [illegible] Polski ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ograniczyć się musiała [illegible] na opisach [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ Tymczasowo [illegible] 25000. wsi, [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] w żadnym [illegible] nie było [illegible] opisanych — Przedsięwziąłem zatem [illegible] tę [illegible] pracę do ~~[illegible]~~ [illegible] nie nagromadzone od lat 30 materyały —

× w [illegible] starożytności obszerny ~~[illegible]~~ tego kraju [illegible] był (do mnie [illegible]) [illegible] własne [illegible], a [illegible] miast [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] wszystkie wsi

× [illegible] nie opuścił autor — wszelkie wrażenia [illegible] [illegible] od dziecinnych lat na ziemi rodzinnej, wszelkie [illegible] [illegible] czasów tak przeszłych i teraźniejszych, ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] na papier

Co do Urzędów

urzędnicy ziemscy znajdowali się w każdym powiecie (w Woiew. [illegible]) pod przewodnictwem Podkomorzego w [illegible] a Marszałków w [illegible] dystrykt powiatach —

rozgałęziona parentela, daleko sięgająca tradycya, [illegible] w [illegible], [illegible] dy sobie piastowano, obfity zasób [illegible], bo tego potrzebie służyły.

Gdy potomkowie wielu rodzin żyjąc które w ~~[illegible]~~ dziejach historycznych figurowały postawa w całej się one uwidocznione, zawsze mniej więcej wpływowe na ich umysł, czy to ale znajdują podstawy, czy nagany przeciwko [illegible]: pierwsi wybijają się w nienasyconej ambicyi kosztem innych — drudzy zaś których przodkowie czyny mniej są zaszczytnemi, niesprzyjającego tem bardziej ich [illegible] tego wzmienia dociekanie uwagi, bo przeciw kiedy zarzuty przodkom [illegible] się potomkowie — zarzuty również mniej więcej żyjących dotyczą, a kiedy te się niesłusznie usprawiedliwić [illegible] ideał osobisty.

Bartosz Paprocki przy każdym imieniu szlachcica przywodzi na pamięć osobiste lub przodków czyny wsławione.

S.p. [illegible] w ciągu życia swego różne piastując urzędy i ~~stopnie~~ przez lat 47. po większej części bezpłatnie, [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~

Zdała słuszna się [illegible] dla drugich, dla wysokiego w ceni [illegible] stopnia, a [illegible] prawie o sobie (bez względu) samym, [illegible]

Hetman Wielki miał w ministerium Hetmana polnego, Kanclerz podkanclerzego, Marszałek Wielki, Nadwornego Marszałka — Podskarbi Wielki, Podskarbiego Nadwornego —

Woiewodowie, Kasztelanowie (Starostowie) ~~[illegible]~~ i inni dygnitarze senatorskich krzeseł — zaś podczaszowie, podstolowie i inni powiatowi szlachta [illegible] —

Notatek Zeszyt I^szy

Co do pompy i akuratności

1) ~~Wszyscy mają tyle zalet~~ największe dowcipy nie są wyjęte od próżności – Wszyscy mają tyle zalet co słabostek chcąc wszyscy umieć się pompy i akuratności – To było potrzebnem mojego Sługów które z naszym przywiązaniem przy mnie [illegible] umiejętne zarządzanie wydatkami. Ludzie bogacili się przy mnie a on prawie zawsze był potrzebującym.

2) Wrodzonym [illegible] wszystkim szlachetnym i wzniosłym nie przywiązywać wagi do pieniędzy. Nie czynił wcale żadnej krzywdy [illegible] pamięci, [illegible] [illegible] wszędy skuteczne środki, aby się [illegible] [illegible] [illegible], albo [illegible] Pełny dał przykład poświęcenia własnego dla dobra publicznego. [illegible] [illegible] Włoskiej swoim kosztem [illegible], [illegible] bogactwy i [illegible] zamiast jednak przyrabiać majątkowi, podupadał zawsze na fortunie.

1/ Wiadomości rodu i Imion
Kolligacya między panami wielkimi a szlachtą, nastąpiona zwykle przez rękę senatorskiej córki, która oddając szlachcicowi, pewnie być mogła rodzie dostatniejszego się mienia w domu męża wynosząc i nierzadko poszanowania od męża, a przywiązanie między się rodziny do której mitrę lub inny urzędu znowu wniosła —
2/ Syn starosty Janusza Wojewody Bracław: z Czetwertyńskiej
rycerz albo mąż znany w całej Krainie tak z ogromnego majątku jak i rodu, który starożytnością przewyższał (książęcy Rurików) lecz przymiotów większych i udzielił się jakością pobożności, cnoty i rycerskiemi czynami
Związany krwią skolligowany z najznakomitszemi i najpoważniejszemi rodzinami świętości mógł się poszczycić — Rod [illegible] (Dzieduszyckich) jak ostrze tatrowe herbowy i [illegible] dawnych rodów każdy pochlubić się może, harmonijnemi z dygnitarstwami [illegible] dnie, senatorstwa nawet częste, starożytność ich najobszerniejszą, pełnomocnych [illegible] Marszałka i większa
mimo darów fortuny, wdzięczności i imienia — NN i td.
Otoczony za młodu wielu z widoków majątkowych jak z skłonności serca doczekał się czterech synów i dwojga córek. Daleko szukać podobnej rodziny; synowie młodzi dzielni, bystrzy, rycerscy, córki zaśmiały urodą i cnotą. Zazdroszczono tej pociechy NN: on sam cieszył się —
w szkołach i przymiotach swych dzieci widział nie tylko chlubę dla siebie, wspieranie przyszłości [illegible], ale i nagrodę niebios, przez [illegible] należną.
~~Zatem N: to gniazdo świetny i zasłużony w kraju rodziny Tarnowskich~~ —
Lubo niektórzy rod N: od Niemców pochodzącym być twierdzili i nazwiskiem z niemiecka brzmiącym, wmawianie to usprawiedliwiali, wszakże (N:[illegible]) prawo temu ich zaudanemu szczeniu z niezbitym stawali dowodem, bo z nadaniem od Witolda, za krwawe walki z Krzyżakami (czyli z Niemcami) przeciwko ich znajdowali N:
Ileż to dostojnych rodzin na Żmudzi, takiemiż nadaniami i za równe w bojach z Krzyżakami zasługi, poszczycić się może?
Rodzina mająca we krwi od przodków sobie przelane pochop i zapał do oręża i konia
Rodzina Pirowskich (albo Bonturskich) osiadłona w Krakowie, pochodziła z Włoch — W pierwszych młodości latach do kraju przybył i td.
~~Familia w dawnych czasach mało znaczna, gdyż o niej ani Paprocki ani Okolski wspomina~~
~~[illegible] między [illegible], która w parentele swej [illegible] Arcy[illegible] Chełmińskich i jednego biskupa Warszawskiego, a po [illegible] była [illegible]~~
Prócz Leszczyców były w Polsce dwa jeszcze inne rody Falenckich, herbu Bełina i Jastrzębiec
wzmianka o Falenckich znaleźliśmy wspomnienia w herbarzach, ale niewiadomy jednak jak poprowadzić z nich linię dziedziców naszego podanych.
~~[illegible]~~
Lubo własna każdego cnota, (mówi Franc: Bohomolec w życiu Jerzego Ossolińskiego), największą jest człowieka zaletą, wszakże i wysokie urodzenie, lubo samej cnoty jest niejakąś ozdobą, nie mało mu przydaje ozdoby, z tej przyczyny za słuszną rzecz poczytałem o familiach różnych choć krótko nadmienić —

Co do Narodowości

1) Starać się należało, aby przypominając nauki polskie nie zaginęły w upadku.
2) Stracimy [illegible] narodowe: i one już składają cało polityczne narodu.
3) Szczęśliwsze i milsze wspominające czasy
4) Będąc w każdym rodzaju Nauk, szczególniej staranie swoje poświęcał naszym ojczystym — Wszystko więc co do tego zamiaru należało zbierać, rozważać, czytać najpilniej; przepatrywać archiwa, przeglądać biblioteki, wynajdować nieznany skład książek i rękopismów. Z nich wyciągać najrzadsze, najciekawsze i najpoważniejsze wiadomości, w rozmaitych materyach, tyczące się dawnych czasów ojczystych.
6) Zmiana polityczna naszej ojczyzny teraz (co nigdy przedtem) u nas zwróciła wszystkie publiczne zatrudnienia; ale w [illegible] błoto [illegible] ludu, zostawiła im przyjemniejszy daleko drugi do [illegible] konsyderacyi. Co za piękne pole ujęła [illegible] i [illegible]! co za szczęśliwy [illegible] zostawienia [illegible] na poważaniu u [illegible], który [illegible] najdawniej dla dobra ludzkości przedsięwzięte.

Co do Nauki

1) Światło wieku tego wzniosło się wyżej nad inne czasy, a pomimo dzisiejsi najwięksi już stawali żywo na rozkrzewienie oświecenia zakładając.
2) NN: znany jest aby [illegible] z bystrości dowcipu, z niedościgłej pamięci; (Z czasu) z obszerny studyów i niezmęczony żadnemi trudnościami pracy.
3) Będąc w każdym rodzaju Nauk obszar [illegible] od 4go.
4) NN: nie mało się przyłożył do rozkrzewienia pięknego ku naukom zapału.

O sławnych ludziach

1/ Zachowuje sława pamięć ludzi, którzy sobie na nią zasłużyć umieli: przez nie zapisani w księgę wieków, żyją trwalszem życiem niżeli to które ich śmierć od[e]brała — Podczas może szukać sprawiedliwszy czynów naszych, niżli je w mniemaniu uprzedzeń, które często współczesnych uwodzą —

2/ Cnota i rozum wsparły Sokratesa wyższego nad wszystkich świata mędrców one to taką trwałość sławie jego nadały, że gdy ciemnota bałwochwalców zniszczyła wspomnienia może wieków, przyszły w pogardzie i zapomnieniu, wtedy sława Sokratesa w miarę krzewiących się cnót i prawego rozumu.

3/ ~~Ona tos~~ Pamięć jego trwać powinna, dopóki znak cnoty i znak nauk w Polakach nie wygaśnie ..

4/ mąż którego imię z czasem względnie tyle będzie w dziejach cnoty i sprawiedliwości —

5/ mąż wielce drogiemi zasłużony

6./ Dziejopis — albo historyk krasomowca — polityk — filozof — ziemiopis albo rymopis — w prawie biegły — w różnych naukach biegły — w rozmaitych umiejętnościach ~~naukach~~ biegły —

7— pisarz nieporównany — zawołany teolog —

O Wymowie

1/ mąż którego imię od wymowy oddzielonem być nie może

2/ mówca, który z taką chwałą, po tyle razy na obradach narodowych był słuchany, który często nawet nieprzygotowany, najprzyjemniejszą wymową, najważniejsze kwestye rozbierał, gdzie rozmowa się zdaje, przekonywał, rządził; nie mógł nie wzbudzić największego oczekiwania w umysłach pamiętnych niedalekich czasów, kiedy wymowa z taką okazałością w izbach sejmowych panowała.

3/ W naszym okolicznościach nowego czyli gatunku wymowy

4/ Odrzucić wszystkie panegirykom okazałości stylu, bo ta się należy nie pozwala wśród tego stołka, żadnej, który był sława tego, którego grobowi wznosić —

47a

Co do nauki

NN: znany w kraju z ... gorliwem, znawcy za granicą z uczonych
/ Dzieło NN: Ponieważ był łatwo zmiennym duchem dla literatury i całe dalsze uzupełnienia
wszędzie umie sympatye a zapewnić sobie dobre rozliczne ...
/ Talenta jego nadały mu powszechny szacunek. Najpierwsze osoby w Na-
rodzie ubiegały się o jego przyjaźń – szczególnie był poważany i kochany od Xa
N: którego wzajemnie był stałym przyjacielem
/ Gust do nauk a przytem słabość zdrowia nie dozwoliły mu przyjmować
publicznych urzędów –
/ Znaczny miał w kraju wziętość i najpiękniejsze style
/ Literatura polska – niema umiała wzory z zakresu czystego i uczyniła ... [illegible]
... w pismach oryginalnych prozą i rymem
Miał ten nadto przez swoje ... dowcipu dostojeństwo a osobliwie przez dwa ... dzieje i
... pisma, znaczne miejsce ... na niemo –
Co do urody
Natura urodą mężny najpiękniejszym
/ Wiele się przyłożył do podźwignienia Nauk w tym kraju –
/ (miał) biegły w prawie – w prawie duchownem

Co do cnoty

/ Był bardzo szczęśliwy w ... gdzie znany był z licznych dobrych czynów –
/ Był to świątobliwy, godny człowiek – to sama cnota, czysta cnota –
/ Serce jego lub ... był to skarb nieoceniony, niewyczerpany – w tem sercu mieściła
się ... dobroczynność, ... opatrzność. Wylewała łzy nad ... bliźnich – wszystkie
swe dochody ... na biednych, na cierpiących i wszystko wydawała ... ale i całe
... dla ... –
/ Prawdziwy to był anioł w ciele ludzkiem –
/ W jego postępkach ~~widać było~~ i w sposobie myślenia, widać było wszędzie ...
... i chęć dobra ogólnego –
/ Widzieć było ... o ~~jego~~ prawości jego charakteru i ... obyczajów
... –
/ Cnota jego ..., gorliwość nie ..., ... niedorównana –
/ Wszystko ... pod jego ... wolę –
/ nie ... mu ~~świata~~ opinii publicznej
/ Z ... wielki ... ... – Stara ... generacya mieszkańców (kraju)
... się ... na ... nowym ... ...
przyjaciół i przyjaciołów i do grobu ... –
/ Staroświecka poczciwość! Staropolska cnota! szlachecka krew!
/ Z ... się prawować, ... i ... między sobą przyjaźni ...
... –
/ Pan ... (... et nomine) ... ...
/ ~~Serce ... od plamy~~ Piękne imię ... ... chroniła od plamy, a serce
... –
... bez ... od ... –
/ ... ~~...~~ ... NN) i ... ... był –
/ W ciągu ... lat ... przykłady cnót publicznych i domowych.

Co do Urzędów

1/ W ostatnich latach panowania Augusta III zaczął N: piastować urzędy w [illegible] ich rodzinnej ziemi, nie ściągając jeszcze na siebie wzroku Rzeczypospolitej. —

2/ Był Podstarościm Grodzieńskim i Porucznikiem [illegible] te obowiązki N: N: starosta tej [illegible] grodu.

3/ Jako ~~[illegible]~~ Podstarości, [Sędzia] albo Podrządca) wiernie pełnił sądowe swoje obowiązki i [illegible] często w (Grodnie) [illegible] do tego urzędu przyjmujęd.

4/ ~~[illegible]~~ [illegible] pamiątek zostawił po sobie w tem ulubionem swoim [illegible] z Grodna zarobek sławy na całą Litwę —

5/ posłował na Sejmie N: z Grodna do Warszawy — wraz z NN: [illegible]

6/ Kiedy się zaczynała [illegible] N: nowa szczęśliwa dla kraju era, został N: [illegible] [illegible] chwile — [illegible] się [illegible] z [illegible] reformy. — Tyle [illegible] że nie [illegible]

7./ Uczciwy, [illegible], skory do [illegible], pozyskał się szlachcie (Grodzieńskiej) która go [illegible] na [illegible] urzędu [illegible] — W Konfederacji [illegible] [illegible] Podkomorzego Pow. Grodzieńskiego

8/ [illegible] pospolitem ruszeniem i był prawie dyktatorem w rodzinnych okolicach

9/ W Konfederacji [illegible] (szlachty) r. 176x — prowadził [illegible] [illegible] [illegible]

10/ ~~[illegible]~~ Elekcyja Poniatowskiego przyjął ze szczerą radością i razem z N: podpisał Dyplomat wyboru Króla i paktum conventa.

11/ N: [illegible] powoli około [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] co go [illegible], co [illegible] [illegible] [illegible] wszystkie wady [illegible] [illegible] w Rzeczypospolitej. [illegible] że to choroba, i że dla [illegible] kraju potrzeba [illegible] [illegible] i [illegible].

12/ Musiały szlachty nie przygotowane były do nowych wyobrażeń. [illegible] [illegible] [illegible]

13/ Król [illegible] go [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] na Sejmie [illegible] [illegible]: — [illegible] następnie z [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible] NN: [illegible] na tym Sejmie z Grodna i był [illegible] [illegible] do [illegible] z NN:

14/ Kiedy [illegible] dnia N: (Józef [illegible]) Król oddał [illegible] [illegible] od skarbu [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] ten [illegible] [illegible] — oddał [illegible] [illegible] [illegible] N:

15/ Kiedy na Sejmie N: [illegible] [illegible] do [illegible] z NN: w [illegible] [illegible] o NN: i [illegible] praw [illegible] wystąpił (na Sejmach) [illegible] obrońca praw i swobód Litwy

16/ Obronił zasady że N: — potem kiedy [illegible] pod rozbiór [illegible] [illegible], [illegible] o [illegible] się i [illegible] kraju — [illegible] [illegible] [illegible]

17/ W czasie [illegible] formy rządu [illegible] się na Sejmie N:

18/ [illegible] NN: [illegible] na [illegible] w [illegible] [illegible], bo domagały się [illegible] sprawiedliwie

19/ [illegible] ten [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Duchem [illegible] [illegible] był [illegible] przez naród i [illegible] [illegible] Króla.

20/ [illegible] [illegible] [illegible] i był tylko dla Króla i Kraju;

21/ przy [illegible] [illegible] i [illegible] interesów, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ludzi —

22/ W drugiej połowie panowania Stanisława Augusta, [illegible] szlacheckie (NN:) [illegible] w [illegible] [illegible] NN: [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] ~~urzędy [illegible] [illegible] [illegible]~~ W Polsce ~~[illegible]~~ [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] się w Senacie — W Litwie znana to była godność

23/ W młodym [illegible] [illegible], został młody dwór Stanisława Augusta i [illegible] (~~[illegible]~~) [illegible] i [illegible]; a [illegible] w lata, [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] i powagę [illegible] [illegible] sobie [illegible] [illegible] [illegible] i dworu i coraz [illegible] [illegible] między [illegible]

Co do gościnności i dobroczynności

obacz więcej o rodzie

w Szpanowiczach (N.N.) ustanowiono zwyczaj w tego pałacu – gospodarz w nim, a razem z wyjazdem się z dawną gościnnością, podejmować i częstować mnogich swoich braci. – W tego komnatach... od szlachty. ... sam tego krotochwile ... Sam też i ... razem, ... nie ... oraz i ... przyjaciołmi, ... w tego pałacu. ... Znał go ... Skarbowo, ... drygenatory, ... i znowu ... zadodatkiem

Julian Bartoszewicz: o Antonim Tyzenhauzie

a/ dom tego był z pańsky wystawny... wszelki... ... 1837

b/ Publiczne cnoty się tego ... ; prywatne się tego ... : pierwsze ... wzniesienie, drugie przyjemność

c/ ... lekarstwem ... dla duszka i ... sercu ... instytutów dobroczynnych – Jakże się tu wiele obszerne wiele ... przedstawia +

[illegible]

[illegible]

Nie był to Pan wielki ale też i nie był i prosty sobie szlachcic – Imię tego ...

Co do rodów i imion

... w Litwie, ... kolligacje się ...

~~...~~ familia (Korsaków) ...

~~...~~ i imiona – ...

a/ Przywiązanie było do imienia i rodziny swojej, nie ... własnym ... przez się ...

b/ Obie ... Stanisławem Augustem i ...

~~...~~

c/ potrzeba ... i ... szlachcica, braterstwem ...

d/ W koronie, czy w Litwie, na Ukrainie czy na Rusi, ... antenatów ... kto z kogo ... kto gdzie ... kto gdzie i komu ... ; ... i dworze ... albo ... albo cały ... w domu kolligata, albo wnuka czy prawnuka przyjaciela ... – A stąd ... i ... i przyjaźń, i ...

e/ Rod (Lelewelów) z Korony, z ... Sandom: herbu Rola – ... Tadeusz przeniósł się ... do Litwy, ale mają tam ... familię.

– O Mikołaju ...

f/ Królowi Stanisławowi Poniatowskiemu ... raz ... :

„O co za dziwne, Cuda Boskiej opatrzności!

„Wnuk na tronie – ... w ... – a ... Podstarości ...

Wkrótce ... Prawda ... : Świat ... świat przewrotny

... wszystko na opak idzie„

Co do Orderów [illegible] r. 1765

1/ Takiż Król Stanisław Poniatowski wystawił Statuta z niego Orderu Sgo Stanisława, NB: wielu zaszczyconych [illegible] z najpierwszych [illegible]

2/ Na piersiach zasnuła mu gwiazda ostatecznie, [illegible] dowód [illegible] i taki monarszy.

Co do manier i dworszczyzny

1/ maniery układne i dworskie, królów nie[illegible] oprócz mądrości [illegible] posłan[illegible]

§ Sejmikach

1 Na sejmikach objawiała się wyraźnie powaga obywatelska a [illegible] przew[illegible] ważniejsi bywali i więcej; bo ci wpływ mieli na wybór posłów, to na Sejmik[illegible] potężniejszych Trybunałów, [illegible] częstokroć spory [illegible] z [illegible]

1.75 Sejm zgromadził się w Warszawie

W r. 1674 był Sejm konwokacyjny

W r. 1676 [illegible]

W r. 1676 był Sejm koronacyjny Jana Sobieskiego

43 37

Notatek Zeszyt 2gi

Do Przedmowy

[illegible] stare zwaliny, gmachy, pomniki, przechodziłem najpiękniejsze zakątki krain naszej, przypatrywałem się im zbliska, wszędzie badałem przyrodę, słuchałem jej tworów pilnie –

Do [illegible]

[illegible] z dobrych części szlachetnych [illegible]
[illegible] R: w r. 1818. na sprawie przez [illegible] [illegible] wystawione [illegible]
[illegible] dzieła geograficznego / a raczej opisania [illegible] krain naszej, [illegible] spodziewamy się iż [illegible] zgłosze [illegible] że przy [illegible] autor czerpał z najlepszych źródeł i [illegible] przez [illegible] [illegible] Władz Rządowych które nam [illegible] [illegible] przesłały –

Obszerniejsze opisanie topograficzne

[illegible] się liczba pism w rozmaitych gałęziach [illegible] literatury [illegible] naukowych, [illegible] zakazówki, że coraz [illegible] [illegible] u nas promień narodowego światła, coraz więcej rozprzestrzenia się [illegible] nauk ✕ – Mimo tak znakomitych w [illegible] postępów nie [illegible] jednak przed sobą zataić że nam dotąd [illegible] na potrzebnym [illegible] dzieł

[illegible] bo z rozszerzonej wolności szukania prawdy tego [illegible] delikatny gust rozkrzewia się coraz bardziej w naukach wyzwolonych coraz bardziej rozkrzewia się i wystawia nam dobre wzory z [illegible] [illegible] (szczególnie [illegible] ?) – W naukach filozoficznych przeświecają się [illegible] [illegible] szukanie prawdy i przywracają się [illegible] przed [illegible] uznane twierdzenia. – Tato rozszerzona wolność [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] szukania prawdy dopomogła [illegible] do gruntowniejszego pisania historyi – [illegible] wiele [illegible] odkryto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] starożytności [illegible] – [illegible] [illegible] nauki Geografii i Chronologii [illegible] najdokładniej w [illegible] się [illegible] ✕

Specyfikacya przedmiotów

500. Zamość – Kiedy woyska Napoleona opuszczały po woynie rossyiskiey 1812. r. Xięstwo Warszawskie twierdze Zamość i Modlin pozostały osadzone załogami – Twierdza Zamość w któ-rey było do 4000. samych Polaków (między temi był 13. pułk piechoty pod dowództwem Fran-ciszka Żymirskiego wówczas pułkownika, w r. 1830. Generała dowódcy pułku grenad: gwardyi Król:) była w oblężeniu od miesiąca Lutego r. 1813. przez Woysko Rossyiskie pod dowództwem Jenerała Rust – Po długiey i wytrwałey obronie, walcząc z niedostatkiem wszelkiego rodzaju, Kommendant Zamościa Jenerał Polski Maurycy Hauke, po otrzymaniu wiadomości iż armia francuzka iuż za Ren przeszła, kapitulował 22 Grudnia r. 1813. i załoga odeszła do swoich siedzib

501. Twierdza Modlin tego samego losu doznała – Jenerał Francuzki Daendels (Holender rodem) był Kommendantem twierdzy w którey było załogi do 6000. Saxów, Francuzów i Polaków, do-wodzonych przez Jenerała Kossackiego – od początku 1813 r. Jenerał Rossyiski ~~[illegible]~~ Pas-kiewicz oblegał Modlin, lecz gdy ten poszedł w Lipcu z armią Benigsena do Niemiec Jenerał Klüminichel objął po nim dowództwo nad woyskami oblężniczemi, i temu to po długiey i wytrwałey obronie, po wytrzymaniu głodu i innych przypadków i po odebraniu wia-domości o odwrocie Napoleona za Ren, twierdza Modlin poddała się 25 Grudnia 1813. r.

501 b. Zwoleń – Z prawey strony ołtarza który teraz poświęcony iest Św: Franciszkowi przy ścianie między dwoma oknami widać nagrobek ~~[illegible]~~ Jana Kochanowskiego ~~(...)~~ z wypukłem popiersiem z czerwonego Szyfu ~~[illegible]~~ tworzony potem – z całem sposobem się dawał część lewey nowy uszkodzony została. Nie mamy nigdy ~~[illegible]~~ Jana Zamoyskiego, tego wielkiego ... Jana którym wdzięczne serce iego postawiło nagrobek, a nowego marmuru w dobrym stylu zrobionego – ob: Zygmunt Wiek 16

502. Strykowie, Szymon, Garwolin i wiele innych wiosek ... własnością Kochanow-skich obacz Petra Kochanowskiego rzeczy w 16.tym wieku – Adam Mład ... ne. Jan w niey urodzony, umarł w ... – 5 Sycznia ... Nr: 529.

503. (O poszukiwaniach soli.) Jako w Niemczech i Francyi od kilkudziesiąt lat rozpoczęto sztukę w wielu miejscach świdrowania dla wynalezienia soli tego niezbędnego do życia minerału, i w wielu skutkiem tych poszukiwań iuż dziś w wielu miejscach wydobywają się sol, tak też i Rząd Król: Polsk: usilnych dokładał starań. Dla wynalezienia soli w kraju – Poszukiwania te rozpoczęto w okolicach Wiślicy w pośrodku gipsów i opoki gdzie się wznosi linia starych źródeł słonych od dawna iuż znanych, następnie naprzód Buskim w pińczowskim który iako należący do karpatowego uznano – Wreszcie wiercono i pod Częstochową w formacyi wapienia gotyckiego – Te wszakże wiele i znaczne prace z niemałemi nakładami połączone, nie przyniosły pożądanego skutku. – Tylko w Ciechocinku gdzie się tego najmniey spodziewano odkryto przypadkiem solne źró-dła które (pod Koninem) dają wraz znaczniejszą ilość soli. –

504. Z kilkoletnich poszukiwań pod Busiem Swierbakowem zdał sprawę Becker w dzie-niu piśmie w r. 1830. w Freibergu wydanem. – Pan Rost zdał także relacyą w r.

505. 1840. ze świdrowań swoich pod Nekanowiczami naprzeciw Bochni wykonanych i ma nadzieię (w swoim sposobie uważania) znalezienia soli na tym punkcie Królestwa – wszakże uczony nasz geolog Ludwik Zeuszner zbił te wnioski w uczoney rozprawie umieszczoney w Bibliotece Warszaw: z r. 1840 miesiąca Grudnia i dowodzi że nierównie większe są nadzieie znalezienia soli w Król: Pol: w okolicach ~~Wiślicy~~ Wiślicy gdzie się ciągnie szereg źródeł słonych wypływających niezmiennie dotąd formacyi albo też w spodnich ogniwach wapienia gotyckiego (: Muschelkalk.) gdzie P. Rost

506. pierwszy doświadczał do pierwszych gipsów przy Turney Bałce pod Częstochową

507. Iwanowice piękna wieś –

508 Ojców jest jedynym u nas miejscem które każdemu i zawsze podobać się musi, ma bowiem piękności natury zdolne wyprawić każdego zmysł i najbardziej zobojętniałego w zachwycenie (jak mówi Jastrzębowski w opisie tych okolic się wyraża) Ale okolice Ojcowa: jakoto: Grodzisk, Pieskowa Skała, Sąspów, Jerzmanowice, Szklary, Racławice, Paczółtowice, Czerna, Dębnik i t. d. oprócz piękności poetyckich i historycznych, które się zwracają do duszy, ważne są jeszcze pod względem składów przyrodzenia i przemysłu, jakie tu zajmują wszystkich w ogóle mieszkańców których zbyt mało posiadając tu ziemi (dla skalistego i leśistego położenia) żeby się mogli z niej wyżywić, szukają utrzymania swego bytu w pasterstwie, wytycznictwie, papiernictwie, stolarstwie, ciesielstwie, kotlarstwie, kamieniarstwie, garncarstwie i innych t. p. zatrudnieniach. –

Obce: Nr: 513

509. O [illegible] (wyjątek) Skopnikach – z listu Wojc: Jastrzębowskiego r. 1841.)

Że okolice Buska, Solca i wszystkie w ogóle położone na lewym brzegu Nidy, aż do Nowego miasta (Korczyna) zasmucający przedstawiają widok, co do swego zagospodarowania do czego się jeszcze przyczynia obraz nędznych dymnych chat i ubogich gumien: tymczasem na przeciwnej stronie tej rzeki poczynając od Wiślicy aż do Skalbmierza i Słomnik (po dobrach ciągnących się w Miechowskim) rolnictwo (z przyczyny urodzajniejszej i łatwiejszej do uprawy ziemi) a nawet z powodu bliskości wzorowo utrzymywanego gospodarstwa w Czarkowach) w pomyślniejszym stanie się postrzegać dane. – ob: Num: 536.

Ziemia koło Buska, Wiślicy, Skorocic i Sokołowa zdaje się być z natury najurodzajniejszą: albowiem zawiera w swoim składzie wielki stosunek humusu czyli próchnicy (: co się okazuje z samego zmiennego czarnego jej koloru.) i gliny (: co widać z jej mocnego spojenia i właściwości przylegania do narzędzi rolniczych w czasie wilgotnym) i wapna, które na wet okiem widocznie się przedstawia w białych, licznych i drobnych bryłkach. Ziemia ta nie jest pozbawiona także i przyzwoitego stosunku piasku, który się równie w niej widocznie nawet w grubszych ziarnach okazuje – Uczony znawca ziemi Wojciech Jastrzębowski professor Instytutu gospodar: wiejskiego w Marymoncie mniema że nieurodzajność, jaka się w rzeczonych stronach częstokroć zdarza a która jest większą od nieurodzajności piaszczystych pól Mazowsza, musi pochodzić, albo z utrudnionej i ciężkiej uprawy, albo z braku stosownego zmianowania płodów w ogóle zbyt stosownie po których się uprawia, a rzadko gdzie widzieć się daje na wielką skalę pielęgnowane ziemniaki i kukurydza, które tyle przyczyniają się do użyźnienia, spulchnienia i oczyszczenia gruntu; albo naresztcie z nieurodzajności. Tamże stąd pochodzić, że czarny kolor tamtejszych pól nie pochodzi od próchnicy prawdziwej, ale od kwaśnej lub zwęglonej która zgoła nie wpływa na żyzność gruntu. Do przyczyn ogólnej nieurodzajności ziemi w tych okolicach policzyłby można jeszcze ałyszny stosunek w niej gipsu, siarki i soli: o czem wnosić można z obfitości znajdujących się tam skał gipsowych, siarkowo-słonych źródeł i nawet kopalni siarki w Czarkowach –

510. O [illegible] Miechowskim (wyjątek) Pola położone na prawej stronie Nidy mniej są przedstawiają w ogóle oprócz gipsu skałę wapienną mało rozpostartą albo glinę marglistą potopową, jakoto jest w ogóle w całym niemal powiecie Miechowskim przecięty od Czarkowy aż do Słomnik ~~jakoto~~ albo też margiel kredowy jakoto

511 znajduje się szczególnie między Proszowicami a Miechowem, przeto ziemia daleko bywa

512 ~~ziemię~~ urodzajniejsze od pól Wiślickich i Buskich, chociaż na pozór nie tyle zdają się być co one żyznemi, nie tyle czarnemi i tęgiemi. Ale właśnie ta mniejsza ich tęgość

stanowi główny przymiot, przez który odznaczają się do uprawy, a tem samem i zwięzły usposobieni do przyjęcia większego stopnia kultury.

Uwaga ogólne

513. Wszystkie skały w Ojcowie i przyległych okolicach składają się z dolomitu czyli węglanu wapna i magnezji — używany on bywa do budowy, na wapno, na posadzkę i do litografii — W Szklarach i Dębniku znajduje się marmur czarny nagrobkowy — Blisko wsi Paczółtowic marmur różnobarwny, w rozlicznych odmianach; W Miękini porfir czerwony — W Rudawicach glina garncarska wybornego gatunku —

514. X. Franciszek Ksawery Wormus Pułaski proboszcz [illegible] wydał w r. 1811. dzieło: Wiadomości mineralogiczne poszukiwania różnych kruszców i kamieni w ziemi znajdujących się, sposób odkrywania i korzystnych doświadczenia, niemniej wód ciepłych i mineralnych a różnych [illegible] ubrania —

515. W Marymoncie jest Instytut gospodarstwa wiejskiego, gdzie liczna młodzież krajowa znajduje wszystkie przepisy i środki nabywania nauki —

516. umieszczone jest w Tabelli statystycznej:

Piotrowice

Wiersz [illegible] w Bibliotece Warszaw: za Msc Wrzesień 1841. umieścił wiersze następujące:

O ciche i spokojne, szczęśliwe ustronie!
Stolico wśród zacisza starodawnej cnoty,
Kiedy się tu na chwilę od wrzawy uchronię,
Mam Oazys w pustini w żelaznym wieku złoty;
Błąkając się w teschnocie w powszechnej żałobie
Niech inny w książkach szuka starodawnych śladów
Ja tu szczęśliwy, w wieszcza znajduję osobie,
Najmilszy Pówiesunek prawości naddziadów. —
Płyń przez łąki zielone, wesoła Bystrzyco!
My przejdziem, — lecz przed dalszemi kiedyś pokoleniem,
Dzisiaj twe nieśmiertelne wody się poszczycą;
~~Kajetana~~ sąsiedztwem, Kajetana pieniem.
Tu żaden gad nie pełza, ptak luty nie padnie
Tu się tylko słowiki zbierają gromadnie,

W pięknej naturze wszystko wznie się tajemnie
I słowikom dla wieszcza ranie przyjemnie.
Ja tułacz z niemianiem z [illegible] przychodzim
Do ogrodu ~~Pastrowice~~ będę chodził co dzień,
Abym się od słowików wyuczył śpiewać,
Mego ogrodu Pietrowice jak kocham opiewać.

Moye: Tałoczki.

517. W Pyzdrach był w r. 1828. proboszczem X: Adam Dąbrowski ob: szczegóły w 19. [illegible]

518. Wiślica leży w rozkosznej okolicy nad Nidą [illegible] z jednej strony uzdrawiające wody Buska z drugiej Czarkowy z [illegible] ziarka dostarczające, gdzie [illegible] [illegible] się [illegible] –

519. W Nowym Mieście jest przepyszny spichrz Banku Polskiego

520. Nowo-Georgiewsk – jedna z największych twierdz na świecie – Postawiony [illegible] jest most zbudowany na Narwi (5 m: od Warszawy, 4 od Wyszogroda, 10 od Płocka)

521. U Pradze i Zegrzu – Z rozkazu Ministerstwa [illegible] Tadeusza Mostowskiego przedsięwzięty był kanał z Pragi do Zegrza w celu zaopatrywania Warszawy obficie we wszystko co Narwią i Bugiem przychodzi [illegible] – szczególniej drzewo, które w niezmiernej ilości [illegible] się nad Narwią i Bugiem; a których transport [illegible] pod [illegible] twierdzy jest kosztowny z powodu [illegible] między Nowo-georgiewskiem a Warszawą. – Gdyby kanał ten przyszedł do skutku, [illegible] Kolumba [illegible] [illegible] pod [illegible] [illegible] [illegible] do Nowego [illegible]

522. Kuryer Warszawski w r. 1841. doniósł nam, że pod Garchominem około Warszawy odkryto wałki [illegible] (dawnych [illegible]) noszące na sobie [illegible] napisami i znaki [illegible] między [illegible] Słowian [illegible] –

523. Za Rządu pruskiego wystawiono w Pyzdrach wielki gmach na więzienie, więzienie był abolo [illegible] w r. 1839 jako [illegible] [illegible] –

524. W Łomży i Łowiczu wystawiono za Rządu Królestwa wielkie gmachy na

525. [illegible] w r. 1836 [illegible], [illegible] w więzieniu w Łęczycy [illegible] więźniów [illegible] o 15. [illegible]

526. Polska – Klimat Polski pod względem temperatury trzyma prawie środek między klimatem północnej Rossyi i północnej Francyi, a podobny jest do klimatu północno-wschodnich Niemiec, mianowicie Brandenburgii – ~~[illegible]~~ Jednak zimy [illegible] umiarkowany, ~~[illegible]~~ pora [illegible] w której nie [illegible] u nas [illegible] długa, w której [illegible] był [illegible] w styczniu i lutym a mieszkania [illegible] nie mogą się obejść bez opalania, [illegible] aż 5 miesięcy to jest Listopad, Grudzień, Styczeń, Luty, Marzec – pora ciepła w której wszelkie rośliny bez obawy mogą [illegible] [illegible] tylko 3. miesiące, to jest Czerwiec, Lipiec i Sierpień – zaś [illegible] 4. miesiące to jest Kwiecień, Maj, [illegible]

i Pustków przypadają im miejsce przyzwoitsze

Pod względem wilgoci, klimat Kr[ólestwa]: Pol[skiego]: trzyma raczej średnie miejsce między klimatem angielskim który jest w Europie najwilgotniejszy a klimatem wschodniej Rossyi – [illegible] jak [illegible] na pozór więcej na zbytnią wilgoć, dlatego też często [illegible] wiszą [illegible] urodzajem, a więcej [illegible] z zbytniej wilgoci [illegible] [illegible]

Najwyższy wzrost nad Lipcu, najniższy Styczeń – Najwyższe upały dochodzą u nas w lecie do + 30 a największe mrozy w zimie do + 26.

(5 27.) Najpiękniejsze [illegible] przypadają u nas: 1º w porze [illegible], po najpierwszym [illegible] się śniegów w górach Karpackich – 2º w [illegible] które pochodzą z [illegible] drzewów w tej porze [illegible] często się [illegible] – [illegible] u nas [illegible] w Grudniu a rozpoczęta w pierwszych [illegible] – Grubość na [illegible] ziemi na polach [illegible] u nas [illegible] do 2 1/2 stopy –

527. Ścianków – miejsce to tyle malownicze w [illegible] dziejach [illegible] tyle [illegible] u nas [illegible] i [illegible] nie przedstawia teraz nic godnego uwagi tylko widok [illegible] zaciekłej zieloności [illegible], z której [illegible] się tylko [illegible] i [illegible] się w gruzy [illegible] [illegible] opactwa. Okolice [illegible] od Powiśla, a [illegible] [illegible] z [illegible] samym sposobem powstałe [illegible], to [illegible] z [illegible] [illegible], [illegible] przy postępowaniu u nas go[spo]darstwie, który stan [illegible] [illegible] mieszkańców –

528 – [illegible] [illegible] – (1841) Pastuszka [illegible]

529. Tyczyn [illegible] [illegible] między [illegible] Zwoleniem i Sieciechem, w którym urodził się ten wielki mąż – [illegible] [illegible] nic żadnych ani pamiątek, ani wspomnień!

X W [illegible] jest wybudowana kaplica na miejscu gdzie stał jego dom i stydnie w niej [illegible] te same [illegible] na chwałę Przedwiecznego które tu [illegible] przed 300 laty ten największy poeta –

530. [illegible] z [illegible] kościołem zbudowanym przez Oleśnickiego

531. [illegible] wielki [illegible] [illegible] się [illegible] najpiękniejsza [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], która tylko [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] materyały do [illegible] fabryki [illegible] w [illegible] [illegible] od 40 przeszło lat, a teraz [illegible] [illegible] [illegible] porzucony. [illegible] [illegible] przyjemny, wznosi [illegible] gór, skał, [illegible] i gajów.

532.) Ogrów (Ćmielówka) [illegible] się [illegible] [illegible] w kraju, [illegible]: [illegible], [illegible], [illegible] i Daleszyce – w których [illegible] fabryki [illegible] –

533. Wąsosków w [illegible] które zakres [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

534. Nowa Słupia [illegible] położone przy samym stoku góry Św. Krzyża czyli Łysej, z której jest [illegible] widok na [illegible] okolice – [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] się [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] i [illegible] Las [illegible] góry Św. Krzyża. – W górę [illegible] [illegible] [illegible] na szczycie góry zbudowany, w tym [illegible] przybytku oprócz drugich [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible]

535. [illegible] Św. Krzyska jest [illegible] [illegible] [illegible] od [illegible] [illegible] góry Św. [illegible] [illegible] ale [illegible] na niej [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] widok [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] i [illegible], na [illegible] [illegible]

536 We wsi Skorocicach pod Wiślicą znajdują się piękne gipsowe groty o zgrabnych arkadach z dochowanemi dotąd cudami — Ziemia w tej okolicy jedna z najżyźniejszych [illegible] wymagająca atoli stan rolnictwa nie jest takim jakim być powinien, [illegible] przez główny przyczynę [illegible] trudna uprawa [illegible] opuszczały. Główniej wsi [illegible]

537 Solec o 2 mile od Buska — znajdują się [illegible] wodami [illegible] wiadomemi od Buskich, i mają być równie z natury [illegible] — podobno nie były one w r. 1841 zagospodarowane podług zasad ulepszonego gospodarstwa —

538 Grabów dobra w Kieleckiem Gustawa Rayskiego (1850.

539 Gomarzów w Konińskiem Arimana Jabłonowskiego (1850)

540 Lipa w Konińskiem Bochenskich (1850) — tych dobr Wola czy Wolka N: ? Edmunda Rayskiego i żony jego z Bochenskich —

541. Dziebałtowa obecnie Jan Grabkowski [illegible] przedtem Bochenski (1850) [illegible] w Warszawie pod Nrem: 531. ?

542 Strzałki w Rawskiem nabyte około r. 1819 do Feliksa Jaxy Bykowskiego

543 Sufczyn w ~~Pow~~ Obr: Stanisławow: nabyte około r. 1819. do Wincentego Sufczyńskiego i Franciszki z Adamowskich małżonków.

544 Łychów wieś folwarczna z przyległą do niej wsią zarobną [illegible] w Obr: Czerskim — nabyta około r. 1819 do Joachima Cibulskiego

545 Zalesie wieś folwarczna z przyległym folwarkiem Bikówek i [illegible] Łęgacz — tudzież wieś folwarczna Adrynówka z przyłączeniem Bikówek Dobrzyków i [illegible] Łęgacz — wszystko to [illegible] do r. 1819. stanowiło [illegible] starostwo [illegible] około r. 1819 do Feliksa Świdzińskiego

546 Borzymówka wieś w Sochaczewskim [illegible] — nabyta około r. 1819. do JW. Stanisława Gidera — przedany [illegible] w drodze przymusowego wywłaszczenia [illegible] Marianna Gidera Jenerała Wojsk Polskich małżonki

547 [illegible] dobra w Pow: Kaliskim były wydzierżawione w r. 1819. na [illegible] 15tej Loteryi Klasycznej.

548 S[illegible]ryńsk dobra w Opoczyńskim — possessorem był około r. 1819. [illegible] Pułkownik W. Polskich brat Jenerała — [illegible] za małżonką Maryanny [illegible] Rady Stanu — Uwag: pod Num. 821.

549 Rybie wieś w Gostyń: nabyta w r. 1819. do Wojciecha Mazewskiego —

550 Dobra Długie z częścią we wsi Lisowice [illegible] Kołomianie, [illegible] Stefanów [illegible] około r. 1819. Erazma Lipiszewskiego — 16. m. od Warszawy, m: 1. od Brzezin —

551 Adolin i Adolinek [illegible] dobra w Orłowskim nabyte prawem emfiteutycznem w r. 1819. do Sukcessorów Radolfa Beiera —

552 Niwki wieś w Orłowskim nabyta — około r. 1819. do niejakiego Stanisława Krasnodębskiego

553 Osowa Wola dobra w Obr: Kowalskim na [illegible] Sukcessorów Michała Sokołowskiego Starosty w r. 1819. wystawione były w 3 licytacji [illegible]

554 W Łychowskiej woli w Obr: Czerskim był w r. 1819. possessorem [illegible] Józefat Łuszczewski i Agnieszka z Zawadzkich pierwszego [illegible] Łuszczewski [illegible] prawnie w r. 1819. [illegible] —

55. Dobra Drzazgowa wola, Ciemiany i Cerwie — Łaziska Łagiewniki i Zaborów tudzież Rudnik w Pow: Brzezińs: nabyte w r 1819. do Musyi Turskiej (czy nie chorążego Łęczyckiego ?)
56. Pobórz dobra w Okr: Gostynińskim w gruntach pszennych, łąkach i pastwiskach obszernych, bez drzew(w r 1819) mniejszych 3. m: od m: Wisły, 14 od Warszawy — w r. 1819 nabyte do nieletniego Aleksandra Russyana
57. Freda w Mazowsze w r 1819. dobra dziedziczne Józefa Godlewskiego. Freda Pow: Mazowieckiej:
58. Szostka, [illegible], Stoczek dobra w P. Stanisław: nabyte w r. 1819. do Aleksandra Lubieńskiego adwokata Sądu Appell: [illegible] nabywane były w r. 1819 [illegible] Sądu
59. Petryłowy z folwarkiem [illegible] i Kolonią Janasowa czyli [illegible] Petryłowskie nabyte pod r. 1819. do familii Jasmaszów Po śmierci Jana Bogumiła Jasmasta z [illegible] w drodze [illegible] publiczny [illegible] na [illegible] Należy ona do Mikołaja Grabowskiego właściciela [illegible] [illegible] [illegible] przyczynił [illegible] w polepszeniu gospodarstwa [illegible] [illegible] przyzwoitych [illegible] [illegible] budowlami i urządzeń gospodarstwa prawidłowo urządzone —
60. Wolyszczki w Płockim nabyty w r. 1819 do Myślnego —
61. dobra Lipa w Okr: Konieckim nabyte w r 1850. do sukcessorów Tadeusza Bochenskiego — rodzeństwa Bochenskich [illegible]: Izydora Franciszka Bochenskiej 2°. Florentyny z Bochenskich Ernesta Barona Ruyskiego małżonki — 3. Tekli Bochenskiej panny doletnich w pierwszem małżeństwie z Ma[illegible] z Lubowidzkich Bochenskiej spłodzonych — tudzież 4°. Karoliny z Kraussów 1° voto Lubowidzkiej, na teraz po zgonie Tadeusza Bochenskiego pozostałej wdowy, w imieniu własnem oraz jako matki i naturalnej opiekunki nieletnich Tadeusza, Magdaleny Romana i Feliksa Synów i Córek Bochenskich w powtórnem małżeństwie spłodzonych — wszystkich współwłaścicielek dobr Lipa w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Andrzej [illegible] [illegible] — Jan Gradkowski [illegible] dobr [illegible] [illegible] — [illegible] Bochenskich — [illegible] w Warszawie pod Nr. 529. [illegible] Ludwika z Szymanowskich Ruyska była w r 1850. hypoteczną właścicielką
62. dobr Drzewicy — a sukcessorami po s.p. Franciszku Ksawerym Baronie Ruyskim [illegible] 1/ Czesław baron Ruyski dziedzic dobr Grabowa w Konieckim 2/ Artur b. Ruyski posiadacz dobr Drzewicy — 3. Ernest b. Ruyski posiadacz Rudy Malenieckiej w Konieckim, 4/ Emilia z Ruyskich Jabłonowska małżonka Romana Jabłonowskiego dziedzica dobr Gosławice — w Konieckim 5/ Zofia z Ruyskich [illegible] Gorska — 6/ Adela z Ruyskich panna doletnia w Drzewicy przy matce mieszkająca
× W m. Lipcu r 1850 umarł Walenty Kurczewski dziedzic dobr Paprotnia w Gub. Warsz.
Kopalnie miedziany gory — Dawni właściciele Włochy, włosi, Biskupi Krakowscy dali początek tamtejszym zakładom górniczym i do korzystania z tych bogactw nowi drogę wskazali —
63. Auksztoie zowią w litewskim języku dalszą Litwę to jest wyższą czyli w głąb lądu położoną (lub auksztota) przeciwnie wyraz Żemajte znaczy Żmudź to jest niższą
64. Żemaytes i bliższą morza krainę

565 Nowy Porzecki nabyty drogą kupna do (antoniego) Montrezorów: [illegible] których synów było (między synami) Ludwik Montrezor już teraz nieżyjący
1. Generał [illegible] Wojsk Ks: Warszaw: 2. [illegible] Franciszek Montrezor dymisjonowany Kapitan [illegible]
Żandarmów Wojsk Ces: Ros: na emeryturze w r. 1850 zamieszkały [illegible]
3. Wincenty Montrezor b. Major Wojsk Bawarsko-Rosyjskich

566 Pod wsią Zagdańskiem blisko Kielc wyrzucał P. August Kras (pierwszy) około r. 1840. pokłady dawnego wapienia (Zechstein) i z zawartości utwór ten udowodnił — [illegible] także w pierwszym zwiedzaniu natrafił pod Tumlinem

567 [illegible] na gips wapienia [illegible] w głębokości 1400. stóp

568 W zwiedzaniu pod Nexkanowicami wiercenie przeszło przez warstwy ziemi, które odpowiada pokładowi [illegible] w [illegible] że [illegible] brzegu Wisły pod [illegible] Starki [illegible] sól kamienną, [illegible] tego otworu na lewym brzegu Wisły [illegible] i [illegible] na przestrzeni odkryciem —
1) W otworze [illegible] Pana Augusta, ma się znajdować sól kamienna w [illegible] rozciągająca się w przestrzeni wielu mil [illegible] a choć leży głęboko, dowiercić się do niej można.
2) W Łęczyckiem nad Bzurą, wydawać się ma sól kamienna w niezbyt wielkiej głębokości
3) w [illegible]owskim podobnie źródła [illegible] jak w Ciechocinku

569 [illegible] solankowe [illegible] brzegami Niemna.
w r. 1835. nadradca górniczy Becker wiercąc otwór [illegible] pod wsią Zalesie w krakowskiem natrafił na źródło [illegible] w głębokości 500 stóp w samym marglu kredowym.

570 Pod Wielkiem — Bieżkowem margiel kredowy leży na wierzchu. Tu prowadził także roboty [illegible] nadradca górniczy Becker [illegible]

571 w [illegible]: tym samym czasie [illegible] wiele obiecujące miasta, Łódź, i innego położenia Tomaszów — pierwsze przy troskliwej opiece Rządu wzmogło się i może kiedyś, [illegible] drugie [illegible], przy [illegible] okolicznościach, [illegible] Rządu [illegible] aby się [illegible] złożyć. —

572 We wsi Nowosielce Pow: Łęczyckim mają (1848) bracia Morawscy [illegible] Królestwa Pol: [illegible] w r. 1847 osób 390.

573 W Gubernii Lubelskiej (powiecie w dawnym Woj: Podlaskiem) znajdują się w małej ilości Tatarowie wyznania mahometańskiego. — Mają oni [illegible] i przy nim [illegible] religijne — wszystkich [illegible] w [illegible] kraju to [illegible]

574 [illegible] i [illegible], do [illegible]) znajdowało się w r. 1847. 363.

575 Bracia w Rawskiem [illegible] około 32.

576 Zalesie m: 5 od Warszawy, m: 1. od Serocka i Nasielska — [illegible] 20 włók [illegible] (listo w r. 1847.?)

577 Ogrodzienice i Stromiec pod Grójcem. —

W ~~Krasnym~~

578 pod Grochowem porażił (walecznie) Generał Sokolnicki Generała Austryackiego Mohr a pod Radzyminem porażił Austryaków Generał Dąbrowski d: 25. [illegible]

579 Jaronowice obacz Brzegi: Jordan a Jaronowice w 2. p: 18. wieku

580 w Kolczynie folwarku przy mieście Szczucinie w Lubelskim ... 1827. dre
Mię klasztor Jędrzejowskiego i wsi Piastkowa w Mławskim

581 Między Kaliszem a Opatowkiem odkryto w r. 1827 glinkę białą, która zostaje już czynionym doświadczeniem ... nie tylko na piękny fajans ale ... i porcelanę —

582 Klimontów główne dobra Gta Zgurskiego gdzie często pomieszkiwał (1827)

583 Wiszna ok 1/4 m: od Ołtarzewa ... stacya pocztowa przy szosie Kaliskiej - Poznań

584 Piastów majętność w Pow: Mławskim mająca rozległe w r. 1828 plany i także oraz grunta pomiary w znaczny czynsz.

585 W Drzewicy był klasztor PP. Bernardynek - którem też przeznaczył ... Drzewickiego ... 60. przez 3. stany ... - mury ... i ... kamieniu w górach Drzewicy - wszystko ... i ... zielona -

586 Folwark wsi Ostrołęka w Łowickim nabyta w r. 1824. do Juliana Sokolnickiego (drugi folwark ... właściciela) folwark Sokolnickiego ... w ... morg: 350. grunta włościańskie z łąkami, pastwiskami i ... morg: 131. ... 481. morgi chełm.

587. dobra Ruszków i Ostragóra nabyte w r. 1824. do Józefa Pruskiego ... z borami, lasami i gruntami ... 24 włók ... - W Ruszkowie ... chałup i karczma. w ... góry 4 i karczma. w ... góry 5 chałup.

588. Kołyszyn nabyty przed r. 1824. do Safferyńskich - Stanisław Seferyński ... Kołyszyna umarł 7. Września r. 1819.

589. dobra Zagórzany w Stopnickim pomiędzy M: Stopnicą a Pacanowem ... przez Rząd Ces: Austr: P. Jurkowskiemu sprzedane a w r. 1825. będące w posiadaniu Józefa Gorazdowskiego - Summa kontraktu ... z Rządem Ces: Austr: ... był ... na 65779.

590. dobra Zakrzewo nabyte do Franciszka Mrozowskiego zmarłego d: 1. Grudnia r. 1821.

591. dobra Wierzbinek, Zakrzewek, Rybno, Chlebowo ... nabyte do Teresy z Trzcińskich, Mariana Rybińskiego ... zmarłej w d: 4 Marca 1822.

91 Chlebowo obacz wyżej

92 Chrzyny części lit. A i B. nabyta do zmarłego d. 24 Lutego r. 1824. Benedykta Grochskiego

93 Orzysno w Sand: i Strzyżów nabyte do Józefa Zembrzuskiego zmarłego d: 16. Stycznia r. 1823.

594. Pod M: Górą na brzegu do Lubkowa i Sudle ... przewóz na Wiśle w posiadaniu XX. Bernardynów ... Klasy I.

595. Lubanie klucz w Ekonomii Rządowej wypuszczony ... w r. 1825. w dzierżawę ... Lubanie, Siutków ... i Gąbinek - folw: Lubanie obejmuje w sobie włók 54. prętów: 9. prę: 150. morg ... kanon roczny z tego części zł: 3703 g 24
folw: Siutków obejmuje włók mórg: 48. mor: 12 prę: 125. Kanon roczny wynosi zł: 1731 gr 25
folw: Tyszew ... włók mórg: 18. mor: 15. pr: 59. kanon roczny zł: 972 g 25
folw: Gąbinek włók 14. mor: 15. pr: 19. mórg mag: kanon roczny wynosi zł 1415 g 28

596. × Michał Zygierowski [?] d: 1 Marca 1824. posiadał wraz z Dobra Fałęty – [?] Grabów w Łęczyckim, Kaszewy, Zawady, Krzyżanów w Orłowskim [illegible]
597. do smutnej w dniu 30 Listop: 1822. Feliks Krzyżanowski Senator Kasztelan
598. część wsi Kwasowa nabyta dnia r. 1825 do Magdaleny Żołkierskiej – [illegible]
599. Na gruntach wsi Derdy [illegible] dziwny [illegible] ustąpił
× wzięty przeszedł – do nabytej [illegible] Krakowskiej od [illegible] skarbu, nabyty w r. 1824 tę wydzierżawiony od Stanisława Feliksa Zielińskiego, [illegible] i daléj [illegible] a las gęsty zwany [illegible] ozime [illegible] część [illegible]
600. folwark Brudnów leżący przed r. 1824. równy intraty złp: 2124.
601. folw: Skarszyn [?] leżący około r. 1824. równy intraty złp. 2669.
602. folw: Wrocieszów leżący około r. 1824 równy intraty złp. 1714.
603. wieś [illegible] dawne nabyta w r. 1825. do Izabelli z Łasockich Hrabiny Ogińskiej
× 604. Dębowo dobra w [illegible] nabyte około r. 1825. do Eliasza Kaplińskiego
× 605. [illegible] Kobyłkach [illegible] Rydza [illegible] opłata 4 [illegible] wziął dobra Kobyłka
606. Miedzianowie nabyty około r. 1814/15 do Onufrego Cieleckiego
607. Świnice dobra z przyległościami nabyte do r. 1825. do Maryi z Prażmowskich nadworne Franciszka Hrabi Suchodolskiego (Suchodolscy są w Lubelskim.)
608. Ignacy Olszewski umarły w d: 12 Maja 1823, był współdziedzicem dóbr Olszowy. Maksym Olszewski był w r. 1812. Radcą obywatel: [illegible] Brzezińskiego –
609. dobra Słowik nabyte do r. 1825 do [illegible] sukcesyjno-likwidacyjny Onufrego [illegible] Zygmuntowskiego – [illegible] był w r. 1812 [illegible] obyw: [illegible]
610. W r: 1824 – [illegible] Czerwonej złp: 10500. dzierżawy równy.
611. dobra Szewnica [illegible] folw: i wieś t. n: oraz przyległość Oble w [illegible] były w r. 1825. własnością Feliksa Terleckiego
612. wieś Karsznice z przyległością [illegible] Karsznickie mającą pola ornego × włók 40. i tyleż było boru w r. 1825 z wiatrakiem – ogrodem włoskim
613. × część [illegible] Lit. B. w wsi Kotkowie Okr: Łęczyckim nabyta w r. 1825. do Roberta Przyszewskiego
× 614. wieś dobra Gawrony i Gawronki w Okr: Łęcz: w Gawronach był w r 1825 wiatrak [illegible] koni [illegible]: 106. w Gawronkach [illegible] kor. [illegible]. 51.
615. wieś [illegible] w r 1825 wysiewu ozimego kor: 90 w Okr: Łęcz:
616. dobra Rzgów z przyległościami Straszków, Straszkówek, Wólką, [illegible], Zalesie × Gosławice i [illegible] w Okr: Łęczyckim, nabyte w r. 1825 [illegible] Antoniego i Zofii z Poleskich małżonków Szczawińskich, a w [illegible] sukcesorów po Józefie i Helenie z Polewskich małżonkach [illegible] – w całości [illegible] na Rzgowie w r. 1825. żyta kor. 94 – pszenicy kor. 27. w Straszkówku żyta kor. 66. [illegible] kor: 19. w Straszkowie żyta kor 26. w Wólce żyta kor: 69 pszenicy 10. [illegible] 314.
× 617 dobra [illegible] i [illegible] w Pow: Gostynińskim (przynależność część Słępowa – × część wsi Łosiny Lit. A i B. w Okr: Brzezińskim nabyta w r. 1824 do Benedykta Gostkow[?] umarłego d: 24 Lutego 1824.
618. w Rzgowie [illegible] ur. r. 1825 [illegible]
619. dobra Trojanów, Władysławów i Kęthowice położone nad [illegible] o m. 7 od Warszawy pod Miastem Sochaczewem, mają [illegible] z [illegible] folwar, gorzelnią a [illegible] (1825) [illegible] propinacyą

× 620. w Mazowieckiem były w r. 1825. kwiaty ewangelickie w Nowogrodzie nejw ... w Dąbiu w Wielkiej Brzezinie, w Tomie, w Babiałce. —

55

621. ~~Krzywosądzka~~ ~~była~~ Za Starostwo Rypi pobierała (w r. 1825.) Wojewodzina Łącka kompetencyę w kwocie Złł. 12249. g. 14 rocznie — Złł. 2013. rozp.

622. Za Starostwo Liwskie pobierał w r. 1825 kompetencyę Hrabia Lanckoroński po dni życia Maryanny Grabianczyny między uprzywilejowanymi przeznaczonych po Tadeuszu Grabianie Staroście Liwskim —

623. Ziemie ~~...~~ prawdopodobnie ... (w r. 1825.) kompetencyę aż do śmierci Domaryusz i Anna z Mokronowskich Mirdeckiej

× 624. Ustawa ... pamiętna ... Leszek plomy ...

~~625. w Lesznie ... ... Jana Epsteina~~ (1849)

× 626 w M. Opatówku istnieje w r. 1849. fabryka sukna Adolfa Gottliba Fiedler wyrobu ... do swego postawów, wytwarza tylko wiele wybornego sukna, od którego znany nie tylko w tutejszym Kraju, ale nawet w całej Rosyi.

627. Starostwo Złotoryjskie przeszedł mocą przywileju Królew.: d: 7 Lipca r. 177 Antoni Mokranowski. —

628. wieś Orszymowo posiadał Starosta Szymanowski i Sukcessorowie jego prawem emfiteutycznym od 18. Marca 1762 r. do 15 d. r.: 1839.

629. Za Starostwo Niszawskie pobierali wraz w r. 1825 Serapion Sokołowski i żona jego Rozalia z domu Poniatowska kompetencyę aż do ... Staroczyt dni obojga małżonków — kompetencyę Złł 483 rocznie.

630. Za Starostwo Grotnickie w Województwie Lubelskiem od dnia ... podkomorzego Franciszka Kuszczyckiego ... podkomorzego Ziemi Chełmskiej pobierali kompetencyę tenże sukcessorowie Jerzego Sokołowskiego Złł. 1686 g 9 rocznie w r. 1825.

631. Za dobra Łomnicy pobierali kompetencyę Sukcessorowie Waleryana Tęgoborskiego stwierdzone dekretem Król: z d: 2/14 Grudnia 1817 Złł: 18000. rocznie prawo pobierania tej kompetencyi ustało i ... z ... d: 22 Maja r. 1860.

631. Wilkanowski ... dożywocie pobierał kompetencyę aż do d: 28 Maja 1846 Złł 777 g. 21. rocznie — (1825)

632. Żołtuski Starosta ... od dnia ... Hilaryi z ... Załuskiej i po jej śmierci 50 lat — kompetencyę Złł 1536 g 20. rocznie (1825.)

633. Zaborowskiego Sukcessorowie za Niedźwiedzie na lat 50. do d: 7. Listopada 1829 rocznie Złł. 566. g 3 (1825) (czy Miedzwie)

Michał Rzyski Dzierżawca dóbr Falęt i Raszyna był Majorem wojsk Polskich

Józef Kretkowski był w r. 1825 Dzierżawcą dóbr Narodowych z przysiółkami ... Obr: ko... Piotrkowie w ekonomii ... Baskowo

Folw. Jackowice czynił w r. 1825 roczny intraty Złł: 3670

Folw. Dupliec w ekonomii Jeżewo w Gostyńskiem czynił w r. 1825. roczny intraty Złł 1811 g 15

Folw. Bożyszcze w ekonomii Radziejowo czynił w r. 1825 roczny intraty Złł 3547

Folw. Osiękowice w tejże ekonomii Radziejowo czynił w r. 1825 roczny intraty Złł 2159

Folw. Zaborek w Ekonomii Brześć czynił w r. 1825 roczny intraty Złł 2080

Folw. Grotowo w ekonomii Radziejowo czynił w r. 1825. roczny intraty Złł 6919.

w Dmosinie Pow. Rawskim ... Dziedzica ... do którego w r. 1825 należało 52 morgi gruntu

Wdowa ... z dobra między Skidałowo (1825) ... Turskiego Szlachcica. —

Zawory w Olkuskiem w terytorium ... od granicy

6 Pod Pułtuskiem i Ostrołęką są mosty na Narwi — także od Łomży i Tykocina

646. Spławność Narwi zmniejsza się od Nowogrodu idąc w górę, a kończy się w Płoskach (Płoskie [illegible] krainie Bacików – Wiatrołużkach z mostem na Narwi) niepodległ od [illegible] prawny. Koło Tykocina [illegible] bardzo obołzmiałe [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible], tylko do tego punktu [illegible] [illegible].

647. Przy wsi Zbuczynie [illegible] [illegible] [illegible] Narew [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tej wsi – [illegible] [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible] około 3. włók [illegible] – zasiano lasem [illegible] [illegible] i ostatnia tę wieś od wsypania piaskiem –

× 648. Miasto Mszczonów leży nad strugą Obrzeszą. W r. 1851. prowadzono tę wsłuchy roboty około uporządkowania zdrowia, pogłębienia i uregulowania tej strugi, budowy śluzy, bulwarków i przeniesienia [illegible], [illegible] roboty obliczone były na blisko 2600. rubli sr.

× 649. we wsi Mitorzyn do dóbr Borkowa należący [illegible] w r. 1850

650. Fabryka aruku [illegible] [illegible] tamże przerzeczny rocznie około 90.

× [illegible] gości [illegible] od [illegible] [illegible] –

× W r. 1808. Miasto Sochaczew pożarem było zniszczone –

651. Ratasie ma być wieś w Okręgu Błońskim w terytorium [illegible] [illegible] od [illegible] Modlina –

× Urzędowo ob: adr: 4124.

× W Przemierowicach lub Hamerowicach [illegible] w Opoczyńskim [illegible], drewniany w 1851 spustoszały

× odległość od Nowego miasta 1½ m. i tyleż od Drzewicy.

× W Nowym mieście [illegible] opustoszała w której w r. 1851. [illegible] [illegible] nabożeństwo –

× Pod M: Włocławkiem pobierano się opłatę Żydowską na rzecz kasy ekon: M. Włocławka przy lewym brzegu Wisły położonym w obrębie gruntów miejskich

× od wysokości Wisły strugi Rybnica do ujścia rzeki Zgłowiączka.

652. Zamość stary wieś o 2 mile od Krasnego stawu położona, gniazdo znakomitej Zamoyskich familii – która dostawszy się później Łasińskim dała początek drugiej linii i innego domu Zamoyskich początek – Vide Dufour et Bandtkie. –

653) Krasiński (Józef?) W. Oboźny Kor. nadawszy wolność swym poddanym w Zegrzu umiał zaprowadzić między niemi tak dobrą policję – że i zaradzając się szczęśliwi – i pan ich zadowolony (Carosi Jan Filip Dyr. gór. radca Stan. Aug.)

654. W Młocinach wyprawił August Moszyński Stolnik Koronny w r. 1764 z powodu wstąpienia na tron Stanisława Poniatowskiego stolnika Litewskiego – świetne ognie sztuczne – Na czele tej zgodnej elekcji i na cześć nowego Pana [illegible] [illegible] [illegible] w Młocinach [illegible] [illegible] dziwną sztukę na skale – [illegible] [illegible] [illegible] lampami i [illegible] obrazami w przeźroczach – a rozrzucane światło o [illegible] [illegible] tego miejsca, [illegible] na tę uroczystość do Młocin zaproszonych – Naruszewicz wówczas profesorem w Kollegium Jezuickiem opisał tę uroczystość w kilku wierszach.

655 wieś Pilica na lewym brzegu rzeki tejże zarzecze, o m: 7 od Warszawy a [illegible] 4 od [illegible] [illegible] – [illegible] w Kolegiatskiego [illegible] w Warszawie Nowem mieście Nr: 320.

656. Prawie 3cia część ludności Warszawskiej w czasie trwania odpustu odbywa pobożną pielgrzymkę do grobu św: Bonifacego (w Czerniakowie) [illegible] ludzi z okolicy

nad równe wielki – około r. 1502 Czerniaków mała wioseczka, była własnością Hincy, który pisał się nawet z Czerniakowa; po jego śmierci, od dwóch pozostałych po nim córek Heleny Opuchowskiey i Anny żony Jakóba z Łaszczyna Kasztelana Raciązkiego (ob: wtedy wieś pozostała) kupił tę wioskę Mikołay Milanowski za 830. kop groszy – Następnie przeszedł Czerniaków w dom Lubomirskich – Stanisław Herakliusz Lubomirski marszałek w czasie bytności swey w Rzymie (r 1687 1691.) wtórny kościół z klasztorem dla Księży Bernardynów w Czerniakowie a w r 1694. z największą uroczystością sprowadził z Rzymu relikwie i umieścił je w wystawionym przez siebie ~~ołtarzu~~ kościele; Stanisław Lubomirski umarł r. 1702. i obadwa z Synem Teodorem Wojewodą Krakowskim, który umarł r 1745. leżą w Czerniakowie (z Gazety Codzienny Nr: 132. z r 1851)

657. Dobra Świerczyn i Gałonki w okr: Brzeskim niegdyś Rocha Bogatki i Ealeny ze Kretkowskich małżonków ich – stanowiące własność prawem feudalnym na imie swoje w 1828. do Sukcessorów (wszystkich w okresie piętnastoletnim) – ~~otworzone~~ oddalone 2 mile od miasta handlowego Włocławka nad Wisłą położonego – leżą przy traktie do Izbicy, Kalisza i Poznania idącym, w gruntach po większey części pszennych – zaś w środku jezioro dość rybne, siano dostateczny dość – Bór wystarczający w 1828 do opału i wszelkich budowli – kościół parafialny i około 50 włok chełmińskich rozległości – W roku 1788 kupione były przez Rocha Bogatkę za summę znaczną 140,000. – granice pewne do koła wypadem oznaczone – od jedny strony rzeka Żytowiecka stanowi granice tychże dóbr.

658. dobra Borzyce i Chrzastowskie w Powiecie Okr: Zgierskim od Parzęczewa (w Kursz. 1828) ćwierć mil 2. wolnoty do w 1828. do Sukcessorów po niegdyś Kazimierzu Dąbrowskim.

659. wieś Starzyny w okr: Zgier: Kutnowskim w r. 1828. Marcina Wołłowickiego znaczna ziemia przesło 100 fur z ogrodem ~~[illegible]~~ dochodem, zmienny propinacyi (Kurs: 1828)

660 – ~~[illegible]~~ (Trzcianowiec, Łazany i Kłodnicka) okr: Zgierskim od M. Łęczycy m: 2 od Poddębic pod nazwą (w r 1828) należały do sukcessorów po niegdyś s.p. Kazimierzu Dąbrowskim –

661. dobra Mniszew z przyległościami nad r. Wisłą mil 6. od Warszawy na trakcie głównym Lubelsko Wołyńskim – Intrata tych dóbr w gotowym groszu składa się z propinacyi, z czynszów, z dochodu z mostu na rzece Pilicy (z ~~[illegible]~~ wydzierżawiona pod r 1828. ośminy koney 200 – ~~[illegible]~~ łąki i pastwiska obszerny, które były w r. 1828. włók 20. ośminy ozimy w oney sprzężonej. We wsi Mniszewie jest kościół parafialny, stacya pocztowa, magazyn zbożowy, dom mieszkalny wygodny, officyny, stajnie, wozownie, sklepy murowane, cukrownia, browar gorzelnia etc.

662 wieś Pluskwiny 14 mil od Warszawy. 3. mil od Łowicza (w gruntach dobrych miała w 1828. 11 gospodarstw, a gospodarstwa z gruntem dobry, łąki, las i inne wygodności – wysiewu w 1828. 76 korcy ośminy i ozimy dość różnych –

663. We wsi Młodzieszynie pow: Łowickim do P. Kurnickiego i Spółka należącej została założona w r 1854. fabryka cukru z buraków –

664. wieś Paprotnia w Sochaczewskim przy ~~[illegible]~~ trakcie bitym Kutnowsko-Poznańskim mil 5. od Warszawy – znajduje w ogólności dobre grunta i łąki dostateczne – oddalona przy tymże trakcie – Prawie przez wieś idzie Sierakach stacya pocztowa przy trakcie bitym koło Poznania w półowie drogi w półowie pomiędzy Błoniem a Sochaczewem –

665. folwark Teresin z wsią osobną Topołową, mający w największey części grunta pszenne i przy tymże trakcie bitym Kutnowsko Poznańskim: propinacyę i wiatraki –

Dobra przyległe Paprotnia i Teresin wspólny w r 1828. wysiew ozimego przeszło 300 korcy. Były w 1828. rzeczą do wydzierżawienia –

666 – W kraju dziadków wielu naszych, zaniedbany [emmatty] w gospodarstwie innych Sadów
Mostowski Minister Spraw Wewn. i Pol. wprowadził w [illegible], na pagórkach
lotnego piasku ku południowi otwartych, gdzie nasza uprawa [illegible] krzewu nie [illegible]
Sawata i biała [illegible] – zatym to [illegible] [illegible] [illegible] wiemy
a przy umiejętne i staranniejszy pielęgnowanie osiągnięto najpomyślniejsze skutki
bo po upływie 4 lat po ich zasadzeniu wygrały [illegible] najpiękniejsze winne i okry
wały się obfitemi gronami które doskonale dojrzewają – [illegible] [illegible]
ii do upowszechnienia i uprawy winnic w naszym kraju [illegible] pielęgnowaniu a
może i skutki [illegible] [illegible] przyłożyły się –

667. wieś Skulimna Łąnieza w gminie Pokrzywnickiej w P. Pułtusk: 5 m. od Warsz. a milę od traktu [illegible] Kolerskiego; pomiędzy miastami Pułtuskiem, Serockiem i Nasielskiem, w gruntach pszennych [illegible] [illegible], ~~[illegible]~~ i [illegible] [illegible] (Kurier 1828)

668. W dobr. Struzinca o milę od Warszawy położonych natrafiono 2 [illegible] przy trakcie [illegible] do Radzymina [illegible] i 2 [illegible] przy wsiach Gorzkówki i [illegible] znajdujących się (1828) w r. 1819 należały do Stanisława [illegible] (czy to ten [illegible])

669 folwark Strzyżew [illegible] Przyczyne ~~mil~~ 5 mil od Warszawy a milę od [illegible] w r. 1828 do 200 korcy wysiewu ozimego –

670. wsie Prandocin i Rzuchów każda z folwarkiem ~~[illegible]~~ w Okr. Soleckim mające w r. 1828 – 108 gospodarzy, wysiewu 400 korcy ozimego, rozległości włók 124 z lasami i łąkami [illegible] – o mil 4 do Radomia – były w 1828 przedmiotem [illegible] do sprzedania (były one [illegible] przez Rząd [illegible] [illegible])

671. dobra Stobiec w okręgu Opatow [illegible] których topograficzne i w Tabelli statystycznej opisanie było [illegible] w Gazecie Warszawskiej Nr 138. Kuryer Warsz: ~~Nr~~ 138. r. ok. 1828

672 Piluch młyn i kolendry w Pow. [illegible] gub: Warsz. w obrębie 3 mil [illegible]

673. – Przy stacji Pruszkow jest punkt najwyższy Drogi żelaznej Warszawsk. [illegible] który w tym punkcie o stop 58 wyżej położony niż dworzec przy stacji Warszawskiej, a 200 o stóp 838 niżej od punktu najwyższego drogi który przypada w blizkości Miasta Krzeszowice w P. Olkuskim ~~[illegible]~~ gruntu [illegible] położonym –

674. Na Pilicy na samej granicy wybudowany jest most murowany na linii drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej –

675 – ~~Pod Pilicą jest drugi [illegible] murowany na linii drogi żelaznej Warszawsko Wied.~~

676. W Radziwiłłowie osada [illegible], mil 3 1/2 od Grodziska, a 1 1/2 od Skierniewic a 7 1/2 od Warszawy jest stacja przy drodze żelaznej Warszaw. Wieden: klasy 3.ej

677. Warszawa wzniesiona jest na stop 237 – do 338 – stop parys. nad poziom morza baltyckiego / a w wyższych miejscach /

678. ~~Pod górą Łysica~~ Łysica i Łysa najznakomitsze są górach w kraju Łysica przednia która klasztor Sty Katarzyny położona jest na północ Krakowa – wznosi się ona na stop 1530 stop parys: nad poziom [illegible] Warszaw: a 1691 stop parys. nad poziom morza baltyckiego – zaś Łysa albo Sto Krzyska pod klasztorem [illegible] ~~[illegible]~~ wznosi się na 1813 stop nad poziom morza.

679. ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] Wisły – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Tomaszewicz – [illegible] [illegible] Wisła [illegible] w Księstwie Lubelskim w [illegible] Wisły z zachodniego stoku gory

[illegible] wzniesiony na 3650 stop par: nad poziom morza baltyckiego pomiędzy Szczyrk a [illegible] [illegible] Obserwatory Kalendarz [illegible] 1850

680. Pradła potrzebne [illegible] rzeki tegoż samego nazwiska ~~wpadającej do~~ Pradła czyli [illegible] rzeka w G: Radom: Pow: Olkuski ~~wpada~~ [bierze początek pod Samorzyca] płynie około wsi podobnego nazwiska i wpada do Pilicy – ~~(nadmienione pobocze [illegible] kilka z [illegible] [illegible])~~ [pod wsią [illegible]] [illegible] długa około mil 2! W Pradłach [illegible] [illegible] [illegible] więcej pięć myśliwy [illegible] 15000 cetnarów surowizny –

681 Samorzyce nie tylko wieś w P: Olkuskim pod którą poczyna się rzeka Pradła

682. Żwleczka ~~rzeczka~~ czyli Jerówka rzeka w P: Wieluńskim – Poczyna się około wsi tegoż samego nazwiska w Okr: Szydłowiec: płynie około Szczecina [illegible] pod Malinowym.

683. Luciąża czyli Bogdanówka ~~wypływa~~ [rzeka] z błot Grocholickich niedaleko m: Rozprzy w Piotrkow: Zabrawszy potok idący do Piotrkowa płynie w Sługocin blisko [illegible] [illegible] [illegible] Toliny aż pod Sulejów do Pilicy –

684. Utrata ~~rzeczka pod wsią~~ [illegible] ~~płynąca~~ [niedaleko [illegible]] (w P: Opoczyń[skim]) płynie pod wsią Wąsosze nad samym brzegiem Pilicy – Do tego strumyka w wodę jest obfity, aż w [illegible] głębi 125 sążni [illegible] od niego idzie [illegible] [illegible] powodzie [illegible] na [illegible] koło pod Sulejowem.

685. Wolbórka rzeka poczyna się pod M: Tuszynem w Okr: Radom: następnie w [illegible] [illegible] dwoma odnogami oblewa miasto Wolborz – Zawsze [illegible] w Piotrkowskim wpada do Pilicy – Długa mil 5. [[illegible] przeszło]

686. [Inną się [illegible]] Raszyn[illegible] w Pow: Wieluń: w obrębie 3. mil: przy granicy: od strony Prus –

687. Dobra Łęgowice w Rawskim nad rz: [illegible] Pilicy, [illegible] 2 od [illegible] miasta – [illegible] mają około [illegible]: 103 – dwa folwarki i [illegible] [illegible] – Wiadomości na gruncie u właściciela –

688. O Odpustach w Łagiewnikach blisko m: Łodzi położonych [illegible] [illegible] Św: Antoniego Padewskiego licznie uczęszczane – W [illegible] to tłumnie [illegible] [illegible] do Ś: [illegible] kaplicy – Tu była niegdyś [illegible] i tu było pierwsze [illegible] błogosławionego Rafała – a na grobie [illegible] tego [illegible] [illegible] liczne grono pielgrzymów odbywając pobożne modły (z Gazety 1851 –)

689. Jest też [illegible] drogi ~~[illegible]~~ [illegible] do Opatówka [illegible] okolica Winiary a po za [illegible] na pagórku [illegible] [illegible] lasek brzozowy. – W dni świąteczne, a szczególniej w drugi Święto Zielonych Świątek liczne się tu Kaliszanie [illegible] i potem dnia na [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] do Opatówka które to [illegible] [illegible] należą do dóbr Opatówka [illegible] księcia Józefa Zajączka Namiestnika Król: a dziś (1851) [illegible] [illegible] Jenerała Radziwiłłowskiego –

690. Pod Szczebrzeszynem nad rzeką Radomnica; a przy niej na [illegible] górze, wśród pięknego lasku i najpiękniejszego położenia, kościół, w którym słynny cudami obraz Św. Antoniego Padewskiego gromadzi corocznie po kilka tysięcy pobożnych. Odbywają [illegible] tam odpusty: Na Zielone Świątki, na Św: Antoniego, na Nawiedzenie Panny Maryi, i na Św: Franciszka – W [illegible] to [illegible] [illegible] [illegible] z wszystkich stron do tego [illegible] i cudownego [illegible] – Przy kościele [illegible] ~~[illegible]~~ klasztor OO Bernardynów – Nowd: 835

691. W dobrach [illegible] podobnie Wiktora Jeniorskiego znanego w całym okolicznym kraju z [illegible] znajomości [illegible] w urządzeniu gospodarstwa rolnego – [illegible] [illegible] w r: 1851. [illegible] wodny; [czyli port [illegible] [illegible]] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] środek transportu ~~[illegible]~~ a szczególniej zboża ~~[illegible]~~ rzeką Tyśmienicą – Wieprzem i Wisłą aż do M: Warszawy – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ i [illegible] [illegible] handlowy, znakomite Na cały [illegible] Lubartowa korzyści –

692. Tyśmienica [illegible] rzeka wypływająca z obszernego [illegible], mająca około 40. potok [illegible] – [illegible] [illegible] tylko do [illegible] [illegible] – W r: 1851. [illegible] [illegible] tego [illegible]

693. Grud. r. 1780. był Wyrwicz (niegdyś Jezuita) proboszczem kościoła S. Jędrzeja w Warszawie — Po nim wziął probostwo Xiądz Grodzicki (ob: N: 1518) [illegible]

694. Ignacy Potocki w r. 1780 był pisarzem W. Koronnym — przyjął wtedy urzędem [illegible] Collegium [illegible] — zaślubił Elżbietę córkę Stanisława Lubomirskiego Marszałka W. Koronnego (Grud. r. 1780).

695. August Alexander X[illegible] Czartoryski Wojewoda Ruski przesiedział blisko lat 50 na senatorskim krześle

696. Adam X[illegible] Czartoryski (w 1780) Jenerał Ziem Podolskich wziął w latach dziecinnych i po[illegible] potęgę domu swojego, której zdawało się że nic oprzeć się nie może w stanie — W owe czasy [illegible] jego wtedy [illegible] i [illegible] przyjaciół dla [illegible] a [illegible], Michał [illegible] Kanclerz Wielki Litewski, Wuj Króla Stanisława Poniatowskiego — i ojciec August Alexander X[illegible] Czartoryski byli ogniskiem [illegible] ogółu — W r: 1764. Xiąże Adam był pretendentem do tronu polskiego, gdy się dostał Stanisławowi (Augustowi) Poniatowskiemu. Xiąże Adam [illegible] [illegible] wszystkie [illegible] i wszystkie [illegible] ustąpił Adamowi [illegible] całą, [illegible] było, kiedy [illegible] z rozkosznych Puławach — [illegible] i tysiące osób nieznanych pciśnęło się na dwór jego — Czartoryscy [illegible] się w oddaleniu i [illegible] X
a że [illegible] przepychu i wspaniałości, w [illegible] i bogactwach [illegible] [illegible] dwór Wiedeński [illegible] się o łaskę Maryi Teresy i Cesarza Józefa II. [illegible] [illegible] na dworze Króla — brata Stryjecznego — Pierwszy [illegible] Xiężna Adamowa bardzo lubiła Warszawę gdzie po pokojach królewskich [illegible] [illegible] i ciągle [illegible] [illegible] się nie gdzie kiedy [illegible] [illegible] [illegible] w Europie nie błyszczało [illegible] tyle [illegible] królewskich — tyle [illegible] [illegible] [illegible] Xięcia [illegible] w Warszawie [illegible] [illegible] [illegible] dwór [illegible] — a Xiąże podróżował ciągle, to z Puław do [illegible], to do Wiednia gdy tęsknota [illegible] się sama, wracał [illegible] [illegible] słowa [illegible] z żoną, [illegible] [illegible] córkę Teresę, [illegible] się [illegible] w [illegible] [illegible], [illegible] szkoły [illegible] [illegible] na Podolu i Ukrainie =
Xiężna jego żona:
Izabella Fleming córka Podskarbiego W: Litewskiego, powiła Xięciu wiele dzieci, ale [illegible] [illegible] było [illegible], ale ona nierównie [illegible], a serce się [illegible] to [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] — znała ona całe [illegible] warszawy, i całe się [illegible] dochody które sobie [illegible] od Xięcia [illegible] [illegible] na [illegible] i [illegible] —

[illegible] Nr: 699

córka jego Teresa [illegible] się w r. 1780. najpiękniejsza [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] się [illegible] na [illegible] do Xięcia Lubomirskiego, [illegible] od [illegible] [illegible] (13. Stycz. 1780)

697. Massalski Xiąże Biskup Wileński w skutku nieporozumień [illegible] z Dworem Warszawskim, około r. 1773. [illegible] do Paryża i tam [illegible] [illegible] 7. Massalski i Xiąże Karol Radziwiłł Panie Kochanku Wojewoda Wileński byli naczelnikami [illegible] dwóch stronnictw potężnych na Litwie, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aż do rozlewu krwi i [illegible] [illegible] pomiędzy nimi przychodziło — W r: 1778 [illegible] się w Paryżu [illegible] się [illegible] na [illegible] — Powróciwszy do Polski [illegible] się [illegible] z Królem, był [illegible] [illegible] [illegible] ale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Tyszkiewicz [illegible] Nadw: Litew: był jego [illegible] od [illegible] [illegible], a kiedy Biskupa Massalskiego w [illegible] [illegible] się [illegible] [illegible] Tyszkiewicz [illegible] [illegible] —

698. W lasach [illegible] nad Rezowie natrafiono w połowie 18. wieku w dobr. Xięcia [illegible] Czartoryskiego – w obszernych ich lasach odkryto [illegible] w owych czasach [illegible] znaczną ilość miedzi. [illegible] Xiąże Adam Czartoryski [illegible] tam i [illegible] pod kierunkiem w połowie stycznia 1760 [illegible] zamiłowanie – i w dobrach [illegible] po [illegible] szyalnych [illegible] – W ciele [illegible] dorosłych i pięknych [illegible] na tych łowach.

699. Przeciwko [illegible] wiele i [illegible] dosyć wiele czasem poli- tycznych – Xiąże Adam Jenerał Ziem Podolskich wraz feldmarszałkiem ks. Pańskiem Austryackiego, a dziś [illegible] we francuskiej przyszło się i [illegible] Polaków wolnego Naczelnika – a z nim i [illegible] Puławy i [illegible] Lubelskie [illegible] pod berło Króla Saskiego [illegible] – Xiąże Adam nie wracał do Kraju ale [illegible] w dobrach swoich w gronie, i przeniósł się to do Sieniawy do ks. Podkom. pod Lwów. – [illegible] wrócił do Puław – Niemcy w [illegible] 1812 powrócił do Kraju i przewodził w [illegible] Marszałkiem na Wielkim Sejmie – Do ostatniej chwili życia [illegible] zachowanie swojego [illegible] i [illegible] Katolickie – w których [illegible] tak i [illegible] tutaj [illegible] Długo też w Puławach było życia wesołe i huczne – bo bywało wtenczas wiele gości, tyle wielki świat [illegible] w Puławach oprócz [illegible] Xięcia [illegible] [illegible] wszyscy [illegible] Króla Poniatowskiego, wszyscy [illegible] Jenerała, P. Zofia Zamoyska [illegible] – kiedy [illegible] i [illegible] Xiężna Izabella [illegible] przebywała ciągle w Puławach – czasami tylko [illegible] w gronie [illegible] zawsze [illegible] Puław –

Bogoźniecka [illegible] składające się z folwarku, wsi [illegible] i kilkunastu czynszowni- ków, [illegible] Brzeskie Litew: 1 mila od [illegible] a 1. 2 [illegible] od [illegible] pow: Biała – Ma ogólnej rozległości włók n: p: 45. [illegible] włók 7. [illegible] włók 4. tych dworskich [illegible] przeszło 130 – [illegible], grunt – po większej części [illegible] – są one ograniczone z dwóch stron rzekami rybnemi. Lasem [illegible] [illegible] – [illegible] przystanie, [illegible]

701. Antoni Tyzenhauz podskarbi Nadworny Litewski – mąż wielkich zdolności – Pod wpły- wem jego potężnej myśli przerodziła się cała Litwa – On w niej [illegible], twórcy [illegible], [illegible] – [illegible] – Był on synem Benedykta Starosty Żmudzkiego, wnukiem Michała Pisarza W: Litew: prawnukiem Stefana Wojewody Nowogrodzkiego, praprawnukiem Jana Wojewody Mścisławskiego – Urodził się r. 1733. – [illegible] był Podstarościm Grodzieńskim – w r. 1761 – 1767 [illegible] Grodna [illegible] – [illegible]; [illegible] podpisał dyplomat [illegible] Króla Stanisł: [illegible] i [illegible]

702. Łysa góra [illegible] góra Ś[illegible] Krzyżka – [illegible] najwyższa góra w kraju po [illegible] – bo około 1500 nad [illegible] poziom – 1 mil 8. nad [illegible] – [illegible]: 3. [illegible] r. 1851.

703. Krajowe [illegible] owczarnie [illegible] oryginalne owce [illegible] [illegible] na górach [illegible] pasą się pomiędzy [illegible] – [illegible] w r. 1850 [illegible]
(– Przegląd gospod: 1850)

704. Od Chęcin idąc ku Buskowi zmieniają się pokłady gruntu: w Chęcinach [illegible] się marmur a zaczyna się [illegible] się do wsi Skalbmierz wapno kamienne, [illegible] w drobnych kawałkach też pod [illegible] warstwą ziemi [illegible]

705. [illegible] w gruntach [illegible] na pokładach wapna, [illegible] płaskie [illegible] pokłady wapienne ciągną się aż do wsi Maryszki a [illegible] się [illegible] na pokładach gipsowych i ciągną się aż do Wiślicy – Maryszka folwark na [illegible] grunta [illegible] pokładach wapna [illegible] w kraju [illegible] do [illegible] wapna [illegible] (obacz wyż. I) [illegible] wapno to [illegible] wybornie do wszelkich [illegible] robót – obacz Nr: 3 Gaz: Handl: 1851. Nr: 7.

706. W dobrach Ruda Malenicka, Machory i Falków w Opoczyńskiem [illegible] się wapno w gruntach [illegible] czarne [illegible] doskonałe – W Machorach jest wielki piec [illegible] do [illegible] ołtarza – Okolica ta bardzo jest [illegible] pod względem [illegible] w wapno i drzewo w [illegible] lasach [illegible] – [illegible] te [illegible] to [illegible]

707. W gruncie dóbr Lubcz odkopano się w Czerwcu 1851. [illegible] ś.p. Franciszka [illegible] na [illegible] Wilkowskiego – [illegible] się do [illegible] te dobra należały z

708. Tyzenhauza najpiękniejsze prace i reformy były w ekonomii grodzieńskiej. Sprowadził [illegible] Holenderskich, Niemców i Francuzów – Utworzył w Grodnie około r. 1775 szkołę budowniczych i szkołę [illegible] – [illegible] Warszawskiego – [illegible] w Grodnie – Nakładem tego [illegible] r. 1777. [illegible] w Warszawie [illegible] Tyzenhauz w Grodnie [illegible] a Grodno [illegible] Warszawa i Wilno [illegible] dla dobra kraju [illegible] – Zamyka ten [illegible] i [illegible] 31. Marca r. 1785. [illegible] Ministrem Stanu [illegible] 52. [illegible] 1765. [illegible] Order Orła białego

709. Bohusz – Sekretarz generalny w Przemyślu – [illegible] Europie wraz z Ant: Tyzenhauzem [illegible] Jan Jakub Rousseau [illegible] filozofem Genewskim i [illegible] Tyzenhauza [illegible] do Polski [illegible]

710. Jakób Becu miał także [illegible] od Tyzenhauza około r. 1770 ?) [illegible] w Grodnie [illegible] Niderlandczyków, Niemców i Francuzów – Z tej rodziny pochodził [illegible] i profesor Uniwersytetu Wileńskiego August Becu, urodzony w Grodnie 1:3 Maii 17[illegible]

711 Narwoicz Jezuita [illegible] starszy – urzęd się około r. 1775 z polecenia Komissyi Skarbu Litewskiey (z [illegible]) Antoniego Tyzenhauza Podskarbiego Nadwornego [illegible] wiemna i w ciągu lat 3 wielki zapas od Grodna aż do Rumszyszek sprowadził, a Król Stanisław polecił pod Rumszyszkami wielki pomnik w kształcie piramidy z [illegible] wybitych [illegible] na których potomny [illegible] [illegible] napis. Napisten umieszczony się w [illegible] [illegible] – Marzenia 1781 r. (Rumszyszki się [illegible]?) Krasickiego

712. Xiążę Karol Radziwiłł Woiewoda Wileński był popularnym [illegible] nikt może w Polsce, przymioty dla dobra kraiu i [illegible] prawdziwie [illegible] Polski, tylko nie [illegible] tego [illegible] do niego [illegible] – wydał że [illegible] [illegible] się i premacy a nie widział że [illegible] wielkie [illegible] [illegible] [illegible] –

713. ~~Podkomorzego~~ Lubelskiego Staruskiego (gdy w r. 1774 sprowadzano [illegible] na Antoniego Tyzenhauza Podskarbiego Nadwornego i [illegible] się [illegible] Król Stanisław August wyznaczył [illegible] Lubomirskiego, Jozefa Zamoyskiego [illegible] i Tomasza [illegible] podkomorzego Lubelskiego do rozpoznania sprawy Tyzenhauza ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ powiedział [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~

714. Gdy na Seymie 1774 biskup Massalski Biskup Wileński przeciwko Antoniego Tyzenhauza Podskarbiego Nadwornego Litew: Szczęsny [illegible] Zaiączkowski ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ oparł się temu przykładowi, ale ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible] wszystkie przymiot do skutku [illegible] Litwa [illegible] –

715. Jozef Xiążę Massalski Starosta Grodzieński, (Podskarbi ~~[illegible]~~ Nadworny Litew:) (WW) po śmierci tego w dniu 6. Czerwca r. 1765 naszey Król oddał Tyzenhauzowi to starostwo i [illegible] od Skarbowey [illegible] dobr stołowych na Litwie, które przedtem posiadał Massalski, a Urząd ten przynosił 20,000 [illegible]

716. Bykowski Poseł Minski na Seymie Mokronowskiego (w r. 1776) [illegible] [illegible] Polski [illegible] Tyzenhauza Podskarbiego Nadwor: Litew: w [illegible] i [illegible] mowie –

717. Jozef Wybicki był (Szlachcic) w r. 1777 [illegible] od Komissyi Edukacyiney z wizytą w [illegible] Wileńskie – godny obywatel [illegible] [illegible] [illegible] W: Księstwa [illegible] [illegible] Biskupa Massalskiego i Tyzenhauza Podskar: Nadwor: Litew:

718. Kastelowski Ksiądz – Offecyał Grodzieński w r. 1779 urząd [illegible] [illegible] urodzin Króla Stanisława (17 Stycznia) [illegible] w [illegible] [illegible] ktory przypomniał na [illegible] ~~[illegible]~~ Podskarbiego Tyzenhauza i po [illegible] [illegible] [illegible] obywatel [illegible] Podskarbiego ~~Tyzenhauzowi~~ – Na [illegible] [illegible] (Antoni) Tyzenhauz [illegible] do Nieświeża a gdzie, których się [illegible], podczas 1779 [illegible] Ksiądz Kastelowski na [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illuminacyi w ogrodzie i [illegible] i [illegible] [illegible] – a Xiądz Offecyał [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i Deputatow Trybunalskich –

719. Matuszewicz Poseł Brzeski Litew: na Seymie Grodzieńskim z 1784 [illegible] głos przeciw Tyzenhauzowi Podskarbiemu w obronie skarbu i [illegible] [illegible] skarbu nie [illegible] [illegible] [illegible] Litwie [illegible] Drzewnowski [illegible] [illegible] a [illegible] i [illegible] Król na [illegible] [illegible] – W [illegible] Matuszewicz [illegible] i Brzostowski Poseł Oszmiański

720. Michał Chomiński Starosta Ruski w 1784 żonę Tyzenhauzową i ~~[illegible]~~ spadkobiercę po Antonim Tyzenhauzie Podskarbim Nadwor: Litew:

721. Ignacy Tyzenhauz Starosta Posolski – brat rodzony Ludwiki Pacowey Starościny [illegible] – był współspadkobiercą s.p. Antoniego Tyzenhauza Podskarbiego Nadwornego Litew: zmarłego w 1785 Pani ~~[illegible]~~ Chomińska, Pacowa i Ignacy Tyzenhauz byli [illegible] rodzonego brata zmarłego Podskarbiego Antoniego Tyzenhauza [illegible] [illegible] pod Num: 831 – i Num: 1214.

722. Gosław [illegible] szlachetny syn Ignacego Kraniewskiego rotmistrza Smoleńskiego który po śmierci Tyzenhauza Podskarbiego Nadwor: Litew: - zastępowany ... dnia 30. Kwietnia 1785. w Kancellaryi Grodzieńskiej złożył 7. blankietów obligacyjnych i 4. listowe podskarbiego Tyzenhauza, w tyle z podpisem ... podskarbi. ... obligi i blankiety ... i innych bez rewersów ... na własną ... o charakter ... podskarbiego ... o szlachetnym ... Kraniewskiego, ... podpisanych blankietów i uznali ... podskarbi ... w ... i summach ... pod ... imieniem —

723. Dobra Oporów i Dobrzyków nabyte w ostatnich czasach do ... (w Oporowie) ... w r. 1851. Tomasza Orzelski

724. Rzączyński Jezuita w Historyi naturalnej Krol: Pol: wydanej r. 1742. mówiąc o bursztynie: ... iż w ... przy wsi Wierzchocinie w Woiew: Inowrocławskim wykopano ... bursztynu ... zaraz nie poznano, i ... go pod ..., ... chłop ... kawałek ... dzięki, ... iż to był bursztyn, a ... wsi Chrząstowski, ... w Gdańsku 4000. ... — ~~[illegible]~~

725 Za rządu pruskiego w r. 1796. rozpoczęto pierwsze poszukiwania i kopanie bursztynu ... w Lasach pod Wolkowem, niejaki Wolgram de Voza, podobno ... chciał się wzbogacić wynalezieniem skarbów bursztynowych ...

726. Jeszcze za rządu pruskiego poszukiwać i kopać zaczęto bursztyn w Powiecie Pułtuskim w wsiach prywatnych Zabiele, Mamienie i Chełchy i w gruntach wsi rządowych Rzanica, Grabówka, Wypaleniska i Gutowa, następnie w r. 1806. po wsiach prywatnych Pruszyńskiego: Pierackie i Grabowo, a w r. 1809. rozpoczęto kopalnie pod Ostrołęką —

727. W gruntach wsi szlacheckiej Zebry, Zwierzchlas, ... bursztyn który ... na swych gruntach kopała —

728. Bursztyniarnie ... w Wsiach ... Ostrołęckiej to jest na polach i Lasach ... do miasta Ostrołęki w ... mil 6. ... około wsi Wolkowo ... od r. 1800 ... były w ...

729. We wsiach ... Rzanica, Gutowo i Wypalenisk znajduje się bursztyn który od r. 1817. ... — Bursztyniarnie te ... były od ... w ...

730. Na polach wsi Surowego w r. 1821. znaleziono sztukę bursztynu ważącą 6. funtów, ... została za Złp: 3000.

731. W gruntach wsi Zabiele wielkie znajduje się bursztyn — W r. 1818. ... znaleźli ... bursztynu wagi 6. funtów ... za Złp: 1800. a ta sztuka ... w Gdańsku za ... 5400. —

732. W gruntach wsi ... bursztyn — ... iż ... sztukę bursztynu ważącą 3 funty —

733. Dobra Topola w okr: Stopnickim o pół mili od m: Stopnicy, 2. od Wisły i ... mila 1. od Buska — ... Stopnicko-Buską — ... 20. mor: 26. ... — w tych ... gruntu ornego dworskiego ... 168. m... Lasu (1851) 11. ... gospodarstwo ... 8. ... 18. ... — ... Stopnicko-... — ... w ogrodzie angielskim, ... — Zabudowania gospod: murowane i drewniane w najlepszym stanie — ... w r. 1851. na Złp: 90,000 —

734. W Łazienkach [illegible] w r. 1851. stary drewniany w którym Piotr Wielki odwie- dził Hetmana Pocieja — Poprzedniego [illegible] r. 1851. [illegible] w którym ten znakomity gość przez parę godzin przebywał pod [illegible] polskiego [illegible] — Gdy Hetman W. Litew: hodre [illegible] [illegible] w [illegible] wielki monarcha, w czasie krótkim, [illegible] Pocieja [illegible] w krótkim czasie wygodniejszy piękny pałac w Rożanie — Dziś (1851) i Łazienki i Rożanka [illegible] Hr: August Zamoyski ([illegible] pałac [illegible] wyrestaurował i przyozdobił ob: Zamoyski August hrabia.) [illegible] widok [illegible] rozsiany na wszystkie [illegible] nad Bugiem — [illegible] na wzgórzu ocienione lasami, na [illegible] miasto i na wysokiej wieży orchowieckiego kościoła.

735. Księżna Jabłonowska Wojewodzina Bracławska, pani wielkiego serca i rzadkiej przy- miotów przyjmując córek około Św: Wojciecha (pielgrzymów z Siemiatycz) do Krakowa, stu- diowała sprawy i prośb swoich chłopków, zakładając się, iż powiada jeden z dawnych prawny, z wielką dla nich pomocą. — Ign: Krasicki [illegible] piękne [illegible] w tym względzie wyraził: Gdzie Wisła płynie Krynicą wąskim a głębokiem,

Tażsama pani w Krakowie, która i w Wysokiem.
wszystkim chłopom, mieszczanom, tego [illegible] i [illegible]
Także mają Wysokie, Kock i Siemiatycze (Tu mowa o Wysokiem Litewskiem

obacz Starożyt: polsk: Łoza 2ᵒ. Str: 1169) Tamże [illegible] jest [illegible]: [illegible] Ustawy [illegible]: Inne Mu [illegible] dobr moich, przez [illegible] Jabłonowską, Wojewodzinę Bracławską Drukowane w Warszawie r 1786. [illegible] dopiero umarłej z [illegible] najmożniejszy troskliwie wykonywała ta zacna matrona, obywatelski [illegible] —

736. Dobra Pomorzanów z [illegible] składały się [illegible] przeszło 15. folw: wsi i przyległości. — i były [illegible] własnością Tyszkiewiczów: Wartość ich wówczas wynosiła dolarów 6100000. czyli [illegible] 600, 000. Pomiędzy [illegible] [illegible] tej rodziny [illegible] — Lecz nad Niemnem naprze- ciwko [illegible] brzegu wznosi się piękny pałac dawniej siedlisko Hrabiów Tyszkiewi- czów [illegible] ob: 785.

737. Stanisław Konarski wyśmiewszy na scenie polskiej najlepsze sztuki teatru francuskiego, napisał oryginalną tragedyą pod tytułem Epaminondas, — obacz N: 742.

738. Rzewuski który umarł Kasztelanem Krakowskim, wiele razy do Tragedyi z dzie- jów polskich, to jest: Śmierć Żółkiewskiego i Władysława pod Warną (ob: Tom. [illegible] 752.

739. Franciszek Bohomolec miał dobre przedstawienie komiczne: [illegible] [illegible] wesołości i żartami; przeznaczone dla zabawy i ćwiczenia młodzieży, na publi- cznym teatrze nie były grane. obacz Kronika [illegible] 1774.

740. Bielawski pierwszy napisał komedyą pod tytułem: Natręty i bez chluby mógł się nazwać Tespisem polskim. — W [illegible] na Schaluzy Benedykta Hulewicza, tak się on [illegible] umowie: [illegible] [illegible]

„Potomnym [illegible] i z przeciągiem wieków,
„Tym będę u Polaków, czym Tespis u greków!"

741. W końcu 18. wieku z [illegible] gustu do teatru, [illegible] się pokazywać i doskonalić u nas talenta teatralne. Wan [illegible], Pierzyńska w rolach kobiet: PP. Owsiński, Świerzawski, w rolach męzkich, zostawiły odłączne okłaski —

742. Nowa literatura nasza bierze początek od reformy nauk przez nieśmiertelny pamięci godnego męża Stanisława Konarskiego — Wszystko co od tej epoki, aż do dni naszych, wyszło z pióra polskiego, do niej należy — (obacz obszerny w [illegible] o Polsce [illegible] [illegible] [illegible])

743. Józef Szymanowski znakomity poeta, jeden z pierwszych [illegible] litera- tury krajowej — Urodził się r. 1748. z Maciąca Szymanowskiego miejskiego Starosty Wyszogrodzkiego a potym Kasztelana Rawskiego — i Anny z Zurowskich. — Talenta jego [illegible] powszechny zasiew nayprzód [illegible] do Narodu zaszczycił się o nego [illegible] —

szczególnie był poważany i kochany od Xięcia Adama Czartoryskiego którego wzajemnie był szczerym przyjacielem.ˣ ~~w r. 1778 wydał piękne [illegible]~~ tłumacze-
~~Świątynia Wenery w Knidos~~. - Pisał też Szymanowski pieśni wy-
rażające tkliwe uczucia serca, lecz te od przyjaciół tylko znane, wielką
szkodą literatury polskiej nigdy na widok publiczny wydane nie były
gust do nauk a przytém [illegible] uczucia, nie dozwoliły mu przyj-
mować publicznych urzędów - Raz tylko skłonił się sprawowanie urzędu
Kommissarza Skarbowego i urzędowanie to odbył z zwykłą sobie [illegible]
bezinteresownością i sprawiedliwością, ale ze stałą [illegible] [illegible]
W r. ~~1788~~. zaś [illegible] [illegible] 1788. [illegible] [illegible] [illegible]
do deputacji wyznaczony do utworzenia księgi praw, [illegible] i [illegible]
[illegible]. - W r. 1794. oddany mu był wyrok sprawiedliwości - Zdrowie
[illegible] coraz więcej przyjmuje się [illegible] - i [illegible] [illegible] się [illegible]
słabość wydarła go naukom i [illegible] [illegible] w roku życia 52.
żałość powszechna nad jego stratą była [illegible] [illegible] [illegible]
w życia [illegible].
~~[illegible]~~ (Kraj [illegible] był godnie i [illegible] [illegible]; Literatura
polska, [illegible] znakiem czystym i wydania [illegible] [illegible], w [illegible]
oryginalnych prozą i wierszem ~~[illegible]~~ w [illegible] na wiersz [illegible] Świą-
tyni Wenery w Knidos który wydał w r. 1778.)
Zawód życia zakończył Józef Szymanowski w dniu 15 Lutego r. 1801. obacz
744. Już w r. 1145 [illegible] Opat w Lendzie - Klasztor Cystersów i pałac Opata [illegible] 759.
1850 były [illegible] [illegible] - Po upływie roku to [illegible] w [illegible] 1851. [illegible]
[illegible] [illegible] Benjamina Zaprowadził [illegible] [illegible], bez [illegible] [illegible]
[illegible] i [illegible] z dobrowolnych [illegible] [illegible] - [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ wyreperowa-
[illegible] i Klasztor w [illegible] r. 1852. [illegible] w pierwotny [illegible] [illegible]
[illegible] i że [illegible] pałac Opata na szpital [illegible] [illegible] był [illegible] [illegible]
[illegible] z [illegible] [illegible] i [illegible]
745. We wsi Trzeszkowicach pod Lublinem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dnia
22 Lipca r. 1851. w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] burzy, [illegible] [illegible]
[illegible] w ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible]
3. [illegible] [illegible] - [illegible] 3. [illegible] w domu mieszkalny a 2. w [illegible] [illegible]
[illegible] mieszkańcom tejże okolicy
746. Od Rabsztyna pod Olkusz, Bolesław, Ujków i Bukowno [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] aż do [illegible]
galmanu gniazdowe, ~~[illegible] [illegible] [illegible]~~ -
747. cała przestrzeń folwarku Lenie [illegible], ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] przerwanej
obejmująca w sobie ogólny rozległości włók nowopol: 11. morg: 22 gruntu [illegible]
[illegible], a [illegible] [illegible] [illegible] były do głównego folwarku [illegible] [illegible] [illegible] dwór
kilkanaście laty [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] folwarku Kamiennicy - [illegible] [illegible]
[illegible] budowli [illegible] tam w r. 1847 gospodarstwo [illegible] [illegible] [illegible]
748. W dniu 14. Marca r. 1801 - ~~[illegible]~~ w Berlinie [illegible] [illegible] By. Ignacy Krasicki [illegible]
[illegible] [illegible] X. Biskup Warmiński a potem Arcybiskup Gnieźnieński -
Urodził się w Dubiecku r. 1734.
[illegible] [illegible] [illegible] przez [illegible] [illegible], a szczególnie przez [illegible] [illegible]
i [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible]. [illegible] o nim

przekład Biskup Albertrandi w swojej mowie mianej na pochwałę Krasickiego:
Zapomni potomność że był Biskupem, Arcybiskupem, Xiążęciem, ale czytać
i wielbić będzie szczęśliwego pisarza i mistrza poezy – obacz Tradycyjnego pod N: 790.

749. Tadeusz Czacki znany jest cały powszechności z bystrości i dzielności, z nadzwyczajnej
pamięci, z obszernej erudycyi i niezmęczonej żadnemi trudnościami pracy.
Były w każdym rodzaju Nauk szczególnej starania swoje prawiąc [illegible]
oczywistymi – Obacz pod 795: Ksiądz za małżonkę wziął Dębińską siostrzenicę Olbrzymskiego

750) Stanisław Kostka Potocki – mąż znakomity w naukach, mówca który z tak
świetnym po tyle razy na obradach, na obradach narodowych był słyszany: który
często nawet nieprzygotowany, najpiękniejszej wymowy, najważniejsze kwestye rozbie-
rał, gdzie rozkazywał się zdania, wzruszał, przekonywał, zadziwiał – Autor przeję-
tych Mokronowskiego (przed r: 1801); i wielu dzieł ważniejszych) który też przybrany (do Grzegorza

751. Józef Szymanowski miał imię ale który (*po rozdanych · inaczem Jedlno dawne imię zwane albo Jedlno* [illegible] ~~albo~~ Grochu) i
gdzie mieszkał matka staruszka z Wilkoryjem Drzie) – Tam bawił się gospodar-
stwem, najprzyjemniejszem a cichem – tam uczymuwał się twarzy poddanych – Dom jego
ogród ~~[illegible]~~ który tak smakownie przyozdobił ~~swój~~ swojej, świadczą to *[illegible]*
wymalowane ~~[illegible]~~ miało dla Szymanowskiego ten wdzięk który mu ~~[illegible]~~ karała spokojnym
wdrowi, co z sobą, co z natury nie umiał – Skrawiący dni miłości ojca, aby
cel swe starania ku czułości matce, który wszystkie ozdobianiu nigdy nie
~~[illegible]~~ porzucił, gdzie ona wśród dzieci [illegible] pułobnych przeszło starość szczęśliwy
umarł Ten korzenny –

752. Pisma dramatyczne Wacława Rzewuskiego były tylko zrobione dla zabawy
ale na żadnym teatrze nigdy nie grane – Pomimo doskonałości w czystym polskim
wiersze szanuje dla wielkości geniuszu i sławy autora –

753. Wierzy równie znany z obszerniej nauki, jak z prac poświęconych przez
lat kilkanaście przy Akademii Krakowskiej i Komisji Edukacyjnej w dziejach
potomne panowanie Stanisł: Augusta

754 Stanisław Konarski który pierwszy uderzył na potworny styl gustu,
podał prawidła i wzory dobrego stylu i przepisał porządek nauk który się
nauczyciele tego zgromadzenia trzymać byli powinni.

755. Dawniej odbywały się ~~[illegible]~~ *do czwartkowego* jarmarki i targi po wsiach tutejszych: Osięciny,
Słomczynie, Poświętnem, Baddrzychowie, Miedźniewicach na których wszelkie
produkta sprzedawane bywały – odbywanie tych targów od r. 1820. zabronione zostało
w Miedźniewicach odbywa się co rok 10. odpustów po 7 dni trwających

756. Dobra Mdoczny składały się w r 1819 z folwarków Mdoczny, Lask (*urzędowe*) wsi rządowej
Mdoczny, Burakowa małego, i wielkiego Węglewicy niemniej folwarku Łomiancki
wsi rządowych Łomianki i Kiedpinka w odległości 3/4 mili od Warszawy
przy trakcie do Wisły – w r 1819 były *[illegible]* wydzierżawione na lat: 653, 694. otaczane
i sprzedane przez prokur. Augusta w drodze działowej spadku pomiędzy Sukcessorami
między Karoliny z Pothsów pierwszego szlubu Pfeilchtowej powtórnego zaś Leona
Czarnoty Boiarskiego małżonki – a to końcem zrobienia działów pomiędzy
wspomnianemi sukcessorami którami są: Eugeniusz Pfeil alias Pheill (obacz
Herwiet szlachty – i następnie (1819) Rzecz[illegible] to Jest Maryanna Leontyna córka
i Ludwik Leonpoia *Boiarski* Syn (ob: spis szlachty)

757. w Zarzęcicie Warszawskiej nabyte w r. 1819 folwarki Ząbki, Kamionek, Zieleń i część Bródna

758. Dąbrowniecko nadane do przywilejów od Królów Zygmunta 1. i 2. nabyte a przez Zygmunta III połowiczkowych odebrano się dwory 7. [illegible] –

759. folwark Mistrzewice, nabyty w r. 1819 i 1820 do Ekonomii koronnej [illegible]

760. Chmiele Wielkie i Niedzielska w Obw. Gostyńskim. [illegible] w 1820. Józefa dobra Chmiele [illegible] folwark Zabłockiego

761. dobra Świniary nabyte w r. 1820. Świniary z dworem 5 folwarkami i wsią [illegible] Świniary, Mikowice, Węgrzynka, [illegible] z folwarkiem Białebłoto czyli Jakubowo z wsią tegoż nazwiska oraz kolonie: Sady, Stokowo, Kępa Bobrza i Popielarka, Kępa Chrzanek, [illegible] Niemieckie i Krzykawo – Edmunda i Tekli z Łabowskich Zabłockich w r. 1820 (z powodu [illegible]) mają obejmować przez przyłączenie około 120 włók chełm.

762/ dobra Domaniewice tudzież folwark Promnik i [illegible] tegoż [illegible] obejmowały w r. 1820 [illegible] włók chełm. 82 morg: 22 pręt. 285 – W Domaniewicach [illegible] i gruntów [illegible] folwark Bielany obejmuje włók chełm. 64 mor: 27. pr: 156.
3/ folwark Mystkowice [illegible] włók chełm. 60.

763. dobra Osowiec i Świerże w Obw: Rawskim obejmowały w r. 1820 [illegible] włók chełm: 40. mor: 15. pręt: 268 – odległe są od Warszawy mil 12 od Rawy [illegible] od [illegible] Pilicy mil 2. obfitują w [illegible] obszerne [illegible] lasy i [illegible], [illegible] pewne i [illegible] byty przez [illegible] do publicznej licytacji [illegible] 130,797 gr 25

764. [illegible] Woli Branickiej w Pow: Łęczyckim nabyta w r. 1820. [illegible] Jankowskiego [illegible] do Anieli z [illegible] Biernackiej matronki Andrzeja Biernackiego –

765. dobra Wlazłów, [illegible] A. i B. – Pogorzew i Święcice w okolicy [illegible] blisko drogi [illegible] 3 m. od Warszawy [illegible] grunta po większej części [illegible] i też [illegible] – Nabyty przez [illegible] do Masy rozbiorowej Ludwika [illegible]

766. do Ekonomii Radziejowa nabyte w r. 1820. 3 folwarki: Radziejów [illegible], Bronisław i Płowce – Summa [illegible] w owej epoce Złł. 74912

767. Marcin Łobodzki [illegible] wsi Sokolniki [illegible] (w 1820) [illegible] w tejże wsi i [illegible] w postępie [illegible] –

768. dobra Ligenice w Obw: Błońskim [illegible] publicznej licytacji dnia 17. [illegible] 1820 [illegible] sukcessorom ś.p. Jana Świdzińskiego [illegible] były od sumy 200,000 Złp. – Zawierają [illegible] włók chełm: 95. [illegible] obfitują [illegible] i lasy

769. dobra Lisów pomiędzy miastami Przysuchą i Goszczynem położone, od [illegible] Warszawsko Krakowskiej w bok mil [illegible] 4. odległych –

770/ w dobrach Sułkowskich położonych o 2 mile od M: [illegible] tyleż od Ciechanowa a o 3. od [illegible] (Powiat [illegible]) [illegible] w r. 1850. obszerne lasy w których [illegible] grube dębowe [illegible] – w r. 1851. [illegible] na [illegible] i [illegible] –

771. Dla osuszenia błota i łąk. w Prażę między Wisłą i Narwią, potworzyć wykopy, wybite zostały w r. 1820 i nadzwyczajnych równy sztuczne ponyrowały od Narwi pod Wsią Górą przez dobra Jabłonnę, Rajszew, Białołękę aż do granicy Obwodu Okszyna Powiatu Stanisławowskiego

772. Kosulna wieś w Ekonomii Uniejów (1820) w P. Kaliskim wypalona się [illegible] r. 1820. pożar, ogień przez który 25 domów mieszkalnych z wszelkiemi zabudowaniami gospodarskiemi pochłonięte zostały, a 32 familii utraciwszy wszelkie ruchomości przyszło bez sposobu do życia

773. Baruchowo i Sobolewice dobra obejmowały w roku r. 1820 powierzchni mniej więcej około morgów 3500. Kolędy do Baruchowa należące [illegible] przeszło 8 włok

774. Boczkimikule [illegible] były to dawniej przykomórek polskich na przeciwko stanowiska nadzorczego Dorzmunborskiego — Grzegorzno przykomórek w Podlaskim naprzeciwko stanowiska Niemierowskie — Ubodno naprzeciwko Białogóry w Pol: także Dubienka naprzeciwko Uładziewia. nadto wszelki wychód był [illegible] do Polskiego [illegible] dawny Dorzwolony

775. Naprzeciwko Prałatina przykomórka było stanowisko Nadzyratelskie: Dobronierskie

776. dobra Naczachów w Obr. Tomasz: oszacowane zostały w r. 1820 przez przysięgłych taxatorów na summę 116,039. złp. gr. 10 w których licytacyi w r. 1820 zawiązało się dla sprzedaży tego majątku w drodze [illegible]

777. Golędzinów część Lit. A. dawniej Golubskie zwana w wykazie 8. Min. [illegible] w r. 1820 rozległości około 140 morg: chełm:. Na powierzchni tej ziemi przestrzeń Nr: 119 - Nr: 121. Nr: 40. Nr: 48. Nr: 44 i 93 Nr: 90. Nr: 89. Nr: 94. i Nr: 87.

778. a folwarku Przysłupce Jasień [illegible] do 1820. wynosi [illegible] złotych 3630.

779. dobra Dębowa góra składały się w r. 1820 z wsi folwarcznej Dębowa Góra z wsi [illegible] z gruntami folwarcznemi Rozwiska, wsi folwarcznej Dąbrowa i kolonii w ostatnim zakresie utworzonej Baleriów nazwany od imienia Walerego Bykowskiego Rady [illegible] Naczelnego [illegible] na [illegible] Ludwika Wodowskiego [illegible] od Andrzeja Zaleskiego [illegible] prawa należący

780. Bielawa należąca przed sprzedażą w r. 1820 do Lachmanowiczów z tych Matylda zaślubiona była Generałowi Wojsk Rosyjskich Uszakowi. — Potem w r. 1821 kupiła Bielawy Hrabina Karolina z Lutzów Brunowa na publicznej licytacyi

781. dobra Zdziary do których należały w r. 1821 wieś folwarczna i parafialna Zdziary, folwark Wiśniewy i wieś folw: Godzimierz, wieś folw: Rokitnica z Nomenklaturą Bielaty, wieś folw: Jaskowice z nomenklaturą Maria[illegible] [illegible] należały w r: 1821.

782. Dobra Koziczki, Chrzanów i Zaborków w Obr: Łowickim należały w r. 1821 w massie między Bonawentury Pietrzyńskiego —

783. Opuszata czyli Opuszata wieś folwarczna składająca się z (w r. 1821) 4 części A, B, C, D.

784. Marwianka Karczma [illegible] w Pow: Maryam: płaci podatku ofiary złp: 134, gr 5.

785. Ponieman [illegible] dwór, Ponieman Ferjetka i folwark Ponieman, wsie Kretkompie, część F. Szarzyski, Nasiele, Jarwidany, Pieście, Dagnie, Kurniecie, Ktonie, dom leśny i Karczma Urosziryca — Kubilonie i Kubaklaniszki — Wysokie oddzielny z dóbr tych podatku ofiary wynosi rocznie 966 gr. 6.

786. do dóbr Urdomina należą wsi z [illegible] tego nazwiska oraz wsie Chorążyce, Ma[illegible]rówce, Wigoryny, Gumbele, Błudniki, Dzięborów, [illegible] Chorążyce (1821) [illegible] w kupnie pruskiej [illegible] do [illegible] Wartość ich w taxie pruskiej (1802) było 50,000 talarów czyli złp. 300,000.

787. Tryhorniew dobra nabywaty ochotę r. 1803. do imienia Terebecz-Skaund
jest wówczas był wielkiej sławy księgi hypotheczny talarów 40000. wyszło 24000
788. Oliwitta z przyjęciem Chrystusa albo Pełczyński w Kielcach
ma się na wsi Warszawie albo Sobolewszczyźnie + znana wtórej ofiary r. 1769. z 2
789. Adam Naruszewicz Biskup Łucki i Brzeski, sławny dziejopis i autor
historyi narodu polskiego, tłomacz Tacyta i pełen ognia poeta. ob: 802.
790. Krasicki przez swe satyry które się stały najpowszechniejszym dziełem
zdobył sobie wielką sławę; lecz szczególnie przez wybornie pisane myszeidy
jako bajkopis, autor Myszeidy i Monachomachii dowcipny pisarz Doświadczony
Stryharz i Usiągacz (umarł pod 1803).
791. Michał Gröll sławny bibliopola Warszawski w drugiej połowie 18go wieku
którego zasługi na pełne wspomnienie że przez 30. lat wydrukował
najpiękniejsze dzieła polskie, był niejako podskarbim literatury polskiej
792. Franciszek Dyonizy Kniaźnin uhonorowany wierszopis (umarł pod 1803
bawiący w domu X. Adama Czartoryskiego. Liryczne jego wiersze i opery
wyszły z druku w Warszawie r. 1787 w 3. tomach in 8°.
793. X. Dawid Pilchowski członek akademii Wileńskiej, tłomacz Salustyusza, Seneki i t.d. w r. 1802. był już w podeszłym wieku i po tym umarł. Kont: 829.
794. Poczobutt tłomacz geometryi Clairaut i sławny w Europie z
prac astronomicznych. — którego wspomnienie uwielbiać należy
795: Tadeusz Czacki były Starosta Nowogrodzki — z wielkiego względu
dla ust znakomity, raz jako uczony który większą część prac swoich oddał
historyi praw polskich i litewskich, w owe dziesiątki lat pracy, powołany całe zbierał i posiadał bardzo znamienitą bibliotekę, która do Ziemi Polskich sławy podobnej bibliotece Załuskich nie dostępowała — Przy
stosownie zbieranej biblioteki wspierany był Czacki od Króla i
Prymasa — Po śmierci tych czterech biskupa Naruszewicza, najwięcej
zbiorów zapisanie i najrzadsze druki polskie zostały się w jego ręku.
796. Towarzystwo przyjaciół nauk zawiązane zostało w Warszawie
przez starania uczonych Tadeusza Czackiego, Albertrandego, Stanisława
Potockiego, Stanisława Sołtyka, Franciszka Dmochowskiego — Celem
jego było utrzymanie starożytnych zabytków języka dziejów i literatury
Przyjęło nazwę towarzystwa przyjaciół nauk.
to Król przyjął pod swoją opiekę, uprzywilejował mu jednak przybrać ...
postać akademii — X. Albertrandi ... autorem
797. Mowy Albertrandiego pełne ognia godne są ... pełno w niej
ognia, jak tylko w młodości może.
798. Kitczewski najwyższy urzędnik ... od wstąpienia na tron
Stanisława Augusta Kawaler orderu S. Ludwika.
799. Piotr Kniaźnowski ... i Orlando szalony w języku polskim ...
... pierwszy był pióro — Doskonały ...
wspomniany ... Jowialem
w świecie Zwolenskim ... grobowy ...
... Adam Naruszewicz Kont ... 1826.

800. Franciszek Zabłocki Xiądz – niegdyś Sekretarz Komissyi Edukacyjnej, wielką sobie zjednał miłość u publiczności Warszawskiey przez swoie Zabawne [illegible] które się mieszczą w tak nazwanym polskim Teatrze drukowanym we Zbiorze Warszawskiego Dufoura w 56 tomach – Po upadku Rzeczypospolitey postrzygł się Zabłocki na Xiędza w Rzymie i został około r. 1800. proboszczem [illegible] na Czerwińskiey w Augustowiey – w późnym wieku oddawał się więcey eksperymentom chemicznym aniżeli literaturze –

63

801. (801) Jeśli to prawda co mówią o Orzechowskim powiadają iż się w Wojsławicach pod Lublinem urodził, tey zaś dobra potem [illegible] Lublinowi i kalwinom [illegible] – To tylko nam oznaymuią iż [illegible] Xiężom i [illegible] [illegible], [illegible] i stąd się powodem do [illegible] [illegible], [illegible] się [illegible] i te [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] dwóch [illegible]
[illegible] wydaiąc się pismami politycznymi, [illegible] które mu [illegible] imię Cycerona Polskiego

802. Adam Stanisław Naruszewicz urodził się dnia 20. Października 1733. r. z Jerzego i Pauliny Abrahamowiczówny Naruszewiczów Łowczych [illegible]

803. W r. 1851 Rada Administracyjna [illegible] darowizny tytułem [illegible] dla PP. Sakramentek w Warszawie Summy rubli 1350. a mianowicie rs. 900. z kapitału większego rs. 2400 na dobrach Laski w Dziale IV. pod Num: 11. zahypotekowanego i Summy r: s: 450. na tychże dobrach przez Grzegorza [illegible] oney dobra właściciela zahypotekować się mającey, przez Aleksandrę – Eufemię Grzegorzewską uczynioną i przyjęty –

804. Dobra Miszewko – Stefany Strzałkowskie w Pow: Płockim, 9. wiorst od Płocka 3. wiors: od Wisły, zawieraiące przeszło 38. włok nowopol. w glebie pszenney, z lasem brzozowym i olszowym (1851) z [illegible] odpowiedniemi – wydane [illegible] w 1851. – 200. [illegible] – W dobrach tych znaydnie się [illegible] [illegible] –

805. W dobrach Wielka wola pod Opocznem o 4. m: od Starey Skoli [illegible] w Przyłęku, a o 2. od [illegible] [illegible] [illegible] znaydnie się glinka ogniotrwała [illegible] [illegible] i na porcelanę [illegible] a której rozbiór chemiczny przez [illegible] professora Zdzitowieckiego w Bibliotece Warszawskiey w Numerze z Mca Stycznia 1847 [illegible] zostałe –

806. Zakrzewek [illegible] dobra w okr: Kraśnickim nad r: Bystrzycą – W r: 1845. wydzierżawione [illegible] przez Bank Polski – Dziennik ich ustanowiony był do Urzędu publiczney na Rs: 171,683 kop: 10. czyli Zł: 1,144,254. – [illegible] [illegible] – [illegible]: wynosiła Zł: 220000. Zł. – [illegible] [illegible] nie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] P. Gintoft b. uczniowi szkoły [illegible] [illegible] [illegible] 50000. Złot: – r: Bystrzyca [illegible] [illegible] obszerny [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] maiące 240. włok [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] w całej [illegible] w r 1849 [illegible] [illegible] [illegible] dla [illegible] [illegible] o mil 4. od [illegible] Wisły [illegible] [illegible] do 3000. [illegible] [illegible] W r. 1850 [illegible] w tych [illegible] 30,000. sosen do [illegible] i [illegible] z [illegible] w [illegible] lat 12.

807. Popkowice dz: w 1850. [illegible] w gruntach gliniastych urodzaynych, [illegible] z [illegible] ogrodem, owocowym, oraz drugą [illegible] [illegible] i [illegible] co sprawia [illegible] widok i [illegible] – [illegible] X: Morecki [illegible] w r 1850 na [illegible] [illegible] drugi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obszerny opis [illegible] [illegible] w Num: 1. Gazety [illegible] 1851 pod art: [illegible] na gospodarstwo krajowe – ob: Not: 1345. [illegible]

808. Maruszew w gruntach [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bo [illegible] w r 1850 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tak jak w innych okolicach nadwiślańskich.

809. Drzewica gniazdo familii Drzewickich – W r. 1698. [illegible] była [illegible] dobr Drzewicy przez Jana i Jerzego braci Drzewickich na rzecz [illegible] Drzewickiego [illegible]

(Drzewicy) brata swego - który także był Drzewicy. Dobra: Miasto Drzewicę z Wsiami Jelną, Bieliny, Dąbrówka i Złotkę Jurce i Mate ... odstąpił - w r. 1638 ~~...~~ ... ~~[illegible] był dobr Mamuwie Niborskiemu.~~

810/ Mikołaj Wolski urodził się w Litwie 1762 r. w ... kondycyi obywateli był członkiem Deputacyi Litewskiej, wyznaczony do układania nowego prawa cywilnego i kryminalnego - co dowodzi jak wysokie miano o jego talentach wyobrażenie, gdy go do tej pracy udatnym uszczęśliwił. Wolski wszedłszy w związki małżeńskie z Ptaszyńską z Kownackich przeniósł się do dworu Pani Branickiej Kasztelanowej Krakowskiej: krótko wówczas Szambelanem Króla Stanisława Augusta - i był wielkim jego przyjacielem. Został ... prawie przy boku tego Króla aż do zawarcia jego śmierci w Petersburgu i złożył tę smutną w ... uwagi i przyjaznem towarzystwem - Po śmierci Króla powrócił do Białej ... gdzie ostatek dni swoich przepędzał naukom poświęcony w dworze Kasztelanowej ~~Hetm~~ Branickiej - Umarł w Białymstoku 1802. mając lat 40. Pozostała po nim ... zatrudniona ... Bratem ... w 20000. ... r. 3000 ...

811. Ksiądz Antoni Kamieński Kanonik ... ... do dyspozycyi ... w Łęczycach które Rada adm. w r. 1851 zatwierdziła, a mianowicie: 1) dla kościoła par. ~~...~~ ... 1125. ... fundusz na utrzymanie organisty przy kościele par. w Łęczycach 2) organu ... r. 180 ... fundusz na utrzymanie nauczyciela szkoły 3) r. 1200. ... 4. r. 1500. na wybudowanie domu mieszkalnego dla nauczyciela i organisty i na 2 ... dla ubogich; 5. r. 900 ... fundusz na reparacyą ... kościoła - przez tegoż ... ... dla Towarzystwa Dobroczynności w Warszawie dla Szpitala Dzieciątka Jezus i dla ... ... Łęczycy - ... 4 lichtarze srebrne z ... ... dla kościoła ... Łęczycach -

812. Nakwaska Anna matronka Franciszka Nakwaskiego za ... Warszawskiego Prefekta Departamentu ... w r. 1815. ... Senatora Kasztelana urodziła się w stronach Lubelskich w majętności Gołąbie r. 1779. z Stanisława Krasińskiego Instygatora koronnego i Franciszki Mikorskiej Kasztelanki ... Z mężem przeżyła w szczęśliwym związku ... prawie. - Epoka najpiękniejsza Warszawy była najświetniejszą w jej życiu - Dom Nakwaskich był ... dla ... ~~... Anna Nakwaska ... ... wykształcenia~~ ... ... i ~~...~~ ... towarzystwa ... Anna Nakwaska ... ... (w r. 1831) ze stolicy ... ... przeniosła się do majętności w Małej wsi ... w gub. Płockiej - Znana jest Anna Nakwaska w zawodzie ... jako autorka ... ... Warszawskiej i ... ... Pamiętników i listów do ... ... Warszawy w czasach ... -

813. Za Jana Kazimierza Szwedzi wygodnie ... w murach Warszawy a ... Czarniecki ... ... i Szwedzi oddali ... miasto - W r. 1794. Warszawa otoczona Prusakami i Rosyjanami ... ... 2 miesięczne szturmy. a ... ... Warszawy - ... ... (godny ...) ... ... - ... ... roku 1809. ... ... byli w Warszawie a ... ... grom ...

814. Po oddaniu tryumfalnem Wasila Szujskiego Cara Moskiewskiego obranego Zygmuntowi III Królowi na Sejmie w Warszawie d: 29 Paźdz. 1611 przez Hetmana Koronnego Stanisława Żołkiewskiego, który wojska wielkie Moskiewskie pod Kluszynem porażonemi, z całą Moskiewską potęgą, Cara tego przywiódł, odprowadzono go potem z bratem jego na zamek Gostyński na więzienie i tam w kilka lat pomarli — Ciała cara samego i brata jego Dymitra z Gostynia Król Zygm: kazał do Warszawy przywieść i tam wymurowanej kaplicy nad Krakowskiem przedmieściem przeciw kamienicy [illegible] która potem była oddaną XX. Dominikanom Obserwantom pochować — Ale w r. 1637 te ciała albo kości, posłowie Moskiewscy u Króla Władysława IV. wyprosili, i z wielkiemi ceremoniami z grobów dobywszy, do Moskwy zawieźli —

Na kaplicy przeszłej wzmiankowanej Szadedrowiania takowy był napis na marmurze:

„Po zwyciężeniu pod Kluszynem wojsk Moskiewskich, po obięciu
„poddanemi się stolicy, i po powrocie unii Rzeczypospolitej Smoleńska
„Wasila Szujskiego W. Księcia Moskiewskiego, i brata jego Dymitra Hetm:
„wziętych w placu prawem wojennym zabrawszy, i pod strażą na zamku
„Gostyńskim osadziwszy, gdzie też Bogu ducha oddali, pamiętny na ludzkie losy, zwłoki ich dostępu tu miejsca przeniesie, i chcąc aby za jego
„panowania nieprzyjaciół nawet ciała i kości, co niesprawne łaska [illegible] [illegible]
„przytulszenie, nie zostawały bez pochowania, w wystawieniu tym
„przez siebie na pamiątkę wzięcia. i potomnym wspomnienie ustawić kazał — Roku od narodzenia Chrystusa Pana 1620 — panowania
swo'w Polsce 33. w Szwecyi 27.

815. Xiądz Liesganig (z Wiednia) kiedyś Dyrektor — (Jezuita) wyrobienie karty wspaniałej nowo zacznionej był wspomniany przez rycerza budowania przewiezionej teyże Wil. gryf. Gallicyi i Lodomeryi pomiarze Gallicyi — w skończeniu karty wspólnej Gallicyi [illegible] przewięcut czasie astronomii praktycznej z [illegible] [illegible]

816. Caspari Xiądz był następcą Xiędza Liesganiga przy pomiarze Gallicyi — zostawiony [illegible] wiadomości swoich dostatecznie znany.

817. Łysogórski Xiądz Jezuita — astronom — profesor Lwowski — obserwował zaćmienie słońca w r. 1764. dn. 1. Kwietnia — Był on uczniem P. Hell astronoma przy obserwatoryum Cesarskiem w Wiedniu —

818. Kloszewski i Jastrzębowski Xięża Jezuici Polacy — bawili przy Xiędzu Liesganigu kiedy był Dyrektor budowania i pomiarów astronomiczno-trygonometrycznych Gallicyi przewiezionej wtedy, dla doskonalenia się w astronomii praktycznej.

819. Jan Śniadecki znany w matematyce biegły i najdokładniejszy astronom w swoich obserwacyach. Doskonalił się w Getyndze i Anglii; w [illegible] astronomicznych był uczniem sławnego Cousin w Paryżu. zwiedził Francyą i Anglią a w r. 18 paźdź. 1803 był mianowanym Xięgą [illegible] matematyki i astronomii w Akademii Krakowskiej, gdzie [illegible] wybornych obserwacyi [illegible] astron

820. Michał Gröll był światłym ale nie uczonym człowiekiem, z tych to wieków księgarz który z widoków handlowych [illegible] wybór [illegible] drukarnię i księgarnię, kupował, sprowadzał, drukował i [illegible] i przedawał książki [illegible] i po [illegible] krajowych przyłożył się do rozszerzenia oświaty w kraju naszym.

821. Skrzynsko piękna majętność niegdyś Jenerała Małeckiego zmar[łego] około r. 1843. Dziś (1851) własność [illegible] Maszkowskiego (ormiańskiego) w dobrej glebie i w rozległych [illegible] zwyczajnym [illegible] murowany a dwór [illegible] [illegible] na [illegible]. [illegible] przy trakcie głównym Szydłów-Wolyński od Opoczna [illegible] na wyniosłej górze.

822. [illegible] główne miejsce dóbr niegdyś Jenerała Małeckiego z pięknym pałacem i ogrodem w rozległym położeniu i dobrej glebie nad rzeczką małą – [illegible] pod miastem Skrzynnem.

823. Skrzynno dawniej miasteczko niewielkie na trakcie głównym Wolyńsko-Szydłowskim [illegible] i Opocznie [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] – przy nim [illegible] przy trakcie piękny dwór murowany z obszernemi zabudowaniami gospodarskiemi, która to posesja należała dawniej do [illegible] (1851) do Franciszka Radkolskiego [illegible] Obw. Opoczyńskiego (1834) – cmentarz murowany.

824. Wieniawa [illegible] (1851) przy trakcie Wolyńsko-Szydłowskim [illegible] między Skrzynnem a Wolanowem z kościołem murowanym przy którym [illegible] pomnik z kazalnicą [illegible] który [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] dni – Pierwszy [illegible] lat 75 [illegible] Urzędy Obywatelskiemi, [illegible] pełne [illegible] dnia 26 Marca 1832. Druga 1. Lipca 1840 [illegible] oddała – Sama wieś [illegible] zabudowana – [illegible] na obszernym stawie –

825. [illegible] z kościołem drewnianym – Most na strudze [illegible] [illegible] opłata [illegible] 4. – obszerne [illegible] – grunta [illegible]

826. [illegible] – wieś zawsze w dobrym gruncie – dwór z obszernym ogrodem [illegible] i angielskim –

827. ~~[illegible] – [illegible]~~ Stawno i [illegible] ([illegible]) [illegible] zawsze przy [illegible] – do [illegible] [illegible] – dwór – grunta dobre

828. Michał Ogiński Hetman W. Lit. zmarły na początku 19go wieku – [illegible] [illegible] kanał [illegible] imię jego noszący, który [illegible] rzeki [illegible] i Jasiołdę, z tych pierwsza wpada w Niemen, druga w Prypeć: tym sposobem [illegible] połączone morza Czarne i Bałtyckie –

829. Dawid Pilchowski [illegible] w Akademii Wileńskiej, członek [illegible] Warsz: przyjął [illegible] zakonny podobno w r. 1804. był biskupem, Sufraganem [illegible] [illegible] i [illegible] w [illegible] i [illegible] [illegible] się w Rutkiszkach [illegible] [illegible] między [illegible] (podobno w [illegible]) r. 1735. – ~~[illegible]~~ gruntowne i obszerne wiadomości [illegible] obejmujące [illegible] [illegible] z [illegible] [illegible] połączone [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] którego [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] –

Czarn aleksandra [illegible] [illegible] ego [illegible] go orderem –

830. Nosielna wieś dobra w Okr: Radziejow: mające kontyngens około włok 128. miary nowopol:

831. Berend-Henryk Tiesenhausen, Sędzia Ziem: Rady Tajnej Pawła Tiesen (Pan Wezyrski) hausen (1851) nadaniem z d: 27. Kwietnia 1759. r. przez Franciszka Czarna Rzymskiego wyniesiony był wraz z potomstwem do godności hrabiów Państwa Rzymskiego który to tytuł [illegible] ~~zm~~ nowo i w Rossyi ponowiono Cz: Cz: T. Pawłowi Tiesenhausen i Synom jego Alexandrowi – Edwardowi, Pawłowi – Ferdynandowi, Hansowi – Henrykowi Piotrowi

832. Biłgoray niewielkie miasteczko w Lubelskiem między Szczebrzeszynem i Tarnogrodem; leży nad małą rzeczką płynącą do Tanwi [illegible] wśród obszernych lasów, niedaleko od tak zwanej puszczy Sołokiej i [illegible] klasztorem słynącego cudownym obrazem Ś. Magdaleny. – Mówią że miejsce całe puszczy od Szczebrzeszyna aż po rzekę San, należało do możnej rodziny Gorajów – Szczebrzeszyn był ich siedliskiem; i utrzyli miasteczko Goray [illegible] [illegible] podania ułan z Gorajów [illegible] miał pobić Tatarów w tem miejscu – W późniejszych czasach [illegible] tej włości ~~[illegible]~~ odtworzono tu ~~[illegible]~~ osadę i ~~[illegible]~~ na pamiątkę że tu bił Goraj Tatarów nazwano Biłgoraiem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] puste [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

833. Puszcza Sołoka z klasztorem słynącym cudownym obrazem Ś. Magdaleny

834. Niedaleko od Biłgoraia leży Krasnobród z klasztorem OO. Dominikanów – W ołtarzu tego kościoła jest słynny maleńki obraz Matki Boskiej, [illegible] [illegible] laan na sośnie –

835. Niedaleko od Biłgoraia jest Radecznica wieś z klasztorem OO. Bernardynów głośnym w całej Polsce cudami Św: Antoniego Padewskiego – Który się tego [illegible] około r. 1670 Szymonowi [illegible] w lesie [illegible] do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w owym [illegible] [illegible] cudom świętego [illegible] [illegible] ksiądz Tomasz przewięd biskup Krakowski w osobie Jacka Michała –

836. Łąki Naddrwęczne (nad r: Drwęcą w Lipnowskiem) odznaczają się dobrocią siana – łąki te największy plon wydają kiedy w tych latach kiedy na rozlew rzek Drwęca ce wylewa, bo są z natury piaszczyste i suche –

837. Ptaszno miasto należało w r. 1851. do Władysława Buczyńskiego

838. Bełchatów należał w r. 1851. do Ludwika Karchowskiego

839. W folwarku Liszewo w Pow: Augustowskim: otworzony ~~[illegible]~~ i utrzymywany był w r. 1850. fabryka araku przez Ur: Przewłockiego

840. Na folwarku Motule (i gorzelnia wielka stosuje [illegible] [illegible]) w Pow: Augustowsk: założoną w r. 1851. fabryka araku

841. We wsi Rutka Środa w Pow: Łomżyń: znajduje się od r. 1835 (1851) papiernia własności Obywatela Szumowskiego

842. ~~[illegible]~~ (osada) Drobianka nad rz: Niemnem, jest papiernia własności obywatela Irulea (1850)

843. We wsi Godlewo (w Płońsku) ~~jest fabryka fortepianów~~ (1850) P. Dominik Ponczyński wyrabia w r. (1850) fortepiany, które mają kształt zgrabny i są średniej dobroci i trwałości – Wyrabia on oprócz tego różne gładkie meble pokojowe –

844. We wsi Kortowa ruda w P. Maryamp: znajduje się rudnia [illegible]
zakład ten o 2 kołach poruszanych wody ma tylko jedno ognisko do przeta-
piania rudy surowej, parę młotów i kilku [illegible] – Utrzymujący ten zakład w
r. 1850 wtoszenie na opłaty czynszu, dla tego też [illegible] zakładu tego [illegible]
w pozostałych takie [illegible] dotąd, bo [illegible] właściciel [illegible] się tego
przemysłem stanie wzrostowi tego zakładu na zawadzie. –
845. Wiadomości o stanie przemysłu fabrycznego i rękodzielniczego [illegible]
[illegible] w Gubernii Augustowskiej w r. 1850 z Korrespondenta Handlowego (1851)
W M: Tykocinie założony został w r. 1836. fabryka cukru z buraków. tu w r.
1850 czynny nie tylko [illegible] mniej [illegible] rafinera – W folwarku [illegible]
założony został kosztem Hr: Brzostowskiego fabryka [illegible] – w Pow: Augus-
towskim [illegible] i browar porteru (1850) – Papiernie znajdują się w Rudce [illegible]
[illegible] w Pow: Łomż: założona od r. 1835. druga w osadzie [illegible] w
Maryampol: – We wsi Godlewo pow: Maryam: znajdują fabryka [illegible]
[illegible] i różnych gatunków mebli pokościowych. W M: Suwałkach jest (1850)
fabryka tytuniu i tabaki –
W tej gubernii znajduje się znaczna dość pieców [illegible] mianowicie w
Augustowskim i Maryamp: tak po lasach prywatnych jak i rządowych –
[illegible] tę czynność są [illegible] tylko włościanie – [illegible]
w pow: August: [illegible] który [illegible] po całej gubernii a
[illegible] za granicę do Prus i Rosyi – Garbarni jest (1850) w tej Gubernii
166. wyprawiają one tylko skóry na obuwie, na [illegible] – [illegible]
wyroby te nie [illegible] tego [illegible] odznaczają się wyroby [illegible]
garbarni [illegible] – We wsi Kortowa Ruda w p: Maryam: znajduje się
ko rudnia [illegible], której też czynsz wtoszenie na opłaty czynszu.
846. Kilka jest wsi w Lipnowskim, jak n: p: Zarzeczewo nad Wisłą, Zał-
[illegible] i inne wzdłuż Powiatu, gdzie pszenica dobrze rodzi na roli nie
gnojonej, tylko mało [illegible]
847. Piaskowa Skała od [illegible] Ojcowa wspomniany zamek na której skale nie-
dostępny, niegdyś obronny a teraz dostępny, zniszczony pożarem w M: Lipcu 185[illegible]
[illegible] który go w [illegible] zamienił – Podobno na nowo odbudowany
został – Jest tu straszny loch w skale wykuty, [illegible] w którym Ojciec
[illegible] własną córkę za błąd młodości, głodową śmiercią umorzył! – Przed zamkiem
stoi tak nazwana maczuga Herkulesa skała wystrzelona prostopadle do 30 sążni
[illegible] a [illegible] razy tylko grubsza od góry – U stóp [illegible] płynie strumień – [illegible]
[illegible] z [illegible] – Zamek otaczają [illegible] skały pokryte lasami [illegible]
[illegible] i [illegible] które tej okolicy [illegible] nadają widok [illegible]
848. Sutoszewo wieś nierównie dłużej blisko mili, licząca 386. domów [illegible]
[illegible] się [illegible] Dolina Ojcowska [illegible] tu bierze początek [illegible] strumień [illegible]
[illegible] Prądnik zwany który [illegible] tego młynów i zakładów [illegible]
[illegible] – Przez całą tę wieś prowadzi szeroka droga – [illegible]
[illegible] i okolice [illegible] Olkuszowi [illegible] zmienny widok! (1850)
849. [illegible] ogrodem stawnym zbiorem najrzadszych roślin z [illegible]
[illegible] klimatów, a mianowicie drzew i krzewów – gospodarstwo [illegible]
[illegible] w r. 1850 tylko [illegible] – drugie w [illegible] kopulami
[illegible] jest [illegible] –

850. Iwanowice i Minoga wsie leżące w gruncie wapiennym gorzystym — Spadki wód strumieniach i nastopujących z gór, pod którymi grunta, skąd drogi twardy pełne wyborów a wąwozy i trudne do przebycia —

851. Czarkowy dobra JW. Pusłowskiego (1850). Dobra te w Kronikach podróży agronomicznych 1842–1847 i 1850 r. obszernie już opisane zostały — Niedawno dziedzic tu wyprawił grunta. Po lewej stronie tej rzeki, w równem położeniu, rośliny na pokładach głównie gipsowych kończą się nagle. Po prawej zaś, w położeniu gorzystem, nad glinka populata sandomierska na pokładach wapiennych — tu też mniej już nad gipsu a więcej żwiru. Z wyniosłych którymi położenia Czarkowy widać rozległe okolice aż tylko na kilka panów mil rozciągających się, albowiem dla urodzajności gruntu (już dawno) wszystko ze wszystkim łąki i wielkie zwody gospodarstwa które służy głównie przyczyny zakwitnięcie tu nie może — Szczególny też, bez drzewa, stan włościan nad ubóstwo, a przez niesumienie nawozu na opał i rolnictwo nie daje się tu podnieść (w tych okolicach). Dobra Czarkowy składające się z 8 folwarków, obfitują we wszystkie skarby ziemi, oprócz jednego łąki — Grunta wprawdzie tych działach, nad rzeką, leżą równie nierówne wybrane bogactwa bo oprócz wapna, gipsu, kredy i kamienia murowego, znajduje się obfitość siarka w najlepszym gatunku — Założył tutejszy dzierżawca już równie do 4000 cetnarów — Rudy siarczane kopią przy brzegach wielkiej góry od strony rzeki, a niewiadomo jakie się wewnątrz kryją bogactwa — Mają tu dalej kąpiele mineralne, do których przystępują ... wody w ... ta woda ma być zaprowadzona machina parowa — Dotąd używano jej za pomocą pomp — Gospodarstwo rolne płodozmienne urządzone przez synów dzierżawcy agronomów — Owiec wszystkich utrzymywano tu w r. 1850 sztuk 6000 — W rezydencji głównego tego folwarków Czarkowy jest pałac murowany z ogrodem i ogrodem gdzie są piękne i wspaniałe widoki na odległe widoki. Za ogrodem stał kopiec tylko teraz mniej kwadr. Hana Tatarskiego poległego tu w czasie napadu tych hord na Polskę w r: N.

852. Gradowie wieś godna wspomnienia tem, że cała prawie jest w ogrodzie — bo chaty włościan tej wsi w ogrodach z mnóstwem drzew. Grunta tu dobre i wiosną wszystkie z których obsiane gatunki stawia do opału i innych potrzeb gospodarskich.

853. Kazimierza mała w gruntach glinkowatych — zastępuje tu na uwagę plantacja wikliny i wikliny wrzosy które służą do wyplatania różnych koszyków do wozów i do ... a gruntu gatunki na sprzęty domowe i na handel do bliższych kraju —

854. Kazimierza Wielka gdzie przed 100 laty ... było las zaklęty małej bo tylko gdzieniegdzie widoczną wykonywaną, ale więcej sięgają innych w przykład z niezasłużonym ... do pobierania w przepiękne ... dostawiania materiałów drzewa których głównie ... nie dano podnieść się rolnictwu —

855. Jermanowice wieś za którą w polu wskazuje największa, na wierzchu stoją i ... niedawno odkryta — W niej znajduje się wielkie mnóstwo skał, piasków — Z tych dalej ku Szklarowie ciągnie się dolina równie piękna jak Ojcowska.

856. Grodzisk na wysokiej skale przeciwnie do Sułoszowej z najpiękniejszym widokiem na ... góry i dolinę — dalej piękna dolina Wielmoża widziana pod małą Skałą

857. Jgnacy Krasicki (Urażęa) Biskup Warmiński, mąż cnotą, nauką, grzecznością i wymową znakomity, a tyloma przymiotami Królom i Narodowi miły —

858 Maurycy Kopowski posiadał w r. 1837. zakład wielkiego pieca w Okrzeszowicach O: wsiów: Krakow:

859. Feliks Brzowski w czasie dzierżawy dóbr Buska dawniej do Klasztoru Supryanowanego Panien Norbertanek, a teraz do funduszu ogólno-religijnego należących różne budowle na gruncie i murach tegoż Klasztoru, dla szybkiego wznoszącego się wówczas zakładu kąpiel mineralnych w mieście Busku wybudował w r. 1830 (za zgodą spólnej kościelnej). Brzowski miał utrzymać budowle takowe, jako własność swoją z obowiązkiem płacenia czynszu wszystkiego z placu, tudzież wynagrodzenia wartości muru poprzednio należących do tychże budowli użytych, lecz układ ten do skutku nie przyszedł, a stąd wynikłe zapewne i spór [illegible], który Senat Rządzący wyrokiem z d. 5/17 Lipca 1848. Sądownictwo administracyjnie [illegible] własność oznaczyło Franciszek Brzowski obywatel w mieście Busku zamieszkały popierał tę sprawę —

860. Między Franciszkiem Jakubowskim a Skarbem Królestwa wynikł w r. 1840 spór o prawo kopania rudy żelaznej w okolicy Dąbrowa, Skała w dobrach rządowych Pilaszkowice oraz zatorami i utrzymywaniem fryszerki na stawie w Pilaszkowicach — W r. 1808. Adelajda Zbożenska była posiadaczką Starostwa Pilaszkowskiego

861 dobra Wierzbica skonfiskowane (w gub: Płockiej) ~~[illegible]~~ odebrane przez Bank Polski wystawione zostały na sprzedaż ~~[illegible]~~ przez publiczną licytację — przybite zostały Plus licytantowi Juliuszowi Wertheim agentowi Gildy Warszawskiej — lecz przy tem ~~[illegible]~~ nie dotrzymał warunków licytacji, przeto Skarb powrócił do własności dóbr Wierzbicy.

862 Dochody m: Warszawy w r. 1849. wynosiły RS: 819270. a tymże z remanentem z r. 1848. z wpływami umyślnemi i innemi, ogólny wpływ czynił RS: 901,210. z tego użyto na wydatki etatowe i meliorację RS: 867,080. pozostało RS: 34,130. Długi miasta wynosiły w r. 1849. RS: 3,893,385. mniej niż w r. 1848. o RS: 251,401. Na wyszlifowanie i restauracyę gmachów publicznych wydaną została Suma RS: 44587. Dla nowo budujących się udzielone były pożyczki na RS: 39,000. Ludność M: Warszawy wynosiła głów 163,304. a mianowicie: Chrześcian 120,277. żydów 43,027.

863. R: 1656. kiedy Douglas Jenerał Szwedzki po zwiedzeniu obrony Zamościa w nadziei szukał ocalenia od zupełnego rozbicia, oddział jazdy Szwedzkiej pod dowództwem pułkownika Wilson oddzielił się od głównego korpusu i gdy się Douglas tylko ku Lublinowi przeprawił się przez Wieprz pod Ujazdowem i manowcami udał się do połączenia się z resztą wojska a przyszedł dalej też srogie pożogi i mordy, nie oszczędzając ani pańskich dworów ani chat włościańskich (ubogie i małe zamoszczone)

864. Gorzków miasteczko w Pow: Krasnost: o 3. mile od Krasnegostawu w przyjemnem położeniu — kilka wsi ~~[illegible]~~ otaczających to miasteczko stanowiący jedną włość granicą wraz z Orchowcem podobnymi szkodami mających — Roku 1656. właścicielem Gorzkowa był Maciej Stanisławski Kasztelanic Sochaczewski (obacz jego biografię)

865. W Mińdrzynie dwie mile od Warszawy za rogatkami Moskiewskiemi, 5. wiorst od karczmy Wawer założoną została z początkiem r. 1852 huta szklanna —

866. w Warszawie znajdowały się w r. 1851. następujące zakłady Naukowe, pod zarządem okręgu Naukowego Warszawskiego zostające: Zakładów Naukowych wyższych: Gimnazyów Instytut szlachecki 1. szkół powiatowych 6. szkół elementarnych rządowych 14. ewangelickich niedzielnych 6. szkół elementarno-żydowskich 4. prywatnych: wyższych 5. elementarnych 9. Kont: 868.

867. Orchowiec włość w Krasnostawsk. – graniczy z Gorkowem – w r. 1646. właściciel Orchowca był Jacek Jezierski herbu Strzemię, Stolnik Nurski (obacz jego biografię)
868 Zakład: Specyjalnych: szkoła sztuk pięknych 1. szkoła rabinów 1. – Zakładów naukowych świeckich: szkół elementarnych rządowych 9. szkoła elementarna żydowska 1. prywatnych: wyższych 18. elementarnych 39. w ogóle 116. – Liczba uczących się wynosiła razem 9801. – Biblioteka rządowa 1. gabinet zoologiczny 1. gabinet mineralogiczny 1. gabinet odlewów gipsowych 1. gabinet fizyczny 1. gabinet modeli architektonicznych i mechanicznych 1. obserwatoryjum astronomiczne 1. Komitet egzaminacyjny 1. –

67

869. dobra Czarna i Żarńska dziedziczne w r 1852. Hrabiego Maurycego del Campo Scipio i małżonki jego anieli z Hrabiów Jezierskich –
870. We Wsi Cielcach pow: Kaliskim założoną została w r 1852. nowa fabryka cukru z buraków, należąca do W. Józefa Jabłkowskiego –
871. W Istawicu odbył się w obec rodziców i zebranej familii, obrzęd zaślubin panny Józefy Gadkowskiej z Panem Wiktorem, Gawrońskim – dnia 7. Stycznia 1852.
872 dobra Wałowice w okręg: Kraśnickim – wyprzedał w r 1852 bank polski na sprzedaż – szacunek ogólny licytacyjny był na rs: 23,037 czyli Złp: 153,580.
873. w dobrach Hebdowie niedaleko m: Brzyska, gdzie już dawniej znajdowano szczątki przedpotopowych zwierząt, w czyszczeniu brzegu Wisły, wezbraniem wody na tej rzece zrządzony, znaleziono w miesiącu Lipcu r 1851. kości Mamuta (Elephas primigenius.) mianowicie czaszkę tego zwierzęcia czaszkę i dwa brzonowe zęby, ~~[illegible]~~ uczony nasz professor Waga podał o tem wiadomość, złożyły do Biblioteki Warszawskiej
874. wieś Mierowice z folwarkiem Pustawola w pow: Wieluńskim – ma osady włók. nowo pol: 40. w ~~tych~~ tej: gruntu ornego dworskiego morg 614. tych 56. [illegible] 270 nie zajmuje gruntu włościan, sady, ogrody, zabudowania i staw. (była w 1852 r. do sprzedania)
874. W Woli Gołowskiej pow Łukowskim w mieście Łysobykach mały był klasztor Karmelitów (1852)
875. Antoni Kotski powszechnie znany w kraju i za granicą współpracownik i założyciel ~~[illegible]~~ [illegible] wy królowej hiszpańskiej i Króla pruskiego Kawaler orderów: portugalskiego Maria della Concepcion i pruskiego Orła czerwonego.
876. w dobrach Byczlewice 1½ mili od stacyi Łazy, ½ m: od rzeki Wolbrom była w r 1852 ~~[illegible]~~ fryszerka wyrabiająca tygodniowo 60 cetnarów żelaza same miała ~~otworzoną~~ w 1852 r. fabryka mydła i świec oraz garbarnia
877. Józef Maksymilian Ossoliński uczony mąż, znany wszystkim, cało gorliwy i do ostatniej przywiązany obywatel, który się świetnym zakładem uposażył, uwieczniony, tako ~~pisarz~~ [illegible] ~~[illegible]~~ dzieła o literaturze polskiej – [illegible] głębokiej erudycyi – ob: Not: 1768.
878. w Błaszkowie zakład rządowo górniczy wyrabiający surowcu żelaza w odległości 95 (sprawdzić) od stacyi drogi żelaznej
879. w Pradłach zakład rządowo-górniczy w odległ 25 od stacyi drogi żelaznej Częstochowa
880. w Samsonowie zakład rządowo górniczy wyrabiający surowiec na węgla drzewnym
881. w Rejowie zakład rządowo – górniczy o odległ 75, 75 od stacyi drogi żelaznej Radomsko
882. W Pankach i Sukiennowie są huty górnicze wyrabiający surowiec na węglu drzewnym o odległ 89 od stacyi drogi żelaznej Piotrków
883. Klucz Kijany którego szacunek z inwentarzami wynosił Rs: 144.000. wydzierżawiony został w r. 1852 przez Bank polski na sprzedaż przez publi: licytacyę
884. Klucz Gołąb którego szacunek z inwentarzem wynosił Rs: 110,100. wydzierżawiony był przez Bank polski na sprzedaż przez publ: licytacyę w r 1852.
885. Klucz Brzezinki-Nowej którego szacunek z inwentarzem wynosił Rs: 61,500. wydzierżawiony został w r. 1852 – na sprzedaż publiczną przez Bank polski

886 Łukasz Gołębiowski (znany literat i dziejopis, który za młodu urzędował pod Tywciurskim - pasemk baw w domu Lubelskim, Czackiego, ks. Czartoryskiego, przez zamiłowanie do tekstów - wcześnie został członkiem Towarzystwa przyjaciół nauk i czynnym członkiem Towarzystwa ksiąg elementarnych, a nakoniec rolnik, gospodarzem, właściwie swej dziedziczny wsi Kazimierówce w Hrubieszowskim, którą na schyłku życia sprzedał i tam żył na łonie rodziny do 7 Stycznia 1849 r. w którym zakończył żywot, wysłużywszy się krajowi dziełami dawniej wyjawionemi i zapewniwszy sobie los na przyszłość. Napisał on 60 rozmaitych dzieł mniejszych i większych w Słupie umarłego nam tym - które się wyszczególniono w piśm: 44. Gazety Codziennej r. 1852.

887. umarły w M. Lutym r 1852. Gwalbert Pawlikowski (znane swoje bogate i słynne zbiory: książek, medalów, rycin i obrazów polskich, które nie mające pod względem swej treści i wartości równych w całej Polsce, miał zapisać darem Uniwersytetowi Jagiellońskiemu w Krakowie. Pochowany w grobie familijnym w Medyce pod Przemyślem

888 W r. 1852 zarządzone zostało odnowienie kościoła paraf: we Wsi Grabowie w Pow: Lubel: należący do Jana Hr: Jezierskiego Marszałka szlachty gub: Lubelskiej - ...na to odnowienie ...sumy na wyposażenie nowej Skarbony i innych ...suma ... rubli sr. 4008. kop: 22.

889. Andrzej Sutkowski b. Podkomorzy pow: Kobryńskiego, potomek zacnej rodziny kraju naszego, patryarcha okolicy w której zamieszkiwał - zakończył życie w dobrach własnych w gub: Grodzieńskiej w M. Styczniu r 1852.

890. Stacye stadne do ulatwienia mieszkańcom kraju sposobności ... a zakładu stada rządowego ... ustanowione były w r 1852 ... w następujących punktach: 1. W. Wilanów, 2. M. Skierniewice 3. wieś Zalesie ... 4. M. Sieradz, 5. wieś Rokiciny, 6. M. Radom, 7. M. ..., 8. wieś Samsonów pod Kielcami, 9. ... Janów 10. M. Lublin, 11. wieś Rozwadówka w Radzyńskim - 12. wieś ... w Hrubieszowskim, 13. M. Sokołów, 14 wieś Kozibrody w Mławskim 15. M: Przasnysz, 16. wieś Piątnica pod Łomżą -

891. O ... w dobrach Zgniłe błoto w Łęczyckim artykuł przez Wilhelma Libelt ... Instyt. gosp: wiejsk. i leśn: w Marymoncie ... w Numerze 1. tomu XX. Roczników Gospodarstwa krajowego (1852)

892. Biblioteka Załuskich ... ... zabrana w r. 1795 do Petersburga i do Cesarskiej wcielona - ob: No: 1078

893. Dwie fabryki na wielką skalę założone w Jeziornie i w Soczewce, wyrabiają papier machinowy, klejony i nieklejony, ... potrzebie - (1851) - ... właściciel fabryki w Soczewce zwołał ... europejskich inżynierów i mechaników celem przeobrażenia swojego zakładu i ... go do potęgi - Jakoż wystawiono tam w r 1851 drugą machinę wyrabiającą papier bez końca w ilości około 400 razy dziennie - Jednocześnie drugą machina tęże wyrabia

894. Michał Habermann dziedzic dóbr Szczypiorno - oddany dobru publicznemu ... za wielokrotne wezwanie Rządu i wyborców obywatelskich ciągle sprawował godności i prace ... Marszałka, Rady Obywatelskiej (od r 1820) oraz Sędziego pokoju w Powiecie ... przyszły potrzeby okolic swoich wyposażywszy w Smolanach i ... opatrzył ... i klasztor OO. Reformatów ... ze wsi ... cmentarza ... - Cały majątek ... potomstwu ... - Zwłoki jego złożone zostały w Smolanach w grobie familijnym w kościele XX: Reformatów w Smolanach -

895.a Mikołay Prądzyński umarł w 18.. w [illegible] r. 1.. w majętności
swojey w Łaszkowie w bliskości Kalisza, był to wzorowy rolnik, rządny go-
spodarz, obywatel wysoko ukształcony. On pierwszy prawie w okolicy Kalisza wprow-
adził rolnictwo na stopień rationalny, do stopnia nauki; on wykształcił chwało ... i [illegible]
z Łaszkowa instytucja Prądzyńskiego równocześnie i Sulistawice Biernackiego
były się wzorem pod tym względem dla młodych gospodarzy, którym zosta-
wiał wskazówki przez [illegible] [illegible] — w roku po zgonie jego umarła
w Lipsku jedyna córka jego Emilia z Prądzyńskich Górska —
895.b Jan Wincenty Hr: Tarnowski ~~był~~ ~~posiadał~~ wszedł w posiadanie dóbr Krasnobród w Gub: Lubelskiey
~~po śmierci jego~~ podobno wspólnie z Feliksem Hr: Tarnowskim — Żona Jana
Paulina z Urbańskich Hr: Tarnowska ~~miała sobie przyznane po śmierci męża~~
synowie Jan Teodorynusz i Kazimierz Zacharyasz na zasadzie prawomo-
cnych wyroków wszystkich trzech sądowych instancyi mieli sobie przyznane
prawo do jedney trzeciey części dóbr Krasnobrodzkich, z tytułu spadku po
[illegible] ojcu ś. [illegible] — dobra te mają obszerne łąki i [illegible] (ale [illegible]
które biorą do drugiej bitey w Wsi Senderek
896 Kazimierz był miejsce folwark pod Warszawą nad Wisłą przy Solin
kowej. Kupiła go w r. 1650. ~~[illegible]~~ własne pieniądze Ludwika Marya
[illegible] królów Polskich — wystawiła w nim kaplicę ... i w ~~niey~~ tych pomieściła siostry Miłosierdzia — Tym sposobem
powstał szpital i Instytut Sióstr Miłosierdzia pod nazwaniem S. Kazi-
mierza. Na uposażenie tego zakładu, ~~[illegible]~~ cnotliwa Królowa zakupiła
wie obok starań około ubogich, zatrudniały się one nauką ubogich dziewcząt
pod Piasecznem znaczne dobra Rzchery — dopiero w r. 1699. za [illegible]
i szczodrobliwości szczytnych panów uposażony został gmach z kaplicą
w [illegible] po dziś dzień mieści się Instytut S. Kazimierza.
897. Teraz (1851) siostry Miłosierdzia ~~[illegible]~~ trudnią się pielęgnowaniem
których się na prowincyi w następujących miejscach: w Lublinie — w Szcze-
brzeszynie — w Radzyminie — w Białey — w Mieni — w Janowie — w Pułtusku — w
Sandomierzu — w Skierniewicach — w Wilanowie
898. dobra Zaremby Kościelne nad samą granicą Pruską wprost Wilenberga nad
rzeką Omulewią, miejsce rozległości 20359 włók nowopol: — z tych między Prusami
w części pruskiej sprzężonego było 201. włók magd: tych i 262. włók magd: borów.
899. Fluano dobra w Gub: Radom: pow: Opocz: od mili od Opoczna, a o 2
od Końskich —
899 b Łukasz Gołębiowski urodził się w Sandomierskim we wsi Pokrzywie 1773 roku.
wychowany w domu Księżny Lubomirskiey — Tadeusz Czacki zaprowadził [illegible] [illegible] prawie
przy nim dozorcą się biblioteki — W r. 1792 przeniósł się z nim do Porzecza a w 1794. wyruszył
do wojska, w pułku Królowej Jadwigi Wodzickiego — Po skończonej wojnie wrócił Gołębiowski
do Czackiego, [illegible] który w Porzeczu prowadził nietylko nad biblioteką ale i nad ra-
chunkowością i korespondencyą, do śmierci Czackiego — Potem od r. 1818 do 1823 mieszkał
w Puławach w domu Księcia Czartoryskiego gdzie mnóstwo biblioteki uporządkował i obdarzył
nowemi nabytkami — W r. 1823 przeszedł do Warszawy i został Członkiem Towarzystwa
do ksiąg elementarnych — Jak umarł 28. [illegible] zmarł przy Czackim, 5 w Puławach, 10 na
służbie publiczney — Na starość zapragnął spokojnego kątka i zmienił go w Stanisławowie
gdzie kupił maleńką kolonię Kazimierówkę — Tu się zatrudniał wiejskim gospodarstwem
ogrodnictwem i [illegible] ... które w [illegible] [illegible] ... sam się
przyzwyczaił

39. 900 a.

Heraldyka

Kto się zna na Heraldyce, nakoniec dziś zaniedbanej, ale mającej z czasem stać się znowu jedną z najważniejszych gałęzi wiadomości ludzkich, ten łatwo zgadnie że to był herb N...

Paprocki stary historyk szlachty naszej – w dziele swojem nagromadził wiele dawnych nadpisów i kamiennych i pieczęciowych, wiele zanotował dat urzędowych, wiele porobił wypisów: widzieć zatem że zbierał wiadomości drogocenne, ale przepisywał je prędko, bez należytego zastanowienia się i dla tego robił pomyłki –

Tej familii Paprocki, Okolski, ani Niesiecki i Kuropatnicki nie wspominają.

Dawni autorowie ten dom przez niewiadomość opuścili, atoli czytałem w Heraldyce [illegible] iż był postem i t.d.

Krasicki nazywał heraldyków przedajnemi pisarzami –

porządnej genealogii wszystkich ~~u nas~~ familij u nas przed 14 i 15. wiekiem nie mamy. –

~~ale to wszystko~~ NB: znany jest naszym heraldykom, ale to wszystko przecież tych ciemności w których gdzieniegdzie mniej więcej jaśniejsza gwiazda – jeżeli od [illegible] historyi dla [illegible] prawdziwych.

Dotąd jest z Niesieckiego „Teraz wspominam o tych domach pomniej rycerskich, bez niewiadomej dokładnie proweniencyi onychże w liście prywatnej, ostrzegam iż piszę o nich bez porządku genealogii [illegible] wyrażając tych, których znalazłem w publicznych pismach to jest: Mikołaj Brzeski d.t.d.

Józef Aleksander Xiążę Jabłonowski wydał się dwoma dziełami: to jest Heraldyką i Tablicami genealogicznemi które są nader rzadkie.

Herby Królestwa Polskiego przez Jana Aleksandra Gorczyna, w Krakowie 1653. w sztychu nader rzadkie i mało komu znane. – Obejmuje ono opisanie wielu herbów rodzinnych polskich. –

O herbarzu Wielądka czytaj [illegible] 2485.

Dość obfitem jest krajowe piśmiennictwo w dzieła poświęcone opisom szlacheckich rodzin, ich dziejów i herbów: pominąwszy tego rodzaju płody wyliczone z kolei, pominąwszy pełne nieco [illegible] (dziełach których więcej posłużyć może dla objaśnienia herbownictwa krajowego. Prócz rozrzuconych wiadomości tego rodzaju w dziełach historycznych, panegirykach, znajdujemy się nader kalendarza, mianowicie [illegible] dedykacyj przed różnemi dziełami, pochwały weselne i pogrzebowe, zawierające wiadomości historyczne i genealogiczne. –

Z pomiędzy źródeł piśmiennych najważniejszemi są dyplomata szlacheckie przez monarchów polskich w swoich epokach wydawane

urzędowe zatwierdzenie tytułów heraldycznych

Archeologia 900 b

Goethe

„Qu'un ami sévère, moins fougueux, critique mes écrits;
„S'il dit bien, j'en profite; et s'il a tort, j'en ris. (Pope)

(Niech mniej zapalczywy krytyk mierzy me dzieła; jeżeli co dobrze piszę, korzystam, jeżeli źle, śmieję się z głupstw.)

W Zygmuncie III pod Guzowem nad rokoszanami zdobyto chorągiew z napisem: Aurea libertas, i było to hasło nie tylko tych co ich uważano rokoszanami, ale całej szlachty polskiej.

Na chorągwi Leszczyńskiego którą zdobył sławny podjazdnik Śmigielski widziano haftowane saskie jakby połamane miecze, a nad niemi orzeł Polski z zadartą w górę głową, z napisem z psalmu wyjętym:
„Confregisti Domine gladios inimicorum, et exaltasti caput meum.
(„Połamałeś Panie miecze nieprzyjaciół, a wyniosłeś głowę moję:)
(czyli Stanisława I. z 1744:)

W herbach: pole czerwone znaczyło zastęp krwawy — róża biała niewymowną czystość obyczajów, trzy krzyże prawa. — W tych trzech symbolach cała familia Radoryja — Pięć piór strusich znaczy ukoronowanie ich zasług, wynagrodzenie cnót

999d. O starożytności rodu i zasługach familii 70 (42)

Ród jego z ojca pochodzi od jednej z najdawniejszych i najznakomitszych historycznych familii która i starożytnością swoją żadnemu w Polsce domowi nie ustępuje, i nie mało znanych mężów tak w rycerskim, jako i senatorskim stanie, a w tym biskupów i arcybiskupów wydała.

Pochodził, ~~z~~ uważ się z ormian ~~Polskich, z galicyi szlachty, którzy~~ nam nie jednego po światłego dali męża.

Potomek rodziny, której przodkowie od najdawniejszych czasów wysokie godności wojskowe, cywilne i obywatelskie piastując znakomite w kraju swoim położyli zasługi. W bardzo dawnych a dawnych czasach, przodkowie wszystkich potem rozrodzonych i różnie naimienowanych (albo nazwanych) familij, do herbu Rola należących, piastowali w koronie wielkie godności, ale ponieważ do genealogij, jak i wszystkich familij u nas przed 14. i 15. wiekiem, są nieznane

N: 909e

Herby

On pierwszy na sukni i na ~~[illegible]~~ [illegible] przyjął herb N: w r 1337.
Koźlorogowie na herb mieli w polu czerwonym kozę — od czasu gdy Władysław ~~Jagiełło~~ Łokietek przydał Jarguszowi do dawnego herbu trzy włócznie, Koźlorogowie przenieśli potem kozę do hełmu, a na to miejsce trzy włócznie położyli. Z tej przyczyny i Koźlorogami i Jelitczykami od wypływających jelitów nazywano się.

Oprócz chorągwi wielkiej koronnej, wojewódzkich i ziemskich, widzimy w Starożytnej Polsce że każda rodzina szlachecka, miała własną chorągiew naznaczoną swoim herbem, pod którą się zbierała. Stąd wyrażenie dawne „wynieść chorągiew herbowną" jest to zgromadzić całe rycerstwo własnej ~~[illegible]~~ rodziny, jednego herbu, czyli jak się wyraża jednej krwi narodu. —
Takie pomniejsze chorągwie herbownych rodzin szły na wojnę szlacheckie domy rycerstwa polskiego — ?: W pamiętnej klęsce na Bukowinie r 1359. za Kazimierza W. straciła Polska dwanaście chorągwi — chorągiew rodziny herbu Lis najwięcej ucierpiała.

herbu Pomian nazywali się Pomianowczykowie

9007.= O Indygenatach i Nobilitacyach

Indygenat przyznany na Sejmie Piotrkowskim, 1567. r. uczynił go obywatelem rzeczypospolitej. w zgodzie [illegible]

Zygmunt August pierwszy z Monarchów (w r. 1568. w Grodnie ~~[illegible]~~ [illegible] krako-wiany i [illegible] przywilej którym Majestat Wileński (i innych miast) wszystkich urzędników miejskich niezwłocznie, [illegible] dwoje piastujących urzędów, dozwalając im używać szlacheckich przywilejów; — Ten przywilej nadający szlachectwo Urzędnikom pierwszym był w tym przedmiocie i odtąd dopiero zmiana [illegible] i Sejmy potem dawali większe względy, jednak one i dawniej bez potrzebie tylko i niedogodnemi. Jakiem tylko dobrodziejstwem uszlachcenie, ten to tylko pojmie kto wie co wówczas mamy, ten nieoszacowany klejnot szlachecki, dający wyłączny z pod wszystkich władz emancypacyą, bez którego talentu, praca, zasługi, życie wszystko ginęło w podłym pogardzonym tłumie oglądane od uprzywilejowanej kasty (J. I. Kraszewski)

On pierwszy na siebie i na swych sukcessorów przyjął herb NN. w r. 1837.

N: 909 [illegible] 74

Co do przedmowy

[illegible] prawie pojawiający się przyczyna i ważne dla literatury naszej prace mające na względzie [illegible] (historyą, [illegible], [illegible] piśmiennictwo [illegible] całego [illegible]

Od r. 1816. kiedy będąc jeszcze adiunktem Biura Statystycznego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych powziąłem pierwszą myśl opisania Królestwa Polskiego wówczas nowo organizującego się – trzydzieści i pięć lat upłynęło, a zatem i w ostatnich latach byłem w stanie uporządkowania od dawna w jedną całość nagromadzonych od tylu lat licznych materyałów – Ogrom ten mozolny pracy i [illegible] do badań i [illegible] przedstawiam na widok publiczny [illegible] w tem przekonaniu że jakkolwiek dzieło to nie jest jeszcze pod względem wszystkiem należycie sprostowane i udokładnione zwłaszcza iż opisanie blisko 30,000 Nomenklatur z [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i rozkład [illegible] do początkowo niemałych [illegible] prawie codzienne zmiany więcej udokładnione pomnożonego dzieła [illegible] [illegible], zawsze atoli [illegible] że [illegible] [illegible] niedokładności znajdzie poblażanie

---

[illegible] Lubo dzieło to nie materyjnie [illegible], obrobione, wiele do życzenia zostawia, bo znajdują się jeszcze dzieła w którym niektóre dokładnie mogą się opisane, mogą być też i owdzie błędy heraldyczne i chronologiczne. Jakkolwiek bądź praca ta [illegible] zawsze mieć te przynajmniej wartość że [illegible] wyszukaniu innych nomenklatur, obmyśli nas z [illegible] [illegible] i [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (a wespół, [illegible] mieć obecnie przypomnienie o ich rodzinach, przechodzeniu dóbr, [illegible] [illegible] [illegible] dziedzictwem i przechodzeniu z rąk do rąk majątków.

(z [illegible] Opisu [illegible] Krakowsk:)

Życzyć należy: aby [illegible] owoce moich mozolnych [illegible] i badań w [illegible] [illegible] nie [illegible] –

Usunęliśmy jak mogli podania i [illegible] różne – [illegible] w książkach i rękopismach – Dobre to na początek –

Byłem skrzętny w zapisywaniu wszystkiego cokolwiek wiedziałem o jakiem miejscu pod względem geograficznym jako też i historycznym)

Ile język Polski obfity jest w dzieła do nauk wyzwolonych, do historyi, do prawa [illegible] się; tyle jest ubogi co się tycze dokładnych wiadomości (to mianowicie [illegible] Prócz kilku dzieł w których [illegible] – nie mieliśmy i [illegible] jakie [illegible] krajach, [illegible] Francyi, Niemczech (Prusach i Rossyi)

Co do samego Dzieła

W pismach tygodniowych potrzeba ~~[illegible]~~ tegoż pisarstwa z ~~[illegible]~~ obecnym
[illegible] – [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] pod obu względami
[illegible] nad stanem rolniczym są ważne;

Biografia nie jest jedynie [illegible] Opisów [illegible] prawda ona dużo [illegible]
się [illegible] kiedy ~~[illegible]~~ [illegible] szczegółowe opisy [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] w [illegible] i [illegible] i [illegible] ją potwierdzić –
Ludzie światli powinni w to [illegible] aby wszelkie [illegible] [illegible]
były drukiem ogłaszane – Jest to [illegible] i [illegible] [illegible] w krótkich [illegible]
[illegible] tych którzy je posiadali – Zamiast ogłaszać [illegible] z nich [illegible]
[illegible] [illegible], na drukowanie [illegible] [illegible], które [illegible] [illegible]
ani [illegible] [illegible] cząstki do oświaty krajowej – [illegible] [illegible] [illegible]
pod [illegible] niedostępne skarby [illegible] – [illegible] w gronie [illegible] [illegible]
[illegible] się [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 30 – a [illegible] [illegible]
nie widzimy [illegible] – [illegible] [illegible], zostawi [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] tę własność narodu, aby ją [illegible] nowe [illegible], do [illegible]
w [illegible] niedostępnych – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ossolińskiego
×Wyrażam moje uczucia wdzięczności dla wielu uczonych osób które chętną pomocą
się i udziałem [illegible] do udokładnienia mojej pracy przyczyniły się
(których podobnym [illegible] a [illegible], [illegible] oddaję.) [illegible]
[illegible] i [illegible], stają się zachętą i bodźcem do dalszych usiłowań, [illegible]
obecnej [illegible] dążności –
I [illegible] tak [illegible] [illegible] do pracy się nie [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] ora et labora, co w zastosowaniu [illegible] [illegible]
proś o pomoc światłych, a sam pracuj gorliwie. ([illegible] Edw: Raczyńskiego [illegible]
roku 1847.)

Co do ulepszeń (cywilizacyi)

× Warszawa tam jak co przemysł, postęp oświaty wielu innych tak Stolica rzprowadzone —
× Koley Warszawsko-Wiedeńska przeszła przez kilkanaście miast, kilkanaście miasteczek i mnóstwo znakomitszych wsi aż do samej Granicy — Miejsca te tworzą tylko siła... — na każdy z (... pokrewieństwo) albo wielu [illegible] wspaniałe, fundamentalnie zbudowane gmachy — [illegible] [illegible] i [illegible] węgle i drzewa (czy węgle są to [illegible]) tak po [illegible] koleja [illegible] w każdym momencie [illegible] z rzeki, wodą, węglem lub drzewem zasilać — Wreszcie [illegible] [illegible] zaś [illegible] [illegible] [illegible] nad porządkiem i bezpieczeństwem [illegible] w oddziałach [illegible] (do [illegible])
× porządnie [illegible] zbudowane — przy każdym miejskim domu [illegible] Pana tak i Urzędnika, [illegible] się kwiatowy lub owocowy ogródek i [illegible] się drzewiny krzewy, [illegible] [illegible] (to [illegible] w [illegible]) przy drogach się także [illegible] — [illegible] Pruska [illegible] i [illegible] być [illegible] [illegible] polepszają

Co do przemysłu i handlu

Ogólne uwagi o Polsce

x Artystów polskie co do ustępowań zakładów fabrycznych, przemysłu i szczególnego systematu powodowanego niezaprzeczoną nad Galicyą w uprzedzeniu (mianowicie zaś nad szczególnym przemysłem Rossyiskiego)

x Fabrykacya cukru i wina, zakwitła krajowi temu w chwili obecnej największe korzyści. Wielu opatrzyło się wprawdzie że może porobionymi zakładami na skutek niektórych skal i nie mogąc ich potem potrzebnych wyprodukowanych buraków – Jest to usunąć (1842) zacznie przemysłowi i zbytnim rozszerzeniu rachunku – Nie wiele tu ich uczynić etycznie w utrzymaniu w prawdziwej metodzie Pana Dombasle, bo też i Niemcy nie dowierzają mu tej metodzie. Wieś ma piękną przyszłość ponieważ grunt w głębokości Niemiec wszechwładnie musi właściciel tantiemy do zaniechania chłopów czynsze jako skutek kosztem

Kontynuacya – O wykreśleniu hypotek włościańskich

obacz 54.

W takim przypadku: Dział 1.^szy księgi włościańskiej obejmowałby opisanie właściwości gromadzkiej, czyli rozległość gruntowną jej rozgraniczenia z wyrażeniem wszelkich praw i przywilejów włościanom po regulacyi służących: n. p. opału i pastwiska na przestrzeni dominialnej, jeśli te na czas trwania spółki przechodzą.

Dział II. ustalenie własności, czyli spis włościan do aktu spółki wchodzących.

Dział III. Wysokość czynszu: prawa dominii directi; a obok na tymże czynszu i tych prawach wpisane wszystkie długi na stanie IV. dawnej księgi ciężące.

Dział IV. pozostałby czystym i stanowiłby właściwe miejsce w którym udzielona pożyczka (z funduszu kredytowego włościańskiego) na spłacenie dziedzica byłaby zapisaną z wszelkimi warunkami pod jakiemiby udzielony była.

Po zamortyzowaniu tej pożyczki czynsz wykreśliłby się w stanie III pozostałyby jedynie prawa dominii directi jako uznanie własności i zarazem pozostałyby zawsze dawne długi hypoteczne. –

Lutke domów przedana iest prostaty Karzytyn r. 1776.

999! O wyzyskaniu włościan 76

Solidarność gminy na wypadek niewinny wdrożenie rozwinięcie indywidualne i jest nie praktykowanem a przytem czczą illuzyą. — W wszystkim bowiem razy prze-mienityby się Gminy w oligarchię, którzy dowolnie wykluczały pewnych gospodarzy, odrzucały i tamowały wszelkie przechodzenie z rąk do rąk i uchwalały wpływ wszelkich oligarchii w wszelkim wymierzały wszystkie: w razach nadzwy-czajnych zniszczenia, solidarności by na nie przysłużyły nie było.

Urzeczywistnienie i nadanie własności w W. X. Poznańskim całą przetrwało generacyę: instytucje już z tego powodu na względ uwagi wszystkiej i pierwszeństwo przed wszelkiemi przedsięwzięciami próbami. X

Wypada aby ustawa zwiadła i [illegible] miejsca przykładem prowadzicieli — Ażeby Królestwo Polskie tymczasem ustąpiło co i krokiem postępowym wyznaczyło dobra narodowe.

Własność jedynie zaspokoi mnie chłopów

O wyzyskaniu hypotek według [illegible] listopada 1851. Poznań

Skoro akt spółki solidarny, przez włościan którejś gromady, czy na drodze do-browolnej czy spornej regulacyi spisanym będzie, należy przystąpić do urzeczywi-stnienia księgi hypotecznych.

Przedstawienie [illegible] dochodu regulacyi czynsz pieniężny; dominium directum ogranic-czony na tytułe dziedzictwa, na prawie myślistwa, i na prawie wyłącznego kopania rud kruszcowych dotychczas wydobywanych.

Podstawa prawna własności włościańskiej, jej rozgraniczenie, wysokość czynszu i za-strzeżenia praw dominii directi w każdym akcie spółki solidarnej gro-madzkiej, dokładnie oznaczone być winny. Wnoszę przeto, aby akt spółki do księgi wniesiony i składający go w zbiorze dokumentów, należy:

1.) W dziale pierwszym opisać osobistość nietylko prawnej włościańskiej odszacowanej od dominialnej, ale w szczególe osobistość prawnej do każdej gromady należącej, uważając gromadę za jedność prawną.

2.) W dziale II. wpisać treść aktów spółek solidarnych przez włościan pojedyn-czych gromad przeznaczonych, same akta składając w zbiorze dokumentów.

3.) Dział III. wypełniać w ten sposób, aby po przyczyn, przed regulacyą zahypo-tekowanych, wpisać wszelkie prawa i przywileje włościanom służące (czyli opis uprzywilejowania każdej w szczególności gromady) jako zniesienia praw dziedzica. Obok tego wyrazić prawa dziedzica do przestrzeni włościańskiej każdej gromady, zaś nie na tychże prawach dziedzica oprócz wszystkie długi hipoteczne przed regula-cyą na dziale IV. ciężące.

4.) Dział IV. pozostanie niezmienionym.

Możnaby było prościej i jaśniej utworzyć dodatkowe księgi dla przestrze-ni włościańskiej, i jedynie w dziale I. księgi dominialnej zapisać jak [illegible] wzmiankę o gromadach odszacowanych, a wszystkie dalsze szczegóły [illegible] re-gulować osobno. — W takim przypadku —

uwagi: na końcu 53.

999. Wyjątek z dobrze znanego autora o Chłopach – Lipsk – 1847.

Właściciel wiejski (przed Rokiem r. 1846) miał wielką przewagę, stanowiąc dowolnie warunki kontraktu z włościanami, dla tego też dola ich mimo wolności osobistej, postępu oświaty i przemysłu, wcale nie [illegible] właściciela prawie się wcale nie polepszyła.

Niemożność uchylenia się od przyjęcia tych warunków bez opuszczenia swojej rodzinnej siedziby, wszystkiego [illegible] bez gwałtownego wydarcia się z łona rodzeństwa, (bo włościanin wielką ranę zadaje duszy, nim wieś swoją rzuci) pociąga za sobą to następstwo, iż dola ich (jak wyżej). – Dla tego też los włościan w Galicyi gdzie prawodawstwo [illegible] opisało ich stosunki z dziedzicami, los włościan daleko jest lepszy niż w Królestwie. – Uważać więc można stosunek galicyjski jako intermedium między stosunkami w Królestwie a w Księstwie Poznańskiem, wyższej bowiem nie można że Galicya skończy podobnie na nadaniu własności i oczynszowaniu które dalej tę zgodną [illegible] przygotowało się dalej niż w Królestwie, gdzie od lat 30 (1817) [illegible].

Nie brak wzorów którzyby na wszelki sposób nie starali się losu włościan polepszyć; znajome są publiczności piękne instytucye Zamojskich, nadaleko uczestniczące wykonane skutki podobnież oczynszowania, jakie w rozmaitych częściach kraju uzupełniają, otrzymali, przyjmując jak najwięcej części starałem się, [illegible] dwory inwentarz, kłaniając dawniej jaj, kapłonów, owsa, tkaki, przynoszono przemysłu i t. p. uczestniczenia świadczące o szlachetnych uczuciach i prawdziwem zamiłowaniu kraju [illegible] [illegible]. – (Dalej wspomnieć o ukazie ku poprawie bytu włościan.)

Włościan Królestwa można podciągnąć pod trzy rubryki: kmieci, półrolników i chałupników. Pierwsi najwięcej mają sprzężaju a ostatni najmniej; kmieci rolny sprzężajny, ci nie rzymy pańszczyzny.

Chałupników byt zwykle jest ubogi, i tam tylko lepiej się mają, gdzie mają jakie rzemiosło, zwyczajne dochody z przemysłu, trudy lub gęsi albo z ulów pszczół i t. p. –

Gorszy jest stan komorników lub Kopiarzy, [illegible] inaczej dopiero w mniejszych albowiem chałupnicy mają pole i ogród, ci zaś tylko ogród.

W Wielkiem Księstwie Poznańskiem prawo uznało za normę, że ktokolwiek ma mniej roli jak 12. morg magdeburskich czyli 5. mor: chełmińskich nie jest [illegible] regulacyi, przeto podług tej zasady i właścicielem więcej by nie mógł. ✗ Komornicy choćby największy zadawniony, mający mniej jak 5. morg chełm: roli lub ogrodu, korzystać nie mogli z dobrodziejstwa nowego prawa a więc jako tylko kontraktowi podlegać musieli wszakże jakiegoś dziedzic włości wprowadzić chcieli.

O Szkołach:

Ktokolwiek lat kilka posłużył we dworze, nauczył się lepiej i porządniej pracować, nauczył się karności i regularności, przywykł się do siedzenia swego [illegible] cały już rodziny a wzajemnie zapewnił sobie do śmierci już przywiązanie i czystość. – Szkoła ta ostatnia tak jest niezbędnie potrzebna że nawet w W. Ks. Poznańskiem zamożni gospodarze wiejscy dają swe dzieci do dworu.

Turnieje i gonitwy

w zamkniętych szrankach podobnie jak gonitwy odbywały się turnieje. -
Na nich rycerski przepych rozwijał się najokazalej. -
Nasi Kronikarze nie rozróżnili gonitw od Turniejów - Wszakże gonitwy były
zupełnie odmienną zabawą rycerską; tu nie było boju tylko sposobność dla
rycerza okazania zręczności, siły i szybkiego wdzięku. - Oręż którym walczono na
~~gonitwa~~ turniejach był w gonitwach zabroniony, a nagroda zwycięzcy zręczności
i wdzięk rycerski, bo nietylko wdzięk pierwszym było celem gonitwy, ale okazałe
wystąpienie w szrankach, i gracya rycerska w podnoszeniu drzewa czyli kopii. - Gonitwy także częściej bywały jak turnieje, bo je odbywano nie mal co
święta, takie bowiem ćwiczenie należało do wychowania młodzieży. -
Turnieje stąd zaginęły od Jana Kazimierza - Gonitwy zaś do czasów Jana III
były w użyciu. - Nędzne pamiątki rycerskich gonitw przedstawiły karuzele.
Stanisław August przy odkryciu pomnika Jana Sobieskiego w Łazienkach
we wrześniu 1788. r. wyprawił Turnieje, ale były one tak podobne do
starodawnych igrzysk rycerskich, jak Poniatowski odwagą i sercem do Stefana
Batorego -

N:999 O urządzeniu stosunków rolniczych w Polsce przez Adama Krzyżtoporskiego Poznań 1851.

Według prawa Rzymskiego dziedzic po zrównaniu
nie właściwych należytości za wielkie i konczyn dotąd ciągnione, a któ-
re na przyszłość ustać mają, przenosi wszystko w ręce kończyn dzie-
dziców zaktorny wymagać może wynagrodzenia —
wynagrodzenie w tej przyczynie w ziemi, inwentarzu, zborzu lub
pieniądzach oblicza się na żyto a przy dedukowaniu tego ostatniego na
pieniądze przyjmuje się cena według przeciętnej ostatnich lat 24.
Rozkład podatków następuje według ziemi przez strony na
przyszłość trzymanej —
Koszta regulacyi ponoszone są w 1/3 przez dziedzica, a w 2/3 przez dzie-
dzica i włościan, w stosunku ziemi jaka komu przypadła.

O Prussach.

Tęgniejszy na dzisiejsze Prusy i przypominający dobre czasy tylko pod niem-
cem — Uprawa roli staranniejsza, zboża bujniejsze, wszędzie porządek
własność, rasa bydła i koni piękniejsza, budynki gospodarskie w dobrym
stanie, drogi wyporządzone, drzewami obsadzone; wszystko czyste, ochędóstwo
starannie; nawet postać mieszkańców odmienna, jakieś piętno bardziej
wykształcone, jakoś cechę pracowitości i dobrego bytu. — a tej odmiany po-
zorny przyczyna tylko przypisać urokowi własności, uwolnieniu włościan
od ciężarów poddaństwa i pańszczyzny, wreszcie tej szczególnej okoliczności,
że rząd pruski, jakkolwiek samowładny (bo i tam władza królewska aż
do roku 1848. była absolutną) od dawna się przyjął tej zasady: iż siła i
wielkość jego, od pomyślności, od wykształcenia narodu zależy, a zarazem
uznał iż podstawą tej pomyślności jest ustalenie zaufania a zatem sza-
nowanie praw nabytych, wolności osobistej, że rdzennym narodu funda-
mentem budowy społecznej, jest rolnictwo; że aby to podnieść, trzeba zer-
wać dawne więzy które je trzymały w niemowlęctwie, trzeba wprowadzić
pieniądz za głównego pośrednika wymiany, dalej wreszcie przykładem wła-
snym, oświatą i obudzeniem nowych potrzeb, przezwyciężyć ukorzenioną
gnuśność ludu wiejskiego.

Rolnictwo było dawniej w X. Poznańskiem rzemiosłem, niewolniczem zajęciem.
Regulacya zamieniła je na przemysł, na spekulacyę, na naukę. — Zaczęto mniej
siać, a więcej zbierać; mniej starać się o liczbę inwentarza, jak o jego dobre utrzy-
manie i poprawę rasy. — Tym sposobem folwarczne gospodarstwa prawie
wszędzie zamieniły się ze zbożowych na pastewne; bydło i owce główny zaczęły
stanowić intratę, a przytem i pola tłuściej spasywając; pod zasiewem pastewni-
kami więcej dostając nawozu, i przy staranniejszej bo dworskiej uprawie,
orce, lubo rzadziej obsiewane więcej siana wydały. — Nastała konkurencya
do najmu której ceny przez konkurencyę zniżyła. Nadto młockarnie, sieczkarnie, siewni-
ki i inne machiny, oszczędziły potrzebę rąk ludzkiej; a więcej jeszcze oszczędziło
lepsze tej rąk użycie. Lasy po separacyi stały się ważnem źródłem intraty,
a czynione z pomocą przędza zaledwie wyrabiane charakteryzują gotowego grona.
Stawiano dochód a dobr netto znacznie się powiększył. —

Co do oświaty, nie idzie o to aby włościanin był uczonym; nie ma na to czasu, nie ma chęci, nie ma potrzeby aby nim został. Owszem zbytek nauki wzbudzi w nim odmienną wychowaniu skłonność, pracę i albo ją porzuci, albo niechętnie wykonywać będzie. Udzielając mu wiadomości wyższych nad stan jego, podkopujemy jego szczęście, jego spokojność. —

78.

Niewłaściwie żeby dziedzic był wójtem gminy i był sam sędzią w swojej sprawie, lecz stokroć gorzej kiedy sędzią jest urzędnik będący w kieszeni dziedzica. W pierwszym razie zasada przyzwoitości, sam wstyd zmusza go przynajmniej do umiarkowania. W drugim sprawie bezkarnie pewnie może nadużywać i chciwość — Z resztą rząd ~~...~~ nie może i nie powinien aby drobiazgowo wglądać we wszystkie wewnętrzne familijne stosunki. —

X. Ventura pisze w dziele swoim pod tytułem (: de l'attitude politique dans les circonstances actuelles par l'abbé Ventura.) Rząd który się we wszystko miesza, nic nie wart; rząd który wszystko chce za wszystkich robić, pewno tylko licha narobi. Centralizacja jest nieprzyjaciółką władzy; nie można bez ruin całego spokojnego działania w jednym ręku skoncentrować, bez osłabienia tej ręki.

o Rosyi

W Rosyi z feudalnych zasad wypływało że własność ziemi jest wyłącznym atrybutem Cara, oto że szlachta rodowa posiada tę ziemię jedynie z łaski Cara i to pod obowiązkiem służby publicznej. Z pierwszego wynikło prawo konfiskaty, z drugiego prawo miecza — jedno i drugie niepodległe żadnym zastrzeżeniom, w wykonaniu ich od woli monarchy zależące. Zręcznie i czynnie wziął Carowie obudwoch broni aby odjąć wszelką samoistność stanowi szlacheckiemu, lecz najsilniejszy cios zadał mu Piotr Wielki, odejmując mu wszelkie rodowe znaczenie i zwłaszcza przez klasy, rangi, które władzy wznowienia pojedynczym nadawać. Odtąd w Rosyi tylko czyn, to jest stopień w służbie publicznej, nadaje znaczenie. Kto nie ma czynu kto nie służy, choćby posiadał majątek, naukę, ogładę europejską jest niczem. Usadowienie się nad morzem Czarnem zbliża do Carogrodu, ciągłe odwieczne cele polityki rossyjskiej; rozbiór Polski wstrzymuje chwilowo ten pochód odwracając w inną stronę kierunek uwagi i wysilenia; lecz za to i bez Stambułu wpływ na Europę zapewnia. —

Ubezwładnienie form i jednostajności przez Piotra W. wprowadzonych, umartwiła tyle organicznych urzędów, przywołując w tegoczesnem nadużywaniu do wytępiania wszystkiego co się nie zgadza z owym jedynym wzorem przez niego obranym.

Włościanie z razu byli u nas wszystkimi lub czasowemi dzierżawcami, później przy wzięciu pierwszych, ścieśnieniem wolności ruchów, zamienieni się niejako w przypisanie do ziemi z której wymagane przestrzeganie zależały od łaski i woli dziedziców. Wielu z nich korzystając z tej władzy podwyższało obowiązki, zamieniało czynsze i daniny na robociznę, lecz mało kto za czasów Rzeczypospolitej odbierał grunta. Konstytucja Xięstwa Warszawskiego z: 22 Lipca 1807. ogłoszona po szumnych i niewłaściwie w tym razie użytych wyrazach „Znosi się niewola (bo tej nigdy nie było) zrywała stosunki ruskie międzyludzkie między dziedzicem a włościanami zło-lecznie — Trafnie powiedział zawczas Badeni „Zdjęto włościanom z nóg kajdany, ale razem z botami„

(Patrz dalej i porównaj z No: 1695 – 1696 – 1697. 1805 – 1696 – 1697 na notatkach)

Wyciąg z: O urządzeniu ~~włościan~~ stosunków rolniczych w Polsce wyjątek
N: 9991/r. — odbitka Ad. Krzyżtopora w Poznaniu 1851.

Trwałość własności w usiłowaniach [illegible] całem znaczeniu pańszczyzny nie przekłada korzyści: własność bowiem gdzie dalej przyjęta być dzisiaj przedsięp i być w stanie, tej dz[illegible] zadowolić wszystkie ~~[illegible]~~ Regulacye te wszystkie dadzą się prowadzące pod jeden z systematów w Notatkach pod Nr 1695-1696-1697. opisanych, to jest: albo prostej zamiany robocizny na pieniądze czyli okupu, albo oczynszowania na [illegible] ziemi opartego; dalej na zasadzie wieczystej lub czasowej dzierżawy; nakoniec przy [illegible] lub bez niej — gdzie naprzód dobre prawidła kolonii z [illegible], którzy wszyscy płacili wkupne i brali do wykarczowania grunta puste lub lasem pokryte, naprzód kilka lat bez opłaty, a potem za opłatą wieczystego czynszu; lecz i takie osady nie dosyć były liczne, aby mogły wyrównać wpływ [illegible] na ogół. — Większość przeto [illegible] [illegible] po dziś dzień urządzoną jest systematem pańszczyźnianym (obacz Tabelle statystyczne w opisaniu Polski pod znakiem X)

Ukaz Cesarski z d. 26 Maja / 7 Czerwca 1846. dopełniony [illegible] Namiestnika Królestwa i reskryptem Rady administracyjnej z d. 14/26 Listopada tegoż roku, zamienił stanowczo postać rzeczy. Od tego włościanin, wypełniający obowiązki tabellą objęte nie może być rugowany z gruntu; ani też wolno mu go odebrać, lub bez przyzwolenia jego i zatwierdzenia władzy, odmieniać gruntów. Rola przez nieczynnego gospodarza opuszczona, nie może być wcielona do folwarku, ale musi być oddaną innemu gospodarzowi — Obecny stan rzeczy można przyjąć za sprawiedliwy i zmieniać go tylko o tyle, o ile dla obu stron jest [illegible]. —

Tak więc po 400. latach przemian, stanęliśmy pod względem organizacyi włościańskiej na tym samym niemal punkcie, na którym byliśmy za Kazimierza Wielkiego. Teoretycznie mamy lepsze stanowisko; ale praktycznie większe trudności. Historya świadczy iż nieradna grabież, nieradna konfiskata jest źródłem własności w Polsce, ale nadanie, nabycie lub dziedzictwo — Włościanin zatem do własności w którym nie przeszedł prawa, ~~a nadanie tej~~ własności byłoby u nas czystą spoliacyą, odebraniem majątku prawnemu posiadaczowi, aby nim ~~[illegible]~~ włościanina obdarzyć. — Podobne przedsięwzięcie nie pociągnęłoby za sobą te skutki: 1) upadek gospodarstwa, zaniechaniem uprawy [illegible] gruntów dla obdarzonych, a tem samem zmniejszenie produkcyi i podrożenie żywności [illegible] 2) bankructwo dziedziców, i zmniejszenie intraty do tego stopnia, że dochód z dóbr już i tak [illegible] nie wystarczyłby na podatki i procenta.
3) Zmniejszenie to intraty zniżyłoby i ceny majątków, a tem zniżeniem wartości
4) [illegible] summa długów hypotecznych przewyższyłaby ich wartość.
[illegible] bankructwo nie mniej [illegible] co spowodowałoby zmniejszenie [illegible] [illegible] i przywiodłoby tej klasy ludzi do nędzy jak to widzimy w Galicyi, odjęcie środków zarobku, a przytem podrożenie chleba, czyli w [illegible] wyrzuciłoby nędzę najuboższej klasy ludności.
5.) przy bankructwie dziedziców, wierzyciele hypoteczni nie mogąc odebrać ni procentu, ni kapitału, zmuszeni byliby po mnogiej subhastacyi brać w posiadanie ziemię wyniszczoną, ogołoconą z żywego i martwego inwentarza, jaką jest każda [illegible] majętność na licytacyi za długi wystawiona —
6.) Zakłady [illegible] kredytowe [illegible] z kapitały [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] włościanom ziemi wyposażonej, jutro ich [illegible] może [illegible]

79

900. W woynie rewolucyjny r. 1831 była w Jabłonce [illegible] w m-cu Lutym główna kwatera Feldmarszałka Dybicz głównodowodzącego armią carską

901. w woynie rewolucyjny r. 1831 był pod Owsianką [illegible] 13 Lutego [illegible] w oddziale woyska polskiego [illegible] z którego wszystkie mosty w Owsianie przez Podpułkownika 5. pułku [illegible] zniszczone zostały

901. W miesiącu Lutym r. 1831 zaszła utarczka pod wsią Długosiodło między oddziałem woyska polskiego a [illegible] rosyjskich

902. w miesiącu Lutym r. 1831 w [illegible] Wiśniewie [illegible] stoczony został [illegible] walka między [illegible] rosyjskich a [illegible] polskim który [illegible] trwała

903. Dębołęka [illegible] Dzierzgowska [illegible] w [illegible] 19. [illegible] zaszła [illegible] się [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 10,000 [illegible] o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

903b. W m-cu [illegible] r. 1851 [illegible] zabudowania dworskie we wsi i gminie Osiek [illegible] ubezpieczone na Rs: 3300. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Rs: 9572 kop: 20 [illegible]

904. We wsi i gminie Jasieniec pow: Radzymin: [illegible] r. 1858 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 15. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] na r s: 4645. [illegible]

905. Dnia 14. Lutego r. 1831. Jenerał Dwernicki [illegible] woysk Rosyjskich w Stoczku [illegible] [illegible] [illegible] 11. [illegible] artylleryi konnej i 230 [illegible] 2. pułku i baterya artyllerii [illegible] zostało w tey walce

906. Pod Kazimierzem [illegible] Jenerał Dwernicki 15 Lutego 1831. po wygranej bitwie pod Stoczkiem

907. Kossakowski (Książę) Biskup Wileński Członek Warszawskiego Towarzystwa [illegible] (1803-) [illegible]

919. Pod Stoczkiem i [illegible] stoczoną została pamiętna bitwa dnia 14. Lutego r. 1831. w której [illegible] walczyli z [illegible] odwagą pod dowództwem Jenerała Dwernickiego [illegible]

919. Dnia 17 Lutego 1831. stoczoną została pod Dobrem bitwa [illegible] [illegible] 4 i 3. piechoty liniowej oraz 8. armat [illegible] przez cały dzień z 12. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 40. [illegible] [illegible] [illegible] Dybicz dowodził w tey bitwie — [illegible] Bitwa ta była [illegible] 4. pułk [illegible] [illegible] [illegible] 6 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Jenerał Skrzynecki dowodzący w tey [illegible] [illegible] — Komt: Skrzyneckiego 937 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

920. Wieś Makowiec nad rz: Osownicą [wielką] górze w Lutym r. 1831. mimo walecznego podpułkownika Dąbrowskiego i [illegible] bronienia tej pozycji z której to my [illegible] po żwawem odparciu cofali się aż do Dobrego

921. ~~[illegible]~~ w Osownie mnie przyjęto z 200. ludźmi nawet Wodzyń-ski przed bitwą pod Dobrem 17. Lutego 1831.

922. Po zaczętej bitwie pod Dobrem 17. Lutego 1831. cofnął się Generał Skrzynecki z wszystkim pod jego dowództwem walczącym do wsi Okuniewa i przy tej pozycji odstąpił się

923. pod Grochowem stoczona walka wsławiona i [mordercza] bitwa dnia 19 i 20 Lutego 1831. - w dniu 20 Lutego korpus Rozena attakował olszynę która w tym dniu była kluczem naszego stanowiska a więc głównym celem attaków nieprzyjacielskich - Bronił się z nią [illegible] ~~walecznością~~ 4. pułk piechoty liniowej

924. Dobry nasz przyjaciel ~~[illegible]~~ Michał Wyszkowski w opisie podróży do Gdańska w r. 1803 odprawionej tak się o Mińsku [Mazowieckim] wyraża

Osobne dworskie budowy,
Droga prosto wysadzana
Dwór gościnny, szczodrobliwy, nowy
Świadczyły o gustu pana.
Bodaj tak wszystkie zdobili Ludzie
Bodaj my wszędzie widzieli Mińsk.

} Ale prawie były, pisze ~~autor~~ podróżujący [illegible] - Z Mińska skręciliśmy się [illegible] i okolica wesoła. Rzeczy i konie [illegible] las prowadzący do Dobrej skrócił nas [illegible] -

925. Dobra miasteczko błotniste i puste, samo prawie ździerzone w 1803 zamieszkałe - Ponura jego okolica świadkiem była bitwy konfedera-tów Barskich, których garstka Rossyan zniosła i rozproszyła - [Widzieli] ~~tam pisze autor podróży~~ [Wyszkowski w r.] ~~r: 1803. do Gdańska~~ [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ naszych - Był to zbiór różnych ludzi bez wodza, bez znajomości sztuki i bez rządu -
Około Dobrego są piaski a za grzbietem i Stojącym borem położone jest miasteczko Brudno -

926. Zoto jedno z znaczniejszych miast, miejsce wyższe jednak, dwa okazałe kościoły i porządne nowe budowy (1803) - Oblewa je rzeka na której stoi most wygodny i piękny - Szerokie koryto tej rzeki jest spławne w tem miejscu. Widać mi dawna spławność szcze-gólniej z wiosną gdy woda jest większa - Na boku miasta widać rozwalony [bardzo dawnego] zamku o którym mieszkańcy tamtejsi powiadają że w nim są wielkie skarby ale ich dostać nie mogą bo ich strzeże z wieży tego zamku, dziś ich kamieniami zasłana - Nie rozwodząc się nad ciemnotą ludu, uważaliśmy że niezwykłe kamienie układające [illegible] ustaną cała okolica w odległości na 2 mile aż do Brdowa, i to zapewne powód do tej zabobonnej przypowieści.

927. Od Brdowa do Koła droga [illegible] kamieńmi nad ustawą w tem [illegible] miasteczku (Brdowie) nad klasztor XX. Paulinów pię[k]nie nad jeziorem położony. — Od Brdowa zaczynają się Kujawy ta [illegible] kraina, [illegible] oblana której dla [illegible] [illegible] i uro[dzaju] [illegible] Egiptem Polskim nazywano — Bogate też ziemie ztąd [illegible] obce narody. Droga prawie [illegible] od Brdowa do Torunia, ale podobnie [illegible] wiekami [illegible] Kruświcy [illegible] z drogi.

928. ~~[illegible] w [illegible]~~ Jezioro Gopło ciągnie się na mile [illegible] [illegible] przyległe pola [illegible] pod brzegiem [illegible] Kruświcki — Na wyspie tego jeziora [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] — [illegible] która [illegible] [illegible] zwaloną przez [illegible] punktu Kruświckiego [illegible] [illegible] [illegible] w r. 1803. [illegible] [illegible] w niej [illegible]

929. Tarnawatka dobra Hr: Dzieduszyckiego pana zamożnego który [illegible] [illegible] nietylko w Prusach ale i w Galicyi z obszernemi [illegible] ([illegible] [illegible]) [illegible] okolice drzewem (1851) (Łukowska)

930. Między Targowiskiem a Bendotką stoczoną została dnia 24. Lutego [illegible] w której Jenerał Umiński dowodził [illegible] — [illegible] odparty [illegible] ogień w tej stronie — pod: [illegible] d: 15.

931. Pod Zakrzewem zaszła utarczka w Lutym r. 1831 — ~~[illegible]~~ w której [illegible] kapitan Godlewski — na czele szwadronu 1. pułku [illegible] 2. [illegible] z [illegible] liczby piechoty [illegible] Krakusów — Za tak [illegible] go do [illegible] [illegible] też [illegible] [illegible] Mazurem —

932. W Trzepowie był w ostatnich czasach proboszczem X: Antoni Załęski Kanonik honorowy Katedry Płockiej, Dziekan dekanatu Płockiego zmarły dnia 5. Listopada r 1851. w Płocku.

933. W Jaworznie pod Kielcami była w r. 1851. fabryka [illegible]

934. ~~[illegible]~~ Bernard Dobrzelewski [illegible] około r 1851 [illegible] [illegible] r s: 300. jako wieczny fun[dusz] dla kościoła w Bogdanowie w Pow. Piotrkowskim i rs. 150. na reparacyę organów w tymże kościele które to [illegible] Rada admin: w r 1851. zatwierdziła

935. Marya z Ostaszewskich [illegible] [illegible] [illegible] 20 czerwca [illegible] ~~[illegible]~~ jako wieczny fundusz na rzecz XX. Reformatów w [illegible] Chełmie, przez właściciela dóbr Chanski ostawiać się [illegible] które to [illegible] Rada Administ: w r 1851. zatwierdziła

936. Lasek ~~[illegible]~~ pod Grochowem zasłynął się w dniach 19-20. i 25 Lutego 1831. w [illegible] [illegible] i [illegible] — [illegible] i [illegible] była [illegible] walka. — Z powodu nadzwyczajnej [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] nie [illegible] było [illegible], ani [illegible], ani [illegible]. — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible], [illegible] które [illegible] przy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] przypisać. —

937. W [illegible] pod Grochowem d: 25. [illegible] r 1831. stoczony ([illegible]) Jenerał Skrzynecki [illegible] [illegible] nadzwyczajnej odwagi i poświęcenia [illegible] — [illegible] na [illegible] [illegible] 4. pułku piechoty liniowej, uformowanego w kolumnę do attaku, [illegible] z [illegible] [illegible] [illegible] przemagającej liczbie nieprzy[ja]ciół i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

938. W kopalni rządowej Kwatrzyn wydobywają się najbogatsze rudy żelazne także w naszych krajowych hutach się topią. Są to wygłazy żelaza na warstwie 20 cali grubej w sferoidalnych odłamach i wydają z jednego cetnara kopaliny, 40 funtów żelaza surowego.

939. Kopalnie Olkuskie i Życheckie ~~[illegible]~~ [illegible] najlepsze gatunki galmanu — wydającego 25/100 cynku —

940. Z bogatych rud ołowiano-srebrnych w Olkuszu których kopanie lat kilku i ~~[illegible]~~ [illegible] górnictwu Olkuskiemu niedawno ~~otrzymywano~~ 50/100 ołowiu, i 1½ łota srebra.

941. O Żyrardowie — gdy cesarz Napoleon wyznaczył milion nagrody temu kto rozwiąże zadanie mechanicznego przędzenia lnu, a to w celu zrujnowania angielskiego przemysłu, przez używanie lnu w miejsce bawełny, Francuz Filip Girard czynnie się tem zajmował i przed 1814 r. wynalazł już zasadę do tego rozwiązania. Po zawartym pokoju osiadł w Warszawie i [illegible] dokonał założywszy przędzalnię lnu w osadzie [illegible] czynnie Żyrardowem [illegible] — Z ~~[illegible]~~ [illegible] przeniosła się do [illegible] Marshall wykonał ~~[illegible]~~ Uwaga: 947. ~~947–959~~

942. Dobra Lelewo z [illegible] stokone w Gub: i pow: Płockim, odłączone zostały postanowieniem Rady Administ: Królestwa z d: 27. ~~[illegible]~~ r. 1851. i wcielone do Powiatu Pułtuskiego (Nad rz: Wkrą za [illegible] Nowego Miasto gminy, wiorst 7. Rozległość włók 48. miary nowopolsk:)

943. Dobra Konarzyce w Pow: Łomżyńs: o wiorst 4. od m. Łomży

944. Dobra Kosielska [illegible] kolicza o 200 kroków od Prosny do [illegible] wpadającej — miary przestrzeni do 10.000 morgów na głęb; grunt [illegible], [illegible] nabyte w r. 1851: do Tadeusza Żakrzewskiego —

945. [illegible] Reguły, 3. wiorsty od stacyi kolei żelaznej Pruszków

946. [illegible] i [illegible] zatrzymali się na wystawie r. 1838. [illegible] dostarczone z dóbr Olszyny w Płockiem, przez P. Andrzeja Green —

947. Na wystawie r. 1838. chwalono przędzę lnianą [illegible] na machinie [illegible] systematu P. Girard (w Żyrardowie) Uwaga: 959.

948. Stanisław Sołtyk był w r. 1804 członkiem Towarzystwa przyjaciół nauk.

949. Józef Osiński pijar urodził się w Dobrzykowie dyecezyi Płockiej r. 1738. — Uczył 30 lat blisko fizyki w Warszawie — i przez [illegible] publiczne lekcye fizyki eksperymentalnej — Wydał w r. 1777. [illegible] dwunastoma [illegible] którą [illegible] nowym — Dla [illegible] do [illegible] rudy żelaznej wydał [illegible] opisał [illegible] dokładnie polskie [illegible] żelaza —

950. Wiśniewski pijar godny współtowarzysz sławnego Konarskiego — był nauczycielem Stanisława Sołtyka — trudnił się edukacyą młodzieży i [illegible] [illegible] pomnikiem wspólnym —

951. Ożga X: pisał na Stanisława augusta – dobrze się nastręczył ażeby oyczyznie przez działanie zmysła młodzieży – Tożsamo pisany Waga, Kopczyński, Skrzetuski

952. Jerzy Sebastyan Hrabia na Wiśniczu i Jarosławiu Lubomirski Marszałek Wielki, Hetman polny koronny, generał artyleryi polski, krakowski, Spiski, Pereasławski, Chmielnicki, Korzenicki, Ostrzyński Starosta – córka żony Konstancyi urodził 18. Września r. 1661. ze Stanisława Potockiego Syna Wojewody krakowskiego (Potockiego) Hetmana Wiel: koron: – Felicyana Potockiego Starosty krakowskiego i Sokalskiego ~~akt~~ akt wiadomy odbył się w Łańcucie

953. ~~od Torunia do Słuszewa są mierzone pisz~~
W 16. i na początku 17 w. wieku Krasocin zakład do dawnego i naturowego kraiwo rudy Szafranców – Posiadali oni oprócz Krasocina ogromne Secemińskie włości (obacz t: art.) przez nawiedzenie stworzony z ubiegiem zamek – ale gdy Andrzej Szafraniec starosta Lelowski i przyjaciel kroku za Zygmunta III. po śmierci żony i udzielenie syna przywiózł go sobie i zamieszkał w Krasocinie – zamek Secemiński opuszczony z czasem zupełnie –

954. W r: 1852. z zakładu Prasła potażowego pod miastem Szczekocinami w Pow: Olkuskim porzucono 61,017 pudów surowizny szczara:/ do zakładu Sulpi w Opoczyńskim. ~~obacz Połoty~~ 1879.

955. wieś Kościelec pod Częstochową przy kolei żelaznej 70. włók rozległości mająca; była w r 1851. do sprzedania;

956. wieś Chorzew i kolonia Kiczny odległe 5 mil od Warszawy (w pow: Stanisławowskim) nabyte w r. 1851. do dóbr Zabrodzie

957. wieś Kraszkowice położona o milę od mia: Wielunia rozległa włók n: p: 105. w dobrym gruncie z dodatkowym lasem i łąkami. (w 1851) była do sprzedania.

958. dobra Gorzkow i Wojsławice w Gub: Radomskiej od Schultheimera Stanisława o mil 2. od Miasta o milę 1. położone, mające wysiewu oziminy korcy 175. tyleż jarego, rozległości włók około 70. z lasem dębowym i ~~olszowym~~ ~~wycięte~~ olszowym (były w r. 1851. do sprzedania z wolnej ręki.)

959. W r. 1848. zakład fabryczny w Zgierzu Ozorkowie którego właścicielem był p. Karol Schultz i Comp. zatrudniał 4081. osób – wyrobiono w nim w r. 1848 różnych wyrobów lnianych i konopnych za RS: 74,427

960. W Patkowicach Tytusa Woyciechowskiego była ~~jedna~~ w r 1848. jedna z najznakomitszych cukrowni w kraju tutejszym – Pracowało w niej ludzi 43. ~~a wyrobiono~~ a cukru z buraków wyrobiono za rub: 33,150.

961. W dobrach Strzelce Barona de Treskow była w r 1848. jedna z najznaczniejszych fabryk cukru z buraków która wyrobiła w ciągu ~~całego~~ roku 1848. cukru za RS: 26,220. było w niej osób pracujących 56.

962. W Mierzach dobrach Władysława Rutkowskiego istnieje znakomita cukrownia – Wyrobiono w niej w r 1848. cukru z buraków za RS: 22,500 – osób przy tej ~~fabr~~ przetworze pracujących było 50 –

963. fabryka araku i wódek słodkich Wilhelma Harlam. w Zgodzie wyprodukowała w r. 1848. tych artykułów za RS: 50,000.

964. fabryka araku i wódek słodkich Elsnera w Wieruszach w Sieradzkiem wyrobiło tych artykułów w r. 1848. za RS: 9000.

965. W Miłosznej była w r. 1848. fabryka wódek słodkich — przez Bernarda Gordon utrzymywana.

966. W Motkach była w r. 1848. fabryka wódek słodkich należąca do w Ordynat: Zamoyskiego.

967. W Poberezanach w Hrubesz: była w r. 1848. fabryka oleju Nikodema [illegible]ynskiego — w r. 1848. wyrobiło oleju za Rs: 7500.

968. W Zazamczu w Włodawsk: była założona w r. 1848. znakomita fabryka cykorii należąca do SS: Bohrn. Pracowało w niej ludzi 26. wyrobiono w r. 1848. cykorii za Rs: 32500.

969. Wieś Otole (w Łomżyn:) w okolicy uroczy sosnowy gaik usytuowany na górze piaszczystej, wielkości kilkunastu morgów, w oddaleniu wielkiej [illegible]

970. Poryte (w Łomżyńsk:) Mleczki (1850) w glebie po większej części piaszczystej — gospodarstwo ~~w r. 1850~~ dobrze urządzone, owczarnia i porządnie prowadzone, chów owiec — przestrzeni 95 włók z których połowa pod łąkami i lasem. Obszerniejszy opis Porytego pod względem gospodarczym znaleźć można w Gazecie rolniczej z r. 1850. Nr: 47. na str: 4. — Studnia na 120 łokci długa, kamień i gonciany (1850)

971. Woźniczyn Wydrzy w Hrubesz: grunta z glebą pszenną, górzyste, poprzerzynane wąwozami — Do nadzwyczajnych osobliwości należy tutejszy ~~pałac~~ ogród ozdobny, w guście wschodnim a naturą utworzony, ogromnym kościołem ozdobiony. — To prześliczne i fantastyczne dzieło sztuki wzniósł w końcu 18. wieku Jenerał ~~Mier~~ Mier[?] na [illegible] oraz [illegible] 3. mauzoleum Króla Stanisława, ~~zakład~~ ~~[illegible]~~ na co wydał parę milionów złotych — Pałac z officynami opatrzony jest otwarowaniem. — Na strumieniu płynącym pomiędzy górami są 3. młyny ~~na~~ Obszerniejszy opis Woźniczyna umieszczony w Gazecie rolniczej z r. 1850. Nr: 52. na 1. stronie (Jenerał Mier był także założycielem [illegible] znanych w Warszawie [illegible] Mirowskich ~~Nota 2496~~ ob. Not. 2496. i bayr: 3547.

972. Dobra Topola w Okr: Stopnickim o pół mili od m: Stopnicy, 2. od m. Wiślicy i Nowego miasta Korczyna, m: 1. od Buska — przecięte drogą bitą Stopnica Busko — mające wielkości morgów 626. miary warsz: w tych było w r. 1851. gruntu ornego dworskiego do 300. morg: ziemi pszennej — ~~180~~. 168 morg: lasu — 11. morg: Łąk wydających około 40 dworów pięknego siana oprócz potrawu, gospodarstwo płodozmienne 8mio polowe. — Wygrodnictwo pańszczyzny [illegible] odrabiających 18. stan zamożny, bydło, aualsirya przy trakcie Stopnicko-Wiślickim — Dom nowy murowany w ogrodzie angielskim, drugi [illegible] [illegible] — Zabudowania gospodarskie murowane i drewniane w dobrym stanie — (były do sprzedania z wolnej ręki w r. 1851) za summę 90,000. Złp.

973. Szkatułkowa znaczna wioska niegdyś podzielona była na ~~dwie~~ drobne cząstki szlacheckie, dziś lubo nie tylko przeszła do Skidowskich [illegible], reszta zaś sprzedała swoje cząstki zamożniejszym należącym —

974. Po nieszczęśliwej bitwie pod Guzowem w której Król Zygmunt odniósł stanowcze zwycięstwo nad rokoszanami, Wojewoda (Zebrzydowski) publicznie w obec zgromadzonego Senatu przeprosić króla, chociaż całe ludzie mówiło nie szczerą była ta pokora i tez upewne [illegible] przeniesiony [illegible] Rokosz Zebrzydowskiego był ostatnim oparciem się szlachty dworowej, wytężonemu panowaniu Jezuitów) ob. [illegible] 4520.

975. Dnia 24 lutego r. 1831 — stoczoną została bitwa pod Dobrem[?]

976. Dobra Zbojno z przyległemi sobie 12.tu folwarkami, 5.cia wsiami czynszowemi w których wznosi się pałac [illegible] nadzwyczajna, dawna [illegible], Kartuzów, [illegible] wzgórzami, znacznemi borami i łąkami, są położone w pięknej dość górzystej okolicy o 2. mil od m:a Dobrzyna nad Drwęcą, 3. mile od m: pow: Lipna, a 8. od Płocka —

977. W Bielnie pod Gostyninem — jest cukrownia w nowej budowli o dwóch piętrach — w r. [illegible] założona — Z powodu powiększonej produkcyi buraków w sąsiedztwie Bielna, zrobiono w niej w r. 1851. takie zmiany aby była w stanie przerobić w właściwym czasie 30, do 40,000. korcy buraków —

82

978. papiernia w Soczewce w Gostyńskim Jana Epstein wyrobiła w r: 1848. papieru za Rs: 86,000. pracowało w niej ludzi 232.

979. Suków papiernia (w Opoczyń:) Bandzikowskiej, [illegible] Baumerd wyrobił w r. 1848. papieru za Rs: 5,450. pracowało w niej ludzi 13.

980. W Malenicu czyli Rudzie Malenickiej albo w Lipie (sprawdzić które jest główne miejsce tych dóbr) w Pow: Opoczyń: — w tych dobrach należących do (1851) do Sukcesorów Tadeusza Bocheńskiego była w 1848 jedna kopalnia rudy, 2. wielkie piece, 2 odlewnie, 3. fryszerki, 3. pudlingi i walcownia blachy, 2. inne zakłady — pracowało w nich w 1848. ludzi 167. — wyrobiono różnych wyrobów żelaznych za Rs: 100,140 Drugiego znakomitszego producenta [illegible] fabryk żelaznych był w 1848. Jakubowski Franciszek, a [illegible] Madachowski — wszyscy w Pow: Opoczyń:

981. Jedna była dotąd (1848) ~~kopal~~ w kraju kopalnia i walcownia ołowiu Dominika Krzywonoszewskiego w Jaworzni w P: Olkusz: wyrobiono w niej w 1848 ołowiu za Rs: 12,200.

982. W dawniejszych czasach nazywały było bardzo rozległe lasy Aleksoty które one służyły za schronienie dla Litwinów ściganych [illegible] przez prawo były one tem dla Litwinów czem asyla dla zbrodniczych grzechów

983. w Nidzie spławna jest aż do Sobkowa — Pomimo przerwy równiny nadbrzeżnej bieg wody jest bystry a zatem i spadek znaczny, z którego by [illegible] kiedyś korzystać można.

984. a/ Ojców leży w prześlicznej okolicy, nazwy Szwajcaryi, przedstawiający nieporównane widoki gór i lasów niebotycznych, tudzież skał, wyżłobionych i [illegible] — widok tej przecudnej wody ~~która~~ rośli najpiękniej w dolinie, Dla tego ~~[illegible]~~ [illegible] uważając te miejsca sławne zarówno pięknością i pamiątkami odwiecznych wieków, skreślił [illegible] ich opisy (Tleckamy ciekawych miejsc w Opisie Król: Pol: przez Wielickiego i w Korespondencie ~~[illegible]~~ z obrębie krakowskiego cytowanych w Gazecie Codziennej No: 2,3,4, 8,9. października 1850 —) w Gazecie Rolniczej Nr: 6 i 7. z r 1851 (Ukazało)

Dolina Ojcowska ciągnie się do 2 mil wzdłuż — Po bokach jej sterczą wysokie skały z pionowemi ścianami najdziwaczniejszych kształtów, ~~[illegible]~~ które lasami świerkowemi i cedrowemi, a samą doliną płynie z szumem po ~~[illegible]~~ kamieniach bystry potok który niedaleko ztąd wpada do Wisły. W środku prawie doliny na skale ~~[illegible]~~ dwóch niedaleko głównych wznosi się niegdyś niedostępny na skale wspaniały zamek który Kazimierz Wielki zbudował ojcu ~~[illegible]~~ Synowie Władysławowi Łokietkowi na pamiątkę ocalenia się w czasie nieprzyjacielskich wojen i ocalonym [illegible] — ~~[illegible]~~ zamek ten dziś ruiny [illegible] Węgrowny, pieśni i malarze skreślili piękności tych miejsc rozkosznych i [illegible] potrzebującej piękne i [illegible] o nich wspomnień.

na górę Hetm zwaną (z której wspaniały jest widok wschodu słońca oraz Krakowa z mogiłami: Wandy i Krakusa a za temi olbrzymich gór Karpackich i Tatrów) jest jaskinia Łokietka w której ukrywał się przy [illegible] – a druga jaskinia jest przy źródle Hetmana, po drugiej stronie głównej doliny, ciasna i najpiękniejsza, mająca kształt wielkiej świątyni –

Ku miasteczku Skale ciągnie się piękna dolina Sąspowska, na mile długa a ku Prądnikowi przez strumień na prawej stronie doliny jest słynna skała Twardowskiego zwane [illegible] i wiele innych osobliwszych

Kondyc: obacz niżej pod Nr: 990

985. Prądnik bystry potok płynący z szumem po kamieniach doliny (i skalistem łożyskiem [illegible]) Ojcowskiej w Par: Miechowskim – uchodzi do Wisły – (Podawanią że w nim pstrągi) Były tu niegdyś Krakowskie fabryki: kamienne, [illegible] ale tu między wysokiemi i pionowemi skałami w najdziwniejszych kształtach po bokach sterczących – a że jest wody bystry utworzono na nim wiele młynów tartaków [illegible] – Skała jest [illegible] a [illegible] tej rozkosznej doliny, wiele drzew bardzo [illegible] samotności pełne i łatwe [illegible] wspomnienia –

Porów: 991

Obacz Ojców i Nr: 985

986. tego imienia (Prądnik) jest osada – Tu na skale wysokiej jest [illegible] z trudnością dostępny a u podnóża tej skały przy ogromnych [illegible] domek gościnny czyli chatka gdzie wynajmuje Kuracyja Indygeryja w r. 1850 uchodziła w liczbie lecze chorych [illegible], których więcej [illegible] się [illegible] od doktorów Krakowskich i wiedeńskich (Przegląd [illegible] gospodarstwo krajowe w Num: 7 Gazety Rolniczej z r 1851 na str. 4)

987. od wsi Jerzmanowic do wsi Szklary ciągnie się otwarta dolina równie piękna jak Ojcowska i kończy się przy Szklarach gdzie się łomy marmuru czarnego i glinka biała, z której wyrabiają sławne garnki Krakowskie

988. Grodzisk (o [illegible] mili od Ojcowa, [illegible]) pustelnia S. Salomei, na wysokiej skale (stromej [illegible]) z najśliczniejszemi widokami gór i lasów a z [illegible] tylko w dolinie wody [illegible] łone; Obok piękna [illegible], Wallnora zwana pod mili długa –

989. Pieskowa Skała w której wspaniały zamek na Skale [illegible] Krakusa oraz [illegible] gór i lasów [illegible] w r. 1850 w [illegible] [illegible]

990. Ojców jest [illegible] położeniu przy tylu wspaniałych i [illegible] widoków i osobliwości natury, [illegible] wszystko [illegible] się nie tylko [illegible] zakłady przeznaczone ale nawet zakłady [illegible], [illegible] i [illegible] potomnie tego miejsca, [illegible] [illegible] przedsiębiorczego [illegible]. – Ojców oddalony jest od Krakowa o mil 2. –

991. Prądnik strumień na swoim [illegible] [illegible] pod [illegible] we Wsi Sułoszowy – Od tej wsi [illegible] prawie nieprzebranem [illegible] ona dolina Ojcowska [illegible] i ciągnie się coraz głębsza i piękniejsza przez Pieskową Skałę, do Grodziska [illegible] się ku [illegible] Ojcowskiemu [illegible] się z drugiem [illegible] od miasteczka Skały, [illegible] się potem ku [illegible], przez Prądnik i [illegible] do granicy – Wieś Sułoszowa jest [illegible] długa – W r. 1850 liczyła 386 [illegible] [illegible] się [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Jak rozkoszna i [illegible] jest dolina Ojcowska tak z drugiej strony smutne są [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] ku [illegible] –

992. według rejestrów pomiarowych ogół rozległości dóbr Międzyrzeckich wynosi 2000 włók – z tych zajmują lasy 750 włók – składają się z 10 miasta, 22 folwarków i 51 wiosek.

993. Gmina Łasocin złożona z realności Ewelenów i Skałka [illegible] wydzielony wskutek postanowienia Rady Admin. w r. 1851. od tejże powiatu i wcielony do Powiatu Kieleckiego

83

994. Dnia 20. Lipca r 1851. odbyło się uroczyste poświęcenie nowego kościoła we wsi Zdzarach powiatu Rawskim [illegible] Rady Tajnego Morawskiego Dyrektora Głównego Prezydującego w Kom. Przychodów i Skarbu. – Było na tej uroczystości wiele znakomitych osób – księży prawie 50 i 5000 zebranego ludu, który [illegible] przy nabożeństwie, zebranym biskup udzielał sakrament bierzmowania

995. Ksawery Pustowski w majętności Królikarnia pod Warszawą darował dom murowany o piętrze [illegible] i drugi parterowy jak również grunta morgów 49. c pr. 12 miary magdeburskiej na rzecz Instytutu moralnie [illegible] [illegible] dnia, którą to darowiznę Rada Admin. w r. 1851 zatwierdziła

996. W r. 1851 wybuchł w gminie Drożejowice pow. Miechów pożar, skutkiem którego spłonęły zabudowania dworskie i włościańskie i sprzętami gospodarskiemi na rs: 14300. ubezpieczone [illegible] (pólrocznie)

997. O ~~[illegible]~~ krakowskim i [illegible] nad Kazimierzem Wielkim ~~[illegible]~~ dla [illegible] [illegible] w Krakowie przeniesione i handlu [illegible] na główny [illegible] [illegible] [illegible] rzeki Wisły która stosownie uważaną była za najważniejszą drogę komunikacyjną – Prowadzono ~~[illegible]~~ w tym celu olbrzymie roboty wodne, ~~[illegible]~~ wałowano nad Wisłą ogromne [illegible] i wyprowadzono [illegible] pod ~~[illegible]~~ Zwierzyńcem blisko Krakowa kanał brzegi [illegible] – od tego to [illegible] [illegible] przedtem [illegible] ~~[illegible]~~ ogromny u nas liczne miasta nadwiślańskie jako główne ~~[illegible]~~ punkta handlu zbożowego – W późniejszych czasach [illegible] ~~[illegible]~~ Króla Jana [illegible] Wisły i [illegible] brzegi – Potrzeba [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] Krakowa i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ tego, [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] dla [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] i ubezpieczenia [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~na niej~~ [illegible] przypomina nam mało do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] Andrz. Hr. Zamoyski [illegible] [illegible] i t. d. – kod. 1436. O Wiśle [illegible] [illegible] opis w Kalendarzu [illegible] 1851. str. 73.

998. Dobra Zdzary 3823 [illegible] 1821 składały się z wsi folwarcznej i [illegible] [illegible] folwarku Wierzchy i wsi [illegible] Gadzimierz, z wsi folwarcznej Rokietnica [illegible] nomenklaturą [illegible] Zeczaty – c) z wsi folwarcznej Jankowice z nomenklaturą Marianki [illegible] – /

999. Dobra Kiełczew górne składały się w r. 1821. z wsi folwarcznej Kiełczewo górne z nomenklaturą nadaną Łaknie, z wsi folwarcznej Żabno z wsi folwarcznej Wierzchowiny z przyległą Hutą w okręgu Brzeskim – [illegible] [illegible]

w ~~[illegible]~~ sukcessorów Stanisława Moiaczewskiego byłego Jenerała Wojsk Polskich (1821) mieszkającego wówczas we Wsi Ruszkowie w Pow: Wiślickim.

1000. Brzozów wieś 2 mile od Łowicza

1001. dobra Witkowice i Tobolice w par: Tur: w Okr: Zgier: z młynem wodnym na rz: Ner. od Warszawy m: 18. od Kalisza m: 8. od Zgierza m: 2. od Łutomierska 3. prawem spadku należące przeszły w r 1821. do Ignacego Makowa i Onufrego Szumowskich oraz do sukcessorów [illegible] Karola Chmieleckiego – w r. 1821. na publicznej licytacji summę zł 110,400 w szacunku były ustanowione

1002. Oleksin w Pow: Stanisław: nad rzeką Kostrzyn (czy nie Kostrzyn)

1003 Strachomin w Pow: Stanisł: nad rzeką Świder

1004. Włościanom ~~wsi~~ Domanice przyznane zostało w r. 1820. prawo pobierania opłaty Własny III za mostu na Pilicy ~~[illegible]~~ we Wsi Domaniewicach (1818)

1005. dobra Krosnyn w Okr: Brzeskim, prawdziwie ks. Jana Kantego Sokołowskiego, (zmarłego w 1821) do jego matki Ludwiki z Radoszewskich Sokołowskiej starościny wdowy, prawem własności na ~~[illegible]~~ [illegible]

1006. przez postanowienie K: Namiest: Król: z d: 10. Kwiet r 1821. miasteczka Siedliszcze i Wysokie w Pow: Krasnostaw: [illegible] Janikowo w Pow: Sandomier: zamienione zostały na Osady wiejskie

1007. połowa wsi Białogórne wraz z przyległą wioską Biała składały w (1821) tylko dominium.

1008. wieś Dobre z przyległościami Szczebletowo w Pow: Władysławskim, 24. mil pocztowych od Warszawy, 3. m: od Wisły, 6. mil od Torunia – w gruntach pszennych pierwszej klasy (gdzie ~~w r 1821~~ na gruntach folwarcznych (oprócz [illegible]) wysiano w r 1821 tysiące trzysta korcy warszaw: zboża ozimego i jarego – z obszernemi pastwiskami i [illegible]

1009. Kopsodrzewie folwark rządowy w Ekonomii [illegible] (1821).

1010. dobra Lasocin z przyległemi wsiami Krównimy i Chełsty stanowiły w r 1821 [illegible] i w Okr: Sandomier. – należały w owczas do Jana Wierzbickiego majora Wojsk pol: – [illegible] około 25. włok chełmińskich [illegible] grunty [illegible] zawsze – Kasz – Katarzyna z Pusłowskich była małżonką Załęskiego Pawła we Wsi Modrzewie Okr: Opatowskim w owczas (1821) mieszkającego – w r: 1821 sprzedane przez publ: licytacyą – [illegible]

1011. Po nieśmiertelnym Tadeuszu Kościuszce pozostały 2 ~~[illegible]~~ (1821) w [illegible] stanie – Komitet [illegible] w r 1821. [illegible] majątku T: Kościuszki [illegible] [illegible] [illegible] przeznaczonym. –

Gdziekolwiek stawa imienia Kościuszki dosięga, gdziekolwiek ludzkości [illegible] cnoty, własny zachwyt, [illegible] tam nasz ukochany, [illegible] czcić

1012. [illegible] Czarnowskich [illegible] między Walentym Lasockim pozostały wdowa i małżonka jego przez [illegible] postanowiona uniwersalna sukcessorka [illegible] w r 1820. we Wsi Wóla Kurdowskiej ~~[illegible]~~ [illegible]

1013. miasteczko Krasniczyn w Pow. Krasnostaw: zamienione zostało na osadę wiejską przez postanowienie X. Nam. Król. z d. 3 Lipca r. 1821.

1014. wieś Kąty w Obr. Sandomier. należąca do r. 1821 do sukcessorów Franciszka Próchnickiego, ~~[illegible] dobr Kąty~~ (z Próchnickich) w r. 1821 na rzecz sukcessorów jego Aleksandry małżonki Adama Kopyczyńskiego i Karoliny, z Próchnickich małżonki Huberta Passinges de Prechams przedaną została w drodze działów. – Szacunek tejże ustanowiony był 51,077 złp. 20 gr.

1015. wsie Sucha i Mierzka należały do Jerzego Kisel i Komp.: Po upadku jego sprzedane zostały w r. 1821 przez publiczną licytację. – Dobra te odległe 8 m. od Warszawy, 2 od Łowicza, mil 1 od Sochaczewa, 3 m. od rzeki spławnej Wisły przy drodze ~~[illegible]~~ (zwyczajnie bitej) z Warszawy do Kalisza i Wrocławia prowadzącej – graniczą prawie –

1016. dobra ~~Kamienice~~ Bedlno, Zbrzeźnica i Kamienica w Obr. Ordowskim należały do Faustyna Łokowskiego. Po śmierci jego w drodze działów przeszły [illegible] przez p. licytację w r. 1821 sprzedane zostały – Szacunek tychże dóbr ustanowiony był przez biegłych do licytacji na złp. 263993.

1017. dobra Kosnewo składające się ze wsi folwar: Kosnewo i wsi folwar: Jerzmanowo w Obr. Brzeskim należały w r. 1821 do Macieja Sikorskiego

1018. Kopana wieś folwarczna w Pow. Warszaw: Karola Eichlera (1821)

1019. dobra Szczaki składające się w 1821 z wsi folwarcznej Szczaki, wsi folwarcznej Mroczkowej Woli i części przyległej Wólką Prachą nazywanej

1020. wieś Szczepidło w Pow. Koninskim przez wylew rzeki Warty w r. 1821 [illegible] padłe prawie zupełnie pozostała

1021. wieś Święcicha w Błońskim należąca Grzegorza Lazarowicza a w r. 1821 do małoletniej córki jego Urszuli należąca – Oszacowana była wsie przez biegłych do licytacji na 79,844.

1022. W Zabłociu pod Kraśnikiem ustał most na Jeziórce a którego pobierana opłata klasy IV.

1023. Wypadki w n. 12 na 13 Marca r. 1820 przez wylew w osadę Budy Brzezińskie w P. Rawskim zrządzone szkody

1024. postanowieniem X. Namiest. Król. z d. 7 Sierpnia r. 1821 przyznano zostało właścicielowi wsi Tomczyce prawo poboru opłaty z mostu na rzece Pilicy ~~[illegible]~~ uwagach [illegible] – klasy II.go (w Tomczycach)

1025. dobra Kiełbki z przyległą wsią Krzewie w Obr. Kowalskim, dziedziczne w r. 1821 Jana Komeckiego. – [illegible] wsi około [illegible] z tych wsi [illegible] około 60 – [illegible] – do tych dóbr należy Budnicy czynsz

1026. Dobra Sucha górna Podlesne czyli Sucha niższa zwane w Obr. Zyerskim (wieś folw.: i wieś zarobna) w r. 1821 dziedziczne Maxymiliana Urzykowskiego – wystawione były na sprzedaż p. licytację publiczną – z gruntem ornym 75. i łąki [illegible] – Sucha dolna wsi: ornej 60. i łąki [illegible] (Sucha górna) w r. 1821 ...

1027. pod Zakroczymiem, Łubnem i Gracholewem były w Lutym 1831 zatargi bitwy ~~[illegible]~~

1028. w Marcu 1831. Jenerał Dwernicki pokonał nieprzyjaciela pod Murawanem (obacz bitwy: Gruszczyńskiego i Rutkowskiego) pod Mur.

1029. Pod Bindoleku [illegible] wojnie mai wojewodztw: 25 Lutego 1831

1030 – Rzyutski Josef Piotrowicz – Przyjazny w kulturze [illegible] chwile ze [illegible] stają rawod życia w którym wszystkie [illegible] chwile na całym kraju i [illegible] poświęcił, dnia 26 Lipca r. 1851. przyjęcie [illegible] 98 [illegible] naukowe Krakowskie [illegible] nauki, poświęcenie i [illegible] s. p. [illegible] te go w r. 1819. [illegible] korrespondencyjnym. – [illegible] na wieczny spoczynek na cmentarzu Powązkowskim obok drugich kolegów

1031. Koszyki majętność pod Num: 1753. w obrębie M: Warszawy na gruncie emfiteutycznym położona mająca w ogóle rozległości morgów 14. prętów 52. miary nowopol: pałacyk murowany z pawilonem i 2 drewniane officynami – oraz 2. domki murowane [illegible], składające tę majętność – [illegible] był w r. 1845 do licytacyi na Rs: 10312. kop 45½

1032. [illegible] Ordowne [illegible] Gostyńskim [illegible] z gradem, [illegible] r. 1851. [illegible] i [illegible] całe też [illegible] w polu [illegible]

1033. Pod wsią Borkowem do dóbr Ciekocin należącej (w Płockim) [illegible] przez właściciela dóbr Ciekocin [illegible] którym [illegible] pokazał się [illegible] Włodzy III. na [illegible] Rady Adm z r. 1851.

1034. Przywilcz dobra w Pow: Prasnyskim – były własnością Aleksandra [illegible] – [illegible]: Płockiej w drodze publicznego wywłaszczenia sprzedane przez [illegible] Marulli a [illegible] Kretkowskiej – [illegible] tych dóbr [illegible] Jana Krzyżanowskiego [illegible] Rząd: Prasnyski [illegible] dnia 10 Paźd. 1851. od [illegible] 110,000 [illegible] Rs: 16500. przez [illegible] Kretkowskiego [illegible] a gotowy

1035. Radostów pod dobra w Hrubieszowskim – [illegible] między Grabowskiego ([illegible]) i [illegible] a w pomocy Gabryela [illegible]

1036 Tarnawatka w Hrub: dobra młodego Hr: [illegible] wskutku [illegible] (1851) które rosiłacy drzewem bardzo około [illegible]:

1037 – Obrowiec (w Hrub.) dobra [illegible] Senatora Kasztelana Grzymały Ojca Alberta Grzymały [illegible].

1038. Markuszów Tarnawatka, Kurów [illegible] 1851

1039. Pukarzów w Zamo: Fredrów (1851) majętność

1040. W gminie Ciecyn czy [illegible] Ciecyn Powiecie Płockim, wynikł pożar [illegible] który zgorzały wszystkie zabudowania dworskie, [illegible] [illegible] które wraz z budowlami na Rs: 8557 były ubezpieczone – [illegible] wynikł z podpalenia

1041. Karnkowo [illegible] o [illegible] familii Karnkowskich (w Lipnowskim) [illegible] d: 9 Sierpnia 1851, Gertruda z [illegible] Karnkowska, córka [illegible] Gabryela Anton: [illegible] Podkomorzego [illegible]

1042. We wsi Zakrzewie (Guber: Lubelskiej) stanęła w r. 1851. fabryka Cukru nowozałożona pod firmą Rudolf de Trasków - L. Jakobs i A. Voigt z Poz: dammu - wszystko tu na mały układ urz: 16 Września 1851. w zupełności [illegible] zany został.

1043. Kickich było 3. braci - Jeden Stanisław Krasnostawski Senator Kasztelan [illegible] w czasie Konstytucji: w 3im Kasztelan pierwszej ćwierci 19 wieku - Miał synów kilku i córki Zofię wydaną za Ciechowskiego w Podlaskim ministrze [illegible] Ordynackiej i Gabryellę dotąd niem panną (1851) Syn Franciszek Kicki z Rudkiej [illegible] po ojcu [illegible] Ostrów pod Krasnymstawem, i ożenił się z Ocieszyńską, której [illegible] się z nim rozwiodła (gdy zmysły stracił) i poszła za Edwarda Fredrę wniósłszy w dom jego [illegible] piękny majątek Rakarow - (Wojewoda) drugi brat Kicki był Ryszard Jakób Senator (Kasztelan) Ojciec dotąd Panny Teresy Kickiej (1852) i [illegible] Ludwika Kickiego pułkownika [illegible] Wojewody [illegible] w r. 1825 i [illegible] 3ci brat Kicki był Arcybiskupem Lwowskim [illegible] (z podania Pani Łuhowskiej)

1044. Fredrów było 4. braci - Ojciec dał im dobrą edukacyę [illegible] Nr. 1043. wychowanie pod dozorem Pana Ptaszka Gubernatora - który pobierał za 8000. rocznej pensyi - Edward Fredro ożenił się z tych synów [illegible] Nr: 1043. drugi był w Wojsku Cesarz: Austr: (z podania P: Łuhowskiej

1045. Chrzanowski mi za sobą)

córkę Szymona Horodyskiego która wniosła w dom jego [illegible] Rudki

1046. a) w r. 1852 między Warszawą a granicą Pruską pocztyliony pasażerskie ~~stałe~~ stałe, periodyczne, po 3. razy w tygodniu (4) kursujące, [illegible] między Warszawą a Sandomierzem, a może nawet i więcej, równie pasażerskie usługę odbywać będzie. Dodajmy do tego kolej żelazną, która obecnie w głąb Cesarstwa, a [illegible] prowadzoną, a za lat kilka ujrzymy Warszawę [illegible], że stron niemal [illegible] prowadzonych, otrzyma [illegible] parowej komunikacyi -

1047. W [illegible] Września r. 1851. przeniesiono zakład wychowania Instytutu moral: nie zaniedbanych dzieci z gmachu na Ordynackiej, do nowej siedziby [illegible] z pomocą JWW: Komisarza Pustowskiego i małżonki jego Julii z Książąt Drucko-Lubeckich, w [illegible] ich Urolikowie pod [illegible]. Otwarcie tego zakładu odbyło się uroczyście dnia 20. Września r. 1851. a po [illegible] kaplicy [illegible] w nim X: Narnowicz Dziekan Warszawski -

1048. Gdy wojna Austryi z Francyą w r. 1809. wybuchła, [illegible] pod Arcyksięciem Ferdynandem do 38000. liczące, wkroczył do Księstwa Warszawskiego dnia [illegible] 10. Kwietnia r. 1809. - Książę Józef Poniatowski [illegible] Wojskiem Polskiem; - Napoleon [illegible] wielkie [illegible], które sam [illegible] przeciw [illegible] 15000. regularnego wojska, oddział [illegible] Sasów. Lecz Napoleon nie troszczył się o to, że tak [illegible] w Polsce, bo rachował że sam wszystko rozstrzygnie w Wiedniu. Książę Józef Poniatowski [illegible] 12,000. naprzeciw Arcy. Księcia Ferdynanda - Polacy [illegible] pierwsze pole wraz z Francuzami w 1807. r. a gdy do [illegible] przyszło im w [illegible] wojskowe w [illegible] przeciw Austryakom. - [illegible] liczba ich była nieproporcyonalną do siły Austryaków, [illegible] się tylko można było po nich zaszczytnego i energicznego oporu, ale nie zwycięstwa. Książę Poni:

po kilku utarczkach zaczepnych, postanowił przystąpić do Warszawy bronić całą siłą swoją. – Dnia 19. Kwietnia r 1809. kiedy marszałek Davout zdawał bitwę pod Tengen Xiążę Poniatowski wypowiadał pozycyą pod Raszynem, opierając się głównie na lasach i bagnach, gdzie wszystkie które w tym kraju bronić można korzystnie. Przez 8. godzin bronił tych lasów i bagien w 12,000. Polaków przeciwko 30,000. Austryaków, stracił około półtora tysiąca ludzi w rannych i zabitych, lecz daleko więcej ubił nieprzyjacielowi, i lękając się aby ten go nie uprzedził i nie wdarł się do Warszawy, cofnął się ku tej stolicy. – Po bitwie pod Raszynem Xs: Poniatowski z boleścią wypuścił Austryakom Warszawę, a wyprowadziwszy wszystkie magazyny, a sam z wojskiem posunął ~~na Pragę~~ na ujście gdzie silniejszy znalazł punkt oparcia – (Wyjątek z X. tomu historyi Konsulatu i Cesarstwa Thiersa.)

1049. Jan Nepomucen Kurowski był pierwszym z Polaków który w W: Xs. Poznańskim w r 1812 jako dzierżawca (Klucza Starołęckiego) z 5 folwarkami ~~[illegible]~~ [illegible] wprowadził gospodarstwo płodozmienne i prowadził je do r. 1823. to jest do czasu zamienienia na wypłaty włościańskie tych Klucza – Wezwany w r 1820 P. Kurowski przez Komisyą do wykonania się w nowem przeprowadzeniem gospodarstwa, dała chlubną dla niego opinię: iż ziemię w najlepsze uprawione, gospodarstwo wzorowe i umiejętnie urządzonym, albowiem dobra te wybra, w skutek tej opinii Rząd pruski wypuszcza P. Kurow: na wprowadzenie gospodarstwa, dał mu folwark Plewe w powiecie Średzkim zwolniony z czynszu na lat, co było dla niego zachętą w rolnictwie postępowym i istniejącym prawa co do dzierżaw wieczystych wszystkich – w r. 1826. Mianowany do Kas Poznan: a w [illegible] dyrektorstwo nad Instytutem agronomicznym który założył zamierzał, lecz gdy umarł, ~~[illegible]~~ z innych przyczyn do skutku przyjść nie mogł – P. Kurowski przez całe ~~[illegible]~~ życie swoje rozpowszechniał światło w zawodzie gospodarstwa rolnego [illegible] sposobem ~~[illegible]~~ gospodarskich ~~[illegible]~~ prawem którego dawniej w kraju nie było –

Nay: Pan [illegible] nayślachetniejszy zastał się – przyznane ~~[illegible]~~ P. Kurowskiemu z dnia 3. Lutego 1843 pierwszą drugiego [illegible] wydanie dzieła we wszystkie gospodarstwa wiejskiego przezeń napisane –

1050. W kościele i miasteczku Wrześniów w pow: Radom: stoi trumna Teodozyi z Kurowskich przełożonej wdowy po Wojciechu Olszewskim. – odległ. się obręb [illegible]. Ludwika Ksawer Kurowska z Martyny Olszewskiej córka małżonka Olszewskich (Wrześniów).

1051. Reforma szkół pijarskich przez tego znakomitego męża zaprowadzona, wiele dała powodu przyszłemu oświecie kraju, i utorowała drogę zbawiennym działaniom przez Komisyę edukacyjną w dalszym czasie rozwiniętym. –

1052. Jan Nepomucen Piędowski Sędzia appell: Król: Kawaler Ord: Sw. Anny klasy 3. i major niestrudzony żołn[ierz] z tego świata d: 5. Czerwca r 1848. w 65. roku życia swego pochowany na cmentarzu Powązkowskim pod Warszawą.

1053. Dobra Pomiechowo, Kromsin i Parlin darowane były w r. 1161. przez Bolesława IV. Kędzierzawego Kapitule Krakowskiej, Czerwińskim Kanonikom regularnym Pomiechowo wieś parafialna i chronowna narodowa (1828) pod tą wsią Wkra wpada do Narwi, Kromsino, Parlin lub Parlin wsie królewskie, niedaleko Czerwińska.

1054. Berdan imię w [illegible] Nasielska

86

1055. wieś Zwoleń darowana w r. 1161. ~~Henryk książę Sandomierski brat Bolesława Kędzierzawego~~ Kwandtowi Czerwińskiemu kanonikowi regularnych laterańskich namiestnik Henryk książę Sandomierski brat Bolesława Kędzierzawego, który ~~[illegible]~~ w bitwie z Prusakami mężnie walcząc poległ w r. 1167.

1056. Modlin oczywiście [illegible] od Zakroczymia twierdza, w latach 1807–1812 przy ujściu Narwi do Wisły zbudowana.

1057. Omulew rzeka płynąca od Prus ~~do~~ [illegible] swym przeczynem [illegible] Ostrołęcki i Myszyniecki – wpada do Narwi poniżej m. Ostrołęki.

1058. Z [illegible] górnego w [illegible] w r. 1852 była zarobiona w ilości pudów 61,017. do Sulpi

1059. [illegible] Matanowicz Wawrzyniec były proboszcz w Maliciach przeznaczył w połowie [illegible] od sumy Rs. 300. na wsparcie i utrzymanie najbliższych z jego familii uczniów będących w szkołach miejscowych w Kielcach.

1060. Borowski Antoni Przyjaciel Radca Stanu, Dyrektor Wydziału Dochodów niesta[łych] w Kom. Rz. Przych. i Skarbu, Kawaler orderów Ś. Stanisł. 1 Kl. Św. Włodz. III. Św. Anny [II] Orł. Czerw. 3 umarł d. 6 Stycznia 1852 r. — w r. 1830 był Intendentem Jeneral. Skarbu a przedtem w 1817 Naczelnikiem Biura Stolnego w [illegible] 1819 Skarbu, a wcześniej [illegible] w r. 1810 w Ks. Warsz. 1812 — kontrollerem w Dyrekcji Skarbu Depart. [illegible] – [illegible] więcej przeszło 40 lat służby publicznej –

1061. Mikulicz Podstoli Nowogrodzki za Stanisława Augusta – żona jego Regina z Wołków zakończyła życie w Warszawie w r. 1852. w wieku lat 94.

1062. W r. 1852 wyrestaurowany został kościół i zabudowania klasztorne księży Karmelitów we wsi Lipie w Pow. Warsz. z sumy w kwocie Rs. 1578 kop. 89 przez Nay. Pana Tyranndem [illegible] udzielonej i z dobrowolnych ofiar.

1063. Piśmienność nasza świeżo wzbogaciła się w [illegible] Panu Strąbskiemu – Tym to szla[che]tne i niezmordowane usiłowania wzbogaciły Warszawę pięknym, wzorowym zakładem typograficznym, który prócz tego iż dał silny podnietę postępom naszego drukar[stwa] w ogóle, tę jeszcze ma zasługę iż [illegible] wydaje [illegible], pod względem wykończenia doskonałości i ozdoby – równające się z najpiękniejszemi ~~[illegible]~~ w Europie zakładu drukarskiego (Sztadmiarowa z [illegible]) kalendarz były [illegible] rocznik jego z r. 1851. wcielony został w niniejszym [illegible]

1064. Jeziorki Onufry Cielecki b. Radca Depar. Warszawskiego w r. 1812. piastujący przed i Sieradzkiego Powiatu na Koronacyi Nay. Pana najmiłościwiej nam panującego, a także [illegible] [illegible] tegoż powiatu i członek Rady Wojewódzkiej – Był synem Ignacego Cieleckiego Szambelana Króla Stanisława Poniatowskiego i Wiktoryi z Zbijewskich Cieleckiej Starościny Wareckiej a wnukiem Jana Cieleckiego Kasztelana Łęczyckiego – Umarł we wsi Zygrach w Powiecie Sieradzkim d. 10 Stycznia 1852 przeżywszy lat 67. – Pochowany w grobie na cmentarzu przy kościele we wsi Wierzchach – otoczony szacunkiem – Mąż ten sprawiedliwem czynami [illegible] sobie [illegible] i miłość u współobywateli.

1064 Zakościelna wola i Zaurów obecnie (1852) Bugniewskiego czynione nadarnież poręczy i stodoły i obory.

1065. Kościuszko i wszyscy inni Polacy w Rosyi – w r. 1796. otrzymali wolność przez Pawła I. Cesarza.

1066. Pod wodzą Dąbrowskiego utworzone zostały legie we Włoszech.

1067. Z pozwolenia wyższej Władzy zarządzone zostało w r. 1852 odnowienie kościoła paraf. we wsi Drwęgowie [illegible] dekanacie Przasnyskim a to za sumę anszlagową Rs. 2050. kop. 26. parafia ta należy do rzędu liczniejszych w tym dekanacie mieszkańców 2950 parafian.

1068. Hipsza folwark w pow. Zamojskim

1069. Dobra Strzałki i Strzałki w obr. Gostyńskim mają obecnie (1852) w gruntach [illegible] i lasach morg 1539 – prent. 236 [illegible] nowopol. [illegible] na spadek tych dóbr w r. 1852 zarysowała się Rs. 25,848. kop. 51.

1070 dobra Kamień w Pow: Gostyńskim składające się z 3 folwarków, w glebie pszennej, mające rozległości około 100. włók miary nowopol: – 4. mile od Kolei żelaznej a 2. m. od portu Wisły położone – były w r. 1852. do sprzedania [illegible] lub wydzierżawienia

1071 dobra Szczuczyn w obwodzie Bobrujskim na głównym trakcie Warszawsko Petersburskim położone zawierające pomimo obszernych lasów [illegible] 127. nor: 16. składające się z miasta okręgowego Szczuczyn, folwarku Guberna i wsi zaro: bnych: Skaje, Wólka, Jambryki i Barany – [illegible] do licytacji publi: cznej w r. 1852. podanych na Rs: 60,000!

1072 miasteczko Kiernozia ma rozległy bardzo rynek – ~~ale te~~ z którego się ~~całe miasto składa bo~~ innych ulic i nie ma – Na środku rynku stoi dość znaczny i wapienny kościół w którym zmieszczone się ~~Łatwo~~ [illegible] pomiędzy innymi groby [illegible] z 15°. wieku, z [illegible] dawnych fundatorów [illegible] tej włości ulloto Skarbków – Pilawów – Łączyńskich – Według miejscowej tradycyi, przetem były między ogromne lasy – w których odbywali łowy książęta (Mazowieccy?) – Jeden z nich nad tem ulic nieustannym wielkości Kiernozia ulubiony książę osadził w tem miejscu wiernego sługę i osadę na wieczne czasy Kurpozią nazwał (1852)

1073. Sanniki wieś porządna własność Pana Pruszaka (1852) obok posiadania sprzątkowe (287.) z wielką cukrownią – Wieś ta często od wspo: mniana w przywilejach nadawanych przez królów różnym wioskom Go: stynińskiej ziemi – Tu także Ziemowit książę Rawski w r. 1437. nadał [illegible] Gąbin prawa teutońskie. – Za Sannikami ~~zaczynają~~ się otwiera: ją się rozległe pola urodzajnej Gostynińskiej ziemi, tyle słynnej z ulepszonego i postępowego gospodarstwa oraz z zamożności obywatelstwa – (1852)

1074 Ziemia Gostynińska sama jedna tak wysoko wśród innych wygórowała na polu ulepszeń i rozumowanego, postępowego gospodarstwa, oraz zamożności obywatelstwa

1075. Bacciarelli i Marteau nietylko sami pięknemi pomnikami sztuki malarskiej kraj nasz zdobili [a zwłaszcza pałac Ujazdowski] ale nadto do pierwszego krajowego uczniów wielu nowych [illegible] Polaków w tejże sztuce, z woli Stanisława Augusta Króla i jego nakładem sprawili – ~~[illegible]~~ Do dzieł znakomitszych Bacciarellego policzyć można dzieło piękny obraz Estery [illegible] niego wymalowany, zamówiony niegdyś w pokoju Króla Stanisława Augusta – Wspomina o nim adam Naruszewicz w Odzie 6tej do Malarstwa – (obraz o pokoju marmurowym pod art: Febrycy)

1076. Okęcki Antoni – prałat cnót wzorowych – i głębokiej nauki – dobry ziemski i kapłan przykładny – nikt w obcowaniu – we wszystkich sprawach mądry i baczny – w dniu jego konsekracyi na Biskupa Chełmskiego uczcił ody adam Naruszewicz [wiersz pod No: 1411]

1077. antoni Korwin Kossakowski – z powodu bezżeństwa napisał do niego [illegible] ~~[illegible]~~ ody adam Naruszewicz [illegible] mu [illegible] w małżeństwo się [illegible]

1078. Na powrót Józefa Załuskiego Biskupa Kijowskiego do kraju napisał [illegible] wtedy ~~[illegible]~~ Durini Nuncyusz Papieski ~~[illegible] to~~ odę przełożył na język polski adam Naruszewicz – (Był to mąż uczony – i pustej grzeczny) & który na cele Jezuitów przyjmował [illegible]

1079. Stefan Łuskina sprawował w zakonie XX. Jezuitów i liczne różne urzędy – był biegłym astronomem i znawcą i uczonym skąd się ozdobą tegoż zakonu – Jako kolega [illegible] pozwalał że na tymże narzędzi astronomicznych i mierniczych – Zwad tego natury. [illegible] i [illegible] ~~[illegible]~~ ~~swoim nowinkarstwem~~ wyższy urząd w zakonie – Adam Naruszewicz napisał piękną odę [illegible] wyprawie na tego imieniny –

87

1080. Adam X[iąż]ę Czartoryski General Ziem Podolskich ozdoba Narodu Polskiego, mędrzec, uczony [illegible], pisarz, autor, opiekun uczonych — Jemu to winien wdzięk Adam Naruszewicz wstęp do Króla Stanisława Augusta i braku swego — Jego to również dzięki wyszedł go z ciemności, jak się Adam Naruszewicz wyraża w Odzie w Dniu Uroczystych Imienin Xięciu napisanej, a [illegible] wydanych Dziełach poetyckich Naruszewicza

1081. Król Stanisław August w podróży swej do Kaniowa dnia 9. Października r. 1781. zwiedził miasteczko i Gruszczyn — Adam Naruszewicz opisując tę podróż królewską między innemi o [illegible] tak się o tem miejscu wyraża: Cieka tu Góra i w miłym widoku
Gruszczyn stroi prawa i lewego boku — [illegible] zastosowanie do [illegible] Naruszewicza

1082. Markusów zwiedził w r. 1781. do [illegible] z cnoty [illegible] tak [illegible]

1083. Adam Naruszewicz takie epigramma [illegible] na imieniny Celestyna Czaplica [illegible] przez Adam Naruszewicz
[illegible] (tak się [illegible] wyraził:
Kochani a wszystkiej Króla nad się zdrowie:
Czyści, jak [illegible], i myślę, jak potrzeba:
Naruszko z ptaka, innej mam od nieba.

1084. Jezioro [illegible] ponownie Stanisław August uczynił się [illegible] na Niemnie i [illegible] się z [illegible] a z wybranych z tego rzeki skąd wystawiono w r. 1767. nad Niemnem kolos.

1085. August Graf Mosyński Stolnik koronny dawał pod Młocinami (z [illegible]) Królowi Stanisławowi Poniatowskiemu [illegible] świetny fajerwerk — z tej okoliczności Adam Naruszewicz kilka napisał epigrammatów [illegible] na Króla i na Mosyńskiego

1086. Maciej Kazimierz Sarbiewski Jezuita urodził się 1595. umarł w Warszawie 1640. roku. Jeszcze w młodym wieku [illegible] w akademii Wileńskiej wsławił się [illegible] [illegible] do poezji łacińskiej powodzenia. — Wysłany r. 1622. do Rzymu [illegible] przyjęty tam od Papieża Urbana VIII. ozdobiony został — Oprócz 4 ksiąg lirycznych [illegible] [illegible] przed Królem Władysławem IV. [illegible] i [illegible] w prozie łacińskiej napisał także poema łacińskie o Lechu w 12 księgach pod tytułem Lechiady [illegible] [illegible] — Prócz w czasach łacińskich z tą płynnością i [illegible] między [illegible] łacinnikami [illegible] Europy [illegible] — [illegible] [illegible] w [illegible]

1087 W r. 1852 [illegible] Tomaszowi Przesłał [illegible] dóbr Zychlin do urządzenia nowej fabryki cukru z buraków we wsi [illegible] w P[owiecie] Gostynińskim

1088. Całość opis guber: Augustowskiej (z statystyki [illegible] 1850 r.) Najznakomitszym zakładem fabrycznym w tej Guberni jest fabryka [illegible] w dobrach Czesowo w Pow: Augustowskim a będąca własnością Hr: Brzostowskiego [illegible] zakładem [illegible] — Tamże [illegible] się fabryki [illegible] i [illegible] rolniczych których [illegible] [illegible] do Rosji. [illegible] się [illegible] w [illegible] Koplinowo pow: Sejneńskim, druga we Wsi [illegible] pow: Augustow: — w Dobrach Czesowo znajduje się także huta szklanna [illegible] obszerne te dobra i [illegible] w tych dobrach znajdujące się [illegible] [illegible] materyał surowy
[illegible] [illegible], stan ich był dotąd bardzo nędzny — i [illegible] w [illegible] w rękach [illegible] a [illegible] ich [illegible] [illegible] po [illegible] [illegible] okolicach — Toż samo i o handlu [illegible] [illegible] [illegible] się na [illegible] przedmiotów [illegible] kraju a w małej [illegible] za granicę. — Znakomitsze [illegible] [illegible] w Ciechanowcu [illegible]

na który nawet z odległych okolic stron przyprowadzane są znaczne partye jęczmienia [illegible] — Także w Władysławowie, Kalwaryi i Wiłkowyszkach — w Sejnach i Serejach w okolicach licznych położonych dostrzegają się w porze [illegible] zbiorowe targi na zboże, które się stąd rozchodzą w znacznych partyach w odległe strony. —

W latach urodzajnych bywa nader ożywiony handel zbożowy wywożony do miast pruskich Tylży, Królewca i Memla, a z południowej części gubernii do Warszawy i Gdańska. — Głównymi punktami składowymi odbytu dla spławu zbożowego są Augustów i Kiejdany [illegible] gdzie znajdują się obszerne spichrze nad Niemnem — Wiele się też przyczynia do ułatwienia spławu kanał Augustowski łączący rzeki spławne Biebrzą i Narew z Niemnem — W ogóle przemysł i handel po miastach tej gubernii [illegible] mało ożywiony bo wszystko musiało się często wolnie, większy ruch gdzie niektóre [illegible] spostrzegać się da —

1089. od r. 1816 Rząd [illegible] zachęcał fabrykantów i rękodzielników zagranicznych do osiedlania w Królestwie — W latach 1820 i 1823 niektóre miasta wyznaczone do tego za zdatne, urządzone zostały na osady fabryczne — sprowadzono do nich fabrykantów i na nich osadzano

1090. Rok Werner prawnuk S: Wawrzyńca [illegible] w otworzeniu traktatu z Cesarzem Fryderykiem I. przywiózł do Polski, który w kościele katedralnym Płockim relikwie Św. Zygmunta Burgundzkiego — Posiadał on piękną wieś Karsko (sprawdzić czy nie Karsy koło Dobrzyna) którą zapragnął Bolesław Kasztelan Wiski — Zmuszając [illegible] go do tego stopnia posunięty został iż zaciekawszy wieś Biskupice tam osobliwego biskupa oparłszy że się też [illegible] Bolesław sprawcą w gniewie spalono ~~[illegible]~~ zatem karał — Zakazano te zbrodnie sprawiedliwą [illegible] Arcybiskupa na całe Mazowsze, a ~~[illegible]~~ zwłoki biskupa w katedrze Płockiej wstrzymał [illegible] w całej Polsce.

1091. Kiedy [illegible] Jana Kazimierza w dniu chwiał się wstrząśniony zmiotły ręką szwedzkiego najezdnika, obrońca kraju i jedyna jego nadzieja waleczny Czarniecki z niewielką szybkością przybiegł z Gdańska do ~~Płocka~~ Mazowsza, ~~[illegible]~~ pod Płockiem ~~[illegible]~~ niewielkim [illegible] niespodzianie (około Radziwie) [illegible] przybyłym z całym wojskiem szwedzką ręką, po [illegible] Szwedów — [illegible] i do [illegible] przymusu — Biografia Czarnieckiego jest w Tomie XII str. Wszelkiego na karcie 57. w Dykcyonarzu

1092 Radziwie na brzegu Wisły gdzie most na tej rzece prowadzi do M: Płocka z przyległą [illegible] — Podług tradycyi miejscowej, Radziwie ~~[illegible]~~ w dawniejszych których czasach należało do Mazowsza i na Płockiej władzy leżało stronie, by Wisła szła w owczas korytem — Według odwiecznej księgi Mazowieckich fundacyi wieś Radziwie

1093. ~~Kazimierz Wielki chorobą złożony w r. 1370. w mieście Pokrzywnica [illegible] w Sandom: albo Pokrzywnica w Pułtuskim~~ obwiniony jest dawno z trzech do palenia kościoła katedralnego w Płocku — który to obwinień podobno do dziś dnia ~~[illegible]~~ dopełnił

1093. Wojciech Gadomski Sufragan i Officyał Płocki zapisał fundusz na edukacyę [illegible] panienek z ubogich szlacheckich rodziców zrodzonych dla siostr Miłosierdzia w Płocku

1094. Paweł Kostka dziedzic wsi Kostkowa w Płocku, brat S: Stanisława Kostki założył w r. 1585. Klasztor WW: Bernardynów w Przasnyszu.

1095 — Bank polski nabył w r. 1852 na spuście dobra ziemskie 1° Rzecznów z Wolą Modrzejową — 2°. miasta Grabowiec z przyległościami w powiecie Opatowskim — Szacunek tych dóbr wraz z inwentarzem ustanowiony był na sumę Rs: 142,100.

1096. We wsi Cieksyn pow: Pułtuskiej założony został w r. 1852 ~~[illegible]~~ fabryka cukru z buraków pod firmą Józefa Jabłkowskiego

1097. Dnia 30 Czerwca r. 1829 doznał folwark Wyszków okropny klęski – gwałtowna burza wśród wiatrów na trąba z gradem wielkości kurzego jaja wywróciła ~~[illegible]~~ z korzeniami i powywracała do kilkuset sztuk ~~[illegible]~~ ogromnych lip i drzew owocowych w Folwarku (Wyszków) okna wszystkie wybite, a dachówka z domu folwarcznego latała w powietrzu jak małe ptaszki – Za osobliwość przytaczać należy iż przed stu laty i tegoż samego prawie dnia ~~[illegible]~~ gwałtowna burza ~~[illegible]~~ całej okolicy przyniosła ~~[illegible]~~ ogromne szkody w tej okolicy – zwłaszcza wsie Zuligów i Popów i wiele innych na kilka mil w około zniszczone zostały jak to we wsi Popów o czem Kasper Janicki w notatkach pod r. 1729. wspomina –

1098. Ignacy Hrabia Ksawier Dembiński Starosta Wolbromski umarł w Warszawie dnia 8. Lipca r. 1829. w 63. roku życia (wieś w r. 1794. mąż lat 28. [illegible] był ten sam chorąży) pochowany na Smętarzu Powązkowskim w Katakumbach –

1099. Ignacy na Bożem Boski Podkomorzy Ziemi Czerskiej Kawaler Orderu Sgo Stanisława w 1. klasy, z znakomitej pochodzący familii spokrewniony z z najpierwszemi domami – wszystkie siły poświęcał na usługi kraju – następnie jako ojciec [illegible] przynosząc pokoju zgody – w dniu 2 Czerwca r. 1829. przeniósł się do wieczności w 75 roku życia. pochowany w grobie familijnym w Stromcu w Radomskiem. – (był podobno synem Pawła podkomorzego)

1100. w Grotach pod Warszawą [illegible]

1101. Wojciech Bogusławski Ojciec sceny Narodowej, przez wiele lat jej naczelnik, a przez pół wieku wspierający ją i zdobiący niepospolitym talentem. – opuścił ten świat d: 23 Lipca r. 1829 przeżywszy lat 75. – Urodził się z Pomorskiego z starożytnych rodem Bogusławskich i Zdanowskich, ~~[illegible]~~ Za młodu służył wojskowo, r. 1778. wszedł do Teatru i pierwszy powód zarazem wprowadzenia Polskiej opery – Przez wzorowego talentu artysty dramatycznego Bogusławski ciągle pomnażał repertoar sceniczny dziełami tak oryginalnemi jako też tłomaczeniami z innych języków – Król Stanisław August wspierał jego usiłowania i dał mu liczne dowody swego zadowolnienia – Gdy nieszczęścia krajowe obaliły i ojczyznę sceny, Bogusławski ciągłą gorliwością utrzymywał teatr polski za rządu pruskiego, a w r. 1814. przestawszy być Dyrektorem Teatru Warszawskiego przedstawiał sam główne role jako wzór prawdziwego talentu aż do ~~r. 1827.~~ dnia 20 Listopada 1827 w którym ostatni raz ukazał się na scenie autor ten przez pół wieku był na niej czynnym. Pod nim kształciło się wielu najcelniejszych i najznakomitszych artystów dramatycznych – Zwłoki jego pochowane zostały na Smętarzu Powązkowskim –

1102. Franciszek Szczepkowski [illegible] szczycący pamięci [illegible] (w 1828) [illegible] prawie [illegible] głosami wybrany Posłem. [illegible] umarł w Warszawie d: 6. Czerwca r. 1829.

1103. W r. 1829. Trybunał Cywilny Wileński [illegible] sąd sprawiał szczególny przez [illegible] wyrokiem z niepamiętnych granic między wsiami Lipki a Malisiewo w Ziemi Drohickiej położonemi i toczyła się przez [illegible] w r. 1494. [illegible] wielu sukcesyjnie z pokoleniami o 56 włók lasu – Pamiętnik [illegible] Tom 1szy pozyt. 18.)

1104. Dobra Stopnice położone nad Wisłą (w ciągu ~~ostatnich~~ lat ~~od~~ siedmiu od 1823 do 1829.) dwoma gradobiciami i trzema powodziami zniszczone zostały przez burzę ~~[illegible]~~ czyli trąbę niepomierną w d: 18 Lipca r. 1829 największej klęski ulegały, albowiem większa połowa budowli włościańskich i dworskich zniszczona została po 200 letnich [illegible] owocowa, i inne znaczne zostały połowiczne pomostem, a topole nadwiślańskie i inne drzewa zdobiące te piękne dobra z korzeniami pozrywane ~~[illegible]~~, wały, tamy, porozrywane zostały.

1105. Imie Muczkowskich należy będzie do historycznych, najświetniejszych imion z naszego niebogatego w nie czasu – Józef Muczkowski zasłużony profesor i bibliotekarz Uniwersytetu Jagiellońskiego, znany z wielu prac naukowych nad językiem i dziejami polskiemi – Antoni Muczkowski brat jego, profesor języka i literatury greckiej w akademii duchownej krzyżanów katedry, członek rządu Arcybiskup[illegible] krakowskiego, znakomity filo[log]

1106. Dobra Tursko wielkie z przyległościami Strozki, Matyaszów, Kępa Zadłuska, Mikurzna, Tursko małe, Zawada, Pióry, Łuczyca, Okrągła i Rudniki z częścią lasu Wiśniowa zwaną, w Okr: Staszowskim, m: 5 od Sandomierza m: 5. od Staszowa, od Połańca m: 1. tyleż od Osieka — mają gruntu (w 1829 / 1829) ornego w glebie pszennej włók 120. łąk w: 14. lasu wł: 58, zarośli nadwiślańskich włók 11. pastwisk włók 32. nad rzeką Czarną i Wisłą od największych wylewów i poderwania łęgów wałami i tamami zabezpieczone. Dwór o 12. pokojach i budowle dworskie murowane — kościół murowany. 2. młyny wodne każdy o 3. kołach, wiatrak, (papiernia, bielnik płótna z maglem w 1829) 6. austeryi zajezdnych, magazyn solny, 2 spichrze nad Wisłą; obfity piec wapienny w lesie, 6. ogrodów owocowych, czworo(?), stawy i zastawki rybne, ludności było w 1829. 2050. a wówczas propinacya czysto dochodu rocznie 60000. Zł.

1107. przy mieście Szczekociny o mil 9. od Krakowa, 7. od Częstochowy, a 30. od Warszawy odległym, na 3 trakcie(?) w Szląsku pruskim ku Rusi idącym, nad brzegiem r: Pilicy położone są grunta murowane (browar piwny i gorzelnia) w kwadrat wystawione — obok nich są 2. młyny z których jeden obraca 3 kamienie i tartak — Miasto handlowe miało w r. 1829. ludności 2000 dusz — a w [illegible] rocznej intraty [illegible] — w bliskości [illegible] (1829)

1108. Edmund Brzeziński Sędzia pokoju Łukowski, (w grud: 1829 / 1830 —) Rada Wojewódzki(?) z zacnej i dawnej rodziny Brzezińskich (tak podano przynajmniej w r. 1852 kiedy doniesiono o jego śmierci) [illegible] Felicyanny z Brzezińskich Orzechowskiej matki w Mz. marcu † 1852. była ona córką Tekli z Jastrzębskich [illegible] Łukowskiej Józefa Benedykta Jastrzębskiego

1109. Dobra Brwinów przy kolei żelaznej o 3. m: od Warszawy położone na Rs. 41,707. kop 80 oszacowane — tudzież dobra Kopytów pod m: Błonie leżące na Rs: 41495. oszacowane, sprzedane były [illegible] przez publiczną licytacyą w drodze działów w Mz. ~~Kwietniu~~ 10 Maja r 1852.

1110. W. Bogusławski od lat najmłodszych 22 życia swego bez przerwy do r. 1831 w zawodzie wojskowym zostawał, będąc obdarzony znakami [illegible] honorowymi, [illegible] Polski, oraz niezachwianej szlachty — Powołany [illegible] Izabelli z Dłużewskich 6. osieroconych dzieci i liczną familię — Zakończył pełne cnoty i godności życie we wsi Zalesiu w okręgu Brzeskim [illegible] d: 2 Mar: 1852.

1111. [illegible] piękny osady fabrycznej na Solcu w [illegible] murowanych [illegible] w gromadzie najrozmaitszych budynków, magazynów, szop i spichrzów, wśród których wznosi się wspaniale młyn parowy z urządzeniem fabrycznych [illegible] tyle [illegible] krajowi [illegible] obok [illegible] Steinkellera prowadzony — Banku Polskiego należąca — wielki magazyn wyrobów [illegible] który [illegible] ogniem [illegible] zupełnie zniszczony został.

1112. Dobra Staroszpin(?) górny i dolny, z [illegible] Iwan tworzą z wsiami i przyległościami Rypałki, [illegible] Buławki i Mulleny(?) w ogóle włók 109. mor. 13. prt. [illegible] 273 wraz z lasem [illegible] 15 morg: 4 pr: 71 w najlepszej części bukowego i grabowego w Powiecie Lipnowskim nad granicą pruską, od Brodnicy m: 1½ — od Torunia m: 6.

w Lipna m: 4. w M:g: Płocka m: 7 wakaturnie spiedaw wataciny w indyjsko tylko terminie do 8. Czerwca 1852: zainwentarowani L[iczba] wtypłaya od 1. Rs: 45000 obacz Nr. 15. Gazety Rządowej z 1852 r.

113 Juran folwark z którego dzierżawca oprócz czynszu opłacał w 1852 roku sumy Rs: 360

1113. Hyrza folwark w Pow: Zamojskim

1114 Izbica dobra Gieradowy Stobiecki (1852

~~1115 dobra Górka ostańska~~ folwark Chrzanowek w powiecie Piotrkowskim przy kolei żelaznej składa się z 6. włók nowopol: gruntu pszennego

1116. dobra Redziny przy kolei żelaznej od Częstochowy wiorst 7. mające rozległości włók 86. w tym lasu ~~mo~~ włók przeszło 16. składają się z 3. folwarków – browaru – propinacyi i cegielni czynszowej dotąd do 10,000 Rs. były w r 1852 do sprzedania

1117. Przemsza czarna i Przemsza biała przy Niwce i Mysłowicach stanowią razem uchodzą do Wisły, co dało między PP: Sosnowskiemu i Samelsohn do urządzenia Przemszy spławną za pomocą przy tylko niewielkich nakładów własnych – Pomysł ten rozbudzony wielkie korzyści znaczne dla kopalni węgla kamiennego, dla braku kapitałów dla zamożnych spółek na nowo – Przemsza pozostała wspomniane jednakże w Mysłowicach dziś przebrzmi skutku – i ruch wielu przedsiębiorstw przemysłowych na małej skale

1118. Brynica rzeka – oddzielająca Śląsk od okręgu Lelowskiego, płynie bardzo krętym korytem; nad dwa głęboka – nad tą rzeką w ekonomii rządowej Bobrowniki rozwija się w niemałej obfitości mieszkanie dotąd (1852) błota i trzęsawisko

1119. dobra odznaczające się iłą zakładów w okręgu Lelowskim są Grodziec i Żarki (przemysłowe) i przemysłowy ostatnie gdzie wielki wysiłek kapitałów nie były w stanie wolne utrzymać istniejący produkcji na długo – Niedawno tam było kolejno fabryk, cukrownie z warsztatami cegielniami, cukrownie, gorzelnie, fabryka octu, (?) likierów, syropu, krochmalu itd. cukierni fabrykant: Niemców, Anglików Francuzów z zagranicy sprowadzonemi, po kolei wznoszące się i upadające – Wszystko to już się podobno (1852) ostatnie wyczerpany piwa bawarskiego który dziś w dalekie rozchodzi stronę –

1120 – folwark Lisówka – zamierzone się osuszenia pół całego tego folwarku wielkiego systemu drainage uważając nie dosyć do skutku (1852 –) mimo były usiłowania do osuszenia źródlisk i bagnisk rzeki czysto wygrzebać się mające ?? osobno na to sprowadzony z zagranicy –

1121. Produkcya owoców odznaczają się następujące dobra w Okr: Lelowskim Pińczyce, Osiek Sulików – Sulików produkcje (1852) mniej dość rozmaitej i pięknej ?? która wolną od ?? znaczną części okolicy tutejszej w Franciszkowie w Lelowskim odznaczają się ?? produkcyą rozmaitej i pięknej ?? – i wreszcie wielka może się tam ceniła, lecz tylko w ogrodzie ?? uprawiane (1851)

1122. Z kościołów parafialnych w ziemi Dobrzyńskiej, jeden tylko kościół w Sobowie posiada wieżyczkę murowaną (obacz: Gawarecki O. ziemi Dobrzyńskiej)

1123. Borów wieś szlachecka w Pow: Krasnostawskim par: Gorzków – leżące się pod lasem pod ostaniającymi się z dwóch stron lasami; z trzeciej strony przypierające tylko gruntami ~~???~~ wzgórkiem żółkiewskim – na drugiej stronie kończy się nad Tarka zwanej na częsta Dębina, a od południa odkryty jest widok na miasteczko Gorzków i otaczające go wioski – Szlacheckie zagrody mieszczą ~~???~~ jedna po drugiej, a ~~???~~

wie prawie cały Borów od idnej własności – Obecnie (1852) posiada tę wieś Klemens Ska-
wiński Sędzia pokoju Okr: Krasnostawskiego –
w r. 1656 wieś Borów była ... szlachecką a nawet nie bardzo oszczędną –

1124. Łatkiewka mała rzeczka w Gub: Lubel: ale bardzo szybko płynąca – Płynie pod miasteczkiem tegoż nazwiskiem takież same narzecze, wpada w Wieprz pod Krasnymstawem.

1125. Chylino i ~~Chylinko dobra~~ w Pow: Płockim, odległe od M. Płocka wiorst 21. od Wyszogrodu wiorst 7. mają rozległości włok 30. miary nowopol: były do sprzedania w r. 1852). Wyrobu od 40 kor: pszenicy – 90 żyta – lasu ... około 5 włok – ...

1126. dobra Mozliborowice z folwarkami Kuchary Górne, Mozliborowice Wardęszczyzna i kolonią Rozalin w Okręgu Pyzdrskim – kiedyś czasu zwolni. ... do sprzedania (1852)

1127. Murowane piwa w Pierzchach i Gradzice w Okr: Lelowskim: są na lepszą stopę urządzone – gorzelnia w Gradzicu jest uważany za celniejszy w okręgu Lelowskim – to też nader uzyskiwano nakładem zatoczono i prowadzono – (1852)
apparat Pistoriusa w Żarkach z przyrządem na odczyszczanie spirytusu, odznacza się doskonałem urządzeniem walców rozcierających kartofle (1852) Żarki słyną także poprawną rasą trzody chlewnej.

1128. Dobra Ujejsce w Okr: Lelowskim – odznaczają się porządnem założeniem ... dworskich ... włościańskich – mają około 300. sztuk drzew szczepionych, które i czyste owoce rodzących bardzo przydatnych do ... tego Jednoczesności ... w okręgu Lelowskim wiele nie ... –

1129. Włościanie tej okolicy (Okr: Lelowskiego) są słynne podróży w dobrach Janowskich.

1130. W Godlewie (w Mazurskiem) istniała w r: 1829. pensya płaszczniczy w pomocy ... ...

1131. Dobra Wiskitno w powiatach Sieradzkim i Piotrkowskim, pod mili od miasta fa-
brycznego Łodzi – mają rozległości włok nowopol: 352 – pomiędzy temi lasu starodrzewu ... włok nowopol: 102 – gruntów ornych folwarcznych w połowie pszennych włok n: p: 90. Łąki wystarczające dające około 600. cetnarów siana – Dobra te składają się z wsi i folwarku Wiskitno, kolonii Olechowek, kolonii Olechów, kolonii Huta szklana wsi i folwarku Gurnzów, kolonii Przypusta, Huta Wiskicka i wsi Gradziska – budowle są po większej części murowane, płodozmian wprowadzony na 2 folwarkach propinacya przyniosła w r 1851. brutto 23000. czynszów gotowych 12000. Na tych dobrach oprócz towarzystwa kredytowego ciąży dług skarbowy 193000. Które ... grunta pewne – O innych szczegółach wiadomości ... we wsi Wiskitno (23 Lutego 1852)

1132. Dobra Chrzanów Stachulki w Pow: Zamojskim pomiędzy miastami Ordynackiemi Goraj i Turobin położone, odległe od M: gub: Lublina m: 7. – Dom mieszkalny wygodny, budowle gospodarskie porządne murowane – grunt ... do upra-
wy, orze się łatwo w parę wołów – rodzącego piasku, gruntu ornego dworskiego 1700. morgów, łąk gruntowych 130. morgów – gospodarstwo w r 1852 było płodozmienne – dobrata ... w r 1852 do wydzierżawienia na lat 24. za summę z góry rocznie 2500 rub. – 900 r: podatków – oprócz tego potrzeba mieć 20,000 złotych w zapasie do zaprowadzenia (30,000 ...) (6000) porządnego gospodarstwa –

1133. Ciechanowo w dobrych gruntach przy trakcie z Wyszogrodu do Płocka między Wyszogrodem a Bodzanowem ... (1852) ... Zawadzkich – ma posiadłość 56 włok rozległości, ale mało lasu bo znaczna część jego wycięta została ... 1852.

1134 Dziewanowo wieś Studzina (1852) w pow: Płockim Mazowieckiego prawdopodobnie gniazdo [illegible] Morawskiego Dyrektor Drogów [illegible]

1135. Wyszynowo przy drodze z Wyszogrodu do Płocka

1136. W Zgodnicy w dobrach Hryniewiczów w Maryampolskim są groby familijne tejże rodziny (ob: Hryniewiczów Biografię)

Odległość różnych miejsc nad Wisłą od Warszawy.

Karczew m: 3 – Góra Kalwarya 5 – Mniszew 7. Magnuszew 10 – Maciejowice 12 – Kozienice 14. Ryczywół 16. Iwangród 17 – Gniewoszów 18 – N: A: Puławy 20 Kazimierz 22. Solec 26. Józefów 27. Zawichost 28 – Rachów 31 – Zawichost 33

Statek parowy wypłynął z Warszawy o godzinie 1. z południa – nocuje w Mniszewie w Puławach – 3^{go} dnia o 8. wieczorem przybył do Zawichosta

Z powrotem wypłynął z Zawichosta o godzinie 11. rano i nocuje na statku w Puławach a nazajutrz o 8. wieczór przybył do Warszawy –

Opłata Jan Klasy [illegible] 1. od osoby od [illegible] 50 [illegible]. Drugiej klasy [illegible] 15 [illegible] [illegible]: 20

1137 Tykocin miasto i znaczna własność do którego w r. 1829 należały folwark Lipniki z wsiami Sikorskimi, Sawinem i Saniskiemi – oszacowaniem do licytacyi na sumę Złp: 131,250. 2do folwark Stelmachowo z wsiami Pajewem, Leśnikami, Łopuchowem, Radulami, Bronowiczewem i Sierkami wszystko oszacowanem do licytacyi w r. 1829 na Złp: 230,395 3/ miasto Tykocin oszacowane do licytacyi w r. 1829 na sumę Złp. 138,907 razem Złp. 500,552. Dobra te graniczą z wsiami Popowlanami, Złotorią, Jędrzejewem, Zawadami, Wilanowem, Mermanami, Nieciecami i rzeką Narwią

Jako przyległość do dóbr Tykocińskich należą w r. 1829. [illegible] Zakrzewski do [illegible] Augustowskiem obwodzie

1138. Stanisław Bujnacki dziedzic Sikucina w Sieradzkiem (1829) obecnie [illegible]

1139. W dobrach Kaski o 5 [illegible] mil od Warszawy na [illegible] drogi między Błoniem a Sochaczewem o pół mili od szosy – [illegible] opisane w rozmaitych dziełach jak ówczesne wr. 1829 [illegible] folwark [illegible] 30. włók chełm: w większej części w gruntach pszennych lub dobrych żytnich

1140 wr. 1829. sprzedany został przez publiczną licytacyę folwark Separatny Trzepiny w ekonomii Barcinki pow: Kalisz: składający się z wsi tegoż nazwiska gruntów folwarcznych, propinacyi i rybołówstwa – przestrzeń tego ogólna wynosi włók 17. mor: 9. prętów 231 miary nowopol:

1141. wr. 1829. sprzedany został przez publiczną licytacyę folwark Kiże w ekonomii [illegible] w Pow: Kutnow: składający się z folwarku Kiże, wsi: Kiże, Wręczyńskie [illegible] ogólna tego folwarku wynosi włók 29. mor: 7. pręt: 283. miary nowopol.

1142. Towarzystwo akcyjne zawiązało wr. 1829 w dobrach Guzowskich pod [illegible] fabrykę przędzenia lnu i tkania płótna na machinach. W tejże [illegible] fabryczny maszyn [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] 25. [illegible] – Przytem [illegible] [illegible] 116. [illegible] fabryczna Żyrardów nazwa od nazwiska przybyłego francuza Girard

1144. Po wyborze Stanisława Augusta Królem na Sejmie elekcyjnym pod Wolą d. 7 września w 1764. wyobrażony Król był [illegible] w [illegible] Kollegiaty Ś. Jana od Kapituły a Karol Turski officyał Warszawski imieniem Kapituły [illegible] [illegible], [illegible] wyrażoną [illegible] Król Stanisław odpowiedział

1145. Jan Augustow Wilhelm umarł w dobrach swoich Bieniewice w okr: Błońskim w miesiącu r. 1829 – Po dwakroć obrany [illegible] Deputowanym Okręgu Warszawskiego składającego się z ówczesnych powiatów Czerskiego, Błońskiego i Warszawskiego dowiódł [illegible] [illegible] [illegible] w godnie [illegible] na [illegible] współobywatela

1146. W lesie [illegible] między Tarczynem a Grójcem – widać okopy przez [illegible] tych wojsk Szwedzkiemi zwane –

1147. W ostatnich latach przed zupełnym rozbiorem Polski, były najdawniejsze [illegible] z fabryki w **Kobyłce** tudzież z fabryki Paschalisa Jakubowicza [illegible] w [illegible]

1148. [illegible] **garncarz** z przyległościami w Pow: Przemyskim w r. 1829. [illegible] przedsiębiorcy Rutińskiego

1149. wieś separacyjna dawniej rządowa **Luchów** w pow: Zamojskim który przestrzeni w granicach w obrębie tej wsi [illegible] się w ogóle 97. włók - 26. morgów, 207 prętów miary nowopol - sprzedaną została w r 1829. przez publiczną licytacyję która się zaczęła od Sumy Złt. 92788, gr. 28. oprócz Kanonu Złp. 4330, g. 18. rocznie [illegible] i przyszła [illegible] Złp: 72000.

1150. dobra **Czernik** w Pow: Stanisławowskim zakupiły do [illegible] w r 1829. Grzegorz Karanowskiego - obacz jego biografię

1151. W papierach pozostałych po ~~biskupie~~ biskupie Cyrenskim Malinowskim Suffraganie [illegible] znajduje się opis Michała Gołębia włościanina wsi Jadwiny który umarł d: 19 Września 1729. Był on tak silnym, że napadnięty przez 18. Szwedów, bronił się [illegible] zabiwszy 7. z napastników potrzyj [illegible], 5.ciu ranił, a resztę znaglił do ucieczki - Tenże Gołąbek gdy w **Dąbrowie** [illegible] wpadł między płomienie i wyniósł obraz Najświętszej Maryi - Wiele o sile jego było gadek przez długie czasy -

1152. Magister filozofii Wojciech Jastrzębowski Członek Tow: Król: Warsz: przyjaciel Nauk i Jakob Waga Nauczyciel szkoły wojewódzkiej Łomżyńskiej, odbyli w r. 1829. botaniczną podróż po kraju, którą z upoważnienia Rządu przedsięwzięto. Się piętnaście przy [illegible] i [illegible] podróż odbywali lekkie pieszo, więcej nie piętnaście się [illegible] jest [illegible] i najobszerniejsze do [illegible] ważne [illegible]. - Szczegółowy [illegible] i w [illegible] mamy do Kraju nowego wprowadzili dostrzeżenia dawniejszych botaników naszych

1153. W **Trzcinskach** piękna ołowiana [illegible] [illegible] [illegible]

1154. **Radzików** wieś należąca w r 1829 do Marszałka Sejmiku Sorzewskiego dziś pod [illegible] nad brzegiem rzeki **Utraty** należący (w r 1829) do X: Radzickiego jest tamże ogród [illegible] się z przeszło 700 sztuk drzew owocowych -

1155. **Zimna Krynica** dobra dawniej rządowe w Ekonomii Nałęczowskiej składające się z ~~folwarku~~ wsi **Kolonacie Gruców** folwarku [illegible] w ogóle włók 17 morgów 8. prętów 68. miary nowopol: w r 1829 sprzedane zostały przez

1156. W **Stawiskach** wsi w 3 milach od Łomży jest piękny ogród który [illegible] ~~jest niezmierne~~ u nas drzewo niezmiernej wielkości: Tuja zachodnia (Thuja occidentalis) które wysokością i rozłożystością gałęzi wyrównywa [illegible] naszych lasów do których [illegible] się [illegible], a pień ma u dołu, na 2½ łokcia grubości. - Okazało to drzewo [illegible] z [illegible] [illegible] zasadzone ~~było od [illegible]~~ [illegible] w [illegible] 18.go [illegible] z założeniem ogrodu.

1157. Jan Pawłowski Sędzia pokoju Syn Joachima Stolnika Lubelskiego i [illegible] z Tyszkowskich - życie przeżył w dobrach swoich **Dobużku** dnia 16. Września r 1829. Młodość ~~swoją~~ poświęcił czynnie [illegible] w jej obronie. W pułku [illegible] piechoty, doszedł do stopnia Kapitana - Za [illegible] obrany Radcą Wojew: do którego [illegible] jeden raz [illegible] Sędzią pokoju pow: [illegible] - Żył tylko lat 48. [illegible] jako dobry Polak, sprawiedliwy urzędnik, czuły człowiek, wierny przyjaciel, [illegible] męża i ojca.

1158. W **Mokrylipiu** Pow: Zamojskim ~~[illegible]~~ iżmiał w r 1829. [illegible] [illegible] sprzedawano [illegible] gatunku [illegible] -

1159. miasto separatne rządowe **Stężyca** w Pal: Krasnostawskim który przedtem wynosi w ogóle osób 411. – 2 mórg 275 prętów 11. miary nowopol: – W r. 1829. sprzedaną zostało przez publiczną licytacyą (ob. Notę 544)

1160. W dobrach **Zborów** we wsi **Solec** jest źródło mineralne mające wielką obfitość gazu wodorodu siarkowego – wody mineralne w Busku i Solcu mają stąd podobieństwo iż są jednejże natury gazem przesycone – Źródło wody mineralnej w **Busku** w temperaturze 12 stopni R. w zrównaniu powietrza zwyczajnym okazuje 8. stop: i ½ R. woda jest smaku słonego, przezroczysta, zapach ma stały wodorodu siarkowego, który należycie czuć w kształcie małych bąbli z niej się wydobywa, wszelkie naczynia około źródła są z tynku glinianego. Woda ta próbowana odczynnikami okazuje wodoród siarkowy wolny, muryat sodyi, wodosiarkan sody, siarkan magnezyi, ślad siarkanu wapna i kwasu węglowego. Inne okoliczności mineralne w Busku są powszechnej uwagi bliżej wiadome.

Źródło w **Solcu** mające o mil 2. od Buska odległem, lubo położone w najpiękniejszej okolicy, jest otoczone bagnami, temperatura wody w 12. sto: R. powietrza była 9.0 stop: R. w zrównaniu zwyczajnem. Woda jest bez koloru, smaku nadzwyczajnie nieprzyjemnego, z przyczyny wielkiego nasycenia gazem kwasem wodot-siarkowym, który się z niej gwałtownie wydobywa, na wodzie w źródle pływające chwasty pokryte są siarką, równie ich woda odchodząca, która w przeciągu wystawia obfity osad siarki. Na około źródła w odległości kilku kroków gaz wodoród siarkowy czuć się daje, dlatego przypisać w tem miejscu żadnej nie widać żyjącej istoty, rośliny nawet trawa w oddaleniu zwyczajnie są zwiędłe lub poschnięte. Samo źródło leży w okolicy bagnistej [illegible], jest wzniesione na górze kamiennej otoczonej po największej części z selenitu krystalizowanego, wierzch zaś jej jest gliniasty – Źródło to jest bardzo głębokie z przyczyny iż dawniej był tu szyb solny – woda ta próbowana przy źródle okazała te same co do składu co i woda w Busku w nieporównanie większym stopniu wodorodem siarkowym jest nasycona. – Drugie źródło w Solcu w bliskości pierwszego leżące, będące słabo wodorodem siarkowym nasycone, ma wielkie podobieństwo do źródła mineralnego w Busku. – Szanowny [illegible] dzieło tych wód przez urządzenie kąpieli w Solcu podać sposobność wielu cierpiącym do odzyskania pierwotnego zdrowia. (Wiadomość tę podał do Kuryera w Num. 278 r. 1829. Józef Bętka Magister filozofii.)

1161. Izabella z Książąt Czartoryskich Ks: Lubomirska Wdowa Marszałkowa koronna umarła w Wiedniu r. 1817. – W kościele [illegible] reformatów w **Sielcu pod [illegible]** nad wielkiemi drzwiami umieściła się kamień marmurowy jako pomnik wdzięczności [illegible] tegoż kościoła i [illegible] dobrodziejki tegoż kościoła, przełożonym [illegible] konwentu Sieleckiego był Andrzej Skarżyński (1818)

1162. Na polach między M: **Turowem** a **Olesinem**, gdzie dotąd stare widać szańce, była [illegible] w którem w r. 1792. [illegible] przeciw [illegible] siłom [illegible] wojska, a podobno też nawet narada pod dowództwem [illegible] Kościuszki miał się rozdzielić. Na tych to polach o pół mili od M: [illegible] poległ mężny Jenerał [illegible] którego [illegible] jednego z najznakomitszych w narodzie pomnik [illegible] i [illegible] w r. 1818. [illegible] Pod potomny [illegible] w M: **Turowie** szkoła reformowana którą fundował Książę Franciszek Jenerał znany z dysputy z Jezuitą Radzimińskim odprawionej w r. 1592.

1164. Łazienki sławne i rozkoszne natronie, gustowny pałacyk i park okazały w obrębie miasta Warszawy przez Ulicę Górną pod liczbą 298 lit. a – własność Jego Cesarsko Królewskiej mości – w dawniejszych czasach, więcej od Książąt Mazowieckich był tam zwierzyniec Jazdowskiego zamku, przy nim dwór ze stawami i łaźnią od której miejsce to nosi nazwisko – Królowa Polski [illegible] w tym, królowie mieszkali a w zwierzyńcu polowali i dlatego miejsce to [illegible] monarchów coraz więcej się upiększało –

Gdy za panowania Jana III Sobieskiego pałac był ustąpiony i zamieniony, miejsce to [illegible] było w zaniedbaniu [illegible] – W r. 1668. najjaśniejszy darował Teodorowi Denhoff podkomorzemu Koronnemu który trzymał je całe [illegible] w r. 1674 w którym posiadłość ta [illegible] w ręce Stanisława Herakliusza Lubomirskiego Marszałka nadwornego – Wszystko ten pan wyrobił sobie w r. 1683. u Sejmu, że grunta Jazdowa dotąd [illegible] przez niego [illegible], zostały mu darowane, potem w [illegible] pałac wybudował i łazienkę w miejscu gdzie [illegible] pałac stoi [illegible] na przyozdobienie którego rzeźby i obrazami nie szczędził kosztów –

W r. 1720. August II. wykupiwszy sobie to miejsce [illegible] wraz z całym Jazdowem i przyległościami od Teodora Lubomirskiego Starosty Spiskiego – Za Augusta III miejsce to znowu opuszczono a ogród i park służył tylko za pastwisko dla chowanych tam zwierząt – Zmarły był to las bagnisty, [illegible] część słonowy w pośród której stała budowla z łaźnią z czasów jeszcze Lubomirskiego pozostała –

Stanisław Poniatowski będąc jeszcze Stolnikiem W. Ks. Litew. nabył całą tę posiadłość w r. 1764 od Elżbiety Lubomirskiej wdowy po Teodorze Wojewodzie Krakowskim i [illegible] Kacpra Generała Lejtnanta Wojsk [illegible] Rosyj. – Stanisław August [illegible] budownictwa polecił budownictwu swemu Dominikowi Merlini i [illegible] Antoniemu Fontana w r. 1767. – wznieść pałac, [illegible] zajmował się budowaniem tego gmachu i ciągle go przerabiał i upiększał – W r. 1798. po śmierci tego Monarchy, własność Łazienki przeszła w spadku na synowca Księcia Józefa Poniatowskiego, następnie po zgonie tego, w r. 1813 (?) na [illegible] Księżnę Poniatowską Hr. Tyszkiewiczowę. Ta zaś, majątek ze wszystkimi sprzętami i ruchomościami, obrazami i rzeźbami sprzedała Najj. Cesarzowi Wszech Rosyi Aleksandrowi I. za sumę 1,080,000. Złotych polskich – Odtąd pałac Łazienkowski zostawszy własnością Naj. Cesarzów Rosyjskich, doprowadzony do wzorowej świetności z wielkim zachowaniem pierwotnego jego stanu, stoi w porządku, w czasie [illegible] – (Obszerniejszy opis Łazienek znajduje się w dziele Fr: Maks: Sobieszczańskiego: Opis M: Warszawy.) i w Kalendarzu [illegible] w r. 1852 nakładem Orgelbranda –

1165. portret Księżnej Lubomirskiej z domu Czartoryskiej [illegible] 120 [illegible] się w r. 1852 w pałacu Łazienkowskim w gabinecie zielonym pomiędzy wielu innemi portretami [illegible] odznaczających się [illegible] za czasów Stanisława Augusta

~~1166. [illegible] w [illegible] potoczne się nad samą rz: [illegible]~~

1166 Pierwsze [illegible] od [illegible] i rz: [illegible] Wenna [illegible]

1167. W Chylonie było w r. 1845. lasu przeszło 2400. morgów sosnowego i dębowego a 10 morg: olszyny – z tego zostało zaledwie tylko 3^ci^ część było przed lat 5. Były tu [illegible] wody na stronie [illegible] do Wisły

1168. wieś Królewska Trzepowo w Płockim [illegible] należy do dóbr donacyjnych Brwilno w dobrym gruncie – [illegible] Furmana [illegible]

1169. Sarnicko piękna włość z wałką urkrowaną a podobno i Amiena murowana, łąż w wspaniałym i obszernym gmachu murowanym o 3-piętrach — w ogrodach lobrazych. i dobrze zagospodarowana z w r. 1852. Dziedziczna własność Konstantego Kruszaka

1170. Skotnicko piękna włość w glebie pszennej z kościołem nowym murowanym i przyrządami gospodarskiemi murowanemi.

1171. dobra Chruśle w Pow: Gostyń: nabyte w r. 1818. do Józefa Zabłockiego

1172. do strony Grzesie (Grzesiowskiej) w Mazym: nabyte w r. 1818. obszerne łąży odległe od r: Niemna mil 3 1/2 — od Szczuczyny mila 1.

1173. łąży do strony Cupiska rzeka nabyte (1818) odległe są od r: Niemna mil 3. od Szczuczyny mil 1 1/2 od r. [illegible] tylko [illegible] pół mili

1174. dobra Radostków w Pow: Wieluńskim nabyte w r. 1852 — do Juliuszowi (w gruntach gliniastych i żwirowatych) Wilhelma Topolskiego — Sprzedane były w r. 1852 w drodze Sądów przez publiczną licytacyę — dobra te do licytacyi przez biegłych oszacowane były na Rs: 23,946. k: 35

1175. dobra Szumlin i Proboszczewice w Okr: Płockim nad rz: Działdówką (w r. 1855 zostały sprzedane do W: Glińskiego) do Narwi wpadającą — mające rozległości włók 332 i morgów 3. mary [illegible] pól: a w tej rozległości gruntu ornego (żytniego) pszennego a (w wielkiej części) po większej części żytniego mórg 1235, łąk mórg 250. pastwisk mórg 190. lasu mórg 4373. robocizny sprzężajnej dni 3262. ręcznej dni 8452. — W tych dobrach są 3 kościoły parafialne — 2 gorzelnie, browar, 5 karczem, 2 młyny, cegielnia o 3 piecach. 2 młyny wodne, olearnia, — oszacowane w urzędowej taxie w r. 1852 na Rs: 105385.

1176. Florentyn Floryan Anastazy trzech imion Gostartowski umarł d: 28. Września 1851. Anastazya z Dąbrowskich małżonka jego umarła d. 2 Października 1851. — posiadali dobra ziemskie miasto Parzenczew do którego należy wsie Wielga wieś, Janów, Jasiuta (?) Sokola góra i [illegible] Łukasz w Okr: Zgierskim (70.)

1177. warzelnia soli w Ciechocinku wyprodukowała w r. 1851. soli pudów 335,481. funt: 10. to jest o pudów 13819. f: 10 więcej, niż w r. 1850.

1178. fabryka ~~[illegible]~~ wyrobów lnianych w Żyrardowie — Wzrost widoczny owoto przedsięwzięcie a pomimo r. 1851. i zasiłek rs: 90,935 kop. 41. przekonano się nie tylko z pomyślnością awansów na rozszerzenie produkcyi, ale i z dopuszczenia [illegible] wykończania Wicharni w Szystce rub: sr: 24189. kop. 29 2/4 których nakłady dla dobra fabryki uznano potrzebnemi (z sprawozdania Banku polskiego za r. 1851.)

1179. ~~[illegible]~~ w papierni w Jeziornie wyrobiono w r. 1851. podług sprawozdania Banku Polskiego papieru różnego gatunku 747,999 za Rubli sr 133,737. kop: 49 2/4. to jest więcej o rubli sr: 8121. k. 52 2/4 niż w r. poprzednim 1850. Sprzedaż zaś papieru zwiększyła się o Rs: 1882. kop: 90. gdyż wyniosła Rs: 129,077. kop: 45.

1180. Wędrzonowo kolonia po lewej stronie Wisły, 5. wiorst od [illegible] Nowogeorgiewskiej

1181. Tadeusz Kościuszko szlachcic w Litwie urodzony, mierny [illegible], wielki wodzownik: walczył za wolność i całość Ojczyzny swojej — Tułaczy [illegible] Washingtona nauczył się jak trzeba obronić wolności i praw przyrodzonych człowieka — Zostawił przez to nieśmiertelną ufność narodu ze szlachtą, opartą na prawdziwej ku niemu szczerości — Cześć jego [illegible] wszędzie wznoszą równie będą poważnym jakby okryty purpurą lub koronowany berłem

1182. Nakwaski Senator Kasztelan i: Prefekt Dep: warszawskiego posiadał w r. 1818 dobra Lipiny w Pow: Stanisław: 2 mile za Pragą —

1183. W Leśnictwie Pułtuskim przez Winnica przy folwarku tegoż nazwiska odległy (wieś) od rz: spł: Narwiew mila 1 1/2 — Ludonia pod Nowym miastem od rzeki Wkra mila 1. Połęzkowo przy folwarku wsi Dzbanice pół mili od rz: Narwi

1184. przy wsi Myśliszewicach w Pow. Radomskim 1½ m. od Radomia, a m. 14 od Warszawy była w r. 1818. huta szklanna wyrabiająca szkła białe i zielone.

1185. Z zmianą ojczyzny zmienił się los wszystkich — Rząd Pruski skonfiskowawszy cały majątek jego podarował go ówczesnym obecnym Książętom, potężnym krwi związkami z Domem Brandenburskim — wdzięczni się zmówili ku nieudolnemu Napoleonowi przywróceni go właścicielom po zdobyciu Księstwa Warszawskiego, lękając się dokuczyć przykładu dla Francji, z tego powodu ofiarowali wszystkim najsowitsze zawynagrodzenie w dobrach narodowych. odrzucono tę podobną krzywdzącą propozycję szlachetne wszystkich serce — Dopiero Stanisław Hr. Potocki Wojewoda ~~Prez.~~ na którego wpływ wziął ten interes. otrzymał zwrócenie mu własności jego, a to wprawdzie za opłatą 120.000 Złotych Polskich, który nowy właściciel skwalifikowany fortuny na się znajdował —

1186. Kazimierz Wielki — nie rozprzestrzenił granic naszych ojczyzny, owszem, gdy Szląsk Czechom dla pokoju oddał, Wielkim go przecie Monarchą nazwaliśmy, bo nam pierwszy nadał prawa, sądownictwo uporządkował, sprawiedliwość ustalił, wzniósł miasta, światło rozkrzewiał i w tenże tę drogą klasę ludu rolniczego która istotnie kraj żywi i broni, pod swoją wziął opiekę.

1187. Aleksander I Cesarz Pan nasz miłością nad w mądrości stworzył te istotne zasady na których się rządy wzniosą i utrzymują, i dlatego jako Prawodawca, jako najsprawiedliwszy dzieła wznosił do Krainy naszego z Księgą prawa w ręku! wiódł go w tryumfie mądrości na tron Polskiego — i oddawała go miłości ludzkości zwały za nim korto sprawiedliwości i Litości — Wzniosły się Polakom głosy do nieba z wdzięczności za rozszerzone swobody, uszanowanie religii ojców swoich i przywrócenie narodowości tego przy dla Krainy Dziedzictwa — i nadanie konstytucji liberalnej —

1188. Stanisław Hr. Potocki — mąż który rzadkim światłem przewodził w narodzie i wzory cnoty publicznych nam dawał

1189. ~~Marcello Bacciarelli urodził się w Rzymie d. 16 Lutego 1731~~ umarł w Warszawie 5 Stycznia 1818. — ~~August III wziął go w 1753. do swojego dworu w Dreźnie~~ — we 2 lata ~~później to jest w r. 1756 wszedł w stan małżeński z Fryderyką~~ Richter ~~która później wsławiła się z malowania miniatur~~ — Przybywszy z dworem do Warszawy wziął na siebie oczy Poniatowskiego podówczas Stolnika Litew: potem przyjaciela i znawcę prawdziwego talentu, przeszedł ku Bacciarellemu, ~~który~~ wstąpiwszy na tron, wyrzucił [mianował go najwyższym dyrektorem budowli królewskich] zawołana na siebie dwóch ofiarował I W r. 1768. Stany Królestwa nadały mu indygenat i szlachectwo polskie. — Lubo Bacciarelli poświęcał się szczególnie malowaniu portretów, wielką wziął wziętość, wykonał jednakże wiele obrazów historycznych, odznaczających się pięknym utworem, poprawnością rysunku i doborem kolorów. Zamek Królewski w Warszawie, Łazienkowski pełen jest jego obrazów — Można przypisać do Polski wielu krajowców upodobanie do sztuk pięknych, a po ich upowszechnieniu Polacy uczyli się malarstwa i talentu swojego —

93

1190. Aleksander Chodkiewicz Członek Komis: Rząd: Warsz: Przegląd Nauk – wielce wspierał literaturę krajową wyprawowaniem w dynastyjnym języku cały chciał udoskonalić oraz własnym wykładaniem środków cięgnienia wyuczanymi gazów do stopnia wszelkich [illegible] i nim ✝ w r. 1812 wyszły się pisma wierszem i prozą

1191. X: Onufry Kopczyński znał powszechnie w kraju znany z dzieł swych prac grammatycznych – on pierwszy utworzył i wydał grammatykę polskiego języka.

1192. Stanisław Sołtyk był za Księstwa Warszaw: Marszałkiem Seymowym zmarł w r. 1825. znac zmarły. Członek Towar: Warsz: Przyjaciół Nauk w r. 1824 obrany posłem, zasiadał z Ks. Szyszkowskiego [illegible] [illegible] 1825 [illegible]

1193. Sokołówek [illegible] od Warszawy [illegible]: 4 da jest [illegible] w nim [illegible] Bugaj:

1194. Dobra Jeżewice w okr: Błońskim należały w r. 1818. do Sukcessorów Xawerego Zychlińskiego niegdy Stolnika tychże dóbr –

1195. Marycha rzeka w Gub: i Pow: Augustow:

1196. Senator Wojewoda Bieliński przyszedł w r. 1818. i następnych w dymisyi wyjaśnionej z Senatu do rozpoznania praw do szlachectwa i tytułów honorowych

1197. Dobra wieś Michałowice w Okr: Warszawskim (pod Raszynem) należała w r. 1818. do Antoniego. Michała Hr: Bystrzewskich – i wystawione w r. 1818. następnie przez publiczną licytację –

1198. Rosin tak się nazywała owczarnia w Ekonomii Łomny o 3.000. kroków od tejże Wsi utworzona ~~około r. 1817.~~ przez sławnego agronoma Ant: Trębickiego Naddzierżawcę Ekonomii Łomna – Drugą taką owczarnię utworzył zwaną przez tegoż w Rośkach o 2000 kroków od Dziekanowa – Przy tych owczarniach są postawione domy dla owczarzy i szopki i przytem składy dwa obszerne które utalowane zwierzęta na dalekie do folwarku przynoszących. W tych to owczarniach z góry odmiennych ale do krótko należące sprowadzonych ~~[illegible]~~ P. Trębicki w ~~r. 1817~~ ~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w roku 1802~~ w pierwszych dniach Ru[illegible] ~~(roku 1817) na sposób swojej własnej~~ z nowu piękne gronady owiec z najlepszymi skutkami. Wtedy w r. 1802. przez lat kilkanaście [illegible] nie przyjęły przyszłości Ekonomii tyle sprowadzonych [illegible] tych sposób ten [illegible] ważnego wzrostu w publiczności.

1199. Dobra Gorzkowice, Płuce, Bujniczki, Szczukowice, Krzemieniewice, każde mające swoje folwark, grunta dobre, łąk dwa, stawy rybne wielkie 2 [illegible] z [illegible] 2. – Dziedzic tych dóbr umarł w r. 1818. w Szczekocinach – (Czapski 1818)

1200. Starostwo Hr: Męciński na Szydłówku Pow. Radomskiego w Wdz. Radomskie w r. 1818. obrany został Posłem na Seym: posłował w 1818–1820–1822. r. – [illegible] [illegible] [illegible] w r. 1789. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

1201. Po Generale Dziedzyńskim [illegible] Hr: Została Sukcessorowie w r. 1818. z zamieszkania [illegible] wielkie przestały wdowa Izabela z Wyromianów Hrabina Działyńska matka i opiekunka małoletniej (r. 1818) [illegible] córki Henryetty, [illegible] Gustaw Bieliński po Józefie z Działyńskich Bielińskiej, pozostały syn [illegible] (1818) [illegible] ~~[illegible]~~ Zygmunt Hrabia Działyński syn małoletni Jenerała (1818) – Po Jenerale Działyńskim tyle [illegible] likwidacyjnie

1202. ~~[illegible] [illegible]~~ Przypomnę 18. wieku i na początku 19. [illegible] Kaliszu. Raszyn Tomasz i Zofia z Urguszów [illegible] Dangel – Po ich śmierci zostało się tych sześcioro dzieci, jakoto: Maryanna z Danglów Montrezorowa [illegible] Montrezora Pułkownika wojsk Polskich – 2) Anna z Danglów Jasko[l]ska małżonka Łukasza Jaskólskiego Kapitana wojsk Polskich – 3) Juliana z Danglów Mol[d]e[n]hauerowa [illegible] [illegible] w Księciu Szydłowskim [illegible] – 4) Tomaszowi Danglowi 5) Karolinie 6) Wilhelminie 7. Ludwikowi Danglowi [illegible] małoletnim (r. 1818): Spadkobiercy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w r. 1818.

1203. Dobra Rachów w Okr: Krasnickim składające się z miasteczka Annopola, i wsiów Rachowa, Jakubowic i Suchey Wolki: przytykają wszystkie na trakcie publicznym prowadzącym z Lublina do Krakowa przewodzącym, nad rz: Sanem [illegible] Wisłą po obu stronach na [illegible] leżące – [illegible] dworskich z ogrodami [illegible] dwóch folwarkach było w r. 1818. prosto 32 włók chełm: [illegible] przez miasteczko Annopola prosto 40 włók chełm: a lasów sosnowych i [illegible] było w r. [illegible] do 83 włók chełm: prosto [illegible] –

1204. Dobra Krzczonowskie (w Obw: [illegible]) złożone z trzech folwarków (1818) jako to Krzczonowskiego, Rzemieszowickiego i Sokolnickiego o m: 8 od M: Krakowa a od rz: [illegible]: Wisły nie daley jak o pół mili leżące – były razem z dobrami Rachowskimi w r. 1818 do sprzedania – ~~[illegible]~~ [illegible] wsi Krzczonowice i Sokolnica do dóbr Czarkowa r. 1842.

wsi Krzczonowice i 8. mil od Krakowa a o pół mili od Wisły.

1205. wieś Łęka z przyległościami, graniczące z miastem Piątkiem w Okr: Zgierskim m: 14 od Warszawy, 3 od Łowicza, 6 od Wisły, miała w r. 1818 wysiewu kor: 130 żyta, 70 pszenicy – [illegible] [illegible] [illegible] pod M: Piątkiem [illegible] [illegible] pod Piątkiem (r. 1818.)

1206. wieś Łatkowo z folwarkiem Wyganowem o milę od Radziejowa, 3. od Włocławka i niemiecka w pięknym gruncie klasy 1mey, mająca do 100 fur siana, [illegible] (1818)

1207. Wojciech Gorski [illegible] z [illegible] w Polsce familii, dla którey [illegible] [illegible] wszystkie przymioty. Trzech swoich braci, równie godnych w Krakowie [illegible], przeżył, bo opatrzność [illegible] go wiekiem długim, dożył bowiem lat 80. Po [illegible] Zakonu Jezuitów, Cesarzowa Marya Teresa dla jego wysokich ~~[illegible]~~ [illegible] powołała go na przełożonego w Kollegium w Wiedniu publicznym [illegible] przez siebie [illegible] – [illegible] [illegible] z [illegible] sprawowań za co od Cesarzowej [illegible] ozdobiony i wyniesiony na pierwszego prałata w Katedrze Tarnowskiey, [illegible] na Administratora Tarnowskiey dyecezyi, a następnie na Biskupa Wieleckiego! [illegible] ten [illegible] z roztropną gorliwością i umiarkowaną [illegible] sprawował. Dla przyjaciół żył, dla przyjaciół wszystko poświęcał. Dom jego był otwartym dla [illegible] przybyłym dla których cały prawie [illegible] majątek. Zakończył drogę dla przyjaciół [illegible] dla Kraju i kraju [illegible] d: 1 Lutego r. 1818 – Zwłoki jego pochowane w grobie [illegible] katedralnego w Kielcach – ([illegible] z Gazety Korresp: Warsz: i 1818 r.)

1208. Bogumił [illegible] Załuski był Marszałkiem Sejmiku szlacheckiego Ptu Zgierskiego w r. 1818. w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] był [illegible] [illegible] Ptu Zgierskiego do Rady obywatelskiej

1209. Ernest Faltz obrany w r. 1818 w 1809–1812 Deputowanym na Sejm z Cyrkułu 1. M. Kalisza [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] r. 1830. od: 1330

1210. Bardzinin był w r. 1836. w posiadaniu rodzeństwa Stokowskich – Bardzinsky z których był [illegible] gniazdem familijnym Bardzinin [illegible] (1852) 1o Karol: Bulwe Wojciechów, [illegible] Krzewo i Lisice, Głaznów 2o Jan Nepom: Piotr: Sokołów i Głaznów – 3o Jan: Głaznów –

1211. W roku 1817. [illegible] z folwarkiem Lutków [illegible] [illegible] złp: 16000

1212. lasy odziału Prawda odległe są od rzeki spławnej Pilicy [illegible]: 3½ i tyleż od Nerw.

1213. dobra Sobieszyn z przyległościami: Wólky Sobieskiey i z folwarkiem Brzozowa [illegible] przez [illegible] przyszłych w r. 1818 na złp: 337,551. [illegible] – położone nad rz: [illegible] Wieprzem – [illegible] w r. 1818. [illegible] zmarłego Franciszka Brzozowskiego [illegible] Ptu [illegible] – [illegible] Ludwiki i Aleksandry –

1214. Jgnacy Hr: Tyzenhauz były Szef Gwardyi Litewskiey Kawaler [illegible] orderów [illegible] i [illegible] w r. 1818. w dobrach swoich Rakiszkach w Powiecie Wiłkomirskim – Tu odprawiły się dnia 16 Lutego r. 1816. zaślubiny Hrabianki Tyzenhauzówny, Frejliny Nayjaśnieyszych Cesarzowych z Oktawianem Hrabią de Choiseul-Gouffier [illegible] aktualnym Kamerherem. Dworu Jego Cesarskiey [illegible] i różnych orderów Kawalerem.

1215. Dobra składające się między z miasteczka Sobieszyna i wsiów: Czaplinka, Obrytki, Czarnoglowy, Kiełbaski, Sierockowa i Cedrowice w których było w r. 1818. 4 folwarki [illegible] [illegible] i [illegible] – [illegible] w Okr: [illegible] w [illegible] Lubelskim. [illegible]

wiejskim krzypek, mączne, [illegible] i bryczniaty [illegible] przynosi 213. wtok [illegible]: z których w r. 1818 było pruskie 133. wtok [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

z przył: Mażewo Babice i Mażewko Stare [illegible] ob: 65 [illegible]

1216. Dobra Słustowo i Mażewo o m: 4½ od Warszawy 8. od Płocka, od Nasielska pod mili [illegible] traktu od Płocka do Warszawy w gruncie dobrym, przy łąkach znacznych, lędowych i lasach potocznych. Dzi: w 1852 Jana Smolechowskiego [illegible] i [illegible] ob: Kur 42 [illegible] ob: [illegible] 11961.

1217. Pod Holendrami naprzeciw Wrzesnia od przystanek statku parowego pasażerskiego Warszawy do Zawichostu statek dwudziesty odchodzi [illegible] [illegible] na [illegible] od Warszawy do Gurowca i Otwocka m: 3. do Góry Kalwaryi 5. Maciejowa 7. Magnuszewa Maciejowic 12. Wrześni 14. [illegible] 16. [illegible] 17. [illegible] 18. N: Al: Puławy 20. Kazimierza 22. [illegible] Solca 26. Józefowa 27. Stryja 28. Rachowa 31. Zawichostu 33.

1218. Franciszek Węgierski wybrany obywateli Pł: Bielskiego. wszedł w r: 1818. Rady Woj: w Rada Obywat: W: Podlaskiego. raz w r. 1823 powtórnie z Pł: Bielskiego.

1219. Ignacy Węgierski wybrany obywateli Pł: Łoziowskiego wszedł w r 1818. Rady Woj: w Radzie Obywatelskiej Wo: Podlaskiego. w r: 1825 wybrany powtórnie z Pł: Bielskiego. (K: N: P. Kur (D: H: K:)

1220. Kommendant twierdzy Modlina Jenerał Brygady Kazimierz Małachowski otrzymał w r. 1818 uwolnienie dymisyą z pensyą i [illegible] [illegible] mundurem.

1221. Józef baron Wyszyński obrany w r. 1818 posłem Pł: Tomaszowskiego postąpił tę obywatelską na Sejmach 1818–1820 i 1822.

1222. Stanisław Baryczewski wybrany w r 1824 na posła z Pł: Ostrołęckiego postąpił obywatelską [illegible] na Sejmach w 1825 i sejmach w 1831.

1223. Andrzej Tarczyński [illegible] funkcyę poselską na Sejmach w 1818–1820 i 1822 r.

1224. Alojzy Biernacki wybrany w r 1826 na posła Pow: Wieluńskiego w miejsce [illegible] Bronisława Niemojowskiego – pełnił tę postęp [illegible] [illegible] 1831.

1225. Dobra Zaniewo o milę od [illegible] [illegible] [illegible] Rokiciny o m. 3. od M: Łodzi [illegible] [illegible] Pabianic – mające rozległości włók 27. [illegible] 20. prętów 75. miary nowopol. a w tym w r 1852. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 300. [illegible] 65 – [illegible] [illegible]

pod 9 Łanu: Dobra te nabyte w r 1852 do Sukcesorów Ernesta i Agnieszki małżonków Krapper — Sprzedane zostały w 1852 w drodze licytacji — [illegible] oszacowane na summę Rs: 10587 kop 70 (1852

1226. Dobra Żeromin 1. [illegible] od stacyi drogi żelaznej Rokiciny — o 3. mil od m: Łodzi, a 2. od m: Pabianic — ogólna rozległość tych dóbr wynosi włok 53. morg 13. pr: □ 161. miary nowopol: a w tej [illegible] 1852 [illegible] [illegible] pszenicy [illegible] mor: 430 pr. łąk morg 210 — Budowle dworskie większej części murowane [illegible] [illegible] wiejskie [illegible] [illegible] browar [illegible] gorzelnia, owczarnia, [illegible] spichrz — karczma [illegible] i [illegible] (1852 [illegible] do licytacyi wystawione, były w 1852 na Rs: 26965 kop: 50.

1227. Dobra Rzeczyszczewice w Okręgu Piotrkow. o mili 1. od stacyi drogi żelaznej Rokiciny, o m: 3 od m: Piotrkowa, Łodzi, Pabianic i Tomaszowa mają ogólnej rozległości włok 27. morg 6. pr: □ 24 a w tej [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] mor: 191. pr: 289: łąk mor: 53 — pr: 238. — budowle w dobrym stanie a między temi spichrz murowany i [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] o 3. gankach na [illegible] Wolborz, — Dobra te nabyte w r 1852 do Sukcesorów Ernesta i Agnieszki małżonków Krapper — Sprzedane w r 1852 odbywała się przez podatku [illegible] od summy Rs: 11967 kop

1228. Między Wyspogradem a wsią Drzycim na [illegible] okręgu [illegible] [illegible] o których wiadomość [illegible] zamieszczona jest w [illegible] na [illegible] Biblioteki Warszaw w r 1852.

1229. W r: 1852. otworzona u nas [illegible] Ludwika Halperta w Serokach [illegible] mój Passach

1230. [illegible] Kasza do [illegible] [illegible] M: Kaliska [illegible], w [illegible] [illegible] Poznańskie przy [illegible] granicy od Krol: Pol: nad [illegible] r: Prosną [illegible] [illegible] [illegible] w r 1852. na sprzedaż przez [illegible] [illegible]

1231. Owczarnia Zegrzańska [illegible] [illegible] Hrabiny Krasińskiej pod względem gatunku [illegible] za [illegible] w [illegible] w r 1852 była uważany —

232. Co do owiec najpiękniejsze stanowiska były w 1852 hodowany z Kotr. Zdzyrzyńskich, z dóbr Chełmno W. M. Skórzewskiey i z Andrzejowa Skórzewskiey W. Stanisława Gorskiego —

233. We wsi Solec [Pow: Stopnickie] gdzie jest zakład wód mineralnych ustanowioną została w r. 1852 expedycja pocztowa [która] dla dogodności osób przybywających na kuracye i używania jej w każdym roku przez 4. miesiące to jest od d: 1/13 czerwca do 20 Wrześ. 12 Pazdz.

234. w Jezwonnej pod Warszawą założoną w r. 1852. szkoła elementarna która w drugiej roku wzorowo, i z pierwszem [naryskiem] lewini uczęszczany do niej [i ...] [illegible] była przeniesiony —

235. Najdziwniejsze Simonia i Mierzęcin kopalnie przydane Kwaliwerzyje w r. 1852. rudy zelazny do zakładu wielkiej pieci w Pradłach w P: Olkuskim —

236: Stoleti już upłynęło a pamięć dobrego Króla Stanisława Leszczyńskiego) Króla Lotaryngii [illegible] między mieszkańcami miasta Nancy, jak gdyby wczoraj dopiero z niem się rozstawali — wspominają o nim na każdym kroku z czcią i wdzięcznością i w [illegible] po nim pamiątki pokazują przybyszom i Składają ich w przedowcytosci stolica Lotaryngii [illegible] i pomyślny stan swój Ki[illegible] (z gazety 1852) z [illegible] od [illegible] [illegible] [illegible] Stanisława Leszczyńskiego

237. Na najwyższym szczycie pagórka panującego nad wsią [Szklary] o okolicy wznosi się kościół bardzo piękny kształtem zatoczony w r. 1678. przez Andrzeja Trzebickiego Biskupa Krakowskiego Księcia na Siewierzu. — Widok stąd na wszystkie okolicy nad wszelkie opisy piękny: panuje nad nią góra Skały Kroneny. Zamek Wąchockich Korniony [illegible] — Zkąd to obięgnąć można drugie kościoł oka wszystkie płasko zakłady rzędowe i [illegible] [Szkolnego] tej to strony będące. — [illegible] [illegible] w Dąbrowy — Kotonny [illegible] przez [illegible] (1852). —

238. Nadzwyczajny nas [illegible] [illegible] [illegible] (1852) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

1239. we wsi Przyszowa nad Tarnicą (w Pilzneńskiem) o mili od Tarnowa ... piękny i obfity w ... i ... ziemie widziano ogród (1852)

1240. dobra Blanowice i Pilcki w nader przyjemnej a pod względem przemysłowym korzystnej pozycji położone w parafii Kromołów pow. Olkuskim o mil 3. od granicy Szlązka Pruskiego, między miastami: Pilicą i Żarki. Białobórze

1241. wioska w Okolicy Stopnicy, dziedzictwo ~~w ...~~ przed kilku wiekami Szpitala Kosmianeckiego gorliwego i wiernego stronnika Władysława Łokietka —

1242. W Oleśnicy (w Krakowskiem) na najprzyjemniejszej dolinie wznosi się (kiedyś w pewnej ...) obszerny gdzie zamek głęboko otoczony rowem, opasany potężnemi basztami i dwudziestemi murami, ogród otoczony murem od strony północnej zbudowanie ... gospodarskie od ... i wszędzie otoczony ... z zabudowaniami ... ny strzegło go dwoje obszerne ... — Dwór ... jego Oleśnicki za czasów Władysława Łokietka był dziedzicem owego Zbigniewa Oleśnickiego który w 50 lat później pod Grunwaldem ocalił życie Władysławowi Jagielle i następnie ... duchownego stanu został kardynałem — ... syna Jana i córkę Helenę zaślubioną ... Księżniczce ... znanemu z romansu historycznego: Dwaj Srzeniawice — w r. 18.. oryginalnie napisanego przez Konstantego Gaszyńskiego —

1243. Petrykozy zamek ... słynny upadł już w 14 wieku za czasów Władysława Łokietka i był w ruinach zajęty przez Księcia Wacława Króla Czeskiego gdy Władysławowi Łokietkowi ~~...~~ tułającemu się w świecie Król Polski ... ani się z tej strony ... w okolicznych ... —

1244. dobra Olszówka w pow. Miechowskim ... miastem Wodzisławiem, posiadające 7 m. z Kielc, około 80 włók miary chełm: w ... pozornej były w r. 1852. ... dnia

245. Dobra Fatków pod Proszowem przeszły w r. 1852. Jakubowski

246. Kalikst Mierzejewski był właścicielem dobr Neple w Pow: Bialskim

247. Samotny, urodzony Łazek bielański w drugi dzień Zesłania Ducha Świętego zapełnia się niezwyczajnymi pozorami, zatrudnia się najróżnorodniejszym mnóstwem najbłędniejszych do najmniejszych

248. Ciotkowo niedaleko Bielska przy drodze z Warszawy do Płocka w Płońsk [illegible] w r. 1852. [illegible] Leszczyński [illegible] (~~[illegible] Zygmunt Lasocki~~) dwór nowy nie mniejszy piękny architektury

249. Ciotkówko niedaleko Bielska wieś [illegible] (1852) Klemiewskiego [illegible] Zygmunta Lasockiego

250. z Bendorzyna w Pow: Mławskim piszą się (według Niesieckiego) Bendorscy Herbu Wyszogota ale Marcin Bendorski przeniósł się z Płockiego do Wielkopolski — jako o tem świadczy akta grodzkie Gnieźnieńskie z [illegible] jego Stanisław wrócił się znowu do Płockiego Województwa —

251. Podług heraldyki Wielądka i przytoczonych przez niego dokumentów ~~z r. 1787~~ dobra ziemskie Krethompe w W: Księst: Żmudzkim w Pow: Wilkiskim kupił ~~Jan Gierszdorf Bernatowicz syn Mikołaja [illegible]~~ przeszło przykładem Jan Gierszdorf w 17 wieku [illegible] Bernatowicz ~~[illegible]~~ po antecesorach swoich [illegible] z synów czterech z których Bartłomiej i Michał w r. 1683 wyprzedali się z części dobr Krethompe na rzecz zpadłego brata zwanego Mikołajowi Bernatowiczowi 1688 [illegible] brat Walenty wyprzedawszy się z części dobr Krethompie przeniósł się ze Żmudzi w Wdzwo Trockie gdzie pojąwszy w powtórne małżeństwo Wojdebu[illegible] [illegible] obiął po niej w [illegible] dobra Kurcinioski w r. 1707.

obacz Księgi: przy Ziem: 1253 — obacz Ks: 1254

252 Szymon Bernatowicz po matce swej Annie Miedziance przeszedł w posagu [illegible] części dobr Rumbowicz w Pow: Kowieńskim.

253. Mikołaj Bernatowicz ~~[illegible]~~ [illegible] dobra Krethompe ~~[illegible]~~ w spadku synowi swojemu Janowi który z Wiśniewskiej miał syna jednego Tomasza i córek dwie — ~~Jan~~ Józef Bernatowicz sprzedał dobra Krethompe Tyszkiewiczowi Kasztelanowi Żmudzkiemu.

254. Tomasz Bernatowicz od ~~[illegible]~~ przeszedł w r. 1789. dobra Kurciniorki w parafii Wirzystan po przodkach swoich [illegible] Walentego Bernatowicza na niego — w r. 1794. były dobra te w posiadaniu Dowgiałów i Miedziow

255. ~~[illegible]~~ W Czarnocinie (ale w których) [illegible] został w 1656. od Szwedów Wielądko Stanisław Bielicki herbu Ruch 2° [illegible] Królowej Maryi Ludwiki [illegible] ~~[illegible]~~ X: Stanisława Bielickiego Jezuity [illegible] w naukach (obacz jego biografię)

~~56. [illegible]~~

256. Bogatkowie h: Pomian pochodzą ze wsi Bogatkowo wsi położonej w [illegible]: Mazowieckim — Bogatki [illegible] Okr. Ciechanowski [illegible] Jaszczurowski, tak samo że to są imie Bogatki może w ziemi Bielskiej lub Łomżyńskiej [illegible] Piotr Bogatkowski był Starostą Bielskim i Liwskim — Synowie jego Piotr i Paweł osiedli w [illegible] — Trzeci zaś Jan dworzanin Zygmunta III ~~[illegible]~~ (~~[illegible]~~) na [illegible] w Mazowszu osiadł, na wsi Bogatki Piotra Starosty Bielskiego; [illegible] osiadł w ziemi Stężyckiej na [illegible] Goniwilk i Balbutków [illegible] Starosta [illegible] osiadł na [illegible] Drewniczy Strzyżowie [illegible] z przyłączeniem w Opoczyńskim (Ponim [illegible] się [illegible] Stanisława Augusta)

1257. Gdy zaczęto osady fabryczne w granicach miasta Łodzi sprowadzono aż z [illegible] rzemieślników pragnących rozwinąć obszerny tamtejszy przemysł fabryczny, przystąpiono około r. 1823. do miasta Łodzi sąsiedni folwark Łódka [illegible] i Wójtostwo Łodzkie należące do [illegible] Gadkowic, [illegible] Łarnów

1258. Obszerny opis M. Łodzi pod względem historycznym, statystycznym i przemysłowym przez Oskara Flatt znajduje się w Gaz. N: 27–28–29 – Gazety rolniczej z r. 1852. – Krótki z niego wyjątek nad Łodzi.

O początku i założeniu M. Łodzi żadnych pewnych nie posiadamy wiadomości – niewiadomo także kiedy do rzędu miast zapisaną została – wiemy tylko że już w 13. wieku istniała, kiedy Władysław Książę [illegible] Łęczycki i Dobrzyński przywilejem z r. 1332. w liczbie innych miasteczek [illegible] i [illegible] Łodzią w ówczesnym posiadaniu biskupów Krakowskich. – W posiadaniu ich zostawało miasto aż do r. 1793. kiedy przeszedłszy pod panowanie Króla Pruskiego stało [illegible] i [illegible] wyjątek miało być [illegible] osady większej zamożności. W owej epoce miasto liczyło tylko 190 mieszkańców – [illegible] był cały katolickimi [illegible] 44. domów nieruchomościstych 11 – placów pustych 18. – i w tym [illegible] w r. 1806. przeszło z własności biskupów Kujawskich, w posiadanie rządowe, w r. 1820. kiedy rząd opiekuńczy skierował całą baczność ku rozwinięciu w kraju przemysłu, [illegible] i [illegible] i [illegible] w [illegible] miastach zaprowadzano fabryki i rękodzieła i wskazano [illegible] osady fabryczne, korzystne położenie Łodzi [illegible] obfitością i [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] rzeki Łódki i [illegible] zwróciło na to miasto szczególną uwagę Rządu – Zaraz z początkiem r. 1821. przystąpiono do urządzenia miasta i do założenia osady fabrycznej [illegible] miastem [illegible], a w krótkim czasie powstało w tej osadzie [illegible] [illegible] przybywających z zagranicy fabrykantom i rzemieślnikom [illegible] przeszło 200. domów – a gdy pierwiastkowy obszar [illegible] się za [illegible], włączono do osady fabrycznej [illegible] folwark Łódkę i Wójtostwo Łodzkie, a tak w [illegible] [illegible] to miasto w r. 1829. już domów murowanych 65. drewnianych 369. i 4273. ludności – Szybki ten wzrost i wzrost [illegible] to miasto [illegible] Prezesowi Komisji W. Mazowieckiej Rady Stanu Rajmundowi Rembielińskiemu [illegible] energicznym [illegible] dobro publiczne gorliwością, który łącząc [illegible] a rzadką [illegible] i [illegible], głęboką znajomością administracyjną i [illegible] – przy pomocy [illegible] i współdziałaniu wyżej wymienionego Referendarza Stanu [illegible] [illegible] [illegible] Mazowieckiego Benedykta Tykel, dziś [illegible] Rady Stanu Gubernatora [illegible] Gub. Augustowskiej [illegible] zamiarom tego z całą energicznego – potrafił [illegible] zamiary [illegible] przez Rząd myśli a wynikłe [illegible] przewyższyły [illegible] najśmielsze [illegible] oczekiwania –

Zaszłe w r. 1830 zaburzenia w kraju wstrzymały na niejaki czas [illegible] fabryczny Łodzi, ale też zaraz po przywróceniu spokojności, liczny zastęp napływających zagranicznych fabrykantów [illegible] [illegible] to miasto które już w r. 18[illegible] miało w sobie [illegible] murowanych zakładów fabrycznych 6. domów murowanych 94. drewnianych porządnie zabudowanych 686. ogółem wszystkich budynków 786. i 14800. głów ludności – ~~Szybki wzrost~~

Dziś (1852) [illegible] od strony Zgierza, traktem bitym, [illegible] ulicy głównej ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ długiej ~~[illegible]~~ [illegible] w przeciętym kierunku 5. wiorst długiej, dziś [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] na środek do której inne poboczne ulice przystępują i [illegible]

tylko główny [illegible] uwzględniając ceny [illegible] i przeszłych [illegible] a w nich wszystkie i wszelkie [illegible] – [illegible] się grunty / wielkie w których się [illegible] [illegible] przestalne kamienie i warsztaty [illegible] – Najznakomitszym w tem [illegible] zakładem nad wielką przestalną kamieni (obacz dalej Notatki Nr: 6.) kontynuacja pod Nr: 1269

59. dobra Lubom w Pow: Konin: 4. m: od M: Konina, 1. m: od M: Pyzdr –

60. ~~[illegible]~~ opłatki Wapsy W. z [illegible] pod wsią Parzymiechy w Pow: Wieluńskim [illegible] r. 1827. [illegible] – [illegible] wykuto w r. 1852.

61. ~~[illegible]~~ Adryan Krzyżanowski, Emeryt, b. Professor b. Królew: Warszawskiego Uniwersytetu, jeden z ludzi którymi najbardziej kraj nasz w obecnej epoce poszczycić się może – Zasługi jego są tak ogromne, że imię jego złote się [illegible] [illegible] każdemu uczonemu, choć światło [illegible] [illegible] [illegible] jego istotny. – Ono to wśród [illegible] Kopernika, którego [illegible] [illegible] [illegible] nam chwili. Prace jego i nauki były liczne, rozległe, głębokie, ogromnem [illegible]: całe jego życie było nieustanną tylko pracą i nauką ([illegible]) umarł w M: Sierpniu r. 1852 w wieku [illegible] [illegible] w Warszawie. cholery – urodził się r. 1788. Dnia 7. na 8. Września we wsi Dębowie Wlk. [illegible] z Janowy i Bogumiły z Przybyszewskich [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] profesorów nas wspomnieć

62. Anna z Hrabiów [illegible] Hrabina Małachowska, Dama Austryackiego Krzyża gwiaździstego, wdowa po Stanisławie Hr: Małachowskim b. Senatorze Kasztellanie. Jenerale b. W. P. [illegible] Miasta i dóbr Końskich – Dziedziczka ta Pani najstarsza a teraz córka Franciszka Hr: Stadnickiego, Starosty [illegible] [illegible] Rozwadowie, Żmigrodzie, Dukli Kr: Kawalera orderów Orła białego i S: Stanisława, [illegible] Wojciechowej Kasztelanki Konarskiej – W r. 1843. d: 24 Listopada obchodziła [illegible] przykładem, z małżonkiem swoim w kościele Końskich, obrzęd złotego wesela [illegible] uroczystość pamięci potomnej, przekazuje napis na kamieniu w prezbyterium kościoła tamże umieszczony. – Oślepła w r. 1849. Umarła w M: Końskich d: 28. Sierpnia r. 1852.

63. Grabowski Ambroży napisał i wydał w Krakowie r. 1850: Dawne zabytki M: Krakowa. Przypomnienia przeszłości o niektórych starożytnych zwyczajach mieszczan Krakowskich, o bramach, basztach i wszelakich tego miejsca [illegible] obronach, z dodatkiem różnych do Siedziby pamiątek należących [illegible], z [illegible] rycinami i mappą. w r. 1853 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

64. Franciszka Dmochowskiego dzieło ([illegible]) wyszły r. 1830.
Psałterz Dawida przekład 2 tomy (wydanie [illegible]) 1829.

65. Maciejowski Wacław Aleksander napisał i wydał w r. 1850: Pierwotne dzieje Polski i Litewskie najdawniejsze ~~[illegible]~~ 2r. Piśmiennictwo polskie [illegible] aż do r. 1830. –

66. Julian Ursyn Niemcewicz jest autorem poematu Dumy [illegible] 1817
Kroniki opery Jan Kochanowski w Czarnym lesie – napisany wierszem w 2 aktach 1817

67. W Nacpolsku są wspaniałe ogrody przez zmarłego dziedzica Ignacego [illegible]mbowskiego ([illegible]) znanego miłośnika ogrodnictwa [illegible]) utrzymywane – Często w ~~[illegible]~~ [illegible] sprowadził z Belgii Chito [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] w [illegible] gastronomii wielkiej [illegible] ~~[illegible]~~ wartości i one w [illegible] ogrodach [illegible] w Nacpolsku [illegible] wychowano – Od niego kilku amatorów otrzymało nasienie i w [illegible] [illegible] zajęto się rozmnażaniem tej rośliny, ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible] sztuk [illegible] (w r. 1853) [illegible] były [illegible]

W pięknym ogrodzie JW. Niemojowskich w Radoszewicach – wychowano, [illegible] w r. 1852. roślinę Chito niedawno z Hawanny do Europy sprowadzoną, której owoc należy wielkiej wartości w dziedzinie gastronomii –

1269. Łódź jak wyżej powiedziano liczyła w 1793. domów 44 a w nich 190. mieszk[ańców]
w r. 1852 [illegible] [illegible] miastem, liczba mieszkańców doszła już do 20,000 gł[ów]
Z liczby 1253. posesyj jest (1851) 141. domów murowanych parterowych, 48. piętrowych a
829. drewnianych — Wszystkie te zabudowania ubezpieczone są na Rs: 563,150
czyli Złp. 3,747,666 gr 20. — Znakomitsze budowle w mieście są: 1/ Kościół parafialny Katolicki
dotąd drewniany, ale już jest w pracy wznoszenie kościoła murowanego dla para-
fii rzymsko-Katol. — 2./ Kościół ewangelicki, gustownie wybudowany w r. 1826. w
3/ nowym mieście wznosi się ratusz w r. 1827. wystawiony [illegible] miasta
4/ Szpital [illegible]) 5./ dom [illegible] dla zgromadzenia tkaczy — wreszcie cała
[illegible] fabryczna [illegible] nad [illegible] gmachami, między którymi od-
znaczają się zakłady P. Geyera — Jest w pracy wybudowanie gmachu na szkołę
[illegible] [illegible] [illegible] wyłożenia [illegible] Łodzi — W mieście
[illegible] przechodzi przez miasto wzmiankowana wyżej [illegible] 147. wior: 18.
[illegible] [illegible] drogi bitej do [illegible] [illegible] w Rokicinach, o
3 mile [illegible] [illegible] —
Dochody [illegible] wynosiły w r. 1793. tylko Złp: 560 — W r: 1851. doszedł do
[illegible] Złp: 882,000. — Dochód skarbowy z [illegible] wynosił
w r. 1806. w którym to czasie M. Łódź od Biskupów Kujawskich przeszło na
własność rządową) Złp: 2515 — w roku 1851. doszedł do [illegible] Złp.
180000. — W mieście odbywają się 6. jarmarków do roku.
Co do zakładów przemysłowych, wspomnieć tu wypada że miasto i zgromadzenie
[illegible] w początkach [illegible], wszystkie atoli [illegible] nie posiadało
[illegible], bo [illegible] wszystkich bawełnianego [illegible] czasu [illegible], wszystkie
w tym mieście ogromne postępy — w r. 1851. istniało w Łodzi 17 fabryk
[illegible] i [illegible] 196. warsztatów: [illegible]
fabryki te nie wyrabiały [illegible] sukna ale tylko różne wyroby [illegible].
[illegible] wyrobów bawełnianych dla [illegible], przy
[illegible] wody i [illegible] [illegible] [illegible] zatoczonej
[illegible] Łódki [illegible] w przyszłości [illegible] [illegible]
Najznakomitszym [illegible] [illegible] jest fabryka Ludwika Geyer [illegible]
[illegible] z M. Zittau do Polski w r. 1827. przybyłego który [illegible]
[illegible] bawełnianej [illegible] się [illegible] fabryk bawełnianych nie tylko
M. Łodzi ale i całego prawie Królestwa — Głównymi wyrobami tutejszymi
fabrykantów są: perkal, barchan, nankin, pika, muślin, kort, drelich, chustki,
[illegible] które to wyroby dobrocią, gustem i ceną nie tylko [illegible]
[illegible] ale przewyższają [illegible] wyroby zagraniczne —

1270. Wójcicki [illegible] Michał napisał i wydał w r. 1848. [1] dzieło następujące: O Koronie ludzkiej, iego żetach, przymiotach i sprawkach [illegible], dla przyszłej [illegible] się młodzieży płci obojga —

2°. Podróż do Włoch, Tyrolu i Malty – 2 tomy ozdobne rycinami w skali 1848 – wyd. [illegible] drugie rzut o podróży [illegible] [12]

1271. Wójcicki K. Wł. wydał w r. 1846. (43) [1] Bibliotekę starożytnej pisarzy polskich w 6 tomach – po r. 1840. pamiętniki do panowania Zygmunta III. Władysława IV. i Jana Kazimierza wydane z rękopismu – 2 tomy z facsimilijami – 3°. w r. 1836. pieśni ludu Biało-Chrobatów, Mazurów i Rusi z nad Bugu, z dołączeniem odpowiednich pieśni ruskich, serbskich, czeskich i słowiańskich. Ozdobne rycinami i nutami, wydania Józefa Kaczanowskiego – 2 tomy 1836.

4°. Historya literatury polskiej w zarysach – 4 tomy – 5°. Obrazy starodawne 2 tomy z drzeworytami Wincentego Smokowskiego.

1272. Dalszy ciąg Kroniki Polskiej Joachima Bielskiego zawierającej dzieje od 1587 do 1598 r. w rękopiśmie odkrył i do druku podał, oraz historyczno-biograficzny opis życia i prac Marcina ojca i Joachima syna Bielskich, napisał i przyłączył F. M. Sobieszczański 1851.

1273. Sprostowanie. Piotr Bogatko Starosta Bielski i Lidzki, miał 3. synów, z których dwaj Piotr i Paweł osiedli w Księstwie Litew. Jan zaś dworzanin Zygmunta III. rotmistrz husarskiej chorągwi, osiadł na nabytych dobrach (wsi Bogatki w Mazowszu – Synowie iego Marcin, Wiktoryn i Piotr służyli wojskowo – Za panowania Jana Kazimierza Bogatkowie mieli posiadłości dziedziczne w Ziemi Czerskiej,

1274. Franciszek Bohomolec herbu Bogorya był synem Pawła Józefa i [illegible] Dowoyńskiej, prawnik i skarbnik Witebskiego, który poszedł [illegible] uczony który obrany był przełożonym pałacu [illegible] z tej godności [illegible] i przed skasowaniem tego zakonu umarł kapłanem.

Franciszek Bohomolec będąc w zakonie Jezuitów przez lat kilkadziesiąt, wsławił się różnemi pismami krasomowskiemi, teatralnemi i kolekcyą przedrukowania pisarzów polskich – Umarł po skasowaniu Jezuitów pensyonarz Króla Stanisława Augusta otrzymał znaczny fundusz na przedpłatych, który zostanie [illegible] wyznaczony ~~[illegible]~~ [illegible] przez Magistrat M. Warszawy czynszu rocznie [illegible] każdemu po ~~[illegible]~~ dukatów 20 a [illegible] każdemu po zł 5. (wileńskich)

1275. Ostatnie z dzieł Korzeniowskiego było: Polska w 17. wieku czyli Jan III. Sobieski i dwór iego – 8. tomów.

1276. W dniu 10 Maja r. 1852 – wznosił się pożar we wsi Jamne w Pow. Wileńskim skutkiem którego wszystkie zabudowania ekonomiczne, wraz z znajdującemi się tam [illegible] i nieruchomościami zniszczeniu uległy –

1277. W Spisie Szlachty Król. Pol. po r. 1851. uwzględniony został Sylwestra syna Ignacego (Pułkownika obwo. Pow.) bez ukazania herbu.

1278. Libusze (gmina w Konińskiem) gniazdo familii Leszczyńskich – Magdalena z Leszna Leszczyńska była za Kazimierzem ~~[illegible]~~ Borkowskim synem Zygmunta Borkowskiego h. ~~[illegible]~~ Nowina męża rycerskiego

1279. Wieska Prusiecko leży w ~~okolicy [illegible] pięknego~~ wzniosłe wzgórza pod miastem od strony [illegible] miasteczka Brzeziny – 2-ch Pawłów – w okolicy bardzo pięknej, gdzie na przestrzeni [illegible] mile kwadratowej i więcej, płynie złoty [illegible] w sypkie przylega pole i tylko [illegible] wszelkiej roślinności – Roślinność tak smutnej okolicy,

wieś Prusicko nad pięknem ~~miejscem~~ uprzyjemnionem wijący rzeką, bujnej roślinności przyrody - Zdobią ją piękne, przyjemne budowle Dobrskie ~~i gospodarskie~~ droga dobrze utrzymane, drzewami wysadzone, i świadczące w ogólności gospodarstwo (1844) dwór skromny, ładny obszerny ogród, wydzie

Były to wszystkie dziedzictwa ~~których~~ ~~zasłużonych~~ familii różnych: Wielopolskich, Potockich, Myszkowskich i Denhoffów - w połowie 17. wieku familii Mycielskich. Za wojny pierwszej szwedzkiej za Karola Gustawa, była tu główna kwatera jenerała Müllera - w czasie drugiej wojny za Karola XII. wzięty był w Prusicku i długo więziony, zmarły i święty Stanisław gielski Starosta Gnieźnieński - gorliwy stronnik Króla Stanisława Leszczyńskiego.

(O Mycielskich Wojciechu, Zygmuncie i Aleksandrze braciach czytaj brewiarz Notaty)

Z Prusicka widok zwłaszcza na rzekę Wartę i na okolicę, za nią rozciągającą się, na pośmiętne pola do Brzeźnicy należące, na lasy Dworszowskie, Jankowskie i dalsze

pod tytułem

Gawęda pamiętnik historyczny Adama Kozińskiego: Prusicko w przejażdżkach po kraju, tamże wspomina Franciszka Wielopolskiego Starostę (szlachcica pruskiego, dobrego rodu prawdziwie w ten pułkownik Chorągwi Chłopskiej autoramentu w pierwszej wojnie szwedzkiej za Karola Gustawa około r. 1656. (więc tu ... się był ... z Wołoszy Nr: 1126.

Bronisław, Nowa wieś i Kuźnica dawne wsie z wieku 17°, leżą blisko Prusicka w Pow. Piotrkowskim -

~~patrz~~ Notaty 4 27 i pozostały tej wizyty dwór

x dawniej był tu dwór murowany, zamkiem zwany, z ruinami okazałych wschodnich wież (z pięknie ... murowanych, wydłuż dawniej) wznosił się na pięknym wzgórzu nad brzegiem i w widoku na r. Wartę -

znikł on był cały z ruin, za wojny szwedzkiej - z ruin ... dotąd ... i ... jego ... tonącej ...

1280. Trakt z Prusicka do Częstochowy tak dziś i przed dawnemi wiekami szedł przez obszerne do wsi Królewskiej Cekarzewice należące lasy - Że lasy przytułkiem były dla pobożnych pielgrzymów wyjątkowo prześladowanych grupek udających się do cudownego miejsca na Jasnej górze w Częstochowie (ob: Cekarzewice)

1281. W Dworszowicach, w Wieluńskiem, było w dawnych czasach (w połowie 17°. wieku) szlachty drobnej zagonowej zwanej, z których wielu potem w pustkach się osiedliło - Toż i w Jankach i w Gałęzicach było wiele drobnej szlachty w połowie 17°. wieku (Okręg Pajęczna -

1282. od Prusicka ciągną się pośmiętne pola do Brzeźnicy należące -

1283. Almira mała osada w Wieluń Pow Piotrkowskiem, między Prusickiem a Brzeźnicą, inaczej zwana Warzywnictwem, a to dla znacznej ilości zasiewów i ... ... zatrudniających się tem należących do majątku Brzeźnickich lub do dóbr przyw: Prusicka - Od dawnych czasów znajduje się tu most na r: Warcie a przy nim karczma - Za pierwszej wojny szwedzkiej w połowie 17°. wieku, Chłopstwo okoliczne broniło mężnie przeprawy w tym punkcie Szwedom, już tu most był zabity, od więźniów Prusickich. Graf Jan Berthard Wrzesiowski rodem Czech, zaciężny stolnik szwedzki, który kraj niszczył ogniem i mieczem. - (Almira odległy od Działoszyna mil 3. ...

1284. Bronisław starostwo wieś w Pow Piotrkowskim, przy Mykanowie na drodze od Częstochowy, ... domów na pośmiętnym gruncie

285. b) Zagrobka w okolicy równej, nizinnej, błotnistej o 2 mile od Płocka Kościół — starożytnością krajobraz i pamiątka ... otoczony bagnami — znana w pamięci historycznej płockiej kościelnie ziemi Kosińskiego w przewodniku po kraju — uznaniem ... który o niej przekazuje że podanie ludu historycznie dowodami poparte mówi iż ... za czasów pierwszych Piastów i dynastii Piastów, jakiś rycerz za rycerstwo rodzinne ... skazany był na wybudowanie kościoła i odmianę herbu ... sama budowa, składa się z dwóch części, z właściwej Zagroby i folwarku zwanego Zagrobka — W dawnych czasach środek Zagroba liczyła się do najznakomitszych w kraju — Dziś widać na pobliskich cmentarzyskach ślady murów dworca i wzgórz grodzisk przeróżnych po zniszczonych ... — Liczba tych ostatnich do 20 ... Podanie ludu mówi iż za czasów wojen szwedzkich wojska ... zniszczenia, dla tradycyi ... te zniszczenia, do ostatniej morowej zarazy — a wreszcie do okrągłej ... zapadnięcia

X. Kościołek drewniany, skromny w samym klinie cmentarzyska na małym pagórku, ... wewnątrz nie ... Świątynia ta ... parafialny ... w połowie ... W nim nie ma ... wspomnień ... — ... z najznakomitszych ... Zygmunta Augusta, Zagroba była własnością rodu Wieniawskich herbu ... Zagrobkę ... Wieniawskich ××

285. b) ... Podług tradycyi ludu ... w pobliżu Zagroby jest wieś Dombrusk lub Dąbrusk — ma ona być małą ... inny ... zwany Żydówką, która oprócz kilku chat, całe w ... (Ob. Kosińskiego przewodnik po kraju —

×× ... Przystały Wieniawscy, ... w ... Flandrii i ... w ... cały Rafała Leszczyńskiego ... kulskiego, Aleksandra z Gorlic ... Płockiego ... Zygmunta ... w roku 1279 — ... ×××

... granicy Leszczyńskiej ... przy niej ... (Ob: Kosińskiego w przewodniku po kraju)

××× ... w Małej a Ostrowy w Wielkiej Polsce ... przysiółki ... miasta Płockiego — ... Bronisławy Wieniawskiej ... Jakie ... było ... wiadomo ... Michała Wieniawskiego ... Płockiej ... Wieniawskiego, ... w Płocku w klasztorze ... do końca życia. Pochowana ... grób ... (Ob: Kosińskiego przewodnik po kraju)

285. (c) Zewnętrzna postać kościoła w Zwoleniu ... 15. wieku — ... uwagę ... Tu pierwszy raz ... na chwałę Pana w ... Jana Kochanowskiego ... groby ... do ... rodziny Kochanowskich — ... 1285 (d) ...

1285. (d) Ujazdów królewski [nędzny] pałac albo jak go nazywano w owych czasach zamek, ulubione letnie mieszkanie monarchów polskich a poprzednio jedno z ulubionych Książąt Mazowieckich. – Był obszerny, lecz w małej tylko części murowany – dworzec frontowy [illegible] [illegible] mieszkanie ostatniego z piastów, był drewniany, około niego wznosiła się okryta murowana wieżyczka [wieżyczka] dwóch [illegible], przy drzewie [illegible] bory murowany o piętrze podług tradycyi od Królowej Bony wzniesiona, drugie [illegible] [illegible] [illegible] oddzielony była między [illegible] [illegible] przytułkiem (Adama Am: Kozłowskiego [illegible] po kraju)

1285. (e) Kiedy w r. 1278. nawała Tatarska zalała cały ziemię Lubelską, [illegible] Zagładzony [illegible] przez [illegible] Wielkiej Ordy Tamur [illegible] okrutny [illegible] rozłożył obozowisko pod Głuskiem, [illegible] gdzie na wzgórzu [illegible] natarcia do tej [illegible] drużyna [illegible] i [illegible] Ottona Jastrzębczyka schroniła się okoliczna mieszkańcy – stanowiło ono w głębi lasu, oblane z jednej strony głęboką rzeką, z drugiej okrążone błotami i topielami – wszystkie tylko [illegible] niemi złączone były z resztą [illegible] – Pas ten wzmocniony był od dawna bo już od pierwszego wejścia Tatarów głębokiemi przekopami i [illegible] wałami. [illegible] – wzgórze to pokryte było wówczas namiotami i szałasami w których okoliczni mieszkańcy, a nawet ludność całego powiatu znalazła bezpieczeństwo i przytułek. – Znaną jest z dziejów krajowych i z [legendy] [illegible] Adama Amb: Kozłowskiego przy Głusku męzka obrona tego miejsca w której odznaczył się Otton Rudzki Głuska i [illegible] jego córka Helena. – Tradycja także i [illegible] [illegible], obszerne lasy porastające [pobożne] Głuskie miejsce, w których przemieniły się niwy, topole w rolę orną zamienione, ale szczyt jego [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] drzewa wiecznie [illegible], bo gdy jeden ze starców upadnie, drugi [illegible] [illegible] pobożnym od wieków aż na pamiątkę cnót i pobożności Heleny na Głusku [illegible] nazwą Krzyża drewnianego [illegible] (z legendy Adama Amb: Kozłowskiego: Krzyż przy Głusku" w Przewodniku po kraju

1285. (f.) O zwołaniu Konstytucyi obacz 1285. c) Nadgrobek Jana Kochanowskiego z popiersiem [illegible] jest z czerwonego nakrapianego marmuru Chęcińskiego wyrobiony – Kochanowski [illegible] w kaplicy Zwoleńskiej [illegible] – popiersie jego w stroju staropolskim [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] z [illegible] krótką brodą – pod popiersiem na tablicy marmurowej [illegible] jest po łacinie [illegible]: że Jan Kochanowski [illegible] Sandomierski [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] życie [illegible] [illegible] r. 1584 dnia 22 Sierpnia w 54. roku życia. – Na [illegible] [illegible] ołtarza Św. Franciszka są 3 tablice marmurowe w [illegible] [illegible] [illegible] Jana Kochanowskiego i brata jego Piotra [illegible] Adama Kochanowskiego [illegible] [illegible] na Sycynie i Czarnolesie, [illegible] ziemi Lubelskiej – [illegible])

Samo miasto, ubogie, smutne, bo mało ludzi tu [illegible] [illegible] [illegible] nie ma handlu i przemysłu.

~~1286. W owe wojny [illegible] za Karola XII. Szwedzi Miasto Brzeznicę spalili ... rozegnali a [illegible] wszystkie wymordowali~~

~~1287. Ałtynów, [illegible] osada między Prusackiem a Brzeźnicą — Tu się znajduje most na Warcie —~~

100

1287. Niedaleko miasteczka Opola w Lubelskim, na rozległych błotnych łąkach do wsi Głuska należących, mówi wieść, że kiedyś obszerne i ludne stało mia[sto] Kaczanów, lecz Bóg karząc grzechy mieszkańców, jednej nocy zatopił je i zniszczył.

1288. Codziennie w różnych stronach miasta widzimy wznoszące się, budowle jedna od drugich piękniejsze — W r. 1844 przy drodze Jerozolimskiej dawniej pustej i niezabudowanej ileż to tyle nowych olbrzymich gmachów, a z otworzonej drogi żelaznej wyniesiemy tu nową część miasta piękną i wzniesioną od stór. ... wzrastający przez handel i przemysł (Kurjer Warszawski) ... Piękna ust. Położenie Warszawy (Mowa ... Adam Am. Krasiński) środkowy punkt Europy, główny punkt między Adrjatyckiem i Bałtyckiem morzem, stanowisko wytkniętej. Handlowe potrzeby między zachodem a wschodem Europy, między Atlantykiem a brzegiem Azyi, ... przestać. Świetna była dzieje przeszłość i rozwinione potrzeby ... gdy cywilizacya ... kraje Europy, ... promienie i w dalsze strony, gdy ... a ważne kolej te kanały i morskiej ... dla Polski miasta i całe narody.

1289. Nowogeorgiewsk odległy od Warszawy mil 5. od Wyszogroda mil 4.

1290. Wieś Tokary nad Wisłą odległa mil od Sochaczewa 1. od Wyszogrodu mil 5. od Warszawy m: 14

1291. Łuszków w Lubelskim — miejsce gdzie poprzednio była ... (1852) ... nie ma ani wsi ani żadnej osady. — Zhod o ... przy ... groblę i prom na Bugu, leży miasteczko ... od Łuszkowa —

1292. Michał Kochanowski Senator Kasztelan ozdobiony został orderem Orła białego od Fryderyka Augusta Króla Saskiego X. Warszawskiego — ... order ...

1293. Adam Xiążę Czartoryski (w r. 1830) ... podkomorzy Senator Wojewoda ... ozdobiony został orderem Orła białego od N: Cesarza Króla Aleksandra I.

1294. Tadeusz Mostowski Hrabia, Senator Wojewoda Minister Przychodów ... ozdobiony został od N: Cesarza i Króla Aleksandra I. orderem Orła białego, — ... orderu S. Alexandra Newskiego i Sº Stanisława

1295. Lubecki Xawery Xiążę Drucki, Tajny Radca Państwa Rossyjskiego, Minister Przychodów w KRP. itd. ozdobiony od N: Cesarza i Króla Aleksandra I. orderem Orła białego — Generał ... Generał Adjutant ... (1830)

1296. Wincenty Hr: Krasiński Senator Wojewoda Generał Jazdy (w 1830) ozdobiony został od Fryderyka Augusta Króla Saskiego X. War: orderem Sº Stanisława — w r. 1829 od N: Cesarza i Króla Mikołaja I. ord: Orła białego

1297. Ludwik Hr: Pac Senator Kasztelan (1830) b. Generał Wojsk Polskich ozdobiony został przez Fryderyka Augusta Króla X. Warsz orderem Sº Stanisława — ... wojska polskiego ... francuskim ... bawarskim ...

1298. Hauke Maurycy Hr: jenerał artylleryi, Senator Woj: (obecnie Minister Wojny) uwolniony został w 1815 od N: Cesarza i Króla Alexandra I. Orderem Ś. Stanisława, pierwszy w 1829 otrzymał od N: Cesarza i Króla Mikołaja I. order Orła białego. (Obacz [illegible] pod N: [illegible])

1299. Ludwik Jakób Jan i Władysław Ignacy Błażej [illegible] Małachowscy w skutek uznania Rady Państwa w Departamencie Spraw [illegible] przez N: Cesarza i Króla Mikołaja w 1852 zatwierdzonego, w posiadaniu tytułu Hrabiów z prawem ich w linii prostej potomstwu, zatwierdzonemi zostali —

1300. Adam Korybut na Zbarażu Woroniecki w skutek uznania Rady Państwa w Departamencie Spraw Król: Polsk: przez N: Cesarza i Króla Mikołaja I w 1852 zatwierdzonego, w posiadaniu tytułu Księcia z prawem ich w linii prostej potomstwem zatwierdzony został.

1301. ~~Kasper~~ Tomasz Feliks Wężyk [illegible] zatwierdzony został przez N: Cesarza i Króla w 1852 w posiadaniu tytułu Barona wraz z prawem ich następstwem w linii prostej. (to [illegible] [illegible] Rada Koronna)

1302. Radecznica (miasto) wioska w Pow: Zamoj: w dobr ordynacyi Zamoyskiej należy. Baliński w Starożytnej Polsce powiada: „Radecznica wioska w drugiej połowie ... Na górze w czystej okolicy w pośród pięknej dąbrowy wznosi się kościół z klasztorem Ojców Bernardynów. Przysionek na kolumnach wsparty osłania kościół w którym znajduje się obraz św: Antoniego Padewskiego cudami słynący. Na wyżynie w pośród stawu stoi kaplica gdzie przy źródle objawił się cudownie S: Antoni. Odpusty co rok zgromadzają do Radecznicy pobożnych z ludu lubelskiego: na Zielone (:) Świątki, na Św: Antoni, na Najś: Panny Anielskiej (2 Sierpnia) i na Św: Franciszek. Z tych dwa pierwsze odbywają się licznie, a trzeci z powodu iż najwięcej koniów i owiec na gościńcach spotkać można, nazywa się pańskim —
(:) Ze studni ocembrowanej aż do dna kanału lud pobożny czerpie wodę uzdrawiającą znaczną [illegible] — Pod górą stoi kilka porządnie zbudowanych domków zamieszkałych przez ludzi szukających schronienia (ubogich) pod skrzydłami świętego miejsca — Całą przestrzeń góry okrywa najpiękniejszy las klonowy, lipowy i bukowy, [illegible] po całym lesie [illegible] lud pobożny —
Historyą objawienia się Św. Antoniego wyrobnikowi Szymonowi oraz założenia kościoła, znajdzie każdy czytelnik w obrazku Lubelskim pod tytułem Biłgorajanka w Numerze 345. Gazety Codziennej r. 1851

1303. Przy kościółku na Smętarzu [illegible] widzieć, [illegible] przedziwnej [illegible] lato [illegible] przed kościołem piękna kamienna ambona, skąd w lecie kapłan w czasie odpustów przemawia pod gołem niebem do licznie zgromadzonych słuchaczy których ściany kościołek [illegible] nie zdołał —

1304. Częstochowa, do której dążą miliony ludów, gdzie codzień z tysięcy piersi głosy błagalne płyną, gdzie wszystko co nas otacza tchnie świętością i pamiątkami przeszłości — czyż może być dla nas obojętny? a spytajcie Mazura o Czerniaków, Podlasiaka o Leśnę, a mieszkańców z nad Prosny o Przyrów, a Lublinianina o Radecznicę —

1305. Gorajka Zagórska wieś porządnie zabudowana, drzewami ocieniona, z dworem który [illegible] daleko odznacza się w okolicy — niedaleko stąd nad kościół z klasztorem Ojców Bernardynów w Radecznicy gdzie obraz Św. Antoniego słynie (cudowny) cudami

1306. Czerniecin wieś w parafii Turobin, miejsce pobytu sławnego poety Szymonowicza —

1307. W Czarnym lesie nie ma już ani owej lipy pod którą przesiadywał ulubiony nasz poeta Jan Kochanowski – owej komnaty ..... i.t.d.: tylko wszystko minęło a dźwięczne słowa poety ostały nieprzeżyte (przybyszu) (1852) dla pokazania ich przyszłym pokoleniom. –

1308. Zwierzyniec – tak nazywa się prześliczny las niedaleko miasteczka Janowca w Radomskiem – który własnością był (Janowiec) w początkach 18 wieku należał do książąt Lubomirskich, las ten był ogrodzony i pełen rozmaitej zwierzyny w środku tego lasu znajduje się mały pałacyk gdzie książęta przybywający na łowy wygodne schronienie przyjmowali – Dziś (1852) budynek ten wyrestaurowany i odnowiony ale ogrodzenie upadło, mieści w sobie fabrykę garnków i kafli która dla braku [illegible] w 1852 jednego tylko majstra zatrudniała – Droga [illegible] prowadzi stąd do przystani Janowca

1309. Kazimierz starożytne miasto położone w zachodniej części na przeciw Guberni Lubelskiej które się ciągnie może do najpiękniejszych stron kraju – Jest ono żywym niemal pomnikiem dobroci i starania autora swego Kazimierza Wielkiego – Dotąd istnieją nad brzegiem Wisły starożytne ruiny spichlerzy które on fundował, a które zbożem tutejszym [illegible] wysyłały do Europy. – Widać tam i ruiny jego zamku i dom pięknej Esterki kochanki jego, a niedaleko Bochotnicki zamek w którym [illegible] mieszkała.

1310. W lasach Głuskich, Opolskich i Bełżyckich znajdują się olbrzymie okopy i wały które w dawnych czasach służyły za obronę przeciwko napadom Tatarów i Rusinów –

1311. Zamek Marywilski Stanisławowi Augustowi najwyższy [illegible] przemurował, a potem i marmurem ozdobił, wreszcie [illegible] staroświecki kaptur [illegible] ofiarą którą miał na całopalenie poświęcić.

1312. Węgierski Kajetan [illegible] w życiu [illegible] w pełnym [illegible] a [illegible] – [illegible] przypadł [illegible] dobrze widziany, nadto [illegible] przystępny – [illegible] lubiony, wszystkim dokuczał, sarkastyk, epigramatysta (Na przykład [illegible]) – [illegible] co go [illegible] znali [illegible] był [illegible] zdolnym [illegible] nie mógł od [illegible] był on [illegible] biednego [illegible] Sieradza [illegible] kształcił [illegible] Powróciwszy z Francji [illegible] przyjęcie u starosty [illegible] w [illegible] który mu zrobił wstęp do dworu króla Stanisława – Król Stanisław przyjął go [illegible] Węgierski [illegible] z Teppera bankiera w Godkowie pod Radomiem [illegible] on [illegible] tytuł szambelana uzyskał od króla Stanisława [illegible] nigdy [illegible] przeciwko [illegible] nie oszczędził w [illegible] – [illegible] te [illegible] napisał z okazji [illegible] który Król [illegible] przy [illegible] pomnika Jana III w Łazienkach – on także

Karuzel [illegible] kosztował, całego dwakroć [illegible]
[illegible] zmarnotrawił a [illegible] potrzyjt –
I tym [illegible] charakterem i serca która [illegible] wyższego talentu –

(z dzieła Amb: [illegible], Mapa wsi i zamku Polskie 1852 –)

t: Król Stanisław przyjął go w Warszawie i wkrótce go sobie upodobał z [illegible] w pracy, dobrego francuskiego akcentu i wyraźnego układania wierszyków na każde zawołanie [illegible] sekretarzem i pamiętnikiem Króla który go używał do najskrytszych układów do najważniejszej korrespondencyi – Książę Kazimierz Pani Kuchanowa mile się przyczynił do polepszenia jego nieustannego majątku i własne kiedy się dorzygał i kiedy przyszłość przedstawiała mu się w czarnych widokach otrzymał ...

1313. Wieś Gotków należy do znakomitszych miejsc których [illegible] przyroda [illegible] ozdobiły okolice Warszawy. – Leży o pół mili od miasteczka Piaseczno – Dobrze urządzone gospodarstwo, piękny dom mieszkalny właściciela i ogród jeden z najobszerniejszych i najpiękniejszych urządzonych w okolicy, z głównemi ozdobami Gotkowa – Na polach Gotkowskich widać też i dziś [illegible] ślady okopów, wałów i szańców odnoszących się do dawnych wojen Szwedzkich –

Za czasów Stanisława Augusta Gotków należał do Piotra Fergusona Teppera słynnego w swoim czasie bankiera, który może czynny udział we wszystkich [illegible] i wypadkach mających w kraju w ostatniej ćwierci 18° wieku, potrafił naderzyć najszczęśliwsze obroty, największe upadki – Jego bankructwo zadało stanowczy [illegible] ... przyczyniło się nie mało do jego upadku – Gotków był ulubionym [illegible] i przemysłem Krajowym [illegible] ~~[illegible]~~ Gotków, rzędy się [illegible] – Bliskość Warszawy sprzyjała ... Teppera w Gotkowie bawiło znakomitsze grono którzy z nim [illegible] – Bywali tam słynny Ks. Kazimierz Pani Kuchanka Wojewoda Sieradzki, Marszałek Rzewuski, Starosta [illegible] i Męzkowski, Stanisław Piotrowski Szambelan, Julian Niemcewicz, Michał [illegible] Szambelan, Korzyna Starosta Michalski, Franciszek [illegible], Piotr [illegible] Bieliński niegdyś prezes a potem wojewoda – prezydent Lubelski w [illegible] czasach słynny Mazowieckie, Węgierski poeta –

Po bankructwie Teppera i sprzedaży majątku jego, Gotków przeszedł w ręce [illegible] Janusza – Prawy i zacny obywatel, po [illegible] [illegible] w Kraju [illegible] przez pracę połączoną z oszczędnością zgromadził kilkunastomilionowy majątek – [illegible] Król Stanisław i najznakomitsi mężowie uszczycali go swoją wziętością; powiodł wiele jako przemysłowy i pomnożył [illegible] obywatela [illegible] * obdarzył go Indygenatem a Rząd pruski zaszczycił go tytułem barona pruskiego. Umarł w r. 1809. ... Z adresu ... Rożeńskiego: Miasta, Wsi i Zamki 1314. Zasiedzie należały niegdyś jako [illegible] do Mazowieckiego dworu [illegible] i [illegible] Stanisław August. – Były one jego ulubionem mieszkaniem – [illegible] i [illegible] [illegible] tylko [illegible] polecenie nie jest [illegible], i że przy obfitości wody, brak [illegible] –

I do Art: 1313. Rokszyn bowiem należał do licznych włości które w różnych stronach Kraju posiadał – prosty kamień polny [illegible] ulubiony mu niegdyś i który jeszcze dziś [illegible] na najwyższym sobie [illegible] pokrzywa mogiła tego szanownego męża.

1315. Gdyby większe pamiątki wstrząsnęła od wystawionego zmalała lub ... ozdobienia kraju, Poniatowski byłby wielkim Królem – we wszystkich budowlach które wznosił i ogrodach które urządził okazał tyle gustu i znawstwa, że

przewyższył najpierwszych budowniczych i ogrodników swojego czasu – Jaka szkoda iż tego nikt inny nam godniej przeświadczyć –

1316. piękne okolice Warszawy, jako to: Bielany, Królikarnia, Mokotów, Marymont, Zawisze, Wierzbno, Czyste i ogrody zarojowane, co niedziela i święto mnóstwo gości ściągają. – ~~Wzniesiony przedewszystkiem w Powązkach~~

1317. Saska Kępa jest miejscem ulubionem niedzielnych wycieczek dla Warszawiaków, jest ona spojrzeniem społeczeństwa, dla ~~rzemieślników, kupców, dzieci i szlachty~~ wszystkie bowiem przepaści wsi i miasta ma się tu zjednoczone –

1318. Znane są powszechnie króla Stanisława Augusta, czwartkowe obiady. Uczony monarcha pragnąc podnieść upadłe nauki, a nadewszystko dać twórczości znaczenie ludziom, co się oddawali, zbierał ich i zgromadzał raz w tygodniu przy swoim stole. Na podobnych obiadach, wszelkie względy etykiety usunięte raz na zawsze były; rozmawiano swobodnie nietylko o literaturze i sztukach, lecz i o innych czasowych ~~przedmiotach~~ żywo zajmujących wszystkich – Dowcip ~~Krasickiego~~ węgierskiego, towarzyska ogłada Krasickiego i Naruszewicza, poetyczne pochlebstwa Trembeckiego, głęboka nauka Węgrzecia i mądre polityczne uwagi Łojki i Bontańskiego jaśniały tu w całym blasku.

1319. ~~Zawdzięcz~~ Za panowania Stanisława Augusta kiedy zepsucie nader pijaństwa tyle, że przestrzegali pod Sasami zmniejszył się widocznie, bo sam król Stanisław dawał chwalebny przykład trzeźwości, były tylko trzech zupełnych pijaków, ~~tak~~: Jenerał Komorowski, Hetman W. ~~Branicki~~ Branicki i Kasztelan Borowski (czy nie Alemann)

1320. W Jazgarzewie pod Piasecznem znajduje się piękny dwór drewniany otoczony sędziwemi lipami;

1321. Słynęły z urody i były faworytkami króla Stanisława Augusta: Wojewodzina Grabowska, potem podskarbina Kossowska i inny rodzaj piękności, bardzo uznanie z tego, a córa dowcip, jako w Paryżu – niedarmo pośród owego czasu dawali jej nazwisko Sarmackiej Dijanny, bo i ubierała się w amazonki i tonem namiętnie lubiła i była hardą jak owa bogini; niebawem musiała zginąć na gilotynie jako przyjaciółka szczera nieszczęśliwej Maryi Antoniny. – (Nr: 693)

1322. W drugiej połowie 18. wieku za Stanisława Augusta był magnat milionowy jakich Europa nie ma już podobnych – był to Wojewoda Kijowski Franc: Potocki którego powiadają Cesarz Józef nazywał królikiem –

1323. Książę Radziwiłł Panie Kochanku. był magnatem milionowym jakich Europa nie ma już podobnych – Słynny był z swoich dziwactw jakich najbogatszemu magnatowi bez wątpienia nie było w stanie zazdrościć

1324. Hetman Ksawery (czy nie Alemann) Branicki (obacz Notę 1319) był magnatem milionowym jakich Europa nie ma już podobnych – Dziedzic 150 milionowej fortuny w samych intratach, był w drugiej połowie 18. wieku najbogatszym obywatelem w koronie. – był to człowiek bardzo upartego i bardzo zażartego ducha zaprawny – obyczaju zaczepnego ~~zbywać~~ zuchwałego charakteru

1325. Biskup Naruszewicz był to dworak i egoista ~~uczony~~ bystry ostrze jego satyry. Świat aspekty jego postępowanie całkiem różne, widział ale w innych, lecz go w samym sobie poprawić nie umiał. –

1326. Karpiński – poeta to był człowiek, świat choć mu dokuczał i obrażał był mu świętym i dobrym. –

1327. Kniaźnin – był to człowiek ~~osobliwy~~ szczególny w swoim rodzaju; prawdziwy marzyciel, wzrostu dobrego, oka błyszczącego, wąsów ~~podniesionych~~ ściętych, przytem nader był czuły i drażliwy i do kochania też skłonny – Padł nawet ofiarą szalonej namiętności dla

…mity i dowcipny Księżniczki Czartoryskiej –

1328. Pęcice [illegible] niedaleko Warszawy za Stanisława Augusta należało ona do Stolnika Górskiego – Był to szlachcic wiejski, dumny cały milionowy posiadał – Skoligacony z Krasińskim Biskupem Kamienieckim [illegible] bliskiej krewnej za żonę [illegible], pomimo zasłużonego [illegible], a bramy szlachty [illegible] z magnatami tylko przestawał – Zaprosił on raz jednego do siebie Króla Stanisława Augusta, cały jego dwór i co najznakomitsze osoby w kraju – Wystąpił po pańsku – i wydał na to przyjęcie przynajmniej parę kroć – Śmiali się wszyscy z tej pompy i próżności szlachcica, a biedny stolnik tem się umartwił że Król Stanisław był w złym humorze bo niczego [illegible] który [illegible] klucz szambelański i order S. Stanisława przyjechał i z powodu tych zawodów zaproszony [illegible] nieznając etykiety dworskiej a więcej się [illegible] w głowie burzyło, do [illegible] królewskiej w [illegible] Wojewodzinej Grabowskiej z którą [illegible] w złym humorze przypomniał się i ta [illegible]: Król Stanisław przyglądając się [illegible] kontuszowy żupan Ks. Radziwiłła Panie Kochanku Wojewody Wileńskiego, rzekł do niego: Panie Wojewodo, miałbym prośbę do Księcia: niechajby ten żupan zamienił na strój inny, a francuski jak moda – [illegible] Stanął w obronie swego żupana i odpowiedział: Lubię go Miłościwy Panie, jako antyk, w nim bowiem [illegible] Wojewoda Wileński chodził, gdy w krótkim fraku, pierwszy dopiero król. – [illegible] były Królowi te [illegible] [illegible] Radziwiłł [illegible] Żyłkę: Panie Kochanku [illegible]: Schwyciłeś mi [illegible], dziękuję, [illegible] biednego gdy przyjdzie taki kaprys, [illegible] Zły humor Króla przywiódł Górskiego do rozpaczy [illegible] – (Wyjątek z [illegible] Kraszewskiego [illegible] Wsi i Zamki Polskie 1851.)

1329. [illegible] był w r 1829 Radcą Stanu [illegible]: Prezesem Komisji [illegible] – orderem Orderu S. Stanisława 1. klasy z gwiazdą (S. Anny 2.) [illegible] i francuskim był ozdobiony. Mąż prawy i [illegible] charakteru powszechnie lubiony i poważany – był w r 1829

1330 [illegible] 1209. Fattz Ernest deputowanym M. Kalisza, Członkiem Deputacyi prawodawczej, Radcą [illegible] Kawaler S. Stanisława 2 z gwiazdą

1331. W Pokrzelach czy Popielach w Wdztwie Augustowskim była w r 1829 parafia [illegible] i miała tu [illegible] duchownego (S Łazarza) który był i obrońcą [illegible] do spraw [illegible] wszystkich [illegible] Królestwa

1332. W [illegible] Pow: Podlasiu był w r 1829 Meczet Mahometański z Imamem [illegible] w Winkernupiach w Augustowskim.

1333. Jan Wincenty Bandtkie Doktor Obojga prawa, profesor stały Rady Król: Warszawskiego Uniwersytetu Dziekan Wydziału prawa i administracyi – Kawaler ord. S. Stanisł 2 z gwiazdą – Wykładał w r 1829 prawo dawne polskie i historyę jego, także Instytucye prawa Rzymskiego –

1334. X. Wojciech Szweykowski Doktor teologii Rektor [illegible] i profesor stały Rady Król: Uniwersytetu Król: Warszawskiego, Członek towarzystw uczonych Kawaler S. Stanisł: 2 z gwiazdą (1829) W wydziale Teologicznym Uniwersytetu wykładał w 1829 teologię pastoralną i wymowę kaznodziejską

1335. Józef Karol Skrodzki, Dziekan wydziału Filozoficznego, doktor filozofii, professor stały, Radny, Członek towarzystwa Uczonych, Kawaler [illegible] Stanisł: 3 kl: (1829) 103
wykładał w 1829. [illegible]
1336. Benedykt Kitaś[?], Dziekan wydziału Nauk i sztuk pięknych, Filozofii doktor, professor stały, Radny Uniwersytetu Krol: Warszaw: Członek towarzystwa uczonych; Kawaler S. Stanisł: 3 (1829) [illegible] Paw: w Warsz: od 1837 do 1852. Kaw: S. Anny 3 i S. Stan: 3.
1337. Kazimierz Brodziński doktor Filozofii, Professor stały, i Sekretarz Uniwersytetu Krol: Warsz: Członek towar: Krol: Warsz: Przyjac: Nauk (1829) w Uniwersytecie wykładał [illegible] literatury polskiej i [illegible] stylu polskiego
1338. Mariejowski[?] Wacław Aleksander był w r. 1829. doktor obojga prawa professorem Krol: Warsz: Uniwersytetu gdzie wykładał prawo prawo [illegible] —
1339. Kinatt[?] Stanisław, magister obojga prawa i administracyi, magister [illegible] — Uniwersytetu Krol: Warsz: — wykładał Nauki administracyjnej, [illegible] i Nauki handl: [illegible] i statystyki
był oraz [illegible] w Szkole politechnicznej w Warszawie (1829)
1340. [illegible] doktor filozofii, professor stały, Radny Krol: Warsz: Uniwersytetu Kaw: S. Stanisł: 3 kl: wykładał w wydziale lekarskim w owym czasie: Farmacyę, Farmakologię, Chemię prawną i policyjną.
1341. Szyrma Krystyn Lach doktor filozofii Professor zwyczajny w Krol: Warsz: Uniwersytecie gdzie wykładał w r. 1829 Filozofię. a w Szkole politechnicznej język angielski.
1342. Marcyan Chełmski najprzód Chorąży Krakowski, który piastował Starosta Rycerzewolski[?] Łęcki, Bochenski i [illegible], marszałek trybunału koronnego w r. 1640 mąż [illegible] serca wielkiego charakteru i wzniosłych przymiotów, którego [illegible] Staro[...] wolski, i Niesiecki sławią w dziełach swych przeświadczeniu, kościół w Bolesławiu już [illegible] zaniedbany, wyrestaurował, [illegible] na chwałę do tego [illegible] [illegible] kupiec — Umarł w r. 1641. pochowany w Krakowie przy kościele Panny Maryi, gdzie na którego ostatek i uposażenia wiele [illegible] tenże —
1343. Jan Waleryan z Ługoszyna Chlebowski dziedzic na Chlebowie, Wołęcinie[?] Makowcu i Chodorowie, w ziemi Dobrzyńskiej — pułkownik w [illegible] 16. [illegible] przed Magdaleną Pieszczyńską córką Kasztelana Chełmskiego (Niesiecki)
1344. ~~Kazimierz Wielki~~ Uchwały [illegible] [illegible] [illegible] herbu ob: Chlebowskich
Marzkow[?] ~~[illegible]~~ Paprocki z herb: fol: 408. przywrócił król Kazimierz Wielki (około r. 1360) dnia w którym ten Monarcha [illegible] Jakoba, Mikołaja i Piotra [illegible], to jest Chlewiska, [illegible], Smagowice, [illegible], Topolą, Radimie, Most, Dąbrowę, Drzewów i [illegible] (w Sandomier: Województwie) do prawa Magdeburskiego czyli tako go [illegible] temiż przywilejem, [illegible] prawa —
1345. Stryjom[?] [illegible] i Niesiecki sławią dobroczynności Michała z Chmielowa (ale z którego) herbu Połkozic który w Papkowicach kościół parafii wystawiony do niego niektóre dziesięciny od Piotra Tomasza biskupa krakowskiego wyrobił — ~~[illegible]~~ X Synod [illegible] Krakowskiego w r. 1418 [illegible].
1346. Chwiewy familia [illegible] w Woj: Rawskiem — o niej [illegible] [illegible] herbu Dąbrowa
mianowicie: Między [illegible] był Jan Starosta Rawski: temu [illegible] dostały się dobra Wielki i mały Chwiew, [illegible] z przyległościami i Zwingrod[?] na Rusi — O tego był Syn Floryan pochowany [illegible] — [illegible] nr: 45. [illegible] tego także Floryan [illegible] Rawski pochowany jest w ojczystym grobie w Krzemieńcu. Bogu duszę oddał w r. 1648. 4 Grud: [illegible] [illegible] jego chwalebne czyny i dobre przymioty —
1347. Wieś Wola — To pole [illegible] historycznych obudza wspomnień — Tu zbierała się niegdyś szlachta i wybierała Króla, lecz ani śladu nie ma ni szop w których [illegible] ni okopów odgraniczających [illegible] taborem Województwa — Ludzi tylko obszerne

maty po obu stronach kolei żelaznej pomniki Krzyżowych miał stawianych też w
owych czasach - I wszystek ma swoje wspomnienie historyczne -
1348. wieś *Włochy* przy kolei żelaznej położona wieś dobrze zabudowana i pamię-
tna tem że należała do ~~słynnego~~ w Kraju dziesiątki tego wieku do słynnego Mi-
nistra Tadeusza Mostowskiego męża wielce zasłużonego w administracyi Kraju
który też wprowadził tu gospodarstwo poprawne, w epoce kiedy go w Kraju bardzo
było mało -
1349. *Pęcice* należały za Stanisława Augusta do możnego i lubiącego wystawne
życie stolnika Gorskiego, który je otoczył pałacem i ogrodem - Tu często wstę-
pował Król Stanisław jadąc do ~~Grodziska~~ Jordanowic gdzie [ówczas] wówczas tam
pomieszkiwała słynna z wdzięków Wojewodzina Grabowska — (Obacz Kurier
pod Num 1328. - W r. 1820. Pęcice po różnych zmianach dziedziców, pomarły w
prezydenta Sądu apellacyjnego Bieńkowskiego i znowu liczne odwiedzanemi
były przez wybrane towarzystwo Warszawskie - Słynny wówczas poeta Mar-
cin Molski częstym był tutaj gościem i tu wiele skreślił wierszy [dowcipnych] humorystycz-
nych które w swoim czasie chciwie czytane i powszechnie były chwalone.
1350. *Helenów* dziedzictwo około r. 1820: Ostrowskiego Tomasza Prezesa Senatu
Królestwa - który tu wzniósł ozdobny pałac i przy nim założył ogród zaliczany do
najpiękniejszych w Kraju -
1351. *Jordanowice* w małej odległości od Grodziska, pamiętne urodzeniem
Jordanowskiego podkomorzego ostatnich książąt Mazowieckich Janusza i Stanisła-
wa, i od których historyczne pomniki ich mordercy [obacz Kurier pod 1361]. - Obacz Listy gr. [illegible] - 1362
1352. *miasto Grodzisk* sięga odległej epoki starożytności - Porządne zmieszkanie
wtargnięta [illegible] pałac i obszerny ogród złączony z rozległym parkiem
Pałac ten za czasów Stanisława Augusta zamieszkiwała słynna z piękności
Wojewodzina Grabowska [ok 1321] - Tuż zaś urodził b. Wojewoda i Minister oświe-
cenia Stanisław Grabowski zmarły w r. [illegible] mąż wysokiego wykształcenia, iście
światowych wiadomości i nadzwyczajnej pamięci -
1353. *Żukłów(?)* wieś przez którą przechodzi linia kolei, słynna niegdyś obszernemi
[illegible], dziś już zapomnianemi lasami - W nich to polował niegdyś około r. 1695.
lasy były [illegible] rozległemi, August II i tu [[illegible]] pierwszy raz zetknął się ogromnego
za [illegible] - [illegible] z [illegible] Chełmskim a [illegible] znalazł nie mogąc
[illegible] od [illegible] wyszła która przyjęła gościnnie podróżnych - i wprowadził
ich do *Starych* ~~[illegible]~~ do komnaty [illegible], tamże [illegible] - Znana jest z powieści
[illegible] anegdota [illegible] Króla Augusta z [illegible] kowalem, który gdy siły był nadzwyczajnej
i Król miał również silnego [illegible] [illegible] między podawał kowalu z niemi
Król [illegible] w [illegible] nadzwyczajny siły, [illegible] nietylko że podkowę
[kowalowi] ale nawet [illegible] w [illegible] - Król [illegible] gromnie przyjęło
na [illegible], nadał mu włókę ziemi i [illegible] którego potomkowie
dziś prawie, do tych czasów zamieszkałe w swojej przechowuje [zapewne] nazwisko - [illegible]
[illegible] [illegible] nazwisko (od [illegible]: Miasta, Wsi i ~~[illegible]~~ Polskiego
1850)

1354. Ruda Guzowska wieś. 3 mile starych od Warszawy – Tu się wymienimy [illegible] Łowickie i Warszawskie – wieś ta należy do obszernego Guzowskiego majątku niegdyś [illegible] przy swoim wspomnianym [illegible] przez [illegible] i dobrze w kraju zasłużonej rodziny Lubieńskich – Ta rodzina która wydała niegdyś dwóch arcybiskupów, 2 biskupów, jednego wojewodę, i 3. kasztelanów, szczyci się starożytnym herbem Pomian, tak wiele innych znakomitych, z Sieradzkiego pochodzi i od wsi Lubnej, również tam leżącej, otrzymała nazwisko ~~[illegible]~~

1355. wieś Guzów główna [illegible] odznacza się dziś pięknym ogrodem i pałacem w którym przez lat kilkadziesiąt zamieszkiwał Felix Lubieński były minister za czasu Xięstwa Warszawskiego, jeden z tych znakomitych mężów, którym kraj [illegible] winien, [illegible] [illegible] zawdzięcza ustalenie porządku i bezpieczeństwa [illegible] – Felix Lubieński ulubionym był Ministrem Fryderyka Augusta Króla Saskiego Xięcia Warszaw. który go łaską w [illegible] majątku [illegible] (po Adamie [illegible] Miasto, Wsie i [illegible]) i [illegible] Ordynacja [illegible] Gubernii Warszaw. tak pod względem [illegible] jak i przemysłowego gospodarstwa odznacza się przed innemi –

1356 Ruda Guzowska należy do obszernego guzowskiego majątku –

1357 Osada fabryczna Żyrardów jest to jedyna prawie w kraju dostarczająca wyrobów płóciennych –

1358. Wieś Szymanów, gniazdo dobrze zasłużonej krajowi rodziny Szymanowskich, która za Stanisława Augusta wydała poetę [illegible] (Józefa Szymanowskiego). Znajduje się tu dobrze urządzona przez dzisiejszych właścicieli (P.P. [illegible] i [illegible]) cukrownia najznakomitsza w kraju!

1359. [illegible] włości graniczące z Szymanowem leżą w okolicy bardzo pięknej i urodzajnej! Należała ona do ~~[illegible]~~ Łuszczewskiego b. Ministra Spraw wew. w czasie Xięstwa Warszawskiego – Był to jeden z najznakomitszych publicznych [illegible] i administratorów swojego czasu, zaszczycony względami nietylko Fryderyka Augusta Króla Saskiego lecz i Napoleona który [illegible] [illegible] układów z Saxonią i [illegible] [illegible] dworami – Jemu także Xięstwo Warszawskie zawdzięcza podział na Departamenta i powiaty, jaki z małą zmianą w niektórych do ostatnich czasów był zachowany –

1360 – Radziejowice wieś i włości oddalona o dobrą milę od Rudy Guzowskiej, gdzie jest stacya kolei żelaznej – Jest to kolebka starożytnej [illegible] pamięci rodziny Radziejowskich herbu Junosza – Ona to wydała tego słynnego w [illegible] [illegible] Augusta II. Michała Radziejowskiego Kardynała Arcybiskupa Gnieźnieńskiego zmarłego w r. 1706 – [illegible] władzy który [illegible] – [illegible] pod [illegible] Michała Kardynała, [illegible] który [illegible] na Jana Kazimierza [illegible] Krakowa i [illegible] [illegible] Polski [illegible]

1361. [illegible] była Katarzyna Radziejowska ~~[illegible]~~ [illegible] Jana i [illegible] [illegible], która jak wiadomo przyczyniła się do [illegible] –

1362. Bolimowskie dobra były między starostwem a teraz własnością Xiążąt Radziwiłłów.

Miasteczko Bolimów było między dawniejszymi miastami od starożytnych czasów; dziś zaś słady tylko domów i ulicy wiążące się do Woli — które na polach i łąkach tutejszych znajdują.

1363. We wsi Chełmicy w Płockiem znajduje się kilka starożytnych stawów. Zdaje się mogiły czyli lub kurhanów. — Po rozkopaniu znaleziono w nich prawie popielnice kilka chrześciańskich grobów w których wykopane były to urny, to kości z opisem życia pochowanych. (Ad. Wiński, Muzeum i ziemie polskie (1851.)

1364. Nieborów wieś rezydencyja Xiążąt Radziwiłłów, szczyci się pięknym pałacem i ogrodem założonym przez Kardynała Michała Radziejowskiego — Kupował ten majątek w r. 1774. Michał Hieronim Radziwiłł ostatni Wojewoda Wileński, umieścił w pałacu galeryą bogatą w arcydzieła malarstwa z galeryi po Ossolińskich w Warszawie, najznakomitszą całą kiedy niegdyś tu przegląd on także założył tu bibliotekę która ma być znaczną w rzadkie dzieła i starożytne rękopisma. — Xiążę Michał syn poprzedniego b. Wojewoda Krakowski, zmarły w r. 1849, wprowadził tu dobre urządzone gospodarstwo którego upiększeniem odznaczył się słynny Taar (prawnik dziś)

1365. Arkadya (przeniesione pod 1366.) założony ogród w r. 1778. przez Xiężnę Helenę z Przeździeckich Radziwiłłową, która chciała rywalizować z Puławami i Pulawymi niezmiernie starań i kosztu aby obrane przez siebie miejsce upiększyć i zaopatrzyć z kamieni przeróżnych — korzystając z ambicya Architekty miłości o której na lepszy wysiłek w owej epoce były mogły być obwiane —

1366. Król Stanisław gościł kilkakrotnie w Nieborowie gdy ten należał do Hetmana Wielk. Litewskiego Michała Ogińskiego — Był on ulubieńcem Króla i w ciągu lat kilku przeszło młodego wielkim urzędów Wojewodą i Hetmanem W. Litew.

1367. Wieś Miedniewice między Bolimowem a Wiskitkami leżąca, słynie cudownym obrazem Matki boskiej, umieszczonym w klasztorze Xięży Reformatów a obwieszonym w. 1675 roku. — Odpusty tutejsze z których głównym są na Zielone Świątki, Wniebowzięcia Matki boskiej i na Św. Antoni, są zawsze licznie uczęszczane —

1368. W Rokitnie, w Skępem i Łopacinie w Płockiem znajdują się cudowne obrazy Matki boskiej ściągające tłumy pobożnych.

1369. W Skierniewicach (od Warszawy do Skierniewic jest wiorst 62½) zmieniają się pociągi Warszawskie i Łowickie. — Od Skierniewic do Piotrkowa wiorst 73½ — Od Piotrkowa do Częstochowy wiorst 80 od Częstochowy do granicy wiorst 72 czyli razem wiorst 288 czyli mil prawie mil polskich 40. — Skierniewicki dworzec kolei żelaznej należy do najokazalszych budowli na linii — Obszerna w nim sala (restauracyjna) .... stoły, one na miejsce wybornie całe ...... się tu dawane. — Obszerny i piękny ogród do dworca w Skierniewicach — Przy Skierniewicach znajduje się piękny także ...... zwierzyniec w którym mnóstwo jeleni, sarn i danieli ......

[illegible] zniuwczone osoby. – Pałac Skierniewicki w ostatnich latach wystawiony i pięknie ozdobiony [illegible] wznosi się [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] –

Za czasów, [illegible] [illegible] [illegible] nas pod Jgmy [illegible]

1370. Wieś Miedniewice pod Łowiczem należy do najdawniejszych osad w Kraju wspominanej o niej [illegible] [illegible] i dyplomata

1375. wieś mały Kazimierz Łowicki [illegible] należy za [illegible] w Kraju Krakowskie – Oczynowanie w lat [illegible] i uwolnieni od nadużyć [illegible] i ich officyalistów, podnoszą się z nędzy i przyszli do [illegible] zamożności –

1376 Jakób Uchański prymas, człowiek czynny, bystrego umysłu, [illegible] pełne [illegible] w hierarchii duchownej z [illegible] na stopień [illegible] [illegible] szlacheckiej familii, [illegible] Lubelsko w [illegible] [illegible] z [illegible] [illegible] [illegible] Referendarz [illegible] koronnym, [illegible] w 1552. biskupem Chełmińskim a około r. 1562. Arcybiskupem Prymasem.

1377. Jarmarki w Łowiczu dawniej tak świetne teraz wiele straciły na znaczeniu, [illegible] [illegible] się [illegible] w Krakowie. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Modlinu pod Warszawą [illegible] [illegible] [illegible] to z [illegible], [illegible] dla interesu.

1378. wieś Kawęczyn o [illegible] mili od [illegible] Płyców [illegible] przy kościele, [illegible] szlachecka i [illegible], była miejscem urodzenia Jana Kawęczyńskiego jednego z [illegible] rotmistrzów Króla Stefana Batorego i [illegible] Łowczego [illegible] [illegible] tylko do śmierci Stefana [illegible] tę godność [illegible] Zygmunt III [illegible] [illegible] się dla [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] w [illegible] (od: [illegible] [illegible])

1379 Rogów wieś w lekkich gruntach i źle zabudowana – była gniazdem znakomitej familii Hinków lub Hinczów herbu Działosza, [illegible] [illegible] się Hinko z Rogowa był Kasztelanem Sieradzkim za czasów Piastów X. około r. 1490 [illegible] [illegible] IV [illegible] się Hinko także Sieradzki a [illegible] i Sandomierski Kasztelan – Był to [illegible] z najlepszych [illegible] swojego czasu. – Familia [illegible] [illegible] [illegible] się dwoma Hinkowie czyli Hinczami, Rogowskimi, i [illegible] [illegible] za familiyę [illegible].

X [illegible] Hincza z Rogowa herbu Działosza był podskarbim W. za Kazimierza Jagiellończyka w okresie lat 1448. do 1459. –

Familia Hinków czyli Hinczów nie wygasła a [illegible] [illegible] to niektóry heraldycy ich [illegible], i zdaniem [illegible] [illegible] podupadła i może [illegible] [illegible] [illegible]

1380. Przy wsi Rokicinach znajduje się stacya drugiego rzędu, tu się zmieniają [illegible] Warszawskiej z Częstochowskim – Tutaj także jest połowa drogi między temi dwoma miastami – Nie daleko dworca znajduje się piękny [illegible] dom właściciela w [illegible] angielskich formach, wybudowany, otoczony ogrodem który z czasem za [illegible] [illegible] do [illegible] [illegible] się [illegible]. – Rokiciny należą do Majoratu [illegible] który [illegible] (P. Bruyner [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] w tej [illegible] [illegible] [illegible]

1381. W Bydkowie urodził się Jakób Szpoth [jeden z najdzielniejszych] oficera pułku znanego Jenerała Stopnickiego [illegible], a zarazem jeden z najpierwszych [illegible] - Zawsze pierwszy szedł w ogień a w najzapalczywszej bitwie najspokojniejszy komenderował swoich plutonów, przytem był bardzo dobrotliwy - W Akademii [illegible] w 1808. Awansy [illegible] i zysk [illegible] - Zginął w niezwyczajnej kampanii 1812. roku [illegible] najpierwszego syn biednego rzemieślnika z Bydkowa -

1382. Baby lub Małachowice kolonia przy której znajduje się osada pod Piotrkowem stara - należy do obszernych dóbr Moszczenickich dziedzictwa hrabiów Małachowskich - Stąd pisał się Stanisław Małachowski Marszałek Sejmu w 1789. na Wzgórzu Ostrogskim, Nałęczowie, Rękorain, Moszczenicy i Cmielowie hrabia -

Znakomita Rodzina której illustracja Sejmowa poczyna się dopiero w końcu 17 wieku od Jana Biskupa Krakowskiego, jednego z zdatniejszych naszych dyplomatów i ludzi stanu owej epoki - wydała liczbę Senatorów w ciągu jednego stólecia -

1383. - Ten Jan Małachowski służył za młodu wojskowo, odznaczył się chlubnie w licznych potyczkach, został rotmistrzem, ożenił się i miał kilkoro dzieci - Po śmierci małżonki porzucił karyerę wojskową, i wkrótce przeszedł prędko stopnie hierarchii duchownej a w lat 10. później [illegible] w r. 1676. został biskupem Chełmińskim - był on wiernym sługą i doradcą króla Jana od którego w nagrodę otrzymał w 1682 biskupstwo Krakowskie. [illegible] - [illegible] z niego mamy [illegible] utrzymał przez lat 17. znany majątek który przekazał w [illegible] swoim dzieciom i utorował im drogę do [illegible] znaczenia które przy [illegible] rodzina ta w wieku 18. osiągnęła -

1384. Kossów wieś po prawej stronie kolei żelaznej, [illegible] od Warszawy do Piotrkowa gruntu znany w kraju i dobre zasługi familii Kossowskich, z których był Roch Podskarbi Wielki Koronny, mąż jeden z najpierwszych [illegible] w ostatnich latach panowania Stanisława Augusta -

1385. wieś Karlin po prawej stronie kolei żelaznej [illegible] od Warszawy do Piotrkowa - była miejscem [pobytu] Karlinskich - Tuż też urodził Kasper słynny bohaterskiej obrony Olsztyna -

1386. Wieś Bęski Brudnice po prawej stronie kolei żelaznej [illegible] od Warszawy do Piotrkowa, dziedzictwo niegdyś starożytnej familii Węgierskiej której też tutaj wystawiła piękny Zamek - Zamek ten [illegible] i [illegible] Kulwa P. [illegible] Michała a [illegible] podobny przybył -

1387 Rozprza starożytne lecz biedne i drobne miasteczko – Był tu stary zamek którego dziś śladu nie ma – Za Zygmunta Augusta należało do [illegible], wnuk Zaremby, grzegorz ... swą wolę w pierwszych latach Konfederacyi Barskiej. – Smutny był zgon jego – Utrzymują [illegible] w okienku z [illegible], gdy słudzy podawali mu ogień do fajki, zajęła się ... i Zaremba ... w okropnych męczarniach, nie bez podejrzenia iż śmierć ta nastąpiła z przyczyny jego ... –

1388. X. Adam Poniński znany z swych ... (około r. 1772) po śmierci Zaremby, który był jego ... (... jego) otrzymał starostwo ...

1389. Starawieska wioska leżąca też przy kolei żelaznej należy do najpiękniejszych a mniej przedstawiających ... naszego kraju. – Znajduje się tu ... i ... wzniesione ... i ... – ... ... mają to być groby Pogan czyli też ariyanów, mają tam być i skarby zakopane, a że ... ... rozpowiada różne o nich dziwactwa.

1390. Przy wiosce Sobakowie, ludzie nazywają ... sobie ... w lesie nazwał ją Jasną-górką i wybudował kapliczkę w której umieścił wizerunek Najśw. Panny – Pobożni pielgrzymi idący do Częstochowy zwiedzają to miejsce i ~~...~~

1391. przy ... wiosce Gorzkowicach znajduje się pierwsza stacya kolei w kierunku ... od Piotrkowa do Częstochowy – Tutaj także zmieniają się ... powiatu Warszawskie i graniczny. – Tuż przy wiosce stoi ... wielka należący do właściciela miejsca Walewskich ... kolumna ... bardzo starożytny i ... w tych stronach. – ... ... ~~...~~ ... II – ... Rozenstein ... do ... ...

1392. Kamińsk małe miasteczko znajduje się przy drodze z Gorzkowic do Radomska należy do ... ... właścicielem był w ostatnich czasach P. Spinek ... ...

1393. wioska Chrzanowice o kilka wiorst od żelaznej ... należała ... do rodziny znanej w kraju Chrzanowskich, której przodek Samuel ... otrzymał nobilitacyą w 1676. roku. –

1394. Przy starożytnym mieście Radomsku znajduje się druga od Piotrkowa stacya kolei żelaznej. – Radomsk jest jednem z porządniejszych miasteczek tej strony kraju ... do 300. domów z których ... murowanych, posiada ... kościołów ... traktiernie i t. p. W ogólności okolice Radomska należą do ... w kraju

1395 Skotniki wieś o ... od Radomska – należy do ... w królestwie ... ... posiadają ... ... jakoż ... ... ~~...~~

1396. Żytno wszystek dziedzictwo odwieczny w tych stronach rodziny Rzemin-skich - odznacza się przed innemi włościanami ulepszonem gospodarstwem - Wogóle swoi obywatele okolic Radomska uważy się starszemi o dobro własne i przo-dczych -
1397. Przy osadzie Bobry znajduje się most na Warcie jeden z najpiękniejszych na tutejszej ziemi polskiej -
1398. wieś Widzów wśród pięknych lasów - pamiętna jest dwiema bitwami pierwszą za Augusta II. Szwedów z dzielnym regimentarzem Szmigielskim, drugą w r. 1772. Konfederatów Radomskich z pułkownikiem Drewiczem -
1399. Przy wsi Kłomnice znajduje się osada prze Częstochowy leżąca. Kło-mnice kościelna wioska dość piękna i w żyznych położona gruntach, ma jedną z najpiękniejszych zbudowanych w tych stronach - O kościele wspominają Akta - 14. stulecia
1400. przez Zdrowe i inne wioski szedł ku Kłobuckowi trakt z którego żal go wzniesiono szlak Mogielno, gdy to za Bolesława Wstydliwego zniszczył Małopolską, szła tędy Tatarów - opamiętanie ich dochowało się aż dotąd kto u nich przyszło nazwisko Tatarskich - a koło wioski Kłobucka między dotąd wzgórze
Kłomnice i Dalny do Częstochowy ma dwa gospody dość liczne - Dalny
1400. Przy której składało tych wioski i ruiny Chorzenice, Rędziny, Wasilice, Rędki Rzeczpospolity, i wioska Lasotowo który to folwark może być uważany za przedmieście Częstochowy, który używała władza duchowna społecznej sig dane
1401. O Częstochowie czytaj obszerny Opis w Ad. Wosinskiego: Miasta, Wsie i Zamki Polskie 1851. r
1402. Pułaski i adam Krasiński z którymi ~~w r. 1770~~ w Częstochowie głowną twierdzą swych działań - Także też w Pardelinach 1771. r. Kożenna, Krasiński i Krasiński z oddziałem 70. ludzi wyprawiło się do Warszawy w celu uwięzienia Króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.
1403. Konfederacja Barska wybuchła w r. 1768. W niej przystąpili do niej znani: Krasiński, Starosta Pac i pułkownik Zaręba.
1404. O Olsztynie zamku czytaj Adama Wosinskiego: Miasta, Wsie i Zamki 1851 r. tom II
1405. W okolicach Olsztyna i Janowa znajdują się urwiska i zamczyska przez które tradycja ludu uważa za zbory i miejsca schronienia aryan - Dwie czy 3. lubo pieniądz znajduje się w dobrach Janowskich a jedna banda rozbójników w majątkach Wąsowskich należy między do Klasztoru Kanoników regularnych Mstowskich - Jeziorna z Kolodziejem w r. 1847. odkryto osadę.
1406. Kruszyna wieś leżąca o 2. mile od Częstochowy i tyleż od Radomska. Żyzne grunta, położenie przy trakcie, blizkość lasów i opiekuny sprawiają, że wieś ta jest dobrego stanu (1858)
Było to dziedzictwo od niepamiętnych czasów, znakomitych naszych rodzin Ko-niecpolskich, Denhoffów i Potulickich - Już w 17. wieku odznaczała się zamożnością i w ówczesnych aktach zwana była miasteczkiem i opppidum.

zamek tutejszy wzniesiony był ~~w przeszłości~~ w r. 1630. przez Gaspara Denhoffa za-
pod Inflantskiego, potem Sieradzkiego Wojewodę – Można to była rodzina – odznaczała się
dzielnie w boju i w radzie, a przez związki ~~[illegible]~~ i koligacye z najznakomitszemi
familiami przyszła do ogromnych dostatków i najwyższych znaczeń – ~~Zamek~~

których monarchowie gościli tutaj w różnych czasach: Władysław IV. Jan Kazimierz,
Michał Wiśniowiecki i Jan III. – Ostatni monarcha śpiesząc na obronę zagrożonego przez
Turków Wiednia, znalazł tu dla siebie ~~[illegible]~~ wielkie przyjęcie ze strony męża ~~tego~~ Włady-
sława Denhoff wojewoda Pomorski ~~przyniósł~~ oprócz tego królowi w ofierze dwie husarskie roty
na których czele stawszy sam, nie mało przyczynił się do oswobodzenia Wiednia
z pod jarzma barbarzyńców – Upadek Zamku datuje się od drugiej wojny Szwe-
dzkiej – Wówczas to Karol XII. rozgniewany na Ernesta Denhoffa regimentarza
wojsk [illegible] stronnika Augusta II. zamek i wieś zniszczył kazał – ~~zostało tylko~~
~~[illegible], [illegible], puste i [illegible]~~ – Następnie dalsze [illegible]
przedały Zamek [illegible] – Niemniej przy [illegible] 18go stulecia nabył Kruszynę
od Adama Potockiego ~~[illegible]~~ pruski graf Schwerin który Zamek wyzuwszy posadzki i odrzwia
marmurowe okna ściany [illegible] padać –
Za czasów X. Ukrainy nabył tę własność P. Martini b. urzędnik [illegible] dbały
o zachowanie dawnych pamiątek ~~[illegible]~~ krajowych – Z jego to staraniem zamek
Kruszyński odnowiony i upiększony ~~[illegible]~~ należy obecnie do najlepiej utrzy-
manych starożytnych gmachów kraju naszego – ~~[illegible]~~
Do zamku dotyka obszerny ogród, niegdyś Denhoffów, odznaczający się piękną
oranżeryą a [illegible] szpalerem drzew [illegible] – Piękny tutejszy parafialny
kościół [illegible] [illegible] Kaspra Denhoffa – W nim [illegible] się [illegible] Anny
Czarnieckiej matki sławnego Stefana – Familia ~~[illegible]~~ Czarnieckich ~~posiadała~~ przez
1407. Czarnecy posiadali kilka miejsc w okolicach Kruszyny, które ~~[illegible]~~ należą
do tutejszej parafii – ~~[illegible]~~ – Dotąd [illegible] rodzina Czarnieckich [illegible]
w tych stronach, Stefan wprawdzie nie miał synów, lecz po jego bracie Piotrze zostało
kilku których potomkowie pomiędzy innemi posiadali także wieś Rzerzęczyce, [illegible]
[illegible] prawdziwą, którem [illegible] po Kruszkim, Jasnogórski
klasztor [illegible] był [illegible] w r. 1665 od Szwedów, a następnie i [illegible]
od nich całego kraju –
1408. Śniadeckich było trzech braci: Jan urodził się dnia 29 Sierpnia r. 1756 w miasteczku
Żninie w dawnem gnieźnieńskim Województwie w Księst: Poznańskiem – był najstarszym z trzech braci – młod-
szy Jędrzej wychował się pod jego opieką w Krakowie, a najmłodszy Józef osiadł na roli.
[illegible] – mianowany w r. 1781 na profesora matematyki w Uniwersytecie Krakow-
skim, zostawał tam do r. 1794 – Zmiana polityczna kraju a więcej jeszcze smutnej
~~[illegible]~~ pamięci wypadki w Akademii zmusiły Śniadeckiego do opuszczenia Kra-
kowa – Do r. 1806 przebywał on, już to w Pińczowie u Wielopolskich z którymi
[illegible] się był w Paryżu, już za granicą. – W r. 1806 objął katedrę astronomii w Uni-
wersytecie Wileńskim, gdzie go zresztą także poprzedził brat jego Jędrzej jako profesor che-
mii, zarówno z nim policzony do rzędu pierwszych naszych, zmarły r. 1837 we
wsi własnej Horodniki pod Oszmianą, zostawił jednego syna i dwie córki.
Od r. 1807 do 1815 Jan Śniadecki był rektorem Uniwersytetu w Wilnie – Tam wyszły
jego pisma rozmaite – R. 1824 otrzymał emeryturę i odtąd przepędził resztę życia
we wsi Jaszuny, 4 m: od Wilna, w domu swego synowca i tam też skonał d: 9 listopada 1830

1409 – Rakiance miasteczko w Sieradzkiem słynęło niż w 15. wieku swoimi [illegible] – Jeździł na nie i ojciec słynnego Kopernika który przyjęwszy [illegible] na prawo miejskie w Toruniu [illegible], osiadł na Klepanie i wyjednał [illegible] że [illegible] prawne zasady do [illegible] Kapituły Krakowskiej [illegible] w niej [illegible] jarmarku (: Adryan Krzyżanowski w życiu Kopernika)
1410. Rodziny Bełżów i Kromerów niebohaty do Krakowie w wieku 15tym od [illegible] dowiadował [illegible] i przyjaźni znakomity nasz uczony Mikołaj Kopernik
1411. obacz poprzednie Numer 1076. wizerunek biskupa Poznańskiego Antoniego Okęckiego roboty malarza Lampiego, ojca – znajduje się w kruchcie katedry Sw. Jana w Warszawie
1412. Wizerunek Szczepana Hołowczyca arcybiskupa Warszawskiego pędzla świętego Smokowskiego znajduje się w kruchcie katedralnego Sw. Jana w Warszawie –
1413. Pomnik Stanisława Małachowskiego zmarłego 1809 – znajduje się w kruchcie katedralnego Sw. Jana w Warszawie – Jest to grobowiec prześliczny roboty [illegible] podług rysunku sławnego Thorwaldsena a wyko[illegible] przez równie dobrego artystę Franciszka Laboureur. Kosztował przeszło 100,000. Grobowiec ten pierwotnie przeznaczony był do kościoła Sw. Krzyża, gdzie ciało zmarłego miało być pochowane, lecz z powodu [illegible] brata zmarłego [illegible] aż z wielkim kosztem w r 1830. umieszczony
1414. Portret Michała Poniatowskiego prymasa, brata Króla Stanisława Augusta zmarłego 1794 r. zawieszony został na filarze w arkadzie bocznej kościoła katedralnego Sw. Jana w Warszawie – Jest to prześliczny obraz z [illegible] roboty znanego artysty Rafaella
obacz w Sw[illegible] na karcie 114.
1415. Marcelli Bacciarelli znany malarz umarł r. 1818. ~~[illegible] Fryderyka a [illegible] [illegible] zmarłe r 1812~~ – Wizerunki tych obojga mał[illegible] żonków pędzla Jana Gładysza umieszczone są w kruchcie katedralnej Sw. Jana w Warszawie
1415. Ku pamięci Franciszka Wojewody Malborskiego (zmarłego w r 1688) syna jego Kazimierza Marszałka Wielk. Koronnego (zmarłego r 1713) Bieliń[illegible] wystawiono był nagrobek [illegible] dawnego kościoła Jezuitów przeniesiony został do kościoła Sw. Jana [illegible] w Warszawie
1416. Jerzy Baryczka burmistrz starej Warszawy nabył w r 1539. w Norymberdze kiedy wyznanie Marcina Lutra [illegible] [illegible] zostało ogłaszane – [illegible] figurę Pana Jezusa na krzyżu z drzewa, dorównującą [illegible] a przywiózłszy z sobą, [illegible] w kruchcie Sw. Jana w kaplicy Baryczkowskiej zwanej [illegible] – Stała się ona [illegible] przedmiotem [illegible] religijnej Warszawian – ~~W r 1639~~ [illegible] 17go wieku rodzina Baryczków [illegible] [illegible] Warszawy złożyła [illegible] na wybudowanie osobnej kaplicy ~~[illegible]~~ dopiero na względy który w r 1762 Klemens Branicki [illegible] W. Koronny był potrzebne – W tejże kaplicy został nagrobek z [illegible] Wojciecha Baryczki zmarłego w r 1643.
1417. Mikołaj z Żurowa Daniłowicz ~~[illegible]~~ w r 1616. Podskarbiem Wielkim Koronnym, a więcej przy boku monarchy mianowany, wybudował pałac w Warszawie przy [illegible] Daniłowiczowskiej zwanej, który dopiero w [illegible] – Był to pan możny i bogaty, [illegible] szlachetnie swego skarbu, [illegible] otwarty, [illegible] [illegible] w [illegible]

wiele teraz na [illegible] szczęścia [illegible] który chynął w całym kraju i był uważany za najcelniejszy [illegible] w szkole — umarł [illegible] w r. 1624 — wszystkie [illegible] zapisał żonie Zofii hrabinie z Tęczyna, córkom, tudzież bratu rodzonemu Mikołajowi [illegible] i starosty Hrubieszowskiemu.

1418. Jan Olbrycht z Biejniewic Bieniewski, ziemi Halickiej Podczaszy, rodem Mazur z Ziemi Ciechanowskiej [illegible] pomimo mienia magnat. Tenże [illegible] Rakowiec przedtem w ziemi Halickiej leżący zbudował w r. 1660 zamek wspaniały dla przyjaciół, współbraci i dziadków, a na chwałę Boga jak to brzmi napis umieszczony nad bramą wchodową — Obszerniejszy tego opis i tymże [illegible] [illegible] polska historyczne [illegible] ~~[illegible]~~ / ad: acc: Dwornicko w [illegible] malowniczych polskich tomie I. Tobiaszewski [illegible] w r 1852. [illegible] [illegible]

1419. Wieś Kobylnicki leży o małą milę od Wyszogroda a [illegible] dostatnich lasów, bujnych pól i małych [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] od północnego wschodu — Wieś ta [illegible] [illegible] starożytności. — Znajdują tu wiele [illegible] (świetniejszych [illegible]) [illegible] — Stad tu [illegible] [illegible] zamku [illegible] o 4 basztach i [illegible] [illegible] których [illegible] miały być z [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ a wewnątrz przepysznie [illegible] i [illegible] — Przy nim [illegible] być [illegible] i obszerne ogrody a w nich [illegible] [illegible] [illegible] Torunska [illegible] wytworne — Były też i [illegible] i obszerne [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ a [illegible] ~~[illegible]~~ od [illegible] aż do zamku Wyszogrodzkiego [illegible] — że [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] z [illegible] [illegible] i [illegible] się w [illegible] [illegible], lecz gdy ~~[illegible]~~ zaraza ścięła wpośród nich wybuchła, umierając [illegible] i [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] do [illegible] zamkowe [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible], ~~[illegible]~~ [illegible] aby [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z tych [illegible] [illegible] [illegible] po [illegible] — Tradycya ~~[illegible]~~ [illegible] się aż dotąd i był [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] w pierwszej ćwierci 18. wieku [illegible] [illegible] [illegible] — ~~[illegible]~~ [illegible] nie [illegible] tu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] który [illegible] w r 1768. [illegible] [illegible] i [illegible] — [illegible] ~~[illegible]~~ tylko [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w głębokim [illegible] [illegible] się i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] o których [illegible] była [illegible] — W [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] między [illegible] Kobylnickich [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] Kobylnik [illegible] [illegible] [illegible] tak w [illegible] jak i w [illegible] [illegible] [illegible] — Znajdziesz między nimi i Kasztelanów i Wojewodów Marszałków trybunalskich i Marszałków poselskich. Ród ten już wygasł — Zakończył się na [illegible] [illegible] a ~~[illegible]~~

czasie ~~za~~ w pierwszych latach panowania Stanisława Augusta żyjących — Z tych starszy prze-
czywszy trzy [illegible] brata który z żoną swą pokątne prowadził [illegible]
[illegible] w [illegible], brata na pierwszym ~~[illegible]~~ [illegible] i zabił —
Dotąd czasie (mówi Adam Am. Kraiński w Powieści z Dziejów Polskich) [illegible]
pokazują w Sadzie dworca miejsce tego okropnego zdarzenia; [illegible]
[illegible] do [illegible] przez [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Po zabiciu brata opuścił starszy rodzinne miejsce i wszystkie [illegible] [illegible]
w przeciągu lat po tem okropnem zdarzeniu, [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] w
[illegible] [illegible] [illegible] się na [illegible] [illegible], modlił się na-
wet, potem udał się [illegible] na miejsce [illegible] [illegible] [illegible] i tam
modlił się długo [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] się na ziemię —
[illegible] to [illegible] [illegible] przywołano ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible]
go [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ a umartwionego (bo umarł w [illegible] [illegible] po-
[illegible]) z [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] ciało
[illegible] [illegible] [illegible] grób familijny [illegible] [illegible] miejsca, [illegible]
[illegible] kościelnym. — ~~[illegible]~~ był [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~ [illegible] tajemnicy spowiedzi ~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] tajemnicy spowiedzi niepokalaną
poniósł z sobą do grobu (Wyjątek z powieści ~~[illegible]~~ z Dziejów Polskich Adam
Am. Kraińskiego Tom II.
Za czasów Augusta II. Dziedzicem Kołysznik był Michał Grzymała Kołysz-
nicki Starosta Ostrogórski, Kasztelan Zawichostski, — ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] i
Jana [illegible] kraj [illegible] —
Syn jego ~~[illegible]~~ Janusz Kołysznicki młodzian śmiały i ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] szlachty [illegible] [illegible] [illegible], sam jeden z [illegible]
[illegible] [illegible] Augusta II. [illegible] stawiał opór Szwedom a [illegible]
w [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] Karola XII. zmusił go do [illegible]
[illegible] [illegible] — [illegible] się w [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ do niewoli,
z [illegible] Króla Szwedzkiego ~~[illegible]~~ na śmierć skazany, ~~[illegible]~~ [illegible] instancyą
Stanisława Leszczyńskiego [illegible] Wojewody [illegible] i na [illegible] prośby
[illegible] [illegible] Jadwigi Szreńskiej Córki Wojewody Płockiego [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Szreńskich, który dobroć, [illegible] [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
nie odniosło skutku bo Janusz Kołysznicki [illegible] już poprzednio w ~~[illegible]~~
[illegible] z Elżbietą [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — (To zdarze-
nie podało Adam Am: Kraińskiemu treść do powieści pod tytułem: Jadwi-
ga Szreńska) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — Król August II [illegible] [illegible]
tron, wynagrodził [illegible] i [illegible] Janusza — [illegible] Starostą [illegible]
[illegible], ~~[illegible]~~ orderem Orła białego — Następnie go August III [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible]
Jadwiga Szreńska [illegible] z [illegible] [illegible] [illegible] ofiarę [illegible] do
~~[illegible]~~ PP. (Panien Benedyktynek) w [illegible] — i [illegible]

109

[illegible] wspierał [illegible] w pieniądzach i radach – a nareszcie wszystko [illegible] na niedrowne pruintre w czasach [illegible] gwałtowny [illegible], i [illegible] prawie [illegible] do Klasztoru [illegible].

1420. **Skrobiecki** wieś [illegible] niegdyś mieszkanie Jadwigi Szreńskiej wojewodzianki Płockiej – [illegible] z pewności historyczny Adama hr: Krasińskiego pod tytułem: Jadwiga Szreńska (obraz Nowely 1419. – [illegible] drukiem [illegible] przez Bietkowice do N.: ale nie [illegible] w [illegible]

1421. wieś **Bietkowice** leży na drodze z Kobyłek do (Skrobiecka?) wieś to niewielka, [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] dobre zabudowane, [illegible] ogrodki pełne ule [illegible], wszystkie [illegible] dobre [illegible]. – Dawniej leży nad małym strumykiem – Przed [illegible], tutaj Bietkowice należały do [illegible] [illegible] [illegible] do 40. [illegible] [illegible] i teraz [illegible] – [illegible] [illegible], Gawroney – etc.

1422. Czarnieccy odznaczali się męstwem. 7 gciu braci Stefana

Stefan Czarniecki [illegible] syn Krzysztofa dworzanina Królewskiego i Krystyny z Brzozowskich, miał [illegible] [illegible] [illegible] za Mstowskiego w ziemi wieluńskiej [illegible] braci [illegible] odznaczali się męstwem, tylko dwaj to jest Tomasz i Franciszek nie [illegible] – Franciszek [illegible] [illegible] dał dowody [illegible] charakteru. – Ojciec Stefana Krzysztof w [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] sam [illegible] i [illegible] – Najstarszy syn jego [illegible] (o którym pomnie Adam hr. Krasiński wspomina) był właścicielem wsi **Rzepaw** o milę od Częstochowy [illegible] których potomkowie do [illegible] ją posiadają; inni: Wojciech [illegible] grodzki Chęciński, Pawel [illegible] Krakowski, Dobrogost pułkownik Zaporozki, Franciszek [illegible] i [illegible] pułkownik Rejterej Królewskiej. – Stefan był [illegible] synem Krzysztofa – Z innych krewnych odznaczył się [illegible] który przez lat 20 [illegible] przeciwko Turkom w Węgrzech wojował, Floryan poległy w bitwie [illegible], [illegible] odznaczający się z Zamoyskim i Chodkiewiczem w Inflantach.

1423. **Czarnca** gniazdo rodu Czarnieckich, dziedzictwo Stefana [illegible] [illegible] braci, leżała w Wdztwie Sandomierskim w Chęcińskim powiecie. I. dla tego też Sandomierzanie chcąc [illegible] [illegible] [illegible] polskiej [illegible] [illegible] Karolem X Królem; i w [illegible] [illegible] [illegible] się za Stefanem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], już też [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] obronę Krakowa [illegible] Kapitały: pod Nr: 1425

1424. wieś **Wrzosowa** w par. Częstochowskim należała w połowie 17go wieku do [illegible] [illegible] [illegible] Kronika [illegible] [illegible] od [illegible] Grafa Wrzesowicza [illegible] tych okolic – a szwagra [illegible] [illegible] Wacława Sadowskiego [illegible] Graf Jan Burhard Wrzesowicz

rodem Czech, ostrożnik przewrotny, chytry i okrutny, będąc był także obygna-
telem Kraju i Dziedzicem wsi sołtysich bocheńskich, [illegible] wypuszczeniem
wszystkich przeszedł na stronę Szwedów i przybranym ogniem niszczył ogniem
i mieczem — Wielkopolska właściwa i Sieradzkie województwo szczególnie z
jego przyczyny okrutnym zniszczeniem. Do 20.te miast i kilkadziesiąt wsi spa-
lił. Ostatecznie po oblężeniu Częstochowy, jak mówi wiara, po przegranej
bitwie, musiał być zabity od mieszkańców Prusieckich blisko Almira
osady nad Wartą — to zdarzenie podało ad: nazwisko Kwasińskim trzeć do
prowincji pod tytułem z Prusiecko (obacz t: Artykuł)
1425. Jakotmé z 19[cie] braci (10[ciu]) Stefana Czarnieckiego tylko Piotr i Marcin
po innym zostawili syna — Stefan Czarniecki, pisarz polny koronny
Krzesiński, Kaniowski i Lipnicki Starosta którego Pasek w pamiętnikach
swoich z ostrzeżeniem wzmianki nazywa, znakomity w swoim czasie czło-
wiek, niewiem czyim był Synem — Adam Kwasiński podaje go za syna
Piotra — umarł w 1703. r. — w r 1656.
Tu (w Brzyzawach) umawiała się szlachta okoliczna z dzielnym przez
Krasickim na wyprawie do Częstochowy i zaciągała się do obrony praw swo-
ich. —
Przed Zadziwo z Czarnych Czarnieckich, wielu z wieku, jak siłą i rycerskim
duchem swych synów, tak się odznaczała cnotą i pobożnością matron.
1426. Wrzosy nazywa się kępa podobno na Warcie pod Częstochową — Po upad-
ku zamku Olsztyńskiego około r 1771. czyli 1772. przenosił się niegdyś Staro
mianowany starosta do na tę kępę, i tam sobie drewniany (obacz ten Artykuł) pałac zbudował
(1427) Kobyłka Właściwie Kobyłka sprzedany przeszły Notatkom 1913 ozna za panowania Zygmunta III. była własnością Opackich
od: 1913 rodziny szlacheckiej na Mazowszu (obacz Opacy) — Po Opackich dostała
się podobno w zamku Załuskim — dziś zaś w ... 17. Stuleciu
Kobyłki był już Marcin Załuski (ob: t: Art:) ksiądz oświecenia (z wrodzonej
mądrości) i wydał wiele o niej przepisów — Jakoż otrzymał od Króla Augusta II
przywilej na miasteczko pod: 18. Grudnia 1730 r. — erekcyę na miasteczko
któremu stosownie do życzenia właściciela nadano nazwisko Załuszyn
Zostawszy Kanonikiem W. koronnym a następnie biskupem Krakowskim.
i Kobyłce i odnowił szczytnie na przed kościół swój z Załuszyna — Pobożny
cichy i skromny, jeszcze większą odział się cnotą i pokorą — [illegible] wziął się
swego dygnitarskiego urzędu, potem chciał zrzec i godności kościelne by
myślał dla ostatek życia świętego wstąpić do zakonu Jezuitów — Na kto
nich przedsięwziął zapisał Kobyłkę i tamże sam wyrażając — Jakoż zaraz
w Kobyłce budować wielki kościół ze starszym czyli kolegium przy którym
mieli być wychowani Jezuici — ~~Wkrótce~~ mające to zastąpić ~~[illegible]~~
szczególną ~~[illegible]~~ z pobożnej z Mazowsza młodzi ~~[illegible]~~ zwracać się ma
święte cierpliwość w Kobyłce. — Zbudował tam i wygodny dom ~~[illegible]~~ do
rekolekcyj dla pobożnych przychodniów który otwarty został czwartego w
r 1766 — Tak przez wiele lat Załuski w Skrzypiałym pobożności swojej.
niezwykle wszelkie czasy się tem ostatnim zakonem, bo dotknięty więzieniem
przez Dyssydentów sprawą, umarł z smutkiem w Kobyłce d: 17 Czerwca 1768.

Podkomorzy w Sandomirskim krainie — Kołłątka miał na tym samym stanie
Po zniesieniu zakonu Jezuitów krawdy w Kołłątce przyszła pod rząd ... w
1773. Komisya edukacyjna a z nią wies odebrał od rzeczypltej 1774 r. podarunek
August Sułkowski wojewoda gnieznieński. — Do tych przyległości należały
wtenczas wsie: Turów, Kołysłak i Muranówko. — Ale August Sułkowski
odprzedał wraz Kołłątkę Aleksandrowi Unrugowi starościcowi Hamersztyńskiemu
który opłacał z niej roczny kanon zł. p. 6073. na rzecz funduszu edukacyjnego
x Ks. Sułkowski otrzymał Kołłątkę od Króla Stanisława w nagrodę swego zasług i ... udział w pracach sejmowej delegacyjnej (8. Sierpnia 1774) Dalszy ciąg biografii Aleksandra Unruga — 110
Za rządów Unruga Kołłątka zasłynęła fabrykami — Pod sam koniec
rządów Króla Stanisława Augusta ... sławny Jakubowicz Paschalis zamożny
warszawski (greckiego rodu) — był to pierwszy ... z przeznaczenia do Rzplitej która też
... wiele dla kraju naturalnie przyjęty, nie w 1794 r. otrzymał szlachectwo — Wielkie też było
... jego przedsiębiorstwo, bo założył fabrykę pasów na wielką skalę ...
bo tym wszystkim zakładano fabrykę Radziwiłłowską w Słucku — Umówiono się ...
zostawione były pasy z fabryki Paschalisa ... i po ... tysięcy dukatów —
Tu ... sławny Autor dawny nasz Ksiądz Piotr Świtkowski (obacz jego biografię w ... Kołłątki)
Dnia 26. Kwietnia 1794. ... Suworow ... na polach Kołłątki Generała
Mokronowskiego i ... z nim tutaj bitwę potem ... i całą fabrykę pasów ...
... wiele w tej ... fabryce ... fabryczni ... sławnej ... których
... dyrektor fabryki ... pasów ... najpiękniejsze ... w błoto a
których ... się nie mogli.
1428. ... się też ... do samej ..., bo ... ... na ...
... pod ... w Kołłątce ...
Szczątki ... Kołłątki w połowie 18. wieku do Księcia Karola Radziwiłła
... Panie Kochanku jednego z ... Obywateli ... w ... na
... zazdrości albo nierozumnie. — Potomstwo tu często ...
..., ... i ... —
1429. Hrabi Andrzejowi Zamoyskiemu należy się zasługa urządzenia żeglugi parowej
na Wiśle ... który w r. 1848. przyszedł z własnym kapitałem i poparciem to przed-
sięwzięcie nietylko opinią swego imienia ale i indywidualnemi usiłowaniami, uprzy-
... Tymczasowem ... komunikacyji
... Krakowa z Gdańskiem który ... portem a
... jedynym targiem o ... stanowiącym. — Przez
zaprowadzenie żeglugi parowej na Wiśle ... się ... niedołężny
naszego handlu zbożowego, bo transporta od nas do Anglii ... pewniej ...
..., aniżeli z Ameryki o ... i Australii ... po zaprowadzeniu żeglugi paro-
wej i my pierwsi z naszą pszenicą w Anglii stawać powinniśmy. —
Artykuł o żegludze parowej na ... w Kalendarzu Warszawskim ...
Jana Jaszy Ungera w r. 1852 wymieniony tak ... ; To wszystko czyni żeglugę pa-
rową pod ... względami jedną z najważniejszych naszego kraju instytucyi
która dla swego założyciela, hrabiego Andrzeja Zamoyskiego, będzie wiecznym niewzruszonym
pomnikiem, ... zamożnym i trwałym, aniżeli wszelkie pomniki stawiane
... Towarzystwo gospodarskie Galicyjskie ... się za pierw.
... zaprowadzenie żeglugi parowej na ... — ... w 1852 ... —

1430. Tyle w kraju zostało rodziny Ormiańskie Mina~~[...]~~, Antonowiczowie - Przez nich znamy wiele szczegółów o arcybiskupach polskich ormian -

1431. Prymas Teodor Potocki odprzedał w r. 1736. dziedzictwo prawa swego przy ulicy Daniłowiczowskiej Andrzejowi Stanisławowi Hrabie Załuskiemu wtedy biskupowi Płockiemu i Kanclerzowi Wielkiemu Koronnemu, a później biskupowi Krakowskiemu, który pałac z gruntu wymurował i w r. 1742. sprowadził do niego swoją bibliotekę po królu Janie III. z Żółkwi i prymasie Olszowskim po nim zostałą —

Do tej biblioteki potężny zbiór swój dołączył brat jego Józef Andrzej wówczas referendarz koronny, podobnie zapalony miłośnik nauk. Stąd utworzyła się wielka biblioteka imienia Załuskich — Józef Załuski z całym zapałem do tego przedsięwzięcia przystąpił, poświęcał na lekturę [...], oszczędzał wydatków a wszystko dla niej poświęcał, — a wstąpiwszy w r. 1758 biskupem Kijowskim, nazwę swoich zbiorów przenosił. Nie dał mu się w tem wyprzedzić brat jego biskup Krakowski, który zapisał testamentem swoim w r. 1753. wszystkie 3. swoje pałace a dobra Falenty i Okęcie całe prawie dla biblioteki naznaczył, ale w r. 1756. testament ten przerobił oraz majątkowe i pałace od uprzednio ustanowionej fundacji oderwany, dzieła nie czekał, a tranzakcji nie uczyniwszy umarł w r. 1757 Załuscy są herbu Junosza

1432 Aleksander Rożniecki Generał Jazdy Wojska polskiego prezydujący w Dyrekcji teatrów i wszelkich widowisk dramatycznych i innych — Kawaler orderów Orła białego, S. Aleksandra Newskiego (Św. Włodzimierza 2. kl. (S. Anny 1. z brylantami (Św. Stanisława 1. kl. Komandor Krzyża Wojskowego Polskiego — Legii francuskiej Honorowej. Kawaler kl. Korony żelaznej (w 1829)

1433. Józef Hr: Krasiński Mistrz [...] J.C.K. Mości ~~Kawaler~~ Członek Dyrekcji teatrów i wszelkich widowisk dramatycznych i innych w Królestwie Kawaler S. Stanisł: 1. Krzyża wojskowego polskiego i legii honor. w 1829)

1434. Dmuszewski Ludwik aktor Dyrektor 2gi Teatru Narodowego, Asesor Dyrekcji teatrów i wszelkich widowisk dramatycznych i innych w Królestwie (w 1829.) członek Rady szczególnej szpitalów Wiel. Warszawskiego —

1435. Król Kazimierz [...] w kraju i przychylność jego mieszkańców, ku osiągnieniu których wszystkie starania łożył zmarł w r. 1343. wydał z Krzyżakami wojnę, który ustąpione [...] oddały ziemię Chełmińską i Michałowską, i zatwierdzone w ich posiadaniu Pomorza, [...] i [...] z przysięgą

1436. Wisła pod wsią Osiekiem wchodzi w granice Królestwa Pruskiego

1437 Skrwa rzeka bierze początek z błot pod miastem Bielskiem w Ziemi Płockiem położonym, płynie około Maszkowa, Grąbca, Borkowa wsiów [...] Mławskiego, przez Miasto Sierpc gdzie przybiera nazwisko Sierpienicy a z tamtąd około Złotowa wchodzi w [...] Lipnowskie, gdzie w [...] błotach ginie —

1438; od Dobrzyna aż do wsi Szpetala górnego na dwie mile rzeki głównie znajduje się gips z rodzaju tego który Frauenglas albo Marienglas zwią — Podobnie przed Dobrzyniem nad Wisłą wznoszą się wzgórza brunatne

1439. Antoni Brodowski był obok Sekretarzem Ekspedycyi promowej w Kommisyi Sprawiedl. i policyi. Kawalerem S. Stanisław 2 Kl. (1829) brat tego Karol znakomity wówczas urzędnik w Biurze Radzie Stanu —

1440. Dnia 4. grudnia r. 1852. we wsi Dobratyczach rozstał się z tym światem w 71. r. życia X. Paweł Szymański prałat i dziekan Kapituły Chełmskiej, Profesor zwyczajny b. Uniwersytetu Warszawskiego następnie dziekan wydziału teologicznego w tymże Uniwersytecie, a nawsadek profesor akademii duchownej rzymsko-katolickiej w Warszawie — Tak długie pasmo w zawodzie nauczycielskim przebyte w wysokiem ukształceniu i zdolnościach jego — Jako głęboka znajomość Teologii, a przytem niepospolita biegłość jako lingwisty łacińskiego i hebrajskiego, zjednało mu imię pomiędzy uczonymi. X. Paweł Szymański ku schyłkowi wieku swojego udarowany cierpieniem długotrwałym, ostatnie dni swoich przepędził w Dobratyczach na łonie brata, gdzie aż do zgonu przy skromnym kawałku pełnił obowiązki gorliwego kapłana dopomagając niemożności Kapłanowi — prawością charakteru i szczerością serca wszystkich sobie serce pozyskał —

1441. Z tem wszystkiem znajdują się u nas ogromne (wielkie) obszary których ani dokładnie uprawić, ani obsiać nie możemy. stąd pochodzi ta mała reprodukcya że mamy od 5 do 10 ziarn zwyczajnej, kiedy za granicą otrzymują od 15 do 20 często głównie przyczyna tanio wszystkiego przypłacać można owej drogości zboża kiedy go teraz więcej niż dawniej za granicę wysyłamy; — też zmorna produkcya i rozwiny gospodarczy brak zupełny dla wielu osiadłości niemieckich, którzy najczęściej, ciśnieni gwałtowną potrzebą, w najkrytyczniejszych chwilach, niemoc albo na lichwiarskie procenta pożyczać pieniądz, albo ~~udać się na taką żydkowską, który~~ też produkt rolny sprzedawać zapod ceny. dla tego szczególnie wypadało aby podobne magazyny zbożowe jak Bankiety w różnych okolicach Królestwa zakładane.

1441. dobra Mniszew potworne przy użyciu Pilicy do Wisły dostawione r. 1852. Wilhelma Malcza sławnego doktora zmarłego w r. 1852 — ~~...~~ w r. 1831 kiedy po pierwszy raz wybuchła cholera w naszym kraju, kiedy śmierć nie wszystkich w Warszawie do największego przerażenia stopnia podniesione i przez ~~...~~ dla poznania tej choroby, zbadał ją gruntownie ciało i przekonawszy się że cholera nie jest zaraźliwą, zniosł wszelkie zapory kordonowe które wówczas mieszkańcom opuszczone były, kazał i sam pierwszy noc w nim przepędził — Lecz przyszedł korzystny który lekarz dla całego europejskiego zmartwienia lekarstwa stąd się okazało postępowania, nadał Malczowi imię europejskie (z Gazety z Kuroloya w r. 1852 w Grudniu umieszczony)

1442 Hauke Maurycy Hr: Generał Artylleryi, Senator Wojewoda, Radca Stanu Dyrektor Jenerał p: obowiązki Ministra Wojny w 1830, ozdobiony był Orderami Orła białego, S. Alex: Newsk., S. anny 1. z brylant: (S. Włodzim: 2) Sw: Stanisła 1. Kawalerskim Krzyżem wojskowym polskim — i francuskiej legii honorowej —

1443. Darewski Antoni Generał B[ryga]dy Radca Stanu, Dyrektor Jenerał ozdobiony Order. S. Stanisł: 2 z gwiazdą — S. Włodzim: 3. Kl — S. anny 2. Kl — Krzyża wojskowego polskiego Kawalerskiego i francuskiej legii honorowej —

1444. Nawiski Józef Generał B[ryga]dy, Kawaler orderów S. Stanisł: 2 Kl: z gwiaz. S. anny z brylantami — Krzyża wojskowego polskiego kawalerskiego i officerskiego legii honorowej — Dyrektor (1820)

1445. Krasiński Izydor był w r. 1830 przed wzniesieniem wojska polskiego Jenerałem piechoty, Kawalerem Orderów S: Włodzimierza 2 Kl. (S. anny 1. z brylant. S. Stanisław 1. Kl. Krzyża wojskowego polskiego Kawalerskiego i francuskiej legii honor.

1446. Wincenty Krasiński był przed rewolucyą r. 1830. Senatorem Wojewodą, dowódzcą gwardyi i korpusu rezerwowego, Generał adjutantem JCMości Kawalerem Orderów: Orła białego (Sw: Alexandra Newsk.) S: Włodzim: 2 Kl. S. anny 1 Kl. z brylantami (Czerwonego Orła 1. Kl. Sw. Stanisław 1. Kl. Krzyża wojskowego polskiego Kawalerskiego — i francuskiej kommandorskiej legii honorowej kawaler maltański.

1447. Stanisław Potocki Hr: Senator Wojewoda, generał adjutant JCMości Dowódzca piechoty, Kawaler orderów S. anny 1. z bryl. Czerwonego Orła 1. S. Stanisław 1. Kl: S. Włodzim: 3. Krzyża wojskowego polskiego Kawalerskiego i francuskiej officerskiej legii honorowej —

1448. Siemiątkowski Tomasz Generał B[ryga]dy Kawaler orderów S. Stanisław 1 Kl: S. Włodzim: 3. (S. anny 2. z bryl: Krzyża wojskowego polsk. — Krzyża legii honorowej — w r. 1830 przed rewolucyą pełnił obowiązki Szefa sztabu głównego —

1449. Trębicki Stanisław w r. 1830 przed rewolucyą był Generałem B[ryga]dy w Sztabie głównym wojska — Kawalerem S. Stanisław 1 Kl (Sw. Włodzimierza 3. Kl: S. anny 2. z brylant: Krzyża wojskowego polskiego Kawalerskiego francuskiej legii honor.

1450. Biała nad Podlasiem była niegdyś punktem granicznym między Polską a Litwą — Leży ona w pośród równin, lasów i błot, ma ruiny zamku Radziwiłłów, kilka klasztorów, kilka kościołów, niegdyś niepospolite miejsce — Zamek niegdyś obronny otoczony wałem na którym rosły stare lipy i zachowała się w zamku ostatnia wyniosła wieża która dziś zburzona — Radziwiłłowie którzy w tym zamku przebywali pamiętni są u nas w podaniach i powieściach gminu, które z ust do ust podawane, przekręcane, w krajowych dziejach, na wieki przeszły. — Przy zamku Bialskim był niegdyś wspaniały zwierzyniec, o którym Stryjkowski wspomina, że w nim utrzymywano 600 danieli, niedźwiedzi, wilków, dziki i zające w osobnych oddziałach powygradzanych. Biała należała przy końcu 15. wieku do Jana Białego Hetmana Litewskiego zmarłego około r. 1498. po którym córka wniosła wszystkie majętności a ...

Biała — Po Janie Kiszce z Ciechanowca, kasztelanie Wileńskim i Wojewodzie Brze-
skim sławnym w Polsce protektorze sekty Unitarjuszów a dziedzicu Białej Radzi-
wiłłowie. [illegible] Jana Kiszki w Wrocławiu Nr: 729. 112
Klasztor i kościół Reformatów założony w r. 1671. przez X. Kadunyng z Sobieskich Ra-
dziwiłłowę a drugi inny przez Xcia Michała Kazimierza na Ołyce i Nieświeżu Wojewodę Wileńskiego
kościół XX: Bazylianów niewiadomo przez kogo ufundowany — w r. 1747 wznosić się za-
czął murowany nie był dokończony — W tym kościele spoczywają ciało błogosławionego
Józefata Kuncewicza kanonizowanego przez Urbana VIII. (Z Kraszewskiego obrazy
1451. Kodeń nad Bugiem sławne z przyczyny znajdującego życia i podróży — 1842)
kościele obrazu Boga rodzicy. — Opis Leży ono nad Bugiem — się w tutejszym
ciemny strony miasto nie — okiem rozciąga się równina, żyzne pola, tuż
i mały zielone, a dalej Bug spławny, z drugiej łąki roskoszne i obszerne pastwiska
czworoby lasy i góry —
Za Kazimierza Jagiellończyka Jan Sapieha Wojewoda Trocki założył to miasto i kościół
św. Ducha drewniany postawił (Uznał 1519. r.) Przez ten Sapieha, przyniósł to
Zygmunta I. a potem od tych zakonu odwiedzin Jerzenem [illegible], stąd z [illegible]
obraz pamiątkę w Rzymie pod Stokrośnem —
Zamek Kodeński jeziorem między rzeką Bugiem a miastem przedzielony, mostem od
niego był oddzielony — Dziś ... kupalnie.
W końcu 18. wieku były w Kodniu 2 kościoły katolickie, 3 cerkwie. — Za miastem
stał kaplica św. Wawrzyńca — Kościół św. Ducha założony wedł. w r. 1529. — W nim znaj-
duje się obraz cudowny Bogarodzicy — W kościele tym znajduje się wiele napisów,
nagrobków Sapieżyńskich — Po bokach kościoła murowane kaplice okryte się prostemi
Sapiehów, przyniosły od najdawniejszych czasów aż do ostatniego młodego Jenerała —
Unji — Wspomnianie [illegible] po wojnie czasie trudnią się rzemiosłem i sztuką. Przy-
słowie miejscowe powiada, że Kodeń na sto szewców stoi. (Kraszewski w obrazach z życia
1452. Romanów miejscowość na rozległej płaszczyźnie ciągnąca się i podróży — 1842.
Piękne to miejsce. które otaczają łąki złotych [illegible] drzew tylko innych nad Bugiem
Na małym wzgórku wznosi się nowy, murowany dom mieszkalny w pięknym stylu
zbudowany — dokoła niego i pięknego obszernego ogrodu ciągną się kanały obrosłe
olchami i olszami a na nich ..... gniazd bocianich. — Z drugiej strony ogrodu
obrasta się ... na zielone ... z lasy Kraszczyna wsie Wygnanki i Czepiełki
a drugiej strony przez wyniosły las ... do granic można mieć Sosnówkę
1453. Wojciech Chrzanowski urodz. 1620 Kapitan Kwatermistrz zwalczał Jerzy b. Węgiel polski oraz
biorący odznaczenie się w boju w kampanii tureckiej orderem św. Włodzimierza 4 kl.
a kokardą i S. Anny B. złotą — 1455.
1454 Gdy Firlej Jan Wojewoda Krakowski i Marszałek koronny, Wojewodstwo Kra-
kowskie przed Piotrem Zborowskim Wojewodą Sandomierskim za wydaniem się Gi-
zanki otrzymał, Zborowski dumny i popędliwy przymówił uwagę Firlejowi
Jan Firlej był to człowiek charakteru prawego, zacnego, wzniosłego, mającego wielki
umysł nad innymi — Wysłany za młodu na naukę do Lipska, chwycił się no-
wej wiary którą Luter wówczas w Niemczech rozszerzał i w niej wytrwał do
śmierci. — Zasiadał się za panowania Zygmunta który go 1545 na dwór cesarza
do Karola V. wysłał — Wchodził się też Firley urzędów — 1545 przez kolejno
kasztelan Bełzki, Wojewoda Bełzki, Lubelski, Marszałek koronny, nakoniec Wojewoda
Krakowski — w końcu dumny Pan sam po śmierci Zygm: Augusta w 1572 obwołan marszał.
umarł 1573.

1455. Tu (w Romanowie na Podlasiu) wychował się i wzrósł słynny nasz literat Józef Ignacy Kraszewski; o nim też i o latach swych dziecięcych z rozrzewnieniem wspomina w obrazach życia i podróży – Tu mi, dzieckiem jeszcze będąc, znany ... w naszej ostawie, ... miał on ... pierwsze wszystkiego pierwsze powodanie [Kłos Jezu. 1903 r.]

1456. Franciszek Karpiński ów sławny poeta syn Jędrzeja Karpińskiego i Rozalii Spendowskiej – herbu Korab, prawnuk Piotra Karpińskiego który podpisał się na elekcyę Augusta II. a siostry Nurskiej – urodził się w roku podobno 1744 umarł w r. 1798 w wieku lat 54. był bezżennym – Miał posiadłość prawem emfiteutycznym nadaną sobie, Kraśnik zwaną, w Powiecie Prużańskim leżącą – gdzie żył i umarł w r. 1798. Jego rodzina z Nurskiej ... pochodząca wspominali genealogowie że ... dała kilku sławnych wojowników, mianowicie Szymona a Karpina Korabczyka który był pod Cecorą i w wielu innych bitwach tamtych czasów. –

Grób ... Karpińskiego jest w Łyskowie niedaleko miasteczka Chorochowszczyzny ... w ... : Napis na nim ... obraz, a ... (Powrót do domu) „Otóż mój dom ubogi„ Kraszewski o Karpińskim ... wyraża: Zostanie Karpińskiemu zasługa, prostoty, czystości, malowania z natury, gdy wszyscy ... świata jakiego nigdzie nie bywało – tych mu nikt nie odejmie. –

1457. W powieści ... Kozińskiego pod tytułem Magnat i Zagrodowicz, ... powieści dzieje się głównie w Zamku Nagłowskim – Leżał on w dawnym powiecie Gostyńskim w odległości jednej mili od miast Kutna i Krośniewic a założony był od słynnej familii Nagłowskich z których ~~...~~ przez Kozińskiego ~~...~~ ... Stanisław Nagłowski tak Nagłowski ... ~~...~~ ... sławny improwizator za Zygmunta Augusta i ~~...~~ Zygmunta III ... o ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~ ~~...~~
× który od rzeczypospolitej ~~...~~ wynalazły ... pierwszy z ... ... Gibeły ... ... Zygm: III –

I Familia Nagłowskich wygasła od dawna, a zamek ich siedziba przechodził w różne ręce, jak Drzewieckich, Dąbskich, Potockich i Kretkowskich; w drugiej połowie zeszłego stulecia zniszczony, odbudowanym już nie był. Obecnie (185.) Nagłowiec należy do dóbr Malinskich dziedzictwa ... pułkownika W. pol. Michała Okolskiego – ...

II Ród Nagłowskich był jeden z pierwszych ... w ~~...~~ Polsce, w kronikach i historyi ... się tego dowody – Powiadali ... ... w ... ... stronach, a w zamku Nagłowskim były nieprzebrane bogactwa – wszystko złoto, srebro, ...

Dziś ... z owego zamku, nie zostało nawet i ... ogromu, ... ; ... ... otworzy ... pod ... , ... pokryła ... ... –

1458. W r. 1609. Matczyce były wsią Królewską. Przywilejem Króla Michała z r. 1678. ... przyłączoną została do funduszu kościoła w Studzianne.

1459. Wojciecki Kazimierz Władysław syn Jana ... ... zbieracz i niestrudzony pracownik na niwie dziejów i podań ojczystych był w r. 1852 archiwistą Głównego Senatu ... ... drukarni ... przy Komisyi Rządowej Sprawiedliwości i Radcą Komitetu ... ... – Potrzeba on ... ... w odszukaniu i ogłoszeniu ... ... –

460. Dołhobyczów założony w r 1853. do Edwarda Rastawieckiego — okazuje się być gorsza

461. Wiederich pierwsze tkania przędzalni, która istniała w r 1827 założoną w Rudzie, która w 1827 weszła w użycie pr[illegible] wszystkie nowych maszyn w swoim zakładzie — wystawił trzy piętrową przędzalnię o 8 asortymentach z maszynerią wodną — drugim znakomitym przemysłowcem był Ludwik Geyer który wielką założył przędzalnię z machiną parową o sile 60 koni, zatrudniającą 180 samo-tkackich warsztatów — w r. 1846 otworzył w Łodzi nową przędzalnię Samuel Lande który dziś (1852) dzierżawca przędzy do tkanin rocznie przeszło 180,000 funtów — w r 1851 zajmowano się do produkowania wyrobów mieszanych z przędzą wełnianą krajową. przez co artykuł ten znalazł większy odbyt.

X Dziś zakład ten (Geyera) jest najpierwszym w kraju, mieści bowiem w sobie 3 machiny parowe i zatrudnia przeszło 700 prawowników — wartość wyrobów rozmaitych tego zakładu dochodziła w r 1851 do 487,000 rubli — wartość zaś ma[szyn] i sprzętów wynosiła 412000 RS. ~~150 1000 2 sztuka~~ (w r 1851 —

Po fabrykach P. Geyera następują w tym (na) ~~szczególny~~ wzmiankę zasługujące zakłady.

Przędzalnia bawełny Traugotta Grohman poruszana siłą wody o 9 machinach przędzalnianych — zatrudniała w r 1851 ludzi 122 i wyprodukowała ogółem wyrobów w RS: 55462 —

3/ przędzalnia bawełny Samuela Lande dawniej w r 1847 założona poruszana maszyną parową o sile 30 koni — zatrudniała w 1851 ludzi 148. — i wyprodukowała wyrobów za RS. 70,395.

4. fabryka Jakóba Peters, dawniej T. Kopischa — obejmująca przędzalnię o 5 maszynach, udoskonaloną farbiarnię ~~wyr~~ i znakomity zakład bielnikowy i w swoich sprzętach wodnych.

5/ fabryka Fryderyka Karola Moes dawniej w r 1850 otworzona obejmuje przędzalnię o 7 machinach obracaną wodą.

6. fabryka Adolfa Freimund obejmująca farbiarnię i drukarnię —

7/ farbiarnia i drukarnia Władysława Müller —

Oprócz powyższych znakomitych zakładów fabrycznych wyliczono się w Łodzi w r 1851 — 12 mniejszych drukarni tkanin bawełnianych; 540 mniejszych fabryk tkanin bawełnianych zatrudniających 2381 warsztatów i 3336 ludzi. 11 fabryk krawieckich — 12 fabryk powroźniczych — 22 farbiarni tkanin bawełnianych.

Jak Ludwik Geyer był przewodnikiem przemysłu bawełnianego w Łodzi, tak Tytus Kopisch stał się ojcem przemysłu lnianego w Łodzi. — Sprowadził on bielnika z Szwajcarii z swoimi fabrykantami i rozwijając czynność nadmieniony w zakładzie swoim już w r 1828 wyrobił około 40,000 łokci płótna — a w r. 1829 dochodziło 132360 łokci płótna krajowego — Burze r. 1830 i 1831 wstrzymały nie tylko dalszy rozwój tego zakładu, ale nawet przywiodły do upadku przemysł lniany w całym Królestwie — Od tego czasu ta gałęź przemysłu krajowego już zatrudnia mniej, a produkcja płótna [fabrycznego] w roku 1851 dosięgła 5.600 ~~3200~~ arszynów, które wyrobił na 15 warsztatach tutejszy fabrykant Fryderyk Wilhelm Schmidt.

1462. — Ludwik Geyer założył cukrownię na wielką skalę we wsi zwanej Ruda o milę od Łodzi, [illegible] Senatorskiej położonej — Rusztowany, ona wstała w ruch w 1851 r. Dwie machiny parowe poruszają fabrykę — prócz tego dwie maszyny do [illegible] buraków, dwie do mielenia i tarcia buraków, 12 pras hydraulicznych — i inne do rafinowania cukru, mielenia [illegible] i wysuszenia cukru — Fabrykanci przerabiać mogą rocznie kilkadziesiąt tysięcy korcy buraków —

1463 wieś Garnowo o 2 mile od Pułtuska — za panowania Zygmunta III wydała [illegible] kilku przednich posiadaczy: oprócz [illegible] [illegible] Mierzejewskich i Gąsiorowskich — [illegible] [illegible] z tych Jakub Wiśniski i Mikołaj Gąsiorowski walczyli dzielnie pod Chocimem — zwycięstwo to ich [illegible] było tak świetne a czyny ich [illegible], i [illegible] [illegible] Karol Chodkiewicz nieśmiertelne imię — Mikołaj Gąsiorowski w [illegible] wraz z Stanisławem Cikanowskim i innymi [illegible] Garnowa [illegible] — Jakub zaś Wiśniski w nagrodę [illegible] wraz z Pułkownikiem gwardyi króla Władysława IV i starostą Międzyrzeckim — Mąż ten zasłużony w 86 latach skonał się wyśmienicie, jako te: pod Rygą, Wesią, Sztumem — pochowany w kościele parafialnym Opinio. [illegible] gdzie wystawiono mu nagrobek opiewający zasługi jego.

1464. Rędziny mała i wielka ozdobna wieś parafialna w Częstochowie

1465 blisko wsi Kamienica [illegible] o której mila od Częstochowy w nad samą Wartą widać skałę nagą a stromą, od trzech stron spadzistą, z urwiska się niby przypięty na [illegible] a na owej skale wyrosło ruiny zamku, murów co go [illegible] oburzały i [illegible] i wieża której [illegible] stworzą obszerne zamczysko [illegible] I wielkiej [illegible] [illegible] Krasickiego pod tytułem [illegible] korona, Jeronim Toporczyk [illegible] i [illegible] utraty nazwany został od Spytka na Zaleszczu Bzdzonowskiego Łowczego Zareckiego a potym [illegible] Krakowskiego [illegible] całość wznieść [illegible] Rozbójnika został, dla prowadzenia [illegible] [illegible] w pobliskości Jasnogórskiego klasztoru. Taki wystawił owe [illegible] i [illegible] [illegible] Kamień — [illegible] [illegible] I Wawrzyniec Jastrzębiec Myszkowski na Mirowie i Przeuszowie [illegible] a [illegible] [illegible] i Starosta Olsztyński — pan dwóch zamków: Mirowskiego w Krakowskim i Przeuszowa na Mirowem [illegible] i [illegible] tych włości nie miał syna — [illegible] go to [illegible] [illegible] Lub [illegible] co od wieków w świętym [illegible] zostawał, [illegible] przeszło w inne ręce — (za panowania Władysława Warneńczyka i Kazimierza Jagiellończyka) [illegible] córkę swoją Przecławę za Jadama z Mirowa [illegible] [illegible] — a której [illegible] starał się Jeronim Toporczyk [illegible] [illegible] młodzian — [illegible]

[illegible] [illegible] Kołłątajowi i innych przyczynił [illegible] [illegible] kwadratowym, piętnastu i [illegible] się [illegible], [illegible] [illegible] kompanię na Jasnogórę [illegible] [illegible] i [illegible] okoliczne wsie i [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] nad [illegible] Częstochowskich — aby upomnieć się [illegible] [illegible] pod [illegible] i [illegible] [illegible] i [illegible] się z [illegible] której [illegible] [illegible] [illegible] Jadam z Mirowa [illegible] okoliczny, [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible], obleźć ów [illegible] [illegible] nie mogąc w. długo,

249

wśród [illegible] zmarłej na żonie swej Przedanie [illegible] i obwinie ją o zdradę, i potaniemie wszystko [illegible] Jeronim sławnym się [illegible] – [illegible] do klasztoru [illegible] Przedzisław na [illegible] [illegible] i na zamek w [illegible] sprowadził Jeronim – [illegible] miłości przy cnotliwej niewieście opiera się nie mogła, wołała [illegible] zamek w [illegible] wszystkie w ... i [illegible] w gruzy zbili [illegible] cnotliwi [illegible] i w [illegible] zbrodni – Gruzy się [illegible] wśród rumowisk [illegible] wypełnione, [illegible] opilcza, było nienaruszone i [illegible] [illegible] a [illegible] w jednem miejscu [illegible] tak naruszona. – Dwaj [illegible] ów i duchy [illegible] przed [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] cnotliwej [illegible] w [illegible] – Złotoki się [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] kwiaty, a [illegible] i [illegible] [illegible] grobie cnotliwej Przedany

1466. W połowie 13.go wieku był (Wyjątek z Kronik Adama Am: Kozuszyc) obszernych w Małej Polsce majątkach Janusz i Jaszko Zaklikowie herbu Topór [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Borowinie (Zaklicynie i innych brane radami, [illegible] Zaklikowie herbu Trąby, onym czasie Borowiński zamek – Tak obszernością budowli jak i [illegible] położeniem [illegible] słynął w całej Polsce. Umieszczony na małym wzgórzu w [illegible] [illegible], od strony [illegible] otoczony był wysokim murem i [illegible] [illegible] [illegible] na których [illegible] [illegible] się mosty; – na murach [illegible] wznosiły się baszty i wysokie wieżyczki – Obszerne zabudowania dworskie z [illegible] [illegible] kamienne obficie w okolicy znajdujące się [illegible] [illegible] [illegible] między nimi a zamkiem znajdowały się ogrody i [illegible]

1467. Zamek Chodelski (w Lubelskim) był między obszerny i obronny – Wznosił się na niewielkim wzgórzu [illegible] [illegible] wśród [illegible] [illegible] [illegible] dworzył [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] wały przykopy i [illegible] [illegible] [illegible] do tego zamku [illegible] opasany był murem [illegible] i [illegible] [illegible] Był on [illegible] na [illegible] [illegible] zamków Podolskich i Ukraińskich [illegible] napaści Turków i Tatarów wymagały obrony tej części kraju – a [illegible] [illegible] było [illegible] na [illegible] (a [illegible] [illegible] Zamek Chodel[illegible]

1468. Widok z zamku Borowińskiego prześliczny a [illegible] na [illegible] [illegible] i jego sady, i na drogi [illegible] [illegible] i [illegible] do [illegible] [illegible] Matka [illegible]

xx Jaszko za powrotem z Palestyny gdzie wraz z bratem Januszem i Jaksą herbu Gryf walczył [illegible] [illegible] i [illegible] się przywiózł do [illegible] [illegible] Saracenów nad Jordanem, [illegible] na [illegible] Przedanie z Pilicy – [illegible] [illegible] na [illegible] [illegible] chcąc [illegible] pamiątkę świetnych czynów jego, do rodzinnego nazwiska przydomek Jordan dodał. – Odtąd wiele znakomitych rodzin nosi go i [illegible] następnym pokoleniom szanowny, i miłą pamiątkę waleczności nadbudza (z [illegible] [illegible]

1469. [illegible] Grady nie mniej [illegible] położeniem miejsca – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], w [illegible] błotny, w [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] – Przygraniczne położenie Gradów musiało je narażać w pierwszych [illegible] bytu Polski na częste napady Prusaków, Litwinów i [illegible]

z tych też nieszczęsnych lat mnóstwo znajduje pamiątek, tak w samej wiosce
jak i na polach do niej należących: wyrzuci tu i ówdzie pług, przedziwne szczątki
porosłe starym drzewem, wyrzuci też i ostre oręża [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] kawały [illegible] które [illegible] pod koniec, dla [illegible]
stajen nie znane tychże — Dla tego też krążą się o nim legendy i prawie wszystkie [illegible]
[illegible] ludu — Jedną z tych legend przytoczył nam Adam Ant. Krasiński w powieści
pod tytułem Grzędy — Działo się to w epoce drugiej wojny szwedzkiej (około r. 1702), kiedy wieś
Grzędy należała do referendarza koronnego (Alberta) Szembeka — Był to Pan bogaty, otoczony
powagą we wsi; przeto też miał powszechny szacunek i uznanie w obywatel-
stwie — Stąd też Szembków związek z koligacjami z najznakomitszymi i najpier-
wszymi rodzicami — Stąd też mógł się poszczycić ~~[illegible]~~
bo w niej najwięcej senatorów i innych dygnitarzy, jak o tem [illegible] z herbami i
[illegible] [illegible]. X Co do samego referendarza był to człowiek prawy, po-
święcony dla dobra ogółu, ~~stały~~ Z ~~[illegible]~~ dnia [illegible] tylko przy synu swoim
w dworze [illegible] w Grzędach (Anna z Sierpskich [illegible])
X Dama cnoty, mor, umysłu, dworskości wysoka były to przymioty z wiekiem dziedziczne
w Rodzinie Szembeków —
Przy wstąpieniu uszkodowana partyi Sobieskich, których Szembek był zwolennikiem, wzięły
się o intrygę Sasów — wyjechał się on wszystkich wojsk i oddalił się od dworu.
Karol XII chciał tego korzystać i starał się nakłonić Szembka do przejścia na
swoją stronę, bo znał tego wpływ wielki na obywatelstwo i szlachtę pod-
ówczas Mazowsza. Prośby te wszakże rozbiły się o prawość i [illegible]
Referendarza, który chcąc wiarę dochować Augustowi, wysłał syna swego
Zygmunta z uzbrojonym oddziałem [illegible] do obozu Króla Augusta. —
Gdy wreszcie w M. Sierpniu r. 1702. Karol XII. na czele znacznego oddziału
Szwedów (około [illegible]) rozłożył się taborem w głębi puszczy Myszynieckiej obok traktu
wiodącego od Łomży do Ostrołęki idąc za główną armią, przodem prze-
ciw [illegible] wszystkim Augusta wojskom, wtedy Zygmunt Szembek uzbroiwszy
do kilkuset szlachty ~~[illegible]~~ i około tysiąca okolicznych dzielnych i [illegible]
Kurpianów napadł na Szwedów rozbił ~~[illegible]~~ ich i samego Króla ~~do~~ [illegible]
zmusił. X Długo błąkał się ~~on~~ w [illegible] puszczy [illegible] Pieper [illegible] i ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ po polach do wsi Grzędy należących — [Karol XII] —
X Lecz ostatecznie Zygmunt Szembek [illegible] tego oddziału [illegible] syna przybył
[illegible], [illegible] i [illegible] młody przybył w dwór
w referendarskim Szembeków, gdzie smutek, żal i [illegible], [illegible] jedynego syna
[illegible] — Dwa dni [illegible] przybył Karol XII. z [illegible] Szembek referendarza [illegible]
[illegible] jako najmilszy gość przyjęty — ~~[illegible]~~ Szlachta i Kurpie ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ [illegible] oddział [illegible] Szwedów uszkodowawszy [illegible] Króla, wymiatało po
[illegible] gdy tymczasem Szembek [illegible] się i [illegible] swego Monarchy, [illegible]
[illegible] strony i Monarchę swego z [illegible] [illegible] —
~~[illegible]~~ Tak szlachetne i honorowe postępowanie Szembka zjednało mu względy
[illegible] i [illegible] Karola XII. (Wzmiankę podało Adam Ant. Krasiński
[illegible] do powieści pod tytułem

470. Piotr Hr: Bieliński Wojewoda (w r 1828) ozdobiony był orderami Orła białego i S. Stanisława 1 Kl: oraz [krzyżem] Officerskim legii honorowej.

471. Jan Hr: Krukowiecki za [illegible] Wszystkie [illegible] był za odznaczenie się w boiu z czasów wszystkich ozdobiony krzyżem Kawalerskim polskim i francuskim Komandorskim legii honorowej [i neapolitańskim Kawalerskim] - Za nowej organizacji Woyska polskiego wszedł Jenerałem: a w końcu postąpił na Generała Dywizyi dowodząc pierwszą dywizyą piechoty - Ozdobiony był orderami Ces: ros: S. Stanisł 2 z gwiazdą i S. Włodzim: 3.

472. Szembek Piotr Hrabia za młodu zaciągnął się pod rozwinięte w ks. Warsz: sztandary narodowe i w nich dostąpił był stopniowo, dosnął rangi (podobno podpułkownik) a za odznaczenie się męstwem i zaletami [illegible] ozdobiony został krzyżem Kawalerskim polskim i francuskim legii honorowej [illegible] i francuzy [illegible] na przy nowej organizacji Woyska polskiego stopień (pułkownik) - W r. 1828 z pułkownika dowódcy 1. pułku strzelców [illegible] na Generała Brygady dowódzcę 3ciej brygady [illegible] nadto ozdobiony został [illegible] sztuki w [illegible] nowej organizacji woyska orderami S. Stanisława 2 Kl: z gwiazdą (S. Anny 2.) i Sw: Włodzim: 4) w wojnie [illegible] walczył wreszcie

473. Rybiński Maciej za młodu poszedł w sztukę wojskowy - [obacz Nr. 1318 / 1102.] służył zaszczytnie w dawnem Woysku Księstwa Warszaw: i za odznaczenie się w boiu ozdobiony został krzyżem Kawalerskim polskim i francuskim legii honorowej - w czasie nowej organizacji woyska polskiego [illegible] mianowany na (Majora) dosnął w r. 1828 (w tej ważnej) rangi podpułkownika w pułku 1. strzelców pie: szych (dalej obacz kryp: 1048.)

474. Żółtowski Edward znany zaszczytnie w dawnem Woysku Księstwa Warszawskiego (pułkownik ?) odbył kampanie r 1809-1812.[13] i za odznaczenie się męstwem i [illegible] dosnął stopnia ... nadto ozdobiony został krzyżem Kawalerskim polskim francuskim officerskim legii honorowej - i Kawalerskim [illegible] - Za nowej organizacji był w r 1827 - i 29. Generałem dywizyi do walczył dywizyi 2giej piechoty - zaszczycony orderami S. Anny 1 - S. Stanisł: 2 Kl z gwiazdą i Sw: Włodzimierza.

475. Morawski Franciszek za młodu zaciągnął się pod rozwinięte w księstwie Warszaw: sztandary narodowe - a dostąpił się stopniowo dosnął rangi pułkownika - odznaczył się w kampaniach Napoleona w kilku ważnych sprawach za co został krzyż Kawalerski polski i [illegible] Urzędnikiem legii honorowej - Za nowej organizacji Woyska polskiego wszedł [illegible] Generałem Brygady dowódzcą brygady w dywizyi drugiej piechoty - i ozdobiony orderem S. Stanisł: 1. Włodzim: 3 i S. Anny 2. z brylantami -

476.a) Zygmunt Lasocki naprzód woyski [illegible] w 1778. potem Podczaszy Rawski w 1786-1791 - pan możny [illegible] dzierżył obszernych włości w Ra: [illegible] a mianowicie, Radzanowa, Mszczon?, Zakrzewa, Lasocina i Smoszewa i innych miał 4. Synów - z tych najstarszy Jan został potem Prefekt Łomżyński został w spadku po oycu dobra Smoszewo, miał podobnie 3. synów i córkę [illegible] w [illegible] wieku pomarli - Po nim został się Smoszewo [Szlachta się [illegible]] [illegible] Lasockiemu - Drugi syn Zygmunta Lasockiego Józef odziedziczył po

ojca Radzanowo [Radzanowie] – umarł będąc rotmistrzem – a Radzanowo dostało się w spadku sukcesorom Leonarda Łasockiego – 3ci syn Zygmunt, Floryan Łasocki Łasocki dziedziczy po ojcu Lasocin – niemniej potrzebnego w tym myśli nabywa Leonard Łasocki czwarty syn Zygmunta dostał w spadku po nim dobra Mirzewo murowane i Zaprzewo – miał [~~siedmiu~~] trzech synów i 4 córki. Stanisława dziedzica dóbr Mirzewa, Ignacego dziedzica Zakrzewa i Teodora [~~kawalera~~] umarłego w 1855. i 4 córki – najstarsza z nich za Natorem w Zernbowie, druga za Rosciszewskim, trzecia za Machczyńskim (w r. 1852 już nie żyła) najmłodsza Maryanna za Franciszkiem Wieniawskim dziedzicem dóbr Porębka Mrzygłodzka, [~~ce~~] w Olkuskim – i Ciołkowska w Płockiem a teraz Zaborowa w P. Rawskim

1476. dobra Witynie w okręgu Łomżyńskim o m: 3. od Sławiska Łomży 1/2 od Sławisk, 1 1/2 od Jedwabnego, 6. mil od rzeki Biebrzy mające rozległości włók miary nowo polskiej 28. w gruntach po większej części pszennych, z lasem na dawną połowę rozległości (1852) z zapasami i dostatecznymi przynależnościami – wystawione były z wolnej ręki na sprzedaż w początkach 1853. r. zwróciwszy uwagę [illegible]

1477. Naprzeciwko wsi Łukawice – Cieszycy [Koprzywnickiej] i podobno Kartagna w Obw: Sandomierskim, po drugiej stronie Wisły w Galicyi na wysokiej górze wznosi się wspaniały zamek z wieżycą wśród gęstych drzew parku, który miasteczko Dzików, własność i [~~wiązana~~] [~~od wieków~~] gniazdo (i Rezydencja od wieków) świetnej i zasłużonej w kraju rodziny Tarnowskich – (Tu odbył się d: 1 Sierpnia 1853 obrzęd zaślubin Hrabiego Jana Józefa Tarnowskiego, syna Michała i Elżbiety z Wysockich Tarnowskiej z Chorzelowa (w Galicyi) z Hrabianką Karoliną Tarnowską córką Jana i Gabrieli z Małachowskich Tarnowskiej z Dzikowa. – Dwie matki (bo ojców nie stało) pobłogosławiły młodej i pięknej parze – Do ślubu prowadził pannę młodą Hr: Tadeusz Tarnowski i Hr: Jan Tarnowski; pana młodego Hrabianka Anna i Hrabianka Walerya Tarnowskie – Od ołtarza prowadził parę młodą Książę Jerzy Lubomirski z Rozwadowa i Pan Szembekowski, a pana młodego Księżna z Mniszchów Lubomirska i z Tarnowskich Szembekowska (siostra Pana młodego) Państwo młodzi (Jan Józef Tarnowski i Karolina Tarnowska) odjechali do Chorzelowa dóbr swoich w Galicyi –

1478. [~~Stanis~~] Świętosław z Wocieszyna lub Wojcieszyna (Kustosz kościoła Św. Jana w Warszawie) pochodzący z Dyecezyi Galicyjskiej, często tez zwanym był (Tomaszem?) Ułożył na język polski w r. 1449. ustawy Wiślickie, rozróżniając w nich artykuły małopolskie od postanowień Wielkopolskich i wskazujące które przepisy z statutów wielkopolskich przeniesione zostały do Statutu Wiślickiego –

1479. Hrabia Gutakowski który miał rezydencję Grodzieńską dostał w zamian za górę nad Narwią – dobra Cizień w Lubelskim – Znaczną opinię przypadło się od restauracyi Klasztoru XX: Kapucynów w Łące w którym najpierw mieszkało dziś XX Cystersów – Obszerne kruzgane w tym klasztorze odznaczają się swym ogromem –

1480. Rej wesoły, rubaszny, pełen przypowieści i porównań, igraszek i żartów ... z umysłem, wiernej tylko strony z rozsądkiem: był mężem jednym malowniczym a dowcipnym, stąd sztuki podobać się musiał. – Obacz num: 1485 – 1894.

1481. Górnicki, człowiek wyższego wykształcenia i dworak; Statystyki też tego sobie wiele nad wyż

muskany i gładko. Jego sposób wyrażania się nie ubliżał nikomu, chociaż autor pisał zatem wszystko, co widział w panach mniejszych; tylko te rzeczy usunął jak [illegible], ubarwić w porównaniu, że ganiąc chwalił, a kiedy chwalił to nieraz udawało się, że ganił. Jednakże Górnicki często i naród szczerze kochał, i nie [illegible] tam gdzie należało mówić prawdę. **

[od r. 1572 był starostą tykockim. Po śmierci ojca wstąpił [illegible] przez [illegible] w Tyglu jego Korona. 10 maja 1578]

1482. Jan Zamojski mąż światły, uczony, rozumny, wielki mówca, [illegible] wojownik, hetman, kanclerem [illegible] zawsze przodkującym [illegible] w Rzeczypospolitej wśród naszej przeszłości do której niezmiernie naród pow szlachtę był [illegible] i [illegible] naszym ostatnim człowiekiem - [illegible] Przez pośrednictwo [illegible] stronnictwo narodu, chciał się wstrzymywać wszystko [illegible] osądzenie - [illegible] osiągnąć naród - w tym celu usiłował uniemożliwić, do którego nie dopuścił Jezuitów wielki ten mąż w tym mocy [illegible] poblażał że nie [illegible] się jednego systematu, a [illegible] nie umiał wymownie prawdy i [illegible] przed narodem; więc słusznie powiedział P. Maciejowski, że w nim był godniejszy obywatel, ciemny człowiek, ale [illegible] mąż stanu. [illegible] sobie w opinii publicznej sprawą Samuela Zborowskiego [illegible] 4 historycy [illegible]

1483. Zygmunt [illegible] i Polsce [illegible] zgoły [illegible], aby nie dać Rusi tego, co jej się sprawiedliwie należało. Zamiast utrzymać równowagę między wyznaniami, na czem Rzeczpospolita dobrze wychodziła, Zygmunt III chciał podnieść powagę kościoła rzymskiego w Polsce, [illegible] oddał się [illegible] Jezuitom, których się [illegible] narzędziem posłużył - a [illegible] religii, [illegible] z sobą przyjęte do Szwecji, w rękach Jezuitów [illegible] w jakąś propagandę narodowości, jednej przeciwko drugiej - [illegible] stąd, [illegible] Jezuitów i [illegible] w związek z protestantami.

1484. Lew Sapieha wielki człowiek, większy niż równie od Zamojskiego potężnym duchem i zrozumieniem swojej roli, prawdziwy mąż stanu - [illegible] dziejach naszych nie [illegible] (mówi [illegible] autor) [illegible] Lew Sapieha - Sam gorliwy katolik, nie pozwolił na żadne nadużycie katolicyzmowi - [illegible] Zygmuntowi III [illegible] na Litwie; natomiast Królowi [illegible] Władysława IV, że jego system [illegible] za sobą [illegible] Polski, ale kiedy ten monarcha [illegible], już było za późno. - Naród już wtenczas był [illegible], szlachta [illegible] sejmy i [illegible] na [illegible]

1485. Rej w Zwierzyńcu [illegible] się pierwszy na [illegible] Polski

1486. Konstantyn Świdziński [illegible] Sulgostowa w [illegible] pod [illegible] w [illegible] Rękopisy [illegible] (1852) [illegible] prze [illegible] zniszczone. -

1487. Grzegorz Brodziński [illegible] prawdziwie poczucie narodowości polskiej - [illegible] był naukowe wykształcenie, jednakże zdołał [illegible] i napisał by [illegible] literatury polskiej.

1488. Łukaszewicz [illegible] dzieło swoje z [illegible], żeby było [illegible] historyi literatury i bibliografii, [illegible] [illegible] był mąż [illegible] pod [illegible] a [illegible] Bentkowski [illegible] w nim dla współczesnych [illegible] prawego [illegible] który żadnych nie miał przed sobą [illegible] a jedno [illegible], [illegible] aż do nas [illegible]

1489. ~~Wiszniewski~~ ~~pierwszy~~ rozwinął na wielką skalę (swojej historyi literatury polskiej czy dobrze zrobił ?) kierowanym Romem (obudził wielkie nadzieje które zawiodły skutki, bo chciał umieścić najprzód wszystko w swoim dziele, dotrzymał słowa w epoce przedchrześcijańskiej, ale przy Jagiellonach już o tych tylko mówił którzy pisali książki, a w XVI wieku, dla wielkiej liczby obfitości, ograniczył się na tych, którzy lepiej pisali. –

1490. Dembowski nie korzystał ze źródła i według własnej skali porównywając dawał wyroki o ludziach, których znał ledwo z imienia. Jego dzieło miało być polityczną historyą literatury.

1491. Majorkiewicz napisał dobre dzieło, bo już drugie wydanie wyszło w ciągu lat kilku: ale złe, że rozwój literatury szukał w wierze, w rozumie, nie w narodowości.

1492. Kondratowicz najlepiej obeznajmił publiczność z poezyą łacińską, ale praca jego jest kompilacyą z poprzedników, z niepotrzebnym wtrętem po dziele Majorkiewicza.

1493. Ignacy Rafał Czerwiakowski doktor medycyny, [illegible] [illegible], profesor botaniki w Uniwersytecie Jagiellońskim i d. 1855 jeden z najgorliwszych i najczynniejszych profesorów tegoż Uniwersytetu. – Jemu to winni jesteśmy że i naszej literaturze przybywają piękne i szacowne dzieła naukowe i on to utrzymuje [illegible] z takiem staraniem a takim gustem botaniczny ogród krakowski – i jest autorem obszernego dzieła o Botanice (1852

1494. Alojzy Estreicher syn Dominika malarza zmarłego z [illegible] 1849 mu Augusta (którego życiorys znajduje się w Bibliotece Warszawskiej z r 1847 tom II str. 644 – ~~urodził się r 1786~~. Ten niedawno zmarły (w 1852 r.) (w 1850 ? 1852) naturalista polski nie zajaśniał wprawdzie jako autor lub obserwator, ale jako miłośnik natury od samej młodości zawsze był zbieraniem kollekcyi ~~[illegible]~~ Motyli na [illegible] i w podróżach wiek swój spędził – Urodził się r. 1786. – Już od r 1805 był (ostatnio) profesorem Jagiellońskiego Uniwersytetu w Krakowie – Zbiory jego czyli muzeum entomologiczne [illegible] r. 1850 ? [illegible] – (w Krakowie 1. Stycznia Estreicher umarł ~~18 Stycznia~~ 1852. – Ile rzeczpospolita Krakowska ceniła zasługi tego odznaczającego się męża dowodzą liczne dostojeństwa i urzędy które on piastował; był bowiem Senatorem, był zastępcą Prezesa Senatu i rzeczpospolitej, był rektorem uniwersytetu i członkiem licznych naukowych towarzystw: w Krakowie, Pradze, Londynie i Brukselli –

1495. Ptaki nasze zimujące (ornitologia ~~[illegible]~~ dobre) W. Taczanowski podał do Biblioteki Warszawskiej w r. 1850 i 1852. Spis ptaków gubernii Lubelskiej. – W dodatkach Spisu w tymże piśmie w tomie 1 z r 1853 zamieszczonym opisuje Mewę śmieszkę (Larus ridibundus) która się między innemi wyraża: ~~[illegible]~~ ptaki te na lęgi przychodzą tylko w błotnistej okolicy powiatu Radzyńskiego w jeziorach obfitujących potokami między Wereszynem a Brzeziną. Na niektórych jeziorach gnieżdżą się gromadnie. W r. 1849 widział ich liczną osadę na bagnistym niedostępnym brzegu jeziora Wytyckiego: tam ich ze 300 par razem gnieździło się. – Na każdej kępie było małe gniazdo suchem sitowiem wysłane, te na których kęp zabrakło, układały gniazda [illegible]

[illegible]katku: wprost na płytkiej wodzie pomiędzy kępami które już inne przyjmowały tegoż samego materyału ostatnie, podobne do kubka wydrążonego, węższe u spodu, szersze u wierzchu, i wklęsło się zatkniono, wyrobione prosto na tokarce. W każdym gnieździe były 3. jaja — Gdy się człowiek do tego miejsca zbliżył wszystkie nato zrywały się z ogromnym wrzaskiem, nato inne zlatywały się z całej okolicy i cała ta gromada jak wy porwał krążyła nad głowy — Gdy się jednak zakrzykło, wszystkie ich odleciało na spodu się, i tym sposobem można było do woli nastrzelać — Autor tego artykułu, wiedząc iż tam od tego czasu nie widział; dowiedział się dopiero później, że miejsce to zupełnie opuściły w skutek prześladowań, gdyż im corocznie koszami jaja zabierano, i przeniosły się na dzikszą, niedostępne urwiska, gdzie się po szpitalach swobodnie lęgną — Znają że u nas pospolicie pod nazwiskiem wron morskich dla kolorów [illegible] do wron podobnego.

496. ~~We wsi~~ Potok ~~nabitej~~ wsi i włości nowo nabytej (podobno w r. 1852) przez generała ciotki Wesierskiej Ilr: Krasińskiego którego zniszczoność i zasługa dla sztuk pięknych i umiejętności są tyle znanemi — wieś ta położona jest w stronie Kostrzyna, niedaleko Częstochowy, a lecz w niej skały wapienia bukami pokryte należą do tego samego pasma które ~~przez~~ Ojców ~~przechodzi~~ w te strony się ciągnie. U spodu jednej z tych skał wznoszących blisko przystępującej strumienia, na węgle wymagany, sam właściciel otworzył podczas lata 1852 r. nowo nabytej włości jedną z komnaty ćwiartki, a domyślając się że ona może być części nawiśnie, kazał kopać nietknięty grunt pod skałą, gdzie pod stalagmitami odkryły się kości i różne inne kości zwierząt ~~dzi~~ zaginionych których okazy znaczne [illegible] ukryto: ~~słonia~~ mamuta częścią słonia przedpotopowego, nosorożca, renifera, niedźwiedzia jaskiniowego, wilka krzepkiego i ~~innych~~ wielu innych odmiennych gatunków zwierząt dzikich — kości te liczny w porządku zrównanie ~~w całym zaraz~~ ~~tego~~ ~~zgrane~~ Ubrano w skarmione o do Warszawy przewiezione, gdzie profesor Waga zajęty się ich naukowem rozpoznaniem i uporządkowaniem. — Nie ma wątpliwości że ćwiartka ta w odległych wiekach mogły być mieszkaniem dawniejszym mieszkańców tej okolicy, wskazywała że przy samej skale prawie na wstępie do ~~[illegible]~~ innej ćwiartki, odkryto łamane ułamki z przedhistorycznych okruchów i ~~[illegible]~~ w stanie swego zatartych — (z ~~[illegible]~~ ~~Warszawskiej~~ Gazety Warszawskiej z r. 1853) — dnia 1. ~~[illegible]~~ 1853. [illegible]

497. Zamek **Pieskowa Skała** pod Krakowem, w okolicy pełnej typów podkarpackiej przyrody, z basztami i ich skały, ze skałami ich basztę, jak gdyby umyślnie olbrzymich murowni, porosłe drzewami i kraty, z rozmaitymi [illegible] zawsze widzianemi dworskiemi

498. Książe Kazimierz Lubomirski sławny przekupnień i kompozytor, znany z pięknych utworów swoich jak to: Satajdawny, śpiewy do słów Bogdana Zaleskiego i wiele innych.

499. Znany już od dawna w Warszawie z uprzejmości i usłużnych przyjęć [illegible] i Panstwa Lusowieckich i tam wszystko zbierało się co z [illegible] mówić utrzymywał o nas, wszystko co albo już inne znane posiada, [illegible] i zarobione albo też zdobyć je talentem swym pragnął (1853)

500. Ludwik Tęgoborski Członek Rady Państwa ~~[illegible]~~ Tajny (uczony [illegible] ekonomista) autor dzieł wydanych w języku francuzkim: O finansach i kredycie publicznym w Austryi, tudzież: o wydatkach publicznym w tymże państwie, a z [illegible] drukiem w r. 1852 w Paryżu obszerne dzieło w dwóch tomach, pod tytułem: Badania o siłach produkcyjnych Rossyi. — Znakomite ~~to~~

[illegible] i [illegible] ważne to dzieło pod względem ekonomii politycznej i statystyki, potrzeb państwa, [illegible] niedoścignione dotąd przez innych poświęcających się wyłącznie tym przedmiotom, pióro na czystym polskim wzorze Szymanowskiego, znany z przekładu tylu wybornych dzieł. — Umarł 1698.

1501. wieś Rostkowo, miejsce urodzenia Sgo Stanisława Kostki, leży o parę wiorst od Przasnysza —

1502. wieś Wólka Czosnowska do dóbr Małocice należąca pod względem sądowym odłączone zostały w r 1852 od po okręgu Błońskiego a wcielone do okręgu Warszawskiego —

1503. Wawr jest punktem, do którego woły z Rosyi (pędzone na konsumpcyą do miasta Warszawy) drugiemi kraje... zwykle się przybyły; od wawru wieś wszystkie [illegible] inwentarze nie się [illegible] traktem litewskim Bo... sko-Litewskim, lecz zwracają się na drogę komunikacyjną przez wieś Kamionek idącą do rogatki Ząbkowskiej — a żaden zostały przez rogatkę Mostowską do miasta nie jest wpuszczany, dla uniknięcia czystym [illegible] przenoszeniu obtu...

1504. bardzo serdeczny Stanisław August, w pierwszych burzliwych latach swego panowania, miękko, spokojnie i rozkosznie żyłby się na tronie.... i [illegible], nie [illegible], nie [illegible], a lubił tylko i pochlebstwom wielce podatny, obrawszy sobie za [illegible] zawód, naczelnikiem opiekunem nauk, mającym sarmacką [illegible] narodu swego szorstkość wygładzić, i po europejsku go oświecić dyktowana się. — Po europejsku, to znaczyło po francusku wraz z literaturą, z językiem, a książkami, ubiorem, z obyczajami, napłynęły do nas i francuskie zalecanki (awantury) Ignacy Chodźko w

1505. Bogaty hetman Ogiński (powieści o Wilanowie) w zamiarze przyciągnięcia i zapuszczenia [illegible] pochlebiając Królowi Stanisławowi, uprowadził u siebie w Słonimie teatr który bodaj był najlepszym z prywatnych, bo sam Książę był [illegible] i aktorem i kompozytorem zwykle grywanych tam operetek: —

1506. według [illegible] powieści Ignacego Chodźko o Wilanowskim (Zygmunt z Wilanowa) na aktach dowodowych opartej, Jan Sobieski, Król upodobawszy sobie w r 1677 w pięknej nad Wisłą okolicy, blisko od Warszawy wieś, Milanowo zwaną, starożytnej rodzinie Milanowskich jeszcze od Książąt Mazowieckich nadaną, kupił ją za 45,000 Złotych [illegible] i przezwawszy ją po włosku Wilanowem (Villa nova) we wspaniałą potem rezydencyą monarszą zamienił. —

1507. Pod twierdzą Nowogeorgiewską zatopione zostały w ostatnich latach [illegible] wojsk Rosyjskie —

1508. Na przedmieściu Miasta Brok nad Bugiem [illegible] między [illegible] pałac po Biskupie, obszerny, murowany, [illegible], [illegible] na [illegible] [illegible] w r 1846. [illegible] i obecnie w (r 1862) tylko mury sterczą, [illegible] Pan N. Kobo... chi były [illegible] [illegible] Brok [illegible] a [illegible] i [illegible] wyrabia [illegible] materyały budowlane, [illegible] to bale, belki, deski, łupki, gonty, i klenie, [illegible] [illegible] wszystko to co z drzewa dyrekcji się a co w gospodarstwie najpierw danem bywa — [illegible] przy [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] dla ogółu, bo potocznym będąc w miejscu [illegible] lasów [illegible], gdzie [illegible] tysiące sztuk drzewa

z drugiej końcu wypuszczał Dołęż (1852) aż do granicy, zarówno więcej [illegible] przywozili, kupcy zaś gęsty chociaż w części drzewo to w kraju porzucone było, a transport ostatnio materiałów budowlanych oraz wyrobów budowli drzewnej przeszedł w ręce Bugiem i Wisłą, a Dołęż zaopatrywał w okolicy (zaludnione) guberni Płockiej, Lipnowskiej, gostyńskiego i Włocławskiego.

509. Dobra Czekarzewice i Tarłów jeszcze w r. 1844 na satysfakcyję i konserwacyję sumy 66000 złp a przedtem w r. 1840 zaczęte wystawione były na publiczną przymusową sprzedaż czyli subhastacyję. – Dziedzicem przywłaszczającym się był wówczas Adam Węgliński, a subhastacyję popierała Teresa z Węglińskich Trzebuchowska wdowa i inni wierzyciele – W r. 1853 ogłoszona była [illegible] dobr – dobra Czekarzowice z przyległościami między majętności Denhofów, niegdyś Sandomierskich, odkupione od Banku Polskiego przez Adama Węglińskiego zaczęte, położone są nad rzekami Wisłą i Kamienną; graniczą z dobrami Cupryja, Dorotka, Szymkowice, Pawłowskiej Wólki i Sulejowem, odległe o mil 7. od Radomia – a mil kilka od miast handlowych Zawichosta, Solca, pobliskich Ostrowca i Bodzechowa obejmują przestrzeni przeszło 217. włók a których przeszło 80. lasu – Dwór, gorzelnia i browar, młyn o 4 kamieniach, olearnia, pszczelarstwo – Znaczna ludność w r. 1852 było domów gospodarczych 104, co do wymiaru – których odrabiają dni 17000 pańszczyzny. W dobrach tych zwyczajnie się naturalne wapna i [illegible] domniemanie że są i pokłady rudy żelaznej której obfitość znajduje się w pobliskich dobrach Ostrowieckich – Dobra te ... wartości przez biegłych na sumę Rs: 67,183. kop 86. sprzedane zaś zostały w m-cu Marcu r. 1852 z powodu braku konkurentów, w terminie ostatecznego przyjęcia na publicznej licytacji za sumę Rs: 49400. (1852)

510. Na pogrzebie Króla Zygmunta 1. w r. 1548 [illegible] Tarło [illegible] z zupełnym węgierskim strojem, [illegible], trzymając w ręku miecz goły na dół obrócony; który to zbroję Cesarz Maxymilian Króla Zygmunta 1. w Wiedniu w r 1515. obdarzył i który także bardzo uroczyście przyjął

511. na pogrzebie Króla Zygmunta 1. w r. 1548. odbytym niósł Piotr Kmita z Wiśnicza pod trumną berło, inni dygnitarze inne godła Królewskie –

512. Binkowice lub Bienkowice w Wdw. Sandomierskiem niegdyś dziedzictwo Michała Pękoslawskiego Kotłobogi w 1620 – oraz tego biografię i Jana Kalińskiego z Kaliny – w [illegible] krakowskie. Po prawie Swermska pod Cedrowem.

513. gdy Hetman Kozacki Chmielnicki przysłał dn 15. Paźdn. r 1660. komissarzów zwał do obozu polskiego dla traktowania o [illegible] zgody, wydali za nich w zastawie Wilczkowski z Karczewskim – potem traktaty zawarty z Kozakami a Chmielnicki przyjechał sam do obozu polskiego d: 18. Paźdzer: 1660.

514. W r. 1672. w m-cu Październiku był obóz [illegible] pod Krasnymstawem dokąd wojsko polskie przed niezliczonym wojsk pogańskich mnóstwem ustępować musiało, żeby za zniesieniem tego ostatka nie otworzyły się całe wrota do nagłej zguby spustoszałej ojczyzny naszej. – Tatary rozpuszczały zagony po całej prawie Polsce i ruskich krajach. – Wiele wsi się przez Marszałek W. koronny wówczas Jan Sobieski tak wielu dusz w niewoli pogańskiej jęczących, i wiele miast, miasteczek, wsi i dworów szlacheckich w własnym popiele zagrzebanych, wezwany Boga wszechmocnego na pomoc, lubo z tak małą garstką ludzi, bo Polaków nad półtora tysiąca nie było, dnia 5. Paźd. rano ruszył się z tabor nieprzyjaciel

przyznać. – Buszujący [illegible] nocą (6 Października 1672) widno było już Krasnemu-brodowi świecące ze gorejące ognie – Przez Tatarów spłoszeni, mnich [illegible] (Zakonnicy) zaparło się w kościele który cudownym słynął obrazem Matki Najświętszej, w Krasnobrodzkim lesie, ale ten zapalawszy Tatary wszystkich wydusili. – Wojsko polskie przybywszy w pod gołemi [illegible] wpadło na [illegible] Tatarów w Chatynach przy tymże spalonym kościółku, zabiło [illegible] i nie mało innych po lesie błąkających się, a nabrawszy więzniów, krewnych pod Krasnobrodem wysłanych [illegible] uwolnił. – [illegible] Roku 1566 – [illegible] pod 1650.

1515. Inny kosz tatarski (obóz czyli [illegible]) zajmował ziemie zagony między Tomaszowem a Starą wolą, dokąd Marszałek koronny Jan Sobieski udał się spiesznie z pod Krasnobrodu, ale [illegible] wyrzynał od uciekających ciwek z pod Krasnobrodu spiesznie i on umknął przed (wszystkiemi) Polakami. –

Inny zagon tatarski wracał od Sanu a szedł na Zwierzyniec i Gorecko – i z nich szedł ku Narolowi. Odkąd widać było aż po sam Przemyśl gorejące ognie; – Wojsko polskie zabiegłszy im drogę i napadłszy na nich, zagon ten rozgromiło i zabiwszy 2000. odbito więźniów [illegible] tak uszedł był jednym [illegible] trzykroć i żywym kilkunastu wzięto, reszta uciekła i po wszystkich z ciemnej [illegible] włóczyła się po gęstych lasach. – W tej rozprawie zginęło dwóch towarzyszów. – Wojsko polskie tego dnia pod Narolem nocowało. –

Dnia 7. Października ruszywszy się z pod Narola wojsko poszło prosto pod Niemirów gdzie (za Szczekarzem) wszystkie ich zachody się zlało i zjechał ostatni kosz – Na odezwanie nieprzyjaciół Polacy tak go ścisnęli że uciekać zaczęli trzema sztukami; których wszystkich wojsko polskie goniąc na przestrzeni 3. mile wiele ich trupem położyło i żywcem też dla wzięto między którymi wielu znacznych Murzów. – Nadto Polacy odbili pod Niemirowem wiele bardzo dusz chrześcijańskich które ci poganie w ciężkiej były niewoli (miało ich być do 20000.)

1516. Zakładnicy ci (sułtańscy) w Kamieńcu w ciężkim więzieniu (z żelaznymi) kajdanami w kłody zabite nogi mieli. – Po wygranej pod Chocimem w r. 1673. Marszałek koronny Jan Sobieski ich na zamianę odzyskał. –

1517. Gdy przyszło do ordynacyi Xięcia Janusza Ostrogskiego Kasztelana Krakowskiego w r. [illegible] ostatniego zmarłego Xięcia Aleksandra na Ostrogu i Zasławiu, ostatniego dziedzica tej ordynacyi dóbr i majętności ostrogskich (albowiem wnuka rodu (sukcesora) płci męskiej nie mając [illegible] tę ordynacyę wstąpiona.) i z wygaśnięciem w [illegible] kiem familijnego następstwa przeznaczony, do rzeczypospolitej dyspozycyi przechodzących dóbr należy, przeto dyspozycyi, urzędnicy i reprezentanci województwa krakowskiego zebrawszy się na obrady swoje ordynaryjne na sejmiku w Proszowicach dnia 11. Września 1673. obrali za sukcesora i pana wszystkich dóbr majętności które są opisane w ordynacyi Ostrogskiej Hieronima Augustyna Hrabiego na Wiśniczu i Jarosławiu Lubomirskiego Kawalera Maltańskiego, administratora Tynieckiego, który nazywając Rzeczypospolitej dobre zasłużonym, jedny od lat pięciu nie opuszczające expedycyi, chorągiew pancerną (kawalerię od r. 1668) wojsku koronnem trzyma, i Dragonii chorągiew swoim własnym kosztem na każdą stawia kampanię, konnicy i pułkownicy wojenne też przeciw nieprzyjacielowi prowadzi, i odważnie zawsze, i wszędzie boju od [illegible] przeciw nieprzyjacielowi [illegible] –

który to wszystko tym Przepisy zaprobował –
18. W dniach 19 i 20 Lipca r 1702. odprawiła się walna bitwa pod Kliszowem
10. mil od Krakowa z wielką Króla Polskiego przegraną – wojsko z Saksonii z pola
spędzone: amunicye, prochy, namioty, magazyny i cokolwiek było w myśle w obo-
zie Królewskim nieprzyjacielowi dostało się – Jedna tylko wyjątkowo, druga się prze-
dała, tranie uszły, ucieka Lubomirski do Pińczowa o połowę sił w ład przywiodły
uciekając przez błota i kopieliska wielu z nich w Krzczonowie swojem zginęło –
Padło na placu piechoty 6000. a jazdy 4000. oprócz officerów – Wojsko koronne
wynosiło na ówczas w 4000, i znaczną plagę odniosło; – Wojska szwedzkiego nie
było nad 15 000, saskiego zaś z koronnem liczono na 30,000. – Król przez Kraków
udał się za Wisłę do Wojska –
19. Wacław Potocki Podczaszy Krakowski, herbu Szreniawa – Działnia (?) Poto-
ckich a Potoka (chociaż [illegible] tego domu pisze się z Potoka (Złoty Potok
wyłącznie miasteczko istniało w[illegible] Zagajpole – (sprawdzić czy to Złoty Potok
20. Według rękopismu Tadeusza Czackiego w Ojczystych Spominkach przez Am: Grabowskiego
w r 1845. w Krakowie ogłoszonych – Zapomniany o łasce Króla Zebrzydowski, przyjechał r: 1606
w Krakowie wśród licznego tłumu przepołaszowa, wstawiennictwo do zamku, wzniesie się do
Monarchy i prosi, aby mógł być do łaski przypuszczony. Dalej z pokorą idzie cytać
Senatorów, a których żaden nie podał mu ręki. Podobnej ceremonii odbyć musiał z
21. Pronnik inaczej Prądnik wioska pod Krakowem gdzie za Króla Stefana
Batorego mieszkał Pan z Tęczyna wiekiem i przydał tam Tkacie nadkinie (?) ręce
Panów (?)
22. Sarnicki wspominając o herbie swojim Ślepowronie przytacza że dwaj
bracia tego Sarniccy polegli w roku Pana Zaslawskiego i Gorajskiego pod
Hetmanem Wielkiem w wówczesnej wojnie z Moskwą, w owczas kiedy i
Łońscy i Malicki – Przysłowie z [illegible] miasto którego na ćwierci Kru-
la z pierwszenin który znany przymiotów Macieja Króla Węgierskiego –
23. Gdy po śmierci Zygmunta Augusta (ostatniego) dni 7 Lipca r 1572 umarł w Knyszynie
Małopolanie ztrzyszą Sejm w Krakowie dla naradzenia się o sposobie i miejscu
obrania Króla – Przewodził na nim Marszałek koronny Wojewoda Krakowski Jan
Firlej, dumny pan, który sam marzył o koronie – Innym zaś senator Stanisław w
Bowienie przyjmuje Ukański który opierając się na dawnych przykładach, zatwierdzał
Senatu chciał przywłaszczyć prawo wyboru Króla w czasach bezkrólewia –
Skutkiem tego Firley opuszczony przez wielką część Małopolanów, których od siebie
Pani Zborowscy odciągnęli, opuszczony także przez Litwinów, musiał się zgodzić
oddać wolę ogólny a tem samem upadła w nim nadzieja, że już więcej nie marzył
o koronie Jagiellonów dla siebie (Julian Bartoszewicz w bibliotece Warszawskiej z r 1853) [illegible]
24. Zdrochowice co tknęła średnia nedziały w r 1852 do Rudolfa (?) 146.
Kudun a brat Kazimierz Rudolfa którego zostawił przegląd ogólny za powiązania
tekstu zmyślono się w przegu 146. Bibliotekę Warsz: z r 1853. umarł poniedz: w 1852
25. Głusk i Mędrniś (?) nad Wisłą dobra Wysockiego adwokata (1853)
26. Trzcinowo i inne nad Wisłą dobra Gadomskich – Gadomska córka Rawita Lisa-
ckiego brata Antoniego co miał żonę i Grudziądz. Druga córka Rawita była za Kła-
kosowskim z Krasnego Wsijny – Pomiot Lasotis (?) mił za sobą córkę Zygmunta

Lorentego podczaszego Dobrzyńskiego a siostry Leonarda i Jo Łasockiego z Mszczon tudzież Jana Prefekta Łomżyńskiego po którym dostała się w spadku siostrze jego ... [illegible] Pawła Łasockiego.

1527. Żelazna ~~[illegible]~~ austeryja murowana porządna przy szose Lubelskiej należąca do dóbr Suffczyn ~~[illegible]~~ Tuchanowskiego (1853

1528. Chotomin (podobno mamy) porządna austerya murowana przy szose Lubelskiej

1529. Gonczyce ... porządna austerya murowana przy szose Lubelskiej należąca do dóbr Żelechowa (2) 1853.

1530. Sieraków austerya murowana porządna murowany w Bełżycach; mieszkanie [illegible] która to majętność należała dawniej do B. Dybrowskiego ... [illegible]

1531. Konfuzja [illegible] z naszych krawców [illegible], porządnie [illegible] i [illegible] bliski szose Lubelskiej [illegible] austerya

1532. Za Rykami [illegible] do [illegible] murowana [illegible] od [illegible] porządna –

1533. Zyrzyn ... majętność pod [illegible] – [illegible] Horodyskiego (1853) z [illegible]

1534. Węgrowina [illegible] – z [illegible] i porządnym zabudowaniem [illegible] –

1535. Guzdek osada pod M: Tomaszowem w P. Rawskim [illegible] założony [illegible] w r. 1852 nowy zakład fabryczny [illegible] składający się z pieca wielkiego i dwóch pieców kuplowych – własność Leopolda K. (czy nie Kempnera?) w ~~tej fabryce [illegible]~~

1536. Gmina Tarzymiechy składająca się ze wsi tejże nazwiska, zamieszkałej w r. 1852 dymów 87 [illegible] w r. 1852 od [illegible] Zamoyskiego i [illegible]

1537. Wilhelm Repkan założył w r. 1852 we wsi własnej Zgierzk [illegible] fabrykę cukru z buraków

1538. Kotuszów huta szklanna 3. mile od miasta Chmielnika, 1. od [illegible] 6 od [illegible] zatrzymana w r. 1852.

1539. Stanisław Bohusz Siestrzeńcewicz [illegible] metropolita [illegible] kościołów katolickich w Cesarstwie – O [illegible] o [illegible] wyjaśnienia pochodzenia i dziejów narodów Słowiańskich i t. d. [illegible] w Petersburskim [illegible] r. 1852 [illegible] Józefa Sękowskiego

1540. Zorjan Dołęga Chodakowski czyli [illegible] Czarnocki – [illegible] badacz Słowiańszczyzny przedchrześcijańskiej

1541. J. N. Kamiński znany [illegible] w literaturze naszej od dawna [illegible] pracując (urodził się w r. 1777.) [illegible] wśród [illegible]. Prace jego [illegible] dramatyczne [illegible] – a on sam [illegible] i artysta, [illegible] teatru narodowego zajął miejsce –

1542. Rudka Mazowiecka [illegible] dóbr [illegible] pod [illegible] i [illegible] pola [illegible] rodzi się żyto! Dom [illegible] otoczony w Rudce [illegible]

we wszystkie strudowany, otoczony oficynami, niżej tuż ogrodem ogród ustawiona aleją, otoczony rzędem okrytych topoli —

Było to dziedzictwo dawnej Ciszewskich familii, w dawnych czasach mało znanej, gdyż o niej ani Paprocki ani Okolski nie wspomina, ale która później urosła gdy Janusz Ciszewski dostał za przełożoną, małżonkę Teofilę Leszczyńską, wnuczkę z znakomitej niegdyś rodziny Leszczyńskich, która w pokrewieństwie swoim miała dwóch wojewodów Chełmińskich i jednego biskupa Kujawskiego a po tejże spowinowacona była z owym Kasprem Dönhofem.

[1]543. Dymowiczowszczyzna zwana, folwark był niegdyś dziedzictwem i naturalnie siedzibą dawnej szlachty Mazowieckiej w Ostrołęckiem — znajdował się w ręku możnych dworach. 3-włościańskie chaty, 4-włoki gruntu i kilka morgów ogrodowego lasu. Janusz Ciszewski w dawnych czasach otrzymał go za zasługi końcowego i dawny przyjaciel Józef Kalasanty Narbutt, około r. 1834. W tym to dworku gdzie gdyby okrzyknięty znana część rozpraw które opisuje Ewany nie... skromnością wspomniał dziś pod tytułem gawędy z r. 1853. —

[1]544. W Olszowie w r. 1853 utworzony założono papiernię nad rzeką stałe przez stowarzyszenie i po ustawieniu machiny czyszczenia do robienia papieru bez końca, w której już pracowano wcale.

545. Chodani był później profesorem teologii pasterskiej czyli teologii w Uniwer. Wileńskim, tłomaczem Henryka Woltera, tłomaczem „Etyki chrześcijańskiej czyli teologii moralnej Ryberga (Wilno 1822. Tomów 3) i autorem uczonego dzieła: Nauka chrześcijańskiej katolickiej religii. Wilno 1823. w 3. częściach)

546. Antoni Alebowicz znany pomiędzy członków Rady naukowej ..., autor życia Witolda i kilku innych dzieł, — on to zarazem wydawca pamiętnik religijno moralny około r. 1840.

547. Józef Kalasanty Szczelowski, kanonik, profesor akademii duchownej rzymsko-katolickiej w Warszawie, autor i tłomacz licznych kazań i innych czytelnych pism treści duchownej, redaktor w r 1853. Pamiętnik religijno-moralny

548. W r. 1711. Król August II. często przebywał w Czerniakowie a także w Warszawie i tam senatorowie wszyscy — w r. 1720. Król temu monarsze wziął przystojący Ujazdów i Czerniaków za umowę z Marszałkiem Lubomirskim. Miał tedy August II. wrócić tam dworu czyli tak zwany pałac, gdzie dziś okazuje i widać się także przebywać w tym zamku, i przenosząc ...

549. Tu (w Wilanowie) zamieszkał w r 1737. Pan wojewody Ruskiego poseł ... Mustafa Efendy wracając aż z Wschowy dokąd wiózł do króla Augusta od naktomniej go atoli też Europejskie uwiedzie dawniej spełniania i długo zysku w żadne korzyści i czasowej Wojewodzie, prędko Porcie ... i tu przez Pan Wojewody w pałacu i ogrodzie był solennie traktowany.

550 (Tel.) Pod Marymontem przybyłszy rezydowali się dnia 14 marca r. 1744 także rzeczy wojewoda Lubelski z Poniatowskim podkomorzy koronny — najpierwiej dalej potem do ogrodu się rozwinęli i schronili do zbioru — Wojewoda z ukrycia puścił przez ... trąbka o król się oparła — w tem podkomorzy przez ..., w dobrym tatce

i położył go trupem na miejscu. – Trupa pomieniono w nocy do kościoła jego N. Pn. wdzięczni czcihonorowi z Kuklosamych ... pochowano go u Reformatów w Lublinie. – (Gazeta z r. 1744)

1551. Jan Wrasiński jako Mazur, w opisie topograficzno-politycznym Polski w 16 wieku, Mazowsze wyróżnił osobno z Polski i pisze o tej ojczyźnie swojej z miłością, przesadzając może cokolwiek, kiedy twierdzi, że ta ziemia najwięcej uczonych męzów i wojowników wydała. –

1552. Jan Stefan Wydżga, syn rotmistrza i podsędka ziemi lwowskiej, z Kamieniowskiej, własnym natężeniem i łasce królów winien był swe wyniesienie. – Na dostojeństwa jego składało się czterech polskich królów, których królów i rzeczypospolitej od Władysława IV aż do Jana III; że oryginalności w nim Królowie wolności i nauki, a te utorowały mu drogę do najwyższych dostojeństw. – Był on doradcą Królowej Maryi Ludwiki i sekretarzem ... wielkim, wsparty łaską a nawet ... [do potrzeby z Urzędem] Warszawskie i podkanclerstwo koronne, winien był staraniom Królowej. – Później wsławił się za Jana III ... Kanclerzem W. Koronnym ... przy biskupstwie Warmińskim, w dowodzie wolności i rozumu, stanu przodków Wydżgi, przy stanie rzeczypospolitej pani ... tej świętej, wrzeciony [Wydżgi] za ... przy biskupstwie Warmińskim w końcu był mianowany przez Króla Jana III Prymasem. –

Pamiętniki Wydżgi wydał w r. 1852 Kazimierz Władysław Wójcicki.

1553. W [dawnej] Polsce 18 wieku było w Polsce 4 klasztory Kamedułów – a mianowicie: Bielany Krakowskie: Mons argentinus; Bielany Warszawskie: Mons regius; Wigry, fundacyi Krzysztofa Paca, Mons pacis; Rytwiany; Kazimierz Pruszów. –

1554. W Dankowie [wyjechał] przemieszkiwał król Jan Kazimierz wojska ... w miesiącu Maju r. 1657.

1555. Ryszarda Wilkońska i jego żyjąca żona Paulina z Lauczów przysłużyli się piśmiennictwu krajowemu wydaniem dzieł swoich. – Pani Wilkońska wydała (1853) i ma gotowe 2 tomiki nowych powieści do druku, ... już pisma Mazowieckie wspomniały. – W tomie 6 m Dzwonu literackiego przez to małżeństwo wydawanego pomieszczonem czytamy prace samej Pani Wilkońskiej a mianowicie obrazek pod tytułem: Zapis ... kobiety.

1556. Wieś Chmurzew należąca do majoratu JW. Generała Krasińskiego (1853)

1557. W Kurzeszynie w Raw.-Rawskiem umarła w dniu 22. Stycznia 1853. Antonina z Wolskich Tarnowska przeżywszy lat 68. – zwłoki jej z Łowicza ... rodziny i przyjaciół odprowadzone zostały na wieczny spoczynek do Grobu familijnego przy kościele parafialnym wsi Żelazna. –

1558. Kościół kollegiacki w Klimontowie założony fundowany w r. 1634. przez sławnego Jerzego Ossolińskiego pośmiertnego Kanclerza W. Koronnego.

1559. dobra Wągłczew, z kościołem parafialnym w P^ie Kaliskim położone 60. łub miary nowopolskiej wielkie – w których jest 18. łub borów a 4. łuby ... odległe od m. Kalisza 5. mil a od Warty, o Sieradza po 2. mile, i od Błaszek 1. mila – były w r. 1853 do sprzedania z wolnej ręki –

560. Około Ciechanowa i Makowa i wyjątkowo Pana w Przasnyskim wyborne są grunta, które by mogły iść w zawody z Hrubieszowską ziemią, przecież mało tam jeszcze uczyniono w gospodarstwie — wewnątrz tam widzieć w wielu miejscach pozostały przemiany prawdziwie ziemi niedbale obrobione a często odłogujące, nawet z rzadka [illegible] [illegible] a wielka gospodarstw innych [illegible] tylko [illegible] dotąd [illegible] — Na usprawiedliwienie tego zaniedbania w gospodarstwie i tej małej kultury przypisują brak lasów i małą ludność [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — (Do [illegible] w Przasnyszu [illegible] 1563.)

561. Dobra Zawrocie pow: Łomżyńskiego do których należy miasteczko [illegible] Mazowieckie nabyte w r 1852 [illegible] Fiszera Ludwika [illegible] [illegible] [illegible]

562. Podkomorzy Klemens Nakwaski miał 4 synów: Franciszka Prefekta [illegible], Jana Stolnika [illegible] Bronisia? i Cecil[illegible] Ignacego na Dobrzyniu [illegible] który [illegible] w [illegible] a [illegible] pomieszaniu zmysłów i Łukasza właściciela [illegible] w Warszawie —
Anna z Krajewskich Nakwaska wniosła mężowi [illegible] posagu 800,000 złp: żona Jana Gembartówna wniosła mężowi 200,000 posagu.
Córka Klemensa Nakwaskiego Milkowska [illegible] w posagu Wilkanowo — z której Ks Żuliński z Kępy.

563. Ziemie około Ciechanowa i z jednej strony Przasnysza w istocie mogą iść w porównanie z ziemią Hrubieszowską — [illegible] około Makowa nie [illegible] [illegible] — W [illegible] prawie Pułtuskiem a mianowicie w okolicach Makowa są same tylko [illegible] z spodem przepuszczalnym, [illegible] w wielu miejscach piaski i gdzie niegdzie kawałki gliny — trudną jest uprawa [illegible] [illegible] sapu i często na [illegible] [illegible] ozimina a mianowicie pszenica — Sam tylko [illegible] gdzie [illegible] bardzo staraniem i znacznym nakładem przerobione są [illegible] [illegible] i gdzie [illegible] produkuje się wielka masa [illegible]

564. W dobrach Krasne, Karniewo, Cipulewo, Żukowo i innych Pan Przasnyskim — [illegible] 2 milionów około Makowa ([illegible]) podniesione są gospodarstwa do znacznego stopnia doskonałości.

565. Po zdobyciu przez Turków Kamieńca Podolskiego w r. 1672. i zawartym [illegible] Polski [illegible] z Turkami, Jan Sobieski Marszałek W. Koronny [illegible] wojskiem stanął czas pod Hrubieszowem

566. Dnia 5. Paździer: 1672. wypadł Chanenko (Hetman? kozacki) z Zamościa napadł na Tatarów [illegible] pod Krasnobrodem w lesie koło kościołka,

i pobili ich kilkaset a niewolnika wzięli na 2500. Lutrze i Rusi wiele przywie-
źli, po dwoje i po troje na koniach a przeszło 200. Dzieci zostawili na polu. i
w lasach, bo jakie konie woląc brać konie woły, niż dzieci których rodzice
Lud z miasta posłano drabiniaste wozy po nie, ażeby je pozbierano żywe
1567. Tatarzy co naprzód szli przed płonem w Goraju miasteczku zwany[m]
[illegible] w domach zastawszy, z sobą pobrali
1568. Tatarzy napadszy dnia 4. Paźdz. r. 1672. na Szczebrzeszyn, i tam
zastawszy nie mało ludzi, posiekali ich i nabrali niewolnika: w-
bywszy się potym po wsiach ku Turobinu — Ale ich Korzany uwolnili kilkaset [dawnego Colonie Krasnobrod]
1569. Jan Sobieski Marszałek W. Koronny idąc w pogoń za Tatarami [illegible]
ziemy Batkę z wojskiem plondrujących [owich] ze wszystkiem wojskiem [illegible]
dnia 8. Paźdz. r 1672 w Sitańcu pod Zamościem, ku podobny [illegible]
dał ku ~~Turobinowi~~ Tomaszowie a w Wieprzowem Jeziorze dnia 7. Paź[dz.]
1672 rozwiał —
(Straty ku Kraśniku rozpuścili i lud aż około Koszcieły po lasach
ukrywało.)
1570 Kaplica przy miasteczku Krasnobrodzie (z pruskie z Notatu 1564. —
w której się byli skryli przed Tatarami zaparli, spalona dnia 9. Paźd. 1672 [1568]
1571. Długosz znając rękopisma poprzedników swoich, złączył je w jedno, uło-
żył i uzupełnił, doprowadzając swój opis do r. 1480. za Kazimierza Jagiellończy[ka].
Dzieło jego wielkie w dziejopisarstwie polskiem ma zasługę i pierwsze miejsce
było historyi narodu. ~~Dzieło jego~~ wydał [drukiem] w r. 1615. Herburt w Dobromilu
i to w pierwszy tylko części, doprowadzonej do r. 1240 — Całkowite zaś dzieło wyszło
pierwszy raz w Lipsku 1711. r. — Wiele Kazimierz Jagiellończyk umiał uszano[wać]
przymioty duszy i umysłu Długosza, powierzył kierunkowi jego wychowanie syn[ów]
swoich: Władysława, Kazimierza, Alberta, Aleksandra i Zygmunta.
1572. Marcin Kromer, biskup Warmiński, ułożył dzieło nową historyę
polską, z dawnych rękopismów czerpaną, i posunięte do r. 1506.
to jest do początku panowania Zygmunta I. a lubo czterech [sam] królów przeżył
i zasługi wpływał do wiele czynności, wiele poselstw odbył i niejednokrotnie do ra-
dy monarchów był wzywany, widać jednak że nieustanne zajęcie się sprawami publi-
cznemi nie zostawiało mu nic wolnego czasu, albo też może względ na współczes-
nych, o których, w wielu okolicznościach, nie chciał znanych mu rzeczy do wiadomości po-
wszechnej podawać — Obacz notaty 1410. Historya jego pierwszy raz wydrukowana był[a]
drukiem w Bazylei r. 1553.
1573. Gwagnin współczesny Stryjkowskiego wydał kronikę swoją po łacinie w
Frankfurcie r. 1584. O dziele jego słowo: Descriptio Sarmatiae Europeae. Wszczął
spór między nim a Stryjkowskim ktory mu zarzucił kradzież literacką rękopisu;
jednak że jakkolwiek w treści bardzo się [zbliżali] zbliżali, to jednak w układzie formie (i formie)
Gwagnin niezaprzeczony stoi wyżej.
1574. Z dzieł pisanych o historyi w ojczystym języku, najwięcej się wyróżnia
odznacza Kronika Bielskich; wydał ją Joachim Bielski w Krakowie r. 1597.
dopełniając i doprowadzając aż do swoich czasów, dzieło ojca Marcina żyjącego za
Stefana Batorego — Poczto dzieło ułożona na wzór Zygmuntowskiej połowiczny.

74. – Adam Naruszewicz napisał dzieło o historyi polskiej z polecenia królewskiego, jest to jedyna dokładniejsza i więcej krytyczna obrobiona historya nasza. – Szkoda wielka że wczesna śmierć nie dozwoliła prawnemu i uczonemu autorowi wydanej dalej opowiadania jak do czasów Jagiełły.

76. Tadeusz Czacki którego historykiem nazwać nie można, w oddzielnych badaniach wyjaśnia wiele ważnych punktów z życia przeszłości i bardzo żywy ruch i uczonych dał do poszukiwań w dziedzinie historyi.

77. Juliana Niemcewicza dzieje panowania Zygmunta III. obszernie i gorliwie opracowane jeśli nie odpowiadają w zupełności surowym wymaganiom dziejopisarstwa, to jednak pod względem dramatycznego przedstawienia wypadków wojen, sejmów i ludzi są wielce ciekawemi i pomimo u nas z tego względu między dziełami historycznemi trzymają miejsce. – Tenże autor wiele potrzebnych, zebranych w jedno, w ~~zbiorze~~ Pamiętnikach o dawnej Polsce wydał w dodatku miejsc dawnego stanu lub obyczajów.

78. W Błoniu Mazowieckim nie było missyi Jezuickiej ale w innem Błoniu na Litwie której prefektem był Ks. Baka (który pisał wiersze).

79. ~~głównym celem~~ Kanału Augustowskiego w rzędzie znakomitych dzieł sztuki, pracy i nauki przy nas wykonanych, niepośledniejsze zajmuje miejsce. Głównym celem jego było połączenie Wisły z Niemnem, ~~a~~ Tym ~~.....~~ z Niemnem przez Dubissę ~~a~~ z Windawą wpadającą do morza Baltyckiego Wisła łączy się z morzem ~~do ......~~ (mimo przestrzeni rossyjskiej do morza Baltyckiego i uniknęłoby się uciążliwych opłat celnych w Prusiech które nie ustępując przyczyniają właściwie ..... — Odtąd miasta portowe Gdańsk, Królewiec i Memel musiałyby utracić ważność własnym naszym okupionym kosztem, a Windawa wzmogłaby się niezmiernie w przemyśle i stałaby się ogniskiem ruchu handlowego z zagranicą. – Taki był przeważnie cel kanału Augustowskiego. W r. 1823. wyrokowano – w r. 1824. rozpoczęto rozpoznawanie miejsc a w r. 1830. w obrębie Królestwa dzieło zupełnie ukończono. Komunikacya ciągnie się Wisłą aż do Modlina (ujścia Bugu) dalej rzeką Narwią do miasta Wizny, gdzie wpada Bóbr (Biebrza tworzący granicę między b. obwodem Białostockim a Królestwem), dalej Biebrzą ciągnie się kanał do wsi Dębowa pod którą wchodzi w Nettę, i dochodzi do miasta Augustowa; w tem miejscu jest przystań tamże i główny skład statków. – Za Augustowem Netta łączy się z jeziorami Augustowskiemi; kanał, przecinając drogę Petersburską, przechodzi przez większe jeziora Ślinięciu, z których wypływa rzeka Hańcza; tą dochodzi do wsi Kurczyniec lub zbacza z tej toni i w końcu ..... wpada do Niemna. – Na 25. milowej przestrzeni drogi ciągnie .... nad Augustowskim śluz większych i mniejszych 14. oznaczających się trwałą budową. – .... ~~........~~ dzieło budujące się ofiarnością

korpusu Inżynierów Królestwa pod naczelnictwem Jenerała Malec[k]skiego
Ogólne koszta rzeczonego kanału, wraz z wykopaniem i przesłoneniem rzek
Bobry, Netty, Hańczy wyniosły około 14 milionów złotych. —
Zatem nadmienić że dawniejszy zamiar pierwotny połączenia Dubissy
z Windawą nie zyskał dotąd przypadłości do skutku, a tym sposobem
istniejący od [illegible] Kanał Augustowski traci wielko wartość swą i
znaczenie główne, ograniczając się jedynie na ułatwianiu wewnętrznej komunikacji — Z powodu wypadków r. 1831, które wstrzymały połączenie
Dubissy z Windawą, wykonanie tego dzieła, stać może na przeszkodzie
i ta okoliczność, że wymiary śluz i przekopów dawano na objętość statków
chodzących po Wiśle, tak zwanych [illegible] i galarów; na Niemnie zaś
statki te w żaden sposób chodzić nie mogą, gdyż koryto jego niedoczyszczone
w wielu miejscach, stanowiłoby im nieprzebyte zapory, że tylko statki
płaskie [illegible] mogą po nim chodzić [illegible] dawany z berlin
[illegible] przewyższa [illegible] — Połączenie Dubissy z Windawą [illegible]
[illegible] tu trzeba znowu przeładowywać — Także niedogodność [illegible]
[illegible] tego [illegible], że [illegible] nie opłaci się przewozić tą drogą nad
[illegible] i opłat, korzystniejszą i tańszą byłaby okazała
w każdym razie Kanał Augustowski wyprzedza [illegible] wpływa, choć w
[illegible] obszarze, na ożywienie handlu i przemysłu [illegible], a okolicznych
[illegible], które zaludniają się coraz więcej, a w miejscach dawniej
[illegible] stoi obecnie [illegible] wznoszą się chata obok [illegible] o cyn
[illegible] — (Wyjątek z Księgi Sienata czyli pamięci r. 1865)
1580 [illegible] Falenty [illegible] 114 [illegible] — [illegible] (czy nie pałac) a
przy nim [illegible], ogrody, łąki, [illegible] ziemia urodzajna —
Pierwszy raz wzmiankę o Falentach znajdujemy w dyplomacie Bolesława
Xięcia panującego na Warszawie, Wyszogrodzie, Zakroczymiu, Ciechanowie i Wyszko-
[illegible] w r. 1434. Zjawili się trzej panowie: Michał czyli Puchała z Rasy-
[illegible] (który od niego nazwany [illegible] Puchały pod Raszynem, Jan z Runowa i
Adam z Grzeszołek [illegible] — Panowie [illegible] twierdzili, że do posiadłości
Falent z okolicą mieli prawo pokrewieństwa (jus propinquitatis) i że tego prawa
[illegible] panu Borucie chorążemu warszawskiej ziemi. Ale Boruta wszystkim
tym trzem panom zapłacił ich prawa i pretensye — o otrzymał [illegible]
prawnych w tymże czasie dyplom na kupno Falent — Później Falenty były siedzibą
rodu który od tej wioski wziął swoje nazwanie Falęckich, a z powodu go
[illegible] Boruta [illegible] [illegible] — Wawrzyn [illegible] Juliana [illegible]
Falęcki ci pieczętowali się herbem Leszczyc, prócz Leszczyców byli w Polsce
dwa jeszcze inne rody Falęckich herbu Kalina i Jastrzębiec

[illegible]lenty przeszły potem w dziedzictwo drugiego rodowitego znakomitego domu Opa-
lin herbu Prus — Potwierdził tę nadanie Zygmunt III, potwierdził i Falenty, gdzie Zyg:
munt Opaliński wymurował około r. 1620, piękny zamek dla swojej wygody a nawet
do przypodobania się Królowi — Często bowiem tutaj Król przebywał [illegible] i smutny
[illegible] przypadek, bo tu był wolny od przykrych wypadków nigdy, jakiemi często
był otoczony na zamku Warszawskim. —

Po śmierci Zygmunta III [illegible] wszystko w pałacu Falenckim — Rozrzut-
ność [illegible] się lecz cichość, gdy Marya Ludwika nowa Królowa
w r. 1646 zjechała do Falent [illegible] aż Władysław IV. się myśl oddawnić i [illegible]
mówił z nią porozumiał — Po ojcu odziedziczył Falenty syn Wojciech
[illegible] (ob: biografia) który tu przyjmował d: 8. Marca 1670 r. Eleonorę
[illegible] poślubioną małżonkę Michała Korybuta — Umarł
[illegible] Opaliński w Falentach, pochowany r. 1680. w Raszynie w kościele
który jego ojciec wymurował, w którym zupełnie były groby rodzinne —
[illegible] czyni wzmiankę Niesiecki — Odwiedził Falenty i Jan III gdy za
Stanisława Opalińskiego [illegible] Niedźwiedzia Falent [illegible]
Po jego śmierci małżonka [illegible] na Łosiów — mianowanie na Woje-
wodę Łosia Wojewody pomorskiego a potem Malborskiego — Po Łosiach
[illegible] Falent Załuski — Z tych Ignacy sprzedał w r. 1759. [illegible]
miała Falenty i Raszyn za 304000. złp. Ignacemu Przebendowskiemu
[illegible] jego biografia) — Przebendowski sprzedał Falenty Franciszkowi Rzewu-
skiemu [illegible] Nadwornemu koronnemu. — od którego nabył je około
r. 1782. Piotr Fergusson Tepper sławny swoich czasów bankier w War-
szawie pochodzący z rodziny Angielskiej — Do Falent kupił i Gołkowo
Tepper tak był bogatym i tak przedsiębiorczym że [illegible] w Europie — Znany
[illegible] zagraniczne a St. Cesarzowa Katarzyna mianowała go w r. 1779
swoim bankierem — Około r. 1781. nabył Tepper Derażnię na Rusi — [illegible]
[illegible] wielkie fabryki i szpital a [illegible] ze śmiercią jego upadły
Król Stanisław Poniatowski wracając w r. 1787 z Krakowa [illegible]
[illegible] w Falentach znakomitego bankiera — Zabawiało się w Falent [illegible]
[illegible] i [illegible] których podejmował gościnnie z wielką przepychem
Tepper. Tepper [illegible] potem założył bank z Piotrem Potockim, [illegible]
[illegible] Schultzem i Wilhelmem Arndtem, wiadomy jest powszechnie upa-
dek tych banków i wielkie straty jakie z tego powodu ponieśli obywatele
w r. 1800. sprzedane zostały dobra Falenty i Gołków na [illegible]
[illegible] — kupił je Tomasz Danget — Po śmierci jego sprzedane zostały
przez publiczną licytację w drodze Sądów — [illegible] Nabył je
[illegible] — około r. 1826 Falenty i Raszyn były potem własnością
[illegible] Spiskiego niedawno zmarłego kupca Warszawskiego, znanego z
[illegible] charakteru które się dorobił znakomitego majątku
[illegible] i pracy przez

1581. 2° Do wyjaśnienia (Jan Marcelli Gutko...

Jan Gutkowski Scholastyk Katedry Płockiej Proboszcz w Orzynowie czy to tensam co był w r. 18.. Biskupem Podlaskim

w czasie bitwy pod Raszynem w Kwietniu r. 1809. Falenty zajmowali Austryacy — umiał też wówczas w skutku boju piękna ta okolica ucierpieć (Wyjątek z książki Szmidta część I z r. 1851)

1581. Zgromadzona szlachta pod Gołębiem w Lubelskiem w M-cu Paźdz: r. 167[2] zawiązała konfederacyę przy Królu dla wsparcia powagi Królewskiej, i przywrócenia pokoju w ojczyźnie, której Marszałkiem obrany Czarniecki — Prymas i dwaj bracia jego Wojewoda Płocki i Chorąży Nadworny z urzędów złożeni i dobra ich skonfiskowano — Wszakże w roku następnym 1673, zawartą ugodą między Prymasem który konfederacyę rozwiązano a powagę Królewską tem mocno ugruntowano i to wszystko zniesć obiecano co się kolwiek prawu Prymasowi p... stało.

1582. Pod przewodnictwem Andrzeja Zamojskiego zacnej pamięci Kanclerza, zawiązała się w r. 1766. w Warszawie, Kommissya czyli Kompania Manufaktur krajowych, której członkiem ~~panów~~ było wielu panów. (obacz Not: 1597)

1583. Kiedy w r. 1766. zawiązała się w Warszawie pod przewodnictwem zacnej pamięci Andrzeja Zamojskiego Kanclerza, Kommissya czyli Kompania manufaktur krajowych oprócz Ks. Michała, brata Króla który był wtenczas dopiero opatem Czerwińskim, oficerem Kompanii —

1584. (obacz wyżej Not: 1583) wtenczas to (w r. 1767.) popierała się Kompania pod Królem z kilkunastu prawdziwie zakresu wyrobniczego w Węgrowie i pod... wymarła pończochy i kapelusze z fabryki Gołędzinowskiej

1585. W r. 1777. wyrobili dyssydenci u Króla Stanisława Augusta przywilej na co którego pozwolono im wystawienie w Warszawie pierwszy kościół ewangelicki. Ich budowę zaczęto ten kościół zaraz 24 Kwietnia 1777 r.

1586. Kiedy w r. 1784. żydzi wygnani dekretem Mniszcha z Warszawy, przeszli Teppera właściciela dóbr Falent i Raszyna, który im pozwolił osiąść w Raszynie, Tepper chętnie przystał na to i z tego powodu wiódł się w sporze z miastem Warszawy, a Prokuratorowi nawet przeciw niemu broniony (Biblioteka Warszawska 1848 ~~...~~)

1587. W r. 1787. Król Stanisław August wracając z Krakowa do Stolicy przyjechał tutaj (do Małej wsi w Grójeckim) gdzie go do dóbr Wojewody Rzewuskiego gdzie go Wojewoda przyjmował gościnnie — Stąd udał się powrotnie do Falent dóbr bankiera Teppera gdzie z wielkim przepychem był przyjmowany —

1588. W r. 1673. Król Michał udając się do wojska na Turka, chcąc przybyć do Janowca ~~...~~ pod Kozienicami w wielkich M-cu Wrześniu r. 1673 — Towarzyszyła mu w tej podróży Królowa — Pożegnanie miał dnia 2 Września 1673. pierwszy nocleg w Obrach (3 mile od Warszawy) a drugi w Górze — a następnie kilka noclegów w Janowcu.

1589. Na Bielanach pod Warszawą przemieszkiwał Król Michał letnią porą i tu narady się odbywały — W Grobie tutejszym XX. Kamedułów złożone było serce po śmierci tego Króla —

1590. O Janie Broskim tak się między innemi wyraża J[ędrzej] [illegible] Jan Śniadecki w liście do Jerzego Samuela Bandtkie w r. 1814 pisanym (który umieszczony jest w tygodniku Krakowskim) „Jan Broski (Broscius) swoje pisma i książki całkiem bibliotece akademii krakowskiej zapisał. Był to człowiek najwspanialszy na swój wiek głowy, i jego dzieło de Numeris perfectis, mieszczące W. Sołtykowicz nazwał igraszką arytmetyczną. Z tego dzieła widać iż się zatrudniał rozbieraniem ksiąg arytmetycznych Euklidesa i nowe coś wiecej napisać i wstawić o własnościach liczb składowiących ważnej części arytmetyki wypisany.

1591. Żywot i zdanie Jana Tarnowskiego Kasztelana Krakowskiego, Hetmana W. koronnego pisanie niegdyś przez Stanisława Orzechowskiego, wyjęty a rękopisma biblioteki Załuskich, wyjęty, wydrukował i przypiskami objaśnił Franciszek Bohomolec –

1592 Jan Tarnowski doznał wiele nieprzyjaciół od Piotra Gamrata arcybiskupa i od Piotra Kmity Wojewody Krakowskiego szczególnie, drugiego zaś, który zawsze, z którymi on, nie jako z nieprzyjaciołmi, ale i całe szczęśliwie życie [illegible] bez obrony Arcyspiskiej, [illegible]. ✕

[illegible] dał mu [illegible] [illegible] po Firleju, także miss Bronowic w [illegible] [illegible] oddał Janowi Łaszczynskiemu –

X ostatniej [illegible] Tarnowskiego z Piotrem Kmitą i Kromeki [illegible] [illegible] i inne [illegible] wspominają. Oba oni byli wielcy mężowie, oba najznamienitsi i najbogatsi w Polsce, oba w niej wiele znaczący – gorliwi [illegible] [illegible] ojczyźnie wiele szkodowało, ale dla przyczyn odmiennych między niemi wygasło. Takowe nieprzyjaźni [illegible] [illegible] od onego jak Tarnowski [illegible] trzymając z niebo [illegible] Kmity który był w Litwie przy dworze królewskim, zjechał i objechał na [illegible] Srebrnoszyn, do których i Kmita swoje pokazywał prawo. Umarł Tarnowski d. 16 Maja r. 1561 mając lat 73. pochowany w Tarnowie – Zostawił syna Jana Krzysztofa który że umarł nie mając potomka z Zofii Odrowążówny i Sprowy córki [illegible] Mazowieckiej, [illegible] Tarnowa przypadł na Zofię siostrę jego która była za Xiążęciem Konstantym Ostrogskim wojewodą Kijowskim obacz daty 1593

1593. Jan Krzysztof Tarnowski był Kasztelanem Wojnickim, Starostą Sendomirskim i Stryjskim. – Był to mąż nieporównany [illegible] wielki obrońca wolności narodowej – Umarł na suchoty w r. 1567. nie mając więcej nad lat 30. – Żona jego Odrowążówna poszła potem za Kostkę Wojewodę Sendomirskiego

1594. (Num. 1484) Lew Sapieha Kanclerz Wielki potem Wojewoda i Hetman Wielki W. X. Litew: Herody: Stonimski, Markowski, Śniadecki, Broski, Mokszyski, Jaworski, Sierakowski, Rakowski, Parnowski, Miejscki, Polskie i t. d.

~~Surgiąd~~ Sumion Sołgird Pumgajtowicz Kasztelan Traki, wraz z Królem Władysławem Jagiełłem ochrzczony, podpisał się do Unii Korony Polskiej z W. X. Litewskim r. 1413. na Sejmie w Horodle. — Jako pierwszy z Sapiehów Chrześcijanin, w dobrach od przezwiska swego Sapieżyńskie nazwanych umarł około r. 1420. Zostawił dwóch synów: Bogdana Suwirskiej, Iwana Kodeńskiej linii główny. — Był ten Iwan Semionowicz Sapieha Wojewodą Podlaskim — umarł około r. 1519. pochowany w Kodniu. — Bogdan zaś był kasztelanem Smoleńskim, i pisarzem litewskim i w [?] Wydziale [?] w Sejmie: umarł koło r. 1519. — gdy w następnych czasach prawie Ród Sapiehów który niegdyś w dzielnicy Siewierskiej osiadły do Rosji przeniósł się aż do Litwy i Wołynia przez miłość wolności i przywiązanie do miłej ojczyzny, jakto opiewa poeta Wojsznarowicz.

Jan Bogdanowicz Sapieha [?] Króla Aleksandra, Marszałek Litewski r. 1519. wtórnie Wojewoda Witebski, następnie ~~[?]~~ Podlaski, Starosta Drohicki poślubił sobie Annę Olgimuntównę Sanguszkównę — po kilkakrotnie do Rosji posłował, pod Mielnikiem [?] z Glinskim [?], pod Orszą z Księciem Konstantynem Ostrogskim Rosjan poraził (Wincenty [?]) umarł w dobrach swoich Łosośnach [?] koło r. 1546 i tamże w cerkwi był pogrzebiony — Zostawił 3 synów, a między temi Jana o którym niżej po

Lew Sapieha syn Jana Iwanowicza Sapiehy Starosty Drohickiego zmarłego r. 1580 — Kanclerz ~~W. Koronny~~ Litewski, Wojewoda Wileński, hetman wielki W. X. Litew: urodził się w Ostrownie w Witebskim d. 2 Kwietnia r. 1557 (Fran. Bohomolec [?] Polskich)

~~159[?]. Gedymin W. Książę Litewski zmarły około r. 1323. zostawił 6. synów — i córkę Annę którą poślubił Kazimierzowi Wielkiemu Królowi Polskiemu.~~

~~1596~~. Rosja następnie znała umysł i dzieła jego Lwa Sapiehy a przeniosła Chodkiewicza zdrowszy [?] się i wzdrygała się przed oręża jego (~~przypisek~~ Fran: Bohomolec w życiu Lwa Sapiehy)

1595. Jasper Gracian hospodar Wołoski oświadczył się wr. a tym, że chce całą Wołoszczyznę przyłączyć do Polski, tak jak dawniej do niej należała, byleby Żółkiewski swe wojsko skąd z niej wysłał [?] przeciwko przemożnemu Baszy. Jakoż za zezwoleniem Królewskim Żółkiewski z 6000 wojska wkroczył do Wołoszczyzny, ale przez niemoc swoich odniósłszy pod Cecorą klęskę, sam hetman z wielu innemi Kawalerami poległ. —

1596. Jan Zamojski Kanclerz i hetman Wielki Koronny, Krakowski, Bełzki, Malborski, Dorpacki, Knyszyński, Międzyrzecki, Grodecki, Jaworowski Starosta. — Życie tego wielkiego męża zastanowić [?] każdego musi, stawia Europie — Miała w nim niegdyś ojczyzna równie wielkiego Kanclerza, jak walecznego Hetmana. i ~~[?]~~ to pewnie przenosił [?] Franciszek Bohomolec

125

w rzędzie sławnych Polaków, iż żaden z obywatelów, jak Polska Polską, tyle jak on nie przyczynił się honoru.
(w nagrodę zasługi swoich sobie nadane trzy znaczne starostwa, Zamoyskie i Bełzkie od Zygmunta Augusta, a Knyszyńskie od Henryka)
O wielkich jego tak na wojnie, jako i w pokoju dziełach (najodleglejsze nawet narody słyszały i podziwiały się) o prywatnych nawet jego cnotach, o gruntownej nauce, o dokładności rozumu i o szlachetnej a gruntownej pobożności wielu uczonych mężów pisało – [illegible] niżej [illegible].
1596 (6) Powód [illegible] naród przysposobił którą dobrowolnie [illegible] musiał na koniec [illegible] rzek z Kozakami i szczęśliwym w potomne wieki zwycięstwem tym [illegible] pobudzał się wzajemnie do obrony Króla i Ojczyzny. Na koniec z Czarnieckim [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] swoją, [illegible] [illegible] już ojczyznę

[illegible] pod Numerem 1602.
W dawnych czasach, dom najczelniejsze Zamoyskich były na Rusi siedlisko. Jedno Starygrodziec nazwany [illegible] kilka wiosek do siebie należących; drugie siedlisko Skokówka, a potem Nowym Zamościem było nazwane. – Ten zamek [illegible], który przy [illegible] [illegible] [illegible], miał do siebie kilka wiosek przyległych –
1597. Jędrzej Zamoyski pierwszy Kanclerz Wielki Koronny, Kawaler orderu Orła białego – [illegible] [illegible] i cnót Wielkiego Zamoyskiego – mąż wielkich serca i rozumu przymiotów – Miłość ojczyzny, dusz sprawiedliwość, bystrość rozumu, stałość nieprzełamanego umysłu, grzeczność i obfitość wymowy, odzywały się w nim w skutkach od Wielkiego Zamoyskiego podane. – Dał ich ciągłe dowody, jużto w szkolnej [illegible], już w Senacie jako Wojewoda Inowrocławski, a potem jako Kanclerz W. Koronny, których ojczyźnie [illegible] [illegible] doznawały okoliczności – ale nadewszystko, gdy naród [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ogarnęła, że nie mógł tak wielkie, jak myślał, stoczyć Kanclerstwo, urząd tak wielki, co w dawniejszych wiekach nie miało u nas przykładu. –
Przeto [illegible] nie zaniechał starania o dobro ojczyzny, kiedy [illegible] się z kilku [illegible], nauką, cnotą i urodzeniem szlachetnym [illegible] przyjął dla siebie najszczęśliwszy dla Rzeczypospolitej obowiązek dozoru nad wychowaniem młodzieży i przewodził nad nim z wielką troskliwością.
1598. Pani Orzelska wybrana za [illegible] Augusta II przez niewiadomych prawdy uważana, po uznaniu jej za córkę, wydana została za hrabiego Holstein-berg, lecz bawiąc na dworze na dworze Króla, zawsze Panią Orzelską nazywana była. – Król August wyprawił dla niej z przepychem ucztę i [illegible] na [illegible] (Łaskę [illegible]) – [illegible] dla niej także [illegible] wybudować który w [illegible] 6. [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] Zamoyskich [illegible])
1599. W czasie bezkrólewia po śmierci Króla Stefana w r. 1587 kiedy Zamoyski wyrażały się przez niezgodę Panów i do tego przyszło aż na polu elekcyjnym, obie strony [illegible] wyprowadziwszy swe wojska, już miały uderzyć na siebie, Wawrzyniec Goślicki Biskup Kamieniecki, Krzysztof Wojewoda Sandomierski, [illegible] Kasztelan [illegible] i [illegible] [illegible] ich –
[illegible]

1600. Gdy podczas bezkrólewia po śmierci Króla Stefana r 1587 partya Zborow-
skich popierała silnie elekcyą Maxymiliana, a między niemi Samuel
Zborowski wyjmowaniec jej wodził — Jan Zamojski Kanclerz i hetman koronny
po mianowaniu Zygmunta III. Królem udał się prosto do Krakowa i pod
Piasecznem zaraz napadł na znaczną część strony przeciwnej, ułatwia-
jącej się bez porządku i obywatelom różne przykrości czyniącej. Mógł
on był łatwo tam ich wygubić, jako mu radzono, ale zabronił swoim
aby żadnych gwałtownych kroków czynić nie ważyli się.
1601. Goślicki biskup był to mąż zacny i roztropny w sprawach Rzeczypospo-
litej biegłości —
1602. Jan Zamojski Kanclerz i hetman koron. miał zwierzyniec (był to on pod Zamościem) pełen
jeleni, łosiów, sarn, dzików i innych zwierząt: z których tylko młode na
swój stół brać rozkazywał, mówiąc, iż takich mięso i smaczniejsze jest
i zdrowsze ~~jest~~ niż starych — Z resztą widoczno że na stole swoim nie
używał, jak tylko najwyborniejsze potrawy. — Wspaniałości jego dowodem
są dwa piękne kościoły od niego wymurowane, jeden w Nowym a drugi
w Starym Zamościu —
1603. ~~Żyjąca~~ Urodził się Stefan na Czarncy Czarnieckiego Wojewody Kijowskiego, het-
mana Wiel: Koronnego [illegible] za panowania [illegible] Xiądz Mi-
chał Krajewski pisze.
Sławny starożytnością dom Łodziów był gniazdem imienia Czarnie-
ckich, które od dziedzictwa wsi Czarncy i Czarnieckiej woli w b. Woj.
Sandomierskiem, początek swój wzięło. — Najpierwszy Bzura, przodek
tego imienia, pisać się zaczął na Czarncy, którą część brata swojego
Lobkowi ustąpił w Zasnowie (r 1366) [illegible] 1366.
Za Władysława Jagiełły, jego bracia rodzeni otrzymali około r. 1423.
przywilej prawa magdeburskiego na swoje dziedzictwo i wieś zwaną potym
nazwali Czarniecką wolą — Rozdzielone między liczne rodzeństwo dziedzi-
ctwo zjednoczył pomyślniejszemi czasy Feliks syn Hieronima — Ten z wielu
swych synów z których Jan miał miał syna Krzysztofa Starostę Chęcin-
skiego i Dworzanina Zygmunta III ojca sławnego Stefana Czarnieckiego i dwu-
nastu innych.
Po śmierci Stanisława Lanckorońskiego Wojewody Ruskiego, otrzymał województwo
Stefan Czarniecki — Nadto Król Jan Kazimierz w nagrodę męstwa i cnoty w ojczy-
źnie i wierności ku sobie przydał mu Starostwa Kowelskie i Ratneńskie

1604. Dźwięków pełny tradycyi nad brzegiem tej ostrej Wisły [illegible] [illegible]

1605 ~~Kamień~~ Kamion nad wodą – Po zburzeniu dawnego Kościoła przez wylew wody, przeniesiono teraz miejsce kaplicy w miejsce odleglejsze i wyniosłejsze od zalewów Wisły, i Brzegi ubezpieczone – Przy kościele wystawiono i szkołę elementarną – Proboszcz zarząd razem z [illegible] do [illegible] Rybakowa [illegible] był w r. 1853 ks. Jan Otto pisarz [illegible] [illegible] w Kamionie

1606. Stefan Czarniecki największy w r. 1655 pod Piątkami ~~[illegible]~~ Wielkopolanów któ[rzy] się złączyli z Szwedami, poraził ich i do miasta przymusił, lecz że sam Hieronim Radziejowski dawny podkanclerzy koronny a wtedy stronnik Karola Gustawa króla szwedzkiego, wpadł był w ręce jego, gdyby noc nie po[[illegible]] tym pole rozproszył i pierwszy pokazał iż Polacy mieli jeszcze oręż i serce do dania odporu najezdnikowi –

1607. – Hieronim Radziejowski podkanclerzy koronny w r. 1652 poróżniony z żoną starającą się o rozwód, oskarżony o występek obrażonego majestatu z przyczyny [illegible] [illegible] i zabójstwa, które ludzie jego popełnili [illegible] sejmu, skazany na gardło i po wiecznie wywołany z kraju, udał się najpierw do Wiednia, a następnie [illegible] [illegible] Krakowskiej, przeniósł do Szwecji i potem [illegible] najpierw Krystynę, a potym Karola do wojny przeciw ojczyźnie –

1608 – Kiedy po poddaniu się Warszawy Szwedom w r. 1655. Jan Kazimierz pozbawiony wszelkiego [illegible] i ścigany przez Szwedów aż pod Sulejów [illegible] rozkaz dwunastu pułkom aby broniły przeprawy Szwedom na rzece Drzewica [illegible] ich pułki się nie przysposobiły lepiej i nie [illegible] wojsko do boju. Ponieważ się pułkom polskim iż nad brzegiem rzeki opodal Opoczna [illegible] Szwedów bezpiecznie [illegible] i [illegible] ich rozwiedziane [illegible] gdyby Jan Kazimierz przykład był jakikolwiek [illegible] rozsądnej rady; cofnął się pod wieś Straszowa wola gdzie [illegible] Wittemberga [illegible] bitwę ze Szwedami których 200 [illegible] na pobojowisku, Forgel i Königsmark wpadli w ręce naszym, a Wittemberg [illegible] raniony; ale gdy król szwedzki nadciągnął z świeżym wojskiem, nasi [illegible] się musieli, odciągnęli pułki od bitwy i wystali ich pod [illegible] [illegible] [illegible] przeprawy przez [illegible]. – W tej [illegible] Jan Kazi[mierz] [illegible] ~~[illegible]~~ i [illegible] od władzy [illegible] własnego bezpieczeństwa [illegible] do Wodzisławia ~~[illegible]~~ . a stamtąd do Krakowa
× ~~[illegible]~~ [illegible] Szwedom obóz, sprzętów i kilku tysięcy wozów

1609. Kiedy w r. 1655 generał szwedzki Möller oblegał Częstochowę, był naówczas w fortecy Piotr Czarniecki stryjeczny brat Stefana hetmana teraz naszego, który stawiając się mężnie [illegible], uczynił w nocy wycieczkę i tak mocno poraził Szwedów, iż ci wkrótce [illegible] odstąpić nakoniec zmuszeni od oblężenia. — To wzbudziło w Polakach odwagę wielką nieszczęśliwościami przytłumioną: Stąd wzięła początek Konfederacya <u>Tyszowiecka</u> na obronę Króla i wolności przeciw Szwedom. —

1610. W r. 1656. Karol Gustaw Król Szwedzki powziąwszy wiadomość iż Stefan Czarniecki stoi z wojskiem polskiem pod <u>Gołębiem</u> między Wisłą i Wieprzem, udał się tam najspieszniej z wojskiem, a uderzywszy niespodziewanie [i przemagającą siłą] na Polaków zmusił ~~onych~~ [ich] do odwrotu — W tej potyczce poległo [illegible] znakomitych Szwedów. oraz angielski Wilkilson [do]wódzca przedniej straży. —

1611. Karol zwycięzca pod Gołębiem [w r. 1656] wojsko Czarnieckiego, za niem do <u>Zamościa</u> ~~[illegible]~~ [udał się ten] w przedsięwzięciu, aby zabrawszy twierdzę, został panem obydwóch brzegów Wisły — ~~[illegible]~~ [Zatem] namawiał Jana Zamojskiego podczaszego Korony aby się poddał Szwedom, ale Zamojski godny przodka swego potomek, nie dał się uwieść obietnicom ani ~~[illegible]~~ się skromnym groźbom [generała] Duglasa chcącego zarazem [illegible] po oblężeniu twierdzy — Przeto Karol za radą Wittenberga odstępując od próżnego zamysłu, udał się ku Jarosławiu ~~na Ruś swoje wojsko [illegible] pociągnął.~~ [w r. 1657 Jan Zamojski wyż tenże podczaszy Starosta Kaliski [illegible] swoimi wspierając wojsko przeciw Szwedom.]

1612. W r. 1656. kiedy ~~Elektor~~ Brandeburski odstąpiwszy przymierza z Polakami szedł na pomoc ~~Królowi~~ [Kurfirst] szwedzkiemu, udał się spiesznie ziemią Stefan Czarniecki po nadbrzeżu Wisły, i naprzód pod <u>Kozienicami</u> napadłszy na Forneskilda mężnego zabił 8. chorągwi szwedzkich, tak iż mówią prawie, iż nikt nie pozostał, ktoryby uwiadomił Karola o tej klęsce. — ~~Wkrótce potem~~

1613. Wkrótce potem Czarniecki dowiedziawszy się że wojsko Fryderyka margrabi Badeńskiego ~~[illegible]~~ [stało] pod <u>Warką</u> do spotkania się z którem przeszkodziła rzeka Pilica wezbrana na wiosnę, kędzie ważny most i niedaleko do przeprawy z wojskiem, śmiały Czarniecki rozkazał aby lekkie chorągwie z Krzysztofem Wąsowiczem weszły na most, sam zaś ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ przemówiwszy z zapałem do swoich, spiął ostrogami konia i pierwszy rzuciwszy się w rzekę, w pół godziny całe wojsko wpław przeprawił, rzucił się z pospiechem na nie myślących o tej nagłej przeprawie [illegible] i po dwugodzinnej bitwie do [illegible] klęski [illegible] W tej wojnie poginęło tam wielu znakomitych, jakoto: Adolfa młodszego margrabiego, [illegible] Falkensteina, Wegera, Kolera i wielu innych; sam zaś Fryderyk Margrabia Badeński, z którym Steinbockiem i Ebrensteinem ministrem Króla Szwedzkiego [illegible] i [illegible] uciekając, dostał się nakoniec do <u>Czerska</u>, gdzie w rozmaitych [illegible] przez 3. dni o głodzie ukrywając się, nakoniec uszli do Warszawy. [illegible] 1617.

Zwycięstwo to odniósł Czarniecki d: 7. Kwietnia r. 1656.

1613. gdy w m-cu Maju r. 1656. Karol Gustaw Król szwedzki wyruszył na odsiecz Feldmarszałkowi Wittembergowi i Ministrom Szwedzkim w Warszawie w owczas zamkniętym się, które to miasto Jan Kazimierz we 60,000. wojska obległ, a Duglas General szwedzki w znaczniej liczbie swoich stanął u Skępy pod Zakroczymiem między Wisłą i Bugiem i tam mocno się obwarował, Jan Kazimierz przeprawił się pod Zakroczym z większą siłą, ale [illegible] się Szwedów wyparł z okopów, po dwóch dniach nadaremny utarczki, powrócił nazad pod Warszawę, która się wkrótce poddać musiała –

1614. Po poddaniu się Warszawy w r. 1656 przez Szwedów zajętej, szlachta prawie gwałtem Króla przymusiła do zatrzymania Feldmarszałka Wittemberga [illegible] Komendanta [illegible] i innych 10ciu znakomitszych panów szwedzkich – Król Jan Kazimierz tych jeńców od zapalczywości Polaków ochraniając, wysłał do Zamościa pod konwojem Mikołaja Ostroroga.

1615. Po przegranej bitwie ze Szwedami pod Warszawą niedaleko Pragi w r. 1656 Stefan Czarniecki z pięcią tysiącami Tatarów napadłszy na Szwedów pod wsią Lipie zwaną (sprawdzić czyto w [illegible] czy gdzie indziej) dwa tysiące ich trupem położył i Forgula wodza pojmał, [illegible] z innemi wolnymi Tatarom.

1616. W r. 1657. [illegible] Stefan Czarniecki przeciwnik wojska elektora Brandeburskiego pod wsią Chwozile i Dziadkowem – ~~[illegible]~~ szybkością przeprawił się przez Wisłę i przybył szczęśliwie do Gdańska gdzie go z wielką radością przyjął Jan Kazimierz.

1617. Na Sejmie r. 1661. [illegible] były dziękczynienia szczególniejszym sposobem Stefanowi Czarnieckiemu Wojewodzie Ruskiemu, który i wypędzonego przez Króla z korony przywrócił na tron, i zachował ojczyznę od Szwedów i w ostatniej wojnie z Moskwą (1660) wsławił się zwycięstwem pod Połonką, dnia 18. Paźdz. r. 1660. odniesionym – a w nagrodę usług Tykocin z przyległościami, starostwa zamkiem który Zygmunt August wybudował, [illegible] który wolnym go na Szwedach, wziął od Króla jako chleb [illegible], który [illegible] dobra na tymże Sejmie były zapisane – przywilejem d: 13 Lutego r. 1661. – Przywilejem tym [illegible] objęte były następujące folwarki, wsie i miasta: Bierki, Łopuchowo, Stelmachowo, Broniszewo, Lipniki, Siekierki, Sarniki, Złotorya, Sawino, Młynary, Białystok, Starosielce, Bojarze Wysokistok, Bojarze nad rzeką Supraśl, Zawady, Dolistów, Radziłe, Radule, Izmagorowka, Trzcianne, na Cmentarzu Brzeziny, Jeziorko, Leśniki, Pańki ze wsiami trzynastu nazwanemi Zabiełki i td. (umarł Czarniecki r. 1665 mając lat 66)

1618. Książę Florian Czartoryski biskup Kujawski podczas Konfederacyi które zawiązało wojsko Koronne z Litewskiem w r. 1662, z przyczyny zaległego mu od lat kilku żołdu, umiał [illegible] drogą i uczynnością [illegible] dalece serca związkowych, iż go sami nazywali pasterzem wojska związkowego – Arcb: pod 1651.

1619. Gdy wojsko wydźwignąwszy się z posłuszeństwa z przyczyny wstrzymanego żołdu dopuszczało się samowolnych poborów i grabieży w dobrach królewskich i biskupich a zwłaszcza arcybiskupstwo [illegible] i wszystko dążyło do tego przewrotu skrzywdzenia że hetmana polnego Gąsiewskiego zabili i Żeromskiego Marszałka swego obrali. Stefan Czarniecki stanął obozem pod Korczynem mając rozkaz od dworu aby mocą oręża w przymusić buntowników do posłuszeństwa i wyprzedził (?) temu zamiarowi — Dla uspokojenia okropnym skutkiem wojny domowej udało się kilku senatorów w pośrednictwo, a skutkiem tego stanęła w Wolborzu ugoda z związkowymi d. 2 Lipca r. 1663. który mając dobrze wypłaconą część zaległego żołdu (i z przyznaniem amnestyi) wojsko do posłuszeństwa powróciło — Po rozwiązanym związku hetmanowi przybyło do obozu który był pod wsią Sokolniki (podobno o 5 mil od Korczyna) i obiecali nędzy odeszłe sobie od swych lud[illegible] przybyło za niemi. Król Jan Kazimierz i pod Skwarzewem (czy nie Skwarzyńskim) oglądał 40,000 wojska w takim porządku w jakim nigdy pod panowaniem jego nie było.

1620. Zwłoki sławnego Stefana Czarnieckiego Wojewody Ruskiego Hetmana polnego Koronnego w r. 1665. zmarłego przeniesione zostały do Czarncy i złożone w grobie w kościele kamiennym który on wystawił — Ostatki popiołów wybawiciela ojczyzny, świętym [illegible] uszanowaniem napełniają patrzących — Obraz malowany w tymże kościele przedstawia bohatera na koniu i w zbroi, a napis na marmurze w kościele przekonywa że znakomity ten mąż w r. 1664. ukończył budowę murowanego kościoła w miejsce drewnianego starością podupadłego —

1621. Posąg kamienny pięknej roboty wystawiony w Tykocinie Czarnieckiemu kosztem Jana Klemensa z Ruszczy Branickiego Kasztelana Krakowskiego, hetmana W. Koronnego, ma na podstawie napis przekład wyjęty z przywileju Jana Kazimierza z d. 13. Czerwca r. 1661.

1622. Stefan Czarniecki z Zofii Kobierzyckiej synowicy Kasztelana Krzywińskiego nie doczekał się jednego potomka płci męskiej, lecz tylko dwie córki dziedziczki sławy jego i majątku; — Te obie za życia swego wyposażył i wydał — młodszą Konstancyą za Wacława Leszczyńskiego Wojewodę Podlaskiego [illegible], starszą zaś Aleksandrę Katarzynę wydał za Jana z Ruszczy Gryffów Jaxów Branickiego — Wnukiem ich był sławny mąż w ojczyźnie Jan Klemens z Ruszczy Branicki Kasztelan Krakowski hetman wielki koronny, ostatni z domu Gryffów Jaxów Branickich — który na wzór wielkiego pradziada sposobił się był także w młodości do rzeczy rycerskich, ale gdy nie było sposobności wsławienia się orężem zwrócił sobie na inne sławy (?) [illegible] przymiotami serca i duszy, miłością ojczyzny i wznoszeniem [illegible] [illegible] gmachów w [illegible] Białymstoku i w Warszawie wznieść pomniki Czarnieckiemu 1621

1623. Ossolińscy – dom Ossolińskich jest tenże co i Tęczyńskich; ponieważ oba z jednego rodu wypływają – Nawoy albowiem Hrabia na Przeginie herbu Topór wprzód Wojewoda Sandomirski w r. 1319 a potem Kasztelan Krakowski w r. 1325, miał 3 synów Jędrzeja Hrabię na Tęczynie Wojewodę Krakowskiego, Jaśka rzeczonego Owca i Janusza dziedziców z Morawicy. Jędrzej zaczął familię Tęczyńskich, Janusz bezpotomny umarł, a Jaśko fundował Ossolin i z tąd Ossolińskim jest nazwany. ~~Odtąd~~ Od tego czasu jak [illegible] zacięty tego znajomie [illegible] dawnych Polaków znajdujemy znaczne tej familii zasługi, lub dalej iż nieprzerwanym aż dotąd ciągiem, wychodzili z niej zacni ludzie i do najpierwszych w Ojczyźnie urzędów byli wzięci. – Kont. pod 1629.

1624. Jerzy Ossoliński {przy wielkiej wspaniałości [illegible]} urodził się r. 1595 dnia 15 Grudnia z Zbigniewa i Katarzyny Ossolińskich, tego samego roku co i Władysław IV. Król Polski, któremu on przez cały bieg życia swego z nieodstępowaną wiernością nieodstępnie służył. – Dawał mu święty chrzest Jerzy Radziwiłł Kardynał, Biskup Krakowski, i swoim go imieniem mianował; ojciec zaś jego, na mleko [illegible] zapisał dwie wsie w Lubelskiej ziemi leżące: Piotrowin i Sieciechów. Po śmierci Kardynała, Piotrowin powrócił do Biskupów Krakowskich, a Sieciechów następcy Kardynała biskupi Krakowscy, póki żył ojciec [illegible]. W r. 1621 zlecone mu było poselstwo do Jakóba Króla Angielskiego – [illegible] jako Wojewoda [illegible] Sandomirski był [illegible] przy Królewicu Władysławie i z nim odbył wyprawy [illegible] do Moskwy w r. 1616, 1619. – W r. 1633 za Władysława IV. odbył ważne poselstwo do Rzymu [illegible] swego do [illegible] i [illegible] między [illegible] podskarbim nadwornym. – W r. 1636 odprawił poselstwo do Cesarza i Rzeszy Niemieckiej. – Był on pod około r. 1637 wtedy podkanclerzym koronnym a w r. 1643 otrzymał pieczęć wielką koronną. X Umarł (podobno r. 1649) [illegible] mając lat 55 wieku swego. – Był to mąż wielki, jak [illegible] [illegible] wielu wiersza jest [illegible] – Posiadał rozum bystry i przenikający i naukę [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ – Był [illegible] Ulubieniec Władysława IV ~~[illegible]~~ Starosty Lubelskiego, Lubomelskim, Lubaczowskim, Bogusławskim, Brodnickim, Ryckim, Dirpskim, [illegible] skim, Stanisławowskim i Bydgoskim – [illegible] tych starostw za pozwoleniem Królewskim [illegible] testamentem na [illegible] gdy syn jego [illegible] już nie żył.)

1625. Stefan Żółkiewski Hetman w [illegible] i [illegible] Władysławowi IV. Królewicowi polski był obrany Carem Moskiewskim – miał on wielką powagę i miłość u Rossyan i dla tego w wyprawie {Królewicza} do Moskwy w r. 1616. [illegible] mu oddał naczelne dowództwo nad wojskiem, ale [illegible] Hetman urażony, że Król Zygmunt III. więcej ufał radzie Jakóba Potockiego Kasztelana Kamienieckiego, jego nieprzyjaciela, przeto wymówił się od tej usługi dając przyczynę iż musi granic polskich od Turków bronić – Na jego miejsce Król i Stany obrały Karola Chodkiewicza hetmana W. Litewskiego, któremu nie tylko rząd wojska ale i osobę Królewicza powierzono.

W r. 1620 Żółkiewski [illegible] od Króla [illegible] wtargnięcia do Wołoszczyzny [illegible] przez [illegible] zginął pod Cecorą, gdzie potem [illegible] się wojna aż do [illegible] [illegible].

1626. – Zyrosko majętność Ossolińskich w wieku 17.^tym którą na początku tego wieku kupił był Zbigniew Ossoliński Wojewoda Sandomirski od Karola Chodkiewicza Starosty Żmudzkiego brata swego ciotecznego – sprawdzić czyto Zyrosko pod Chęcinami czyteż owe może na Litwie ? a może Górsko.

1627. Kiedy w r. 1617. Królewicz Władysław IV. wyjeżdżał na wojnę do Moskwy, Król i Królowa wyprowadzali go aż do czwartego noclegu do Wilczyska gdzie prócz tych darów, Jan Gostomski Wojewoda Inowrocławski z wielką wspaniałością tak zacnych gości podejmował. Prócz tego ofiarował Królewiczowi 100. ludzi wybornej piechoty z tym się oświadczając iż swoim kosztem będzie ich przez tę wojnę utrzymywał. Zabawiwszy tam Królestwo przez cały dzień następujący, który przy wspaniałych biesiadach i rozrywkach miałto był przepędzony (Zwyczaj starych Polaków) naówczas gdy im przyszło się rozjeżdżać, Królewicz upadł (edycya M Tad: Moszowskiego) do nóg ojcu i one łzami swemi zlewał; wzajemnie Król rzewnemi łzami zalany, gdy syna całując podnosił go z ziemi – Ten widok wszystkim prawie tam przytomnym łzy wycisnął. Wśród tem pożegnaniu Król udał się do Warszawy, a Królewicz do Lublina.

1628. Józef Ossoliński Wojewoda Podlaski – potomek wielkiej wspaniałości [illegible] którego Franc. Bohomolec wychowany był od rodziców jego do ćwiczenia mu w edukacyi – Zostawił on piękną bibliotekę a w niej rzadkie rękopisma. Był to mąż bystrego rozumu, głębokiej nauki, dobrotliwego serca, kochający ojczyznę, hojny ku ubogim, litościwy nad nieszczęśliwemi i posiadający wiele innych pięknych przymiotów –

1629. Gdy w domowe wejrzesz kroniki albo starożytnych ludzi podaniu ucha nadstawisz (mówi Jerzy Ossoliński w Dyaryuszu od niego pisanym) w każdym z tych przodków znajdziesz pewnie wiele cnót i pięknych przymiotów, jakoto mądrości, szczerości, męstwa, skromności, łaskawości, niezachwianego serca w obronie praw i wolności –

1630. Plichta Kasztelan Sochaczewski rządził w r. 1617. nietylko dworem Królewiczowskim, ale też nad całem wojskiem przy Królewiczu będącem, miał sobie zlecone od Króla zwierzchność, [illegible] który z hetmanów nie przystał do tego obozu – Uskarżał się on przed Królewiczem na złą [illegible] Sochaczewskim który [illegible] widząc [illegible] w takiej [illegible] i wojsko – Król zganiwszy [illegible] postępki, [illegible] na miejsce [illegible] Królewicza Władysława który go od boku swojego oddalił, –

1631. Królewicz Władysław IV. ~~wyjeżdżający~~ po odprowadzeniu rodziców w Wilczyskach wracając do wojska ~~[illegible]~~ do Moskwy wyprawionego d. 14. sierpnia r. 1617. pierwszy pokarm brał w Stanisławowie, dzierżawie Ossolińskich ~~[illegible]~~ gdzie go Jerzy imieniem ojca swego z wielką wspaniałością podejmował –

1632. W miesiącu Sierpniu r. 1617. Królewicz Władysław udając się na wyprawę wojenną do Moskwy przybył do ~~Rożany~~ dóbr Lwa Sapiehy Kanclerza Litewskiego, znalazł tam dwór zwany i przez 2. dni odpoczywając wese-lej używał biesiady. +

1633. W r. 1618, Król Zygm: oddał Lipskiemu (biskupowi Łuckiemu) pieczęć mniejszą Koronną dla objęcia której pojechał do Warszawy, a w miejsce jego przystawiony [illegible] wskutek i przy-dany do Rady Królewicza Władysława Adam Nowodworski Biskup Kamieniecki. Był to człowiek z natury spokojny nie lubiący, a zwinięty uporczywie postępujący w swym zdaniu [illegible]

1634. Zygmunt Kazanowski Starosta Kokenhauzki, ojciec Stanisława i Adama Kochanków Królewicza Władysława, tak wielkiej sobie działaniami wojen-skiemi zjednał sławy, iż go Zygmunt III. obrał do ćwiczenia w sztuce wojennej swojego syna Władysława. — Był też Zygmunt Kazan: do ~~Króla~~ Władysława wielce przywiązanym; ~~był~~ w czynnościach [illegible] towarzyszył mu na wojnę do Moskwy i wróciwszy z tej wyprawy do Warszawy odprowadzony w krótce zakończył bieg życia swojego. — Ciało jego w Warszawie w Kollegiacie Ś. Jana złożone i nagrobkiem uczczone —

Był to mąż niemniej dzielny, jako i w dworskich sprawach przezorny. — W nagrodę swych zasług wziął podkomorstwo Koronne od Władysława —

1635. brat jego młodszy Marcin przewyższał go w męstwie i odwadze, ale dumna zuchwałość i chęć zbytecznego górowania nad drugiemi niezmiernym go czy-niła. — U Władysława jednak tak bardzo był wziętym, iż przed wielu starszemi buławę polną koronną od niego w następstwie odebrał (Wkrótce [illegible] pod Lwowem w r. 1620 i tamże [illegible] w niewolę —)

1636. Stanisław syn Zygmunta wielki niegdyś Kochanek Władysława a [illegible] Opalińskiego Jerzego powinowatego swojego. — Jaki był Stanisława Ka[illegible] nie dowiedzieć się nie możemy — Niesiecki nazywa go starostą Krośnieńskim i Przedborskim —

1637. Adam Kazanowski bawił w łasce Władysława aż do śmierci swojej. Przypadki jego opisuje Kobierzycki w historii Vladislai z którego to co następuje wyjęte. —

Adam Kazanowski tak dobrze umiał dogadzać skłonnościom Królewicza Władysła-wa iż całe jego serce zupełnie opanował. Zarzucano mu również część skarbów Królewicza sobie obracał i że niektóre klejnoty z skarbu Królewskiego u niego się znajdowały, które on u Królewicza wyłudził. — Gdy Władysław osiadł na tronie nie miał większego [illegible], żaden [illegible] i z większą wspaniałością nie [illegible]; przez niego szły na naród szczodroty: żaden nad niego był u dworu. Władysław uczynił go Podkomorzym Koronnym, dalej Kasztelanem Sandomierskim — nakoniec Marszałkiem Nadwornym Koronnym. Starostwa: Bielskie, Soleckie, Borysowskie, Knyszyńskie i Nowotarskie. [illegible] Umarł r. 1649 nie zostawiwszy żadnego po sobie potomstwa. — Pochowany w Kolegiacie Ś. Jana w Warszawie jako świadczy jego nagrobek.

1638. Żona owa Kochana (mówi Kobierzycki) której on wszystko zapisał

129

warta za owego prawdziwego i od wszystkich a najbardziej od niej mężą nienawidzonego. Radziejowskiego który potym dał wielką burzę za króla swojego i ojczyznę wzniecił. W tym nowem małżeństwie kłótnie nadaremne, niezgody, zwady i swawola, wszystko to przemieszały, osobliwie tak długo Kazanowski zbierał. Żona w tym stanie opłakanym, rozwodem się zamyśla czyniąc, a Radziejowskiego w takiem miała obrzydzeniu iż się znowu Kazanowskiej podpisywała i nazywała —

1639. W r. 1617. dobra **Ukanie** należały do Anny Ukańskiej wojewodziny Bełzkiej z domu Stadnickiej, wdowy po sławnym owym przez swoje posłowanie Ukańskim. — Ta wielkich cnót pani miała starszą swą córkę za Mikołajem Daniłowiczem podskarbim koronnym po którym doczekawszy się dorosłych już wnuków i wnuczek, wszystko ono gniazdo na łonie swoim piastowała. — Szczęśliwy też polubiła Zofię Daniłowiczównę wnuczkę, panienkę cudownej piękności, ozdobioną ~~[illegible]~~ osobliwemi rozumu i serca przymiotami. — Tę poznał w Ukaniach Jerzy Ossoliński późniejszy kanclerz W. koronny i zaślubił ją d: 17 Maja r. 1620. — odprawiło się to wesele z wielkim okazałem i wspaniałością w domu Daniłowicza podskarbiego koronnego, ojca oblubienicy jego. — Znajdował się na niem król Zygmunt, królowa Konstancja i królewna szwedzka Anna — Ukanie w r. 1620. (kiedy się ożenił Ossoliński z Daniłowiczówną) należały do Daniłowiczów podskarbiostwa koronnych.

1640. W r. 1620. Zbigniew Ossoliński ustąpił synowi swojemu zupełnie starostwo **Sandomierskie** które trzymając niegdyś krajowskie prawem arendownym wszystko przemieniał, tak dalece iż Jerzy zaraz kłopotać zaczął się. — Mając już, jak sam wyznaje Jerzy Ossoliński, swój kęsek zaczął się starać o podskarbiankę Daniłowiczównę, którą też wkrótce potem to jest d: 17 Maja w 1620 zaślubił —

W skutek po rodzicach dostały mu się następujące majętności: **Klimontów** i **Nowawieś** ~~[illegible]~~, **Ossolin**, **Goźlice**, **Zakrzów**, **Pęchów** i **Płaczkowice** ze wsiami do tych folwarków należącemi i **Chorzelów** za Wisłą — Skarżysko

×1641. **Klimontów** gniazdo prawie Ossolińskich i kościół tamże przez wiele set lat, gdzie Zbigniew Ossoliński wystawił kościół i klasztor i który sam je stworzył!

1642. Kiedy w r. 1633. Jerzy Ossoliński wysłany w poselstwie do ojca świętego, wspaniały wjazd do Rzymu otoczony licznym gronem panów polskich, wszystkich co kierować na siebie najbardziej uwagi Cieklinski sekretarz królewski. Ten na dzielnym arabskim koniu jadący, najpyszniej wybranym cugiem obroty, tak dalece, że z nich złote do munsztuku przypięty, koń pod nim osobliwszy sprawowany na drobne kawałki rozerwał, i współcześni na tego rozrzut (czyli Jerzego Ossolińskiego przez Franc. Bohomolca) niemniej podziwieniem sprawowała i suknia jego pełliczkami z klejnotów drogich ozdobiona

1643. Michał Ogiński hetman W. Litewski gorliwy o dobro powszechne i kraju przy swoich naukach wyższe kosztem kanał wielkim swoim kosztem, zającz tymże rzek Niemen z rzeką Szczarą a tę przez Jasiołdę, Pinę z Dnieprem, przez w wygodny sposób otworzył się do Morza (kommunikacya) Czarnego — W tym przedsięwzięciu miał on wiele przeszkód i trudności ze strony tych którzy dobro prywatne nad powszechne przekładali — ale wszystko na dobro. Nareszcie Król Stanisław wspierał usunąwszy swoje powagę i rostropnością wszystkie te trudy.

1644. Rokiczana (zaś wspomnieć Ceselli Dziennik) przekupiony od Mazarynego ministra Francuskiego udał przed Królem iż Ludwika Marya córka Karola Gonzagi Xcia Mantuańskiego była wdowy piękności. Tak bardzo zmocno zachwalone jej wdzięki bardziej ujęły serce Władysława się obiecane po sztuce drugiej Arcyksiężniczki Austryackiej. Przykład potem tej obłudy Rewniałe (lub Ronkalimo?), gdy oddalony z Polski musiał Warmińskiej kanonii odstąpić a w Rzymie uwięziony gdzie z wsparcia Królowy mógł dni swoich dokonać.

1645. Wiśniowiecki Jeremiasz, Herkules jak go nazywano Polski, który wielkie swoje dobra łożył i potrafił na uzdrowienie bronienie Polski od Tatarów i Kozaków, gromiąc ich wszędzie i wstrzymując ich zapędy: przez co powszechnie był kochany od stanu rycerskiego — ob. Nowt: 1882.

1646. Gdy w r. 1648. Tatary z Kozakami spustoszywszy Ruś całą obiegli Zamość i komendanta tamecznego Ludwika Weyera starostę Wałeckiego wielkimi obietnicami nęcić chcieli, aby im poddał fortecę i zwróci się stąd, szczęśliwy (nieustraszony) ten niepodobny wierności ani niechęcią ani groźbami nie dał się uwieść. Tak więc wytrzymał powrócić na Ukrainę przemoc za sobą kilka tysięcy brańców.

1647. Do fundacyi XX. Kamedułów na Bielanach znacznie się przyłożył Jerzy Ossoliński Kanclerz W. Koronny

1648. Pochodzą dzisiaj powszechnie historyki to na podstawie Jerzego Ossolińskiego przypisuje, że wszystkie pomyślności, których doznał za swego panowania Władysław IV. winien był Ossolińskiego radzie i postępom. Miał on jedynego syna Franciszka starostę Bydgoskiego który przez śmierć utracił — z trzech córek: najstarsza Helena Tekla była za Aleksandrem Lubomirskim podczas ówczas starostą Sandomierskim i Zakroczymskim, druga Anna Teresa, za Zygmuntem Denhoffem starostą Sokalskim — Trzecia za Samuelem Kalinowskim oboźnym koronnym, bratem Chmielnickim i Latyczowskim starostą, zabitym na Ukrainie — Ojciec wysyłając go za granicę na nauki wydał mu instrukcyę w Sejmku na wyjezdnym do Lowania d: 14 Maia r. 1613 który umieścił Tadeusz Mostowski w edycyi Starych Polaków —

1649. Oryginał księgi Radziwiłłów Mostowska ukończył w r. 1805. przenumerowany w wyborze pisarzów polskich —

1650. w nieszczęśliwej bitwie pod Batowem 1651. r. gdzie Polacy uderzyli na Tymofieja Chmielnickiego syna Bohdana, Marek Sobieski dostał się w niewolę chanowi tatarskiemu, który go ścinać rozkazał. Jan Sobieski ranny poprzednio w wyprawie w bitwie pod Beresteczkiem, leżał wtenczas bez nadziei życia we Lwowie. Z tego zmartwienia matka ich Teofila Sobieska wyjechała do Włoch skąd powróciła już więcej — Nowt: 1667.

1651. Floryan Xże Czartoryjski po śmierci Leszczyńskiego był wyniesiony na godność prymasa. ob: Not: 1657.

1652. Po bitwie z Tatarami w czasie oblężenia Podhajec 15. Paźdz. r 1667. którą wygrał Sobieski, a Sultan Kalga zmuszony był prosić Polaków o pokój, żona Sobieskiego wyjechała do Paryża, tam porodziła syna Jakóba którego Ludwik XIV. król francuski trzymał do chrztu z królową angielską.

1653. Gdy Austrya w r 1683. prosiła Polskę o pomoc przeciw Turcyi, były równie stronnictwa przeciwne temu. Na czele tych był Andrzej Morsztyn podskarbi wielki koronny. On miał za żonę francuzkę która także razem z Maryą Ludwiką przybyła do Polski – i posiadał we Francyi ogromne dobra. – On hrabiemu Maligny bratu królowej Kazimiery odmówił ręki jednej córki i to ściągnęło na niego nienawiść Maryi Kazimiery – chciał nawet wyzuć Jana III z korony i wsadzić ~~gabinetowi~~ Dworowi francuzkiemu wszystkie tajemnice gabinetowe – gdy z przejętych listów wykryły się te zdrady Morsztyn podskarbi oddany został pod sąd, ale przedtem uciekł do Francyi gdzie osiadł ~~na zawsze~~ kupił dobra w Szampanii dobra Chateau Villain – Syn jego jako Jenerał francuzki zginął r 1695. pod Namur; córka zaś była matką Konstancyi z Czartoryskich Poniatowskiej, która wydała na świat Króla Stanisława Augusta. ob: Not: 1883.

1654. Wiśniowiecki Michał pochodził z najdawniejszej familii na Ukrainie – W skutku rokoszu Chmielnickiego i następnych wojen kozackich utracił wszystkie dobra, także Królowa Marya Ludwika łożyła tylko na jego wychowanie które starannie ukończył. – Bez majątku, bez potrzebnego hartu duszy nie mógł on ukrócić nieokiełznanej dumy swoich magnatów, którzy ciągle myśleli o odjęciu mu korony.

1655. Faust Socyn× aryanin ożenił się z siostrą Krzysztofa Morsztyna – umarł r 1604. On to wprowadził z Włoch aryanizm do Polski r 1555. który trwał lat blisko 100. Popierany on był potrzebowaniem, z Królami, papieżami, książętami i Kardynałami –

× Syn Aleksandra Socyna i Agnieszki Borghes Petrucci córki Xcia Sienny

1656. Jan Sieniński wojewoda podolski aryanin, sprowadził ich do swojego miasta Rakowa r 1569. stąd to wychodziły drukowane książki aryańskie. Jan miał 3. synów, z tych Jakób r. 1600. utworzył ową sławną szkołę w Rakowie która przetrwała do r 1638. Kazimierz drugi syn wstąpił w Austryi do Jezuitów za życia ojca i umarł w tym zakonie. Wnuczka zaś Jakóba żona Krzysztofa Wiszowatego, wdowa katoliczka po śmierci męża, wyniszczyła ślady aryanizmu w Rakowie –

1657. Prymas Książe Czartoryski ciągle popierający stronę Królowej Eleonory, umarł nagle przed r 1674 przed zatwierdzeniem się stałego a powinowcy Sobieskiego, różne powody przypisywali tej śmierci

1658. Ułomny Jezior Zbrojewski w powiecie pod tytułem Garbaty, wspomina o tarcznie ułomny między Czerwono a Dorzeniu dwa zakarmi i Lak położony, że dom wypada najsilniej popas tym co idą na nowe do Łomży lub i rana z miasta tego wyjechali, a ku Sudków zmierzają. Od tego zapewne tarcz nazwa ta, że się do niej zwykle o południu zajeżdża, Południca się nazywa — Odznacza się bardzo mitem półowinim. Stoi na wzgórku w miejscu przeskromnym, i ma obok piękny gaj brzozowy.

1853.

131

1659. Bartodzieje wieś 2. wiorsty od szosy kolei Radomskiej, wraz z osadą Bugaj w gminie Radomsko, mające rozległości włók nowopolskich 37. w tym grunta ornego folwarcznego morg: nowopol: 335. z gospodarstwem [illegible] tych morg: n. p. 80 lasu morg n. p. 253. gospodarzy [illegible] 28 m. [illegible] — [illegible] do sprzedania — Wiadomość na miejscu.

1660. Kowalewo i Dziwanowo pod M. Drobinem, o 3. mile od M. Płońska mające rozległości przeszło włók 45. morgów 21. miary n. p. i w tym ogrodami wszelkie do gospodarstwa i gospodarstwie wymagane — są z wolnej ręki do sprzedania od S. Jan 1853 Wiadomość w Kroczewie pod M. Zakroczymem u Józefa Czarnowskiego —

1661. Kościół w Szczepankowie w Augustowskiem w r. 1547. konsekrowany

1662. Kościół we Wsi Wejsiejach w r. 1562 przez Jerzego Wiszniowieckiego [illegible] [illegible] — w r. 1785. ulegał pożarowi, w późniejszym czasie, Kasper Antoni Wiśniowski, Starszy Kanonik Wileński, na nowo go swoim kosztem odbudował, zaznaczając skąpe zajęcia w ubytku [illegible] i [illegible]

1663. Broby małe Dział: Ułatowskiego mają grunt rozległości włók 22. z tych 8 włók na dużych Brodach z których się opłaca kanon 600 f. wyżnia [illegible] 150. Wiadomość [illegible] f. 120,000 ale od tej [illegible]

1664. Kościół we Wsi Liszkowie w Augustowskiem w r 1694. z Klasztorem XX. Dominikanów wybudowanych przez Jerzego Kositę Wojskiego [illegible] Województwa Trockiego i jego małżonkę, który w r 1797 za rządu pruskiego po supresji XX. Dominikanów zamieniony został, a [illegible] się Szpital [illegible] w r 1812. na kościół parafialny zamieniony został —

1665. Kościół we Wsi Wigrach [illegible] w 17. wieku dla XX. Kamedułów zbudowany, a po [illegible] tychże zakonników [illegible] rządu pruskiego na [illegible] pod Warszawę na kościół katedralny dyecezji augustowskiej przeznaczony, i w grobach tego kościoła złożone są zwłoki Karola Karpowicza pierwszego biskupa tej dyecezji, następnie w r 1818 po przeniesieniu katedry [illegible] na kościół parafialny [illegible] wymieniony [illegible] kościół dwie piękne wieże zewnątrz [illegible] i [illegible] obrazy [illegible] — Obecnie [illegible] [illegible] się [illegible]

1666. Sobieska była rodem francuzką, wielce przywiązana do kraju swojego, córką Margrabiego d'Arquien, kobieta pełna wielkiej roztropności i z dziecińs-twa wychowana do intrygi

1667. Za radą tejże (Jana Sobieskiego) i zwycięstwy po dwakroć razy ocalała rzeczpospolita, szczególniej też okazywał cuda waleczności pod Słobodyszczem, Podhajcami, Kalnikiem i Chocimem — i Wiedniem — Zwycięstwa te zjednały mu nie tylko szacunek pośród świata i u samych Polaków —

Bohater którego całą wielkim sławy okryła Europa, który zwycięstwem pod Wiedniem ocalał Austryę i całe chrześcijaństwo umarł w Wilanowie dnia 10 Lipca 1696. — dla zabezpieczenia tronu dla jednego z synów swoich, jednakże przy nastąpić mającej elekcyi miały miejsce powaśnienia Królowej z Królewiczem Jakobem najstarszym synem, sprawiły ohydzenie wszystkich tak że nawet wielkie czyny zmarłego Króla umarły przez w niepamięci, przy konaniu żonie oświadczono koronę. — Wiadomo także że Królowa okazała w młodszym synem się ukoronować — kord. pod 1670

1668. Żona Tarły Wojewody Lubelskiego (której porwany czyta ten adam ce uczynił na pamiątkę z Xiężną Romanowskim czytać który syn jej była córką Stanisława Lubomirskiego — Jej ojciec do ostatka trwał w błędzie i uczynił też marną zmianę wiodąc tajemne dalekie życie — Tułał się po Danii i północnych Niemczech, a w skutku zadanej sobie ręką trucizny umarł 18. Maja 1675 r. w Hamburgu — Ciało jego pochowane zostało w Altonie — Królowa Marya Kazimiera wzięła pod opiekę jego córkę, którą nawróciwszy na łono Kościoła Katolickiego wydała potem za Tarłę co był w r. 1696. Wojewodą — Została się ona potem pobożną chrześcijanką i wystawiła kościół swej fundacyi —

1669. Król Michał Wiśniowiecki jakie burze powstawały najpierw zmiany i jak się całe się wzmogło stronnictwo ~~(nieczytelne)~~ ~~(nieczytelne)~~ a Wiśniowiecki uzbroił się zbrojnie pod Lwowem — zawiązał konfederacyę i marszałkiem jej mianował Stefana Czarnieckiego, krewnego sławnego Czarnieckiego — Mając tam uzbrojony podwojonym mieczem sprawiedliwości i wojny, objął dyktatorską władzę, zapraszał Senatorów i Stan rycerski do przystąpienia w obronie tronu do związku jego. Wielu magnatów w Litwie, a w koronie cały prawie stan rycerski podpisali ten związek — Jakoż przeszło 100,000. skonfederowanej szlachty zebrało się pod Gołębiem! — ~~Opuściły obie strony~~ Tymczasem Tatarzy korzystając z tych niesnasek wpadli na Podole a Król Michał pomimo świetnych korzyści odniesionych pod Krasnobrodem przez Jana Sobieskiego, który z małą Setką na Nieradzinie z 30 tysięcy Polaków, już w Jassach szczęśliwie zwolnił, pokonał się z wydaniem pełnomocników swoich do Mahometa i zawarł haniebny traktat Buczacki, mocą którego ustąpił Turkom Ukrainę i Podole

1670. Jan Sobieski był synem Jakóba Kasztelana Krakowskiego; w r. 1621. był pełnomocnikiem do zawarcia z Osmanem chocimskiego pokoju. Jan daley wsławiony wojskowemi stopniami, po Jerzym Lubomirskim został Marszałkiem wielkim koronnym, a daley po Potockim hetmanem wielkim koronnym. wszystkie te dostojeństwa sprawował jako mąż roztropny i dzielny, lud widział: iż w ciężkich czasach, był [illegible] postrachem potęgi Ottomańskiej. Zaślubił Maryą de la Grange Margrabiankę d'Arquien we Francyi urodzoną, wdowę po Zamoyskim – wychowanicę i dworkę Królowej Maryi Ludwiki żony Jana Kazimierza – Z Sobieskim miała trzech synów i córkę; najstarszy Jakób, pojął Księżniczkę Neuburgską, spokrewnioną z Cesarzem, Austryackim i Królami hiszpańskim i portugalskim, tudzież z Księżniczką Mantuańską –

1670. Z drugiej strony Mazowsza, gałęź Litewskiego rodu Jadźwingów, Jadźwingowie [illegible] ([illegible] na Polakę) [illegible]: my [illegible] i [illegible] Podlasie. – Jak najdalej stolicą w Drohiczynie mający ukrywali się [illegible] to w ziemi Mazurów to w dawnej granicy Polski – dziś zaś w ciemnych puszczach wśród drzew błot i [illegible], [illegible] dla siebie ochronę –

1672. Lisowski Aleksander herbu Jeż, którego przodkowie wyszli z dawnego Województwa Pomorskiego i na Litwie osiedli – Jako porucznik Husarskiej chorągwi walczył w Inflantach. Przy oblężeniu Smoleńska służył w regimencie pieszym Jana Bobowskiego – następnie zebrawszy chorągiew jazdy lekkiej udał się na pomoc Dymitra Samozwańca stronę – Zasłynął tym pierwszym układem sławnego hufcu Lisowczyków jednego z najsławniejszych stworzonego po większej części z [illegible] Strategami także zwano, że w każdym boju jako na stracenie wysadzani byli w wojnie do której dał Dymitr powód albowiem pod komendą przeszło 20,000. [illegible] w krótkim ~~[illegible]~~ wszystek kraj od ujścia Wołgi do Oki, od Białego Jeziora do Astrachanu, dla Dymitra [illegible] – Lecz Dymitr [illegible] swojej [illegible] wyprawy [illegible] opuścił – Wyzwany Lisowski [illegible] w [illegible] Zygmunta III i z małą garstką [illegible] hufca [illegible] roty [illegible] i [illegible] – i wiele [illegible] zebrał – a tuż już był [illegible] na [illegible] od [illegible] który go opuścił i [illegible], Lisowski powrócił [illegible] z swoim hufcem w Warszawie gdzie opatrywszy się w broń i [illegible] i wzmocniony ochotnikami znów ~~[illegible]~~ się udał na [illegible] wyprawy na pomoc przez Królewicza Władysława przedsięwziętą. – W tym [illegible] gdy pod [illegible] obóz położył i dawał wojsko [illegible] paraliżem nagle mimo [illegible] nie bez podejrzeń (mówi [illegible]) że otruty, z wielkim [illegible]

1673. Panowanie Zygmunta III obfite było w wielkie wypadki, brzemienne groźnemi klęski i poniżenia w przyszłości jak potęgi i sławy, co zajęło nie jedną kartę dziejów Polski i Rosyi; obfite w olbrzymie w olbrzymie czyny i [illegible] przez wielkich mężów czynu i głowy —

1674. Stefan Chmielecki którego imieniem matki Tatarki w Krymie straszyły dzieci swoje — [illegible] Liczne i cudowne prawie były jego zwycięstwa. — W jednem z nich położył trupem 40,000 Tatarów i głowę ich wodza Kantymira z sajdakiem [illegible] nad [illegible] odesłał Królowi, tysiące więźniów w plon wziętych uwolnił. [illegible] Fabian Birkowski on sławny ówczesny kaznodzieja uniesiony czcią dla [illegible] przyszłe do kazania na cześć jego, [illegible] historyczny, który do najlepszych tego rodzaju prac [illegible] natury —
× [illegible] mianowany był wojewodą kijowskim gdy w r. 1630 życie przestał. Dzieje wysławiają go jako jednego wojownika, którego równego wtedy nie miał —

1675. [illegible] w Ukrainie [illegible] Kazimierz Wojciech — w Obrazach Starożytnych tomie I. [illegible] z Mikołaja Zebrzydowskiego, [illegible] [równa] [illegible] uważ że Mikołaja Zebrzydowskiego nie tak źle uważano, chociaż po przegranej bitwie pod Guzowem, jakoś podobało niektórym naszym dziejopisarzom wyrokowanie. [illegible] go [illegible], [illegible], które dają wyobrażenie [illegible] o tym [illegible] następie w dziejach długiego panowania Zygm: III. Ktokolwiek [illegible] się z dokładniej z materyałami dziejów tamtego czasu, inaczej sądzić musi o rokoszu a nie tak jak go autor „Dziejów panowania Zygm: III" i Franc: Siarczyński wystawił.

1676. — W wieku XIV. Stanisław Ciołek siłą swoją przypominał olbrzymów wielkich starych podań — Wiele szczegółów jego nadzwyczajnej siły opisał nam zachowany w Ukrainie [Kazim: Wł: Wójcik] Autor Obrazów Starożytnych, a tak [illegible] własny kościele przyszedłszy [illegible] budowany, zrzucił dwudziestu [illegible] ludzi, [illegible] dźwignąć belkę [który drewno jedno] na ścianę, kazał wszystkim [illegible] od [illegible] końca, a sam [illegible] od [illegible] przyniósł z niemi i położył na miejscu przeznaczonem.
Żył za Kazimierza Wielkiego

1677. W czasie wesela Zygmunta Augusta (r. 1553) gdy po Barbarze Radziwiłłównie pojął Katarzynę Austryaczkę, odbywały się turnieje, na których między innemi [illegible] [Zygmunt Wielki] w obec Króla ze Stanisławem [albo Mikołajem] Kiszką Litwinem — [illegible] Wolski obalił go z koniem, a ten w upadku przez głowę końską rzucony, uniknął śmierci. (Orzechowskiego Panegyricus nuptiarum Sigis: Augusti — Crac: 1553.

1678. W miasteczku Górze nad Wisłą które dziś nazywa się Górą Kalwaryą Zebrzydowski biskup, pierwszy, ze wszystkimi [illegible], naśladując Jerozolimskiej kazał [illegible] i [illegible] na [illegible] [illegible] polskiej Kalwaryi, a nawet [illegible] kazał sprowadzić ziemię [z Palestyny], aby nią [illegible] [illegible] — W owczas to Zygmunt August [illegible] na [illegible] Zebrzydowskiego, [illegible] Lepiejby podobno było [illegible] [illegible] kazał [illegible] na piaski Kalwarya,,

Nie długo też Kalwaryja zachowała się w całości. Za Zygmunta III
już wszystkie ołtarze i wymiary wszystkie wewnętrzne i zewnętrzne, pozostały
tamże tylko kościoły i [illegible] świątnicka które teraz zowią Górą Kalwa-
1679. Mikołaj Zebrzydowski [illegible] świętym pobożnym uczuciem, zagrzany
z zamku swego Lanckorony na górę pobliską Żarki zwaną, i widząc że położenie
tej góry jakoby z niska spadającej pokrzyżowany przedstawiał wraz z małżonką
swą Dorotą Herburtówną, wystawił tam kościół podobny do Jerozolim-
skiego grobu pańskiego — i przy nim założył Kalwaryją albo Nową
Jerozalem, a na tej Kalwaryi wzniósł klasztor OO. Bernardynów.
[illegible] bitwa niewygodna pod Guzowem przypisuje syna Zebrzydowskiego
[illegible] w Bogu r. 1620. nie dokończywszy Kalwaryi — dopełnił
pobożny fundacyi syn jego Jan Zebrzydowski miecznik koronny — (obacz jego biografią)
1680. Zygmunt Myszkowski Marszałek wielki koronny margrabia na Mirowie w czasach Zygmunta III. — Umarł r. 1616. Okazały aż do zbytku w pomie-
szkaniu, odzieniu i przyjęciu, naśladował włoskie obyczaje w których w
częstych podróżach do Włoch zasmakował, dla tego też [illegible] z przezwiskiem
Włochem go nazywano.
1681. Dobra Świedziebna do których należą wieś Zarobna(?) Granaty i grunta
od dóbr Księżego i [illegible] nabyte w okr. Lipnowskim, należące przypadkowo do
Maryanny z Nostitzów Jarkowskich Księżnej Mirskiej, a w drodze [illegible]
prawem wieczystym przez Sąd Apelacyjny, Wyrok [illegible] wywłaszczenia przez
Anastazyą Zbrawską(?) nabyte — wystawione zostały w r. 1853 na przedaż
na sprzedaż z powodu że teraźniejsi właściciele nie dopełnili w terminie oznaczonym
dalszych warunków likwidacyjnych, tejże — Licytacya
tych dóbr ukończyła się [illegible] w dniu 30 Kwietnia 1853 od Summy Zł. 185,500
czyli Rubli 27,825 przez poprzednią 1/2 Maria [illegible] Anastazyą Zbrawską(?)
postąpiony.
1682. Broscius Jan, właściwie Brożek doktór filozofii w r. 1619 został
pierwszym astronomii professorem i uważam jako astrolog przepowiedział za-
mach na życie Zygmunta III, później przez Piekarskiego dokonany, i za wiele lat
napad na [illegible] — Pomysły wielu śledził, napisał po łacinie
[illegible], pod tytułem: o siedmiu planetach, 1630 r. przypisane Urbanowi VIII
papieżowi, gdzie gwiazdom znaczenie tajemnic religijnych przypisuje. —
1683. W zwycięstwie Zygmunta III. pod Guzowem nad rokoszanami zdobyto cho-
rągiew z napisem: Aurea libertas, było to hasłem nie tylko tych co ich zwano
rokoszanami, ale całej szlachty polskiej.
1684. Gdzie kolwiek były [illegible] czyli Łęgi czy to nad Bugiem, czy Łabą, tam
mieszkańców zwano Łużyczanami lub Łęczyczanami

1685. Dobra Szymanów i Miedniewice w parafii własnej Szymanów położone składające się z dwóch kluczów: Szymanowskiego i Miedniewskiego — [w Raw. z Łowick.]

Do klucza Szymanowskiego należą folwarki: Elżbietów, Szymanów, Hollandya, Skrzelew, Duninopol vel Dominopol, Drzewicz i Oryszew — Dwa browary: Duninopol i Oryszew — 2 karczmy czynszowe: Szymanów i Drzewicz — 2, kolonye: Maurycew i Szymanów z domem w tej części osadami fabrycznemi, wieczysto dzierżawnemi osobną hypotekę mającemi, w których się w liczbie, dwie wielkie fabryki cukru z buraków: Hermanów, w Szymanowie, i Oryszew w Oryszewie — dwa młyny wodne, jeden w Szymanowie drugi w Oryszewie, wiatrak w Szymanowie i kościół parafialny murowany — Lasu morgów 199. pręt: 165. — [skreślone]

Do klucza zaś Miedniewskiego należą: folwark Miedniewice, folwark Hippolitów, folwark Kamionka, wieś czynszowa Miedniewice, wieś czynszowa Nowa wieś kolonye: Antonów stary i nowy, młyn wiatrak i tartak — w Miedniewicach klasztor XX. Reformatów z nadanemi prawami — Lasy przybyłe wynoszą w r. 1853. morgów 3102. pręt: 165. miary nowopol.

Dobra te (Szymanów i Miedniewice) obejmują w ogóle przestrzeni ..... miary nowop: 4228 mor, 26. pręt: 24. Połączone są z Warszawą gościńcem bitym Kaliskim z drogą prywatnej budowy od Serok do Szymanowa. Odległość od Kolei ... wynosi mil 7½ od Kolej żelazny, stacyi Ruda Guzowska wiorst 6. od Miasta pow: Kamionka mil trzy — Dobra te mają powierzchni równie dni sprzężajnych 2288., pieszych 12268. Czynsze gotowe wyniosły w r. 1853. Rs: 1852. kop: 18. oprocz odsepów w zbożu i owsie i danin których martwe wynoszą w r. 1852. równie z czynszem Rs: 4317. kop: 70. Gospodarstwo z połączeniem owiec i zaciągniętych zwierząt, zastosowane do uprawy na znaczną skalę buraków których się wysiewa równie do 70 korcy. — Gleba ziemi, ze spodem glinkowatym, pszenna i dobra. Szacunek wyprowadzony przez biegłych w r. 1852 — od którego się licytacya miała zacząć, wynosi razem z inwentarzem żywym i martwym rubli sr: 659,133. kop: 72. — ~~Lecz gdy~~ Pomimo dla braku konkurentów szacunek do Sumy Rs: 494,350 wznowiony zakład — Licytacya odbywała się w Izbie Sądu cywilnego majątku na żądanie Elżbiety ze Stuckich Komarowej po niegdy Maurycym Komarze pozostałej wdowy właścicielki Szymanowa łącznie z dziećmi swojemi pełnoletniemi i małoletniemi których pozostało po śmierci ojca dwanaście — Opiekunem Eugeniusz Komar — Termin ostatniej licytacji 22 Marca 1853.

1686. Od Serok do Szymanowa jest ~~gościniec~~ odnoga drogi bitej prywatnej budowy —

1687. ~~Pierwsze lata~~ panowanie Cesarza Aleksandra a zwłaszcza też pierwsze lata tego panowania natchnione były duchem wyobrażeń liberalnych, z monarchów należących do S. przymierza, on może jeden szczerze myślał dotrzymać przyrzeczonych ludom obietnic. Pomijając nadanie Konstytucyi Królestwu Polskiemu rozwinięcie wychowania publicznego w gubernijach od Polski oderwanych, wsparcie W. X: Finlandyi, której to ustawy zapewniły swobodniejsze prawidła wspierające, klasom sprzeciwiające się nie można zaprzeczyć by o los

włościan w Rossyjskich mieście zwracał silnie jego uwagę. - Lecz też w każdym kroku spoty-
kał trudności i złą wolę. - To właśnie wspierana o własnem względem sposo-
bów zniesienia poddaństwa, wystawiała że lud jeszcze nie dojrzały; to wresz-
cie [illegible] Cesarza że wszelkie kroki [illegible] na jego życie, aby tym spo-
sobem przytłumić wolnomyślne jego dążenia. - Dlatego też wyobrażenia 134
Alexandra nie opierając się na gruntownem zgłębianiu potrzeb i położenia
Rossyi, ale wypływając chwilowem natchnieniem młodości i naśladownictwem
wzorów zagranicznych, zmieniły się zupełnie w ostatnich latach pod wpły-
wem podszeptów dyplomacyi austryackiej i podeszły przez doradców [illegible]
z końcem panowania był jakby protestacyą przeciw zasadom i dążnościom
na początku objawionym a religia i policya stały się filarami Cesarstwa.

1688. Cesarz Mikołaj wstępując na tron nie od-
stąpił od systematu stryjowskiego. Bunty w 1825. Powstanie Polskie w 1830 r. jedno i drugie skutek
obudzonych a niespełnionych nadziei, utwierdziły go w przekonaniu, że jedynie
żelazną dłonią potrafi porządek utrzymać. Wszakże pojął, że kierunek od Piotra
W. przyjęty, kierunek ślepego naśladownictwa cudzoziemszczyzny i przeczący wy-
rodzeniu, nie zapewnia pomyślności i siły, że tej trzeba szukać w rozwinięciu ro-
dzinnych organicznych pierwiastków: dlatego to zwrócił się do narodowości ros-
syjskiej, i o ile poprzednicy jego starali się ją zacierać, o tyle on pragnął ją wskrzesić
i odgrzebywać. Dążność ta ludzkim odmienne skutki wywiera na Wielko-Rossyjskie
prowincye, a odmienne na ludy innego szczepu berłu cesarskiemu podległe.
O ile naprzemian ~~[illegible]~~ ostatnich obu narodowości, jest dla nich bolesnem, bo wstrzy-
muje ich rozwój wewnętrzny, przyrodzony; o ile nawet pod tym względem osłabia Cesar-
stwo, pozbawiając je współdziałania tylu sił przyjaznych, dzielnych i wiernie życzą-
cych, [illegible] nienawiści, wreszcie odstręczając od Rossyi ludy słowiań-
skie pod jarzmem niemieckiem i tureckiem jęczące, o tyle obudzenie tej narodowości
jest zbawiennem dla całego obszaru jednolitych Wielko-Rossyjskich krajów, stanowią-
cych właściwe jądro i główną siłę państwa. Bezwątpienia Cesarz Mikołaj, zwra-
cając rozwinięcie tej odrębnej swych ludów, na drogę rodzimą, więcej zrobił dla jej
przyszłej pomyślności niż zachwalony reformator Piotr W. lub liberalny Alexander.

(Adres Krzyżtopor w Poznaniu z 1852 o wyjściu [illegible] włościan w Polsce - także o Cesarzu Mikołaju.)

1689. Za Kazimierza Wielkiego organizacya państwa
silniejszą postać ~~[illegible]~~ przybrała. Statut Wiślicki r. 1347.
uchwalony, urządzenie sądownictwa opieka dana ludowi wiejskiemu, wzrost szybki mia-
st, rozwinięcie przemysłu, handlu i bogactwa, oto pomniki wiecznej sławy Kazimierza,
którego w sprzyjanie włościanom Królem chłopów przezwano.

(O wyjściu włościan rolnych w Polsce przez ad. Krzyżtopor 1852)

1690. ~~Marcin Badeni~~ - Akty Konstytucyi Księstwa Warsz. w 1807. ogłoszonej, w
[illegible] i niewolnicze urządzenia znoszących, ~~[illegible]~~, wyrzekła, „iż znosi się niewola"
~~(Sędziego nigdy nie było)~~ i dla tego chętnie z włościanami stojąc [illegible] napewno lekkie
jakby [illegible] obie strony, ~~[illegible]~~ [illegible] Marcin Badeni, „zdjęto włościanom
z nóg kajdany, ale razem z butami." Słowa tego znamiennego [illegible] trafnie
określały [illegible] prawego chłopa oglądania prawnej niepodległości indywiduów.

1691, Kiedy były prawodawcze Królestwa Kongresowego przez 15. lat pokoju co poprzedziły powstanie r. 1830. wprowadziły rozne ulepszenia, ale nie zbrodziły swych usiłowań ku rozwiązaniu kwestyi włościańskiej, która przeszła niektórym, nie brakło na głosach zwracających uwagę na ważność tego przedmiotu: Chrystowicz, Alojzy Biernacki, JK [illegible], Rodoski, Dom: Krzyżański, Głębocki, Radwański, jenerał Kosiński, T. Staniszko, Młodecki i wielu innych, to w pismach publicznych, to w osobno wydanych broszurkach, podawali różne środki do wyjścia z tego położenia, [illegible] powszechnie [illegible] przez stuletnie, którzy wszystkie [illegible] niektóry zakończe własność.

1692. Kościół we wsi Lepinach w r. 1520. i tyle był pobudowany — czy to też przerobiony w 1785 czy też nie we Wsi Wiejscach (sprawdzić ?)

1693. Do sprzedania z wolnej ręki w Marcu 1853. jest wieś Kościelna wieś z wsią Szarkowo z przyległościami w P[ow]ie Włocławskim, oddalona od miast powiatowych Włocławka i Nieszawy mil 3. od Łaźni brudzewskich mile 1. w gruntach pszennych, borem dębowym i brzozowym włók n:p: 16. Łąk ilość dostateczna na potrzeby własne i na sprzedaż — torf do pędzenia gorzelni, jeziora i stawy zarybione. Pałac murowany, na sutarenach, cynkiem kryty, przytulony od ogrodu owocowego kwaterem, jakim jest do koła otoczony; kościół parafialny do którego parafii należy 14 wsi. — przy trakcie od Radziejowa do Włocławka, od Osięcin do Służewa, do granicy Pruskiej mila 1½ — w granicach pewnych — rozległości całej mas blisko 126 włók miary n:p: przez przysięgłych biegłych oszacowana przyjętą w r 1852 na Złr: 566,667 gr 7 —

1694. Jeden z pierwszych dał przykład ś.p. Ksiądz Stasic w dobrach Hrubieszowskich ku poprawie położenia stanu włościańskiego; lecz przykład ten będąc raczej zapisem testamentowym, przemiennym obdarowaniem włościan, a więc właściwem jedynie dla duchownego nie mającego naturalnych spadkobierców, w żaden sposób za regularną zasadę urządzenia włościan uważanym być nie może. — Jest tylko ciekawym ze względu na wagę przypisaną zamieszaniu [illegible] gminnych, ze względu [illegible] głęboko zakorzenionego [illegible], które wszakże tem przeciwny organ [illegible] zostały, iż zarząd gminny, nie będąc obieralnym ale dziedzicznym, przez to samo był anomalią, był pomieszaniem dwóch wyobrażeń zupełnie sprzecznych, to jest gromowładztwa i duchowieństwa bez samoistnego ... a zatem przekonywany organicznych przedsięwzięć. / O urządzeniu ... rolnych w Polsce, przez Ad: Krzyżanowskiego Kraków 1851.

1695. Przedsięwzięte w duchu chrześcijańsko-filantropijnym zmiany w Ordynacyi Zamoyskiej ku poprawie położenia stanu włościańskiego, rozciągały się na rozległe dobra, obejmujące oprócz 6 miasto pół... 14,000. rolnych gospodarzy. — Główną myślą kierującą urządzeniem było zapatrywanie się na stosunki angielskie, dające do podobnych. W tym celu administracja Ordynacyi przyjęła i ogłosiła w r. 1836. stosowne zasady. — Najważniejszym zarzutem przeciw temu urządzeniu jest, iż cała pomyślność tego urządzenia zawisła być skupioną [illegible] czyli raczej administrowaniem lasów. —

Tymczasowo widząc że dla zaoszczędzenia właściciele ordynacji lasy okupywali, otworzono im lasy swojego wyłącznie administracyą leśną i przemysłową po samym gruncie, albowiem dobra ordynackie mają lasy obszerne, ale mało odbytu na drzewo, tak że dochód z lasu nie pokrywał kosztów administracyi — i ktoryto środek nie może być naśladowanym gdzie tylko drzewo ma jakąkolwiek wartość.
1696. Brania ordynata, Jędrzej — Jan. Augustyn Zamojski [w Pamiętniku O Ekonomice w rolnictwie Dyl. 1855] owa dobre Aleksandr. Wielopolski równie starannie przystąpił do przekształcenia stosunków pańszczyźnianych w swych obszernych majętnościach, ale na zasadach nieco odmiennych od przyjętego w ordynacyi Zamojskiej systematu. Podobnie jak w tam rangli ów uważał jedynie jako przejście, jako środek do wypróbowania, zmiany czynszowej czyli wypłacalności pojedynczych gospodarzy. Skoro raz wszystkie włościanie którejś wsi oświadczyli się z chęcią okupu, przystępowano do właściwego czynszu stopniowo, a prawem wieczystym jak w ordynacyi — Folwarki od gruntów włościańskich odseparowane wypłacają się podobnie również w 25 letnie kupowanych ... o ile się znajdą chętni nabywcy ... W prawie zasady te które tylko przez możniejszych dziedziców wprowadzone być mogą, są pięknym wzorem, zapewniają stały dochód i uwalniają od kłopotliwego gospodarstwa, ale bez pomocy rządu, bez ogólnego prawa krajowego, nie sposób aby były powszechnie naśladowane.
1697 (Tożsamo sobie przypomn. Numer) da się powiedzieć o oczynszowaniu dóbr Augustyna Potockiego i Adama Potockiego. Pierwsze różni się głównie od systematu Zamojskiego tem że jest wieczyste. Drugie przez tego, nie wprowadza zasady zołdarskiej. Jakoż włościanie tej ... nie wyłącznie prawem ... nieprawnie ...
1698. Uczony nasz ekonomista Zygobowski zwracając świeżo (1852) uwagę swoją na ważne kwestye jakie obudziły cudowne kopalnie złota w dalekich stronach Ameryki i Oceanii, ogłosił w r. 1853 znajomite dzieło pod tytułem: Rys prawdopodobnych następstw odkrycia złotodajnych pokładów w Kalifornii i Australii
1699. majętność Grzchów w powiecie Olkuskim przy kolei żelaznej o 10. wiorst od stacyi Ząbkowice, a tuż obok dobra Żytno w powiecie Radomskim nad koleją żelazną przy stacyi Radomsk nabyte w r. 1853. do J. Siemieńskiego
1700. W r. 1849. powstały w Guberni Warszawskiej następujące fabryki cukru z buraków — we Wsi Lubna Jarostaj w powiecie Kaliskim założona przez właściciela tejże Stanisława Psarskiego, z przeznaczeniem do mieszania na małą skalę, jako odpowiadająca widokom właściciela zamknięta została. W roku dopiero 1851. po przejściu tych dóbr w ręce Józefa Goldmann, tenże fabrykę powiększył przebudował, systemem mieszania na prasowy zamienił i ... Fabrykant powinien jest w ukształtowaniu ... dachówką krytem,

z drewna pawilonami – przerobiła w r. 185¹/₂ 9000 korcy buraków – Wyborne w tej okolicy pod uprawę buraków grunta wpływające dodatnie i nikosztowne ich dostawę – 2/3 uprawiane są na własnych folwarkach, 1/3 skupowane w okolicy – wartość fabryki podana była na 15000 rubli – Zatrudnia 50 ludzi (1852) w czasie przerobku – w r. 185¹/₂

1701. W dobrach Pokrzywnicy pow: Łęczyckim założył w r. 1849. Pan Aleks. Lubieński fabrykę cukru z buraków – w roku dopiero 1851. fabryka ta powiększoną została i opatrzoną została machiną parową o sile 10 koni, 2ᵐ kotłami parowemi o sile 30. koni – Zatrudnia na 20000 kor: buraków przerobiła ich blisko tyle w r. 185¹/₂ – Sprzedaje swój wyrób w mączce do fabryki w Guzowie w czasie przerobki buraków było 80 ludzi zatrudnionych – Wartość zakładu z kapitałem obrotowym przenosiła w r. 1851. Rs: 30,000.

1702. Felix Cielecki założył w r. 1849. fabrykę cukru z buraków w dobrach swoich Łojki w Pow. Gostyńskim – Budowla murowana dwupiętrowa dachówką kryta z przybudowaniami, ~~mieszkanie machiny~~ ~~parowej~~. Aparaty i przyrządy fabryczne. Tak urządzona i w biegu będąca [illegible] wzniesionego w dniu 31. Stycznia 1851. pożarem zniszczona [illegible] przyczyn – Nowy zabudowania urządzone tylko w tymże roku wyprodukowane i wszystkie zniszczone aparaty nowemi zastąpione zostały. –
Zatrudnia jest na przerobienie 30,000. korcy buraków – W r. 185¹/₂ przerobiła takowych 14000. korcy – Przerabia buraki tylko własnej uprawy w dobrach Łojki mających wyborne do tego grunta. – Wartość całego zakładu wynosić może z kapitałem obrotowym Rs: 30,000.

(: O Cukrowniach porządek Czytaj w Num: 86 i 87. Korrespondenta Handlowego z r. 1852.:)

1703. Wapielnia we wsi Piekle (wyższy) po lewym brzegu rzeki Pilicy w Pow. Rawskim położona

1704. Wapielnia we wsi Ciebłowicach do dóbr Sinarzewice Ekonomii Radzice należącej, po prawym brzegu rzeki Pilicy w Pow. Opoczyńskim położona –

1705. Jest (w 1853) do sprzedania z wolnej ręki część wsi szlacheckiej Mrogi Górnej z kolonią Żurawie w Pow: Rawskim, od stacyi drogi żelaznej Rogów 3. wiorsty odległej – składa się z 7 włók miary n. pol. łanu średniego wynosi do 2. włók; grunt w połowie pszenny i najlepszy żytni, dwie rzeki przerzynają grunta – Cena Rs: 5100. czyli Złp: 34,000. Złp: 12000. zostaje na gruncie – Wiadomość u Szlittera w Domu Wulkowiackiego pod Num: 1565. przy Ulicy Chmielnej z pierwszego na gruncie –

1706. Dobra Przemęczany i Przemęczanki w powiecie Miechowskim w pośród sześciu miasteczek to jest: Działoszyce, Proszowice, Skalmierz i Słomnik sytuowane, walnie o jedną milę od głównej szosy z Warszawskiej a o 5 mil od Krakowa (były w r. 1853 do sprzedania za bardzo umiarkowaną cenę – Rozległość tych dóbr najlepszej Proszowskiej gleby mających ~~[illegible]~~ wynosi w ogóle włók now: pol: 52. prt: 18. w tej obecnie miarkowanie w r. 1853. łanu w dobrym stanie będącego włók 4. morg 20. – W tych dobrach znajduje się młyn wodny o 2 kamieniach i dochód znaczny z propinacyi – Opieka wymyślona z [illegible] i niedzierżawnych wynosi rocznie Złp: 2903 – Wiadomość przez [illegible] Kormaczewskiego w Krakowie w domu handlowym Antoni Stoeckel

1707. Jenerał Kazimierz Tański (zakończył życie dnia 7 Marca r 1853 w dobrach swych dziedzicznych Łagiewniki pod Chmielnikiem w Pow: Stopnickim). Był to najozdobniejszy wzór wszystkich cnót które się wszystkie w jego osobie zjednoczyły. Od roku 1788. poświęciwszy się służbie wojskowej, odbył kampanie w latach: 1792, 1794, a i wszystkie owe słynne od 1796. do 1806, 7, 8, 9–10, 11, 12, 13. Znajdował się w 19. bitwach, w oblężeniach we Włoszech i Hiszpanii, 10. miast; był przy zajęciu gór Sierra Morena, pod Słonimem, Drezdem, tudzież w oblężeniu Drezna. Ranny trzy razy; odznaczony orderem krzyża Legii honorowej – Za nowy zaś organizacyi zrobiony został ... od wiekopomnej pamięci Cesarza Alexandra orderem S. Anny 2. Klasy. – Sterganowy siły w służbie wojskowej, i dostąpiwszy się rangi jeneralskiej, 8 Maja 1818 oręż wojenny na lemiesz zamienił – Osiadł naprzód w Sandomierskiem (wyżej w Pisarzynie) później w Krakowskiem (w Łagiewnikach) w wojsku pełen chwały, był znowu później ozdobą obywatelstwa – Mało jest osób w Kraju, którzy tak powszechnie za życia były szanowane i kochane – To też żal po jego stracie najdobitniej się wyraził wszystkich; ... w kościele w Chmielniku ... jeszcze cześć, i poszanowanie ... pamięci wszyscy byli pierwsi – Tłumy ludzi z całej okolicy, zwłaszcza ... nieprzejrzany; a obywatelstwo w nadzwyczajnej liczbie zgromadzone, tak że w kościele z trudnością pomieścić się mogło, oddało ostatnie honory jednemu z najgodniejszych obywateli. – Zostawił żonę i Syna (podobno z Chmielnik do jego ... Brał ... 1812

[?]: W r. 1809. dowodził w Hiszpanii 4. pułkiem Legii Nadwiślańskiej, w końcu wrócił do swego dawnego 11. pułku ułanów w którym był Majorem –

1708. Radziwiłł Mikołaj Krzysztof Marszałek Nadworny Litewski – posłowie w r 1573 wraz z wielu innemi panami do Francyi zapraszające Henryka Walezyusza do objęcia tronu.

1709. Kiedy po śmierci bezpotomnej Zygmunta Augusta polski naród nie będąc już więcej do jednego domu przywiązany, dzielił się zaraz na stronnictwa i fakcye które ... ubiegając ... się do korony, jedni według zdania swego obrać mieli ... (...) posłali ... w r 1573 ... do Cara Iwana Wasilewicza ... zapraszając go na hospodarstwo, aby im wolą swoją objawił, jako ma być na Królestwo Polskie i W: X: Litewskie. –

1710. W Poznaniu wyszły nakładem Żupańskiego w r 1852: Dzieje kościołów wyznania w dawnej Małej Polsce przez J: Łukaszewicza – Jest to nader szacowny zbiór ma bogactwo szczegółowych, i niejako uzupełnienie wydanego poprzednio przez tegoż autora dzieła pod tytułem: Dzieje kościołów wyznania helweckiego w Litwie (Poznań 1842

1711. Dobra Skłęczki w Pow: gostyńskim nad Bzurą 3. mile od M: Kutna:

1712 W mieście Jędrzejowie klasztor jeden z najwspanialszych w dawnej Polsce nosi na sobie cechę budowli z końca XVI. lub początku 17go wieku. – Sam zaś gmach opactwa wystawił w r 1470. Mikołaj Bodzęta z Rembieszyc opat – aptekę wymurował i w lekarstwa opatrzył w r 1712. Augustyn Wessel późniejszy biskup Kamieniecki – Kościół razem z biblioteką zgorzał w r 1800. a ... i w tej zgorzały szczątki piśmienne oświaty starożytnej i wielkiej dla nas ceny, bo własnoręczne pisma Wincentego Kadłubka. Pierwiastkowo Jędrzejów nazywał się Brzeźnicą. Do tej Brzeźnicy sprowadził Cystersów Janisław syn Klemensa Gryfa z proboszcza Wrocławskiego arcybiskup Gnieźnieński i osadził ich przy dawniejszym kościele. około r. 1154 Jędrzejów ... zwany ... na miasto przez Bolesława Wstydliwego przywilejem od 26. Lutego 1271 r:

1713. gleba dóbr Zbójno (Zboińskich) nie należy bynajmniej do l[illegible] Ula-
ży; i często bowiem po najwyższej wpad gliny, w położeniu górzystem na
wierzchołkach marglem czerwonym przykryt. – Jednym więc staropolskiej kultury
(podobno od r. 1835. gdy także wprowadzono płodozmian) wielkiemi nakładami
i niezmordowaną pracą [illegible] te dobra pomyślne teraz wypadki
a choć jeden folwark Zbójno więcej przynosi czystego dochodu, niż przed nie-
laty dawniej całe dobra z kilkunastu nomenklatur złożone –
1714. W r. 1850 założoną została we wsi Oryszewie przez Hipolita Cowiers
z przybraną do tego dozwolonej jedna z najznakomitszych [w kraju] Cukrowni, a to
na osadzie wydzielonej z dóbr Szymanów wspólnie. – Założona na wyrobek 80.
do 100 tysięcy korcy buraków. [na rafinerjach warszawskich] produkt swój ~~[illegible]~~ przedaje w głowach do
Warszawy: – Wartość całego tego zakładu z kapitałem obrotowym dochodzi
miała w r. 1852. = 450,000. RS: – Położona jest o 8. wiorst od stacji kolei
żelaznej w Rudzie Guzowskiej –
1715. w Młodzieszynie blisko Sochaczewa Pani Julia Pierwicka [w dobrach swych dziedzicznych] założyła w
r. 1850. fabrykę cukru na 35000. korcy buraków rocznego wyrobku – dotąd wy-
roby swe w mączce przedawała do Guzowa i Oryszewa. – Wartość tego zakładu
z kapitałem obrotowym dochodziła w r. 1852. 50000. Rubli sr:
1716. w dobrach Ponętów dolny w P: Łęczyckim: P. Antoni Drążkowski Dziedzic
tychże założył w r 1850. fabrykę cukru na 20,000. korcy buraków – wyroby swe
w mączce do rafinerji oddawało ~~po r. 1853~~. Wartość tego zakładu z kapitałem
obrotowym przenosiły w r 1852. RS: 25000.
1717. hrabia Władysław Lubiński w dobrach Dobrzelin Pow: Gostyńskim za-
łożył w r. 1850 fabrykę cukru urządzoną na przerobienie 40,000 korcy buraków
wyroby swe od r 1853. przedawało w mączce do rafinerji w Hermanowie i
Guzowie – Wartość fabryki z kapitałem obrotowym wynosiła w r 1852. RS:
1718. w dobrach Kupientynie i w ościennym majątku Przezdzieńka w P: Siedleckim 75,000.
praktykuje się (1853) osuszanie pól i łąk za pomocą rurek glinianych wyrabia-
nych na maszynie. – Niewiadomo czy w przeciągu kilku lat rurki te znajdujące
się w ziemi nie ulegną jakiemu uszkodzeniu, lubo już przez nagromadzenie się w nich
szlamu i ziemi nie wstrzymują biegu wody.
1719. Właściciel jednej z najdawniej założonych fabryk cukru w Świsłowie, P.
Roman Antoszewski, nabywszy dobra Nowodwór w Pw Stanisławowskim
[tam] urządził w r 1850 fabrykę cukru urządzoną na przerobienie zimowe 12000 korcy buraków
– Wartość tego zakładu z kapitałem obrotowym wynosiła w r 1852 [rocznie] RS: 22,500
produkt swój sprzedaje częścią w głowach częścią w mączce do rafinerji Hermanów (1852)
w ogóle jednak uprawa buraków w tej stronie mniej od innych znajduje i
buraki nie najlepsze.
1720. Cukrownia w Łyszkowicach w Pw: Łowickim założoną została w r 1851.
przez tęż samą wspólnikow do której należy fabryka Hermanowska, wznowiła się za
staraniem i pracą P. Hermanna Epsteina – umieszczona jest wśród dóbr Ks: Łowickiego
w gruntach dawniej do innego przedsiębiorstwa fabrycznego ([prawdopodobnie] przędzalni lnu) przeznaczo-
nym. Cukrownia Łyszkowicka może przerobić 150000 korcy buraków, jest

zakładem najobszerniejszym tego rodzaju w kraju naszym, któremu równy i za granicą ledwie się gdzie znajdzie. Zastosowano tu wszystkie najnowsze wynalazki i ulepszenia, a nawet pod każdym względem urządzenie było wzorowe. – Kapitał nakładowy przez spółkę utworzony wynosił w r. 1852 Rs: 450000 czyli 3000000. złp. Przez zaprowadzenie tej fabryki wzrosła [illegible] Łowickiego w uprawie buraków największy zarobek, jakiegoby żadna inna kultura im nie dała –

1721. W r. 1851. utworzone zostały w Gub: Warszaw: nowe cukrownie w Rudzie, Lesznie, Budzyniu i Ciechanowie – z których 2. pierwsze należą do największych zakładów tego rodzaju

1722. Tajemnie zawarte małżeństwo między Gertrudą Komorowską a Szczęsnym Potockim długo pod ukrywano przed dumnym Wojewodą – Dowiedziawszy się naraz o tym małżeństwie, kazał porwać synowę, osadzić ją w klasztorze dopóki rozwodu nie wyjedna. Namówieni i płatni dworzanie Wojewody napadli na dwór kasztelana Komorowskiego i wyprowadzili Gertrudę – i na sanie rzucili, a że mróz był tego przykryli ją pierzyną – Kiedy sługi wystawiły konia a wyprowadzili do sani, przekonali się o śmierci Gertrudy która w drodze skonała w omdleniu. Wszyscy dworzanie Wojewody rzucili ją w przerębel Bugu koło Jastrzębicy. Wieść ludowa niesie, że gdy na wiosnę pękały lody Bugu, co przypierała do tego ogrodu, wyrzucił przed jego oczy trup nieszczęśliwej i tak w nurtach Bugu – (Porów: Wł. Wójcik w Bibliotece Warszawskiej 1853. [illegible] CXLVII.

1723. Jeden z najmożniejszych i najzamożniejszych przedsiębierców tutejszych krajowych Ludwik Geyer, właściciel kilku wielkich i obszernych zakładów fabrycznych w mieście Łodzi, nie wahał się utworzyć w r. 1851 na innym obszernym folwarku Ruda od Skarbowe należącym o kilka wiorst od tego miasta, jedną z najobszerniejszych cukrowni bo blisko tysiąc korcy buraków dziennie przerobić mogącą. Mieści się w obszernym ośmiokątnym murowanym budynku o 3. piętrach z czterema pawilonami z których 2 są o dwóch piętrach – Zabudowania te wznoszone obok obszernego stawu przez który przepływa rzeka [illegible] Kapitał na ten zakład wyłożony wynosi przeszło 280000. rubli sr: Zakład ten tak obszerny w bliskości miał, stąd nie miał trudności że [illegible] uprawa nawet ofiarna nie mogła dostarczyć takiej ilości buraków jakiej potrzebuje – W bliskości fabryki cukru wystawił [illegible] obszerną budynek gospodarski 126. sztuk bydła i owiec i wieprzy – z inwentarzem w zabudowaniach pod jednym dachem na przeznaczenie [illegible] na paszę. Zabudowanie to pod względem wykończenia, obszerności budowli i całego urządzenia wewnętrznego nie znajdzie równego w kraju.

1724. Najbliżej do Warszawy położona w dobrach Leszno pod Błoniem, założona została w r. 1851 na osadzie do tego wydzielonej Michałów zwanej znakomita fabryka cukru, przez stowarzyszonych PP: Michała Piotrowskiego dziedzica tych dóbr, Jakuba i Teofila braci Piotrowskich oraz Rocha Zawadzkiego obywateli M: Warszawy i Pana Józefa Schuer rodem z Francji który jako technik urządzeniem fabryki zatrudniał się. Zamożny stan majątkowy akcjonaryuszów, blisko Warszawy, dogodna lokalność w okolicy mogącej produkować znaczną ilość buraków, dostatek drzewa w pobliskich obszernych lasach, zdaje się fabryce tej pomyślną rokować przyszłość

Fabryka mieści się w nowo-wystawionym gmachu dwupiętrowym blachą krytym 90 łokci długim przy którym znajdują się przyległości murowane — Przerabia rocznie do 60,000 buraków, a wartość całego zakładu wraz z kapitałem obrotowym przenosi 100000 rubli sr.

1725. Józef Jabłkowski dziedzic dóbr ~~Cielce~~ Cielce w pow: Kaliskim: założył w r. 1847 w tychże dobrach cukrownię na 20,000 korcy buraków w zabudowaniu murowanym 70 łokci długim z dwoma przybudowaniami — Wartość jej z kapitałem obrotowym wynosiła w r 1852 Rs. 36,000. — Zaprowadzona jest w okolicy uprawa buraków od pierwszej przez właściciela niezmordowanego nakładu i trudów —

1726. Bernard Ciśkowski z Ciśkowa czytaj powieść historyczną o nim w Wie-niarskiego autora powieści historycznych w r 1852 u Orgelbranda wydanych

1727. Wieś Ureszka z r 1715 i wieś Szymanowice w powiecie Krasnostawskim, i Szymon Szymonowicz w Czernięcinie Ziemi — Zamku z 18. wieku i Gabryel Zaranek pierwszy wykonawca domu podrzutków w Warszawie z 18º wieku —

(Zygmunt August [illegible]) (Katarzyna [illegible] Cesarza Ferdynanda [illegible] Polskiego)

1728. Andrzej Dudycz będąc jeszcze biskupem rozkochał się w pięknej Katarzynie Reginie Strasz dworskiej zacnego urodzenia i nadobnej piękności należącej do dworu następnie Królowej Katarzyny żony Zygm: Augusta, a że stan jego był mu nieznośnie przeszkodą do osiągnienia jej ręki, więc złożywszy godność biskupią ożenił się z Reginą, który wszakże uważano i nałożono przypadek. Indygenat przyznany mu na Sejmie Piotrkowskim 1567 roku uczynił go obywatelem Rzeczypospolitej. Wtedy Dudycz nabył w Wielkiej Polsce miasto Śmigiel a ~~wtedy~~ wyjechawszy w Rzeszy przeszedł do wyznania reformowanego; Niedługo ~~atoli~~ cieszył się Dudycz ukochaną swoją Reginą. Umarła r 1573 zostawiwszy mu czworo (jedno) dziatek. W r. 1574 poślubił Elżbietę Zborowską wdowę po Janie na Przemięcinie Tarnowskim Kasztelance Zar-nowskiej. W r. 1576 przedał dobra Śmigiel Eliaszowi Arciszewskiemu przyjacielowi swemu i wyniósł się z rodziną swoją na Szlązk a z tamtąd na Morawy gdzie kupił dobra zwane Dynastia Paskoviana. Rudolf II Cesarz mianował go baronem Morawskim. Znudzony ustroniem wiejskiem przeniósł się (przynajmniej) w r 1579 do Wrocławia gdzie się oddał wyłącznie pracom naukowym zwłaszcza teologii i matematyce. i tamże od wyznania reformowanego przechylał się do arianizmu. Umarł nagle podobno z apopleksyi d: 23 lutego 1589 r. pochowany w kościele Sto Elżbiety w Wrocławiu gdzie mu żona wystawiła nagrobek marmurowy z epitafium.

Następujące to niżej pod 1730.

1729. Marcin Zborowski Wojewoda Kaliski potem Poznański, w końcu Kasztelan krakowski zmarły r. 1565 — Z Anny Konarskiej zmarłej r. 1575 miał liczne potomstwo składające się z ośmiu córek i ośmiu synów — Jedna z tych córek Elżbieta była w pierwszym małżeństwie za Janem Tarnowskim Kasztelanem Żarnowskim, a w powtórnym za Andrzejem Dudyczem ~~który złożywszy godność biskupią został~~ ~~będąc~~ niegdyś biskupie ~~[illegible]~~ a przy zacnym równowiercy.. Zygmunt Pauli w dziele: Pamiętniki do życia i sprawy Samuela i Krzysztofa Zborowskich, Lwów 1846. wymienia szczegółowo tę liczną rodzinę. ~~Rudolf II Cesarz~~ —

~~Elżbieta wdowa po~~

1730. Elżbieta (po ś. Dudycz) po śmierci męża wróciwszy do Polski w r 1601 zeszła z tego świata, pogrzebana w Krakowie. Córka jej Regina (z Dudyczem spłodzona) wyszła za mąż za Hieronima Moskorzowskiego w r 1593 znakomitego arjanina — Synów z Dudyczem (ile nam wiadomo miała trzech: Aleksandra Daniela i Hieronima. Andrzej zaś Dudycz był z pierwszej żony Straszówny.

1731. Wątły dniejów Królestwa polskiego krótko lat ponad [illegible] opisanych (1766.) – Jan Alanus Bardziński, tłumacz [illegible] Zakonu Karmelickiego umarł r. 1730.

1732. wieś Koszerz w Gub. War.: pow. gostyńskim na trakcie głównym ~~[illegible]~~ bitym kalisko-warszawskim, między miastami Kłodawą i Krośniewicami, od Kutna mil 6. od Łęczycy mil 3. w glebie pszennej klasy 1szej – rozległości włók 25. miary nowopol.; wysiewu do 160 korcy. Łąki i pastwiska znaczne, z lasem na swoje potrzeby wystarczającym obok zagaj i uprawy gruntu wysoko posuniętej – wraz z oberżą [illegible] tuż przy szose równej cztery rubli 300. przynoszącej, jest od 1/13 Juni 1853. do sprzedania z wolnej ręki – Bliżej uwiadomić się u Pawła Sławińskiego, urzędnika poczty w Warszawie –

1733. w r. 1853. urządzało się nowo założoną fabrykę cukru w Kaleni pod Okuniewem za Pragą 2 mile w Pow. Stanisławowskim: przez Aleksandra Czarnowskiego – Znaczne zwózki i pewne buraków cukrowych [illegible] wielu fabryka [illegible] 15. [illegible] a [illegible] zajmuje się z kupna buraków – Znaczne [illegible] zamieszkujący się w Kaleni i w Warszawie w [illegible] i [illegible] M: Czarnowskiego –

1734. ~~W Budzyniu~~ o fabrykach cukru dawniej założonych czytaj Numera 86. i 87. Korrespondenta Krajowego i Zagranicznego z r. 1852.

1735. w Budzyniu w budowli z gorzelni i browaru przerobionej, Tomasz Prusak właściciel znakomitych dóbr Kiernoskich w Pow. gostyńskim urządził w 1853. z pomocą technika Aleksandra Schur fabrykę cukru na mniejszą skalę dla przerobienia buraków własnego głównie produktu w ilości 10,000 korcy.

1736. Repphan współwłaściciel znanej fabryki sukna w Kaliszu założył w 1852 cukrownię w dobrach swoich Zbiersk w Pow. Kaliskim która do znakomitszych w Guberni Warsz: liczyć się może. – Założona jest w majątku głównym z dobroci gruntów i obszernych łanów, przez właściciela któremu ani na środkach odpowiednich, ani na znajomościach technicznych oraz gospodarstwa wiejskiego nie schodzi.

1737. W Pamiętniku naukowo-literackim Wileńskim z r. 1849. tom 1. zeszyt 1. znajduje się list po [illegible] pisany do Eustachego Hr. Tyszkiewicza w którym autor oddaje [illegible] na odgrzebywanie ~~[illegible]~~ [illegible] swoich [illegible] do [illegible] [illegible] – Oprócz wszystkiego tyle [illegible] pod Nowodworkiem Świętym w Chryplańskim [illegible] 43. [illegible]

1738. Maciej Stryjkowski urodził się w mieście Stryków w Łęczyckiem r. 1547. Odbywał nauki w uniwersytecie Lipskim. Zwiedził Turcyę, Niemcy i Litwę w różnych kierunkach. Był następnie żołnierzem, mieszkał zwykle w Witebsku. Pobyt jego w tych krajach dał mu powód do napisania ich kroniki, którą wydał 1582 r. in folio gotyckim drukiem w Królewcu. Kiedy umarł niewiadomo. Żył za czasów Batorego i po nim; zszedł ze świata kanonikiem żmudzkim. Był to człowiek uczony; kronikę swoją pisał i wierszem i prozą; polszczyzna jego czysta.

1739. Gwagnin Włoch rotmistrz Macieja Stryjkowskiego, zabrawszy papiery jego wydał dzieło: Sarmacja europejska. Ponieważ znajdujemy skargę w tej mierze Stryjkowskiego, przekonywamy się że nie był autorem dzieła tego, co i inni w zagranicznych [illegible]

Notes in margin: 138; napisana za [illegible] 1580; 34

1740. Kojałowicz Wojciech prawnuczy [?] Jezuita w Litwie: pisał najlepszą Liwiuszowską łaciną i pięknym stylem dzieje ~~Polski~~ litewskie; wziął za zasadę Stryjkowskiego, którego streścił i wyłożył swe dzieło we 2ch tomach, pierwszy drukowany w Gdańsku 1648 dedykowany Leonowi Sapieże podkanclerzemu; drugi w Antwerpii r 1669. dedykowany Kazimierzowi Sapieże podskarbiemu nadwornemu, doprowadzał do 1572. czyli do śmierci Zygmunta Augusta. dowiódł wiele badaniem [illegible].

1741. Podlasie było ojczyzną Jadźwingów, mianowicie ta część Wdztwa Podlaskiego gdzie miasto Siedlce. południowa część obwodu Białostockiego. Był to naród mniej oświecony ale mężny. – Służył on Litwinom za przednią straż przeciwko Polakom. Bolesław dopiero Wstydliwy połączywszy się z Ruskimi Książętami, wielki wypad na nich wyprawił, i we wstępnej Litwie, którą Jadźwingowie przeciwko nierównie większej sile wydali, wszyscy na placu boju polegli, nie chcąc przeżyć utraty swej ojczyzny. Nazwy których w Statutach [illegible], znowu [illegible] ni były do przyjęcia wiary chrześcijańskiej, wyznania rzymskiego. Kraj ich zaś opanowały, częścią przez Mazurów, częścią przez Rusinów zamieszkanym został. (Onacewicz z katedry Uniwersytetu Wileńsk: 1827.)

1742. Gedymin wstąpiwszy na tron w r. 1315 znalazł wewnątrz i zewnątrz niepokój [?] w Prusach. – w r. 1316 złączył Litwę z Krzyżakami dla odzyskania od Nich Żmudzi i zemstę nad niemi odniósł zwycięstwo. – Wojował szczęśliwie z Rusinami, rozszerzył znacznie swój oręż do Kijowa a granice swego państwa rozciągnął aż do brzegów morza czarnego. – W r. 1322 założył m: Wilno

1743. Uczony [illegible] Maciej Kazimierz Sarbiewski napisał ody do Stefana Paca Podskarbiego W.X.Litew: za wytworne zbytki swojej [illegible] Polskiej. –

1744. W r. 1623. Kazimierz Sapieha fundował kościół i klasztor Mniszek Bernardynek w Grodnie. –

1745. Stanisław August w Grodnie zrzekł się korony w r. 1797.

1746. ~~Wał~~ Karol w r. 1708. Król [illegible] ufortyfikował się w Grodnie przeciwko Szwedom. Jest dotąd widoczny ~~[illegible]~~ ślady szańców między [illegible] i gościńcem Wileńskim. Karol XII. nagle przebywszy Niemen (ale gdzie go przebył?) w wschodniej Litwie, rozbił i zmusił wojsko rosyjskie cofnąć się do Jezior – ob. [illegible]

1747. Antoni Tyzenhauz Podskarbi Litewski i Starosta Grodzieński, mąż z geniuszem i niezłomną wolą, sam jeden śród pamiętnych przeszkód i zamętu, ~~[illegible]~~ obrawszy Grodno za punkt środkowy swoich działań, dźwignął to miasto, i zrobił go ogniskiem nauk, sztuk i przemysłu ~~na~~ na Litwie. On to wiekopomną dla tej strony zostawił pamiątkę – on założył ~~[illegible]~~ z pięknemi rysunkami domkami przeznaczywszy je dla fabrykantów ~~[illegible]~~ z zagranicy sprowadzonych – zaprowadził wyższe zakłady naukowe i ogromną fabrykę w zasobie [?] o wiorst kilka od ~~miasta~~ Grodna – założył kantor handlowy, otworzył szkołę weterynaryjną i botaniczny ogród, szkołę architektury i szkołę wyborną dla przysposobienia zdolnych rządców i ekonomów – zaprowadził różne fabryki i rękodzielnie i wiele innych użytecznych zakładów a między innemi Korpus Kadetów dla młodzieży litewskiej, szkołę baletu, teatr i t.p. – słowem Tyzenhauz prawy Syn ojczyzny [illegible] w skutku – ale w skutku najświetniejszego rozwoju jego pomysłów (szlachetnie) okryty potwarzą i dotknięty najczarniejszą niewdzięcznością [illegible], stąd się ofiarą zazdrośników i intrygantów przy Dworze był. Z upadkiem jego, upadły i te zakłady

1748. Xiążę Drucki-Lubecki Minister Skarbu mąż z genjuszem i niezłomną wolą, dźwignął przemysł, handel i górnictwo krajowe — Trudno oznaczyć granice ogromnej działalności tego genjalnego Ministra który wszystko z siebie samego wyszukał; [skreślone] nie wyczytał z teorii [skreślone] spekulacyjnych Polityków i Ekonomistów, ale [skreślone] ulepszenia materyalnego bytu Kraju. (Dla tego każdy jego postęp, każda jego czynność była tak właściwą Krajowi)

139

1749. X. ~~Kaz.~~ Maciej Kazimierz Sarbiewski urodził się r. 1595. w dawnym Wojew. Płockiego z Ojca Macieja Sarbiewskiego i Matki Anastazyi Milewskiej w rodzinnem gnieździe Sarbiewie, o milę od miasteczka Płońska w r. 1612. po skończeniu nauk wstąpił do zakonu Jezuitów — którzy poznawszy jego zdolności i rozumiejąc w genialnym młodzieńcu przyszłą ozdobę zakonu wysłali go dla dalszych nauk do Rzymu. — Tu prędko uznano jego zdolności — Powróciwszy do Polski w r. 1627. ~~[skreślone]~~ opisał wierszem pierwszy rzut oka na Polskę z gór Karpackich — Potem nasz światły poeta professorem krasomówstwa a następnie Filozofii i teologii w Akademii Wileńskiej — w Wilnie a następnie w Warszawie jako nadworny kaznodzieja Króla Władysława, rozwinął swój prawdziwy talent — i na urzędzie kaznodziejskim dokonał żywota w Warszawie d. 2 kwietnia 1640. mając niespełna lat 40. Pochowany w kościele Jezuickim w Warszawie bez żadnego nagrobku — ~~[skreślone]~~ Sarbiewskiego, mały i mający olbrzymią i wielką sławę, a że się (Dzieła poetyczne łacińskie) pierwszy liryczny zbliżał do Horacyusza, nazwano go wtedy Horacyuszem Polskim — On też z pierwszych polskich Poetów był naśladowanym, tłomaczony go wiele poematów zagranicznych angielskich.

1750. W r. 1619. Osman Sułtan Turecki wyprowadził wojsko Polaków — Zdradliwy przemierzy rozlał się po ojczyźnie — Zebrany Sejm jednogłośnie wręczył osieroconą po Żółkiewskim buławę Janowi Karolowi Chodkiewiczowi. Przybyły bohater chorowity, zwiedziwszy ojczyznę i młodą małżonkę, idzie na nierówny bój walki, upadł jako w opiece Najśw. Panny Maryi i ufundował jej kościół przy Kollegium Jezuickim w Krożach. Pośród trumny zwyciężył i zakończył —

1751. Sarbiewski w jednej odzie opisuje dzielność szlachcica polskiego Wiśniowskiego, dodając że przy teraz w walce za ojczyznę poległ, Turcy jego cenie między sobą po dzielności poważali —

1752. Biskup Maciejowski na pogrzebie Zygmunta I. powiedział mowę po polsku. W pierwsze lata było to nowością że tu się mowę wygłoszono, jak na niepryzwoitość zażyłą, a jednakże to dowodzi że była język ten tylko niewypracowany i rozumiany dla którego trudne wysłowienie w rodowitym języku.

1753. Jan Kochanowski twórca doskonały, poeta ukształcony na Horacyuszu, Wirgiliuszu, Tibullu, co smakował w starożytnych i współczesnych sobie ich naśladowcach, on mową pomnikową stworzył język poetycki, wyrobił go i na razie wysokim stopniu doskonałości postawił. Grabowski w nowych studjach literackich 1843

1754. Reja poezye (mówi Grabowski w nowych studjach literackich z r. 1843. (co do języka) ~~do~~ to przy poezyach Kochanowskiego, są to szkolne ćwiczenia, przy arcydziełach mistrza. U Reja język prawda silny, żywy, ale jakże się nadworne tańce, — w nim często zwroty wyparte jako tako — tej był człowiek nie wielce uczony, ale bardzo zdatny z umysłem i talentem

~~1754 Gwiazdka Polityk moralista~~

ćwiczony w postępie reformy, ozdabiający się w duszy, zupełnie nieznany, lekkiego śmiechu rozpusty, szorstkie wystawienia, grube żarty, zasłon i obyczaju.

jak go Krasicki nazywa poeta i teolog. – Jego żywot pewnego człowieka, pismo w duchu moralne, a wyśmiewanie przekupstwa często w satyrę chyrające, nie sympatyczne, gładkie, piękne jest jednak cyma –

Był próżniak, człowiek nowych wymysłów religijnych, epikurejczyk żyjący od dnia do dnia, niestrzymany nauką – żył i prawił jak mu przypadło

1755. Twardowski poeta z czasów Zygmunta i Władysława IV. naśladowca Kochanowskiego, śmiały, niekiedy poetyczny, językiem mierzernie władał

1756. Wady z początkiem 19. wieku zawzięto ścisłe nad językiem polskim prawować, i o nim myśleć. Feliński wystąpił z nową pisownią, którą następnie część była, jak mówi Ks. Krasicki przywróceniem zwyczaju 16. wieku (j) –

1757. Bogumił Linde położył w początkach XIX wieku prawdziwe zasługi dla języka polskiego. – Znaczna jest wielka praca jego –

1758. Sebastyan Fabian z Sulmowa ~~Klonowicz~~ sławny, zasługujący na uwagę jako poeta satyryk niepospolitego talentu, jako wyborny pisarz łaciński, jako człowiek nawet, który całe życie przetrwał w walce z losami i światem, a umarł w szpitalu, pod poniewierką za pisma i oceniony po czasie. – Urodził się w Sulmierzycach u Ks. Biskupa. Radny Miasta Lublina 5 lat [illegible] spraw [illegible], wielki swojego czasu, z powodu rozpustnej żony [illegible] na spokojności i majątku zniszczały. Najsłynniejsze dzieło jego, poemat zwycięstwo Bogów (Victoria deorum) [illegible] wszystkich [illegible]. – Najpiękniejszym może z jego poematów jest Flis to jest puszczanie statków Wisłą i imiona rzek do niej przypadających. Dedykował to dzieło Stanisławowi Gostomskiemu z Leżenic, Wojewodzie Rawskiemu – Dedykacya podpisana z Wólki Józefowskiej w dzień nowego roku 1595.

1759. Jan Kochanowski urodził się w Sycynie dziedzicznej wiosce swojego rodu w Sandomierskiem, w r. 1532 z ojca Piotra Kochanowskiego Sędziego Ziemskiego Sandomierskiego i Matki Anny z Białaczowa Odrowążówny, niewiasty godnej takiego syna, co same ich osieroconych przez ojca w młodym wieku, wychowała sama, ośmioro dzieci wskazując po sobie pamięć nieumarłą. – Jan kształcił się w naukach w Niemczech i we Francyi gdzie duch poetyczny w nim się obudził i wkrótce miał na w poezyi być uznany – ~~Za pomocą~~ Filip Padniewski Kanclerz koronny ~~[illegible]~~ odkrywszy w nim wielkie talenta i głęboką znajomość języka łacińskiego, zalecił Kochanowskiego Królowi Zygmuntowi Augustowi, który go przyjął w poczet sekretarzy swoich, a ponieważ jego zdolności do spraw w kraju toczących się i do wielu zagranicznych poselstw używał. ale Kochanowskiemu i dwór nie smakował i [illegible] wymuszenie się. – Prawdziwy poeta szukał spokoju i swobody w ~~[illegible]~~ ustroniu wiejskiem – wolał więc swoją wieś, ubóstwo spokój i naukę, nad życie trudne, niewolne. – Ustąpił więc ze dworu i na wieś się schronił a ożeniwszy się z Dorotą Podlodowską obrał dziedziny Czarnolas na mieszkanie i ustronie bezpieczne. – W r. 1585 [illegible] przestrach Podzamczewskiego brata [illegible] ~~[illegible]~~ przez Turków [illegible] Zborowskiego którego uważał jak brata, wyrzucił Kochanowskiego z ulubionej wsi – Udał się do Lublina ~~w sprawie~~ do Króla Stefana w sprawie zabitego, ten [illegible] [illegible] obruszeniem i zatwardzały apopleksya został tknięty, i umarł tamże d: 22 Sierpnia r 1585. Pochowany w Zwoleniu w grobie familijnym Kochanowskich.

760. Dwór przy Mikołaja Sapie wszystko jest ~~siłowo~~ nieuszczytelnie religijny i obywatelski a nadewszystko religijny

761. Stanisław August nie urodził się na króla, brakło mu tęgości charakteru panowania nad sobą, odwagi, nerwu. Za to łatwe pojęcie, wspaniałość, wytworność dała mu natura. Stworzony na wielkiego pana, na początku 18.° wieku, na protektora sztuk i miłośnika ich. Jemu (jak się wyraża J. I. Kraszewski) nie życia czynu, nie życia walki, bojów i poświęceń, potrzeba było; ale swobodnego używania wesołych biesiad, życia salonów, rozmowy wykwintnej a dowcipnej, stworzon życia wesołego ludzi, co żyją tylko aby go używać. Przeznaczenie przeniosło go na niewłaściwem miejscu, na trudnem stanowisku; a nawet położenie jego nie potrafiło mężczyzny w nim wyrobić, charakteru, odwagi. Widać było jak ułomność pięknego życia, zmarnowanego na walce, której znaczenia nigdy pojąć nie chciał. Niraz dzwony bijące na gwałt w stolicy i huk dział na przedmieściach, zastawały Stanisława u sztalugi malarskiej; niraz złe wieści zastały go w łóżku, gdy szczęśliwe przypominał chwile przywiedziony do tego, że niemieckie studia nie nad czem swojej okazać w tęgiej mowie (dołęgi Kraszewski. – w życiu Ludwik Księga literatury 1843

1762. Adam Stanisław Naruszewicz urodził się d: 20 Paździer: 1733 r. z Jerzego i Pauliny Abramowiczówny Naruszewiczów Łowczych Pińskich, z familii nie bogatej, ale niegdyś znakomitej w Litwie szlachty. – W r. 1748 wstąpił do zakonu Jezuitów – Po kasacyi zakonu w r. 1773. Stanisław August poznawszy w nim niepospolite talenta przyjmował go do swej osoby – Nikt z współczesnych tyle nie był od króla co Naruszewicz obsypany łaskami, bo nikt też tyle co Naruszewicz dla króla i ~~od króla~~ nie pisał i chwały jego nie pisał – Szybko przechodził Naruszewicz stopnie: Koadjutora biskupstwa Smoleńskiego, pisarza W. Księstwa Litewskiego, Sekretarza Rady Nieustającej, Biskupa Smoleńskiego, wreszcie w 1790 r. biskupem Łuckim, Kawalerem Orderów Orła białego i Ś. Stanisława –

(gdy mu nie wiele swobody [illegible] w Warszawie)
1763. Po wstąpieniu na tron Poniatowskiego, Branicki wrócił w r 1765 i żył spokojnie w dobrach swoich Białostockich gdzie zajmował się upiększaniem Białegostoku zwanego Wersalem polskim – aż do końca dni swoich – Na nim wygasł bardzo starożytny dom Jaxów Branickich –

1764. Dwory panów polskich i litewskich były tak liczne, że gdy Mikołaj Radziwiłł w r. 1515 do Presburga z królem Zygmuntem jechał na zjazd, świta jego przewyższała liczbą dworu (Kronika)

1765. Dobra ziemskie 9. mil od M. Lublina, w korzystnem położeniu w glebie pszennej, są do sprzedania z wolnej ręki z warunkiem inwentarzem żywym i martwym. Dobra te mają ogólnej przestrzeni miary nowopol. włók 81. mor: 6. z tego pod lasem włók 13 1/2 – pod gruntami ornemi dworskiemi i łąkami ~~[illegible]~~ włók 50. reszta to jest włók 16. – Sprzedający przyjmie w zamian dobra mniejszej rozległości albo dom w Warszawie – Bliższa wiadomość w Kantorze Przemysłowo Komisowym Ordowskiego i Spółki w Warszawie przy ulicy Długiej Hotel polski albo w Lublinie u rządcy Komornickiego

1766. Dobra do sprzedania w ślicznem położeniu o 2 1/2 mil od Warszawy z tej strony Wisły, blisko szosy, z pięknym pałacykiem, ogrodem, oranżeryą, pięknemi zabudowaniami, nad rzeką i stawem, mające dobre grunta, obfitość łąk i las – Bliższa wiadomość u rejenta Brzeskiego w Kancellaryi pod Num. 487.

1767. folwark Huciny — tudzież folwark Krasnobród z przyległościami: Smolarnią, Oczkowym, oraz wieś Kaczórki z hamernią i wieś Ruderki z wapiarnią i górą Kamienną w Gub: Lubelskiej — na żądanie Sukcesorów ś.p. Jana Hr. Tarnowskiego naprzód ś.p. Feliksa hr: Tarnowskiego wystawione — wystawione zostały w r. 1853 na licytacyą —

1768. We Lwowie jest otwarty do publicznego użytku Zakład narodowy imienia Ossolińskich, założony przez ś.p. uczonego i wielce zasłużonego, Józefa Hrabię na Tenczynie Ossolińskiego w r. 1824. i zatwierdzony Najwyższą Sankcyą Cesarską z osobnemi ustawami. Zakład ten posiadający własne obszerne fundusze wzmocnione przez ustanowioną do tego Kuratoryą zakładu, na ciągły wzrost i powiększanie onego, zamyka w osobnie wystawionym własnym gmachu duży zbiór książek przeszło 60,000 tomów drukowanych i 350. rękopismów starodawnych i rzadkich do 15,000. przedmiotów numizmatycznych, zbiór map, rycin, obrazów i minerałów oraz własną drukarnię. Naczelnym bibliotekarzem jest obecnie (1853) znany uczonemu światu August Bielowski

1769. Dobra Zimnickie składające się z dwóch folwarków i 2ch wsi zarobnych, w obwodzie Czerskim 6 mil od Warszawy, milę od M: Grójca, 4 wiorst od drogi bitej położone, mające gruntu ornego Włók 1. włók 41. łąk włók 9. Zabudowania dworskie i włościańskie w należytym stanie, są z wolnej ręki do sprzedania — Wiadomość bliższa u Schorskiego obrońcy w M: Grójcu. 1 Lipca 1853.

1770. Do wypłacenia w banku na licit 12 Dobra Brzeźnica z miastem Grabowiec za Summę rubli 3316. kop. 35 i 20) folwark i wieś Wola Modrzejowa za rub: 424. kop: 28.

1770. Fabryka odlewów żelaznych w Gródku przy Tomaszowie Rawskim składa się z wielkiego pieca i dwóch pieców kopułowych. Trudni się odlewaniem samego żelaza i innych przedmiotów żelaznych, ~~[illegible]~~ zgoła wyrabia to wszystko co tylko wielki piec i piece kopułowe produkują. —

1771. Ks: Samuel Maciejowski Podkanclerzy Koronny, Biskup Chełmski, później biskup krakowski i Kanclerz, tak sławny z wymowy, rozumu i łagodnego charakteru, sławny z filozoficznej tolerancyi, którą ducha wieku uprzedził, sławny, że się potem na Sejmie jedynie z Tarnowskim oparł wszystkim podwładającym się ożenieniu Augusta. —

1772. Zygmunt Stary (urodzony w r. 1467.) uciekając z Krakowa przed morowem powietrzem, mieszkał w Zatorze, a gdy i tam niebezpieczeństwo go dosięgnęło, umknął do Wilczowic pod Sandomierz, do Szydłowa z Tarnowa

1773. około r. 1513 Gliński przyrzekłszy zdradę Carowi za przyjęcie go i łaski jakie doznał, nie rad swojem położeniem chciał powrócić do kraju i Królewskie łaski od Zygmunta I. (przez) pokorzenie — dał się Król przebłagać i przebaczył mu, ale list Królewski przejęty został, a Gliński z ~~[illegible]~~ przyprowadzony przed Cara, po przekonaniu go o zdradę z okowami odesłany został do Moskwy do więzienia —

1774. Zygmunt August był ~~[illegible]~~ monarchą wielkich przymiotów i stałości razem, rozumu bystrego i dobrze wiedzącego, czułego serca, w naukach biegły, lubiący uczonych, pracowity i nie dość decydowany, a często i obawiający — nieszczęśliwa namiętność jego do kobiet zgotowała mu wiele boleści i to drugie uczucie których mu Bóg dla dobra ludów [illegible] [illegible]

z drugiej żony nie miał potomstwa, ~~[illegible]~~ tylko z pasierbicą z Gerardy, miał córkę z pierwszego łoża -
mieszkał on często w Wilnie i w wszystkich pamiętnikach najmniej tu pamiętany
wspomniany —

775. Zenczarn Tymieniew wielki podskarbi który wizdrażył jako ~~[illegible]~~ dobro-
czyńca Ludzkości był czczony i uwielbiony, w tłok litewskim pełny skarbowy, kop[i]
nawierany i odarty wysunął z Grodna w Tatkowianach o kiju zebranym. Na-
szy ten upadek pozostaje dotąd nie wyjaśnionym;

1776. Bitwa pod **Płowcami** (r. 1331) zgromiła potężnie zuchwałość ~~[illegible]~~ najpiękniejszych dobrych Krzyżaków
i pozwoliła Królowi Władysławowi Łokietkowi oddać zaraz nie w ich ręce sąsiedztwo Kra-
ju. —

1777. Małoletność Leszka białego naraziła Kraj na nowe zamieszanie — Mie-
czysław III. aż zbity pod **Mozgawą** r. 1195. lub matkę Leszka Helenę ku sobie
nakłonił iż wypłacić zwróciła się po drugi raz na tron wprowadzony został
którego bowiem dostąpić nie mógł — wszakże powaga możnowładców z nowu
go odsunęła od zwierzchnictwa. — Mikołaj Wojewoda Krakowski oparłszy Leszka
u ~~[illegible]~~ rządy kraju pod tym warunkiem aby Goworka Wojewodę Sandomirskiego
~~opiekuna~~ którym miał zawiścienie oddalić, ~~[illegible] [illegible] [illegible]~~ Mikołaja
Goworek ~~Wojewoda Krakowski~~ trzymając swego i koronę wyrzec się chce dla dobra Pana swego, ale Leszek
wierności jego wzruszony rzucił się bogatego dziedzictwa niż osoby lub do siebie
Krakowskiej tych ~~[illegible]~~ zatem Mikołaja propozycyę a Władysław III
syn Mieczysława wtórnie zasiadł na tronie r. 1202.

1778. Mongołowie Tatarami zwani zdobywszy potężne siły Rusinów, zwalili
gwałtownie hordy swe na Węgry i Polskę. Przegrana bitwa pod **Chmielnikiem**
(r. 1241) otworzyła im pole spustoszeń aż za Krakowa do Szląska.

1779. Sejm zwołany do **Koszyc** (r. 1377.) powiększył swobody szlachty szczególnie
dla zapewnienia następstwa dla jednej z córek Ludwika.

1780 — Podczas Konfederacyi barskiej waleczny Zaręba wyszedł pod niedaleko Kościana
w byłem Woiew. Poznańskiem cały prawie oddział Patkula ~~[illegible]~~ pojmany i Kościan
zaniechany został. —

1781. Pod protekcyą Andrzeja Górki Jenerała Wielkopolskiego ~~[illegible]~~ osiedli około r. 1548. w
Szamotułach b. Wojew. Poznańskiego bracia Czescy [wygnańcy] wypędzeni z ojczyzny i pomimo
orzekania Królewskiego opierania Wielkopolski, w Szamotułach ~~[illegible]~~ pod opieką
takiego możnowładcy bezpiecznie pozostali. —

1782. Po śmierci Kraiobto w Ostrorogu zamek dzisiejszy który już przeszedł w ręce nowej re-
ligii katolickiej, upiększając gruzy, zniweczono groby Ostrorogów i jako ozdobnie
przez je wyrzucono.

1783. Opalińscy posiadali w W. Polsce także miasto Grodzisk w początkach 17o.
wieku — Ostatni z nich Wojciech Wojewoda Sieradzki pochowany został w r. 1775. w
kościele tuteyszym Bernardynów w Grodzisku

1784. Samuel ze Skrzypny Twardowski autor poematu o wojnie Szwedzkiej i najlepszy
wierszopis z owej niepojętej dla naszej literatury epoki — Umarł ten poeta ~~[illegible]~~ r.
1660. we wsi Załusie pod Kobylepolem dokąd z Podola się przeniósł — Zwłoki jego
spoczywają w kościele XX. Bernardynów w Kobylepolu b. Wojew. Poznańskiego —

1785. Zenczarn pamiętny Stanisław Górka który się sprzeciwiał do zgonu zamiarom
kraju przyszłym pojmowanym około r. 1574. w Szamotulskim zamku swoim Kurnickim

o 2 mile od Poznania położonego, przyjmującego z Francyi do Polski Henryka Walezego.

1786. Za ~~Zygmunta Augusta~~ Stanisław Sędziwoy Czarnkowski Sekretarz jeszcze Zygmunta I. a za panowania Zygmunt Augusta Referendarz koronny, wyjednał u tego Króla w r. 1565. pewne przywileje dla swego dziedzicznego miasta Czarnkowa (leży w regencyi Bydgoskiej).

1787. Stanisław Poniatowski Wojewoda Mazowiecki ojciec Króla Stanisława Augusta, nabył dobra Czarnków w Pow. Wałeckim leży w regencyi Bydgoskiej po śmierci Wojciecha Czarnkowskiego Starosty Osieckiego w r. 1727.

1788. W kościele farnym w Czarnkowie znajduje się szacowny starożytny nagrobek z marmuru wystawionego w płaskorzeźbie posąg trzech Czarnkowskich, to jest Mikołaja z Ostroga, a obok niego z obu stron, dwóch potomków jego Kasztelana Międzyrzeckiego i Kasztelana Nakielskiego. — Nagrobek ten wyjednał przodkom swoim w r. 1602. Stanisław Sędziwoy Czarnkowski. —

1789. Nakoniec r. 1736. kiedy nieprzyjazna fortuna oddaliła już na zawsze Leszczyńskich z Polski, i z tej strony, zaczym też Król natenczas Książę Lotaryngii, sprzedał 1738 Leszno z tytułem Hrabstwa i inne swoje majętności Alexandrowi Józefowi Sułkowskiemu [illegible] Dworzaninowi Nadwornemu Lit. a onego następnie [illegible] się ordynacya Rydzyńska imieniu Sułkowskich.

1790. August Książę Sułkowski Syn Alexandra Józefa Hrabi Sułkowskiego Łowczego nadwornego litewskiego jest fundatorem kościoła i Kolegium księży Pijarów wraz ze szkołami i Konwiktem dla ubogiej młodzieży w mieście Rydzynie w r. 1774 wzniesionych — Umarł tenże 7. Stycznia r. 1786. Wojewodą Poznańskim, w tymże kościele został pochowany.

1791. Rzewuski Grand-Maître, bogacz, brat pisarza polnego koronnego, który bawiąc długo w stolicy francuzkiej, sfrancuziały cały przejęty ostatnich obyczajów nader w stroju i życiu domowym nader wykwintny. Po śmierci Ks. Lubomirskiego Marszałka W. koronnego, w r. 1783 Król mu ten urząd ofiarował, w którym pierwszy został przy urzędzie tej godności, ale w języku francuzkim Grand-Maître.

1791. Za drugiej wojny Szwedzkiej August II posiłkowany przez wojska rosyjskie pobił ~~na głowę~~ w Pawłowiku r. 1706. pod Kaliszem i Wsi Zawady wojska Szwedzkie, te razy trzymały stronę Leszczyńskiego, [illegible] Kalisz — W tej bitwie wzięty został w niewolę Generał Mardefeld dowódca wojska Szwedzkiego.

1792. Za dawnych czasów był we Wsi Mące pod Sieradzem klasztor Kanoników regularnych — Kazimierz Wielki przeniósł ich stamtąd do Kalisza w r. 1358. gdzie mieli sobie oddany bardzo starożytny kościół pod wezwaniem Św. Mikołaja dotąd istniejący —

1793. We Wsi Kawnicy położonej Konina znajduje się kościół parafialny z ciosowego kamienia wzniesiony jak się zdaje od Piotra Dunina za panowania Bolesława. Wspominany w pierwszej połowie 12° wieku — i tu pierwsza [illegible] być mogła. — Znakomity ten mąż będąc [illegible] Wojewody Kaliskiego [illegible] zaprowadził porządek w administracyi [illegible] Kraju i w utrzymaniu dróg publicznych wyjednał w Koninie obok [illegible] z napisem łacińskim dotąd trwającym, iż między temi dwoma miastami jest połowa drogi (obacz Starożytna Polska tom 1. str: 252)

1794. Przeszło (obacz Not: 1793) oznaczone są drogi Krzyżami wyjątkami z granitu, z których jeden dotąd stoi.

...at skład w 12. wieku pod wsią Lichen należącą do dóbr Gosławskich, krakow Wmielunk[illegible]

795. Pieskowa Skała, ta piękna okolica, tak nazwana Szwajcarya polska (dawnych polskie)
[illegible] miała [illegible] przyzwoity lokale dla przyjęć zwiedzających ją osób. [illegible]
1853. w [illegible] [illegible] zwanym [illegible] [illegible] wstał hotel
[illegible] osoby zwiedzające Pieskową Skałę znaleźć mogą [illegible] wygody jak w zagranicznych hotelach –

796. Po wielkich deszczach i stopnieniu śniegu Wisła i San wezbrane zalewają wsie w Gubernii położone: Chwałowice, Orzechów, Witkowice, Ostrowek, Popowice i Grądy – [illegible] które wsie leżą najniżej (w tutejszym kraju)

797. Wacław Jurakowski [illegible] dóbr Więcławice w Pow. Lipnowskim w r. 1853 (podniósł się) [illegible] i [illegible] o piękne [illegible] koni [illegible] i [illegible] ich rozmnażaniem – Obok ogierów rasowych angielskich, arabskich i klaczy meklenburskich [illegible] on w r. 1853 w Więcławicach [illegible] różnych [illegible] [illegible] koni –

798 Staraniem Naczelnika powiatu Lipnowskiego [illegible] [illegible] w Mołdynie [illegible] w r. 1853 stado [illegible] koni.

799. dobra Połoczna w Powiecie Radomskim mają rozległości przeszło 300. włok [illegible] gruntach po wyższej części [illegible] których położenie [illegible] [illegible] – W liczbie tej rozległości lasy budulcowe i opałowe [illegible] w r. 1853 włok 180. – Oprócz [illegible] mają 2. wielkie stawy – Do dóbr Połoczna należały w 1853 [illegible] folwarki, trzy wsie i 2 kolonie [illegible] z 30. [illegible] z 48. [illegible] młyn wodny i tartak –

800 [illegible] Blanowice dobra w [illegible] korzystnej pod względem przemysłowym położone nad koleją żelazną, [illegible] od przystanku Zawiercie, w parafii [illegible] pow. Olkuskim o mil 3. od granicy Śląska pruskiego, między miastami Pilicą i Żarkami, składające się z dwóch wsi i dwóch [illegible] folwarków, Blanowice i Piecki mające rozległości włok 61. miary nowopols. a w tej przestrzeni 17. włok lasu – położone w dobrej [illegible] przy [illegible] i dobrej [illegible] [illegible] (ludności przeszło 800 dusz 1853) mające kamień wapienny, węgle kamienne i rudę żelazną – były w r. 1853 z wolnej ręki do sprzedania – wiadomość u [illegible] nad [illegible] przy [illegible] zawiercie

801 dobra ziemskie o 5. wiorst od miasta Radomska odległe, mające rozległości włok 56 now: pol: były w r. 1853 do sprzedania z wolnej ręki pod [illegible] [illegible] warunkami dla nabywcy – Bliższa wiadomość u rejenta Browskiego [illegible] oraz u rejenta [illegible] w Radomsku –

802. Jan hrabia Potocki znany uczony wędrownik i badacz historyi – w r. 1784 odbył podróż do Turcyi, w 1791. był w Afryce, w r. 1795. wyprawił [illegible] Słowiańskich w Niemczech [illegible], w 1810 r. udał się z poselstwem rosyjskiem przez Syberyę do Chin. Zakończył życie w dobrach swoich w Gubernii Podolskiej 1815 r. – Dokładną wiadomość o życiu i [illegible] ważnych dla historyi Słowian dziełach hr. Jana Potockiego podał [illegible] Białystok, w wiadomościach i [illegible] naukowych, wydanych w Wilnie –

803 dobra ziemskie Sycyna i Wólka Sycyńska w powiecie Radomskim pod [illegible] leżące były w r. 1853 z wolnej ręki do sprzedania. Dobra te w grunta urodzajnych ze spadem [illegible] mają ogólnej rozległości (nie licząc [illegible]) włok nowopol. 144. [illegible] 11 pr: 155 a w tem tak dworskich mórg: 415.

-lasu sosnowego i innego na budowle, opał i porządek gospodarstwa nr: 1289 -
wymienia się w nich również oziminy około korcy 220 i tyleż jarzyny [illegible]
pod wodą bieżącą i zastawką, dom mieszkalny drewniany [illegible] gontem kryty o
7 pokojach z spiżarnią i piwnicą murowaną, budowle gospodarskie potrzebne
wpół murowane [illegible] szacunek ogólny wynosi przeszło 5000 Rs. Bliższą zaś wia-
domość w Muzeum [illegible] w Warszawie [illegible] Nr. 497.

1804. Łódź co do obszerności i ludności swojej zajmuje dziś jedno z najznakomitszych
miejsc po Warszawie; rozłożone na przestrzeni przeszło 5ciu wiorstowej, liczy do 20000
mieszkańców, a głównym czynnikiem ruchu, głównym działaniem rozwoju i powiększe-
nia miasta - jest przemysł. Nadto Łódź jest niejako jedynem tu zjawiskiem szyb-
kiego wzrostu; przed 32 laty założone zostało tylko o [illegible] miejscu z 700. mieszkań-
cami, ukrytej w lasach Łęczyckiej ziemi: dziś znajdujemy miasto z ludnością o 30
razy większą, produkujące obecnie w swoich fabrykach wyroby wartości 1800,000. Rs.
Przytem sam typ miasta pod napływem ludności niemieckiej i przy przeważaniu od
dziedzictwa fabrycznego życia, przedstawia nowy i wyłącznie odrębny się obraz na
świecie [illegible] naszem. - P. Oskar Flatt wydał w r. 1853. rejonowy opis M: Łodzi, pod
względem historycznym, statystycznym i przemysłowym z rycinami wyobrażającemi:
1. widok ratusza i kościoła ewangelickiego; 2/ kościół katolicki; 3/ zakłady fabryczne
Ludwika Gejer; 4/ zakłady Jakóba Peters; 5/ fabryki Grohmana; 6./ fabryki Moesa;
7./ fabryki Leplera; 8./ park miejski.

1805. Dobra Dąbrowa - 2. mile od stacyi [illegible] -

1806. Bug [illegible] zwrotu swego [illegible] źródła swego [illegible] we
wsi [illegible] w Złoczowskiem i przechodzi zaraz w Królestwo w Żółkiewskiem
i [illegible] kilka [illegible] do Wisły.

1807. Jan na środku u wsi [illegible] w Galicyi, łączy się z Wisłą niżej wsi Dą-
browa [illegible] Sandomierz. [illegible] N: 1796

1808. Rutka Marwnicka ze wszystkiemi do niej należącemi wsiami, dobra
[illegible] Maryana Ciesz[illegible] (- [illegible]) [illegible] chodzi
[illegible] w 1853 [illegible] pod tytułem [illegible]) z [illegible]
[illegible] tenże Maryan Cieszewski [illegible] Narbuttowie. Ignacem
[illegible], prawem dziedzicznem i nieodwołalnem, dla nich i dla ich po-
tomków, jako się zwierzchem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nie [illegible] dobrami temi i [illegible] się [illegible]
[illegible] się [illegible] każde z nich [illegible] na swoją część, [illegible] pra-
wem [illegible] i [illegible] w pierwszej połowie 19.

1809. Jaworów [illegible] Hieronim [illegible] w pierwszej połowie 19o wieku. a [illegible]
połowie tego wieku - Należały dawniej do [illegible] w 1798 - [illegible]
[illegible] - Teraz w r. 1829 [illegible] ślady dawnej [illegible] - [illegible]
[illegible] - [illegible] Kurjer prac 1815.

1810 Maryan Cieszewski urodził się w Rutce Marwnickiej [illegible] rodzi-
cy. - Tam też znajduje się [illegible] Maryana - w r. 1849 [illegible]
w Jaworowie - ([illegible]) [illegible]

1811. Ossoliński Józef Maksymilian hrabia z Tęczyna [illegible]
[illegible] marszałek koronny królestwa Galicyi, Komandor Orderu S. Stefana
[illegible] sięga aż [illegible]

1812 [illegible] ale [illegible] za [illegible] wody i [illegible] na których [illegible]
od Tarnogóry i [illegible] Komarów [illegible] i [illegible] do Gdańska. - Był [illegible]
[illegible] p. Andrzeja hr. Zamoyskiego [illegible] się tam [illegible] Romanówka
[illegible] planów tej bogatej i urodzajnej okolicy. -

1813. W Niwiskach [illegible] w Mazowieckim jest kościół [illegible] pani Ossolińskich

1814. W [illegible] dziele Samuela Bogumiła Linde, owoc nadzwyczajnej wielkiej mądre obmyślonego planu dokonanej pracy, tak nadzwyczajnej, iż nawet powątpiewano czy była dziełem jednego człowieka [illegible] była nim [illegible] – [illegible] (zostało [illegible] było mało w r. 1853 wydrukowane nakładem zakładu imienia Ossolińskich – 143)
Linde wykonał [illegible] [illegible] wspaniałe [illegible], z którego już [illegible] korzystać nauki krajowe [illegible]

1815. O tym Kasztelanie z Jaworowa Stanisławie N: N z garbatym mówi [illegible] że był najmniejszy człowiek, najlepszy syn, pan, ale go nie [illegible] co do ciała był stworzony, był [illegible] [illegible] przez co [illegible] nie mało cierpiała, a nawet [illegible] tej nieszczęśliwej kobiety [illegible] na [illegible], a gdy ją odprowadzano do grobu [illegible] brata z [illegible] i [illegible] – Tak [illegible] się po różnych miejscach przez lat 15. i umarł około r. 1846.–
Jaworów był dawniej [illegible], dziś [illegible] też [illegible] była [illegible] – Dziś [illegible] tylko [illegible] – Przy pałacu jest ogród wielki mający piękne i starożytne aleje – jest także i kościół. –
[illegible] kupił te dobra w r. 1849 za summę złp. 350000 a wszystko [illegible] które się w domu znajdowały [illegible] 200,000 złp. – [illegible] piękna [illegible] się [illegible] i [illegible] utrzymać.

1816. Kazimierz Nestor Sapieha generał artylerji W. X. Litew: i marszałek konfederacji Litewskiej w Seymie którego był Marszałkiem koronnym Stanisław Małachowski [illegible] koronny – Był synem Jana Wojewodzica Mścisławskiego (Xiąż. Sapiehy) i Elżbiety z domu Branickiej rozwiedzionej z Janem Xiąż. Sapiehą wojewodzicem Smoleńskim.

1817. W Oporowie jest [illegible] [illegible] podróżował po Włoszech, Francji, Anglii i Niemczech. –

1818. Kilkomilowe pasmo gór Święto Krzyskich czyli Łysogór w Gub: Radomskiej [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ góry te otrzymały nazwę od kościoła z klasztorem Benedyktynów, fundacji Bolesława Chrobrego około 1008. r. gdzie [illegible] Chrystusa Pana [illegible] – Łysa, Łysica czyli Święto Krzyska góra której szczyt wznosi się na 1920 stóp paryskich nad poziom morza Baltyckiego, ważną grała rolę w zabobonach ludu naszego, jako miejsce zgromadzenia czarownic i złych duchów. – Znane jest powszechnie przysłowie: Czarownica z Łysej góry.

1819. Jerzy Ossoliński [illegible] podkanclerzy Rzpltej, za Zygmunta III [illegible] wysłany do [illegible] Cesarstwa. Onto [illegible] z [illegible] charakterem, przyprowadził sprawę [illegible] ostatecznie [illegible] Polaków –

1820. [illegible] rezydent króla polskiego przy dworze Paryskim. – Władysław IV dla ukończenia wojny którą [illegible] 30 letnią zwano, po kilkakroć [illegible] swoje pośrednictwo – w r. 1636 przez Jana Zawadzkiego, w r. 1644 przez [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] przyjęcie propozycji kardynałowi Mazarynowi [illegible] ~~[illegible]~~ spodziewano –

21. [illegible] Karola [illegible] ([illegible]) przedstawił w [illegible] Henryk [illegible] w [illegible] i Listopadzie – [illegible] w [illegible] r. 1853 [illegible]

autor opisał mistrzowsko: Chatkę albańską czyli: Sioło alba, przez Radziwiłła [illegible]
[illegible], zamieszkałe przez [illegible] zamożnych obywateli, opisuje [illegible]
i [illegible] stopni, w którym [illegible] sztuka [illegible] sprawiająca [illegible]
i w którym autor księgi był Mistrzem. — Dalej opisał autor [illegible] Radziwiłła, gdy z
całą rodziną z oddziałem wojska w Preszowie na Węgrzech przez lat 6. za pozwoleniem
Cesarzowej Maryi Teresy: [illegible] syna [illegible] — Tam też umarła [illegible]. —
Powróciwszy z Węgier z orszakiem dworu, w Warszawie od Króla Stanisława Augusta
mile był przyjęty, przez kilka tygodni zatrzymany; na sejmie pierwsze miejsce i głos [illegible]
Potem Król Stanisław odwiedził Xcia Radziwiłła w Nieświeżu, i w Albie. — Opisy te
czerpane są po większej części z ~~[illegible]~~ autentycznych pism, w archiwum [illegible]
utrzymanych —

1822: Komedya [illegible]: hr. Fredry „Damy i huzary" przetłomaczona została w 1853
na język czeski przez Franciszka Volak —

1823. W [illegible] i [illegible] prawnego terminu, w urzędzie
[illegible] Wileńskiego [illegible] Marszałka [illegible] — Szambelan dworu [illegible]
Radca Stanu Fran: Xawery Rostowski [illegible] Kawalerem orderu [illegible] 2 kl.
[illegible]

1824. Już przestajemy się dziwić płodności Kraszewskiego, raz jawnej i tysiące razy po-
wtórzonej. — Są jednak krytycy, którzy nie radzi widzą tę płodność, [illegible] do [illegible]
ją biorą. — Jedną z głównych zalet talentu Kraszewskiego jest różnostronność, czyli zdolność [illegible]

1825. Kiedy w r. 1390 Polacy przez Krzyżaków w Wilnie oblężeni [illegible] z nimi [illegible]
mężny odpór, i do tego przyszło że z murów tego grodu [illegible],
się i [illegible], [illegible] i Polacy [illegible] się na [illegible], a [illegible]
[illegible], Cesarza Wacława [illegible]. — Najznaczniejsi z Polaków: Jan
[illegible] Dobrzyński, Mikołaj z Wyszmuntowa, Jan ze Żdżarowa
i Jarosław [illegible] przybyli do Pragi; ale Cesarz [illegible] do [illegible]
[illegible] (Długosz) [illegible]

1826. W r. 1397. Witold [illegible] wyprawy na Rusi, zwrócił się [illegible] Tatarów, [illegible]
o przyjaźń ku Witoldowi. — W tej wyprawie dostało się kilka [illegible] Tatarskich w niewolę
[illegible] Królowi Polskiemu i co osiedli w Polsce, [illegible]
chrzest; większa liczba została w Litwie. — Gdy ich Witold [illegible] obyczajów
[illegible], zobowiązał ich tylko stawienia na wojnę; [illegible] ani do odmiany
wiary, ani do [illegible] obrządkach. Było to, [illegible]
[illegible] wszystkich Rusinów. Takiej też [illegible]
[illegible], w którym nie już jeńcy i niewolni, ale jak [illegible]
[illegible] w Wileńskim, w Trockim, Lidzkim, Nowogródzkim, Oszmiańskim, Brzeskim
na Wołyniu i w Zapuszczańskim (Narbutt i Kraszewski)
Nie wszystkie wszakże osady ~~Tatarów~~ z tych brańców wojennych pochodzić się zdają. —
Mamy ślady że dobrowolnie osiadali na Litwie, już jako [illegible] na wojnę
[illegible], a potem [illegible], [illegible] w Kraju; już jako [illegible]
[illegible] do Litwy.

1827. W r. 1397. zmarło ~~[illegible]~~ z Księciem Mazowieckim Ziemowitem, [illegible]
nie ~~[illegible]~~ [illegible] pierwszy, [illegible] Płońsk'a nad Narwią (Płońsk nie leży
nad Narwią ale [illegible] Płonka w [illegible] ?)
Było to pierwsze [illegible] wojny i [illegible]
[illegible]. (Kraszewski [illegible] Witolda

828 Kiedy w r. 1398 między Prusami a Litwą oznaczono stałą granicę przyszło do sporu na ten punkt że ilekroć Lipa Ziemowit lub ciąg następna okazały wierne, z tej strony tej winna była oznaczona granica miało ukarania [illegible] ludzi (Kraszewskiego Litwa za Witolda) Potem tamy dla W: Mistrza do ciąg ujęcia dozwolone nad Szeszuppą i Bobrem 1414

829 Mikołaj Kurowski Biskup Kujawski który w r. 1401. Król Władysław Jagiełło wysłał z Ziemowitem Xięciem Mazowieckim do Pruss dla ~~[illegible]~~ traktowania o pokój z Krzyżakami — gdy jednak Krzyżacy ~~okazali się nieskłonni~~ w sposób dumny i obrażający z posłami się obeszli, że odjechali z utrzymaniem ~~[illegible]~~ zrywając umowę.

830. Kiedy w r. z poselstwem r. 1410 w Pradze Czeskiej rozwięzać się miały dzieło sędziowskie Króla Czeskiego sprawy Zakonu (Krzyżackiego) z Polską Litwą i Mazowszem, przybyli tam posłowie przemowić z Polski: Albert Jastrzębiec biskup Poznański, Zbigniew z Brzezia Marszałek koronny, Wojewody z Granowa Kasztelan Nakielski, Andrzej z Brochocic [illegible] Brochocina Podkomorzy Wielkopolski i Dunin ze Skrzynna [illegible] [illegible] z [illegible] i od Mazowsza Sobor, Rogala z Sapachowa i Płocka

831. W r. 1410. zebrało się wojsko polskie pod Wolborzem z którem Władysław Jagiełło ruszył na Krzyżaków

832. Kiedy w r. 1410 Król Jagiełło wyruszył na Krzyżaków z wojskiem pod Wolborzem zebranem, w Kozłowie nad Brzezą, nadbiegł pod Witoldów, oznajmując iż on z Litwą i Tatarami przeszedł Narew i prowadzi z tatarami chorągwie pod [illegible] ~~w przypadek~~ ~~wypadek~~ i z Kozłowa udał się Władysław Jagiełło do Czerwińska gdzie urządzone były mosty na łodziach i uczyniono przeprawę przez Wisłę — Tu wszystkie ~~pr~~ przemówione wiary i wojsko prawie całe — w Czerwińsku po odprawieniu i umbo[illegible] dla Króla Jakób biskup Płocki miał do wojska przemowę po polsku dowodzącą słuszności sprawy Polaków i konieczności przedsięwziętej wojny. (Kraszewskiego Litwa za Witolda:) Z Czerwińska poszedł Władysław do Zochowa (w Par. Płockiem par. góra) gdzie doniesiono mu o pobiciu Krzyżaków pod [illegible] który to pomyślny wypadek za wróżbę wojsko uważało zwycięstwa nabierając — Z Zochowa w przeciągu [illegible] król szedł już nie tęgach przez [illegible], a odtąd szybko obozowe rozbijano [illegible]

833. wieś Skrzyńsk w Par. Pułtuskiem, 6. m. od Warszawy przy [illegible] i nad [illegible] Narwią położona, mająca rozległości włók now: pol: 28. w tej borów włók 6 1/2 [illegible] [illegible] włók 8. — w tej wsi jest [illegible] — (do sprzedania w 1853 r.

834. Dobra Dalesowice w Par. Opoczyńskim o 4 1/2 mile od stacyi drogi żelaznej w Piotrkowie a o milę od M: Opoczna położone, obejmujące rozległości włók 50. Nabył [illegible] w r. 1853. było włók 9. lasu w głębi [illegible] (do sprzedania w 1853) [illegible] Kraszewski, [illegible] do r. 1854 [illegible] [illegible] [illegible] — Było to niegdyś dziedzictwo Antoniego Szuckiego który je nabył przed r. 1829. za summę złp: 85200 —

835. Kiedy w r. 1410. Król Jagiełło przeprawiwszy się z wojskiem przez Wisłę pod Czerwińskiem ruszył na Krzyżaków przybył dnia 7. ~~do~~ Lipca do Bydzierza nad Wkrą — Ziemia Zawkrzeńska do Ziemowita Xię: Mazowieckiego która [illegible] Krzyżakom (Krzyżackim) był zastawiona od szlachty przez [illegible] Krzyżakom, ziemi był [illegible] o skrzydle [illegible] które z wojska [illegible] [illegible] Tatarzy, zwijające się już na nieprzyjacielskiej ziemi, po zwycięsko-wojskowe łupy przywłaszczali sobie, lecz wyrażając i w niewolę zabierać. W Mławie, gdzie ~~[illegible]~~ z Płońska przybyli, a Krzyżacy mordy i rabunki ~~[illegible]~~ i [illegible] nękali — Król przymusił Tatarów przykładnie ~~karać~~ i [illegible] Gawrońskie [illegible] (~~[illegible]~~) — Z ~~Bydzierza~~ Król i Witold [illegible] 9 lipca w ziemię nieprzyjacielską a uszedłszy mil [illegible], równego miejsca wystąpiło na przeciwne pole, gdzie [illegible] raz 82. chorągwie rozwinięto można się za Trawkę — Wiedząc to przeciwnicy — Król Jagiełło wezwał Boga na świadectwo że nie wyprawa [illegible] [illegible] lecz obroną [illegible] a wtedy bratu przyniósł z zapałem do zbrojnego wojska — ~~[illegible]~~

wspólnie dni ~~[illegible]~~ potem udrzył na Krzyżaków i odniósł owo pamiętne zwycięstwo pod Grunwaldem (Stryjon)

1836. ~~Zyndram~~ Po wyprawie wojennej na Krzyżaków w r. 1410. Zyndram Maszkowski dowodzący [illegible] wiele zwycięstwo nad Morawianami i Czechami; nie wielki wzrostem ale odważny i roztropny, wsławił się tym nieśmiertelnym zwycięstwem — a w bitwie pod Grunwaldem objął dowództwo nad całem wojskiem polskiem, a wespół nad litewskiem

1837. Trojan z Krasnego Stawu i Jan Grunwald z Tarczyna pisarz Króla Władysława Jagiełły, oba ~~[illegible]~~ pisarzy rodem i zasługami dobre [illegible] rozumny [illegible] w wyprawie wojennej na Krzyżaków w r. 1410. ~~[illegible]~~ [illegible] stali; a przyszło [illegible] obozowisk i drogi, [illegible] przypisano było do niej —

1838 - W pamiętnej bitwie z Krzyżakami pod Grunwaldem dnia 15 Lipca 1410. stawiony 50 polskich rozwinęło się chorągwi — ~~[illegible]~~ ~~wielka~~ chorągiew Krakowska, osłoniona ~~[illegible]~~ najdzielniejszym, wprawnym, starym i walecznym rycerstwem, odznaczała się liczbą i doborem, dowodził nią Zyndram Maszkowski, a na czele jej stali ~~[illegible]~~ sławniejsi rycerze w liczbie dwunastu: Zawisza Czarny z Garbowa herbu Sulima, Florjan z Korytnicy (h. Jelita) Domarad z Kobylan (Grzymała) Skarbek z Góry (Habdank) Paweł Złodziej z Biskupic (Nieczuja) Jan Warszewicki (Kotwicz) Stanisław z Charbinowic (Sulima) i Jan z Targowiska ... chorągiew gończą wiódł Andrzej Brochocki Ogończyk, na czele jej było wielu wprawnych rycerzy dowodzących oddziałami; trzecią chorągiew Nadworną wiódł Ziołek z Ziełechowa i Jan ze Sprowy Odrowąż

1839 ~~[illegible]~~ Jedwabnictwo w kraju naszym coraz więcej nabiera znaczenia — W wielu miejscach, założono u nas obszerne plantacje morwy, które ~~[illegible]~~ korzyść dla wszystkich [illegible] nie [illegible] rozwija się jedwabnictwem utrzymuje się — [illegible] z [illegible] w chodowanie morwy a zatem i jedwabnictwo u nas [illegible] wzrośnie, byleby z umysłem i zamiłowaniem do tego przedmiotu przykładano. — W samej tylko gubernii Warszawskiej roku 1853 na [illegible] rodowych i prywatnych pod plantacją morwy 102 z których [illegible] i ważniejsze są: w gminie Władysławskim w Służewie i Osiec w pow. Grodziskim w [illegible] Pani Lubiszy i Tarnowie p. Bardzińskiego; w pow. Rawskim w Skierniewicach i Studziance: w pow. Warszawskim w folwarku Zastawienicynie i w Pani Jezierskiej i w pow. Mszczonowskim

1840. Ze wszystkich Pisarzów polskich opowiadających pierwotne dzieje narodu najdawniejszym jest Wincenty Kadłubek naprzód biskup Krakowski, potem zakonnik cystersów w Jędrzejowie.

1841 we wsi Gomolinie w okr. Piotrk. o milę od starej kolei żelaznej Piotrkowa rozpoczęła się kolej ... w dniu 15 Czerwca na wszystkie cmentarze, [illegible] 1200 ... 50 — [illegible] 60 — [illegible] 30 — jałowizny, [illegible], wozy, bryczki, pługi, meble, [illegible] Machowskiej (z powodu [illegible] [illegible])

1842. we wsi Gałkowie w pow. [illegible] pod m. [illegible] (przedtem [illegible] Piotrkowskiego) przyszła [illegible] 1853 fabryka płaszczy — [illegible] [illegible] wyrób [illegible] [illegible] sztuk po koszcie 30 złp ([illegible] [illegible] [illegible])

1843. Po zwycięstwem wszystkim nad Krzyżakami pod Grunwaldem i [illegible] z nim [illegible] Kazimierz Ks. Marcinek [illegible] Zalecko dane w zarząd zakonników

144. Zimy w r. 1414 z powodu Polaky niemogąc przedłożyć zawieszenie pod Brodnicą ... przyjęto się do Cesarza Zygmunta i było papieskie przyłożyło pod Brodnicą ... zawieszenie broni, obie strony zgodziły się oddać spór ... Papieża, Króla, Wielki ... w sprawie ... wydał dekret ... [illegible] znajdował się Janusz z Tuliszkowa ... Kaliski i zamku Czarny ...

145. [illegible] w czasie wojny Polaków z Krzyżakami ... roku 1415 pod ... z Mistrzem Jofflaczen(?) ... Tork który w ... na ... zajechał na Ortoś i Murzynowo. – Mistrz ... na ... traktat o pokoju z Witoldem W. Xięciem Litew. i ... Murzynowa ... Nov: 1414.

146. [illegible] W r. 1417 ... Arcybiskup ... biskup wileński z ... Konstancyjskiego ... do Wilna ... Władysław Jagiełło ... Witolda w Grodnie ... w 1418 ... na Węgry ... Krzyżacy ... Król Władysław ... Janowie ... 50 ... Witolda ... Grodna ...

147. – W r. 1425 na zjeździe w Grodnie ... spór z Krzyżakami ... w Łucku ... Witold W.X. Litewski ... Król Jagiełło ...

148. W r. 1430 ... w Wilnie ... Witold W.X. ... Króla Jagiełły ... Król ... koronacji ...

149. ... w r. 1430 Witold W.X. Litewski ... Władysław Jagiełło ... Cesarz Zygmunt ... 16. ... Polaky i Król ... Witolda ... Jan Czarnkowski ... z ... Prusa z ... na ...

... 1852 ... [illegible]

i [illegible] potrzeba, by oczyścić tę gałęź przemysłu dla u nas zapomnianą, a jeśli
[illegible] do pracy [illegible], [illegible] znowu bez [illegible] wielkich przypadków każdy
marmur [illegible] różnych kolorów: czarny, czerwony, jasny, z robaczkowatymi
żyłkami w różnych odmianach. —
1851. Zygmunt Kaczkowski Galicyanin pisze od lat kilku (przed 1853) powieści z
wielkim talentem i stanął już w rzędzie najznakomitszych powieściopisarzy polskich.
1852. Dobra Glinek w okręgu Łowickim o cztery mile od szossy przed
miastem 8 sierpnia, jadąc do [illegible] za lat 3. — [illegible] w [illegible] pod
Num: 572/3
1853. folwark Grajewo w Okr: Biebrzańskim przy trakcie bitym o m: 8. od
Łomży a 10 od M: gub: Suwałk — mający gruntu około 800 morg: [illegible]
pola żytniego [illegible] [illegible] 500 [illegible] — gorzelnia — browar — [illegible]
[illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] do wydzierżawienia.)
Tamże w Dn. 20. Czerwca [illegible] [illegible] [illegible] ruchomości i [illegible]
[illegible].
1854. W dobrach Izdebnowskich [illegible] Hr: Potockiego jest nowo założona
fabryka i rafinerya cukru — wyrabiająca rocznie 400 do 500 [illegible] [illegible].
1855. O cztery mile od M: Kazimierza we wsi Bieniszewo [illegible] właśnie na miejscu
gdzie mieszkało w r. 1004. w rozlicznej wonności puszczy pięciu braci Polaków, którzy
[illegible] pokorniej i zaślubiając o rozkrzewieniu świętej wiary chrześcijan, sławnych
swych śmiercią, i [illegible] [illegible] [illegible] zawsze przechowanej
Wojciech Radziejowski Kasztelan Inowłocławski, ufundował na ich cześć w r.
1640. kościół i klasztor Kamedułów, by i tamci poświęcili się ciszy pustelniczej
pod regułą św. Romualda ten rys — klasztor ten przetrwał w 18. wieku aż leży
i nazwany został Bieniszewo. — (Starożytna Polska.)
1856. Chełmża przeszedł na początku 17. wieku od Mazowieckich do rodziny Myszkow-
skich a [illegible] trzeci [illegible] [illegible] [illegible] też otrzymali przywilej
braci Czeskich — Po Myszkowskich [illegible] te dobra około r. 1620. Lipscy a [illegible]
właśnie w tym czasie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (Ochm. dalej [illegible]
Jędrzeja Lipskiego biskupa który [illegible] [illegible] [illegible]) Zobacz: 1857
1857. Jędrzej Lipski, biskup Włocławski i Pomorski, a później Krakowski,
[illegible] [illegible] M: Chełmża (który Lipscy po Myszkowskich około r. 1620 nabyli)
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] kollegiatę na kępie w [illegible]
[illegible] — [illegible] to fundacyą Zygm: III w r. 1629. potwierdził — [illegible]
[illegible] tej [illegible] kollegiaty [illegible] [illegible] [illegible] z rodziny Lip-
skich [illegible] Grabie — Tenże sam Jędrzej Lipski [illegible] [illegible] w Chełmży
między 1623 a 1631. klasztor i kościół reformatów — (Starożytna Polska.)
1858. Tamże Rafał z Leszna Generał Wielkopolski, znakomity przywódca Braci
Czeskich Leszczyński [illegible] w 1507 zamek w [illegible] [illegible]
[illegible].
1859. Borkowicz Maciej, Wojewoda Poznański głośny z bogactw i [illegible]
[illegible] a potem z rozbojów. — Gdy Król Kazimierz [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] ale schwytany na [illegible]
skazany, zaś [illegible]

860. Stanisław Przyjemski podejmował króla w zamku swoim w Kórniku (X. Poznań) powracającego z Gdańska r. 1623. Zygmunta III. z synem Władysławem

861. [illegible] Zwoleń (leżąc w [illegible] wsi jak się wyraża Bronikowski) sławna w dziejach narodowych jest, bo elekcye królów polskich, a z czego pamiętną bitwą została te dni, która rozstrzygnęła losy powstania polskiego z r. 1830. bo otworzyła bramy zwycięzcom do stolicy kraju, głównego ogniska [illegible] powstania. — Tu były [illegible] pola elekcyjne na których się [illegible] szlachty i rycerstwa polskiego przy [illegible] wybierać monarchy [illegible] [illegible] zawłaszcza [illegible] kiedy [illegible], Szopa zwana gdzie się zgromadzał Senat w czasie [illegible] [illegible]

162. Sebastyan Fabian Klonowicz (Sulmiricensis) poeta wczesnego wieku swego przezwany [illegible] naszym, urodził się w r. 1551. w Sulmierzycach (dziś w rejencyi Poznańskiej) porównywano go z Owidyuszem, dla wdzięku i [illegible] stylu wiersza łacińskiego.

163. [illegible] Józef Potocki W.[illegible] Kijowski stronnik króla Stanisława Leszczyńskiego w drugiej wojnie Szwedzkiej po [illegible] pod Połtawą, [illegible] się przed silniejszym nieprzyjacielem, w [illegible] [illegible] który [illegible] gdzie się Karol XII. schronił [illegible] zwodził pod Oczakowem przez Jenerała Golcą — Po [illegible] [illegible] [illegible] opanowali zamek, a Potocki stracił wiele taborów w [illegible] [illegible] do Sląska gdzie mu się więcej [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] w [illegible] (Pamiętniki Oczakowa: [illegible] polskich)

164. August Xżę Sułkowski pierwszym był Wojewodą Gnieźnieńskim [illegible] w r. 1768. Powiat Gnieźnieński [illegible] [illegible] Województwa Kaliskiego [illegible] wchodził do tego Województwa — a pierwszym Wojewodą został [illegible] X. August Sułkowski.

165. Bugaj [illegible] wody pod M: Piotrkowem. W drugiej wojnie Szwedzkiej Stanisław Szczawiński [illegible] Koronny, na czele kilku chorągwi wraz z [illegible] [illegible] napadłszy na tym [illegible], we Wrześniu r. 1702 na oddział Szwedów [illegible] go i 6 wozów bogatemi [illegible] [illegible] odebrał (Historya [illegible] w Nordbergu [illegible] i [illegible]) [illegible] 1867

166. Jerzy Denhoff [illegible] Kustosz Poznański a [illegible] proboszcz Piotrkowski, potem Biskup Krakowski. — On to fundował r. 1677. Jezuitów w M: Piotrkowie

167. Opodal od miasta Piotrkowa w miejscu [illegible] [illegible] stąd podał [illegible] królów polskich Bugaj zwany (czy to [illegible] gdzie [illegible]?) [illegible] ale [illegible] budowy gdzie [illegible] [illegible] dla [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (Starożytna polska. Lip. Bal.) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

168. Jan Łaski mąż sławny który [illegible] [illegible] i [illegible] nauką nad wszystkich [illegible] człowiekiem w kraju, [illegible] ułożył w jeden statut za Alexandra prawa którymi [illegible] Radomskim r. 1505 potwierdzone i ogłoszone — On to fundował w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Kollegiata

169. Inny Jan Łaski synowiec (Arcybiskupa Jana) dziekan Gnieźnieński, a potem [illegible] [illegible] w Anglii reformy [illegible] —

1870. [illegible] przez i mnipewed [illegible] w 15 [illegible] Kopiec i Klasztor XX: Franciszkanów w Radzie [illegible] zakonników [illegible] przeniesiony, a [illegible] w r. 1543. na powrót sprowadzeni [illegible] że jedna [illegible] Długosz [illegible] w drewnianym budynku – Dopiero ze składek do [illegible] i własnym [illegible] Klasztorny Bartodzieje Franciszkanie wymurowali w r. – 37. klasztor z kościołem [illegible]

1871. Brzeźnica w Pałukach [illegible] pamiętna jest urodzeniem w r. 1415. Jana Długosza [illegible] najznakomitszego z naszych dziejopisów – Tymi czy był [illegible] (Prefectus) Jan Długosz [illegible] w r. 1476. Plebanem kościoła [illegible] [illegible] w [illegible] poczta [illegible]

1872. Stanisław Koniecpolski kasztelan krakowski hetman W. koron: zamierzając [illegible] swoje z [illegible] murowany [illegible] w r. 1644. wzniósł [illegible] w miejsce swojego [illegible] Koniecpole [illegible] Jan Koniecpolski [illegible] [illegible] potomek [illegible] Jezuickie [illegible] –

1873. Jan Przebendski i Ludwik Pociej Podskarbi W. Lit: stronnicy Augusta II [illegible] pod Koniecpolem z 8000 wojska, napadnieni zostali przez Józefa Potockiego Wojewodę Kijowskiego hetmana W. koron: stronę Stanisława Leszczyńskiego [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pierwsze [illegible] J. Ksiąd [illegible] [illegible] 2000 ludzi było na pobojowisku a wielu [illegible] w [illegible] [illegible] 21 Listopada 1708.

1874. Stary-Koniecpol czyli Chrząstów ob. Starożytna polska B: L. V: 1. [illegible]

1875. zamek Żarnowiecki [illegible] nad r: Pilicą o 8. m: od Krakowa – Należał [illegible] za czasów Kazimierza Wielkiego i dawniej, do dóbr koronnych. – [illegible] nie był jednak z liczby [illegible] okazałych i obronnych zamków które wymurował Kazimierz a których [illegible] dziś przypominają [illegible] dobrego Króla – [illegible] budowli była Fameża [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Białej chorągwi [illegible] przydzielonym do niej [illegible] offiecyny [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] zamku [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] pod [illegible] św. Wojciecha – Kazimierz sprawiedliwy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Mazowsza [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Żarnowiec [illegible] [illegible] Miechowa i Pilicy. Z [illegible] przez lat blisko 15. [illegible] w [illegible] [illegible] Kazimierz Wiel: [illegible] Kazimierz Wielki i [illegible]

1876. [illegible] Ruda w ziemi Wieluńskiej położona, [illegible] w [illegible] [illegible] Kraju nie było, [illegible] Wieluń [illegible] była [illegible] Rudzką, Długosz w [illegible] czasach założony został w Wieluniu Zamek i stolica ziemi Rudzkiej [illegible] przeniesiona – [illegible], jak Długosz [illegible] [illegible] Wieluń w [illegible] przy najpiękniejszych [illegible] [illegible] z ziemi Rudy położony [illegible] na stolicę tej krainy, od Rudy [illegible] [illegible] [illegible] zaczęła [illegible] [illegible] był w Rudzie i kollegiata, gdy [illegible] w r. 1420. Mikołaj z [illegible] Arcybiskup Gnieźnieński z Wsi Rudy do [illegible] [illegible] [illegible] Wieluńskiego [illegible] [illegible]

77. W bliskości wsi Trzebarzowa pod M. Dziadoszycami widać cały rząd skał w [illegible] miejscu nagromadzonych które tradycya diabelskiemi zowie, utrzymując że te z pod Krakowa na rozkaz Twardowskiego przeniesione zostały (Starożytna [illegible]

78. Jan Jerzy Przebendowski Podskarbi W. Koronny, starosta Pucki, Kolskie, [illegible] i Lipn[illegible] [illegible] z Augusta II. który wznowił [illegible] Przebendowskich [illegible] 1712 Przebendowskiemu i żonie jego Małgorzacie Elżbiecie de Fleming staro[stwo] Grabowskie

79 Marcin Aswadowicz Stryjkowski archidyakon Żmudzki umarł się w [illegible]kowie r. 1587. (Obraz Starożytn. polski tom 1. st. 275

147

80. Zapis. Zawieprzyce wieś [illegible] Zamek Granowskich który [illegible] i [illegible] w [illegible] wszystkie od Sukcesor Jana Nepomucena Granowskiego [illegible] podpisy Alex: Borsikowskiemu [illegible] pod tytułem Zamek Zawieprzycki — Autor dodaje iż [illegible] nazwane od rzeki Wieprz [illegible] w Zawieprzycach [illegible] Zawieprzycki — [illegible] Jan [illegible] Granowski Kasztelan Lubelski i Chorąży Koronny [illegible] i [illegible] w [illegible] [illegible] ale [illegible] przy [illegible] Granowskiego [illegible] Granowskiego [illegible] obojej płci [illegible] i uważał ich jako [illegible] [illegible] zapadała przy [illegible] Kasztelan [illegible] w Lubelskiem [illegible] Zawieprzycach [illegible] który [illegible] w Wilanowie. — [illegible] Gra[nowski] [illegible]

[illegible] Jana Granowskiego [illegible] [illegible] r. 1707 [illegible] [illegible] r. 1725. [illegible] Granowskich [illegible] w zamkach, miastach i wsiach, [illegible] Tak [illegible] [illegible]

[illegible] Gruszewski [illegible] się w [illegible] z sobą [illegible]
gdy w pierwszych czasach [illegible] Jana Nepomucena Gruszewskiego [illegible] do [illegible]
[illegible] pod domem ego [illegible] oddaloną zostało a [illegible] pamięć [illegible]
[illegible] w majątkach spokrewnionych —
Sam zamek Zamieyskich [illegible] okazałe wznosi się [illegible] [illegible] gór [illegible]
[illegible] — Góra pod [illegible] [illegible] [illegible] ukopana aż do [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] dalej o [illegible]
[illegible] pod [illegible] [illegible] z [illegible] [illegible] się [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] — Z lewej strony zamku, tuż za [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] drzew, a dalej przy [illegible] [illegible] nie należy do [illegible] Zamo-
yskich, dobra na [illegible] [illegible] [illegible] położony, z [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] do [illegible] mała rzeka [illegible], że [illegible] na niej [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] się. — Tuż przy zamku [illegible] [illegible] (1827) [illegible]
[illegible] się dobrze utrzymywany ogród. W nim, dopiero w [illegible] czasach [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aż na równinę
[illegible], z [illegible] [illegible] trzy [illegible] pagórki [illegible] ręką usypane i [illegible]
[illegible] grobowców [illegible]: na jednym z nich stoi Kaplica [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] Co [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] się [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible]
[illegible] Alex. Brodowskiego pod tytułem Zamek Zamoyskich [illegible]
1828. [illegible]
1881. [illegible] Wilanowa [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible], z [illegible] [illegible]
[illegible] i [illegible] utrzymywane, a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] z [illegible] [illegible]
[illegible] — z Gazety (1883)
1882. [illegible] Xiążę Wiśniowiecki jeden z najmożniejszych panów litewskich i [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] własnym [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hetman. [illegible] i na [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] stoi [illegible] własnego [illegible] [illegible] [illegible]
1883. [illegible] [illegible] Jana Kazimierza [illegible] [illegible] na tron [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Polskę [illegible] [illegible], [illegible] Kazimierz [illegible] [illegible]
[illegible] się tę [illegible] od Polski [illegible], ale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] do siebie [illegible]
[illegible] [illegible] polskiemu, [illegible] [illegible], iż król Jana Kazimierza [illegible] z [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].
1884. Jerzy Lubomirski Marszałek W. i hetman polny koronny [illegible] w [illegible]
[illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] się Królowej, gdy ta [illegible] [illegible] [illegible]
na [illegible] [illegible] [illegible] Xcia D'Enghien, za co na [illegible] [illegible], i [illegible]
jako Majestatu i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
co [illegible] [illegible] do wojny domowej i do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] i dopiero po [illegible] [illegible] [illegible]
1666 pod Częstochową i [illegible] pod Mątwami (czy nie pomylono) nastąpiła ugoda
w Łęgonicach — (w Kurierze)

85. Podlesiem zowią tę wioskę bo ~~ta tutaj~~ [lasu] niegdyś bardzo dawno siedź być
lasów ogromny, ~~a tu~~ a przez co stawiano tę wioskę nazwano ją Podlesiem że to
były blisko od lasu.

86. Właściciel dóbr Morawica w Guber: Radomskiej na trakcie bitym Kielecko Buskim
12 wiorst od m: Kielc położonych nie dawno zamierza w r. 1853 założyć fabrykę wyrobów
[illegible], z kapitałem 15000 Rs. lub więcej jeżeli będzie tego potrzeba i związał przedsiębior
[illegible] chcą założyć czyto na własny rachunek czyli do współki z właścicielem tego rodzaju fabrykę — Obszerne lasy dębo-
we, miejsce, obfitość wody z spadkami rzeki Nidy, tańsze budowle, są korzystnemi
warunkami przy podobnym zakładzie pożądanemi, brak zaś dobrej garbarni w
tych stronach Guberni zapewnia odbyt na towar. (z Gazety 1853)

87. Dobra Stanin w Okręgu Łukowskim przy trakcie prowadzącym z Łukowa do
Garwolina były w r. 1853 do sprzedania z wolnej ręki. Dobra te mają ogółem prze-
strzeni miary nowopol: włók 88. morg: 26. a tego pod lasem morg: 712. pod grun
tami ornemi dworskiemi i łąkami morg: 1197. prętów: 201. [illegible] włościańskiemi
[illegible] — Dobra te posiadają kościół paraf: 2 młyny, stawów 2, i 2 sadzawki rybne
[illegible] odbędzie się na gruncie dóbr d: 20. Czerwca 1853 przy kupnie dóbr można
nabyć wszelki inwentarz żywy i martwy

88. Majątek Dziewicze w Pow: Kalwaryjskim nabyty (w 1853) do familii Giejsztorów

89. W Olechowie na gruncie dóbr Łazisk (w Pow: Stanisławow:) będących własnością (w 1853) Maurycego
[illegible] z Hrab: Jezierskich Scipionowie założoną została przez współkę akcyonaryuszów
[illegible] papiernia jedna z największych dziś u nas istniejących — Leży o mil [illegible] od Drugi
[illegible] Brzeska Litewsk[iego] a 6 mil od Warszawy — W dniu 29. Maja roku 1853 odbyło się
uroczyste puszczenie w ruch nowej maszyny do robienia papieru bez końca

90. Michał Gliński Kniaź Ruski w Litwie za czasów Alexandra i Zygm: I. pan przemożny
nie zmiernie odważny a zręczny i dowcipny — Tym ostatniemi czasy opatrzył był — stało z Króla
Alexandra, że co on chciał tylko Król rozkazywał — Za co to [illegible] Król odebrał Zabrzezin
[illegible] Województwo Trockie i oddał je podczaszemu swemu Mikołajowi Radziwiłłowi
Gliński był dobrym wojownikiem, który się rycerskiego rzemiosła nauczył na obcej ziemi, ale
Włoszech, Hiszpanii i [illegible] Maxymilianem [illegible] — gdy Zygmunt I. 1506 [illegible] na
[illegible] (obyczaj rzeczy) ~~[illegible]~~ Gliński a [illegible] ~~[illegible]~~ a następnie [illegible] Jana Zabrze
[illegible] jako na podwaliny, przed aby [illegible] Król [illegible] — ale [illegible] Króla [illegible] i [illegible]
[illegible], ~~[illegible]~~ i sprawy nadal odkładał, Gliński [illegible] a gniewem [illegible]
[illegible] sam sobie wymierzyć sprawiedliwość na Zabrzezińskim — Jakoż [illegible]
[illegible] do Grodna [illegible] marszałka [illegible] — Głowę jego od [illegible] odrąbaną [illegible]
[illegible] i [illegible] Glińskim [illegible] 4 mile [illegible] do [illegible]
[illegible] Gliński [illegible] schronił się [illegible] Kniazia [illegible]

91. Jeżnię (z Kosmka). [illegible] Kasztelan [illegible] i [illegible] Zygm: I. który [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ Katarzynę [illegible] inaczej [illegible] zwaną z którą [illegible]
[illegible] i [illegible] był [illegible] i [illegible] herbu [illegible]
[illegible], tylko bardzo [illegible] a [illegible] żydy — [illegible] opar
[illegible] obiedwu [illegible] nazwiskiem [illegible] królewskiej, a przy [illegible]
[illegible] w [illegible] że [illegible] przez [illegible], [illegible] się [illegible] w [illegible]
[illegible] z [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] i [illegible] z [illegible]
[illegible] familia [illegible] się [illegible] i [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] tamże [illegible]

karała i inne okolicę wyrzynkała ... Król przeniósł mocno ... Pan Jędrzej ...
zrobił go Podskarbim koronnym i oddał mu czopy solne z których dochód był ...
znaczny, a też starostwa Spiskie, Oświęcimskie, Zatorskie, Sądeckie, Bydgoskie
... kiedy tracił ... i ukazał, nie przyszedł jednak ... po utracie ... [illegible]
[illegible] ... drugie ... [illegible]

1892. z dnia 24. Maja r. 1853. miasto Brzeziny (w Rawskiem) z prywatnego [illegible] na rządowe i otrzymało wszystkie przywileje miast królewskich. - Skarb Królestwa na uposażenie miasta oddał przez [illegible] ... folwarki przyległe Kotaczarnia i Tadzin z domami i zabudowaniami gospodarskiemi, inwentarzami, zasiewami, ... wszystkiemi, a ... ich sposobem ... w przeciągu lat 36. -

M: Brzeziny, dawniej dziedzictwo Lasockich, ma przeszło 5000 ludności. - Ma kościoły katolickie, Ewangelickie i synagogę żydowską, odległe od Kolei ... wiorst położone między miastami fabrycznemi Łodzią, Zgierzem i Tomaszowem. -

1893. Arnold Bzowski otrzymał ... [illegible] ... polityka - [illegible] ... przy ... Branickiego i Lasockich którzy ... tylko ... w Warszawie, gdy Bzowski ... [illegible] ... nie pokazał ... w Warszawie ... cyt. się: -

1894. ... [illegible] ... [illegible] ... w progres reformy, ... w duszy, ... energiczny, ... [illegible] ... ... [illegible] ... ... moralne, a wykonaniem [illegible] ... [illegible] ... -

1895. Górnicki był ... dworak Maciejowskich ... Zygmunta Augusta

1896. Wyjątkowo wielka kolonia osiadła przez Niemców przy ... [illegible] ... z Budzanowa do Białka. 3/4 m: od Budzanowa - jest kolonistów ... [illegible] ... na ... [illegible] ... część tej kolonii należy do dóbr rządowych a część do dóbr prywat. Bi... chowo - [illegible] ... 24. gospodarzy ... [illegible] ... lat na [illegible] ... po 6 mor: gruntu

1897. Badurki w ... [illegible] ... położeniu i dobrym gruncie nad rzeką Motawą wpadającą z ... do Wisły - ... Białkowa o mil ... 1/4 od Budzanowa -

1898. Wołowo ... przy trakcie ... z Budzanowa do Białka i do Płocka ... drogi ... - płoty i ogrodzenia z kamieni ... [illegible] ... tu w tych ... [illegible] ... - grunta ... dobre ... od Budzanowa ... 1 0/4. -

1899. Sosnowo ... [illegible] ... lat ... [illegible] ... osiadła w gruntach dobrych ... przy trakcie z Budzanowa do Białka o mil: 3/4 od ... 2 1/4 od Białka -

1900. Wornski ... osiadła i nie ... [illegible] ... w położeniu nie ... [illegible] ... przy trakcie między Budzanowem a Białkiem o 2 m: od ... [illegible] ... kościół ... skromny ... [illegible] ... już ... - Dużo ... (1853)

149

101. Ciołkowo w gruntach urodzajnych – dwór porządny murowany – przy [...] ; obszerny z ... murowany ... połączony – których w okolicy Bielska – dalszy widok jest ładny – ... wiosną ... z ogrodu ... od Bielska 1½ m. Tędy przechodzi trakt bitY ...

102. ... w Ciołkowie ... [illegible] ... Płońsk do Płocka ... piękne ... murowane – grunta dobre. Jest to dziedzictwo (1853) Grzegorza Klimowskiego ... co ma za sobą córkę Leonarda Łasickiego – co trzyma ... w Podlasiu i kupił ... Rzeczy ... w Krakowskiem (...) ... trzech ... ale w roku r: 1853. majątek ... Kamieńskie

103. Leszczyno o ½ mili od Bielska w dobrym gruncie i bujnych pastwiskach ... przez Klimowskiego ... Naruszewiczów

104. (Osiek Włodzimierski) dobra Maxym: Narskiego brata z Chodzynka ... od którego w Bielsku kupiłem w 1853. ... koni – ... około 80 sztuk ... z tych 30 konia a 6. sztuk ... za sztukę ... po 5000 ... 2 obroku na te dobr. ... 13000

105. Jan i Mikołaj brania Betkowiczowie ... w r. 1581. za ... z tych Mikołaj ... Kasztelan Bełzki, ... kasztelan potem Wojewoda Poznański, ... Malborski i Garwoliński ... jest ... historycznych ... i innych.

106. Karanowscy ... rodziny w Polsce, w pierwszej połowie 170. ... przez Rzymian Mediolańskich Di Casanova ... za rządów Zygm: III i Władysł: IV. ... w dworze, a w ... ... stąd się Zygmunt ... Karanowski ... Podkomorzy koronny – ... Zygmunta III ... który ... Władysława ... ... Podkomorzym koronnym ... w 1634. ... lat 71. ... Podkomorzy ... starostwa Sołeckie ... ... i inne ... Marcin ... – ... w roku ... Karanowskich ... – urodził się r. 1563. ... wojskowej ... ... potrzebny ... ... i wojskowi ... Zółkiewskiego a ... Chodkiewicza ... na ... Z ... królewskiej ... Karanowski

Niemcy

bogate starostwa bohusławskie, zwinogrodzkie, [illegible], przedborskie, niży. Długoletni pułkownik, wprzód kasztelanem Halickim, potem r. 1632 wojewodą [illegible] i hetmanem polnym koronnym. Starzony od waznych trosk umarł r. 1636 przeżywszy lat 73. –

1907. Stanisław Kazanowski przez łaskę i powolność Władysława i z dawna przy nim wychowany, wszystkich spraw tajemnych jego świadomy, w obozach podróżach nieodstępny towarzysz – Oskarżony przed Królem Zygmuntem że młodzież Władysława do rozpusty życia naprawia, wprzód oddalony od dworu – [illegible] więcej znaczył w łaskach niżeli [illegible] – Po ojcu otrzymał starostwo Przedborskie i [illegible] krasnystawskie – Trzymający a szczęśliwszym był młodszy brat jego Adam [illegible] potrafił utrzymać się w nim do śmierci i wznieść się w potęgę w [illegible] i wynoszony [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i wiernym. – [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] lub do [illegible] [illegible] przez [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – Swiętość i [illegible] że do tego stopnia obraziła Króla Zygmunta, że dwór Kazanowskich [illegible] [illegible] po powrocie Królewicza Władysława, Zygmunt dał się ubłagać a wkrótce [illegible] Zygmunta [illegible] [illegible] nadał obrany – Za wstąpieniem na tron Władysława wzniósł się Kazanowski do najwyższych u dworu znaczeń, wprzód Stolnikiem, potem podkomorzym koronnym, był w r. 1637. [illegible] nim Sandomierskim, a w końcu r. 1642. marszałkiem nadwornym koronnym. Zamożność jego była ogromna, zgromadził wszystkim [illegible] Archidiecezji [illegible] [illegible] trzymał bogate starostwa Koniecpolskie, [illegible], bielskie, [illegible], nowotargskie, krośnieńskie, warckie; pan dziedziczny na Łomnicach, [illegible] i Brodach Pod Wałami – Miał pałace w Krakowie i w Warszawie które [illegible] [illegible] i bogactw słynęły – Po śmierci Króla Władysława do którego był [illegible] przywiązany, poszedł wkrótce na tamten świat nie zostawiwszy po sobie [illegible] [illegible] [illegible] w gotowiźnie lub dobrach, jak się tego spodziewano ale [illegible] [illegible] pańskich przyborach i ruchomościach – Paraliżem tknięty umarł w Warszawie d. 25 grudnia 1649 mając lat 50 [illegible] – Bezpotomnie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] jego [illegible] Elżbiecie Słuszczance [illegible] [illegible] wkrótce po śmierci męża [illegible] w powtórne związki z Hieronimem Radziejowskim Podkanclerzym koronnym – Lekkomyślnością i płochością swoją stała się powodem [illegible], [illegible] [illegible] męża, a najazdu Szwedów, srogiej wojny i [illegible] pożogi, w te czasy [illegible]

1909. Lisowczycy zawsze dzielni do podziwu w [illegible] [illegible] (Krasiński) Edward 1853) [illegible] i [illegible] przyszedłszy cesarzowi Wiedeńskiemu, odznaczali się świetnie w [illegible] [illegible] pod Pragą (Nowe Czeską) już mniemiej w [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], była to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] i rozpasana – postrach spokojnych mieszkańców

1910 – [illegible] Władysław Królewicz odbywał w latach 1624 i 1625 podróż za granicę. Król Zygm. w [illegible] ojcowskiej odezwą go swiadomym [illegible] na którą [illegible]

Janusz świetnego i doświadczonego męża Albrechta Stanisława księcia Radziwiłła kancl. litew: którego charakterem opisanym postać do dworów zwiedziła się mających, dając im do... [illegible] co do kierunku całej podróży przepisy. — Z dalszych towarzyszów jazdy wymienia [illegible] z dworzan innych znakomitych z dygnitarzami i znajomemi przyjaciół Stefana [illegible] Łukasza Żółkiewskiego synowca hetmana, z dworzan zaś [illegible] [illegible] Adama Kazanowskiego, Gerarda Denhoffa, Samuela Rylskiego i Mikołaja Piątkowskiego — (Edward Raczyński 1853:) w tej podróży otrzymali w Brukseli (królowej?) Izabelli kosztowne upominki: Radziwiłł, Pac, Żółkiewski, Denhoff, Kazanowski ~~[illegible]~~ to medaliony ~~[illegible]~~ złote kamieniami drogiemi [illegible] wysadzane na złotych łańcuchach wiszące.

150

11. Stefan Chmielecki h. Bończa szlacheckiego rodu bez znacznego majątku, z ~~[illegible] odważnych [illegible] broniąc Ukrainy od Tatarów [illegible] — To też jako jego [illegible] zamiłowane [illegible] ukrainę [illegible] pokoju — Za czasu [illegible] był na wyprawie~~ zamorze Alexandra kn. Zasławskiego wojewody kijowskiego na ucieczce w króla [illegible] z wojsk (?) Tomasza Zamoyskiego podkanclerzego koronnego, a wódz Stefan Chmielecki chorąży bracławski, który przedtem był w służbie u Zamoyskiego, wojewody kijowskiego — [illegible] to człowiek bogobojny, trzeźwy, poważny a przedewszystkiem biegły w [illegible] rycerskich. — Umarł w r 1630 na ciężki w gardle [illegible] [illegible] [illegible] Łukasza i Adama których [illegible] ratujący przez Tatarowie i innych [illegible] w Kijowskim. Zamoyski [illegible] [illegible] [illegible] do Zamo[ścia] ciało Chmieleckiego pochowane w Barze — Dziewiąt nie [illegible] majątku ale [illegible] imię i chlubne wspomnienie.

12. Mappa Królestwa polskiego przez Jent. Herknera 1853 — są następujące uchybienia — [illegible] oznaczone jako drogi bite: trakt przez Nadarzyn do Mszczonowa na którym [illegible] zaledwie 2 ćwierci wyszutrowano i trakt z Włocławka przez Nieszawę do granicy królestwa, gdzie są robione tylko 3 wiorsty [illegible] drogi bitej wybudowany w [illegible] [illegible] przez Nasielsk do Pułtuska, oraz dalszy drogi między miastami [illegible] i Ostrowem urządzony; a opuszczono zupełnie trakt od jednej drogi [illegible] w Rokicinach przez Ujazd do gr. Tomaszowa Mazowieckiego prowadzący [illegible] [illegible] nawet przeszło 10 wiorst drogi bitej jest już wybudowany — i t. p. [illegible] oznaczenie drog bitych w [illegible] sposób, jak gdyby to [illegible] [illegible] [illegible] były urządzone, nie zdaje się być trafnem — bo przy drobnym podziale Mappy [illegible] to tylko na większe zagmatwanie przedmiotów. — Posiadamy już obecnie do powszechnego użycia dokładnej Mappy Królestwa Dawniej wydane, skutkiem następujących zmian o wiele różnią się od [illegible] stanu rzeczy; i równe [illegible] na [illegible] drobnej podziałki, dają zaledwie [illegible] wyobrażenie o położeniu kraju i jego wewnętrznych podziałach — i t. p.

13. Do sprostowania o Tykielu [illegible] dobrach Pojezierskich [illegible] z biblioteki Warsz. 1853 [illegible] Mateuszewskiego w bibliotece Warszawskiej Lipiec 1853 [illegible] opisie [illegible] [illegible] nazwany Tykiełka — Jej prawdziwe nazwisko [illegible] [illegible] dworzan urzędowania aktach [illegible] i tylko z powodu [illegible] [illegible] Tykiełka, [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] za wtrąceniem czwarty [illegible] Paschalis Jakubowicz [illegible] nie był — ale [illegible] w niej [illegible] prawie [illegible] [illegible], przy którym

wyjednał się znakomity ogród obfitujący w podówczas wino, w wszystko w czasie wojny przy schyłku dawniejszego rządu polskiego zniszczonem zostało — najpierwszy dobrami temi obdarowany Książę Sułkowski przedał je Wnm. Skorewiczowi komisarzowi tynskimu, po którego odziedziczył je syn tegoż w sługowanie schodzący, i przedał je generałowi Rautenstrauchowi, od tego zaś prawo swoje [illegible] dobr tych posiadania przeszło na teraźniejszego dzierżawcę Matusewicza.

3/. Co J. Burkowski o wyjeździe w dzierżawie [illegible] wszystkiem bystrzej pisze to którą objął P. Matusewicz —

W Kobylce niewiększe się ożądca rzeka, jest tylko mały strumień ani odpływem widocznego nie mający — jest nadto

1914. Trzylatkowo na rozległość ustroń powiększa 57. których odchodzi na bór 8. włók który jest ozdobnemi pod każdym względem, ukończenia dalszej deklaracyi właściciela Pana Tomasza Wilkońskiego przy zamianie na dobra wrzenne przyjęte banku polskiego na włókę 13. włók, a na 26. włókach dominialnej żytniej dobrej ziemi, w ktorych także zajmują 3. włóki, a zabudowania, drzew, rzeczy i zasiewów, wyrosły liczny dworowy [illegible] — Tam obrzymywał właściciel w r. 1853. owiec sztuk 1700. bydła sztuk 90. koni 24. — Objął on Trzylatków [illegible] w około r. 1843. Nawozy dokonałe gruntu sprzedał po 1200 kop bruszny i sprzedaje rocznie od lat kilku w przeciągu sprzeżenia za 6000. Zł. złoża, a tego do 2000 kopy kredytu — [illegible] nie się [illegible] kapitał wyniesiony na to gospodarstwo w ciągu lat 9. więcej jak potroił się

1915. We wsi Smołdzynów w Parafii Piotrkowskim jest wapielnia i który wapno piaskowanie zwane sprowadzający do Warszawy, tedyż zaś [illegible] jest ono to jest użyte i do murowania przyjemnie wiele miasta —

1916. Leon hrabia Jelski urodzony r. 1794 z Franciszka Podkomorzego Starodubowskiego marszałkowieeu trybunał wileński i z panien z Sapiehów matrikum Jelski — Był uczniem w przeszłości temi Aleksandra Wm. Sapiehy Kanclerza Wielkiego Litew. i Magdaleny z Xiężn Lubomirskich Sapieżyny. W r. 1816. [illegible] wszedł do Wojska i kampanii w 1812. r. i znajdował się w bitwie pod Lipskiem a za odznaczanie się otrzymał krzyżem także honorowej i krzyżem wojskowym polskiem. — Następnie w r. 1825. porzucił zawód wojskowy i wszedł do służby cywilnej jako [illegible] Sandomierski na którą do [illegible] [illegible] W ostatnich 21 latach osiadł w Ateńach senatorem [illegible] [illegible] dnia 18. Maja r. 1853. zakończył dni życia. Przemów [illegible] i [illegible] otwartość charakteru i uprzejmość, gościnność przyjaciel w pewnej każdy [illegible] — był jego gościnnym zdolnym —

1917. Według akta wyprzedzenia dóbr Grodzieńskich i Bielskich nadanych przez Króla Zygmunta I. Królowej Zygmuntowi Augustowi od dóbr Rajgrodzkich i Goniądzkich należących do Jana Radziwiłła Starosty Żmudzkiego, ustanowionego w r. 1536 przez komisarze obustronnie ustanowionych ustanowili się na miejscu kamienny luch [illegible] około się graniczny Prusakom i Wsi. Prusnie tereże (niewiadomo tych nomenklatury) tak dany komisarz Wn. Radziwiłła ważył się nie chciało ale [illegible] graniczny od ziemi Pruskiej wziął — a dalej komisarze królewscy sami przystąpili do wyznaczenia akta wyprzedzenia się dwiernej i wziął się prawicznie dekretem w tej granicznej sprawie. — Świadectwem przez przedłożenia komisarzy przez Łąko do Jeziora Śledzkiego. Biała i stąd do gruntu zwanej Szelistówka (dziś Solistówka) która do pada do Wsi Szelistowej,

trzymanej w ówczas (1536) przez szlachetnego Szczepkę z którego słowa wycho-
dzi wspomniona rzeczka, przez dobra tegoż Szczepki aż do jeziora zwanego Drze-
stwo do którego wpada. Rzeczona granica przechodzi przez środek tego słowa
tegoż jeziora Drzestwa oddzielającego jedną połowę przyległą tego do dobr (wówczas)
[illegible] i Budzskich a drugą po prawej do dobr Raygrodzkich i Goniądzkich
aż do rzeki Jagwni (Jegrznia) która ze słowa tegoż jeziora Drzestwa wychodzi.
Dalej Komisarze po dwuadkach poszli rzeką Jagrzną i doszli do Wsi Wozna
po prawej stronie położonej a do Raygrodu należącej i szli przez poprzek, przez polan
na [illegible] i [illegible] do dobr Grodzińskich a stamtąd do Wsi Woźnej na
[illegible], potem dopiero rzeką Jagrzną szli aż do przeprawach aż do rzeki Bobra, nie
odchodząc od rzeki Jagrzny, gdzie się ona łączy z rzeką Ełk i doszli aż do rzeki
Bobra która rzeka poszli prawie korytem, aż do tego miejsca gdzie rzeczka Szczu-
goniądzka wpada do rzeki Bobra — To są tedy granice (jak wyżej) zacytowane się
zwana Grodzińska (z Athenaeum Krasnowskiego do 1847 do ktore wcielona w
słowa w [illegible] przez Leona Kr: Rzyszczewskiego
1918. Jan Radziwiłł Starosta żmudzki z którym powyżej była mowa, był 151
synem Mikołaja nazwanego Czarnym, pierwszego Książęcia na Goniądzu i
Medele, Wojewody Wileńskiego i Kanclerza Wiel. W. X. Litew. i Elżbiety Szydłowieckiej
wojewodzianki Podolskiej Marszałkowej Wielkiej W. X. Lit. — Na nim wygasła linia
X. X. Radziwiłłów na Goniądzu i Medele (Genealogia Szymańska)
1919. Uczony badacz Starożytności Sławiańskich Zoryan Chodakowski w liście zwanem
z Moskwy w r. 1821. pisanym, Łukasz o Mazowszu [illegible] wyraża: „w Po-
szukiwaniach (Do Torunia) miała Mazowsze miejsca dawnej wsiach
przypisałbym pierwsze miejsce Gródek i [illegible] tegoż Mazowsza. Spodziewam
się że ten domysł nie będzie daremny przy sprawdzeniu na miejscu.
1920. Uczony badacz starożytności słowiańskich Zoryan Chodakowski w liście z
Moskwy w r. 1821. pisanym, tak się między innemi wyraża: „Naucz[y]łem się roz-
poznawać wszystkie uroczyska na pół mili w około zwiedzanych przeze mnie Horo-
dyszcz. Które są zawsze jednakie, lub w jednym duchu rozpowszechnione. Na wielu
dziesiątkach miejscach sprawdzające to spostrzeżenie przyjąłem przekonanie, że to
[illegible] z dawnych prawideł, czyli zwyczajów starożytnych, co można dziś wszęd[z]ie
rozwiązać „Dalej tak się wyraża: około Horodyszcza (prawie każdego) 3ma
4. wioski powinny być Nomenklatury od Kniazia lub popa, od Starego
lub chwały i czci. Od zwierząt domowych lub Tura dzikiego woły. Od
sokoła lub orła i Worona przytem i od domowego [illegible]. Od wyrazów
na ofiarę wróżenia, rolnictwo, czy to, [illegible] jedność i [illegible] zabijanie i palenie
między innemi wspomnina że Horodok zamykał w sobie urkiwo drewniany
... zatem widzieć wszystkie miejsca zwane Horodkiem — (B. Areos w Polsce
2 wsi i jedno miasto zwane Horodyszcze
1921. W Polsce i na Rusi (pisze tenże Chodakowski jak obacz wyżej 1920.
znalazłem na 8. miejscach znalazłem uroczyska Turowe (Turów
zwane w bliskości od Grodzisk, więc i w tym Turowie (Kolendratycym nad Pry-
pecią) powinien być Gródek. Jeżeli się znalazł przekonałbym Rusinów

mowe Chodakowski) o narzwisko Turowa [illegible] nie prosto od Normena [illegible] Tura, jak mamy się Nadorowie! – Było jakoś zwodzą w Polsce i na Rusi wyprowadzić całe plemiona i powyżek [illegible] od jednego i tego imienia człowieka, na wzór historyi rzymskiej, daiący miastu Rzymowi założyciela Romula. – Chodakowski obrachował tych imion liczbę, nadużywając i powyżek; dostrzegł się potem [illegible] w Słowiańszczyźnie do środkowych cień Grodziszk i Grodków, i że jeden jest obraz tych małych terrytoryi w całym rozległym ziemi słowiańskiej.

1922. Franciszek Salezy Potocki Wojewoda Kijowski o którym brat przewodził X: Stanisław Chodkiewicz (czytany [illegible] w Podkoriach w Athenaeum krakowskim w 1841. że nie tylko nie umiał po francusku, ale nawet w języku polskim, [illegible] przysposobiony na różne materye przez własnego sekretarza listy, żeby dyktował je [illegible] [illegible].

1923. Ks: Alexander Sapieha wszystkim współczesnym znany pod nazwą Citoyen d'Athènes również zapalony miłośnik helleński, niemniej jak hr: Wacław Rzewuski arabskiej – Chodził w zawodzie i przyjął obywatelstwo ateńskie wtedy kiedy jeszcze Grecya pod barbarzyńskim [illegible] [illegible] zostawała – On też przywiózł do swego kraju [illegible] [illegible] [illegible] i obyczajów [illegible] przez siebie [illegible]

(LX: Stanisława Chodkiewicza Sen w Podkoriach w Athenaeum Krakowskim – r 1842.)

1924. Lew Sapieha Kanclerz Litewski [illegible] Statysta i [illegible] [illegible] prawodawstwa. –

1925. Koniecpolski Stanisław Hetman W. był do [illegible] wzrostu [illegible] tego, brody powiernej czarnej – o nim to mówiło wojsko: że Pan Stanisław wygląda [illegible] [illegible] [illegible]

1926. Na [illegible] lat przed Sejmem konstytucyjnym Adam Łodzia Poniński Podskarbi koronny [illegible] Sejmem z konwencji, pierwszy oddał znajomie [illegible] pod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] czy Matyasz przykład dał [illegible] [illegible], czy [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] był [illegible] [illegible] [illegible], a ten który się czy [illegible] [illegible] był [illegible] za [illegible] –

1927. Pod folwarkiem Więcierzami w Gub: Augustowskiej pad [illegible] na [illegible] Kamień z którego [illegible] się [illegible] [illegible] 4ch [illegible] [illegible] w r 18[illegible]

1928. Krasicki i Korzeniowski byli u nas pierwszymi z romansopisów, który przeniósł do powieści społecznej i obyczaje [illegible] – Przed nimi: [illegible] się [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się [illegible] [illegible] –

1929. Abrahami z Nowomina (około r. 1393. wyszli [illegible] [illegible] Synowie Niemirza (Niemira) Jana i Abrahama [illegible] Władysława i Królowej Elżbiety – posiadali gród Inowłódz (za Polski Jagiełło ojca gród ten z nich po [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] o [illegible] Niemira ([illegible] ten [illegible]) był w r 1434. za [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] Jagiełła Niemira (1356–1434.) blisko 80 lat, był (wspomniano) [illegible] [illegible] i [illegible]

1929. Biała miasteczko na Podlasiu, położone na drodze między Brześciem do [illegible] a Międzyrzeczem, niegdyś punkt graniczny między Polską a Litwą. Leży ono w pośród równin, lasów i błot, ma resztę zamku Radziwiłłów którego tło musi się [illegible], kilkugranne kamienne — Niegdyś rezydencyonalne możnej Rodziny Radziwiłłów — Jan w ~~pierwszy dworzec~~ [illegible] [illegible] Z zamku [illegible] w Biały zamek, niegdyś obronny, otoczony wałem, na którym rosły stare lipy. 152

Kościół farny nie stary jeszcze ale [illegible] i porządny, wśród cmentarza obmurowanego otoczonego lipami — od fary wiodą ~~ulica do zamku~~ droga sucha, na lewo zwracając zamek, do Klasztoru PP. Miłosierdzia — W drugą stronę od fary idzie ulica do [illegible] w prawo mieszczą się bernardynów i [illegible] wolo. Klasztor i kościół jest murowany i porządny. Na [illegible] miejscu jest kościół XX. Bazylianów [illegible] [illegible] — Nad [illegible] ołtarzem złożone ciało błogosławionego Jozafata Kuncewicza [biskupa] wiary kanonizowanego przez Urbana VIII.

1930. Wydawca pisma literacko-naukowego pod tytułem Muzeum Domowe [illegible] skiego ~~na którym~~ po ustaniu którego powstał ~~na~~ w jego miejsce Przegląd Warszawski — Dawny wydawca P. Fran. Dmochowski porzucając niewdzięczny [illegible] tak długo w pocie czoła uprawianą porzucił pracować na czym i swe kroniki. Oby mu się lepiej, niż mu tłomaczenia i [illegible] udawała. (Athenaeum Kraszewskiego tom I. na str. 196.) —b: Za Sitki podobno Nr. 2366, ale [illegible]

[illegible] 1853 [illegible]

1931. W. A. Maciejowski, członek z rozległą nauką, żywą, niezbożną, [illegible] sędzią o [illegible] — jeden z najznakomitszych naszych Słowianofilów — Odbywał on [illegible] podróże w celu gromadzenia materyałów do pomników wydawanych (zbiorki r. 1841.) — Athenaeum Kraszewskiego 1840 r. str. 1[illegible]8)

1932. Kazimierz Wójcicki autor dzieł kilku, pracowity (i niezmordowany) badacz starożytności; ~~[illegible]~~ [illegible] po się nadal pisze: Przysłowia, Śpiewy, Gawędy i obrazy — (między innemi) [illegible] zapowiedziane w 1842 r.): Badania Starożytności Słowiańskich, [illegible] — (Jest on drugim Słowianofilem po Maciejowskim —

1933. M. Baliński znakomity literat Wileński (teraz ~~w [illegible]~~) liczący się do najcelniejszych prawników Warszawskich — Jego są Pamiętniki o Barbarze Radziwiłłównie, Wilno, Żywot J. Śniadeckiego, Starożytna Polska do których z T. Lipińskim ~~[illegible]~~ wyprowadził i wiele innych pism — Materyały do nich Autor potrafił wyrazić żywe i ciekawe, układ w nich wyborny, styl jędrny, umiarkowany, poważny, osobnym charakterem cechuje wszystko co tylko spod pióra jego wychodzi. (W. Kraszewski w Athenaeum tom II. a str. 199)

1934. A. Szabrański, niegdyś wydawca Panoramy, teraz Biblioteki Warszawskiej, współpracownik wielu pism periodycznych, pisarz utalentowany —

1935. Jerzy hrabia na Wiśniczu i Jarosławiu Lubomirski Marszałek Wielki i hetman polny koronny, Jenerał Małopolski, Starosta Krakowski, Biecki, Olsztyński, Chmielnicki, Perejasławski, Niżyński i Kazimierski

1936. Po śmierci Króla Sasa przy konfederacyi w czasie bezkrólewia (r.: 1664) [illegible] Karola przychylność dla Dworu Saskiego, odsądziło go od Województwa Wileńskiego i od wszelkiej władzy, jako nieprzyjaciela ojczyzny. Żyjąc po zagranicznych ziemiach [illegible] tułając, oprócz [illegible] [illegible], co je wywiózł, nie prędko nie miał innych dostatków, ale przyjaciele o jego potrzebach pamiętali i przysłali mu pieniądze do Wiednia —

Uczynim jednak okoliczności wróćić do obszernego dziedzictwa i do ojczyzny oddany nam nad wszystkie Arafatki ten niepoprawny nasz humorysta —

1937. Krasowski jest w obecnej chwili najpopularniejszym naszym pisarzem; ma ktoś on trafne, spółczesne towarzystwo, [illegible] wiele rzeczy innych swoich i słownictwo prawie nazywane — we wszystkich jego utworach znajduje się trafność, lekkość, gładkość stylu i bystrość dowcipu —

1938. Skimborowicz wydawał w r 1841. Gawędy poważny i piśmiennictwo dodatkowe pod tytułem Piśmiennictwo krajowe —

1939. Tomasz Zamojski z Zamościa Wojewoda Kijowski, Knyszyński i Goniądzki Starosta w Cyg: III w r. 1619.

1940. Jan Daniłowicz z Żurowa Wojewoda Ruski, Buski, Korsuński Starosta w Cyg: III w r. 1619

1941. Stanisław z Żółkwi Żółkiewski Kanclerz i Hetman Koronny, Barski, Jaworowski, Korsuński Starosta w Cyg: III w r 1619.

1942 Stanisław Koniecpolski Hetman polny koronny, Starosta Wieluński i Czerniński w Cyg: III w r 1619.

1943. Anna Królewna ~~r 1594~~. Siostra z d: 16 lipca w r 1594. Zasłużyła niezmiernie na chlubne wspomnienie — pierwsza założyła nowy jako wzór przykład ~~Bud~~ ... [illegible] pozostawieniem zamków Marcina Falenckiego, Helena Rospierskiej [illegible] Gorczyńskiej — (Athenaeum tom IV. 1841.)

1944. Kiedy Król Stanisław Poniatowski wstąpił w r 1764 na tron upodobał sobie Księżnę Lubomirską Strażnikowę pomimo Marszałkowej W. Koronnej którą w ~~[illegible]~~ nazywano z francuska: Sultane favorite

1945. W Województwie Ruskim około r. 1600 były przysłowia: Bez Stadnickich rady, bez Herburtów rodowity, a bez Orzechowskich żaden nie może być uczony. To małe widzimy opinię o tych starożytnych domach szlacheckich, jak równie osób — (Wspomnienie dawne Samuela Nowosielskiego ... w tomie IV Athenaeum z r 1841.)

1946. Nieśmiertelny prawnicza Hołłątaj, który tyle wielkich myśli w dziełach swoich zostawił, lecz dla nowości nie dobrze pojmowanych, musiał być mniej: że ludzie z trudnością od raz utkwionych odstępują błędów i przypomina wiadomą powiastkę o malarzu co namalował pierwszy raz wiszący obrócony rogami ku słońcu, co odtąd wszyscy malarze czynią nie poznając błędu, że księżyc zawsze się grzbietem obraca ku słońcu a nie rogami (Wspomnienie dawne Samuela Nowosielskiego Athenaeum z r 1840. tom 4.)

1947. Rozprawy Kazimierza Szwarnowskiego o [illegible] Athenaeum z r 1840 tom 4. postępu u nas filozoficznych idei — Są one jasne, zdrowe i wykończone stylem wspaniale — [illegible] w drugiej części: burzy ... —

1948. Wyprawa na Bukowinę w r 1685. nie powiodła się Jabłonowskiemu Hetmanowi W. K: który z 20,000. wojska ... opasany od 140,000. ... jedynie ... wodzem Artylerii ...

1947. Krzysztof Jerzy Grzymułtowski Wojewoda Poznański i Marcyan Ogiński W. Kanclerz litewski zawarli z Rosyą d. 6. Maja 1686. r. pokój wieczny odstępujący Smoleńsko, Czernihowa, Kijowa i innych zamków miast które już de facto nie w polskiem lecz w rosyjskiem były władaniu od 1667. roku.

1948. Antoni Stanisław Szczuka Referendarz koronny, umarł podkanclerzym litewskim Starostą Lubelskim, [illegible], [illegible]. Jan III który go wielce lubił i znając [illegible] w nim zapału do spraw publicznych przymioty, mianował go naprzód Regentem Kancellaryi koronnej i z Hieronimem Lubomirskim, natenczas Marszałkiem Nadwornym koronnym wysłał do Fryderyka Margrabi Brandenburgskiego, dla odebrania od niego homagium, a potem z [illegible] Leszczyńskim do Moskwy — W r. 1689 i 1690. był Marszałkiem Izby poselskiej i słynął z gładkiej wymowy i dobrych dla kraju chęci — (Athenaeum 1841) W r. 1691 [illegible] [illegible] i powagą w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się [illegible] go dotąd.

1949. Józef Bogusław Słuszka, naprzód Podczaszy litewski, Starosta Rzeczycki (1674) potem Chorąży litewski (1676) [illegible] do boku Królewskiego i do zasługi swej [illegible] potem od Króla Jana III laskę nadworną litewską. Umarł Kasztelanem Wileńskim 1678, hetmanem polnym litewskim, Starostą Lanckorońskim, Rzeczyckim, Pinskim, Jurborskim w Krakowie 1701. (Athenaeum 1841.)

1950. Jonas Izraelita doktor nadworny i ulubieniec Jana III. Na Sejmie Grodzieńskim (1693) który dla sławy Królewskiej nie przyszedł do skutku, oskarżony wraz z innymi Izraelitami o [illegible] [illegible] Królewskiem nie byłby uszedł dalszego prześladowania i [illegible] [illegible] [illegible] się choroba Króla [illegible] od tego kroku nie ~~[illegible]~~ odwiodła — ~~[illegible]~~ ale tej chorobie w nadzwyczajnie nie tylko nie uszedł [illegible], ale nawet [illegible] [illegible] [illegible] przyczynił [illegible] Królewski. (Athenaeum 1841)

1951. Betsal Izraelita dzierżawca pogranicznych poborów za Jana III. oskarżony i świętokradztwo i skazany na śmierć, [illegible] pierwsze [illegible] [illegible] Jan Sobieski nie dozwolił ~~[illegible]~~ wyjmował go od śmierci, a on we dwa lata potem umarł, niewypłaciwszy —

1952. Connor Anglik doktor ~~[illegible]~~ Jana III. który wespół z Jonaszem Izraelitą doktorem nadwornym Jana III i innym jeszcze Izraelitą Intendentem Królewskim do [illegible] [illegible] był przypuszczony [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] —

1953. Marcin Kazimierz Kątski, naprzód Kasztelan Lwowski, generał Podolski i Artyleryi koronnej, dalej Wojewoda Kijowski, umarł Kasztelanem Krakowskim. Wojownik rzeczypospolitej szczególnie i nauką wsławiony we wszystkich swoich wyprawach wojennych — ~~On to uratował~~ a mianowicie pod Barem, Podhajcami, Żórawnem, Chocimem, Wiedniem i Strzegomiem — On to uratował w 1685 r. wojsko polskie w liczbie 20,000. ludzi otoczone od 160,000. Turków i Tatarów opasane [illegible] przez los [illegible] — kiedy wojsko [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w taborze nieprzełamanym — (Athenaeum 1841)

1954. Jędrzej na Stanisławowie w Pokuciu Potocki (w Pokuciu ~~[illegible] w Halicyi~~) Kasztelan Krakowski, hetman polny koronny, Halicki, Kołomyjski, Leżajski, Wyszogrodzki Starosta, w początkach [illegible] koronny, dalej Wojewoda Kijowski, potem Krakowski, nareszcie Kasztelan Krakowski. Był synem Stanisława hetmana [illegible] koronnego i [illegible] [illegible] ojca [illegible] się [illegible] we wszystkich swoich wyprawach wojennych a mianowicie z Janem III pod Chocimem, Żórawnem, pod Wiedniem ~~[illegible]~~ w [illegible] ~~[illegible]~~ wyprawy [illegible] przez Króla Węgierskiego [illegible] Turków z [illegible] [illegible] i [illegible] w [illegible] kamieniec — Nadto [illegible] [illegible] Tatarów i [illegible] do [illegible] — Umarł w r. 1692 — pochowany w Stanisławowie w Pokuciu które to miasto kościołem swoim uposażył (Athenaeum 1841)

1955. Stanisław Jan Jabłonowski naprzód Starosta Wiski, Żydaczowski, potem Strażnik, dalej Obozny Koronny, a po śmierci Czarnieckiego Wojewoda Ruski, ~~[illegible]~~ hetman W: koronny a nakoniec (1693) Kasztelan Krakowski, Starosta Buski, Janowski, Białocerkiewski, Korsuński, Bohusławski — Pod wodzą Jana III odznaczył się w chocimskiej, Wiedeńskiej, Strygoni: i Parkanin: ~~[illegible]~~ wyprawie — Sam zaś w wielu innych potrzebach wojskowych przewodził — dowód tamując wzięt w niewolę: nakoniec skonfederowane wojsko przemożnym wystąpieniem z swoim uśmierzył — Umarł 1702 r. pochowany we Lwowie —

1956. Jan Karol, Kniaź Dolski, herbu Kościesza, Marszałek W. X. Litew. (Athenaeum 1841) będąc z tej [illegible] litewskiej rodziny w której Dolskich [illegible] [illegible] [illegible]

1957. Dzieduszycki Maurycy Hr: C. K. Sekretarz gubernialny jest od Lipca r 1851 rzeczywistym Kuratorem literackim Instytutu naukowego imienia Ossolińskich we Lwowie, który objąwszy tę posadę wszedł ten zakład należycie i ~~[illegible]~~ [illegible] pod nim teraz wypro wadzą współdziałaniem dyrektora Augusta Bielowskiego.

1958. Kodeń miasteczko o 3. mile od Brześcia Litew: nad Bugiem leżące bardzo jest dawne — Z jednej jego strony rozciąga się szeroka równina, żyzne pola i niwy, z drugiej płynie sławny Bug, z trzeciej łąki i pastwiska, z czwartej lasy i gaje — Za Kazimierza Jagiełły nabył tę majętność Iwan Sapieha od Andrzeja i Michała braci [illegible] — Przyjmował on w Kodniu Zygm: I. a puchar od tych odwiedzin znakomitych [illegible] Iwanowem nazwany, przez Sapiehów, długo się zachowywał w skarbcu familijnym. Zamek Kodeński nad Bugiem, przedzielony jest jeziorem od miasta z którego tylko przez most wiodą drogi — W średnim [illegible] stoi dotąd cerkiew starożytna murowana przez Pawła Iwanowicza Sapiehę Wojewodę Nowogródzkiego [illegible] nazwanego od [illegible] wieku — Oprócz tej cerkwi były w Kodniu w 18. wieku 2. kościoły katolickie, trzy unickie Sw. Michała. (6 [illegible] [illegible] [illegible]: Sapieha [illegible]) Sławny jest Kodeń z obrazu ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] — Cuda i dzieje tego obrazu opisywał [illegible] Fryderyk Sapieha Kasztelan Trocki [illegible] tej świątyni do której Kodeń aż do ostatnich czasów należał — Ksiądz [illegible] [illegible] wydał historyę tę po polsku r 1723. Dziwny powinien [illegible] [illegible] [illegible] Zygm: III. opisał JJ Kraszewski w tomie 6. Athenaeum z r 1841 ([illegible] autor [illegible] Polski) [illegible] w którym ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] obraz ~~[illegible]~~ [illegible] pod tytułem Sw Ducha w r. 1520. — W [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] wymurowano kościół nowy pod tytułem Sw Anny ~~[illegible]~~ który konsekrowano w r 1676 a [illegible] wstąpiono do Szpitala — Przez 1680 [illegible] znany [illegible] miasta i kościoła — W kościele pomniejszy [illegible] pod nagrobkiem i napisem [illegible] a w kaplicy nad galeryą [illegible] Sapiehów [illegible] [illegible] [illegible], ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] wieków — (Wszystko a wspomnieniu JJ Kraszewskiego w Athenaeum z r 1841)

1959. Jenerał Kurdwanowski [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] — Był przyjacielem [illegible] Sapieżyny Wojewodziny [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w Kodniu [illegible] [illegible] (~~[illegible]~~) ~~[illegible]~~ — Był on zapalonym myśliwym i koniarzem.

1960 — ~~[illegible]~~ Wieś Przeręba w Pw Piotrkowskim dawną dziedziną znakomitej familii Przerębskich, była [illegible] miasteczkiem posiadającym dwa przywileje Zygm: III i Stanisł: Augusta; dziś jest własnością Seweryna Łubieńskiego (1853) — Przerębscy

ufundowali i wznieśli tę kaplicę dla cichszych religijnych miejscowych mieszkańców.
Pomiędzy przeorami [illegible] Franciszek Bąkowski [illegible] Seradzki [illegible]
upiększył kaplicę, wystawił ołtarz murowany w miejscu dawniej ciesielski i sprowadził
do niej 3 obrazy, ~~między któremi~~ (wyborniej wykonane) pędzla znakomitego jakiegoś artysty — Z tych najpiękniejszy pod obraz Chrystusa Zbawiciela w [illegible] ołtarzu umieszczony,
odznaczał się ~~wzorowym~~ (doskonałością wszystkich) [illegible] wszystkich jego części —
Przy s~~[illegible]~~ (nadzwyczajnej) prostocie dzwonu i [illegible] — p: [illegible] jego [illegible]
[illegible] z Bąkowskich, ład i [illegible], ma [illegible] w [illegible] praktykę religijną. 1517
(Kajetan — Franciszek wielki)

1961 — Węgierski dowcipny satyryk i epigramatysta który tak [illegible] obstał
[illegible] że się go wszyscy jak ognia obawiali — ~~Był to [illegible]~~ (mąż [illegible] sprytu i odwagi) ~~[illegible]~~ Satyryczny ten poeta w wierszykach o zagadnieniach (epigramatach i w sprawie) — Jest opisał duchownych i świeckich dygnitarzy (senatorów) i znakomitsze postacie swojego czasu — był to jenerały [illegible] wszystkich owczesnych znakomitości.

1962. O biskupie Naruszewicz tak się wyrażał:
Ma rozum, na dobre go użył,
Uiwszy się [illegible] Królowi przysłużył,
Królowi wierny lecz nie bogaty,
Do innych biskupów wdzięka i straty.
) cytuje Krasiński [illegible] historyczny pod tytułem: (Stanisław August) [illegible] (1853 r) [illegible]

1963. — O biskupie Płockim tak się wyraził:
(pierwsi [illegible] 1785)
Więcej dumy niż wzrostu,
Gada [illegible] po prostu,
Gorliwy i [illegible],
Dla wakującej [illegible].
) był to malenka [illegible] figurka, dość niezgrabna — włokąc za sobą długą rozpostartą [illegible] do nosa —

1964. O Jenerale (który [illegible] Baucker) a był może i Komarzewski, albo inny, a może też o posłe Pińskim — który [illegible] do [illegible]
tak pisze — Gorliwości [illegible],
Zrujnował go rozwód z żony,
W każdej mowie [illegible],
Przecież długów swoich nie płaci.

1965. O pośle Inflanckim mało znanym, który należał do [illegible]
tak pisze: Brzuch tłusty, z mustem jada
Lib [illegible] — baje gada
Wymowa nie lada jaka
Rzadki talent na junaka —
) [illegible], dobrego wzrostu, [illegible]

1966 — Ksiądz [illegible] Tapuka [illegible] w mundurze artyleryi wyglądał czupurnie, galancko.

1967 — Postać popularniejszą posła Wolmera tak maluje:
Na łbie łysy, niesmak w mowie,
Chowie [illegible] lecz [illegible] w głowie,
[illegible] na radę obstawał
Gdy pieczeniu zajadał.

1968 O [illegible] W: [illegible] (Michale Wandalinie [illegible]) tak się wyraża
1785
Laskę przy [illegible] nosi
Arbitrów na ustęp prosi
Pisze do głowy [illegible],
Wszyscy go mają za bakę.

1969. Jedną z najzabawniejszych postaci owych czasów była pani Ogińska (około 1785) którą [illegible] z [illegible] pod pachą, z [illegible], w niemieckim stroju bardzo krótko [illegible] z [illegible] i [illegible].

10 – Marszałka (ony nie Tomasza Aleksandrowicza) Lub ~~[illegible]~~ malując
Jest to gadka lecz nie bajka, – atto też Wzmianka ale ten przypadek już opi
Chodzi człowiek gołymi ciągiem, sany wprzód –
Dobre radzi, usłyszy czuje,
Najmniej się wyłamuje!

1971. Kanclerz Chryptowicz jeden może którem Węgierski stroliny nie przypadł Tatki lub bowiem o nim mówi.

Wiele czytał, dobrze myślał,
Chłopom swoim prawa kreślił,
Wiele umie, cicho gada,
nie ma koni, choć ma stada –

} malki ten mąż stanu chodził w narym stroju, raz w kresach, książka pod pachą, zamyślony, ofiarnie zmęczony na dół, ony w zimnej.

1972. Kasztelan Czarski (był nim podobno w owem Tomasz Ostrowski) którego wiersz (Węgierskiego) zbyt pełnem przedstawiał najwyższe liczbie [illegible]

1973. Podskarbina litewska (był w r. 1785 Stanisław Ks. Poniatowski) pani rzeka ony piękna:
Kobieta gołymi Dyamenta
Umiera się gołymi pasma
Męża swego ma jak rzeka
Zrobiła z niego stimaka.

1974. Poseł Podlaski (kto nim był) wyborowie wyglądy, z całą charakterystyką swej postaci:
Pas na brzuchu nosi
Do króla na obiad prosi,
Włosy ma siwe,
Zawsze affirmative!

1975. Dobra ~~Teresin~~ pod Rudą Gurowską teraz własność Hermana Epstein (w r. 1853) handlowego posiadacza znakomitych w kraju fabryk cukru, do wysokiej doprowadzone rozu tej kultury, albowiem właściciel ich nie szczędził nakładów i środków do zaprowadzenia wszelkich ulepszeń – a te pod rządem Bernarda Hantke swiatłe wypłaty swoje w każdym rzucie gałęzi gospodarstwa wszelkiego (1853)

1976 – Dobra Borzewola (~~[illegible]~~) przytykające do dóbr Teresina, zkąd od tylko 2 mile – gospodarstwo ulepszone – obora liczy się do celniejszych w okolicy a tą głównie ona zaleca się jest do Niemyslnego świeżego stanu wychodzoną z nowszy chęcią krajowej (1853)

1977. Gdy po zgonie Augusta III. Poniatowscy (Wujowie Stanisława) ~~[illegible]~~ ~~całą~~ przewodnili partyą nadającą wymienić tron Stanisław Poniatowski, stanął na czele ~~[illegible]~~ przeciwnej stronnictw Księcia Karol Radziwiłł Wojewoda Wileński – najgłówniej Księże opierał się cyfrowi Poniatowskiego; Stanisław jednomyślnie obranym wstąpił od tych wszystkich co zebrani byli pod Wolą, a ~~[illegible]~~ objawszy rządy zdążył raz przedstawiciel Księże Karol wypędził go Xsiążęcem przymuszeniem jako do ucieknięcia powodu publicznego. Wyruszył z wyjazdu, z majątku, suzydentem, [illegible] najpopularniejszy magnat, udał się baronów, i [illegible] (Zawiszyna Konfederacja w Radomiu) [illegible] przyrzekła silną pomoc potężnego monarchia pruskiego) uchyliła dekret wskazanego Księcia na banicyą, powrócił mu urzędy i dobra ogłosiła go znów Marszałkiem, a towarzystwa zprzymierzone uznające pełność władzy nad krajem ostatnio się odwróciło aliens z nieprzyjaciółmi, ale jej marszałkiem przewinął zamiast Marszałkostwo wojsk dwóch Konfederackich było w Koronie i było w Litwie (Autor Listopada)
X ~~Przedstawił~~ Przyrzekł się rzeczy, Księcie rozpoczął wojnę domową – szlachta przyczyniła do domu [illegible] się z Księcia i Litwą się zwalczała pod jego Marszałkiem, ale chcąca przemocy [illegible]

zwyciężony Węgrzy pod Nassawicim... powrót na Wołoszczyznę w nadziei ... porty Ottomańskiej do wojny – i ... ale zamiast ... wśród ... na Wołoszczyźnie – ... swoje, a korzystając z powszechnej amnestyi dla wszystkich ... z której jedynie tylko Xiąże Wojewoda był wyłączony ... przez ... do ... za sam z kilku przyjaciołmi którzy go odstąpić nie chcieli ... po Europie ... Przyjmie Xiąże ... a Atteńskiej ... z najpewniejszym ... Trzymańskiej był powrót Xięcia do ojczyzny.

155

1978. dobra (folwark) Rydzewo i wieś Wólka Rydzewska w P. Prasnyskim w 1851

1979. wieś Batdowo ... mila 1. od M. Lipna i mila 1. od M. Skępego ... w $3/4$ ... polach ... 40–60 ... r. 1850. Ignacy Płyskowski z ... r. 1852 ... Płyskowski

1980. Targi w Miastach Guber: Płockiej ... od 4/16 Maja 1848. ustanowione

P. Płocki	P. Lipnowski	P. Mławski	P. Prasnyski	P. Pułtuski
Płock – Wtorek i Piątek	Lipno – w Piątek	Mława w Piątek	Prasnysz – Wtorek i Piątek	Pułtusk – Wtorek i Piątek
Bielsk –	Dobrzejewice –	Bieżuń – Wtorek i Piątek	Chorzele – Piątek	Nasielsk – Wtorek i Piątek
... –	Dobrzyń nad Drwęcą w Wtorek i Piątek	Raciąż Wtorek i Piątek	Janowo – Wtorek i Piątek	Nowemiasto – Środa
Gąbin – Wtorek	Dobrzyń n: Wisłą w Wtorek i Piątek	Radzanów – Piątek	Janowiec – Piątek	Maków Środa i Piątek
Drobin	Rypin – w Piątek	Sierpc – Wtorek, Piątek	Krasnosielc – Piątek	Różan Piątek
Płońsk Wtorek i Piątek	Lipno w Wtorek i Piątek	Szreńsk – Piątek		Serock Piątek
Sochocin w Piątek	Skępe –	Żuromin –		Wyszków Piątek
Wyszogród – Wtorek i Piątek		Zieluń ...		
Zakroczym w Piątek				
Osada Wiązka ...				

Ostrołęcki Powiat: Ostrołęka – w Piątek; Kadzidło – Piątek; Brok – w Niedzielę; Czerwin – Wtorek; Myszyniec – Piątek; Nur – Środa; Ostrów – Wtorek, Piątek; Czerwin Osada Wtorek ...; Goworowo ... w Piątek; ... w Piątek.

12/7/84.

1981. wieś Ciućwiski do kilku posiedzących posiadaczy należąca w okręgu Płockim graniczy na wschód z wsią Koziminą, na południe z tąż samą wsią Strubalicą Kozinimem i Pozwięłnem, na zachód z wsią Ciwiklinem, a na północ z wsią Ciwiklinkiem.

1982. wieś Żglinięno Kobędze [Mławska] ma 10 chałup, dwór, pod którym należące około 12 włók. obacz [illegible] pod 2361.

1983 we wsi [młyny] Czarnocice ekonomii Zakroczym, jest (1851) szkoła elementarna.

1984. dobra Grojno z przyległościami położone w Mławskiem nad samą granicą pruską o milę od M. Kuczborka mające rozległości przeszło 200 włók n. pol. i borem, takiemi gorzelnię były w r. 1851 do sprzedania.

1985. wieś Pocierzeno w Pow. Płockim należąca do Tymoteusza Niemowskiego w r. 1851. i do sukcessorów Izabelli z Niemowskich Grzegorzewiczowej - w gminie Naborowo - mająca rozległości przybliżonej włók [około] 28. [około] 26 28).

1986. dobra Przywilcz w P. Prasnyskim w r. 1850. [illegible] Kurnacowskiego i Marcellego Woldkowskiego, sukcesorów - Pozyskała Towarzystwo Kredyt. [illegible] w 33400.

1987. dobra Wołowo z przyległościami w Pow. Płockim Józefa Czapskiego dziedzica w 1850. pożyczka Towarz. Kredyt. dający obraz wyrokiem Ws. 16000.

1988. wieś folwarczna i [illegible] Steklinek w Okr. Lipnowskim dawny Piotra Natzer a w r. 1850. już sukcessorowie, od Rykorda m: 2 tylko od Dobrzynia nad Wisłą, od m. okr. Lipna m: 3 ws od M. gub. Płocka m: 18 dom murowany murowany - chałup 16. Należą dobra jedną osadą Janko-wo (

1989. Zygmunt i [illegible] darowizna niewiadomego domu i budowli oraz domu w Krośniewiei przez zacnego [illegible] tej przeszłości Franc: Xawery Pruskowskiego [illegible] utrzymaniu będą zakładów Instytutu moralnie zaniedbanych dzieci -

1990. dobra Wierznica w P. Lipnowskim pół mili od M. Dobrzynia nad Wisłą jako też Turza Wielka i Mała w tymże Powiecie były w r. 1851 do sprzedania - [illegible] Dworzec w Ks. właściciela dóbr tych we Wsi Wierznicy - (Przyłuszcz R.)

1991. [illegible] Rudowski posiadał w 1850 r. dobra w Lipnowskim Ruszkowice z przyległościami Mikołajewo, Maryanowo, vel Marynki, Zamy, Skarszyn dolny, położonemi pow. Rypinem, Ruszkowice, Zakrzew z drzewy Strokowy, Ruże, Rudoła, Sumowko, Skaryszyn, Jawory, Michałki, Wałowo, Rypułki, Skaryszyn i Mielimy - przypis [illegible] [illegible] Rad. [illegible] (48.200)
posiadał i [illegible] dobra, na które udzielono pożyczki Towarz. Kred. Ws: 89.300.

1992 Leśnictwo Udrzyn w Gub. Płockiej nad rzeką Bugiem położone

1993 Długosiodło i Kleyna jeszcze Kolostalne w r. 1851 umieszczone w Gub. Płockiej

1994 Jegiel tak zwana się osada nadleśnicy leśnictwa Udrzyn w Płockiem o mil 2 o M. Wyszkowa i Broka o m. 2½ od M. Ostrowi położona (1851)

1995. Brok a osada Nadleśnictwa Leśnictwo Brok w Płockiem (1851) o milę od M. Broku i Ostrowi położona.

1996. we wsi Szczypiorny o milę od M. Zakroczyma i Wisły jest osada Nadleśnictwa Leśnictwa Zakroczym (1851)

1997. dobra Budzyno Bolki w ekonomii Rozan składające się z folwarków i wsi Bolki i Kolonii Wlaski -

Budzyno

1998. wieś folwarczna i zarobna Słonczewo Kościesze w Okr: Pułtuskim ... należąca do dóbr
majoratu pod Jackowskim – chatup 11. rozległości przybliżonej włók 3 morg. 29 – pr.
1999. wieś Słonczewo Smolenki włók 13. jest przyległością do opłaconej wsi (ob: 1320.
ma chatup wiejskich 5; rozległości przybliżonej włók 3. morg: 23. prę: 120, pomimo gospodarstw
cztero... – graniczy na wschód z wsią Słonczewo Kościesze, na południe
z ... na zachód z wsią Szlubowem, na północ z wsią Gostkowem: (ob: 1998)
2000. część A. na wsi Godacze górne w Pułtuskiem wynoszeni włók 3. morg: 26.
należy do dóbr ... Słonczewo Kościesze (1850) 156
2001. Część Pruszki w Pułtus: należący się wyłącznie tylko jedna chatupa z należącymi pre-
mierami i gruntu włóka 1. morg: 2 pr: 150.
2002. dobra Szulmierz, Kalisz, Kozdroje, Radzymin, Włosty z osadą Włostki
w Okr: Przasnyskim do Adama Nosarzewskiego w r. 1851. należące –
we wsi Szulmierz w folwarku murowany przy starym dworze przybudowany, dach-
em pokryty, po zakładzie jest ogród owocowy, stajnie i magazyn ... stodoła –
wołownia, owczarnia murowane, oprócz deptak, karczma i kuźnia murowane
chatup wiejskich 16. oraz ... do Nr. 2007.
2003. wieś zarobna a w niej ... (ob: 2002.) Kalisz ma 11. chatup wiejskich
i tylko stodoł –
2004. folwark Radzymin (ob: 2002) ma dom folwarczny przy którym jest ogród
owocowy; stodoły, szopy, stajnie – ... zabudowania ... w 1853 ... ale je-
2005. wieś zarobna Kozdroje ma chatup wiejskich 10. (ob: 2002)
2006. folwark Włosty ... (ob: 2002) ma dom folwarczny przy którym jest
ogród owocowy, spichrz, owczarnię, 2 stodoły – szopy i stajnię
dobra te ale ... jedną całość (Szulmierz) mają rozległości: gruntu ornego II. III.
2002.) klasy włók 43 morg 27. prę: 289. tych włók 13 morg: 6. prę: 20, w ziemi
... i ... włóka 1. morg 3. prę: 240. – tylko prawie w ogrodach ... łąk
... włók 18. morg 1. lasu ... włók 4 morg 3 pr: 12
las brzozowy i olszowy włóka 1. morg: 12. w zaroślach brzozowych, jałowcowych
i olszowych włók 17. morg: 15. prę: 184. w nieużytkach i wodach morg: 26. prę: 160
w ogóle włók 101. morg: 27. prę: 228. ... oprócz tego jest ...
3 i nr 14 gruntu ... do kościoła w ... – Dobra te graniczą na
wschód z dobrami Lipa, Ostermanem i Wołkami, na południe z Przedwojewem
i Nadarzynem, na zachód z ... i Karniewem na północ z Zembrzusami, Le-
śniewem i ... (akt ... w r. 1851)
2007. dobra Zalesie i Rogowo (Załuzie ... wsi i ... należące ...
przy ... Przasnyskiego we wsi Rogowo ... w 1851 – w okręgu Płockim – a mianowicie
a) wieś folwarczna i zarobna Rogowo ma dom murowany ... pokryty, spichrz i piwnica murowaną
... dworskie drewniane i chatup 9
w ... Rogowie ... w ... wodny i ... gaśnie i ...
wieś Rogowo ... rozległości włók 28. morg 10.
b) wieś zarobna Zalesie z folwarkiem dworskim i 5. chatup wiejskich – rozległości przybliżonej
około włók 11. morg 9. 20.
Dobra Zalesie i Rogowo graniczą na wschód z wsią Pomianowem i Wołkami
na południe z Włókami i ..., na zachód z Nową wsią i ..., na północ
nie z ..., ..., ..., Żochowskim, Żochowem, Płonną ...
i Płonną ... (z akt ... r. 1851)
2008. dobra Kondrajec w Płockiem należący do r 1851. do Józefy z ... Rakow-
skiey

2009. We wsi Borów w Pow: Kraśnostawskim założony został, w r 1850. [illegible] fabryka araku [illegible] przez właściciela tejże Aleksandra Skowińskiego –

2010 Folwark i wieś Rekorowo w Okręgu Obrytte wyprzedany został dnia 12. do 1862 [illegible] [illegible] wyniosło razem Rubl. Śr. 570.

2011. dobra Neszyce w Okręgu Płońskim należące do Jakóba Trzcińskiego. mają: Dwór murowany piętrowy z frontem o piętrze, dachem z blachy i dachówką pokryty – folwark murowany [illegible] dachówką – ogród owocowy przeszło 350. sztuk drzew. [illegible] [illegible] w nim zakłady [illegible], chałup wszystkich 9, karczma pod dachówką – i wiatrak – [illegible] Obejmuje w ogóle rozległości razem włók 31. morg. 29. a w tem ziemi w gruntach ornych klassy I i II włók 26. morg 3. Dobra rządowe Cekanowo i Drwały [illegible] [illegible] graniczą o [illegible] włóki gruntu i łąk – Neszyce graniczą na wschód z łąkami M: Bielska i gruntami wsi Gilżna, na południe z gruntami i lasem brzozowym dóbr rządowych Drwały; na zachód z [illegible] dóbr Mackiewa, Sykowa i Żygot na północ z łąkami i pastwiskami dóbr rządowych Cekanowa i z miastem Bielskiem [illegible] dobra [illegible] [illegible] 18.000.

2012. dobra Nezdunó Duplice w Okr: Płońskim – należące [illegible] [illegible] r 1850 do [illegible] Koskowskiej, spadkobierców Franciszka Koskowskiego – czyli folwark z nazwiskiem Nezdunó oraz [illegible] z nazwiskiem Duplice – w folwarku Nezdunó jest dwór [illegible] [illegible], stodoła, szopa, spichrz, 2 obory – chałup 7 – dobra te obejmują przestrzeni – w gruntach ornych folwarcznych klassy II włók 17. morg: 26;

gospodarzy jest 4	w gruntach ornych wszystkich klassy II	włók 4		
komorników – 5	w łąkach [illegible] klassy II			
[illegible] 8	w łąkach wszystkich	włóka 1	mor: 15	
koni – sztuk 4	w ogrodach		mor: 5.	
wołów – sztuk 2	w placach pod zabudowaniami		m 19.	
[illegible] – 4	w pastwiskach		m 4 pr: 150	
	w nieużytkach i wodach		m: 20	
	[illegible]		m 3	25 / 5 / 125.
	[illegible] Duplice [illegible]	włók 24.	morg: 27.	

dobra te graniczą na wschód z Boreniem, [illegible] i [illegible], na południe z wsią Brodami na zachód z wsią Gałki [illegible] i [illegible], na północ z wsią Mała wsią [illegible] opłacają [illegible] podatków skarbowych w ogóle Rubl. Śr. 297. kop 87.

2013 wieś Krubino Lit: A. B. C. D. wolna sztuka [illegible] nabyta Zygmunta [illegible] przez Kazimierza Kodakowskiego a od r 1851. [illegible] [illegible] [illegible] – mająca rozległości włók 15. przestrzeni nowa [illegible] na 3. włóki [illegible] – Krubino graniczy na południe z wsią [illegible] i [illegible], na wschód z wsią Gradzikami, na północ z miastem Ciechanowem, na zachód z wsią Bieleniem i Nuszewem – Opłacają [illegible] podatków skarbowych Rs. 105. kop: 73½.

ob: [illegible] 1850

2014. dobra Tarnowo składające się z folwarków Tarnowo, Kraska i Leopoldowo oraz wsi zarobnej Podosie i osady Ogło w Pow: Łomżyńskim, 2 m: od Łomży, 3. od [illegible] [illegible] od traktu [illegible] Petersburskiego. [illegible] jest w tych dobrach [illegible] [illegible] – ziarna [illegible] 400.

2015. dobra Brzozowo Nowe i Brzozowo Stare w P: Przasnyskim przestrzeni [illegible] [illegible] czyli dziesięcin 621. morg [illegible] [illegible] w drodze [illegible] sprzedane zostały – [illegible] na licytacji publicznej w dniu 9/21. Lipca 1853.

1212/[illegible]

[illegible]/1212/[illegible]

2016. w osadzie Ciechocinek w Powiecie Włocławskim wprowadzone zostały Targi w dnie Czwartkowe – Obiegowe/ przyjęte z Służewo Konwiktu Rząd: 29go okresu (z r 1838?)

2017. polepszające dobra w Gub: Płockiej między innemi: w summie –

w r: 1851.

Białowierzyna f: 10,100
paraf. Lipnicka Wielka
Broniewo (Rago: 27900
paraf. Lubowiecka)
Bokaj Jorki – 11,100
par (Dąbrowo)
Brzeźno Lipno 22700
ske par: Lipno
Bronowo Zalesie 16,200
p: Ciechań
Chmielonek (Szry) swiętego piąta) 12200
Dąbek Gąsiorowizna
p: Wyszyny – 27,000
Dąbek Mławski
p: Szydłowo 22500
Dęby Szlacheckie 6,600
p: Wyszogrodzkiego mało –
Dobrska 17200.
p: Gralewo ABCD.
Falęcin i Rogowo
p: Damiowo 22800.
Gawarzec A. 10800
p: Czerwińsk
Glewo – 18000
p: Dobrzyń
Gniojnik B. 18500
p: Gniojnik
Gniojnik – 17200
Glinki AB. 18000
p: Radzanowo
Gnojno i Gnojenko
p: Szreńsk 33000
Godlewo wielkie 10,200.
p: Zuzel
Grabowo Zawady 5100.
p: Wyszogrodzkiego ul.
Grzybowo wielkie
p: Wierzbica 7000.
Gółkowo Zawady
[illegible] 10,900.
p: Strzegowo
Jastrzębie 32700.
p: Wyszogrodzkiego ul. [illegible]
Kamieniec mało
p: Kamieniec 13600.
Karwacz 12500
p: Przasnysz
Kadłubowo 10600
p: Unieck

Kanigowo 18700
p: Sarbiewo
Kątne Cygany 8900
p: Nasielsk
Kołaty – 4100
p: Kikół
Kłucki Obręb 56400
p: Węgra
Kosiny Kapiczne
p: Bogatyń – 9500.
Koziary. 11800.
p: Ciechan
Kozerowo 11,000.
p: Lipno
Wyszogrodzkie 83500
mało –
Łazęki – 54,100
p: Żuchowo
Łążek – 12500
p: Ług.
Łęck – 58300
p: Skempe
Maliszewko 5400
p: Rogotwórsk
Malczino 13300
p: Krobierzewie
Minaty Dominiki
p: Strzegowo – 14800.
Nowawieś Kujawy
p: Obrębiec – 1150
Nidzino Duplice
p: Orszymowo – 18300
Obręb wielki 11700
p: Pluchowo AB.
Ortowo i Glewo
p: Dobrzyń – 12000.
Osiek B. Lipiński
p: Ligowo – 9000
Petkowo wielkie
p: Zuzel – 5000.
Płonczyk – 5200.
p: Mokowo ABCDEF.
Ponikiew wielka
p: Rzoń – 15000
Pobrzynnica wielka
p: Janowiec 13900
Pruszków Mławski
p: Szreńsk 70300.
Pruszynno 10300
p: Orszymowo

Przystań 44600
p: Nowawieś
Radzików mało 55500
p: Radzik –
Radziki wielkie 54400
Rembielino AB 39800
p: Wyszogrodzkiego
Romany Janowięta
p: Wyszogrodzkiego 17000
Ruszkowo 21,900.
p: Trąbin
Rumoka Szczepa
p: Lipowiec 61700.
Rypino – 18600
Sierpc
Smoły – 10400
p: Kroczewo
Srebrna 14100
p: Bieda
Starorzewizna 7500.
p: Ciechanów
Sudragi 15700
p: Ligowo
Suradówko 4500
p: Lipno AE.
Szyjkowo 15000
p: Zabłocie
Szczutowo 13000
p: Płonne
Szczutowo A. 4500
p: Gozdz. i Słubice
Słubice 10700
p: Bronisław
Trojany 40,000
p: Trojany
Trębki – 34600
p: Kroczewo
Tupadły Lipnowskie
p: Grochowalsk – 20400
Uniszyce – 42400
parafialne
Wernary 9400
p: Płock
Wola Kanigowska
p: Karniewo 10,000
Wylazłowo Lipnowskie
p: Mokowo 20,700.
Zawady Przasnyskie
p: Godziszewo 20,200
albo Godziszewo

Złotowo i Zborowskie 8500
p: Węgra
Zagroby – 24,000
p: Bieżuniówna –
okres 1825
Czarnoty 9000
p: Wyszogrodzkiego
Dylewo 25000
p: Rypin
Dziwągowo B. 6500
Gulbiny 39500
p: Trąbin
Kamienica Kosielska
p: Kamienica 25800
Kosiebrody Mławski
p: Kosiebrody 8400.
Kraszewo przasnyskie
p: Kraszewo – 11,100.
Kruszkowo Bieńki
p: Rościszewo 6000.
Lubki przyokresu 21900.
p: Błędowo
Pawłowo 21,000.
p: Lekowo
Radzanowo Płockie
Radzanowo – 53600
Stanowczyna 10400
p: Szydłowo

dany 1. okresu z 1825
Okresowe przyjęte 1o. okresu (1825)
Bronowo Umiede
p: Przedwojowa 12300
Gotówkowo 21200
p: Chomiowo
Kowalewko A: 9100
p: Dąbrowa
Poniaty Kamieniec
p: Wierzbica 15600
Żylinyno –
[illegible] 9500
Żukowo wielkie
p: Raczyn – 18000
Wąsiedoh A.
p: Radziki 26,800.
Wola Wierzbowa
p: Kościelny. 7800.
Wyszyny przyokresu 29800
p: [illegible]

2018. dobra Mioszewko Kościelne czyli Stradkowo, Mioszewko dolne czyli Stepy w okr: Płockim nabyte A° r. 1851 do antoniego i aleksandry z Marcowskich Bojemskich — przed oddaleniem majątku wkrótce nastąpi zmiana —

2019. dobra Przymiarz w Pow. Przasnyskim dawniej aleksandra Kamińskiego, a teraz (1851) Marcellego i Nicefora Kołakowskich dzierżawców — dobra te obciążone były Pożyczką Towarzystwa Kredytowego 2° obrazu (r. 1838) w sumie 33,400.

2020. wieś Bronowo Umieńce Lit. A. nabyta w r. 1851. do należącej Wschodnieje Suchowolskiej (w okr. Płockim)

2021. Marcin Wojciechowski dziedzic w r. 1851. Muszynskiewa, Wojciechowic i Uli-montowiczy w Pow. Ostrołęckim

2022. Jan Fetkowski dziedzic Księżopola w Ostrołęckim w 1851.

2023. Budziszewski Prosper dziedzic Gostkowa w Ostrołęckim w 1851

2024. Dąbkowski Jan dziedzic z Janek młodych w Ostroł: w 1851. w Ostrołęce

2025. Glinka Józef dziedzic Szczawina w Ostrołęckim w 1851.

2026. Franciszek Rakowski dziedzic z Kosent w Ostrołęce w 1851.

2027. Jan Dąbkowski dziedzic z Janek w Ostrołęckim w 1851.

2028. Franc: Brzyski dziedzic z Ugniewa w Ostrołęce w 1851. nie czystko szlachta

2029. Paweł Gąsowski dziedzic z Trzcianek w Ostrołęce w 1851. nie szlachta czysty

2030. Józef Chomiczewski dziedzic z Węgrzyna w Ostrołęce w 1851 nie czystkiej szlachty

2031. Mikołaj Górski dziedzic z Kunina w Ostrołęce w 1851

2032. Gabriel Rombczyński dziedzic z Ponikwi małej w Ostrołęce w 1851

2033. Zuzanna Barczykowska dziedziczka z Lubiejewa w Ostrołęce w 1851.

2034. Franciszek Górski dziedzic z Jemielnistego w Ostroł: w 1851.

2035. Karol Ołdakowski dziedzic z Gąsiorowa w Ostroł: 1851.

2036. Roman Kleczeński dziedzic z Brzeźna w Ostroł: 1851.

2037. antoni Budnicki dziedzic z Żyzniewa w Ostroł: 1851.

2038. dobra Potycz z przyległościami w okr: Czerskim położone nad rz: Wisłą i przy dawnym Lubelskim trakcie, oddalone od Warszawy o wiorst 40, mające ogółem około 2460 dziesięcin, z tego lasu prawie 338. dziesięcin, mające mały pałac, z wielkim kosztem urządzone ogrody i cieplarnie, w r. 1853. przez publiczną licytacyę w drodze działów — Licytacya zamknięta się od sumy Rs. 67,665. kop.: 20 —

2039. folwark i wieś Ruda w okr. Łukow: rozległości morgów nowopol. 792. w gruntach czystych z wolny [illegible] ekonomicznego oraz do 2go działu z [illegible] [illegible] —

2040. Pan andrzej Zamojski były to osoby wszystkim i wiadome, ale nie była dla [illegible] — Niezm nie był tylko wszystkim jak [illegible] prawo dla narodu [illegible] do którego największy wagę przywiązywał, a który był mu najbardziej [illegible] stanu a narodowe księzie — ale wiadomo że projekt ten prawo na sejmie 1780 r. odrzucony został prawie jednomyślnością posłów, nawet niektóre się dziwnego, był ten projekt, zbyt przywilejem stanu szlacheckiego przez [illegible] był spalony — pod to [illegible] [illegible] tegoż dzieła reformy co tylko wkrótce nagromadził na Europie (Autor Listów [illegible])

2041. Leszczyno Umieńce dobra pojezuickie w okr: Płockim

2042. dobra Brochocino i Brochocinek w okr. Płockim — o mil od Płocka, należące w 1851–1853 do [illegible] (małżonków) Elżbiety z Pinty [illegible] Kamińskich, obejmujące rozległości włók 40 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1851/1853 [illegible]

Dobra w Gub: Płockiej obciążone pożyczką Towar: Kredytowego (Kontynuacya) 2go Okresu z r 1838.

Bledzewo 22300
p: Sierpc

Bledowo - 36800
p: Ciechan 2go okresu

AB
Borzewo paraf. 5600
Mław: 2. okres

Bobrowniki 103400
paraf: Lipno

Brudzeń A B
p: Bądkowo 7800

Brudzeń B. 4100.

Brzuchowo 7900.
p: Zgg D

Bułkowo 8300.
p: Drobin

Ciekliń Duchowny
p: Bonisław 33000

Chotum C. 21190
Sulerzyn par.

Chudzewo 8200
Mokrowo par.

Ciechomin 12800
p: [illegible]

Cierpigórz 4800
p: Przasnysz

Ciurkowo 23500
p: [illegible]

Ciemniewo płodne
p: Sochocin 20300

Czerwonka 34300
paraf: [illegible]

Czyżewo kościelne
[illegible] 133000

Ostrołęk
Czyżewo ruś
p: Czyżewo 21300
2 okres

Czarnocin 14700
p: Niedzbórz

Dąbrowa 8000
p: Zagroba

Drążdewo
paraf. 23300

Dzierzgowo F
par: Dzierzgowo 9000

Gąsiorowo [illegible]
p: [illegible] 40300
13000

Giżyno A E 9800
p: Unierzysz

Głęboczek 5200
p: Chrostkowo

Gnaty Lewiski
p: Wiśniewo 4200

Gostkowo C. 5000
par: Płońsk

Gościmka 29500
par: Lutocin

Gostkowo rozdział
p: Zamość 45900

Gójsk par: 33500

Grójec B. 8800
par: Węgra 2: okres

Kamionki Kmiece
p: [illegible] 11,500

Kargoszyn 24100
p: Ciechanów

Kiełpin Kopaczki
p: [illegible] 11900

Kłaki 8700
p: Drobin

Kosmaczewo
p: Słupia 15400

Konopki 15,000
p: Unieck

Kosiny ABC
p: Regimin 11,500

Kosiny Bartosowięta
p: Regimin 17000.

Kozibrody Wielkie B
p: Kozibrody 14900

Kozibrody [illegible]
[illegible] 13900
[illegible] 46300
p: [illegible]

Kobrzeniec Wielki
ABD p: Rogotwórsk 4000

Koziróg Leśny 5000
p: [illegible]

Koniuszewo 8400
p: [illegible]

Krępica 18900
p: Wrona lub Krępica

Łasotki 7300.
p: Sierpc

Łossowo 8000
p: Pokrzywnica

Małomin 13500
p: [illegible]

Malankowo [illegible]
[illegible] 14600

Mierzwin [illegible]
p: [illegible] 23200

Nadróż B H: 5900
p: [illegible]

Nisiewo 18000
p: Bieżuń

Ośmiałowo 10,100
p: Lipno

Osiek Władysławy
p: Kozibrody 13100

Ostrzykowo
p: [illegible] 8400.

Opinogóra 51900
p: Krasne

Pajewo Wielkie 8500
p: Płońsk

Pepłowo 10200
p: Kuklin

Piórkowo 29900
p: Radzanów

Pniewiałka 29700
p: Grójec

Płaciszewo
p: Regimin 34900

Pniewo 10,100
p: [illegible]

Pokrzywnica Pułtusk
p: Pokrzywnica 43900

Poniatów mały 24900
p: Gozdowo

Proszki - 17000
p: Rogów

Radomin 60500
paraf.

Rzemiętowo [illegible] 7400.
p: [illegible]

Rostkowo 53800
p: Węgra

Ruda Dzierzgowo
p: Dzierzgowo 21800

Rykaczewo Wielkie
p: Ciechanów 7100.

Rzaśnik - 11,400.
p: [illegible]

Łastowo par: 39300
w Lipnie

Łątrzynek 16800.
p: [illegible]

Sieciechy 67100
paraf: w Lipnie

Sulin 26,300
p: Szulborowo

Sierpc potoczna mieś.
p: Sierpc - 63900

Słupca mała 16900
p: [illegible]

czyli Smogorzewo
Smoszewo pianki
p: Płońsk 11400.

Strzeszewo Kownaty
p: Płońsk 35400

Sumin par. 69500
w Lipnie

Świętosław 61200
p: [illegible]

Świeszyno 10800.
p: Regimin

Szczepankowo 12500
p: Ciechanów

Szczechowo Bliźne
p: Gójsk - 10700.

Szreńsk Krzywy
p: Dzierzgowo 35700.

Turza Wielka par:
Bądkowo w Lipnie: 8400

Wąsiołek B. 38500
p: [illegible]

Węgra D. 6400
par: Węgra

Węgra B. 4400
par: Węgra

Wilgę [illegible] 40800
p: Wilgę -

Wierzbowiec czyli
Wierzbowiec par: 23500.

czyli [illegible]
Wystawie 30,000
p: [illegible]

Wólka Lubelska
p: Lubel - 17,000.

Wola Polewna 40400
Lubel par.

Wyszyny Płaskie [illegible]
p: Sikorz - 7000

Zakrzewo [illegible]
p: Mokrowo - 4,400.

Zakliczewo 23,800.
p: Mokrowo -

Zajączkowo [illegible]
p: Kikoł - 16,500

Zalesie [illegible]
p: [illegible] 33,800

Zboża - 24,500.
p: [illegible]

Dzierżbiń mały
p: Pniewo - 13700

Grombiec Wielki
p: [illegible] - 10400.

~~Żarnowo 12800.~~
~~[illegible]~~
~~[illegible] 22800~~
~~[illegible] 21900.~~
~~Kobylaty 6000.~~
~~p: [illegible]~~
~~[illegible] 17700.~~
~~Kostrzewo 19000~~

Kostrzewo 16300
p: [illegible]

Ukoskowo Boguszyce
p: Bonisław 17500

~~Lipa Leśniewo 38100~~
~~p: [illegible]~~
~~[illegible] 7500.~~
~~[illegible]~~
~~[illegible] 30400~~
~~p: [illegible]~~
~~[illegible] AB 17500~~
~~p: [illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible] 10200.~~

2044. Dobra Dulsk należące do Anny de Josepha Wysockiego (przed 1851) z folwarkami Witczewo, obaniel Rejnem, Rekerek i Borami Dulskiemi w Okr. Lipnowskim – które następnie nam że wieś Witczewo z folwarków uformowana została teraz (1851) prawem wieczysto czynszowym do Konstantego Wysockiego z obowiązkiem opłacania rocznego czynszu do dworu dóbr Dulsk Złp: 960 oraz intyn Rekerek z folwarkiem zwane ultra-nowym tej nazwiskiem i kolonia przyległa Frankowo zwana, jedno i całość stanowiąca, należy prawem czynszowem do Franciszka z Mierzyńskich [illegible] Cieszkowskiej, powtórnie zamężnej Wysockiej, z obowiązkiem płacenia do dworu Dulsk rocznie czynszu Złp 600. – W Dulsku jest dwór zbudowany ogrodami [illegible] kościół, chałup 38. – Dobra te kupione na publicznej licytacji w r. 1851. Zaleko Wysockiego za sumę Złp 215,000 [illegible] na kolonizacji [illegible] [illegible].

2045. połowa wsi Wiadorno w Okr. Lipnowskim uważana w r. 1851. w posiadaniu małżonków Napiórkowskich czyli do objętości całem rozległości morgów 100. prz. 165. w r. 1825. [illegible] Józef Czachowski

2046. dobra Podkrajewo i Wiśniewo w P. Mławskim należały w r. 1851. do beneficyalnej niebiałej Marii Franciszki Witkowskiej

2047. dobra Grochowalsk w okr. Lipnowskim należące w r. 1851. do Karola Wittman – graniczy na wschód z dobrami Dyblin i Głowo, na południe z dobrami Falborowem i Kruszą, na zachód z Krojczynem, na północ ze Szpetalem wraz z drzewa które jest administrowany przez XX. Franciszkanów z Dobrzynia – rozległości całem włók 35.

2048. dobra Przystań w Pułtuskim należące w 1851. do Juliana Zaborowskiego składają się ze wsi zarobkiej folwarcznej Przystań, wsi folwarcznej i zarobkiej Chojniki, wsi folwar. Grabnik, Mostowo, Mostówek, Grondy i osady Kępa zwanej, kolonii numeralizowanej Działyń – wsi czynszowych wschód z wsiami Budy, Zabiele Ciemniewo, Chudek, Zabiele Ostrowy; – graniczy zaś z wsią Wierzchlas i częścią lasów rządowych, na zachód z wsiami Zabiele Pilaki, Zabiele Wielkie i rzędowe wsi Grabówek, oraz Wyprol: na północ z wsią Olszewka – obejmuje ogólny rozległości około włók Chełm: 203. się w jednym ogrodzeniu i inne całej własności nie przyjęte – Z tej ogólnej rozległości zajmuje wieś Przystań włók 63. morg 26. – w tej wsi jest dwór przy nim ogród owocowy i spacerowy a w nim 2 sadzawki – gorzelnia murowana, młyn wodny na rzece Orzyku o 2 ganków i [illegible] – folwark wieś zarobna i [illegible] Nowawieś składa się graniczy z wsiami Przystań, Chudek, Grabnik, Zabiele Piliki, obejmuje w sobie włók 89. W tej rozległości mieszczą się w r. 1851. lasu włók 70 morg 18. – [illegible] parafialny Nawoniewski jest z drzewa [illegible] – grunta plebańskie obejmują rozległości włók 6. mor. 23. – w przyległości Krzyży (1851) [illegible]. Ruid: pod Num: 3259

2049. wieś zarobna Chojniki należąca do dóbr Przystań, graniczy z wsiami Przystań, Mostówek i wsią rządową Grabówek – obejmuje rozległości razem włók 15 mor. 21. – ma chałup 9.

2050. Kolonia czyli nomenklatura Grondy w obrębie wsi Chojniki leżąca (obacz 2049 48) składa się z tej wsi Chojniki i z wsią Grabówek – obejmuje rozległości włók 1. mor: 14. na przestrzeni gruntów znajdują się 3 chałupy

2051. wieś czynszowa Grabnik należąca do dóbr Przystań graniczy z wsiami: Nowawieś Zabiele Kilikie i Mostowo – obejmuje ogółem włók 10. morg: 28. Na powyższym gruncie znajduje się zabudowania własne kolonistów to jest chatup 17, z tych z stodołkami i oborkami

2052. wieś czynszowa Mostowo należąca do Dóbr Przystań w Lipnowskiem graniczy z wsiami Grabnik, Zabiele dzie i Lasami Przystańskimi – obejmuje ogółem włók 8. morg: 9. na powyższym gruncie znajduje się 18. chatup własnemi kolonistów będących

2053. wieś czynszowa Mostówek należąca do dóbr Przystań w Lipnowskiem graniczy z Grabowskiem, Chojnikami i Lasami Przystańskiemi – ma ogółem włók 7. mor: 5. w których koloniści posiadają własnych chatup 11. –

2054. Osada Drwęcyn folwark należący do dóbr Przystań graniczy z wsiami Wierzchlas i Ostrowy – utworzona w oddziale Nowemieście obejmuje ogółem włók 2. mor: 2. Na tym osiedle znajduje się jedna tylko chałupa, a przy tym folwark że wszelkie jest w lesie kolonia nazwa – Drwęcyn – (z otrzymania urzędowego w r 1851)

2055 wieś Bogaty Milecki należy do kilku pojedynczych posiadaczy, z których zaniechała Ludność Bogatym (1851.)

2056. Dobra Czyżewo Nowe z przyległościami na Ołdakach Markach w P. Ostrołęckim należały w r. 1851. do Leopolda Gnoroczyńskiego

2057. Gumino dobra donacyjne w gub. Płockiej (1854) Pozwiestre jest głównym mająt. tej donac.

2058. Urzędowo na całe dobra Goślice, Cieciszewo z dozorem ammonikm. składające A B C, Mężeninie wielkie, Mężenino małe, Mężenino średnie, Goślinki, Liczyno oznacz. lit: B. przyjęte i zarządzane. Urząd 2go okresu z r 1838. 82,400. Opisy majątku wykazały przyjęte w ten majątku dobra Goślice, Cieciszewo i Liczyno składki Urz: 53,400 – ktore na dobra Mężenino wielkie, małe i średnie Urz: 29,000 –

2059. wieś Sielc w Pow Płockim przy trakcie z Wyszogrodu do Zakroczymia pod miastem Czerwińskiem

2060. Przypiłec Włosty w Okr: Płockim wieś przez kilku częściowych posiadaczy osiadło

2061. dobra Koskowo bogusendy z przyległościami na Koskowie Stradzewie i Ryharice Gnaty w Okręgu Płockim. –

2062. Koskowo lub Kuskowo brawosielewicze wieś przez drobną szlachtę była osiadłą

2063. folwark rządowy Kraszewo dzierżawa w ekonomii Sierpc w Pow Mławskim był dla uszczerawienia w r 1851. w ilości Rs: 74 kop 60 1/2 Kobylnikas opłacane

2064. wieś Gumowo Kamieniec składającym się z kilkunastu części czyli posiadłości z których szlacheckie ludności Gumowieckiej

2065. wieś cząstkowa Kownaty Żaleśnie w Okręgu Mławskim – składająca się z kilku pojedynczych posiadłości z których zamieszkała ludność Kownackiej –

2066. dobra Szpiegowo z przyległościami Kiszelewko, Madonin i z gruntem w Madroe od dołączonemi z nimi agenty pustemi – mimo rew. pola włók 24. morg: 23. pręt. 155. przez trzystu dziewięciu osiedlonych włosty w r 1850 na Urz:

60202. Położone o mile od M: Dobrzynia nad Wisłą, o 2 m: od M: pow: Lipna tyleż od Włocławka, 5 od M: gub: Płocka, o ćwierć mili od rz: spł: Wisły z ... lub Faliborowa – graniczy na wschód z wsiami Stybleniem, Główczynem i Wyłączonem, na południe z Grochowalskiem, na zachód z Krojczynem, na połud. z ... i Kłodunem –.

2067. wieś Gunowo w Obr: Prasnyskim, dotąd niegdyś zamiarem przed r. 1851. Wincentego Gunowskiego –

2068. wieś Smięcin z kilku części składająca się w gminie Kargoszyn w Okręgu Prasnyskim od Ciechanowa 1½ mili, od Prasnysza 3½ Mławy m. 4. Rozyna m. 5. od M. Płocka m. 10 – Zaś korzystne części dotyczące Smięcinej i Rydzewa granicą na wschód z Tatarami i Szwarzynem na południe z Niechodzinem i Pękowem, na zachód z Gąsiorkami, na północ z Kargoszynem –

2069. Dobra Niepodzielne Kośniewo, Ostaszewo Rycice, Zamonty kościelne, Dzierzgowo Nowawieś i Dzierzgowo kościelny należały w r. 1851. do współsukcessorów Antoniego Lutińskiego, sprzedane były przez wojsko w r. 1851. w drodze działów przez publicznej licytacji – współsukcessorami były: Wołłowiczowa – Kozubradzka – Idzikowska, sukcessorom w r. 1851. sukcessorom przez usprawnienie

a) a) Dobra Kośniewo Wielkie z przyległościami: Kośniewo średnie Lit. C. Marszewo Wielkie Lit. N. z częścią na Gąsiorzynie w Obr: Pułtuskim oraz Kośniewo Lipce Lit. D. w Okręgu Prasnyskim położone – należące do parafii Sypki i Sońsk odległe od M. Warszawy mil 10. i tyleż od Płocka, od Pułtuska, Nasielska, Nowego miasta, Makowa i Ciechanowa po mil 2. granicą na wschód z dobrami Ostaszewo Wtory i Gołandy, na południe z dobrami Słubowskiemi, na zachód z Gąsiorzynem i Kośniewem, od północy z Wolą Rańczą i wsią Marszewo. Powierzchni mają wśród 81. morg 8. pręt: 221. w gruntach pszenicy części owsianej, żytnich, lekkich, bardzo mało; gospodarstwo trzypolowe (1851) oszacowane na Złp: 238,868. gr. 10.

b) b) Dobra Ostaszewo Wielkie z przyległościami: Ostaszewo Wola Rańcza, Ostaszewo Czerwie, Bagno, Borze, Bogucz, Błonietka, Boże Przerki, Trzcianka, Ostaszewo Ranki, Ostaszewo Wtory, leżące w pow. Pułtuskim parafii Sypki, odległe od Warszawy m. 8. od Płocka 12. od Pułtuska, Makowa, Ciechanowa i Nowego miasta po mil 2. granicą na wschód i północ z dobrami Garnowo, na południe z wsią Sypki kościelne, na zachód z Wolą Rańczą. Powierzchni mają wśród 64. morg: 21. pręt: 173 w gruntach mocnych i szczerkowatych – gospodarstwo trzypolowe – (1851) oszacowane zostały na Złp: 182,249.

c. c.) Dobra Pęcice, Zagaje, Grondy, Przysowy i Czaplice Wtory, położone w Okręgu Prasnyskim par: Krzynowłoga Wielka, odległe od Płocka i Warszawy m. 16. od Pułtuska m. 9 Prasnysza m. 3. Chorzel i granicy pruskiej mila 1. granicą na wschód z wsią Połomią i Budki, na południe z wsiami Wadowem i Gołanką, na zachód z Krzynowłogą Wielką i z wsią Czaplice Furmany, na północ z Lipowem. Odległe te mają wśród 101. morg: 13. pręt: 205. miary nowopolskiej: w gruntach lekkich, żytnich gospodarstwo trzypolowe (1851. – oszacowane zostały na Złp: 173,885 g. 20

d) d) Dobra Dzierzgowo kościelny z przyległościami Rzeczaste, Liwki, i częściowo na Zapadach Święckach, czyli Górkach, położone w Pw. Prasnyskim parafii tegoż na miejscu – od Warszawy mil 18. od Płocka m. 15, od Prasnysza m. 4. od Ciechanowa m. 7. od Pułtuska m. 10 i od M. Chorzeli mili jednej. Granicą na wschód i z wsiami Dąbrówką, Zwiekami i Chodupkami, na południe ~~z wsią Dzierzgowo~~ na zachód z Starą wsią i Opiłkami, a na północ z Dzierzgowinem Nową ~~wsią~~. Powierzchni mają wśród 50. morg 22. pręt: 194 miary nowopol: gruntach średnich gospodarstwo trzypolowe (1851) oszacowane na Złp: 98,595 g. 10.

e. e. Dobra Dzierzgowo Nowawieś z przyległą częścią na wsi Wasiłach, położone w P. Prasnyskim parafii Dzierzgowo – odległe od Warszawy m. 18. od Płocka 15. od Prasnysza 4. od Ciechanowa m. 7. od Chorzel mila 1. i od Pułtuska mil 10. granicą na wschód z wsią Dąbrówką, na południe z Dzierzgowinem Kościelnym, na zachód z wsią Zdziwój, na północ zaś dotykają granicy Król: Pruskiego. Powierzchni

mają ogółem 56. mor: 18. prę: 112. miary nowopol: w gruntach średnich na 3. pola podzielonych – oszacowane były w r 1851. na Złp: 137,362. gr: 20.

f) Dobra Zaremby kościelne, Krukowo, Nowawieś, Przedświecie i Bindugą położone w okręgu Przasnyskim parafii swego nazwiska, odległe od M. Warszawy m: 18 tyleż od Płocka, od Ciechanowa m: 2. od Przasnysza m: 4. od Myszyńca m: 3. graniczą na wschód i południe z wsiami rządowemi i Łazy na zachód z M: Chorzele zaś od północy z Prusami. Pomienione mają ogółem 359. morg: 14. prę: 252 miary nowopol. w gruntach piaszczystych i zapiaszczonych – oszacowane były w r 1851. na Złp: 274,488 gr 20.

2070. Dobra Czyżewo Siedliska z przyległościami Jaźwiny-Piertki, ~~Jaźwiny~~= Laskowo= Pałki Michałowo, Czyżewo=Chrapki, Wróble, Jasiny i Czyżewo=Nowawieś z placami w miasteczku Nurze w Okr: Ostrołęckim do Sukcessorów Józefa Szepietowskiego i Sukcessorów Maryanny z Sieśnickich Szepietowskiej w r. 1851. należące – sprzedane były w r 1851. w drodze działowej przez publiczną licytacyę – Opis tych dóbr jest następujący

a) Dobra Czyżewo Siedliska w Gminie Czyżewo=Kościelne w Okr: Ostrołęckim graniczą z wsiami Godlewo, Jaźwiny=Piertki, Jaźwiny=Koroty, Michałowo, Czyżewo Kościelne, Czyżewo Chrapki i Dmochy; gleba ziemi jest w 2/8 gliniasto czarna 5/8 biała, zaś w 1/8 części piaskowato żytnia – grunta dworskie mają rozległości morgów 400. prę: 172; grunta wiejskie morg: 116. prę: 94 miary n: pol.

b.) rozległość na Jaźwinach Piertkach wynosi morg. 29. prę: 224

c) rozległość na Czyżewie Chrapkach morg: 10. prę: 150

d.) rozległość na Michałowie morg: 29. prę: 224. – cała

Cała rozległość dóbr Czyżewa Siedliska obejmuje morg 586. pr: 72.

~~Cała rozległość~~ ~~Nomenklatury~~ części przyległości w wykazie hypotecznym co do ich położenia nie są znane lub w całości do Kwaterów Dworskich ~~pod nazwą ogólną~~ opisane (obejmujący) wieś Siedliska w granicach tychże dóbr zmyślonej części = Zabudowania wszystkie tylko od folwarku, są oddawane oddzielnemu właścicielowi. 13.^x niektóre grunta na przyległościach z powodu znanego od 90. Szacunek tych dóbr przez licytację wypadły w r 1851. wynosi z płaceniem w Miasteczku Rs: 5771. kop: 80.

2071. Pod wsią (rządową) Wierzbica jest most rządowy na Narwi w P: Pułtuskim (1851

2072 pod wsią Pomiechowem jest most rządowy na rzece Wkrze (1851)

2073. Dobra Dąbek Gąsiorowszczyzna w Pie Mławskim rodzeństwa ~~po~~ Popławskich dziedziczne w 1851. obciążone długiem towarzystwa kredyt w sumie 27,000.

2074. Dobra Mystkowice Stary w P: Pułtuskim w r 1851. Marcellego Augustowskiego obciążone ~~długiem~~ pożyczką towarzystwa kredyt: w sumie Złp: 20,200 ~~stanowiące~~ Rs: 3030, a to w

2075. dobra Orłowo i Głowo w Pie Lipnowskim Karola Dzierżyńskiego w 1851. i innych dziedziczne obciążone pożyczką towarzystwa kredytowego ~~dawnego~~ 2^go okresu w sumie ~~Złp~~: 12000. składki do ~~dzierżawy~~ podatkowej ... 24 gr: Rs: 40. kop: 54. rocznie wynoszące

2076. dobra Ponikiew Wielka w P: Pułtuskim Władysława Rakowieckiego (1851) dziedziczne obciążone pożyczką towarzystwa kredyt: dawnego okresu w sumie Złp: 15000.

2077. dobra Starczewizna w Pie Przasnyskim w r 1851. Pruchnickich i Karola Peters dziedziczne obciążone pożyczką towar: kredyt: dawnego okresu w sumie Złp: 7500. –

2078. dobra Szpiegowo w Pie Lipnowskim rodzeństwa Trzcińskich dziedziczne (w 1851) obciążone pożyczką towarzystwa kredyt dawnego okresu w sumie Złp: 15,000.

2079. dobra Wielgie w Pie Lipnowskim w r 1851. Onufrego Umińskiego dziedziczne obciążone dawną pożyczką towar: kredytowego w sumie Złp 4100.

2080. dobra Drzaztowo w ~~Okr~~ P: Płockim w r 1851. rodzeństwa Święckich dziedziczne, obciążone dawną pożyczką towar: kredytowego w sumie Złp 24 300

2081. dobra Komorniko w Pow. Mławskim w r. 1851. Siedzibie Franciszki z Strzeszewskich Beisteh, obciążone pożyczką towarzystwa kredytowego dawnego okresu w Summie Złp: 15000.

2082. dobra Wólka Łubińska w Pow. Pułtuskim w r. 1851. Wojciecha Chobrzyńskiego dziedziczne, obciążone pożyczką towar: kredyt: dawnego okresu w Summie Złp: 17000.

2083. dobra Piórkowo w Pow. Lipnowskim w r. 1851. Izydora i Marianny małżonków Bialeckich obciążone pożyczką towar: kredyt: w Summie Złp: 29,900.

2084. dobra Mieszewko w Pow. Płockim w r. 1851. Boimskich dziedziczne, obciążone pożyczką towarzystwa kredytowego w Summie Złp: 25,200.

2085. dobra Umierzyn lub Umarzyn z przyłączoną Nawopole oraz Karczma wsi Mącze a w r. 1851 było tylko planu pustego pod wieś w Obwodzie Mławskim dziedziczne w r. 1851 Alexandra Noreyny dziedziczne a każde wszystkich opróc Nowopola włók 55 włók naw: pol. między któremi mieści się włók 18 gruntu orasnych i 9 zarośli, 9 włók zarośli i pastwisk i 2 włoki plebańskie – dwór w pruskie murowany, folwarczny budynkiem pokryty chałup mieszkalnych 13 domów z karczmą, młyn wodny na rzece Wkrze o 3 ganków – folwark Nowopole obejmuje w ziemi włók 5. morg. 6. prt: 60 – dwór stodoła spichrz i dom dla stróża dworskiego –

2086. dobra Turza mała w Lipnowskim zwane na Werwiny i Zduńbórka obciążone pożyczką towarzystwa kredyt: dawnego okresu w Summie Złp: 12,500, zaś dobra Turza wielka Lit: A, C, E, M, P. obciążone pożyczką dawną w Summie 12,100 – dobra Turza wzięte nabyty w r. 1851. do Feliksa Lipińskiego

2087. wieś Krajewo wielkie drobno szlachecka – (Część Lit: E. posiadaczy Rapacky) w Płockim 1851.

2088. wieś Krępa drobno szlachecka w gub. Płockiej – (Część Lit: C)

2089. Turza wielka wieś drobno szlachecka w Pow: Lipnowskim – pod i części Lit: L.

2090 – Młyn do młynu i papiernia dawnych zniesiona w ekonomii Ostrołęckiej (1851

2091. w Orchowie w P. Płockim pod szarżą pocztową

2092. We wsi Rytwiany do dóbr Staszowskich należącej w P. Sandomierskim: założoną została w r. 1853. przez Adama Hr: Potockiego nowa fabryka cukru z buraków wraz z rafineryą.

2093. W dobrach Srzadłkowice pow: Sieradzkim, burza gwałtowna połączona z gradobiciem w dniu 8. Lipca r. 1853. wszystkie zboże w zupełności zniszczyła, trzy stodoły obory i dom murowany obaliła i wiele innych budowli uszkodziła, w lasach zaś kilkanaście sztuk drzewa całkiem przewróciła.

2094. dobra Zielęcin do głównych dóbr Strzyża w Pow: Piotrkowskim należące, o wiorst 20. od Woli rządowej, mające rozległości włók przeszło 50. a na nich osiadłych gospodarzy 150. w owym terminie część pięknie zasianej tego roku, brzmi zasiewów w r. 1853 przez wszystkie zbioru hektarów około włók 15. tych będących żytnich 250 korców pszenicznych, grunta nie uregulowane, budowle dworskie murowane były w r. 1853 do spalenia i wokoło części – sprzedane zostały rubli sr: 27000. czyli Złp: 180,000 wypada na włókę po sr: 3600.

2095. dobra Strzyża do których należy i Zielęcin (ob: 2094) gdzie mieszka dom właściciel położone są o 3. mile od stacyi Woli rządowej Radomsk.

2096. Kazimierz Tyzenhauz syn potomek sławnego na Litwie Podskarbiego Tyzenhauza znany wszystkim jako obywatel, urzędnik publiczny i mąż wielkiej naszej i ważnej na wspak: czasu ~~zasługi~~ ~~wykonał pracowitą~~ ~~znamienną~~ ~~jako~~ ~~mąż~~ ~~wielkiego~~ ~~zasługi~~ – W r. 1812. Pan Parkernik mianowany będąc dowódcą 19. pułku piechoty Litewskiej dzielił się walką armią – Następnie mianowany był w Sejmie Narodowym – Za oddziałem gwardyi honorowej, potem pułkownikiem w korpusie

Xcia Poniatowskiego, znajdował się w bitwie pod Lipskiem a 10 Sierpnia r 1813. ozdobiony zatem orderem Kawalerskim legii honorowej. w powrocie pomimo, w Charleville (13 Stycznia 1814 r) uwolniony od służby czynnej udał się do Clermont, a ztamtąd [illegible] z armią ogólną błogosławionej pamięci cesarza Alexandra, wrócił do dóbr swoich na Litwie. Z rzymskiego stał się naturalistą, [illegible], malarzem i autorem. w majętności swojej Postawach w Pow: Dziśnieńskim Gub: Wileńskiej utworzył galeryę obrazów znakomitych [illegible] które zawierała w r 1852 do 300. płócien rozmaitych porządkiem chronologicznym w 7. miu salonach – Znane są prace jego zoologiczne, od dzieciństwa bowiem swego zajmujący się ornitologią, zostawił po sobie wiele rysunków przedstawiających ptaki litewskie – Był ostatnim ozdobionym honorowym [illegible] domu [illegible] –

161

2097. Antoni Tyzenhauz Skarbny Podskarbi Wielkiego Xięstwa Litewskiego zwany Colbert litewski utworzył w Grodnie w r 1775 akademią medyczną przywołując z Lugdunum [illegible] nieśmiertelnego J. E. Giliberta –

2098. dobra Smoły w Okr: Płockim były własnością w 1851. Ludwika Ryfskier obciążone przypadkową [illegible] Towarz: Kredyt: w sumie Złp: 10,400.

2099. [illegible] Głuchowo Grady w Okręgu Mławskim były własnością w r 1851. Wojciecha Bronisławskiego – obejmowała w sobie rozległość włók 9. mor: 13 – pr: 144 graniczy na wschód z wsią Głuchowem Biernaty, na południe z [illegible] na zachód z Liszewem i Żarżynem

2100 – Jaroszewo w Płockim folwark i wieś

2101 Koskowo Bogusze Szlacheckie w r. 1831. Koskowskich dziedzictwo (w Płockim)

2102 Agnieszkowo wieś w Lipnowskim czy nie Majewskich w 1831.

2103. Brzeźno w Lipnowskim w 1831. Bromnickiego

2104 Jawornik folwark w Lipnowskim

2105. Obryte duży folwark z 4. ma czynszami szlacheckiemi w Pułtuskim (1831)

2106. Pęchratka kolonia w Pułtuskim –

2107. Przeradowo folwark i wieś w Pułtuskim (1831)

2108. We wsi Bartkach w ekonomii rząd: Przasnysz jest młyn wodny z [illegible] folwarkiem doktory należący gruntu 136. mor: [illegible] prę: 243. opłaca kanonu rocznego (1851) Rs: 163. kop: 77½ wkupnego Rs: [illegible]

2109. wieś Bądkowo Jeziorne w okręgu Lipno ma rozległości włók 18. mor: 23, prę: 294 miary nowopol: graniczy na wschód z wsią [illegible] i Bądkowem Rochny, na południe z Bądkowem [illegible], na zachód z osadą [illegible] i łąkami [illegible] Czartowa, na północ z Turza Wielką – należała do Stanisława

2110. Wieś folwarczna Osieńczyce w Okr: Mławskim [illegible] folwark Wróblewo [illegible] umarłego przed r. 1852 [illegible] Przytulskiego – płaci ofiary 24 gr: Rs: 38. kop: 12. była własnością (1851) [illegible] obejmującej: Rs: 2220.

2111. Wieś folwarczna [illegible] Kadułtowo (w tabelli) z częścią Tyski [illegible] Kadułtowo w posiadaniu [illegible] (w r 1851) [illegible] – w Okr: Mławskim mająca rozległości włók 34. mor: 25. prę: 187. graniczy na wschód z [illegible], na południe z wsią rządową Łychowem i miastem [illegible], na zachód z Głuchowem, na północ z wsią [illegible]

2112. dobra Lubiejewo z przyległościami Zakrzewo, Pałapus, Grzecka w Okr: Ostrołęckim oraz części w wsi Skłonowaty [illegible] w Okr: Łomżyńskim, należały w r 1851 przed [illegible] do Zuzanny Borzęckowskiej panny dojrzałej – w Lubiejewie jest [illegible]

lamus murowany dachówką pokryty, gorzelnia z maszyną parową (1851) chałup
miejskich tymże z karczmą 14. - w Zakrzewie jest chałup 13. - we wsi Patapus z
osadą Karpel - chałup 3. karczma, kuźnia - na osadzie Karpel chałupa jedna -
wieś Grążelis ma chałup 8. - Wieś Klemonty Lit: A. ma tyczną z głównemi
dobrami Lubiczyna i jako przyległość stanowi w księdze hypotecznej dóbr Lubi-
czyna w Gub: Płockiej - ma chałup miejskich 3.
Rozległość przybliżona dóbr wsi Lubiczyna wynosi włók 82. mor: 18. pr: 190.
wsi Zakrzewa włók 3. mor: 28 - Wsi Patapus z osadą Karpel włók 8. mor
3. pręt: 124. wsi Grążelis włók 5. mor: 24. pręt: 70. Część na wsi Szlacheckiej
Klemonty z drugich działów składających się objętnie rozległości włók 4. mor: 28.
pręt: 252. - Czyli w ogóle dobra Lubiczyno obejmują włók ~~104~~ 105. morg
13. pręt: 36. miary nowopol: w sposobie przybliżonym - Granicę ma na
wschód z wsiami Rabendy i Żytowem, na południe z lasem kościelnym, Broh
osadą grodzi i miastem Ostrowi, na zachód z wsią Komorowem, zaś na
północ z wsią Jeleniem, Trzpowo i Klemonty - a na północ z wsią Chmie-
lewem, Świerzami i Żytowem.
2113. wieś Bałdowo leżąca mila 1. od Lipna i tylež od Skępego dziedzictwo
Ignacego Płachowskiego z Czarnego (w 1859) ma wyjęcia od 60 do 70. kony ...
w Łuck mierzonych polach - sztuki po 20 do 60 - cena dziesięcina w r. 1850
uskuteczniony była na Mp: 2800 -
2114. Ludwik Ryrnocki właściciel Kolczyński w Pow: Płockim dochodami w r.
1851. wiele artykułów trzeci gospodarstw do Dawniejszej Guberni Płockiej
2115. dobra Zbójno z przyległemi swemi 12. folwarkami, 5cio wsiami ciągnące
wsiami, w których wszelkie zarząd ... jest znaczona, dworcami mieszkalnemi, pałacem
11tu pokojami, murowanym browarem i lasami, są położone w pięknej stronie gory
stej okolicy, o 2 mile od M: Dobrzynia nad Drwęcą, 3. m. od miasta powiatowego
Lipna a 8. od Płocka - Wszystkie folwarki i wsie są od r. 1845. na lat 12 do 16.
wydzierżawione, z wyjątkiem folwarku Zbójno z przyległym swemi folwarkami, który
administrowany jest przez Dziedzica JW: Antoniego Sumińskiego (b: Deputowanego ... i Rad
głównego administratorem (tych dóbr) jest stały gospodarczym ... Wilhelm Baron
Khel von Weidenthal) 1850 ... pod 2117.
2116. dobra Gnojno w P: Mławskim nad samą granicą Pruską o mile od
M: Nidzbarskiej zawierają rozległości przeszło 106. włók N: pol. z borem, łąkami,
gorzelnią (były w r 1851. do sprzedania)
2117. W Zbójnie przeszły budowlami odznaczają ... a kamienia polnego
z dachówką ... , długą łokci 120. szerokości 25. - Zbójno ... murowane
w ... ... z ... - gorzelnia - fol.
wark - oranżerya - Dwór piękny murowany piętrowy ... Rządy budowani ...
Murowanych ... - Cegielnia ... najpiękniejsze kwiaty wiszące
... ... drzew pomarańczowych cytrynowych i różnych ... i ... - we Wsi Zbójnie znajduje się
wiele jest innych ... ... murowanych - we Wsi Zbójnie znajduje się
Stacya pocztowa. -
2118. dobra Wierznica w P: Lipnowskim pół mili od M: Dobrzynia nad
Wisłą, jakoteż Turza wielka i mała w tymże powiecie były w r 1851. r
do sprzedania - Nadolki, Daniszewo i Malenie w P: Płockim (1850)
2119. dobra Nadołki z folwarkiem

2120. dobra Wilanowice z przyległemi częściami na Ilisie pod dożywociem będącem położone o milę od Płońska koło 30. włók miary nowopols. obejmujące [illegible] w r 1851.

2121. dobra Tarnowo w Pow. Łomżyńskim, 2 m. od Łomży, 3. od Ostrołęki, pół mili od traktu bitego Petersburskiego – składające się z folwarków Tarnowo, Zbrzeska i Leopoldowo oraz wsi zarobnej Podosie i osady Orło – w r 1850 miały wyprzedane razem [illegible] –

2122. folwark i wieś Sołowin w P. Lipnowskim o pół mili od Sierpca – pomierzony z pomierzonymi około 30. włók nowopol. w których blisko połowa lasu w r 1851 jeszcze dobrze zachowanego – folwark ten wysiewa [illegible] w każde z 3. pól około 100 korcy miary: właściciel mieszkał w r 1851. w Węgrzynie w bliskości [illegible] powiatowej Zbójno –

2123. dobra Rościszewo w Pow. Mławskim zakupił w r 1849. Wt. Stegemann ten sam co w [illegible] Pow. Gostyńskim przez lat 24. administracyą i gospodarstwo do najkompletniejszych rezultatów doprowadził –

2124. dobra Pieterwisk z przyległemi sobie trzema folwarkami, dwiema wsiami, trzema osadami, dwoma młynami wodnemi, wiatrakiem, dwiema gorzelniami, browarem, kopalnią torfu, wapna, z znacznemi lasami położone są w pięknej dość równej okolicy nad rzeką Drwęcą odgraniczającej Królestwo Polskie od Prus o jedną milę od m: Dobrzyna nad Drwęcą o 4. od m. pow: Lipna, a 10. od m: gub: Płocka. grunt po największej części pod klasą III. mniej dobrej a pierwszej [illegible] bardzo mało. – Gospodarstwo we wszystkich czterech folwarkach było pod (1851) płodozmienne – folwarki te są następujące: Tomkowo, (Pieterwisk mały, Pieterwisk duży i Jakubkowo – W tych dobrach [illegible] przeszło 490 morgów, które się [illegible] 2 razy do roku – [illegible] w łąki, kamień wapienny i wapno margslowe. – Lasy [illegible] rodzaju drzewo, a między [illegible] i modrzewiu [illegible] przeszło 36 morgów lasu – ogrodzony parkanem w słupy, w nim chowano się w r 1850. kilkunastu danieli i wiele sarn – W Tomkowie [illegible] gospodarstwo [illegible] – Budynki folwarczne i gospodarskie wszystkie [illegible] w części murowane [illegible] w zakładzie i słupy murowane, [illegible] w Tomkowie mieszkalne są murowane

2125. Kuchary [illegible] wieś w Płockim należąca do Antoniego Rudowskiego, rzeczywistego gospodarza którego liczne artykuły w [illegible] gospodarskich umieszczone w [illegible] Gubernii Płockiej w r 1851.

2126. Że fabrykacya Cukru z buraków może przynieść dla gospodarstwa naszego kraju znakomite korzyści o tem już dziś nikt wątpić nie może i ważność tej fabrykacyi pojęli już dawno właściciele ziemscy Powiatu Gostyńskiego i Powstały tam w krótkim czasie liczne fabryki cukru, a liczba ich z każdym prawie rokiem wzrasta – Grunta przez staranną uprawę jakiej buraki potrzebują [illegible] polepszone wydały i inne rośliny gospodarcze na nich uprawiane lepiej się udają, a łatwość [illegible] i korzystania z [illegible] fabryk [illegible]

2127. Folwark Szczytno o 1½ m: od Płocka należy podobnie do dóbr Ma-rzewskich (1851)

× sprawniejszych buraków w ogólności miało się przyczynić do korzystniejszego i dobrego bytu tamtejszych włościan. — Obok tych korzyści jakie [illegible] uprawa buraków, rozwija się rolnictwo umiejętniej i prowadzeniu [illegible] zawsze przy fabry-kach korzystny dla siebie zarobek. — Miło jest dziś przejeżdżającemu spojrzeć na te wiejskie gospodarskie domy, te piękne a w nich mieszkania i wszędzie [illegible], te dobre drenowane pola i wzorowo zagospodarowane wło-ści, bujne zboża pozamykane rowami dla osuszenia mokrych grun-tów, drogi wysadzone drzewami i w około mieszkań kwiatem włościanki srebrem wysypane. — Wszystko to jest dowodem dobrego bytu włościan i [illegible] kraju ogólnego, który nie myśli wyłącznie tylko o produkcyi ziarna i kartofli, ale nie szczędził wielkich kapitałów na urządzenie fabrykacyi cukru z buraków w swoich prawdziwych. —

2128. Zagość starożytna wieś nad Nidą pomiędzy Wisłą a Buskiem. — Kiedy w r. 1389 król Władysław Jagiełło [illegible] z Krakowa do Litwy przybył z Wisłą aż Nowego miasta Korczyna [illegible] Litwą [illegible] i Królowa Jadwiga z Radomia do [illegible] przyjechała przyrzuczono na przyjęcie królestwa z Zagościa trzy antale wina wła-snego, co stąd pewnie nowina, że w Zagościu dobrach królewskich mogła być w owych czasach winnica — (z regestrów skarbowych z r. 1388–1417 [illegible])

2129. Z daru P. Karola Glotz, otrzymało w r. 1816 Król. Warsz. Towarzystwo przyjaciół nauk listy własnoręczne króla Stanisława Leszczyńskiego i królowej Katarzyny żony jego, tudzież Karola XII. króla szwedzkiego —

2130. Stanisław Węgrzecki Prezydent Municypalności za Księstwa Warsz. r. 1816 zawsze gorliwości i publiczna zasługa jego publicznie życie zakończył. —

2131. Kościuszko do r. 1816 żył na ustroniu od Melun (we Francyi) uprawiał swoją szczęśliwość i odrzucił wszelkie propozycye czynione mu od Napoleona, bo przez [illegible] się że wodzie jego wytrwale Polska rozwinęły się [illegible] od [illegible] (czyli dwukrotnie) Kościuszko.)

2132. Brzesko Nowe (dziś Stomiane) miasteczko nad Wisłą w powiecie Brzezowskim, gdzie był klasztor Norbertanów, fundacyi Jerzego biskupa krakowskiego około r. 1223. —

2133. Podolany wieś starożytna która niegdyś należała do dóbr królewskich, kiedy królowa Jadwiga w r. 1388 dnia 28 Lipca, rozkazała prokuratorom czyli administra-torowi dóbr królewskich dostarczyć obrok dla koni i dla dworu [illegible] z Nowego Miasta do wsi Podolan, co też uczynił (z [illegible] korzysta [illegible] w bibliotece (Żywot królowej Jadwigi i Jagiełły przez Aleksandra Przezdzieckiego)

2134. Sławny w dziejach naszych Piotr Wojewoda (czyli tenże sam wszechwładny) nazywany po-wszechnie Duninem, chwalony jest przez spółczesnych za rozum a mądrość jak i z nauki. Bogufał nadmieniwszy o jego smutnych przygodach, wspomi-na opowiadanie uważając że one są już przez niego samego opisane. — Między licznemi fundacyami Piotra były jedne z najznakomitszych i razem najokazalszych, klasztor św. Wincentego w Wrocławiu, w którym wraz z żoną swoją był pochowany.

2135. Kiedy wpływ duchowieństwa w Polsce wzniósł się w wyższą sferę szlacheckiego społeczeństwa, proboszcz z Sielunia (w Płockiem) uzyskał sobie prawo do mitry świeckiej i do późniejszych czasów Rzeczypospolitej, jako Książe Sieluński, directum dominium nad okoliczną szlachtą używał

2136. Wieś Dunczypole w Gub: Lubel: należała w połowie tego wieku do Ignacego Holtzer aptekarza w M: Hrubieszowie, obywatela dla dobra ludzkości gorliwego, który dla ochrony w latach 1847 i 1848. założył szpital dla cholerycznych o 10. łóżkach który utrzymywał własnym kosztem i zaopatrywał go w lekarstwa –

2137. Dobra Zielęcin należące do głównych dóbr Strzeża w Rze Piotrkowskiem o włók 26. ziemi ornej były w r. 1853. z wolnej ręki do sprzedania – Obszerność ich dziesiątyn 765 w tem wyjątkowe ... do 100 ćwierci w czem trzecia część pszenną uważać być może – ... w dobrym stanie było w r. 1853. około 230 dziesiątyn lasu ... 150. ... – grunta ... budowle dworskie murowane – Szacunek Rs. 27.000. – Wtenczas w Strzeżu o włók 12 ... ziemi ornej Radomsk

2138. Kiedy w r. 1248. Jadźwingowie zapuścili swoje zagony aż pod sam Chełm rabując okolice Okszy i Busowna lub Buzowna, dognał ich w odwrocie Wasilko Książe Włodzimierski ... pod zamkiem Drohiczynem i stoczył z nimi krwawą bitwę i na głowę pobił. – Pobici Jadźwingowie mieli tam stracić 40 swoich Książąt. Dla położenia końca tym ciągłym napadom i rabunkom postanowili Książęta Ruscy zająć kraj Jadźwingów i zaludnić go ruskimi osadnikami. Jakoż Daniel Książe Halicki i Wasilko Włodzimierski ... do wyprawy dla ... Ziemowita Książęcia Mazowieckiego, ale nawet i Bolesława Wstydliwego Ks. Krakowskiego, z ... zebranymi ... wtargnęli w r. 1251. do kraju nieprzyjaciół i ... ich do ... schronionych w Łapach przy zamku Olech czyli Olecku (... na mappie czyli ... Ełk albo Lyck?) Daniel pod Wizną przeszedł Narew i ... chrześcijan ... z niewoli oswobodzonych ... (Latopis: Wołyński) Jadźwingowie długo się tam jeszcze trzymali opierając się ... nad rzeką Ełk czyli Lyck do Narwi wpływającą ... od południa ... granicą między Narwią ... od wschodu rzeka Niemen Biebrza ... jeziór ... najmniejszych a obszernych ... pokrytą lasami (Kraj ten płaski ... w ... stronach ... otwarte w ... około, ... przed ... w chrześcijaństwo ... – Tam też ... być ich ... aż ... Jadźwingów ... w ... Narwi. – W tych to siedzibach przetrwali oni aż do roku 1280 ... Trojden do Litwy ich przyłączył –

2139. Do miejsc które nam pobyt Jadźwingów w tamtych stronach przypominają, policzyć można Jadwież wieś nad Niemnem niedaleko Sopoćkin

2140. Do miejsc które nam pobyt Jadźwingów w tych stronach przypominać mogą policzyć wypada ~~Danowo~~ Dajnowo (albo Danowo) o ile wiadomo jak nazwa ta w zasadzie [illegible] wieś, czyli Jadźwingami [illegible] w związku – i tak jedno Danowo jest przy granicy Pruskiej między Wąsoszem a Szczuczynem; drugie Danowo [illegible] położone [illegible] odnogi Rajgrodzkiej jeziora i dwa Danowska: jedno na prawym brzegu Łeki, naprzeciw wsi Szymony, drugie na północ Augustowa między dwoma jeziorkami, niżej jeziora Węgierskiego – (obacz [illegible] pod Num: 2142 – 2143 – 2146.

2141. Na pięknej figurze w lesie pod Zawieprzycami w Lubelskiem wyryto (albo przekonanie wyryto) jasnym [illegible] i głębokiego [illegible]:
Qui vidimus perditos, nolo perdere videntos.

2142. Cwintel i Komat nazwiska wodzów Jedźwiarskich czyli Jadźwingów którzy polegli (pod [illegible]) w walkach z Bolesławem R. 1264. – Jeżeli dotąd z uroczysk w tamtych stronach blisko rzeki Narwi, wszędzie nazwiska tych [illegible], ale na żadnym z tych uroczysk nie ma Magity – lecz też miejscem małe były błota na których tego rodzaju [illegible] przy [illegible] [illegible] stu [illegible] bram nie mogły – Nazwisko Komata dobrze jest znane [illegible] i [illegible] wieku nazwiska Komatów [illegible] i to w okolicach Brańska [illegible] 17 wieku mamy nato dowód w lustracji starostwa Brańskiego z r. 1660 [illegible] przy [illegible] szlachty [illegible] do tego starostwa [illegible] przywilejem [illegible] Mielnik trzymał Wawrzyniec Komat – (Bibliotheka [illegible] r. 1853 [illegible])

2143. Wedle dawnego aktu rozgraniczenia przez [illegible] Kiejstuta X. Litewskiego a [illegible] Ziemowita X. Mazowieckiego r. 1358 graniczną linię poprowadzono przez Kamienny bród, Rajgród w poprzek Netty i Biebrzy i przez Jargowisko [illegible] Wielkiej Strugi, wzdłuż małej Sucholdy, przez [illegible] [illegible], [illegible] Sokolisko i ujście Niewodniczy do Narwi (Dz. Ustaw [illegible] p. Kuła o [illegible])

2144. Wiemy, że Trojden wymienia Jatwięż (kraj Jadźwingów) Podlasie i Dojnowo, którzy zburzył Rajgród przy [illegible] Jagrzwi z jeziora Rajgrodzkiego a to obronny ten [illegible] Krzyżacy [illegible] –

2145. P. Józef Jaroszewicz w uczonej rozprawie o Jadźwingach w Bibliotece Warsz. umieszczonej [illegible] r. 1853. [illegible]: niektóre [illegible] Jadźwingów 1853 w 13. wieku [illegible] około Narwi, lecz i dalej na północ w Zaniemeńskiem aż przy Żuwintowskich błotach – W naszych czasach [illegible] Augustowie [illegible] kanałem Augustowskim w okolicach Hanny w głębi kilku stóp, pod [illegible] ziemią, znaleziono ślady starodawnych [illegible] Jaćwieżkich. (Z rozprawy Józefa Jaroszewicza o Jadźwingach w Bibliotece Warsz: r. 1853. [illegible])

2146. [illegible] i następnych czasach kraju do Jadźwingów należące, którą [illegible] Mendog [illegible] r. 1240. r. 1252 i 1253 [illegible] darowizny Krzyżakom [illegible] do Dojnowa czyli Jaćwieża należących, [illegible] były i jest [illegible] czyli gdzieby te dobra położone były (obacz 2142). [illegible] że owe Denowe czyli Dojnowo inaczej Jaćwieżem zwane było tylko włością może znaną [illegible], ale nie całym krajem Jadźwingów.

2147. Że kiedyś całe Podlasie pokryte było lasami, wśród których po [illegible] tylko, gdzieniegdzie wznosiły się osady, na które to mamy liczne dowody, w [illegible] wielu podobnych nomenklaturze wielu wsi i uroczysk do których dodany epitet (albo [illegible])

borowy, łęgi, lub których nazwania to od gatunku jakiego drzewa (Dębowo, Olszanica, Brzozowo, Osowiec, Grabownica i t. d.) to od trzebieży (Łada) wzięte, o dawniejszym stanie okolicy świadczą. – Niegdy zatem cały ten kraj między Narwią, Bugiem i Litwą

2148. Potwierdzają i podania, że cały dziś kraj od Sierocka, gdzie Narew z Bugiem się łączy, aż do Litwy, był zarosły lasami i borami, a ponieważ nazywano Białą czyli Białowieżską, może w kraju ubranym – a może też od owej Białej w parafii Czyżewo. (ok. 2150)

169

2149. Wielkie błoto (czyli bagno) którym brzegu Narwi naprzeciw Wizny, zowie się Białem błotem, a tłumaczy się, czy i nazwisko puszczy Białowieżskiej, która przed wieki dalej na zachód sięgała nie było z tem podaniem w związku.

2150. Cały ten dziś od Sieroca kraj między Bugiem, Narwią i Litwą (od Podlaskiej granicy [illegible]) był zarosły lasami i borami, właściwie zatem nazywają latopisy ruskie i prawa dawniejsze Lackiem: Podlasze że pod Lachami położony, a [illegible] pomimo nazwa Podlasia i Polesia później nastąpiła dopiero po wyniszczeniu tych lasów po ukończeniu ich [illegible] tej części kraju przez Mazurów, ruskie Podlasze poszło w zapomnienie a nazwisko Podlasia stało się odpowiedniejszem dla całego kraju który zrazu dopomina [illegible] wspomina, już się w mniejszym rozciągał pod panowaniem Litewskiem – (Józef Jaroszewicz o Jadźwingach 1850.)

2151. Jest Jez. Łukze Jaćwieżek polskie z kościołem rzymsko katolickim i Jaćwieżk ruskie z cerkwią w powiecie Lidzkim między Szczuczynem a Żołudkiem. Trzeci Jaćwieżk w Powiecie Wołkowyskim pod Świsłoczą, których pierwotnie osadnikami pewnie byli Jatwiezi czyli Jadźwingi (pewnie to było w Rosji)

2152. W Stalowni Scrock [illegible] do dóbr Lubartowskich należący wyrabiano w r. 1853 kosy krajowe niemiecko [illegible] co do dobroci kosom zagranicznym

2153. Kazimierz Zaleski właściciel dóbr Ostrówka i Sienawa w r. 1850. Wola Mszczonowska

2154. Płótna P. [illegible] K. Dąbrowskiego [illegible] na wystawie w Moskwie w r. 1853. wielkiej nader pochlebne otrzymały wspomnienia, gdzie łubkowe z innemi płótnami Cesarstwa i innych prowincyj polskich –

2155. [illegible] wodne wznowiony został w r. 1853. w zakładzie [illegible] Doktora [illegible] w [illegible] – Kąpiele wannowe, [illegible] obwijanie w koce, [illegible] ogólny dla wszystkich, wszystkie znane metody Graefenberskie, gdzie nie pusty pod każdym względem urządzone [illegible] do zakładu wodnego w [illegible]

2156. W [illegible] Sierpnia r. 1853. spłonął dom [illegible] obrazami [illegible] w [illegible] (Folwark Ustrzyń w Ekonomii Mława (1850))

2157. Lasy [illegible] Udrzyn położone się nad rz. [illegible] w Płockiem

2158. Lasy [illegible] Brok w Płockiem położone się nad rz. [illegible] Bug.

2158. wsie Białkowo, Przedlnica, Podolszyce, Rogozino, Rydzyno, Strzeżewo, [illegible] nabyte (w 1850) do Ekonomii rząd. Bożyszewo [illegible] Kostrogaj [illegible] [illegible]

2159. [illegible] wsi Biskupice Ekonomii Brwilno w Gub. Płockiej pod (1850) – [illegible] pierwsze [illegible] od donacyi

2160. Rząd Lubieniem w Ekonomii rząd. Ciechocin [illegible] przez [illegible] Drwęcy –

2161. Folwark [illegible] w Ekonomii Obryte Gub. Płock.

2162. folwarki Danilowo i Złotorya w Ekonomii Brok w Płockim (w r 1850 [illegible])
2163. Wojtostwo w mieście Ostrowo w Płockim (1850.
2164. Gradzanowo Zbąskie w Płockiem należało w r 1850. do Karola Lindenke Herr blach — w Sanmiestowie, Rogalonnem [illegible] dawniej [illegible] w r 1850 a potem [illegible] — zostawało raz w posiadaniu [illegible] Kunicka Chamskiego w pre cenie od sumy 90,000 Złp — wieś ta ma dwór — karczma murowana i kuźnia chatup 20 — wszystkich rozległości włók n: p: 47. mor. 13 — prt: 70 ato z nicyli [illegible] gruntu do probostwa Gradzanowa kościelnego należących — w tej rozległości mieściło się w r 1850. — 22. włoki mor. 21. [illegible] z rożnego drzewa składającego się — tuż folwarcznych blisko 4 włoki — wieś ta graniczy na wschód z Chojny nami i Jeżewem, na południe z Goszczkami i Wólką Narutowskiej, na zachód z Lasowem i Gradzanowem, a na północ z Bybrowem i Rządowem. — Lustracya publiczna tego [illegible] tych dobr odbyła się w r 1850 — Nabywca Stefan Lenda Jp. [illegible] Gub: Płockiej.
2165. Leonard Kołutkowski właściciel dobr Niewikla w Pow Płockim (1850)
2166. dobra Rogoszyn z przyległościami Kuchary i Skotniki należące do r: 1850. do Sukcessorów Franciszka Miszewskiego — [illegible] był tam Moczeński Tymoteusz i Marcyanna Gronski Arhaty i siostry, i Rosocy — dobra te mają należeć ogółem włok 49 mor. 23. prt Wieś folwarczna i zarobna Rogoszyn [illegible] dwór murowany dworski, chatup wszystkich 18 / 6. rozległości ma włok 21. mor 26. prt: 110. graniczy na wschód z Gaworowem, na południe z Chociszewem, na zachód z wsią Witkowujami, a na północ z Kucharami Skotnikami. — 2.) wieś folwarczna i zarobna Kuchary Skotniki jako jedna całość stanowiąca, a co do zabudowań gospodarskich podzielona na 2. części, i tak: na pierwszej części zwanej na Kucharach znajduje się dwór murowany, stajnie, stodoły, spichrz i 2 chałupy na drugiej części miejscowo Skotniki zwanej są, 2 stodoły, owczarnia, folwark, chałupy wszystkich razem — Rozległości tej wsi wynosi razem włok 21. mor: 2 prt: 5 — Nadto wieś Kuchary Skotniki ma [illegible] obejmujący około włok 3. mor: 20 — graniczy ona na wschód, z Puścidłami i Szczurowem, na południe z Rogoszynem, na zachód z Radzikowem, na północ z Ryblowicami i Grojcem. (1850. w r 1851. Rybgoszyn, Kuchary Chudzynka 524 B: i Łebówko A 3 B:) posiadał Teodor Szarewicz
2167. Szreńsk miasto nadadbowe [illegible] Mdowice (1850)
2168. wieś Kobrzeniec N: Biringsten Wilhelma Brauer w Pow Lipnowskim, ma dwór, chat wszystkich 8, — Na gruntach Kobrzeńskich jest 7. gospodarzy — Kobrzeniec ma rozległości włok 2 mor: 12. prt: 280. graniczy na wschód z Kobrzeńcem starym, na południe z Radzioskami, na zachód z Chrostkowem a na północ z Pęninem.
2169. w dobrach Nałęczów w Pow Lubelskim założony został w r 1849 nowa fabryka [illegible] z [illegible] przez Lindenka Hr: Małachowskiego
2170. Klucz Gołymin w ekonomii tejże nazwiska w pow: Przasnyskim składający się z wsi Gołymin, Wola Gołymińska, Kałęczyn i Wielkołąka — Cena dzierżawna była około r 1849. Rs: 1322. kop: 18.
2170. folwark Watkowo w Ekonomii Gołymin w Prasn: [illegible] cena dzierżawna była w r 1849. Rs: 279 kop: 32.
2172. we wsi Mława ekonomii Mława była jest (1850) browar III rzędu
2173. Skarżyn albo Skarżyno w obwodzie Płockim należało w 1849. do Heleny i Aleksandra małżonków Wilczyńskich — nawiedzony Zagajnik [illegible] wsi [illegible] do dobr Nieradz
2174. dobra Jeżewo z przyległością Nosilewo w obw Płockim należały przed rokiem 1850.

w Grabskich i Chobrzyńskich – odległe od Mławy i Płocka mil 6. w Zakroczymskiej mil 3. a od Płońska pod miłą – mają powierzchni morg: 1005. pręt: 221. ogrodów morg: 16. pręt: 80 – gruntu ornego morg: 726. pr: 26. łąk morg: 120 pr: 101. pastwisk mor: 28. pr: 233. i zarośli wykarczowanych mor: 62 pr: 83. mają w niewielkiej oszacowane w r. 1849. przez kredyt ziemski na Rs: 14552 – kop: 40. dobra te graniczą z wsiami: Pilitowem, Bogusławicami, Radzyminem, Skrzynkami i Brudami.

2175 (Pod wsią Radzyminem) powyżej miasta Płockiego brzegi Wisły ubezpieczone są dwiema tamami od podrywania tychże otwór dla uregulowania koryta tej rzeki Wisły w tym punkcie (1850)

2176. dobra Glinice lub dobra Zbroszki i Wiśniewka w Pow. Pułtuskim między Nasielskiem i Pułtuskiem, przy trakcie bitym Płocko – Pułtuskim położone –

2177. we wsi Pokrzywnica w Pow. Łomżyńskim założoną została przez Feliksa Dubieńskiego w r. 1849. nowa fabryka cukru z buraków

2178. Dzwierzno wieś w Ekonomii rząd: Borysewo

2179. We wsi Ruszków w okręgu Łosickim Jana Badzyńskiego (1850) założoną została w r. 1850. fabryka araku krajowego

2180. Model folwark należący do dóbr Pacyna gdzie utworzoną została przez Karola Koster w r. 1849. stępna fabryka cukru z buraków –

2181. Dobra Podkrajewo z przyległościami Wojnówka, Żary, Wiśniewo i Wiśniewko w Obr: Mławskim należące w 1850 do małżonki Maryi Franciszki Witkowskiej. wieś główna folwarczna i zarobna Podkrajewo w której dwór, oranżerya, stajnie wraz z oborą murowane, gorzelnia z kominem na mąpno zapakowane, kaznica (?) chałup wiejskich 25 (23) obejmujące na powierzchni ziemi razem włók 39. mor: 6. pręt: 270. folwark Żary gdzie dom folwarczny, stodoła i 2 szopy ma rozległości włók 12. mor: 14. wieś kościelna i zarobna Wojnówka gdzie kościół z plebanią, szkoła, chałup wiejskich 9. powierzchni ziemi włók 3. mor: 21. pręt: 140. wraz ze zapasami mor: 17. pręt: 810. wieś folwarczna i zarobna Wiśniewo ma dom dworski murowany dachówką pokryty, browar murowany, kaznica (?) chałup wiejskich 24 a stąd 4. pierwsze są murowane rozległości włók 45. mor: 8. pręt: 40 wyjąwszy Żary w granicach dóbr Wiśniewa znajdujący się obejmuje rozległości mor: 16. pręt: 70. Wiśniewko wieś zarobna jako przyległość do dóbr Wiśniewa należąca ma karczmę, chałup 6. szkoła wiejska na nowe drugą zwany, rozległości włók 3. mor: 29. pręt: 120. Dobra Wiśniewo graniczą na wschód z wsią Otocznicą wymienioną; na południe z Kosinkami na zachód z Podkrajewem a na północ z wsią Łomżą – Ogólna zatem rozległość całych dóbr Podkrajewo wynosi włók 105. mor: 12. pręt: 200 – (w r. 1850. ustawa odłączenia się ze swoich odłączeń 1° na dobra Podkrajewo. 2° na dobra Wiśniewo i Wiśniewko

2182. dobra Kuklin kościelny z przyległościami na Wieżyści kościelny, Wieżyści Bekach, Załęże, Szczepkowo Borowe i Peplowo w Obr: Mławskim a do spadku po Michale Mostowskim przed r. 1850. należące. Ogólna rozległość tych dóbr wynosi włók 64. morg: 17. pręt: 111 razem zaś przez kredyt tak ziemski szacowane w r. 1849. z ponadliczony wymierzony, ogólnie wynosi Rs. 15202. kop. 61. ½ z ujęciem kap: (101,350 z 28) 101,350 z 23

2183. wieś Grodkowo Zawisze czyli 4. Wielkie w Obr: Mławskim Stefana antonimią Pniewskiego dziedzina graniczy na wschód z Golczynem na zachód z wsią nazwaną Jasek, na północ z Golczynem, na północ z folwarkiem Dębowym Dłużnikowem, Białebłoto) dwór – chałup 10. rozległości włók 30 mor 22. pręt: 143. oprócz Kralewersen który zachodzi z Dwimbalowym

2184. fol. Rybaki folwark należący do Steinerow (?) po p. Wysockim w r. 1850. – 157.

2185. Ujazdów starożytna niegdyś wioska pod Warszawą [illegible] pamiętna w dziejach krajowych [illegible] wypłynął ze nie [illegible] tamtejszym Książę Ziemowit Książę Mazowiecki [illegible] był od Litwinów – (Julian Bartoszewicz w bibliotece Warsz: z r. 1853 z m-ca Sierpnia) [illegible] przed niewiele czasy wioski w której się stał miał ten wypadek – Już w wieku 13-ym wzmianka jest o Jazdowie kiedy albowiem w r. 1262 Mikołaj Kanclerz [illegible], a syn Wojciecha na Jazdowie mieniał się dobrami z Albertem biskupem Kujawskim i za Skawlowice [illegible] Powsin w [illegible] okolicy Warszawy (Przyszłowski Tom II. str: 118) – Że wioski niektóre w okolicach Warszawy leżące, są od niej dawniejsze i że w [illegible] stąd wnosić można jest o Warszawie pierwsza wzmianka [illegible] w r. 1313. [illegible] pierwszy raz jest o niej w dziejach krajowych pierwsza wzmianka – / Bartoszewicz dopiero tamże/

2186. Uczony Franciszek Sobieszczański najdawniejszy i najgruntowniejszy dotąd może historyk Warszawy (Ziemowit) nie miał [illegible] zajął się historyą miasta, ale chciał zany opisać wszystkie jego pomniki, nie dorywczo i nie dla jednej chwili dobrze, jako to [illegible] gołębowski; pragnął wypisać całość i napisać kronikę dziejową Warszawy. Chodził wszędzie, w najmniejszy kątek zaglądał, kopiował napisy po gmachach, notował podania, które zastęp[?] [illegible] które po książkach i rękopisach powynajdował i takim sposobem uzbierał spory zasób materyałów z którego miał napisać swoje pomniki Warszawy. Spo[?]częła w nich (mówi Julian Bartoszewicz tamże) praca mozolna i uporczywa lat [illegible] blisko [illegible] z tych pomników ogłoszono pod drukiem to w oddzielnych broszurach, to w artykułach umieszczanych po różnych pismach pojedynczych. –

2187. Stara Saska Kępa przeżyła już wiek – Interesowną [illegible] historyę tej kępy który [illegible] (przez P. Wejnert [illegible]) [illegible] (w Starożytnościach Warszawy) znaleźć można – Kępa ta była własnością [illegible] sprawy w Magistracie – [illegible] tam [illegible] za Jana Kazimierza [illegible] [illegible] panowie jakoto Królewicz Jakób Sobieski, Ernest Dönhoff Wojewoda Malborski, [illegible] referendarz koronny, / Pani z Bielińskich Dönhoffowa. [illegible] Przemianował [illegible] i Bianconi [illegible] Bianconi [illegible] Warszawski [illegible] podobała Augustowi Saskiemu, którego syn wziął [illegible] od r. 1735 [illegible] August III [illegible] lat 30. i [illegible] z niej wspaniałe [illegible] i [illegible] to Saską nazwaną [illegible] stało – Po upływie [illegible] lat [illegible], [illegible] kontrakt dzierżawy na drugie lat 3.0. [illegible] August miał umrzeć, [illegible] [illegible] tam czy to [illegible] [illegible] Polanowskiej lub [illegible] do [illegible] – Teraz [illegible] August III [illegible] [illegible] Orderu Orła białego d: 3 Sierpnia 1754.

2188. Sobieszczański (mówi o nim Julian Bartoszewicz) ma szczególną zdolność w wyszukiwaniu materyałów, które mu do pracy jego służą. Ma nadzwyczajną cierpliwość i wytrwałość, i skrzętność [illegible] co [illegible] [illegible] – Przytem [illegible] [illegible], [illegible] – Słowem jest to [illegible] doskonały, i do tego krytyczny kompilator wszelkich wiadomości drukowanych i pisanych.

2189; Cerekwica [illegible] wspomnienia [illegible] [illegible] książąt. Ta [illegible] [illegible] miejscowo [illegible] kiedyś politycznym życiem, książętami [illegible];

2190. W Parczewie na Sejmie odbyła się [illegible] Zygm: August [illegible] [illegible] scena, w czasie który [illegible] Nuncyusz papieski się [illegible], [illegible] [illegible] i [illegible] przez różnowierców popierany projekt soboru narodowego, a na którym [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] zakonu powszechnego

2191. Myszkowski biskup / którego [illegible] [illegible] bardzo [illegible] jako człowieka z charakterem i [illegible] [illegible] [illegible] który trzymał się [illegible] katolickiego, [illegible] [illegible] rodzina jego różnowiercom przywodziła.

2192. Marcin Zborowski Kasztelan Krakowski dumny i najbogatszy pan i wiel[?]

ra Zygm: August złoto r 1564, z którego córką ~~[illegible]~~ król, żeby sobie rząd tego pana, obiecał rzucić dąż; ale umarł Kasztelan —

2193. Obrońcy katolickich pasterzy w Zygm: August był Piotr Barzi znany dobrze Arymowa, którego trzyl za wykonaniem swej Komendy [illegible] króla starosty Lwowskiem. — Był to prawdziwy rycerz w duchownym ubraniu (Panegiryk Komendy)

obacz Nr 3953.

2194. Wieś Chocieszewo zwana także Kocieszewo, jeszcze przed rokiem 1420 była już znaną i zamieszkałą. Leżała w dawnym Księ: Mazo: ziemi Zakroczymskiej, odległa jest od Warszawy mil 6 od Płocka 7. W roku 1451 była w posiadaniu rodziny Giżyckich, znakomitej za czasów Ks: Mazowieckich, której Giżyce w ziemi Sochaczewskiej, była rodzinnem gniazdem. We wspomnionym roku Wincenty Giżycki, marszałek X. Bolesława Mazo: i Ruskiego, zapisał akt fundacyi kościoła w Chocieszewie, który to akt w następującym roku zatwierdził Paweł Giżycki brat fundatora, biskup. Płocki. Czy pierwiastkowa budowa tego kościoła była z drzewa lub cegły wzmianki na to śladu. Istniejący kościół, w roku 1831 od fundamenty został z drzewa. Ludność tej parafii wynosi 1173 dusz.

Obecnie dziedzicem wsi Chocieszewo i Kałątowa [w różnych, niegdyś] tamecznego kościoła jest p. Onufry Zawiski, były wizytator szkół. ~~w rękach Andrzeja Chrzana~~ [zmarły w r. 1854] z pamiętnik Reli: Mazo:

2195. Miasto okręgowe Raciąż, albo Rowalewo, leży obecnie w prawie — cie Włocławskim, gubernii Warszawskiej, o wiorst 15 od Włocławka. Podanie ludu głosi następujące zdarzenie które miało dać powód do założenia jego. Jadwiga córka Bolesława Pobożnego, zaślubiona Władysławowi Łokietkowi, Królowi Polskiemu, będąc w stanie błogosławionym w przejeździe swoim do Krakowa 1310 dnia 30 Kwietnia, stoczyła ją tu zaskoczona rodzącą zatrzymaniem dla siebie w chacie Rawala, nad borem gdzie dziś miasto, i tu też powiła syna Kazimierza Wielkiego. Ten wstąpiwszy na tron którym tu osady wiejskiej przez pamięć na miejsce urodzenia, zabezpieczył gradem warownym. Obdarzył to miejsce przywilejami i nadaniami Królowie Wład: Jagiełło, Kaz: Jagiellończyk, Zygmunt August nadał ~~wyprawi~~ miasto prawem Chełmińskiem. Miejsce do nie mające ozdobienia tego prawa w Chełmnie wraz z tych czasami polskiego. Miasta Rawał nadane zostało potem w ręce Szlab: Lubiczowi [illegible] jego sukcesorowie mają jeszcze Waliccy i dotąd zostaje w posiadaniu sukcesorów hrabiów Wisłockiego, spadkobierców jego. W roku 1844 ludność Rawala wynosiła 3.800 dusz. Kościół parafialny na miejscu dawnego wystawiono w 1592 przez [illegible] Tylickiego wówczas biskupa Kujawskiego. Dwór parafialnego kościoła —

Kościół posiada jeszcze 3 inne, Kaplicę S^{go} Mikołaja zwaną za miastem, Kościółek S^{tów} Sebastyana i Fabiana, i Kościół fundacyi S^{go} Ducha, Kościół ten wcale obszerny pogrzebowego po Józefie [illegible] [illegible] stanu dziedzica dóbr Koniecpol [illegible] przez [illegible] [illegible] w r. 1848 – parafia [illegible]

[illegible] 1853 [illegible] 512 [illegible]

2196. w [illegible] wsi należącej do parafii Chrostowa znajdował się dawniej przed 1852 kościół parafialny, ten jako mocno uszkodzony przez pożar dachu i kopuły w 1737 [illegible] [illegible] w r. 1778 [illegible] i z całym dworem [illegible] do kościoła Chrostowskiego przyłączony został –

2197. w r. 1853 otwartym został w Warszawie przy ulicy Długiej pod N^{r} 550 – znane jest u nas pierwotnie imię Fajansu, [illegible] i my sami, [illegible] [illegible] [illegible] francuskie [illegible] o nim dowiedzieli. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] telegrafu [illegible] zakład [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] –

2198. U Sikorskiego obrońcy w Mieście Grojcu zamieszkałego (~~[illegible]~~ [illegible] jest przyjęta 5000 Rs: na pierwszym [illegible] hypotekę dóbr [illegible] po [illegible] [illegible] i [illegible] Skarbowym – Tam jest na [illegible] z [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] o m: 6 od Warszawy, m: 2 od Grojca i tyleż od [illegible] –

2199. We wsi Niezdara w pow: Olkuskim jest (z [illegible] 14 Sierpnia) należący do właściciela [illegible] 1853 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

2200. Pan Jakób Szröder [illegible] [illegible] [illegible] urodzony w [illegible] w r. 1779 – poświęciwszy się [illegible] prawnemu i już w r. 1808 został Patronem przy Trybunale w Łomży. W tym [illegible] roku wszedłszy w szeregi Wojsk Księstwa Warsz: [illegible] [illegible] wszystkie [illegible] wojenne, [illegible] [illegible] [illegible] w r. 1810 Kapitanem Ułanów I, w r. 1813 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] krzyżem wojskowym złotym. Za przywróceniem Królestwa [illegible] [illegible] [illegible] Szröder na własną prośbę uwolniony z wojska w stopniu Majora, po [illegible] znowu w r. 1816 na patrona w Łomży, w r. 1817 – [illegible] na adwokata przy Sądzie Appellacyjnym [illegible] [illegible] wiele [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w r. 1844 nie otrzymał z [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] archiwistą akt dawnych w Kaliszu na którym go śmierć w dn. 9. Sierpnia r. 1853 zaskoczyła. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 75 letnie życie Szrödera – Umierając zostawił [illegible] [illegible] i dwom córkom tylko [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] a [illegible] [illegible]

2201. [illegible] wieś [illegible] od [illegible] przy drodze od [illegible] [illegible] na [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] w dobrych [illegible] – [illegible] w [illegible] –

2202. [illegible] [illegible] lub [illegible] [illegible] ? w polach i [illegible] głębie nad [illegible] nad [illegible] [illegible] się [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] –

2203. [illegible] w dobrym gruncie z [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] –

2204. [illegible] w gruncie [illegible] a obszernym i [illegible] [illegible] [illegible] r. 1852 dobre [illegible] [illegible] [illegible] –

2205. Dobra Stanowo, [illegible], ([illegible]) i inne [illegible] [illegible] w r. 1853 do Stanisława [illegible] [illegible] dóbr Łazy w [illegible]

prawowne dnie leży nad Wdrażą od Bolesława płynący, który Sanomir patrzy-
no i las – Wspaniałym w gorzkim położeniu – W Wrześni [illegible]
[illegible] miasto –
Do Baranowskiego Stanisława należą dobra Pilichowo i Pilichowiec
167.
2206.
2207. Prądnica Czarna co nie nadarmo Czarną nazwana, wlewająca brudne po-
niżej swoje wody po płaskich brzegach, wolna płynie ku Wiśle –
2208. Księżna Izabella z Czartoryskich Lubomirska po pożarze Nowej góry wzu-
sterka w Dies: Okr: Krakowskim w r 1801. odmurowała ją znowu [illegible]
2209. Blisko Stawiny są tomy kamienia piaskowego, skąd (w [illegible]?
na cmentarzu [illegible] widzieć można wiele nagrobków z piaskowca –)
2210. Koźmiński ten niezmordowany, nieoceniony pracownik, o którym tak sprawie-
dliwie wyrzekł autor historyi i Literatury polskiej, że talent Koźmińskiego, może
nam jedynie z całą prawdą przy zachowaniu formy i ducha, dać po polsku prawdzi-
wego Szekspira – wszystkie utwory jego znają ut najmoralniejsze w układzie
całym sercem swojej społeczności pracuje nad poprawą jej obyczajów – Przedmiotem
jego Wiary i pewnika [illegible] w tem nie [illegible] Stanisław Augustowskiej [illegible]
[illegible] niepokalanej [illegible]
[illegible] który [illegible] w [illegible] kraj [illegible] –
2211. [illegible] pan [illegible]
pałacu w Skurowoli [illegible] w Krakowie i pałac w Warszawie – Obok
[illegible] pałac w Skurowoli zbudowany [illegible] i [illegible] do jakiej epoki
[illegible] na nim rok nie był wypisany – [illegible]
[illegible] który [illegible] (w Rabsztynie) w Skurowoli [illegible]
2212. [illegible] stawny poeta, zakończył nędzny żywot w szpitalu publicznym,
gdzie go [illegible] najgorszy [illegible]
2213. Bartosz Paprocki [illegible] miał za sobą [illegible]
[illegible] od której [illegible] nie może [illegible] jej panowania; wkrótce jednak od-
[illegible] w swoim [illegible]
[illegible] w świętym pokoju.
2214. Potocka [illegible] w Lutym 1706 r przeciw Augusto-
wi II [illegible] wojewoda [illegible] jako [illegible] Stanisława Leszczyńskiego, Potocka i [illegible]
[illegible] konie [illegible] konie [illegible] odwagę [illegible]
[illegible] (Przemyślnik E. Orzechowskiego)
2215. Elżbieta z Kowalskich Drużbacka rodem z Wielkopolski była w swoim czasie
najlepszym poetą w Polsce [illegible] obecnie pisma [illegible] zostają wspomnień.
2216. Klementyna z Tańskich Hofmanowa która [illegible]
[illegible] nasze i [illegible] nieocenionych pożytków, w domowem wychowaniu młodego
pokolenia.
2217. Różany stok [illegible] w Augustowskiem [illegible]
2218. Ternik blisko Ciechocinka. Tu jest najbliższe i najmilsze przechadzki
dla używających kuracyi w Ciechocinku; [illegible] w Ciechocin-
ku najważniejszym punktem życia, to ruch, targ, zbiorowisko wszystkiego co
[illegible] i [illegible]. W r. 1853 [illegible] liczniejszy jeszcze jak w r 1852. bo do
dnia 1. Sierpnia [illegible] przeszło 500 rodzin używało kuracyi, a [illegible]
[illegible], chociaż dobre [illegible] wyjaśnić się, że doktorowie berlińscy zalecają przysyłanie
swoich pacyentów do Ciechocinka – Co do życia [illegible], różnice położenia

[illegible] odznacza się oddzielnym a sobie właściwym pięknem, o [illegible] Cichocińskich jako oddalony więcej od źródła, zamieszkuje samo [illegible] [illegible] dla tego Jazdy nosi nazwisko — [illegible] też jako w miejscu dobrego tonu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i stąd [illegible] się po [illegible] Cichocinka — Środkowy Cichocinek [illegible] Piechoty [illegible] dobrze [illegible] [illegible] charakteru — Zato tak zwane Piaski blisko Ziemi rozsypane mają swoje [illegible] charakterystyczne, [illegible] [illegible] [illegible] po [illegible] i [illegible] [illegible] na preparacie [illegible].—

2219. Wincenty z Pauli Kierskowski [illegible] uwolnił się z Jana i Agnieszki z Charkiewiczów we wsi **Wólka** parafii Modlborzyckiej prowincji Zamojskiej dnia 19 Lipca 1786 r. wyświęcony na kapłana 20 Lipca 180[illegible] prekonizowany biskupem w Rzymie dnia 27 Września 1852

2220. [illegible] Po zmarłym Jenerale Ledóchowskim Poleszko prawa własności [illegible] [illegible] majorat składający się z dóbr **Hornica Korczewska** w Pow: Bialskim, [illegible] [illegible] pełnomocnika [illegible] 1853. na młodszy syn córki Aleksandra małżonka Major Jarycz syna Jarykowej, a w przypadku jego śmierci do rodziny następnych [illegible] oraz na przyszłe rodziny Poleszków do rodziny starszej [illegible]

2221. Dobra **Bielino** z przyłączeniami: **Łyse** (Młyny Zimiorne) **Płowiec** (Płowiec górne [illegible]), dobra **Wola Polewna** z przyległościami **Wincentowo**, **Gołyszka** i [illegible] na **Zakrzewo** [illegible] w [illegible] w Pow: Pułtuskim [illegible] 1850 do Wincentego Piotrowskiego — [illegible] dobra [illegible] ogólny rozmiar Wł: 405, 25 [illegible] 539 [illegible]

2222. Dobra **Jeziorro** z przyległością **Rozpytowo** w Okr. Płońskim graniczące z wsiami Żelitowem, Bogusławicami, Radzyminem, Skrzynkami i Błędami, odległe od Ciechanowa i od Płocka o m: 6. od Zakroczymia m: 3. a od Płońska 1/2 mili mają rozległości mor: 1005. pręt: 221. oszacowane [illegible] w r: 1849 na Rs: 14552.

2223. Dobra **Modła**, **Modełka** A.B. **Unikowo** A.B. **Unikowko** A.B. i **Wiec** w Okr: Przasnyskim będące własnością w r. 1850. Ignacego Jeziewskiego, odległe od Mławy [illegible] m: 1. Przasnysza m: 4. Mławy m: 3. [illegible] Płocka m: 10.

2224. Po nienaśladowanym Aleksandrze Fredrze [illegible] [illegible] który [illegible] polskiej [illegible] miejsce jakie u Francuzów [illegible] Molier jeden tylko J. Korzeniowski [illegible] [illegible] z prawdziwym i rzeczywistym talentem [illegible] (jak się w [illegible]) [illegible] ale [illegible] Dodatek pod N 2230

2225. wieś **Biskupice** w [illegible] Brwilno z młynem wodnym (w Płockiem) (1850)

2226. Dobra **Gotyniec** w [illegible] tego [illegible] w Przasnyskiem składające się z wsi Gotynin, **Wola Gotyńska**, **Zalesie** i **Wielgołęka** — [illegible] 1850 [illegible] Rs: 13[illegible]

2227. **Paproć Mała** Kolonia w [illegible] Jagiełnica w Płockiem (1850 [illegible]

2228. We wsi **Wojcieszy** w [illegible] [illegible] w Płockiem pod (1850) [illegible] [illegible] (1850)

2229 w **Lubiczu** [illegible] na Drwęcy

2230. **Modła** wieś folwarczna i zarobna w Płockiem [illegible] [illegible] chaty [illegible] 15 (1850) [illegible] włók 28. mor: 5. pręt: 65. graniczy na wschód z wsią **Chotkowo** [illegible] Lasockiego, na południe z Rzykowem, na zachód z Czarnocinkiem, na północ z wsią [illegible]

2231. **Modełka** Lit: A i B. wieś folwarczna i zarobna (w Płockiem) na [illegible] 9 rozległości włók 29 mor: 3. pręt: 70. graniczy na wschód z wsią Pawłowem, na południe z Chotkowem, na zachód z Czarnocinkiem i Unikowem, na północ z Lekowem [illegible] Lukowym [illegible] Krasińskiego

2231. wieś folwarczna i zarobna **Unikowo** A i B. z wsią zarobną **Unikowko** [illegible]

we wsi Unikowie nie ma żadnych rolników dworskich chatup wszystkich 5.
powierzchnia Unikowa i Unikówka z orką połączone wynosi w ogóle 36 mórg 11.
pręt: 230 - granicy na wschód z Lekowem lub Pręczynem, czyli [illegible], na połu
dnie z Modełką na zachód z Dutkowem potrem. Łypkanie, na północ z Czarno
cinem -

2232. wieś Folwarczna i zarobna Kluczewo [illegible] dwór, karczmę, chatup wszystkich 9.
rozległość w ogóle 32. morg: 9. prętów 60. granicy na wschód z Kluszkami, na południe
z rzeką Łydynią, z wsiami Pajewem, i Poniatem [illegible] czyli [illegible], na
zachód z rz. Łydynią, z wsią Krosmiewo, na północ z wsią Jastrzębiami wielkimi
i małemi. 168

starożytn!
2233. ~~Fundacya za August.~~ wieś Dwrzymno w okręgu i dekanacie Szkalbmierskim
o mil 07. od Radomia 7. od Krakowa - Leży nad rzeką Wiślicką nową, a do
linie miejsky wznosi się [illegible] z [illegible] od strony północnej [illegible]
Wappel [illegible] miasto ks. Bolesław Krakowski [illegible]
parowy. ~~Nazywano się dawniej r. 1271.~~ [illegible] ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible]
nadana Bolesława Wstydliwego w dniu ~~[illegible]~~ pod 1271. 13. [illegible] - Krakowa [illegible]
ją miała Pawłowi ? Premonstratensom Biskupowi Krakowskiemu (ob: [illegible]: 466)
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] należała na rzecz Kapituły Krakowskiej w wsi [illegible]
[illegible] - [illegible] wiadomo jest z [illegible] się tam przeniósł w r. 1863 Lambert
[illegible] biskup Krakowski, a następnie w r. 1194. Pełka lub Fulco Biskup Krakowski
[illegible] z Krakowa w [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] a koronę Polską między Leszkiem Białym 1195
a Mieczysławem Starym (ob [illegible] 468.) - [illegible] [illegible] w wsi ta miała
być [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] - [illegible] [illegible] była [illegible] [illegible] i
[illegible] [illegible] tylko 70. domów i 500. dusz. Na wzniesieniu wzgórza po
nad ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] się [illegible] kościół pod wezwaniem Ś. Maryi Magdaleny
z kamienia wystawiony na początku wieku 13go. przez Iwona Odrowąża biskupa
Krakowskiego w pierwszych czasach [illegible] [illegible] - Obecny
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
1853. - [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] wystawiony ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible]
† 1527. Bernard Wapowski prałat i kantor Katedry Krakowskiej znakomity nasz
dziejopis w r. 1535. zmarły.

2234. Wykaz dóbr po [illegible] w Gubernii Płockiej w 1850 r.

Lisewo w Pow: Płockim - Łomnica [illegible] do.. Lipowiech. Ukępice i Mierzynek czyli wsi Paprotki gorgoły	w Pow: Pułtuskim czyli wsi Witki, Ptocochowo i Kajne Szelkowo Małuki, Lintabock czyli wsi Wolka [illegible], czyli Boj. sewo w Mławskim potowa wsi Grzebska.

2235. dobra Górki Witowice z przyległościami na górkach dużych i górkach Bachkach w Okr: Pułtuskim (1855 przeda kowar: 3. okreu RS: 810

2236. dobra rządowe Nozewo Niżkowskie Lit: D z przyległościami Nozewo Laskowe i Nowocki Węgorzny Lit: W: w Okr: Ostrołęckim (1850

2237. dobra Żeremby małe czyli Żerabki i Żeremby wielkie Lit: F. w okr. Płochno (1850)

2238. wieś Myślino Kocewo Lit: A. (obacz ~~[illegible]~~ Nr 5414) ma dom murowany dwor. [illegible], 3. chatupy wszystkich, rozległości w ogóle 5. mor: 6.

2239. Bronowo Kopaczo Lit: B (dobra) w Okr: Płockim [illegible] [illegible] ogółem [illegible] 10 pr: 120 m: [illegible] - granicy na wschód z wsią Bronowo Zalesie, na połu
dnie z wsią Bronowo Stary a na zachód z drugą częścią wsi Bronowa Kopaczego
na północ z wsią [illegible] Kraszewem.

2240. dobra Krzyżewo Sielskie z przyległościami w Okr: Ostrołęckim [illegible] w 1850
[illegible] beneficyalnych [illegible] [illegible]

Dobra Gub: Płockiej obciążone pożyczką kom: Kredyt: 2a okresu w 1850 - w sumie
Nr 41:

Bonkowo Kmiece p: Dąbrowa f. 14400
~~Bronowo Kmiece probostwo f. 12300~~
Chudzyno 18000 p: Zagroba
Gogola Wielkie p: Raciąż - 4500
Góra par: 2 okres 32600.
Gostkowo 67200. p: Drogate -
Grochowalsk 23600 par:
Krzyżkowo Bank Arcybiskupstwa p: 6000.
Kobrzyniec stary p: Rypin - 9000.
Łaszewo A B D. p: Brok - 15400.
Łaguny 7500. p: Dulnica
Łęki C. 6000 p: Raciąż
Miłoszewice Kmiecy p: Kurzanna 15300
Michałowo Wielkie p: Szczepanów - 14700
Mokowo 8400 par:
Mogielnica 23200 p: Kęsy
Naborowo 25,800 p: Kuczbork
Nowawieś 8000 p: Bieżuń
Poniaty Karniewo p: Wierzbica 15600
Przywitko 33,400 p: Szpakowo
Rogotwór i Kucharzy p: Chojnowo f. 26500.
Sławęcin 14500. p: Sarnowo
Tchórzewo 23700 p: Grochowalsk
Wołomin 16000 p: Płoskowo
~~Wola Łazieńska p: Gzy 7800~~

Będorzyno - f. 6300 p: Borowo
Białe Wyszkiele 10900 p: Łysów
Blichowo 28600 par:
Bolewo 9700. p: Lekowo
Bory Jarki 11,100 p: Jakimowo
Brzozowo Łężno 22700 p: Łężno
Brzezinko Rosocz p: Wąsewo - 17200.
Brzeźno 64700. p: Gawrorowo
Chojnowo 34200. par:
Czernice borowe p: Czernice - 67000,
Drozdowo 7800. p: Lubiel
Dziatyń 68,900 par:
Gołębie Wypychy B. p: Malkowo - 5000.
Grodkowo Zawisze p: Goleszyn - 4700.
Gruść A - 8400. p: Węgra
Gradzanowo kościelne par: 27200.
Jackowo A B D. p: Popowo - 23300
Karniszewo p: Rosa - 7400.
Karniewo 12,800 p: Łękawo
Kleniewo 22600. p: Zagroba
Klice 21900. p: Łękawo
Kobyla Łąka 6000 p: Piwnin
Kowary 17700. p: Dromin
Kortów 19000. p: Pruszkowo

Lipa Leśniewo 38100 p: Rościszewo
Lubianka 7500 p: Chrostkowo
Łaszewo 30,300 p: Gradzanowo
Łaniewo A: B. 17,500 p: Krzywy Kołaczyno
Maliszewko 5400 p: Bogdanowo
Murzynowo Kam. - p: Kamionka 10,200
Miłobędzyn 23500 p: Sierpc
Młotkowo A: 5300 p: Jeżewo
Moszczonne 14500 p: Nidzica -
Mokrylas 31900, p: Wąsewo
Nadratowo 5600. p: Jeżewo
Naszczorowo dolne p: Ciemniewo 5100.
Nowniwo Krajowy ... 7500.
Ołdaki 10600. p: Gzy
Osiek Łossowskiego p: Janice 13400
Paprotki Ceduły p: Lutomino 8200
Płonka 33500. p: Płońsk
Przedzyn 48800 p: Długowo
Rakowo 47,400. p: Zabrzewo -
Rostki Kapturny p: Gradkowo 5400.
Smiatkowo 25600 p: Gradzanowo
Szczepkowo - 5,700 p: Kuczbork
Szypki 15,600. p: Olszewnik
Świniary A B. p: Krzywy Kołaczyno 11300 1. okres

Sobanice górne i dol. p: Żukowo - 19400
Szydłowko 11,100 p: Szydłowo
Wiśniewo - 5,300 p: Gradzanowo
Wólka Łaziecka 10900 p: Raciąż
Zusryce 6300 p: Jeżewo
Zgonatowo A B p: Płońsk 16000.
Żukowo Wawrzynki p: Raciąż 16000.
Żytowo 5400. p: Jeżewo
~~Miłobędzyn 23500 p: Sierpc~~
~~Młotkowo A. Jeżewo 5300~~

Okres 2gi
Drwęsowo Gołymin par: Nur - 20900
Dzięgielewo par: Gosław 15800
Gawarzec górny A: p: Czerwińsk - 10800
Godlewo Dzierżanki p: Cyrzewo - 7700.
Kobrzyniec Wlki A B D p: Rypin - 12000
~~Łaniewo A B. 17500~~ p: Krzywy Kołaczyno
Łysakowo par: 30,000.
Przeciszewo p: Zagroba - 18700,
Sendek p: Zagroba 12000.
Sotropice p: Bogotwork 16,100.
Złowody p: Zadusniki 7800.
~~Białe Wyszkiele 10900 p: Cyrzewo~~

Okres 1 1824.1825
Drogoszewo - 15000 p: Radzanów
~~Dylewo - 25000 p: Rypin~~
~~Komitrady - 8400 par: wlasny~~
~~Kraszewo - 11,100 par:~~
~~Lubki - 24900 p: Blichowo~~
~~Kantowo - 21,000 p: Lekowo~~
Podosie - 59400 par:
Sinnica 11800 p: Nasielsk
Strzałkowo 26,400 p: Słupsk
Ułatowo - 11,000 Krzynowłoga
Zawady B - 7000 p: Podosie

Okres 2 y 1838 r

Mogate – 54300
Mr̃ Ody – 8600
p: Krzy[illegible]
Grolino Kośkie 1200
p: Rypin –
~~Brzezinka [illegible]~~
p: Wyrzewo – ~~17200~~
Charzyny ~~[illegible]~~ Zorzyny
p: Unieck – 4160
~~Chojnowo~~ – ~~27600~~
p: Chernie
~~Cieplenie~~ – ~~10600~~
p: Łukowo
~~Ciołka~~ A B 11,600
p: Drobin
Drozdowo 23,200
p: Lubiel –
Garwarz 35700
p: Glinojeck
Glinki stare
p: Sutum – 41200
Gradzymo 22800
p: Unedwo
~~Gradzanowo [illegible]~~
~~par:~~ ~~27200~~
~~Grodkowo Z[illegible]~~
~~p: Gołomyn~~ ~~[illegible]~~
Gulczewo – 41,900
p: [illegible]
~~Jarkowo A B D~~
~~p: Rojewo~~ ~~20400~~
~~Kornowo~~ ~~12400~~
~~p: Łekowo~~
Okr: Płock.
Kamienica mała
p: Kamienica 13600
Kobylin A 4500
p: Gromorowo
Kobyła Łąka 6000
p: Rozważ
Kuchary Kryski
p: Drobin 15200
Laskowiec A B D
p: Brok – 15400
Lubiel 34400
par:
Łaguny i Łagunki
p: Mitoka 7500
Myślkowice Stare
p: Unerwa 20200

Okres 2 y

Nasielsk – 97,100.
par –
Nowawies 23700
p: Nasielsk
Ostrowite 56,600
par:
Podkrajewo 22,700
Gzyborowice górne
~~[illegible]~~
p: Wropa – 10200
Smolska – 8400
p: Wrona –
Smięcino B 16600
p: Ciechanów
Szyki stare 15,500
Trzcinka Wielka C
Wyszyny 7400
Wiśniewo 25,300
p: Wyszyna
Wśrowice 27,700
p: Daniszewo
Zabiorzyn 8000
p: Nasielsk –
Zaremby Wielkie A
p: Krasniewo 5600
Zaremby Kosiedne
p: Zaremby Lubotolski
4320
Zaremby Kosiedne
p: Zaremby Kruszyski
61,000
Żochy Wielkie 23900
p: Krasniewo
Żukowo 9100.
p: Ciechanów

2342. dobra Dombek i Gaciorowizna w okr. Mławskim graniczące z wsiami: Stry[?] Stratkowo, Dunaj, Koziery, Kozienko, Wyszyna i Zdroje, które w 1850 z ogólnej spor granicznej o mor. 14. pr. 126, później były w posiadaniu dobr Dombek, odległe od Warszawy m. 14. od Płocka i Wisły m. 10 od Mławy 1½ od Ciechanowa 3. mające rozległości około 72 morg 29. pr. 17.

2343. młyn Gerlach w dobrach Młyniec w okr. Lipnowskim.

2344. Bartniki wieś o pół mili od m. pow. Przasnysza.

2345. dobra Szczechowo, Blizno Lit. A. i Mieszek Lit. A. w okr. Lipno. do Ludwika Pietrusińskiego jako beneficyaryuszowi sukcesorne po s. p. Józefie Pietrusin... należące — leżą nad drabinie a Płocka przez Sierpc do Brodnicy i Gdańska o mile od m. Sierpca 6. od Płocka i od Wisły, o m. 3. od granicy Pruskiej a m. 9. od Torunia. Roztoczy mappy i rejestru pomiarowego dworowi mające 95 około miary nowopol. do których należą wioski ...wi zamiany z ... włók 5½ do pod Blizno B. a druga połowa ... tak że teraz cała rozległość dobr wynosi około 104. włók m. nap. a w tej rozległości mieści się ... ... około kosze — cała prawie Błoszewskie ... 5 włók ... — grunt pod ... i Sarnowko — w dyspozycyi tudzież rozwoziu ... : dobra Karola Hr. Zborowskie

2346. Kikół — Karol Hrabia Zborowski umarł przed Czerwcem 1850 r. dziedzictwem ... przypadła córka oraz syn Władysław hr. Zborowski — który oddzielny dobr ... ... oddział składający się z wsi i folwarku Wernerow z przyległościami obejmujący rozległości około 48 mor. 22 pręt. 295, oszacowany w 1850 r. na Rs. 18885. drugi oddział dobra Wólka Sarnowska obejmujący rozległości około 11. mor. 27. pręt. 112 nowopol. oszacowana na Rs. 6481, odległe od m. Płocka m. 10. od m. Dobrzyna nad Drwęcą m. 3. od m. ... Drwęcy m. 1½ — Córka Karola Zborowskiego się nazywająca (w 1850) Joanna małżonka Kazimierza Kownackiego posiadacza dobr Sikorz, 2o. Karolina żona Stanisława Bromirskiego dziedzica dobr Łazy w Sochaczew. 3o antonina żona Ignacego Płaskowskiego właściciela dobr Czerpia, Amalia i Maryanna panny (w 1850 w ...) w m. Kikole zamieszkałe

2347. Ciółkowo przy drodze bitej od Warszawy na Płońsk do Płocka ... o mile od Płocka.

2348. Gostkić przy drodze bitej jak wyżej o 7. wiorst od Płocka.

2349. wieś Leszczydół gdzie jest dom mieszkalny podleśnego Leśnictwa Wyszkow o pół mili od Wyszkowa

2350. Zołszyn Lit. A w okr. Mław. do sprzedaży po Szkone: Bromirskiej w r. 1850. należąca, mile 1. od m. Sierpca m. 2 od Bielska m. 8 od m. Mławy, m. 3 od Dobrzynia nad Wisłą i tyleż od m. Płocka przy trakcie bitym od m. Lipna do Bielska idącym mająca rozległości około 3 mor. pręt. 207 m. nowopol.

2351. dobra Rogalewska Kucharzy w Pow. Płockim arkadycy Gościckiego Andrzeja (w 5. 1850 r.) miały być w Lipcu 1850 sprzedane za zaległości Towarz. Kred. ... obciążone były pożyczką towarz. kredyt. w Sumie 26500 — opłacają podatku ofiary Rs. 410 g 6 rocznie

2352. dobra Michałowo Wielkie w Pow. Ostrołęk: W. Grabowskiego dziedzica miały być w r. 1850 sprzedane, za zaległości Skarbu towarzys. kredyt: 14700 Rs opłacają podatku ofiary rocznie Rs. 212 g 18.

2353. dobra Przybylek w Pow. Przasnysz (w r. 1850 | dawniej Nowinskiego teraz (1852) Marcellego i ... W Kołakowskiego dziedzicame miały być w 1850. sprzedane ... Skarbu towarz. kredyt: w Sumie 33,400. płatny ofiary Rs. 1115 g 29.

2354. Dobra Szroniec w Pow. Mławskim Maryanny Cissowskiej dziedziczne miały być sprzedane w r. 1850 za zaległości Towarz. kredyt. w summie Złp. 5700 (przyległości ...) płacą rocznej opłaty Złp. 76 gr. 28.

2355. Dobra Pembielino w P. Przasn. Wincentego Lutosławskiego miały być w 1850 r. sprzedane za zaległości Towarz. kredyt. w Summie 39800 – płacą opłaty rocz. f. 530 gr. 26

2356. Dobra Ponikiew wielka w P. Pułtusk. Adama Ratowskiego ... miały być w 1850 sprzedane za długi Towar. kredyt. w. 15.000 – płacą opłaty f. 267 gr. 26.

2357. Dobra Kobrzeniec stary w P. Lipnowsk. Karola Otto Rawen dziedzicznie, miały być 1850 r. sprzedane w Towar. kredyt. f. 9000. – płacą opłaty Złp. 180 gr. 23. 170

2358. Jan Grabowski współdziedzic dobr Strachowo w Mławskiem przed Sierpniem 1850 Antonina Radzymińska dziedziczka drugiej połowy tejże Strachowo † przed Sierpniem 1850

2359. Folwark wieczysto dzierżawny Krasnewo ... w Ekonomii Szreńsk Pow. Mławsk. płacą kanonu rocznego Rs. 74 kop. 00½

2360. Dłużniewo wielkie wieś w paraf. Rogotworsk od m. Płońska o mil 4. od Warszawy 10 mil, od Płońska 2 mile; graniczy ona wschód z wsiami Gosewinnem górnem i gosewinnem Kutasy, na południe z wsiami Gzą i Przedbojewem, na zachód wsią Dłużniewem małym, a na północ z wsiami Kraszew i Dobrskiem. Składa się z kilku części z których część lit. C. dziedziczy w r. 1850 Dłużniowej i ... Nakwaszy ... Maryanna z Subieskich Nakwaska czyli jej Sukcessorowie, Tekla ... Nakwaska Smolińska, Krzysztof (Xawery) Nakwaski, Jan i Józef Nakwascy współwłaściciele dóbr Rakowa i Sierpca – Część lit. Dłużniewa lit. C. obejmuje włościan przeszło 3. włóki ... w r. 1850 w drodze działów przeszły współsukcessorowie.

2361. Dzien. 1982. Urzędowy – Dobra Ześciczyno Pobodze należące do massy ... po Napoleonie Kokoszewskim wystawione były w r. 1850 na sprzedaż przez publiczną licytacyą – wieś Ześciczyno Pobodze w Obw. Mławskim ma dwór z zabudowaniami ..., chałup wszystkich 18. włościan około włók 12.

Przyległość Chrapowo z ... włościan około 2 włóki i jedną chałupę.

2362. Dobra Krasinowo w Pow. Mławskim w r. 1850 Jana Zakrzewskiego dziedziczne obciążone pożyczką Towarz. kredyt. w Summie Złp. 15400. płacą opłaty rocznej Złp. 206 gr. 15.

2363. Dobra Biała Nieporęte w Pow. Ostrołęckim w r. 1850. dziedziczna Wyhowskiej obciążone pożyczką towarzystwa kredyt. w Summie Złp. 10900. płacą opłaty Złp. 145 gr. 26.

2364. We wsi A. ... Ablonii Alexandrowo w gminie Biadołęka przez Warszawę utworzony została w r. 1850 przez Adama Zeppenskiego nowa fabryka drelichu –

2365. Chudzik młyn i papiernia w Ekonomii Ostrołęka z której opłata się rocznego kanonu Rs. 54 kop. 29½

2366. Dobra Radziki Wielkie w Pow. Lipnowskim w r. 1850. Franciszka Dmochowskiego dziedziczne obciążone pożyczką Towar. kredyt. w Summie Złp. 15,000, płacą z ... opłaty rocznie Złp. 754 (754) gr. 25.

2367. We wsi Broszeniach dwór ... upadłościom była dawniej (przed 1850) z tej ... własna ... przed r. 1850. zniesiony został.

2368. Miasto Biłgoraj jest także miejscem urodzenia słynnego lekarza Polaka który około r. 1457 był przybocznym medykiem Sułtana Tureckiego a uprzednio uczył się w Padwie. Po turecku nazywał się Mass Joywe – ale polskiego jego nazwiska wyśledzić nie było można, ale w ... dla ... o Jako ... wyraźnie mówi, że się urodził w Biłgoraju. (Biblioteka Warszaw. ... 1853 – ... na karcie 532.

2369. Józef Łepkowski. Młody to człowiek bo niemający lat 30 (w 1853) najmłodszy ze wszystkich literatów miejscowych (Krakowskich) jednak z nich wszystkich okazuje najwięcej czynności. Ma czyste i nieustanne stosunki z literatami całej Polski. Korrespondencyą wyczerpuje mu czas, mimo tego pracuje w pracach archeologicznych i udatnie wszystkich literackie stosunki.

2370. Kłobuck starożytne miasteczko (z Krakowa w bibliotece Wersi: 1853) leży w dolinie otoczone piaszczystemi i kamienistemi wzgórzami, o 2 mile od Częstochowy do której wiedzie droga piękna wybrukowana kamieniem i piaskiem. Słynny z pobożności Piotr Dunin otworzył go kościołem, nareszcie król w trunku uwolnił go zupełnie.

Starożytne to miasteczko za Piastów należało do znakomitszych grodowych osad w Królestwie. Wojny szwedzkie ogień i powietrze a nadewszystko Szwedzi niszczyli go i ubożyli, i dzisiaj jest bardzo biedne bez żadnego przemysłu i handlu pomimo że dużo tam jest żydów (który między rokiem 1450 i 1460 Jan Długosz przyprowadził) który to kościół odnowił i pomieszczał słynny nasz historyk Długosz przy nim kanoników regularnych św. Augustyna. Kościół ten Kanoników św. najpiękniejszych i najdawniejszych w tych stronach. Znany ulubieniec i wpływowy w Akademii Zygmunta III. Mikołaj Wolski z Podhala marszałek wielki koronny odnowił kościół.

Do r. 1658. starostwo Kłobuckie, jak inne przechodziło z rąk do rąk, lecz w tym roku Jan Kazimierz nadał je wieczném prawem Klasztorowi Częstochowskiemu aby dochodem z niego opatrywano warownię i utrzymywano załogę potrzebną. Lecz w początku wieku 19 o. skutkiem, nad prusko, jak innym tak i Jasnogórskiem klasztorowi odjęt dobra Kłobuckie i nadał je stryjeczne w swoim czasie ministrowi kraju Haugwitz. x który dobra te sprzedał bardzo małą cenę obecnemu właścicielowi (1850) P. Lemańskiemu. (x = który sam Napoleon wielka nazwał) dobra Kłobuckie są bardzo rozległe bo obejmują gruntu 200 włók obszerności. – Głównymi przy niem, tych dóbr jest wieś Zagórze kilka staj od Kłobucka odległe gdzie przemieszkuje właściciel.

2371. Pr. Haugwitz minister wystawił ostatnią pałac i przy nim obszerny założył ogród w przestrzeni pałacowej dobrze piętrowego gdzie mieszkał XX. Paulini Częstochowscy przemieszkali gdy Kłobuck do nich należał przypomniał w r. 1810. minister Haugwitz nie przyjmując wydzierżawił księciu Króla Saskiego X. Ks. Warszawskiego z całą ich sprawą. Dobra Zagórskie składają obecnie prócz, odprzedaży kilku folwarków uwzględnione do najznakomitszych w Gubernii należą. (Dzieło Kłobucko wyjątek z Dzieła Kozińskiego p. t. Miasta Wsi i Zamki w Polsce – (1851)

2372. Majątki Danków i Lipie, Działoszyński, Radziwiłłowski, Radzki i Parzymiechski należą do najlepiej zagospodarowanych nietylko w Gubernii ale i w Królestwie –

2373. Grodzisk wioska o ćwierć mili od Kłobucka gdzie na tylnych ugorach wznosi się pozostały obszerny i wysoki czworoboczny kopiec otoczony głębokim rowem i topielą. Ma to być dziełem niektórych prac dawnego zamku, lecz dziś jest niemal na wierzchu pagórka porosłego nad miasteczkiem widać znowu na niektórych tychże okolicach ma swoje tradycje historyczne które dały powód wielu do wspomnień o obronie przez Antoniego Siekiera wspartego w r. 1851 pod tytułem: Miasta, Wsi i Zamki w Polsce (od: Am: Kozińskiego.)

2374. dobra Lipie i Danków należą do najlepiej zagospodarowanych nietylko w Gubernii ale i w Królestwie – Widać w nich zamożność i dostatek ale i dobry był właściciel x – teraz Lipie przyjmuje to majętność, więc dobra zadłużone – x więcej podniesione kultury majętności i dwuwładztwo ich zwłaszcza –

miejscu nie wykwintny lecz ~~piękny~~ porządny, obszerny, przy nim ogród piękny
dobrze urządzony. Zabudowania gospodarskie wygodne, murowane, chylące a staw-
[illegible] Właścicielem Lipia i należących do niej osad jest (1850) [illegible]
[illegible] Pan Kempner, który już nie jedną ważną przysługę oddał krajowemu
przemysłowi i jeden z pierwszych zaprowadził w swych majątkach poprawne
gospodarstwo.

171

375. wieś Danków należąca do majętności Lipie (w Wieluńskiem) Kempnera
obacz 2374. jest jedną najosobliwszych w kraju — otoczona [illegible] wałem [illegible]
wsiami i wysokim murem. — Jakoż Danków był niegdyś [illegible] fortecą
zatoczył ją około r. 1650. Michał Warszycki Kasztelan Krakowski [illegible]
[illegible] twierdza Wsi warowne, skoro jej Szwedzi zdobyć nie mogli a War-
szycki sam jeden z Senatorów przez całą wojnę szwedzką z Jan. Kazimierzem w kraju
pozostał. Z warowni tej nie zostały obecnie jak tylko mury i fossa [illegible] obronny
[illegible] zabudowania twierdzy już nie istnieją i [illegible] ślady ich nie ma a
[illegible] jest za drugiej wojny szwedzkiej nie ma o niej żadnej wzmianki — Został
tylko [illegible] w podziemiach murowany piękny dworzec, który według miejscowej tradycyi miał być mie-
szkaniem samego Kasztelana.

376. O wsi Proboszczowicach w Płockiem czytaj biografię Borejszy pod Num. 8301

377. O potępieńcach mnóstwo między ludem chodzi wieści że w różnych spo-
sobach pokazują swe pośmiertne życie i tęsknienie, tak n.p. jeden z Denhoffów
straszy w zamku Kruszyńskim w postaci bednarza pobijającego beczki w
piwnicach. We dworze Chełmickim w Lipnowskiem przechadzające widmo
pokazuje się co piątek, i jest ubrane jak szlachcic polski a czasem Saski; w Opolu
[illegible] jak rycerz pokryty zbroją, w Pieskowej Skale podobnie, w Lubartowie
[illegible] w formie niewieściej, w zamku Pileckim pokazuje się od czasu do cza-
su widmo, które wszystkie bramy otwiera od innych [illegible] go z rada. W
Bietkowicach wsi w Płockiem, ukazuje się raz do roku w towarzystwie świta
[illegible], w Miedźnie pod Częstochową jeździ konno z psem za sobą — (Obacz [illegible]
Wszelkiego Miasta, Wsi i Zamku w Polsce (1851.) Widmo Kobylnickie uważano
[illegible] genealogii od króla (albo [illegible]). Dziad Kobyliński był jako [illegible]
był za czasów Stefana Batorego, odznaczał się raz dzikością charakteru i miał
być namiestnikiem Arjan w tych stronach.

378. przy wsi Jarnowie niedaleko Pułtuska jest nasyp nazwany Djabłowym
albo Borejszy, dla tego że pułkownik Borejsza o którym czytaj biografię Nr. 8301
miał w nim bronić się przeciw wojskom Saskim.

379. Jan Karol Chodkiewicz wielki nasz wojownik. Nadzwyczajne męstwo [illegible]
[illegible] zamysłom, musiało wszystkich zadziwić, [illegible] z [illegible] garstką [illegible]
[illegible] sławne zwycięstwo pod Kircholmem, a [illegible] w [illegible]
[illegible] nie jednego nie [illegible] — [illegible] przez [illegible]
[illegible] o [illegible]

380. [illegible] pod tyt. Miasta, Wsi i Zamku w Polsce wr 1851. [illegible]
[illegible] że mnóstwo w naszym kraju jest ukrytych skarbów, bo ciągłe wojny [illegible]
[illegible] nie tylko magnatów lecz i [illegible] do ukrywania kosztowności i że skarby, które
[illegible], każda niemal okolica, ma swoje tradycyjne wiadome, i tak [illegible] Skarbimierz [illegible]

Kutnem ma być ukryty skarb w dworskim ogrodzie; we wsi Chełmnicy w jeziorze to samo we wsi Ostrowitem w Lipnowskim; w Przedświeciu i Szpetalu we wsi w Płockiem: we wsi Prusiecku w piwnicach zburzonego od dawna pałacu, niegdyś dziedzictwa Potockich; w Bolimowie w aryańskich magazach i t. d. — W ruinach starożytnych zamków jak np: Olsztyńskiego, Ojcowskiego, Mirowskiego, Ogrodzienieckiego i t. p. mają się także znajdywać skarby, każdy wie o tem, lecz gdzie szukać oto rzecz, a wykryty rzecz pewna, mówi autor, że djabeł silnie strzeże swojej własności.

2381. Wieś Parzymiechy w sąsiedztwie miasta Działoszyna połowa — piękna, ludna, zamożna. Gospodarstwo w niej, słynie starannem dziedzica (1850) na najwyższy stopień udoskonalenia. Odsyłam czytelnika, chcącego poznać wzorowe tutejsze gospodarstwo, do rocznika gospodarstwa krajowego —

Około r. 1780. należały Parzymiechy do zamożnej krajowej rodziny [illegible] W: ojciec był wychowaniem Leszczyńskiego, [illegible] [illegible] mistrzem [illegible] ogłady; ucywilizowany przestał z hetmanami i Wojewodą Kijowskim — na dworze Królewskim dobrze uważany i otrzymał parę orderów, a jako człowiek obrotny powiększył znacznie majątek. — Żona jego więcej jeszcze od niego [illegible] wszystko co chce — [illegible] ochodziła się z [illegible] i córka —

2382. Ksiądz Paweł Szymański niegdyś professor b. Uniwers. Warszaw. i Akademii duchownej Rzymsko-Katolic. w Warszawie, prałat dziekan kapituły katedralnej chełmskiej obrządku grecko-unickiego. Urodził się dnia 28 Sierpnia 1782 r. w miasteczku Orchowku gubernii Lubel. Nauki odbierał w szkołach Bialskich a później w uniwersytecie Wiedeńskim gdzie po 5ciu latach otrzymał stopień doktora teologii. Umarł dnia 3. Grudnia 1852. w 72. r. życia. Był to mąż prawy, pod każdym względem głęboko uczony, znamienity starożytnik, bibliofil i numizmatyk. Bibliotekę stworzył z przeszło 4000. tomów zapisał testamentem dla seminaryum Chełm. Numizmata zaś przeznaczył do spieniężenia na powiększenie funduszu dla wdów i sierot po kapłanach w Dyecezyi Chełmskiej. Żywot tego dostojnego męża skreślony pod z prawdziwem [illegible] Szołtyński w Bibliotece Warszawskiej z r. 1853 wykazuje jego przymioty i cnoty.

2383. Kolorowe okna szyby, jako nierozdzielne od gotyckiego w średniowiecznych wiekach, niegdyś ozdabiać każdą większą świątynię. Tak widzimy dotąd w Krakowie ale i u nas w kościele Sw. Jana w Warszawie, w Kollegiacie w Sandomierzu, w kościele w Odechowie, Łeżkie, na Skępe [illegible], w Włocławku i wielu innych jeszcze miejscach kolorowe okna. —

2384. Komora Granica czyli Maczki przy drodze żelaznej Warszawsko Wiedeńskiej

2385. Osiny stacya pocztowa na trakcie fabrycznym z Łowicza do Kalisza

2386. Częstochowa miejsce tylu cudami słynne tylu pamiątkami uświęcone [illegible] nieprzeliczone tłumy pobożnych przed cudownym obrazem Boga Rodzicy [illegible] za odebrane dobrodziejstwa, odwrócone nieszczęścia, uzacnić się w wierze, nabrać nowej siły i hartu do dalszego życia, lub ukorzyć się przed wizerunkiem czystej. Świętej Matki od świata do [illegible] licznych kompaniach z dalekich stron kraju i zagranicy, poprzedzony chorągwiami i znakami wiary, a często pod przewodnictwem swych pasterzy, wznoszą pieśni pełne wiary i ufności — [illegible] by modlitwy, pokutą lub ofiarą zmazać dawne winy, błagać o łaskę na przyszłość!

[z nowymi klasztorem]
[...]achwycającej i uwagę pod widok [...] w uroczystości Matki Najświętszej
które te z wszystkich okolic zmierzają się odpustowe na te równo barwne grupy
pielgrzymów, które schylające czoła przed Obrazem Boga-Rodzicy. Każdy [...]
swoim dyalektem, każdy swoim językiem w śpiewie Pana Boga chwali
[...] tunelowy po nad koleją żelazną [...] [...] przedstawia widok –

387. Dobra **Brzoski** z wsią czynszową **Brzozowo** i folwarkiem na wsi **Żebry** w Kró[lestwie] [...] nad samą granicą pruską położone od miasta okręgowego Szczucyna mil 3. od Stawisk mil 2. od Kolna mila 1. od Komory Wincenta mila 1. odległe obejmujące ogólny rozległości przeszło 724. dziesięcin (przeszło [...] włok miary magdeburskiej) gruntach w części pszennych, a w znaczniejszej części żytnich, obfitujące w doskonałe łąki [...] murowany, ogród owocowy, [...] wodny, i były w 1853. do sprzedania lub zamiany

388. Za pierwszej wojny Szwedzkiej, dziedzicem **Działoszyna** i [na wszystkie] innych innych majątków był Starosta Albert [...], ojciec znacznej rodziny, najwięcej z [...] strony które wszystkie miały być [...] i wszystkie też [...] za [...] [...] jedną –

389. Kiedy podczas [pierwszej] wojny szwedzkiej za Jana Kazimierza, Szwedzi podstąpili pod Przy[...] dla opanowania tego miasta, żydzi tamtejsi [...] się z stronnikami Jana Kazimierza mężnie stawili opór nieprzyjacielowi

390. Miasto Radoszyce musiało być kiedyś obszerne skoro nazwy historyczne [...] **Radoszakach** i **Grodzisku** jako od dawnych przedmieściach wspominają

391. Pod wsią **Jakimowicami** pół mili za Radoszycami od strony połu[dniowo] zachodniej ostatnie niedobitki wojska Polskiego złożyły broń d: 18. [...] 1794 r.

392. Kanonik [...] Malachowski Referendarz koronny chcąc ile szkody tamtem[...] [...] zrządził przy zajęciu swoich dziedzictw **Białobrzegi** usunął [...] tego miasta w r. 1785. żydów, znalazłszy aby nawet na przejazd w niem nie [...] nocować [...] [...] dłużej nad dni 3 nie było wolno.

[od roku 11592]

393. Stefan Starosta Kamionowski [...] [1760–1773. zmarł] w barbarzyński sposób drzeć żydów [...] do nich jak do dzikich kaczek, a zbrodnia [...] bezkarnie bo [...] trudno było [...] magnata za zabójstwo gałgana żyda [...]

394. Zygmunt [...] [...] Ostatki z Niemiec, [...] o Chorążance [...] i Swaty na Rusi, [autor powieści] Morsztin

395. Mieszkańcy i właściciele Królikarni Wierzbna oraz współwłaściciele Mokoto[wa] [...] przy pomocy dobrowolnych ofiar od innych znakom[itych] [...] [pod tytułem Narodzenia Panny Maryi] którego budowę rozpoczęto się w r. 1853 [...] przy położeniu własnoręcznie kamienia węgielnego pod tę budo[wę] [...] pięć tysięcy złotych –

396. W [...] wojnie **Szwedzkiej** między Augustem II a Karolem XII. srodze [...] [...] w **Drobnine** – Swoi rozdzieleni na partye i Szwedzi [...] [...] a [...] [...] [...] przyłączył do **Drobnina** w [...] r. 1704. [...] partyę [...] [...] [...] na [...] razem natarł – we 2. [...] [...] [...] [...] z 300. [...] [...] [...] [...] [...] do Drobnina, [...] ich powstanie, z [...] [...]

wiernie królowi Stanisławowi gdyż on od wczorajszego dnia na nowy [illegible] umowy z Szwedami zawarty chce być czyn [illegible] — Jemu party- zanci zapewne się działało czarny — (ob. Wendel w Opisie Mudt, wsi i Zamków w [illegible]

2397. Że wszystkich partyzantów podczas wojny szwedzkiej drugiej najwięcej dawniej 1851 Borzyszewo w Płockim i w Litwie i Słynny Adam Szemigielski w Mironie tradycya ludu i śpiewki gminne przechowują dotąd pamięć uniesień ja- kim się dopuszczało nad [illegible] —

2398. Poraj pierwsza jest stacya na kolei żelaznej od Częstochowy do granicy jest to osada założona niegdyś od familii Myszkowskich i nazwana od ich herbu. — w bliskiej wsi Kotyszu jest wybudowany jeden z Poraj- kościół na cześć tejże Apostoła Prusaków a Arcybiskupa Gnieźnieńskiego [illegible] wezwaniu St. Wojciecha

2399. Wioska Myszkowo, która się między stacyą kolei żelaznej jest obecnie na miasto zabudowana i starożytna, ona to bowiem dała nazwisko ro- ny rodzinie Myszkowskich z. Jastrzębiec, która z czasem otrzymała ty- tuł margrabski — [illegible] gdyż pisała się z Przecieszyna (wioski 2. mil od Płocka odległej)) [illegible] zamieszkiwała na Mazowszu dopiero gdy jeden z Myszkowskich założył zamek Mirów od niego otrzy- mała przydomek — Za czasów Jagiellońskich rodzina Myszkowskich doszła do tego stopnia świetności że dziewiętnastu z nich piastowało w owej epoce dostojność senatorską, dwóch przedewszystkiem odznaczyło się w dziejach: Wa- wrzyniec Kasztelan Sandecki żoto r. 1540 zmarły i Piotr naprzód Płocki od 1567 do 1577 potem Krakowski od 1577 do 1591 przyjaciel podkancle- rzych wodzów swojej epoki, onto w gwałtownem usunięciu Zygm: I. i należał do przyj- Zamojskiego Zborowskiego (1573) poróżniwszy się z nim przy [illegible] zakat- przeciw niej; opłacony banicyą za który wskutek [illegible] — do [illegible] dowodów [illegible] Kasztelana Tarnowskiego

2400. Piotr Myszkowski członek biskup Krakowski szlachetny i względami Zygmunta Augusta zaszczycony, umierając przez zacnych stron zostawił kilku braci stało- wnie synowców. Piotr Wojewoda Rawski i Zygmunt Kasztelan Wojnicki a potem Marszałek wielki koronny jeden z tajnych Radców i ulubieńców Zygmunta III. Ci dwaj bracia byli pierwszymi którzy swoje posiadłości zamienili na ordynacyą (1601) i pod imieniem pobli- skiego dóbr zapewnie swietnosci swojego rodu. które to ordynacya otrzymała nazwisko Pińczowskiej — w zas przydomku przyjmowany udało do Włoch i [illegible] od Wincentego Gonzagi Księcia Mantuy a od Klemensa VIII. w 1596 otrzymał tytuł: Margrabia na Mirowie, potem od tego czasu Myszkowscy pisali się: Margrabia- mi na Mirowie, ordynatami Pińczowskimi i [illegible] [illegible]

2401. Jak zaś Myszkowscy byli mężni i jak lubili życie dworskie, przeko- nuje gadka ludu w dziewięciu zawarta:

Masz Pińczów, Chroberz i Książ,
A więc idź z królową w taniec —

173

402. Rodzina Myszkowskich herbu Jastrzębiec założyła Zamek **Mirow** i od niego otrzymała przydomek – Gdy potomstwo w linii męskiej założyciela Ordynacyi wygasło nawet r. 1727. na Zofii Władysławie Kasztelance Sandomierskiey ordynacyja przeszła do rodziny Małopolskich [illegible] Ztąd wszystkie się ciągi a dziedzictwo do którego rościły prawa pobliczną linija Myszkowskich osiadłe na Wołyniu, w Sieradzkim, i w Litwie w drugiej połowie 18go stulecia a [illegible] Wielopolskich [illegible] to boczna linija ordynatów Pinczowskich, się stała na podstawie [illegible] z r. 1768. przyznającej władzami Małopolskim, majątek i godność Margrabiów pisać się i pisze dotąd Margrabiami na Mirowie – Na trakcie od Mirowa [illegible] pięknego [illegible] do Myszkowa leży miasteczko Żarki

403 – Żarki starożytne miasteczko [illegible] w ostatnich czasach należało do Męcińskich, poprzednio do Myszkowskich, Tarnowskich i innych [illegible]

404 Ruiny Mirowskiego Zamku leżą w odległości jednej mili od Żarek na skaliskiem wzgórzu i są jak najlepiej zachowane – był on kiedyś siedzibą [illegible] jednej z pierwszych magnackich rodzin – Jednak on [illegible] w 15. wieku albowiem [illegible] to w [illegible] 1440 a 1496. [illegible] Kasztelan Rozpierski – a z okopów, [illegible] i szczątków wież wnosić można że był kiedyś warownym – [illegible] mimo to [illegible] ustępując a Konfederacyi [illegible] się to w r. 1770. [illegible] niemniej się nieprzyjaciela opuścić go bez wystrzału –

405. Zamek **Bobolice** od Mirowskiego na [illegible] stał odległy położony na skalistem wzgórzu z jednej tylko strony dostępnem, był dość warownym, wytrzymywał też kilkakrotne oblężenie [illegible] – Szwedzi [illegible] go w r. 1655 [illegible] bez znacznego uszkodzenia i był długo [illegible] Zamek [illegible] – Około r. 1790 Bobolice jako [illegible] królewszczyzny [illegible]

406. Dawne Księstwo **Siewierskie** które należało do ostatnich lat będąc [illegible] biskupstwa Krakowskich – [illegible] na kilka [illegible] [illegible] z [illegible] polskiego był biskup Krakowski [illegible] [illegible] w Małopolsce i do [illegible]

407. W dniu 22. Paździer 3. listopada r. 1853. ma się odbyć o godzinie [illegible] Dóbr [illegible] przed [illegible] Trybunału Gr. Płockiego [illegible] w obrębie Lipnowskim i dóbr Chorwocińskich w okr.: Mław: w [illegible] – [illegible] w Płocku – [illegible]

408. **Smardzewice Włosty** [illegible] lit.: A B. w okr: Płockim w aktach hypotecznych [illegible] Wawrzeńca Przedpełskiego zapisana część lit.: C [illegible] 1852. do Józefa Przedpełskiego

409. Część na wsi **Ilino** lit.: E. w okręgu Płockim [illegible] do Fabiana [illegible]

410. Dobra **Horbów** [illegible] w okręgu Bialskim [illegible] w r. 1850 [illegible] Rs. 95205. [illegible] 634,700. [illegible] 83,500. [illegible] 300,000

[illegible] był przedstawiony na hypotece do spłaty procentem amortyzacyjnym 2/100 obok zwyczajnego 5/100 uyszcza się corocznym.

2411. Brzozowo wielkie wieś z kilku części szlacheckich składająca się w Przasnyskim

2412 Zakrzewo wielkie i małe wieś z kilku części [illegible] w P. Przasnyskim podobnie Grabowo wielkie.

2413. Niskie wielkie wieś szlachecka z kilku części składająca się z których część lit. D. [illegible] Niscy – w P. Przasnyskim.

2414. Dobra Wierzbica w [illegible] nabył Bank polski w r. 1850. na sprzedaż. Szacunek ogólny ustanowiony był na Rs: 15905 kop: 50, czyli Złp: 106303 gr 10. Dobra te obciążone były [illegible] Rząd w Summie Złp: 21000. i [illegible] Skarbowym w kwocie Złp: 2829 gr 10. Z tej 28000 [illegible] jest na hypotece do spłaty procentem amortyzacyjnym 3/100 obok zwyczajnego 5/100 uyszcza się corocznym.

2415. we wsi Kobyłośnik jest [illegible]

2416. Przedpełce Włosty wieś w Obr: Płock: z kilku części zwanych składająca się, [illegible] w latach 1820–37 Przedpełscy –

2417. Gąbczyn w Płockim wieś przez [illegible] w r. 1814.

2418. Dobra Wola Solecka, Dzierzków i Raj w Okręgu Soleckim wystawił bank w r. 1850 na sprzedaż. Szacunek ogólny ustanowiony był na Rs: 179241 kop: 31 czyli Złp: 1,194,982 gr 2. Dobra obciążone przynależne [illegible] w Summie Złp: ~~[illegible]~~ 342,000. – Na gruncie [illegible] Złp: 400,000. do spłaty procentem amortyzacyjnym 2/100 obok zwyczajnego 5/100 uyszcza się corocznym.

2419. W Kazimierzy Wielkiej jedna fabryka cukru z buraków [illegible] r. 1850.

2420. wsie Dziarnowo, Szadkowo, Trzebuń i Ciersnowo oraz folwark Turzanowo [illegible] do dóbr donacyjnych Brwilno – w Płockim

2421. wsie szlacheckie z kilku części składające się w Płockim są: Rydzewko, Turowice, Księżyno, Ogrodowe

2422. wieś Idzikowo w Okr: Mławskim [illegible] do r. 1850. w jednej połowie do Grabowskich a w drugiej połowie do Radzymińskich

2423. dobra Watowice w okręgu Kraśnickim były wystawione na sprzedaż w r. 1850 przez bank polski – Szacunek ich do licytacyi ustanowiony był na Złp: 180,240 gr 20. czyli Rs: 27,037. – Obciążone były przynależne [illegible] Rząd w Summie Złp: 50,500. Pozostawioną jest na hypotece Summa Złp: 26666 gr 20. do spłaty procentem amortyzacyjnym 2/100 obok zwyczajnego 5/100 uyszcza się corocznym.

2424 We wsi Gązewie w Płockim jest szkoła elementarna (1850)

2425. We wsi [illegible] należącej do dóbr ordynacyi Zamojskiej założoną została w r. 1850 – fabryka [illegible]

2426. Turza wielka wieś w Lipnowskim należąca do kilku współdziedziców

2427. wieś Ostrowite [illegible] do [illegible] w r. 1850. należąca w Okr. Lipnowskim oprócz zabudowań dworskich ma chałup [illegible] 15. tymże z karczmą i kuźnią do niej należy folwark Mościska gdzie jest dom folwarczny, dworna – 2 chałupy [illegible] 6. – Dobra te łącznie obejmują [illegible] włók 33. graniczą zaś na wschód z dobrami Gulbinicy czyli folwarkiem [illegible] na południe z dobrami Borzymin ob: [illegible] 4358.

...ych wsiami Zajączek i Przyrowy en ... a dobrami Złote z przyległościami Stoczek ... na potrzeby ... do dóbr Klesorzyn ...

2428. wieś Latki dobra w Łysowskim ... literami A B C D E F H

2429. dobra Wotowo w ... Płockim ... w r. 1850 do Józefa Cieplickiego ... obciążone ... Towarzystwa Kredytowego ... 16000 ... podatku ... rs. 214

2430. dobra Grondy z przyległościami Ruda, Ostrykół, część na Borkach, Budy Znamiączki, kolonia Julcianka i Sewerynka w okr. Pułtuskim należące w r. 1850 do Wojciecha Chobrzyńskiego (nabyte były w r. 1840) z tych wieś Grondy folwarczna ... dwór, folwark, chałup ... tegowa z karczmą i kuźnią ... ... i rolnikom których ... około trzech włók ... włók 10, ... włók 39 mor. 19. wieś Ruda zaciężna ma chałup 2 ... włók 2 mor. 1. wieś Ostrykół z Budami zaciężna ma chałup 14. ... [illegible] ... 100 ... 8 ... 3. ... włók 19 mor. 6 ... 200 ... w r. 1850. las sosnowy, ... włók 12. wieś Borki której część należy do dóbr Grondy zawierająca ... jedną chałupę i gruntu włóka 1. morg 1. wieś Budy Znamiączki zaciężna w małej części czynszowa ma chałup 8. gruntu włók 4 mor. 6. Julcianka kolonia czynszowa ma chałup 3. gruntu ... 89. ... w parafii Lubiel. Sewerynka kolonia czynszowa w parafii Lubiel ... 19. ... 7. gruntu ... włók 2 morg 10.

2431. Część wsi Kobrzeńca Nowego lit. C obejmująca ... włók 7 mor. 26. ... w r. 1850 do ... Adama Łazińskiego syna Franciszka ... z ... do dóbr Kobrzeniec Nowy lit. A B D. na potrzebie z Wojciechem ...

2432. Michał Gordawszych Pac, ..., bogaty, ... Marii Ludwiki ... brat Królowej Polskiej ... Pac ...

2433. O rok prawie Czacki przeżył Kołłątaja a w najbliższych i czystych ... od r. 1803 do r. 1806. Kołłątaj ... prawa i ... Czacki ... w ... Gubernii: Wołyńskiej, Podolskiej i Kijowskiej ... Monarchy ... Krzemieniecka ... szkoła ... Uniwersytetu Wileńskiego

2434. W browarze C. Haller w Mińsku ... w ... r. 1853 ... nie tylko ... ale i inne ... który miało ...

2435. Przywilej Króla Ludwika w Koszycach r. 1374. nadany w którym ... dobra ... od podatków ... wszelkie dobra ... prawa ... nazwano ...

2436. Samuel Zborowski ... Wapowskiego ... i z kraju ... powinien był stracić.

2437. Wilanów piękne to miejsce dawniej zwało się Milanowem, lecz król Jan Sobieski nabywszy, zmienił nazwisko na obecne, może dlatego iż mu przypominało willę w okolicy Rzymu położoną w której będąc za granicą jakiś czas zamieszkiwał. – Wilanów jednak chociaż mówią kiedyś [illegible] mieszkanie nie odznaczał się niczem od innych wsi kraju – Dopiero Jan Sobieski upodobawszy sobie to miejsce, wyrzucił je [illegible] do tego stanu przywiódł w jakim go w [illegible] [illegible] [illegible] wzniósł tutejszy pałac gmachy architektury który [illegible] ale i [illegible] [illegible], przy nim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] wielkości i [illegible] w całym kraju [illegible] znajdowało się, a to wszystko rękami Tureckimi i Tatarskimi jeńców! –

2438. w Zawadach podobno w Sieradzkiem jest dwór par: murowany – Za dawnej wojny [illegible] była rodzina herbu Jastrzębczyków – W ową to epokę [illegible] kłótnie i [illegible] między sąsiadami Zawad i Otoka wsi [illegible] przez rodzinę szlachecką h: Toporczyków a podobnie Jastrzębczycy z Zawad z [illegible] [illegible] trzymali z Toporami na Otoku, nie mało to było siła, kiedy z [illegible] [illegible] wiele dokuczało sobie i stawało się na wiece. – Na sejmiku Krakowskim przed konwokacją podobno przy końcu 17 wieku [illegible] szlachty z Otoka i Zawad otrzymało [illegible] dwóch kandydatów [illegible] szlachty [illegible] Michała Kołłątaja Krakowskiego Kasztelana Sieradzkiego – [illegible] [illegible] przedstawiona [illegible] Kasztelan starał się [illegible] Jastrzębczyków z Toporczykami i odtąd [illegible] Otoka na Zawadach i [illegible] te [illegible] [illegible] [illegible] – Dopiero [illegible] [illegible] nie pogodziły się z sobą (a [illegible] [illegible])

2439. w bliskości Ciechanowca leży wieś zwana Targonie, wieś to jak wiele w [illegible] stronach, co morgi gruntu inny właściciel, co chata inny pan. A [illegible] ogromne, każdy co 50 pokoleń a ojca i [illegible] znalazł. Za króla Jan Sobieski między [illegible] szlachty był [illegible] Sumnary

2440. Alexander Polanowski znakomity wojownik i towarzysz Stefana Czarnieckiego, był kandydatem do korony po śmierci Jana Kazimierza; za Sobieskiego oddalił się od dworu i [illegible] w wiosce [illegible] przez siebie w Województwie Lubelskiem zwanej Polanówka, blisko Kazimierza.

2441. Adam Śmigielski, znakomity wojownik, znany w dziejach krajowych jako [illegible] stronnik Stanisława Leszczyńskiego, [illegible] [illegible] [illegible] charakterem burzliwy i rycerski w obejściu się swojem. Dziwnem będzie jednak, że [illegible] [illegible] przy Turkach [illegible], przysiągł że brody golić nie będzie, i dotrzymał wiernym partyzantem był Augusta II. [illegible] jak wiemy, przez [illegible] Kardowiecki [illegible] Wojewody Kijowskiego) przeszedł na stronę Leszczyńskiego – był on [illegible] [illegible] [illegible] Wojewodziance Potockiej (córce [illegible] jak to można z podrzędnego jego przeszłość –

2442. Matczyński przyczynił się do ocalenia króla Jana Sobieskiego pod Parkanami, umarł Wojewodą Ruskim w 1697 r.

443. Stanisław Potocki syn Andrzeja Krakowskiego Wojewody a wnuk [illegible] [illegible] hetmana, którego powyżej wzmieniona przydomkiem Rewery, drogi zostało dla każdego Polaka.

444. Michał Floryan h: Krzywda Rzewuski regimentarz koronny, podczaszy [illegible], został do [illegible] [illegible] jakby stworzony, mniej [illegible] a [illegible] urodzeniem [illegible] fortuny i godności które posiadał. W [illegible] urodzony domu, 16 lat [illegible] sobie zaledwie, gdy już [illegible] chlubne męstwo [illegible] pod Gołębiem. Tam też ciężko [illegible] w [illegible] [illegible]; [illegible] (w którym wojewoda Czarnecki tak szczególne [illegible] jednak i niemało do wszystkiego tego przyczynił się — pod Chocimiem szczególną porażkę [illegible] [illegible] [illegible]. — Jakie Jan Sobieski [illegible] pod Stawiszczem [illegible] podskarbim koronnym — syn jego starszy Stanisław [illegible] i [illegible] wnuk [illegible] także hetmanem, prawnuk [illegible] hetmana polnego [illegible] z Augusta — Jan Sobieski mianowany hetmanem, [illegible] pierwszego z hetmanów.

445. Chełmski Albert [illegible] wszystkim [illegible] polskich — [illegible] pancerny, a [illegible] i [illegible] w Jana III — młody został, [illegible] wzrostu i ogromny siły — o których wszakże [illegible] WW. Wojciech w [illegible] [illegible] gawędach także i ad: [illegible] w pamiętnikach [illegible] z czasów Jana — [illegible] Chełmski regimentarzem koronnym za Augusta II.

446. Józef Elsner urodzony w Grodkowie miasteczku Szlązkim w r. 1769. Przybywszy w 1799 do Warszawy, jako dyrektor opery poświęcił prace swoje scenie polskiej — w 21. pod jego kierunkiem utworzone zostało 6: konserwatoryum muzyczne w Warszawie, [illegible] obowiązki rektora — Napisał on 18 oper, 9 melodram, 1 balet i wiele [illegible] — kantatach i religijnych których się szczególnie [illegible]. Oratorium [illegible] męki Pana naszego Jezusa Chrystusa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sławę w [illegible] [illegible] — Wiekopomny pamięci w Bogu [illegible] Alexander [illegible] [illegible] [illegible] go [illegible] [illegible] Król Pruski, Król Saski jakoteż Najjaśniejszy [illegible] [illegible] — Nadto zaszczycony orderem S. Stanisława [illegible].

447. Jan Wężyk prymas Arcybiskup Gnieźnieński, znakomity Senator, [illegible] pokrewny Sobieskich, więcej własnym rozsądkom, niżeli koligacyi, najwyższy swojej godności był winien. Mądrym to bowiem był panem, [illegible] [illegible] [illegible] wiernie [illegible] [illegible] się w całem życiu żywym dowodem i ten zachował aż do późnej starości.

448. [illegible] Lubieński zmarły w r. 1652 [illegible] swoje duchowy obracał [illegible] na dobro kościoła i kraju a gdy był strofowany że nie pamięta o [illegible] [illegible] [illegible] i losie krewniaków, odpowiadał: "Boże, strzeż mnie, abym [illegible] [illegible] na co innego a nie na kościoły obracał", ale jeśli to kościołów, [illegible], i innych budowli przez niego wzniesionych [illegible] [illegible] [illegible] że ubogiej szlachty dzieciom i staraniem jego [illegible] [illegible] Rzpltej, że [illegible] [illegible] instytucyi [illegible] o jego [illegible]

449. Józef Załuski biskup Kijowski [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się [illegible] i [illegible] —

450. Znajome są z historyi [illegible] biskupa i hetmanem Sapiehą które [illegible] [illegible] [illegible] Grey i [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Litwy.

2451. Potockich ród jest całkowicie szlachecki — od lat przeszło 200 od Zygmunta III najwyższe dostojeństwa w kraju, najwyższe znaczenie i majątek w Koronie posiada. — ~~Ostatecznie~~ Żaden ród nie wydał tylu ludzi znakomitych z jednego szczepu, ile pokolenie Piławitów Potockich. — Z czterech braci, Jan i Jakób, obrońcy Zygmunta III przeciw rokoszanom, zwycięzcy [illegible] ze wielkim i najpierwszym szermierzom, to wiekopomny [illegible] Stefan, [illegible] od Kozaków i Szwedów; Andrzej Wojewoda Bracławski, który [illegible] sztuki [illegible] chlubne dał świadectwo Król Jan III; [illegible] Stefan [illegible] ofiara za dobro Rzpltej, Piotr Starosta Śniatyński, Mikołaj wielki hetman koronny, którego całe życie było pasmem zwycięstw, [illegible] dwóch braci Jędrzej i Feliks który w różnych okazyach dało [illegible] męstwa swego.

2452. Bogactwa Koniecpolskich przewyższały wszystko o czem można pomyśleć, n. p. Koniecpolski przez traktat Buczacki za Michała Korybuta, za [illegible] Podole i część Ukrainy Turkom ustąpione były, stracił przeszło 200, [illegible] Wsi, kilkanaście miast i kilka obronnych zamków.

2453. Za Jana Kazimierza słynął swoim bogactwem Baranowski. — Sam pałac na Krakowskiem przedmieściu potężny ~~[illegible]~~ wraz z skarbem i sprzętami srebrnymi [illegible] i innemi kosztownościami [illegible] na kilka milionów.

2454. Starożytna litewska familia Paców, wyprowadzająca swój ród od Włoskich Paccich, liczy aż senatorów w jednym potomstwie 170. wielu wydała: [illegible] biskupów Mikołaja Wileńskiego i Kazimierza Żmudzkiego, dwóch Wojewodów Michała który jest także wielkim hetmanem Litewskim, Piotra Wojewodę Żmudzkiego i [illegible] Krzysztofa. Widoczny stąd się co najznakomitsze urzędy litewskie, w rękach tej familii widziały.

2455. [illegible] Lubomirskich [illegible] najpierwszych należy. Starożytna jednej [illegible] ~~[illegible]~~ jak mówią z [illegible] od Zygm: Augusta [illegible] w majątku i [illegible]. Dwaj bracia Marszałkowie, [illegible] [illegible] pokoleniem wszystkie senatorskie prawie urzędy i krajowi [illegible] [illegible] wielkich. Dzielnością ich [illegible] stanowy [illegible] który po zgonie Chodkiewicza, objęwszy główną komendę w Chocimskim obozie [illegible] Turków odparł, [illegible] ~~[illegible]~~ ich do zawarcia układu [illegible] ~~[illegible]~~ przymusił. — Od Lubomirskich odznaczył się też pobożnością [illegible] w wielu stronach kraju [illegible] [illegible] przez nich [illegible] [illegible].

2456. Wojewoda Mazowiecki Jan Bonawentura Krasiński otrzymał najwyższe urzędy [illegible] i nieposzlakowanej prawości sumienia. — Rodzina to [illegible] z [illegible] Korwinów Krasińskich, ~~[illegible]~~ nie

2457. Miasto Kraśnik od Lublina m: 6 od Sandomierza 4 od twierdzy Zamościa m: 10. odległe graniczy na wschód z wsiami Stróża, Słodkowem, Pasieką, Księżą; na zachód z wsiami Suchyniu i Budzynem; na północ z lasami do dóbr Popkowice z Ostrowa należącemi a na południe z gruntami Wsi Pszczelna [illegible] i ma obszerności ziemie z przedmieściami do niego należącemi do dwóch mil [illegible]. Założone jest jak powiadanie niesie przez mieszkańców Kraśnickiego, który wyparowawszy miejsce lasem zarosłe, zbudował kilka domów i nazwisko od siebie osadzie nadał. – Wnuk tego z Goraja [illegible] za czasów Władysława II r 1142. i syn jego był panem na Kraśniku r. 1240. – Gdy za czasów Bolesława Wstydliwego [illegible] Tatarzy pod dowództwem Batukana wnuka Gingiskana, łupili i niszczyli Polskę, i przyszli do Kraśnika w r 1241. [illegible] z zamku z dworzanami swemi i wielu tam zamkniętych ludzi nieprzyjaciół, którzy się byli w niem przed pogoniami zawarowali, wpadł na tychże, pobił i zwyciężył za co hojnie od Księcia Władysława udarowany został. – Kraśnik należał od r 1142 aż do r 1436. do imienia Gorajskich w którymto roku Dymitr Gorajski podskarbi koronny, wydał córkę swoją Annę za Jana Tęczyńskiego, kasztelana Krakowskiego a klucz i zamek tego miasta Kraśnik między r. 1436 a 1464: wniosła w dom męża. – Zostawało ono w spokojnem ich posiadaniu przez lat 100. Oni to wznieśli w Kraśniku klasztor Xięży Kanoników i wyposażyli hojnie uposażyli. – Z domu Tęczyńskich przeszedł Kraśnik w r 1535 w posiadłość Xiążąt Olelkiewiczów Słuckich przez połączenie związkiem małżeńskim Jerzego Xięcia Słuckiego z Katarzyną Tęczyńską która powtórnie była za Krzysztofem Radziwiłłem Wojewodą Wileńskim. – Po wygaśnięciu rodu Olelkiewiczów przez śmierć Jana Siemiona Xiążęcia Słuckiego w r 1593. Kraśnik wcielony został do ordynacyi Zamojskiej, a to z tej przyczyny że Anna Ossolińska córka Dorot[y] z Tęczyńskich Ossolińskiej, była pierwszą żoną Jana Zamojskiego Kanclerza Wielkiego Koronnego. – Zamek o którym powiedzieliśmy wznosił się zbudowany był za miastem, [illegible] ze wszech stron wodą i głębokiemi fosami od napadu nieprzyjaciół zabezpieczony. – Na terazniejszym zamku był i kościół drewniany pod tytułem Najśw. Panny Loretańskiej. – Inwentarz r. 1646. w aktach miejskich znajdujący się przedstawia smutny, na owczas stan tych budowli szczególniej zamku drewnianego który jak się zdaje po zniszczeniu dawnego pierwotnego zamku w innem miejscu na opodal od tamtego wzniesiony został. W inwentarzu późniejszym z r. 1714. jest wzmianka już nie o zamku, ale tylko o gruzach i [illegible] bez żadnego porównania i o [illegible] budowli doszczętnych. Do rzędu wyborniejszych budowli należy brama murowana Lubelska, na której piętrze mieści się kancellarya magistratu. – Rynek w kwadrat jest zbudowany a w środku plac dosyć jest równy. – Po prawej stronie są domy murowane niektóre o piętrze, a inne ze wszystkich stron zabudowane są domami drewnianemi, z wystawami na słupach. – Że miasto dawniej mogło być warowne przekonywają, że bramy, ślady fosy i wały [illegible] nawet dotąd [illegible]

Aż do 16. wieku miasto Kraśnik przez samych tylko chrześcian było zamieszkałe, dopiero z początkiem 16°. stulecia żydowstwo wcisnęło się zamiast ustawicznie, wreszcie z r. 1662. uproszono im wolność osiedlania się w mieście i dozwolono im zamieszkania tylko [illegible] koło bóżnicy będące [illegible] jedną i to prawo [illegible] zostało a żydzi coraz bardziej rozszerzać się zaczęli.
Jak wiele innych miast naszych tak i Kraśnik częstym uległ zniszczeniom przez ogromne pożary, mianowicie zaś w r. 1813 wybuchnięty ogień który prawie całe miasto zniszczył. Mieszkańców było w r. 1846. przeszło 3000. głównem ich zatrudnieniem jest rolnictwo, wielu jednakże znajduje się między niemi rzemieślników. – Handel wszelkiego rodzaju jest w ręku żydów, a mianowicie drzewem to jest: belkami, masztami, budulcem i klepkami. – Dawniejszy handel zbożowy już prawie zupełnie upadł –
Ze wszystkich starożytnych pamiątek Kraśnika na szczególniejszą uwagę zasługuje kościół Parafialny którego szczegółowy opis i wiadomość o kanonikach regularnych Lateraneńskich znajduje się w 8ᵐ tomie Pamiętnika Religijnego z r. 1844. – Niewiadomo w którym roku założony został, atoli wiemy, że przed [illegible] przy tych [illegible] wypadkach [illegible] i pożarach zniszczony [illegible]. Jest to gmach wspaniały i obszerny więcej 160 stóp, szeroki 70 sklepieniem [illegible] wsparte – Posadzka w całym kościele wyłożona jest [illegible] a przy niej [illegible] albo marmuru – Z tych na wspomnienie zasługuje [illegible] – Dom ten bardzo starożytny [illegible] od [illegible] Rabsztyne, Opolskie [illegible] aż do połowy 17°. wieku (innych ich [illegible]) klasztor księży Kanoników Lateraneńskich [illegible] Jana z [illegible] około r. 1468. wymurowany. – Kościół Sᵗᵒ Ducha [illegible] w r. 1531. [illegible] Kraśnika
2458. We wsi Boiska [illegible] o milę od Kraśnika [illegible] kościół pod [illegible] księży Kanoników Lateraneńskich Kraśnickich [illegible] pod tytułem Sᵗᵒ Krzyża gdzie w niedzielę odbywa się msza święta dla wygody parafian, a dnia 3. Maja w dzień Znalezienia Sᵗᵒ Krzyża i d: 14. Września w dzień Podwyższenia Sᵗᵒ Krzyża są odpusty.
2459. Piasecki w swej kronice mówi że Stanisław syn Wojewody Krakowskiego który w 1634. w czasie wyprawy moskiewskiej umarł w obozie (jako nas pewnie [illegible]) był ostatnim potomkiem z domu Tęczyńskich a Tęczyna Wojewoda Krakowski zmarły w r. 1638. zakończył dom Tęczyńskich miał on jedną córkę Izabellę którą wziął za żonę [illegible] Opalińskiego [illegible] w Koronie;

2459. Kazimierz Lux syn Michała urodził się w byłem Województwie Krakowskim d. 25 Lutego 1780 r. W 16. roku życia swego poszedł naprzód się do legii włoskiej i w wielu pierwsze prawie dziennym śmiał udział w słusznych kampaniach włoskich w latach od 1796. do 1802. Następnie należąc do wyprawy do San-Domingo dostał się do niewoli angielskiej w końcu r 1802. - Przybywszy do Polski w r 1807. wszedł w szeregi wojsk księstwa Warszawskiego - Kampanii 1812 r. odbył już jako szef batalionu i odebrał wtedy krzyżem wojskowym złotym. - W r 1815. wszedł w szeregi byłego Wojska Polskiego w stopniu majora - W r. 1820 uzyskał dla słabości zdrowia żądanie przez siebie uwolnienie ze służby wojskowej z pensyą - Przyszedłszy do zdrowia wszedł następnie potem do służby cywilnej w charakterze komisarza obwodu Płockiego, skąd przeniesiony do obwodu Przasnyskiego prezesem został - Czynna gorliwość i niezmienna służba zjednały mu zaszczyt, a dowodem tego uzyskanie orderu S: Stanisława; a dobroć, łagodność i umiarkowanie jednały mu miłość i przywiązanie obywateli i podwładnych -

Po 40 letniej służbie wojskowej i cywilnej, usunął się zupełnie od obowiązków służbowych z pensyą emerytalną - i w zaciszu domowym przepędzał czas wolny aż do ostatnich dni życia swego, opisaniem wypadków w których sam uczestniczył - Owocem pracy tego jest utworzona przez tegoż historya legionów - Rękopism ten obejmujący przeszło 1000 stronnic a dotąd drukiem aż do r 1847 nie był ogłoszony. Najznaczniejszy tego część posiadał Piotr Baryś Wierzbicki b: pułkownik wojsk b: Księstwa Warszawskiego a wyjątki z tego rękopismu zamieszczała Biblioteka Warszawska w swem piśmie (zeszyt Lipcu i Sierpniu r. 1847) pod tytułem pamiętników Piotr Baryłki Wierzbickiego b: pułkownika. - Skąd ten zapewne nieporozumienie redakcyi w tomie 3. tegoż pisma z r 1847. sprostowanym został z tem nadmienieniem że autorstwo należy się pułkownikowi Wierzbickiemu odczytywał ale tak mozolnej pracy któryś zaszczytu nie dowolił - jak również i z tegoż wyjątku widać że za życia jeszcze s: p: Luxa mógł dostarczać mu niejakich objaśnień w układaniu wspomnianej historyi potrzebnych - Szczegóły tego wyjątkowo są w tomie 3. biblioteki Warszaw: z r 1847.

2460 gdy na Króla Stanisław August napadnięty był napad zbrojny w nocy z 3 Listopada r 1771. z hajduk Królewski Jerzy Büttner w obronie Króla polegał Ukoronowanie wznowił Król pomnik z stosownym napisem na cmentarzu ewangelickim gdzie ciało szczątki tego umieszczona

2461. Michał Sobieski Wojewoda Łucki, syn Józefa i Ildary z Bujnów Sobieskich z tejże krwi co i Jan III wywodził. Zawsze za Króla Stanisława Augusta odbyło się dnia 12 Września r 1788 aby uczynić inauguracyi pomnika Janowi Sobieskiemu wzniesionego Król Stanisław odebrał doznawszy uczucia w mowie polskiej od Michała Sobieskiego Wojewody Łuckiego Monarcha przyjął go życzliwie w swoją protekcyą i dał mu wychowanie kosztem swoim potem został Radcą Stanu i członkiem Królestwa - Zmarł w Warszawie 18 Marca 1847. -

2462. Stanisław na Wołczynie i Rudnicach Poniatowski rozpoczął wojskowy zawód w służbie cesarskiej odbył wyprawę przeciw Turkom - W r 1708 przyjęty przez Szwedów do Karola XII. Króla Szwedzkiego którego zaufania z nim układał, wstąpił do służby szwedzkiej a 1708. mianowany został Gener: feldcejch-majstrem

wojsk Szwedz: Leszczyńskiego – Po przegranej pod Połtawą 1709 r. odprowadził Karola XII do Benderu – Po śmierci Karola XII ofiarował swoje usługi Królowi Augustowi II który go obsypywał łaskami i tak w r 1722 mianowany został Podskarbim W: Lit: i gener: Lit: infanteryi – 1728. regimentarzem przy wojsk Koron: a w r 1731. Wojewodą Mazowieckim – był nadto Starostą Lubelskim, Stryjskim i Ryckim. – Zaszczycony 1752 r. godnością Kasztelana Krak: umarł d: 30 Sierpnia 1762 r. w Rykach w 86 r. życia i tamże pogrzebiony został. (Napis grobowy znajduje się w Starożytnej Polsce t: II st. 464)

Z Konstancyi Czartoryskiej Kasztelanki Wileńskiej, miał pięciu synów i 2 córki a tych jeden umarł w młodym jeszcze wieku – Kazimierz podkomorzy W. K: umarł w r 1800. Stanisław August: (Król) umarł w r 1798 – Jędrzej umarł w Wiedniu jenerałem Cesar: Austr. w r 1773 – Michał Jerzy Prymas † 1794. Córki Ludwika żona Jana Zamojskiego Wojewody Podolskiego – Izabella żona Jana Klemensa Branickiego Kasztel: Krak: hetm: W. K.

2463. Michał Jerzy Prymas syn Stanisława Wojew: Mazow: i Konstancyi Czartoryskiej urod: 1736. umarł w Warszawie 12 Sierp: 1794.

2464. Jan Zamojski Wojewoda Podolski miał w małżeństwie Ludwikę Poniatowską siostrę rodzoną Stanisława Augusta Króla urodzoną r 1728.

2465. Jan Klemens Branicki Kasztelan Krakow: Hetman W: koronny miał w małżeństwie Izabellę Poniatowską siostrę rodzoną Króla Stanisł: Augusta urodzoną r. 1730.

2466. Jan Albertrandi był oraz Intendentem gabinetu historyi naturalnej i medalów Króla Stanis: August: członkiem Towarzystwa do ksiąg elementarnych.

2467 Ignacy Krasicki ~~urod~~ mąż w piśmiennictwie Krajowem tyle zasłużony urodził się d: 3 Lutego 1735 w Dubiecku mieście ojczystem w ziemi Sanockiej z ojca Jana Kasztelana Chełmskiego i Anny Starzechowskiej – Już w r 1765. był Proboszczem katedry przemyskiej, a wraz obrany został prezydentem Trybunału Małopolskiego we Lwowie ustanowionego – ~~w r 1766~~ Następnego roku 1766 ~~[illegible]~~ konsekrowany został w Warszawie na księcia biskupa Warmińskiego. W 1794 wyniesiony na arcybiskupstwo gnieźnieńskie, ozdobiony był orderami polskiemi, pruskiem i maltańskim umarł w Berlinie 14 Marca 1801. –

Mąż ten w każdym rodzaju nauki, światowy i układny; mąż zadziwiającej pamięci, dowcipu, wymowy, poloru, ludzkości i dobroci serca, umarł powszechnie żałowany – Z okoliczności śmierci jego wyrzekła Gazeta Berlińska: „że geniusz czasu wolny od wszelkiej zazdrości, wyryje na grobowcu Krasickiego: zaletny znawca i miłośnik Fryderyka W.: i następca jego„ – Zwłoki jego sprowadzone zostały w r. 1829. z Berlina do Gniezna i uroczyście w katedrze pochowane.

2468 Jan Maurycy hr: Brühl urodził się (w Warszawie) d: 15 Czerwca 1781. z ojca Fryderyka Alojzego grafa Brühl generała artyll: koron: i lit: podczas a z Potockich grafiny Brühl Wojewodzinej Sieradzkiej – Zaraz następnie po urodzeniu otrzymał do chrztu cały korpus artylleryi a w nagrodę dawnych usług ojca i pracy jenerała artylleryi kor: Król [illegible] ofiarował korpus a korpus mu patent na porucznika – Z tej okoliczności bite były kosztem korpusu medale złote i srebrne. –

2469. Pod górą Łysicą upodobawszy sobie miejsce w najgęstszych lasach Wacław Niewirski sławny rycerz za Władysława II Jagiełły powróciwszy z Palestyny [illegible] sługa Pana nakonwakada wymurował r. 1423 kościół na cześć Śtej Katarzyny, który to święty relikwią przywiózł z góry Synai – Stąd czas sprowadził tu [illegible] Kanoników

OO. Benedyktyni z Łysej Góry. Około r. 1452 Jan z Rzeczowa [illegible] Kr. Pod: koni, przesiedlając [illegible] [illegible] – [illegible] przy kościółku przybudowano klasztor i osadził biskup krakowski, [illegible] [illegible]
w nim XX. Bernardynów uroczyście w r. 1480. Oprócz tego dla wygody konwentu [illegible] wybudowano młyn [illegible] i [illegible] z [illegible] i Bodzentyna. – Straszny pożar w r. 1534 wybuchły zniszczył klasztor z kościołem; jeden tylko posąg Sw. Katarzyny cudowny z cyprysowego drzewa wyrobiony, wyniesion bez uszkodzenia na [illegible] [illegible] [illegible] w kilka lat po owym [illegible] [illegible] [illegible] odnowione i podźwignięte do pierwotnego stanu doprowadzone. – [illegible] [illegible] i przypisy o wielu cudach i łaskach onej statuy Sw. Katarzyny. – Cudów i łaski tej Sw. [illegible] [illegible] doznawać w dzieciństwie, [illegible] i [illegible] [illegible] Katarzyna z Brzezińskich Broniowska żona Krzysztofa Broniowskiego Jakuba. – Świątobliwie i pobożnie ta pani [illegible] po kilka tygodni [illegible] wypełniała dewocje i przy tymże kościele ogród by mogła [illegible] po kilka tygodni [illegible] blisko kościółka Sw. Katarzyny, a po śmierci męża w [illegible] tu zamieszkała i pobożnego żywota dokonała. [illegible] obacz 2471.

2470. Piotr Gamrat biskup krakowski, [illegible] [illegible] około r. 1539, a potem arcybiskup gnieźnieński legatus natus i prymas. –

2471. Jak [illegible] pod samą górą Łysica w lesie kapliczka murowana przy której [illegible] [illegible] źródło, że wody [illegible] na wszelkie klasztorne potrzeby, jako: do [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible], ale też i [illegible] klasztorne i [illegible] przy młynku [illegible] [illegible]. –

2472. Jan Tarło mąż znanych cnót i świątobliwości z starożytnego domu i familii Tarłów pochodzący. – [illegible] [illegible] [illegible] wyposażył r. 1472 klasztor w Opatowie a potem [illegible] [illegible] [illegible] do zakonu Sw. Franciszka wstąpił i [illegible] [illegible] do ziemi świętej, potem do Arabii na górę Synai, tam zasnął w Bogu r. 1488.

2473. Między przywilejami [illegible] prawda klasztor OO. Bernardynów pod górą Łysicą przy kościele Sw. Katarzyny z potrzeby 15 wieku wymieniony [illegible] się i też że [illegible] na [illegible] mieszkańcy od najdawniejszych czasów [illegible] chłopki [illegible] z Krajna [illegible] [illegible] chłopki [illegible] się i inne [illegible] [illegible] [illegible]. –

2474. Broniowscy z Broniowa lub Broniewa starożytna familia w [illegible] Opatowa w [illegible] [illegible] 17° wieku – [illegible] [illegible] [illegible]; Katarzyna z Brzezińskich matrona tego świątobliwa i pobożna pani o której [illegible] w [illegible] 2469. [illegible] umarła około r. 1639 –

2475. Bartosz Paprocki z Głogol, h. Jastrzębiec, pisarz [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] który żył za [illegible] Stefana Batorego jest najstarszym [illegible] autorem heraldyczno-genealogicznym polskim. – Urodził się w Woli Paprockiej [illegible] [illegible] w [illegible] – umarł we Lwowie r. 1614. mając lat 64. [illegible] [illegible] on najpierwsze [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] kilka dzieł [illegible] (heraldycznych, chronologicznych) które są [illegible] [illegible] dla badaczów w tej gałęzi nauk [illegible] [illegible] [illegible]. –

2476. X. Szymon Okolski zakonu Dominikańskiego, Dr. teologii, [illegible], przeor prowincji ruskiej, [illegible] autorem obszernego dzieła heraldyczno-genealogicznego [illegible] pod tytułem Orbis polonus [illegible] w Krakowie 1641. 3. grube tomy. – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Paprockiego a [illegible] [illegible] Niesieckiego.

2477. [illegible] Kasper Niesiecki Jezuita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] herbarza polskiego, który zaczęty tytułem: Korona polska [illegible] czyli herby i familie [illegible] [illegible] [illegible] Lwów 1728 i 1743.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ogrom i doskonałość tej [illegible].

Tarłowa (z Rybińskich) Wojewodzina Lubelska łożyła koszt na wytłoczenie drukiem tego rzetelnego dzieła. Dzieło to powinno wielkiej dziś wartości, dla już bardzo mało do zupełnie [illegible] mimo to herbarz Niesieckiego, jest jednym z najważniejszych naszych pomników. Szkoda wielka że Lorenzuszer (?) wydanie jego w Lipsku sporządzone, zamiast przedrukowania jakim by był powinien, zaczem Kłamstwem jest oznaczone w dodatkach którem go zmieniono [illegible] — (Listy o heraldyce w Polsce na stronie 80.) Stanisław Józef z Dunenburga

2478. Znany Kalendarzodziej Duncrawski, wydał dzieło heraldyczno-genealogiczne mające się uważać za dalszy ciąg Korony Niesieckiego. Ma ono napis: Herbarz wielu domów korony Polskiej i W.X. Litewskiego 1757. 2 tomy. Zawierający on nie wszystkie [illegible], Kłamstwo [illegible] przez niego [illegible], mianowicie przy nie [illegible] przybrał tym, który [illegible] na koszt autorski. Umieszczony zbiór w [illegible] (o heraldyce na stronie 80.)

2479. Wacław Potocki h. Szreniawa, podczaszy Krakowski jest autorem ogromnego dzieła objętości, a [illegible] co do zalety dzieła nowszy tytuł: Poczet herbów szlachty [illegible] i epigramata na herby znakomitszych familij Polskich i Litewskich [illegible] alfabetycznym herbów z 1696. Dzieło to przez wyjście dzieła Niesieckiego stało się prawie zupełnie [illegible].

2480. Ur. Antoni Stadnicki mówi, że Wierzyński z powodu zagrażającego mu nieszczęścia od szlachty, że w dziele swem rodziny a [illegible] pochodzące i antyczne dyplomami tym zaszczytem [illegible] zmuszony, ścigany, schronił się do Gdańska, skąd więcej nie wrócił.

2481. Najdokładniejszy herbarz polski podrzędny ma tytuł: Zbiór nazwisk szlachty z opisami herbów własnych familiom zostającym w Król. Pol. i W.X. Litew. Ur. Piotra Nałęcz Małachowskiego ziemianina Województwa Czerniechowskiego. Są dwa wydania: jedno z r. 1790 w Łucku; drugie w Lublinie 1805. Pierwsze przepełnione jest błędami bez drugiem wydaniu jest przeszło 400. wszystkie które niedostały się poprawione, między domagania się autora, dobro publiczne na celu mającego, od drukarni, przy której nie był obecnym w czasie druku. — W ogólności autor pracą swą rzecz wielką bardzo się krajowemu piśmiennictwu zasłużył.

2482. Jan Chrzciciel hrabia Kuropatnicki najprzód buski a potem bełzki starosta, kawaler orderów polskich, jest autorem dzieła heraldycznego mającego tytuł: Wiadomość o klejnocie szlacheckim: [illegible] Warszawa 1789. Jest to [illegible] z heraldyki [illegible] Gallicyi i Lodomeryi, z urzędowych [illegible] magnatów i szlachty [illegible] tylko erudytem, ale (niezbyt) krytycznym. Autor nie okazał się [illegible] pod względem ogromnych wiadomości o klejnocie [illegible] prac.

W spisie nazwisk i zbiorze opisów herbów, [illegible] o szlachcie galicyjskiej, jest dzieło to ważne, mianowicie dotąd do familij tytułowanych wymienione tylko.

2483. Ksiądz Benedykt Chmielowski jest autorem obszernego dzieła: Athenae, czyli akademia wszelkiej scyencyi pełna na różne tytuły jak na klasy podzielona w 4ce tomów 4. W tem dziele bardzo interesowne rozprawa o herbarzach polskich tylko [illegible] i porządku, czyli je zmazanie, [illegible] nad [illegible].

2483. Wsławiony wielce wydaniem dzieł [illegible] Józef Aleksander Jabłonowski wojewoda Nowogrodzki, kawaler wielu orderów, autorem między innemi dzieł: Heraldyka: [illegible] Tablic genealogicznych, których liczba 100. [illegible]

mięszta cnota, spokojna nauka i nieprawomocne były przymiotami tego magnata, którego wszystkie miłość prac literackich się nadto i [illegible] - [illegible] też Tablice genealogiczne w których bardzo lubił, [illegible] [illegible] do najpierwszych [illegible] tego rodzaju [illegible] [illegible] - [illegible] potrzeba była naukowej [illegible] który [illegible] to [illegible] [illegible] [illegible] pod [illegible] - [illegible] on bardzo ważne wiadomości o przydomkach [illegible] [illegible] tytułów [illegible] używających -

2484 - Od wsi Gordawa wziął nazwisko herb Gordawa jako miejsca nadania - 179

2485. Wojciech Wincenty nie Wieladkuch Wieladek w naszych oznacza się [illegible] po[illegible] twarzy, autorem jest Kurhana w 5. tomach zawartego który wychodził z druku w latach 1792-1795 - Okoliczności domowe i [illegible] charakteru głównemi były powodami, dla których pisał ten mnóstwo niezgodnych z prawdą wiadomości, i dla tego na wiarę nie zasługuje - Wiele materyałów przygotowanych przez Wieladka dostało się w [illegible] W. [illegible] magistra obojga prawa w Warszawie, a z niektórych też korzystał wydawca Kroniki Kurhana Niesi.

2486. Stanisław z [illegible] Baranowski jest autorem rękopismu który ma tytuł: herby Rycerstwa polskiego - i ułożony został około r. 1635. Niesiecki użył go do ułożenia swej Korony Polskiej (Kurhana) - Rękopism ten ma obecnie znajdować się w bibliotece [illegible] w Petersburgu dokąd dostał się z całą biblioteką Załuskich -

2487. Około r. 1568. był [illegible] Kocmierzowa Jan Wunsan ławnik miejskiego prawa zamku krakowskiego -

2488 Tomasz Zamojski syn Jana i Zofii z Tarnowskich urodzony r. 1595. zmarły r. 1638. który był [illegible] r. 1617. wojewodą podlaskim a r. 1618 kijowskim r. 1629. podkanclerzym koron: a r. 1633 kancl: W. koron: Pojął w małżeństwo Katarzynę księżniczkę Ostrogską córkę Aleksandra Wojewody Wołyńskiego, zmarłego r. 1606. ten czas był synem [illegible] z Barbary Wojewody Kijowskiego z Tarnowskich kasztelanki Krakowskiej. Zamojski Tomasz miał wielkie zalety w życiu publicznem, był też wielkiego [illegible] [illegible] nauki wielce [illegible] i [illegible] światła w kraju [illegible] na-

~~2489 Jan [illegible]~~ Wojewoda [illegible] [illegible] [illegible] na elekcyi Jana III on też przywiózł do [illegible] chorągiew turecką wielkiego wezyra [illegible]

2490. ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ w [illegible] 16 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Zygm: I. [illegible] jego do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ Stanisławem 1526 i Janem [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] w [illegible] [illegible] przez [illegible] [illegible] się [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] kraju po wygaśnięciu [illegible] Janem [illegible] ~~[illegible]~~ Korony polskiej [illegible]

2491. d. 6. Maja r 1847. umarł w Warszawie Kajetan Garbiński doktor filozofii, b. professor b. Uniwersytetu Aleksandryjskiego Warszawskiego, b. Dyrektor b. szkoły politechnicznej w 92. roku życia.

2492 miasto Czermno [illegible] słowiański gród Czerwińsk od którego [illegible] Z. Chodakowskiego otrzymała nazwisko swoje Ruś Czerwona. Postęp więcej [illegible] [illegible] się [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. - O milę od Czermna we wsi

2493 Malice [illegible] niedawno groby z [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] - We wsi Czarkowie [illegible] [illegible] groby, [illegible] [illegible] [illegible] Inalinowo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Tygodnika (Ed: [illegible] 1847. [illegible]

2494. wieś Gródek leżąca nad rzeką Bugiem, z rozwalinami zamku, ... okopami, i wysypanemi wałami wielkiemi – Jest to starożytny gród ... pokazujący zamek Bolesławowskich, ... Bolesław Chrobry, ... walki z Rusinami nad Bugiem, i był ... zostawując na ... starożytnego.

2495. We wsi Stęporze w Hrubiesz. ... 3. miejsca ... Cw. Ostrowach w ... 1847 ... 391. ... starożytności ... Bugu ... znany ...

2496. Pod p. Posadowem w Hrub. ... starożytności – ... także ... w Sienniach a ... do wsi Worzanicy ... nabyciem –

2497. Wreszcie cała ta ... kraina (powiat w Hrubieszowskie) ... od Nurcu 2497 ... odkryciu ... okopów ... Województwa Bełzkiego) ... wsiami Dołhobyczowem, Nowosiółkami, ... Posadowem, Podhorcem? około Tyszowiec i innych miejscach. –

2498. Roman Hubicki ... do ... Warsz. dnia 31. Sierp. 1847. ... Smolenina, w Pilicy i w Ogrodzieńcu ... Smoleń w okręgu Pileckim, ... Topory ... Pilicy. Miasto Pilica, ... Pilica ... Ogrodzieniec, Włodowice, Mirzów, ... Władysława Jagiełły ... Toporów, ... Pileckich – ... Otto ... Szczekocin? ... Pilica ... Pileckiemi – ... Bolesław Chrobry ...

O Smoleniu ... pod N: 2499

Po wygaśnięciu ... Wojciecha Padniewskiego kasztelana ... Smoleń ... od dóbr Pileckich ... N. 2499.

I Po nich był właścicielem Pilicy Otto Pilecki ... 1009 ... Ottonem i ... Polskę ... Ten Otton II ...

obszerny majątek przeszedł w ręce jedynej córki Elżbiety Pileckiej – która wyszedłszy
będąc przez Jańczyka swego opuszczoną Toporczyka, za Olbrachta Księcia Cieszyńskiego
krótko z nim żyła i powtórnie weszła w związki małżeńskie z Wincentym Gra-
nowskim Litewskim kasztelanem Nakielskim. Trzeci raz związana
Władysławowi Jagielle królowi polskiemu (a więc miała ~~tylko~~ 3. mężów nie zaś
4 jak w bag. [illegible] 2009. powiedziano – Królowa Elżbieta porodziła jedynego
syna w drugiem małżeństwie spłodzonego Jana Granowskiego h. Leliwa Wojewodę
Sandomierskiego – Temu ojczym Władysław Jagiełło Król, oddał po matce wszy-
stkie dobra macierzyste i nadał tymże nazwę hrabstwa, a Granowskiemu przy-
brać kazał nazwisko Pileckiego. Na uwiecznienie tego imienia i odtąd Gra-
nowscy pisali się Leliwczykowie Pileccy
Dom Granowskich-Pileckich wygasł (w linii męskiej) na Mikołaju Pileckim Leliwczyku r. 1563.
zmarłym który ostatni z tego rodu mieszkał w zamku Pileckim, dziś Smo-
leńskim zwanym. – Anna Pilecka wojewodzina ~~[illegible]~~ ostatnia z domu
Leliwczyków Pileckich, poślubiona dwom po sobie kolejno mężom w Wielko-
polsce panom, hrabstwo Pileckie sprzedała Wojciechowi Padniewskiemu Kasztela-
nowi Oświęcimskiemu, Staroście [illegible]. – ~~Dom Padniewskich wkrótce~~
~~[illegible]~~ Tenże W. Padniewski w latach 1598 i 1602. (dwa razy przebudowany) ~~[illegible]~~ mieszkał na folwarku
w Smoleniu pod zamkiem, a dopiero około r. 1610. wystawił pod samem mia-
stem Pilicą ów zamek w stylu włoskim, który się dziś widzi daje w środ-
kiem na wzgórku od strony zachodnio-południowej. –
Dom Padniewskich wkrótce wygasł, a hrabstwo pileckie prawem spadku
przypadło wdowie Księcia Jerzego Zbaraskiego, następnie [illegible]
Wiśniowieckiego wojewody ruskiego – Helena z Książąt Wiśniowieckich poślubio-
na Stanisławowi Warszyckiemu Kasztelanowi Krakowskiemu, wniosła Pilicę w dom
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] zamek Warszyckich obronny ~~[illegible]~~
A. 1655. Szwedzi zdobywszy [illegible] w Dankowie (przy Danskowie) w [illegible] Jana Kazimierza Króla polskiego
złupili, a miasto z kościołem [illegible] zamek pilecki bogaty skarbiec złupili. Wszystkie
z nimi [illegible] wdały – Wówczas to i stary zamek w Smoleniu spalony
został. – W roku następnym 1656. Stanisław Warszycki odzyskał zamek przez Szwe-
dów opanowany. Po śmierci (Kasztelana) r. 1680 nastąpionej i po wyjściu bezpotomnie syna
jego Jana Kazimierza Warszyckiego starosty ojcowskiego dziedzica na Pilicy i Ogrodzieńcu
majętność Pilecka przeszła na własność Emerencjanny ~~[illegible]~~ Pociejowej hetmanowej W. Ks. Lit.
córki Stanisława Warszyckiego, a ta r. 1730 całe te majętności odprzedała Marya
Józefie z Wesslów nabywca Królewicz Konstanty syn Jana Sobieskiego Króla –
Teodor Wessel podskarbi koronny odziedziczył dobra pileckie po Królewiczu Sobieskim, a obdarzywszy ma-
jątek, dał powód [illegible] do [illegible] z [illegible] [illegible] polskich przed upadkiem
ruinami. Przez ten przeciąg czasu pod [illegible] i austryackiem, pod których dobra te leżały
kasyjny przeszły zwaloty i dopiero [illegible] się 1828 r. trwając blisko półwieku i [illegible]
[illegible] tego procesu, majętność pilecka około 8. wieków w jedno hrabstwo złą-
czona, rozpuszczona na różne [illegible] części nabywców. –

2499.

Odtąd jak Padniewski wystawił zamek nowy w Pilicy, stary w Smoleniu
stał pustkami aż do r. 1655. w którym go Szwedzi spalili, od tego to czasu
Na uwiecznienie przeszłości stary zamek nazywa Smoleńskim a nowy Pileckim

dobra Smolen z zamkiem i wsią Złożeńcem kupuję dziś (1847) oddzielne (państwo [illegible] majątkowo) a zamek Pileckich w zakresie dóbr Smoleńskich od 8. wieków stojący, nagrywa się z zwaleniskami zamku Padniewskiego w Pilicy 6. wieków później wystawionego na którego istnieniu antenaty wojewoda Mikołaj ojciec i biskup Filip Padniewski biskup krakowski, świadczą mi: tony, aby dom ławy zrównywany z pierwszymi magnatami owczesnemi w Polsce przewodniczącemi. (Tak pisał w Smoleniu d: 31 Sierp: 1847 Roman Hubicki czytaj bibliotek. Warsz: tom IV w r 1847 w słow. 440.

2500. W bibliotece Warsz: w r. 1843 Sierpień tom III jest litografia tak odznaczającego się ówczesnego naturalisty naszego Krzysztofa Kluka, jak i ozdobnej dzisiaj Ciechanowca miasteczka w którym Kluk urodził się, żyła swoje życie i umarł. – P: Stefan Cieciórski, syn Dominika dobrej pamięci, jeden ze szczytnych obywateli naszych wzniósł w 1848 w Ciechanowcu pomnik roboty znanego rzeźbiarza tutejszego Jakóba Tatarkiewicza – Cały wyrobiony jest z ciosowego kamienia [illegible] i ma wysokości łokci 10. a których 14 zaś przy zajmuje. Pomnik pod przyczyną jest [illegible] znanego, porządku [illegible]. – Na przedniej ścianie cokołu wyryty jest i wy: stawiony na [illegible] tablicy ołtarza napis w języku łacińskim.

2501. Węglowa Wólka wioska w Pow: Warszawskim ku Zakroczymiowi posiadająca gruntu piaszczyste wzgórza nawet wydmuchy zagrażające przyległym polom. Stąpionych lubo już zmiany ich przestrzeń ustalono sosnami i cienistym – (Książka popularna opisuj się z biblioteki Warszaw w r 1847. tom II.)

2502. [illegible] Kampinowska zatrzymała ludowo że i [illegible] [illegible] prawie jeszcze jasny – Łatwo znajdziesz się tu ogromne pokłady torfu które kiedyś wydobywano ale obecnie zarzucono i opuszczono [illegible] –

2503. Kromnowo kolonia –

2504. Czerwińsk ze starożytnym kościołem Panny Maryi ozdobnym dwiema granitowemi wieżami –

2505. W Wyszogrodzkiem wsie porządnie zabudowane, grunta pozornie drogi obsadzone drzewami, położenie wszędzie poranne równe wyższe skarpy stromych brzegów Wisły.

Miasto Wyszogród między ładne ogrodami i winnicami, dziś (1847) kamienny kościół po wyższej części przez żydów, znacznie podupadło.

2506. W Święcie wsi jest (1847) ogród angielski i oranżerya godna uwagi z mnóstwem rzadkich i [illegible]. (Tak przypisano było w r 1847)

2507. Już bliżej Płocka nie oddzielnie brzegu Wisły, grunta coraz mniej w swym składzie piaszczystym (wiatr [illegible] i Płocka –

Płock leży w pięknym i korzystnym dla handlu miejscu, na gruntach gli: nistych. – Z gmachów ważniejszy kościół katedralny, nie który już i na całe miasto bardzo piękny widok z kolonii Radziwie po za Wisłą. Starożytny ten gmach mocno zbudowany, ściany granitowe – wnętrze jego obecnie [illegible] przyozdobione. W kaplicy po lewej stronie od drzwi głównych wchodzących, (1847) umieszczono się nagrobek Władysława Hermana i syna jego Bolesława Krzywoustego z czarnego marmuru wystawiony przez biskupa i obywateli w r 1825 to jest w 7mym wieku po ich śmierci; a dalej przekonywa położony na nim napis. – W mieście znajdują się bardzo przyjemne i ozdobne ogrody spacerowe, [illegible] a wszystko wskazuje [illegible] powolności w ogólnem [illegible] Płock odznacza się

od innych szczególną uwagę i brakiem rzeki – ~~Być może ... drugi~~
Piotrowie od owego zaprowadzenia na Mieście szybsze [poruszenie się rzeki handlowej ...] porządniej urządzenie drugi leży
z Płocka do Warszawy, więcej jest ~~od ...~~ teraz ożywione – i ... się może do
mało ... w kraju ... handlowych [przypisany]

2508. wieś Kamieniec [w Płockim ...] własność w r. 1847 Panu S.: grunta ma piaszczyste nie złe
trudne do uprawy, które zwykle wypadem przelewają prace rolnika; ogromne łany [pięknej] ...
nej myty tu widok oczom sprawiają – w r. 1847 było tu gospodarstwo 18. po[ło]-
wne – spod siana znaczne ... ~~przyp...~~ przez ~~dobrze~~ [ze złe] urządzone irrygacye. –
wodę do nawodnienia tak w więzowie [tradycyjnym] kolejnych ~~...~~ odrzymują z
przyległego stawu. – Zabudowania tak dworskie jak wiejskie w dobrym stanie

2509. Ziemia Dobrzyńska w ogólności odznacza się żyznemi gruntami, potoczniej
niem pagórkowatem i obfitością wód. – (1847)

2510. miasto Dobrzyń (nad Wisłą) jedno z najdawniejszych w kraju, ważnie jest
pod względem geologicznem. Leży ono nad pokładach gliny plastycznej a tej
towarzyszą lignity czyli drewno zwęglone i gips krystaliczny. – Węgle drzewne
wydobywano tu przedtem ale przez nieprzestaw; ~~...~~ w r. 1847. brzegi [...]
obwalony a mieszkańcy przedzyniec tylko najdroższymi ... lignitu. ktore
wrywają na spad. Gips krystaliczny kruchy jest ważny w tym punkcie gdzie
bliskość Wisły transport onego ułatwia – (Lato 1847)

2511 Wierznica własność w r. 1847. Pana R. ... wieś ta ma grunta poważne; na
niej w 1847 było [w Lipnowskim] ~~...~~ zmianowanie 12to polowe – drugi folwark do tegoż
majątku należący posiada grunta lepsze

2512. w Dyblinie w Lipnowskim grunta dobre, w niektórych miejscach spoczy-
wające na marglowych pokładach.

2513. Lipno leży w okolicy piaszczystej nad rzeką Mień; leżąc go można
do miasteczek porządnie zabudowanych i większych.

2514. Kikoł w środ piasków zabudowane (miasteczko w Lipnowskiem) ma kilka
przy w opoło.

2515. wieś Adamki odznacza się starannemi zabudowaniami murowanemi tak
we dworze jak u włościan. – Należy do dóbr Zbojeńskich. –

2516. dobra Zbojno, własność Pl. Sarnowskiego ~~...~~ od dawna słynące porzą-
dnem nieporównanem gospodarstwem, leży w Pow. Lipnowskim od Lipna i Rypina
3. mile, od granicy pruskiej 2. a od Wisły około 4. mile odległe. Grunta żywe
pagórkowate, na jeziorach i łąkach nie ... – Jeziora mało zarybione nie wielkie
dającą gliniaste, ubogie, spoczywające na spodniej warstwie marglowej. – Położenie
dochód przynoszą: łąki urządzone podług prawideł porządnego gospodarstwa, dla
szczegółowo przepisana łąki 90 letnie a do browarów 30. letnie. Grunta orne zawie-
rając ogółem 765. morgów; Łąki po większej części gruntowe; poprawiono je
irrygacyą. – Do ~~...~~ ich dostarcza wody przyległe jezioro –
Ogród urządzony na sposób angielski. – Zabudowania gospodarskie murowane; ...
~~...~~ fabrycznych wszystkie się: gorzelnia, browar, cegielnia i piec wapienny
na z ~~...~~ fabrycznych wszystkie się: ... dalekie wygląda jak murowane –
Do gorzelni i browaru używają w części drewna, w części torfu –
Grunta podzielone są na 9. pól po 85 morgów każde. – (Biblioteka Warsz. 1847 r.
tom 4)

2517. wieś *Trutowo* w Lipnowskim [illegible] przeważnie, tyż glinaste grunta, położenie w tej okolicy prawie wzgórkowate, łąki dość częste — można tu znaleźć jakby w Sandomierskim nagłe wąwozy między polami ornemi. Na niektórych wzgórkach [illegible] Klasztoru Karmelitów.

2518. W *Woli* w Lipnowskim kościółek drewniany również jak [illegible] i chaty wieśniacze w [illegible] oknach (1847)

2519. Między *Stoklnem* a *Osiekiem* tak zwaną rzeczną, [illegible] nad Wisłą wprost Ciechocinka, ogromne przestrzenie lotnych piasków, miejscami drzewem zarosłych. Łąki tutejsze powiększej części zasnowane [illegible] już przedniebione — Ztąd widać rozległe [illegible] w Ciechocinku, tężnie, komin [illegible] parowych

2520. *O Ciechocinku*. Że źródła ciechocińskie mają rozpuszczoną sól w sobie łatwo można z roślinności tamtejszej się przekonać: znajdują się tu bowiem: solanki morskie, solanka i [illegible] rośliny morskie — Nadto jeszcze na początku XI. wieku, lud tu osiadły nazywano Słonczykami (ob. Słońsk)

Śród dziejów Mazowsza napotykamy Kryształ (podobno tyż część Kruszy) wspomniano już o dwóch warzelniach soli; kiedy one ustały, przedmioty niejakie ślady powiększenia nie można (Łabęckiego Górnictwo w Polsce) otwarcie do powołania tutejszych fabryk, datuje się od przyjęcia Ciechocinka na własność rządu to to jest w r. 1824 — W r. 1846. wyprodukowano soli około 50,000 beczek, z których każda powinna trzymać po 2 Cetnary — Drzewa spotrzebowano 5000 sążni [illegible] trzymających 108. stóp sześciennych. —

Zaledwie półmili oddalimy się od Ciechocinka, już [illegible] [illegible] okolica.

2521. tam piaski, łąki, tu czarnoziemem, jeden z najlepszych gruntów o brak drzewa często się daje. Cała tak zwana *Kujawia*, jest to powiększej części równiny okiem nie przejrzane. wieś gęsta, lud [illegible], wysoki, mówi mową czystą, niewymuszoną ale piękną: szczególniej mężczyźni dorodni noszą sukmany z kapturem na plecach, kobiety strojne [illegible] blisko tak jak na głowie włożone. Gospodarstwo nie wiele postąpiło, ale tam i tak się rodzi; rolę uprawiają mocno zbudowanemi pługami po 4. woły, a mała ilość chwastów dowodzi dość starannej uprawy.

2522. wieś *Konecki* (w Kujawskiem) własność w r. 1847. p. B: piękne [illegible] [illegible] kościół, [illegible] dwór murowany a w środku ulica [illegible] domów [illegible] [illegible] kilka w tosunkach zabudowane — kościołek drewniany [illegible] ale widny: skromny i miły.. Gospodarstwo trzypolowe (1847) gł[ó]wnie uprawiano [illegible] [illegible] — Na łąkach kopią torf który w tych okolicach [illegible] [illegible] na paliwo. Zabudowania gospodarskie w dobrym stanie.

2523. miasteczko *Radziejów* zbudowane na wzgórzu panuje nad całą równiną, zapełnione atoli tanami porami [illegible] się [illegible]. Z wzgórza tego widać szczególnie wsi na około, 13 [illegible] parafialne kościoły. [illegible] [illegible] jeszcze Gopło wśród którego stanęły stara wieża Kruszwickiego zamku, miejsce bajeczny śmierci Popiela. Zdobiły to miasto 2 starożytne kościoły [illegible] już przez czas zrujnowane

obacz 2523 [illegible] od [illegible] dobry

2524. Zaraz za miasteczkiem **Kruszwicą** zmienia się gatunek gruntu; całe wsie Potajewek nad jeziorem Gopłem już są po największej części piaski i dużo lasów.

2525. Jezioro **Gopło** sztucznie łączy się (a raczej w kraju) do największych zaliczyć się może, bowiem na 5 mil długości a nie tyle jest szerokie. Wody jego wlewają się płynąc, co przypisać należy wpadającej doń i wychodzącej z niego Noteci; dno ma zwirowatte. Całe jest przeciągnięte w zarostach ale tylko mil 2. a reszta w Xięstwie Poznańskiem.

2526. W lesie przed miasteczkiem **Skępem** zasypuje się dwumilowe jezioro tegoż nazwiska. Brzegi osobliwie w początku ma bardzo wysokie, co wśród lasu przy mrocznym kolorze jego wód piękny widok sprawia; wszędzie tu czyste piaski. — obacz dalej 2527

2527. Postępując od **Pątnowa** do **Gosławic** groblą, gdzie jest most na odchodzie Skępskiego jeziora, którą zwracamy oczy na prawo, niepodobna nie uznać powabu tej okolicy. Ogromna przestrzeń wód w około otoczona prawdziwym czarnym lasem, gdzie wspaniałe drzewa wśród [illegible] tych i [illegible] się drugiemi, wprost z poza jeziora wznoszą się dachami zabudowania **bernardyńskiego kościoła**, a po lewej stronie porządne z murów zabudowania w **Gosławicach**; wszystko to jakoś harmonizuje z sobą, równe zdaje się potrafić. — Widok ten [illegible] [illegible] widzieć (ryciny wyrysowanej [illegible]) z Biblioteki Warsz: 1847. tom 4.)

2528. Około **Brzeziny** zupełnie są podobne do Bielan Warszawskich. 182

2529. Dobra **Gosławice** pod względem gospodarskim należą do mnie najlepszych w kraju. Leżą one nad jeziorem Skępskiem, 4. od Słupcy a około 1. mili od Konina oddalone — Są one własnością hrabiny K. Składają się z 17. folwarków, ogółem nad gospodarstwem [illegible] i rolnictwem ciągnących się pod najwyższy [illegible] — z obszernemi łąkami i rozległemi lasami zagospodarowanemi w 80 letniej kolei. — W nich znajdują się rozmaitego gatunku zwierzyna a nawet sarny, dziki i jelenie, zwłaszcza znaczna łosie — Drogi porządne, obsadzone są topolą kanadyjską, zabudowania gospodarskie bardzo porządne. Spichlerz na 3 piętra, gorzelnia i browar murowane. Do [illegible] tego [illegible] się [illegible] folwarkami, a dla oddalenia zwierząt na jezioro urządzony jest statek wiełkiej wielkości. Na folwarku **Malenice** gdzie znajduje się dom mieszkalny właściciela dóbr Gosławskich, stodoły z drzewa w słupy murowane — W dobrach Gosławickich hodują się owce — liczba ich dochodziła w r. 1847. do 11,000. Z fabryk gospodarskich są 2 gorzelnie, browar, olejarnia, i potażarnia.

2530. O całem Kaliskiem, osobliwie gdy go porównamy z innemi okolicami naszego kraju, zmiana wynika może że [illegible] innej stanęło. Daleko więcej znaleźć tu można gospodarstw postępowych, a niżeli wszelkie [illegible] wszystkie [illegible]. Między stawianiem ogromnych budowli gospodarskich opanowała ogólnie właścicieli tamecznych; murowano wszystko aż nadto. —

2531. **Brzezno** wieś w Konińskiem gdzie znowu formacya gliny plastycznej. — Lignity tu wszelkie drzewne tak wyrazistego [illegible] w Dobrzyniu; można dokładnie rozróżnić słoje drzewa i ich organizacyę od innej wspomnianej formacyi (lignitów) łamanych niegdyś z piaskowców białych. — Mineral ten doskonały do budowy, topić się wszakże wcale (także przedstawia jest) pod **Morzysławiem** a Brzeznem nakład przekładu wszyst[illegible]

2532. Bazyli Piotr Wierzbicki b: pułkownik Wojsk Pols: Warszaw: prostując omyłkę w nekrologu zmarłego Kazimierza Luxa pomieszczonym, twierdzi że tenże Lux nie pisał tych pamiętników ale je przepisał z własnoręcznych brulionów Wierzbickiego – że w pruskim Wierzbicki [illegible] od Luxa niektórych [illegible], bo mógł nie jeden czyn, nie jedną okoliczność od niego lepiej spamiętać, ale Lux służąc tylko podofficerem w gwardii, nie był wcale w stanie opisać ówczesnych wszystkich wypadków – że dopiero na San Domingo mianowany był Lux podporucznikiem – że w roku r 1806. otrzymał Lux pozwolenie udania się do Francyi w czasie wojny pruskiej – Pod Marengo jak twierdzi Nekrolog nie mógł się Lux znajdować, bo niedobitki korpusu Polaków przez Suwarowa pod Trebią zniszczone, znajdowały się w ówczas w Marsylii – Jako więc też w tej bitwie nie mógł się odznaczyć i w stopniu podporucznika awansowany – Może Lux pamiętniki po sobie zostawił, mając do tego przeniesione sobie przez Wierzbickiego materyały; wszystkie prawie z pamiętnikami nadesłane Bibliotece Warszawskiej, jak twierdzi Bazyli Wierzbicki się wywiązuje z własnego [illegible] jego, na co dowody w brulionach ręką własną pisanych, które temu Wierzbicki [illegible] bibliotece [illegible].

Co się tyczy Bazylego Piotra Wierzbickiego, [illegible] on do Medyolanu [illegible] w Grodnie r 1796. z wyprawą przeciw Anglikom, a był tamże zostawiony officerem służby [illegible] się w organizowaniu korpusu złożonego z Polaków od samego zawiązania się jego. – W r 1802 był wysłanym w liczbie z nimi [illegible] na San Domingo – W r 1807 wrócił się do Europy a ztamtąd do Polski: Po zerwaniu się kilkoletniego pasma wypadków wojennych, osiadł w r 1814 w ojczystej zagrodzie na wsi, gdzie wśród spoczynku po trudach wojennych, opisał to na ówczesnym [illegible] wojna.

2533 Życiorys Księdza Stanisława Grochowskiego znajduje się w [illegible] 6: Starożytności o przedmieściu Krakowa za r. 1847. i z r. 1848.

2534. Ignacy Stadnicki, b: Mecenas b: Najwyższego Sądu b. Deputowany na Sejm, dziedzic dóbr Zakrzów i [illegible] – umarł w r 1834 – [illegible] Małżonka jego Barbara z Wierzbickich Stanisławska umarła w 19 lut[ego] [illegible] w Warszawie r 1853 w [illegible] dóbr Zakrzów przeżywszy lat 86. Pochowani oboje na cmentarzu parafialnym [illegible] w Stanisławowie.

2535 Leszków na lewym brzegu Niemna naprzeciwko Druskienik gdzie się [illegible] (w [illegible]) [illegible] – Miejsce to jest [illegible], bo też i cała okolica jadąc od Druskienik jest malowniczą – [illegible] niektórych [illegible] Władysław Jagiełło darował miejsce to w przeciągu 15. [illegible] Leszkowi Zygmuntowi, który od tego czasu nazwał się od imienia swego Leszkowo – Za króla Aleksandra Leszkowo [illegible] w posiadaniu [illegible] Michała Glińskiego Marszałka Nadwornego [illegible] w tych tu stronach posiadającego – W r. 1629 Mikołaj [illegible] Rudziewski Starosta Lidzki [illegible] (przez obrębienie [illegible]) [illegible] Leszkowo [illegible] [illegible] 1890 [illegible] przeszło, [illegible] 12 wiorst [illegible] jednej [illegible] na [illegible]

Lux przebył w Hollandyi (a więc przez okręt w 1800.) i to nie służył dawniejszej [illegible] polskiej, lecz we służbie obcej (prawie austryjackiej) a w legionach polskich [illegible] był tylko żołnierzem – Jeśli pod Marengo walczył, to nie w szeregach francuskich – ale prawie pod [illegible] [illegible] bo o tem [illegible] [illegible] w [illegible], [illegible] opowiadał [illegible]

pod plebanią (był to pan obszernych włości) nó [zrujnowany] dawny zaś przed drzwiami
na Usy. [illegible] wszystkie przecie upadł między [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Michałowej –
Pozostaje jest pałac fundacyi W. Dominikanów który tu [illegible] niegdyś
[illegible] z [illegible] [greckiej architektury] w pięknym bardzo położeniu na górze nad Niemnem –
[illegible] około r. 1811. [illegible] dupnięty [czyli] przez [illegible] [illegible] teraz do użytku [illegible]
ny. (z Korrespondencyi Gazety Warszawskiej z Grudnia 1853) [illegible]
[illegible] [illegible] –

2536 folwark Ciesznowo [3 mile czyli] wiorst 21. od Płocka 3 wiorsty niedaleko Drobina w pa-
rafii Rogotworsk włók n: p: 21. m: 13. (w r. 1827 domów 6. ld: 52) była w m-cu
Październiku 1853. do sprzedania – [illegible] przy Ulicy Wierzbowej Nr: 1312. na
pewnym piętrze u W: Kolbieckiego –

2537. W Bieżuniu są groby familijne Zasińskich

2538. W [illegible] przemieszkiwała w latach 1607–1610 – Barbara z Tarnowskich Zamojska
[illegible] [illegible] matka Tomasza Zamojskiego kanclerza W. koronnego, pani [niepospolitego umysłu] i cnoty i prze-
[illegible] umarła d. 27. Kwietnia 1610. Gdy ojciec odesłał go w [illegible]
[illegible] matka [illegible] czuwała nad jego wychowaniem ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] to listy [illegible] do Syna z [illegible] gdy po śmierci Ojca [illegible]
w Akademii – Syn też po śmierci matki był [illegible] i [illegible] a gdy [illegible]
[illegible] cały z [illegible] do [illegible] wojny [illegible] piechotę ze sługami [illegible]
[illegible] jechał – I w przypadkach [illegible] te [illegible] [illegible]

2539 W dzień niedzielny [illegible] Króla Zygm. III wprowadzało do kościoła Ś. Jana
w Warszawie biskupi, a Zamojski prowadził Królewicza Władysława IV. Piekarski
szlachcic uderzył Zygmunta obuchem w głowę: Król upadł na ziemię; podniósł
go [illegible] Kalinowski i razem z Zamojskim wprowadził do pobocznej kaplicy
a gdy się tumult uciszył, przez ganek z kościoła odprowadził go do pokojów zamko-
wych –

2540. Chmielecki Stefan pogromca Tatarów co pod Tarnopolem w 800 koni
uderzył na kosz tatarski [illegible] [illegible], co znowu [illegible] [illegible] i [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ a pod Białącerkwią uderzywszy w r. 1626 na orde [illegible]
[illegible] [illegible] do boju [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]

2541. Płock starożytne miasto Mazowieckie, albowiem podług zdania niektórych
dziejopisów, już za Mieczysława było stolicą dyecezyi, lecz pewniejsze dowody [illegible]
o założeniu dyecezyi Mazowieckiej około r. 1000. przez Bolesława Chrobrego –
Lubili tu mieszkać Władysław Herman ojciec i syn jego Bolesław III. Krzywousty
i oba tu zmarli, pierwszy 1102 drugi 1139 r. a zwłoki ich w Katedrze tutejszej złożone
zostały –
Po podziale Kraju między Leszkiem V. Białym i bratem jego Konradem, Mazowsze
wraz z innemi ziemiami dostało się Konradowi który założył w Płocku swą
stolicę – Miasto to ulegało częstym napadom i zniszczeniu; r. 1235. Mendog
[illegible] [illegible], [illegible] Krzyżakom, r. 1243. Prusacy i Pomorzanie a w r. 1262
Litwini zdobywali go i złupili – Następnie po tych klęskach odbudowało się miasto
które 1286 r. od Litwinów i Rusinów znowu zburzone zostało. – Lecz wcale nie
koniec był nieszczęść Płocka; albowiem Władysław Łokietek mając się nieprzyjaźnie
z [illegible] Mazowieckim na Płocku [illegible] to, że wnet w przymierze z Krzyżakami w r. 1329 spalili

i [illegible] przyszło, czego został do [illegible] [illegible] w Mazowieckiem mieście; Jan zaś [illegible]
[illegible]

wespół z Krzyżakami r. 1329. miasto opanował i odtąd książę Mazowsza był jego
hołdownikiem. Dopiero Ks: Kazimierz syn Trojdena z bratem Ziemowitem przez
układ z Kazimierzem W: Królem Polskim w r. 1351. zawarty, uznali nad sobą
zwierzchnictwo tego Monarchy, którego staraniem Płock i inne ziemie od
hołdownictwa Królowi Czeskiemu uwolnione zostały – Monarcha ten zniszczony
tu zamek przebudował i miasto 1353 r. nowemi murami opasał, a r. 1361.
nadał różne swobody i 60 włók ziemi. Po śmierci Ks: Janusza który r. 1495
zmarł bezpotomnie Jan Olbracht Król Pol: Księstwo Płockie do Rzplitej przyłączył
Płock zaś stał się stolicą Województwa. Jednoczenie z guberniami Warszawską i
Radomską województwo Płockie otrzymało nazwę guberni – Wojny Szwedzkie
i inne ogólne klęski kraju Płock także podzielał –
M: Płock, ma znakomite wyniesienie na prawym brzegu r: Wisły zbudowane,
liczy 12415. mieszkańców – Największą ozdobą miasta jest starożytny kościół
katedralny, Tumem zwany, świeżo odnowiony, przy którym zostaje kapituła
katedralna z 12. członków złożona, pod zwierzchnictwem biskupa dyecezyalnego
oraz sufragana tu mieszkających – Są tu także dwa klasztory Misyonarzy
i Sióstr Miłosierdzia, kościół ewangelicki i kościół niegdyś Dominikanów
pozostawiony – Do ważniejszych gmachów policzyć należy: ratusz dwu-
piętrowy w r. 1825. z nowa wzniesiony z zegarem na wieży umieszczonym.
dom Gubernatora Cywilnego przy Ulicy Warszawskiej położony, w którym Najja-
śniejszy Cesarz Alexander I-szy / w czasie dwukrotnego swego pobytu w tem mie-
ście r. 1813 i 1825. zamieszkiwał; gimnazyum gubernialne wraz ze szkołą
powiatową o 4. klassach, z kollegium niegdyś Jezuitów w r. 1847. przebudowane
Rząd Gubernialny wpośród publicznego ogrodu, teatr z kościółka S. Trójcy za
rządu pruskiego przerobiony. Ogród spacerowy zwany Placem, w kształcie am-
fiteatru urządzony. –
2542 przeważny rodzaj drzewa w lasach Gub: Płockiej jest sosna która zajmuje
z przeszło 9/10 części całego obszaru leśnego, reszta zaś to jest 1/10 część składa
się z innych gatunków drzew tak iglastych jak i liściowych, w ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ zmieszanymi z olszyny i dębiny i brzozy. –
2543 Projekt P. Kolbieckiego Nadleśniczego ekonomii rządowej Bork
z planem dobrze pomyślanego założenia przez niego w Borku fabryki niektórych wyrobów z
drzewa r. 1853 zasługuje na pierwszą uwagę – Miejsce na fabrykę dogodnie
tu wybrane przy wielkich lasach rządowych i dwuch drogach handlowych
to jest: nad rzeką spławną Bugiem, obok której z jednej strony blisko
jest trakt bity Białostocki, a drugiej nowo budująca się droga żelazna
Warszawsko – Petersburska. Drogami temi (z prowincyami Cesarstwa handlu
z Prusami) dostać się można do różnych stron kraju, mianowicie do
Warszawy i Płocka, gdzie znaczny i korzystny odbyt na wyroby drewniane
przedstawia się dla przemysłowego przedsiębierstwa.
2544. Lasy rządowe guberni Płockiej dzielą się na 9. leśnictw, jakoto:
Bork, Ciechocin, Ostrołęka, Płock, Prasnysz, Sierpc, Udrzyn, Wyszków i Zakro-
czym. – Oprócz lasów rządowych znajdują się w Guber: Płock: lasy prywatne części
narodowe, donacyjne, miejskie i prywatne –

184

2545. leśnictwo Udrzyn ma obszerności morgów 31,011. pręt: □. 74. składa się z 4. straży, jakoto: Udrzyn, Białebłoto, Osuchowo i Pecyna, te zaś podzielone są na 21. obrębów.

2546. Zamęty – tego nazwisko jest straż leśna należąca do leśnictwa rząd: Wyszków; składa się z kilku obrębów leśnych –

2547. ~~w Płońskiem~~ Znajdujące się w bliskości (Leszczydołu) lasy rządowe [prod rzeczne Leszczydoł] tworzą ~~[illegible]~~ jedną z 4ch straży leśnictwa Wyszków; ta zaś ~~[illegible]~~ straż dzieli się znowu na kilka obrębów leśnych.

2548. dobra Obryte i Gołębiewo ~~[illegible]~~ w Pow: Pułtuskim stanowiące Majorat [obszerne lasy i wielce starannie [illegible]] nadany Jen: Adj: Księciu Gorczakow mają 4932 mor: i pręt: □. 128. czyli 2527 dziesięcin i 1712 sążni kwadr: na miarę rossyjską najbliżej położone leśnictwa rząd: Wyszków (w r 1852). Są urządzone podług przepisów rządowych.

2549. Przypnik majorat w Pow: Pułtuskim należący do pułkownika Carnecin – ~~[illegible]~~ obszerne lasy których powierzchnia wynosiła w r 1852. morg: 2034. pręt: □. 178. czyli na miarę rossyjską ~~dzie~~ dziesięcin 1042. sążni kwad: 1596. – Są one [którą się urządzony podług przepisów rządowych]

2550. majorat Szelin i Gąsewo w Pow: Pułtuskim najbliżej położone leśnictwa Wyszków pułkownika Sachnowskiego ~~[illegible]~~ ma lasów (1852) morgów rozległości 1404. i pręt: ■. 175. czyli na miarę rossyjską dziesięcin 719. sążni □. 1930. które ~~w r 1852~~ są urządzone podług przepisów rządowych – Są one najbliżej położone leśnictwa Ostrołęka.

2551. majorat Smrók i Rozan w ~~Przasnyskim~~ [w Pow: Pułtuskim] [są w Przasnyskim lasy] posiadaczem tego jest pułkownik: Moller ma lasów (1852) morg: n: p: 1139 pręt: □. 167. czyli licząc na miarę ~~[illegible]~~ rossyjską dziesięcin 583. sążni kwadr: 2122. Lasy te leżą najbliżej leśnictwa Przasnysz.

2552. Majorat Trojan w Lipnowskim – posiadaczem tego jest pułkownik: W Tarow. ~~[illegible]~~ Lasy do tego majoratu należące obejmowały w r 1852. powierzchni mor: n: p: 153. pr: □ 6 czyli licząc na miarę rossyjską dziesięcin 78. sążni kw: 1003. Lecz podług przepisów rządowych urządzone – Są one najbliżej położone leśnictwa rząd: Ciechocin. – Przy tymże Majoracie są lasy fundusowe obejmujące w r 1852. powierzchni mor: 406. pręt: □. 210. czyli na miarę rossyjską dziesięcin 208. sążni kwad: 1010.

2553. Oprócz majoratu Obryte i Gołębiewo obacz 2548. posiada Książę Gorczakow majoraty Grodek, Ciołków i Wielgolas w Pułtuskiem – przy których to majoratach są lasy fundusowe najbliżej leśnictwa Wyszków położone, których obszerność wynosiła w r 1852. mor: n: p: 677. pręt: □. 145. czyli na miarę rossyj: dziesięcin 347. i sążni □. 454.

2554. dobra Smentin i Probostwowie w Pow: Płockim posiadają obszerne lasy mające w r 1852 rozległości mor: 5,593. Są one urządzone podług przepisów rządowych i prawideł porządnego gospodarstwa.

2555 do Skarbu dawniej należących a dziś prywatnych Podgórze i Starzyno należą obszerne lasy których powierzchnia wynosiła w r. 1852. morg: 2614. pręt: kwad: 201. Są one urządzone podług prawideł porządnego gospodarstwa –

2556 dobra Dzbanice, Trzepowo i Grzywo w Pułtuskiem mają obszerne lasy których powierzchnia wynosiła w r 1852. morg: n: pol: 1851. pręt: kw: 287. Są one urządzone podług prawideł porządnego gospodarstwa – dobra te w r 1853 były własnością prywatną.

2557. dobra Lubienica i Strzegie w P: Pułtuskim mają dwa obszerne lasy których powierzchnia [Lubienice posiadał w 1852 Paweł Lepkiej ob: n: 2: podług 93.] wynosiła w r 1852. morg. 927. pręt: 90. Był on urządzony podług prawideł porządnego gospodarstwa. [a właściciel Przytkowo – Lubienica obszarów [illegible] 2o obręb (?). 25300 (2530?)]

2558. dobra Przytkowo i Strzępowo w Pułtuskiem mają obszerne lasy których powierzchnia podług wymiaru wynosiła w r 1852. morgów □ 2345.

2559. Wyszków miasto lasu posiada mor: 345 (w 1852)

2560 A. Lasy prywatne urządzone według prawideł porządnego gospodarstwa były w 1852 w Pow: Płockim
Błędowo mor: 179 - Bronowo Zalesie mor: 204. prz: □ 61. Gotawin mor: 152. pr: □ 132
w Pułtuskim (Budzyńskich)
2561 Chrzanów mor: 465. Zarogów mor: 1454. Pomorze mor: 363. Lubieniec mor 440 Łubin mor: 1212. pr: □ 211. Branszyk m: 1277. Łomianka i Sośnianka
2759 Kozłowo m: 674. Górki mor: 4443.
w Przasnyskim w P. Lipnowskim w Ostrołęckim
2562. Pierzchalec m: 668. pr: □ 124. Piaseczno m: 356. Jeziorzanie m: 557 pr: 280.
B. Lasy pomierzone i urządzające się.
2563. w Płockim - Kruchowo i Kręgi desiatin 461. Smardzewo des: 611. Cekanowo i Barcikowo des: 560.
2564. w Lipnowskim: Obrowo des: 565. sążni: kw: 1060.
2565. w Mławskim: Grzywno des: 491. sążni kw: 2377.
2566. w Przasnyskim: Nadbórz des: 613. sążni kw: 2265.
2567. w Pułtuskim: Popowo des: 1939. Czarnostowo desiatin 457.
2568. Lasy przeznaczone do urządzenia w Pułtuskim: Nowemiasto, Biskupice, Kr... urządzony
2569. w Lipnowskim: Głodowo, Działyń, Kijaszkowo, Gulbiny, Gorzechowo, Czarne Chobrzyce
2570. w Płockim Kazimierz, Chrcieczewo, Brzeźmin, Nadstubowo, Bielichowo, Kamionowo -
2571. w Przasnyskim: Dobrzankowo desiatin 92 sążni □ 582. Czernice borowe desiatin 105. Miecki, Bardony desiatin 97. sążni kw: 1960. Żurowo, Krasnowo i Krasnówko, Krzynowłoga wielka desiatin 70 sąż: kw: 267. Gostkowo, Przyjate, Karwacz, Krajewo Wierzchy.
2572. w Ostrołęckim: Krzynkowo.
2573. w Mławskim: Korolno, Borkowo Łomice, Dłużniewo, Goniszki, Nosarzewo, Kosiny stare, Drogiszki, Kunowo, Lisowo -
2574. wieś Pokrzywnica prywatna Szmidta w Pułtuskim miała w r 1852. lasu desiatin 539
2575. Pomiędzy lasami urządzonemi według prawideł porządnego gospodarstwa są znakomitsze lasy Szumlin i Proboszczewie
2576. Lasy Kamionowskie i Chylińskie do r. 1849. należały do znakomitszych w Pow: Płockim
2577. Do znakomitszych także pod względem wartości drzew i zaprowadzenia porządnego gospodarstwa, należy las Starozreby wraz z przyległemi im Nowinkami (1853) także Nacpolsk, Poplowo, Miszewo murowane? Niepiekło ... pod miastem Płońsk Dolanowo własność p: Jarzewskiego -
2578. Wieś rządowa Gąsiorowo leży pod Zakroczymem w bardzo pięknem położeniu godna zwiedzenia Europejskie i pięknie położona (1853)
2579. Tuż blisko Zakroczyma przy ujściu r: Narwi do Wisły wzniesiona jest twierdza Nowogeorgiewsk, dawniej zwana Modlin, która już w wojnie Szwedzkiej była warowną, lecz w r 1812. przybrała postać twierdzy ... znakomitszą ... r. 1831. podług nowego planu obwarowana, stała się jedną w rzędzie twierdz najpierwszych w Europie - Zajmuje przestrzeń wielką obwodu - Miasto założone w kształcie amfiteatru, obronne murami, bastionami i basztami - Do znakomitszych gmachów należy

cerkiew, pałac cesarski, arsenał, koszary i dom rządowy. – Zamieszkane jest przez [illegible] wyznań i kilku kupców rozsypanych – Piękny też jest most na drutach, na Narwi zbudowany – Niedaleko od twierdzy jest przystań na Wisle. – Mury tej twierdzy [illegible] i miłe prawie w całej okolicy widoki się dają – (z Korrespondenta 1853)

2580 – We wsi Zwiebrodach w P. Mławskim o 5 mil od Płocka a 5 1/2 od [illegible] odległej, w kościele parafialnym znajduje się w wielkim ołtarzu obraz N. Maryi Panny Częstochowskiej cudami słynący – Ozdobiony jest dyjemą koronami i sukienką srebrną wypukłej roboty, perłami w kilku sznurkach, licznemi wotami srebrnemi i złocistemi (jaśniejszy) [illegible] miała rodzina Malewskich; [illegible]

185

2580. We wsi Wymyślnie pod miasteczkiem Skępe lub Skempe w P. Lipnow. jest klasztor Bernardynów w którym cudowna statua Matki Boskiej słynie cudami jest przedmiotem czci zgromadzającego się tu z odległych okolic ludu.

2581. Szacowne są w P. Pułtuskim lasy mięszane Obryte, Gołędzkowo i Barłogi, także [illegible] Górki, Przybyszewo, Łomianka i Łośmianka, Międzyszyn, Smo[illegible], Dziełyn, Obryte i Nasielsk 1852

2582. W pow. Mławskim najobficiej opatrzone są w lasy okolice miast Raciąża i Żuromina. Oprócz [illegible] Sierpc z przyległych [illegible] można lasy Lubowidz, Konopaty, Rozwozin, [illegible] Zdrojewo – – –

2583. Powiat Lipnowski stanowiący zachodnią część gubernii Płockiej, zajmuje dawną ziemię Dobrzyńską, znaną powszechnie w historyi wojen Krzyżackich z Polakami. Ziemia ta urodzajna i we wszelkie płody rolnicze obfitująca, czyni ten powiat perłą całej gubernii. Południowa część powiatu, odgraniczona Wisłą i stanowiąca pas nadbrzeżny około 1 1/2 mili szeroki, porośnięty lasami, jest piaszczysta, [illegible] około Dobrzynia nad Wisłą, gdzie gliny margliste [illegible] pszenicy przy umiejętnem gospodarowaniu wydają. Część wschodnia od strony [illegible] część zachodnia, oddzielona od Prus rzeką Drwęcą i północna także Prus dotykające mają ziemię [illegible] porozną, gliniastą lub bielicowatą margliste. Środek powiatu odznacza się ciągłemi wzgórzami gliniastemi i bardzo urodzajnemi, przeplatanemi mnóstwem jezior w dolinach i strumieniami czystej wody. Na [illegible] rozwiniętej roślinności, widok kraju jest malowniczy i [illegible] bytem mieszkańców. – Najobszerniejsze lasy są nad Wisłą od Włocławka do granicy i w części wschodniej, to jest dotykającej powiatu Mławskiego. W [illegible] powiatu są dobre łąki i gaje pomiędzy polami porozrzucane – Oprócz [illegible] (1852) Chełmnica, Nowogródek, Bogucin, Huta, Skempe, Brzeżno, Jasień, [illegible] Osówka i Chudzewo [illegible] Bobrownik. Lasy zaś donacyjne Trąbin, oraz prywatne Brzeże odznaczają się drzewostanami [illegible] jakoteż [illegible] w innych także lasach tego powiatu [illegible] gospodarstwo [illegible] w stanie najlepszym. [illegible] w r. 1853. widzieć było można w Zbójnie, Tomkowie, Żebrowie, Ostrowitem, Ruskowie, Ugoszczu, Zarzeczewie nad Wisłą, Piaskowie i innych wsiach – (z Korrespond: Rolniczego 1853)

2584 Z przestrzeni całego powiatu Przasnyskiego desiatin 218.599. obejmującego, lasy zajmują 69.657, zatem więcej niż czwartą część całej powierzchni. Grunta tu są

gliniaste przeplatane piaskami, błotami i madami. Największe lasy są w części wschodniej, od granicy powiatu Ostrołęckiego i w południowej, tudzież na zachód ... granicy płn. mławskiego. W okolicy ... między miastami Przasnyszem i Ciechanowem jest uczuty brak drewna, tak iż o wiorst 20 ... opał sprowadzać musi. Oprócz lasów rządowych i pod nadzorem skarbu zostających, które są uszczuplone lub jeszcze się urządzają i zarazem już to z gospodarstwem już z zapasu drewna budowlanego należą do ... niżej wzmianki lasy prywatne ... gospodarczego administrowane, jakoto: Gutkowo, Ościsłowo, Lekowo, Sobokleszcz, Wierzbowo Pieńki, Niesułowo, Grzegory, Baranowo, Drążdżewo, Grzebsk, Notarkowo, Grudusk, Sarnowa góra, Wyszerka, Garnowo, Sieluń i Szpaki. Obszerne także i ... wszystkie są lasy dóbr Krasnosielc i Krasne. Tu w obszerniejszych lasach panuje jedlina, sosna, ... na nizinach zaś i ... olsza (... N. 2587).

2585. W Lekowie w Przasnyskiem (w 1852) jest las ... mianowany ...

2586. W Brzegnowie, Wierzbowie, Wyszerce (w Przasnyskie) są ... gaje brzozowe.

2587. Pod artykułem Polskie lasy dopuścić ... naszych polskich lasów polskich powodzie w Guberni Warszawskiej w ... stąd ... puszczy Kurpiowskiej, w Guberni Radomskiej, i w Guberni Płockiej w puszczy Ostrołęckiej albo ... Tę ostatnią puszczę w dzisiejszym powiecie Ostrołęckim ... Przasnyskiego ... zamieszkują ... dorodny, bitny i waleczny, ... Od czasów ... lasów i puszcz ... odwagi i hartu ... zwykle ... Warszawie. Gdy ... zakładając ... puszczy Ostrołęckiej ... rolnictwem ... (Odmienną ... z ... 1853)

2588. Oprócz ... lasów rządowych (2588) w ... lasów ... należą do obszerniejszych: Sieczynięty, Szczawin, urządzając się Zalesie i ... (1853) Dalesiowo, Kunin, Wapsewo, Zastawie, Grodzisk, Jelenie Laski i Jeziorzyn.

2589. W całej Guberni Płockiej oprócz ... lasów rządowych ... właściciele bez żadnej ... gospodarowania ... lasów ... w ... tylko ... wyrąbane ... (z Korespondenta 1853 — ...).

2590. Gospodarstwo rolne w Guberni Płockiej ... od 20 lat postęp uczyniło. Zmieniają się ... płodozmienne, upowszechniają się coraz więcej

młockarnie, sieczkarnie i inne machiny rolnicze zastępujące siłę ludzką (albo ręczną) uprawa się pola narzędziami udoskonalonemi, upowszechniają się nawozy zimne czyli mineralne, zasiewają się coraz lepsze gatunki zboża i trawy pastewne, słowem rolnictwo z każdym rokiem postępuje do doskonałości. — Majątki odznaczające się postępowem gospodarstwem rolnem są następujące: w powiecie Lipnowskim: Zbójno, Działyń, Sikórz, Ugoszcz, Rusinowo, Ochotkowo, Skrwilno, Wielgie i Szpetal; w Prasnyskim: Majorat Opinogóra, dobra Krasne i Zbiki; w Płockim: Nadzieja [illegible], Gulczewo, Srebrna, Brwilno, Zalice, Szulkowo, Sarnowo i kilka pomniejszych; w Ostrołęckim: Szczawin, Susk, Gostkowo; w Mławskim: Dłutowo, Ponikiew, Mikołajewo, Rościszewo, Kuczbork, Radzimowice i Frzaski.

Wszystkich dóbr w Gubernii Płockiej liczy się 1558. z tych więcej niż 100. włók rozległości mają 129, od 100 do 50. włók posiada 199. dóbr, od 50. do 10. dóbr 637. reszta zaś mniejsze. Większych to jest pierwszej rzędu dóbr jest najwięcej w powiecie Pułtuskim, bo aż 34 (34) w Lipnowskim 31. w Mławskim 26. w Prasnyskim 18 w Płockim 12 i w Ostrołęckim 8.

Z włościan odznaczają się gospodarstwem koloniści niemieccy, których jest w dobrach prywatnych familij 1646. składających się z głów 7084; najwięcej ich jest w powiecie Lipnowskim bo familij 810. głów 2985; najmniej w Płockim bo familii 52. osób 430 w Ostrołęckim zaś wcale ich nie ma. —

Jako osobliwość, zostających na wspomnienie kilka osad rolniczych żydowskich, a mianowicie w powiecie Płockim 2. osad 2. familii 27. w P. Ostrołęckim osad 2 familii 40. głów 143. w Pułtuskim osada 1. familii 5. głów 52. w Mławskim w osadzie [illegible] Zieliny na 30. dziesięcin gruntu gospodarzuje jeden rolnik typ wypasanie —

Istniejące gatunki bydła krajowego poprawiają się przez krzyżowanie krów z buhajami obcemi rasy Zelandzkiej, tyrolskiej, szwajcarskiej lub holenderskiej. — Lepsze (albo odznaczające się) gatunki bydła można spotkać w dobrach Bieżuń w P. Pułtuskim, Opinogóra w Prasnyskim, Dłutowo, Złotowo w Mławskim i w wielu innych miejscach.

Owczarstwo postępuje zarówno z gospodarstwem rolnem — właściciele dóbr posiadających owczarnie [illegible] które odznaczają się poprawnością rasy tu nie szczędzą wielkich nakładów na sprowadzenie tryków saskich, hiszpańskich, śląskich i innych, a nawet u włościan ~~[illegible]~~ nie trudno ujrzeć gromadę owiec poprawionych. — Najpiękniejszym doborem owczarni odznaczają się dobra: Zbójno, Opinogóra, Krasne, [illegible], Bronowo, Staroźreby, Mszczonów [illegible], Grabkowo, [illegible], Żegocin, Młodzianowo, Szczawin, Susk, Mianowo, Grodzisk, Dłutowo, Złotowo, Gruszczewo, Popielnowo, Zielona i wiele innych. —

Chodowanie (Chów) koni mniej postępuje, bo mało kto stara się o polepszenie [illegible] rasy. — Ze względu troskliwości właścicieli w chodowaniu koni i znanymi [illegible] odznaczają się dobra Mianowo w P. Ostrołęckim; Opinogóra w Prasnyskim, Popowo, Sońsk, Przasnysz w Pułtuskim; [illegible], ~~[illegible]~~ Zielona i Dłutowo w Mławskim; Tomkowo i Zbójno w Lipnowskim. — Od polskich [illegible] przyjęto ujrzeć wprzężone [illegible] w powiecie Lipnowskim gdzie najmniej [illegible] pasie się [illegible] koni [illegible] albo [illegible] [illegible] półtoraczne. — Z włościan kurpie w Ostrołęckiem odznaczają się dobrym chowem [illegible] a szybkich koni. —

Rasa krajowa ~~[illegible]~~ świń polepsza się ~~[illegible]~~ w znaczniejszych dobrach a mianowicie w dobrach Opinogóra i Zbójno przez krzyżowanie z [illegible] angielskiemi i chińskiemi z Anglii tudzież węgierskiemi z Węgier sprowadzonemi. — ~~[illegible]~~

Ogrodnictwo kwitło już w Płocku w wieku 16. [illegible] historyczne podania [illegible] jak to w Wyszogrodzie, w Pułtusku istniały winnice

w drugiej połowie 16° wieku, a jednak więcej upowszechnione były w kraju ‑ Sad
owocowe. ‑ Zamiłowanie w nich tak było powszechne iż Benedyktyni w Szkole
Pułtuskiej przy innych naukach od r. 1786 wykładali ogrodnictwo. Dziś we wszystkich już wszystkich majętnościach są ogrody owocowe
a w dobrach znaczniejszych sady z wyborowemi drzewami owocowemi i z cieplarniami w których się pielęgnują rośliny i drzewa zagraniczne. ‑ Pod tym względem wyróżniają się dobra Zbójno, Opinogóra, Dłutowo, Tomk[illegible]
i inne ‑
Jedwabnictwo dla surowszego nieco klimatu nie jest tu pielęgnowane wyjątkowo, dobra Opinogóra gdzie znajduje się przeszło 13000 sztuk drzew morwowych i [illegible] w Nasielsku, Dębskiem i Radzyminie gdzie znajduje się po kilkaset sztuk drzew morwowych lecz jedwabnictwo jeszcze nie zaprowadzono (1853).
Pszczolnictwo więcej tu jest upowszechnione niż w Guberniach Warszawskiej i Radomskiej ‑ Wiele [illegible] szczególniej w ostatnich latach [illegible] gorzelnie i browary [illegible] wyrobu [illegible] w [illegible] gdzie płacą po Złotych 2. od sztuki [illegible] ‑ Najznakomitszy handel miodem prowadzą Żydzi z Makowa który skupują [illegible] i [illegible] i miód [illegible] ‑
Rybołówstwo w przyległych Guberniach Warszawskiej i Augustowskiej bardziej niż w Gubernii Płockiej jest rozpowszechnione, gdzie wyłącznie dla własnego użytku a nie w celach handlowych jest prowadzone. ‑ Znaczniejsze stawy rybne są w powiecie Przasnyskim w dobrach Krasne, [illegible] Drążdżewo w stawach [illegible] w dobrach Opinogóra gdzie [illegible] obszernych kanałach wśród ogrodu owocowego urządzonych, chodzą się w dość znacznej obfitości karpie i karasie na miejscową potrzebę. ‑ ‑
Pospolite gatunki ryb w rzekach i jeziorach [illegible] się są: szczupaki, karasie, liny, węgorze, okunie, jazie i w [illegible] gdzie [illegible] wody, [illegible] tylko [illegible] sandacze, [illegible] ‑ W porze zimowej [illegible] wyławiano sprowadzają z jezior pruskich w znacznej obfitości sandacze, leszcze i [illegible] ‑
W płody kopalne Gubernia Płocka jest uboga. ‑ W górach nadwiślańskich w mieście Dobrzyniu nad Wisłą odkryte zostało przed kilkunastu laty kopalnie węgla kamiennego brunatnego, lecz z powodu małej wydajności zaniechane zostały. W dobrach Brzystaje w Pow. Pułtuskim znajdują się rudy żelazne z których w mniejszej ilości wyrabiano przed r. 1801 żelazo. ‑ Lecz [illegible] [illegible] materyałów do wytapiania żelaza [illegible]. ‑ W Powiecie Lipnowskim w okolicach wsi [illegible] [illegible] i Brzeźnik znajduje się w obfitości kamień wapienny. ‑ [illegible] w P. Ostrołęckim, Przasnyskim i Pułtuskim bursztyn. ‑ Stąd wnosić [illegible] że może pierwotne musiało się rozciągać aż do [illegible] [illegible] i że z niego [illegible] się pokłady ligników i mniej [illegible] w [illegible] bursztynu. ‑
2591. Kopalnie bursztynu czyli bursztyniarnie znajdują się w pow. Pułtuskim w gruntach wsiów: Mamino-Wyszki, Mamino Średnie, Mamino Lipskie, Chełchy-Sathe, Chełchy Jebory, Mazki, Chojnowo, Chojnówko, ‑

2591 ‑

Rawy-Kurzątki, Rawy-Stasie, Zabiele wielkie, Zabiele Pilki, Przystań, Nowawieś, Chojniki, Rzaniec, Gutowo, Czerwonka, Janopol, Zawady, Grabowko, Wypell, Rzeczanow, Dylewo, Stawkowo i Sypniewo; razem 26. W powiecie Przasnyskim w gruntach wsiow: Dłutowka, adamowizny, Brodowe-Łąki, Zawady, Kopaczyska, Przyłuty, Raki, Chłopia Łąka, Bagienice, Nasutow, Przystań, Pieranki i Rurzek; wszystkich 13. W Powiecie Ostrołęckim: Zebry Wierzchlas, Stawki, Żabino, Olszewka, Obierwia, Dylewo, Nadrzeczno, Łodziska, Brzozowka, Szafarnia, Sarna Łąka, Wolkowo, Wydmusy, Piasecznia, Chudek, Wach, Obórzysko, Wykrot, Gleba, Golanka, Myszyniec, Myszyniec stary, Dąbrowa i wiele innych; wszystkich około 36. —

Bursztyn bywa przejrzysty w drobnych okruchach, nigdzie jednak trafiają się większe kawały, i tak we wsi Zabiele wielkie znaleziono sztukę bursztynu 6. funtów wagi, za którą zapłacono Rs: 450. a we wsi Majki sztukę 3-funtową wagi mającą — Za takie jednak kawały do 3 1/2 funta ważące nigdy więcej nad Rs: 90. nie zapłacono. — Wydobywanie bursztynu przed r 1830. przynosiło więcej niż teraz dochodu, bo też i wartość bursztynu była większa niż obecnie. — Z bursztynu wyrabiają się: niemal sztuki do cybuchów, cygarnice, krzyżyki, paciorki i inne drobiazgi. — Największy handel temi drobiazgami prowadzą Żydzi m. Ostrołęki, gdzie tych wyrobów nie mało i wiele tanio dostać można.

Gubernia Płocka posiada wiele bagien torfowych, których przestrzeń wynosi około 20,000. morgów. Znaczniejsze są: Pulwy, Morasko, Garlino, Grabowo, Trzyrogi, Jednorożec, Posielnie, Pruskołęka, Osuwiec-Kominy, Żelazna Mateczyn, Brzozowo Czary, Łaz, Mądowidz, Obórzysko, Olszewka, Parzalie i inne. Z powodu jednak dostatku drzewa, torf w małym jest użyciu. W lasach rządowych jedna tylko jest torfiarnia w leśnictwie Ciechocin, która przyniosła w r 1852. dochodu skarbowi Rs: 6. kop: 51.

Lasy gubernii Płockiej obfitemi nie ~~[illegible]~~ [miejsce] są w obfitości swojego nadają miejsca na które odbywali tu nie tylko książęta Mazowieccy lecz nawet w późniejszych czasach Królowie Polscy, a łowczowie ~~gon~~ czyli dworzanie łowczy, licznie mieszkano nad Narwią, Bugiem i Wisłą. — Dziś nie tylko turów, łosiów, dzików ~~[illegible]~~ i niedźwiedzi, ale nawet i bobrów nie widać, a dzikie już są wielką osobliwością w tej gubernii. — Ze zwierząt łownych znajdują się: sarny i zające, z drapieżnych: wilki, lisy, sobole, borsuki, kuny leśne, tchórze i wszelkie ptactwo. Z ptactwa wodnego: głuszce, cietrzewie, jarząbki, kuropatwy, bekasy, dzikie kaczki i inne. — W dawnych ~~czasach~~ czasach było w tej części kraju wiele zwierzyńców, obecnie są tylko 2. zwierzyńce w ~~[illegible]~~, jeden w dobrach prywatnych Tomkow w Powiecie Lipnowskim, drugi ~~[illegible]~~ w Opinogórze w Pow. Przasnyskim. —

2592. w Powiatach Ostrołęckim i Przasnyskim znajduje się najwięcej [przestrzeni] wydm i piaszczystych utworzonych dla przyległych gruntów ornych i grzązkich ich zasypaniem. — Największe ich jest w stronach niegdyś lasem pokrytych, przez niewłaściwe gospodarstwo z wycięciem drzewa obnażonych. — Do najważniejszych wydm ~~[illegible]~~ należą w leśnictwie rządowem Ostrołęka w obrębie Gibałka mor: 300. Szafarczyska pod wsią Kieopiejewki [we Kurpiowskie] mor: 572. Czarnia pod wsią Wydmusy mor: 240. prt: 148. Piaseczno pod Glebą m: 205. pr: 125; w Pow: Płockim wydmy piaszczyste najmniejsze przestrzeni 1185. Sczałem; znaczniejsze z nich są w dobrach Kownaty piaski dziatek 30. Kruchowo dziatek 229. Rzodkiewnica 129. Zarzyny 153. miasto Chorzele 261 Lutersk 110 Sulerzyż 30

2594-2600

Jako osobliwość natury nie zamilczyć zapomnieć że:
2593. w dobrach Osiek (podobno i w innych) w Gubernii Radomskiej przytykających do lasów obszernych rzadkich i gruntowych ukazywać się Straży Lasów komitetu Łazów, niekiedy w czasie lochania się wypuszczane bywają na kilka tygodni do lasu i tam potem pod wpływem dzikim rozpośrzyjają, przez co wyradza się plemię z głowy rozpiętnie do Reka po: dobne (wspomnienie o tem pod Gubernią Radomską).
2594. Nowawieś 76. Bielduga 92; pomiędzy wsiami Łazy i Budki w stronie rzędowej Olszówka w Przasnyskiem.
2595. w dobrach Krasnosielc przy wsi Baranowo zasiano (niewyszego drzewa części) niedawno plantację dziesiątin 15. we wsi Jarnowice w Powiecie Płockim obsiano (przez) trawą dziesiątin y i brzeziny dziesiątin 14. Nadto we wsi Śmiecinie osuszono bagien pod grunt orny dziesiątin 15. i pod łąki 20 na (wychowanie) bydła uzyskano R. S.: 30 w gruntach wsi Osiistowo osuszono błoto pod łąki dziesiątin 52.
Powyższe artykuły o lasach Gub: Płockiej pomiędzy od Nr. 2544. do
2595. są skróconym wyciągiem z przygotowanego do druku dzieła w 4. tomach przez A. Potrzanowskiego, pod napisem: Opisanie lasów Królestwa Polskiego i gubernii zachodnich Cesarstwa Rosyi: którego druk w r. 1853. nastąpił — wyciąg ten zamieścił Korrespondent handlowy z r. 1853 skąd dla że brakowało Numeru 84. 85. o których postarać się należy z r. 1853.
2596. Po śmierci Illinicza w Brześciu w roku podobno 1569. Mikołaj Krzysztof Radziwiłł, zwany powszechnie Sierotką objął w posiadłość tego dobra Mir i Biały, które odtąd weszły do składu dóbr Radziwiłłowskich linii Nieświezkiej wytłumaczy to możnie dzieje znakomitych rodów w tym rodzie — ale dla szczegółowej muszę ograniczać się do samej tylko wzmianki że (…) pomiędzy Radziwiłłami najświetniejsze zajmą miejsce Mikołaj Czarny, a najwięcej przyczynił się do podniesienia Nieświeża Mikołaj Krzysztof Sierotka — i Karol Panie Kochanku, którego opis życia jest dość ciekawy (obacz biogr: ...)
2597. Radziwiłł Mikołaj Rudy (Rufus) brat Barbary żony Zygmunta Augusta który nadał w r. 1551. miasto Kojdanów; przechodziło ono w tego linii rodowej zwanej Birżańskiej aż do wygaśnięcia tej linii, potem Kojdanów przeszedł do domu Książąt Radziwiłłów Nieświezkich.
2598. Kiedy w r. ~~1317~~ 131 Władysław Łokietek obok innych nadań Miasto Lublin (1317) ste łanami uposażył — syn jego Kazimierz Wielki na dowód te jeszcze więcej uprzywilejował ustanawiając w r. 1342. w tem mieście Wójta i udzielną władzę i z prawem miecza i ~~...~~ obdarzając (…) jego sukcesorów (…) dziedzicznie wieczyście Bronowice i Kopalnia w Wyżnie obrębie onych ste łanów położonemi.
2599. Kiedy za panowania Kazimierza Wielkiego miasto Lublin do koła murami fosami, basztami i bramami opasano i wodociągi urządzono, wykopano kanał którym wodę ze stawu Zemborzyckiego, z wielkiem nakładem podziemnym rurami prowadzono.
2600. ~~...~~ Jramowsko między Lęczną i miastem Lubelskiem według opisu w Jastkowie do którego stosownie do woli, wpisodowany na pierwszeństwo przed innemi, młodzież pochodząca z familii testatora, a w braku tej synowie ubogich rodziców stanu szlacheckiego innych familii, odznaczający się dobrocią obyczajów i pilnością w naukach.

2601. Jan [illegible] umarł dnia w Rawie w r 1853. pochowany na Cmentarzu [illegible] – Urodzony z Jana [illegible] miecznika w Rzeczypltej polskiej i ostatniego [illegible] i Teresy Walickiej wojewodzianki Rawskiej, przeszedłszy od r. 1806 wszelkie jakie tylko z wyboru obywateli urzędy piastowane, Jan [illegible] miał je sobie z kolei powierzone. I tak pełnił obowiązki Komisarza Cywilnego Wojskowego, prezesa Rady powiatowej Rawskiej, radcy Wojewódzkiego, marszałka szlachty, posła na Sejm, radcy Komitetu Towarzystwa Kredytowego ziemskiego, sędziego pokoju obieralnego przez lat 17. w kilkakrotnie superarbitra w sądach polubownych; zakończył zawód służby publicznej i obywatelskiej, jako prezydujący na zebraniu [illegible] Towarzystwa Kredytowego b. Wojew: Mazowieckiego. – W tym samym czasie utraciwszy małżonkę swą Paulinę z [illegible] [illegible], wychował pomyślnie dorastające już dzieci majątek, pozyskawszy z niemi na rzecz szkoły, a usunąwszy się od [illegible] osiadł w majątku swym w P. Rawskim i tam resztę chwil życia swego przepędził. Żył lat 73.

188

2602. W Koniecpolu jest Szpital Stej Joanny nad którym czuwa Rada szczegółowa opiekuńcza z tegoż wyboru obywateli (miejscowych a mieszczan i pobliskich) złożona (1853

2603. W Częstochowie jest szpital S. Benedykta (1853) nad którym czuwa Rada szczegółowa opiekuńcza

2604. W Zamościu jest szpital Sto Łazarza nad którym czuwa Rada szczegółowa opiekuńcza (1853)

2605. W Radzyminie jest szpital Stej Kunegundy (1853.).

2606. Bagatela tak się nazywa piękna posiadłość miejska, ~~położona z ogrodem~~, w Warszawie, w końcu Alei [illegible], numerem 1761. Znacznej rozległości, bo łokci □ 48,896. wynosząca, a obejmująca w sobie pałacyk z ogrodem, [illegible] stajnie, wozownie i inne dogodności – Z powodu [illegible] [illegible] posesja ta była wystawioną w r 1853. na sprzedaż przez publiczną licytację ~~[illegible]~~ Szacunek tej posesji ustanowiony był do licytacji na sumę Złp. 106,279 gr 26. czyli Rs. 15,941 kop. 98. – 2

2607. dobra [illegible] Kuźnice [illegible] Gub: i Pow: [illegible] odległe od Płocka wiorst 28. od Płońska wiorst 10 od Wyszogrodu wiorst 18. mające rozległości ogółem dziesięcin 68. morg 26. prętów 96. czyli dziesiątyn 1059. były w M. Listop: 1853. do sprzedania z wolnej ręki – Wiadomość względem warunków sprzedaży powziąć można u Wrotnowskiego

2608. [illegible] wola [illegible] w r 1853 [illegible] patrona [illegible] gospodarza

2609. Dobra Zgagowo w Pow Mławskim. przy [illegible] Sierpca o m: 5. od Płocka wiorst 13. od Warszawy obejmujące 238 włók [illegible]. składające się z [illegible] folwarków tylko wsi i kolonii Budy [illegible] składające się, [illegible] pomimo to w ogólności zaprowadzone, w 1/3 części obsiewane, łąk [illegible] obfitość, [illegible] obszerne z dobra w roku [illegible] 1852 były zakomenderowane, czynsz [illegible] 5000 Złp. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] (1852) były w 1852. do sprzedania. Cena jednej włóki na Złp: 2000 była ustalona.

2610. [illegible] [illegible] do dóbr Zgagowo w P. Mławskim na [illegible] tylko dobra położony [illegible] w r 1852 [illegible] sprzedany –

2610. We wsi Budkach w parafii Przasnysz jest młyn wodny wzniesiony wybu-
nowany w r. 1852 z sterlakiem, folwarkiem, ogrodowstwem, z gruntami do tego
młyna należącemi powierzchni morgów nowo-pol: 136. pręt: 243. obejmującymi
2611. Z Ostrołęki do Ostrowi poniżej dalej urządzona jest droga bita
2612. Prosienica (Lit: G) w Okr: Ostrołęckim — Małkinów Lit: U. w Lipnowskim
wieś ustanowiona z kilkunastu części składających się — Także Olszewo Borzymy Lit: C. od B do U
w okr: Mławskim
2613. Anna z Krajewskich Nakwaska właścicielka dóbr Mławieś, Wilkanowo,
Nakwasin, Kępa, Białobrzeg, Perki i Luvino w Okr: Płockim zmarła przed
r. 1852 więc pewnie w 1851.
2614. dobra Gutowo Gutowo w Pow. Płockim i 2. G przyłączone tymże Gutowo
Stardzyno z Gutowem Orlem Lit: F. w Pow. Mławskim położone o Mil: 3. od
Płocka, 2 od Sierpca były w r. 1852 z powolnej ręki do sprzedania — Rozległość
przeciwnego majątku wynosi morgów pol: 15. Drugiej 17. tak włóki wydatkowanie — Bliż
na uwalniane w Zbójnie —
2615. folwark Budzyno bolki w Pow. Pułtuskim pod M: Makowem położony
z młynarką i osypaniem z kolonią Maski — do r. 1852 ciera (?) dzierżawa tego
folwarku wynosiła Rs: 531. kop: 40. (Czyli nie wydany bo Urząd Gubernialny zajął)
2616. dobra Brzezno Rosocz Marianny Marchwickiej (1852) w Ostrołęckim tamże
placu opisany Rs: 558 z 10 i obciążone były w r 1852. przez pożyczkę towarzystwa. Wartość
oszacowana w sumie 41,900 — ano dobra Wólka Brzezińska z częścią na Koninie
i osady Białobrzeg w Pow. Ostrołęckim także Marianny Marchwickiej w 1852.
placu opisany Rs: 305 z 6 — i obciążone były w 1852 przez pożyczkę towar: kred: w kwocie
Rs 22,800.
2617. dobra Głuchowo Grady w Okr: Mławskim. Urzędnika Bronowskiego w 185
sprzedane
2618. dobra Dobaczew ACD. w Lipnowskim — Nurzyn Lit: P. i w Mławskim.
2619. X. Sapieha Lew syn Jana Wojewody Podlaskiego i Bohdany Drużyny na Ostrogu
urodzony r. 1557. zmarły 1633. Kanclerz W. X. Litewskiego, hetman i wojew: wileński, posłował
po 2 razy do Moskwy, zjednał sobie imię wielkiego obywatela nauką, cnotą i zasługami
wysokiemi tak w wojnie jak w pokoju. On to utworzył sądy trybunalskie główny W. Litew:
i wraz urządzał przez Jana Zamojskiego dla Korony. 2 żenaty razy, z Dorotą Firlejówną
i Halszką Radziwiłłówną zostawił 3 synów i córkę. —
2620. Stanisław Warszewicki Krzysztof — z domu znakomitego w Polsce, syn Jana
Kasztelana Warsz: i Paryżanowej, wcześnie przyjęty, kształcony w Niemczech przy(?)
wadomnej nieprzepołożył nauk i łacińskiego tonu(?) otoczony, tylko też Zygmunta
Augusta kilkakroć go do poselstwach do krajów Europejskich do Porty, do ko-
ścioła i pism publicznych używał. — Wstąpił się w 1567 do Rzymu i tam wszedł
do wszelkich Zakonów Nieznanych i innych w pośród Jezuitów się zasięgnął i
Powracany do Polski był profesorem i rektorem ich krakowskim. — Zakonny zmarł w Kra-
kowie r. ~~1591~~ 1621. a w kilku innych r. 1591. —
2621. Piotr Skarga — Ordoka kaznodzieja i piśmiennictwem naszym rodził się w Nowem
Grodzisku r. 1536. z ojca Michała i Matki Anny Święcickiej —
umarł w Krakowie 1612. Był to prawdziwy pasterz i kaznodzieja obywatel
i tak wszelka i nad ojczyzną jak mało kto wiedział i umie.
2622. Socyn Faust rodem Włoch rodem z Sieny, w Polsce długo mieszkał, ożenił
się z Morsztynówną, umarł r. 1604. w Lusławicach niedaleko Buchnia i tamże
pochowany został, Przed on przeciwko Trójcy Świętej jako i prawo innych prawodawców
religijnych, spór wiódł ze wszystkimi z katolikami ale i z wyznawcami Lutra i Kalwina

a nawet i z Aryanami. Chciał on nową utworzyć sektę prawie żadnych dogma-
tów nie uznając i znalazł zwolenników których zwano Socynianami.

2623 Stanisław Sokołowski, kanonik akademik krakowski, mistrz teologii i nauczyciel
wymowy, mąż obszernej nauki a przytem skromności rzadkiej — Stefan Batory
powołał go na spowiednika swego i na kaznodzieję — wiele napisał dzieł uczonych i
pobożnych — Umarł żałowany powszechnie r. 1593. mając lat 56.

2624. Samuel Zborowski był to nie tylko wichrzyciel, ale i zły człowiek — Pobudził
Kozaków do buntu, przyjął od nich [illegible] buławę, ale posądzony o zmowę z
Moskwą z [illegible] [illegible] ścięty musiał.

2625. Herbert Jan z Fulsztyna z Katarzyny Drohojowskiej i Jana Kasztelana Sanockiego
syn, był bystrego dowcipu i nieposzlakowany rzadki człowiek, ale biedny i zuchwały.
Krewny Zamojskiego długo do liczby przyjaciół jego przyjaciel należał, ale potem za-
pełnie z nim zerwał, a w czasie rokoszu Zebrzydowskiego wielkich kłopotów dał do-
wód. Umarł 1626 r.

2626. wszystkim [illegible] znane sławne poema Torquata Tassa oparte na krucjacie
wojsk pod Gotfryda Bulionusa w 1096. który to książę jednozgodnie królem
Jerozolimskim był ogłoszony — Przełożył je pięknym ([illegible] [illegible]) Piotr
Kochanowski brat najmłodszy Jana. Pierwsze wydanie tego pięknego przekładu
wyszło w Krakowie 1618. r.

2627. Stanisław Pszonka herbu Janina, sędzia lubelski, wesoły, dowcipny, [illegible]
utworzył około 1560. r. we wsi swojej Babinie niedaleko Lublina, towarzystwo z
uczonych a żartobliwych osób, czyli tzw. Rzeczpospolitą, gdzie na wzór Rzeczypospolitej
polskiej były sejmy, mowy, senat, urzędnicy, protokoły, patenta, akta. Ale sam urząd
porządek i przedmioty były na wspak oddawane; tak gadatliwego mianowano kancle-
rzem, zarozumiałego hetmanem, nieuczonego nauki mistrzem i t. p. — Co tylko było lu-
dzi znamienitych dowcipem wtedy w Polsce, wszyscy chcieli być członkami tej
wesołej Rpltej. Umarł Pszonka około r. 1570. Syn jego który został [illegible], za-
chował ten zakład ojcowski toż samo i synowiec [illegible] Adam podkomorzy Lu-
belski który przez lat kilkadziesiąt był godnym Starostą Babińskim. A w czasie
jego niebytności [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] go w urzędzie
[illegible] Ewa z Lasockich — Ród Pszonków wygasł dopiero za czasów Sobieskiego
a z nim i Rzeczpospolita Babińska —
Z tej też nie miała ona na celu ani dogodzenie polityczny zamiarów, ani osobi-
stych osób; chciała tylko bawiąc się poprawiać obyczaje narodowe i [illegible] dowci-
pem [illegible] [illegible] się w rzeczy. Sam nawet Wielki Zamoyski [illegible]
[illegible] kanclerzem. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — wypisy z [illegible] [illegible]
[illegible] akt Babińskich od 1601 do 1677. umieszczają wiele wesołych i [illegible] wypis-
[illegible] Tafur, Jan Kochanowski, Rej, Paprocki, Szymonowicz i wielu innych
znakomitych mężów.

2628. Mikołaj Rej z familii krakowskiej [illegible] r. 1515. i pomimo [illegible] [illegible]. — [illegible] swojego
religijnymi psałterzami [illegible] polemicznymi [illegible] [illegible] był [illegible]
[illegible] i [illegible] [illegible] który umiał się podobać [illegible] [illegible] on reprezentował Polskę
[illegible] [illegible] [illegible].

2629. Łukasz Górnicki urodził się koło 1530 r. [illegible] [illegible] w r. 1591, pomimo [illegible]
[illegible] od którego wiele był lubiony, [illegible] wraz z [illegible] Broniewską [illegible] w
[illegible] na Podlasiu i tam się oddał [illegible] i naukom. [illegible] jego
[illegible] z [illegible] [illegible] [illegible] za jego życia; [illegible] dzieł wyszło dopiero po
[illegible] [illegible] syn [illegible] [illegible] Warszawski.

2630. [illegible] Ksiądz Siwiński pleban Sulmierzycki [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] czas
[illegible] przyjaciel [illegible] w 1844 [illegible] do wystawienia pomnika [illegible] [illegible]
[illegible]

Klonowiczowi (w miejscu jego urodzenia) Krytykowi i pogromcy nadużyć w owym czasie, a który gasnącej przez pół wieku sławie poezyi polskiej umarł w ubóstwie.

2631. Maciej Stryjkowski urodzony r. 1547. w Stryjkowie ~~Bostowie~~ blisko [illegible] h. Leliwa, z powodu jąkania się swego, chętniej przestawał z książkami, niż z ludźmi. [illegible] były mu Padwa i Bononia, tam w [illegible] roku uczyć się zaczął i dopiero po dwudziestu latach przyjechał do Akademii zagranicznych. – Nauki przez upodobał rzeczy polskie, niemieckie a potem łacińskie [illegible]; i zwiedził [illegible] Moskwę, Turcyę, Azyatyckie i Europejskie, zbierając wszystkie na służące [swej] pomocy Starożytności [illegible] polskie – Wracał z Turcyi około r. 1575. [illegible]. W czasie jego pobytu w Turcyi, Gwagnin Włoch, pod którym Stryjkowski służył wojskowo, wydrukował on po łacinie Opis Sarmacyi Europejskiej pod swoim imieniem, i Stryjkowski wołał otwarcie że to było jego dzieło – Spór ten literacki dotąd nie jest rozstrzygnięty. W ostatnich latach swego życia został Kanonikiem Stefana Batorego i za panowania Króla tego umarł! –

2632. Joachim Bielski urodzony we wsi Białej w Sieradzkiem, h. Prawdzic, umarł w dawnym końcu 16. wieku; Dziejopis ten zalecał się prostotą, czystą polszczyzną i nadzwyczajną skromnością – Naturalnie polskim dziejopisarstwem dla [illegible]. Lubo po ojcu jego Marcinie [illegible] się wsławił. Miał dwóch synów których wychowaniem [illegible] trudnił.

2633. Bartosz Paprocki h. Jastrzębiec urodzony w Mazowszu, we wsi Paprocka Wola r. 154[illegible] umarł we Lwowie 1614. Sam bez majątku i znaczenia, a żądający wyniesienia ożenił się z bogatą Kasztelanką wdową po dwóch mężach; tak [illegible] do [illegible] gdyby nie była umarła. Paprocki jakkolwiek charakterem nie słynął, jako pisarz wiele ma zalety – Zborowskim [illegible] sprzyjał targając się na sławę Zamojskiego.

2634. Szymon Szymonowicz urodzony we Lwowie r 1557. Ormianin i [illegible] – Umiał wykształcić [illegible] i wyższych Jana Zamojskiego Kanclerza który go [illegible] do pisania [illegible] i do [illegible] i wybrał go nadanego syna, owego jedynaka Tomasza. – Gdy [illegible] Szymonowicz i osiadł we wsi Czernęce darowanej mu przez Kanclerza; tam jako uszlachcony od Zygmunta III. przybrał nazwisko Bendońskiego i jak [illegible] niektórzy [illegible]. Był on poetą niezrównanym w swoim rodzaju; [illegible] jego osobliwie Sielanki należą ~~[illegible]~~ do [illegible] naszych +

2635. Rybiński Jan wierszopis [illegible] brat Macieja tłómacza Psalmów, żył [illegible] w 1607 r. pisał ~~po~~ wierszem po polsku i po łacinie, ale z ostatnich najmniej [znany].

2636. Stanisław Grochowski z ubogiego [rodu] domu w Mazowszu żył też całe życie w ubóstwie, choć kapłanem został, małej tylko wioski się dorobił przy Kruszwicy. – Napisał on o niej takie wiersze:

Inne ma swoje mało Piecki wioska,

Na małych rzeczach mała była troska.

Właściwe znamię jego poezyi jest słodycz, prostota i płynność. – Umiał nadto [illegible]. Jeśli nie zrobił majątku – mimo cnót, nauki i talentu, to pewnie dla tego, że pochlebiać panom nie umiał, prawdę [illegible] prawdę [illegible] w swoich [illegible] pismach i przeto ich sobie narażał.

2637. Stanisław Niegoszewski bystrym dowcipem i nadzwyczajną pamięcią obdarzony, mniej był w owym czasie za cud rozumu ludzkiego – Mało przebywając w rodzinnym kraju

pisze obie [stare] znad lepiej niż własny, i nic cudownego że tem dziwie nam nie zostało.
o tego rodzie żadnych nie mamy wiadomości a o życiu nawet mało jest dokładnych szczegółów
był w Krajce r. 1584. gdzie mu ofiarowano katedrę w akademii Krakowskiej, ale jej nie
przyjął. Wówczas to napisał on i wydrukował może najlepsze wiersze swoje pod tytułem:
Epigrammata Joanni Kochanovio — Umarł młodo na etatów pierwszym. Senat Wenec-
ki uczcił go jako poetę, szlachcica i kawalera, kompletny uczynił, i dał mu wizerunek
podarunku kosztownego (na [skreślone] ówcześnie cenę które czy że ojcu od przyjaciół czy od króla
równie te sumę stosując się układała.)
2638. Podłodowski komorniczy wysłany od Króla do Turcyi na skupienie dzielnych
koni, wyszukawszy już był do Carogrodu przywiezione do Polski kupione konie i pod
wodą jedną nowe, gdy go zgraja Turków napadła, jemu i ludziom przy nim będą-
cym głowy ucięła, konie i sprzęt wszystko zabrano — Morderstwo to było tolerowane
gdyż wiadome było co nowomodni, iż się sam Podłodowski tego nieszczęścia nabawił
przypatrując się zbyt ciekawie wszystkim turkom z pewnej wyprawy w opowiadaniu
także wracającym, iż w Carogrodzie nad miarę się popisywał z bogatym strojem
w dziwnej kupieckich. — Sprawców tego morderstwa przysłał Sinan baszka Królowi
dając mu pod sąd ich garota —
2639. d. 8 Czerwca 1598. Zygmunt III potwierdził przywilej na wsi Jadów, Zawiszyn
tyż Zawady i Wyglądaty przez Annę Jagiellonkę Filipowi Owadowskiemu, i Ewie
z Jarnołtów Kochanowskiej małżonkom, na dożywocie nadany. Następnie r.
1612. dnia 6 Lipca Kowalewskiego Andrzejaszka zawołała na cessyi Dobr Jadowa przez
Filipa Owadowskiego na rzecz Jana Skulapolskiego: — Pomieniony Filip Owadowski miały
Narwiańskiego [skreślone] herbu Łabędź, Stolnik Lendomirski; od królowej Neapolitańskiej, z nią
nim Królewskim przewięzie ad turcyi. Jedyna pozostała córka Ewy i Filipa, Zuzanna
wydana została za Sebastyana Wołuckiego, kasztelana Małopolskiego, starostę Rawskiego,
skiego (obacz Wołucza) Jak podanie niesie, brała ślub w tej samej sukni białej adamaszkowej, co matka, babka i prababka (Cyfry przypisy do Jana Kochanowskiego w Czarnolesie 1840
str. 376.
2640. Krzysztof Kochanowski, naprzód Chorąży Sandomierski i posłem do Konstan-
tynopola był r. 1601. a w końcu Chorąży koronny, starosta Kłoniński — faworyt
Króla Zygmunta III. skończył życie w grudniu r. 1633. — Po nim dostał Chorąstwo
Koroneczpolskie, Starostwo Kołomyjskie Kazanowski, dobra królewskie pod Węgrami
ziej.
2641. Zwyczajnie matkę Kochanowskiego Jana zowią Odrowążówną. Była ona
herbu Odrowąż, córką Andrzeja i Anny Białaczowskich z Policzny. — Jan Kocha-
nowski pochowany jest w Zwoleniu gdzie potomek rodziców pięknym nagrobek w Zwo-
leńskim kościele [kaplicy w ... ...] który opisuje, że tam leżą Piotr Sędzia Sandomierski i Anna
Białaczowska rodzice jego, mianowicie synów i córki zostawujący. (Cob: Białaczów
Żona Jana Kochanowskiego była Hanna Dorota Podłodowska,
2642. Podłodowskich ród też [Jezusina] starodawny i zaleca się zasłużonemi ludźmi w senatorami
wymienionymi. Jan Podłodowski był Kasztelanem Radomskim 1460. Zawiszan
Rypowskiego około r. 1584 żyjący był ludzie znaczni w tym domu na dworze Kró-
lewskim, nieprzepołowy rodzeni — Górnicki wspomina o Dupce Podłodowskim naprzód
wielkich rad. Stanisław Podłodowski wsławił się jako przed nim wielu na sejmie
Piotrkowskim 1547 r. w śmiałej mowy do Zygmunta I.
2643. Jan Tarnowski jeden z najznakomitszych i najzacniejszych ludzi naszych, rodził
się r. 1488 za panowania Kazimierza Jagiellończyka. Umarł 16 Maja 1561. za Zygmunta Au-
gusta. Kochanowski uczcił pamięć wielkiego męża trenem o jego śmierci który poświęca
do Syna Jana Krzysztofa —

2644. (Łowczyka) (główne) Wieś Łazyn, który nazwisko od wyrazu polskiego łazu pochodzi, bo leży w myśliwości łąkami otoczony, należy od dawnych czasów do niemi Dobrzyńskiej, która jak wiadomo chwilowo uległa władzy Krzyżaków — (wedługy dawnych dokumentów) ~~Z kroniki 14. Dobro Łazyn i obrowo należały~~ ~~do Biskupstwa Płockiego — Dalej~~ w r. 1362. Władysław (Biały) Książę Dobrzyński dał w zastaw Łazyn namiestnikowi Johanowi Burkeim.

2645. Krasuwski ten pisarz obrzostrzony i uczony (który dotąd tak zasłynął i [illegible] lat rozwijające się [illegible]) od dawna szukał uchronienia i bezpieczności, w tym więc celu wybrał Żytomierz gdzie najmniej z wszystkich miast czytających go, spodziewał się znaleźć sympatyi, przybył, zamieszkał i jest tam, wydając, nie zmieniał przymiotu miłych gości —

2646. Michał Wielhorski — nadzwyczajny Synowi Jeremiemu [illegible] Pol. W. [illegible] Starostwa Kamienieckiego, na przypadek na śmierci tegoż ojca, [illegible] [illegible]: August z d. 8 Sierp. 1787. zapewne żalem [illegible] [illegible] Synowi [illegible] rozkaz ob Not. 5452

2647. Marcin Badeni był w l: 1777–1788. Regentem Generalnym. Za X. Warsz: [illegible] ... a za króla był Senatorem Wojewodą i Ministrem Sprawiedliwości. Był on [illegible] Rady Tajnej Synem Badenigo —

2648. Grodek miasteczko o czterech mili od Czarnolasu w gub. Radomskiej gdzie jest kościół pod tytułem S. Trójcy założony przez Andrzeja Kochanowskiego syna Dobiesława r. 1593. Dokończony już po jego śmierci matki 1595. r. przez żonę jego Annę z Myszkowskich, poświęcony r. 1598. przez Jerzego Andrzejewicza Kandydata i Biskupa Krakowskiego. Nad zakrystyą jest nagrobek założyciela z [illegible] ze napisem i obraz ołtarza [illegible] w zbroi. Nagrobki te... potomstwo synowie Andrzej, syn Jana, [illegible] syna Dobiesława. (Jan Kochanowski w Czarnolesie 1845 stronie 340)

2649. Lipa Kochanowskiego w Czarnolesie wszystkim jest znana. Często on ją wspomina w swoich pieśniach. Myślę jest podobne jakoby ją w końcu wielkie wichry [illegible] bywa często — W r. 1826. był w Czarnolesie dzierżawcą gospodarz nazwiskiem Pieczkuta, który [illegible] jako się wyprowadzi sama [illegible] zupełnie. Miejsce gdzie stała mieszkańcom Czarnolasu dotąd jest wiadome (Jan Kochanowski w Czarnolesie r 1845. na stronie 309.

2650. Jasnogóra przy dawnej Częstochowy zwana, głośna na cały słowiański [illegible] katolicki, należy zapewne do miejsc najobfitszych w drogie dla nas pamiątki. Leży w [illegible]; usypany okolicą na lewym brzegu Warty. Do samego prawie końca czternastego wieku była to pierwej naga skała, którą zwie dla tego Jasną nazwano. Ale w r 1382. w Sierpniu, Władysław Książę Opolski chcąc schowany obraz Matki Boskiej cudami słynący, i jak mówią S. Łukasza roboty, ocalić od napaści Tatarów, umyślił przenieść go z zamku Bełzkiego na tę górę; i tym końcem wystawił i uposażył kościół i klasztor i oddał go przybyłym z Węgier zakonnikom reguły Sw. Pawła. Wnet to miejsce słynące zasłynęło i [illegible] lud pobożny. Przybywali tłumnie z modlitwami, bogaci z datkami. Władysław Jagiełło przybudował kaplicę w której ołtarzu hebanowym złocony został ten obraz i jest dotąd dnia. Mikołaj Łubieński Arcybiskup Gnieźnieński zbudował kraśny obszerny od dawnego kościołem, mając względ na coraz liczniejsze pobożnych Sławian pielgrzymki. W r. 1430. Husyci, Czesi, nieprzyjaciele katolickiego wyznania i czci obrazów wpadli do Jasnogóry, zrabowali ją, porwali obraz, zadawszy twarzy świętej

tna cięcia dotąd znamienite – ale obraz cudownym sposobem wrócił się do rąk
księży Paulinów, i na nowo osadzony w hebanowy ołtarz w kaplicy Jagiełły odkąd
wznowioną cześć od wiernych odbierał! – Dla ochronienia tego miejsca i zawartych
w niem skarbów od napaści nieprzyjaciół, zakonnicy wzięli się do opasania go
murami; pomogli im i rozmnożyli ich prace Władysław IV. i Jan Kazimierz
uznając je przydatne na fortecę. Wzniosły się tym sposobem dwa miasteczka, jedno
w strefie murów, drugie za murami, stary i nowy Częstochową zwane; i wnet wsta-
wiło się to miejsce w dziejach wojny. Szwedzi pod Karolem Gustawem napadli Pol-
skę – zanim Król Jan Kazimierz zwątpiłe obywatele; wszystkie stały opór najeź-
dnicy znajdowali. Jasnagóra Częstochowska nie mając więcej nad 150 żołnierzy i 70
zakonników, umyśliła się bronić, ożywiała ją mocna wiara: że Matka nieb[ieska]
synom broniącym Matki niemskiej pomoc Boską uprosi. Naczelnik Przeor August
Kordecki i Stefan Zamojski miecznik Sieradzki który się tam był schronił z
całą familią rodziną wzięli dowództwo i powiodło im się. Odparci Szwedzi ze wsty-
dem przy odgłosie śpiewanych psalmów na wieżach N: Panny. To zwycięstwo
wzniosło ducha w narodzie, ośmieliło do zawiązania sławnej konfederacyi Tyszo-
wieckiej. Gdy pod przewodem Stefana Czarnieckiego Szweda wyparto, Jan Kazi-
mierz przybył z Maryą Ludwiką dziękować Matce boskiej, ślubował otrzymać u-
powaźnienie Papieża do oddania jej wszystkie całego Kraju w opiekę, i mianowa-
nia jej Królową Polaków; umyślawszy zaś mocniejszą warownię z Częstochowy
uczynić, sam we własne ręce wziął rydel i motykę i rozpoczął roboty. Za pano-
wania Augusta II. r. 1717. d: 8 Września odbytą została Koronacya obrazu Najświętszej Panny w
obec 150,000. pobożnych. W r. 1806. zajęli Częstochowę bez oporu Francuzi. W r.
1813. z rozkazu Cesarza Alexandra zniszczoną została warownia. W r. 1817. zaświ-
tał pewnie piękny dzień dla Jasnej Góry – 100letni Jubileusz Koronacyi obrazu.
Znakomity w religijnym i literackim zawodzie, Jan Paweł Woronicz wówczas
biskup Krakowski, zjechał dla przewodniczenia temu Iz obrzędowi. Lud ciśnął się
zewsząd, trudno było policzyć pielgrzymów, ale samych komunikantów zaś
było wtedy 123,400. (Co też będzie (Rodzaj autorka Jana Kochanowskiego 1845) 8.
Września 1917. roku? Dziś żyjący w prochu się rozsypiemy – ale będą da Bóg
pobożne i szczęśliwe wnuki!)

2051: według działu majątkowego z r. 1564. pomiędzy Kochanowskiemi w r. 1560
uskutecznionego którego oryginał jest w aktach archiwach Radomskich, Kasper
wziął Policzną, wdowa i Polną Wolę i Bożenowiny; Jan Czarnolas, Mikołaj
małe Sycyne . . . [interlinear: drugi syn Szymbelstwo]

2052. Są dotąd w papierach kościelnych w Policznej dowody wspólnej fundacyi
pobożnej tego i owego. Jest zapis Białaczewskiego z r. 1531. nadający przepisem
proboszczowi Policznej, w jednem miejscu łanów 7. w drugiem pół pola łanów... Kochanowski
nietylko że dał na wybudowanie kościoła 400 złp (czanych 36,200) ale
gruntów także większym funduszem zapisał. Oba przy intulowaniu [illegible]
wszystkich dziesięcinę przeznaczali – w kopii tego kontraktu danej i podpisanej przez Rafała Zamo-
jskiego, biskupa Krakowskiego, wówczas podkanclerzego koronnego w Krakowie 20. Kwiet-
nia 1531. wyrażone są powody dla czego ten kościół fundowany: najważniejszy jest
brak od dalekiego odległości parafii mieszkańców Policznej, Czarnolasu i Jani...

Świątkikowy wołe było bardzo niedogodne, mianowicie w czasie zimowym; miello bowiem w Szczechowie i Zwoleniu, więcej niż o milę drogi. Jus patronatus czyli prawo mianowania plebana, zapewnione w tym erekcyi [illegible] i następnym dziedzicom Policzny i Czarnolasu —

2653. Modrzewski Fryez — Był to jeden z najświatlejszych pisarzy naszych, z najżyczliwszych ojczyznie obywateli, szkoda, iż dziełami równo mierno zarażony [illegible] pisał do Zygmunta Augusta. Napisał po łacinie dzieło „o poprawie rzeczypospolitej" przy Króla Zygm: Aug: i wydał w r. 1551. Modrzewski był sekretarzem [illegible] w wielkich [illegible] łaskach u tego monarchy. Rok urodzenia i śmierci jego nie jest wiadomy — Nastąpiła ona w ostatnich czasach 16o. stulecia —

2654. Orzechowski Stanisław, który do znakomitych naszych ludzi i pisarzy. Pisał i po polsku i po łacinie; mamy jego pióra kronikę, żywot Jana Tarnowskiego, i pełno pism i dysput teologicznych — księdzem będąc rzucił się z zapałem do nowej wiary, [illegible] się publicznie kapłaństwa i ożenił się 1551 r. z Magdaleną Młyńską z którą miał był więcej skutku, był ~~[illegible]~~ u nas [illegible] tem, czem był Luter w Niemczech [illegible]

2655 Walerjan Protaszewicz urodził się 1505 r. [illegible], [illegible], [illegible], obrawszy stan duchowny został w r. 1555. biskupem Wileńskim i [illegible] się przyczynił do Unji Litwy z Koroną — Nie mogąc się oprzeć [illegible] przekonaniem [illegible] ~~[illegible]~~ Mikołaja Radziwiłła [illegible] w r. 1570 sprowadził do Wilna Jezuitów i tymże z nimi pracował nad utrzymaniem wiary katolickiej 1570. Umarł r. 1579.

2655. Jan Dymitr Solikowski w wielkiej opisuje [illegible] stanu. Rodzie jego z obywatele Województwa Sieradzkiego ale nie najlepiej przeznaczył go do duchownego stanu — [illegible] w r. 158. arcybiskupem Lwowskim [illegible] Króla Stefana — Umarł r. 1603.

2656 folwark Budzyno Bolki w Pow. Pułtusk: pod m: Maków położony z [illegible] i czynszami z kolonii Ulaski — (prawdopodobnie sprzedany 1852)

2657. młyny wodne we wsiach Proboszczewice — we Wsi Wronie parafii Wronie —

2658 dobra Czyżyny górne w pow. Mławskim w 2/5 częściach po Aleksandrze i Konstantym braciach Chrzanowskich [illegible] — Z tych części [illegible] w r 1852. [illegible]

2659. ~~[illegible]~~ we wsi Chudek okr: Ostrołęka jest młyn i papiernia [illegible] 20. w r. 1852 sprzedane —

2660. ~~dobra~~ Badkowo Jeziorne w gminie Wonnica Okr: Lipno: [illegible] — chałup [illegible] chat 9. [illegible] — do tych dobr należy 2 [illegible] w [illegible] znajdujące się [illegible] ~~[illegible]~~ 19. [illegible] — Granicy na wschód z Wonnicą i Badkowem Rożnym — na południe z Bądkowem [illegible], na zachód z [illegible], [illegible] Czartowa, na północ z Turzą wielką.

2661. dobra Sadłowo Kotowe i Skudzawy w dzierżawie [illegible] do współwłaścicieli Małgorzaty Maryi Nepomuceny z Romockich Suchorskiej zmarłej [illegible] r. 1852, [illegible] Tchórz w granicach [illegible] o 6 wiorst od Płocka przy szosie położone

2662

2663 — dobra Lelice, ~~Zbójno~~ z przyległością Rzeczno w dzierżawie do współwłaścicieli Zofii z Romockich Suminckiej w r 1852 [illegible] 738 [illegible]

2664. do [illegible] były w r 1851 [illegible] 55,360.

2665. dobra Gołoszyn w [illegible] tylko [illegible] 209 [illegible] 1. [illegible] 15700.

192

2666. dobra Nisczyce w Płockim. Sukcesorom Magdaleny z Kuczborskich Trzyńskiej matki Jakoba Trzyńskiego ... zmarłych w r. 1851. –

2667. Franciszek Przybylski właściciel dobr Brzuze w ... zmarły przed r. 1852

2668. Wojciech Wawrzeniec Mutasiewicz proboszcz w Malicach zrobił zapis Rs. 2000 ... Rs: 300. przeznaczył prowent od tejże sumy na wsparcie i utrzymanie najbliższych z ... familii ubogiej ... w szkołach ... w Kutnach –

2669. Jan Krzyżanowski był w r. 1852. Nadleśnym ekonomii Przasnysz –

2670. Marcelli Nodakowski właściciel dobr Leśniewa górnego Lit: A.B.C. umarł w r. 1851. w Przywileju – ... dobra Leśniewo ... Wawrzyniec Nicefor Nodakowski, ... na jakiem tytule to niewiadomo. – Leśniewo A.B.C. ma dwór, chałup ... przyległy ... obszar ... włók ... 13 ... graniczy na wschód z Leśniewem dolnym na południe z ... na zachód z Zembokiem a na północ z Andrzejkami i ... –

2671. dobra Seleneczyce w obr: Mławsk: należały w r. 1851. do Łukasza Przyłuskiego

2672. kościół parafialny w Dzięgowie w Przasnyskim w r. 1852. wyrestaurowany został

2673. Młyn Kijany od dóbr Lubartowskich. – którego szacunek z inwentarzami wynosi

2674. Młyn Gołąb od dobr Lubartowskich którego szacunek w r. 1852 – Rs: 144,000. wynosi w r. 1852 Rs: 110,100.

2675. Młyn Brzeźnica Książęca od dobr Lubartowskich którego szacunek wynosi w r. 1852 – Rs: 61,500.

2676. dobra Rostkowo z ... w Pow. Przasnyskim Włodzimierza Grabowskiego (1852) obciążone przypisem Towar: Kredyt: w Sumie Rs: 35,900. płacą opłaty ... 478

2677. dobra Turowo w Przasn: tejże ... Włodzimierza Grabowskiego płacą 417 opłaty Rs: 239 k. 9 – obciążone przypisem Towarz: kredyt: w Sumie Rs: 17900.

2678. dobra Nozewo Niedźwiedzkie Lit: D. z przyłączonemi Nozewo Łaszaże i Nozewo ... Lit. D. ... Włościanie ... w Obwodzie Ostrołęckim ... Józefa Łempickiego (w 1851) przy szosie Petersburgskiej – w Nozewie Lit: D. jest dwór murowany i ... w Niedźwiedziu i Łaszaże dziś się istnieją na gruncie tylko w bliskości rzeki Narwi Lit: W. ... włók 14 morg 15. ... w ... szlachecki ... po lewej stronie rz: Narwi położone na którym znajduje się tylko dwór jeden na ...

2679. dobra Rzeczków (z miastem Grabowiem) w Pow. Opatow ... w 1852. ... Szacowanie ... z inwentarzami dobr Modrzewskiej ... przypisu Towar: kredyt. około Rs: 15,060. z Sumy przy gruncie Rs: 130400 ... amortyzacyjnej 1/100 oraz prowiz. 4/00 Rs: – 74000 – Sumy do wypłacenia w 3 ... Rs 41339 kop. 56

2680. ... 1852 ... 130400 ... ob: N: 1770 ... 130399

dobra Wola Modrzejowska ... do której ... także położona ... strony ... Ostrowiec ... lasu ... (6 włók ...) w Pow: Opatow: ... Rs: 14200. której ... Rs: 9000. ... Rs: 5,300 w r. 1853 ...

2681. ... Senatora Romana de Puhrman właściciela dobr ..., dobr Srebrna z przyległościami Maszkowo ... w Obwodzie ... w r. 1852 ... dobra Srebrna ... dwór, chałup ... Srebrna ... włók 24 morg 3 pr: 10. ... włók 5 morg 4. ... Maszkowo ... włók 8. morg 15 pr: 126. ... włók 3 morg ... pr: 208. ... dobra Srebrna z ... Maszkowo ... 88.

ob: 1770 a

2682. Właścicielem Majoratu Brwilno jest (1852) Mikołaj de Suchmann [illegible] [illegible] Wojsk Cesarsko-Rossyjskich Syn Romana de Suchman Senatora.

2683. Tomasz Prusiak właściciel dóbr Rybitwa uwagi w r. 1852 ~~1851~~ [illegible] fabrykę cukru z buraków we wsi tejże Malany Budzyń w Pow. Gostyńskim.

2684. Dobra Duchtarzewo z przyległością Rybitwy, Zamościu w Okr. Płockim. odległe od m. Raciąża mila 1. od Płońska m. 1½ od Płocka m. 5½ od Warszawy m. 9½. [illegible] [illegible] (w 1852) dziennego około R. 160.

2685. Wola Kanigowska w Okr. Mławskim [illegible] w r. 1852 Żórawskich – z przyległ[illegible] [illegible] i wsią folwarczną, Budy Wolińskie małe [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] obejmują przestrzeń włók 56. morg. 3. pręt. 48. miary nowopol. w której mieści się 651. morgów pręt. 209. lasu grunta [illegible] są [illegible] klasy 2 i 3. Dobra te graniczą z Dobrami Rydzewem Joachima Szczerbskiego, Grzybnem Krosnowskiego i Czarnocinem Bagińskiego. W r. 1852 oszacowane były przez biegłych na Złp. 80,000 – i tę sumę przysądzone wskutku Sylwestrowi Żórawskiemu.

2686. Folwark Ciesz[illegible] obejmujący 22. włók, o mil 3. od Płocka był w r. 1852 [illegible] [illegible] do sprzedania – [illegible] we wsi Gralewie w Płockiem.

2687. wieś Zaborowo w Mławskiem z [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

2688. wieś Kanarowy [illegible] włók 40. mil 4½ od Płocka, pół od Raciąża – [illegible] 218. krowy w tem [illegible] [illegible] się 120 krowy, siana [illegible] półtorawiejskich 150. lasu olszowego [illegible] było w r. 1852 – 3. włóki, [illegible] [illegible].

2689. Żurawiewo Gołębski wieś [illegible] szlachecka [illegible].

2690. Dobra Miszczk z przyległościami Kolonia Karolewo, Kolonia Rydzewo, Rydzewo, Narty i Bojanowszczna [illegible] w Okr. Lipnowskim, a teraz Mławskim. [illegible] Karola Gujewskiego – wieś folwarczna i wieś przyległa Mieszek [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gruntu morg: 266. pręt: 142. chałup 6. [illegible] na rzece Skrwa i 2 [illegible] jest 6. osadników – co kolonia Rydzewo [illegible] jest chałup 3. browar, karczma – w Kolonii Karolewo [illegible] gruntu morg: 439. [illegible] Narty mały folwark z [illegible] osad [illegible] gruntu morg: 6. pręt: 80. [illegible] Bojanowszczna [illegible] na którym [illegible] [illegible] i 2 chałupy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w granicach miasta Sierpca potrzonie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Dobra Mieszek obejmują w ogóle [illegible] [illegible] [illegible] morg: 38. pręt: ~~232~~ 65. miary nowopol. – graniczą zaś na wschód z wsią Graska i Studzieniem, [illegible] włók 66. morg: 78. pręt: 185. Sierpcem i wsią Miłobędzynem, na południe z Miłobędzynem, Sudocinem i z [illegible] [illegible], na zachód z Gojskiem a na północ z Sarnikowem.

2691. wieś [illegible] szlachecka Borowo w gminie Mołkowo w Pow. Lipnie.

2692. Współwłaścicielem jest (1852) [illegible] dóbr Kurnica, Giżynek [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], Dzierzyna Nowawieś i Dzierzyna [illegible] w Gub. Płock.

2693. Dobra Czarnocin z przyległościami: Ochotnia [illegible] [illegible] [illegible] Baraki Pastornia i Smętne [illegible] na wsi [illegible] i Grabienicach Wielkich Lit: B. w Okr. Prasnyskim – należące w r. 1852 do Wincentego Bagińskiego [illegible] [illegible] za granicą (czy to nie syn Adama Michała Bagińskiego) Dobra te mają ogółem przyległości włók 51. morg: 5. pręt: 4. graniczą zaś ~~[illegible]~~ wschód z Czarnocinkiem, na południe z Wolą Kanigowską, na zachód z [illegible] [illegible] i [illegible], na północ z Grabienicami Małemi, [illegible] i Nidzborzem – [illegible] na Grabienicach Wielkich Lit: B. wewnętrzne granice z [illegible] innych współwłaścicieli tejże wsi [illegible] zewnętrzne granice na wschód z Czarnocinem, na południe z Grabienicami Małemi, na zachód i północ z wsią Nidzborzem.

2693.b is folwarkiem i osadą Czarnocin ma dwór murowany z przybudowaniem murowanym i dachówką pokrytym. oranżerię murowaną dachówką pokrytą - inne budowle [illegible] - apteka murowana przy ogrodzie owocowym - chałup wiejskich 14 [illegible] murowany, wiatrak - Pierwsza część osada zwana Wygoda lub Ochotnica gdzie jest jeden chałupa - Druga pierwsza część Budy Baraki zwane, gdzie znajduje się chałup 3. i tyleż [illegible] w nich - trzecia pierwsza Pachtarnia zwana gdzie jest dom i chałupa - 4ta osada Smętne gdzie jest 1. dom

B.) Część w wsi Łebkach gdzie jest 1. dom i C.) Część na wsi Grabienicach [illegible] [illegible] Lit: B. gdzie jest chałup 2.

2694. wieś Zabrzyno o 1½ m: od Sierpca w Mławskiem.

2695. dobra Świeżawy w gminie Wierzbica w Pow. Lipnowskim dawniej Gustawa Kuhn w r 1852. Konstantego Rychter - dwór murowany: gorzelnia z apparatem. [illegible] 1852) - olearnia - wiatrak - browarnia - kuźnia - chałup 9 - rozległość morgów ziemi włók 24. mor 10. pr: 271. ~~dobra Świeżawy~~ Oprócz tego jest kontrowers z wsią Rogowem o włókę gruntu - Do dobr Świeżaw należy użytkowanie [illegible] dwóch jezior na [illegible] [illegible] Żałsnowie i Rogowie położonych - Umieszczony granicy na wschód z Sosnowem i Kolonią Kwiatkowem, na południe z Rogowem, na zachód z Nadrożem na północ z wsią Brzózką.

2696. Część Góry Wielkiej, Lit: R. F. S: w [illegible] Lipno.

2697. dobra Czyżewo Ruś z przyległościami na Ołdakach Markach w Pow. Ostrołęckiem. Gminie Czyżewo osadzie (?) Leopolda Gruszczyńskiego w r 1852 należące [illegible] włóki [illegible] 16. pręt: 215. przyległość na Ołdakach włók 2 mor. 9 pręt: 160., oprócz [illegible] użytkowania i prawa [illegible] z właścicielami innych części natych wsi Ołdaki Marki [illegible]. dobra te graniczą na wschód z wsią Sutki i miastem Czyżewem, na południe z wsią Wólki i Ołdaki Magna Brok na zachód z wsią Ołdaki Magna Brok i Ołdaki Marki Kombelli, na północ z wsią Sutki i Brochowizna. - W Czyżewie Ruś jest dwór (z drzewa), chałup wiejskich 12

2698. ~~Miasto Gora~~ było pierwiastkowo wsią Gorą zwaną. Bogufał, biskup Poznański potwierdził r. 1252. tutejszemu parafii. Kościołowi dziesięciny [illegible] z wsiów: Warszewice Nieznosza i Mierzanowo. Według wspomnianego kościoła z r. 1649. [illegible] w tem [illegible] [illegible] samej [illegible] w [illegible] w owczas znajdował się [illegible] - ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible], a wieś do [illegible] Kapituły należąca, ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] okryta. - Stefan Wierzbowski wspomniany biskup Poznański a później Arcybiskup Gnieźnieński i prymas zmarły r. 1686. po skupieniu wszystkich części wsi [illegible] Gorę składających, i uzyskaniu ~~u Króla Michała przywileju erekcyjnego zamienił Gorę na miasto, wzniósł kaplicę~~ miejsce to uzyskaniu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], oprócz stawy wzniósł kaplicę, [illegible] i [illegible], a uzyskawszy u Króla Michała w r 1670. przywilej dozwalający zamienić wieś Gorę na miasto odtąd Nową Jerozolimą zwać się mające, [illegible] tu kilka kościołów i klasztorów - W. [illegible] lat po śmierci [illegible] prymasa - w te jest w r 1755. Franc: Bielińskiego Marszałek W: Koron: wzniósł własnym kosztem dotąd [illegible] kościół i klasztor OO. Bernardynów: Przez niego też uzyskany został [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ przyjmując do [illegible] [illegible], w r 1791. [illegible] [illegible] [illegible], a [illegible] [illegible], stąd do kaplicy Piłata z Bożego [illegible] parafialnego

W r. 1794. zniesiony kościół i klasztor OO: Dominikanów i Dominikanek i z gro-
dzenia te opuszczony, odtąd Nowe Jeruzalem. – To miasto leży o wiorst 35. od Warsza-
wy, którego ogrody w gruntach i ogrodach zajmują około 14-włók chełmińskich, miało w
r. 1852. domów murowanych 26. drewnianych 63. ludności chrześcijańskiej dusz 589
starozakonnych 1161. kasa miejska ma rocznie dochodu 1575. Rs: 83. kop: Znajdują się
tu obecnie (1853) kościół parafialny, kościół i klasztor OO. Bernardynów, kościół
Maryanów, kaplica Św. Antoniego i dom przytułku starców i kalek założony
w tem mieście od r. 1841. który w r. 1852. miał w sobie osób 158.
(Bardzo obszerny w Opisie krajów napisany w r. 1852. Gazety z 1853)
czyli Nowy Jeruzalem.) pod tytułem: Góra Kalwarya
2699. Kazimierz Brodziński nie może mieć niewdzięcznej pamięci
i imieniu zostaje w literaturze krajowej
2700. Z Pren do Balwierzyszek prowadzi droga nad doliną Niemnową po wzg-
órzach lasami okrytych nad zielonemi równinami które urozmaicają podróżne-
2701. W Olicie jest klasztor na górze panujący nad bujnemi polami – i Nie-
mny dosyć szeroko podstawiony przez Szymkaniszki. I stąd jeśli droga do
lasami do Leśnar i Przewalki wśród obrazów przeciętnych dolin niemno-
wnych – Stąd niedaleko do Grodna –
2702. Wsie Litewskie (w r 1793) są liche, chaty z drzewa i słomy kłocone –
minowe. – Litwini są w ogóle urody pięknej, rośli silni dorodni, wyp-
ce do krótkich, obuwie z łyka drzewa, nadaje im jakiś pierwotnego wyglądu
na głowie noszą czapki ze sukna szarego, spodnie szerokie spadają-
stając z przodu (? na czubkowie chustki płócienne zawinięte. Kobiety noszą odzie-
ce spadające na ramiona. [z płócienny nad nimi lub z materyi ich własnej roboty – Dzieci w
kapeluszach, bez obuwia przez całą zimę. (Zimowa do Gubern: Augustowskiej) w północnej
powiatach polskich strój sukni jest nieco odmienny, [illegible]
łub długiej jako z płótna do obuwia służące się ciemne, buty skórzane lu-
polskie wzorem lecz woli chodzić boso niż w kierpcach. Na odzieży kraju
a [illegible] sukni przyozdobiony jest mnóstwem guzików i pętli.
2703. Rudawo Brody wieś do kilkunastu cząstkowej szlachty należąca w okr: Płocki-
2704 przytyczna w Prusach Lit: B.
2704. Po Prakszyce z Chotomskich Hr: Sbońskiej nastąpił dział majątku
małoletnich z dóbr na 6. oddziałów podzielonych mianowicie I. Strzyżewo z wsia-
mi Podagrowo i Sumino. II Warpalice z wsią Tomaszewo. III. Kimowka.
IV. Wólka Sumińska. V. Kretki wielkie z Wólką Kretkowską i Smolnikami
VI. Góry małe i Góry wielkie Lit: A. C. E. K. M. P. składający się. – Z tych
dobra sprzedane zostały (podobno w r. 1852) dobra w oddziałach I – III – V i VI.
też dobra Warpalice i Tomaszewo zostały przez skarb kupione
ki Sumińska za Rs: 6,484. w r. 1852. sprzedane zostały przez publ. licytacyą
Warpalice z wsią czynszową Tomaszewo obejmujące ogółem ziemi włók
48. mor: 22. pręt: 55. tudzież wieś i folwark Wólka Sumińska obejmują
włók 71. mor: 27. pręt: 142. miary nowopol: – dobra te leżą w okr. Płockim

...ą w Okr: Lipno: odległe od Płocka m: 10 od Dobrzynia nad Drwęcą mil 3.
od r: spł: Drwęcy mil 1 i pół. (1852
105. Cielęty wieś czynszowa w Okr: Płockim a opisywana w r 1852)
106. wieś Wójty Zamoście pod Płońskiem w Okr: Płockim do myśl[illegible] spadkowej w Stanisławie i Maryannie małżonkach Nowowiejskich należąca graniczy na wschód folwarkiem Poświętne, na południe i zachód z gruntami należącemi do miasta Płońska, a na północ Ćwiklinem, odległe od Warszawy m: 7. od Płocka m: 6. od Zakroczymia oraz . . . . . . wypłacony [illegible] m: 3. obejmujący powierzchni ogólnej mr: 58. pr: 34 . . . . . . Dom mieszkalny – [illegible] w miejscu [illegible] wstąpiony – grunta . . . . . . pod [illegible] – także w części żytne, w części nad . . . .
107. Część na Wsi Turowice Wielkiej w Mławskim należy (1852) do Jarowskich
108. dobra Bogurzyn w Mławskim należały w r 1852 do Aleksandra Wojciecha Jackowskiego
109. dobra Proszkowo w Mławskim – oczynszowane, mające przytem grunta folwarczne około 60 koni, [illegible] i przynoszące główny czynsz około Rs. 500. należały w r. 1852. do Aleksandra Wacława Jackowskiego i Sukcessorów po zmarłej Maryannie Kwatyńskiej Jackowskiej – były one w dzierżawie przeciągły w tymże [illegible] Izabelli z Trzcińskich Jackowskiej
110. obręby leśne leśnictwa między Bzurą nad Bugiem położone: Ruda, [illegible], Zygwienie, Turka, Dobiecky, Grabowmica, Kacpury, Żałty, [illegible], Orło, Brzeźnica i Smolewo
111. dobra Żuky Wielkie z przyległościami oraz przy dworze [illegible] Brodzicin w Pow: Przasnyskim do Piotra Antonowicza w r 1852 należące graniczą na wschód z folwarkiem Brodzicinem i wsią Jarzęczą górą, na południe z wsią Nową wsią, na zachód z borami rządowymi i wsią Dąbrowe, na północ z wsią Zakłoć Wielkie . . . . . . – dwór (pod Zbonem) domy chałup wiejskich 14. [illegible] włók 49. między temi 19. włók lasu (1852 . . . . przyległe folwarku Brodzicin graniczy na wschód z Bel[illegible] na południe z Nowąwsią, na zachód z wsią Żałty, na północ z wsią [illegible] i Jarzęczą górą. – dwór – chałup wiejskich 4. całkowicie włók 21. prz. 57. między temi częścią w r 1852 lasu włók 9. morg: 5. część w ogóle dobra Żuky z przyległą wsią Brodzicin mają powierzchni włók 69 morg około 0 włók –
112. Krasnowo dezerta folwark nędzny, podobno w Mławskim
113. Czynszownicy niemieccy mieszkający po nad Wisłą n: p: w dobrach . . . . . . , Płowskich i Sobieniskich, w wsiach Troszynie, Więczyńcie, Sady, Wymyśle Niemieckie i t. d. mil 2 od M: Gub: Płocka mają się . . . . dobrze.
114. Klęska pożarowa dotknęła w dniu 18/30 Grudnia r 1852 mieszkańców miasta Bahatenowa . . . . . . ludzi około utraty całego mienia przeszło bez przytułku i . . . . . . – Rozwinięte w całym kraju wzbudzenie dobroczynnych składek na rzecz . . . . pogorzelców, przyniosło im niejaką ulgę
115. dobra Majki w okr: Mławskim w drodze Kiełtowo pomiędzy Jakubowem

Czechowicz w dr. w r. 1852. sprzedane zostały przez publiczną licytację – Dobra te składają się z wsi [illegible] Makowa małe, młyna [illegible] i zabudowaniami gumiennemi, z wsi Maków wielki gdzie dawniej były [illegible] z wsi Makomarzy – [illegible] w parafii Stupsk a położona w paraf: Drawo [illegible] Mławskim, obejmujące ogólny rozległość włók 62 mr: 21 pr: 120 [illegible] ... [illegible]

2716[a]. dobra Michałowo wielkie w Okr: Ostroł: należące w [illegible] r. 1852. do [illegible] (W: Grabczewskich) miały być w r. 1852 sprzedane z powodu należności Towarz: Kredyt: ... 212 z 18 ... f: 14700

2716[b]. Wróblewo folwark należący do dóbr Sulerzyce w okr: Mławskim

2717. Kutyłowo Perysie wieś (częściowa) w Ostrołęckim składająca się w r. 1852 z 13[tu] dymów do częściowych właścicieli należących, przy których się dawno potworzono

2718. dobra Piastowo wielkie lit: B. z gruntami na Zalesiu, części na Kałczynie lit: B i Woli Pieńskiej lit: B. w Okr: Pułtuskim należące w r. 1852. w 3/4 ... od Wojciecha Turowskiego przez kontrakt ... w d: 13 kwiet: 1822 do sukcessorów Franciszka Ciemniewskiego a w ... Franciszka Podoskiego ... w ogóle ... włók mórg: 1243. pręt: 238 ... Rs: 5444 kop. 60 ... od Pułtuska m: 4. od Płocka m: 15. od Makowa m: 2 – Granicą na północ z dobrami prywatnemi Zawady, na wschód z ... Gąsewo na południe z wsią szlachecką Zalesie, na zachód z wsiami szlacheckiemi Kałczyn i Krasiewo – w r. 1852 miały być sprzedane w drodze działów ...

2719. wsie Bakogowo, Biernaty i Mazienie Średnicki składające się z dymów ... należących do częściowych właścicieli w Pułtuskim

2720. dobra Przewory lit: A. w Okr: Mław: w gminie Poniatowo A. najpierw własnością Karola Peters oraz Wacława i Adolfa ... Mrokowskich w powiecie północnym r. 1852 należące – graniczą na wschód z wsią Poniatowem i Brzozowo [illegible], na południe z Rozwozinem, i Bądzynem, na północ z Będzeminem ... Przewory lit: A. obejmuje ogólną rozległość mor: 594 pręt: 73. W ogólności grunta są średnie i lichsze ... siano dobre ... [illegible] ... w r. 1850 ... Rs: 4684 kop 15 ...

2721. wieś Waśniewo Grabowo w okr. Mławskim składająca się z ... dymów należących do częściowych właścicieli w parafii Grzebsku ob: 4947.

2722. folw: Lbowo należący do dóbr Pięćdziesiąt w Pułtuskim

723. Powiat Kielecki – Bolmin dwor, Trzeciek dwor –
Powiat Olkuski – Bodzejowice Ożarowskiego (w 1831 – dwor – Bodzejowice Łaryszów dwor –
Powiat Miechowski: Boczkowice dwor – Cuszow dwor, Czaple wielkie dwor, Dziewięczyce dwor – Iwanowice dwor – Kamionka dwor – Klimontów dwor – Krzczaty dwor – Kostrów dwor – [illegible]wice dwor – Chruszczyna mała dwor – Chroberz dwór – Dobiesławice dwor – Dałachowice dwor – [illegible]kanowice dwor – Góry Dembińskich dwor – Jelcza Mała, Zagajów dwór – Kamyszów dwór – [illegible] mała dwor – Łapczyca dwor – Broniszyce dwór – Błoniszyce Szradowskiego w 1831. [illegible]mada – Kurnichów dwór – Kuchary dwor Gostkowskiego w 1831.

724. Dochód konsumpcyjny po tych wsiach w gubernii Płockiej w r. 1852 wynosił: z Andrzejowa RS: 334. Bobrownik RS: 235. kop. 50. Janowca RS: 260 kop: 55. Bulska RS: 900. Bodanowa RS: 560. Brochu RS: 750 – Chomet RS: 1531. Ciekanowa RS: 3600. Czerwińska RS: 911. Dobrzynia nad Wisłą RS: 1988. Goworowa osady miejskiej RS: 690. [illegible] strona RS: 120 kop: 30. Kazimierz w Gostyńsku RS: 1389. [illegible] z dochodem z propinacyi Skarbowej w tymże mieście i zainkamerowanej tam propinacyi probostwa RS: 1601. rachując oprócz za dochody konsumpcyjne RS: 658 kop: 92. z propinacyi RS: 242 kop: 8. Kutna RS: 3980. – Krośniewice osady Nowe[illegible] RS: 5214 kop: 50. Janowa Bielskie RS: 1353. Kazimierz w Lipnickim RS: 119. kop. [illegible]0. Grochołce w Piotrkowie RS: 448. kop. 50. Inowłodz RS: 350. Cyplow RS: 171. Kamienica RS: 300. Gursk RS: 153. Bolesława w Wielun: RS: 440. Błonia RS: 1845. Gosczyn RS: 531. kop: 10. Góry RS: 2095. Grójca RS: 3115. Bolimów RS: 774. Brzeźnica RS: 578. Brzezin RS: 3355 Jeżów RS: 665. Dąbie RS: 1215. Grzegorzew RS: 579. Kłodawa RS: 2401. Koło RS: 300. Konin RS: 7700. Dobrzelin RS: 920. Gombin RS: 4641. Gostynin RS: 2876. kop: 92. Brdow RS: 613. Brześć RS: 2801. Izbica RS: 3430. Częstochowa RS: 11,610 [illegible] RS: 802. Kruszwica RS: 1044. Kalisza RS: 38110.

725. Kościół Samborzecki [illegible] [illegible] pod Sandomierza na stromej skale; był on [illegible], jak mówi podanie przed laty w posiadaniu różnowierców, co bardzo być może bo Samborzeccy z Samborca (tak się zwali) była to familia nie katolicka (Pamiętniki do sprawy [illegible] Pawłego) Dziś kościół ten z propozycji [illegible] wpadkiem – Skryty w [illegible] naszych Kasper Cichocki kanonik Sandomierski przyjaciel od dzieci Jezuitów którego [illegible] [illegible] którego dzieło p. n.: Alloquia Osiecensia sive variorum familiarum sermonum libri 5 (wyd: 1615.) narobiło wielkiej wrzawy na wszystkie, bo [illegible] i jadem przeciw różnowiercom i na dowcipne dopuszczenie, się króla angielskiego Jakóba VI, publicznie na rynku spalone było – nakazało być [illegible] [illegible] Samborzeckim – a protegowany przez Jezuitów dowcipnego [illegible] względów u Zygmunta III króla – [illegible] był ani pociągany do odpowiedzialności [illegible] w obronie [illegible] [illegible] ale nastąpiona śmierć autora przerwało dalsze prześladowania i zakończenie –

726. W Bielanach pod Warszawą złożone jest serce króla Michała Wiśniowieckiego, ciało zaś spoczywa pod kaplicą S. Krzyża w katedrze Krakowskiej, przed [illegible] za Atanazem wielkim

727. osada Ciechocinek leży blisko miasta Raciąża – [illegible] i dwóch [illegible] tych dwóch miejsc wydzierżawione są razem w r. 1852. wynosił on RS: 1809

728. Dochód konsumpcyjny z [illegible] Gub: Augustowa w r. 1852. wynosił: Filipowa RS: 1300 osady Jabłonka RS: 706 – Augustowa RS: 7451. Kolna [illegible] RS: 2399. z [illegible] [illegible] RS: 637 –
706

729. dochód konsumpcyjny z [illegible] Gub: Radom: wynosił w r. 1852 – z [illegible] [illegible] razem były [illegible]

Dańkow RS: 130. Kwiennie RS: 2910. Bodzentyno RS: 910. Koprzywnicy RS: 550. Busko RS: 810. Chęciny RS: 3801. Jędrzejowo RS: 1976. Kielce RS: 13912. Kurozwęki RS: 992. Bodzentyn RS: 27. Ćmielów RS: 457. Daleszyce z konsumpcyi RS: 367. z propinacyi RS: 170 kop: 81. Iłża z konsumpcyi RS: 1052. kop: 18. z propinacyi RS: 147. kop: 82. Kunów RS: z konsumpcyi RS: 857. kop: 70. z propinacyi RS: 144. k: 30. propinacya w M: [illegible] i wsi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Brzesko z konsumpcyi RS: 533. kop: 45. z propinacyi RS: 509. kop: 55. Jeżów [illegible] z konsump: RS: 154 kop: 60.

2730. Z Sandomierza było w r 1852. dochodu z konsumpcyi RS: 349. kop: 32½ a z propinacyi w [illegible] RS: 5121. kop: 67½

2731. W r. 1853. przedsięwziętą została reparacya kościoła i klasztoru WW. OO. Reformatów w M: Brzezinach ze składek dobrowolnych osób [illegible] — WW: Reformaci wprowadzeni zostali do Brzezin r. 1627. — Kasper Łasocki, dziedzic środkowej części miasta Brzezin wprowadził ich do Brzezin. — [illegible] [illegible] im do wybudowania klasztoru Reformatorom Adam Wolski, z matroną swoją, wystawił im klasztor drewniany — [illegible] [illegible] wybudował w r. 1639 kościół drewniany. Dopiero Adam Łasocki [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] Teofila z [illegible] [illegible] do skutku [illegible] Kaspra, położył pierwsze fundamenta do budowy obecnego murowanego kościoła [illegible] [illegible] Kop: 20,000 (wzmiankowanych) który w r 1700 ukończył [illegible] z [illegible] [illegible] zabudowaniami klasztornemi. — Kasa Reformatów w Brzezinach, [illegible], nie posiadając innych [illegible] ani funduszów stałych —

2732. Osada Bazar Danitowo w dobrach rządowych Smrock i Bazar, w blisko[ści] M: Różana położona.

2733. Konstanty [illegible] nigdy [illegible] [illegible] Lubel: wyprzedał na Justkowie [illegible] [illegible] do woli zapisodawcy [illegible] pierwszeństwo przed innemi [illegible] [illegible] [illegible] z familii testatora, a w braku tey synowie [illegible] rodziców ubogich [illegible] [illegible] innych familii [illegible] się dobrem obyczajem i pilnością w naukach.

2734. Sabypiorno kolonia [illegible] w bliskości M: Zakroczymia i [illegible] Nowogeorgiew: gdzie jest Osada Nadleśnego Leśnictwa Zakroczym (1852)

2735. Dobra Szumsk lit: B: w Okręgu Płockim, gminie Wetoszewie parafii [illegible] bin, nabyte w r. 1852. do Piotra Czaplińskiego b: Regenta Okr: Lipnowskiego (obecnie) 1852 w domu badań w Płocku osadzonego, i Teofila [illegible] w Kraju [illegible] [illegible], mające obszaru morg 166. pręt: 103 morgi [illegible]: [illegible] [illegible] z [illegible], chałup mieszkalnych 5. [illegible] Szacunek [illegible] (1852) RS: 2282 kop:

2736. Część ziemska Żołszyno lit: B. w Okr: Mławskim w gminie Rękawczyn, [Żoł]szyno w okr: Mławskim do Gustawskich w r 1851. należąca ma dwór, ogród [illegible] [illegible], chałup mieszkalnych 3 powierzchni około 280. morgów. gruntu [illegible] [illegible] pręt i [illegible] gruntu około morg 15. niedzielny z innemi częściami szlacheckiemi wsi Żołszyna stanowiący wspólny pasnik. — Nadto część Żołszyno ma kontrowersye z wsią Lipowcem o pasnik dla obydwóch tych wsi stanowiący około dwóch włók wymiaru.

2737. Dobra Więcławice i Myślibórzyce z przyległościami Ostrowie i trzema [ko]lepami na r: Wiśle największemi 24, z których jedna Ostrów jest nazwana w Okr: Lipnowskim w Gminie Chełpnica do [illegible] dawniej Waclawa Maksymiliana, Jana, Jakóba, Józefa 5ciu imion Szrakowskiego [illegible] wsi Więcławicach mieszkającego (przed Listopadem 1852) przez w r 1852go Eugeniusza [illegible] [illegible] [illegible] Sikorza [illegible], należące — w potomne [illegible] [illegible] Józefy Szrakowskiej [illegible] —
W Więcławicach jest dwór — chałup mieszkalnych 11. — wiatrak — ... wbok [illegible] morg: 17. prętów 80

w Myślibórzycach folwarku i wsi pod Dwór - chałupy wszystkich 10. pomiarów
ogółem 22 mor: 14. pręt: 210, do czynszowych.
Na kępie Ostrówie zwanej znajduje się dom murowany z gruntu mor: 3. pręt. 15.
inne domy kępy na łąkach są bezwzględnie błękitem zarosłe.
Nomenklatura Ostrowie do dóbr Więcławice i Myślibórzyce należąca ~~pod~~
granicą dóbr Sobowice położona, przedzielona jest od dóbr ~~przerwanych~~ głó
wnych Więc: i Myśl. przyległością dóbr Głowiny zwanej Krzewice, na której
znajduje się jedna tylko chałupa. pomiarów ziemi ogółem 4. morg 10.
738. wieś czynszowa Chrościno nal: do dóbr donacyjnych Gumino - Folwark Rościsze
tro także podobno należy do dóbr donac: Gumino
739. dobra Wierzbica położone przy mieście Płocku w gminie Brwilno
w drodze działów pomiędzy Sukcessorami Romana de Fuhrmann Leona
tora w r. 1853 przez publiczną licytację sprzedane zostały - Leżą nad prawym
brzegiem Wisły przy m. Płocku - obejmują rozległości morg: ~~156~~ 156,
pr: 2. Dwór murowany pod dachówką - Dom zajezdny przy trakcie z
cegły murowany oraz 3. chałupy dla mieszkańców -
740. Brunon Hrabia Kicinski właściciel dóbr Ożumiec Krasnowo w Okr.
Prasnyskim, Gumino w Okr: Płockim i współwłaściciel dóbr Bały w
Okr: Prasnyskim zmarł przed Listopadem 1852 ob: ks. [illegible]: 570
741. ~~Marcin~~ Zborów dziś wieś zaś [illegible] w ~~[illegible]~~ 16o wieku i ponieważ własnością potężnych do
mu Zborowskich - Złych Marcin, Kasztelan Krakowski, głowa dyssydentów wyzna
nia augsburgskiego, człowiek dumny, chciwy władzy i bogactw dla swojego rodu i dla
tej rządzy zawsze gotów wszystko poświęcić - miał 8. synów przeważnej części wszystkich
dygnitarzy urzędami i tyleż córek usadowionych zamążpójściem w najpierwszych domach
polskich - Założył on był w Zborowie szkołę, dla której sprowadził nauczycieli z
Niemiec w celu była ta szkoła dostarczała pastorów i ministrów obywatelom wyznania
augsburgskiego.
Włość dziedziczna Kampin w Gub: Warszaw: Pow: Łowickim, należąca w r. 1819
do folwarku z 10. wsiami i attynencjami - ~~[illegible]~~ Summa dzierżawna w r. 1819
wynosiła złp 67,646.
742. Majętność Błaszki w Pow: Kaliskim o m: 3. od Kalisza, 2. od m: Opatówka
leżąca, w okolicy pięknej i w gruntach najlepszych położona, do pozostałości ś. p.
Józefa Lipskiego należąca (przed 1819 r.) w drodze działów familijnych
była w r. 1819 z wolnej ręki sprzedaną - Majętność ta składała się z miasteczka
Błaszki, z targowego z wielkich tygodniowych targów, z folwarkiem Lubanów,
z wsi i folwarku Borysławice; ze wsi zarobnej Chrzanowice; z folwarku
Wilczkowice; ze wsi i folwarku Grzybów; ze wsi i folwarku Bukowie
c; i ze wsi i folwarku Bronczyn - Głównym sukcesorem i ostatnim
w testamencie był (w 1819) JW: Antoni Kosinowski w Łęczycku
743. w dniu 10 Listop: 1818 r. zmarł stary zwany w dobrach swoich Płoce a
mówię że to Płońce z żalem pozostałych dzieci JW: Antoni Bieniecki Senator
Kasztelan Kawaler Orderu Św. Stanisław 1. Klassy. Za Króla Stanisł: Poniatowskiego
był Szambelanem, potem zaufaniem powszechnem obywateli Ziemi Kujawskiej
potem na Sejm w 1774. jednomyślnie obrany, był jedynym z tych, którzy

niezsiągalnego rozbiorów Polski a wierny niezachwianej cnoty pamiątki nie podpisali. Następnie Kasztelanią i orderem Śgo Stanisława zaszczycony został. – Niewiadomo czym był przy jakiem chwalebnem bo w Nekrologu jego nic więcej nie wspomniano w r. 1819.

2744. Wieś Kocierzew odległa od Warszawy mil 6. pod m: Grójcem położona w gruntach dobrych.

2745. Bronisławice i Zamość, dwa folwarki z dwoma wioskami tegoż nazwiska położone w Pcie Rawskim Okr: Brzezinskim, w gruntach po większej części pszennych, z pięknym lasem na potrzeby gruntowe na zawsze wystarczającym, obfitemi gruntowemi łąkami, zyznemi obszernemi pastwiskami; intytynem (?) pnie (?) Wolborze i łąkami i ... budowle ekonomiczne i gorzelnię w dobrym stanie, z zamożnemi włościanami których powinności do obrobienia gruntów aż nadto wystarczające, były do sprzedania w r. 1819.

2746. dobra Jankowice w Okr: Brzezinskim i Żelska (?) Wola w Okr: Piotrkowskim należące przed r. 1817. do masy rozbiorowej Aleksego Dembowskiego – kupił na publicznej licytacyi w r. 1817. Franciszek Bąkowski dziedzic dobr Przybory (?) w Kaliskiem i posiadał w r. 1819.

2747. wieś Piskorzyn w Pcie Opatowskim posiadał w r. 1819 (1818). Jenerał Tański a mieszkał w ów czas w Piotrkowie.

2748. Wołczyn (?) Ziemiański w Obwodzie Radzyńskim położony między dwoma traktami od Włodawy do Warszawy – mający grunta przeciętnie częścią pszenne a resztę żytne; łąki gruntowe, łąka (?) w dobrym gatunku podostatkiem nietylko na gruntowe potrzeby wystarczającego, lecz i do sprzedania w znacznej części zbywającego. Właściciel tegoż miasta mieszkał w r. 1819. w Kurowicach (?) w W: Kodeńsku (?).

2749. wieś Wola pod Warszawą należała w r. 1818. do Bierzackiego (?).

2750. Michał Bergonzoni doktor medycyny dawniej protomedyk wojska polskiego którego 50. letni doktorstwa jubileusz przypadał w r. 1818. obchodził uroczyście Królewsko Warszawski Uniwersytet, członek czynny Królewskiego Warszawskiego Towarzystwa przyjaciół nauk, w którem był prezesem wydziału umiejętności, jako też członek Towarzystwa dobroczynności, kawaler Orderu S. Stanisława 3. klasy oraz Virtuti (?) Był on pierwszym co do czasu ... wojska polskiego zaprowadził i urządził wydział lekarski i prowadził ... wojska polskiego ... – i zmarł ... w r. ...

2751. Stanisław z Potoka na Stanisławowie Potocki, Halicki i Kołomyjski Starosta, pułkownik Króla polskiego. Gdy pod wodzą niezwyciężonego Jana III udawano się na obóz Ottomański podczas oblężenia Wiednia poległ a zwłoki Króla Jana III i Księcia Lotaryngskiego 12 Września r. 1683. ciało jego do Polski przywiezione, i w Stanisławowie (teraz w Galicyi) pochowane zostało. Był on synem Jędrzeja Hetmana polnego koronnego.

2752. dobra Piotrkowice składające się z folwarków Piotrkowice, Majdan, Kurmy i wsi Dąbie mające w r. 1819. gospodarzy 64. nad r: Wisłą o 12 mil ... od Warszawy, 1½ m: od m: Okr: Kozienice a 5 od m: Gub: Radomia, wyśmienite grunta pszenne i żytne oraz obszerne pastwiska i łąki, mające w r. 1819. wysiewu ... do 190. korcy, tyleż żyta.

2753. dobra Wraski (?) w Okr: Warckim prawem spadkowości odziedziczone należały w r. 1819. do sukcessorów po: Mateuszu i Tekli małżonkach Zaborowskich. Podług kontraktu kupna i przedaży w r. 1803. zawartego szacunek ich uskuteczniony był na Złp: 150,000. grunta są klassy 1szej siewu wysiewu od 50 do 60. ... – ...

ulmi, browar i młynek (1819)

54. Bruno hr. Kiciński wydawca tygodnika Warszawskiego w r. 1819. Członek korrespondujący przybrany Towarzystwa Naukowego Krakowskiego

55. Wieś Miechówka pod Jędrzejowem w Krakow: na Krakie publicznym leżąca, na w r. 1819. Dom osady zamkowe 25. lasu morg: 234. wysiewu pszenicy kor: żyta kor: 82. jarzyn korcy 137. siana cetnarów 575. ossowiewacie urzędowym w r. 1819. na złp: 224,859. Ksawery mieszkali dziedzice tej wsi —

56. Działyński Xawery był jednym z bratem swoim Ignacym był jednym z tych, przedsięwzięli siedemdziesiąt myślów co przygotowali ową sławną ustawę 3. Maja Głosem ludu do składu Rady Najwyższej powołany, oddał na tup ostatni ziemian Kraju ogromny swój majątek za kraju umierając. Po rozbiorze Kraju oddany Działyński przywiatnym życiu, i dopiero w r. 1806. powołany został na członka Rady tymczasowego, a wyżej godności Senatora Wojewody stawszy pracował do śmierci w dniu 13. Marca r. 1819. nastąpionej — a przymuszony miłością za granicami Królestwa, żył dla swoich, dla przyjaciół.

57. Ignacy z bratem swoim Xawerym obaj (1756) synowie Augustyna Działyńskiego Wojewody Kaliskiego, potomkowie znakomitego w dziejach narodowych szlachecki prawnicy około dobra ojczyzny. Oni to należeli do liczby owych 60. Kwestarzów mężów nadziei i niewzruszonym w dziejach świata przykładem, w najświętszym uniesieniu w długi pracy czasu przygotowywali ową sławną ustawę d. 3. Maja, z podłożem ludzkości Europy przyszłości — Następnie porwany i umęczony, wiadomo że na [illegible] — Vol. Not. 5684.

58. W Brzeźnicewce zatrakt w Okr. Czerskim o pół mili od m. Grójca są złoża ny zarybione

59. Wola Kraczewice i Głusko dziś składały w r. 1819. jedną majętność — Wieś Głusk ma obszerne lasy z których ówczas część cetlejsia oddzielona pod rządem Komisji, należy do dóbr dziedzicznych, od lat najdawniejszych dziedzica każdego wspólne jest wzywany.

60. Alexander Czerniński właściciel Kolonii Kalina w okręgu Stanisławowskim otworzył tamże w r. 1853. nową cukrownię

61. Dobra Wąsowicze w powiecie Rawskim w bliskości rz. Pilicy, od m. Grójca mil 3. od Warszawy m. 9. mające ogólnej rozległości włók chełm: 64. w ogólnie ziemi klasy 2. pszennej; mieszkańców żadnych; koni włók rzemiesl: 22, ziemia r 120. Las obszerny na którym znajdują się nadto drzew rozmaitego tym obszerny ogród owocowy; propinacyja przynosząca czynsz w r. 1853. dochodu Rs: 240 (w. 1600) w r. 1853. do sprzedania.

62. Dnia 21. Grudnia r. 1853. część fabryki Ludwika Gayera w m. Łodzi dotkniętą została pożarem — Fabryka ta obejmuje największą w Kraju przędzalnię bawełnianą, która zadziwiała w r. 1852. przędzy około 14500 pudów i tkaniny wyrobów przędzonych o 180. warsztatach mechanicznych; nadto na wyłącznie oddzielną drukarnię perkalików, produkującej około 23000. sztuk perkalu; tapi i farbiernię tkanin bawełnianych maszynowych i ręcznych. Zakład ten pod każdym względem do pierwszych krajowych fabryk bawełnianych policzony być może. Zakład ten zatrudniał dziś (1853) osób 700. Trzy wielkie maszyny

parowe pomnożają 88. machin przędzących, 20,000. wrzion i znaczną liczbę tkaczy warsztatów. Wartość inwentarzy samych machin i sprzętów wynosiła w r 1852 Złł: 412000. wartość wyrobów prawie Złł. 487000.

2763. Nigdy Polska na równie wysokim stopniu nie stanęła jak za Króla Stefana Batorego, bo też władza najwyższa nigdy nie była równie energiczna, równie ścisnięta w rękach panującego. Stefan szanował prawa, a w przedmiotach praw bywał niezłomny, tak wielki wpływ wywarł na szlachtę, że nie było króla skuteczniejszego i samowładniejszego, ktoryby więcej od niego był panem swojego narodu.

2764. Nowy folwark w ekonomii Nabuliny z którego opłacano do r 1819. Złp 6010. rocznie —

2765. folwark Bodzentyński w ekonomii Bodzentyn z którego płacono do r 1819. rocznej dzierżawy Złp: 12000.

2766. folwarki Suchedniów i Sadowie [przekreślone] propinacyja płacono po rok 1819. z Ekonomia Suchedniów rocznej dzierżawy 25100.

2767. Z Ekonomii Toporowice z folwarkami Toporowice i Niedźwiedź płacono rocznie po r 1819 Złp: 21309. gr 6.

2768. Z folwarku Wojkowice w ekonomii tejże nazwiska płacono do r 1819. rocznej dzierżawy Złp: 1307 złł gr 19. z folwarku Węgrzyn w tejże ekonomii Złp 3277 gr 8 z folwarku Dąbie w tejże ekonomii Złp: 6301 gr 22.

2769. W Łomnicy w Mazurach gdzie dawniej na utrzymanie 54. sztuk inwentarza sztuk rodzaju paszy nie dostarczyło P. Trzebiński [przekreślone] po zaprowadzeniu tamże płodozmiennego gospodarstwa otrzymał w Łomnicy w r 1819. na wyżywienie i siana paszy 289. sztuk inwentarza i 1416. sztuk owiec popraw. — Towarzystwo rolnicze Krajowe w którym w 1819. 33. [illegible]

2770. Franciszek Malczewski urodził się w Wielkiej Polsce r 1754 z znakomitej familii synowiec ~~Skarbek~~ przemysłu swemu popieraniu Malkin w Senacie dawnym Królestwa polskiego. — Jako młody biegły kształcił się w naukach przyrodzonych do boku Xiężnej Poniatowskiego prymasa — Zbliżył potem do siebie ~~Malczewski~~ [illegible] Krasicki następca po Xiężnym Poniatowskim na stolicy Arcybiskupiej gnieźnieńskiej. — Po zgonie Krasickiego obrany został administratorem arcybiskupstwa — roztropnością i godnością o rzetelnej wykład dobre znamię i uczciwy w rządzie otwartego prymasa.

2771. ekonomie nadane donatoryuszom które od r. 1813. donataryuszom odebrane ~~musiały być oddane~~ przeszły na własność Skarbową są: Baków, Głuchów wraz z Ulinieczami. Jasień i Zawrywilki, Gorzyn, Jeziorko, wraz ze wsią Pieczyski, Tompin, Korabiewice, Łowicz, Łyszkowice, Lubotyń, Pruków, Rzeczyca. Skierniewice w W: Mazow: Lenie wielkie wraz z folwarkiem Biała Mława, Kozań, Sulin wraz z dobrami Rembiesze i Trojan w W: Płockim. Janowice, Włosów i Łęczno w W: Kaliskim. Bydzyn, Bobrowniki, Kozuchowy, Lelów, Olsztyn, Kołutno, Sławków, Suchedniów, Jeze, Wola Libertowska Wojkowice Kościelne, Żarnowice albo Malisze w Wojew. Krakows:

2772. Franciszek Morawski przyjął zwołał w r 1819 na członka Król: Tow: przyjaciół Nauk Jego rozliczne pisma dowcipem i gładkością wiersza zasługujące przywodzą nasz [illegible] przez niego wyrażone za przykładem Sł. Stefana Ponikowskiego [illegible] Onuwalo [illegible]

z Szyllera pretoryi na język Polski. - Ludwik i andromachy Rasyna -
73. Ksiądz Jakób Falkowski od r. 1798 . poświęcał się jako publiczny nauczyciel
[illegible] młodzieży wychowaniu . Był rektorem szkoły wydziałowej w Drohiczynie . -
[illegible] za granicą różne gimnazya i akademie, zmysłniejszemu zwracał uwagę na Instytuty
głuchoniemych. Powróciwszy do Kraju mianowany wkrótce Dyrektorem Instytutu
Głuchoniemych w Warszawie - Król. Warsz. Kanonikostwo przyjął . Nauk powołało się w r 1819
[illegible]ka swego -
174. wieś Żaków o granicy Szląskiej miedz[illegible] obszernego, w 1819 -
175. dobra Ostrowie i Sadówek w pow. Gostyńskim wyszło w r 1819 gospo- 20
[illegible] szczęśliwszych, w gruntach dobrych, wyszło w r 1819 pola na 4 zasie-
[illegible] podzielone - wynosiło trzeciej krowy 250 . koni owczarni i browary
[illegible] natrafiły w r 1819 . do Wolickiego w Kraków[illegible] w X Pozn: [illegible]
176. folwark Orońsk z wsią Kraguleny w Pow. Radomskim o 2 m. od Radomia - także folwarki Sobiesławice, Kaniowice, Wojciechów w Pow. [illegible]
Tunghy w Pow. Stobnickim i miasteczko Wodyna, Mężmice z folwarkami przy[illegible] w Pow. Bialskim o 5 mil od Radzynia a 3 od Włodawy, wyżej w ogól[illegible] folwarkami odłączonemi od miasteczka były w r 1819 . do sprzedania z
wolnej ręki - Natrafiły one jeśli się nie mylę do Księżny Sapieżyny
177. dobra Modła i Modełka w Pow. Prasnyskim o milę od m. Ciechanowa [illegible] ludności, opał i pastwisko
178. dobra Zrzecze w Okr. Szydłowskim drukowano w r 1819 Władysława Sołtyka które podobno [illegible] otrzymał w spadku po X. Michale Sołtyku.
179. dobra w pojezierze Markowice i Klonów o których posiadanie toczył się
w 1819 proces między Stanisławem Radońskim z jednej a Kazimierzem [illegible] i Kajetanem Wędrychowskiem z drugiej strony
180. dobra Korzeński w Sochaczewskim natrafiły w r 1819 . do Massy sukcesyi [illegible] Bonawentury Kątrzyńskiego - oszacowane były w r 1805 na talar. 83994
[illegible]
181. dobra Niwki w okr. Orłowskim natrafiły w r 1819 do massy Krasnodębskiego
182. folwark Wola Rębkowska i Wróbłów z Skarveluna Lechowskiego (1819)
183. dobra Sułkowo borowe w Okr. Mławskim należące w r 1819 do Massy Sułkowskiego
184. wieś Kotków w Pow. Łęczyckim o m. 6 od Wrocławka, w gruntach pszenny[illegible] mające łąki i pastwiska [illegible] potrzeby gruntowej wystarczające
185. w r. 1819 . Szymon Hołowczyc wyniesiony został z administratora Jeneralnego Archidyecezyi Warszawskiej na biskupstwo Sandomierskie - Przedtem był wizytatorem Drukarń Autorów i Księgarń [illegible] - Pozwolił on w [illegible] prostszej [illegible] przez wiele stopni duchownych, okazując gorliwość, cnotę i gorliwość w przedmiotach religijnych, politycznych i edukacyjnych
186. Zmarły w r 1819 . Ksawery hr. Działyński, Senator Wojewoda Król: Pol: orderów [illegible] Kawaler, przez poświęcenie się prawdziwej cnocie i zamiłowaniu dobra ojczyzny od [illegible] Sejmu Wielkiego epoki wszakże trwale pozostawione - przekład [illegible]
[illegible] dobra podobno Tarnów w parafii Olexów gdzie kościół i parafialny dobrze tego [illegible]
[illegible]
187. dobra Cebulin (wieś i folwarku) w Okr. Gnieźnieńskim

2788. dobra Wołowa i część na Gulankach Lit. z C. w P: Płockim nabyły w r 1819 do Fryderyka v. Brandt –

2789. we wsi Dmiszkowicach w Okr: Lubelskim był jest (1819) prebenda Sty Anny który wyposażono w owym czasie w Piotrówce

2790. wieś Gogoły w Okr. Lubelskim nabyta przed r 1819 do Mydła Kazimierza Gołęckiego Zarownika Apteki Poznańskiej –

2791. wieś Wągrodno 4. m: od Warszawy

2792. dobra Mnichów wydzierżawione na sprzedaż przez loteryę oznaczone były w r 1819 sądownie na taxę 401,459

2793. W Ekonomii Skaniew z folwarki Chociszew, Janków i Wichrów Lubień Walisew, – W Ekonomii Brzyśk z folwarki Garczów, Męklew, Mików, Grabowiec, Ambrożów –

2794 wieś Zawadka leży obok Grochowem o 1½ m: od Warszawy – Nabyta przez w r 1819 do Dóbr Skarbu Królewskiego. Prawdziwe znane lasy które w r 1819 dostarczyły dla Warszawy i okolicy wiele drzewa opał budulcowego i opałowego.

2795. folwarki Janiszkowice, Wrzelów, i Wrzowiec w W. lubelskim 1819

2796. Karol Józef Wołłowicz Senator Król. Pol. wielu orderów Kawaler ostatecznie w kraju i narodzie oddawna znakomity a którego przymioty po wszystkie wielbione były, Kruszwicy? zakład w r 1819 na biskupstwo kaliskie

2797. dobra Nowakowo i N. i w Mławskim w Drobinem kupił w r 1853 od Sukcesorów Grabowskich Antoni Jabłoński za Summę podobno f. 150000,

2798. W latach Niemczech biskupstwo Łęczyckiego i znowu powołane było z urzędem wdzięczności i poważania. Nowy wzór wspomniany połączył się w ręku swych apostołów i otrzymało dawności – Za panowania pokornego Zygmunta III. familia Łęczyckich, posiadająca znowu ubogie swych, przy pomocy stosunki potężnemu w Lekcie i zwyciężona przestawionym, który ze strony duchowieństwa dozwolenia, przeniosło się do Litwy.

2799. Na jednym z wzgórzów między którymi rzeka Płynie wznosiły się zamek chrześcijańskie i dobrze dawnie panującej na blisko słup połowie wieku. W tym to zamku mieszkał kasztelan Krupa znany z niezmiernie obszernych włości, a panujący dawny.

2800. Krery wieś nat: do Sobi Iwinsk w parafii Drwęgowo

2801. Zbylitz lub Dobrzadz obaj odane na stronę włoska przyszło 2° obrazu N. 2450 tymy Zbęsz

2802. W Oborach pod Warszawą w majętności hrabiów Potulickich jest pałac

2803. Filipkowski Felix umarł w Płocku d: 24 Grudnia 1853. Liczne pochwały wodził – w urzędzie wojskowym i cywilnym pełen cnót uczonych, dawnie prawy, członek Rady Tow: Kredyt: za kilka kadencyi pracowitość licznych krewnych i przyjaciół w Gub. Augustow.

2804. W r 1853 został bogaty w pamiątki po Janie Kochanowskim pałac modrzewiowy w Czarnolesie –

2805. W mieście Kalwaryi z płonęło w r 1853 – 101 budowli

7. miasto Siedlce z powodu pożaru w r. 1853. wyniesłego poniosły straty Rs: 105.000.
8. W folwarku Rędnicy pewnie[illegible] z [illegible] zgonała w r. 1853. a wraz z nią spaliło się 671-owiec, straty wyniosły 16.000 Rs:
9. W Brzostowie w Opatowskiem jest (1853) fabryka cukru z buraków
10. W r. 1853. założono kamień węgielny na kościół w Mokotowie, który składek ma być wzniesiony. JO Xiążę Namiestnik hojnym datkiem wsparł zbożne przedsięwzięcie. Xawery Pustowski z małżonką przeznaczył wieczysty dochód po Rs: 300. rocznie na utrzymanie stałego kapelana i przyłożył się znacznie do wsparcia budowy kościoła.
11. Rada Administracyjna zatwierdziła w r. 1853 zapis Rs: 900. zrobiony przez X: Macieja Krawczyńskiego dla kościoła parafialnego w Gozach
12. Felicyan Szimychowski zrobił zapis Rs: 180. dla kościoła par: w Grodzcu, obok którego probostwo w r. 1853 nastąpiło
13. W Uraśnicyznie lub ~~Kowalszczyznie~~ [illegible] Wraszczyźnie jest nowy kościół katolicki w r. 1853. zbudowany
14. W r. 1853 położony został kamień węgielny na nowy szpital dla [illegible] w M: Hrubieszowie
15. W tej wspaniałej ~~[illegible]~~ [illegible] miasto Praga założone zostało w r. 1648. w którym to roku Król Władysław IV. nadał herb Prusie, który [illegible] w pieczęciach urzędowych używane — mylnie atoli jest podanie w [illegible] w r. 1859 że ustawa ta przybrała w r. 1820. [illegible] i t. p.
15. Zmarły w dniu 19 Grudnia 1853. Andrzej Ruttié był dowódcą pułku ułanów 6. Wojsk pol: urodził się w r. 1777 i już w r. 1794 wszedł w służbę jako [illegible] do brygady wojsk dawnego Xtwa: Polskiego. Odbył 16. kampanii, był w [illegible] bitwach — w r. 1808 odebrał złoty krzyż legii honorowej, w r. 1810. krzyżem złotym kawalerskim polskim — w r. 1813 został oficerem legii hon. w r. 1820 orderem S. Anny 2 kl: z brylantami w r. 1829 orderem S. Stanisława 2 kl. w r. 1820 znakiem za lat 30. nieskazitelnej służby oficerskiej. W r. 1830 przeniósł się do miasta Lwowa i przeżył swoje [illegible] wraz z rodziną, z którą przeszło lat 40. nieprzerwanie żyła go przyjaźń.
16. dobra Łaziska obciążone są pożyczką towar: kred: (1852) złp: 72000.
17. [illegible] wielkie obciążone były w r. 1852 pożyczką tow: kred: w sumie złp: 23600
18. Na dobrach Tyrzyn z przyległościami w par: Wargowin okr: Zelechowskim włączona jest pożyczka towar: kredyt: (1852) złp: 19800.
19. Na dobrach Wilicina z przyległościami ~~[illegible]~~ ciąży w r. 1852 pożyczka towar: kredyt: złp: 26500.
20. Na dobrach Święty z wsią zarobną Świderki ciąży w r. 1852. pożyczka tow: kredyt złp: 56500.
21. Na dobrach Załuba, Ruda Załubska z przyległościami ciąży w 1852. pożyczka tow: kredyt: 40700.

wured 17. ᵗʸ psalmu 117. : Nie umrę, lecz będę żył, a będę głosił dzieła pańskie
2822. Na dobrach Pęcice ciężyło w r. 1852. pożyczka towarz: kredyt: złp: 93,300.
2823. Na dobrach Pieskowice ciężyło w r. 1852 pożyczka towar: kredyt: złp: 2150
2824. Na Rzepitach [illegible] jest (1852) pożyczka towar: kredyt: w sumie złp: 8400
2825. Na Rzepawie ciąży pożyczka towar: kredyt (1852) złp: 9800
2826. Na dobrach Rogusiów Wypychy ciężyło w r. 1852 pożyczka tow: kred: złp: 5000
2827. Na Gołuszni ciężyło w r. 1852 pożyczka tow: kredyt: złp: 20,000. Sprawdzić czy to nie w parafii Kazimierz –
2828. Składy lub Składy wies w parafii Wąwoz w Okr: Ordow: Na Składach A B. ciężyło w r. 1852 pożyczka towar: kredyt: złp: 21500.
2829. Na Stanisławie ciężyło w r. 1852 pożyczka towar: kredyt: złp: 15400.
2830 Na Starej Wsi ciężyło (1852) pożyczka towar: kredyt: złp: 64,200.
2831. Na Załuskach z przyległościami ciężyło w r. 1852 pożyczka towar: kredyt:
2832. Dobra Branica ziemia wołowa w Okr: Radzyńskim składające się z folwarku i wsi Branicy, z folwarku i wsi Niewęgłosz, z folw: i wsi Zbulitów i na tym wyłączonym przyłączonego folwarku Stasinów, z folwarku i wsi Siedlanów z przyl. ciężyła w r. 1852 pożyczka towar: kredyt: złp: 4400.
2833 Na dobrach Wnętrzne z przyległościami ciężyło w r. 1852 pożyczka towar: kred w sumie złp: 30,000.
2833. Na Woli Wereszczyńskiej z przyległością Zawadówka ciężyło w 1852 pożyczka tow: kredyt: złp: 82360.
2834 W Radzyniu Ignacy Potocki, starosta Urzędowski, pomógł Niedwo[illegible] [illegible] litewski, z [illegible] i z duchownego stanu i Kanonik [illegible] ministry przemieszkał a wówczas pokłonił a niższe często Węgierski [illegible] który z Potockim miał jechać do Paryża (wiadomo mu że Węgierski udał się tamże i w Marsylii umarł w r. 1787.) Józef Węgierski [illegible] zwiedził zbiory Francyi, potem Włochy – W r. 1783 wybrał się do Ameryki [illegible] na wyspie Martynice i San Domingo. Potem Węgierski odpłynął do Anglii –
2835. Makolin z dworem murowanym na wzgórzu z którego widok na okoliczne błonia szeroki niski nad wsią się [illegible] rozciągające się – Siedlisko to starożytne dawnych Nagrej Murawskich – przy trakcie [illegible] z Biłgoraja do Rawy
2836. Łętowo w wąwozie położone z dworem drewnianym przy trakcie średnim z Bolesławia do Rawy.
2837. Nadatka wieś i włość w Okr: Płockim (w równinie i dobrych gruntach) przy trakcie średnim z Bolesławia do Rawy – dwór nowy murowany z facyatą – drugi dom poza murami wypalone – lasek brzozowy –
2838. Rogowo dziedziczne wieś królewska przy trakcie średnim z Bolesławia do
2839. Nowawieś przy trakcie z Bolesławia do Rawy – Radzy[illegible] – dwór porządnie zabudowany i zabudowania murowane na wzgórzu. Między Nowawsią a Rogowem okolica górzysta
Rogowo wieś folwarczne [illegible] przy trakcie średnim od Węgrowa do dwór – niedaleko wies od zachodu na drugiej
2840 [illegible] 1/9 położony –

2841. wieś folwarczna Góra przy szosie z Warszawy na Płońsk do Płocka z kościołem drewnianym na wzgórzu –

2842. Goszczyno przy trakcie bitym do Gąbina o m. 1 3/4 od tego miasta

2843. Dobrsk lub Dobrska wieś osiadła w okolicy [illegible] – ale dla braku drzew [illegible] tego powiatu który [illegible] tylko [illegible] przypomina do [illegible] [illegible] wiejskich, m. 1 od Gąbina – dwór mniej [illegible] – W [illegible] [illegible] [illegible] Wyszogródka [illegible] Pomimo Płocko który aż po Dobrskiej [illegible] przedstawia [illegible] [illegible] ale [illegible] [illegible] Jaś dalej w [illegible] po za Dobrskiem grunta się [illegible] piaszczyste i dla tego mniej lasu [illegible] spotkać się daje – [illegible]

2844. wieś Gralewo [illegible] [illegible] z kościołem paraf. murowanym –

2845. wieś Słupno w położeniu wzgórzystem przy trakcie pocztowym z Warszawy na Bodzanów do Płocka – z kościołem paraf. drewnianym na wzgórzu. Widok stąd piękny na okolicę nadwiślańską

2846. [illegible] folw. i wieś [illegible] nal. do dóbr rząd. Mąkolice – w dobrym gruncie o dobre pół mili od Bodzanowa – i tyleż od Wisły

2847. [illegible] Otrzyszewo wieś dóbr Mosiewo murowane [illegible] w 1858 [illegible] na Łagiewniki [illegible] Leonarda h. [illegible] – [illegible] majętność [illegible] dobre grunta, także i [illegible] – Dwór – z pięknym ogrodem [illegible] i spacerowym – kościół murowany [illegible] – W [illegible] nad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] chrześcijańskie –

2848. wieś folwarczna Łagiewniki blisko Wisły przy trakcie pocztowym z Warszawy z Bodzanowa do Płocka [illegible], położona – [illegible] grunta [illegible] piaszczyste

2849. wieś [illegible] należąca do dóbr rząd. Mąkolice – w dobrym gruncie [illegible] [illegible] –

2850. Dobra Dorohusk w parafii własnej ziemiańskie obciążone były w 1852 pożyczką Towar. Kredyt. w sumie Rs. 241,300.

2851. Głusko małe w par. Opole w Lubelskiem obciążone były w r. 1852 pożyczką Towar. Kredyt. w sumie Rs. 10600.

2852. Głusko duże w tejże ziemi co także parafii majątek w r. 1852 pożyczką Towar. Kredyt. Rs. 26,300.

2853. Nowiec w parafii Frampol w Zamojskiem obciążone były w r. 1852 pożyczką Towar. Kredyt. Rs. 125,000.

2854. Kopytów czyli Kopytów w Hrub. par. Horodło obciążone były w 1852 pożyczką Towar. Kredyt. w sumie Rs. 83200.

2855. Krzywa wola w Chełmskiem par. Pawłów obciążone były w 1852 pożyczką Towar. Kredyt. Rs. 40,000.

2856. Lewosz w Obr. Chełmsk. par. Sawin obciążona była w r. 1852 pożyczką Towar. Kredyt. Rs. 86800.

2857. Łysaków i Wola Potocka w okr: Krasnich: par: Potok obciążony był w 1852 przypadku tow: kredyt: Zł: 44000.

2858. Moniatycze w okr: Hrub: par: własnego imienia obciążone było w 1852 przypadku tow: kredyt: Zł: 77800.

2859. Nowosiółki (Chełmskie) w okr: Chełm: par: Ochoża obciążone były w 1852. przypadku tower: kredyt: Zł: 126,000.

2860. Opoka Wielka w okr: Krasnickim par: Świeciechów obciążone było przypadku tower: kredyt w sumie Zł: 54,500.

2861. Podlodów A: w okr: Tomasz: par: Grodek obciążony był w 1852 przypadku tower: kredyt: Zł: 16200.

2862. Potok Wielki (Stary) w okr: Krasnich: par: Potok obciążony był w 1852. przypadku tower: kredyt: Zł: 78200.

2863. Potok Wielki B. obciążony był w 1852 przypadku tow: Zł: 12000.

2864. Potok Wielki D. obciążony był w 1852 przypadku – Zł: 35700.

2865. Potok Wielki F. obciąż. był w 1852 przypadku tow: kred: Zł: 14,300.

2866. Potok Wielki G. obciążony w 1852 przypadku Zł: 22,000.

2867. Ruda Żelazna w okr: Tomasz: par: Łaszczów obciąż: przypadku w 1852. Zł: 17000.

2868. Siennicka Nadolna w parafii Krasnostaw – obciążona przypadku tow. kred: Zł: 80200 (1852

2869. Sobieska Wola w okr: Krasnost: par: Chmanów – obciążona była w 1852 przypadku Zł: 144400.

2870. Święcica obciążona przypadku tower: kredyt: w sumie [illegible] w okr: Chełmskim par: Olchowiec (1852)

2871. Syrzyn w okr: Chełm: par: Olchowiec obciążony w 1852 przypadku tow. kredyt: Zł: 109,800.

2872. Szpikołosy w parafii Hrubieszow: obciążone w 1852. przypadku tow. kredyt: Zł: 11000

2873. Trawniki w okr: Lubel: par: Biskupice obciążona w 1852 przypadku Zł: 16250

2874. Wierzchowiska (Krasnickie) w par: Modliborzyce obciąż: w 1852 przypadku 196,600

2875. Zawalów w Hrub: par: Grabowiec obciąż: przypadku (1852) Zł: 37,600.

2876. Matcze piękna wieś z słynnym pałacykiem imienia Lubomirskich (1854)

2877. We wsi Bojewie dobrach Hrabiowskich w Pow: Siedleckim od [illegible] [illegible] mil 10. od Węgrowa m: 4. od Jadowa m: 3. od Łochowa m: 2. przy [illegible] wodny w r. 1853. nowo odbudowany – należy do rządu [illegible]

2878. Łotłek opiekun przyszłych w Radzie Opiekuńczej Zakładu w Liborow [illegible] Radomskiego (1854)

2879. Dobra Piaseczno w okr: Garwolin do których należą wsie Wola Piaseczna [illegible], Barcice i Stoczna [illegible] części wsi Stoczna lit: A. i części Żyrówka lit: C. [illegible] Karczma Zadębie oszacowane w 1852 na Rs: 45501 kop: 20 ogółem [illegible] rozległości morg: 3,502. pręt: 0. 166. miary nowopol. a mianowicie: gruntów folwarcznych mor: 1424. pręt. 54. włościańskich mor: 1087. pręt: 77. wszelkich części plebańskich mor: 61. pręt: 602 lasów mor: 1028. pręt: 296. – [illegible] z 3 folwarków [illegible] gorzelnią, browar, 2 karczmy, 3 [illegible], wiatrak, kościół parafialny w Piasecznie [illegible]

odległe się od Warszawy m: 5. od M: obw: Grójca mil 1½, [illegible] mil 2. [illegible] [illegible] [illegible] w Warszawie [illegible] [illegible] Marca 1854 [illegible] [illegible]

2880. Callimach ~~[illegible]~~ Kallimach, lub Callimachus Filip, Florentczyk, [illegible] [illegible] był ~~Jana Albrechta Króla polskiego~~ synów Kazimierza Jagiellończyka, [illegible] [illegible] Królów. Zbogacił [illegible] [illegible] literaturę naszą: Umarł 1 listopada 1490 r.

2881. Chalecki, herb Abdank, na którym wierzchu złamana [illegible] do góry [illegible] [illegible]; w hełmie złamana [illegible] sępie skrzydło.

2882. ~~Chodkiewicz~~ Chmielecki Stefan Wojewoda Kijowski, sławny [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] Kozakom i Tatarom. Umarł [illegible] [illegible] [illegible] r. 1630. ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] te [illegible] [illegible] [illegible] Wojewody [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

2883. Chmielnicki Bogdan hetman Kozaków Zaporowskich, [illegible] [illegible] [illegible] w dziejach polskich. Młodsze lata swoje strawił na dworze hetmana Koniecpolskiego; [illegible] się potem do Kozaków, [illegible] ich [illegible]. [illegible] [illegible] hord Tatarskich, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Umarł [illegible] Polski Attyla w Czehrynie [illegible] [illegible] r. 1657. O Chmielnickich p. Maciejowskiego [illegible] w [illegible] str: 41.

2884. Władysław Jagiełło na [illegible] Jana z Opatowca h. Cholewa [illegible] [illegible] [illegible] Biskupa Chełmskiego dobra Łysowo i Siedliska do katedry Chełmskiej [illegible] [illegible] przyłączył. *nie można znaleźć na mappie*

2885. W Kurnowie, Pawłowie, Grabowcu, Łabuniach, Chłaniowie, i Ostrowie, Czernięcinie – istniały kościoły jeszcze przed r. 1440. [illegible]

2886. [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~ [illegible]) Praga przed r. 1648. ~~[illegible]~~ już miasteczko [illegible] [illegible] [illegible]. Adam Jarzemski opisując Warszawę 1643 mówi o Pradze jako o mieście [illegible] [illegible] [illegible] ulice [illegible], kupców i dworów [illegible], a iż z [illegible] [illegible] [illegible] wnosić można że prawdopodobnie [illegible] [illegible] [illegible], i że [illegible] z [illegible] [illegible] przed r. 1634 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] przywilej na [illegible] [illegible]

2887. Adam Kazanowski Marszałek nadworny [illegible] [illegible] 1648. [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] w r. 1637. ~~[illegible]~~ [illegible] w mieście Pradze wraz z [illegible] ~~[illegible]~~ Golędzinowo, Zastowo, Kuto i Zerzeń i na [illegible] [illegible] [illegible] r. 1639. [illegible] [illegible] Elżbiecie Słuszczance.

2888. Majątek Kurozwęki ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] albo [illegible] ~~[illegible] [illegible]~~

2889. Kopczyński [illegible] Krzywicy [illegible] Mińsk w [illegible] [illegible] w okolicy [illegible] gdzie [illegible] r. 1854 [illegible] była [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w kraju naszym [illegible].

2890. Sulec wieś w Płockiem [illegible] (gdzie [illegible] Jan Zamoyski [illegible]) gdzie [illegible] aleja topolami wysadzona, wśród [illegible] [illegible] podróżnemu [illegible] [illegible] widok.

2890. [Winnica] Część A B C D (prawie w Lipnowskim) nabyta w r. 1851 od Ignacego Ciołkowskiego

2891. Ogłędów [illegible] w okręgu Lipnowskim przy trakcie głównym z Miasta Chmielnika do Staszowa prowadzącym o 2½ wiorst od m. Staszowa

2892. wieś Opojewice pod M: Wieluniem [illegible] [przestrzeni w ogóle] ~~[illegible]~~ pewny [illegible] [illegible] 256 [illegible] części ~~[illegible]~~ włók 16 (16 [illegible]) [illegible] i [illegible] kapitalistów w [illegible] około Rs: 18,000) [w 3½ wiorsty od Wielunia, 21. od granicy pruskiej 56. [illegible]]

2893. [od [illegible] Marii Radonieska lub Częstochowy] Dziś w Orszymowie nie widać już śladów owego dworu [illegible] [illegible] w [illegible] wieku 13 tym spalonego –

2894. Uważ w Mszczonowie Mazowieckim ma być wystawiony przez Jaszczołta? przed 400. [illegible] laty? W murowanie [illegible] [illegible] [illegible] się kopiec okrągły ~~[illegible]~~ [illegible], który jak podanie niesie Szwedzi mieli usypać ~~[illegible]~~ na [illegible] dla [illegible] [illegible] [illegible] polityczne – Zdaje się [illegible] że to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ustawmy się o jakich nam [illegible] [illegible] [illegible] Chodakowskiego w [illegible] i [illegible]. [illegible] Gawareckiego Opis [illegible] [illegible] [illegible] pod Orszymowem i sprawdzić czy to nie była 4. [illegible] [illegible]

2895. W Mykolinie [illegible] był dawny dwór [illegible] Mazowieckich [illegible] [illegible] czasy [illegible] było [illegible] i groby w ogrodzie i być [illegible] że [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

2896. [illegible] w r 1440. Kazimierz Jagielloński ~~[illegible]~~ [illegible] się w [illegible] [illegible] dla objęcia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Koło. Radnik [illegible] w [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się z Kazimierzem [illegible] [illegible] do [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Litewskim [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] Gołębiowskiego [illegible] [illegible] Jagiełły i [illegible] III) ale sprawdzić czy nie ma [illegible] [illegible] na Litwie –

2897. [illegible] Nowakowo i Drzewcowo nabyte do r 1852 do Grzybowskich a [illegible] [illegible] Grzybowskiej w r 1852 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w r 1853 [illegible] Jabłonskiemu

2898. Wsi Nadróż w Lipnowskim, Myszewo Myszki w [illegible], Rokicie w Lipnowskim [illegible] się z kilkunastu części mniejszych – [illegible] Wołoty w Okr: Płockim z kilku części, Gościce Średnie w Okr: Płockim z kilkunastu części

2899. ~~[illegible] Wielki lub [illegible]~~, Ramutowo małe lub albo Ramutówko [[illegible] Szlacheckie [illegible]] – To ostatnie ma rozległości około włók 10. w tym [illegible] [illegible] 2 włóki lasu – Cena za którą w r. 1854 miało być [illegible] [illegible] [przybliżony] [illegible]: 80,000

2900. Janusz Książę Mazowiecki nad Narwią [[illegible] [illegible]] wzniósł w r 1394 fortecę [illegible] [illegible]

do pośpiechu roboty sam był przytomny; naszy Krzyżacy najpierwsi nam na-
gle i niespodziewanie, [illegible] płomieniem obwiedli w perzynę a [illegible] cerem
z całym umiaste ozdobnem (Dzieje Władysława Jagiełły Ludw. Gołębiow. Tom 1)

2901. ~~w r.~~ Około 1393 Władysław kraje Opolskie, Wieluńskie, Krzywinskie, Dobrzyńskie
po śmierci zięcia swego Aleksandra Xięcia Mazowieckiego, przeznaczył na powód to
kraje, wyprzedał 1391 ~~Wołowny~~ który czynem Drzewny w Mieście zewnętrznem Toruniu
potem (~~[illegible]~~ 1391) w 632. Dukatach — potem w 1395 całą ziemię Dobrzyń-
ską w 50000 złotych, nie zostało się oto Króla polskiego Władysława Jagiełłę jako
pana zwierzchniego. Krzyżakom wydawano, oznaczywszy granice swych
prawdzie od naszej strony jak się [illegible]

2902 około r. 1410. ~~[illegible]~~ Władysław Jagiełło wybierając się na zaciętą
walkę z Krzyżakami w Sierpniu przyszedł do Stupsk i zaraz piechotą wdapić
na górę, i tam w kościele ~~[illegible]~~ Benedyktynów cały dzień gorącym
[illegible] się modlitwom oddał. Wyszedłszy równą zwyczajnie aniby [illegible] sprawie
Wszystkim rzecz — (Dzieje Władysława Jagiełły przez L. Gołębiowsk.) wówczas
[illegible] Niesznawa, Murzynów nad Wisłą w ziemi Dobrzyńskiej i [illegible]
miasta w niem Krzyżaków spalone zostały

2903. Pod Czerwińskiem (obacz Nr: 2902) Władysław Jagiełło z wojskiem
Wisłę po moście [illegible] przeszedł. Złączyły się z nim natychmiast Wielko-
polanie, [illegible], ale i Xiążęta Mazowieccy Janusz i Ziemowit, oraz na
[illegible] pułki, a [illegible] Witold i car tatarski. Trzy dni bawiące w tem
[illegible] poświęcano [illegible] modłom — Z Czerwińska ruszył się Król
do Żuchowa ~~[illegible]~~ Zochowa — Tam [illegible] pomyślną [illegible] ze Janusz z Brzo-
zostowa, Starosta Bydgoski przedsięwziął pod Tucholę [illegible] swoje [illegible]
w [illegible] — obacz 2922

2904. Następnie (obacz wyżej) przybył Król dnia 7 Lipca 1410. do Bądzynia nad
Wkrą rzeką, ziemia [illegible] Xięstwa Mazowieckiego była własnością. Ze zastawionej
[illegible] Ziemowit Krzyżakom za 5000 szerokich groszy. Krzyżacy tam popełniali
okrucieństwa, rabunki i mordy. Tatarzy i Litwini [illegible] Jagiełłe — Po
[illegible] tych nadużyć, [illegible] się do nieprzyjacielskiej ziemi z pomocą
wszystkich (L. Gołębiowski Dzieje Władysław Jagiełły Tom 1.)

2905. ~~W r.~~ 1411. Król Jagiełło wracając z wyprawy w przejeździe przez Wielko-
[illegible] Xięcia Mazowieckiego przyjmowany, które dni poświęcał
na Łowom, a następnie przez Raciąż, Bądków i Strzemię przybył do
Jedlni, gdzie Boże Narodzenie obchodził składając [illegible] dnia w rok
[illegible] obfite

2906. Dnia w r. 1443. Władysław III. wybierając się na wyprawę przeciw Tur-
kom [illegible] wojowniczy a między wielu imiennie
Piotr z Szamotuł Nałęcz, Mikołaj z Chrząstowa Strzemię, Mikołaj
z Zakrzewa Prawdzic, Michał La Roche Dołęga, Jan [illegible] z Bobrka itd.

Pankowa

2907. Po nieszczęsnej bitwie pod Warną r. 1444. dwóch tylko Polaków uniosło życie, Jan Brzeskowski h. Półkozic, potem biskup krakowski i Grzegorz z Sanoka h. Strzemię (następnie arcybiskup lwowski etc.) ale król Władysław III nieszczęśliwy nie był powieszony przez matkę nie zaraz wrócił do kraju, powrócił w Węgrzech, gdzie dział Hunyada – następnie przybył do Polski jako wypędzony król, utrzymany tam urząd tam posiadł: i w końcu został arcybiskupem lwowskim – (spor. Dzieje Polski za Władysława III przez A: Gołębiowskiego

2908. W nieszczęsnej wałce pod Warną r. 1444. polegli wraz z królem Władysławem III Jan z Tarnowa (jeden z nich pewnie był Jan Amor z Tarnowa Leliwczyk) Stanisław i Marcin Zawiszowie; w niewolę zaś dostali: Paweł Grabowski, Wojciech Pruss Rychlewski, Andrzej Pieniążek z Oderna, Jan Strzelecki Wątróbka, Jan Borowiński, Piotr Gryff z Lubocina

2909. Wincenty Kot namówił królewiczów Władysława i Kazimierza Jagiellończyków – którzy w [illegible] koronę [illegible] za uzyskaniem siły; i brata Władysława pokochał się [illegible] on zasiadł najwyższą godność duchowną w Polsce osiągnął – Jakoż zginął przez kapitułę gnieźnieńską obrany arcybiskupem, i potem

2910. Władysław z Oporowa) [illegible] przez [illegible] [illegible] [illegible] biskup kujawski [illegible] r 1448.

2911. Z naszej dawnej założonej ustawy P. Tymoteusza Lipińskiego jakie dotąd położył i z prac Benedyktyńskich, pokładów na polu dziejowych na przedmiecie – Jest on autorem szacownego dzieła Starożytnej Polski. W nim [illegible] dzieje zwane mu przypomnieć raczył, tak [illegible] w odczytanie przywilejów Władysława IV. z d: 10 Lutego r 1648. a stąd uwiłła się spór: o datę założenia M: Pragi i nadania jej herbu wszystkich obacz [illegible] [illegible] 2913

2912. Kazimierz Jagielończyk syn Władysława Jagiełły brat Władysława Warneńskiego urodz: 1421. koron: 1447. umarł 1492.

Jan Albert syn jego urodził się 1460. panował po ojcu + 1501.

Alexander urod: 1461. panował po bracie + 1506.

Zygmunt I. urod: 1466. panował po Aleksandrze + 1548.

2913 Praga w r. 1569. będąc wsią szlachecką była przez jej dziedzica Jana Praskiego (od którego może swe imię nosiła) wymieniona w r 1583 za [illegible] na Wołyniu, w posiadaniu Jana Zamojskiego będącej. W tymże samym roku Zamojski zamienił ją znowu z Marcinem Białobrzeskim biskupem kamienieckim za dobra Karczmarówka zwane, a odtąd będąc w posiadaniu różnych biskupów, dostała się w późniejszym czasie w dziedzictwo Michała Działyńskiego biskupa kamienieckiego od r 1646. który wyjednał się jak przyjętej opinia o założeniu Pragi r. 1648, na miasto świeckie wyjątkowo [illegible] od [illegible] [illegible] potwierdzenia którego z nadania dziedzica było tylko miasteczko (spiskiem) w niem od wsi nie różniące się, przez przywilejów tak prawa onych dozwolonych –

Odtąd przypuszczony został za zezwoleniem Królewskiem do przywilejów miast Królewskich, do używania prawa magdeburskiego z wszystkiemi tych dobro[illegible] [illegible] w przywileju z r. 1648. wytłumaczonemi — (w którym sprostowano wszystko). 203

2914. Dawniej Trzecikrotnie nasi przodkowie de Gotard Rybiński który posiadał [illegible] Rybna, rozgniewany [illegible] ją odzyskawszy [illegible] około r. 1462. Witoldowi i Władysławowi książętom Mazowieckim

2915. Stanisław Ostroróg Wojewoda Kaliski i Gród Kamieński pod[illegible] [illegible] [illegible] wysłani w sprawie w Kazimierza Jagiellońskiego w 1462. wyjazd (Dzieje Polski za Kazimierza Jagiellończyka Stryjer [illegible] i Gołębiowskiego Bielski kronika pols. k. 284–288 — k. 423)

2916. Mikołaj Pieniążek z Witowic podkomorzy i Starosta Krakowski za Kazimierza Jagiellończyka w r. 1458 —

2917. Marcin Wrocimowski podstoli Krakowski posłał od Króla Kazimierza Jagiellończyka do Sułtana w r. 1475. wyprawiony — posiadał [illegible] turecki, nazwany się go w młodszym wieku w niewoli —

2918. Dobra Więczyce w Okr. Płockim należą (Dzieje Polski za Kazim. Jagiel. Gołębiowskiego) do sukcesorów Rochana de Feibrzman senatora — a przedtem zostały około r. 1853. w drodze działów pomiędzy sukcesorami — dobra te położone w parafii i gminie Brzeźno przy mieście Płocku nad prawym brzegiem Wisły obejmują z siedzibami w roli ornej gruntu dobrego [illegible] morg: 128. pręt: 15. w ogrodach owocowych mor: 6. pręt: 125. w [illegible] i pastwiskach mor: 12. pręt: 78. w nieużytkach mor: 6. pr: 83. w pod[illegible] wodnych [illegible] mor: 3. pręt: 1. czyli razem morg: 156. pręt 2. Dwór murowany pod dachówką — stodoła — w którym jest [illegible] — obora [illegible] z drzewa w [illegible] [illegible] — przypuszczony

2919. Eugeniusz Kownacki właściciel dóbr Więcławice i Myślibórz w Listopadzie 1852. które poprzednio posiadał Wacław Mrozowski z Sarnowa Zarakowskiej — dobra powyższe Więcławice i Myślibórz z przyległościami Ostrowiec i Ostrowiec kępami na Wiśle [illegible] położone dziedzicem Józefy Zarakowskiej uległy — [illegible] przez [illegible] wszystkie w Więcławicach był w 1852. Dworek z [illegible] dachówką [illegible] stajnie, obora i [illegible] nowo wybudowane w [illegible] — 13 [illegible] chałup włościańskich 11 wszystkie wnet 14 mor: 17. pręt 80 mor. [illegible] Myślibórz na [illegible] i [illegible] włók 22 morg: 14. pręt: 240 — Na jednej z tych kępa na [illegible] w [illegible] się dom mieszkalny i gruntu mor: 3. pręt 50 — [illegible] nazwę się Ostrów.

Nomenklatura Ostrowiec pod granicą dóbr Sobowa położona, [illegible] [illegible] jest od głównych dóbr Więcławice przyległości dobr głównej [illegible] — na niej znajduje się 1. chałupa i gruntu włók 4

2920. dobra Wierznica w Lipnowskim, [illegible] w 1852. [illegible] Rościszewskiego

2921 część na Turzy wielkiej Lit: R. T. S. do właścicieli [illegible] do r. 1853 należąca sprzedaną zostało w 1853 przez pub: licyt: (a podobno kupiona przez [illegible] Rościszewskiego) część ta [illegible] obejmuje wolstoki morg. 156 prt: 202. – leżą w R. T. S. [illegible] wszystkie [illegible] wspólnie w właściwie tejże wsi, na południe z Wsią Bartkowem Jeziornem. Jabłowem, na zachód z Wsią Trzcianka małą – [illegible] Kołowem –

2922. [illegible] Zochowo [illegible] w [illegible] wielkiej gościnie [illegible] – [illegible] Władysław Jagiełło prowadził wojska pod Grunwaldem skoncentrowane na wyprawę w 1410 przeciw Krzyżakom (obacz N. 2983)

2923. Chyszewo w Okręgu Mławskim [illegible] podobno wszystkim

2924. We Wsi Grodzie w Gub: Płockiej kościół nowo w 1853 wystawiony –

2925. Jan Waśniewski dziedzic dobr Waśniewa gwoździe Lit: A. B. [illegible] na wsi Waśniewie grabowie Lit: R. Kredytu: pod 5143.

2926. Słoniewo Kosmicze w Okręgu Pułtuskim należała w r. 1852 do zmarłej w 1852: Klary z [illegible] Makomaskiej

2927. Stacye [illegible] z [illegible] rządowego ustanowione były w 1853. w Guberni Płockiej w następujących miejscach: Wieś Złocie brody [illegible] w Lipnie i Przasnyszu po 6. [illegible]

2928. Wikorzew wieś w Okr: Płockim z [illegible] części [illegible]

2929. Antoni Weber [illegible] Jadwigi z Kowalewskich [illegible] wyroku w [illegible] przyjęcia na dobra Osiek nadwiślański w [illegible] Lipnowskim [illegible] w tej sprawie iż ustalono na całe dobra Osiek przypadł 62900 [illegible] przy następującym podziale przypadało w 1853:

1/ Na dobra Osiek nadwiślański w [illegible] ogólnej [illegible]: 418. 25. [illegible]

2. na dobra Sąsiedzkie w [illegible] ogólnej [illegible] 209 [illegible] razem [illegible] 31200,

3/ na dobra Drożanowo w [illegible] [illegible] 2[illegible] – przypada [illegible] 15700.

2930. [illegible] Gorna Majora [illegible] [illegible] w 1853 [illegible] Adjutanta Generała [illegible], Członka Rady Państwa i Rady [illegible] Gorny [illegible] w 1853. [illegible]

2931. Mierzenice wieś w Okręgu: Pułtus: z [illegible] (A. B. D

2932. Współwłaścicielem dobr Baby w Okr: Przasnyskim był zmarły [illegible] Listop: 1852. r. Bruno [illegible] dziedzic dobr Krasnowo [illegible]

2933. [illegible] wieś w Mławskim z [illegible] części (przed Lit: P. [illegible]

2934. W r. 1853. odbyła się sprzedaż dobr Przeszotary Starawieś Lit. A. z przyłączeniem Przeszotary Gorfaty Lit: B. E. z dobr Przeszotary Gorfaty [illegible] C. [illegible] Franciszka Zielińskiego należących [illegible] Stanisławowi [illegible] dobra Przeszotary Starawieś Lit: A. i Przeszotary Gorfaty A. B. C. E. [illegible] 3. [illegible] A. S. 1455 [illegible] A. S. 17. [illegible] 112

204

Zalesiński Józefa Sądu Appellacyjnego były wspólnie ulicytowane — a to w dniu [illegible] tamże powyższej sylwestrowskiej [illegible] — dobra pomienione obejmują powierzchni ogólnej przestrzeni oprócz kontrowersyjnych i wspólnych przyległości morgów 885. pręt: 143 miary nowopol: czyli to między spórną wynoszącą morg: 34. pr: 282. prócz tego wspólne morg: 632. pręt: 109. — dwór — chałup 11. [illegible] — [illegible] gorzałka [illegible] z karczmą i [illegible] chałup 2. co wszystko razem wzięte oszacowane wskutku na Złp 59340. czyli Rs: 8901. kop.

2935. dobra Koskowo bogusze z częściami w Koskowie Bronowicach, Koskowie Skrzyckowie i dzierżawą Trojany obejmujące powierzchni ogółem 15. morg: 10, pręt: 201. miary nowopol: oszacowane przez biegłych na Rs: 5382. kop: 5, sprzedane były w r. 1853 przez publ: licytację w [illegible] przed [illegible] [illegible] Koskowskiemu. [illegible] dobra Ryszkowice graty z gruntami na Koskowie Bronowicach, Koskowie Stradowie (lit. A.) [illegible] do [illegible] Koskowskich należące sprzedane zostały jednocześnie w drodze [illegible] ale w drugim oddziale — Ryszkowice [illegible] powierzchni ogółem 7. morg: 25. pręt: 83. miary nowopol: oszacowane przez biegłych na Rs: 2886. kop: 40.

2936. dobra Pomiechowo, Szczypiorno i Chłoty w okręgu [illegible] w blizkości twierdzy Nowogeorgiewskiej położone.

2937. Wójtostwo Ostrów w okręgu Brok [illegible] na lat 12. z r. 1865.

2938. Kolonia Kierz w Pow: Lipnowskim skonfiskowana —

2939. Na żądanie Ludwika Józefowicza [illegible] (a potrzebne [illegible] który [illegible] sprzedał) w całości żądany prawa Arkadyuszowi Gorzechowskiemu właścicielowi dóbr Węgrzynowo z przyłączeniem aktem [illegible] w r. [illegible] Stycznia 1853 [illegible] dobra Węgrzynowo Wielkie z dzierżawami Przykory i Głębocz w Okręgu [illegible] w Guberni własności [illegible] lat 9. [illegible] od d: 24 Czerwca 1850 r. [illegible] Jakóbowi Lewuszkowi [illegible] Janowi Wyszewskiemu [illegible], dożywocia Emmy z Narzewskich Gorzechowskiej [illegible], w razie [illegible] przy [illegible] Arkadyusza Gorzechowskiego, dożywocie to [illegible] ma tylko do połowy dożywocia dóbr tych — [illegible] [illegible] Przykory oraz [illegible] Głębocz — W Węgrzynowie znajdują się: dwór z parkiem i [illegible] [illegible] murowany [illegible] z gorzelnią [illegible] — [illegible] murowany [illegible] — [illegible] murowana — [illegible] murowany, [illegible] chałup z drzewa 3 — [illegible] [illegible] [illegible] Bronisławów [illegible] — Też dobra [illegible] powierzchni ogółem 31. morg: 4. pręt: 297. miary nowopol: [illegible] klasy 3. morg: 485. pręt: 200. [illegible] klasy 2. 3. morg: 38. [illegible] klasy 2. 3. 331. [illegible] morg: 10 pręt 100. [illegible] klasy 2. 3. mor: [illegible] morg: 37. pr: 97. Ludności [illegible] kopany 10.

zagrodników 3. – karczma – Młyn – leśnik i ogrodnik Stanisław Margol[?], który płaci rocznie czynszu Rs: 37. kop: 50. kury z pomiarem ogrodu mórg 9. – sianu w: 9. i Bednar Rabl. 3 kop: ~~[illegible]~~ 60.–
Dobra te graniczą na wschód z Orzechowem, na południe z Lisickowem na zachód z Kupiszowem oraz Brodowem Małem i Łozowem a na północ z ~~[illegible]~~ Nordkowem Dzyblickiem – Opłacają rocznie podatku Rs: 276. kop 37.
Rozkład przepisów do pierwszej publikacji obacz objaśnienia numerowanego 18/30 Kwietnia 1853. –

2940. Radzanowie obciążoni byto pospołu twierdz. kraj. I. okrem w Sumie Rs. 53,600.

(słodycz, obrony, gruntu pomiędzy wyprzęgiem przyłączono)

2941. Zwierzyniec nad Wieprzem stolica ordynacyi h: Zamoyskich. Wieś porządnie zabudowana – ancelerya wielka – przy dworze jest znana fabryka porteru i piwa angielskiego – na szczególną uwagę zasługuje fabryka narzędzi rolniczych, porządnie i na prawdziwej stopie prowadzona przez P. Plate pod dyrekcyą. Znaleźć tu można równie ulepszenia i zastosowanie nowych urządzeń. Stąd aż do galicyi machiny i narzędzia się zakupywane.
Dziś gospodarowaniem przez własną administracyę, w tak obszernych dobrach z 120. folwarków składających się, bardzo wyjątkowe jest tu z tym na Zwierzyńcu – skupiony się 24 folwarki – Właściciel wszystkie się oczyszcza dzierżawy w dawnych swoich – Dla dania im wzoru gospodarowania rozpowszechniano rolnictwo szkotów i tychże w różnych miejscach osadzono.
Lasy obejmujące powierzchni 49. mil D. uznane się przez właściciela dla braku dozoru –
Od Zwierzyńca do Szczebrzeszyna prowadzi przez las droga piaszczysta blisko źródła Wieprza. (z przeglądu na gospodarstwo krajowe w r 1850.)

2942. Szczebrzeszyn miasto ludne z szkołą gimnazyalną (gmachem Jezuitów niegdyś) nad Wieprzem zabudowane pod którem na obszernym łanie płynie Wieprz a nad brzegiem obszerne łąki nadrzeczne – Droga z Szczebrzeszyna do Zamościa, na gruncie wąwozowatym przepaściste w czasie słotnym, niedawno kamieniem wybrukowaną została.

2943. Dobra Strzelce wzorowem gospodarstwem w kraju znakomite, mają na własnym gruncie znacznym nakładem porobione drogi bite dla ułatwienia komunikacyi pomiędzy folwarkami.

2944. Klemensów rezydencya Ordynatów. W pięknem położeniu na wzgórzu otoczone w około ogrodem angielskim pełnym gustu – przy pałacu jest wzorowy ogród owocowy i pomarańczarnia w których z nadzwyczajnem starannością pielęgnowane są wyborowe gatunki drzew owocowych, oraz wszelkie najrzadsze i najpiękniejsze ogrodowizny (1850) znajduje się tu także oranżerya drzew pomarańczowych, granatowych i innych roślin z cieplejszego klimatu.

2945. Podobny ogród z wyborem drzew owocowych jest tylko w Jeneralstwa hr: Krasińskich w Opinogórze

2946. Michałów dobra ordynackie z trzech folwarków składające się, w dzierżawie (1850) hrabiego Andrzeja Zamojskiego, w których prowadzone jest wzorowe gospodarstwo angielskie, w praktyce korzystnemi rezultatami odznaczające się. Wiele tu jest szczególnie godnych uwagi: porządne budowle, piękne inwentarze, dobre urodzaje, należyta uprawa gruntów, płodozmiany, ulepszone narzędzia rolnicze, systematyczne urządzenie gospodarstwa.
W 1szym folwarku Michałowie grunt gliniasty mokry, zaporowaty (ornego morg: 240) na którym w r 1850 był płodozmian 9ciu polowy.
W 2gim folwarku Deszkowicach jest gruntu ornego morg: 140. grunt gliniasty mokry, zaporowaty – płodozmian 7. polowy (w 1850)
W 3cim folwarku Górnej grunt piaskowo gliniasty suchy i gorzysty (morg: 240.) na którym w r 1850 był płodozmian 10. polowy –
2947. Radecznica (ordynacka) wieś z klasztorem Xięży Bernardynów i kościołem zbudowanym na wyniosłej górze. Miejsce sławne 4.em odpustami w roku na Św. Antoniego, dokąd po kilkanaście tysięcy pobożnych z dalszych stron przybywa. U stóp góry wapiennej, znajduje się cudowne źródło wody czystej jak kryształ. Woda ma być zdrowiu skuteczna.
Radecznica leży nad rzeczką która wypływa z źródła pomiędzy Turobina
2948. Zakrzew w Pow. Lubelskim Ks. Rudolfa ~~Ks.~~ Jaskowa odznacza się gospodarstwem płodozmiennem i nową cukrownią (~~1855~~ 1850) przez ~~[illegible]~~ [illegible] na znaczną skalę założoną – w r 1850 na ukończeniu ~~[illegible]~~ –
2949. ~~Gimnazjum Bobrowskiego w 1850~~ W dniu 11/23 Paździer. r 1852 wygorzało miasto w Siedleckiem dotknięte zostało klęską pożaru –
2950. Strenkowo ma być wieś w Pow. Ostrołęckim: par: Nur obejmuje przeszło 10 ... : 10700.
2951. Chodnów z przyległościami w Rawskiem 60. włók rozległości (1829
2952 Żurawka z przyległościami w Rawskiem 25. włók rozległości (1829)
2953 Łuszyn w Gostyńskim w r 1829 (summa) za Rup: 120000. był ~~[illegible]~~ sprzedany
2954 Chodaków nabył w r 1830. do Ułanowskiego.
2955. Skotniki w Rawskiem w 1830. Ruszkowskiego Jana
2956. W Garbowie w Lubelskiem czy kościół fundowany przez Kazimierza Wielkiego?
2957. Czy jest jeden Gąsiorowo w Pułtuskiem składający się z 2. części czyli 2 wsi odrębne i w którym Gąsiorowie jest kościół –?
2958. Do kogo właściwie należy miasteczko Głowaczów?
2959 Grotowice w Rawskiem miały być podobno w r 1830 sprzedane przez Łęczyckiego
2960 Lubicz wieś nal: do dobr rząd: Ciechocin z młynem nad Drwęcą
2961. Lubianki wieś folwarczna nal. w r. 1825 do Adama Krzyżkowskiego
2962. Takie jest podanie ludu że miasto Dobrzyń nad Wisłą miało być najprzód założone w tem miejscu gdzie dziś folwark rządowy Zbyszewo, przez długo w miejscu teraźniejszym zabudowane wymienione zostało L (Gawarecki w opisie ziemi Dobrzyńskiej)
2963. Wieś Płomieny graniczyła z ... dawne starostwo rainy rodzony Chełmińskie Jagiełło – Władysław)

napominając męstwo i wierność jednego z ich przodków który w r. 1409. broniąc Zamku Dobrzyńskiego przeciw Krzyżakom oblężonego, pod ofiarą wszystkiego najdroższego — przedstawiony Jagielle wówczas w Płomianach znajdującemu się, nadał prawem dziedzictwa znaczną część gruntów w Dobrzyniu pod tytułem Wójtostwa potem się, po r. 1852 w posiadaniu jego potomków Szymon Sylwester Chodzicki dziedzica dóbr Płomian, Chalina i innych — wkrótce cale też do 1853 te dobra przeszły w obce ręce z powodu długów. — Gdy przywilej pierwszy zaginął w czasie nabierania krzyżackich wojen, Kazimierz Jagielończyk odnowił przywilej z dnia w r. 1455. odnawiając Chodnickim oddając zarazem jurysdykcję miasta Dobrzynia z pograniczonymi wsiami Szpetalem, Strachowem i Stankowem z tytułem Wójta Jakubowi na Płomianach Chodnickiemu prawem potomków jego obrony zamku Dobrzyńskiego i wiecznemu czasy też wójtostwo dla potomków Jakuba Chodnickiego w tejże przeszło przyznane.

2963. Rypienica rzeczka w Powiecie Lipnowskim koło M: Rypina płynąca.

2964. Ekonomia Trombin w Lipnowskim graniczy z M: Rypinem.

2965. W miejscu wyciętych dawniej lasów do miasta Rypina należących, miasto zaludniło kolonie czyli tak nazwane nazwiskami: Lisiny, Wichrowo, Karczewska, Chojniak i Puszcza miejska zwana —

2966. Jedno z przedmieść M: Rypina zwane Piaski należy do dóbr Rusinowa —

2967. W Wymyślinie o 2000 kroków od M: Skępego założony został klasztor XX. Bernardynów dokąd i parafią w r. 1818. przeniesiono, a obraz cudowny czytaj w Gawareckiego opisie M: Skępego.

2968. Rzeką Drwęcą tylko drzewo spławione bywa, lubo rząd pruski przedsięwziął kroki do uczynienia tej rzeki spławniejszą, już a nawet w r. 1818. obadwa rządy zaniosły się do kommissyi Westfalskiej i Kondukterów do wyjeżdżania zawałów, a oczyszczenie tej rzeki wkrótce nastąpić ma —

2969. Ignacy Antoni Zrałek Zboiński h: Ogończyk Wojewoda Płocki z niższych przeszedłszy Kasztelan Rypiński z r. 1788. miał Nikoł w dniu 1. Grudnia r. 1791. w rękach swoich. — Syn Wojewody Karol hr. Zboiński następny dziedzic Nikoła posiadł te dobra i w r. 1825.

2970. We wsi Grodzeń jest kościół murowany pod tytułem S: Pawła Apostoła — albo parafia Grodzeńska jeszcze przed r. 1825. wcielona została do kościoła w Nikole — Nadto należy do niego kaplica w Brzeźnie wsi Jakuba Rościszewskiego dziedzicznej w 1825.

2971. Poświętne folwark o kilkaset kroków od Stankowa odległy w Pow: Lipnowskim (góra) w pobliżu tego folwarku znajdująca się kaplica drewniana przez Tomasza Rościszewskiego Dziekana Dobrzyńskiego w r. 1823. ~~stawiana~~

Między Stuchowem a Porwiętnem jest przyjemna dolina, w której spotyka się cuo... ma zbiorowy staw, ...

2972. Szentowo ... nat: do dobr ... Trąbem z kościołem ... filial nym ... parafialnym — Wzmianka r. 1669 ... o tym ... napisano. Cob: 2974

2973. Szentowo ... ... (... Sarpskiej) ... obrazem ... ... kościół filialny

2974. Szent: patrz 2972. Est quoque in villa dicta Szentowo templum ligneum desolatum vicinorum, ... in quo nihil est excep tis parietibus ... dixit praepositus hoc sacellum pertinere ad Gorzno — Gorzno to blisko Brodnicy ... ... od Szentowa — Pamiętne jest ... bitwą r. 1629. ... Generała Wrangel ... ... Szwedom ...

2975. Turna mała ... ... r. 1825 ... Turna wielka ... ... 30. ... ... r. 1825 ... ... Chełmińskiej — ... w ... ...

2976. Wierzmica w Pow: Lipnowskim ... r. 1825 do Aleksandra Ró... ... a ... r. 1825 do ... (1854) jest własnością Ta deusza ... Turzy małej i ... —

2977. Głodowo ... w Lipnowskim Wincenty Chełmicki ... Mokowo ... ... w Lipnowskim; był w r. 1824 ... ... z ... Lipnowskiego — ... był ... ...: ... ...

2978. Cudowna okolica Gzowa, Kosztowe, Płskowej skały zachwyca nas swo jemi skarbami wrodzonemi — zielone gaje, ... brzegiem po ... skały i góry ręką ... natury ... ... też wędrownik ... ... do tych ... okolic ... każda skała, każda opoka jakieś wspomnienie ... ..., Jabłonnica, Tabor, Gołanka ... ...! ... ... Tysiąc widoków ... ... cudownie ... doliny ... ... Jakoż ... Stanisław ... ... skałach Płskowej skały ...

Ks. B. ... autor ... ... Płskowej skały

2979. Któż nie ... ... r. 1846 ... ...

Dotąd jeszcze [illegible] wdzięczny się [illegible], który corocznie fundusz z [illegible]
[illegible] Bochomolca – wdzięczna potomność [illegible] [illegible] [illegible] pa-
mięć [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z których X. Piotr Ga-
briel Bodecin ratował [illegible] Jezus, [illegible] Stanisław [illegible] opie-
ką ojcowską nad [illegible] [illegible] rozciągnął. [illegible] 2981.
2980. Powiadają że na pogrzebie [illegible] Przyjemskiego podkomorzego Kali-
skiego takie było i jest się wszystkich że [illegible] [illegible] [illegible] nie było
można. Oto jest nagroda prawdziwa dni krótkich człowieka, nagroda
nad całe [illegible] [illegible] świata [illegible], [illegible] na niej zosta-
je [illegible] pomnik [illegible] [illegible], bo [illegible] [illegible] [illegible] po-
[illegible] [illegible].
Prawda że na opinię ludzką [illegible] się można, ale sama opinia jest
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] człowieka.
2981. Obacz 2979. Nie przestaniemy (mówi X. J. B. Ostrzykowski w
pamięci ludowej: Bronisław w Dukhowej [illegible]) [illegible] [illegible]
[illegible] nieśmiertelny pamięci męża, który z pracy [illegible] [illegible]
własnych [illegible]. Dotąd kamień w Bielanach stojący na jego
grobie, co każdy majowy poranek świeże [illegible] kwiaty, ah! nie
z jednej one [illegible] [illegible] jak ręki która po [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] swojego dobroczyńcy. [illegible] i [illegible] [illegible] mi-
[illegible] ustronia gdzie [illegible] cnota i [illegible] swój obraz [illegible]
nek, a mimo tego i głos [illegible] [illegible] imię Stanisława (Sta-
nisława) i [illegible] [illegible] nigdy nie przestanie.
2982 Na widok pierwszy [illegible] [illegible] księgi Częstochowskiej [illegible]
[illegible] żywej radości, który wdzięcznie śpiewem wyrażają głosy.
Na skale kamiennej wznosi się Świątynia Częstochowska, jedna celująca
olbrzymią wielkością w kraju naszym, uważana jako skarb [illegible]
[illegible] religii i prawowiernych jej wyznawców. Świątynia ta [illegible]
około r. 1380. [illegible] biskupa Krakowskiego pod [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] Opolskiego wybudowana pod zarząd zakonu Sgo Pawła
pustelnika oddaną została. Bastiony muru, olbrzymią [illegible]
i [illegible] postać [illegible] nadają. Tam w kaplicy bocznej
[illegible] się obraz cudowny Matki Boskiej, którego pierwszy [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] rozlegają się w [illegible] [illegible]. Z róż-
nych stron tłum ludu [illegible] przybytek a [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duchownym. – W r. 1669 był
przeorem na Jasnej Górze [illegible] sławny Augustyn Kordecki który
[illegible] [illegible] [illegible] Częstochowa [illegible] [illegible] swoje.
2983 Tu (w [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] się [illegible] duchowni-
[illegible], [illegible] [illegible] przybytek – Należy do rzędu [illegible]
[illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] poeta) [illegible] [illegible]

[illegible] w r. 1796 [illegible] był [illegible] dotknął [illegible] —

2984. Pułtusk równy z pierwszemi [illegible] w koronie się równał prawie swe prawa, przywileje, swobody, teraz tylko powiatu stolica. Niszczone przez różne napady nieprzyjaciół często pożary, [illegible], podźwignęło się [illegible] biskupów Płockich na których [illegible] tysiąclecie Pułtuskich i [illegible] w [illegible] na sypanem wzgórzu, który dotąd istnieje, chociaż już kilkakroć przerabiany i w części [illegible] szkołami które [illegible] pod kierunkiem Jezuitów, następnie Benedyktynów [illegible] z Płocka [illegible]. Pozostało jedno z najpiękniejszych [illegible] w kraju na [illegible] —

Pułtusk był świadkiem napadów Litwy Pogańskiej i bitew Szwedów z Sasami. Wojen Karola XII. i Napoleona zwycięstwo —

2985. **Bobin** [illegible] szlachecka w której prawie tyle czystych drzewców ile [illegible] [illegible] — bo te już tutaj [illegible] części rozdrobnione jeszcze szlachta, równymi między dziećmi działem gruntu. — Leży w [illegible] (chociaż [illegible]) [illegible] od traktu wiodącego od Przasnysza do Ostrołęki —

2986. w dobrach **Pacanowskich** w powiecie Stopnickim w położeniu górnem i nadwiślańskiem składających się z kilku folwarków — gleba w nich najlepsza pszenna, pastwisk i łąk obfitość. — W **Karsach małych** był w r. 1854. Zarząd Dóbr Pacanowskich

2987. W **Goszczynnie** pod Łęczycą wykopano [illegible] przy końcu wieku 19. wiele starych ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ pochodzących z początku XI wieku. części [illegible] ich też nie mało pod **Sulejowem** gdzie już kilka razy [illegible] wykopywano. Wykopaliska pierwsze z X. i początku XI. wieku się u nas [illegible] przez [illegible] od **Trzebuńskiego** które z takiej nauki opisał Joachim Lelewel, co przyczyniało się ponawiające — Bardzo mało wiemy o tych [illegible] monet polskich a [illegible] w czasach [illegible] Wykopalisko **Goszczyńskie** [illegible] nas tem [illegible] monetami [illegible] całkowicie, jako też kolczyki i [illegible] srebrne [illegible] roboty. Redaktor w [illegible] sztuk [illegible] w r. 1854. [illegible] opis tych monet i [illegible]

2988. W r. 1854 w lutym [illegible] do sprzedania z wolnej ręki i [illegible] wieś **Opojewice** pod Miastem Wieluniem, mająca gruntu w ogólności [illegible] włók, dziesięcin 307. czyli około włók 20. na [illegible] który [illegible] w [illegible] Rubli około 10,000. [illegible] na gruncie [illegible] —

2989. Piotr Skrzynowski h: Pułkownik h: Wojsk polskich, niegdyś adjutant przy Królu Saskim, a następnie posiadacz dóbr **Jabłonia** w [illegible] urodzony w r. 1777. w młodocianym wieku wstąpił w stan wojskowy i w tymże [illegible] był [illegible] we wszystkich kampaniach [illegible] X [illegible] Ożenił się w [illegible] w którem [illegible] kilka [illegible] [illegible] Emmy Córki Szczęsnego Hr: Potockiego i [illegible] Jego [illegible] się pracy [illegible] i [illegible] — a [illegible] [illegible] Podlaskiego [illegible] i [illegible]. Piękna majętność **Jabłoń** [illegible] pracy, [illegible] i [illegible] wszystkich [illegible] gospodarstwa, [illegible] i stała się [illegible] [illegible] Umarł ten [illegible] i [illegible] w r. 1854

2990. W Tumie w Łęczyckim [illegible] dawny Duninowski, budowany [illegible] prostocie nie zmieniony nowszemi upiększeniami; odrzwia romańskie, a [illegible] [illegible] [illegible] niezrozumiany zabytek sztuki [illegible] z [illegible] XII. wieku.

2991. Majątek Sułkowice pod samym Piątkiem [illegible] do [illegible] Badzińskiego należący [illegible] w 1845. [illegible] wykopaliskiem dukatów numizmatów. Była to miska złota [illegible] dukatów, dziwna rzecz iż [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible] dukatów~~ [illegible] miała być 'dwa' polskich dukatów — Najpierwsze były z roku 1655 [illegible] (czas Stefan Czarniecki [illegible] szwedów [illegible] Piątkiem) zdaje się więc [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] sprawozdaniu z [illegible] numizmatyki, iż to była własność [illegible] [illegible] — I [illegible] to [illegible] z [illegible] polskie. / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Piątkiem [illegible] [illegible]) i td.

2992. Pod Golicami (gminie w Zgierskim) wykopano niedawno [illegible] czasy [illegible] polskich [illegible] [illegible] [illegible] — Niezrozumiane to wykopalisko / opisał w [illegible] swojem numizmatycznym P. Kazimierz Stronczyński. — W ogólności nie ma miejsca w kraju [illegible] tak jak okolice Łęczycy obfitowało w wykopaliska numizmatów / i to z [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (obacz wyżej pod Numerem 2987–2991 —

2993. Dobra Opinogóra, Dzierżawo i Tomkowo (w Gub: Płockiej) [illegible] się [illegible] [illegible] [illegible] w Gub: Płockiej tak pod względem [illegible] ~~i [illegible]~~ gospodarstwa rolnego [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a w Opinogórze [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] z [illegible] [illegible] i z [illegible] w których się [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — W dobrach Opinogóra [illegible] się [illegible] 13000 sztuk drzew [illegible] [illegible] do [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] kanałach w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się w [illegible] [illegible] obfitości karpie i karasie na [illegible] [illegible] — W dobrach Opinogóra i Tomkowo [illegible] 2 [illegible] [illegible] / w Gub. Płockiej ([illegible] w [illegible] [illegible]

2994. Dobra Tomkowo, Pilawiesk duży i mały, Grabina, Wieniec [illegible] [illegible] [illegible] w 1825 [illegible] Franciszka Cissowskiego; ~~[illegible]~~ Radomin, Rentfery, Szczutowo, [illegible] [illegible] Czerniakowo [illegible] do Jana Cissowskiego — Strzygi, Tomaszewo, Tadajewo, Janin, Chrapomia, [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ Cissowskiego [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Wierzbice, Ruda, Skławno, Skrwilno, Szczawno, Czarnia, Zembrzyca, Mrzewska, Plak i Szczepanownia [illegible] [illegible] Maryanna Cissowskiego [illegible] [illegible] w 1826 [illegible] [illegible] [illegible] 2591.

ohan hipy: 10361. i Nro 4452 te dobra prawda

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — Maryanna, Franciszek i Jan [illegible] [illegible] [illegible] Tomasza Cissowskiego / Cissowski [illegible] byli [illegible] [illegible] [illegible] (1852) Dobra Pilawiesk i Tomkowo [illegible] ~~[illegible]~~ — [illegible] [illegible] Cissowski [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w 1852 — [illegible] [illegible] [illegible] Cissowski Ignacy dobra Radomin, [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible] Jana [illegible] [illegible] a Maryanna [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) z Radomina [illegible] ~~[illegible]~~

(Aleksander [illegible]) — [illegible] [illegible]

dzia Jana i Maryanny z Nowakowskich Czapowskich małżonków są: Aleksander Marjan Ignacy Antoni Radomira – Józef Feliks Prusiecki, Powiat Tow. Kredyt. – Michał Bonawentura – Julia Maryanna Maryanna Katarzyna, Aniela Karolina córki – podobno jedna z nich wydana za Jenerskiego, kuzyna z pod Mińska.

2995. Miasta z pierwszym przeniesieniem ludów przez groble i wały a właściwie gdy się upewnimy gdzie zator – Tak było pod Krzemieńczukiem w r. 1854, gdzie miasto skutkiem upornego zatoru powyżej twierdzy Iwangrodu, przerwawszy wały na długość jednej wiorsty, obróciło bieg swój przez pola niżej Krzemieńczuka wracając do dawnego niegdyś koryta pod Świerżami gdzie wymyło kilka chatek wszystkich a nawet ogrody i zabudowania dworskie. – Rozlawszy w 1852 Lut. d. 21. miasta, wśród zimy w czasie wezbrania wody na tych równinach przedstawiało widok, że nikt nie przewidywał, aby po tych klatach, skutkiem nadzwyczajnego wypadku, Wisła miała wrócić do dawnego łożyska –

2996. W Lutym 1854. było do sprzedania wieś Białyszewo w Pow. Mławskim przyłożone o m. 3. od Płocka – rozległości około dziesiatyn 642 (włok 42. nowopol.) wysiewy około ćwierci 152 (250 kor.) łąki gruntowe, pastwiska wszystkie sprzyjające chodowli owiec, lasu około mor. 60 (dziesiatyn 31) dobra te dotąd nie obciążone pożyczką Towar. Kredyt. Wiadomość u mieszkania Kurbowego w biórze Dzienniku Warszawskiego.

2997. Folwark rozległości dziesiatyn 932 (włók 60 mor. 19) w Gub. Lubelskiej Pow. Krasnostawski wiorst 14. od Krasnegostawu, tylko od rz. Wieprza, w glebie pszennej; mający łąki – tylko był do sprzedania w Lutym 1854. Wiadomość u Mieczasa Kwiecińskiego albo w Lublinie u Dominika Dworackiego –

2998. Załatny (August II. Już monarcha) miał z hrabianką Königsmarck syna Maurycego de Saxe który wszedłszy za młodu w służbę francuską otrzymał buław r. 1736. Także marszałkowskiej, odznaczył się w całej wojnie o sukcesyę austryacką, wśród wspomnionych, w rozmaitych bitwach, i okrył się sławą pod Fontenoy gdzie dowodził wojskiem francuskiem. Umarł 15. przez otrzymaną nadal mu dobra Chambord z 50000 liwrów dochodu. –

2999. Cieleski Wiesław przedał w r 1852. dobra Lasocki, Sierpnia nad Wisłą i Goręcewo na pograniczu w Powiatów Lipnowskiego z Płockim które kupił niedawno za swego ojca swego Cieszewskiego podobno brata tego pierwszego co miał Mierzęcin Kasprzakow –

3000. Rokitnica rzeka w Pow: Warszawskim koło Żukowa płynąca pod Błonie

3001. Rataje rzeka strumień koło Błonia dzieląca się a wpadająca do Utraty

3002. Tesna inaczej Kuklówka zwana rzeka koło Chylicach i Jabłonnej płynąca

3003. Lkawa rzeka koło Gostynina

3004. Nawa lub Wawa, rzeka w ekonomii Leśnictwo pow: Maryampol wpada się blisko wsi Serafiny, wpada do Szeszupy pod wsią Kołtyny

3005. dobra Obądź, Wądrek i Brzuza w Okr: Pułtuskim do własności sukcesorów Rajmunda Trzeskiego i Mikołaja Gorskiego należąca w r. 1853 ważna z dziedziczności w Księdze M. Pułtuska pod Num. 81. i 106. położonej

3006. Sonna rzeka w Lubelskiem pod Modliborzycami
3007. Żołkiewka rzeka w Lubelskim pod M: Żołkiewką
3008. Radomirka rz: w Lubel: pod Biskupicami
3009. Jegielnia kotr. rz: w Lubel: koło m: Łęczny
3010. Tasmina rz: w Lubel: koło Urzędowa – wpada do Bugu
3011. Biała rz: w Lubel. koło Janowa –
3012. Sanna rz: niespłacona w Lubel. pod Zaklikowem gdzie stoi nad nią zaklad pudlingowy – ~~wpada do Wisły~~ Irena
płynie aż w w obr: Radomsk: pod Wierzbnem ~~wieś Pockim~~
3013. Rosnaya rz: koło Myszenica ; wpada do Wisły pod wsią Opoky ; długa mil 6.
~~3014. Długa rz: w Warsz: Warsz: koło Okuniewa~~
3015. Liwiec rz: w Warsz. koło Kamieńczyka, wpada do Bugu
3016. Mułtawa rz. w Płockim pod Bodzanowem.
3017. Jeżówka czyli Skierniewka rzeka w G. Warsz. powstaje się koło M: Jeżowa – płynie pod Skierniewicami – wpada do Bzury niedaleko wsi Mysłakowa –
~~3018. Mroczanna ? rzeka w G: Warsz: koło Stryjkowa i Bełpa~~
~~3019. Mroga rz: w G: Warsz: koło m: Brzezin~~
3020. Krzemianka rzeka w Rawskim. płynie koło wsi Krzemienicy w Rawy
3020. Anowa ob: 3165. rzeka w Pod Warsz: koło Ubikowa – powinno Rokitna łączy się z Rokitnią i przybiera nazwisko Utraty –
3021. Rokitnica rz w Pod Warsz: płynie koło Rokitna ob: 3165.
3022. Od ujścia Czarnej Przemszy do Wisły aż do M: Krakowa jest mil 12.
3023. Wzbrania Wisły zdarza się zwykle na powietrzu ~~Wisły~~ wiosny i w środku lata. Woda z chmur od morza naniesionych, zwyczajowa w górach, pruszona topieniem się śniegów z stokami gór za potoki, wzbiera, przechodzi korytu rzek, łamie lody, cząstkowo i dnia zebranie przyjście i sprawuje długiej trwające wylewy wiosenne. W lipcu znowu pora roku obficiej z morza wnoszące się w atmosferę wody, zebrane w chmurach i przez kilka lub kilkanaście dni wiatr podnoszący do gór wzbierające ~~[illegible]~~ wydzielony przemieszczone, zgromadzone i nadsłonione, spadają w deszczach ulewnych i gwałtownych: gdzie między w wyższych piętrach ukryty śnieg topnieje, a ogromne nikiedy zaś wód w obecnych, w górach utworzonych się w jeziorach przeznaczone przybytkom latu sprawują –
Znaczniejsze wzbrania Wisły były:
r. 1486 Sierpnia w Krakowie Kazimierz, Stradom, tak że o Łazarz po łyków tam płynęły – Verte

209

R. 1495. w Mcu Lipcu był nadzwyczajny wylew Wisły który nazwano potopem.
R. 1621. w Sierpniu zniszczyła wiele wsi, a w Krakowie w kościele Stej Katarzyny na 3 łokcie wody było.
R. 1652. wylała pod Krakowem, tak, że w ~~Krakowie~~ kościele Cnob: Ord: Minor: de Obserw: (na łokieć woda stała.

R. 1800. (7. Kwietnia) ~~wysokość wody była 15. stop~~ ~~R. 1830. (24 Marca~~
R. 1806. (30 Kwietnia) ~~R. 1829 (2 Marca~~
R. 1808. (12 Kwietnia) ~~R. 1834. (24 Marca)~~
R. 1814. (27 Marca) R. 1830. (24. Marca
R. 1827. (8 Marca – R. 1834. (30 Stycznia)

Wysokość wody pod Warszawą, była 15. stóp lub cokolwiek wyżej nad 15. stop wodoskazu Warszawskiego –

× (W r. 1813. dnia 29. Sierpnia doszła stóp 21. nazajutrz dnia spadła na stóp 16. cali 8.

R. 1838. dnia 13. Marca doszła do stop 19. 1854 / 1838 / 16 więc od 16 lat się zwiększa wylewy Wisły

R. 1839. d: 24 Sierpnia stała na stóp 5. cali 1. a dnia 28. doszła do stop 20 cali 8!
R. 1844. d: 23 Lipca stała na stop 3. cali 6. w dniu 27. doszła do stop 22. cali 9. – Takiż sam prawie wylew był r. 1854. i 1854.

×× więc za naszych czasów najznaczniejsze były wylewy w r. 1844. dopiero idą wylewy 1813 – 1838 – 1839. – W roku więc 1844. stała woda była o cali 21. wyżej jak w r. 1813. – W ogólności w ostatnich 16 latach były większe wylewy Wisły jak w poprzednich latach 37. – a może i dalej pierwej i dawniej, bo akta wtenczas o dawniejszych wylewach pod Warszawą przez dwiepóźniejsze [illegible] –

3024. Pod wsiami Szczypninem, Karsinem, Dobrzykowem, Duninowem Wistka się przystanie na Wisłe –

3025. Dla obwałowania nizin: Kozienickiej i Stopnickiej [illegible] nam zostały w ostatnich kilku latach roboty ukończone –
Nizina Kozienicka rozciąga się od wsi Góra Puławska (naprzeciw Nowej Aleksandryi aż do wsi Świerże górne (cokolwiek poniżej m. Ryczywoła na lewym brzegu w Pow. Radomskim. – Obejmuje obszaru 29,852. morgów ~~[illegible]~~ kwadratowych czyli blisko tysiąc włók gruntu urodzajnego.
Nizina ta na której mieszczą się miasta: Gniewoszów z gromadą, Świerże ~~[illegible]~~ i Kozienice tylko obwarowana zaliczona, bywała przy każdem wezbraniu Wisły.
Już w r. 1786. wykonane były ochronne roboty wodne – nad Kozienicami roboty takowe dalej prowadzono ~~[illegible]~~ aż do r. 1842. w którym ~~to~~ ~~[illegible]~~ przedsięwzięto wreszcie zupełne i systematyczne obwałowanie w moście tylko niziny – do Roboty takowe w r. 1845 rozpoczęte w 1848. ukończone zostały. – O zniszczeniu tych wałów przez nadzwyczajny wylew Wisły w r. 1854 czytaj adnotacyą 2995.

3026. Dłubnia rzeka w Gub: K: Krakow: wpada do Wisły | Wypływa z pokładów torfowych między Brzeziem a Ogrodzieńcem w P: Olkuskiego

3027. Czarna ² Przemsza ¹ rzeka w Gub: Radom: Pow: Olk: – wpada do Wisły pod wsią Gorzow ~~w [illegible]~~ Krakowem. – Pod Niwką przyjmuje w siebie r: Przemszę białą i wychodzi z kraju do dawnej okręgu M: Krakowa –

3028. Prądnik rzeczka w Pow: Olkuskim – wpada do Wisły zaczyna się o milę od Pieskowej Skały pod prawie tem w Sułoszowie – W całym swym [illegible] przepływa wśród przecudnej doliny okrytej po wzgórzach [illegible] [illegible]

3029. Szreniawa rzeka w G: Wojew: Krakow: (wpada do Wisły) przypręgi się na wschód Wolbromia w pow: Olkusk: pod wsią Szreniawą od której też przybrała ... Koszyczem

3030. Nidzica rzeka w G: Wojew: Krakow: wpada do Wisły pod ... Proszowicami ... lasu Gołuchowskiego ... Długa jest mil 9. ... Nr 2141

3031. Czarna rzeka w G: Wojew: Krakow: wpada do Wisły pod Połańcem ... w bliskości wsi Cisów w pow: Opatów: płynie koło miast: Staszowa a ... Połańcem wpada do Wisły - Spławną być nie ...

~~3032. Koprzywianka rzeka w G: Wojew: Krakow: wpada do Wisły~~

~~3033. San rzeka wpada do Wisły~~

~~3034. Opatówka rzeka wpada do Wisły~~

3035 Struża rzeka nie spławna wpada do Wisły pod wsią Przybiłowy powyżej Józefowa długa 4. mile

~~3036. Kamienna rzeka wpada do Wisły~~

~~3037. Iłżanka rzeka płynie koło Iłży wpada do Wisły~~

3038. Chotel lub Chodel rzeka nie spławna w Gub: Lubel: płynie koło wsi ... wpada do Wisły - długa mil 6.

3039 Bystra rzeka nie spławna w Lubelskim - wpada do Wisły - długa 4. mile

3040. Kurówka rzeka nie spławna w Lubelskim - płynie koło Kurowa - wpada do Wisły długa mil 5.

3041. Wieprz rzeka w Lubelskim (wpada do Wisły) przyjmuje się ... Kalendarz Strebskie 1851 ... Wieprzowe Jezioro ... wpada do Wisły - Przyjmuje się ... Borownica ... Kurówka, Łanoszków ...

3042. Radomka rzeka w Radomskim - wpada do Wisły

3043. Okrzejka rzeka nie spławna (w Podlaskim) wpada do Wisły ... w pow: Łukowskim ... Gub: Siedlec długa mil 8

3044. Wilga rzeka w G: Wojew: Podlaskim wpada do Wisły nie spławna ... Gub: Siedlec

3045. Czarna rzeka nie spławna w Pow: Warszaw: (wpada do Wisły pod M: Górą przyjmuje się pod wsią Zbroja wielka, niedaleko ... długa m: 7.

3046. Świder rzeka nie spławna w ... wpada do Wisły Gub: Warszaw:

~~3047. Jeziorna rzeka w Pow: Warszaw: wpada do Wisły~~

~~3048. Bzura rzeka w Gub: Warszaw: wpada do Wisły pod Warszawą~~

3049. Mołtawa lub Mołtawa rzeka nie spławna w Gub: Płockiej płynie koło Bodzanowa - długa m: 5 wpada do Wisły u Wsi ... Rępy.

3050. Osetnica rzeka nie spławna w Gub: Warsz: wpada do Wisły niedaleko wsi Brwilna - długa m: 6

3051. **Skrwa** rzeczka w Gub: Warsz: p. Gostyń – długa mil 25 wpada do Wisły płynie przez Sierpc [illegible] doliną długą 2 ½ wiorsty – wspólnie z [illegible] znaczne [illegible]

3052. **Zgłowiączka** rzeczka w Gub: Warszaw: wpada do Wisły pod wsią Zawiszewo: długa m: 7

3053. **Mień** rzeczka w Gub: Płockiej wpada do Wisły naprzeciw M: Nieszawy

3054. **Tążyna** rzeczka w Gub. Warsz: ~~wpada do Wisły~~. Bierze początek w Pow: Inowrocł: w Prusach, płynie [illegible] Przybranowka do Ostromecka gdzie wpada do Wisły ~~[illegible]~~ odgranicza [illegible] od Prus [illegible] długa mil 3.

3055. **Drwęca** rzeczka w Płockiem – (wpada do Wisły –) wypływa z jeziora Dąbrzyckiego w Prusach, pod wsią Łopiszewo wchodzi do Król. Polsk. i Lubawy [illegible] aż do wsi Lubicz ztąd [illegible] Królestwo, i pod wsią Złotoryja w Prusach wpada do Wisły – długa mil 35 (Ob: Kalendarz Strabskiego 1851 str: 83)

3056. **Nida** rzeka spławna – (czytaj Kalendarz Strabskiego z 1851. na stronie 76.) z **Wodzisławia** bierze początek w okręgu Jędrzejowskim. z różnych źródeł, które łączą się około wsi **Moskorzewa** w jeden strumień. Od m: **Sobkowa** zdolna jest pod spław samego drzewa, a od **Pińczowa** do ujścia w Wisłę pod Nowem Miastem Korczynem, chodzą po niej statki.

3057. **Łabocina** rzeczka w Krakowskiem (wpada do Nidy) bierze początek pod wsią Grzymałkowem, w Kopernickiem płynie około wsi **Korczyna**. m: **Małogoszcza** i pod **Węgrzynowem**.

3058. **Czarna Nida** rz: w Krakow: (wpada do Nidy –) bierze początek z gór ku Kielcom blisko **Stopnicy Nowej** – płynie koło **Daleszyc** z lewej strony przez **Stopnic**, **Morawicę**, **Tokarnię**, a pod **Żernikami** wpada do Nidy – do niej wpływają strumienie **Bobrzyca** i **Sitnica** albo **Dąbrówka** – u Długosza nazwana jest **Morawica**.

3059. **Mierzawa** rzeczka bierze początek około wsi **Potoka** i **Mierzawy** w okręgu Jędrzejowskim: płynie około Przystasza, Przyszęka, Konar, Najpstajnie, i Sędowice i pod Nawarzewicami w okolicach Pińczowa wpada do Nidy

3060. **O Pilicy** czytaj w Kalendarzu Strabskiego z 1851. na str: 76. Od **Koniecpola** [illegible] być spławną dla samego tylko drzewa, a od **Przedborza** aż do ujścia w Wisłę i dla statków.

3061. **Zwleża** rzeczka wpada do Pilicy

3062. **Chotówka** rzeczka wpada do Pilicy

3063. **Czarna** rzeczka wpada do Pilicy pod wsią Taraska (czytaj Kalendarz Strabskiego z 1851. na str. 77.) [illegible] pomiędzy Gminą **Furmanów** i Lelitkowo w Okr: Szydłowieckim

3064. **Luciąża** czyli Bogdanowka wpada do Pilicy.

3065. **Utrata** rzeczka wpada do Pilicy

3066. **Wolborka** rzeczka (wpada do Pilicy) ~~[illegible]~~ z pod wsi **Nieborów** w Piotrkowskiem przyjmuje się pod m: **Tuszynem** ob: Kalendarz Strabskiego z 1851 – [illegible]

3067. **Czarna rzeczka** wpada do Pilicy pod **Kuklem** [illegible] wsie – Przyjmuje się ze źródeł [illegible] okręgach ~~[illegible]~~ [illegible] **Kempen** w lasach [illegible] w Rawskim

3068. **Drzewiczka** (z **Węglanką** i **Brzuśnią**) wpada do Pilicy – Poczyna się pod wsią **Ruskibród** blisko M: Końskich, ujście pod Nowem Miastem w Rawskim. Długa mil 9. aż do m: Drzewicy [illegible] jest ona do [illegible] innych.

3069. **Mogielanka** rzeczka w Ob. Rawskiem wpada do Pilicy, [illegible] pod wsią **Wolkowem** w P: Warsz: płynie krętem korytem przez

3070. **Pilica** [illegible] **Mogielanka** [illegible] wpada do Pilicy **Korytnica** wpada do Pilicy pod **Przytyczewicami**

3071. **Węglanka** wpada do Drzewiczki pod **M: Opocznem**

3072. **Brzuśnia** wpada do Drzewiczki pod **M: Drzewicą**

3073. San rzeka czytamy w Kalendarzu Strąbskiego z 1851. str. 77. naprzeciw Szczytna poniżej Sandomierza wpada do Wisły – W Krzeszowie jest przewóz –

3074 Tanew powstaje się w Galicyi w okolicach m: Narola, pod wsią Borowiec wpływa w okręg Tarnogrodzki, pod wsią Sierakowem powraca do Galicyi, a przepłynąwszy mil 6½ wpada pod Ulanowem do Sanu. Nie jest ona spławną ale mógłby być by mogła bo ma wszystko też i wody ~~dostat~~ dosyć głębokiej.

3074. Lubienica rzeczka w Lubel. wpada do ~~Sanu~~ Tanwi pod wsią Dorbozy –

3075. Sopot rzeczka w Lubel. wpada do Tanwi pod wsią Koraki –

3076. Szum rzeczka w Lubel. wpada do Tanwi pod wsią Szostaki –

3077. Łada rzeczka w Lubel: wpada do Tanwi pod Babicami –

3078. Bukowna rzeka w Lubel: powstaje się w okr: Tarnograd: z błot pod wsią Korytkowem; płynie przez wsie: Uście, Momoty, Łazik, a przebiegłszy mil 3½ uchodzi do Galicyi, gdzie wpada do Sanu. – Nie jest spławną –

3079. Rakowa rzeczka w Lubel: wpada do Bukowny (p:) pod wsią Uście długa 1½ mili.

3080. Branewica rzeczka w Lubel: wpada do Bukowny (p:) pod wsią Momoty długa 2½ mili.

3081. Zajemna rzeczka w Lubel: wpada do Bukowny (p:) pod wsią Łazik długa mile 1.

3082. O moście arkadowym pod Koźminem czytamy Kalendarz Strąbskiego z r. 1851. str. 78.

3083. Łabunka rzeczka w Lubel: powstaje się w błotach pod wsią Łabunkami w okr. Tomaszow: ~~pod~~ płynie koło Zamościa, wpada do Wieprza (l.) pod wsią Piaski długa mil 3½
nie jest i nie może być spławną

3084. Wolica rzeczka w Lubel: powstaje się pod wsią Majdan w okr: Hrubieszów: płynie przez m. Grabowiec, wpada do Wieprza (p.) pod wsią Wólką Orłowską; długa mil 4. nie jest i nie może być spławną

3085. Żółkiewka rzeczka w Lubel: powstaje się z błot pod wsią Żabno w okr. Krasnostaw: ~~płynie przez miast. Piaski~~ ubiegłszy mil 4. uchodzi do Wieprza (l.) pod ~~m.~~ Krasnymstawem – nie jest i nie może być spławną

3086 Giełczew albo Radomirka rzeka w Lubel. wypływa z łąk wsi Giełczewa w okr: Krasnost: płynie przez mia. Piaski i pod Pełczynem za Biskupicami wpada do Wieprza (l:) ubiegłszy mil 5½ nie jest i nie może być spławną

3087. Jagielna rzeczka w Lubel: wypływa z błot wsi Tarnowa w okr: Chełmskim; uchodzi do Wieprza (p:) pod m. Łęczną; długości m: 4. Nie jest i nie może być spławną –

3088. Bystrzyca rzeczka w Lubel. powstaje się we wsi Bystrzycy w okr: Krasnostaw: płynie pod Lublinem gdzie młyny wielkie młyny obraca, a pod wsią Kijany, 2 mile od Lublina wpada do Wieprza (l.) ubiegłszy mil 7½. – od Lublina mogłaby być spławną gdzie największa szerokość jej wynosi 50 stop, a największa głębokość wody stop 6. –

3089. Czerniejówka rzeczka wpada pod Lublinem do Bystrzycy (pr:)

3090. Czechówka rzeczka w Lubel: wpada pod Lublinem (l:) do Bystrzycy
3091. Kosa rzeczka wpada pod Jezycami w Lubel: do Bystrzycy l. do której wpływa strumień Kozar.
3092. Tyśmienica początek się z wielkich błot wsi Rozkopaczewa w okr. Lubartow: zaraz wchodzi w powiat Radzyński i tu płynie przez M: Ostrów. pod Babienką tworzy się z niej staw Tyśmienski 4 wiorst długi, a 1. szeroki, który zostawiwszy prawie swej długości rozgranicza powiat Radzyński od Lubelskiego i ponięży się we wsi Kierzno. Od Tyśmiennicy idzie granicą naszych powiatów, a poniży M: Kocka pod wsią Górka wpada (p.) do Wieprza – Całkowita jej długość ze stawem wynosi mil 7. od wsi Tyśmien na długości 3½ mili spławną jest dla tratew.
3093. Bystrzyca rzeczka wpadająca do Tyśmienicy.
3094. Piwonia rzeczka wpadająca do Tyśmienicy ma koryto głębokie
3095. Stanówka ~~rzeczk~~ strumień wpadający do rzeki Bystrzycy (ob: 3093)
3096. Narew rzeka czytaj Kalendarz Strąbskiego z r. 1850 na str: 78, od Tykocina prowadzą się statki obładowane głównie produktami rolniczemi. – Między innemi jest i w Piątnicy przystań. – W czasach statków na niej chodzi z armatą pozostałym, przepływać mogą. Tylko pod wsią Czartoryą w pow: Łomżyńskim, zawały drzewa i kamienie, rzucane statkom zagrażają: ob: 3183
3097. Lisa rzeczka stanowiąca część granicy od cesarstwa Rossyjskiego aż do Jurzec, gdzie wpada do Narwi (l.) długości mil 2.
3098. Łopuchowo płynie od wsi Wierzbowy Kulesowy i rozgranicza okręgi Łomżyński i Tykociński, wpada pod wsią Niecielec, długa mil 3.
3099. Srebrowo rzeka w August: początek się pod wsią Jabłonowem; przepływszy mil 2 wpada do Narwi pod wsią Krasnikowem (p:)
3100. Mężak wypływa z pod wsi Jurzec powyżej M: Wizna, wpada do Narwi pod Kossakami długości mil 3. (p:)
3101. Gać rzeczka ~~wypływa~~ bierze początek około wsi Czosaki w Zambrowskim, do znacznej objętości woda pod Kossakami wpada do Narwi wypłynąwszy mil 3.
3102. Pisna pod wsią Winanty wypływa z Prus, a do ~~Królestwa~~, a wpada do Narwi pod Nowogrodem (p:) ~~łoba~~ jest spławną na wiosnę dla drzewa i pomniejszych statków. Przystanie: we wsi Kurpi i M: Nowogrodzie.
3102.b Wenentu rzeczka w August: wpływająca do Pisny.
3102.c Turośl rzeczka w August: wpadająca do Pisny.
3102.d Skroda rzeczka w August: wpadająca do Pisny.
3102.e Ruz r: początek się pod Głębockiem powyżej M: Śniadowa w okr. Łomżyńskim wchodzi następnie w Ostrołęcki, wraca znów w Łomżyński i tam pod wsią Rybaki wpada do Narwi (l.) długa m: 4.

3103. Rzeki Skrwa (p:) Rozoga (p:) Omulew (p:) wypływają do Królestwa pol: z Prus i następnie przedzielony powiat przasnyski wpadają do Narwi.

3104. Orz wypływa z błot Radwan i Wyszomierz w Pow: Łomżyńskim, wpada do Narwi przy wsi Dzwonek lub Ostrołęką. Długa prawie 4 mile.

3105. Orzyc – bierze początek w Prusach; wchodzi do Królestwa około m. Chorzele w Przasnyskim. – Od wsi Długokąty płynie równy kanał pod ziemią i dopiero w Grabskim na wierzch się pokazuje. Wpada do Narwi.

3106. ~~B.~~ Długa – początek ma powyżej M: Mińska w Stanisław: płynie koło Okuniewa; pod Zagrobami wpada do Narwi (l:) długa mil 6.

3107. Wkra czyli Działdówka – wypływa z jeziora Działdowskiego w Prusach, przy wsi Gnojno dotyka Król: polskiego i idzie aż do wsi Wronka rozgraniczając powiat Mławski od Prus. Wpada do Narwi pod Pomiechowem powyżej twierdzy Nowogeorgiewsk. Od wsi Popielżyna, gdzie przyjmuje rzekę Sonę, podczas dużej wody ~~[illegible]~~ wiosennej spławiają się drzewa do Narwi.

3108. Mławka z ~~Przylepnicą~~ wpadają (l:) do Wkry.

3109. Sona rzeka rzeki wpadające do Wkry (obacz 3107.

3110. Przylepnica rzeka wpadająca (p:) do Wkry –

3111. Łydynia rzeka w Gub: Płock: wpada (l:) do Wkry –

3112. Raciążnica rzeka w Gub: Płock: płynie koło Raciąża wpada (p:) do Wkry pod M: Sochocinem –

3113. Płonna rzeka płynie koło Płońska – wpada (p:) do Wkry pod wsią Strachowo Kołoząbem. długa mil 5.

3114. Biebrza rzeka – według Kalendarza Strąbskiego 1851. str: 79. opis rzeki pod M. Wizną wpada do Narwi – Od wsi Kościelny Sztabin rozpoczyna się spławność drzewa i mniejszych statków zbożowych – Spław rzeką tą rzeczą w guberni Augustowskiej, w trzech tylko miejscach: pod Dolistowem, Wroceniem i Goniądzem, gdzie koryto rzeki płynącej gruntem torfiastym i bagnistym, pospolicie jest na kilka odnóg, nie mających dostatecznej głębokości, spławu nie utrudnia.

3115. Niedźwiedzica rzeka w Augustowskiem: bierze początek z tych błotnistych źródeł koło wsi Hołynka w Pow. Augustowskim obok wsi Koporawy ciągnących się, pomiędzy Rajgrodem i Ponarlicą wpada do Biebrzy

3116: ~~Niedźwiedzica~~ Netta wypływa z jeziora Necko; wchodzi ona w system Kanału Augustowskiego. Ten idzie prawie w prostym kierunku, koryto zaś rzeki wije się obok niego w różnych zakrzywieniach, wpada do Biebrzy (p:)

3117. Kopytkówka wypływa z kanału nawigacyjnego pod wsią Polkowem wpada do Biebrzy naprzeciw wsi Nowa wieś

3118. Ełk rzeka początek w Prusach, wchodzi w granice Królestwa obok wsi Boguszy; przepływa cały powiat augustowski w kierunku od północy ku potud[illegible] i pod Goniądzem wpada do Biebrzy (p:)

3119. Jegrznia rzeka wypływa z Prus z jezior pod miastem Ełk (Łyck) wchodzi w Królestwo około wsi Kukowo, przechodzi przez miasto Rajgród i jezioro Dręstwo. Gdyby nie młyny na niej, mogłaby być spławną, a to tem więcej, że w r. 1847 od wsi Kuligi aż do ujścia w Ełk na długość jednej mili rozszerzoną i wyprostowaną została.

3120. Wissa lub Wyssa wypływa z Prus, pod wsią Kalinowo wchodzi w Królestwo, przepływa miasta Szczuczyn i Wąsosz, i wpada do Biebrzy w Radziwiłłowskiem pod wsią Rajbrody.

3121. Ruwina rzeka wypływa ze stawu Radziwiłłowskiego (?) wpada do [illegible] blisko jej ujścia do w Biebrzę

3122. Bug, [illegible] w galicyi Austryackiej, od wsi Piaseczno [illegible] przypiera do Królestwa i oddziela gubernią Lubelską od Wołyńskiej i Grodzieńskiej. Od wsi Kamieniczka całkowicie już wchodzi w Królestwo polskie. Pod Serockiem wpada do Narwi a z tą pod twierdzą Nowogeorgiewsk do Wisły. Od Łętowna naprzeciw Uściługa zaczyna już spławną być, głębokość w najwyższej części bywa od 3 do 4 stóp. Z powodu płytkiego w wielu miejscach koryta, a mianowicie od Opalina aż do ujścia Liwca, do spławu mniej jest dogodna, młyny i jazy [illegible] spławne. Dalej [illegible] koryto na 3 odnogi od Kozawki do Jabłecznej, w długości mil dwie, przedstawia wiele trudności dla spławu. Tu osobliwie pod Stawatyczami rzeka tak kręto płynie, że po całodziennej [illegible] żegludze statek znajduje się jeszcze w tem miejscu, z którego rano wypłynął. Szczegółowy obszerny opis w Kalendarzu Strzeleckiego 1851 na stronie 81.

3123. Huczwa poczyna się od wsi Podhorcach w p. Hrubiesz. z źródła [illegible] [illegible] [illegible] wśród niewielkiej [illegible]; długości mil 7½ pod wsią Gródkiem wpada do Bugu. Nie jest ona spławną, ten poniewsz od m. Tyszowce dalej [illegible] spławnej —

3124. Wełnianka rzeka poczyna się z błot pod Szczeliszczami w okr. Hrubiesz. którędy [illegible] mało jednak wpada do Bugu pod Dubienką.

3125. Uherka rzeka długa m. 4. wpada do Bugu pod wsią Uhrusk

3126. Gdola rzeka mała wpadająca do Uherki (p.) w gub. Lubelskiej

3127. Włodawka wypływa z jezior w południowej części powiatu Radzyńskiego — pod Włodawą wpada do stawu Włodawskiego a z nim do Bugu. Ma około 2½ mili długości — Chcąc ją do spławu przysposobić trzebaby wyczyścić, a [illegible] płytkie i kręte koryto sprostować, pogłębić i rozszerzyć.

3128. Krzna poczyna się pod M. Łukowem — wpada do Bugu pod wsią Neple. Długa mil 10. Od Woskrzenic gdzie już ma 10 sążni szerokości, spławną [illegible] trzeciej

3129. Białka rzeka mała w Podlasiu. uchodzi do Krzny —

3130. Lutawa z Zyrowką i Lutnią wpada do Krzny w Podlasiu

3131. Toczna ma ujście (do Bugu) pod Drążninem powyżej Drohiczyna. Długa m.

3132. Nurzec wypływa z pod Brańska w głębo grądowy; od wsi Wi[illegible] około m. Ciechanowca do wsi Młynarze w długości mil 3 - płynie granicą kraju -

3133. Buczynka mała rzeczka wpadająca do Bugu (~~[illegible]~~ lub [illegible])

3134. Broch rzeczka wpada do Bugu -

3135. Tuchelna rzeczka wpada do Bugu.

3136. Liwiec wypływa z Lrzesanach Krzymowskich powyżej M. Mordy wpada [illegible] pod Kamieńczykiem w Pow. Stanisław. uchodzi do Bugu. Na wiosnę i w czasie wielkich deszczów znacznie zwiększa się wody [illegible] od Węgrowa mógłby być spławny - dziś [illegible] od wsi Pogorzelca w [illegible] i to tylko [illegible] sztuki drzewa jest spławny.

3137. Muchawka rz. wpada (z l.) do Liwca - długa mil 3

3138. Kostrzeń rz. w Podlaskiem, wpada do Liwca (l.) długa mil 4.

3139. Czerwonka rz. w Podlaskiem wpada do Liwca (p.) długa mil 2.

3140. Dłubnica zaczyna się w stronie południowej wsi Sucha, płynie ku wschodowi niedaleko od Imbramowic, i pod Raciborowicami wchodzi do galicyi i tam przy wsi Mogiła wpada do Wisły

3141. Nidzica w dawnym podziale kraju na województwa, oddzielała ona Woj. Krakow. od Sandomierskiego.

3142. Szreniawa rzeka w b. Wojew. Krakow. wpada do Czarny -

3143. Łagowka albo Łagowica rzeka wpada do Czarnej

3144. Koprzywianka rzeka mała niespławna, ale mająca znaczną obfitość wody i przy roztopach znacznie wzbiera - wpada do Wisły

3145. Opatówka mała i niespławna rzeka, mająca jednak znaczną obfitość wody i przy roztopach znacznie wzbierająca - uchodzi do Wisły

3146. rzeka Kamienna (ob. dod. 3202.) bierze początek pod Odrowążem pomiędzy Końskiem i Szydłowcem - od Wąchocka dotąd jest znaczna, płynie najpiękniejszą doliną aż do samej Wisły do której wpada pod Wolą Pawłowską [illegible] (dolina ta) otoczona jest górami, a szczególniej ścieśniona jest niemi pod wsią Chmielowem; od Mia. Ćmielowa do wsi Borowni, pod Bałtowem i Skarbku dolnym. Przy znacznym spadku ma jest bystry, obfitość wody wielką. Długa mil 10. W ogólności okolica którą przerzyna rzeka Kamienna jest żyzna, obfitująca w bogate pastwiska, łąki, lasy i ~~[illegible]~~ w kamień ciosowy, ~~[illegible]~~ i [illegible] i inne płody natury. - Dla tego też rząd od r. 1821 zwrócił uwagę na kraj przy wzniesieniu (rozprzestrzenieniu) w tamtym okręgu wielkich zakładów górniczych, zwrócił szczególną uwagę naczęły uspławnieniu i (wspomnieniu) zakładów górniczych (którym) jest przygotowania wielka (dostarczyć) wszystkich zakładów górniczych [illegible] wykonania stosownych robót do spławu zakładów postępującemi może tylko [illegible]

213

147. od Ostrowca spławna dla drzewa

148. Łążna rz: wpada do Kamienny pod Brzinem (p:)

149. Kaszka rz: wpada do Kamienny (p:)

150. Świślina rz: wpada do Kamienny –

151. Iłżanka albo Białka powstaje z połączenia wielu strumieni ... się pomiędzy Szydłowcem i Wąchockiem, następnie przechodzi przez miasta Iłżę, Ciepielów i nakoniec pod wsią Chotczą dolną wpada do Wisły. Tu służa ... spław belek.

152. Chotcza rz: wpada do Iłżanki pod N.

153. Radomka rz: bierze początek poniżej Skrzynna pod wsią Ruskibród, płynie na Przytyk, Jedlińsk i ubiegłszy mil 19. wpada do Wisły pod Ryczywołem. – W r. 1823. oczyszczona i przysposobiona do spławu, na przestrzeni mil 3. od Gorzyca, przynosi ztąd wielkie korzyści ~~dla~~ mieszkańcom dla tamecznych ... przytyk w drzewo budulcowe ... zdolne do budowy ... które w zamian ~~do~~ miejscowego przemysłu. – Nadto nadają na rzece ... zakładom ... nad nią znajdującym się i strumieniom ... ~~[illegible]~~

154. Mleczna rz: płynie pod Radomiem, wpada do Radomki (p.)

155. Jeziorna rz: ~~[illegible]~~ początek swój w ... Opis Radomia ... o Zwoleniu
155. Jeziorna rz: poczyna się pod wsią Malawicą w Pow. Warszaw. (w Kalendarzu z 1851. powiedziano że w dobrach Wilanowskich) ale to mylnie) wpada do Wisły niedaleko wsi Łysej pod... napędza ... zakładowi papierni Bankowej. – Ma znaczny obfitość wody. – pod długa m: 7.

156. Bzura bierze początek w okr: Zgierskim w okolicach miast fabrycznych Zgierza, Łodzi; pod wsią Kamionem ... do ... przyjmuje Mied... ... do Wisły – długa mil 25. – (Wspólny obacz w Kalendarzu 1851 ... 83

156. Mroźnica mała rzeka niespławna wpada do Bzury
~~[illegible]~~ Mroźnica – płynie koło Strykowa i Piątku – to jedna rzeka

157. Ochnia mała rzeka niespławna – wpada do Bzury –

158. Mroga płynie pod Bielawą – uchodzi do Bzury –

159. Mrożyca z Mrogą (prawie w połączeniu) uchodzi do Bzury

160. Przysowa rz: wpada do Bzury

160. Rawka mała niespławna rzeka w Pow. Rawskim – wpada do Bzury

161. Rylsk mała rzeka niespławna w P. Rawskim płynie koło Rylska wpada do Rawki –

162. Bielsk mała rzeka niespławna w P. Rawskim – ~~płynie~~ wpada do Rawki

163. Gągolina rzeka albo Gorgola mała rzeka niespławna wpada do Bzury

164. ... się z Kuklówki ...

3165 Bruwa (ob: 3020) mała rzeka [niespławna] tworzy się z Rokitnicy (ob: 3021) wpada do Bruny

3166 Łasiczka mała rzeka niespławna — wpada do Bruny.

3167. Rypienica wpada do Drwęcy —

3168. Niemen rz: podnosi się w Cesarstwie Ross: w bliskości (ob: 3183) Horosznowa w Gub: Mińsky płynie od wschodu na północ, odłącza Gub: Augustow: od Ces: Ross: pod wsią Romaniszki wchodzi w kraj pruski i tam wpada do zatoki Baltyckiej Kurisches Haff zwany — Długość jego według granicy Królestwa wynosi mil 54. ? W latach 1820-1825 wykonane były współnym kosztem rządów Cesarstwa i Królestwa odpowiednie roboty oczyszczające Niemen poniżej Kowna do odległości 28. wiorst. Mimo to jednak znajdują się na tej rzece [illegible] utrudniające na niej żeglugę — najtrudniejsze i najniebezpieczniejsze przeprawa pod wsią Dworaliszki a przy tym brzegi [illegible] zwane Diabli most, gdzie w poprzek rzeki są duże, ostre kamienie, trudne do ominięcia bez uszkodzenia statku — Czytaj obszerny w Kalendarzu [illegible] na 1851. str: 86.

3169. Łosośna wypływa z Cesar: Rossyj: od wsi Bojar aż do wsi Łosośna gdzie wpada do Niemna odgranicza Gubern: August: od Grodzieńskiej — Pod wsią Kantin przyjmuje w siebie rzekę Tatarkę (1.)

3170. Tatarka rzeka niespławna w Aug: z wpada do Łosośnej pod wsią Kantin wypływa a blisko niedaleko wsi Nowosiółki —

3171. Czarna Hańcza wypływa z jeziora Hańcza w bliskości granicy pruskiej na wschód m: Przerośl i od wsi Mikaszówka do wsi Czortek, stanowi część kanału Augustowskiego, tu go opuszcza i wpada do Niemna pod wsią Sieniewicze.

3172. Wołkusz rzeka w Gub: August: wpada do Czarnej Hańczy około wsi

3173. Sejny albo Marycha rzeka w August: pod wsią Kalety wchodzi do Czarnej Hańczy. od ujścia Pomorzanka spławna jest dla pojedynczych statków drzewa

3174 Biała Hańcza stanowi część granicy powiatu Sejneńskiego od Augustowskiego pod wsią [illegible] Jańsko —

3175. Peczrajka wpada do Niemna około m: Balwierzyszek.

3176. Szeszupa bierze początek przy wsi [illegible] w pow: Sejnen: w bliskości źródła rzeki Czarnej Hańczy, płynie pod miast: Lubowo, Kalwaryja, Ludwinów, pod Maryampol od m: Władysławowa spławna, aż do wsi Kurgity stanowi granicę od Prus

3177. Kirsna rzeka niespła. w August: wpada do Szeszupy.

3178. Dawina rzeka niesp: w August: wchodzi do Szeszupy.

3179. Rowsia rzeka niesp: w August: wpada do Szeszupy.

3180 Pilwa rzeka w August: długa mil 3. jest spławna dla pojedynczych statków drzewa — wchodzi do Szeszupy

3181 Wysoka rzeka w August długa mil 4½ — wpada do Szeszupy — jest spławna dla pojedynczych statków drzewa

182. Szyrwinta rzeka niespławna w Augustowskiem: wpada do Szeszupy

183. Rzeka Niemen połączona jest z Narwią, a przez tę z Wisłą, za pośrednictwem systematu wód nazwanego Kanałem Augustowskim.

184. Rzeka Warta bierze początek pod miastem Kromołowem w obw: pilickim. Płynie przez miasta: Częstochowę, Mstów, Pławno, Działoszyn, Sieradz, Warta, Uniejów, Koło, Konin, Pyzdry, gdzie wchodzi w W. Ks: Poznańskie – pod Kostrzynem wpada do Odry, a z tą za Wolinem do morza bałtyckiego. – Przepływa przez najbogatsze prawie dla kraju, gdzie gospodarstwo rolne na najwyższym stopniu [illegible], a obszerne lasy dostarczają pod dostatkiem drzewa. – Dlatego też wody krajowe [illegible] [illegible] do [illegible] nieposobieni do spławu – Mimo to spław na tej rzece zaczyna się dla [illegible] dopiero od Konina a właściwie mil powyżej to jest od m: Sieradza dla samego drzewa (Czytaj Kalendarz Strebskiego 1851 – str. 85

Wydane na Warcie są: Jatowice, Majorowice, Lyda, Mścibórz, Wolniki, Mikorzew, Warta, Uniejów i inne

185. Liswarta bierze początek w Szlązku niedaleko wsi Parschowitz i [illegible] od wsi Lisiak do Podzgra w wieluńskiem stanowi granicę Królestwa powyżej wsi Wąsocza wpada do Warty. W Królestwie płynie mil 8, nie jest i nie może być spławną, stanowi [illegible] do fabryk wodnych. –

186. Wiercica bierze początek pod wsią Zdziary; przebiegłszy mil 6 1/2 wpada do Warty powyżej Ryczkowa

187. Widawka albo Grabia, długa mil 11; uchodzi powyżej wsi Tuszyna do Warty

188. Grabówka długa mil 8. wpada do Widawki (p.)

189. Teleszyna długa mil 3 1/2 uchodzi do Warty pod wsią Stomowa

190. Ner bierze początek w borach wsi Wiskitna, powyżej miasta Rzgowa i Tuszyna w obw: piotrkowskim, odgranicza powiat łęczycki od sieradzkiego i kaliskiego w długości mil 15. następnie pod wsią Majdany wpada do Warty. – Czytaj dalej Kalendarz Strebskiego 1851 str: 85 (l.)

191. Dobrzynka mała rzeka niespławna długa m: 3 1/2 wpada do Neru

192. Pisia mała rzeczka wpadająca do Neru – długa m: 3 1/2 (p.)

193. Kompiel rzeka długa mil 5. wpada do Warty powyżej Koła

194. Bzilówka rzeka długa mil 5. wpada do Kompiel. (l.)

195. Meszna wypływa z jeziora Pawidzkiego pod wsią Mieczownicą płynie przez m: Słupcę, za którem wpada do Warty (p.)

196. Prosna wypływa z bagna przy miasteczku szląskim Byczyna; od wsi Bugaju powyżej Wieruszowa w wieluńskiem aż do samego miasta

Prosna, gdzie wpada do Warty, stanowi według[?] mil 20 granicę kraju.
Przepływa kraj bogaty, obfity, wydający niezmierne zapasy zboża, a w
swoich borach najpiękniejsze drzewa — Właściwie tej ustawy prawa Prusacy
rzekę tę za spławną uważali[?] — Dziś wszakże dla licznych zamuleń i niskiego stanu
wody zwłaszcza w porze letniej niemal zupełnie jest do spławu — (Wyjątek z
tego Kalendarza Ł[?]…[?] 1851. str. 85. —

3197. Cienia rz: ciągnie się mil 6. wpada do Prosny (p:)

3198. Swędrznia ciągnie się mil 5. wpada do Prosny (p:)

3199. Wiadomości o Kanale Augustowskim (czytaj obszerniej w Kalendarzu Strebskiego z 1851. str: 86. Niżej skrócone w ten sposób
Cała linia spławna między Niemnem a Wisłą dla połączenia których to
kanał utworzony, wedł[ug] Kanał augustowski składa się z 3.ch części następujących:
1/ Właściwy kanał, który ciągnie się od ujścia w Niemen pod Niemnowem
do ujścia w Biebrzę pod Dębowem, wynosi wiorst 98⅓
2/ Uspławniona Biebrza, która ciągnie się od ujścia kanału do połączenia się z Narwią pod Wizną, wynosi wiorst 106[?]½ — [dłużny]
3/ Rzeka Narew od ujścia Biebrzy do złączenia się w Wisłą [illegible] 68½
Całkowita więc długość linii spławnej od Niemna do Wisły wiorst 273½
w układ kanału wchodzą 2 rzeki — Hańcza (wiorst 20), i Netta (wiorst 31)
rzeki te połączone są łańcuchem siedmiu jezior: Necko, Biała, Sajno[?], Orlewo, Paniewo, Krzywe i Mikaszewo. Wchodzą prócz tego w układ kanału 2 inne jeziora: Serwy i Sajno — 18. śluz, z których jedna z nich Paniewo jest podwójna a Niemnowa potrójna — Wszystkie te śluzy są murowane z kamienia polnego, ciosowego i cegły na wapnie hydraulicznem osadzone albo na gruncie tegoż, albo na palowaniu.
Urządzenia i Upusty są drewniane. Wszystkich zwodzonych jest 14. —
Rozpoczęcie właściwych robót wodnych około kanału nastąpiło w r. 1825
a w r. 1830. tylko niezupełnie jeszcze wykonany, do spławu jednak otwarty po
uporządkowaniu wolnym[?] — Całkowite roboty około pomienionego kanału w r. 1838. ukończone, a koszta budowy onego wynoszą Rs: 1695468. kop: 59

3200. Lasy Rządowe położone nad Wisłą i rzekami w nią wpadającemi[?]
Obszerne i rozmaite są lasy rządowe składające leśnictwo Iłża (którego
urząd jest w Lubieni[?] pod m. Iłżą) lasy te ciągną się od rzeki Wisły na
[illegible] kilka, drzewo stąd[?] Kamienną[?] dowożone bywa do jej brzegów, mianowicie ze strony Bodzechowa,

3201. do Leśnictwa Miechów należą: obręby duchowne Nękanowice i Korwin[?]

3202, rzeka Kamienna płynie przez okolice bardzo leśne; z powodu bardzo krętego jej biegu i licznych zakładów górniczych dopiero od miasta Ostrowca. Tu w pobliżu dowożone jest drzewo z obrębów leśnictwa Iłżeckiego: z Wąchock[?], Borowiki, Tryb[?], Wysokie[?], Jasień[?], Połągwi[?]

niewielkiej odległości od rz.: Kamionny[?] są lasy Soleckie, majoratów Jasieniec[?] i Sobolny[?] —

204. W leśnictwie Zwoleń (urząd tegoż w Dobrem pod Zwoleniem) [illegible] od Wisły drzewo z obrębów: Dziurków, Borska, Lipa Gościnka[?], Świesielice, Cyganów, Kijanka, Jasieniec, Nasiłów.

205. Przy leśnictwie Kozienice nad Wisłą są lasy majoratu: Kozienice, Wilczkowice[?], Jedlnia i niektóre obręby lasów rządowych.

206. rzeką Radomką spławiane bywa drzewo ze strony Chynów i Jastrzębie [illegible] z obrębów: Świerże, Chodkowska Wola, Zbita[?], Ruda.

207. Lasy rządowe strony Sieraków leśnictwa Warszawa, tuż przyległe są Wisły, lecz mało zamożne w drzewo do spławu zdatne.

208. Leśnictwo rządowe Kampinos (którego urząd w Grabinie pod Błoniem) leży prawie naprzeciw Zakroczymia. Z tego leśnictwa w bliskości Wisły są obręby: Kromnów, Krzywagóra i inne, ale mało są zamożne w drzewo spławne. Z powodu [illegible] kalsa[?] drzewa jest bardzo [illegible] ku klasy 16 i 18, a mianowicie jest 19 klasy [illegible] ogólny[?]

209. Lasy prywatne Bysiak[?] i Babiebrody położone są blisko rz.: Wisły[?]

210. Leśnictwo rządowe Brwilno (urząd tegoż w Jędrzejewie[?] pod Płockiem) leży prawie naprzeciw Płocka — obręby przyległe Wisły są: Bielany, Gorki[?] i inne; oraz lasy majoratu Brwilno, Gradzyn[?], Kurowo tak bardzo zamożne w drzewo budulcowe —

210. Urząd leśnictwa rządowego Włocławek jest w Suchym Krzu pod Włocławkiem. Obręby lasów przyległe Wisły są: Ruda, Plantacja[?] [illegible], Ostrów, Łuba, Krasnosielec[?], Lubanie, Wygoda. W nich mało jest drzewa spławnego.

211. Lasy do kapituły krakowskiej i instytutów duchownych należące w leśnictwie Nowa Aleksandria z prawego brzegu Wisły są: Świeciechów, Borów, Mniszek, Pstrąg, Piotrowin — są one mało zamożne w drzewo spławne.

212. Lasy majoratu Urzędów są w niejakiej[?] odległości od Wisły.

213. Lasy skonfiskowane Zakrzowskie położone około 5 mil od Wisły, znajdują się w [illegible] sosnowym, [illegible] — Należą one obecnie do leśnictwa Lublin, którego urząd jest w Krzesimowie pod Lublinem.

214. Dalej po nad Wisłą są obręby lasów rządowych: Bełżyce[?], [illegible] Kraśnik[?], Rudy, Wrzelowiec, Góra, Pachatka i inne do leśnictwa Nowa Aleksandria należące — są te lasy młode, ale obręb Rudy ma drzewo zamożne. Są tu także lasy dóbr prywatnych Celejów, [illegible] lasy dóbr Dęblina.

215. W Jagodnem pod Łukowem jest urząd leśnictwa Łuków — którego obręby: Wola, Ulaniek[?], Stoczek, i [illegible] strony Garwolin

3216. lasy majoratów: Mężne, Rybków i Dąbrowa po prawej stronie Warty

3217. lasy dóbr prywatnych: Władysławów, Jagodne, Stęszyński (1850), Zastawskie, Sokolnik i inne po prawej stronie Warty między nimi a Warszawą

3218. Straż leśna Zubki i straż Góra należą do leśnictwa rząd.: Warszawa; są one mało zasobne w drzewo budowlane. Lecz drzewa opałowego z powodu [illegible]

3219. z podleśnictwa [illegible] przy publicznie [illegible] obręby: Biskupice, Słupno, Wiestochowo.

3220. Lasy prywatne Podgórskie należą do znaczniejszych w tej okolicy

3221. z leśnictwa Ciechocin, obręby Olszówka, Obory, Rybitwy, mało mają drzewa na handel zdatnego. –

3222. rzeka Pilica przepływa okolice po większej części leśne, przyjmuje w sobie kilka rzek po większej części lasami przepływających i stanowi wielką masę drzewa i sposobność takiego wyprowadzania na Wisłę, tę główną drogę handlową; dla tego jest ona bardzo ważną pod względem handlu drzewa. Przytykają do niej lasy się:

3223. Z leśnictwa Przedbórz (którego urząd jest w Radoszycach) znajduje się na prawym brzegu rzeki cała straż Nosalowice, to jest obręby: Żurawy, Nosalowice i Policzko

3224. Z leśnictwa Piotrków (którego urząd jest w Lubieniu pod Piotrkowem) są z lewej strony obręby: Nagórzyce, Swolszowice, Barkowice, Brzustów, Łęczno, Ręczno – są także lasy majoratu Ręczno.

3225. Z leśnictwa Lubochnia (którego urząd jest w Lubochni) znajdują na brzegu najbliżej Pilicy się obręby: Żelechowice, Lucimina, Cygan, Chrzemice i w ogólności z całego leśnictwa, Konewka spała [illegible] drzewo do Pilicy jest sławione. – jest to jedno z leśnictw najobfitszych w drzewo budowlane

3226. Lasy Tomaszowskie po obu stronach Pilicy, na Skarb zabrane, także się przytykają Pilicy, i mają drzewo do spławu zdatne.

3227. Z leśnictwa Radzice (którego urząd w Brzustowie pod Tomaszowem) na prawym brzegu rzeki są obręby: Zarzęcin, Bugaj, Studzianna, Libiszewice, Zielona, Piła, Giełzów, Dęba, Kurzejewice, Ściekna, Błogie

3228. Przy ujściu Pilicy do Wisły są lasy prywatne Konary i Magnuszew(fabryczne)

3229. dobra Machory w Kw opoczyńskim: Okr. Końskim, 14. wiorst od m. Końskich, 21. od Opoczna, 42. wior. od m. Piotrkowa przy drodze bitej, położonego, były w 1853. do uzupełnienia w lat 6. lub 10 składają się z dwóch folwarków Machory i Wąsosz – Jedne z nich pod względem do topienia rudy żelaznej z miechem cylindrowym, a obok niego znajduje się 2 fryszerki od 1853 nowo wybudowane z machiną i maszynami – 12-piece angielskie do modelowania rudy

216

przyprząd do Stawnicza tyże – 2wo w odległości 5. wiorst od [illegible]

3. [illegible] inne [illegible] do tychże dóbr należące.

[illegible] te [illegible] wody krzyżmany w [illegible] –

[illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] do najlepszych [illegible]

~~[illegible]~~ z [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] do [illegible] tych zakładów

230. dobra Chełmno pod Radomskiem leżące – s.p: Skórzewskiego – [illegible] się w r 1854. przyjmując chodowaniem owiec najpiękniejszej [illegible].

231. Poprzednia pod wsią Grabowem w Kaliskim że jest [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) – [illegible] one [illegible] [illegible]

232. Rudzienka dobr który był właścicielem 2ły w r 1852 Jaźwiński [illegible] Grabowska – [illegible] w Szymków.

233. właścicielka dóbr Siennica (w [illegible]) była w 1852. Stefanida [illegible]wonkowska

234. Dzierżawczyn dóbr Kościelec w Kalisk. był w r 1852. [illegible] Krentz [illegible] w r 1852. [illegible] w gub. Augustow.

235. Śliwnica trunkat wyprzedaży w bliskości Lisowa [illegible] w: Kunowny –

236. [illegible] [illegible] na Wsi Rowna tach Fałęcinie i Grzebsku w [illegible] posiadał w osobach [illegible] (1853) [illegible]

237. we Wsi Susk umarł w d: 23. Stycznia 1854. Feliks Brzeziński, Radca [illegible] b: Naczelnik [illegible] Najwyższej Izby Obrach. urodzony w r 1792. [illegible] [illegible] w r. 1810. w [illegible] z [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – w tym [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (Podlubelski) w r 1828. [illegible] z Gronwaldsk –

238. obacz 2433. Antonów. Ignacy Zwtafaj [illegible] podkomorzy koronny, w [illegible] [illegible] [illegible] z więzienia Otomańskiego, wypuszczony w [illegible] [illegible] się [illegible], [illegible] w [illegible] Aleksander [illegible] był on [illegible] domownikiem W. Grabowskiego Oboźnego koronnego [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] –

239. dobra Pilichowice w P. Płockim składające się z wsi folwarcznej [illegible] Pilichowice mające ogółem ~~[illegible] mórg. 665 pr. 152~~ gruntów i tak folwarcznych mor: 665 pr: 152. probostwa 123. pr: 134. włościańskich mor: 318. pr: 42. wsi [illegible] Pilichówko mające gospodarzy 6. gruntów włościańskich mor: 271. pr: 26. i [illegible] Krawlewo mające gospodarzy 2 i ~~[illegible]~~ osiadłych na 62 mor: i 26 [illegible] – Ogólna powierzchnia dóbr Pilichowice wynosi [illegible] mor 1442. pręt: 150. a w tej przestrzeni mieści się [illegible] [illegible] 200 morg: [illegible]: 75. pręt: 209. Ogółem Pilichowice [illegible] [illegible] mor: prt: 48 [illegible] 2150.

Sprzedane w r 1855. ~~[illegible]~~ [illegible] po [illegible] 3800 [illegible] 184300 –

240. dobra Lubień w Gub: Płock: obr: Lipno: należały dawniej do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] w r 1853. i [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] sprzedane – składają się obecnie z wsi folwarcznej [illegible] Lubień

3240) czynszowny Lubienik, karczmy i młyna wodnego wydzielonego, wsi Szczerzewa, kolonii Bielsica składających przestrzeń obejmuje ogólnie włók 6 [illegible] morg: 28. pr: 17 ... szacunek do licytacji ustanowiony będzie na RS: 34,329. kop: 70.

3241. Dobra Wilkowo należące do Klasztoru Mikołajskiego ... w roku 1853 ... składających się ... ogólnie włók 51. mor: 17 pręt: 106. Szacunek do licytacji publicznej ustanowiony będzie w r. 1853. na RS: 26,450. Dobra te obecnie składają się z wsi ... Wilkowo, wody młyńskiej Nietrzeba i ... Sarnowiec

3242. ~~Dobra~~ Cieleńkowo należało do Klasztoru Mikołajskiego ... ~~[illegible]~~ Wyrzeka Kr: Zbawskiego ... Klasztoru Mikołajskiego ~~[illegible]~~ ... zarobna i folwarczna Cieleńkowo ... czynszowe z kolonii czynszowo zarobnej Gotu... Cieleńkowskie ... zarobny ... do licytacji publicznej ... majętności ... ogólnie włók 57. mor: 10 pręt: 30 a szacunek ... ustanowiony będzie do licytacji na RS: 29,632. kop: 85.

3243. Dobra Rozworzin składające się z wsi folwarcznej i zarobnej Rozworzin, z wsi czynszowej Dąbrowice – Żarnowska – osady Jagodowiec ... Nowe ... młyna ... w wsi na Prużawach ... ogólnej przestrzeni włók 127. morg: 2. pręt: 58. i ... do publicznej licytacji w r: 1853 ... na RS: 40,262 kop: 90. Należały one dawniej do Klasztoru Mikołajskiego.

3244. Dobra Siemniczy należ: dawniej do Kapituły Kr: Zbawskiego – ... przeszły w r. 1853 ... do których szacunek ustanowiony będzie na RS: 15,717. Majętność ... z wsi zarobno-folwarcznej Siemniczy i z wsi czynszowej zarobnej Drewny ... ogólnej przestrzeni włók 69. mor: 15. pręt: 113.

3245. Dobra Cieszki składające się z wsi folwarcznej Cieszki, z wsi czynszowej zarobnej Sinogóra, z osad: ... Wygoda i Biała ... należały dawniej do Kapituły Kr: Zbawskiego ... w r. 1853 ... do publ: licytacji, do której szacunek ustanowiony będzie na RS: 18,088. kop: 10. Ogólna przestrzeń tych dóbr ... w r. 1853 ... włók 114. morg: 19. pręt: 149.

3246. Dobra Mokrowo ... [illegible] ... w r. 1825 do ... Marcelego Budowskiego a w r. 1853 ... Mokrowo – Dobra te graniczą z ... Rypnik, Lubień, Dąbrówka i Zajączkowo ... ogólnie morg: 720 pręt: 174 w tem gruntu ... folwarcznego morg: 561 pręt: 62 ... do licytacji ... RS: 4793. kop: 70.

3247. na Turowie Wielkiem ... w Mławskim ... Turowskie

3248. Dobra Kowalki lit: B a. obejmują ... morg: 139. pręt: 275. ... w r. 1853 na RS: 2422 kop: 60. Dobra Kowalki lit: B b. morg: 113 pręt: 192. ...

RS: 2126 kop: 70. 3) Nowalki lit. A. Jaworowszczyzna zwane, morg:
2 prd: 100 oszacowane Rubli S: 1221 kop: 90. 4) Nowalki lit. C morg:
5 pr: 215 oszacowane RS: 509 kop: 10 = Ogólna intensywność dóbr Nowalki
wynosi wlok 10 pręt: 51 morg ... pol: a summa ogólna do licytacji
oddanej była na RS: 6280 kop: 30. Współwłaścicielami tychże dóbr którzy
wolne zostały w 1853. w drodze działów familijnych: tegoż dzieci małoletnie
Władysława i Albina z Paprockich małżonków Drzewanowskich. 2)
... nieletnie po Seweryne Hieronimie Drzewanowskim przeszłe
... Józef Chmielecki w tychże dobrach Nowalkach zamieszkały
249. Marcyan Rutkowski ... właściciel dóbr Szpetal wydał w 1853. ...
... wypisów hipotecznych w ten sposób – Wydzielono na całe dobra Szpetal
... Rsr: 58100. przy przenoszeniu ... przypada
... dobra Szpetal Górny z przyległościami Szpetal dolny i Suszyce lub Suszyce w składzie do
opłacanej ... ofiary RS: 478 ... 12 = Rsr: 35.700
Na dobra Kulin z przyległością Skórzno i z dworkiem Gajki w składzie do
lub Kutno opłacanej ... ofiary RS: 301 ... 3 = Rsm: 22400.
... ma to ... Szpetal ... przypadały ... a
... Rutkowskim, podobnie Szymon
252. (obacz antecedens pod No: 2012.) na żądanie wierzycieli: Leona Wilkowskiego
... w ... 1872 ... Rotsztein i Markusa Danciger kupców w M. Płocku
... z Antoniego Łochowskiego, Józefa i Stanisława Zaleskiego patrona
... mianowanego – przeciwko Annie Noskowskiej właścicielce
dóbr Nowdzina ... obojga nazwisk Noskowskiej – Folwark
z ... Nowdzino, Żerniki ... duplex jedno całość stanowiące
... włók ... 7 ... Rzewuska publikacya ...
... 1851. Po zawołaniu ... prawem przepisanych publikacyi ...
... i warunków licytacyjnych ... do sprzedaży publicznej dóbr
25 Maja 6 Czerwca 1851. terminów przygotowawczych przysądzenia ...
... też dobra za summę RS 6000 ... Antonie...
... patrona ... przysądzone zostały – termin zaś do
... przysądzenia ... 10 Września 1851. ...
... tym ... ze strony ... sporów
... postępowania subhastacyjnego ... licytacyi ...
... po usunięciu wszelkich sporów ... wyrokiem
... Dep. Lit: IX. dnia 8/20 Lut: 1853. ... do
... sprzedaży i ... przysądzenia na dzień 12 Sierpnia 1853. ...
... zostały –
251. Gołębie wieś lit: A. w Kutnie należały do ... przed Lipcem 1853
... Kuczewskiego
242. Dobra ... należała do ... przed Lipcem 1853 współ
właściciel Leonarda ... i ... Roszczewskiego –

3253. w spadku po właścicielce Komorowa, w Łopiennik, była Pelagia z Pruskich Rosnowska zmarła przed Lipcem 1853.

3254. dobra Brzozowo nowe składające się z folwarku Brzozowo oraz gruntów folwarcznych przy wsi Brzozowo Czary tudzież wsi [illegible] nazwiska – składające się z włók [illegible] mil 27. w [illegible] 14. w [illegible] sprzedane zostały przez licytację w publicznej licytacji za summę Rs: 10826. [illegible] nabytych raz pod 1853. w rodzeństwie Zembrzuskich –

3255. Urze wies w Karkuchu z kilkunastu części składających się z których część osmurona Lit: G H: [illegible] pod 1853. Zoryskiej

3256 adam hr: Potocki zatorzył w r. 1853. we wsi własnej Rytwiany do dóbr Staszowskich należącej, w Pow: Sandom: nową fabrykę z buraków wraz z rafineryą obrawszy znak fabryczny, herb Pilawa.

3257 Wieś Dąbrowa z przyległościami Lbowo i Kerkowo B. w Okr: Zakroczym: płacą opłaty 24 gr. rocznie Rs: 59. kop: 54 ½ obe: przyległy 2 okr: Rs: 4455.

3258. Obrowo z przyległościami Zembowice, Bartoszewo (kolonia) Skrzypkowo (kolonia), Krzyżownej i młynem: Myjech wsi Wmiesek – w r. 1825. Hieronim [illegible] lub Krajkowice – chipp a [illegible] (1852) syna ciężo Jgnacego Studnicka opłaca: przed tem opłaty 24. grosze Rs: 149. kop: 55. obecnie były przepisane [illegible] popełnione skasane Rs: 1420 5

3259. W dobrach Przystajni w P. Pułtusk: mydłacze się [illegible] ułam. a. który w miejscowej karczmie wyrabiano przed r. 1831. ustaro, lecz dotrwały jak [illegible] dla braku

na mapie ogół

3260 – wieś Worowice morg: nowopol. 1323. pręt: 19

2/ części szlacheckie mor: 44. pr: 184.

3. grunta Starszyzna mor: 29. pręt: 113.

ogół jak na mapie mor: 1397. pr: 16

w tym w tym wtot 46. mor: 17. pręt: 16

spraw: obrządku włosc wtot 44. mor: 3 pręt: 19 morgi [illegible]

opłaty roczne Rs: 282. k. 68.

Sprzedana w 1855. podobno za Summy Rs: 180000 w ogóle na włości [illegible] Rs 42000

3261. Goscice Średnie wieś składająca się z kilkunastu pojedynczych przedtem (pod lit: P:) w Okr: Płockim w Okr: Lipn:

3262. Część zwiska na wsi Turzy małej Lit: R. T. S. hypoteczne oznaczona przez morgów 156. pręt: 282. sprzedana została w r. 1853 przez publ: licytację – i podobno szalejąc przez Tadeusza Wierzbickiego dziedzica dóbr Wierzbicy – wieś Turza Wielka graniczy na wschód z Turzą małą i Wierzbicą, na południe z Bałkowem Jeziornem i Jo-bociem, na zachód z Trzcianką małą, Zumieniem Kotowym, na północ zaś z tej samej wsi z Płuchowem –

3263. dobra Zdwinbor mały czyli Skórka w Okr: Pułtuskim, składające się z Wsi a) Zdwinbor mały gdzie dwór, chałup mieszkalnych 7. gruntu [illegible] łącznie z zaroślami i pastwiskiem morg: 721. pr. 220

Amet: pod N: 3267.

44. Bank Polski nabywszy dawną papiernię w Jeziornie, przywiódł krajowy nowy wynalazek machiny papierniczej, do wyrabiania papieru bez końca i [illegible] bez zepsucia masy papierowej – a ~~tym sposobem~~ przez wprowadzenie tej [illegible] instytucji, nadany został pierwszy popęd do ulepszenia u nas fabryk [illegible] papieru na równi z zagranicą.

45. Druga ~~podobna~~ papiernia na ~~podobnej~~ takiej skalę co i papiernia bankowa w Jeziornie urządzona, stanęła w r. 1842 w Soczewce w Pie Gostyńskim, 2 wiorsty od tegoż [illegible] miasta, staraniem i kosztem Jana Epstein [illegible] ~~w Warszawie~~ ku w r. 1853 tak dalece [illegible] została, że już [illegible] machiny papierowe do wyrabiania papieru, gdy fabryka [illegible] i [illegible] [illegible] w Olukowie (pod Mińskiem) mają każda po jednej takiej machinie. [illegible] się tu że fabryka [illegible] w Olukowie otworzoną została w [illegible] maju 1853 na akcye – i jest [illegible] papiernią w kraju, a [illegible] [illegible] budując się [illegible] [illegible] a do [illegible] stycznia już się [illegible] przygotowania. –

Jak więc fabryka Soczewki przerosła została na skalę [illegible] u nas dotąd [illegible] ale i za granicą nie łatwo spotkać się dające. –

Cały ten zakład mieści w sobie 2 machiny wyłącznie do robienia papieru, [illegible] holendrów do mielenia szmat na masę papierową, [illegible], blicharnię [illegible], [illegible], stolarnię – warsztat [illegible] do [illegible] szmat, 6 magazynów na skład różnych materyałów i wiele innych zakładów – wprowadzony był [illegible] 4 spadkami wody na rzece Bzurze, w przestrzeni 2½ wiorsty, [illegible] w osadach: Sochy, Soczewka, Sapa i Mondwiecz. Spadki te obracają 6 kół hydraulicznych nadających ruch holendrom i wszystkim machinom. W r. 1852 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rozebrania [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] tych [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] spadku. Do [illegible] [illegible] [illegible] osady fabryczny Sochy zwany [illegible] sposobem uzyskano jeden skoncentrowany spadek 40 stóp, skoncentrowano [illegible] fabrykę w jednem miejscu i [illegible] ją rozszerzono. – Główne gmachy fabryczne znajdują się w Mondwieczu. Obie nowe machiny [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] mają na dobę [illegible] [illegible] [illegible] papieru – W [illegible] [illegible] w Soczewce przy końcu r. 1853 [illegible] robotników fabrycznych około [illegible] osób. – Katolików, co [illegible] staraniem i [illegible] [illegible] [illegible] właściciela fabryki, znajdują tu [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] bezpłatnych [illegible] i innych [illegible] mają tu szkołę elementarną [illegible] dzieci z całej osady fabrycznej pobierają bezpłatne nauki. – Opiekę nad tą szkołą przyjmuje w [illegible] [illegible] (1853) [illegible] [illegible] [illegible] Soczewki [illegible] Profesor Uniwersytetu Warszawskiego, dziś Emeryt, [illegible] Pan Werbus [illegible] (obacz jego biografią)

Kalen leży za Pragą, 2 m. w Pie Stanisławow.

46. [illegible] Żdżemborowa [illegible] – graniczy i [illegible] na wschód z [illegible] Chmielewem [illegible] Chrzczonowskiem; na południe z Żdżemborzem Wielkiem; na zachód [illegible]; na północ z Myszkowcem, Wypychowem i Wolą Myszkowską [illegible] Żdżembórz Wielki z [illegible] Zielonką: [illegible], 9 [illegible].

(tylko gospodarczy)
znajduje oprócz części ustąpionej Maciejowi Mościckiemu obszernośc morg: 36 prt: 100. c.) nomenklatura Zabinka (może Żabka) na której znajduje się karczma [illegible] - Powyższa wieś Zdziembórz wielki graniczy na wschód z Chmielewkiem, na południe z Wolą Sońmiańską, na zachód z Swiniem, na północ z Skórkami -

3268. wieś folwarczna Chmielewko w Obr: Pułtuskim należąca w r. 1852 do Antoniego Napoleona Lasockiego - obejmuje w sobie dwór, chałup 3. przestrzeni zaś przybliżonej włók 8. mor: 25. pręt: 150 - graniczy zaś na wschód z Kozłowem, na południe z Wolą Sońmiańską, na zachód z Zdziemborzem małym czyli Skórkami a na północ z Wolą Mystkowską.

3269. dobra Głużek w Mław. opłacają podatku ofiary 24. grosza Rs: 67. kop: 12. dochód przyjęto z Kom: Rząd: ustalony wynosi Rs: 5025.

3270. Popielżyn z przyległościami Popielżyn dolny i górny, Popielżyn Zawady, Grabie, Makowskie czyli Mleczko i Krzyżanowo w Obwodzie Zakroczymskim opłacają podatku ofiary 24. grosza Rs: 133 - kop: 60. dochód przyjęto z Kom: Rz: ustalony wynosi Rs: 9900.

3271. dobra Mosaki i Modełka w Obr: Przasn: opłacają podatku ofiary 24. grosza Rs: 76 - kop: 31. - dochód przyjęto poprzednio ustalony wynosi Rs: 5500.

3271. dobra Złoćce w Obr: Przasnyskim: opłacają ofiary 24. grosza Rs. 43 - kop: 80. ustalono na nie poprzednio przyjęto Rs: 3285

3272. Wielki las rumunek należący w r. 1825 - do dóbr Strzyże mających [illegible] miał wówczas dzierżawców 2.

3273. Kozłowo folwark z dóbr Sarbiewa dziewięć - w Lipnickiem [illegible] Las 33. włók w [illegible] od r. 1840 z tego tak 6. włók, Łan 6 włók - chałup czworaków 12 - zabudowania dworskie słomą kryte, dom murowany - (piętrowy [illegible]) 170 - krowy [illegible] po cenie Rs: 70 - Cena ostateczna 130000 - [illegible] 20,000 - [illegible] 25000 - [illegible] przed [illegible] [illegible] [illegible]

3274. Skarżany za 170.000 sprzedano - same lasy i [illegible] -

3275. Józef Elsner umarł dnia 18. Kwietnia 1854 w posiadłości swojej własnej na Pradze od nazwiska swego mianowanej - (Elsnerów) opatrzony błogosławieństwem Kościoła. Urodził się w [illegible] roku lat 85.

3276. Do sprzedania (w Kwietniu 1854) z wolnej ręki wieś Strzyże w Pow: Pułtuskim 42 wiorst od Warszawy, 7 - od Pułtuska - ma ogólnej rozległości dziesięcin 56 w tej borów dziesięcin 10, łąk dziesięcin 12 - pod kolonistami dziesięcin 14 - reszta pod rolami, ogrodami, drogami i [illegible] - Ogród jest owocowy - [illegible] - czystego dochodu przeszło Rs: 500 [illegible] kupno [illegible] na Rs: 16500.

(276) Prud 3. Januar 1854 sprzedane będą w drodze dekretów przez publ. licytacyą w Trybunale warszawskim dobra: 1. Grochów, Mixtal, Wola Chruścińska w okr: Orłowskim mające wszystkiej dziesięcin 1458. (czyli włók 94. mor: 25 pręt. □ 75.) a w tem łąki dziesięcin 371 czyli włók 24. mor. 5. pręt. □ 7. miary nowopol: oszacowane na RS: 78445 kop. 66. 2o. Borzymówka z Wójtostwem Ziąbki w okręgu Zawichost mające ziemi dziesięcin 423. czyli włók 27. mor: 15. pręt: □ 201. miary nowopol: oszacowane na RS: 12657. kop: 75 z takąż mappą i z regestra pomiarowe przynosiło [illegible] patrona Brzezińskiego przez [illegible] Senator: 1775 – dobra te należą do Sukcessorów [illegible] Ossowskiego (1854) Borzymówka oszacow. ƒ 84585.

277. Wystawiamy i błogosławimy świętą dla nas pamięć Alexandra, który wysławił i wywyższył Rossyą swoją nadzieją w Bogu, mocą, stałością, mądrością, dobrocią duszy, i powiemy sprawiedliwie: gdyby nie 1812. który zapisał w historyi powszechnej jedną z najstraszniejszych jej stronnic (~~i urząd Rossyan tylko mniej ale pod obecnie~~) – nie byłaby Rossya tyle ~~mniej ale pod obecnie~~ obszerną, bogatą, potężną jak pod obecnie

278. wa stacyi Tokary włościanie wsi przez [illegible] (wstrzęsa pod przystęp [illegible] do szkoły parafi) W. Dembowski [illegible] w przygotowaniu budynk. mogących odwieść to sądzonej szkoły wiejskiej ~~[illegible]~~ zbudowali... zarówno na wiele zaprowadzone

279. wieś Wola Urokocka pod miastem Radomiem gdzie zmarła w dniu 15 Marca 1854. Michalina z Korzeniewskich owdowiała Gąsiorowska przeżywszy lat 78.

280. dobra Dziurzaśnia i Zawalów w Lubelskim każde z osobna sprzedane zostały w drodze dekretów na publicznej licytacyi w r. 1854. Dziurzaśnia oszacowana przez przysięgłych biegłych na RS: 41530 kop: 30 czyli Złp: 276,872. a Zawalów na RS: 42,024. kop: 50. czyli Złp: 280,163 gr. 10.

281. Zygmunt Kaczkowski – ktoż ~~nie~~ może nie znać tego autora, który kilku zwrotami pióra, w kilku latach, przedarł się w szeregi pierwszych naszych pisarzy [illegible] nam tak piękne obrazy przeszłości.

282. Józef Potocki Generał artylleryi Litewskiej – ożenił się z Barbarą Brzostowską Podskarbianką Litewską.

283 Rossiejów dobra w Pow. Miechowskim (1854)

284. dobra Zagórze w Pow. Olkuskim, 6. wiorst od stacyi drogi żelaznej Ząbkowice położone – są na Jacka Kamieńskiego w 1854

285. dobra Cywiny Górne w Pow. Mławskim w 3/5 częściach skonfiskowane niegdyś po Aleksandrze Umiastowskim i Juliannie braciach Chrzanskich wystawione przez rząd na licytacyą w r. 1853.

286. wieś Przerazk wielki w okr: Mławskim z kilku części składających się w 1853. jest w hypotece lit. F.

287. wieś Łukoszyno wielkie w okr: Mławskim z kilku części składających się w 1853. Jest w hypotece lit. H.

288. ~~[illegible]~~ dobra Nowywsi w okr: Pułtuskim pod tytułem [illegible]

3289. Wola Łasawska z przyległościami Gworzek w Okr: Mław: płaci podatku ofiary 24. groszowej RS: 31. kop: 82½ obciążona przyległą 2. obrazu RS: 2385.

3290 Gosłolice w Okr: Zakroczym: Sobolew z przyległ: Wapny płaci podatku ofiary 24. groszowej RS: 18. kop: 7½ obciążone przyległą 2. obrazu RS: 1395.

3291a. Stępsk z przyległościami Wrzeszcze i Smogorzewo kościelne lit. E: Mławczyno Trzpiewy z przyległościami Mławczyno Józef, Mładzymowo, wielki lit. B: z częścią na Łabędach w Okr. Mław: płaci podatku ofiary 24 groszowej RS: 80 kop: 82. – Obciążona przyległą Towarz: Kredyt: RS: 6075

3291b. Strubiny w Okr: Zakroczym: płaci podatku ofiary 24. groszowej RS: 13 kop: 30½ – Obciążona przyległą lit: 2 obrazu RS: 990.

3292 Mianowo z przyległościami Jabłonowo i częściami na Orzyszu Sobrah w Okr. Ostrol: płaci podatku ofiary 24. groszowej RS: 142. kop: 86. – obciążona nadto przyległą Towar: Kredyt: RS: 10725.

3293. Płonka z przyległościami Szatarnia w Okr: Lipno: płaci podatku ofiary 24 groszowej rocznie RS: 36. kop: 72. i dwie przyległe z Towar: Kredyt. przed r. 1853. według wypisanie RS: 5325 nadto w r. 1853. RS: 2745 ... z tych dóbr z prawem odprzedaży ... w r. 1825. Juliana Dziwanowskiego

3294. Szabsk i Łabowo w Okr: Mławsk płaci rocznie podatku ofiary 24 groszowej RS: 21. kop: 81. obciążony być przyległą Towar: Kredyt RS: 2175. nadto w r. 1853. ... odnowiony przyległa RS: 885.

3295 Dobra Szczawin z przyległościami Czarnowo, Jurgi, Dawidowo, Pass Kuś Wielka, Grodzisko z częścią na Smolkowie, z stawami i gruntami w M: Rożnie – płaci podatku ofiary 24. groszowej rocznie RS: 237. kop: 41. Obciążony być przyległą Towar: Kredyt: w sumie RS: 17805. ~~dwie przyległe w r. 1853~~

3296. Czyżewo miasto i Czyżewo kościelne B. i C majątkowi w Okr: Ostrołęka płacące rocznie podatku ofiary 24. groszowej RS: 307 kop: 1. – na którą według przed r. 1853 ~~z~~ przyległa z Towar. Kredyt: RS: 19950.

3297. Susk stary z przyległościami Dymnosy, z borem na Zebrach Piecyskach i przyległym folwarkiem Rozwory (w Gub: Augustowskiej Lęczyca) w Okr: Ostrol: płaci podatku ofiary 24. groszowej rocznie RS: 86 kop: 11. Obciążone być przyległą przed (r. 1853) przyległą Towar: Kredyt: 6450 RS.

3298. Piekuty z przyległościami Darzowo, Nasiłowo Dreszer B. w Okr. Ostrol: płaci podat: z ofiary 24. gros: RS: 71. kop: 85 obciążone przyległą Tow. Kred: RS: 5385.

3299 Dzietrzyn z przyległościami Rembelszczyzna, Rembiszewnica dawniej Czarnowska, zwana, Dziembowo z borem do Dzietrzyna należącym płaci ofiary 24 gros. RS: 137. kop: 82. obciążone przyległą Tow: Kred: RS. 10335. Dzietrzyn nabył w r. 1825 ... Siedliskowie ... Lutkowskiego.

3300. Umiastowo – Umiastowo ... Dobra w Pranas: płacące ofiary 24. groszowej RS: 38. kop: 7½ – obciążone przyległą Tow: Kred: w r. 1853. uzyskano RS: 2850.

3301. Kowalki wieś składająca się z kilku części – tytuł oznaczonemi hypotecznie lit: B a, B b – C z częścią lit. A: Jaworsznyma zwaną, obciążona

220

…ny [illegible] wtok 10. ~~[illegible]~~ prt: 51. m: nowopol: sprzedane zostały w r. 1853 [wyżej podatkowej]
ze [illegible] między [illegible] wspołwłaścicielami tychże dóbr [illegible] były
Chodźnicki i [illegible] Dziewanowscy — Summa Rs: 6280. kop: 30. usta
[illegible] była przez [illegible] na [illegible].

[illegible]. Płonne (1853) z przyległościami Bodzono, Lubki [wygter Łapki] i Julianowo płaci podatku ofiary 24. gr. 12 kop: 20 1/2. Ilość przypada z towar: kred: przed r. 1853 [illegible] wynosi Rs. 10665.
[illegible] 1825. [illegible] Smolnik [illegible] 7. [illegible] z r. 1825 do Jana [illegible]

3. Stanisław Kisielnicki [illegible] swego [illegible]. Radcy komisji [kreny … od 1834 do 1854]
[illegible]: Urzędu: [Był Prezydentem od 1833 do 1838] był to mąż wielce zasłużony i powszechnie poważany — człowiek
[illegible] i nieskazitelnego charakteru — najpiękniej mu zostaje tylko rzecz
[illegible] szpitala w Łomży; [illegible] tem prawdziwe dobrodziejstwo dla obo.
to jedno [illegible] [illegible] [illegible] mu [illegible] godne — [illegible] ten
[illegible] [illegible] [illegible] się z [illegible] w dniu 18. Kwietnia 1854. (Był członkiem Ord: S. Stan: 2. i S. Anny 2.)

4. Pożar wybuchły w M: Garwolinie w nocy z d: 16 na 17. Kwietnia 1854
[illegible] [illegible] ogarnął całe miasto i w jednej prawie godzinie zniszczył
[illegible] [illegible] (z tych jeden tylko był murowany, wszystkie zaś drewniane)
[illegible] 67 [illegible] [illegible] — skutkiem tego nieszczęśliwego wypadku, 389 osób, składających
się z 1148 osób utraciło całkowite mienie i pozostało bez przytułku i sposobu do
[illegible] życia — Straty przez ten pożar zrządzone, podane zostały na Rs: 103,468. kop: 70

5. Jan Nepomucen Lasocki zmarły bezdzietnie zapisał znaczny dwór [illegible]
[illegible] składający się z dóbr Brochowa, [illegible] (Prusko) i Piotrkowa [illegible]
[illegible] Władysławowi Lasockiemu synowi Józefa Lasockiego [illegible]
[illegible] który [illegible] 3. synów — Zygmunta, Władysława i Stanisława.
[illegible] Władysława [illegible] sobie Jan Nepomucen Lasocki tak
[illegible] [illegible] [illegible] — ale to prawie Józefowi [illegible] Piotrkowa —

6. wieś Gruszka Zaporowska około Radzymina, 2. mil od [illegible]
[illegible] od Skrobina [illegible] w r. 1854 do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 1400. [illegible] 1313

7. [illegible] Dobrzyńska wieś w Powiecie Sieradzkim, 3. m: od M: Sieradza [illegible]
[illegible] d: 26 Czerwca 1854 liczyła na inwentarz martwy i żywy, jakoto: [illegible]
[illegible], [illegible] i różne sprzęty gospodarskie, przy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i [illegible] — inwentarz żywy: owiec [illegible] 2500. [illegible] 500
[illegible] [illegible] sztuk 120 — wołów roboczych sztuk 75. jałowizny sztuk 47. koni
[illegible] z [illegible] [illegible] sztuk 45 [illegible] sztuk 19.

8. Noskowo z przyległościami Stutowo górne Wyszkowo Lit: A: [illegible] Janusowo z
przyległościami Stutowo, Wyszkowo w Okr: Rakowie: płaci podatku ofiary ~~10~~ 249. gr.
Rs: 92 kop 77. Ilość przypada z towar: kred: przed r. 1853. na te dobra wyżej wynosi
Rs: 6945.

9. Biała Prusnora ze [illegible] [illegible] [illegible]

10. [31. Maja bankowy] [illegible] [illegible] [illegible] 12. [illegible] 1 Lipca 1854. Dobra Żurki w
[illegible] składające się z folwarków Żurki, Jaworznik i przyległości Hle-
nówka, z wsiów Jaworznik i Nowawieś i Osady i [illegible] [illegible]
[illegible] Czarna Struga zwanej, z piekarnią, browarem piwa [illegible]
[illegible], dystylarnią, cegielnią, [illegible] i [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible].

Licytacya odbędzie się na niem [illegible] na gruncie dóbr Żarki i gminie 12. a południu w dniu 19/31 Maja 1854. od ceny szacunku na Rs: 2335 kop. 61 równie ustanowiony — Na pod Vadium składa się połowa ceny szacunku w gotowiźnie —

3311. Około r. 1830. doktor Sauvan utworzył w Wierzbnie pod Warszawą zakład hydroterapeutyczny, na wzór instytutu Graefenbergskiego. Wkrótce jednak z nieznanych nam powodów, instytut [illegible] upadł. W r. 1853. przybyły z Graefenberga p: Matecki, na nowo zakład ten otworzył. — Nie można było lepszego na podobny zakład obrać miejsca. Na wzgórzu lewym brzegu Wisły około 3½ wiorst od Warszawy położone Wierzbno, już to dla bliskości [illegible] Miasta, jako już też dla zdrowego powietrza a [illegible] wśród [illegible] otaczającego w dobrą wodę, jest pod każdym względem na podobny zakład trafnie obrane — To też każdego lata znaczna liczba zwiedzających [illegible] tego miasta [illegible] aby używać kuracyi wodnej lub też dla samego zdrowego powietrza wiejskiego [illegible] — P. Matecki zarządzający tym zakładem (1854) ma wiele w tym przedmiocie doświadczenia, bo z nim był jako pomocnik Priessnitza przez kilkanaście lat obserwował i uczył się w samym Graeffenbergu, a następnie na własną rękę prowadził zakład podobny w [illegible] w W. Ks: Poznańskiem —

3312. Folwark Rakowiec pod Warszawą o 4. wiorst za rogatkami Jerozolimskiemi położony należał w okresie lat 1812–1854 do Szpitala Św. Rocha w Warszawie —

3313. — W Ciechocinku wspomnieć o źródle słonecznem — o galeryi kąpielowej, wreszcie o Tężniach — o wspaniałych tężniach i o [illegible] hotelu Müllera. — Który się był spodziewał przed 30tu laty (w r: 1824) z pierwszych a niełatwych warunków jeszcze pacyentów w Ciechocinku niewygodnie i nieregularnie kąpiących się, i pijących solankę, że tej pustki [illegible] i [illegible], gdzie [illegible] ten usadowić się nie chciało, daguerotyp i litografia wydają dziś (powtórnie) obrazy by je podać do powszechnej wiadomości, i że w ogólnym [illegible] najodleglejszej [illegible] warunków się [illegible] przez dobroczynność kąpieli słonej —

3314. Na wzgórzu [illegible], wśród okolicy zasłanej [illegible] mi, pagórkami na których [illegible] zamków zwaliska, [illegible] [illegible]; wśród [illegible] w dali [illegible] gór [illegible] wznosi się klasztor i kościół Częstochowski — Stary ten gmach warowny budowany przez [illegible], obwarowany murem, zwany w całym [illegible] Kraju [illegible] Obraz Matki Boskiej i t.d.

Miejsce to święte na przestrzeni [illegible] kilkakroć napadane i rabowane było. Obacz II na drugiej stronie

[illegible] przyszła gór o kilkaset kroków od świątyni Jasnogórskiej, stoi

[illegible] niewielki kościołek S. Barbary przed kilkudziesięciu dopiero laty [illegible] — Z drugiej strony miasta kościół Św. Rocha tuż przy miejsku [illegible] z [illegible] klasztornem. — Znaczna tu część ubogich [illegible] się pobożnością [illegible] które [illegible] przybywającym [illegible] kupuje u nich różne pamiątki [illegible] jakoto: obrazki Matki [illegible] wielkie i małe, drugie i tanie, pobożne książeczki, szkaplerze, krzyżyki, paciorki [illegible] i tysiące innych drobnostek, co je w każde święto i [illegible] ulicy [illegible] z ołtarza, [illegible] o cudownej drodze i rozdają [illegible] wędrownikom [illegible] mówi że świętokradzcy obraz cudowny o ziemię rzucony, [illegible] między Krzywodrzą a Dębowem — Ślady uderzeń i cięcia mieczów się [illegible] jakby męczeństwa obrazu świadectwem. Żaden z cudownych obrazów [illegible] w Polsce [illegible] było, nie wstawił się tak szeroko — wsławiony i

15. Wróblew [illegible] z Lit. A. w okr: Płock: płaci podatku ofiary 24 grosze RS: 23 kop. [illegible]. Ilość pożyczki z tow: kred: po r 1853. uiszczonej wynosi RS. 1725.

15. b) Swierczynko w Okr: Płock: płaci ofiary 24 gr: RS: 18 kop: 44. obciążone były przed r 1853. pożyczką towar: kred: RS. 1080.

16. Krzywodrza, Grabowska, Łysota, Dębów należały od najdawniejszych czasów (1655) do klasztoru Jasnogórskiego

17. b) Pogorzelec w Pu[illegible]: płaci ofiary 24 gr: RS: 35. kop: 73. Uiszczono [illegible] dobra w 1853. pożyczki z towar: kred: RS. 2670

17. b Pole Czarnieckie godny brat wielkiego Stefana

17. b Radzymin i Radzyminek dobra w Okr: Zakroczym: płacą ofiary 24 gr RS: 25 kop 12½ obciążone były przed r. 1853. pożyczką tow: kred: RS. 6375.

18 Zamojscy Surażscy byli herbu Poraj a pan. [illegible] Stefan Zamojski [illegible] w drukarnych dobrach Strzelcu (1655) — [illegible] on [illegible] [illegible] między [illegible] — a był to ostatnie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

19 a) Strzałkowo w Okr: Mław: płaci ofiary 24. gr: RS. 66 kop 14½ — Uiszczono [illegible] w r 1853. [illegible] pożyczki z t: kr: RS: 4950.

19 b Zawidz kościelny w Okr: Mław: płaci ofiary 24. gr: RS: 27. kop: 59. obciążony pożyczką t: kr: przed r 1853 RS. 2070

20. a) dobra Ratowo i Luszewo oraz [illegible] Radzanowskich w Okr: Mław: płacą ofiary 24. gr: RS: 47. kop 17. obciążone pożyczką t: kr: przed r 1853. RS: 3525.

20 b Radzanowo miasto z przyległością Trzcinice w Okr: Mław: płaci ofiary [illegible]: 136. kop: 22 Uiszczonej pożyczki z tow: kred: po r. 1853. wynosiło RS: 10215.

21. a Niszczyce w Okr. Płock: płacą ofiary 24 gr: RS. 36. kop: 73 Ilość uiszczonej pożyczki z t: kr: po r. 1853. wynosi RS. 2700

3321 b Kępa Biadoborze z wyspami na Wisle i z młynem (w Okr: Płockim) [illegible] ~~[illegible] Dobr Matyszewo~~ - płaci opłaty 24 gr: Rs: 57 kop: 71½ obciążona [illegible] przyjęta tow: kred: po r 1853. Rs: 4320. - Był folwark Kępa który [illegible] stąd [illegible] [illegible] Kolonistom - dziś należy do dóbr Matyszewo -

ob: Not: 2613

3322 - a Ładzewo z przyległością Niździno, Sędzice i Gałki w Okr: Płock. płaci [illegible] Franc: Nakwas: Tow: Kred: Ziem (1858) Sukcesorom jego - płaci opłaty 24 gr. Rs. 105 kop: 69½ - Było przyjęte z dekretu [illegible] przed 1853 Rs: 7920 ob: n: 2613 w 1853 [illegible]

3323 a Lewino w Okr: Płock. niegdyś należało do Dob: Matyszewo famil. Nakwaskich - płaci opłaty 24 gr. ~~[illegible]~~ Rs: 25. kop: 3 obciążone przyjęte po r 1853 Rs: 1875

3323 b Perko ob Not 2613 w Okr Płock: niegdyś należ w 1853 do Dobr Matyszewo - płaci opłaty 24 gr: Rs: 21 kop: 81 obciążone przyjęte przed r 1853. Rs: 1425.

3324 a Wilkanowo ob: n: 2613 z przyległością Wilkanówko, tudzież Nidzyki z przyległością Łękinko płaci opłaty 24 gr: Rs: 76 kop. 18 - obciążone przyjęte tow: [illegible] po r 1853. Rs: 5700. n: 2613.

3324 b Nakwasino i Głowczyno płaci podatku opłaty 24 gr: [illegible] Rs: 74 k: [illegible] obciążone tow tylko po r. 1853 przyjęte Tow: kred: w sumie Rs: ~~1575~~ 5250. ob: 2613

3325 a Łoniewo A i B. w Okr: Płock. płaci podatku opłaty 24 gr: Rs: 12 [illegible] obciążone tylko po r 1853 przyjęte Tow: kred: w sumie Rs: 495.

3325 b Płaciszewo, Płaciszewko i Wola Młocka w okr: Przasn: płaci opłaty 24 gr. Rs: 87 kop: 49 - obciążone przyjęte Tkr: po r. 1853 Rs: 5235.

3325 c Zakrzewo (nie koszelne) w okr: Płock. płaci opłaty Rs: 11 kop: 23, przyjęte [illegible] po r 1853. Rs: 840

3326 a Żukowo Szlacheckie Dominium w Ok: Płock: płaci opłaty 24 gr: Rs: 18 kop: 36 - obciążone przyjęte 2° okresu Rs: 1365 czyli Zł 9100. -

3326 b Zielona Cierzpięty Dominium w okr: Mław: ~~składające się~~ z przyległościami Osówka A B, Dąbrowa, Sadowo i Matylda - płaci opłaty 24 grosz: Rs: 140 kop: [illegible] obciążone tylko przyjęte tow: kred: 1° okresu Rs: 8160 - w r 1853 [illegible] nowy Rs: 1050

3326 c Wąpielsk A lub Wąpielsk Dominium w okr: Lipn: płacące opłaty ~~Rs.~~ 24 grosze Rs: 33 k: 71 - obciążone tylko przyjęte T: kred: ~~[illegible]~~ Rs: 4020 czyli Złp: 26800 -

3327 a Wąpielsk B. lub Wąpielsk z przyl: Poremby i częścią Lisiny Wąpielskie Dominium płaci opłaty 24 grosze Rs: 77 kop: 18, obciążone przyjęte 2° okresu Rs: 5775. czyli Zł 38500 w r 1825. należał do Ludwika Przeciszewskiego i Szymona Tabulskiego,

3327 b Płomiany Dominium płaci opłaty 24 gr: Rs: 41 kop: 87½ - obciążone przyjęte 2° okresu Rs: 3135.

3327 c Gostkowo, Rzodziaty, Rowy, Kalinowo, Zarzeki i Zastrzeże wraz z prawem przewozu na rzece Narwi i częścią brzegu do dóbr Przewodowo należącego do przewozu potrzebnego, tudzież tak zwanego Lassa [illegible] Dominium płaci opłaty 24 grosze Rs: 91 kop: 90. obciążone przyjęte 2° okresu Rs: 5925.

3328 a Płomiany z przyległością Zelicha Dominium w okr: Pułtusk: płaci opłaty Rs: 82 kop: 88½ obciążone przyjęte 2° okresu ~~[illegible]~~ Rs: 6195.

3328 b Winnica A B C D. Dominium płaci opłaty Rs: 28 kop: 65½ - obciążone przyjęte 2° okresu w sumie Rs: 2130 -

222

[...]cdami wstawione wizerunki rozsiane były po całym Kraju — w Rzeczy[pospolitej]
Król: Pol: oprócz Najświętszej Panny Częstochowskiej, słynęły obrazy cudowne
[w Ber]daniu na Wołyniu, w **Oporowie** Księżna Dawidem, we **Mstowie**, gdzie znajduje
się obraz Świętego Łukasza kopię, również cudowne jak cyprysowa deska
[...] wedle podania, zewnętrznie ułożonych oblicze Najświętszej Panny
[...] z obrony Częstochowy ~~Aug:~~ Augustyn Kordecki był ~~[...]~~ urodził się w **Jerzewie**
[...] w Kaliskim ~~gdzie~~ z rodziców ubogich stanu mieszczańskiego — w 30. roku
wstąpił zakonnikiem — Syn Jerzego zyskało wyższość pobożności i rozum.
— Naprzód wstąpił przeorem Paulinów w Oporowie i Pińczowie następnie 1655 na Jasnej [Górze]

30. dobra **Mieszek** z przyległościami, to jest: kolonią Karolewo, kolonią Rydz[ewo],
folwarkiem Narty zwanym, Gązewem i Wydmuchowem leżący w Okr.
[...] w Mław: z tych tylko przynależna **Mieszek** zwana w dobie
[...] z nowszej [...] (1853) chałup wszystkich 8 ~~[...]~~ tymi z [...]: ogółem
[...]: morg: 1576. pręt: 70. wszystkiej ziemi łoża [...] mor: 1350. pr: 60.
przyległości **Gązewie** i **Wydmuchowo** zwyczajnie się [...] kolonia przy
[...] **Rydzewo** przez czynszowników osiadłe ma chałup 15 oraz z karczmą
przyległości mor: 195. — Na folwarku **Narty** jest dworek, chałup 2 [...]
[...] mor: 64. pręt: 150.
[...] **Karolewo** w ręce przez gospodarzy czynszowych zamieszkało na cha[łup]
wszystkich 6. [...] morg: 90 pręt: 270.

31. **Wyszyny** Płockie dominium w Okr: Płocki, płaci opłaty 24 gr. RS: 15 ko: 55.
obe: przyjęty 2 okresu RS: 1050.

32. **Mchowo A.** dominium w Okr Przasn: płaci opłaty RS. 40 — k: 52. obe: przy[jęty]
[...] 2. okresu RS: 3030.

33. Dominium **Głodowo** w Lipno: składa się z folwarków **Głodowo** i **Huta** oraz
[...] wsi zarobnych **Głodowa Huta**, rumunków **Głodowo** i rumunków **Iłowo**
[...] opłaty RS: 52. kop: 97½ — obe: przyjęty 2. okresu — RS: 3960. a pewny Iłowo

34. **Czernikowsk[...]** zwana z kolonią na **Głotowie** dominium w Lipno: płaci opłaty
24 gr. RS: 52 kop: 97½ obe: przyjęty 2 okresu RS: 6405 ob: 2994. Jana Lissowskiego 1825.
(dopiski nad wierszem: w 1825 [...] Płaszewskiego; ob: [...] w 2 połowie 19 wieku)

35. **Janki** A. B. C. D. E. G. (dominium) z przyległości: Czarnowo w Pułtusk: płaci
[...] RS: 34. kop: 85½ przyjęto 2. okresu RS: 2610.

36. **Popowo** z przyległ: **Nowawieś**, **Kania**, **Gąsiorowo**, **Cupel**, **Łacha**, tudzież
Wólczyn, z częściami **Janki**, **Wólka Zatorska** i **Grzymała** zwana i z dwoma pla[cami]
na przyległym miejscu Serock. — dominium w Pułtusk: płaci opłaty 24 gr.
189. kop: 34½ — obe: przyjęty 2° okresu — RS: 14040.

37. **Rybno**, **Rybienko**, **Goławewo**, **Gołowiecko**, **Mdzewo**, **Wygoda**, **Gondura**, **Tulepice**,
[...] z przyległ. w dominium w Pułt: płaci opłaty 24 gr. RS: 242 k: 1½
[...] przyjęty 2 okr: 18150 RS:

38. **Ligowo** A. C. E. dominium w Lipno: płaci opłaty 24 gr RS: 18. k: 75½
[...] przyjęty 2. okresu RS: 1050.

39. **Nasiegniewo** domin: w Lipno: płaci opłaty ~~RS: 50 kop: 51.~~ obe: przyj: 2 okresu
RS: 3780

40. **Krojczyn** z Okręgu **Krojczynek** i **Rezp[...]** domin: w Lipno: płaci opłaty RS.
82 kop: 85 — obe: przyjęty 2 okr: RS: 6210
(dopisek: ob: Wojciecha Łempickiego [...])

41. **[...]** z przyległ: dominium w Mław: płaci opłaty RS. 25 kop: 8. obe: przyjęty 2 okresu
RS: 1875.

3342. Gnojno, gnojeńko i Petrykory B. dominium w Okr. Mław. płaci opłaty 24 grosz. RS: 67. kop: 8. obe: przychody 2. okresu RS. 5025

3343. Węgra A. z częścią na Olszewce dominium w Okr. Prasnysz płaci opłaty 24° grosza RS: 91 kop: 61. obe: przychody 2 okresu RS: 6855.

3344. Węgra D. domin: w Okr. Mław. płaci opłaty RS. 12 k: 82½ ob: przychody 2° okresu RS: 960.

3345. Naki Mrowki A. domin: w Prasn: płaci opłaty RS: 17. k: 57½ obecnie przychody 3° okresu RS: 1305.

3346. Krutki W. domin: w Lipno: płaci opłaty 24 grosz RS. 77. k: 58 obe: przychody 2. okresu RS: 5655. w r. 1825. Krutki Duże nadane do dóbr [illegible]

3347. Czarne z przyległościami Józefowo i koloniami Polska i Kamieńca w [illegible] domin: w Lipno; płaci opłaty 24. grosz rocznie RS: 48. k: 31. obe przychody 2. okresu RS: 3600 w r. 1825. nadane do Kapitału Płockiego Cob bory:

3348. Słomianka N. Sonmianka z przyl. domin. w Pułtusk. płaci opłaty RS: 222 kop: 37½ - obecnie były przychody 1° okresu RS: 13890.

3349. Wierzbica domin: w Pułtusk. płaci opłaty 24. grosz. RS. 57. k: 19. obe: przychody 1. okresu RS: 3150.

3350. Uniszewo Nowopole z karczmą na Mączewie domin: w Mław: płaci opłaty RS. 84. ko: 90½ - obe: przychody 2 okr: RS: 6360.

3351. Sokolniki domin: w Okr. Płockim płaci opłaty 24. gr: RS: 9. kop 31½ obe: przychody 2 okresu RS: 690.

3352. Żukowo Wielkie w Mławskiem nadane w r. 1852. do [illegible]

3353. Dobra Strzegi nadane w 1853. i do Jakuba Matkiewicza w 1825 do [illegible] obecnie były do r. 1853. przychody kw: Nadz: w Sumie Złp: 136700. - Względem tej przychody przytoczone w r. 1853. w sposób następujący: -

a/ na dobra Strzegi. w okresie A. opłacany opłaty 2 wyższy RS: 73. kop 6. uznano na przychody Złotych. 36500.

b/ na Sumin płacący opłaty następujące RS. 59. kop. 24. uznano przychody

c/ na Tadajewo A. opłacające opłaty wyższy RS: 194. 58½ RS. Złp: 29,700.

II/ Na Sumowie wyższy Sumińskie płacące RS: 22 kop 19. przychody Złotych 11,100. Złp: 9700.

III/ Na Wolkę Sumińską płacące opłaty RS: 15. kop: 74½ uznano Złp: 7900.

IV. Na Warpalice i Tomaszewo płacące opłaty RS. 83 kop. 65½ uznano przychody Złotych 41,800.

3354. Ubrajki i Winnicka dominium w Pułtusk: płaci opłaty 24. grosz rocznie RS: 65. kop: 47½ - obecnie przychody Komisji Rządo: Nadz: RS: 4920.

3355. Glinice Mydła A. B. z przyl: Glinice W: (zwane Wielkie) Glinica Małe części Lit. A. C. - do dóbr tych należy jeszcze część na Glinicach małych B b. z gruntami na Skoroszach Wielkich i Skoroszach Małych i Glinicach Wielkich, części na wsi Glinicach Mał: B a. oraz części na wsi Glinicach Wielk. dominium w Pułtusk. płaci opłaty 24 grosz. RS: 24 ko: 87. Ilość przychodu z tych dóbr w r. 1853: uznanej wynosi RS. 1485.

Płonnyo A. B. domin: w Lipno: płaci ofiary RS: 20 k. 69½ - Obciążony owiny pożyczką tow: kredyt. w Sumie RS. 1500!

Zembowo dominium w Lipno: płaci ofiary RS: 112 k: 99. obc: owiny pożyczką tow: kred: w sumie RS. 8460 - w r 1825 należało do Antoniego Natęzza

Steklinek z przył: Jackowo domin: w Lipno płaci ofiary RS: 69 k: 3½ obc: pożyczką owiny RS: 5175. należało w r 1825 do sukcessorów po Antonim Natęzzu

Piłtowo z gruntami na Płońsku, oraz częścią boru na Przepiłkach W: B. dominium w Ok: Płock: płaci ofiary RS: 17. k: 82. obciążone pożyczką tow: kred: 2. okresu RS: 1350.

Radziki małe z przyległ: Łapinożek i rumunkami dom: w Lipno: płaci ofiary RS: 111. kop: 5. [illegible] pożyczką 2° okresu RS: 8325 w r 1825 należały do Grzybowskiego Landrata w Toruniu

Łaziszowe dom: w Lipno ofiara RS: 33. k: 3. pożyczka 2 okresu RS: 2475. w r 1825 należała do Józefa Kamińskiego -

Fabianki dom: w Lipn: ofiara RS: 36. k: 28. pożyczka 2. okresu RS: 2700. w r 1825 własność Szymona Struszyńskiego

Uniechowo dom: w Lipn: ofiara RS: 15. k: 71. pożyczka 2° okr: RS: 1170. w r 1825 należała do Wiśniewskiego Zempelburga

Przaserkowo dom: w Lipno: ofiara RS: 20 k: 62. pożyczka 2 ok RS: 1455.

Wozniki z pustkami Postrzaż małego dom: w Okr: Płock: ofiara RS: 38. k: 89½ pożyczka 2° okresu RS: 1200.

Dyblin z częścią na Strzeżewie oraz z częścią na Strzeżewie A. dom: w Lipno: ofiara RS: 82. k: 22½ pożyczka 2° okresu RS: 5625. w r 1825 należało do Lirska Ortowskiego w Strzeżewie

Niedroż mniejszy z przyległ: Malewo wielkie A. oraz Myszewo B. z przyległością Malewo dom: w Mław: ofiara RS: 15. k: 98. pożyczka 2° okresu RS: 1125.

Kondrajec pański, Krajkowo A. i B. Lipno A. i B. oraz część na wsi Lipno należy do dóbr Szreńskowo należące dom: w Mław: ofiara RS: 40. k: 79½ poż. 2 okresu RS: 3045.

Sobanice górne i Sobanice dolne z częściami na Żokowku dom: w Okr. Płock: ofiara RS: 48. k: 69½ pożyczka 2° okresu RS: 2910

Naborowo Dłutowo, Noskówko i części na Kamiennej kwadra dom: w Ok. Płock: ofiara RS: 55 kop: 97½ pożyczka 2. okresu RS: 3870

Konarzewo Święcki A. z częścią na Konarzewie Stawkach B. Konarzewo wielkie 2. dom: w Kr: ofiara RS: 20. k: 20. - płaci pożyczka przed 1853. ustalony przypada RS: 1260

Dobra Suradówka część W: D. z przyległą Rubinkowo (które na teraz na gruncie nie istnieje) z gruntami na wsi Baldowie i Suradówka lit. E a. dom: w okr: Lipno. w r 1853. Należące sukcessorów Paschalisa Orzeckiego - na te składają się Suradówka wieś i przyległe w r 1825. składa się z takich wówczas części szlacheckich wsi Suradówka... wsi Sura-dówka i Baldowa połozonych - które z las Suradówka D. i E a na gruncie ... Wszystkie ogólnie też wyrażenie wynosi: mor: 156. pr: 120 - pożyczka tow: kred: RS: 675 [illegible] RS: 6. kop: 57.

Dobra Płonna pańska należało do współwłaściciela Leonarda Krzeszyńskiego i Aleksego Rościszewskiego zmarłych przed Lipcem 1853 I RS: 9 kop: 17.

na dobra Rozwozin Rypnowo Dąbrowice, tudzież części na Brudnicach [illegible] Brzozowach W: E - płaci ofiary RS: 69. k: 76½ [illegible] pożyczka z towarz: kred: w sumie RS. 5220 - (Skrzynny Zborowski)

Bądzynin i Przyjmy dom: w Mław: płaci ofiary RS: 76. k: 1 - [illegible] pożyczka z towar: kr: RS: 5700 (Skrzynny Zborowski)

3375. Sumiecky i Drwy dom: Mław: w Mław: płacą opiary RS: 47. k: 49 – obciążone przyjęty Tow: kred: RS: 3855 (od imieniny Wrońskich)

3376. Ciśnki i Sinogóra dobra w Mław: płacą opiary RS: 54. k: 23 1/2 obciąż: przyjęty T: K: RS: 4065.

3377. ~~Zielono~~, Zielun, Dłutowo, Wawrowo, Wronka z przył: Koziełas Zalia z częściami Strasaury lit: C. Marszewnie lit: B. i Zdroje lit: dominium w Mław: płaci opiary RS: 419. kop: 17. obciążone przyjęty 2. okres: RS: 31470.

3378. Złotowo Koziorki z przyległym folw: Bielany płacą opiary RS: 37. kop 31 1/2 – obciążone przyjęty 2° okres: RS: 2790. dominium w Mław

3379. Jabłonowo dom: w Mław: płaci opiary RS: 124. kop: 56. obciążone przyjęty Tow: kred: 2. okr: RS: 7470.

3380. Janki A B C D E G w dominium w okr: Płockim Rypińskim płaci opiary RS: 41 kop: 1. obciążone przyjęty 2. okres: RS: 2610.

3381. Brody małe dominium w Ok: Płock: płaci opiary RS: 17. k: 21. obciąż: przyjęty 1290 RS: 2. okres.

3382. Goślice, Ciachcino z dzierżą Goślinki, tudzież Leszczyno szlacheckie A B C. dominium w Ok: Płockim płaci opiary RS: 110. k: 70. obciążone przyjęty 2° okres: RS: 8010.

3383. Kawieczyn dom: w Lipno: płaci opiary RS: 50. k: 84. przyjęty Tow: kred: ~~rocz~~ 1° okres: RS: 3795.

3384. Grzywna A B nomy dobra Ruda Żelcha dominium w Lipno płaci opiary RS: 71. kop: 49 1/2 przyjęte 1° okres: RS: 3450.

3385. Dominium Chełmica Wielka z rumunkami Ujetkowo, Wołowa czyli Wołowice, Nasiłowszczyzna, Łaskowo i sztyn wodny Wichowo, Łochocino z rumun. Zapomnień lub..., dwor Zapusta, Rochna lub Rachnin, Kiełbaszkowo, Winduga lub ..., i Wołówka lub Kotowski Lisk lub ..., Polichnowo z dzierżą Szewczyny z rumunkami Rzuma lub Rzuimo, Brodowo, Popiołkowo i Mosińska, Chełmica mała lit: A. z częścią Lempiczyzna Trwana, Szpital dolny lit: B. Chełmica mała lit: B. w Lipnow płaci opiary RS: 202. kop: 10. przyjęte 2° okres: 15000. RS:

3386. Nowawieś i Piaczyno w okr: Płockim dominium płaci opiary RS: 17. k: 94 1/2 przyjęte rocznie RS: 1335.

3387. Czernikowo A B dominium: w Lipno: płaci RS: 30. k: 68 1/2 – przyjęte RS: 2325.

3388. Gorzechowo A B C D E F G w Lipno: opiary RS: 24. k: 44. przyjęte 2° okr RS: 1680

3389. Sieczenia lub Siecin przyłączony Radotki, tudzież Murzynowo A. B. oraz grunta do probostwa w Sieczeniu należące dom: w Lipno: płaci opiary RS: 134. k: 36 1/2 przyjęte 2 okres: RS: 10065. należało przed r. 1825 do Józefa Mikołowskiego

3390. Ładotki dom: w Lipno: płacą opiary RS: 14. kop 65. obciąż: przyjęte 2° okres: RS: 1095. w r. 1825. należały do Ludwika Józefowicza.

6666 – 20
633 – 10
300

391. ~~dobra~~ miasto i wieś folwarczna zarobna Nikoty, Wołęcin, Grodzisk, Janowo, Radzinky domin: w okr: Mław: płaci opłaty RS: 324. kop: 83½ w skrzynkę ... ziemi widocznie przeznaczone dobra przyjęte za ... RS: 19485. ...

391. dobra Konotopie w Mław: ... do dóbr Nikoloski należące, płacą opłaty 1853 r. RS. kop. 35½ – obciążone przypłaty przed 1853. RS: 1755.

392. dobra Lubin, Lubenik, Szreniawo w Mław: ... do dóbr Nikoloski należ. płacą opłaty RS. 105. k: 71½ – obciążone przypłaty ... RS: 6150.

393. dobra Wilimo z osadą młynarską Netrzeba w Okr: Mław: płacą opłaty RS: 55. kop: 39. obciążone były przed r. 1853 przypłaty ... RS. 3315.

394. dobra Cieciułkowo i Godachowo w okr: Mław: płacą opłaty RS: 62. k: 12. obciążone przypłaty ... przed r. 1853. RS: 3735.

395. ~~dob~~ Szumany Dąbrowa Dom: w okr: Płock: z przyl: Szumany Troski i ... Podlesie płacą opłaty RS: 34. k: 32. obciążone ~~było przed 1853~~ przypłaty ~~RS.~~ 2ego okresu ~~2800~~ RS: 2565.

396. Umieszki Gumowskie lub Czerwone ~~dom~~ w Mław: płaci opłaty RS: 38. ko: 21. obciąż: przypłaty 2o okresu RS: 2850

397. Umieszki Zawadzkie lit: B. dom: w Mław: płaci opłaty RS: 13. kop: 39½ obciąż. przypłaty nowej RS: 990.

398. Drozdowo z przyleg: Gruszki i Piekuty, dom: w Okr: Płock: płaci opłaty RS: 46. kop: 42. obciąż: przypłaty 2. okresu RS: 3480. lub Kamień Kotowy nabyte w r. 1825 do sukcess: Tomasza Wyszatkowskiego

399. Kamienie Kotowe dom: w Lipnow: płaci opłaty RS: 32. kop: 37. przypłata 2 okresu RS. 2415.

400. Wielkie dom: w Lipnie z przyl: Łaskowice, Włonowo, Nawno, Podolina i Sikorz, niemniej część Sikorz lit: B. płaci opłaty RS: 138. kop: 91. obciąż: przypłaty 2. okr: RS: 10410

401. Dąbrówka z przyleg: Jezierskie w okr: Lipno: dominium płaci opłaty RS: 38. kop 97. obc: przypłaty 2 okresu RS: 2910. przyłączony ... 3432.

402. dominium Iłżary, Jaciążek, Łęg i Retka w Pułtusk: płaci opłaty RS. 92. k: k: 55½ – przypłata 2 okresu 6870.

403. Jeżewo z przyległościami, Kopytowo i Łąkami w obrębie dóbr Woźnik-dominium w okr: Płońsk płaci opłaty RS: 40 kop: 80. przypłata 2. okresu RS: 3060.

404. Postrzeże wielkie z połową Postrzeże małego dom: w okr: Płock: płaci opłaty RS: 36. k: 22½ – Ilość przypłaty ... przed r. 1853 ... wynosi RS: 1650.

405. Mączenino wielkie, Mączenino średnie i Mączenino małe z wyłączeniem części lit: D. dominium w Okr: Płock. płaci opłaty RS: 58. k: 17. przypłata 2o okresu RS: 4350.

406. Turza wielka część lit: A B C D. domin: w Mław: opłata RS: 38. k: 59½ – przypłata 2o okresu RS: 2880

407. Trzebki wielkie, Trzebki małe z pustkowiem Mochty domin: w okr: Płockim. płaci opłaty RS. 69. k: 24½ – przypłata 2 okresu 5190 RS.

408. Węgrzynowo wielkie do których należy ... Przyborny i ... dom: w Ok: Mław: – opłata RS: 65 kop: 12 – przypłata 2. okresu RS: 4875.

409. Zasadki i Orzechowo dom: w Lipno: płaci opłaty RS: 11. k: 75. obciąż: przypłaty 3o okresu RS: 825. Zasadki nabyte w 1825 do Antoniego Ostrowskiego

410. Koroleno dom: w Mław: płaci opłaty RS: 19. k: 59. ma przypłaty 2 okr RS: 14...

411. Podos z ... na Zawadach Gołoniewach i Krzyżewie ... dom: w Pułtusk: płaci opłaty RS: 118. k: 99. obciąż: przypłaty ~~2 okresu~~ nowej RS: 8910.

412. Zawady część lit: B. do których należy przyległość Gołoniewy dom: w Pułtus: opłata RS: 17. k: 66½ przypłata po r 1853 wynosi RS: 1050

3413. Majki, Majkowo, Makomazy dom: w Mław: opłaca RS: 79. k: 20½ przychodu 2 okresu RS: 4725.

3414. Nowawieś dom: w Lipno: płaci opłaty RS: 25. kop: 59. obecnie przychodu po r. 18.. RS: 1200 (wymienione w pozycji dwulecie z gruntami Nowawieś i Narst naliczono w 1825. Jana Chalińskiego)

3415. Lipniki z częściami na wsi Rzeczkarach Chwalach dom: w Mław: płaci op... ...y RS: 15. kop: 62. obec: przychodu 2 okresu RS: 585.

3416. Września, Polik, Nadolnicze, Ostrowo, Borowo z częściami na Boguszewie dom: w Mław: płaci opłaty RS: 74. kop: 95½ — ma przychodu 2 okresu RS: 555..

3417. Rościszewo i Zamość dom: w Mław: opłaca RS: 94 k: 20. przychodu 2 okresu RS: 7050.

3418. Wola Polewna z przyległościami Wincentowo, Józefowo i Gołystek domin: w Puł.. płaci opłaty RS: 77. k: 14. obecny przychodu 2 okresu RS: 6060.

3419. Rokitnica, Grzęby, Arenwald, Jawornica, Tomaszewko, Tereszewko (Tereszewo lub ...) Borek (lub Borki) dom: w pow: Lipno: płaci RS: 130. k: 47. przychodu 2 okresu RS: 9780. nabyte w 1825 r. ...

3420. Mdzewko dom: w Mław: płaci opłaty RS: 11. k: 3. obec: przychodu 2 okresu RS: 825.

3421. Gorowarz, Wkra Wólka z przyległ: dom: w Prasnysz: płaci opłaty RS: 80. k: .. obec: przychodu 2 okresu RS: 5355.

3422. Pawłowo królewskie części lit: A B: dom: w Prasn: płaci opłaty RS: 35. k: .. przychodu 2 okresu RS: 2655.

3423. Romany Janowięta, tudzież Romany górskie, Zwierzchy i Wrzeszony, do których należą Musie, Trzcianka i Ogleda dom: w Prasn: płaci opłaty RS: 31 kop: 16. obec: przychodu 2 okresu RS: 2550.

3424. Witamowice tudzież Matyszyno górne i dolne dom: w Płock: obec: płaci opłaty 30 R: i kop: 42. ma przychodu 2 okresu RS: 2175.

3425. Czaplice bąki, Czaplice wielkie lit: B: Czaplice furmany z gruntami na wsi Furmanach Piejki, Czaplice-Piejki z przyległościami Czaplice golanki lit: C. Czaplice Pilaty lit: A. i niektórymi gruntami na wsiach Czaplicach wyp... .., Czaplicach Olszaki, Czaplicach Gołębie, Czaplicach Dobki, Jadomiec ... lit: B. Wadowo żyły lit: F: dominium w Prasnysz: płaci opłaty RS: 54. k: 78. obec: przychodu 2 okresu RS: 4095.

3426. Turza Wilcza lit: A B C K dom: w Lipno: płaci opłaty RS: 18. kop: 87. przych. 2 okresu RS: 1260. w r 1825 nabyte do rządowych włości

3427. Krzeczkowo Gromadzyno z przyległościami Szczepielaki i Podbiele dom: w Ostro.. płaci opłaty RS: 57. k: 46. obec: przychodu ... 3. okresu podobno RS: 4305.

3428. Zawidzki dom: w Pułt: płaci opłaty RS: 27. k: 25½ obecnie przychodu 3. okresu podobno RS: 201..

3429. Blichowo z przyległością Chlebowo, golanki A dom: w Ok: Płock: płaci op.. RS: 57. kop: 29½ obec: przychodu 2 okresu RS: 4290.

3430. dobra Borzeń w Okr: Płock: odległe od m: Wyszogroda i m: ..., od m: 1. od m: Bodzanowa m: 1. od m: Czerwińska m: 1½ od m: Płońska m: 3. od m: gub: Płocka mil 5 — graniczy na wschód z wsią rząd: Orszymowem, na południe z Arciszewem, na zachód z Nordzinem i Małęczynem, na północ z Małużyn.. i Orszymowem — granice są pewne ... Obejmuje powierzchni ogółem włók 8. mor: 8. prę: 168. miary n: p: a to łącznie z lasem na dobrach Arciszewie mor: 28. prę: 280. ... z zabudowaniami ... ... — dobra te w r 1853. sprzedane zostały przez ... ... za sumę złp 64000. (około ?) we wsi Borzeniu są 2. dwory, 2 ogrody ... i ... ... n:

225

431. Mierzewo murowane dominium w Okr: Płockim płaci podatku ofiary 24° groszy rocznie RS: 120. ko: 3. wypadło z towary: Kruszewo: w r 1854. przyszłe nowy 30. okresu RS: 9000 czyli Złp: 60,000 –

432. Wielgie z przyległościami, tudzież Bęklewo mostowe, oraz osady Murzynowo, Teodorowo, Lipiny, Trzcinice czyli Wygoda i Janowo dominium w Lipnowskim płaci podatku ofiary RS: 81 k: 83. obiegowa przyszły 2 okresu RS: 6120. ob No. 3547

433. Lasinowo Wnicze domin: w Okr: Płockim płaci ofiary RS: 32 k: 80½ przyszłe nowa podobno RS: 2460 – w r 1825 od do Teodora Mysłowskiego

434. Skrwilno z całkowitemi przyległościami Szczawno, Szucie, Ruda, Szczypiorna, Baba, Rak, Kotowo, Otocznia, Okalewszczyzna, Przyrodnica – Czarnia Mała, Leszczynami na Zambrzycy, Czarni Wielkiej, Boguszewie, Mościskach i Pietrzykowie dom: w Lipno: płaci ofiary 24° groszy RS: 77. k: 82½ – obieg: przyszły 2 okresu RS: 5836.

435 Zbójne z dziesięciną na Przeradzie Małym lit: S. tudzież Czarnia lit: P. przyległość na Zambrzycy i częścią na Pietrzykowie (w Pow. Lipnowskim) dom: w Mław; płaci ofiary RS: 11 k: 54. ma przyszłe 2. okresu RS: 855. – w r 1825 od do Mieczysława Mysłowskiego

436. Krajkowo Mieczk – Krajkówko z częścią na Mokrzku domin: w Okr: Płockim płaci ofiary RS: 20 ko: 65½ przyszłe 2. okr: RS: 1500.

437. Janówka Susk domin: w Ostrołęckim płaci ofiary RS: 27. k: 21½ – ma przyszłe ~~~~ 3. okresu podobno RS: 2040.

438. Trzcinno, Grądy i Kurpie dom: w Ostrołęckim: płaci ofiary RS: 100 ko: 17 obiegowa przyszłe 2. okr: RS: 6000.

439. Godziszewo lit. B. C. D. domin: w Lipno: płaci ofiary RS: 34. k: 67½ obieg: przyszłe 2. okresu RS: 2400. Nabywca w 1825 do Jana Dembińskiego

440. Szpetal Górny lub Szpetal, Szpital Dolny lit: A. Susięcie, Kulin, Skorzno z dozorem gajów domin: w Lipno: płaci ofiary RS: 116. k: 92½ – obie: przyszłe 2. okresu RS: 8715. w r 1825 nabył do Maryana Kuklińskiego –

441. Czernice dom: w Ostrołęckim: płaci ofiary RS: 31. k: 91: Ilość przyszłe ~~nowej~~ w r 1853 3o okresu na te dobra wyłożony wynosi RS: 2385.

442. Nużewo dom: w Przasn: płaci ofiary RS: 29. k: 1. ma przyszłe 2 okresu RS: 2160

443. Przyrowe dom: w Lipno: płaci ofiary RS: 34 ko: 7½ obie: przyszłe 2 okres RS: 2550

444. Ciółkowo domin w Pow: Płock: płaci ofiary RS: 24 ko: 78. obie: przyszłe 2o okresu RS: 1845.

445. Czernikowo dom: w Lipno: płaci ofiary RS: 35 ko: 42½ obie: przyszłe 2. okresu RS: 2655.

446. Strzembowo Wielkie i Strzembowo małe dom: w Okr. Płock: płaci ofiary RS: 73. k: 79. obiegowe przyszłe (w r. 1853) podobno RS: 4950.

447. Wróblewo z przyległością Zawadki domin: w Mław: płaci ofiary RS: 25. k: 42 obie: przyszłe 2. okresu RS: 1905

448. Ośniatowo dom: w Lipno: płaci ofiary RS: 20 k: 37½ obiegowe przyszłe 2 okresu RS: 1515 w r 1825 nabył do Tobiasza Nechringa

449. Dobra ziemskie Pienice Wielkie lit. E. z przyległościami na Grabowie, Pienicach w: Fryzgach i Woli Pienickiej w Okr: Przasn: Czynne to były dobra Pienice nabywane od 1851 – 1853. do wielkich rozmiarów Lasockich dla dóbr Pienice Wielkie czyli lit. E. [a w r 1853 do wytwarzania Jana Stamirowskiego i Wiktora Lasockiego nabyte – w r 1853. części i dziaty były przez podł: licy: sprzedane. lm dom – chałupy mury: 14. lm Okr: Przasnysz – Dziedzictwo tej wsi z dawnych Sztaturo składającej wsie z przyległościami

wynosi włók 21. morg: 18. pręt: 178. mor: now: grunta klassy 2. i 3ciej

3450. Dobra Kobrzeniec lit: A B D. w obr: Lipno: w gminie własnej Kobrzeniec owy, do własności Ferdynanda Czaki w r 1853. należące i tegoż właściciela mały tegoż przez publ: licyt: sprzedane. Wieś przynależna Kobrzeniec lit: A B D obejmuje w sobie dom mieszkalny i zabudowania dworskie, także pokładowe i chałupy 6. gruntu w ogóle z zaroślami w ogóle morg: 708. pr: 145.
W r 1853 toczył się proces sądowy o windykacyą części Kobrzeńca lit: C. jakoby w niepraw... posiadaniu Macieja Napiórkowskiego wydającej którą to część ma ~~...~~ obejmuje oprócz włók 7. morg 12. pręt natej zas części jest dom mieszkalny, stodoła z szopą i chałupa 4. na zaroślach

3451. Grabowiec Potęgow wielki jest część odrębna części szlacheckiej Potęgow ... na lit: F. oznaczona i która nabyta w r 1853. do Romualda Rakowskiego, która to część ma swoją osobną księgę hypoteczną (w Obr: Płockim.)

3452. Przyborowice dobra lit: A i C. w obr: Płoc: płaci ofiary RS: 20 k: 17 ½ (część Zakroczymska) obe: przych: 2 okresu RS: 1485.

3453 Chraponiec przył: Pietrzyk, Boguszewice, Mosińska i Czarnia Dębówko oraz części na Boguszewie i Dębowce w Pow: Mławskim położone – dominium w Pow Lipno. płaci ofiary RS: 59. k: 53. obecn: przychodu 2 okresu RS: 4455.

3454. Maliszewo dom: w Lipno: płaci ofiary RS: 53 k: 42 ½ obecn: przych 2 okresu 4005. w r 1825 nabyte do Franciszka Natęcz

3455. Witkowo dom: w Lipno: płaci ofiary RS: 55. k: 37. obecn: przychodu 2 okr

3456 Skarżyno Przeroko i Skrzynki nadolne w Obr: Płock. (w r 1825. nabyte do Kęsowskiego Gnieźnieńskiego wraz z Sinogórami) płaci ofiary RS: 11 k: 88. obecn: przychodu 2 okresu RS: 885. RS: 4840.

3457. Skarżyno dom: w Płock: płaci ofiary RS: 44 k: 12 ½. ob: przych 2. okresu RS: 3300.

3458. Podleck wielki z przył. Podleck mały, Sierakowo i Dzierzeń dom: w Ob. Płock płaci ofiary RS: 50. k: 41 ½ obecn: przychodu 3o okresu RS: 3750

3459 Sierakowo i Zawadka dom: w Przasn: płaci ofiary RS: 39. kop: 11. obecn: przychodu 2. okresu RS: 2925.

3460. Miłobędzin dom: w Mław: płaci ofiary RS: 47 k: 15. obecn: przychodu 3. okresu RS: 3525.

3461. Gradzanowo kościelne dom: w Mław: płaci ofiary ~~RS: 19 k:~~ 54 k: 47. obe: przychodu 2. okresu RS: 4080

3462. Mojakowo dom: w Płock płaci ofiary RS: 19 k: 78. obe: przychodu 2 okresu RS. 1410.

3463. Janowiec dom: w Lipno: płaci ofiary RS: 29 k: 90 ½ obe: przych: 2 okr (w r 1825 nabyty do Józefa Zawiejskiego) RS: 2235.

3464. Lubomin dom: w Rypinsk: płaci ofiary RS: 30. k: 47. obecn: przych 2 okr RS: 2280

3465. Wrońska z przyległ: Bornik dom: w Płock: płaci ofiary RS: 74. kop: 96 ½ obe: przychodu 2 okresu RS: 5610.

3466. Czyżewo Sutki z przył: Dzięcioły małe większe i niższe, Krzywkowo Odolni i Czyżewo kościelne pt. dom: w Ostrol: płaci ofiary RS: 11 k: 98 przych 3. okresu RS: 885.

3467. Dominium Krasnosielc w Przasn: składa się z M. iasta, folwarku i wsi tegoż nazwiska, tudzież z Wsi Przytuł, Chłopiej tylko, Rakowo, Elżbiecina, Wólki Olszewskiej czyli Rakowskiej, Wólki Chrzowej, Rupina, Orla, Baraniówa, Pietrzykowa, Wielcej (?) wielkiej, Kucej Gurowatki, Gór Lit: A. Majdan, Drążdżewa, Stegny, Budy-Przyjezierskie (?) Kwiatkowskie, Wólki Wielkiej, Cierpięt, Rzyzy, Łówinka, Błędowa Zalarny i Woli Błędowskiej z przyległ: i przynależnościami: Bagienice trzy, Nuskowo A. B. Przytuły, Pagórki, Przystaje, Bagienice Trzy[?] M. i Kurzeck Lit. B. z przyległościami w okr: Przasn: płacz opłaty RS: 799. kop. 61. obecnie po przyległ 2° okresu RS: 59970.

3468. Szlasy leśne z czynszami na Szlasach Zielonej Łące i Zielonej Łosiński (?) płacz opłaty RS: 33. k: 78. obecn: przyległ 2° okresu RS: 2400. Dom: w Prasz:

226

3469. Łukowo z przył: Wólka Łukowska, Milewo Bolesty z borem na Tury: ziwach i Obłudzinie tudzież Wronowo Dom: w Pułtusk: płaci opłaty RS: 95. k: 75½ obe: przyległ 2° okresu RS: 4050.

3470. Grodzisk, Stylogi (?), Wądołki, Zaorze, Grzywin z czynsz na Drwonku i de wolnami Trojany i Aksamity Dom: w Ostrol: płaci opłaty RS: 247. k: 57½ obecn: przyległ 3° okresu podobno RS: 18570 — poprzednio nie należało do stanowiących.

3471. Malinowo z czynsz na Przyborowie i dwoma włókami i mury (?) Niedysfugo borze na Łobzach Zielone położonemi Domin: w Ostrol: płaci opłaty RS: 26. kop 76½ — obecn: przyległ 3° okresu podobno RS: 1995. poprzednio nie należało do sto: wymyonia (?) kredytowego.

3471. Borowice z przyległ: Jaskotawice, Zalesie, Proconice, Białobrzegi i Kępa Borowicka, Banikowo i Małe Nietiysi (?) — płaci opłaty w Okr: Płoch: płaci opłaty RS: 116. k: 24½ obecn: przyległ 2 okresu RS: 8700.

3472. Małomierz Dom: w Lipno: płaci opłaty RS: 27. k: 9½ obe: przyległ 2. go okresu RS: 2125.

3473. Brzuchowo Dom: w Mław: płaci opłaty RS: 15. kr: 84½ — obec: 2° okresu RS: 1185.

3474. Drwęcz = Glinki z czynszami na Bombatach Czyżewie, Nowejwsi, Smolechy, Wypychy, Chrzypka, Drwęcz Orwki (?) Dąbrowo i Modele Dom: w Ostrol: płaci opłaty RS: 35. k: 86. obec przyległ 3° okresu RS: 2580.

3475. Dobra Ciechowo z przyległościami położone w Okr: Płockim od Józefa i Maryanny z Kluczowskich małżonków Zawadzkich w r. 1851 nabyte wystawione w M.cu Listop: 1853 na żądanie Aniela Bromirskiej. Nieruchomości dóbr Starzyno z nowy prawnych tytułowo przyłączona Ciechowo w którym znajduje się dwór z drzewa — gorzelnia z maszyną, pieczarnia — karczma — chałup wszystkich 12 — przytem mniej przybywa włók 51. mor: 17. pr: 180 m: nowopol: wszystko teraz było w r. 1853 zorane! Ludności 660. Ciechowo graniczy na wschód z wsią Grzisowem, Rembowem i Wolnika, — na południe z Starzynem, na zachód z wsią Krupiskami a na północ Węgrzynowem. Kolonia Maryanną zwaną nowo założoną w r. 1859 (?) zatoż wydzielone z pod wsi Starzyno nie przestrzeni gruntu włók 180. który do ogólnej roztoczonej dóbr Ciechowa całe już odpadł — grunta te wypuszczone sąd kolonistom w wieczyste posiadanie Czynsz płacą rocznie f. 200 — dają 6. korcy żyta i 24 na wysyłkę [?] Listopad 1853.

3476. Sędek domin: P. Płock: płaci ofiary RS: 11. k: 21. obecz: przych: 2 okresu RS: 600.

3477. Przeciszewo A. w Ok. Płockim domin: płaci ofiary RS: 37. k: 40 1/2 obecz: przych: 2. okresu RS: 2805.

3478. Bromierz Wielki i Maliszewko dom: w Ok: Płock: płaci ofiary RS: 67. k: 3 obecz: przychody 2 okresu RS: 4995.

3479. Kowalewo i Dziewanowo dom: w Mław: płaci ofiary RS: 61. k: 98 1/2 obecz: przychody 2. okresu RS: 4635.

26666

3480. Sarbocino składające się z części lit: A: B. E. F. oznaczonych dom: w Mław: płaci ofiary RS: 11. k: 57 1/2 obe: przychody 2° okresu RS: ~~1440~~ 855.

3481. Młocki Konty i Patorki dom: w Rypin: płaci ofiary RS: 19. k: 30. obecz: przychody 2 okr. 1440.

3482. Długie z przyległ: Kotowiec i Wrzeszewo dom: w Lipno: płaci ofiary RS: 155. k: 70 1/2 obe: przychody 2. okresu RS: ~~1711~~ 670.

3483. Bełkowice domin: w Ok. Płock: płaci ofiary RS: 21. k: 36 1/2 obe: przychody 2. okresu RS: 1590.

3484. Bieżun miasto, Dąbrówka Zimolza, Sadłiska Budy Bieżuńskie, Strzeszewo, Młodzin, Jonna, Elżbiecin domin: w Mław: płaci ofiary RS: 582. k: 74 1/2 obe: przychody 2 okresu RS: 41190.

3485. Żuromin miasto, Wiadrowo z przyległ: Zaleski Olszewo, Kliniewo, Kosewo, Wólka Kliniewska, Dębsk, Chamsk, Sadłowo z przyległ: Bora Wola, Łatnieszyn, Poniatowo płaci ofiary RS: 655. k: 93. obe: przychodu 2 okresu RS: 48675.

3486. Cieśle ~~A B.~~ dom: w Płock: płaci ofiary RS: 4. k: 73 1/2 obe: przychody 2 okresu RS: 3345.

3487. Cieśle A B. dom: w Płock płaci ofiary RS: 23. k: 28 1/2 obe: przychody 2 okr: RS: 1740.

3488. Kuchary Kryskie dom: płaci ofiary RS: 30. k: 85 1/2 obecz: przychody 2 okresu RS: 2280.

3489. Brudzeń B. dom: w Okr: Lipno: płaci ofiary RS: 8. k: 27. obe: przychody 2 okresu RS: 615. w r 1825 nabyte [illegible] do [illegible] szlachty

3490. Brudzeń A. C. dom: w Lipno: płaci ofiary RS: 15. k: 82. obe: przychody 2. okresu RS: 1170. [illegible] w r. 1825. były w posiadaniu [illegible] szlachty.

3491. Brodzino kuski z przyległ: Lipa, Dobki Lipskie, Płoskowo część Brodzino Puchy Lipskie i Lipa Dobki dom: w Ostrzd: płaci ofiary RS: 25. k: 83. obe: przychody 2° okresu RS: 1935.

3492. Szulborze wielkie z przyległością Szulborze Koty dom: w Ostrzd: płaci ofiary RS: 21. k: 27. obe: przychody 2 okresu RS: 1590.

3493. Kryskowy dom: w Płock: płaci ofiary RS: 23. k: 30 1/2 obe: przychody 2. okresu RS: 1740.

3494. Smardzewo z przyległ: Jasionka dom: w Płock: płaci ofiary RS: 41. k: 80 obe: przychody 2 okr: RS: 3000.

3495. Stawogóra dom: w Mław: płaci ofiary RS: 20 kop: 80 obecz: przychody 2 okresu RS: 1560.

3495. Szreńsk Nowawieś, Grzybówka, Szronka Niedzielin, Zalesie dom: w Mław: płaci ofiary RS: 337. k: 12 obecz: przychody 2 okresu RS: 25275.

3496. Arciszewo dom: w Ok. Płock: płaci ofiary RS: 35 k: 87. obe przych 2 ok RS 2160.

3497. Tumin z przyl: Jarzechowo lit: A. i Nowogród lit: B. płaci ofiary RS: 139. k: 31/2 obe: przychody 2. okresu RS: 10425. domin: w Lipnowskim w r 1825 nabyte do Stanisława Zielińskiego.

227

498 - Szydłowko z przył: dom: w Mław: płaci ofiary Rs. 22 k: 21½ obe: porządku okr: Rs: 1665.

499 - Rogunnice dom: w ok. Płock: płaci ofiary Rs: 16 k: 96. obe: porządku nomin 1853 przedtem Rs. 1260 –

500. dobra Tulibowo w Lipno: nal: w 1853 do Sukcesorów Ignacego Dunynowskiego, mają dwór, folwark, ... miejsc: 15 – roztylskie przyłączony wraz z dwoma kępami na Wiśle znajdującymi się mor: 558. pr 61 – właścicielami Tulibowa są w 1853. Piotr Carové z Rudolf oraz Kamilla z Szalinskich Borg – ... te z dn 1854. przez pub. ... wstały –

501. Poskrajowo, Wojnówka i Łazy dom: w Mław: płaci ofiary Rs. 45 k: 44½ obe: porządku 2 okr: Rs. 3405.

502. Strankowo dom: w Ostrod: płaci ofiary Rs: 21. k. 46½ obe: porządku 3. okr: Rs: 1605

503 - Wiządowice z przyległoś: Myśliborzyce, Ostrowie, z trzema kępami na Wiśle z których jedna Ostrów nazywa się dom: w Lipno: płaci ofiary Rs: 62 k: 41½ obe: porządku 2. okr: Rs: 4,500.

504 - Morkowo dom: w Płock: płaci ofiary Rs: 16. k: 26. obe: porządku 2 okr: Rs: 975.

505 - Ćwiklinko z częściami na Słoszewice lit: B i Skowrowie lit: A. dom: w Lipno Płock: płaci ofiary Rs. 38. k. 46½ obecz: porządku 2. okr: Rs. 2880.

506 - Zakliczewo, Pomaski z Kowalaty lit: D. z przyległ: Modele, Grzanka z częściami na Chilinach i Lelindach i ... dom: w Płock: płaci ofiary Rs: 107. k: 77½ – obecznego porządku 2. okr: Rs. 3570.

507 - Łaszewo z przyległościami Chomec i Świeniątkowo szlacheckie lit: A. inaczej Zimnemy zwane dom: w Mław: płaci ofiary Rs. 59. k: 45½ obecz: porządku 2. okr: Rs: 4545.

508 - Świeniątkowo pańskie czyli Koziebrodzkie dom: w Mław: płaci ofiary Rs. 51. kop: 30 – obecz: porządku 2. okr: Rs. 3840 –

509 - Dziemianowo dom: w Płock: płaci ofiary Rs: 39. k: 26½ obecz: porządku 2. okr: Rs: 2940.

510 - Podgórze Domin: w Płock: składającą się z folw: Podgórze i Wsi Podgórza ... tych dóbr położonymi płaci ofiary Rs: 61. k: 20. obe: porządku 2go okr: Rs. 4395.

511 - Rakicie dom: w Ok. Płock: płaci ofiary Rs: 31. k: 86½ obecznego porządku 2. okr: Rs: 2385.

512. Wiśniewo i Wiśniewko dom: w ~~Płock~~ Mław: płaci ofiary Rs: 50 k: 62. obe: porządku 2. okr: Rs: 3795.

513 - Biadowo ... dom: w Lipno: płaci ofiary Rs: 20 k: 37½ obe: porządku 2o okr: Rs: 1515.

514 - Radzanowice dom: w ~~Lipno~~ Mław: do których należy wieś Gadomyska i części dóbr Kowaczewo lit: A. Myszyna lit: A i B. płaci ofiary Rs: 61. k: 52. porządku 2 okr: Rs. 3990.

515 - Leksino dom: w Płock: płaci ofiary Rs: ~~8~~ 33. k: 28. obecz: porządku 2 okr: Rs: 2490

516 Gotowice i Mięczyn dom: w Płock: płaci ofiary Rs: 84 k: 22. obe: porządku 2. okr: Rs: 6315.

3517. Pięściwrogi i Pięściwrogi Olszyny czyli Zabrodnie dom: w Rudzie płaci ofiary RS: 61 k: 15½ obecz: przypuszcz 2. okresu RS: 3660.

3518. Rakowo, Czeżewo lub Czerwo i Borowo dom: w Lipnie: płaci ofiary RS: 64 k: 22½ obecz: przypuszcz 2. okre: RS: 4500 w r 1825. należało do Ignacego Dembowskiego

3519. Dalanowo dom do którego należała na Strachankę należy domen Ok: Płock płaci ofiary RS: 23. k: 38½ obecz: przypuszcz 2. okresu RS: 1575

3520. Dębsk Nagórki i Dębsk wielkie części lit: E. płaci ofiary RS: 13. k: 33½ obecz: przy domen Przasn: 2 okr: RS: 990.

3521. Szpaki lit: A składające się z folw: i wsi Szpaki, tudzież osady Rogale nazw dom: Przasn: płaci ofiary RS: 34 k: 92. obecz: przyp: 2. okr: 2610.

3522. Nowawieś dom: w Lipnie: płaci ofiary RS: 20 k: 48½ obecz: przypuszcz 3. okresu RS: podobno 1530.

3523. Ugniewo A. z przyległ: dom: w Ostrołęce: płaci ofiary RS: 26. k: 3. obecz: przypuszcz 2 okresu RS: 1050.

3524. Gołuszyn dom: w Mław: płaci ofiary RS: 9. k: ½ obecz: przypuszcz 2. okresu RS:

3525. Chełchy Kmiece lit: A B. dom: w Ok: Pułtusk: płaci ofiary RS: 44 k: 51. obecz: przypuszcz 3 okr: RS: 2250. ~~3330~~ 675.

3526. Kowale B C D K S O. domen: w okr: Płock: płaci ofiary RS: 12. k: 22½ obecz: przypuszcz 3 okr: RS: 915. (podobno)

3527. Ruda i Dziergowo lit: A. dom: w Przasn: płaci ofiary RS: 43 k: 79. obecz: przypuszcz 2 okresu RS: 3270.

3528. Zakrzewo lit: B. i Zakrzewo część lit: A. pł dom: w Okr Płock: płaci ofiary RS: 84 kop: 20½ obecz przypuszcz 2. okr: RS: 6300.

3529. Zagajewo lit: A i B. dom: w okr: Płock: płaci ofiary RS: 9. k: 68. obecz przypuszcz 2 okr: RS: 720.

3530. Kamienica Kosmalna nazwana lit: A. dom: w Płock. płaci ofiary RS: 51. k: 78. obecznie przypuszcz 3. okr. RS: 3870

3531. Dulsk z przyległ: Holendry, Wiktorowo, młyn Pęchyrek i Bory Dulskie dom: w Lipnie: płaci ofiary RS: 144. k: 5. obecz: przypuszcz 2. ok: RS: 10800.

3532. Poniaty Kaniewo z przyległ: na Skwarszach, Ciborach i Nejbach, Poniaty Dubniki, Poniaty Jarnuty czyli Krzemki wielkie i Skorosza dom: w Rudz: płaci ofiary RS: 38 k: 95½ obecz: przypuszcz 3. okresu RS: ~~5925~~ 2340.

3533. Gulbiny z przyległością Łazienek i Gumiska dom: w Lipnie: płaci ofiary RS: 79. k: 9. obecz: przypuszcz 3. okres. RS: 5925.

3534. Rembielino lit: C. E. K. ⅓ część Rembielino D. dom: w Lipnie: płaci ofiary RS: 14 k: 22½ obecz: C. E. K. przypuszcz 3. okresu podobno RS: 1065.

3535. Miszewko hosudne czyli Strzałkowo, Miszewko dolne czyli Stefany z polem nazwanem Babiste i łąką na Lesenie domin: (w Ok: Płocku) Stanisł Bronisławskiego – płaci ofiary RS: 61. k: 34½ obec: przypuszcz 2. okr: podobno 3780.

3536. Chylino i Chylinko dom: w Płock płaci ofiary RS: 21. k: 35. obecznie przypuszcz 2 okresu RS: 1590. cyli RS: 10,600.

3537. Dominium Okalewo z przyległościami Okalewko, Mieruszka, Zofijewo,

Chrzygront, Rzęśicky, Huta, Łęg, Zdrojki, Goliaty, Porzyszki, Żeluszki, Płachawy [?] Ptaki zwane, Budy Jasiony, Wierzchownia, Płocczno, Borki tudzież kolo- nią Szostek z lasem i polem, oraz osady Zofijówko, Czerwonka, Naimcowizna i Zaborowizna — płaci ofiary Rs: 208. kr. 9 $3\frac{1}{2}$ obe: przypłaty 2 okr. Rs. 15660

538. Dombek i Gąsiorowizna dom: w Mław: płaci ofiary Rs: 54 k: $22\frac{1}{2}$ obe: przypłaty 2 okresu Rs. 4050

539. Uzrzeck dom: w Mław: płaci ofiary Rs. 27. k: 10. obecz: przypłaty 2. okresu Rs. 2025

540. Tchórz z przyległ: Tchórzik dom: w ~~Lipno~~ Płock: płaci ofiary Rs. 26. k: $19\frac{1}{2}$ obe: przypłaty 2 okresu Rs. 1950.

541. Lubiradz mały lit. A i B. z przyłączonym na Lubiradzu wielkim lit. C. D. dom: w Mław: płaci ofiary Rs. 16. k: 50 1/2 obe: przypłaty 2. okresu Rs: 1230

542. Czarnice borowe dom: w Przasn: płaci ofiary Rs. 134 k: 15. obecz: przypł. 2 okresu Rs. 10,050.

542. Ołdaki z przyległościami na Grzach dom: w Pułtusk: płaci ofiary Rs: 21. k. 22 1/2 obe: przypłaty 2 okr: Rs. 1590.

543. Brzeźno z przyległościami i przynal. oraz wydzielony z tychże dóbr sposobem [?] Sierzany papierowy, Konstantynowo w granicach ich będący, tudzież folwark Stawiska zwany dom: w Lipno. płaci ofiary Rs. 45. k. 54. obecz. przypłaty 2 okresu Rs. 3405.

544. Olszanka i Sitno z takąż przy Szczygach dw Sitna należącą dom. w Rad[?] płaci ofiary Rs: 56. k: 47 1/2. obecz. przypłaty 2o okresu Rs: 4230.

545. Wiechowo lub Wichowo wieś w Lipno: należała w 1825 do dóbr Chełmica (duża) według [?] (1853) podobno tylko istnieje według Wiechowo

546. Gorzanowo wieś należała w 1825 do dóbr Sącin w Lipnowskim.

547. dobra Wielgie w Płońsk w 1825 należały: rumunki Mioduszy, Wielgie [?], Jarnowo wieś Andrzejowo Brzeźno nastowe = Andrzejewo = Jeziory [?] przedtem w Lipnowskim w 1825. Teodor Miodusz [?] —

548. dobra Nobrzenice Stary [?] na w Lipno. należały w 1825 do Franciszka Iwiń[?]

549. wieś Rusiec przy trakcie dawnym pocztowym Szląskim m: 3. od Warszawy ciekowego 40 włok chełmin:

550. Sarniki [?] wieś należ. do w 1819 do Marcyja [?] Lyszkiewicza [?] w Lubelsk.

551. wieś Wojewodki Górne w Rusztowskim [?] przedał w r 1819. Ignacy Szymon i Jan [?] braci Wojewódzkim

552. wieś Brzewuski [?] w Dosiełni [?] przedał w 1819. Brzewuskiej [?]

553. 10 w 10 z Starej wsi przy Siedlcach w Pr. Podlaskim [?] nieustała [?] w r 1819. Antoni Jędrzejski [?] Patron przy Trybun. Cywil: Wojew. Podlaskiego

554. Izabella z Lasockich Ogińska nieustała [?] w r 1819. w mieście Brzezinach

555. Zaborowek w Pr. Warszaw: w 1819 był [?] własność dw Wodzińskich z tych był Gabryel Biskup Smoleński od którego 4711 i Jan Nepomucen Cobar [?] który wziął 669

556. dobra Stustowo [?] i Marzewo [?] w parafii Dwaślch [?] o mil 6 od Warszawy, w gruncie dobrym przy łąkach znacznych ładownych [?] — L 8. od Płocka, od Wasulskiej [?] pół mili, na wielkim trakcie od Płocka do Warszawy — Dziedzic mieszka w Swlozie [?] wsch w Pr. Brzeskim [?] pół mili Jabłoni [?]

3557. folwark Sadykierz w Ekonomii Obrytte b. Województwa [illegible] wypadł w r. 1818 [illegible] Nr. 3650

3558. dobra Chruśle w okr. Gostynińskim nabrały w r. 1818. do Józefa Zabłockiego –

3559. aby ochronić całą płaszczyznę Obory – Czerniaków – Wilanowa i Solca uchwalono w r. 1818. tamy na Wiśle pod Zagrzem i [illegible]

3560. miejsca zagrożone przez wylewy rzek i miasto Stężyca, około pod Ryczywołem, Wraskiem i Solcem w Podlasiu.

3561. Rzeki Narew, Bug, Wieprz, Pilica, Nida były w dawnych czasach spławnemi. Konstytucje Polskie obwarowały na nich wyspy. –

3562. Przemysł i Rzemiosło wypływające z pod najzdolniejszych [illegible], obadwie wzywające spławu; pierwsza [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], druga wszystkich górniczych wyrobników i [illegible], [illegible] Królestwa, lecz i zagranicznym państwom, ~~[illegible]~~

3563. Wielądko skończył w 1818 r. z rękopisem do druku Tomu szóstego, przez cały alfabet od A do Z. wychodzącego, w którym umieszcza naprzód, o każdej familii, co się znajduje w herbarzu Niesieckiego, słowo w słowo wypisując, a potem z swej pracy, z przytoczeniem autentycznemi de anno et feria, to jest działów, donacyj, obligacyj, tudzież zastaw, dzierżawy, przedaży lub kupna dóbr i t. d. perpetuitatis dokumentami, od wieku piętnastego, a niektóre i wyżej, o bardzo wielu familiach z sobie imionami z siedmioletniej kwerendy w aktach różnych znajdujących się zebranemi, gdy aż do szóstych teraz [illegible] do tego, dzieło przedaje – upraszał pod w r. 1818. i ~~[illegible]~~ tych [illegible] godnych Obywatelów stanu szlacheckiego o łaskawe udzielanie mu [illegible] tyle podanie, przynajmniej od dziada familii swojej, przez stopnie, prawie każdego dom ma u siebie – dalej wspiera się że takowe wywody dla przyszłego z chęcią autora uczynić raczył, a dla [illegible] oraz udatnie gotowości do Komisyi Wojewódzkiej Szlacheckiej Król. Polskiego

3564. na dniu 10. Kwietnia r. 1818. zakończył życie w Warszawie Onufry Gorzeński [illegible] Senator Wojewoda urodzony r. 1756. Cztery razy na Sejm poseł [illegible] Koronny, Marszałek Trybunału Koronnego w r. 1788. – Senator za Księstwa Warsz. w randze Wojewoda za [illegible] Król. Pol. w r. 1818. [illegible] [illegible] urzędnik – i Obywatela prawego – ~~[illegible]~~

3565. Wojciech Tarnawa Tarnowski dziedzic wsi Gozdzików o pół mili od Miasta Przytyk [illegible] zakończył życie w r. 1818. z upoważnienia [illegible] [illegible] [illegible] urzędnika i [illegible] familii [illegible] wypełnił –

3566. dobra Łopkowo o półtory mili od Warszawy odległe do sukcessorów [illegible] ś. p. Jakubowiczów w r. 1818 należące

3567. Jan Olbrycht Szaniecki dziedzic dóbr Szańca, Pniowa i Michałowa w r. 1818. mając dobra te obciążone długami, chcąc sobie spokojność a wierzycielom uczynić przysposobić, przedawał w r. 1818. też dobra [illegible] jako też [illegible] Dobrowodę, [illegible] – Te [illegible], [illegible] 9. [illegible]

w Krakowa, 5. od Kielc, 10. od Nowego miasta — dwie mile wzdłuż nieprzerwanemi ciągnące się — składające się z 18. wsi, tyleż folwarków i miasta — Miasto ma w sobie 2. ratusz, 3. klasztory i 3. kościoły parafialne — mają grunta pierwszej klassy, nadto pastwiska, łąki, lasy, wody, młyny, browary, karczmy, kamień marmurowy, gips, kamień piaskowy, używany do budowli i robót rzeźbiarskich — Według pomiaru geometrycznego zawierają ... powierzchni włok chełm: 766. oszacowane były w r. 1818. na 20. milionów Złotych pol.

Pińczów znakomita majętność w pięknem jest położeniu, upiększona w rozmaite ozdoby natury — Ma pałac w którym znajdują się jeszcze w r. 1818. kosztowne sprzęty i meble mahoniowe, brązy, marmury, obrazy i bibliotekę do 6000. tomów zawierającą. —

Gdyby się nikt nie znalazł na całość, tedy przystąpi się do przedaży na klucze pojedyncze to jest:

3568. (obacz poprzedni Art.) 1o. Klucz Szaniecki składał się w 1818. z 7miu folwarków i tyluż wsi. Wieś Szaniec ma kościół par: i pałac, oprócz w tem klasztor Reformatów. (1818) z całym klucza grunta 1szej klassy, obszerne pastwiska, łąki, wody, młyny i lasy; obfituje w gips. Według pomiaru geometr. zawiera 10,000. morg: chełmin: — oszacowany urzędownie na 1,450,000. Złot. pol: (z opisu 1818. r.)

3569. obacz Nr: 3567.) 2o Klucz (który posiada przyjęciem J. O. Szaniecka) Pińczowski składa się w 1818. z pięciu folwarków tyluż wsi i miasta — Miasto Pińczów jest całkiem murem opasane, oprócz z strony rzeki; ma pałac z ogrodem, ma 2. klasztory, domy murowane i wśród rynku fontannę ... 9. ... bijącą która wygodę i przyjemność sprawia.
Cały klucz ma grunta dobre, obszerne pastwiska, łąki, wodę, młyny, obfituje w kamień wapienny i piaskowy; leży nad r. Nidą, teraz spławną, 4 mile od Pińczowa pod Nowem-miastem w Wisłę wpadającej — Według pomiaru geometrycznego zawiera powierzchni 7000. mor: chełmin: oszacowany urzędownie w r. 1818. na 1,750,000. Złot.

3570 (obacz Nr: 3567.) 3o Klucz Michałowski, składał się w 1818. z 6ciu folwarków i tyluż wsi, ma grunta pierwszej klassy, obszerne pastwiska, łąki, lasy, wodę, młyny i kamień piaskowy — zawiera powierzchni 6000. morgów chełmin: oszacowany w 1818. na 800,000 złp.

3571. (obacz Nr: 3567.) Klucz Małoksięski oddzielny od tamtych, w okr: Miechowskim, 6. m: od Krakowa, mila od Miechowa i Wodzisławia położony z czterech folwarków i tyluż wsi składający się, ma grunta pierwszej klassy, łąki, wody, pastwiska — Zawiera w powierzchni 4500. morg: chełmin: oszacowany był w 1818 na Złp: 600,000.

3572 (obacz Nr: 3567) Klucz Marcinowski, także oddzielny, w Okr: Miechow: 7. m: od Krakowa, mila od Żarnowca, 2. m: od Miechowa i Wodzisławia, z trzech wsi a 2. folwarków składający się. Ma grunta dobre, pastwiska, łąki, lasy, wody, powierzchni mor: chel. 9000. oszacowany był w 1818 r. na Złp: 500000.

3) obacz 3567 Gdyby zaś nie znalazł się nikt do kupowania i na klucze, tedy przedawane będą folwarki pojedyncze, jakoto: wsie wraz z folwarkami, [z klucza Szaniec] Szaniec, Michałowice, młyny, Umianowice, Gałów, Kozinę, [z klucza Pińczow.] Pińczów z ... i folwarkiem Pudmoniami, Brzesie, Włochy, Pastwiska, Kopernia, Skrzypiów, [z klucza Michałowskie] Michałów

Pawłowice Zagajowiach a dobr Mało Wszystkie; Xięż mały — Frzanów, Borzkowice Wrześniówka, a dobr Marcinowskich Marcinowice, Waszkowice, Przysieka — folwarki bez wsiów: Podgaje, Porzyków, Elżbiecin, Brylowo, Langów
3574. Dobra Jeżowice w Obr. Błońskim nabyte w r. 1818. do sukcessorów nieżyjącego Zychlińskiego, jakoto Konstantego Zychlińskiego w kraju niebawiącego
3575. W Bosszewie pod Pułtuskiem — są były w r. 1818. do wypuszczenia w wieczną dzierżawę, młyn, papiernia i stępa z opustem na warstatach które w r. 1818. były spustoszonemi i są raz na dobrej wodzie —
3576. Dobra Wozinyn w Obr. Tomaszów. z obszernemi wzajemny głębie nieprzyjemnej składającej się 26 ciu karczm i browarn, stawem — dzierżawni —
3577. wieś Bondków z folwarkiem dobre zabudowanym z przyległościami Płocky, i szczeami na kosmach wielkich w Gub. Płock. Pow. Prasnem pod Sońsky mil 4. od Prasnysza i Zakroczymia, 3. od Nasielska i Płońska, a pobory od Ciechanowa i Nowegomiasta, nad r. Sony leżąca, z karczmą, kaznodzieją, gorzelnią i wiatrakiem (1818) w gruntach średnich mające ornego gruntu morgów chel. 1115. tak nadrzecznych i gruntowych 71. borów do budowli i opału zdatnego było w 1818. mor. 485. prócz pastwisk — a całego obwodu ciotek chełmin. 62. mor. 19 włościan rolnych 32.
3578. wsie Sielska górna i dolne w Obr. Zgierskim stuczone w r. 1818. Maksymiliana Wrześniowskiego —
3579. Naprzeciwko wsiów Miery i Baltoszyski w Pow. Sejneńskim przy naturalnych brzegach r. Niemna leży u samej granicy Królestwa słynne miasteczko Skrzbowne Druskienniki w guberni, i panem Grodzieńskiem dawne źródło mineralnych i słonych wodot do których latem zjeżdża się mnóstwo osób cierpiących dla poratowania straconego zdrowia —
3580. Z gazety warszaw. 1854. Wielu z dala nas nie zna naszej Szwajcaryi, naszej ojcowskiej ego kaskadskalej, ego pieczary historycznej grodziska, dalej Skały Kunegundy mieszkania, Pieskowej Skały, niż bez pamiątek ale pełnej pięknych pejzaży; przyjmij dolinę owę Doliny Prądnika, najpiękniejszy w krajobrazy strony naszej kraju; wielu z nas nie zwiedzało wspomnianych miejscu, brzegów od Sandomierza lub Krakowa, po Naszej aleksandryjskich brzegów Narew lub Bugu — gdzie skały twórczy pełnej rozbójniczych tradycyi z jej starym Bolesławowskim zamkiem — długo skały nie szukam, chwali długo liczy jeszcze mogą podobne piękności — Pyrzyc Zetor przez artykułów ubrał co piękniejsze krainych stron widoków
3581. w Ciechocinku (w Łaźniach na Pieskach przybyło 1854 r. 12. kamer i w nich 12 wanien porcelanowych bardzo kosztownych i wygodnych — Wieliczne tu jeszcze 16 tu wanien już zdawna istniejących w Łazienkach przy których i 14 przy źródle pijalnia ze źródła słonego urządzoną według osobno ochronej głównej, w kształcie słonego wodotrysku z kamieniakiem przeprowadzona za pomocą rur w nimi słonych. Obszerne wystawienie przy tym źródle jakoto i sklepienia i główne zostały przedsięwzięte. Na ulicy nowej zwanej Widok przybyło w r. 1854 siedm dwuch domów. Ogród przy którym przybyło kosztowny i prawie całego ogrodu zdrowiania, wszystkie altany i trawniki zagęszczają się kto Taurinkl (1854)

źródła na drodze główny – a wszystko [illegible], aby przejeżdżający przechodzący stawało na drodze. – Ściana tężnia stanęła (w 1854) w [illegible] [illegible] do [illegible] kierunku przeskok z jednej strony otwarty – Dla [illegible] [illegible] [illegible] się ze [illegible] parowym – zastosowano w 1854 [illegible] telegraf znakowy, dano mu o [illegible] się [illegible]. –

230

582. folwark **Ugniewo** leżący o 3. wiorsty od miasteczka Ostrowi na Białostockim szosie, o 12 m: od Warszawy – między 85. morg [illegible] (do wydzierżawienia 1854)

583. **Gawartowa** wola – dobra [illegible] za Błoniem, o 4. wiorsty od szosy – dobra te wieś że od r 1834. posiadał [illegible]. –

584. wieś folwar. **Wilczopole** o wiorst 9. od mia: gubern: Lublina –

585. W okręgu Stopnickim gub: Radom: mają być sprzedane d: 20 Czerw 1854 w drodze licytacji dobra 1° **Ujazd** [illegible] włók n: p: 75. oszacowane RS: 31,685.
2° **Łopacionek** włók 88. oszacowane RS: 27,851. 3° **Iwaniska** włók 168. oszacow. RS: 71,736.

586. wieś **Zamość** w Okr: Radom: Pow: Piotrków: 2 m: od stacyi kolei żelaznej w Radomsku

587. dobra **Kościelec** pod Częstochową gdzie płd (1854) 1350. rubli gotowego dochodu spa-, 1200. morg: gruntu dworskich z dwudziestu [illegible], po śmierci Ludwika Madalińskiego [illegible] się (u opiekuna na miejscu w 1854) do wydzierżawienia od S° Jana 1854.

588. W drodze licytacji sprzedane po Józefie z Kochanowskich [illegible], [illegible] ostatecznie w dniu 2/14 Czerwca 1854 w Radomiu – dobra ziemskie **Przechów** z przyległościami **Michałów** i **Aleksandrów** w Okręgu Solskim – dobra te ocenione przez [illegible] na RS: 19000. mają rozległości dziesięcin 850 czyli włók 56. mor: 20. w tej przestrzeni lasu dziesięcin 150 czyli włók 10. [illegible] w części [illegible], w części żytnia 1. klasy [illegible] propinacya czynsz w 1854 RS: 150. licytacya rozpoczęła się od sumy RS: 12670.

589. O śmierci Seweryna Gołębiowskiego w r 1854. [illegible] Kraszewski między innemi wyrazi: Młody jeszcze, przed [illegible] swej gorliwości, [illegible] się w [illegible] pracy, dla [illegible] i chleba, [illegible] [illegible] że go [illegible] [illegible] nad małe-[illegible] i [illegible] niezmierzona wytrwałości. – Oprócz licznych prac pomniejszych [illegible] po pismach peryodycznych – [illegible] Seweryn Gołębiowski Czasy Zygmunta Augusta [illegible] w Wilnie i [illegible] ob: Kontyn: pod N° 5128.

590. Stanisław Stadnicki syn Marka ze Żmigrodu urodzony z Barbary Zborowskiej [illegible] [illegible] Krzysztofa i Samuela – [illegible] Zygwaldów – [illegible] [illegible] i rabunków i [illegible], z swojej nieustraszonej odwagi – od współczesnych [illegible] diabłem [illegible] [illegible] Pana Stadnickiego [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] Zameczek w Czarnokozińcach – Stacye pocztowe w r 1854

[illegible] w 1854

591. **Augustów** stacya pocztowa przy trakcie [illegible] z Warszawy do Kowna – od Szczuczyna [illegible] mil 3½ czyli Rajgrodem a Szczuczynem wiorst 23. od Rajgrodu – 28. w: od Suwałk mil 34½ czyli wiorst 239¾ od Warszawy od Lipska w: 31 od Grodna w: 61

592. **Baby** stacya pocztowa przy trakcie Częstochowskim kolejj żelaznej

593. **Baldrzychów** Stacya pocztowa przy trakcie Sorenskim od Kraśnicy do Stużewa

594. **Bełchatów** stacya pocztowa przy trakcie Piotrkowskim od Warszawy mil 23. czyli wiorst 160½

595. **Bełżyce** stacya pocztowa przy trakcie z Lublina do Krakowa ~~przez Tomaszów do~~ Lwowa i Galicyi od Warszawy m: 25 czyli wiorst 174½ od Lublina m: 3. czyli wiorst 21½ od Urzędowa w: 23½

596. **Biała** stacya pocz: przy trakcie Brzesko-Litew: od Warszawy m: 20¾ czyli wiorst 145½ od Międzyrzeca wiorst 23¾ od Janowa w: 19½ od ~~Międzyrzec~~ Brzescia Litew: w: 40.

3597. Białobrzegi stacya pocztowa przy trakcie z Warszawy do Krakowa od Grójca wiorst 23. od Jedlińska 18½ od Warszawy wiorst 67. czyli mil 9½

3598. Bełżany [w r. 1840 była jeszcze] stacya pocztowa przy trakcie od Łowicza w: 19¾ od Warszawy w: 13½ czyli wiorst 94 3/4 — w r. 1854 już nie było stacyi [Kraśnik do Gdańska i]

3599. Bieżuń stacya pocztowa przy trakcie z Płocka przez Golub do Prus od Warszawy mil 25 czyli wiorst 174 3/4 od Płocka w: 21½ od Sierpca w: 16½ od Mławy w: 42¼ [z nowy ozaczy]

3600. Biłgoraj stacya pocztowa na trakcie do Zamościa i Lublina do Sieniawy od Tarnogrodu wiorst 19¼ — od Zwierzyńca wiorst 30¾ — od Warszawy w: 286½ czyli mil 41.

3601. Błaszki stacya poczt: na trakcie Kalisko Fabrycznym — od Kalisza wiorst 27 — od Sieradza w: 20½ od Warszawy wiorst 211½ czyli m: 30¼.

3601 a. Błonie stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Kalisza, Poznania i Torunia od Warszawy wiorst 26¾ — od Sochaczewa w: 24½

3602. Bodzanów stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Płocka i z Płocka do Pułtuska od Płocka w: 23. od Wyszogrodu w: 16. od Warszawy w: 88¾

3603. Brześć-Kujawski stacya pocztowa na Trakcie Toruńskim — od Włocławka wiorst 16. od Warszawy wiorst 189½ — od Chodcza w: 24¼ [od Kowala w: 30½]

3604. Brzesko lub Brzysko stacya pocztowa na trakcie z Lublina do Krakowa od Koszyc mil 2 czyli w: 14¼ od Proszowic w: 11½ od Warszawy m: 52½ czyli wiorst 368½

3605. Bucha stacya pocztowa przy trakcie z Warszawy do Kowna o mil 5 czyli wiorst 35 od tego miasta, 18½ wiorst od Maryampola — 342¾ wiorst od Warszawy.

3606. Budy Dybki stacya pocztowa przy trakcie Białostockim między Wyszkowem i Ostrowem — wiorst [...] od Wyszkowa — 14½ od Ostrowia — 81½ od Warszawy.

3607. Busk stacya pocztowa — przy trakcie bocznym Krakowskim — od Warszawy wiorst 216

3608. Cekcyn stacya pocztowa przy trakcie z Warszawy do Kalisza — wiorst 19½ od tego m. 18½ od Turka — 200¾ od Warszawy.

3609. Chełm stacya pocztowa przy trakcie Lubelskim do Dubienki i do Ciechanowca od Krasnegostawu wiorst 30. od Warszawy wiorst 217¾ od Siedliszcza w: 19. od Piasków w: 43.

3610. Chęciny stacya pocztowa przy trakcie z Warszawy do Krakowa — od Warszawy wiorst 185½ — od Kielc w: 17. [z Kielc]

3611. Chmielnik stacya pocztowa przy trakcie do Buska i Stopnicy — od Kielc w: 31½ od Stopnicy w: 25. od Pinczowa w: 19. od Buska w: 16. od Szydłowa w: 17½ od Warszawy w: 200 pan

3612. W Chrzczonowicach była w r. 1848. stacya pocztowa na trakcie z Warszawy na Rawę do Piotrkowa — z powodu zamknięcia otwartej drogi żelaznej stacya ta zwiniętą została — Chrzczonowice odległe od Warszawy wiorst 65 — od Mszczonowa w: 12½ od Rawy 15½

3613. Chorzele stacya pocztowa na trakcie ~~na granicę~~ przez Nibork do Królewca i Prus Wschodnich

3614. Ciechanów stacya pocztowa na trakcie przez Nibork do Królewca i Prus Wschodnich od Warszawy wiorst 117. od Przasnysza w: 23¼

3615. Ciechanowiec stacya pocztowa na trakcie pocztowym z Siedlec do Rossyi od Nura wiorst 12. od Warszawy wiorst 141½

3616. Ciechocinek stacya pocztowa w czasie od 1/13 Maja do 3/15 Września uprzywilejowany bywa do Ciechocinka kurs, a w tym czasie istnieje tu stacya pocztowa — od Warszawy lądem wiorst 211½

231

3617. **Chmielowska** stacya pocztowa na trakcie z Lublina do Zamościa – między Krasnymstawem a Zamościem od Warszawy wiorst 221½ – Stacya ta została w ostatnich latach … urządzona gdyż poprzednio (w 1848) znajdowała się jeszcze w Stacyi Zamościu – wiorst 20¾ od Krasnegostawu – 14 od Zamościa …

3618. **Częstochowa** stacya pocztowa przy drodze Częstochowskiej kolei Warszawsko – od Kromołowa wiorst 20¼ – od Przyrowa w: 29. od Kielc w: 122½ – od Myszkowa ostatniej stacyi na drodze Warszawy do Krakowa położonej wiorst 114. od Lublińca miasta pruskiego wiorst 35. od Krzepic w: 31½ – od Kalisza w: 147½ od Warszawy drogą żelazną w: 215¾

3619. **Czyżewo** stacya pocztowa na trakcie (do Mira) i (dopiero po roku 1848. ustanowiona –

3620 **Daleszyce** stacya pocztowa na trakcie z Kielc do Opatowa – od Kielc wiorst 15¾ od Łagowa w: 20¼ – od Warszawy w: 184¼

3621. od **Dąbie** stacya pocztowa – od Kłodawy przy trakcie Kalisko-Poznańskim położony wiorst 18. od Warszawy w: 163½

3622. **Dąbrowa** stacya pocztowa (w Olkuskim) przy drodze żelaznej od Warszawy w: 311¾

3623. **Dobra** stacya pocztowa (w Sieradz) ciwnie ustanowiona na trakcie do Warty, Uniejowa i Wieluniu,

3624 **Dobrzyń nad Wisłą** stacya pocztowa na trakcie z Płocka do Golubia w Prusach – od Płocka wiorst 28¼ – od Lipna w: 27½ – od Warszawy w: 145½

3625a **Dobrzyń nad Drwęcą** stacya pocztowa na trakcie z Płocka do Golubia w Prusach – o 1½ wiorsty od tego miasta – 91. w: od Płocka – 207¾ w: od Warszawy

3625b **Dołhobyczew** lub Dołhobyczów stacya pocztowa na trakcie z Hrubieszowa do Galicyi – od Hrubieszowa wiorst 27½ – od Warszawy w: 296¼

3626. **Dryszczów** stacya pocztowa na trakcie z Lublina do Chełma i Dubienki o wiorst 13: od tego ostatniego miasta – od Warszawy w: 236¾ lub Dryszczewo – 19. od Chełma, 42. od Strzyżowa – 51½ od Uściługa –

3627. **Dubienka** stacya pocztowa od Lublina i Chełma – od Dryszczowa wiorst 13. od Strzyżowa w: 27. od Warszawy w: 249¾

3628 **Działoszyn** stacya pocztowa na trakcie z Kalisza do Częstochowy – od Wielunia wiorst 25. od Krzepic w: 23. od Częstochowy w: 54½ – od Warszawy w: 212

3629. **Filipowo** stacya pocztowa na trakcie N: od Warszawy wiorst 290¾ (nowo … ustanowiona)

3630 **Garbów** stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Lublina w miejsce istniejącej dawniej (1848) stacyi w M: **Markuszowie** który od tejże od Warszawy jest od Lublina wiorst 24½ od Kurowa w: 19 – od Warszawy w: 127½ – w (1855) z Garbowa przeniesiony został do Jastkowa

3631. **Garwolin** stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Lublina – od Starej Wsi wiorst 19½ – od Ryk 14¼ – od Warszawy w: 57¼

3632 **Gąbin** stacya pocztowa na trakcie od Sannik do Płocka – a poprzednio w 1846. na trakcie pocztowym od Sochaczewa przez Łęczycę do Kutna … od Warszawy wiorst 101¼ – od Gostynina w: 25. od Sochaczewa w: 41¼ od Płocka w: 25.

3633. **Gończyce** stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Lublina od Garwolina w: 14 lub od Moszczanki w: 25. od Lublina w: 80¼ od Warszawy w: 71½ – od Żel… w: 11 od Ryk w: 75

3634. **Góra** stacya pocztowa na trakcie Kozienickim do M: Granicy i do Puław – od Kozienic w: 16½ – od Warszawy 163¼ – od Kozienic w: 35.

3635. **Gostynin** stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Włocławka przez Łęczycę od Kutna w: 22¼ od Krośniewic w: 28½ od Sochaczewa w: 66¼ od Warszawy w: 117¼

3636. **Grajewo** stacya pocztowa przy drodze z Warszawy do Kowna od Szczuczyna wiorst 13½ od Rajgrodu w: 17½ od Warszawy w: 199¼ – od Ełku (Lyck w Prusach) w: 21.

3637. Grojec stacya pocztowa na trakcie Krakowskim od Tarczyna wiorst 12 od Białobrzeg w: 23. od Warszawy w: 44.

3638. Granica (czyli Gniewoszów) stacya pocztowa przy trakcie Kozienickim do Puław – od Kozienic w: 20. od Warszawy 106 – od [illegible] granicy w: 13.

3639. Granica stacya ostatnia przy drodze żelaznej [illegible] od Strzyżowa w: 11½

3640. Hrubieszów stacya pocztowa przy trakcie do Galicyi, od Dołhobyczowa gdzie jest komora celna wiorst 27½ od Warszawy wiorst 268¾

3641. w Jabłoni w Podlaskiem była do r. 1848. stacya pocztowa z Zalesia przez Wisznice do Włodawy – w Jabłoni od Warszawy wiorst 215 – w r. 1854 już ona nie istniała) od Włodawy 323¾ od Zwierzyna w: 32½

3642. Jabłonna [przedtem z ustawą przy istniejącej do Jabłonny wynosi wiorst 19½] stacya pocztowa przy dwóch traktach 19½ petersburskim i Płockim i Kowieńskim które się tu rozchodzą – od Warszawy wiorst 15½ – od Serocka w: 17½ od Nowego dworu w: 14¾ – od twierdzy Nowogeorgiewsk w: 18½

3643. Janów (Lubelski) na trakcie z nowej osady Zaszwie do Rachowa – od Zwierzyńca wiorst 40½ od Kraśnika w: 30 – od Rachowa w: 56½ od Warszawy w: 309¾

3644. Janów (Podlaski) stacya pocztowa na trakcie z Biały do Konstantynowa wiorst 19½ od Biały – 8. od Konstantynowa – 165. w: od Warszawy –

3645. Jaronowice stacya pocztowa przy trakcie (Krakowskim ?) od Warszawy w: 228

3646. Jedlińsk stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Krakowa – od Radomia wiorst 12 od Białobrzeg 18½ od Warszawy 85½ w:

3647. Jędrzejów stacya pocztowa przy trakcie z Warszawy do Krakowa – od Chęcin w: 18½ od Wodzisławia w: 14½ – od Pińczowa w: 21. od Warszawy 204.

3648. Iwangrod (w twierdzy lub Iwangrodzie) stacya pocztowa w boku traktu Lubelskiego od Mozrzańców czyli od Ryk wiorst 15½ – od Warszawy w: 106.

3649. Iłża stacya pocztowa przy trakcie z Radomia do Opatowa – od Ostrowca wiorst 26¾ od Radomia w: 28½ – od Opatowa 42½ od Warszawy w: 126.

3650. Izbica stacya pocztowa przy trakcie (Toruńskim ?) od Warszawy w: 212½

3651. Iwaniska stacya pocztowa przy trakcie N: [oddalona do Krakowa] od Warszawy w: 271½

3652. Kalisz stacya pocztowa [od Opatowa w: 14 – od Lasowa w: 21½] przez które odbyła jest od Warszawy wiorst 226¼ przez Tyniec 238½ – od Turka 38¾ – [od Stawiszyna w: 27 od Sieradza w: 47½] od Ostrowia w: 23. – od Częstochowy w: 147½

3653. Kalwarya stacya pocztowa przy trakcie z Warszawy do Kowna – od Suwałk w: 39½ – od Maryampola w: 17. od Warszawy w: 307¾

3654. Kałuszyn stacya pocztowa przy trakcie Brzesko-Litew. od Mińska w: 16½ od Siedlec w: 30½ od Warszawy w: 52½

3655. Kamieńsk lub Kamińsk stacya pocztowa przy trakcie Piotrkowskim od Piotrkowa w: 25½ od Radomska w: 15 od Częstochowy w: 52½ od Warszawy wiorst 163½ –

3656. Karśnica stacya pocztowa od Warszawy w: 132 (pewnie na Puławy ?)

3657. Kielce [od Radomia w: 13] stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Krakowa od Radomia w: 71. od Krakowa wiorst 114. czyli mil 16½ od Warszawy wiorst 168½ od Stopnicy w: 56½ [od Opatowa w: 59½ od Daleszyc w: 15¾]

3658. Kleczewo stacya pocztowa (przy trakcie N:) od Stupcy do wiorst 22½ od Warszawy [od Częstochowy w: 22½]

3659. Kłobuck lub Kłobucko stacya pocztowa – od Warszawy wiorst 227¾ w: 241¼

3660. Kłodawa stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Kalisza i Poznania – od Krośniewic wiorst 18 – lub Koło w: 18¾ – od Kalisza w: 81 – od Warszawy w: 145¼ [od Przedcza w: 9½ od Dąbia w: 18]

661. Klomnice stacya pocztowa przy trakcie żelaznym do Częstochowy oraz pocztowa
662. Kock stacya pocztowa przy trakcie z Lublina do Międzyrzeca od Lubartowa
w: 22. od Radzynia 20 1/2 od Międzyrzeca wiorst 47. od Lublina 46. od Warsz
663. Kodeń stacya pocztowa przy trakcie z Zalesia przez Włodawę do [illegible] 199.
od Zalesia w: 24. od Włodawy 41. od Warszawy 184 1/2
664. Kolno (stacya pocztowa) ~~od Łomży~~ od Warszawy przez Łomżę wiorst 232
665. Koło stacya pocztowa przy trakcie bitym z Warszawy do Kalisza i Poznania - 164 3/4 od Włocławy w: 18 3/4 - od Turka 24 1/4 - od Konina w: 27 1/4 od Kalisza w: 62 1/4 - od Warszawy w: 164
666. Koniecpol stacya pocztowa przy trakcie z Kielc do Częstochowy, od Włoszczowy w: 22 1/2 - od Przyrowa 13 3/4 - od Częstochowy 42 3/4 - od Kielc w: 79 3/4 - od Warszawy w: 248 3/4.
667. Konin stacya pocztowa na trakcie bitym z Warszawy do Poznania i Torunia - od Koła w: 27 1/4 od Słupcy 27 1/2 od Warszawy w: 191 1/4
668. Końskie stacya pocztowa przy trakcie z Radomia do Radomska - od Opoczna w: 22. od Radoszyc w: 17 1/2 - od Przedborza w: 44 1/2 od Radomska w: 75 1/2 od Radomia w: 83. od Warszawy na Radom w: 180 1/2
669. Końskie stacya pocztowa przy trakcie z Lublina do Krakowa ~~...~~ od Warszawy wiorst 354 1/2
od [illegible] wiorst 22 1/2 od [illegible] 14 1/4 od Pińczowa w: 25 3/4 od Słupi [illegible] wiorst 39 1/2
670. Koreyn (Nowe miasto) stacya pocztowa - od Warszawy wiorst 332.
671. Kowal stacya pocztowa przy trakcie z Warszawy do Torunia - od Lubienia i od Brześcia Kujaw.? od Warszawy wiorst 140 3/4 - od Gostynina 26 1/2 od Włocławka 15 1/2
672. Kozienice stacya pocztowa przy trakcie z Warszawy do Radomia i Granicy i Puław - od Granicy i Gniewoszowa w: 20. od Ryczywołu 16 1/2 w: od Radomia 36 1/2 od Warszawy wiorst 86.
673. Krasnik stacya pocztowa na trakcie od nowej osady Zamość do Rachowa od Janowa w: 30. od Rachowa w: 26 1/2 - od Warszawy wiorst 205. od Urzędowa w: 8 1/2
674. W Kozłowie na trakcie bitym z Warszawy do Kalisza i Poznania między bytą jeszcze w 1848. stacya pocztowa między Sochaczewem a Łowiczem wiorst 12 od tych miast odległa, 63. wiorsty od Warszawy - W r 1854 już stacya ta usuniętą została.
675. Krasnystaw stacya pocztowa przy trakcie z Warszawy przez Lublin do Zamościa - od Lublina wiorst 48 3/4 - od twierdzy Zamościa wiorst 34 3/4 - od Piaskow w: 27 od Chełma w: 30. od Uściługa wiorst 70 1/2 od Hrubieszowa w: od Warszawy wiorst 201 3/4
676. Krośniewice stacya pocztowa przy trakcie bitym z Warszawy do Kalisza i Poznania i Gostynina od Kutna wiorst 13. od Włodawy w: 16, od ~~Warszawy~~ Gostynina w: 28 1/2 od Łęczycy wiorst 20. od Zgierza w: 46 1/2 od Chodcza w: 19 1/2 od Warszawy w: 129 1/2
677. Królowa Niwa stacya pocztowa przy trakcie bitym Brzesko-Litewskim między Zbuczynem a Międzyrzecem po r: 1846. nowo ustanowiona - od Warszawy w: 109.
678. Krzepice gdzie była w r 1848 stacya pocztowa na trakcie z Częstochowy do Krakowa między Żarkami a Pilicą - od Żarek wiorst 17 3/4 od Pilicy w: 12. od Olkusza w: 24 1/2 od Warszawy w: 259 3/4 - Stacya ta między 1848 a 1854. usuniętą została
679. W Krusznie była dawniej stacya pocztowa na trakcie [illegible] z Warszawy do Częstochowy między [illegible] 1848 a 1854 usuniętą została [illegible] Częstochowy - [illegible] odległa [illegible]

od Pradomska wiorst 17. - od Częstochowy w: 20. od Warszawy w: 195½

3680 - Krzynica lub Krzynice stacya pocztowa na trakcie z Nowej osady Zamościa do Rawy Ruskiej - od Zamościa wiorst 19. od Tomaszowa w: 15½ od Rawy Ruskiej wiorst 50. od Warszawy w: 252.

3681. Krzepice stacya pocztowa - na trakcie z Kalisza do Częstochowy - od Działoszyna w: 25. od Częstochowy 31½ od Kalisza w: 116 od Warszawy 281½ wiorst

3682 Kurów stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Lublina, od r: 1848. nowo ustanowiona -

3683. Kutno stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Kalisza i Poznania, od Plecki Dąbrowy wiorst ~~22~~ 18½ od Krośniewic w: 13. ~~od Warszawy~~ od Gostynina w: 22 od Warszawy w: 116¼

3684. ~~Lelice~~ Kaliszany stacya pocztowa na trakcie nadwiślańskim od Józefowa do ~~Nowej~~ Aleksandryi -

3685 ~~Lelice~~ Zbójno stacya pocztowa na trakcie z Płocka do Dobrzynia nad Drwęcą i Golubia w Prusach - od Lipna wiorst 20½ - od Dobrzynia nad Drwęcą w: 14½ od Golubia w: 16. od Warszawy na Płock wiorst ~~139¼~~ 193½

3686. Lipno stacya pocztowa na trakcie z Płocka do Dobrzynia nad Drwęcą i Golubia w Prusach - od Dobrzynia nad Wisłą w: 27½ od Płocka w: 55¾ od Dobrzynia nad Drwęcą w: 35. od Golubia w Prusach w: 36½ - od Warszawy na Płock w: 173. od Włocławka : 26.

3687. Lelice stacya pocztowa na trakcie od Płocka do Mławy - od Płocka w: 22. od Sierpca w: 14 od Bieżunia w: 35½. od ~~Mławy~~ Warszawy na Płock w: 139¼

3688 - Lipsk (Polski) stacya pocztowa na trakcie z Augustowa do Grodna od Augustowa w: 34 - od Grodna w: 35. od Warszawy w: 293¾

3689. Lubartów stacya pocztowa na trakcie z Lublina do Międzyrzeca od Lublina w: 24. od [illegible] w: 22. od Radzynia w: 42½ - od Warszawy traktem Brzesko Litewskim przez Kurów wiorst 259

3690 - Lubicz stacya pocztowa na trakcie z Warszawy na Płock do Lubicza i do Prus wschodnich - od Zbójna w: 29½ -

3691 - Lublin stacya pocztowa na trakcie Lubelskim od Markuszowa w: 24¼ od Piasków w: 23. od Kurowa 21½ w: od Warszawy w: 151¾ od Krakowa w: 268½ do Międzyrzeca przy trakcie Brzesko-Litewskim - [illegible] [illegible] 93

3692 - Lubień stacya pocztowa na trakcie Toruńskim od Krośniewic do Włocławka i Torunia w: 16¼ od Warszawy traktem Kutno na Krośniewice 129¼ w: 145½

3693 Lutomiersk stacya pocztowa na trakcie Kalisko - Fabrycznym - od Warszawy wiorst 148¼

3694 Lututów była tam w r 1848 stacya pocztowa która już w r 1854 nie istniała - od Warszawy w: 224½

3695 Łagów stacya pocztowa przy trakcie z Kielc do Opatowa, od Daleszyc w: 20¼ od Opatowa w: 23½ - od Warszawy w: 204½ (od Iwaniska w: 28½)

3696. Łask stacya pocztowa (na trakcie Kalisko - fabrycznym) od Pabianic w: 17½ - od Zduńskiej Woli w: 14 - od Sieradza w: 27¾ od Kalisza w: 75¼ od Warszawy w: 163¾

3697. Łęczyca stacya pocztowa na trakcie z Krośniewic do Zgierza - od Krośniewic w: 20. od Orłowa w: 12¼ od Zgierza w: 26½ od Warszawy w: 148.

3698. Łódź stacya pocztowa na trakcie fabrycznym z Łowicza przez Zgierz do Kalisza od Zgierza w: 10 – od Pabianic 14 ¼ od Łowicza w: 56 ½ od Kalisza w: 107. od Warszawy na Łowicz w: 131 ¾. od Tuszyna w: 18 ¾ od Piotrkowa w: 40 ½ [illegible]

3699. Łomiany gdzie w r 1848 [illegible] stacya pocztowa od Warszawy w: 18 ½ ostatnio (1854) [illegible] przez nie [illegible]

3700 Łomża stacya pocztowa na trakcie [kowieńskim] z Warszawy do Kowna od Miastkowa w: 16. od Śniadowa w: 21 ½ od Ostrołęki w: 33 ¾ od Zambrowa w: 25 ¼ od Warszawy w: 142

3701. Łosice stacya pocztowa na trakcie do N: od Siedlec w: 29. od Warszawy w: 1[0]1 ½

3702 Łowicz stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Kalisza i Poznania – od Sochaczewa w: 24 ½ od Kutna w: 41. od Warszawy w: 75. od [Skierniewic] w: 21 ½ – od [Brzezin] w: 19 ¾ od Rawy w: 45 ½

3703. Łoździeje stacya pocztowa na trakcie z Suwałk do Olity – od Sejn w: 20. od Serej w: 21. od Warszawy w: 317 ¾.

3704. Łuków stacya pocztowa na trakcie z Siedlec do Gorzyc [w] punkcie gdzie trakt Brzesko-Litewski [nayblizey] tyka się z traktem Lubelskim – od Siedlec w: 26 ½ – od Żelechowa 37 ½ od Warszawy w: 109. od Radzynia w: 23 ½ ~~od Żelechowa w: 37 ½~~ od Gorzyc w: 48 ½

3705. Maków stacya pocztowa na trakcie z Pułtuska do Mławy i Niborka (Neidenburga) w Prussach – od Pułtuska w: 17 ¾ – od Przasnysza w: 22.

3706. Małogoszcz stacya pocztowa na trakcie z Kielc do Częstochowy w: 16 ½ od Rokitna (pod Chęcinami) 22 ½ od Włoszczowy – 33 ½ od Kielc – 89 od Częstochowy od Warszawy w: 202

3707. Maryampol stacya pocztowa przy trakcie [kowieńskim] z Warszawy do Kowna od Kalwaryi w: 17. od Budek gdzie jest także stacya pocztowa w: 18 ½ od Kowna w: 53 ½ od Warszawy w: 324 ¼ od [Wiłkowyszek] w: 21. od Wierzbołowa w: 35. od Stołupian w Prusach w: 51

3708. Mężenin stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Białegostoku – od Zambrowa w: 18. od Złotoryi w: 32 – od Białegostoku w: 46. od Warszawy w: 143. od Tykocina w: 23 ½

3709. Miastkowo stacya pocztowa na trakcie [kowieńskim] z Warszawy do Kowna – od Ostrołęki w: 17 ¾ od Łomży w: 16. od Warszawy w: 126.

3710. Michałowice stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Krakowa – od Miechowa w: 26. od Krakowa w: 14. – od Kielc w: 100 – od Warszawy w: 268 ½ od [Brzezia] w: 27 ½

3711. Miechów stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Krakowa – od Wodzisławia w: 24. od Michałowic w: 26. od Krakowa w: 40. od Kielc w: 74. od Warszawy 242

3712 Międzyrzec stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Brześcia Litew: od Siedlec w: 39 ¼ od Białej w: 23 ¾ od Brześcia Litew. 63 ¾ od Warszawy w: 121 ¾ – od Radzynia [illegible] od [Jakubowic] w: 27 ½ od Kalisza w: 32 ½ Międzyrzec leży [illegible] traktu do Lublina [illegible] trakt lubelski ~~idzie na~~ prowadzi do Białej rozchodzi się trakt idzie na Radzyń o 26 ½ wiorst stąd oddalony do Lublina ostatnio [druga raz] stąd wiorst 93

3713. Miłosna stacya pocztowa przy trakcie z Warszawy do Brześcia Litew: i do Lublina które się ~~[illegible]~~ nayblizey stacyi [illegible] na Miłosnej rozchodzą – od Warszawy w: 13 ½ od Mińska w: 22 ½ – (od Jamnorlerza w: 43 ¾) od trakcie lubelskiego w: 24 ¼ od [illegible] nayblizey stacyi

3714. Mingosy stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Brześcia Litew: od Kałuszyna w: 14. od Siedlec 16 ½ od Warszawy w: 66 ½

3715. Mińsk (Polski) stacya pocztowa przy trakcie z Warszawy do Brześcia Litew: od Warszawy w: 36. od ~~Siedlec~~ Kałuszyna 16 ½ od Siedlec w: 47.

3716. Mława stacya pocztowa na trakcie z Pułtuska na Prasnysz Mławę do Nibörka (Neidenburga) i do Pruss – od Prasnysza w: 36½ od Neidenburga w: 28. od Warszawy na Pułtusk w: 130¼ – od Szrenska w: 26. od Rypina w: 42¼ od Płocka w: 99¾

3717. Mnisew stacya pocztowa na trakcie do Kozienic · do Nowey Alexandryi od Góry w: 16¾. od Rycywołu w: 18. od Kozienic w: 34¼ od Warszawy w: 51¾

3718. Mogielnica stacya pocztowa na traktach do Nowego miasta – Końskich dwóch – jednego od Grojca – drugiego od Białobrzeg i w Krakowskie – od Białobrzeg w: 17¼ – od Nowego Miasta w: 15. od Warszawy przez Grójec – na Białobrzegi wiorst 84¼

3719. Mszczonów stacya pocztowa na trakcie Piotrkowskim – od Tarczyna wiorst 20½ od Rawy w: 28. od Warszawy na Tarczyn w: 52½ Warszawy na Rawę do

3720. Moszczanka stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Lublina od Górzny w: 25. od Życzyna w: 12 od Garwolina w: 39¼ – od Markuszowa w: 31.

3721. Myszkow stacya pocztowa od Częstochowy przy [illegible] (uzupełnienie – [illegible]) [illegible] Lubliniec

3722. Myszyniec stacya pocztowa odpiy trakcie od Ostrołęki na Myszyniec do Pruss – od Ostrołęki w: 37½ od Warszawy na Ostrołękę w: 145¾

3723. Nasielsk stacya pocztowa na trakcie N: od Warszawy w: 70 od Płocka do Pułtuska od Płońska 31½ od Pułtuska w: 22

3724. Naramnice stacya pocztowa na trakcie N: przy 1848. nie [illegible] w r 1854. na nowo

3725. Nieszawa stacya pocztowa na trakcie Toruńskim do Słupcy przez Lubraniec od Włocławka w: 26. od Słupcy w: 16¼ od Warszawy w: 201½ (pierwsze na Prasnysz ?)

3726. Nowemiasto (nad Pilicą) stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Końskich i w Opoczyńskie tudzież z Białobrzeg do Nowego miasta – od Białobrzeg w 32½ od Mogielnicy w: 15. od Warszawy na Grojec Białobrzegi w: 99¼ – od Rawy w: 27¼.

3727. Niedrzwica stacya pocztowa (według Tabelli pocztowej z r 1854. na trakcie Lubelskim na Garwolin [illegible] – a w Zwoleńskim z r 1848. ucy nie ma

3728. Nowemiasto Korczyn stacya pocztowa na trakcie [illegible] w r 1848. nie jest[illegible] a w r 1854. o niej już jest wzmianka

3729. Nowa Alexandrya (Puławy) stacya pocztowa na trakcie od Radomia do Lublina – od miast Garwolin i granicy gdzie jest stacya pocztowa wiorst 13. od Zwolenia w: 27. od Lublina w: 56¼ – od Warszawy na Radom w: 183¾ – na Życzyn w: 119. od Stopnicy w: 17¼ od Życzyna w: 22¼ od Życzyna w: 12. od Markuszowa w: 20½ od Kurowa w: 13½

3730. Nowa Osada Zamość stacya pocztowa na trakcie pocztowym od Krasnegostawu do Rawy Ruskiej (wiorst 19 od Krynic – w: 34½ od Tomaszowa w: 69¼ od Rawy Ruskiej w Galicyi – od Zamościa [illegible] w: 30¾ – od Dzierzy Zamość w: 2. od Warszawy w: 235¾

3731. Nowogeorgiewsk (Modlin) stacya odkryta jest od Nowego dworu w: 3¾ od Jabłonny w: 18½ od Warszawy w: 34. od Płońska w: 30

3732. Nowydwór stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Płocka – od Jabłonny w: 14½ od Warszawy w: 30¼

3733. Nur stacya pocztowa na trakcie z Siedlec do Ostrowi tędy przechodzą z sobą dwa główne trakty bite Brzesko-Litewski i Białostocki od Węgrowa w: 32½ od Siedlec w: 71. od Ostrowi w: 34. — od Warszawy przez Węgrow werst 153½ przez Ostrow w: 129½ — z Nura do Ciechanowca w: 12.

3734. Olkusz stacya pocztowa na trakcie z Michałowic pod Krakowem do Czeladzi przy pruskiej granicy — od Michałowic w: 37½ — od Sławkowa w: 12½ od Czeladzi w: 34. od Mt. Pilicy w: 23¾. od Warszawy w: 283¾ od Wolbromia w: 24½

3735. Ołtarzew gdzie w r. 1848. była pierwsza stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Kalisza i Poznania, ale to pod r. 1854 już nie istniejąca — Ołtarzew odległy jest od Warszawy w: 16¾ — od Błonia w: 10.

3736. Opatow stacya pocztowa przy dwóch traktach ~~na trakcie~~ z Radomia do Opatowa i z Lublina do Krakowa — od Ostrowca w: 15¾ od Łagowa w: 23½ — od Kielc w: 59½ — od Radomia w: 71. od Ożarowa w: 22¼ od Iwaniska w: 14. od Warszawy w: 168½ — od Zawichosta w: 32. od Sandomierza w: 29½ —

3737. Opoczno stacya pocztowa na trakcie z Radomia do Przedborza i Radomska — od Przysuchy w: 25½ — od Końskich w: 22. od Radomia w: 61. od Radomska w: 97½ — od Piotrkowa w: 40. od Warszawy ~~[illegible]~~ na Radom w: 158½

3738. Opole stacya pocztowa na trakcie od Nowej Aleksandryi (Puław) do ~~[illegible]~~ Józefowa i Urzędowa w ostatnich latach urządzona (w r. 1848. jeszcze nie istniała)

3739. Orońsk stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Krakowa od Radomia w: 14¾ — od Szydłowca w: 13. od Kielc w: 56¼ od Warszawy w: 112¼

3740. Osięciny stacya pocztowa na ~~stacyi~~ trakcie Toruńskim od Warszawy w: 203½

3741. Osiny stacya pocztowa na trakcie fabrycznym z Łowicza przez Sieradz do Kalisza — od Łowicza w: 23. od Zgierza w: 23½ — od Warszawy w: 98.

3742. Ostrow stacya pocztowa na trakcie Białostockim od Wyszkowa w: 35¼ — od Zambrowa w: 29½ — od Ostrołęki jako punktu najbliższego do traktu Kowieńsko-Petersburskiego w: 40. od Nura w: 34. od Siedlec punktu najbliższego do traktu Brzesko-Litewskiego w: 105. od Warszawy w: 95½

3743. Ostrowiec stacya pocztowa na trakcie z Radomia do Opatowa — od Iłży w: 26¾ od Opatowa w: 15¾ od Warszawy na Radom w: 197½

3744. Osmolin przy stacya pocztowa istniała w r. 1848. ~~[illegible]~~ odległa od Warszawy w: 97½ — atoli jeszcze przed r. 1854 zniesiony został —

3745. Ostrołęka stacya pocztowa na trakcie bitym z Warszawy do Kowna — od Łomży w: 33¾ od Pułtuska w: 54¼ — od Wyszkowa w: 37½ od Ostrowi punktu najbliższego przy trakcie Białostockim położonego w: 40 od Warszawy w: 108¼

3746. Ożarow stacya pocztowa na trakcie z Lublina do Krakowa — od Rachowa w: 14. od Opatowa w: 22¼. od Lublina w: 82¼ — od Warszawy na Lublin w: 235½

3747. Ozorków stacya pocztowa na trakcie z Krośniewic do Zgierza tędy przechodzą trakty bity Kalisko-Poznański z traktem bitym Kalisko fabrycznym na Sieradz — od Łęczycy w: 12½ — od Zgierza w: 14¼ od Warszawy w: 145¾.

3748 Pabianice stacya pocztowa na trakcie Kalisko-Lubrzynym z Łowicza na Sieradz do Kalisza – od Łodzi w: 14¼ – od Łasku w: 17½ – od Warszawy w: 145¼

3749. Parczew stacya pocztowa na trakcie ? od Warszawy w: 231.

3750 Piaseczno stacya pocztowa na trakcie Kozienickim od Warszawy w: 18½ od Góry w: 16½ – od Zmiszewa w: 33¼

3751. Piaski stacya pocztowa w punkcie z którego rozchodzą się trakty pocztowe z Warszawy przez Lublin do Zamościa – w punkcie ~~gdzie z stad z stacyi wyprowadzony jest dwa~~ trakt pocztowy z ~~Lublina~~ na Chełm do Uściługa – od Lublina w: 21¾ – od Krasnegostawu w: 27. od Siedliszcz w: 24. od Chełma w: 43. od Warszawy w: 176¾ a razy do

3752. Pilica lub Pilca stacya pocztowa – przy trakcie z Częstochowy do Krakowa, Miechowa, od Miechowa w: 32½ od Olkusza w: 23¼ – od Warszawy przez Jędrzejów w: 262. przez Częstochowy w: 255½ od Kromołowa w: 12. od Miechowa w: 58½

3753. Pińczów stacya pocztowa na trakcie ? od Jędrzejowa w: 21. od Chmielnika w: 19. od Warszawy w: 219.

3754 Piotrków stacya (pocztowa) przy drodze żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej od Wolborza w: 14. od Kamieńska w: 25½ od Radomska w: 40½ od Częstochowy w: 77¾ od Warszawy w: 138. – od Łodzi Tuszyna w: 25½. od Łodzi 44½

3755. Piecha Dąbrowa stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Kalisza i Poznania – od Łowicza w: 22½ od Kutna w: 18½ od Warszawy w: 97½

3756. Płock stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Dobrzynia Lipna do Prus od Gąbina w: 25. od Sierpca w: 34. od Mławy w: 96¾ od Pułtuska w: 124¾ od Dobrzynia nad Wisłą w: 28¼ – od Bodzanowa w: 23. od Warszawy przez Nowydwór w: 111¾ – przez Łowicz w: 133¼ przez Krośniewice w: 179¾

3757. Płońsk stacya pocztowa na trakcie z Płocka do Warszawy i do Pułtuska w tym punkcie rozchodzą się – od Wyszogroda w: 32¼ od Nasielska 31½ od Płocka na Bodzanów w: 71½ od Warszawy w: 107½ (w: ? 107 105½)

3758. Podzamcze stacya pocztowa po raz ~~????~~ ~~????~~ przeniesiona z Małachowa na trakcie z Warszawy do Krakowa – od Kielc w: 17 od Jędrzejowa 18½ od Warszawy w: 185½ – Stąd przez trakt pocztowy koło Kielc do Częstochowy na Małogoszcz gdzie odległy stąd w: 16½

3759. Prawda stacya pocztowa (na trakcie N: ~~????~~ między Moskwą N: N: od Warszawy na Kielce w: 254 – na Częstochowę w: 262½

3760. Praszka stacya pocztowa na trakcie N: od Warszawy ~~w:~~ 254½ wiorst

3761. Przasnysz stacya pocztowa na trakcie z Pułtuska do Nidborga (Neidenburg) w Prusach od Ciechanowa w: 23¼ – od Makowa w: 22. od Mławy w: 36½ od Nidborga w Prusach w: 64½ – od Warszawy na Pułtusk w: 93¾ od Pułtuska w: 39¾

3762. Przny lub Pszenny stacya pocztowa od której najbliższy stacyi na trakcie Kobryńskim położony w: 23. od Warszawy w: 379¾

3763. Proszowice stacya pocztowa na trakcie z Działoszyc do Krakowa z Miechowa od Warszawy w: 380.
od Działoszyc w: 18½ od Miechowa w: 27½ od Krakowa na Miechów w: 41½

3764. Przedbórz stacya pocztowa na trakcie z Radomia do Radomska ~~????~~ ~~????~~ tamtędy trakt bity Krakowski z drogą żelazną Warszawsko-Wiedeńską – od Radoszyc w: 27. od Radomska w: 31. od Radomia w: 127½ od Warszawy na Radom w: 225.

3765. Przedecz stacya pocztowa ~~na trakcie~~ N: między Kłodawą miastem przy trakcie bitym z Warszawy do Kalisza i Poznania położonem a Świnicem N: od Kłodawy wiorst 9½ – od Warszawy w: 154¾

3766. Przyrów stacya pocztowa przy trakcie z Kielc do Częstochowy – od Żarnowca w: 13¾ od Częstochowy w: 29. od Kielc w: 93½ – od Warszawy w: 262.

3767. Przysucha stacya pocztowa na trakcie z Radomia do Radomska – od Radomia w: 35½ od Opoczna w: 25½ od Końskich w: 47½ – od Warszawy na Radom w: 133.

3768. Pułtusk stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Kowna – od Serocka w: 21 – od Ostrołęki w: 54¾ od Makowa w: 17¾. od Przasnysza w: 39¾ od Nasielska w: 22 od Płocka w: 124¾ – od Nidborka (Neidenburg w Prusach) w: 104.

3769. Pyzdry stacya pocztowa na trakcie ~~[illegible]~~ od Słupcy do Kalisza – 18¾ wiorst od Słupcy – od Warszawy w: 237½

3770 Raków stacya pocztowa na trakcie z Lublina do Krakowa – od Urzędowa w: 23½ od Ożarowa w: 14. od Warszawy w: 231½ od Kraśnika w: 26½. od Zamościa (Nowej osady) w: 127¾

3771. Rajgród stacya pocztowa na trakcie głównym bitym z Warszawy do Kowna od Grajewa wiorst 17½ od Augustowa w: 23 od Suwałk w: 51. od Warszawy w: 216¾

3772. Rawicz stacya pocztowa na trakcie ?

3773. Radom stacya pocztowa na trakcie bitym z Warszawy do Krakowa – od Jedlińska w: 12. od Szydłowca w: 27¾ od Kielc w: 71. – od Warszawy w: 97½ od Opatowa w: 71.

3774. Radomsk i [illegible] od Radomska w: 158½. tylko od kolei żelaznej) z Warszawy do Częstochowy w: 36½ od Wielunia w: 26½ od [illegible] przy drodze w: 56¼
stacya pocztowa przy drodze żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej oraz trakcie (wiorstowym Częstochowskim i w drugiej do Radomska) – od Kamieńska w: 25 od Częstochowy w: 37½ – od Radomia w: 158½ od Warszawy w: 178½ – od Brzeźnicy w: 3/

3775. Radziwiłów stacya pocztowa na trakcie z Radomia do Radomska i do drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej – od Końskich w: 17½ od Brzeźnicy w: 27.

3776. Radziejów lub Radziejewo stacya pocztowa na trakcie między Brześciem a Radziejowem – od Brześcia w: 30½ – od Warszawy w: 215½

3777. Radzimin lub Radzymin stacya pocztowa od Warszawy w: 20.

3778. Radzyń stacya pocztowa na trakcie z Lublina do Międzyrzeca – od Jabłonki w: 32½ od Łukowa w: 23½ od Warszawy w: 132½ od Kocka w: 20½ od Międzyrzeca w: 26½

3779 Rawa stacya pocztowa na trakcie Piotrkowskim – od Mszczonowa w: 28. od Tomaszowa w: 31½ (od Warszawy w: 80½) od Wolborza w: 42½ od Nowego miasta w: 27½ od Skierniewic w: 24. od Łowicza w: 21½

3780. ~~Rajgród~~ ~~stacya pocztowa na trakcie~~ Częstochowskim koleją żelazną.
Rogów

3781. Rokiciny stacya pocztowa na trakcie Częstochowskim koleją żelazną od Warszawy wiorst 135¼

3782 Ryczywół stacya pocztowa na trakcie Kozienickim – od Kozienic w: 16¾ od Góry w: 34¾. od Warszawy w: 69¾

3783. Rypin stacya pocztowa na trakcie do Prus od Skępego w: 20. od Warszawy w: 213½

3784. Ruda Gurowska stacya pocztowa na trakcie Częstochowskim koleją żelazną.

3785. Sandomierz stacya pocztowa – od Opatowa w: 29½ od Warszawy w: 198.

3786. Saniki stacya pocztowa na trakcie do Płocka – w r. 1848. zaprowadzona

3787. Sejny stacya pocztowa na trakcie z Suwałk do Olity – od Suwałk wiorst 130. od Łoździej w: 30. od Warszawy w: 297¾ zniesiona

3788. Sękocin stacya pocztowa na trakcie od Warszawy do Krakowa – od Warszawy w: 18. od Tarczyna w: 14. od Grójca w: 26.

3789. Sereje lub Serreje stacya pocztowa na trakcie z Suwałk do Olity od Łoździej w: 21. od Olity w: 25¼ od Sejn w: 41. od Warszawy w: 338

3790. Serock stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Kowna – od Jabłonny w: 17½ – od Pułtuska w: 21. od Warszawy w: 33 od Nowogeorgiewska w: 39.

3791. Sekoko stacya pocztowa na trakcie bitym z Warszawy do Kalisza i Poznania od Błonia w: 12. od Sochaczewa w: 12¼. od Warszawy w:

3792. Siedlce stacya pocztowa na trakcie bitym z Warszawy do Brześcia Litewskiego od Kałuszyna w: 30½ od Międzyrzeca w: 39½ od Warszawy w: 82½ od Węgrowa w: 32½

3793. Siedliszcze stacya pocztowa (zapasowa) na trakcie z Warszawy do Uściługa – od Lublina w: 47 od Krasnego w: 24 – od Chełma w: 19 od Warszawy w: 195. od Sokołowa w: 28½ od Łomży w: 29 od Siemiatycz w: 26½ od Grójca w: 75

3794. Sielun stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Kowna od Pułtuska w: 34¾ – od Lubkowa w: 18¾ od Ostrołęki w: 20. od Warszawy w: 198¾

3795. Sienno zniesiona w 1848. stacya pocztowa jest w r. 1854 nie istniejąca od Warszawy przez Iłżę wiorst 145¾ przez Solec w: 176.

3796. Sieradz stacya pocztowa na trakcie Kaliskim pobocznym z Łowicza przez Sieradz do Kalisza od Zduńskiej woli w: 13¾ od Błaszek w: 20½ – od Warty w: 14 – od Widawy w: 23½ od Złoczewa w: 20½ od Wieluniu w: 42½ od Warszawy w: 191.

3797. Sierpc stacya pocztowa na trakcie z Płocka do Mławy – od Płocka w: 30. od Bieżunia w: 21½ od Szreńska w: 37¾ od Mławy w: 63¾ – od Warszawy na Płock w: 132¾

3798. Skierniewice stacya pocztowa przy trakcie Częstochowskim drugiej klasy koło krzyżującej się w tym punkcie traktu od Skierniewic do Łowicza – od Rawy w: 24. od Łowicza w: 21½ od Warszawy w: 100½

3799 Sławków stacya pocztowa na trakcie z Miechowa do Olkusza na pograniczu Śląska pruskiego – od Olkusza w: 12½ od Bukowna w: 20½ – od Warszawy w: 296¼

3800 Słupca stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Poznania – od Koninu w: 27½ od Strzałkowa komory pruskiej w: 3½ od Kleczewa w: 22½ od Pyzdr w: 18¾ od Warszawy w: 283¾ (1857)

3801 Słomniki stacya pocztowa prywatna w r. 1848 – dziś jest nieczynna – od Warszawy w: 256½

3802 Służewo stacya pocztowa na trakcie z Warszawy przez Służew do Torunia od Nieszawy w: 16¼ od Włocławka w: 42¼ – od Brześcia w: 31¼ od Torunia w: 21. od Aleksandrowa w: 75. od Warszawy przez Krośniewice w: 217¾ – przez Łąck w: 198½

3803 **Sochaczew** stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Kalisza i Poznania od Błonia w: 24 1/4 od Łowicza w: 24. od Warszawy w: 51. od Kłodawy na Łęczyca w: 66 1/4

3804 **Sokołów** stacya pocztowa od ~~Sokołowa~~ Siedlec w: 28 1/2 od Warszawy w: 111.

3805. **Solec** stacya pocztowa od Zwolenia wiorst 29 1/4 od Warszawy w: 156

3806 **Sompolno** stacya pocztowa od Warszawy w: 185

3807. **Starawieś** stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Lublina – od Mińska w: 24 1/4 od Garwolina w: 19 1/2 od Warszawy w: 37 3/4 czyli 38.

3808 **Staszów** stacya pocztowa na trakcie z Lublina do Krakowa do ~~[illegible]~~ z Opatowa do Sandomierza – od Warszawy w: 292 3/4 – od Iwanisk w: 21 1/4 od Stopnicy w: 22 – od Opatowa w: 35 1/4

3809. **Stawiski** lub Stawiszki stacya pocztowa na trakcie głównym litewskim z Warszawy do Kowna – od Łomży w: 21 1/2 od Szczuczyna w: 22 1/4 od Grajewa w: 35 3/4 od Warszawy w: 163 1/2

3810. **Stepankowice** lub Stopankowice wieś w której była (urządzona) w r. 1848. i przez dłuższy czas stacya pocztowa od Warszawy w: 257 1/4 odległa, dziś ~~(1854) tamże już nie istnieje~~ – na trakcie od Chełma do Dubienki z Lublina do Krakowa

3811. **Stopnica** stacya pocztowa na trakcie z Kielc ~~od [illegible]~~ od Buska wiorst 56 1/2 – od Chmielnika w: 25. od Warszawy w: 225 od Stachowa w: 22. od Nowego Miasta Korczyna w: 17 1/4

3812. **Szczebrzeszyn** [illegible] po w tych latach (około roku 1848 i 1854) urządzoną została stacya pocztowa – od Warszawy ?

3813. **Strykow** stacya pocztowa na trakcie [illegible] z Łowicza przez Zgierz do Kalisza, między stacyami [illegible] a Zgierz położona – od Warszawy w: 107 1/2 odległa –

3814. **Stremieszyce** stacya pocztowa przy trakcie Warszawsko-Wiedeńskim kolei żelaznej –

3815. **Strzyżów** była pierw w r. 1848 stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Uściługa – od Dryszczowa w: 42. od Chełma w: 61. od Uściługa w: 9 1/2 od Dubienki w: 27. od Hrubieszowa w: 11 1/2 od Krasnegostawu w: 68 1/2 od Warszawy w: 278 3/4 – ale już w r. 1854. nie istniała –

3816. **Suchedniów** stacya pocztowa na trakcie lubelskim z Warszawy do Krakowa – od [illegible] w: 18 1/2 od Kielc w: 25. od Radomia w: 46. od Warszawy w: 143 1/2

3817. **Suwałki** stacya pocztowa przy trakcie głównym litewskim z Warszawy do Kowna od Augustowa w: 28. od Kalwaryi 29 1/4. od Warszawy w: 267 3/4 od Sejn w: 30. od Olity w: 96 1/4 od [illegible] w: 50.

3818. **Szczuczyn**(?) Stacya pocztowa na trakcie głównym litewskim Brzesko-Litewskim od Międzyrzeca w: 12. od Białej w: 11 3/4 od Brześcia Litewskiego w: 51 3/4 od Warszawy w: 133 3/4

3819. **Szadek** stacya pocztowa od Sieradza w: 20. od Warszawy w: 211

3820. **Szaki** stacya pocztowa na trakcie do Wiłkomierza – od Władysławowa w: 23 1/2 – od Wiłkowyszek w: 41. od Warszawy w: 386 1/4

3821. **Szczebrzeszyn** stacya pocztowa na trakcie do Lwowa i Galicyi i po r. 1848 znowu naprawiona

3822 ~~**Szczakowa**~~ **Szczepki** stacya pocztowa na trakcie głównym litewskim z Warszawy do Kowna – od Augustowa w: 14. i tyleż od Suwałk – od Warszawy w: 253 3/4

3823. Szczekociny stacya pocztowa na trakcie 2 od Warszawy w: 210

3824. Szczuczyn stacya pocztowa na trakcie głównym bitym z Warszawy do Kowna – od Stawisk w: 22 1/4 od Grajewa w: 13 1/2 od Warszawy w: 185 3/4

3825. Szelków stacya pocztowa na trakcie głównym bitym z Warszawy do Kowna – od Pułtuska w: 15 1/2 od Różana w: 18 3/4 od Ostrołęki w: 38 3/4 od Warszawy w: 69 1/2

3826. Szreńsk stacya pocztowa na trakcie z Płocka do Mławy – od Bieżunia w: 16 1/4 od Mławy w: 26. od Sierpca w: 37 3/4 od Płocka w: 73 3/4 – od Warszawy w: 191. na Płock 117 73 3/4

3827. Szkalmierz stacya pocztowa od Miechowa w: 27 1/2 od Warszawy w: 270. tak Skalbmierz

3828. Szydłów stacya pocztowa – od Warszawy w: 217 1/4

3829. Szydłowiec stacya pocztowa na trakcie bitym z Warszawy do Krakowa od Orońska w: 13. od Suchedniowa w: 18 1/4 – od Radomia w: 27 3/4 od Kielc w: 43 1/4 od Warszawy w: 125 1/4

3830. Szypliszki stacya pocztowa na trakcie bitym z Warszawy do Kowna od Suwałk w: 19 1/4 od Kalwaryi w: 20 1/4 od Warszawy w: 287.

3831. Solec gdzie wody mineralne i gdzie w [illegible] jest stacya poczt.

3832. Tarczyn stacya pocztowa przy trakcie bitym z Warszawy do Krakowa – [illegible] drugim pocztowym do Mszczonowa Rawy i Piotrkowa – od Sękocina w: 14. od Grójca w: 12. od Mszczonowa w: 20 1/2 od Warszawy

3833. Tarnogród stacya pocztowa na trakcie z Zamościa do Sieniawy w Galicyi Austryackiej – od Biłgoraja w: 19 1/4 od Sieniawy w: 21. od Warszawy w: 32

3834. Terespol stacya pocztowa nowo urządzona na trakcie bitym z Warszawy do Brześcia Litewskiego w r. 1848. nowo urządzona od Zalesia w: 16. od Brześcia Litewskiego w: 8. od Warszawy w: 177 1/2 w: 306

3835. Tomaszów Lubelski – stacya pocztowa na trakcie z Lublina przez Krasnystaw do Lwowa w Galicyi od Krynic w: 15 1/4 od Rawy Ruskiej w Galicyi w: 36. od Warszawy w: 276 1/2

3836. Tomaszów Mazowiecki stacya pocztowa [illegible] na trakcie Piotrkowskim z Lubochni w: 9 1/4 od Rawy w: 31 1/4 od Wolborza w: 11 1/4 od Piotrkowa w: 25 1/4. od Warszawy w: 112 3/4.

3837. Turek stacya pocztowa na trakcie bitym z Warszawy przez Koło do Kalisza – od Koła w: 24 1/4 od Cekowa w: 18 1/2 od Kalisza w: 38. od Warszawy w: 188 1/4

3838. Tuszyn stacya pocztowa na trakcie z Piotrkowa do Łodzi – od Piotrkowa w: 25 1/2 od Łodzi w: 18 3/4. od Warszawy w: 150 1/4 | od Łasku w: 28 1/2

3839. Tykocin stacya pocztowa na trakcie od Mężenina przy trakcie bitym Białostockim położonej – od której jest odległy wiorst 23 1/2 – od [illegible] w: 14. od Białegostoku na Złotoryja w: 28 od Warszawy w: 166 1/2.

3840. Uniejów stacya pocztowa w r. 1848. nowo zaprowadzona

3841. Urzędów stacya pocztowa na trakcie z Lublina do Krakowa – od Bełżyc w: 23 1/4 od Lublina w: 44 3/4 od Rachowa w: 23 1/2 od Warszawy w: 19[illegible] od Kraśnika w: 8 1/2

237

142. Wadlew wieś gdzie był a jeszcze w r. 1848. stacya pocztowa odległa od Warszawy w: 160 3/4. — Dziś (1852) już nie istnieje

143. Warta stacya pocztowa od Sieradza w: 14. od Warszawy w: 205.

144. Węgrów stacya pocztowa na trakcie z Siedlec do Ostrowi łączącym główne trakty bite Brzesko-Litewski z Białostockim — od Siedlec w: 32 1/2 od Nura w: 38 1/2 — od Ostrowi w: 72 1/2 od Warszawy w: 115.

145. Wejwery stacya pocztowa na trakcie bitym z Warszawy do Kowna odległa od tego miasta wiorst 21. od Maryampola w: 32 1/2 od Budki w: 14. od Warszawy w: 356 3/4 (od Kowna w: 23.

146. Wąchock ~~gdzie była w r. 1848~~. stacya pocztowa — od Warszawy odległa wiorst 163

147. Widawa stacya pocztowa na trakcie od Sieradza w: 23 1/2. od Warszawy

148. Wielgie ~~gdzie była w 1848~~. stacya pocztowa (na trakcie Płockim do Lipna) od Warszawy w: 152. przez ~~Kaliszany? nie istnieje~~ w: 214.

149. Wierzbołów stacya pocztowa na trakcie z Maryampola do Stołupian w Prusach — od Witkowyszek w: 14. od Stołupian w: 16.

150. Wieluń stacya pocztowa na trakcie z Kalisza do Częstochowy — od Niemierowa gdzie potem w r. 1846. była stacya pocztowa — wiorst 20 1/2 — od Działoszyna w: 215. Od Warszawy przez Sieradz w: 233 1/2 (od Złoczewa w: 22. od Sieradza w: 42 1/2

151. Wieruszów stacya pocztowa na trakcie do Kępna Landsbergu (od Wielunia w: 33 1/2 od Kępna w: 47 1/2) Śląska górnego — od Wielunia w: 33 1/2 — od Kępna w: 14. przez Warszawę w: 249 1/2

152. Wilanów stacya pocztowa ale na jakim trakcie — od Warszawy w: 192 1/2

153. Witkowyszki stacya pocztowa na trakcie z Maryampola do Stołupian w Prusach — od Maryampola w: 21. od Wierzbołowa w: 14. od Stołupian w: 30. od Władysławowa w: 17 1/2 od Szak w: 41. Od Warszawy w: 345 1/2

154. Wiśniewa gdzie w r. 1848. była stacya pocztowa dziś już nie istnieje — od Warszawy w: 54 1/4

155. Władysławów stacya pocztowa na trakcie z Witkowyszek do Szak — od Witkowyszek wiorst 17 1/2 od Szak w: 23 1/2. Od Warszawy w: 362 3/4.

156. Włocławek stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Służewa przez Kowal — od którego jest odległy w: 15 1/2 — od Nieszawy w: 21. od Służewa w: 32 1/2 Gorenia w: 53 1/2 od Brześcia w: 14. od Lipna w: 26. Od Warszawy w: 175 1/2

157. Włodawa stacya pocztowa od Zalesia przez Kodeń — 41. wiorst od tego miasta Zalesia, tylko od traktu bitego Brzesko Litewskiego. Od Warszawy w: 226 1/2

158. Włoszczowa stacya pocztowa na trakcie z Kielc do Częstochowy — od Małogoszcza w: 22 3/4 od Koniecpola w: 24. od Warszawy w: 224 1/4.

159. Wodzisław stacya pocztowa na trakcie bitym z Warszawy do Krakowa — od Jędrzejowa w: 14 1/2 — od Miechowa w: 24. Od Warszawy w: 218 1/2

160. Wolbórz stacya pocztowa na trakcie z Rawy do Piotrkowa (dawniej Częstochowskim) i bitym od Tomaszowa w: 11 3/4 od Piotrkowa w: 14. od Warszawy przez w: 124

3861. Wolbrom stacya pocztowa w r. 1848. nowo zaprowadzona —

3862. Wysokie Mazowieckie stacya pocztowa w r. 1848. nowo zaprowadzona.

3863. Wyszków stacya pocztowa na trakcie bitym z Warszawy do Białegostoku od Serocka w: 27 1/4 — od Ostrowi w: 35 1/2 od Warszawy przez Serock 60 1/4

3864. Wyszogród stacya pocztowa na trakcie z Warszawy na Zakroczym do Płocka od Bodzanowa w: 16. od Płońska w: 32 1/2 — od Płocka w: 39. od Warszawy i z Płocka do Pułtuska w: 77 3/4

3865. Wyszomierz stacya pocztowa w r. 1848. nowo zaprowadzona —

3866. Zież Wielki gdzie była w r. 1848. stacya pocztowa — na trakcie Krakowskim dziś (1854) już nie istnieje — od Warszawy w: 228 1/2

3867. Zakroczym stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Płocka — od Warszawy w: 42 3/4

3868. Zalesie stacya pocztowa na trakcie bitym z Warszawy do Brześcia Litew. od Białej w: 16. od Brześcia Litewskiego w: 24. — Z Zalesia idzie trakt na prawo przez Nudeń, wchodzący do Jabłoni i do, od której odległy jest wiorst 97 1/2 — od Nudnia w: 24 — od Warszawy w: 161 1/2

3869. Zambrów lub Zambrowo stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Białegostoku — w: 29 1/2 od Ostrowi — 18. w: od Mężenina — 64 w: od Białegostoku — 125. wiorst od Warszawy — od Łomży w: 25 1/4 na trakcie do Zamościa i Galicyi

3870. Zamość twierdza i miasto gdzie stacya pocztowa odległa w: 34 3/4 od Krasnegostawu — wiorst 3 od Nowej osady Zamościa — 233 3/4 wiorsty od Warszawy — krasnyst. przez

3871. Zamość stary stacya pocztowa na trakcie bitym z Lublina do Lwowa i Galicyi — od twierdzy Zamościa w: 14 od Krasnegostawu w: 20 3/4 od Warszawy w: 219 3/4 —

3872. Zamość Nowa Osada | stacya pocztowa od twierdzy Zamościa w: 2. od Szczebrzeszyna Galicyjskiego w: 21. od Rawy Ruskiej w: 69 1/2 od Krynic w: 19. Lubaczów jest Narol

3873. Żarki stacya pocztowa na trakcie z Częstochowy do Krakowa — od Częstochowy w: 25 3/4 od Kromołowa w: 43 1/2 od Warszawy przez Częstochowę w: 241 1/2 — przez Radom w: 275

3874. Żarnowiec stacya pocztowa od Warszawy w: 265.

3875. Zawichost stacya pocztowa od Opatowa w: 32. od Warszawy w: 200 1/2

3876. Zawiercie stacya pocztowa przy kolei żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej

3877. Zbuczyn stacya pocztowa na trakcie bitym z Warszawy do Brześcia Litew. od Siedlec w: 14 od Międzyrzecza w: 21 1/2 — od Warszawy w: 97 1/4.

3878. Zduńska wola stacya pocztowa na trakcie fabrycznym z Łowicza przez Sieradz do Kalisza od Łasku w: 14. od Sieradza w: 13 1/2 od Kalisza w: 61 1/4 od Warszawy w: 177

3879. Żelechów stacya pocztowa na trakcie z Siedlec do Gorzyc tym samym trakt dukielski z trakt Wrzesińskiego: od Łukowa w: 37 1/2 od Siedlec w: 64. od Gorzyc w: 11. od Warszawy 82

3880. Zgierz stacya pocztowa na trakcie fabrycznym z Łowicza przez Sieradz do Kalisza od Łowicza w: 46 1/2 od Łodzi w: 10 od Ozorkowa w: 14 od Łęczycy w: 26 1/2 od Uniejowa jako punktu najbliższego do traktu bitego Kaliskiego w: 46 1/2 od Warszawy w: 121 1/2

3881. Złoczew stacya pocztowa na trakcie z Sieradza do Wielunia — od Sieradza w: 20 1/2 od Wielunia w: 22. od Warszawy w: 211 1/2

3882. Złotorya stacya pocztowa na trakcie z Warszawy od Białegostoku — od Mężenina w: 32. od Białegostoku w: 14 1/2 od Tykocina to od Warszawy w: 180 1/2

3883. Zwierzyniec stacya poczt: na trakcie od Zamościa do Biłgoraja — od Zamościa od Radecznicy w: 30 3/4 od Biłgoraja w: 20. od Tarnogrodu w: 39 1/4 Tarnawy i Galicyi do Warszawy wiorst 269 1/4

238

1884. Za Płockiem na lewym brzegu Wisły pod wsią Stary Dusz-
now. urządzoną została w r 1854. nowo przyjęło dla purytanów [illegible] na
[illegible] znanej papierni w Soczewie, własności Andrzeja Pawłowskiego Juana
Epstein – [illegible] ten [illegible] się kosztem własnym większych, od
[illegible] wkład na użytek ogółu –
1885. Zwoleń stacya pocztowa na trakcie z Radomia do Lublina – od Radomia
w: 29¼ od Puław w: 27. od Sobla w: 27. od Warszawy w: 126¾
1886. Żyrzyn stacya pocztowa na trakcie z Warszawy do Lublina – od Moszczanki
w: 12. od Markuszowa w: 19. od Lublina w: 43¼ od Warszawy w: 108½ (od Puław w: 12)
1887. Olita odległy jest wiorst 25¼ od Sereja – 46 od Grodna – 66¼ od Kowna a 96½
1888. Ryki gdzie ~~była w r 1846~~ stacya pocztowa odległe są od [illegible] od [illegible] Iwangrodu
wiorst 15 –
1889. Markuszów gdzie była (w r 1846) stacya pocztowa odległy jest od Puław w: 20½
od Lublina w: 24¼ – Stąd przeniesiono stacyę do Garbowa w r: [illegible] 1853.
1890. Wojsławice gdzie była w r 1846. stacya pocztowa ~~odległe są~~ pocztowa na
trakcie z Strzyżowa do Krasnegostawu – odległe są od Hrubieszowa w: 28¾ –
od Krasnego stawu w: 28¼ od Strzyżowa w: 40¼
1891. Czeladź gdzie była w 1846. stacya pocztowa odległy jest od Sławkowa w: 21½ od
Olkusza w: 34. od zniesienia [illegible] pograniczny na trakcie z Warszawy do
Krakowa w: 71½
1892. Lubochnia gdzie była w r 1846. stacya pocztowa na trakcie Piotrkowskiego
odległy jest od Rawy w: 22. od Tomaszowa w: 9½ od Wolbora w: 20½ od
Piotrkowa w: 34½ od Warszawy w: 102½
1893. Wieś Brzeziny gdzie była w r 1846. stacya pocztowa na trakcie z Kalisza
do [illegible] ~~odległy~~ jest od Kalisza w: 21¾ od Niemojewa gdzie dalej była
stacya pocztowa na powołanym trakcie w: 26. od Wielunia w: 46¼
1894. wieś Niemojew gdzie była w r 1846 stacya pocztowa na trakcie z
Kalisza do Częstochowy odległy jest od stacyi wsi Brzeziny (obacz Notę 1893)
wiorst 26 – od Kalisza w: 47¾. od Wielunia w: 20¼. od [illegible] w: 45
1895. miasteczko Chodecz gdzie w r 1846 była stacya pocztowa na trakcie z
Warszawy przez Krośniewice do Służewa – odległy jest od Krośniewic w: 19½
od Brześcia w: 24¼ od Służewa w: 55½ – od Warszawy w: na Krośniewice w:
1896. Bodzanów wieś (w Gostyńskiem) gdzie była w r 1846 stacya pocztowa (w: 8¾)
na trakcie z Warszawy na Sochaczew do Płocka, [illegible] przeniesiona [illegible] do Sam-
[illegible] odległy jest od Sochaczewa w: 25¼ od Gąbina w: 16. od Płocka w: 41. od Warszawy w: 76½.
1897. Leck wieś gdzie była w r 1846. stacya pocztowa na trakcie z Sochaczewa do
Płocka i Torunia ~~odległy jest~~ w r 1854 już nie istniejąca odległy jest od Sochaczewa
w: 55¼ od Gostynina w: 11. od Gąbina w: 14 od Płocka w: 11.
1898. Zbojno wieś gdzie była ~~w r 1846~~ jedna stacya pocztowa na trakcie do Lublina
[illegible] i z Płocka do Golubia – odległy jest od Lipna w: 20½ od Dobrzynia nad Drwęcą w: 14½ od Golubia w: 16. od Lublina w: 20 i od Rypina w: 20
1899. Kłonów wieś w ok: Wartskim odległa mili od m: Warty, mili 1. od m:
Dobry

3900. Okolicę Warszawy są piękne [illegible] nadobne: Wilanów, Bielawa, Gołków, Góra, Helenów, Brzozów, Bielany, (Jabłonna, Dębe, Jarchomin [illegible] inne [illegible] osobne są przyrodą i sztuką zarówno, bogate w tysiące legend i tradycyj przeszłości (to swoje wspomnienia a [illegible]) [illegible] też [illegible] nadto uroczą przyrody strony nadwiślańskie. (osobno Mokotów, Wola, Czerniaków)

3901. Karczew miasteczko w smutnej piaszczystej okolicy — jest tylko [illegible] obszarze jednej drogi, kilkadziesiąt wsi pośrednich [illegible] [illegible], [illegible], burmistrz [illegible]. Zabawny — od Karczewa do Otwocka [illegible] [illegible] piasku.

3902 Wieś Otwock (o pół mili drogi piaszczystej od Karczewa) leży [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się [illegible], [illegible] — Dwór pański od wsi na kilka [illegible] jest budowy nowszych czasów — Otaczający go ogród [illegible] jest [illegible] ulicami [illegible] drzew owocowych, i przyozdobiony [illegible] klombami roślin [illegible] cudnej piękności — szczególniej też piękna jest część ogrodu [illegible] się [illegible] [illegible] ogrodzony [illegible] — Na pobliskiej wyspie widać [illegible] [illegible] magnackiego pałacu [illegible] o zamożności dawnych właścicieli majętności, w ubiegłym stuleciu była własnością Bielińskich h. Junosza. Starożytny ten i [illegible] rozkrzewiony ród na Mazowszu (czyli [illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] miejsca w senatorskim kole, szczególniej też [illegible] [illegible] [illegible] Bielińskich — Dzieje M. Warszawy wspominają że oni Franciszka Bielińskiego marszałka. Onto potrafił [illegible] szczególny dwojakiej piękności miasta, wprowadzeniem [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] bezprawie. — (Czytaj: pod Bielińskim w Pr. [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] (pod r. 1851) Jak zamek Otwocki opuszczony od jednych, zaniedbany od innych właścicieli upadł w ruinę, nas nie stać [illegible] do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

3903. W 17. i 18 [illegible] [illegible] przez pola Węgrowskie i Dębskie rozciągał się las [illegible] pod okopy Pragi; z prawej strony Bugu [illegible] zaś pod Mińsk, i dalej, ku granicy [illegible] Lubelskiej, pod ogólnem nazwaniem puszczy Otwockiej — Wszystko w niem było zwierzyny a [illegible] i [illegible], jak sarny, dzikie, jelenie, [illegible], daniele — (obacz Paweł Stanisławowski)

3904. Głusk dwór lub wielka [illegible] leżąca niedaleko Opola w Lubelskiem [illegible] [illegible] — [illegible] to [illegible], obszerna [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], jak niskie [illegible] [illegible] płaskich, [illegible] [illegible], widoki [illegible]. Chaty [illegible] otoczone sadami, [illegible], [illegible], [illegible], dom właściciela otoczony pięknym ogrodem [illegible] [illegible] okopy [illegible] na [illegible] polach i [illegible] [illegible] [illegible] w jednym [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] swoje wspomnienia historyczne, [illegible] też podań i legend [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — Odzywają w nich [illegible] Tatary, Wołoszy, Niemcy i [illegible] [illegible] — Jest tam i [illegible] [illegible] [illegible] gdzie dawniej [illegible] [illegible] miało być [illegible] [illegible] od dawna osuszone zostało, wspomnienie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Opolce — [illegible] [illegible] a teraz [illegible], najbliższa [illegible], wsi [illegible] Słoka Dziwicy [illegible] z [illegible] legend o niem podał [illegible] Adam Kwaśski w [illegible] pod tytułem Słok dziwny (1757.)

3905. Na milę od wsi Głusko ponad brzegiem Wisły w [illegible] [illegible] Lubelskiej, leży wioska Polanówka, [illegible] [illegible] Polanowskich — [illegible] to [illegible] [illegible] piękny i obszerny była [illegible] i [illegible], [illegible] [illegible] że Jan Król Jan III [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] właściciela Aleksandra Polanowskiego [illegible] [illegible] [illegible] tej wsi na miasto — Ten Aleksander Polanowski był to [illegible] [illegible] [illegible] — Był on jak [illegible] [illegible] [illegible] wojsk [illegible] — [illegible] [illegible], oddany [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] honorowi i [illegible] obywatelskiej [illegible] (1703) [illegible] [illegible] broni [illegible], [illegible] [illegible] w [illegible],

cf. 3906.

239

[illegible] pod Świecimem, Wiedniem, Żurawnem i Parkanami, [illegible] tego [illegible] jeden a mały linka [illegible] głównym zarodem bohatera w tego dynastyi [illegible] [illegible] [illegible] Zygmunta zyskała [illegible] latorośl rodu Połanieckich Połanieckie w

906. Tamdężgrzda [illegible] głuchą, dziwnie [illegible] [illegible], ofiara [illegible] [illegible] – [illegible]

3907. Jadźwingiowie mieszkali niżej Grodna około [illegible], [illegible] obfitował [illegible] byłto i [illegible], lud to mały ale [illegible] [illegible] [illegible] litewskiego – [illegible] w boju [illegible] [illegible] o [illegible] [illegible] [illegible] go nieprzyjacielowi

907. [illegible] Narew płynie nurtem [illegible] gady i wodne robactwa. [illegible] [illegible] [illegible] aż [illegible] stąd to rzeka [illegible] płynie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] biało [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] kolor.

908. Dłubnia i [illegible] na [illegible] [illegible] w dawnych czasach [illegible] że ich [illegible] w najgorętszym lecie i najtęższej zimie, nie [illegible] się [illegible], do [illegible] [illegible] [illegible] ze źródeł [illegible] to nie wysychających.

909. Bieda w ziemi Chełmskiej, [illegible] [illegible], [illegible] wody [illegible] [illegible] [illegible] jak atrament czarną. Kto się w niej obmył [illegible], [illegible] [illegible] czarności z [illegible] w ten sposób ciała.

910 ~~Ludzie~~ [illegible] w dawnych czasach właściciele majątków [illegible] [illegible] lub gminni ludzie należący do [illegible] prawa, składali [illegible] [illegible] i ludzie [illegible] [illegible] : [illegible] dostarczało [illegible], 30 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] do boju. (Polska pod względem obyczajów i [illegible] przez Alex. [illegible]

911. Dawne dzieje wspominają o S. Stanisławie, jak on [illegible] nad grobem Piotrowina [illegible] do niego: „wstań Piotrze i [illegible] świadectwo, a gdy ten z martwych [illegible] i przed [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] świadectwo, [illegible] z nim [illegible] [illegible] S. [illegible], [illegible] się martwych [illegible] czy chce żyć dalej, czy wrócić do grobu; [illegible] [illegible] [illegible] do grobu, [illegible] na tym [illegible] [illegible] się dalej.

912. Dawne dzieje powiadają o S. Jacku, jak on chcąc się przeprawić przez rzekę pod Wyszogrodem, gdy nie było łodzi, płaszcz swój [illegible] na wodzie, i [illegible] [illegible] [illegible] ze [illegible] [illegible].

913. [illegible] Lew. [illegible] nie mają [illegible] [illegible] [illegible]

914. [illegible] Jan Augustyn Bujalski [illegible] zakonu S. Augustyna [illegible] [illegible] – wydał kazanie pod napisem [illegible] [illegible] w 1632. [illegible] [illegible] pod tytułem: Krótka nauka o czci i poszanowaniu obrazów świętych w 1624.

915. Jan [illegible] wydał w Poznaniu 1628. [illegible] [illegible] kazanie ~~pod~~ [illegible] [illegible] na pogrzebie [illegible] [illegible] Czarnkowskiego Wojew. [illegible] generała Wielkopolskiego

916. [illegible] Wacław Alexander Maciejowski w [illegible] [illegible] Polski pod względem [illegible] i [illegible] [illegible] na karcie 354 tomu [illegible] kazanie wydane [illegible] w Krakowie r. 1614. pod napisem: Równa i wierna pamiątka Dorothy z Ogrzanowa Bażynej, Wojewodziny Krakowskiej – [illegible] w kościele S. Barbary w Krakowie dn. 10 kwietnia 1614 [illegible] – [illegible] nader ważne do [illegible] się [illegible] [illegible] naszych przodków 16. wieku – [illegible] [illegible] [illegible] że [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] Burzich (w [illegible] biografie 191.a/ i 191b/

917. Dobra Brzozów 1¼ wiorsty od Lawina na trakcie do [illegible] – na [illegible]

3918. Dobra Staszczyńskie 17 wiorst od m. gub: Kalisz, zaś 7 wiorst od granicy pruskiej oddalone, składające się z miasta Staszczyna (w którym propinacya nie dominialna) trzech wsi zarobnych i folwarków, z kościołem parafialnym, nowo wyrestaurowanym gorzelnią i browarem, mające rozległości dziesiatyn 2,295. czyli 153 włók miary noworop. w piasznej glebie, były w r. 1854 z wolnej ręki do sprzedania za summę Rs: 120 tysięcy —

3919. W Skorzenie w Ks. Sieprzewskiem (zakończył życie d. 29 Czerwca r. 1854.) Julyan Walknowski Radca Dyrekcyi głównej Tow: Kred: Ziem:, właściciel dóbr Skórzeny z przyległościami — Syn niezyjących już rodziców Andrzeja i Anny z Rucińskich Walknowskich — po których otrzymawszy znaczny majątek rodzinny okaz. kug: 10,004 a ulega wszystkim ojca [illegible] z wytrwałością przedsiębiorczością i przyjaznem [illegible] wiele Radcy zbywa [illegible] i ... to obowiązek z prawdziwem poświęceniem i przykładem złotej staranności [illegible]

3920 Piotr Dunin inaczej Duninych zwany, urodził się być w Królestwie Duńskiem — udał się do Polski służyć w Rotach wojennych Króla Pol: Bolesława i wiele od Króla względu przyjęty. — Był to człowiek wiele odwagi, rady pobożny i nabożny. — Mimo iżkiej uwagi [illegible] polskiego Lub w czasie wojny jakiś w [illegible], [illegible] Króla Władysława II Księcia polskiego swoje sobie [illegible] wystąpienie i w smutku [illegible] — W tak opłakanym stanie udał się do biskupa Wrocławskiego i prosił go, o radę i co [illegible], aby nie wrok był przeprowadzony — Ten na to mu nakazał biskup: Aby 7 kościołów i 3 klasztory a przyjęcie i wiary [illegible] — Usłuchał biskupa Duninay Piotr, a dla przypodobania się Panu Bogu wystawił nietylko 7. ale 77. kościołów i 33 klasztory, z których znakomitsze są: w Krakowie 8. w Chełmie, w [illegible], w Słobuchu, w Skrzynnie, w Żarnowie, w Pajęcznie, w Rudnie, w Sieciechowie w Chełmnicy, w Wiśniowcowie, w Tcząch, w Chlewiskach, w Opatowie, w Kościelcu Kujawskim, w Kaliszu Św. Wawrzyńca, w Czerwińsku, w Kazimierzu Wielkopolskim, w Mstowie, w Koneckie w Kotlewie, w Brabincu; i wiele innych — gdy to [illegible] świeży stanęły, wyrzekł Piotr swój krzyk skąd [illegible] i [illegible] nie uspokoił, aż święce po [illegible] tak i nie w jednej potrzebie służył Krajowi orężem i radą, aż nareszcie dożył późnej starości i szczęśliwie zakończył życie r. 1141 — pochowany w Wrocławiu w kościele Ś: Wincentego, który założył fundował i w nim wielki swoje szczęsny poleca.

3921. Konstanty Feliks Szaniawski po Kazimierzu Łubieńskim, z Kujawskiego na Krakowskie Biskupstwo pow. r. 1720 posunięty — Znane są w narodzie przymioty umysłu i serca tego prałata, który jak wiadomo z własnego przepisał [illegible] nowy wykład do godności biskupiej — ~~Ale Jastków ale to [illegible] inny [illegible]~~

3922. Lipowski Starosta Krakowski w pierwszej połowie 18. wieku W wojnach i zaburzeniach utracił prawie cały majątek — nawet już i dom swój w Krakowie, aż do [illegible] i ciężko opuszczony od dawnych przyjaciół, który wraz z majątkiem zniknęli [illegible] Feliks Szaniawski wstąpiwszy w r. 1720 na biskupstwo Krakowskie, przypomniał na wszystkie jakieś [illegible] w młodym wieku od Starosty Lipowskiego — przyjął go u siebie [illegible] —

3923. Esterka żydówka rodem z Opoczna o której powiadają że długo była przedmiotem miłości Króla Kazimierza Wielkiego, gdy się wreszcie o jej [illegible] potrzebna przykuwszy ją z okna pałacu Łobzowskiego w przyległy staw [illegible] życia. Zwłoki jej wydobyto, pochowano w ogrodzie i usypano nad niemi mogiłę

... do Dnia narzucając mogiłę Esterki.

24. Kazimierz Wielki obok cnoty i wielkich przymiotów, niedoznanej był lubi... a wadę tę nieraz do ostatniości posuwał – Gdy więc w wieku ... Bodzanty, ... Marcin Baryczka doktor ... kościoła katedralnego, król rozgniewany ... zima, w przerębli w Wiśle utopić, ... Baryczka nie utonął, do ciała ... lody ... – Kazimierz ... w trzy lata ... Polskę, a nareszcie król ... ciałem ... umarł –

Zwłoki Baryczki pochowano w r. 1349. w kościele Sty Katarzyny i Małgorzaty na Kazimierzu przy Krakowie, ... Bóg ... cuda na grobie jego ...

25. Starożytny i zamożny był dom Ucmitów w Krakowskiem

26. Kraszewski, Pol, Syrokomla, Bohdan Zaleski, Kremer, Bielowski ... styl ... pióra, ... autora ... (...) Nowosielski.)

27. Romanse Bronikowskiego (pisane po niemiecku) ... mało prawdy ... – dla prawdy potrzeba studyów historycznych ... czasy Bolesława ...

28. W dniu 18. Maja r 1854. w M. Kaliszu zmarł się z tym ... Aleksander Trzempołe urodzony w r. 1775. – ... w r 1806 ... prefektem ... w r 1810 ... przy ... Kaliskim – w r 1820 ... Kaliskim ...

29. W Strugorzu... ... Wołowicza ... klasztor OO. Bernardynów

30. Blichowo – folwark, wieś i dwór ... w P. Płockim ... w Golankach ... (1854.) ... 2. ... za granicą

31. Lubki wieś, dwór murowany i kościółek ... – ... Żdżar – dawna własność ... – Kaniewska ... matka ...

32. Żdżar wielki i mały wsie szlacheckie ... w gminie ... r 1851. ... w ... jak i na Lubkach ... w ostatnich latach 1853/54 ...

33. Góra folwark i dwór w gruntach ... w r 1854 Golsa ... – Wieś ...

Charmskiego który płaci rzmy Wsp: 7000. rocznej dzierżawy — Tymczasowem wszystkie tu melioracje w tym punkcie 80000. nabytą [illegible] się do [illegible] [illegible].
3934 Naruszewo wieś składała przy trakcie bitym z Warszawy na Płońsk do Płocka, w obszernej równinie w dobrych pszennych gruntach.
3935. Gozdzewo wieś i folw: nad: rzeki donaczymy z w uroczem położeniu i dobrym gruncie — 3. wiorst od Płocka — Wieś [illegible] się z kolonią.
3936. Dwiniażnica (kościół) która jest zupełnie zabudowane i rozciąga się na przestrzeni pod miasto Płock — Młyn na strudze.
3937. Ciachcin przy trakcie bitym w Płońsku do Płocka — w dobrym gruncie
3938. W Pęsomyślnem (?) starym pałacu Mazowiecka Jarmułka też z pięknie zabudowane murowane — grunta dobre —
3939. Ilino wieś w obszernej równinie i gruntach pszennych, nad małą strugą — w pobliżu jest Wyszogród (?).
3940. Rzekuń wieś rozrosła i wkład w gruntach pszennych, wśród zarosłej płaszczyzny — Kościołek drewniany — wiatrak.
3941. Chrosimo wieś wysunięta do Pomiechowa (?) nad: w gruncie pszennym
3942. Obrąb dobra Dwiniażnickiej miejsce i wszystkie obszernej także [illegible] przepyszne dobre Lubiewo (?) i Orzech w Płocku — Obręb leży w okolicy lesistej i piaszczystej nad rz: Lidynią która tu płynie młyny i tartak. Tartak ten w r 1854 (między w wielu innych miejscach dawniej powiedziany) bijąc w ciężkim ruchu i mąki [illegible] mielącej na materiał drzewny, a materiałom na deski i [illegible] potrzebne z dalszych [illegible] stron wszystkie też ziemie wyprowadzenia zbiorów po wyższej rzece (?) rozpiłowany, przywozi drzewo — Lasy Obrębskie w tym przedziale roku mnóstwo mnogą drzew charakterowanie budowlanego.
3943. Sochocin miasteczko i ubogie miasteczko drzewiej lecz zabudowane z [illegible] nad rzeką Wkrą, młynem i tartakiem — w okolicy piaszczystej a lesistej — Ostatnio [illegible] po mnogim [illegible] w r 1851. miasto zniszczyło się [illegible] wzrośnie co przyczynia [illegible] coraz więcej rozwijającemu się ruchowi i przemysłowi i [illegible] [illegible] —
3944. W kościele Zakroczymskim na ścianie, tablica na kamieniu grobowym pod Ołtarzem, leży Marcin Z. — Stanisława Z. dziad [illegible] [illegible] patoma ut — umarł 1619 — przez za tosięstwie czemy patowali —

nagrobek matrawiki Anny Grabskiej poch. nazwa

3945. Jeziora w 17. wieku i dawny ... zgrzyta (?) garnki [illegible], gdzie jest wykopywano węglowany, który dobrze nadał nazwisko miasteczku Ilża, garnki te są najlepsze uznane przedmioty były pod [illegible] z
3946. Lublin [illegible] Gorzkie (?) stawy bez wyrysu z czarnego brąz, wraz na ścianie ... charakterem naturalnym który odkładała wiarę [illegible] nabytki

241

947. Marcin z Urzędowa w Ksz. [illegible] pisze, że w Kraśniku około Sandomierza rosły tak wysokie jałowce, że trudno było rozpoznać czy to były jałowcowe, czy cyprysowe drzewa.

948. Dnia 16 Września 1854 odbyły się (w kraju) w dobrach Wincentego hr. Wołłowicza Wasilewiczach w gub. augustowskiej wyścigi konne — nagrodą to jest dar [illegible] wyścigu konia [illegible].

949. ~~Obraz~~ Wierzbica Szlachecka wieś przy trakcie bitym z Warszawy do Płońska w Płockiem, przy słonecznikach osadzona [illegible].

950. Białe ozimy. Brzeźnica kolonia na wzgórzu przy trakcie z Płońska do Sochocina blisko tego miasta.

951. W Mazowszu sławne były Warecki piwa.

952. Miejsca z dobrego piwa głośne w Polsce były te: Radom, Skrzynno, [illegible], Drzewica, Garwolin, Grabów, Brzeziny, Nowemiasto, Kazimierz, Łowicz.

953. Dorota z Oporowa Barycka (było nie matrona Polska 2.) Wojewodzina [illegible] (sprawa [illegible] w sztuce lekarskiej) sama przyprawiała wodę na oczy [illegible] (Paprockiego Herby str. 462).

954. Baliński sławny malarz, chociaż był Polak rodem, udawał się za Greka z [illegible] familii Laskarich, posiadał dziwny wynalazek — tajemnicę wrócić życie, z [illegible] zostawione na zwierzęciu [illegible] i łatwie trudniej się alchemią zajmował [illegible], że sam Król Aleksander, [illegible] innych lekarzy, [illegible] i drogo opłacał (Bielski Kron. str. 501) a że od bogatych nie brał mniej za [illegible] jak sto czerwonych złotych, dla tego lekarze krakowscy wypędzili go z [illegible].

955. Wielce były wystawione obrazy Boga-rodzicy przy [illegible] Marcy Bernardynów w Krakowie, także w Gorlicach w klasztorze OO. Dominikanów.

956. Z miejsc słynnych cudami niegdyś ze powiaście [illegible].

957. Przed kilkunastu laty odkryte (una a. r. 1854) odkryto w Stawiskach [illegible] [illegible] wody mineralnej w [illegible] w [illegible] wielkiej [illegible] — [illegible] były bardzo mało były odwiedzane powszechnie [illegible] [illegible] [illegible] kiedy [illegible] tamtejszy Skalski (1854) nie szczędzi i nie szczędzi kosztów i [illegible] przyczyniał i wygody przybywających gości, kiedy zdarza w Stawiskach [illegible] przyjemny przechadzki do [illegible] przez mieszkańców m. Lublina [illegible] [illegible] [illegible] przez Wieniawę i Czechów (byłe Czechowskie) około [illegible] [illegible] i na całej okolicy [illegible] [illegible] — [illegible] Stawiska [illegible] Lublin, daleko [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] na kolumnach z [illegible] [illegible] [illegible] — Salon [illegible] [illegible] przyjemności i czystości [illegible] [illegible] do [illegible] [illegible] Jazdów [illegible] tylko w [illegible] [illegible] (z [illegible] Lipca 1854)

3958. Dobra **Dręczinów** w gub. Lubel. o wiorst 28. od Warszawy, gdzie w r. 1854 z 2 kurhan. z powodu korzystnej okoliczności wykopano się spiżowe z różnej rzeźby naczyń, ozdób i monet.

3959 **Lublin** o 154. wiorst od Warszawy – wymówiste gmachy, sklepy z galanteriami, wiklinowymi i magazyny strojów, ulice Krakowskie Przedmieście, Rynek i Grodzka ulica; – poważne wysokie bramy, Krakowska, Trynitarska i Grodzka wkładają na miasto za miasto fizyonomiję wielkiej stolicy, a prócz to pół no stolicy. Ani ruchu i tego życia krakowskiego ulicy i potrzymujemy się jam w Lublinie tego starego pomnika dawnej epoki i który gdzie się mieścił trybunał (w Warszawie) składały stanowe sprawy trybunalskie dla Świętopełka; tutaj to wchodził Stanisławy o losie wiorst i więcej. Tutaj to krajowy wiary majątek prawie więcej wykonali w sprawach trybunalskich. Kaplica (Klonowica) zawiadał w tym ołtarz mieszkańców i rodu ten nad nią Sto Michała przeniesiony do katedry. –

Tak wszystko to mówi o tym ruchu i wrzawie co teraz nicość, pozostawiony tylko ślady w tych wymienionych murach, w tych kartach najmnych ksiąg, wartych kopernika.

Kościoły Sto Jana zgromadzają w tych murach sztukę całej prawie Gubernii, znajdują się tu z po nad dawne wieki, Mapka i Karta. Właśnie po dawnym Lublinie roi się Kumamie (wszystkich gospodarzy) obejmujących...

Różny ogień miejski, tak widzimy przy samym wstępie do miasta od Warszawy przyjezdne rozłożony po malowniczych wzgórzach, z ruinami ulicy, licznymi domów, i tak, aniołów i wielkiej wartości.

Różne się miejsca pomników Lubelskich, jakoto: Drużyna, Skarżyński i Lublin wiele o Matowym, aby wspomnieć stare i pełne trwałe nagrobki. Mały nasz historyi Lublina przez Seweryna Lurpińskiego przed kilkunastu laty wydany bardzo najpiękniej wszystkie piętno.

3960. Kościółek Sto Mikołaja na Czwartku (od Lublina) jako jeden z najstarszych po wprowadzeniu chrześcijaństwa jest świętym pomnikiem. Pierwszym od którego ciągną się jakie ważne pamiątki.

3961. W **Łęgu** w Mławskim obr. grobów familijnych rodziny **Makomaskich**.

3962. Wykopywany nam z kurhanu, przy tem z naczynia jednego, a całe się spalił we wsi **Glince**, majątkowi swego brata. Zato wyraźny dowód z gorączką koszlachetny dla następnie się. (Ketch. Maciejowski Polska co do pierwszy połowy XVII wieku tom IV str. 134.)

3963. W Wielkim w Krasnym... ~~do 56.~~ Co pisze się w **Brankowie** pod Radomiem wykopano się ciała z której głowy i przy mieniu w urnie z zgodnie Wołomina, której wyrządzono cały.

Zeszyt trzeci 8. [illegible] z [illegible] i Długosz

264. Powiadają, że gdy Stanisław biskup krakowski kupił wioskę od Piotrowina a kupna to świadkami [illegible] [illegible], w czynionej przed [illegible] sprawie nie [illegible] król Bolesław Śmiały [illegible] na stronę [illegible], aż [illegible] na to przyszło, że [illegible] [illegible] prawnie należy. Za [illegible] biskupa miał z martwych wskrzesić Piotrowina i stawiony był przed [illegible] [illegible] na ten widok. - [illegible] T. Czacki a za nim W. A. Maciejowski [illegible] się [illegible] [illegible] [illegible] że S: Stanisław [illegible] nie [illegible] od Piotrowina, ani wioski od niego nie nabywał - i że biskup [illegible] się u króla o to że dobra [illegible] [illegible] [illegible] przyjęli też pod [illegible] [illegible] [illegible]. Ponieważ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Piotrowin [illegible] krakowskiej należy, [illegible] się Długoszowi i [illegible] że właśnie [illegible] było [illegible] przedmiotem nieporozumienia między biskupem Stanisławem a Bolesławem Śmiałym. -

265. Jan Długosz rodem z Niedzielska [illegible] [illegible], [illegible] Marcina [illegible] Kanonik krakowski i mistrz synów Kazimierza Jagiellończyka [illegible] w 1480. jako nominat arcybiskup Lwowski.

266. Były [illegible] do okolic Opoczyńskich z [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible]: Bodaj to - bodaj - Opoczyński kraj! [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] dał. [illegible] [illegible] majątki piękne jako to: Bedlno, Żarnów, [illegible]; [illegible] [illegible] gospodarstwa w [illegible] [illegible] [illegible], tak [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. - [illegible] [illegible] w tych stronach [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] - [illegible] [illegible] się [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z [illegible] [illegible] z 10. lub [illegible] [illegible] snopka. - Długosz [illegible] [illegible] [illegible] się [illegible] tak [illegible] z [illegible] a że [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się [illegible] [illegible] - [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] przechody do [illegible] się gospodarstwa [illegible] [illegible] [illegible].

267. Mazurowie z [illegible] W. A. Maciejowskiego: Polska aż do [illegible] połowy 18. wieku [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i Małopolska wyludniane [illegible] przez napady Tatarów, tym [illegible] za [illegible] spokojnie [illegible] Mazurowie rozmnożyli się sporo i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] - [illegible] przesiedlały się [illegible] [illegible] [illegible]: 1290 (1390) [illegible] do Prus [illegible] [illegible] i osadzały się w okolicy Gdańska i Chełmna dla obrony [illegible] [illegible] [illegible] biskupstwa pruskiego - Chełmińskiego od napadów [illegible] [illegible] - [illegible] [illegible] [illegible] te osady i [illegible] [illegible] nazwisko Mazurów [illegible] przymioty [illegible] zachowały Mazurowie - [illegible] [illegible] w [illegible] ale [illegible] [illegible] przekładali - Lubili [illegible] i [illegible] - do [illegible] [illegible] - [illegible] [illegible] wszystkim [illegible], [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] - [illegible], [illegible], [illegible] i [illegible] do pracy zachowały [illegible] [illegible] Mazowsza. -

3968. ~~Wielach~~ W czasie dobywania miasta [illegible] za Stefana Batorego, Wielach Mazur, ~~uzbrojony siekierą (broń [illegible]) kijem i strzałą~~ poddany Lasockich ze wsi **Miastkowa**, dowiedział się przedtem przez mur wśród z ogniem w ręku i podpalił [illegible]. Za co król, nagradzając jego [illegible], szlachectwem go uczynił – (Bielski Kron.: str. 774)

3969. Z uszanowaniem i bojaźnią, mówi Klonowicz we Flisie, przepływali flisowie około dwóch kęp, **drwalskiej** i **niezmachowskiej** (którą inni zowią ~~Niedźwiedzkowską~~), na Wiśle za Wyszogrodem położonych. Zamieszkiwali je [illegible] Mazurowie nazywani Niezmachami, którzy ustawicznie zrywali się między sobą, a nikomu nie zezwalali się do siebie zbliżać. Gdy potrzeba [illegible] nieproszonych rozrywki.

3970. Andrzej Bobola ów przyjaciel Piotra Skargi był człowiekiem bardzo pobożnym [illegible] w kościele [illegible] na modlitwie i służbie bożej. Modlił się krzyżem padał, dyscyplinami i innemi umartwieniami [illegible] ciało (Birkowski w kazaniu na pogrzebie jego [illegible])

3971. [illegible] Jan podskarbi W. koronny w r. 1590, [illegible] Janusz Ostrogski [illegible] Wiśniowiecki miał dwory [illegible]. Ten pan [illegible] [illegible], a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], mówi [illegible] w kazaniu na pogrzebie jego [illegible] na rzeczpospolity [illegible] [illegible] [illegible].

3972. W ziemi **[illegible]** (ob: ~~Mazurowe~~ [illegible]) ~~[illegible]~~ (obacz pod **Prusami**) [illegible] **[illegible]** [illegible] w [illegible] i [illegible] [illegible]. W [illegible] [illegible] bardzo mało [illegible] [illegible], ale [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] (Wyjście w [illegible] i [illegible])

3973. **Ostrowem** zwano miejsce wiślaną wodą [illegible] [illegible] [illegible] tylko chrustem lub piaskiem [illegible] [illegible] **kępy**.

3974. W dobrach **[illegible]** w [illegible] powiecie cała przestrzeń gruntu powierzchni [illegible] jest piaskiem sapowatym, a gdzie niegdzie tylko i to w małych [illegible] [illegible] się czarnoziem [illegible] na powierzchni z gliną pomieszany, lecz w ogóle [illegible] [illegible] całej przestrzeni [illegible] [illegible] w [illegible] i [illegible].

3975. W r. 1854. wprowadzono nową stację pocztową **w Dąbiu** na trakcie Lubelsko-Zamojskim, pomiędzy [illegible] a [illegible], i w **[illegible]** pomiędzy Piaskami i [illegible] – [illegible] w **[illegible]** [illegible] istnieje ekspedycja pocztowa –

3976. **[illegible]** [illegible] [illegible] [illegible] w literaturze [illegible] [illegible] [illegible] (w [illegible] – Dom [illegible] [illegible] [illegible], z [illegible] oknami, gankiem i 4. słupami [illegible] [illegible] [illegible] (marzec 1849)

na około domca wiankiem gęste zabudowania i kępy zieloności. – Tu zimy
gotyk starzec z spokojnością surowiną, rozstawszy ciało i wszystko który
zamęczyły niegdyś burzliwe namiętności, jeszcze w wygodnem krześle z ujęży
w ręku lub krześle z wolna stające liście do śmierci –
Przy domu jest ogród, wielorakiego kształtu, pola zasłonięty od wia-
trów wschodnich i zachodnich gęstymi rzędami drzew, od północy wysokimi par-
kanami; ściana od południa obmurowana, płot prosty sztachetowany – Za ogro-
dem ciągną się szpalery, dalej łączka, wprost przed domem łasek
i widok gościniec pocztowy.
Tu syn oczywistego Lutnera, Seweryn Gołębiowski, przepisał przy ojcu wolne od zatrudnień
poświęcone do Czasów Zygmuntowskich które ono tak zasłużone w piśmien-
nictwie naszem zjednały imię. – Młodzieniec ten pełen najpiękniejszych na-
dziei zmarł [illegible] i prawy w r 1854.
977. Ignacy Bielski z znakomitej w kraju naszym familii Saryuszów
z Obrazkiem Bielskich – odziedziczył po rodzicach znaczny majątek – urzędował na-
przód jako podprefekt b: powiatu Krasnostawskiego a następnie jako Radca Pre-
fekturalny Lubelski – wyniesiony później wyborem obywateli na radcę obywa-
telskiego a w roku [illegible] posłem na Sejm z Powiatu Krasnystawskiego – dziedzic 1830 na Radę Dyrekcyi [illegible] – Zakończył
życie zasłużony ten patryarcha we wsi Uher Pow: Krasnostaw. m: 6. Lipca
1854. przeżywszy lat 73.
978. Pozrobut za czynny udział w sejmach wstał mianowany 1785 r. Kawale-
rem orderu S. Stanisława, a w r 1791. po Sejmie Grodzieńskim Orderu Orła białego
979. Gospodarze Sułoszowskie w Olkuskiem (podolscy) korzystając z py-
łowych pokładów margli siwych z tłuszczenistych, używają je pudełkowo ku
roli i tym sposobem polepszają znacznie własne gospodarstwa –
980. W Wielkiejwoli w Pow: Opoczyńskim w klasztorze niegdyś OO. Berna-
rdynów którego pierwszym był fundatorem aleksy dziesiątego pokolenia prze-
dek Kazimierz Saryusz Skórkowski – są groby familii Skórkowskich –
981. W Wilczycach dobrach Sandomierskich należących do zmarłej w r 1854.
[illegible] z Kraińskich Załęskiej pani powszechnie szanowanej i kochanej – której
zwłoki pochowane są w Jankowicach.
982. Potok złoty dobra w 1854. nabył [illegible] Hrabi Krasińskiego Jenerał adjutanta
[illegible] członka Rady państwa i Rady administr:
983. miasto Ciechanów liczyło w r 1854. prawie 4000. mieszkańców
ma od dawna istniejącą aptekę (w Gub: Płockiej)
984. Busk ~~jak wszystko~~ zabudowany w czworobok z frontami na obszerny
rynek, którego źródła oddalone nie wielki lecz czysto utrzymany ogród spa-
cerowy, stają się właściwie miastem przez 2 lub 3. miesiące letnie –
około obejmujący kąpiele i źródło wody mineralnej, w odległości 1½ mili

od miasteczka, wzniesiony był wielkim kosztem i na znaczną skalę w r. 1837. przez akcyonaryuszów z Warszawy, który nareszcie z [illegible] rządowym w kilku małe raty przyjęty 25. [illegible]; po upłynieniu tego czasu przechodzi na własność Rządu ze [illegible] zakładu. Budynek główny murowany, przeglądający z daleka z pośród pięknej alei prowadzącej od miasta i grupy drzew otaczających go do koła, nader okazale się prezentuje.

Środkowa rotunda obejmuje galeryę dla orkiestry, salę z pięknym wodotryskiem i basenem, ozdobionym chińskim [illegible], a z niej 16. [illegible] dla dam; dalej 2. galerye boczne, w których mieszczą się chodniki pod filarami dla pijących wody, i w każdej po 40. łazienek, z jednej strony dla mężczyzn, z drugiej dla ubogich i wojskowych ze szpitala; wreszcie galerye zamykają dwa pawilony piętrowe, obejmujące mieszkania dla gości. Źródło z wodą mineralną umieszczone z łazienkami w oddzielnej grocie. Środek placu przed łazienkami zajmuje obszerny basen, z fontanną bi-jącą tylko w czasie ważnych uroczystości miejscowych; po bokach ogród spacerowy w guście angielskim z cienistemi szpalerami i klombami — (z gazety 1854)

3985. Pawłowice dobra pod m: Błoniem — [illegible] dobra pod m: Chełmem

3986. okolica Chełmska pow. Hrubieszowskiego do szlachetnych liczona

3987. Folwark Szczercow, gdzie [illegible] około 40 kor: [illegible], z zabudowaniami murowanemi, domem mieszkalnym murowanym, ogrodem itd. z którego płacono w 1854. czynszu rocznego Rs: 150. [illegible] w dobrach Szczercowie — oprócz tego 2 włóki lasu w bardzo dobrym stanie — był w [illegible] r 1854 do sprzedania z wolnej ręki.

3988. Żinkowice o 2 wiorsty od stacyi kolei żelaznej Gorzkowice —

3989. Bogdanów fol: o wiorst 12. od m: Piotrkowa

3990. Aleksander Groza urodził się 1807. r. w Guber: Kijowskiej, pow: Taraszczańskim, par: Oratowskiej we wsi Zakrzeniczach z Pawła i Teofili z [illegible] Groziów

92) Dobra **Barszcza** z przyległościami, w Okr: Szczebrzeszyn - sprzedane zostały przez publiczną [illegible] licytację d: 10 Czerwca 1854. w Trybunale Apel: G: [illegible]

93. Węgleński był naprzód K: potem za przywrócenia Urzędu Ministra [illegible] przez Jego Obrach; został w 1817. mianowany Ministrem Sprawiedliwości i Skarbu

94. Stojowski Jan Nowosz był w r 1817 Marszałkiem Sejmiku Pow: Lubelskiego 244

95. W **Sielcu** pod [illegible] jest (był w 1817) Kościół ewangelicko-reformowany który wziął dotację dobrodziejstwo od Siedlec i Kollatorki swej Księżnej Izabelli z Czartoryskich Lubomirskiej wdowy Marszałkowej koronnej zmarłej w Wiedniu w r 1816. jak świadczy kamień umieszczony nad wchodem drzwiach tej świątyni na którym następujący jest napis:

Dzieło Wdzięczności
Stwórcze JO. Xżny Izabelli
z Czartoryskich Lubomirskiej
wspaniałomyślnej dla tej świątyni
dobrodziejstwa,
stawa dla Niej Sługa pomnika,
w niniejszym napisie jeden,
w sercach ludu drugi. —

96. W dniu 5. Stycznia 1818. umarł w Warszawie w 87 roku życia, pierwszy artysta tej stolicy, sławny z uczniów szkoły swojej i pierwotnie [illegible] Marcello Bacciarelli, Dyrektor galerii Królewskiej, przyjaciel nauk i wielu innych uczonych, Dziekan wydziału sztuk pięknych w Uniwersytecie warszawskim —

97. Na zgromadzeniu gminnem Radców Szlacheckich i Sędziów Grodzkich w r 1817. wybrany został na Radcę Obyw: Woje: Mazow: Adam Wosiński [illegible] dóbr narodowych Jadowa.

98. Chodyńscy h: Bawierz według heraldyki Niesieckiego Chodyńscy byli w Wielkiej Polsce, z tych Antoni Chodyński przeniósł się na Podole [illegible] syn jego Franciszek w [illegible] stąd wysłany i jako [illegible] w czasie ataku pod Warszawą w r 1794 od kuli armatniej nogę utracił i [illegible] Radziewicza i [illegible] i był kilka razy ranny — Nareszcie osiadł się Krasno-Rossyi —

99. Wieś **Konopnica** w Woj: Lubelskiem na trakcie z Lublina do Kraśnika [illegible] w wąwozach i do kilku należąca właścicieli których dworki się wśród gęstwin drzew owocowych. — Od Konopnicy ku Kraśnikowi [illegible] aż najprzyjemniejsze okolice urozmaicone [illegible] wsiach, lasków, dworków i ogrodów

100. Wieś **Niedrzwica Kościelna** w Lubelskiem gdzie Kościółek pięknie odbijający białemi murami [illegible] wśród zieloności lip i topoli [illegible] go otaczających. [illegible] wioski położone po nad rzeką i [illegible] nader malowniczo; a wszystko widnie [illegible] był [illegible] zadowolenie i gospodarność właściciela [illegible] Grab. (1854) [illegible] porządny [illegible] wśród gęstwi ogrodu; około [illegible] ciągną się Długie między [illegible] i pięknych topoli. —

4001. wieś Sobieszczany w Lubelskim Pow. obszernie rozrzucona po nad łąką, liczną osiadła szlachtą która w białych domkach i dworkach tu się rozbudowała, uprawiając przedziadowskie dziedziczne zagony, coraz drobniejsze w podziałach. Dalej leżą z Sobieszczanami [illegible] wioska Wilkołaz nie przerwanie stamtąd się ciągnąca

4002. Wilkołaz wioska w Lubelskim których białe i czyste chaty włościańskie pięknemi okienkami ciągną się po nad zieloną łąką. Na wzgórzu wznosi się starożytny architektury kościół parafialny, ocieniony starymi lipami, otoczony do koła murowanym parkanem — Wilkołaz należał do ordynacji Zamoyskich — Były tu niegdyś obszerne lasy. Wilkołaz ma wyprowadzać swoje nazwisko, jakoby wielki las oznaczające — Dziś około tej wioski są jasne, czyste pola i niwy —

4003 Bystrzyca wieś przy trakcie bitym z Kraśnika do Lublina [illegible] po równinie nad rz. tego imienia.

4004. Zakrzówek piękna malownicza wioska nad rz. Bystrzycą przy trakcie bitym od Kraśnika do Lublina leżąca, a kościołem parafialnym który świeżo wzniósł [illegible] na miejsce drewnianego [illegible] bogatego [illegible] Zamoyskim — Po wzgórzach, rozrzuconych w malowniczych [illegible] pod dworami i w sadach włościańskie chaty, lub dworki oficjalistów — Lasy do koła czarnym wałem opasują całą okolicę — Godne są uwagi Zakrzówka lasy, pełne z najpiękniejszych w kraju sosen [illegible] przeszło 5000 morgów rozciągających się lasów, [illegible] 60 a nawet 70 stóp [illegible] Zawiązała tam wielki [illegible] spółka pod firmą Bugenhagen w r 1851. na lat 12. z kapitałem 4 miliony Rs. [illegible] umowę z rządem. [illegible] rocznie 81,000 Rs: mając prawo wyrąbania w ciągu lat 10u w tutejszych lasach 31760. sztuk starodrzewiu sosen budulcowych, masztowych i dębowych.

4005. Nazwisko Podlasia, nadane pod Rządem Lubelskim [illegible] jest zupełnie usprawiedliwione. [illegible] lasami, nie [illegible] puszcza [illegible]. Idąc od północy, napotykamy zaraz puszczę Białowieską, [illegible] lasy, ciągnące się od Buchów aż poza Niemnem, [illegible] Podlasie [illegible] wszystkie [illegible] mieszkańców: mnogie wsie i osady rozłożyły się po [illegible] w tym kraju [illegible] Litwę, na wschód i południe do Białej Rusi i [illegible] Bug ku Mazowszu, i krajom pruskim, naród waleczny, ale nie spokojny, i a [illegible] Jadźwingami, Jaćwingami, i Jaćwieżą [illegible] podobny do litewskiego) i od nazwiska wszystkich Podlasie i Bagna [illegible] Poleszczanami albo Polesianami, bo pod [illegible] lasach mieszkającymi, [illegible]

[illegible] ten, rzymie ten, czem też i pogańscy Litwini, nie [illegible] napastnicy, nie [illegible] łupie [illegible] sąsiednich. Przywiedziony do ostateczności Bolesław wstydliwy, wezwawszy naród na pospolite ruszenie, wyprawił się r. 1264. na Podlasie [illegible] w zaciętych walkach, zniósłszy szczątki Jadźwingów, w części ich wytępił, w części [illegible]. Ci co się byli schronili do Litwy, wkrótce ośmieleni zuchwalstwem, znowu [illegible] na nowo swe na Polskę napady. Leszek Czarny posunął na nich z wojskiem, a dogoniwszy obu [illegible] między Narwią a Niemnem, wyciął do nogi r. 1282. [illegible] naród ten zginął ale nie spokojnie – długo jeszcze napotykano [illegible] w tamtych stronach pojedyncze ich rodziny, całe nawet osady znano [illegible] koło Drohiczyna, koło [illegible] nad Niemnem, w Prusach koło [illegible],

[: [illegible] według Narbutta [illegible] napisu w [illegible] w r. 1583. byli [illegible] Jadźwingowie, poganie – Dziś już wszędzie po nich ślady [illegible]; zmieszani z ludnością miejscową, przyjęli jej język i obyczaje, chociaż [illegible] język [illegible] się nad Niemnem [illegible] dowiodła, że są [illegible] od [illegible] pochodzenia. – Tak więc Podlasie po wytępieniu Jadźwingów [illegible] i zostawione [illegible] pustynię zupełną, zajęli z czasem osadnicy z [illegible] – Za czasów Jagiellońskich kiedy tam szlachcie i rycerstwu [illegible] nadawano [illegible] pod bardzo lekkiemi warunkami obszary [illegible] i [illegible], kraj ten zakwitł wkrótce pomyślnością, którą [illegible] nowe najazdy Szwedzkie. – Aż do r. 1569. Podlasie należało [illegible] Litwy, w którym to czasie Zygmunt August przyłączył je do Korony, tworząc [illegible] województwo, składające się z trzech ziem: Drohickiej, Bielskiej i Mielnickiej. Stolicą całego województwa był Drohiczyn.

(16) W dobrach Dobratycze w Okr: Bialskim poczynając od 6/18 Paźdz: sprzedawane [illegible] przez publ. licytacyą: Biblioteka, Numizmata, meble, sprzęty domowe, [illegible] [illegible], powozy, uprzęże, konie, bydło, owce, [illegible] stare wino i [illegible] w [illegible] po Franciszku i Zofii z [illegible] [illegible] Grabowskich [illegible] wydanie [illegible] Grabowskich

(17) Córka [illegible] [illegible] Rady Stanu Platonowa, [illegible] Jezuitów, Członka (1854) [illegible] Biłgoraj miasto i wtoś w [illegible] [illegible] powszechnie szanowany i kochany w M: Warszawie, [illegible] Gołońska [illegible] zeszedł z tym światem d: 6 Września 1854. Szlachetne przymioty, [illegible] pełne pracy, poświęcenia, cnoty i [illegible] – [illegible] tego [illegible] [illegible] r. 1844 [illegible] Zagórze w Olkuskiem. Jadwiga z Mirosławska, wyjął [illegible] a [illegible] z [illegible] [illegible] sp: Księdza Karola [illegible] – Wyjątki doprowadzony [illegible] [illegible] r. [illegible]. i [illegible] [illegible] pod [illegible] Sc [illegible] przy [illegible] [illegible] – [illegible] d: 3 [illegible] 1854. [illegible] [illegible] przez X: Tadeusza Łubieńskiego Biskupa [illegible] Kapituły Kujawsko-Kaliskiej – [illegible] w [illegible] się [illegible] Cholewicza Krakowianina

– Nasiecki pisze o herbie Kolumna [illegible] z [illegible] Paprockiego [illegible] [illegible] Roch nabiedł, lecz później [illegible] się do Kolumny [illegible]

[illegible] pod Nr. 4014

4012. Ignacy Cieszkowski h: Kolumna przyłączony wśród Lwowskiej, [illegible]
Ozorowa [illegible] jako dobry obywatel [illegible] publiczne [illegible], po [illegible]
tre na Sejmiku [illegible]. – Miał w małżeństwie Annę Jerzewską córkę Jakuba
Jerzewskiego chorążego Łukowskiego –
4013. Kasper Cieszkowski h: Kolumna syn Dominika biskup Kijowski, dobr.
Skaryszewa i Stawnego w Ziemi Radomskiej prawem wieczystym emfiteutycznym
[illegible] pasterz przykładny i [illegible] [illegible]
4014. Dunnowski i Kuropatnicki h: Kolumna za własnego Cieszkowskiego
przyznaje lubo tem ostatnie [illegible] i Cieszkowscy się [illegible] nazwiska, bo
jest Cieszkowscy h: Ruch i Cieszkowscy h: Kolumna [illegible] nie [illegible]
[illegible] jeden dom

4015. dobra Głuchów Juliana Potrykowskiego były w 1854 w [illegible] [illegible]
[illegible] do sprzedania – Położone są nad [illegible] od M: Widawy do [illegible]
o 21. wiorst od Zduńskiej Woli i szosy – od Sieradza w: 20, [illegible] od [illegible]
2 wiorsty od rz: spł: Warty, 42. w: od stacji kolei żelaznej Radoszek.
[illegible] mają włok n: pol: 46. mor: 20 (780 dziesięcin) z tego las zajmuje
11 włok (173. dziesięcin) 2 kolonie zajmują około 5. włok (75. dziesięcin)
grunta chłopskie około 3 włok (45. dziesięcin) grunta orne zajmują 24 wł.
[illegible] o [illegible] – Las jest wysoko [illegible] otoczony [illegible] z [illegible]
[illegible], grabiny, sosen i jodeł – Grunta orne w ogóle są [illegible] 1 [illegible]
[illegible] – gospodarstwo rolne postępowe [illegible] z [illegible]
[illegible] gospodarski) [illegible] zostało do najwyższego stopnia kultury
wszystkie prawie budowle murowane [illegible] w [illegible] właściciela (przy
[illegible] 3. [illegible] jest około 225 Rs: – [illegible]
Rs: 2160. ~~Dobra te były~~ Cena ~~za~~ tych dobr 15000 [illegible] ~~pełna~~ ~~włóka (15. dziesięcin) po 830 Rs~~
~~[illegible]) wynosi 47. [illegible] rs: 197,400.~~ [illegible] [illegible] do 300,000.
[illegible] Głuchowo do pewnego czasu pod [illegible] na [illegible]
[illegible] bliżej w [illegible] P. Jul: Potrykow. przy Ulicy Ołowny Nr: 27
w Księgarni [illegible] (podane do Gazety 4. Czerwca 1854 r.)
4016. O domu Cieszkowskich Jan Kuropatnicki w [illegible] zważono wspo-
mina, inni autorowie, Niesiecki ani Wielądek o nich nie piszą.
4017. Sarnowski lub Sarnopolnik [illegible] [illegible] w wieku 17. [illegible] z [illegible]
[illegible], Wojciecha Cieplińskiego matronka
4018. Jan Ciepliński w wieku 17. żyjący na rzecz swoje dziedziczne we wsi
Cieplinie (Ciepliny) Stanisł: Sobotowskiemu Surrogatorowi [illegible]
Poznańskiemu uczynił darowiznę (Niesiecki)
4019. Cieszków lub Cieszkow wieś: [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible]
w dawnym [illegible] i [illegible] Rodziny. – Są Cieszkowscy, [illegible] – [illegible]
4020. W [illegible] [illegible] Dobrach [illegible] (Alexander Feliczyan Cieszkowski
kościół parafialny drewniany [illegible] się [illegible] z gruntu [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~
4021. Cieszkowscy h: Zerwikaptur dom [illegible] Kasprowskiego w [illegible] Krakowskie
[illegible]. –

22. Connor Bernard (były nie doktor) autor dzieła: Opisanie Królestwa Polskiego r. 1698 przetłumaczone z Angielskiego na niemiecki język w Lipsku r. 1700. a [illegible] na Łacińskie

23. We Wsi Lubiejewie w parafii Ostrów w Ostrołęckim. zakończyła życie d: 11. Czerwca 1854. Zuzanna Barczykowska mając lat 75, pozostawiwszy [illegible] oddalonych braci, siostrę i liczną rodzinę w niedalekich stronach –

24. Do sprzedania dobra ziemskie Wola Studziańska w Gub: Lubelskiej przy drodze od Turobina do Krasnika, 35. wiorst od Wisły odległe, mające przestrzeni 1200. dziesiatyn (mor: miar: n: pol: prawie 2206. około 80.) wraz z [illegible] utrzymywanych budynkami. Uzyskana pożyczka koło prawie 100.-tysię 250.- Dobra te składają się z 2. folwarków i 2 Wsi zarobnych. Na jednym folwarku wszystkie zabudowania murowane, na drugim również lat kilka [illegible] wystawione, z pańszczyzny dostateczny do gruntowych potrzeb. Kto by [illegible] nabyć je, zwróci się udać wprost na miejsce przez właściciela [illegible] (Z Gazety Warszawskiej z Października 1824. 1854. N. 258.) – Drugiej wsi to [illegible] Targowisko [illegible] kościelna 5½ od Lublina – a Wola Studziańska [illegible]

25. Skutkiem wylewu rz: Prosny w 1854. ucierpiały wiele gminy: [illegible], Ruda Kosmowska, Ciemierów, Szymanowice, [illegible] [illegible]owska, Skrzynki, Osiek, Bolesławiec; miasta: Bolesławiec, Pra[illegible], Chwaliboż i gmina Obory –

26. Skutkiem nadzwyczajnego wylewu rz: Warty z wr 1854, zrządzone zostały szkody w następujących miejscach: W gminie Czarków do wysokości RS: 30,000. w gminie Krzymowo do wysok: RS: 10000. w gminie [illegible] do wysokości RS: 9000. w gminach Brzezina i Grądach do wysokości RS: 6000. w gminie Wysoka do wysokości RS: 4000. w gminie [illegible] do wysokości RS: 3500. w gminach Kamionczyku, Biskupice i Wola do wysokości RS: 3000. jakoteż w gminach Pukarzów, [illegible], Kopojno (Tyczyn, Ligota, Majerowice; nad: Szumierzu), Siemiechów, [illegible], Niechmirów, Zagórzyce, Wola Łaszewska, Czarkowie, [illegible], [illegible] nad Lutrwaste i Wądoł –

27. Józef Czapski dostał w r. 1775 od Rzeczypospolitej w nadgrodę zasługi Starostwo [illegible] z Wójtostwami i Sołectwami – Leksykon Encyklop: Słownik 2868

28. Z Linii Czapskich na Smiechowie Swarożynie, cała ta familia jest pro[illegible], od Krzysztofa Czapskiego Kasztelana Gdańskiego, który miał na sobie [illegible] z niej syn Stanisław jednego zynał [illegible] przeniósł się do Pomeranii [illegible] liczna godnych obywateli, pod panowaniem Pruskiem znajdujących się – (Heraldyka Wielądka)

29. Czapscy z Czaplów w b: Wojew: Podlaskiem, ziemi Łukowskiej, [illegible] [illegible], jeszcze przed wcieleniem Podlasia do Korony, też dobra Czaple [illegible] Sukiennika Łukow (1793) prawdopodobnie z nich w pow: [illegible] wiatr [illegible]

od Trapskich von Hutten familii Prusko-Polskiey —(

4030. Pomiędzy rozinnemi urzędnikami i sługami Augusta III. Krola Polsk[iego] uważał się Zug, jako budowniczy — (kt[óry] obraz w. 6 biogr:) w końcu: Zaw... ... Zugowi pracy i trudy około budowy ... ... uznania, ... Holzhäuserowi, rysownikowi ... ... z ... budowniczego po jedney stronie, a malowidłem ... po domy i opracowała mu go ... w ... ... gdyż Zug niechciał przyjąć ... pieniężnego wynagrodzenia. —

4031. Lasocin w Pow: Płockim. Borlena w 1854) ma mie ... włok 25. włoka płacona przed ... laty po ... : 5200 — więc teraz 1300.

4032. Pruszyn... w Pow: Płockim Dubrownowskiego w 1854. ma mie ... włok 24. ... włoka ... po 1000 rubli. —

4033. W Poniatowie ... Kanawi ... Wołowski syn ... ... 100,000. ... ... ; ... w ... Bieżuniu ... od: Wołowskiego 1854.

4034 Puławy ... w 1819. 3000 ludzi — o nich ... Kraszewski "

Jedne Monarchowie Puławy z ... wspaniała ... Księżnej Czartoryskich, godne w owej epoce zwiedzenia, świątynia Sybilli, gdzie ... ... — ... ... groty, ... Instytut Wychowania: ... itd.

4035. Łazienki ulubiona rezydencja letnia Stan: Augusta Krola, przez Nayi ... wybudowane i upiększone; tu jest posąg Krola Jana III. z jednego kamienia ...

4036. Wilanów z pamiątkami ... ... Turków ... ...

4037 Między Warszawą a Wolą jest miejsce elekcyi Krolów polskich, ... do ... wspomnienia.

4038. Arkadya ogród angielski ogromnym kosztem przez Księżnę Radziwiłł... przyozdobiony; świątynia ... ... starożytności ... ...

4039. Olkusz, Chełmo, Staszynowo znajdują się w okolicy gdzie ... przed laty ... —

4040. Dęblin w Lubel: ... własny ... Feldmarszałka Paskiewicza ... w biogr: pod N: 14155

4041. W dniu 14 Wrześ: 1854. w dobrach ... ... Komorowie w P: Opocz[yńskim] ... ... p. Symeon Lubicz Szydłowski Sędzia pokoju Okr: Opocz: ... honor: Deput: ... Gub: Radom ... Kawaler Orderu S: Stanisł: ... ... z ... rodziny polskich, był synem ... Michała i Doroty Bolesławskiego — ... ... w grobie ... w M: Skrzynnie — Pozostał... Komorowa ... w 1839.

4042. Do Chełmna w ... ... w r 1854. Jenerał-Major ... ... Kaniewski ... w 1839 miasto — pewnie to ... ...

4043. W 1852 gmina Bobrowniki w Płockim miała głos przy wyborach Radców Towar: Kredyt — więc nie tylko ...

44. Pieściatka w P: Płockim mają rozległości włok 56 — między temi
dozna[illegible] włok 4 — olszyny i brzeziny tyczki i 4 włoki uroczyska — żądają za
po 5½ tysiąca a można dostać w 5. czyli za Summę 280,000 — 247

45) dobra obejmujące powierzchni w dobrej ziemi 9000 dziesięcin (miasto
600 włok (Sz: [illegible]) położone nad brzegiem Narwi w Pwie [illegible]:
składające się z 12 folwarków, 9 wsi czynszowych i zarobnych, razem z 21 [illegible]
z 2 gorzelni i browaru [illegible] i lasu wystarczającego na opał się
[illegible] (w potowie Pazdz: 1854) pod korzystnemi warunkami [illegible]
[illegible] — Wiadomość u Józefa [illegible] adwokata Ulica długa № 568.
w Kaliszu w Modrzejewskiego pałacu.

46. Franciszek Wzniaty(?) kraków Jenerał [illegible] Jenerał adjutant: własność dóbr 1852
[illegible] Opinogóra górna, Chruśniewo, ~~Patuki~~ Lekowo, Patuki, Pajewo
[illegible] A B. w Płock: Ciemniewko z przyległościami w Lubel: i podobno Złoty Potok
[illegible]: 13583 — 13503 ~~Nota~~

47. Stanisław Brodowski z Lasowa(?) sprzedał w r 1852/54 w Pw Płockim
[illegible] Miszewko, Stanowo, Krajewnoyno w obszernem ograniczeniu z
[illegible] w Stanowie którą w 1854 [illegible]

48. Radzanów Hodyński ma rozległości włok 90 morg: 9 [illegible]

49. dobra Zwonia [illegible] lit B. wraz z oddzielnym folwarkiem Zwoynowo
[illegible] w Okr: Radomskim — były w r 1854 własnością [illegible]
[illegible] w Janie i Łuszczu a Petkow [illegible] Ot[illegible] [illegible]

50. Józef Korzeniowski był w r 1820 professorem literatury polskiej po [illegible]
[illegible] w Liceum Krzemienieckim, tak obfity jako pisarz nay
[illegible] poezyj, powieści i dramatów — ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~

51. Alojzy Feliński był w r 1819 (w Cieciu i Kiborskim) Dyrektorem Liceum Krzemienieckiego
[illegible] polskiej [illegible], [illegible] lat [illegible], bardzo [illegible]
Roman, Dalilka, [illegible], autor Barbary, [illegible] Mowy i [illegible]
[illegible]; [illegible] [illegible] w [illegible] literackie pisarz — był on [illegible]
[illegible] literatury polskiej w Liceum Krzemienieckim

52. Alojzy Osiński [illegible] Nominat Biskup — Był on [illegible] prałatem, [illegible]
około r 1819 [illegible] i literatury [illegible] Liceum Krzemienieckiego — Pracował on wiele lat nad
[illegible] polsko — słowiańsko — łacińskim, który nie dokończył! ale gdyby ta
praca była ukończona, mogłaby [illegible] o pierwszeństwo z słownikiem
[illegible] — Pisał on także [illegible] i [illegible] mów — w Wilnie
[illegible] piękne [illegible] 5 [illegible] —

53. Alexander Chodkiewicz znajomy nam hrabia z Młynowa zajęły się
[illegible] bardzo [illegible]. Był to człowiek [illegible] przynoszący
[illegible] naukom [illegible], rzucił ojczyznę [illegible] —

54. ~~Hrabia~~ [illegible] Karłowski [illegible] [illegible] Krzemienieckim przed około 1819 doktor
[illegible], był bardzo uczony i często chwytany do [illegible] w gubernii Wołyńskiej
[illegible] i Ukrainie; aż na professora medycyny do Uniwersytetu wezwany został.
~~[illegible]~~ [illegible] on w Liceum Krzemienieckim publiczne lekcye higieny.
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] się z przyjaciółmi i obywatelami całego Wołynia [illegible]
[illegible] na pamiątkę złoconą pałkę z [illegible] [illegible]

4055. T. Gracki dla przyszłej ustalony szkoły (w Krzemieńcu) złożył więcej nad dwie części swego wielkiego majątku.

4056. w dobrach swoich Korytnica w Pow. Siedleckim, umarł d: 23. Paździer: 1854. Jan Sobieski mąż pełen zalet, kochany od sąsiadów, uwielbiany od biednych — Prawdziwie wielki, czynny, odznaczał się miłosiernym uczuciem dla biednych i nieszczęśliwych.

4057. antoni na Kulikówce, Wysocki, dziedzic dóbr Wierowa w Pow. Siedleckim, b: pułkownik b: Wojska polskiego Kawaler Legii honor: i Krzyża wojskowego zakończył życie we: 3. listopada 1854 w m: Warszawie przeżywszy lat 64.

4058. Klementyna Sobieska Córka Jakóba i Jadwigi Kazimierza Neuburskiej, Królewna polska, żona pretendenta angielskiego, w opinii świątobliwej umarła w Rzymie w miesiącu grudniu 1736. cudami przy grobie i czciwiach w Rzymie rozsławiona. Papież z tego powodu ojcu Stef. czyni prośby tej Księżnej a królewny polskiej ukoronowanej; kazał i proces do jej beatyfikacji potwierdzić —

4059. Józef Łakowski, wielki przedsiębiorca kwartału Maryampolskiego — wyjechał w r. 1806. z urzędowania — oddał się gospodarstwu urządzonemu, a pracą i trudami swoimi przyszedł do znakomitego majątku — Zmarł z tego świata w dobrach swoich Trakiszki w Obw: Gostyńskim w d: 1 Listopada 1854 przeżywszy lat 72.

4060. Franciszek Wężyk czy to ten sam co w r. 1854 w Krakowie umarł. Zdaje się, że z tych autorów znakomity już przed laty osiemdziesiąt poeta który jeden z pierwszych tak wyczerpał swój talent z trudnościami twórczej dramaty, który do lat ostatnich (1854) umiał zachować myśli i piękne młodzieńcze uczucie i który do końca dnia pamiętał w zajmowaniu się (poezją) a którego w mowie prace się przedmiot całkiem nieznajome —

4061. Franciszek Wężyk, Morawski, Koźmian w 1854 najstarsi nasi poeci

4062. Około r: 1820. kazał w Siedlcach przed dwunastu laty (umarł w 1811.) przed domem swoim w Stoczku, dwoje złoty, który dziesięć razy lat mając 84. Ma szkodliwego, nie nauczonego nad podobny obraz.

4063. Fran: Skibicki przed zasobą Helenę Drzewiecką córkę Józefa Drzewieckiego ob: księg: 10515. ozdobioną osobliwych cnót i talentów — Skibicki połączyć się z nią mieszkał razem w Werbach (Werbie w Włodzimierskim na Wołyniu) ks. 5041

4064. Czarnieckich było kilku braci — Z tych jeden tylko Stefan nazwany się Czarnieckim, inni zaś Czarnieckimi a to stąd pochodzi że Rossyjskie nazwisko, a że w Rossyjskiem przyjęło imię ojca zwane samogłoską e, jak przyjęło je, więc ich nazywali Czarneckimi. Ojciec on miał synów, liczny w przypadku czasach przybrało nazwę jedno czcze do herbarza, tak samo przyjmuje, więc imię Czarneckiego zostało z nim razem —

4065 Anny ks: Zamoyskiej, wnuczki i czcicielki wielkiego Stefana.

Puray w Stawiskach r. 1852. Skarbiec dóbr Jadów, Szumnica jako m...

4066. Michał Piotrowski i Julia przybyli w r. 1832/1836 dobra Mszczonów — w r. 1855 na nowo Przeniesiony Pan: Pow: Rawskiego: Rawskiego. Warszawa — a w r. 1832. nabyli od Michała i Grzegorzewica w Obw: Błońskim. Stan: Mszczonów w 1836. były dzierżawą Teofila Anny Piotrowskiej

4067. dobra Gole w Obw: Błońsk: posiadała w 1832. Lubińska małżonka Piotra Lubińskiego Prezesa Dyrek: Szcz: W: Mazow: (Barbara z Chrzanowskich Lubińska) w r. 1855. 1836 zm: w 1855. S. Stan Naczelny publiczny WP Rawskiego

4068. wieś wytwór dobra Grady nabyte były w r. 1836 — Na Naczelnika Rawskiego nabyty

4069. antoni Rumiak posiadał w 1836. dobra Gozdowice i Grzegorzewice w Obwodzie Rawskim w. Rawskim. Radziejów.

1070 dobra Mszczone w okr: Błon: prywatny w 1836. Marcelina Ożarowska z dom: Paradowska

1071. Rozlazłów lub Rozlazłowo w okr: Sochacz: należał w 1832 do Antoniego Prac... bora i Garbinskiego – następnie (w 1836) przeszedł do ich ... (obecna kaldeczyka ...

1072. Stolniki ... po Janie Rusiłowskim pustoty na własność około 1836 r. Pauliny Przeszowskiej ...

1073. Następujące dobra prywatne w Gub: Warsz: nie miały w 1836. uregulowanych tytułów własności w hypotece: Budki ... w okr: Łęczyc: Babice w okr: Warsz: Badowo danki w okr: Błon: Białołęka okr: Warsz: Biernik w okr: Rawsk: Boczki domuratskie w Brezinskim okr: Bodzanowo Wielkie w okr: Kowal: Cedrowice w okr: Zgierz: Cety A. w okr: Kowal: Chalno ... okr: Brzezin: Chojeczno jagodne B. w okr: Stanisław: Chrosna w okr: Stanisł: ... Broscice w okr: Sannie: Chrzczony w okr: Sochacz: Cudniki D w okr: Orłow: Czerwonka okr: Soch: Czerwona Niwa w Sochacz: okr: Czosnów w okr: Wars: Danków w okr: Raw ... Dąbrówka Towice w okr: Zgier: Domaników w Orłow okr: Gajew w okr: Orłow: ... Galiny B i Galiny C w okr: Raw: Głuchowek w okr: Raw: Gogoły w okr: Kowal ... Głaszew A w okr: Błon: Gosżymno Barylla A w okr: Łęczyc: Gosżymno B C w okr: Łęczyc: Grobice w okr: Czersk: Kamień gór C. w okr: Brzezin: Kęty w okr: Sochacz: Kobyłka w okr: Stanisł: Kolfsow A. w okr: Błon: Kopienin w okr: Łęczyc: Kortów ... Łęczyce w okr: Sochacz: Krzesz B. w okr: Orłow: Krzesław pustkowy w okr: Zgier: Krzesów powrotkowy w Zgier ... Kuligów (ale nie Chojecznym) w okr: Stanisł: Kurna jama H. Kurna Jama D. w okr: Łęczyc: Kuźmy B. w Brzezin: okr: Laskowo Wyszbory E. w okr: Stanisł: ... Laskowo Wyszbory D. Łąkocin w okr: Kowal: Lisnowola w okr: Warsz: Leśmierz ... Łomnice w okr: Łęczyc: Lubików D. J. w okr: Gostyn: Milew w okr: Stanisł: Mocrzyło okr: Warsz: Mokotów B. pod Warszawą. Nieski a b c d. w okr: Warsz: Niemałów okr: Rawsk: Obiadów w okr: Łęczyc: Obrab B. w okr: Stanisł: albo Nieski Orzechy Filipy w okr: Stanisł: Osiny w okr: Warsz: Osno górne A w okr: Radziejów: Otrębusy E O. w okr: Błon: Otrębusy S G H w okr: Błonsk: Paprotnia w okr: Brzezin: Paulinów kol: w okr: Raw: Parkowo w okr: Brzeskim: Podlesie w okr: Rawsk: Pruski przyjaciel ... Brzezin: Przanowice A B C D E F G H w okr: Brzezin: Pszcze A w okr: Orłow: Przyty ... Radogoszcz ... Matuszki ... w okr: Stanisł: Rosczep w okr: Stanisł: ... w okr: Brzeskim: ... Sustrzym L. w okr: Błonsk: ... Rzgów Rogoźno Rogolin ... Smijewo R. w okr: Zgier: Sirakowy okr: Gostyn: Starawieś w okr: Rawskim – Starawieś B. w okr: Orłow: Starzynek ... Starzynek w okr: Zgier: Stradzew w okr: Orłow: Starzynek czyli inny ... Szamoty w okr: Błon: Torlej w okr: Sannie: Trombki w okr: Gostyn: Trzcianna w okr: Rawsk: Turski wielkie A. D. E (oprocz G.) w okr: Raw: G prywatne ... Ukrainkowszczyzny: Umiastowo Falki C w okr: Warsz: Wargowo ... w okr: Łęczyc: Walgołas w okr: Stanisł: Wola Nowska w okr: Orłow: Wola Zbroszkowa w okr: Brzezin: Wojciechowice wielkie A. w okr: Orłow: Wojciechowice Wielkie B. w Orłow ... Wólka Cudnowska w okr: Błonsk: Wólka Kniażkowska czy Kozicka w okr: Brzezin: Wrzeca mała w Brzeskim okr: Zakrzewek w okr: Brzeskim: Zakrzewek B. w okr: Sochacz: Zator w okr: Rawsk: Zegrzany w okr: Zgierz: Zimbrzynice w okr: Stanisł: Złota w okr: Łęczyc: Zawady B. w okr: Raw:

1074. Następujące dobra natomiast należały w r 1836. do Skarbu publicznego czyli Rządu ... Gubernii Warsz: czyli by ... Mazowieckie ... Ukraińskie: Baltrzykow w okr: Zgier: Badków w okr: Orłow: Biskupice w okr: Błon: Barowe w okr: Gostyn: Brzezie w okr: Brzeskim: Brwilno w okr: Gostyn: Brzysk ... Kortów w okr: Sochacz:

w okr: Łęczyc: Chełmno w okr: Łęczyc. Ciechocinek w okr: Radziejów: Czekanów w ... Brzezin: Czołowek w okr: Radziejów: Dembe wielkie w okr: Sannic: Dmosin w okr: Raw. Gąbin w okr: Gostyn: Głuchów w okr: Brzezin: Gołębiewo w okr: Orłow: Gostynin w okr: Gostyn: Gosunin w okr: Ciersk: Grady w okr: Błon: Grzanki w okr: Ciersk Jeziorko w okr: Gostyn: Kampinos w Soch: okr: Kłonowiec stary w okr: Gostyn: ... dawa w okr: Łęczyc: Kompin w okr: Sochaw: Korabiewice w okr: Soch: czyli Rzewin. Kowal w okr: Kowal: Łaznow w okr: Brzezin (ko podobno donaje Brzezewicza) Łaziska w okr: Brzezin: Łochowszczyzna w okr: Ciersk: Łbierz w okr: Łowicz: Lubotyn w okr: Brzesk: Lubochnia w okr: Brzezin: Mateisz A B w Brzezin: Michałowo w ok. Radziejow: Pass w okr: Błon: mnie tylko połowa: Powązki kolonie pod Warszawą. Skłęcki w okr: Orłow: Juszcz w okr: Gostyn: Tomaszów w Brzezin: okr: Tułowice w okr: Sochaw: Tyzrynogi A. w Sochaw: okręg. Ujazd w Brzezin: okręg. Łomna w okr: Warsz.

7 4075. Bararza w okr: Sannic: należała w 1836. do Alex: Tyborowskiego, Michała Grabowskiego, Juliana i Jana Chmielinskich rodzeństwa

4076. Bardzenin w okr: Łęcz: należał w 1836. do Karoliny Stokowskiej, Ro... Witulskiej, Józefy, Maryanny Magdaleny rodzeństwa Stokowskich. ob Nota 1210

4077. Frzezrigh. kr: Skarbek posiadał w r 1836. następujące dobra: Bartłomiejowice w okr: Radziejów: Bełszewo w okr: Brzeskim. Leśno w okr: Łęczyc: Osięciny w okr: Brzeskim. W r: 1854. tenże mianowany został Dyrektorem Głównym. Prezydującym w Kom: Rząd: Sprawiedliwości. f. Powałkowice w Brzeskim. Łagnowiec w okr: Brzeskim. ob Nota 5480

4078. Beszkierz Stawoszewy w okr: Łęcz: należał w 1836. do współwłaścicieli Józefy Jankowskiej, Klementyny Świerczyńskiej i Maryanny Kłobukowskiej

4079. Grabowski Antoni posiadał jeszcze w r 1836. dobra Domaniewice i ... liny w okr: Rawsk: i Wał Wolf ... Rot. 5409

4080. Jan hr. Lubieński czyli pomocy Tajny Radca posiadał w 1836. dobra Bielino w okr: Warsz: i Cieniskow ... pod Warszawą pod opieką Złotej Młodzieży

4081. Szpital Sw. Aleksandra w Wilanowie otworzył się w 1854 wzorowym porządkiem urządzony i jak najstaranniejszej opieki nad chorymi.

4082. Dobra Horochów (czyli Horochowszczyzna w powiecie Włodzimierskim) dostały się po Senatorze Strzyżewskim, czyli zięciowi, Senatorowi Królestwa Polskiego Janowi Tarnowskiemu. (mnie około r 1820 mniej więcej) Zamek ... wspaniały Dom w Horochowie mieści w sobie niektóre arcydzieła sztuki umieszczone w ogromnym wspaniałym sali — zbiory wielkiego krajowych, rzeźby, malowidła najsłynniejszych w malarstwie i rzeźbiarstwie mistrzów, również tę piękną galeryę (z pamiętników. Franc: Kowalskiego

4083. Wacław h. Rzewuski ciekawe rzeczy opowiadał o Turcyi, Arabii, Persyi, ... Wcale w całości trudno było widzieć tak mężnego, tak obfitego w przymioty człowieka. Ubierał się w arabski fantastyczny, bogaty strój, co mu dziwnie pięknie odbijał. Miewał z sobą silne arabskie konie, na których pokazywał swoją jazdę konną i opowiadanie sztuka z bardziej natury, szablą i jataganem. Nie było w całym kraju równego mu jeźdźca. (z pamiętników Franc: Kowalskiego)

4084. Botowo Laskowo A B w okr: Łęcz: mia w 1836. rodzeństwa Potockich i Kazimiera Piaskowskiego

4085. Borszyn B w okr: Łęcz: należał w 1836. do tejże współ... właścic...

4086. Bronisławo w okr: Kowal: posiadali w r 1836. Magdalena Dąbrowska, Ignacy Dzięciołowski i Wojciech Świerczyński —

249

4087. dobra Brudnów w okr: Zgier: należały w 1836 do Karoliny Ossowskiej, Emilii i Ludwiki Skulskiey rodzeństwa pierwsze Córki Stefana h. Rogala.

4088. Brennin w okr: Błonsk. należał w 1836 do kilku współwłaścicieli

4089 Buków C. w okr: Brzezin: należał w 1836 do Katarzyny Branikowskiey i Bryg. Jachowskiey

4090 Bukowiec w okr: Brzezin: posiadali w 1836. Katarzyna Kurpiejewska, Franciszek Skorzewski i Skarb publiczny

4091. dobra Buszkowo w okr: Orłow: posiadali w 1836. Felix i Karolina Fijałkowscy, Józef i Baltina Drezowie małżonkowie

4091. Maryanna Kołłowska posiadała w 1836. część nomiską C. na Cetach (Cety) w okr.

4092. Chrosno dobra w okr: Szem: należały w r 1836. do Alexandra Hr: Potockiego i Augusta hr z Potockich

4093 Chrząstowek mały w okr: Zgier: wies należąca w 1836 do Domicelli Skrzyńskiej, Antoni i Felix rodzeństwa Dąbrowskich

4094. Cybulice w okr: Raw: należały w 1836. do Massy beznadziejnej spadkowej po Emilii Lubatowskiey

4095 Czarnowo Wilkowo w okr: Błonsk. posiadali w 1836. Maryanna z Dębłowo po Janie Parachim wdowa i Mar: Fran: Piotr, Paweł Parascy.

4096 Dąbrowka wies w okr: Warsz: pierwsze pod Wilanowem i dusz: w 1836. Alexandra Hr: Potockiego do tegoż syna Augusta

4097. Dąbrowka lit. C w okr: Nowal: posiadały w 1836. Jadwiga Krasowska i Maryanna Lisiecka

4098. wies Dochy A C D (A C D) w okr: Orłow posiadali w 1836. Skarb publiczny – Anna Karwowska i Rz. Zaborowski.

4099. Drzewoschi wielkie wies w okr: Orłow: składające się z kilku pojedynczych posiadłości lit. A B C D. w księgach hypotecznych oznaczonych

4100. Głębokie dobra w okr: Brzez: należące w 1836. do sukcessorów And. Skarbka i sukcessorów Faust. Stokowskiego

4101. wies Grądki w okr: Błon: należała w 1836. do Fran: i Barbary Jarosiewskiej wdowy rodzeństwa Orłowskich

4102 Grochów pod Pragą składający z 6ciu kolonii czyli pojedynczych Osad Numerami oznaczonych – z tych Num. 1. posiadali w 1836 Ignacy i Elżbieta małżon: Ruszczych Habdank – Num: 2. 3. Jan Nepom. Herman – Nr. 4. Emanuel Bryll Nr. 5. Ludwika Łabieńska – Nr. 6. Jan Zygmunt Groth

4103. W mieście Kaminczyku w okr: Stanisł: są grunta które należały w 1836 do Andrzeja Hrabi Zamoyskiego

4104. Humlin w Brzezinie należał w r 1836 do kilku współwłaścicieli

4105. Janowice w okr: Radziejew. należały w 1836. do Brygidy Dziembickiej i rodzeństwa Jarzewskich.

4106. część wsi Jarosach lit. B. oznaczoną posiadali w 1836. Jabczey i Kucharscy oraz C. D. Jaroszewscy i Niwinscy

4107. O Nagórzewskim Stanisławie, w r 1584 ucznym przez Sieniawskiego, ze bystrym dowcipem i niezwyczajną pamięcią obdarzony, miany być za cud [illegible] i przytacza słowa Łaszowskiego, że przez niektóre dzieci przyprawił [illegible] wiadomości [illegible], iż raz odczytawszy [illegible] mógł je zaraz [illegible] z pamięci powtórzyć – W [illegible] 1584 że wszystkie nauki teologiczne, filozoficzne, i cały matematykę na cyrkowie [illegible] [illegible] [illegible] pisma kabalistyczny [illegible] [illegible] Nagórzewskie w księgach [illegible] [illegible] i jako [illegible] [illegible] 7 – [illegible] [illegible] o [illegible] [illegible] – Jakie [illegible] [illegible] [illegible] wszystkich [illegible] [illegible] [illegible]

4109. W r. 1853 ukończono budowę nowego kościoła we wsi Osiekn gub: Radom. za RS: 8126 kop: 28 3/4. Sądzę po kosztach wnosić można o szczupłości tej świątyni

4110. W r. 1853 ukończono budowę nowego kościoła we wsi [illegible] Brytte Gub: Płock za RS: 11,025. kop: 16 1/2. Sądzę po kosztach wnosić można o wspaniałości tej budowli

4111. W r 1853. ukończono budowę nowego kościoła we wsi Zakrzówku Gub: Lubel. za Rubli 10,313 kop: 47 1/2 Sądzę po kosztach wnosić można o wspaniałości tej budowli

4112. We wsi Augustowie w Gub: August: ukończono w r 1853 budowę nowego kościoła za RS: 9740 kop 98 3/4 — Sądzę po kosztach wnosić można o wspaniałości tej bu[dowli]

4113 Melchior Kasper Kijeński syn Kazimierza rolnika Namiestnika Narodowego Kawalera i Justyny z Chrzanowskich, wychowany w korpusie Kadetów Dragonów w Warszawie w pamiętnej Zdradzonej: za Bym ten więc zaszczycony rangą majora i ozdobiony znakiem honoru wojsk, dla nadzwyczajnej wrodzonej mu uwagi, stanął przy Szczepanowskim, w dobrach Siemiechów w Pow: Sieradzkim — Przyznawszy zaufanie współobywateli obranym został Radcą b: Wojew: Kalisk — Myśli, które rozwijał na posiedzeniach tejże Rady okazywały znajomość wolności jego i rzetelny pokład prawdy. Prawość charakteru jego była nieskażona — Przeżywszy wiele lat na usługach publicznych i obywatelskich (stanie obywatelskim wiodąc) gdy jego towarzysze wszyscy wymarli — on zamknął się w kółku familijnym — umarł więc mało znany w Kaliszu dn 4 Paździer: r 1854 —

4114. Tomasz Majewski Sędzia pokoju pow: Przasnys: obywatel powszechnie szanowany i kochany, dla wysokiego wykształcenia, nieskażony prawość w zasadach i postępowaniu, niezmierny stałości charakteru i uprzejmości towarzyskiej — Przy dorobieniu się dostatniego majątku, a z umiejętnej szczodrości serca — cały ten prawie majątek rozdzielił pomiędzy sierot i ubogich. Zacnych obywateli zmarł w Warszawie w dniu 6 Paźdz: 1854 —

4115. Jeziórka wieś w okr: Warsz: należała w r 1836 do Józefa Morawskiego Tajnego Radcy Kroly: w Izbie S. Skarbow —

4116. Jeziorna kolonia w okr: Czers: gdzie owa papiernia należała do Banku po[lskiego] w 1836 i Zemborzów

4117. Jeziorany dobra w okr: Błońsk należały w 1836 do rodzeństwa Ciechomskich — przy tko Jana Nepom: Łastowieckiego obrońcy przy Sąd Najw. Senatu:

4118. Dąbrowski Ksawery Sz (czyli ten sam) posiadał w 1836 r dobra Kaczyniec w okr: Brzezińskim (obacz: biogr. tego) Nr. 8726

4119. Kaliska wieś w okr: Stanisł: należała w 1836 do Anny z Wielskich ary ne Kisielnich Lubieńskiej

Turzec w okr: Stanisł blisko tamtej jest Kolonia z których jedna należała w r 1836 do Ludwika i Elżbiety Bartoszewskich —

4120. Ignacy Sosnowski z małżonką Józefą z Madalińskich posiadali w 1836. dobra Wodzyn w okr: Raw:

4121. Józefa z Brudzińskich małżonka Wojciecha Szamoty, przed śmiercią zapisała dobra swoje Wylczyn w okr: Raw: braciom rodzonym. Ignacy, a małżonki jej zaś dobra Nowosy w okr: Błon: wylczyn zaś przeszedł na własność Mikołajewskiego Referenta który go dotąd (1852) posiada

4122. Królikarnia należała w 1836 do Xsię Michała Radziwiłła

4123. Jeden artykuł o Nagoszewskim wyszczególniony mówi że Stanisław Nagoszewski h: Jastrzębiec urodził się w r 1565 we wsi Nagoszewice w Galicyi w obw: Krakowskim — pochodzące z znakomitego i zamożnego szlachty, który do akademii Krakowskiej był oddany. Potem udał się zagranicę ukończył

wydoskonalenie się w innych naukach, gdzie przy wielkiej pamięci i bystrości rozumu znaczny postęp uczynił — Starowolski mówi że (Jodoku pod 4107.) 250

r. 1585 wykład ... posłużył Jana Zamojskiego ... do ... nauki

powróciwszy do kraju ... mianowany Sekretarzem Króla Stefana — ...

... monarchy ... się na dwór Jana Zamojskiego i tam umarł

w r. 1599 mając lat 34. Wydał wiele pism wierszem i prozą, wszystkie ...

dziwnej ... — (Z gazety warsz: 1854)

4124. Adam Kaciński posiadał w 1836. Lichanice A w okr. krzesł: i Lichanice

B. w 8/10 częściach ... po Mikołaju Lichańskim w 2/10 częściach — wieś Lichanice

posiadał w owej epoce Józef ... i Marcin Lichański.

4125. W gostyńskim ... Cukrownie sadowią się wiencem i obok ...

drugą powstałe. ... obok Oporowa, Budzyń i Złotoryja; obok Szczy...

... Sójki, Bielno, Łaniętą i inne — Dwie fabryki cukru na

przeciwnych krańcach gostyńskiego, Ostrowy i Jamniki i jeszcze inne

oddalone od innych w Paryżu.

4126. Instytut świętej miłosierdzia czyli Szpital Sgo Kazimierza posiadał w 1836.

dobra Łbiska w okr. Czers: (czyli Łobiska)

4127. Łuszczewek w okr. Błońsk: posiadali w 1836. Leonard Boczme i Wawrzyniec Lourse

4128. Łychów A B w okr. Czersk: posiadał w 1836 Salomon Berkson Sonnenberg —

4129. Gustaw Batthyány Lanckoroński z małżonką Ludwiką, posiadał w 1836

dobra Mistów w okr. Siennic: ... Gusta ... Batthyá-

nya z Brania syn Franciszek h. Zadora ...

4130. Mory wieś część A, (pod Warszawą) posiadała w 1836 Maryanna z Chrzanowskich Pipidnowska. wieś część BC. Wawrzyniec Mikulski ... Salomea z Mikul-

skich Maryanna Agnieszka i Skarb publ.

4131. Mszczonka w okr. Błońsk: w kilku częściach osobne ...

lit A. hypoteka ... należało w 1836. do Jana Skarbkiego, B. do Ignacego Fra-

... Letenkowskich — E. do Mar: Czarnowskiego — CD. do Ignacego i Jad.

4132. Murowanka osada pod Warszawą należąca w 1836. do Wawrzyńca Mi-

kulskiego i ... (on sam miał 1836. Sucha... w okr: ... i inne

4133. Antoni i Franciszka ... posiadali oprócz dóbr Kutna i innych

... w okr: Gostyn: ... Sonnenberg wielkie A B C w okr. Gostyń

4134. Napiórki dobra za Pragą należały w 1836. do Alex: Hrabi Potockiego ...

4135. Zamoście lub Zamoście w okr. i pow: Mławsk: Sułomina (1 x 2) ...

Parafia do Rościszewa — M. 6 ½ od Mławy. D: 13.

4136. Oporów w 1836 posiadali: Skarb publiczny, Józef Łabędzki i Tomasz Orsetti

4137. Część miasta Osmolina należało w 1836. do Aleksandra Prusinka

4138. General Rohland miał za małżonkę Paulinę z ... zmarłą w Lublinie

w 1854. Zwłoki ... zostały w grobie rodzinnym we wsi Bychawie o

kilka mil od Lublina odległej —

Rohland Franciszek General syn Pawła h: Pogoń 4. miał brata Stanisława Marcina

4139. Wieś Powązki pod Warszawą opisana w Kalendarzu powszechnym na r. 1855

4140. wieś Parzniewo w okr. Brudzen należała w 1836. do Kapituły Kujawsko-Kaliskiej

4141. Walewski Jan Marcelli Ignacy pierwsze syn Ignacego i Kolumny posiadał w r 1836. dobra Podkonice wielkie w okr: Raw: które nabywała jego Róża Walewska od: Zysiema wielka i Zysiema mała D. w okr: Rawsk.

4142. Potoniszcz w okr: Brzeskim należał w 1836. do różnych współwłaścicieli

4143. Powązki A B. pod Warszawą należały w 1836 do Abrahama Lipmen Cohn

4144. Jan hr: Mikorski posiadał w r 1836. także wieś Przeborow w Gostyn:

4145. Pulkow pod Warszawą w Cyrkule składał się z Wolka Niska tamże i Wolka Wysoka także Numerami od 1. do 17 oznaczonych ale w hypotece są tylko zanumerowane kolonie od 13. do 17. incl. – a tych posiadał w 1836 Marcin Cichanowski kolonię Nr: 13 Samuel Roschke dwie kolonie Num 14 i 15 – Urząd Municyp: M Warsz Nr: 16, a Gnyon Bielaka kolonię Nr: 17.

Noty 4150 – 4151 – 4152.

4146. Pusniki wieś w okr: Orłow: należała w 1836 do Rafała Zaborowskiego, An: Karwowskiej i Skarbu publ: pierwsze z tytułu skonfiskowanej jakiejś schedy

4147. Tadeusz Pierzchała Przezdziecki podobno syn Jana herbu Rola z Rochów 3 z Dobrzańskiej (?) posiadał Rudniki w okr: Brzezin: Bydgoszcz, potem okr: Brzezi 1818 i 1829.

4148. dobra Buszki A.B w okr: Orłow: posiadali w 1836. Paweł Stranowski podobno syn Wojciecha herbu własnego imienia – Antoni Łęcki, Antoni i Marcelli Stokowscy

4149. dobra Pszczyca w okr: Stanisł: posiadała w 1836. Cecylia Sobieska czy też Sobieska –

4150. Jan Chrzypotoro (?) syn Józefa herbu: Ostoja, (wykryty ...)

4151. Wieś Rembu w okr: Gostyn: składa się z kilku części zwanych literami A B C D E F G H I J. hypotece oznaczonych z których są posesyonaci Michowscy i Karwowscy (1836) część zaś J. należy do dób Jana Hr: Mikorskiego (1836)

4152 Rembu czy też Reski bolesnoszta wieś w okr: Gostyn: (nie ma czy w tabeli stałej) należały w 1836. do Jana hr: Reski Smolęta – Mikorskiego

4153. Pierzasze dobra w okr: Stanisławow: należały w 1836 do Zofii z Czardowskich Zaslavskiej (pierwsze nabywała Stanisława Senatora Wojewody)

4154. Sarin A. posiadał w r 1836. Ignacy Kosiewski (może to zmylone nazwisko)

4155 Sarnowek w okr: Zgier: posiadał w 1836 Marcin Zdrzenski (może to zmylone nazwisko?)

4156. Jan Skrzypecki (zwany Nalencz Wora) posiadał w 1836. dobra Sięklewo Wielkie w okr. Łęczyc.

4157. wieś Siemszyce w okr: Zgierz: należała w 1836. do Andr: Jakierskiego (może to zmylone nazwisko)

4158. Siroszewo dobra w okr: Kowal: należały w 1836 do kilku współwłaścicieli

4159. Skiwiersk wieś w okr: Kowal: posiadali w 1836 Dulski, Magdal: Dziadowska: Eustachy Dziembecki

4160 Skoszewo w okr: Gostyn: należało w 1836. do Anton: Lisinowskiego (pewnie to omyłka – należy Lesznowski)

4161. Alexander Prusak zamożny obywatel posiadał w 1836 dobra Łęczyckie miasto – Sanniki w Gost: część m: Wzniblina i Żuków w Sochacz: – Bonżewo w Warsz: Skrzyń mały w Orłow: Słup w okr: Gostyn

4162. Franciszek Valentin d'Hauterive b. pułkownik w kawalerii narodowej jako między innymi za swój udział w rewolucji (1830) miał schedę swoją na Słupnie skonfiskowaną na Skarb publiczny – a więc tak że posiadał Skarb publ: w części tej w 1836 – a współwłaścicielem był (1826) Piotr Valentin d'Hauterive może syn lub brat jego –

257

4163. Śniegoż (to omyłka bo takiej wsi nie ma) ma być w okr: Radziejow: i nalezała w 1836 do Stanisława Poninskiego
4164. dobra Sokołów w okr: Zgierz: posiadali w 1836 Leopold Skarzynski, Marya z n. Jelianna, Teodora rodzeństwo Marowiedcy i Leon Miniszewski
4165. Strzebłow dobra w okr: Zgierz: nalezały w 1836 do Felixa Pr. Lubienskiego pewnie (starego) b. Ministra Sprawiedliwości (all no to mojej domniemanie)
4166. ~~Strzyga B. Strzyzew~~ Sułkowice w okr: Zgierz: posiadali w 1836 Madyna Morzkowska, Elżbieta Grabowska i Marya Sulimirska.
4167. Święte dobra w okr: Radziejow: nalezały w 1836 do Wojciecha Trzcinskiego i rodzenstwa Lubowidzkich
4168. Trzcinski Adam Seweryn syn Kazimierza Józefa h. Rawicz oprocz Lasowa A i Pogorzelca posiadał i Świnołop B w okr: Olszowski:
4169. Lubowidzki Józef (czy ten sam?) posiadał w 1836 dobra Szczecin w okr: Brzezin
4170 Lisowski Mar: posiadał w 1836 wieś Szołajdy w okr: Orłow:
4171. Szubino wieś w okr: Orłow: posiadali w 1836 Władysł: i Bielicki, Lud. Bielecka i Wiktorya Daniszewska.
4172 Targowek wieś za Pragą – nalezała w 1836. w 4/5 częsciach do Adama Kazimierza Sapkowskiego (obecnie drugiej) zaś w 1/5 części do Maryanny Izabelli z Curskich Kamieńskiej prostetniej wdowy
4173. Targowek kolonia pod Pragą posiadał w 1836. Emanuel Brühl.
4174. Tarnowka Wiesiołowka w okr: Zgierz: nalezała w 1836 do sukcesorow Ruperta Dunna –
4175 Turowawola ~~wieś~~ w okr: Rawa, w 1836. skladała się z kilku części lit: A B C D hypotecznie oznaczonych, ale Walenty Popławski skupił pojedyncze te części i odtąd składa ~~dawniej~~ Turowa wola jedną ~~str~~ całość i włość – Po Walentym objął ją Syn jego Józef Popławski:
4176. Ulesie posiadał pare w 1836 Walenty Popławski –
4177. wieś Ustronie w okr: Radziejow: nalezała w 1836 do Przezdziarskiego i rodzeństwa Cetkowskich –
4178. Uwielinek A B w okr: Zgierz: w 1836 nie był hypotecznie uregulowany.
4179. Wagan B. w okr: Stanisł: nalezał w 1836. do Bernarda Czarnowskiego – Wagan C. do kilku współwłascicieli
4180. Stubicki Jan posiadał dobra w 1836. Waliszew w okr: Brzezin:
4181. Wetera lub Wotera czy jest jaka wieś w okr: Błonskie co nalezała w 1836 do Pacorkowskiego
4182. Widok Mokotowski (pod Warszawą) ma swoją krajową wierzytelność – Nalezał on w 1836 do Henryka Bonnet – Zona ciotaj do Jenerała Senatora Fanshawe (Fensz) z domu Bonneta – A
4183 Wierzba A. ~~wieś Wierzbno~~ pod Warszawą posiadał w 1836. Lud: Praj: Mittor
4184. Tekla z Byszewskich hrabina Skarbkowa posiadała dobra w 1836. dobra Wilczarenda w okr: Warsz: wieś pozostała (war: pierw: Dembowskich
~~4185. Józef Dąbski (czy ten sam?) posiadał w 1836 Wilkowice w okr: Kowal:~~ A
4186. Wilkowice w okr: Rawa: posiada w 1836 składały się z dwoch części lit: A B hypotecznie oznaczonych – Z tych część A. posiadali wowczas Jakob Szkolnicki Teodor, Balcer Nortowany – Zaś część B. Leonard Kulski Adwokat do obrony przy Depr: Kol: który w odległych czasach o część A. nabył –

4187. Wieś Wilki w okr: Błonie: [illegible] w r 1836. składała się z dwóch części lit: A. B. hypotecznie oznaczonych a należących do różnych współwłaścicieli a mianowicie do Gołędzinowskich

4188. wieś Witusza w okr: Gostyń: składała się w 1836. z dwóch części; z tych część lit A. hypotecznie oznaczonej posiadali w owczas (rodzeństwo) Arnichowscy część drugą B. C. D. Tom: Kowalski

4189. Wola czyli Wielka Wola pod Warszawą w 1836. składała się z 2 części lit A i B. hypotecznie oznaczonych – Z tych część A. posiadali w owczas Biernaccy część B. Samuel Krauschke –

4190. Wola Głoskowska (czyli Głuskowska?) w okr: Kozienice w r: 1836. nie była hyp: uregulowana byłaż może przeto Wola Głosk: w Warsz: pod Falentami ?

4191. Wola Sosnowa w okr: Brzeskim posiadali w 1836. rodzen: Mroczkowscy i Elż: Dobrska –

4192. Wojciechowice małe A B C. w okr: Orłów: posiadali w 1836. Antonina Skrzynecka i rodzeństwo Chyczewscy –

4193. Wojciechowice Wielkie w ~~okr~~ okr: Orłów: składały się w 1836 z kilku części lit: A B C D E, hypot: oznaczonych – do różnych właścicieli należących

4194. Wolka Lizygór w okr: Orłów: składała się w 1836. z 3 części literami A B C w księdze hypot. oznaczonych – z których część A. posiadał w owczas Ignacy Skadalski; B. Kry: Skokowski; C rodzeństwo Gadomscy.

4195. W r 1836. ~~[illegible]~~ posiadał Wysocin w okr: Radziejów: Konstanty Parnow

4196. dobra Zaborów = Kromnów i Zaborówek w okr: Brzeziński, ale to mnie mylnie posiadali w 1836. Katarzyna Kurpińska Franc: Chwiszewski i Skarb publiczny rownie

4197 Józef Wawrzyniec Marcin Onufry (hrabia dawnej daty) Krasiński h: Ślepowron syn Obożnego W. Koron: oprócz Radziejowic i innych posiadał Żyrz w Płońsk: i Zagroby pod Brojcem w Warsz: okr: (1836. i poprzednio)

4198. Zakrzewice wieś w okr: Orłów: ~~składała się~~ w 1836 w kilku częściach osobno wydzielona. Z tych część lit: D. hypotecznie oznaczone posiadali w owczas Wengrowscy lit: E. Józef Wiśniewski –

4199. Zakrzewek A. w okr: Raw: posiadał w 1836. Hilary Zakrzewski ale nie wiadomo czy Inspektor Komis: Rząd: Wewnętrz: [illegible] (ob: księg: 14738.) czy też Radca Dtu ob: księg: 12632. czy też inny

4200. Żelgoszcz w okr: Brzezin: składał się w 1836 z 2 części – z których część A należała wówczas do kilku współwłaścicieli; część B. do [illegible] Zakrzewskich.

4201. Żyrardów w okr: Sochacz: należał w 1836. do Towarzystwa wyrobów lnianych ~~[illegible]~~ Schlotter niedawnie odebrany od niego przez Bank polski –

4202. Następujące dobra w Guber: Sandomier: nie miały w 1839. r uregulowanych w hypotekach tytułów własności: Borya D. (właściciele nieuregulowani) w ~~[illegible]~~ okr. Solec: Bieliny w Kozienickim okr: Bielowice A. i B. w Opoczyn: Brzostowiec A B. C w Opoczyn: Bedlno w Konieckim; Cerekiew w Radomskim; Dąbrowka w okr: Opocz. Drzewica w okr: Opocz: całe dla Rajskich (1851) Drzewickie Nurowice w okr: Opocz Gołoszyce wypis w okr: Opatów; Gorzdkowo w okr: Opocz: Grabna Wola w okr: Konieck; Grochowice w okr: Sandom; Gulinów w okr: Opocz; Gniazdków w okr: Solec; Jelna A. B w okr: Opocz: Kobiernicki B. w okr: Sandom: Kroczów mniejszy A. w okr: Konieck: Kroczów większy E. w okr: Konieck: Kamienna wola w okr: Opoczyn: Krzeczonów w okr: Opoczyn G. H: Klew w Konieckim okr:

...szów w okr: Opocz: Łownica czyli Grabina w okr: Radom: Łubno w Szydłowiec: Mszadła A i B. w okr: Kozienice: Mechlin w okr: Opoczyń: Odechowiec w okr: Radom okr: Okrzętów w okr: Opatów: Parznice A, B, C i F w okr: Radom: Pisary w okr: Sandom: Pastromna A i B. w okr: Stasiów: Podlesza Wola w okr: Opoczyń: Rozwady w okr: Opoczyń: Samowodzie A w Kozienic: Wywóz w okr: Opoczyń: Walonów B. w Szydłowieckim okr: Zalesie A w okr: Stasiów: Zychorzyn B. w Opoczyń: okr:

252

4203. Następujące dobra w b: Wojew: czyli Gub: Sandomierskiej należały w r: 1839. do Skarbu czyli Rządu Król: pol:
Białogóra w okr: Radom; Białobrzegi w okr: Solec: Bodzechów w okr: Opatów po zatamie [?] kr: Małachowskim: Bodzentyn miasto w okr: Szydłów; Chlewiska w okr: Szydłów: po Stan: Dotłylic (ale może zamienione czy też skonfiskowane) Cisów w okr: Opatów; Grabków w okr: Solec: Grójec w okr: Opatów: Growice w okr: Radom: Janików w okr: Radom: Iłża miasto w Soleckim; Kozienice miasto Kunów miasto; Mirów w okr: Radom: Osiek miasto w Sandom: Pawłów w okr: Szydłowiec; Piórków w Opatów: Przedbórz miasto; Rawica w okr: Radom Radzice w okr: Opocz: Radom miasto; Radoszyce miasto; Ryczywół miasto; Samsonów w Opoczyń: Solec miasto; Stromiec w okr: Radom: Szczyca w okr: Radom; Starachowice w okr: Opatów: Suchedniów w okr: Opoczyń: Wąwał w okr Opoczyń: Wąchock miasto; Zawichost miasto; Złota w okr: Sandomier:

4204. Dobra następujące ~~należały~~ w b. Wojew: czyli Gub: Sandomier: należały w 1839 do funduszu ogólnego religijnego Król: polskiego:
Gałkowice w okr: Sandom: Góry Wysokie w okr: Kozienickim; Kleczanów w okr: Sandomier: Koprzywnica miasto; Łesiów w okr: Sandomier; Szewna [?] w okr: Maniów; Świętokrzyskie dobra w okr: Opatów; Wąchockie dobra w okr: Solec:

4205. Borowice wieś w okr: Kozienic: należała w 1839 do Józefa Jonarskiego Kunegundy z Jeziorskich Bochniowej –

4206. Bałtów w okr: Solec należał w r 1839 do Teresy z Hr: Drohojowskich Lubelskich probiny de Campo Scipio i Franciszka Władysława Tytusa Xawerego rodzeństwa Pustowskich – i w okr: Soleckim

4207. Borya w kilku częściach osobne dziedzictwo w okr: Solec – z tych część A. posiadał w 1839. Felix Kraszkowski (może syn Fidelisa h: Nałęcz) część B. małżonkowie Wiertlscy i rodzeństwo Grabowscy. część C. Karol Strembosz. część C. Wiktor Pomiąk – we właściwej części D niełatwe wówczas uregulowania –
(669)
D (661)

4208. W r: 1839. posiadał wieś Bobrowniki w okr: Radom: Kazimierz Boski

4209. Bujak wieś w okr: Soleckim należała w 1839. do Alexandra i Wojciecha braci Pękoslawskich, Honoraty z Ulanowskich Slewińskiej i Felixa Orzechowskiego

4210. Bysław w okr: Radom należał w 1839 do Ludwiki z Korzyckich Bogrownickiej może (Bobrownickiej)

4211. Brzostowiec w okr: Opoczyń: składał się w 1839 r. z trzech części lit: A B C hypotecznie oznaczonych – z tych część A posiadała w owym czasie Walerya z Przeworskich Biernacka; część B. Jan Gacki a część C. Wincenty Odrzechowski

4212. Chomętów Puszcz w okr. Radom: w r 1839 składał się z dwóch części lit: A i B w księgach hypot: oznaczonych – z tych część A posiadała (1839) Monika z Chomętowskich Jasińska; część B rodzeństwo Cichowie

4213. Chomętów Socha w okr: Radomsz składa się z 2 części lit: A i B w księg: wieczy: osobnych — ~~których~~ pierwsze było (1839) Petronelli z Dąbrowskich Duninowej; drugie Maryanny z Duninów Duninowej —

4214 Chomętów Szczygieł w okr: Radom. mieści w sobie części szlacheckich —, z których część pierwsza lit A. osobnej prawdali w 1839 Węgrzynowicz i Kowynaccy; część B. Paweł i Walenty Zawiszy; część C Józef Zawisza

4215. Chruślice w okr: Radom: w r 1839. były w 4. częściach lit: A B C D. hypotecznie osobnych — w pierwszych dwóch dziedzic Piotr Wolski; w trzeciej Stanisław Janecki w ostatniej Wincenty Wolanowski.

4216. Chruściechów w okr: Radom: należał w 1839. do Barbary z Karczewskich Szczepanowskiej; Antoniny z Karczewskich Domańskiej, Julii z Karczewskich Gorzkowskiej i Bony Karczewskiej siostr —

4217 Chwałki w okr: Sandomier składały się w 1839 z 3 trzech części lit A B C w hypotece osobnych a tych część A. prawdali w 1839. Kazimierz Piotrowski i Katarzyna z Piotrowskich Wierzbicka; część B. Stanisław, Józef, Feliks, Onufry, Andrzej, Maryanna rodzeństwo Zalewscy; część C. Karol Nowodworski

4218. Piotr Lepper był w r 1778. Seniorem Kościołów ewangelickich w Małej Polsce i Księstwie Mazowieckiem —

4219 Bratoje sprawdzić czy nie Białe Błotoje z kościołem parafialnym na terazyn. w 1848. do dekanatu Gostyńskiego —

4220. Gniewoszów miasto w okr: Opatów: należało w 1839. do Teresy z Kasprz Drachuskoluboskich Krabiny de Campo Scipio i do Franciszka, Władysława, Joachima Kaźmierza i Wandaliny rodzeństwa Piotrowskich

4221. Czarna (nie jedna połowa albo część) należała w 1839. do Floryana w okr: Końskie: Pieciorowskiego, a w połowie (nie części tylko) do Julii Pieciorowskiej, Maryanny Witkowskiej, Wincenty Twardzianowskiej

4222. O Kowalówce pod Radomiem czytaj w opisie tego miasta mieni rękopis gdzie mie o niem Mieście, jest nazwa

~~4223 Chodków~~ ~~Jarzynie~~ wieś i włość dz: ~~w b: Węgrów~~ nad rz: Cetynią mila od rz: Bugu, 6 od Kałuszyna, 13. od Warszawy w b: Węgrow. Pow: Siedl: gub: Lubel: i ~~okr: Łukow~~. Siedl: okr: Węgrów: parafii Łembrów — składa się z 2 folwarków majątku rolnych wóbk 100 i mórg Nowopol: 100. grunta w gatunku pszennym — las dość obszerny — dom murowany nowy, ~~murowany~~ i ładny z ogrodem angielskim i zatrudniony dwór oficyny i w znacznej części nowo zmurowane — Magazyn na zboże i owczarnia o 4. kondygnacjach na pare tysięcy koni zboża dom: 39 i w Lutym włościanin, Szymon ~~wtorzeniem Wiernickim~~ A teraz najjstarszej Józef Grzybowski Prez: 5 z Kongresu na rzecz ~~sumy~~ na sumie 320,000 złotych hypoteki w r 1829 następnie w r 1844 przedał się Franciszek Tasyckiem.

4224. dnia 1. Lipca 1792 ukończył życie w majątku swoim Trzecinie, (może Trzciany pow: Łomżyń: Józef Kiedrzyński b: Kapitan Wojsk pols b: Księstwa Warsz: Jedlowice Krzyżem Kawalerskim Legii honor:

4225. W Głuszynie w Pow. Władysławskim ukończyła życie w 1852 r. Anna z Karczewskich Bogusławska w wieku lat 26.

4226. Oporka wcz: dz: do dóbr Gordy w Gub: Płock: pow: i okr: Lipno: własność w 1825. banku berlińskiego. dym: 9.

227. W Grudziądzkiem pod [illegible] fabryka serów na sposób szwajcarski urządzona (1854) w dobrach barona [illegible]

228. W dniu 21. Listop. 1854 zszedł z tego świata Józef Gojski, kawaler, dziedzic dóbr Szczutkowa w okr.: [illegible] w wieku lat 46. [illegible] i [illegible] [illegible] obywatel — pochowany w grobie familijnym w Grabkowie

229. Antoni Malczewski Wołyniak urodził się w Warszawie d. 3 Czerwca 1793 r. z ojca ~~Antoniego~~ Jana Malczewskiego Jenerała i matki z domu [illegible] ([illegible] zmarłego w Dubnie Jenerała tegoż nazwiska) [illegible] Radziwiłłówna. [illegible] Warkowicz w Gub: Wołyńskiej. Nauki pobierał w szkołach Krzemienieckich i był [illegible] liceum Krzemienieckiego, a [illegible] się opiekuna Tadeusza Czackiego [illegible] familijny [illegible] go [illegible] w Warszawie ratunku, dla chorej krewnej na którą [illegible] [illegible] umarł. — nie w Warszawie ale w Poznańskiem gdzie był [illegible] —

230. Chrzanowski Szymon właściciel dóbr Konopnica z przyległościami w [illegible] Rawskim [illegible] życie [illegible] d: 12 Grudnia 1854 [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible] w M. Rawie.

231. Jakób Sokołowski, [illegible] [illegible] Jr: Kononowskiego: [illegible] pod tytułem [illegible] powszechny, urodził się na schyłku zeszłego wieku na Mazowszu w Wyszkowie (są jedne pod Warszawą) [illegible] w owczas [illegible] [illegible] radca [illegible] [illegible] ([illegible] własnością [illegible] Skarbka) [illegible], [illegible], [illegible] i prawa [illegible] (1854) ~~[illegible]~~ [illegible] artysta [illegible] [illegible] i [illegible] były nader [illegible] przy [illegible] robót i talentu był [illegible] do [illegible] A. Orłowskiego — [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] już a wkrótce i [illegible] [illegible] obywatelowi [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] talent, i [illegible] życie [illegible] [illegible] się — [illegible] się [illegible] [illegible], coraz [illegible] [illegible] się [illegible] targnął się na nie. — Uratowano go jednak i do rozumu [illegible] ~~[illegible]~~ a [illegible] [illegible] za granicę [illegible] ślady owej nieszczęśliwej [illegible] — Jako [illegible] [illegible] [illegible] talentu artysta malarz [illegible] [illegible] były [illegible] [illegible] nader [illegible], ale [illegible] na [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] brać obrót [illegible] na [illegible] i w [illegible] [illegible] w Lubelskiem:, [illegible] [illegible] jako [illegible] przez [illegible] ojca [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] się, a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sztuki i nie długo [illegible] 1837. w [illegible] [illegible] [illegible]

232. Dnia 16 Sierpnia 1852 r. [illegible] b: pułkownik b: Wojsk polskich. [illegible] lat 76. Był to jeden z bardzo już nielicznej garstki oficerów, których Napoleon [illegible] [illegible] [illegible] na San Domingo —

233. Fabryka w Rogoźnie (w [illegible]) [illegible] o [illegible] z fabryką w Rybnie, w [illegible] wódek i likierów, [illegible] (w 1854) wyrabia [illegible], czekoladę, cukier [illegible] w [illegible] [illegible] i kolorach, po [illegible] [illegible] [illegible]

234. W [illegible] w [illegible] [illegible] życie w 1852. Zofia z Danielskich Smolikowska [illegible] pułkownika [illegible] ob. bieg: 11961.

235. Eleonora Łabieńska [illegible] [illegible] w 1852. [illegible] Złp: 5000 czyli Rs. 750 na rzecz kościoła w Przyrębie na utrzymanie kapelana i reparacyę tegoż kościoła

4236. w dniu 6. Czerwca 1852 zakończyła życie w dobrach [illegible] [illegible] Urodzona z [illegible] z Fenkowa, Wetona Grabowska, [illegible] [illegible] stwa Okońska, [illegible] dobr Kuwalewo i Dziwanowo w Gub. Płockiej w wieku lat 60. ob: księg: Pawła Nr: 326.

4237. Erazm Porzkowski [illegible] [Grabowa] [illegible] Istanow [illegible] dobra [illegible] do dobr Bejkowa umarł dnia 22 Czerwca 1852. w wieku lat 56.

4238. wieś Zawady w pow: [illegible] [illegible] w 1852 Józefa Pritschel syna Wacława [illegible] starszego [illegible] [illegible] w [illegible] i Józefa z [illegible] Józef jest nie żyje

4239. Jan [illegible] h: Poraj [illegible] w małżeństwie Zofię z [illegible] córkę ich Emilię zaślubioną w r. 1852 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] we Wsi Stawiszcie w [illegible] Lubartowem

4240. Karwicki Krzysztof Jenerał b. Wojsk polskich miał w małżeństwie Franciszkę córkę Jacka Małachowskiego Kanclerza W. koronnego – Syn ich Kazimierz Dunin Karwicki [illegible] dobr w Gub: Wołyńskiej zmarł a tyle [illegible] w r 1852 w wieku lat 50. – Z Klementyny Kryszewskiej (córki Jenerała [illegible] Kryszewskiego i [illegible] Celestyny [illegible] Czartoryskiej) w r 1850 zmarłej – [illegible] [illegible] Karwickich [illegible] [illegible]

4241. Strachanów [illegible] w r: 1852 do Pauliny Kurnatowskiej [illegible]

4242. Pawłowski Franciszek a Paulo, Biskup dyecezji Płockiej, Kawaler orderu S. Anny 1. Kl. a koroną Cesarską i Św. Stanisł. 1. Kl. [illegible] [illegible] umarł d: 6. Lipca 1852 r.

4243. Ignacy [illegible] właściciel dobr Chojny (czyli) w 1833–1834 [illegible] w Pow. Łukowskim: oraz [illegible] w Warszawie pod Nr: 705. i 2585 [illegible] [illegible] w r 1852 [illegible] Rs: 3000 dla [illegible] w Warszawie, Rs: 750 dla [illegible] XX. Reformatów w Siennicy, tyleż dla [illegible] [illegible] w [illegible] woli – Rs: [illegible] parafii w Górznie okr: Garwolin i wiele innych – [illegible]

Rs: 1500 [illegible]

4244. W dniu 23 Sierpnia 1852 zakończył życie Feliks Bentkowski b: profesor historyi powszechnej Warsz: Król: Uniwersytetu i [illegible] filologicznego, [illegible] archiwum głównego Królestwa, Radca Kollegialny i [illegible] pokoju (płacący właściciel dobr Przyłękowa w Czersk) sławny i [illegible] autor Historyi literatury polskiej

4245. Miasteczko Grzymałów [illegible] pod cholerą w r 1852 [illegible] była też okropna – [illegible] 1710.

4246. dnia 4. Sierpnia 1852 umarł w dobrach swoich Białozórce na Wołyniu w 71 roku życia s.p. Michał hr. Brzostowski b: podpułkownik b. Wojsk Księstwa Warsz: – Był synem Aleksandra Kasztelana [illegible] a [illegible] Ogińskiej, Wojewodzianki Trockiej, prawnukiem i w dalszym pokoleniu s.p. [illegible] [illegible] Wiśniowieckiego Wojewody Wileńskiego, [illegible] W. [illegible] a [illegible] Kanclerza W. Litew: zmarłego w r. 1744. Po nim to bezpośrednio ród Brzostowskich odziedziczył Białozórkę i drugie klucze, a s.p. Michał [illegible] imię w rodzie Wiśniowieckich, jeszcze przed Królem Michałem Korybutem często dawane.

4247. Dnia 26 Sierpnia 1852. umarła w M. Końskich, [illegible] tegoż Miasta s.p. Anna z hrabiów Stadnickich hrabina Małachowska, [illegible] [illegible]

...ndena Krzyża gwardyjskiego, wdowa po b. Senatorze Kasztelanie i Jenerale ... Wojsk polskich – Ustąpiła w r. 1843. rzadkim przykładem, opiekowała się wdzięcznie ... swoim w kraju Narzeckim, obrzęd [illegible] miała – który to ... potomstwa, przekazuje napis na kamieniu w presbyterium kościoła ... uniesionemi. Owdowiała w r. 1849. Sław: ks. Mała[illegible] był Kasztelanem ...

1248. Osiek gmina: wieś w par: Lipno w pow. Lipno: 1819–1830 r. ... w r. 1825 do Wojciecha Jachowskiego i do innych cząstkowych szlachty. Do tej gminy ... przyległych wiosek przez szlachtę cząstkowych osiadłych.

1249. Osiek nad Wisłą wieś gmina i włość w 1825 r. dzie: Łukasza Kowalewskiego – ... nad dymów 40.

1250. Osiek Łęg Osiecki ... nal: do dóbr i gminy Osiek Nadwiślański w Królestwie. dymów 11.

1251. W Sieradzu w Kościele XX: Dominikanów znajduje się kamień grobowy Piotra z Wrzący Zajączka W: Sieradzkiego r. 1467. zmarłego. Zajączek ... z Świnka z Wrzący piszący się, w Sieradzkim zrodzony, pierwszy ... Zajączkiem nazwany r. 1432 ... Podkomorzym Sieradzkim a r. 1453. ... Królowę Elżbietę ... Króla Kazimierza. Był synem Adama z Chatłupi Wolskiej Kasztelana Sieradzkiego, ... Niesiecki, Długosz i księgi Sieradzkie.

1252. Litewski herb Akorał obacz w Herbach Nr: 44 rodziny Akszaków która się później w Województwie ... przyjęty ... w wojnie ... z Tatarami w obronie ... grodu Akorał nazwany i ... Tatarów!

1253. Oryginalnie ... stojący w bramie pod pamiątkę najazdów na Mazowsze Litwinów i Prusaków, gdzie szlachta tej rodziny ... okoto Żułowy i Ślaków, w Płockiem za to im ... herb utworzono.

1254. Boreykowie ... w herbie Swarz, święty znak indyjski, który ... w ... często się znajduje –

1255. Szarana ... legenda (albo prawica) ... Piotra nad herbem ... Paprzyca i Piotrne z Kadzikowa (ale którego) co w czasie ... na zamczysko Odrowążów ... córkę ... z ... Kuninty ... ok. 1100. ... Miasto ...

1256. Pierzyzno ... nad Wisłą nabył w 1854 do J. W: ... agronoma – był może ... Jarentego Wolskiego to sprawdzić –

1257. Z herbu Pomian ... krąży taka legenda. Byli dwaj bracia ... do siebie ... Łaszek Habdank z Grabia ... rozwiązłe i na wszelką swawolę, drugi zaś Jaraczewski Gnieźnieński był ... ostrzeżeniem – Upomniał ... brata o złe życie. Przyszło ... do tego że Łaszek w uniesieniu i zapale gniewu zabił go w własnej ... we wsi Lubani. Potomkom tego Łaszka herb Wieniawę na Pomian ... to pod zmienione. – Pochowany w ... w Opinogórze a drugi ...

1258. Augustyn Witkowski ... był Sędzią Grabowo ... w 1819–1839 wsi Górz ... ktory był Radcą Komisji ... od 1826 do 1828. N. J. Sław: 2 ...

1259. Józef baron Wyszyński był Radcą Komitetu ... 1826 do 1831.

1260. Tomasz ... ordynacki ... konor. był Radcą ... 1826 do 1830.

1261. O Szafrańcach z Pieskowej Skały cytaty w herbach Starych Nr: 103.

4262. O Koninsy i rutorcami tamże wzmianka czytaj w herbach. Szreniawa Krzmosz
(4263.) Iż do wymieniania wieczn. lub w połowie ad r: 28. Czerw 1858 w Monitor. Nr 109
dobra Naduthi, Malenie, Daniszewo w Pow Płońsk. — i m: 4 ad Płock
mają rozległości miary nowo pol: 56. włok gruntu po większej części poziomego
4264. W Czarncy gniazdo Czarnckich w Okr: Kieleckim jest kościół wikaryjski
starożytny — Kościół miał on być fundowany około roku 1184. przeniesiony
swego Służba na cześć sprowadzenia do Polski ciała Sw. Floryana wspomnienie
którego kości pod owe czas do Polski sprowadzone zostały (czytaj dalej Notę
1603.) Władysław Jagiełło nadał Czarnckim przywilejem z 1423. wolność
niektóre za ich dobra Kąty, Błogosław, a za Czarnkę prawo miej.
dobywania — Jakub z Czarnckich część swoją w Czarncy, Wolę Czarnecką
która w tymże czasie swemu nazwisku Kąty, nabyta, bratu swemu rodzo
nym Tomkowi i Sędziwojowi zapisał w r 1437
4265. Ignacy Węgrzyn od r 1842 (1842 do 1848 a może i dalej) Prezes Komitetu Towar
Kredyt. Ziem. Woj: Polsk. Płoc: i tejże Rady: Rząd.
4266. Jan Nepom: Kanczinski prał. kan. diec: szczep. (1854) w r 1805. a 28.^m swego
życia rozpoczął zawód dramatyczny z niezwykłym powodzeniem grywał to w
operze to w teatrze
4267. część ziemska w Mikołówce W.B w okr: Rawskim ma rozległości włok 3
morga 1. prętów 200. miary nowopol: Sprzedaną została w r 1855 w drodze subhastacyi
przez publ: licytacyę
4268. Walenty Drzewota obrany był dożywotnie Radcą do Dyrekcyi gł. T.K. w
okresie lat od 1833 do 1854. Kurs Wrzosów Pop...
4269. Andrzej Marzeckiewicz dzier. dóbr Ostrowia w Gub: Lubelskiej zmarły w d: 15
Grudnia 1854 — w początkach obrał zawód lekarski i w tym zyskał nieograniczone zaufanie
pacyentów ofiarnie a w innych rodzinach na dozgonną zasłużył sobie wdzięczność. Był
powołany kolejno do różnych posad publicznych, jak Sędzią pokoju, Marszałkiem
Zgromadzenia gminnego, Radcy Wojewódzkiego, Deputowanego na Sejm, obok innych
opiek, Rad familijnych i polubownych Sądów, a spowodował zaufaniem
z wzorowem pojmowaniem się i rozważnie powszechnem. — Nadwerężony
zdrowie usunął się w końcu lekarskiej praktyki i od wszelkich innych się od życia
publicznego i oddał się wyłącznie sprawom ziemiańskim, przynosząc ulgę cierpiącym
cyhuldom i wspierając środkami pomocnymi biednych wieśniaków
4270 Eustachy Maryański zmarły pisarz był w 1832 Rady Dyrekcyi T.K.: W: Mazow: ob: 4279
4271. Feliks Markowski był w 1833 — 1838. Prezesem Dyrekcyi Sz: W: Podlaskiego
4272. Turski Jan z Kargla Radca Komitetu Tow: Kred: z W. Płock: od 1833 do 1844. Nawsie
Ziemi: 2. Ul: w gnieździe w 1855 Aleksandra Ostrowskiego — Dziedzic dóbr Szabsk i Żabowo
4273. Czekanowo jest jedna pod Płockiem — wieś z rol: dym: 9 — wieś Czekanów
jest w Kaliskim blisko m: Chorza dym: 37. Inny do Sulisław do dóbr
Mordy należący.
4274 a Czernice wieś w Ziemi Czchowskiej czytaj Fomiągów, z której się
Czernieccy piszą (mająca dym 47 w 1796. opisywana jest w Tabelli statystycznej
taka sama Czernice w Pow Lubelsk: mająca dym 15.
4274 b Andrzej hr. Zamoyski syn Stanisława obrany został w połowie
1850. jednomyślnie Prezesem Komitetu T. Kr. jest tam tenże dostojny Urzęd
w 1852/55 — ustąpił z dymisyi prawnej

275. W Lwowie r. 1827. przeniesiony został Urząd pocztowy z Gródka do Węgierz a z Terespola do Zalesia

276. J. N. Kamiński Nestor literatury Galicyi, który przez lat 50 jako autor sceny polskiej we Lwowie, dyrektor jej, a potem dramaturg, redaktor gazety Lwowskiej i członek wielu towarzystw naukowych i dobroczynnych, usługiwał w dziedzinie Galicyi położył zasługi. Zmarł we Lwowie d. 5. Stycznia 1855. Urodził się dnia 27. Października 1777. w wieku lat 78 nie zostawił żadnego majątku ale wdowę (Krzywę) 5. synów który ich wzorowe dał wychowanie.

277. W dniu 2 Grudnia 1854 zmarła we wsi Medelinie w pow. Hrubieszowskim. Franciszka z Białoskórskich Bormann w 45 r. życia. Była żoną Edwarda Bormana dzierżawcy Medeliny 1854–55

255

278. Alexander z Polanowic Polanowski mąż rycerski cnotą i wspaniałym umysłem znamienity. Był synem Jana h. Pobog podczaszego Halickiego, deputata na Trybunał Radomski, a następnie posła do Hospodara Wołoskiego. Za panowania Jana Kazimierza służył wojskowo pod Czarnieckim najprzód jako porucznik Chorągwi Dzialyńskich, następnie jako pułkownik. Wsławił się w bitwie Słonimskiej a szczególnie pod Cudnowem i Chocimem. W r. 1662 był posłem od wojska wielkopolskiego do Króla – Konfederacyi r. 1683. wspomina o nim (Niesiecki krótko o nim wspomina, mianując go mylnie Cześnikiem koronnym, i podobno Kasztelanem Lubelskim) Data śmierci Polanowskiego jest nam niewiadoma. – Nagrobek ma w Warszawie u Dominikanów – Tymczasem a za nim i Żółkiewski Gołębiowski wspominają przypuszczają że po śmierci Jan III. podany był za kandydata do korony, ale przez skromność przyjąć nie śmiał – o czem i ów nagrobek jego wzmianki nie czyni. Wioska Policyzna w Lubelskiem była dziedzictwem Polanowskich – która to rodzina zaszła aż do naszych czasów (umieszkiwała w okolicach Lublina. Polanowice z których się pisze Polanowski znajdują się w dzisiejszym okręgu Brzozowskim we wsi Polanowie pod ... w Krakowskiem w tegoczesnym powiecie Proszowskim ... pod panowaniem pruskiem. Polanowski, Kazimierz, Podczaszy Ziemi Bełskiej wnuk po bracie Alexandra (pułkownika Czarnieckiego) oraz inni uczciwi członkowie familii wspaniali mu pomnik w kościele OO. Dominikanów) o którym przypisy pod wzmianką.

279. Andrzej Mazurkiewicz jako Radca Wł. Marszałek Szlach. ... członek zakładów dobroczynnych Tow. Zamojskiej, a wszystkie jako członek ... obdarzony wyższemi zdolnościami umysłu, dzielny współobywatelom przy dobrych chęci i gorliwości o dobro publiczne – zmarł zaś w wieku przeszło lat 75 – Pochowany w Popkowicach Gub. Lubelskiej – obacz. 9318–9412 ... Kk. 4269. (69)

280. dobra Wąporzyn w okr. Rawskim, na skutek układu właściciel, z powodu ... przez licytacyą publiczną w kancelaryi Alexandra Bryndzy w Warszawie dnia 16/28 Marca 1855. o godzinie 3ciej z południa. Opis dóbr i warunki ... można w księdze wieczystej

281. W Gostkowie nad rzeką Wolborką jest (1853) fabryka odlewów żelaznych dosyć tu głęboka

282. wieś Chmielnik w Pow. Kaliskim nad rzeką Bernardynką niekiedy dosyć tu głęboka

283. miasto Paczesu nad r. Pilawicą mającą koryto gdzieniegdzie dosyć głębokie

284. Kazopol wieś i gmina nad r. Tanew mającą tu i owdzie koryto dosyć głębokie – i brzegiem zarosłe nie –

4285. dobra I. Strzykuły i II. Piotrkowek, oddzielnemi księgami hypotecznemi objęte, w okręgu Warszawskim – od Warszawy wiorst 10 – od m: Błonia wr. 12 od szosy w: 3. odkryte sprzedane będą w drodze dział[illegible] dnia 2 lutego 1855 o godzinie 4. z południa w Trybunale Cyw: Gub: Warszaw: – Licytacya zacznie się od sumy Rs: 19382. kop: 20. – kaucyi i warunki do przejrzenia w pisarni Trybunału i u Munkowskiego adwokata

4280. Dnia 26 Grudnia 1854 przeniósł się do wieczności s. p. Ignacy Kotkowski właściciel dóbr Bodzechowskich w Ple Opatowskim położonych w 77. roku życia. Zawód swój zaczął od [illegible] Powiny okryty ranami, przeszedł się w zawodzie do mowe [illegible] pracy i przemysłem doszedł się znacznego majątku. – Co może przeczytać to dokument s. p. Ign: Kotkowski w Bodzechowce. Zakłada on tylko [illegible]; [illegible] się odznaczające wielo [illegible] zamienieły się w dobra zabudowane, [illegible] robocie [illegible] dalszego stopnia. – Powstały też wielkie piece fryszerskie, walcownie, kopalnie, różne warsztaty i tym podobne zakłady. – To wszystko stworzył Ignacy Kotkowski, który wszedł do tych dóbr jako dzierżawca, a zostawił je'[illegible] dóm jako właściciel. – Czterech braci [illegible] z licznem potomstwem, pod opieką [illegible] składowaly jedną [illegible] całość i z jedną potęgą, a przy [illegible] energii i [illegible] [illegible] brata [illegible] objęli zakładów, te [illegible] wzniosły. – Przez cnotę, zapał, to pracy i [illegible] [illegible] duch [illegible], którego [illegible] s. p. Ignac Kotk: w ciągu całem swoim zostaje po sobie pamięć w obywatelstwie które nie tak prędko zaginie. – Zwłoki jego złożone na cmentarzu parafialnym w Denkowie. –

4281. Dzierżawa 7. mil od Wisły odległa, składająca się z dwóch folwarków w gruncie pszennym, [illegible] ornemi około 300. korcy – [illegible] około mor: now: 200) wygodny dom murowany i budowle w dobrym stanie, jest do odstąpienia przed 1. Kwietnia r. 1855 na ostatnie lat 6. z inwentarzem całym z prawem dalszej dzierżawy od 1 Lipca 1855 – Czynsz roczny łącznie z [illegible] odstępnem wynosi po Złp 5000 – rocznie – podatki z [illegible] i [illegible] budowli około 2000 Złp. Wiadomość powziąć można w Gruszce Zaporskiej, 7. mil od Lublina, 4 od Zamościa, z Krasnegostawu 2 od Żółkiewki i Turobinicy, 1. mila od Turobina pod Radecznicą położonej.

(4282) dobra Jankowice [illegible] Wąwozne w okr: Sandomier: Cypryana Bawyńskiego w r: 1829 – 1842. [illegible] według [illegible] hypotecznego z r 1829 miały w owej epoce ustanowiony szacunek Złp. 230000.

4283. dobra Kołysiany Wielkie w okr: Sandomier. należały według wykazu hypotecznego z r 1829 do rodzeństwa Bawyńskich z [illegible] – Cypryana Bawyńskiego, Zofii z Bawyńskich Malowskiej, JJ.[illegible] Karoliny z Bawyńskich Gotkowskiej i do Maryanny z Bawyńskich Szwejkowskiej – w r. 1842 Kołysiany szacunek ich był w owej epoce Złp: 300,000. Następnie około r. 1842 posiadał Kołysiany wielkie Władysław Zbrodnicki –

4284. W dobrach Podzasko-Wola nad Pilicą, w gub: Radomskiej, jest do wydzierżawienia od św. Jan. 1855 gorzelnia z maszyną Pistoryusa parowy, z dodaniem propinacyi w całych dobrach, a na domagnie się [illegible] jeden lub 2 folwarki w dzierżawę Wiadomość u Mieczysława Kowalskiego przy Ulicy Nowowiejskiej, i [illegible] w domu Narożnym 167. i w Radomiu u Habrowskiego

4285. Według wykazu hypotecznego z r: 1829. szacunek dóbr Rusałkowa w Łopusznie był w owej epoce Złp: 100,000 –

4286. Według wykazu hypotecznego z r 1829. dobra Cupanów w Węgrowskim miały podany szacunek do hypoteki szacunek Złp: 130,000.

4287. dobra Kościeniewice A. w Bielskim – Cena ich była przed r 1829 Złp. 100,000

4288. Wólka Kościeniewicka w okr. Bielskim posiadał w r 1829. Mustafa Bielak od niego [illegible] Buraczkich i nabyła w r 1837 do Felic: Buraczkiej. – Cena ich

(lu) pmid r 1829. [illegible]: 60,000.

4289. wieś Kosiorki w okr: Bialskim składa się z dwóch części lit: A i B. hypotecznie urządzonych z tych Kosiorki A. posiadał w r 1829 Majer Serwiński a następnie w 1837 Seweryn Grabowski – Cena tej majętności była pmid r 1829. [illegible]: 82500.
Kosiorki B. posiadali w r 1829. Jan i Samuel bracia Bielakowie a cena tej majętności była w owej epoce [illegible]: 100,000. – później w r: 1837. była majętność ta własnością Fr: Wojtulewicza

4290. dobra Trojanów w okr: Bialskim posiadali w r 1829 Piotr Bielak [illegible] i jego małżonka Elżbieta z Baranowskich – później w r 1837. był współdziedzicem tychże dóbr: Jan Borysławski i ciż sami Bielakowie – Cena tych dóbr do hypoteki pod r 1829. podana, była [illegible]: 150,000 (potwierdzona pod Pradziwmy)

4291. wieś Grzeszka Zaporska 7. m: od Lublina, 4 od Zamościa i Krasnegostawu, 2 od Rotkinów i Szczebrzeszyna, 1. mila od Turobina

4292 ~~[illegible]~~ wieś Ogonów w Okr: Płockim Dziedziczna w 1854 Franciszka Strzeszewsky

4293. ~~dobra~~ wieś Wilamy A. i B. dziedziczna 1854 Ludwika Rychter – obejmuje rozległości włók 14 morg 16 1/2 – dworów – chałup zarobkowych 6.

4294 dobra Kyte A. i B. w okr: Lipnowskim nabyty do [illegible] pod 1 Styczeń r 1855 – Feliks Romanecki

4295. dobra Jastrzębice w okr: Przasnyskim nabyty pod [illegible] pod 1. Stycznia 1855. Józefa Kraszewskiego

4296. dobra Wargniki w okr: Płockim płacą podatku ofiary 24° groszowej RS: 51. kop: 39 – obliczone przychodu [illegible] RS. 3780.

4297. Grzebsk w Mławskim płaci ofiary 24 gros: RS: 65. kop. 64 obliczone rocznego przychodu kawy [illegible] RS: 4920.

4298. dobra biskupice ~~[illegible]~~ w okręgu Pułtuskim – składające się z folwarku Biskupice z tych i propinacyi na Zasońca [illegible] wsi Zasonie i [illegible] [illegible]: RS: 1905 płacą ofiary 24 gros RS: 25. kop: 54 – obliczony przychodu

4299. Grondy z przyległościami Ruda, Ostrzyków, Budy, z częścią na Borkach i Znamiątku [illegible] kolonie Julianka i Seweryska w Pułtuskim płacą ofiary 24 gr RS. 15 k: 35 1/2 – obliczone rocznego przychodu [illegible] RS: 1140.
ob. Antoni ... 2430

4300. dobra Trzepiste Kokuty z nomenklaturą Trzepiste Siwiorki i grunta na Dzierżach i Ruchach Gąskach z przyległościami płacą ofiary 24 gro RS: 23 kop 93 1/2 obliczone przychodu [illegible]: RS: 1785

4301. ~~dobra Pradzimowice w Płockim dziedziczne w 1854. Karola Sonenberga~~ w r 1854. a następnie dział majątku po Rozalii z Wiśniewskich pierwszego ślubu Sonenbergowej powtórnego Żakowej, składające się z dóbr Bębnowa Buzan Bębnówka lit. A. i części Bojanowa Mączków w okr: Mławskim – Ignatar[illegible] składające miało w dwóch odrębnych – i tak [illegible] były dobra Bębnowo, Bębnówka lit. A. z częścią na wsi Bojanowie Mączkach, włók 31. mor: 1. prt: 240. miary nowopol: w cenie zamiennej, na RS: 12,694. kop: 15. pow: bieżących oznaczone Skład 2. składające się tylko z dóbr Buzan rozległości włók 23. mor: 22 prt: 111 nowopol: na RS: 5639 kop. 95. pow: bieżących oznaczonych – Licytacja ma się odbyć w Mie[illegible] [illegible] 1855 – urzędnikiem z [illegible] Warskiego

4302. dobra Zarzyce w okr: Mławskim w gminie Węgrzynowo nabyte w 1852 do Mikołaja Chamskiego, na których prawem [illegible] granicy na wschód z Jeżewem, na południe z Szabajewem, na zach. z folwarkiem Pozwolne Jeżewskie i Zytowem, a na północ z Mdoskowem — obejmują rozległości w sprawie przesłuchanej wlok 6. mor: 2 prętów 200. miary nowopol: licytacja publiczna w r. 1855 rozpoczynana się miała od sumy 8000. zł czyli Rs: 1200, termin ostateczny przypadał dnia 10 Maja 1855.

4303. dobra Kosmaczewo z przyległością Petrykozy z wyjątkiem dobr Petrykozy lit. E. F. w okr: Mławskim — płacą opłaty 24 gros. Rs: 30 kop: 97½ — obejmują przyszłą Lew: Kred: Rs: 2310.

4304. Wola Kanigowska zwana Budy Wolańskie czyli kolonii Kanigowski w Mławskim płacą opłaty 24 gr: Rs: 20. kop: 81. obejmuje przyszłą Lew: Kred: Rs: 1500.

4305. dobra Zempino z przyległ: na Kotkowie, Umacikowy [illegible] tworzą nowszym osiedlem na borach Uradzewa Podbornych w Mławskim płacą opłaty 24 gros. Rs: 26 kop. 25½ — obejmują przyszłą Lew: Kred: Rs: 1860.

4306. dobra Żukowo wielkie czyli Stróż w okr: Mławskim — mają dwór z zabudowaniami. wszystkich rozległości mórg: 408 prętów: 133 — oszacowane przez biegłych w 1854 na Rs: 6666 kop: 80 — termin ostatecznej przysądzenia wyznaczony 9/21. Marca 1855. w Trybunale Płockim — u patrona Kwiat: Zalewskiego Ann. dołączyłaś [illegible] 44440 — rozległości włók 13½.

4307. w r. 1855 odbyć się miała dnia 5/6 Marca [illegible] sprzedaż przez publiczną licytację dobr Brudnice lit: A. w okr: Mławskim na Rs: 5,048. a zł 20 czyli Rs: 7979 kop: 20. przez biegłych oszacowanych — a od sumy obrony Rs: 5,180 — dobra te obejmują rozległości mórg: 11: prętów: 1048 [illegible] II. 224. a w tej dwa bory sosnowe i brzozowy mórg: 702 pr: 12.

4308. dobra Brochocin w okr: Płockim o mil. od M. g. Płocka — odległe granice z wsiami Otolinkiem, Drwiecinem, Strzeżewem, Kostrogą, Trzepowem, Tchórzem i Gostkowem, z dwóch folwarków Brochocinka i Brochocina, z kolonii przyległych składające się, włók 38. mór: 16 prętów: 195. miary nowopol: w sobie zawierające — karczmy z pomiarem folwarku wydzielone zabudowania — do folwarku Brochocina, jest dwór murowany — wiatrak — las brzozowy — glina [illegible] w obudwóch folwarkach jest w większej części żytnia dobra, a w mniejszej pszenna — Oba te folwarki przez biegłych na Rs: 23,488. kop. 90 są oszacowane czyli zł. 156,666, groszy 20 — ostateczne przysądzenie miało być w dniu 10 Lutego 1855. na żądanie Elżbiety z Ruminskich Florjana Kwiatkowskiego małżonki — przeciwko Chrachnowskiemu Sędziemu Trybunału Gubern. opiekunowi nieletniej Józefy Ruminskiej — poprzedzający wadium przy licytacji Licencją Rs: 20000. czyli zł 20000.

4309 dobra Gotawino w okr: Płock: płacą opłaty 24 gros. Rs: 42 kop: 33 obejmują przyszłą T. Kr: Rs: 3180

4310. dobra Szczytno w okr: Płock: płacą opłaty 24 gros Rs: 65 kop: 45. obejmują przyszłą Lew: Kred: Rs: 4905. Szczytno inne [illegible]

4311. dobra Smoszewo Pianki w okr: Przasn: płacą opłaty 24 gr: Rs: 22 kop: 89 — obejmują przyszłą T. Kr: Rs: 1760.

312. Dobaczewo lit. B. w okr: Lipno: w gminie Osiek pod Lipnowem, [illegible] rozległości włók 12 morg: 10 pr: 139. – nastąpione przez [illegible] Wilkanowie – sprzedaż będzie miała w [illegible] 1855 na publ: licytacji

313. dobra Steklin, Wielk, Zgoda, Nowogrodzk, Szarkowice, wydary, Szkleno, Ograszka, Krzywyla z pustkowiem Mnica zwanym, Zabłocie, Lisie-kąty, Świerczynowo i Pokrzywno – w okr: Lipno: płacą opłaty 24 grosza RS: 278. kop: 91 [illegible] w r 1855. nowej pożyczki [illegible]: RS: 20,910.

314. dobra Mierzewo Wielkie, Julianowo i Florentyno oraz Mierzewo [illegible] w okr: Pułtuskim – od Warszawy m: 8. od Płocka m: 7. a od Pułtuska [illegible] zakończenia, oraz niby wsi [illegible] 3. rozległości mają włók [illegible] 56 mor: 13. pr: 221. między temi gruntów dworskich mor: 1729 pr: 229. w to łacz. mor: 834. włościanie zaś posiadają mor: 263 – prt: 221 [illegible] cała powierzchnia wynosi mor: 1993 – prt: 220 – Oznaczone przez [illegible] RS: 30,665 kop: 50. Ostateczne przysądzenie miało być 24 Lutego 1855 – dobra te zostały (1854) do sprzedaży po Delfinie Jaszewskim – wszystkim ich i Ruminy pod (1855) Feliks Jaszewski – dwór murowany – pan [illegible] do Narwi [illegible]

315. Grabowo Zawady część lit. A. z przyległością Wierzbe zwaną w okr: Przasnysz: w gminie Krzynowłoga Wielka – parafii Krzynowłoga Wielka – dwór – chałup 4. i karczma – przestrzeni morg: 554. pr: 50. Oznaczone przez [illegible] na RS: 2847. kop: 20. – [illegible] w [illegible] 1855.

316. dobra Lubiejewo w okr: Ostrołęckim: nabyte do zmarłej przed [illegible] 1854. Zuzanny Barrykowskiej

317. Retowiny dobra w okr: Lipnowskim nabyte w ostatnich czasach do Konorały z Cissowskich Cissowskiej zmarłej przed Listopadem 1854 r

318. dobra Jarzyły i Przasniska z przyległościami na dobrach Żerania wielkie, Żerania małe, Ogony, Dobrołęka i [illegible] w okr: Pułtuskim płacą opłaty grosz RS: 47. kop: 40½ – obciążone pożyczką T: K: RS: 2910.

319. dobra Głowina w Lipno: płacą opłaty 24 gr. RS: 84 kop: 80. obciążone pożyczką nowego Tow: Kred: RS: 8360

320 dobra Sokołowo i miasteczko Dobrzyń nad Drwęcą w Lipnowskim (Brudnicki [illegible]) [illegible] zostały w r 1854 w ten sposób że Sokołowo z kolonią tegoż nar. [illegible] płaci opłaty 24 gr. RS: 39 kop: 67 i obciążone jest pożyczką towarzystwa: RS: 2970 a Dobrzyń nad Drwęcą z miastem [illegible] z przyległościami Młyn [illegible] Kolonia Lurencice i Kurzenie, młyn wodny w Dobrzyniu z [illegible] płaci opłaty 24 gr: RS: 145. kop: 1½ obciążone zaś pożyczką T: Kr: RS: 10875.

321. dobra Gołdowo A: B w okr: Płockim płaci opłaty 24 gr: RS: 10 kop: 87½ obciążone pożyczką tow: kred: RS: 810.

322. Stawiszyn z częścią na Bojanowie w okr: Mław: płaci opłaty RS: 29 k: ½ obciążone pożyczką T: K: RS: 2175

323. dobra Starorzeby, Bromierzyk z częścią, Dombrowsk lit: A. Rzewuska lit: A. i Pruboni w okr: Płock: płaci opłaty 24 gr RS: 90 kop: 47½ obciążone pożyczką T: Kr RS: 6780 10½

324 dobra Myszewko, Małoszewo, Stanowo z dobrem Manowo, Krawczyno z gruntami Bodzanowie płaci opłaty RS: 83. kop: 90 – obciążone pożyczką T K RS: 6090

4325. dobra Bogusławice wielkie i małe w okr: Płock: płacą opłaty 24 gr: RS: 1 kop: 44. obecnie przychodu T.K. RS: 1605.

4326. dobra Liberadz, Liberadzyk, Obrąb, Przyrowo – Kałki i Budy Ostrowe Prasn: płacą opłaty 24 grosze RS: 114 kop: 8½ obecnie przychodu T.K. RS: 4500.

4327. Sikłuki A. B. w okr: Płock: płacą opłaty 24 gr RS: 15 kop. 18½ – obecnie przychodu T.K. RS: 1125.

4328. Michałkowo w okr: Lipno: płaci opłaty 24 gr: RS: 28. kop: 15. obecnie przychodu Tow: Kred: RS: 2100.

4329 Szczutowo dawniej z części A B C D E F G H I J. składające się w okr: Lipno płaci opłaty 24 gr: RS: 26. kop: 79½ – obecnie przychodu Tow: Kred: RS: 1950

4330 Brody i dwie części Borowa na Przepitkach lit B. w okr: Płock: płaci opłaty 24 gr RS: 16. kop: 51½ – obecnie przychodu Tow: Kred: RS: 1230

4331. Kosiny Kapiczne w Mław: okr: płaci opłaty 24 gr RS: 19 kop 11½ obecnie przychodu Tow: Kred: RS: 1425.

4332. Borowo Kruczne w okr: Mław: płaci opłaty 24 gr: RS: 33 kop 3. obecnie przychodu Tow: Kredyt RS: 2475.

4333. Modzele Bartłomieje z przyległościami Juryszyno Stasy, Juryszyno Nasonne i Czarnoty Gosy w okr: Pułtusk: płacą opłaty 24 gr RS: 33. kop: 70 – obecnie przychodu Tow: Kredyt: RS: 2520.

4334. Cygany w Pułtusk: płacą opłaty 24 gr: RS: 22. kop: 75½ – obecnie przychodu Tow: Kred: 3° okresu RS: 1695.

4335. Nowawieś wraz z młynem w okr: Pułtusk: płaci opłaty 24 gr. RS: 47 kop. 54½ – obecnie przychodu Tow: Kred: RS: 3555.

4336. miasto Nasielsk i folwark Chrzczynno i miasto, tudzież wsie Pniewo i Chrzczynno, tudzież dekreta Adamowo i Cyganie i Anningi z M: Nasielsk dobrach w Pułtuskim płacą opłaty 24 gr: RS: 242. kop: 91½ – obecnie przychodu Tow: Kred: RS: 14565.

4337 Sunnica folwark i wieś z przyległościami Budy Sunnickie, Kroguły i Wagowdno w okr: Pułtusk: płacą opłaty 24 gr: RS: 39. k: 72. obecnie przychodu Tow: Kred: 2 okresu RS: 1770.

4338 Zabiczyn folwark i wieś i wieś Młodzianowo płacą opłaty RS: 30 k: 32 obecnie przychodu 2 okr: RS: 1200.

4339. Lesznowo w Pułtusk – opłata RS: 27. k: 30. przychodu dawna RS: 2040.

4340 Niestempowo i Obrębek (wyjąwszy Obrębek) i Lempice małe w Pułtusk: opłata RS: 69 kop: 29 przychodu 2. okresu RS: 5190.

4341. Radzanowo dobra w okr: Płockim do których należy Jurysdyka w M: Płocku leżąca, Krasnawola zwana jako przyległość płacą opłaty RS: 103. kop: 42 obecnie przychodu dawny Tow: Kred: RS: 8640.

4342. Zambsk folw: i wieś z wiatrakiem w Pułtuskim – opłata RS: 39 kop: przychodu dawna RS: 2970.

4343. Kotankowo i Nagorzyn w Lipno: opłata RS: 13. ko: 29. przychodu nowa RS: 99

4344. Tuliborowo w Lipno: opłata RS: 50 kop. 70½ – przychodu dawna RS: 3555.

4345. Piórkowo z przyległością Fijewo w Lipno: opłata RS: 59. k: 97 – przychodu RS: 448

4346. Bochenie w Lipno: opłata RS: 34 kop: 38½ przychodu nowa RS: 2565.

4347. wieś Lubianka z przyległością Podniebrzeba w okr: Lipnowskim w gruncie własny Lubianka do Nikarzy Jowarskiego w r 1853. należąca – ma dwór, chałup mieszk. 6. w Podniebrzebie siedliska i jedna chałupa – obszar niedawny dworu [illegible]

258

nis Lubraiczka na rozległości włok 13 morg 24 pręt 010, przyległości Rudniczanka włok 6. morg 9. pręt 150 – czyli w ogóle cała pomienionych dóbr obejmuje włok 20. morg 3. pręt 260 które graniczą na wschód z wsią Chojnem i Nowąwsią na południe z Nowąwsią i ostępem Nietreba na zachód z Sokołowienem i Węgrzynem a na północ z Węgorzewem i Oborami –

348 dobra Żelbno, ... Osówka A i B z przyległościami Dąbrowa, Sadowo i Mały... płaci ofiary 24 groszy RS: 140 kop: 30. obciążone pożyczką tow: kr: przed r 1853 RS: 8160.

349 dominium Święcko z przyległościami Chełstowo, i Stropienice, tudzież 2 włoki boru w granicach tych dóbr będącego – w okr: Płockim płaci ofiary 24 gr: RS: 37. kop: 34. obciążone pożyczką tow: kred: RS: 2790.

350. Rzamutowo wielkie lub Kosińskie folw: i wieś w okr: Płockim obciążona pożyczką towarz: kred: RS: 1140. a to w stosunku do opłacanego rocznie podatku ofiary 24 gr.

351. Leszno lub Liszno dominium w Prasn: z lasem Osieczoryzna płaci ofiary 24. gr: RS: 15. k: 40. kop: 94 – obciążone pożyczką tow: kred: RS: 9060. RS: 120.

352. dobra Olszewice w okr: Prasnys: składają się z kilkunastu części przyległych wsztości w księdze umieszczony lit: od A do R oznaczonych –

353. dobra Kukary w okręgu Płockim należały w dawnych czasach do Po... – lecz (1855) może do sukcessorów ich. ?

354. dobra Włoki w okr: Płockim w dawnych czasach skonfiskowane – dzierżawa roczna RS: 327. kop: 60. Dobra

355. Stupna mała z częściami Stupna Wielka lit: A i Maleniec – płaci ofiary RS: 33. kop: 99 1/2 – obciąż: pożyczką tow: kred: 2535.

356. Dominium Bronowo Zalesie do którego należą: dworty Bronowo Gąsiory i Bronowo Tyszki, tudzież część na Bronowie Sadach z samego pola składającą się w części gruntu na Bronowie Urnieum i Skład boru od dóbr Junoszyce odległy płaci ofiary 24 groszy RS: 32 kop: 58. – obciążona pożyczką tow: kred: RS: 2430.

357. dominium Lubraiczka płaci ofiary RS: 15. kop: 10 1/2 – pożyczka RS: 1125 wyst. ...

358. dominium Ostrowite z wsią kościelną należy od Zurona do Karwosieckich. Wyjaśnić że ta wieś składa się z 4 części A, B, C, D. hypotecznie oznaczonych; część A. główna należy do Karwosieckich i obciążona pod pożyczką tak. N. 56,600 – B. osobne dominium składająca płaci ofiary RS: 9. kop: 45 1/2 – i ma pożyczki RS: 875 – C, D. także osobne dominium składające płaci ofiary RS: 19 kop: 99 1/2 i obciążone pożyczką tow: kred: RS: 1485. Sa... z Mo... 2427. może ta ostatnia jest parafii: Grzybiń ? 7500.

359. dominium Nowemiasto składa się z folwarku Nowemiasto, z ostępem wieczysto nazwanym Łazów – z wsiów Latonice i Zarębie, z dwóch placów karczemnych w M. Władysławowo i z gruntów Wójtostwo zwanych płaci ofiary 24 groszy RS: 61. kop. ... obciążone pożyczką tow: kred: RS: 4620.

360. dobra Sadłowo w drodze działów familijnych sprzedane zostały w r 1854. przez publiczną licytację w 3. oddzielnych Oddziałach i jak następuje:

Oddział 1. dobra Sadłowo obejmujące oprócz gruntów plebańskich, rozległości morgów n: pol: 3... 36. pręt: 263 – oszacowane przez licytację na RS: 40,432. kop: 60

361) Oddział 2. dobra Skudzawy obejmujące rozległości morg: n: pol: 2242. pręt: 43. oszacowane na RS: 23,308. kop: 70.

362. Oddział 3. dobra Kotowy, obejmujące rozległości mor: n: pol: 991. pręt: 270. oszacowane na RS: 22202. kop: 27.

363. Adam Tarło Wojewoda Lubelski, Starosta Drohobycki, Soleński, Zwoleński, Dolski w ... w młodym wieku po stopniach rostuje, do godności wysokich doszedł; słynny ...

w obcych krajach, gdzie nam we Francyi najwyższe honory wojskowe oddawano.
Mia za żonę Dorotę Tarłównę Namiestniankę koronną, wdowę po Stanisławie Chomen-
towskim wojew: Mazow: hetmanie pol: koron: Ale nie żyd, a romanse o śmierci go
przyprawiły. Czytaj o tem Niesieckiego, dodatki Krasickiego, Vitinewicza, wreszcie J. Bar-
toszewicza – Zwłoki jego pochowane we wsi Luszowicach w Galicyi 2 mile za Tarno-
wem w grobie rodziny Tarłowo.

4364. Tartaki we wsiach Rudnie i Rudce położone w Gub. Lubel: między miasta-
mi Chełmem i Włodawą nad rz: zpd: Bugiem – murowanie Tartak we Wsi
Rudce świeżo wybudowany o kilkunastu piłach – przysposobiony znaczną ilość drzewa
tartego sosnowego. – Wiadomość u rządcy dobr Rudka przechodzi –

4365 dobra Młodzianowo, Obładzino, Kobylinko z częścią na Kobylnie płacą opłaty 24
RS: 98 kop: 95½ – obciążone pożyczką Tow. Kred: RS: 7410.

4366. dobra Stompów lit. A. i B. w okr: Gostynsk: odległe od Warszawy m: 15. – od Łowicza
dominium od kolei żelaznej mil 2, od Gombina m: 2½, od Kutna m: 4. mające rolę
gruntu w tak now: pot. 54. morg: 2. i prt: 39. z tego natalie przypada mor: 405. prz: 228. Spra-
dane być mają etanowisko w dworze Skałów w dn: 6. Marca 1855 – Licytacja ...
niało od sumy RS: 41352. kop: 60. Sprzedaż popierał adwokat Płoszkowski.

4367. dobra przyłączone do Xstwa Łowickiego: Jłów, Chruśle, Trzcianka i Wola
Urzecowska –

4368. dominium Nadołki z przyległością Głuszewo, z częścią na Maleniu, oraz dobr Jedr-
kowice część lit. A. Jeżkowice część lit. B. płacą opłaty RS: 43 kop. 29. obciążony na-
ne z Tow. Kredyt: RS: 2955. dawny pożyczki.

4369. Pozaryn lub Posarzyn dominium płaci opłaty RS: 13 kop: 64½ pożyczki T. K: RS: [illegible]

4370. dominium Gostkowo z przyległościami wśród Lisia góra Janin, Brzozowa, Zbyki
Gawronki i antopy w okr: Przasn: płaci opłaty 24 gr. RS: 134. kop. 60½ – obciążone pożycz
Tow: kred: RS: 10095.

4371. Część Michowa lit. A: płaci opłaty RS: 15 kop: 25. Udzielono na nią pożycz.
z Tow: kredyt RS: 1125 (30 obrzeza) Przy schyłku 18. wieku Michowo ... 15. ...

4372. dobra Glinko A B z przyległ: Wilewo Borki, Drzazga, Zglicyno Witowe ...
część Zglicyna hrabstwa płacą opłaty 24 gr. RS: 36. kop 72½ – obciążone pożycz dow-
pożyczki z Tow. Kred: udzielonej wynosi RS: 2700.

4373. Stefan Niepraski właściciel dóbr: od 1854 Łazieki z przyległościami Osiek, Nieborzyn
Lutkówka, Sobanice, Zajączków okr: Płock na które udzielono pożyczki RS:
8115. wypad ...tego pożyczki wsparcie następującego
a/ na dobra Łazieki w którym do opłacany opłaty wynosi RS: 44 kop: 38½ RS: 33..
b/ na Osiek w skarbu — " opłaty RS: 21 kop: 75½ – RS: 1620
c/ na Nieborzyn — opłaty RS: 39 kr 83. RS: 2985

4374. Z dzieła Podczaszyńskiego (opisanie lasów) Król: polskiego i Gubernii Zachodnich ogłoszonego w r:
1854 wypływa, widzimy, że z całej obszerności kraju wynoszącej: 11,415,544. dziesięcin
□ czyli 22,831,088. morgów, 48. prętów kwad:) lasy zajmują 3,239,440. dziesięcin
czyli 6,478,880. mor: 225. prt: □. a że ludność w 1852 wynosiła 4,812,577 głów
na osobę przypada w przecięciu 3/4 dziesiątyny czyli 1½ morgi lasu; a drzewa jak
widać korzystny, który jednak coraz wyraźniej maleć przy złym systemie gospodarowania. –
Wszystkich lasów, mówi autor, pod względem obszerności jest najwięcej w guberni
Warszawskiej, po której następują: Lubelska, Radomska Augustowska i najmniej
mająca lasów Płocka. Lasów prywatnych urządzonych najwięcej jest w Gubernii
Warszawskiej, po której z kolei następuje: Płocka, Lubelska, Radomska, Augustowska
w ogólności. Gubernia Warszawska pod względem gospodarczym gospodarstwa, ...

[illegible] jak i artnye, celuje przed innemi; wynika to z samej natury ziemi, [illegible] położenia około skoliny, gdzie ognisko oświaty i nauk [illegible], blaski [illegible] swe promienie na mieszkańców, gdzie wszelka nowość postępowa gospodarstwie i przemysle prędzej się udziela bliższym, niż dalszym mieszkańcom Krokstarna, gdzie dalej koncentrują się wszelkie komunikacye, ułatwiające sprowadzenie narzędzi, przyrządów i innych potrzeb gospodarskich, najprzyjaźniej [illegible] podniesienie rolnictwa i [illegible].

475. Dobra Radzanowo z Jurysdyką Krasnowola w territorium M. Płocka położone tudzież folwarkami [illegible] nazwanemi Wadzyninem i Słupkowem – [illegible] od Miasta gub. Płocka o mil 2. od M. Wyszogroda m. 5 od Bielska m. 1½ od Raciąża m. 2. – Wieś kościelna Radzanowo leży przy trakcie z Płocka do [illegible] [illegible] wieś [illegible] Wadzynin i Słupkowo graniczy i tąż [illegible] na zachód; gleba ziemi w tych dobrach w ogólności jest średnia, pastwiska dla inwentarzy dostateczne, łąki obszerne, dobre, zbiorów 675. prd. 175. oprócz tego na folwarku Słupkowo jest lasek brzozowy [illegible] 2 włóki. – Powierzchnia dóbr Radzanowa wynosi włók 69 [illegible] 8. prd. 157. – budowle w dobrym stanie – [illegible] [illegible] gospodarczy [illegible] kopany – Szacunek tych dóbr przez [illegible] w r. 1834 [illegible] podany [illegible] 38,764. Sprzedane w drodze [illegible] w r. 1854 Stefan i Marcjanna z baronów [illegible] w r. 1854. [illegible] małżonkowie Kotynscy i przy [illegible] tych dóbr [illegible].

476. Dobra Szydłowo z częścią Niezadowa lit. C. oraz borem na [illegible] i [illegible] opłaca RS. 46 kop. 41. [illegible] RS. 2700.

477. ~~część~~ Dobra Leżenice w okr. Kozienickim [illegible] [illegible] własnością ~~[illegible]~~ [illegible] rodziny Boskich h. Jasieńczyk – [illegible] Andrzej Boski [illegible] synów Romana [illegible] Teodora i Seweryna – Ci po [illegible] [illegible] się dobrami [illegible] – Roman obrał [illegible] [illegible] od długów [illegible] i [illegible] na [illegible] w Kozienickiem i Teodorowi [illegible] dostały się Leżenice i te [illegible] w drugie [illegible] ~~tego~~ [illegible] – Szacunek tych dóbr w urzędzie hypotecznym z r. 1829 [illegible] na ~~[illegible]~~ [illegible], 165000. [illegible] Seweryn [illegible] w [illegible] w okr. Kozienickim

478. Dobra Zbojno do których należą (1854) Zbojenko, Piotrkowo, Frankowo, Rudzisk [illegible] Wielki i mały Lubowiec, niemniej część na [illegible] litera A. tudzież [illegible] [illegible] w granicach wsi [illegible] – płacą ofiary 24 grosz. RS: 170 kop. 4½ [illegible] RS: 12780.

479. Dobra Czyżewo Ruś składające się z wsi folw. Czyżewo Ruś tudzież przyległości [illegible] Czyżewo Wielkie i Lipskie w okr. Ostrołęckim: płacą ofiary 24 gr. RS: 42 kop. 71½ [illegible] [illegible] RS: 3195. [illegible] 21,300

480 dobra Czyżewo Siedlisko z przyległościami Jarnuty – Pszczółki Pasewo Pałki, Mieczki Czyżewo – Chrapki, Wróble, Jasiny i Czyżewo – Mażarnus w okr. Ostrołęckim – płacą ofiary 24 gr. RS: 34 [illegible] [illegible] RS: 2550.

481. Dobra Przyjazń, Chojniki i Nowawieś ~~[illegible]~~ płacą ofiary [illegible] RS. 89 kop. 89 [illegible] (6690) 3o. [illegible]

482. Dobra Szumsk i [illegible] w Prasn: płacą ofiary [illegible] RS: 67 k: 53½ (53½) [illegible] RS: 5055.

483. Dobra Blichowo i Chlebowo w okr. Płockim w obszernem ogrodzeniu [illegible] około 2 mające – [illegible] około 300 kor: oziminy (180 pszenicy 120 żyta) – znaczną propinacyję z ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ – kościół parafialny – dwór (murowany) – i zabudowania dworskie porządne, grunta i pastwiska ale lasu nie ma tylko zarosla. – Dzierżawa wypuszczona na lat 12 [illegible] [illegible] na [illegible] Jan 1855. płaci [illegible] rocznie ?

w Chlebowie wsi zarośnięty pod 9. zaciemnych Ottopowo –
Właściciel żąda podobno 185,000. Rs. a Sarnowa daje już 170,000 – Jeśli kto
z familii kupi, wypadnie bez uprzedzenia – Inny przewinek

4384. dominium Zduny w Lipnie: płaci ofiary wymiarowej Rs: 26. k: 66½ rocznie – ołowiany
przyjęty Thr: 1500.
4385. dominium Pawełki składające się z wsi i folwarku tegoż nazwiska i karczmy w
ograniczeniu tychże będącej, oraz czynszu z gruntu na którym wiatrak stoi – płaci rocznie
podatku ofiary 24 gr: Rs: 19. kop: 13½ – obciążone przyjęty T. K.: Rs. 1275.
4386. Witoszyn dominium płaci ofiary 24 gr: Rs: 46 kop: 3½ – na przyjęte T. K. Rs: 3450
4387. Zdunowo i Zatuski dominium płaci ofiary Rs: 87. kop: 26 – na przyjęte Th: 6540
4388. Karolinowo tak się nazywała w najpiękniejszej wsi pod Warszawą za Wolskiemi rogatkami położona – wieś ta składała się z domu letniego Czyste zwanego, z dwóch młynów, lodowni, bażantarni, oranżerii, austerii, chmielnika, zabudowań fabrycznych i dwóch osobnych folwarków, a nawet z kaplicy – Miała 6 chałup murowanych, wśród ogrodów owocowych i warzywnych. – Zabudowania te położone były przy dzisiejszej Ulicy Karolkowej która od tej wsi nazwę swą otrzymała nosi od roku 1785 – znajduje się przy tej ulicy 10 domów oznaczonych z kolei liczbami
3104 – 3105 – 3106 – 3107. ab – 3108 – 3109 – 3110 – i 3111. O istnieniu tamże jakiej kaplicy, nie ma żadnej wzmianki – Zdaje się że ten przybytek pański, będąc drewnianym mógł zniknąć skutkiem pożaru (Gazeta Warszawska Nr: 62 r. 1855.
4389. Dominium Wichorowo w okr: Płockim płaci ofiary 24 gr: Rs: 29 kop: 41½ – podatku na przyjęte z T. K.: Rs: 1530.
4390 Za Stanisława Augusta usiłowano dokonać zupełnego osuszenia z zachodniej strony Pilicinna i przedewszystkiem Łazu (tak zwana) Tarnie Czartowska uprzątnięcie (pnie rosły na niemi); wykonanie tych robót powierzono biegłemu w owczas matematykowi, Jezuicie Franciszkowi Narwojżowi, którego Podskarbi Tyzenhauz mąż wielce zasłużony krajowi wybrał – Po upadku Tyzenhauza zapomniano o nim i o Narwojżu – Prześladowany kazał odtąd się po obcych krajach, za nim mógł do Kraju powrócić. Umarł d: 16 Czerwca 1820 r. (z Gazety Warsz: Nr: 63 r. 1855
4391. Wacław Borejko mąż dostojny i wielce zasłużony, współtowarzysz Gra..
ckiego Starosty w usługach publicznych i pracach edukacyjnych.
4392. Dominium Nasierowo Drwinawiernie lit: BC. którego połowa części lit: D z połową przyległości na Mycieninie Węglowicach, Nasierowie dolnym, Chruściélach i Trzaskach oraz druga połowa części lit: D. z połową przyległości na Mycieninie Węglowicach, Nasierowie dolnem i Trzaskach, stanowią osobną księgę hypot: między – płaci rocznie ofiary 24 gr: Rs: 32 kop: 18. ma przyjęte T. K.: Rs: 2400.
4393. dominium Szwejki wielkie lit: B – Szwejki małe lit: E. z przyległościami Mariany Skrzypce i Mroczne Wielkie oraz Szwejki wielkie A – płaci ofiary 24 gr: Rs: 9. kop: 62½ – przyjęte T. K.: Rs: 720.
4394 dobra Przywitowo w Lipnowskiem wyszły z rąk ... w roku 1845 miały być w 1854 prze publiczną licytację sprzedane – gruntu włók 2 i 3.
4395. dominium Porzików mała z przyległ: Wólka Brzezińska, czyli na Mycieninie i osady Biadobrzegi od dóbr Brzezna odłączonemi a tu przyłączonemi – płaci ofiary 24 grosz. Rs: 93. kop: 91. ma przyjęte T. K.: Rs: 6930.
4396. Świnice wieś i znaczna włość – składa się z wsiów folwarcznych Świnice, Królewo Proboszczewice, z wsiów ... Sobieszurki, Krajęczyn, Jonce, Sobokleszcz i Wrona i czynszowej i działaw zwanych młynów Jonce, Wrona i Proboszczewice, z których to dóbr podatek ofiary 24 gr: wynosi rocznie Rs: 322 kop: 46 a przyjęta kwota kredyt Rs: 19056

397. dobra Łopacin do których należą wsi: Skrobocin, Skrobocinko, Spondosyn i część Ldzyrkach z karczmą płacą ofiary 24 grosz. Rs: 79. k: 1½ a mają pożycz. T.K. Rs. 5910

398. Kretyczer dobra (włości) do których należą przysiołki Błotny, Siecietchy, Chorchołki, Chrzanka Ol. z częścią na Kuzinie i Kaczne płacą ofiary wynosi Rs 137 k: 61½ obciążone pożycz. tow: kredyt. (ziemsk.) Rs: 10320.

399. dobra Podos z częściami na Zawadach, Gołoniu: i Krzypiewie nadrem: w Pułtusk. płacą ofiary 24 gr: Rs: 118 kop: 99 rocznie — obciążone pożycz. T.K. Rs: 6450 260

400 Zawady część lit B. do których należy przysiołek Gołeniowy (dominium) płacą ofiary Rs: 17 kop: 66½ — ma pożyczki Rs: 1650!

401 Nagórki Dobrskie A.C.D. dominium w Okr: Płockim płacą ofiary Rs: 22 k: 95½ pożyczki Rs: 1710.

402. dominium Podwieśk Wielki, Podwieśk mały, Zdunin i Jakubowo płacą ofiary Rs: 88 kopie 71½ — ma pożyczki T.K. Rs: 6645.

403. dobra Podzamcze Maciejowickie w pow. Łukowskim mają przeszło 3500. dziesięcin lasu. P. Podczaszyński pisze, że tylko 1800. dzies. (tom 1. str: 393)

404. dobra Włodawskie w Pow. Radzyńskim posiadają lasu kilka tysięcy dziesięcin P. Podczaszyński wcale o nich nie wspomina.

405 dobra Magnuszew (Studzianki) w Pow. Radomskim mają lasu dziesięcin 3740. Podług P. Podczaszyńskiego dzies: 3536. (tom 1. str: 248)

406. dobra Tuliszków (Zadworna wieś) w Pow. Konińskim, mają lasu dzies: 2950 — podług P. Podczaszyńskiego dzies: 2623. (tom 1. str: 111–112.)

407. Jezioro Kownowskie (tom 1. str: 416) ma oznaczać Kaniowskie — a Dralew Drałów

408. Jezioro Piąseczne, położone wśród lasów pomiędzy Łgorną a Nadrybem — o którym zaledwie wspomniał P. Podczaszyński, nie wymieniwszy nawet jego rozległości, o parę łokci od brzegów ma zaraz niezgłębione otchłanie. W r. 1836. sprowadzono z Warszawy rybaków z niewodami, aby sprowadzać połowu, ale wszelkie usiłowania rozbiły się o groźne pale jeziora. Niewody poszły na dno, a ludzie ledwo się uratowali. Piasek, który pale na brzeg wyrzucają, jest gruby jak owies, czysty i … (z Gazety Warszawskiej Nr: 64 z r. 1855.)

409. W Fałtach Jadowskich istnieje od dawna kopalnia serpentyny, z której serpentyna w r. 1851. na sprzedaż aż do Anglii była wysłaną, i która corocznie kilkaset garncy serpentyny produkuje —

410 W Podzamczu Maciejowickim jest prześliczny ogród — są tam i winnice wydające najwyborniejsze owoce.

411. Czyżewo Szlachetne wieś i znaczna osada w okr: Ostrołęckim na którą udzielono pożyczki Tow. Kred: w Sumie Rs: 19950. czyli Złp: 133000.

412. Słomczyno Starawieś dominium w parafii Lipsakowo — ma pożyczki T.K: Rs: 2415.

413 dobra Lelice obciążone pożycz. towarz: kredyt: w Sumie Rs: 8295.

414. dobra Lubiel obciążone pożyczką towarz. kred: w Sumie Rs: 5169.

415. dominium Łosewo lub Łoszewo obciążone pożycz. tow. kred. w Sumie Rs: 1200.

416. Mierzejewo Lemnowizna dominium w okr: Ostrołęckim: par: Lierwin — na które udzielono pożyczki z towar: kredyt: w Sumie Rs: 1530 czyli Złp: 10,200.

417. dobra Słupno i Dziadowskie należały w połowie 19. wieku do znanego przemysłowca i zasłużonego nawet w gospodarstwie ś. p. Piotra Steinkeller.

418. Wierzbica Rumiańska dominium na które udzielono zaś w latach pożyczka z T.K. Rs: 2445.

419. dobra Naczpolsk z przyległ: Srebrna, Sosnkowo, Skarzyno Zagajne i Skarzyno Zagajne (Ławy jedne) nabyte w r. 1852/54 i Skarzyno … (połowie …) przez … wskutek Dębowskich małżonków …

kupnu Jgnacego Roda – płaci ofiary 24 gr: ? ikwit urzędowy przypisu z Lewo Kand. Kr.
nosi RS: 9210.
4920. Miasteczko Strzałkowskie przyległe kościelne) dawniej Bojemskich a od r 1852. Bern
Jenerato w Zesztu Zwierzchnych Lyskich Ainzych –
4921. dobra Lubienica Stare pisma dzierżawione łącznie w obrębie tych dóbr znajdujących się
płaci ofiary 24 grosz RS: 50 kop: 65½ na przepisu z Lew Kred: RS 3795
4922. dominium Zgoradowo lit: A. B. z gruntami Wypocz Chojnach, Wypocie Bartk
sach i Wypocz Starej wsi płaci ofiary 24 grosz RS: 35. k: 71. na przypisu RS: 2400
4923. dobra Łysakowo, Humięcino z Szpitalami z Kozki i z Kępty płaci ofiary RS: 8
urzędowo na przypisu z T.K: RS: 4560.
4924. dominium Lelowo (czyto Lelewo jedno?) w okr: Płockim płaci ofiary
RS: 27. kop: 17½ obciążone pod przypisu T.K. RS: 1500 czyli Złp: 10000
4925. wieś Kowale Szlacheckie w Płockim należała niegdyś do Antoniego
Czarneckiego – dziś (1854) do jego sukcesorów
4926. dobra Sokołowo z przyległościami na Rowach, tudzież Rumonki Kiełpiemia
Barakowizna, folwark Ułaszki i Zalesie Wielki płaci ofiary 24 grosz RS: 59
przypisu nam z T.K: urzędowo wynosi RS: 4425.
4927. wieś Niemirowo składa się z dwóch głównych części czyli posiadłości ... z których
jedna oznaczona hypoteczne literami A.E płaci ofiary 24 grosz RS: 13. kop: 3. obciążone przypisu T.K: RS: 750 druga
lit: B.C.D. płaci ofiary RS: 10. kop: 53.½ a opłacia ofiary na przypisu RS: 780.
4928. Sąsiedzno dominium składa się z 3. dymów Żelaźnikach, na Stajenszczyznach dymów 7.
na Łęgu dymów 2. Wiele ofiary wynoszącej RS: 31. kop: 44½ wypisywano na Sąsiedzno z towar.
kredyt RS: 2330.
4929. dobra Bakowo z przyległościami Święcice-Wróble, dworzy Święcie-Ruszki, części na Rdutto
wie czyli na Archutowie, Barany, Archutowo części lit: A. z Rduttowo części lit. A.B.C.
z dworzy Barany, Sobótka i Chawłory, z częściami Święcice papiery A.B.C.D. płaci
części stały towar: kredyt RS: 7710. a to wiele podatku ofiary w kwocie RS: 94 kop: 97.
równie opłacanego –
Sprawdzić czyto Archutowo czyteż Archutowo nazywało się Rduttowo
4930 dominium Brzezno z przyległości Rososz i Wypocz Bartosy w ostro: Kapitał z towar.
kredyt: wypisywany wynosi RS: 6285 czyli Złp: 41900 a to wiele podatku ofiary w kwocie
RS: 83. kop: 75 czyli Złp: 558. kop: 10. równie opłacanego.
4931. gotowizna z przyleg: Strusino czyli Struszinko z gruntami na Pogąstach, Bieńka
= Dwornych i Bieńkach = Bielicach dominium obciążone przypisu Tow: kredytu RS: 31
a to stosunkowo do podatku ofiary w kwocie RS: 42 kop: 16. opłacanego.
4932. Białe Myszlatele lit: A. Michałowo Wróble lit: A. Białe Szczepanowice lit. B
z gruntami na Białych Goskach, i Ziejach, Białe Pateinki lit: C. Białe Papieże
dominium w Ostrol: obciążone jest przypisu towar: kred: w kwocie RS: 1635. a to w stosun
ku do opłacanego podatku ofiary w kwocie RS: 36. kop: 68. równie opłacanego –
4933. dominium Milewko, Milewo wraz z gruntami na Białkowie i Chabowie Stan
wieś płaci ofiary RS: 24. kop: 42½ a stosunkowo obciążone pod przypisu T.K. w kwocie RS: 1830
4934 Wincentowo kolonia tak nazwana od założyciela ... Wincentego Niemojewa syna Józ
Podstolego Wyszogrodzkiego, dawniej ... ... niegdyś w dziedzictwie ... stronach – s.p. Wincenty zaklęty ...
... r 1824 do wykształcenia rolnictwa, założył tę kolonię z ... dziesięć osady stosowne leży
4935. dobra Szczepkowo (ale które z nich?) mają według ... pomiarowego w gruntach o
nych mórg: 423. prt: 5; w tym w polnych mór: 232. prt: 229. znajduje się browar, ...
... i browary ... – dwór – ... murowany z ... – i inne
zabudowania gospodarskie – chatup wiejskich 17. dobrałe, tag ... przez ...
stronę – oszacowane zostały w r 1854 na RS: 15265. kop: 30. ...
nastąpi 16. Września 1854
4936. dobra Studowo i Mazewo z przyleg: Mazewo Babice i Mazewko płaci ofiary RS: 65. kop: 1
obciążone przypisu

937. dobra Żukowo wielkie czyli Stroż w okr: mławsk: [illegible] dwor — chałup 5: [illegible] i [illegible] sądownie w r 1854. sprzedany — oprócz [illegible] spornego z dobrami [illegible] Wawrzonki morgów 5 prt. 90 mniejszy — dobra te obejmują rozległości mr: 408. pr: 133. oszacowane były na RS: 6666. kop: 80.

261

938. Stanisław Ksawery Staszic (jeden z najznakomitszych badaczów ziemi naszej w przedmiocie geologii) a jako człowiek publiczny, dzielnie zastępujący [illegible] i [illegible] przyszłych pokoleń, urodził się w Mieście Piła w Wielkopolsce r. 1755. gdzie ojciec jego był burmistrzem. Jako [illegible] w stanie duchownym [illegible] wysokie godności i [illegible] z ustanowieniem Księstwa Warszawskiego, gdy zniknęły [illegible] Staszic z kolei piastował najwyższe urzędy w kraju, wszędzie [illegible] wykonywania publicznego, a za [illegible] organizacji Królestwa Polskiego został w 1815. Dyrektorem Wydziału Przemysłu, handlu i kunsztów w Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych [illegible] 1826 [illegible] szkołę lekarską w Warszawie, [illegible] ruch i czynność górnictwa krajowego, założył szkołę agronomiczną, politechniczną, i Instytut głuchoniemych — [illegible] dobra [illegible] w Hrubieszowie [illegible] pomnik [illegible] trwały w [illegible] przyszłych pokoleń, [illegible]

939. folwark Niedźwiedziska w dobrach Ordynacji Zamojskiej [illegible] okręg: Hrubieszowski — obejmujący w gruntach ornych, łąkach i pastwiskach przestrzeni dziesięcin 450 (morgów 900) oraz folwark [illegible] Marysiówka [illegible] rozległości: przestrzeni dziesięcin 250 (500 morgów) były w r 1855 [illegible]

940. dobra Wilamy W: A B: w gminie Przyborowice [illegible] nabyte w r 1854 do Ludwika Rychter — mające chałup [illegible] obejmujące rozległości [illegible] 14. morg: 16. pr: 15.

941. dobra donacyjne Siluń składające się z folwarku Siluń, folwarku i wsi [illegible] folw: i wsi Gąsewo płacą opłaty [illegible] RS: 719. kop: 83 1/2 [illegible] na te dobra z Towar: Kred: [illegible] RS: 11175.

942. dobra Dembsze do własności Skarbu Król: pol: w r 1854 nabyte składające się z folwarku Zembrzyce, wsi Jawory, Gaworowo i Gaworowko — Kapitał na te dobra z Towarz: Kredyt: wynosi RS: 10415. a to w [illegible] podatku opłaty [illegible] w kwocie RS: [illegible] kop: 30 1/2 rocznie opłacany.

942. dobra Pokrzywnica do własności Skarbu Król pol: w r 1854 nabyte składające się z folwarku i wsi Pokrzywnica, wsi Zabieno i [illegible] Zabieno — [illegible] wynoszący RS: 334 kop. 62 [illegible] na te dobra z Tow: Kred: RS.

943. dobra Borowe do własności Skarbu Król: nabyte w r 1854 składające się z folwarku i wsi Borowe, wsi Kamionka [illegible] Lipiniec [illegible] Kapitał na te dobra z Towarz: Kred: [illegible] RS: 8505 a to [illegible] 20: 1571 kop: 30 rocznie opłacany.

944. [illegible] folwarku do własności Skarbu Król: w r 1854 nabyte — [illegible] na te dobra przypada z Tow: Kred: RS: 855 a to [illegible] podatku opłaty w kwocie RS: 57. k 29. rocznie opłacany.

945. folwark i wieś Sypniewo do własności Skarbu Król: nabyte płaci opłaty RS: 862 k 41. obciążone pożyczką T K: RS: 2445.

946. dobra Skarbowe Lipne składały się w r 1855 z następujących [illegible]: folwark i wieś Lipne, wieś Skarszewo, wieś Wyrypa, wieś Kępa Dobrzyńska duża, [illegible] wieś Kępa Głowińska, wieś [illegible], folwark Obyszewo, wieś [illegible], wieś [illegible], [illegible] Obyszewo — folwark i wieś Mokowo, wieś Unejewo, Grodnia, Biała i Grodzisk[illegible]

4947. dobra Rzegnowy lit: A. opłacają podatku ofiary 24 grosza Rs: 36. kop: 50. a dziesiątkowe wyprzysiono z tow: kredyt: na te dobra Rs: 2700.

4948. dobra Rembielino liter A. B z przyległ: Rembielinko A. B. Wola Rembielińska czyli Przątalino, Wysoki grunt i Mosiężyło oraz części dobr Lipowiec lit: A. E. wedle podatku ofiary w kwocie Rs: 79. kop: 63. rocznie opłacanego, wyprzysiono na te dobra z towarz: kredyt: Rs: 5970.

4949. dominium Mieszek lit: B i Bliżno lit: B. z zachodnią połową jeziora Bliżnieńskiego, którego wschodnia połowa do dóbr Blizna lit: A. należy – płaci ofiary Rs: 9. kop: 2. i w dziesiątku tym ~~...~~ wyprzysiono na te dobra z tow: kredyt: Rs: 675.

4950. dominium Szczekowo i Bliżno lit: A płaci ofiary Rs: 21. kop: 56. obciążone przyległ tow: kred: Rs: 1605.

4951. ~~dobra~~ dominium Warpalice i Tomaszewo w Lipnowskim które wyprzysiono z tow: kredyt Rs: 6255. a to w dziesiątku do podatku ofiary w kwocie Rs: 83 kop: 58½ rocznie opłacanego.

4952. dominium Niborzyn płaci ofiary Rs: 39 kop: 83. obciążone przyległ tow: kred: Rs: 2985.

4953. Osiek w okr: Płockim [Lipnowskim] płaci ofiary Rs: 21: kop: 75½ obciążony przyległ T. K.: Rs: 1515.

4954. dominium Łazęki i Sobanice płaci ofiary Rs: 44. kop: 38½ – obciążone przyległ tow: kred: Rs: 3315.

4955. ~~dominium~~ wieś folwarczna Opalowiec płaci ofiary Rs: 7. kop: 80. obciążone przyległ tow: kred: 3 okres Rs: 585.

4956. dobra Grochów, Miałal i Wola Chrościńska w okr: Orłow: mające rozległości dziesięcin 1458. czyli włók 94 mor: 25. pręt: □ 75. a w tem lasu dziesięcin 370. czyli włók 24. mor: 5. pręt: □ 70. miary nowopol: sprzedane zostaną przez publiczną licytację w drodze działowej w Trybunale Cyw: w Warszawie dnia 11/23. Czerwca 1855 o godzinie 4½ po południu. Licytacja zacznie się od Summy Rs: 58,834 kop: 24½ ~~vadium Rs~~ czyli złp. 392362 (mu brak ₰ 7638 g 11 do 400,000) ~~licytującej~~ Vadium Rs: 4000. (złp. 26,666 g 20). Warunki, mappę, rejestr pomiarowy i także inne można w Kancellaryi Pisarza III Trybunału i u Antoniego Brzezińskiego Rejenta przy Ulicy St. Jerskiej pod Nr: 1773 widzieć.

4957. dobra Mazurka do dóbr donacyjnych Dobrzyków [w ogólności w ₰ 14254 o skupie po ₰ 5000 do summy ₰ 423500] na spłatę towarzystwa kredyt: przytoczone w Pow: ... o 7. wiorst od Augustowa a 21. wiorst od m: Suwałk, z młynem wodnym, młocarnią, aparatem gorzelnianym z propinacyą, czynszami od kolonistów do Administracyi. Dobra te mają folwarcznego gruntu ornego dziesięcin 293½ (mor: n: pol: 573) łąk dziedzicznych dziesięcin 3. czyli mor: 6. ... dziesięcin 109. czyli mor: 213. i pastwisk dziesięcin ~~...~~ 19½ czyli mor: 38. ... u Jenerała Sulimy w domu Znaczyka

4958. Ambroży Skarzyński mąż za zoną Józefy z Sokołowskich – syn ich Franciszek Skarzyński zgasł w 29. tym roku życia w dniu 13. Marca r 1855 pochowany w grobie rodzinnym na cmentarzu w Orłowie –

4959. dobra Szczytno z przyległ: Chełstowo i Stropienie w okr: Płockim należały do zmarłego przed Sierpniem r. 1854. Onufrego Bromirskiego

4960. dobra Rozwozin po sprzedaży w 1853 składające się z wsiów: Rozwozin, Dzierzy, Święta góra, Budzynin, Radzyny, Bestwo, Dąbrowice, Brudnice, Sumiechy i Rzepowy lit: E. płaci ofiary Rs: 227. kop: 74½ obciążona przyległ tow: kred: Rs: 17070 czyli Złp: 113800

4961. dobra Prusinowice Nokcie Jorki z częściami na Zamiastach, Gosach, Gosach Średnich i Gostkach płacą ofiary Rs: 47. kop: 21. obciążone przyległ T. K. Rs: 3540.

4962. dominium Osiek płaci ofiary ~~...~~ Rs: 26. kop: 86. pożyczka T. K. wynosi Rs: 2010.

4963. wieś Biegno Boże należąca do dóbr Ostaszewo ...

4964. dobra rządowe czyli donacyjne Smrock (wieś folwarczna) Smrock młyn, wieś Makowiec, folwark Bazar, wieś Daniłowo nal: do dóbr głównych Rozan obciążone są przyległ tow: kred: w Summie Rs: 5745 –

4965. dobra rządowe czyli donacyjne: folwark i wieś Byszewo, wójtostwo ~~i wieś i młyn~~ Gosiejewo, folwark i wieś Przeczewo, wójtostwo i wieś Rozan, wójtostwo i wieś Załuże, folwark i wieś Lasy

262

…: Perzanowo, Janków, Słoniawy, Przanice, Dłutówko, Witowy-Most, Grabówka, Zimna … Wysel, czynsze i daniny z miast Różan i Maków, z wszystkich dziewięć wójtostw … i osad w Słomiance – płaci zobligowane należy do dóbr głównych Różan – obciążone długiem pożyczki Tow: kredyt: Rs: 31,230.

66. folw. dobra rząd: części donacyjnej: folw: i wieś Bruilno i wieś Maszewo obciążone pożyczką Tow: kredyt: Rs: 2580.

67. dobra rząd: części donacyjne: Trzepowo folw: i wieś – folw: Dragane, folwark Narwo, … kapitulny, folw: kollegiacki, wieś Miglosy, czynsz wieczysto dzierżawny z osady … czynsz wieczysto dzierżawny z młyna Nobiadka, folwark Wikaryjszewski, czynsz wieczysto dzierżawny z folwarku po Norbertańskiego, Grabówka, folwark po dominikańsku, … wieczysto dzierżawny z młyna Brzeznica, folw: i wieś Proboszczewice, wieś i młyn … biskupice, wieś Leszewo, z młynem wieczysto dzierżawnym, wieś Suchodoł, wieś Miaszewo, folwark wieczysto dzierżawny Parzen, wieś i kolonia młyn Parzen – folwark wieczysto dzierżawny … – wieś Knuszewo – wieś Trzebun, folwark wieczysto dzierżawny Narwosiek należące … Dziarnowo, wieś Powsin – młyn wieczysto dzierżawny Ryntowka, kolonie wieczysto dzierżawne Maszew, Powsin i Biała – wiatrak wieczysto dzierżawny Maszew – dobrata … do dóbr głównych Bruilno należące – obciążone są pożyczką tow: kredyt: Rs: 41115.

68. dominium Sambórz części lit: A i B. tudzież Ramutowo wielkie część lit: A. płaci … Rs: 18. kop: 34. obciążone pożyczką T.K: Rs: 1365.

69. część Ramutowa wielkiego lit: A. należy do dóbr Sambórz.

70. dominium Kowalewko lit: B. Dąbrowa z borem Zalesie zwanym, tudzież Dąbrowa lit: A. w …: płaci opłaty Rs: 35. kop: $59\frac{1}{2}$ obciążone pożyczką T.K: Rs: 2310.

71. domin: Klobukowo Mołendy lit: A. w … płaci opłaty Rs: 32 kop: 36. obciążone pożyczką T.K: Rs: 2415.

72. … całe dobra rząd: Trabin co do pożyczki T.K. rozdzielone zostały w ten sposób: folw: i wieś Trabin, wieś Przymuszki Trąbińskie i folwark Piekiełko obciążone są pożyczką … kredyt: Rs: 6525. – Głowna … Piekiełko … w 1825 dym: 27.

73. folwark, wójtostwo i wieś Szczutowo, wójtostwo Rypin, wójtostwo i wieś Czyżewo, … wsie: Głowińsk, Stary Rypin, Obory, Grzebieńsk, Jankowo, Jońbieżkowo, Maszewo, Rzwe, Podolsk, Pierwsza, Gątkowo, Gątkówko, …, … Cierlesz, młyny Gwizdek, Trakad, Kamionka Rżne i czynsze i daniny z miasta Rypina – Kapitał należy dobra z T.Kr: … pożyczony … Rs: 55425. … (1854) do dóbr głównych Trąbczyn.

74. Franciszek Strzeszewski folwark, dóbr … Łęgowo lit: B. w $\frac{31}{40}$ częściach … lit: ACD-E. z gruntami na Łęgowie i Wiesiółkach; Ogonowo z przyległościami … lit: B. z gruntami na Łęgowie i Wiesiółkach w okr: Płockim – … 1854.

75. dominium Jeleń z przyległościami Jelonki i Rynek w ostród: płaci opłaty Rs. 39. kop: 93 – obciążone pożyczką T.K: Rs: 2985.

76. dobra Brzozowo Nowe, wieś folwark, Brzozowo Stary, wieś folwarku w gminie Brzozowo pow: Działdowo … mają przestrzeni mór: 1212. prt: 198. miary polskiej, odległe są od … mil 17. od Płocka 14. od Przasnysza $3\frac{1}{2}$ oszacowane w r. 1854. przez …. … na summę Rs: 10846. kop: $88\frac{1}{2}$ od strony prawej kościoła … w drodze … w r 1854 rozpoczęła się … (w Warszawie 28 Marca 1855.)

… Śp. Stanisław Narnkowski (ob: księg 996) arcybiskup gnieźnieński … zapisał … w … z … a familii, spadkodawcy lub żony … dotąd … zapisuje … … się do dziś dnia, a … ordynacyi zapisie pod … familii Narnkowskich – Jan Narnkowski …

78. dobra Wronikowo i Laski wraz z wsią zarobną Bogumiłów, położone przy kolei Warszawsko … od stacyi 1. klasy Piotrków mil 2. od Krakowa mil 4. od … mil 4. od Grocholic m: 2. od Łasku m: 4 a od miast fabrycznych: Bełchatowa m: 2

zduńskiej Woli m: 6. Łodzi, Konstantynowa i Zgierza m: 6. wszystkie budowle gospodarskie są prawie murowane; dom mieszkalny wygodny w Wronkowie i w Lachach dwór drugi; gorzelnia murowana i browar, młynów 3. gospodarstwo 4ro polowe (1850) w każdem polu ornego gruntu w: m: 116. morg. n: pol. – Siana fur 4 konnych przeszło 200. – ogrod owocowy i cyrk obszar około 1400 [illegible] wyciągnie [illegible] w 1860 w [illegible] po Rs: 575 [illegible] [illegible] – chociaż te dobra wcale nie wyprzedane w 12 latach [illegible]

4979. Wsie Wiśniewo i Dzierzgowo w Płockim [illegible] w r 1852 do Franciszka Bu[illegible]

4980 Zdzarów w Okr: Sochaczew: dobra o 2 wiorsty od szosy, nie mające [illegible] skiego Sochaczewa – mniej jak 1½ mili od miasta i Kamiona mają rozległości włók 35 wysiewu 250 korcy ozimego w połowie pszenicy – pod gospodarką dworską, łąki obfite, lasu nieoddzielnego 7 włók – Inwentarz 18060. – [illegible] – zabudowania dworskie i wiejskie w dobrym stanie – młocarnie – [illegible] – Szacunek [illegible] majątku Rs 230,000 – więc wypada włóka po Rs: 6571. Dziedzictwo w r 1835. Feliksa Franciszka Ostoja Mikorskiego ~~a w r 1852. Feliksa~~ brata Jana Chryzostoma Hrabiego – Feliks żołnierz posiadał w r 1852 dobra Włoszyca w Pr. Radziejowskim, w r 1835 nabył Włoszyca od Te. Wodzyńskiej Zdzarów i Raty dziedzictwo między [illegible] – w r. 1835. [illegible] w [illegible] Ratowskiego w 1830 i 1855 [illegible] – Giżyce i Ruski w [illegible] Lud: [illegible] – Raty [illegible] który posiadali w 1832. Stanisław [illegible] Gembickiej [illegible] a w r 1836. [illegible] i Izabella Emilia Mierowska – Lubiejów (1835) Antonina Mary[illegible] [illegible] Warszawa (1855 [illegible])

4981. Dobra Włoszyca (ob: wyżej Nr: 4980) graniczą z miastą (naprzeciw Bobrownik) Lubanie [illegible] [illegible] Borowski nowe z [illegible] w Marcu 1855 [illegible] [illegible] z [illegible] F. Mikorskiego – leży 1½ m: za Włocławkiem, 3/4 m: od Nieszawy, 1½ m: od Ciechocinka – nad Wisłą na przeciw M: Bobrownik dokąd ma przewóz [illegible] ale [illegible] nigdzie nie ... – Rozległości 40 włók miary chełmińskiej to jest [illegible] [illegible] 44. podobno? 9½ włók łąk, 17 włók nieoddzielnego lasu – ma 2 młyny przynoszące f 440 i [illegible] którym kontrakt wychodzi za lat 10. przewóz i wykotosłek przynosi Rs: 200 i 100 rzyb – 2 karczmy i kilka [illegible] – wysiewu w [illegible] obfite – Inwentarz Rs 27000. – młockarnia [illegible] – [illegible] na gruntach [illegible] 1200 sztuk i 150. bydła – gospodarstwo [illegible] na [illegible] – ana [illegible] jest f: 260,000. więc wypada włóka po Rs: 6000 przeszło. Borowski z Wapna [illegible] 20 Marca 55

4982 Gustaw baron Keudel dziedzic dóbr Giełgudyszki w gub: augustowskiej umarł w Berlinie w [illegible] r. 1855. zwłoki jego przewiezione zostały do Giełgudyszek dla złożenia w grobie familijnym. ~~[illegible]~~ Strata ta była boleśną tak dla okolicy w której zmarły [illegible], jako też i dla wszystkich którzy bliżej znali ś. p. Gustawa. W [illegible] [illegible] jego nie było równie obcym, a przyjaźń [illegible] kilka, że stąd jego koniec tutejsze wyszczególnie nie jednokrotne [illegible] [illegible] [illegible] –

4983. [illegible] Dnia 18. Marca r 1855 rozstała się z życiem w dobrach swoich Brzoza w 55 r. życia, ś. p. Zofia z hrabiów Skarzyńskich Hr: Ożarowska, małżonka Adama Hr: Ożarowskiego Jenerała Jazdy i Senatora –

4984 Dobrzyniowa z Wyszyńskich (ś.p: Marcyanna Zielenska) niegdyś uczyniła legatum przeznaczone do [illegible] do założenia szpitala ochronnego w Julistanowcach alb w których [illegible] (Nr. kurjer: 19071.)

985. z wolnej ręki do sprzedania (w Kurjerze 1855 r. Nr 90. Kurjer) wieś Zarzecze w Pow. Łęczyckim, od miast Łęczycy, Piątku, Ozorkowa, o wiorst 7. od Zgierza w: 14 mające rozległości przeszło dziesiątyn 667. czyli włok 40. miary nowopolskiej – wysiewu każde z 4 pól po korcy 120. pszenicy 2/3 żyta, z resztą jęczmienia, siana 200 wozów [illegible] pastwisko dwadzieście – Gorzelnia z aparatem i 2 kociołkami Rs: 300 około 8 włok – Dalsza informacja na miejscu.

986. dobra Stempnego o 6. (wiorst od: Grodziska [illegible]) w których czyszczą Rolę 4366 – sprzedane będą w drodze licytacji w dniu 6/18 Czerwca 1855 o godzinie 5 po południu – Licytacja zacznie się od summy Rs: 41352 kop: 60 czyli złp 275,366 z czego wynika włoka po złotych prawie 5300.

987. dobra rządowe Ułonów w Pow. Sieradzkim mają ~~[illegible]~~ grunta ornego w dobrej glebie włók now: pol: 30. (dziesiatyn 300.) łąk włók 8 (dziesiatyn 80) z których łąki dobrego siana przeszło 320 podwód, Gorzelnia i browar. Propinacja z karczm których [illegible] 18. [illegible], intraty, które czynią 350. Rubli – wiadomość do administracji tych dóbr, lub gminie w gónie Ułonowskiej.

988. Są do sprzedania dobra składające się z miasta i 3. wsi zarobnych – w Pow. Hrubieszowskim w glebie pszennej, zawierające rozległości przeszło dziesiatyn 922. czyli włok 30. miary chełmińskiej, a tych 230 dziesiątyn (włok 15) pola ornego; siana zbierają rocznie 1200 do 1500 wozów; intraty na dworze i [illegible] wodzie, czynsze propinacya targowe, czynią rocznie dochodu przeszło Rs: 3000. Budynki gospodarskie po [illegible] czasie, pośród których gorzelnia i browar piwny wolne od opłaty konsumpcyjnej. z [illegible] lasem. Towarzystwa Kredyt: na tych dobrach pożycza Rs: 21,150., bliższa [illegible] w Warszawie w domu Dotrzyja na [illegible] po prawej stronie, zaś w Lublinie Adwokata Kasprzaka (z Kurjera 7. Czerwca 1855 Nr. 93. Może to Tyszowce albo [illegible] ale pewny powiat

989. Pod Brokiem jest przewóz na Bugu – do dóbr podobno Jadowskich należący

990 wieś Rzeczyca wiorst 21. od Warszawy należy do dóbr Rzeczyckich Hr: Zamojskich

991. pod Zawiszynem do dóbr Jadowskich czyli Kołodziąskich należący jest przewóz na rzece Liwcu

992. W Kołodziąży murowany jest browar

993 w dobrach Wólczyn o wiorst 5 od Jabłonny jest przewóz na Narwi zwany Dembe przy trakcie z Nasielska do Warszawy

994. Grądy w Błońskim. należą ~~[illegible]~~ (1856) do Generała Ksawerego [illegible] a są w dzierżawie Gierlicza Referendarza

995. dobra Pęcice należące do zmarłego w r. 1855 Waldemara Hr: Jezierskiego b. Adjutanta JW Księcia Warszawskiego w P. Łukowskim mają ogólnej rozległości włok 400. składające się z 6. folwarków i 7.m wsi zarobnych – były w Czerwcu 55 do wydzierżawienia

996. dobra Skrzany w Pow. Gostyńskim o 14 w: od M. Kutna należą (1855

997. dobra Zdziembórz mały czyli Skórki z [illegible] – Zdziembórz większy [illegible] osady do Orszettych [illegible] dobra z [illegible] Załonka – [illegible] dobra Chmielewko [illegible] księgi wszystkie – razem wołały na przymusową sprzedaż na żądanie Hortensyi Stanisławskiej [illegible] w [illegible] Warszawie pod Nr: 1055 [illegible] – co który oddaje [illegible] Śmiechowski (dobra te leżą w Gminie Załomy w Okr: Pułtusk. – należą do Antoniego [illegible] Lasockiego a są w zastawie Ludwika Grybińskiego Zdziembórz małym dwór z drzewa pod którym folwark z [illegible] angielską – mające [illegible], gorzelnia z (obecnie) aparatem zrestaurowana – chatup 7. [illegible] Jana rozległości mor: 725. pr: 220 – między tym [illegible] mor: 201. gruntu klasy 2 i 3.

4997

Tabella zamiany rubli na Złote pol.

Rubel		Złp.	Rs.	Złp.
1	czyli	6 gr. 20		
2	czyli	13 gr. 10		
3.		20		
5.		33 gr. 10		
10.		66 gr. 20		
15.		100		
20.		133 gr. 10		
30		200.	Rs: 25.	Złp: 166 gr. 20.
40		266 gr. 20	Rs. 45.	Złp: 300.
50		333 gr. 10	Rs: 60.	Złp: 400.
100		666 gr. 20	Rs: 150.	Złp: 1000.
200.		1333 gr. 10	Rs: 250.	Złp: 1666 gr. 20
400		2666 gr. 20	Rs: 300.	Złp: 2000.
500.		3333 gr. 10	Rs: 450.	Złp 3000.
1000		6666 gr. 20	Rs: 600	Złp 4000
1500.		10,000	Rs: 800.	Złp. 5,333 gr. 10
Rs. 2000 / 3000		13333 gr. 10 / 20,000	Rs: 2500.	Złp. 16666 gr. 20
4000.		26666 gr. 20	Rs: 3500.	Złp. 23,333 gr. 10
5000		33,333 gr. 10	Rs: 4500.	Złp. 30,000.
6,000		40,000.	Rs: 5500.	Złp 36666 gr. 20
7.000		46,666 gr. 20	Rs: 6,500.	Złp. 43333 gr. 10
8,000		53,333 gr. 10	Rs: 7500.	Złp. 50,000
9000		60,000	Rs: 8500.	Złp. 56,666 gr. 20
10,000.		66,666 gr. 20	Rs: 9500.	Złp. 63,333 gr. 10
15,000.		100,000.	Rs: 12,000.	Złp. 80,000
20,000.		133,333 gr. 10	Rs: 18000	Złp. 120,000
25,000.		166,666 gr. 20		
30,000.		200,000		

Kapitał z towarzystwa kredyt: wypożyczony wynosi według podatku opłaty w kwocie Rs: opłacanego — wypożyczył te dobra z towarz: kredyt. Rs.

Dług (albo pożyczka) domowego: kredyt: wynosił Rs: a to według podatku opłaty w kwocie Rs: opłacanego —

Towarzystwo Kredytowe prawda na tych dobrach [illegible]

Kondygnacyi 4997. mimo zwrot [illegible] tego [illegible] na [illegible] 29. chat dworskich gosp: robotn. oprócz części [illegible] Maciejowskiego na [illegible] p: 360 prz: 100 —

c) na osadzie Żelonka znajduje się czyli [illegible] przy trakcie — grunt mor: 25. włącznie do [illegible] w której [illegible] jest wyłączonego

d) mająt Chmielewko — mający przybliżenie włók 8. mor: 2[illegible] dom folwarczny i spichrz — chaty ogólna zatem przestrzeń całych dóbr wynosi włók 33. mor: 1[illegible] Odbędzie się licytacja do licytacji na dniu 7/19. Kwiet. 55 — Zdaniem [illegible] ocenione jest [illegible] Rs: 20385 [illegible] dobra Chmiel[illegible] ko 4368 [illegible] 40 — [illegible]

24,753 [illegible] od Rs. [illegible] od Rs: 13590. ko 26 1/2 — a Chmiel[illegible] od R 2912 czyli od 110,000.

16502

przygotowawcze przysądzone na publicznej licytacji w drodze [illegible] [illegible] w dwóch oddziałach dóbr Borzewo [illegible] A. B. z przyległościami Lisice i Cendrowo [illegible] położony okr: Mław: majątek [illegible] włók [illegible] pol: 6 [illegible] włók 3. mor: 8. prt: 128. — [illegible] czyli Złp. 183,000. / W 2gim oddziale dóbr Cieszyno [illegible] [illegible] włók 10. mor: 21. prt: 258. a [illegible]

4999. Dnia 28 Kwiet. / 10 Maja 1855 odbyła się [illegible] [illegible] [illegible] plebańska [illegible] w 1851 r. na summę Rs: 2775 [illegible] na Obrębie — [illegible] w r 1851. na Rs: 4887. kop: 10 czyli Złp. 32,580 = razem [illegible] 215 [illegible] włóki po 3000 — [illegible] Stanisław Zaleski [illegible] [illegible] się, we wsi Borzewie [illegible] Józef. Zaleskiego, Zofii Zaleskiej, oraz Tekli z Zaleskich Chromińskiej, jako też: 1. Józefowi Zaleskiemu, 2. Janowi Zaleskiemu, 3. Maryannie Zaleskiej i 4. ~~[illegible]~~ Zaleskiej, wszystkim we wsi Machowie okr. Mław: [illegible] — Józefie

Towarzystwo 2 [illegible] Złp: 50,000. [illegible] 24 włók a cały [illegible] około 68 włók

W r 1852 [illegible] Borzewa [illegible] Zaleski Jan, Stanisław, Marya, Zofija, Józefa — Tekla z Zaleskich Chromińska w Józefen: [illegible] Zaleski [illegible] Machowa [illegible] z r. 1851 [illegible] Zaleski Fr: Ksawery [illegible] Borzewa i Machowo synów: Stanisława, Józefa i Jana: córek 4 jako to: Zofija ~~Tekla~~, Tekla, Józefa i Maryanna Antonina Maryanna z Grzewskich wdowa po Józefie umarła niedawno. Maryanna i Józefa [illegible] przy bracie Józefie — a Zofija [illegible]

264

[1]00. Propinacya w dobrach Tarchominie składająca się z pięciu karczem [w 1855] zaktórych 2 przy szosie Petersburskiej między 9tą a 14tą wiorstą i jedna przy wsi Kosulskiej para... – W tychże dobrach rybołóstwo obszerne na Wiśle i jeziorach

[1]01. Zmarły w dniu 22. Marca 1855. Wincenty Arkuszewski właściciel dóbr Helenowa i miasta Nadarzyna był synem Jana Nepomucena i Heleny z Skorzewskich małżonków Arkuszewskich właścicieli ziemskich – Od pierwszej młodości obrał sobie zawód rolniczy a niebo błogosławiło ... jego – Po roku 1831. nabył dobra Helenów, Walendów i miasto Nadarzyn i posiadał je przeszło lat 20. Połączony był dwukrotnym związkiem małżeńskim, pierwszym z niegdy Barbarą Ruszczką, drugim z niegdy Heleną Kaczanowską, córką ... koron... (ob: Liwnik) Odumarły się opiekun dziewięciorga żyjących dzieci, ... się już niemi wnukami. – Rzadkiej to był prawości obywatel – Prawość serca, wiara i ... ... gościnności [gorliwości] ~~jak ... ... o ... – ...~~ pożegnaty dla ... ... jakoż dom jego przez wszystkie lata był siedliskiem gościnności ... ... zamożnym ...

[1]02. Samuel Zackert właściciel dóbr (podobno Rokotowa ?) mianowany w r 1855 ... Dyrekcyi Ubezpieczeń w Prw. Łowickim –

[1]03. ~~...~~ ... ... Augustowskim, znany odnowiciel się miasta, wsie ... ... gospodarstwem ... ; w miastach ... fabryki, we wsiach zabłysło ... nowych w rolnictwie ... – ... się do tego wzrostu przyczynili ... niedawno ... Karol Brzostowski i Gustaw baron de Kendel – Imię tego ... głośne w kraju naszym, będzie pamiętnem w dziejach postępu gospodarstwa ... – Każda gałęź gospodarstwa w obszernych włościach jego (Giedgudyszkach) ... coraz nowe środki i starania ~~...~~ o wydoskonalenie gospodarstwa rolnego ... jego własnego zawodu najwyższy zyskiwały nagrodę – Jmentarze, które i za granicą ... te dalekie strony Augustowskiej Gubernii i podnosiło się był dobry ... potrzeby ... dla kraju ... przez ... ... w praktycznem gospodarstwie wiejskiem ...

[1]04. Dobra Antopol w pow. Radzyńskim przy trakcie z Radzynia do Włodawy ...

[1]05. dobra Mistów o mil 5½ od Warszawy, przy szosie na Mińsk, pod ... mające powierzchni włók 82½ są aż do Ś Jana do sprzedania lub ... wydzierżawienia na lat 12. ...

[1]06. dbr. Wilkowyje ... pod Lit: A i B. tudzież Zarembino pod lit: D z przyległościami ... w okr. Płock: płacą opłaty 24. groszy Rs. 20. kop: 18. ... pol: 1560.

[1]07. dbr. Wierzbica Rumocka i Wierzbica Jacki w okr: Płock. płacą opłaty Rs: 32 k. 73 ... Rs: 2445

[1]08. Do sprzedania dobra w ... r. w m. ... r 1855 dobra składające się z dwóch folwarków i wsi ... , ... włók no: pol: 49. położone o 6. wiorst od Grójca – Bliższa wiadomość u ... ... w Warszawie (Łuszczewo i ...)

dobra Rakowo do których należy ... folwarczne – Radowo – ... (Tracimia) ... Radzanowa należą do sukcesorów ... w r 1853. Ferdynanda Sadkow... ... 1/8125 – 1/8126 mają rozległości włók 140. w tych lasu włók ... ... piaszczyste i ... ... w dobrych ... ~~przy trakcie~~ między Kaczorowami ... a Dobrskami – o milę [od] Kaliszu – z lasem olchowym ...

Gosuno i Brodzyno wsie przez szlachtę osiadłe [w dobrym gruncie] między ... a Dobrskami.

5012. Dobra Garwarz, Wkra (przy dom mustkuly) i Wólka
Składające się z 3 folwarków i tyluż wsi zarobnych i 3 osad Kolonistych mające
obszerności włók 116. mor: 4. pr: 196. łanów włók 40 - mające wysiana
380 - kor: w połowie pszenny - prosto 400 wozów siana - propinacya z 6
karczem czyniącą rocznie Złp: 4000: Osada Zalesie na [illegible]
Srebborze 6 czynszow. Zarosle na 3 czynsz: Czynszownicy płacą rocznie Zł 1000
wygonnego pewną ilość morgów i do żniwa pewną pomoc dają -
wysiała oziminy 380: korcy w połowie pszenicy - może być większy wysiew
za wykarczowaniem [illegible]
Z trzech folwarków które są w dzierżawie wypuszczone płacą rocznie 18000
i opłacają wszelkie podatki oraz kilka budowli przybudowane [illegible]
[illegible] - [illegible] na tych dobrach pod Towarzystwa Kredytowego Zł: 36,000 a
8000 Złp kaucyi rządowej
Szacunek tych Dóbr Złp 407,760 przez wypadek włók po Zł 3515.
łanów mor: 1430 [illegible] około 47 włók - Sprostować to według Noty 5135
5013. Niedzborz z przyległościami Pokrytki, grabówka lit. A. osada Jankowo mająca około w dobrach położonych i gruntach urodzajnych między miastem Radzanowem a Ciechanowem od których 2 mile jest odległy - 5. m. od Przasnysza
Niedzborz niegdyś rezydencya [illegible] była za czasów Rzpltej polskiej do r. 1794 mającej głównym jednego z tych powiatów ziemi Zawskrzyńskiej. Ponieważ w tym powiecie Sądy do sprawiania czynności sądowych [illegible], przeto Niedzborz otrzymał tamże miano [illegible] w Prusach - Następnie zaś w [illegible] wraz z Dobrami [illegible] do Jenerała Zieleńskiego - Dziś Niedzborz ma dom: 29. lud: 209. i jest [illegible] Józefa Sztenkellera. Do tej majętności należał dawniej w r. 1852 obszerny las mający powierzchni około włók 40. (Kontynuacya pod Nr. 5038.)
5014. O starożytnym domu Lubienieckich h. Rola wspominają rozmaitemi autorowie. Z tych był [illegible] Dom ten wydał kilku mężów głębokiej nauki, z nich jeden [illegible] dopomagało widzieć się i obcowanie z uczonymi ludźmi w obcych krajach - Z tych był Stanisław ministrem aryańskim zborów [illegible] w Rakowie i wszelkim znaczeniu w swoich współwyznawców zostawał. Brat jego Andrzej był jeden dokąd same obowiązki w Szmiglu i Honty - Stanisław [illegible] aryański za Jana Kazimierza urodzony w Rakowie r. 1623. [illegible] z powodu różności wyznania swego, wygnany z Kraju z innymi współwyznawcami swoimi, w [illegible] w obcych krajach, [illegible] umarł w Hamburgu r. 1675. O innych Lubienieckich [illegible] domu czytamy w niektórych i w Dykcyonarzu biograficznym [illegible] r. 1844. W późniejszych czasach Jan Kanty hrabia Lubieniecki [illegible] miasta Bydgoszczy zasiadał jako Deputat w Trybunale Lubelskim, a jako poseł na [illegible] [illegible] był w Radzie Depart. Krakowskiego [illegible] i postem na Sejm r. 1812. [illegible] syna jego Hipolit [illegible] w [illegible] po ojcu [illegible] majątek ziemski?) 16 [illegible]
5015. W Wrzący pod Mirzonowem, umarł w dniu 18. Grudnia r. 1855. Karol Hi[illegible] Referendarz Stanu między [illegible] Szef biura w Kom: Rz. Wojny, Kawaler wielu orderów [illegible] ob: burg: 10099.
5016. [illegible] Ignacy, Antoni i Wincenty bracia Niemirzycowie synowie Józefa [illegible] 4. letniego dzierżawcy Kawalera orderu [illegible] i Franciszki [illegible] Dobek, Paplin, Europol, i [illegible]

[illegible] Nymierzycka
śmierci rodziców brata podzielili się majątkiem i mieszkali w kołku familijnym lat kilka
[illegible] zgodą, przyjaźń pomiędzy niemi, stanowiła jeden i nierozerwany węzeł braterskiej mi-
łości – Jgnacy objął Dołek i Jeruzal – Antoni Papler a wreszcie dziedziczny Lduropol –
[illegible] ożeniwszy się z Biljanną Chrzonowską dziedziczką dóbr Chrzonowice w Raw-
skiem a [illegible] prowadził w Dołkach znakomity dom – [illegible] i szanowany
od wszystkich, otrzymał wiele dowodów pokoju [illegible] Rawskiego i urzędu sprawowanego przez lat
przeszło 20 – później dla interesów familijnych sprzedał dobra Dołek i Jeruzal i Napoleon
Horbowskiemu i przeniósł się w Guberniję Płocką a następnie kupił dobra Sarnię w obw.
Gab: Warsz: i tu doczesne życie zakończył w dniu 15 Marca 1855 mając lat 70 – zło-
żony do grobu w kościele parafialnym w Głusku – antonianus Niemirycz umarł w
1853. na Wsiemiczy w d: 23 Grudn 1854

5017. folwark Ławki ze wsią Gołaszyn w Pow. Łukowskim, o 21. wiorst od m: Siedlec
[illegible] do sprzedania lub do wydzierżawienia od Św. Jana 1855

5018. dobra Morawin z folwarkiem Podborowo, nad szosą Warszawską z Kalisza do
[illegible] prowadzący [illegible] łokciu, są do wydzierżawienia z wolnej ręki na lat 12.

5019. Są do wydzierżawienia, sprzedania lub rozparcelowania między włościan
dobra ziemskie w gruntach pszennych, których przeszło 134 włókami.

5020. W odległej przeszłości istnieć musiały w dobrach Rudnik i w sąsiedniej wsi
Praszce w Pow. Wieluńskim piece wapienne lub hutnicze albowiem ogromne złoży żużli
odkryte darniną i ~~[illegible]~~ sprostnienie się [illegible] daje – W. Tomasz Potocki
[illegible] P. Marcin Praszki i P. Henryk Miączyński dziedzic Rudnika obaj gospodarze postę-
powi, zwróciwszy uwagę na te złoża znalazłszy ~~[illegible]~~ części metalicznych a bez użytecznej
rzeczy ~~materyjalne~~ ~~[illegible]~~ próbowali z pomyślnym skutkiem zastosować je jako na-
wóz pod buraki i pszenicę –

5021. Rodzina Rohlandów zamieszkała w Okolicy Lublina dotkniętą została ciężką
żałobą – w przeciągu lat niewielu bo [illegible] umarli trzej synowie Franciszka Rohlanda b.
Jenerała b. Wojsk polskich – Michał najmłodszy z synów tego zmarł w dniu 8. Kwietnia
1855. we Wsi Dziedzicznej Tuszów wyczerpniony jadem choroby raka [illegible]

5022. Są do sprzedania dobra ziemskie od Warszawy mil 5 między Grójcem, Warką
[illegible] i Piasecznem, mające całkowitą włók nowopol. przeszło 65 w dobrej glebie, z budo-
wlami dostatecznie zagospodarowanemi, domem mieszkalnym murowanym i ogrodami frukto-
wemi, doskonale zabudowane i zagospodarowane – Bliższa wiadomość w redakcyi
Gazety Warszawskiej (Kalkeraz [illegible])

5023. Kraszewski i [illegible] te dwaj ulubieńcy naszej czytającej ogółu – Syrokomla
[illegible] urodził się 17. Września r 1823 we Wsi Smolkowie na błotnistym Polesiu – w r 1846
wszedł stale w koło literackie

5024. O miejsce urodzenia A. Malczewskiego sprawa już się [illegible] Gandora Marya
[illegible] z [illegible] kąta, gdzie spoczął [illegible] tęskny mistrz Ukrainy
[illegible]

5025. Szymon Boguszko, [illegible] lat 39. a przez [illegible] – Ks Wojciecki, [illegible] Poradnik [illegible] 1855
[illegible] przyjaciół. Umarł w Warszawie d. 23. Kwietnia 1855.

5026. W Powiecie Gostyńskim o 21. wiorst od m: Łowicza, 7. wiorst od m: Gombina, jest
do sprzedania (w d: 12 Maja 55) z wolnej ręki [illegible], rozległości przeszło 406. dziesięcin (włók 26)
w porządnej glebie mające – Bliższa wiadomość może być zasięgniętą u Karola Thieme Mec-
[illegible] Nr. 497. a / przy Ulicy Podwale w domu Dymińskiego – w Maju

5027. Franciszek Salezy Potocki magnat, pan niezmierzonych włości (na Ukrainie)
ojciec Stanisława [illegible] na Tulczynie i [illegible] Jerzego Alexandra
Mieczysława i Bolesława Potockich – urodził się około r 1747 i dalej

5028. dobra Stempow A B w okręgu Gostyńskim sprzedane być mają w drodze
licytacyi dnia 7. Maja r 1855 – licytacya zacznie się [illegible] od Rs: 310 [illegible] 15. zmarłej
[illegible] trybunału

5029. dobra Lipie w Pow. Rawskim rozległe przeszło 1000. dziesięcin (106. włók) z lasem, [illegible]
[illegible] i innemi przyległymi, należące dawniej [illegible] są do sprzedania w [illegible] we Wsi
[illegible]

5030 w dobrach Waliszewice 5 wiorst za Jabłonną znajduje się browar piwny cały rok czynny, dwie gorzelnie (1855) z apparatami parowemi Pistoryusza — prawie na Narwi przy rzece od Nasielska do Warszawy

5031. Dobra Zdzarow [illegible] 3½ wiorsty za Sochaczewem i wieś Wiązyce pod [illegible] [illegible] się do sprzedania — [illegible] wiadomości w Zdzarowie — ob: Anteriora 4980 i 4981 (w [illegible] do sprzedania) i Nota 5085.

5032. Dobra Pęczelice składające się z 3 folwarków i 2 wsi, z których jedna [illegible] kościół parafialny; grunta w glebie pszennej, zawierające rozległości 922 dziesięcin (włók 60) między którymi lasu około włók 20 — mające dostateczną ilość łąk, pastwisk, młyn wodny, budynki gospodarskie nowe murowane [illegible] [illegible], do sprzedania. Dobra te położone są przy drodze bitej, od wód mineralnych Busko wiorst 5. od miasta pow: Stopnica wiorst 10. — bliższa wiadomość na miejscu w Pęczelicach lub we wsi Gry. niedaleko w pow: Opatów — (wieś dzielna jest Szczawieńska)

5033. D: 22 kwietnia 1855 zakończył życie s. p. Roman Zaborowski, [illegible] Dobrzewów Stradzew (właściciel [illegible] [illegible]) który posiadał i wieś Garbów — prawy obywatel, godny i uczciwy człowiek — (Dobra Stradzew wystawione wkrótce zaraz po jego śmierci na sprzedaż z wolnej ręki —

5034. We wsi Malice pod Sandomierzem zaszedł w bagno w d: 22 Marca 1855 [illegible] Aleksandra z Jasieńskich Konarska matrona N: Konarskiego, ojca na Ameryce ob: 11020 owdowiała będąc od lat 18. zaślubiona.

5035. W następujących terminach odbywać się będzie sprzedaż dóbr Drewnowych po Józefie Sojeckim w trybunale Warszawskim.

1/ Na dobra Orarzewa w Łęczyckim na dzień 9/21 Maja 1855

2/ Na dobra Gawron i Gawronki na dzień $\frac{10}{22}$ Maja 55

3/ Na dobra Tarnówka Wierzchosławice na d: $\frac{11}{23}$ Maja 55

5036. Dobra na prawym brzegu Wisły położone o 35. wiorst od Warszawy. [illegible] do sprzedania — O warunkach można się dowiedzieć u Stanisława Kwiatkowskiego Nr: 472 w pałacu Krasińskich w mieście — 7 do maja

5037. Dobra ziemskie, w gruntach pszennych, na których prawie 134. łanów ozi[mego] zasiewu a w tem większa połowa pszenicy, znajdują się, są do wydzierżawienia z wolnej ręki na lat 12ie lub do sprzedaży (lub rozgraniczenia między właścicieli) — Wiadomości bliższych powziąć można u właściciela, w domu pod Nr: 755. Ulica elektoralna — Stro[na] Dominikańska właściciela mieszkanie — 7 Maja i [illegible] [illegible]

5038. Dobra Niedźwiedź całe [ob: 5013] mające w Pow: Proszowskim i Miechowskim mają rozległości włók nowopolskich 168. Z tych pod borem włók 86. Wysiew na 2 folwarkach prawie 300 korcy w większej połowie pszenicy — siana 250 wozów 4 konnych. Z dochodów stałych z czynszów i propinacji Złp: 10,000. podatków około 2700 Złp. Cena oznaczona jest 500 Rs: za włókę — co wynosi razem Złp 560,000. Summy na gruncie mające pozostać następujące:

Towarzystwo Kredytowe — Złp: 50800. — 1sza kombinacya —

Pożyczki bankowej — — Złp. 100,000. spłacalnej przez amortyzacyą

Pożyczki prywatnej na lat 5 proc. — 60,000 — — a ze szacunku wynoszącego 560,000

2ga kombinacya lub z włók razem Złp. 210,800 — — [illegible] a zostaje na [illegible] 210800

po Złp: 3000 wynosi szacunek — więc potrzeba gotowizny 349,200

Złp: 504000. — gdyby chybiło prawo w szacunku — 140000

[illegible] 210,800. — potrzebaby dopłacić 209,200

293200

[illegible] 140000

153200 potrzeba kapitału i obrotowego po 20,000 — [illegible] [illegible] [illegible]

dobra Niedzborz z przyległościami Pokrytki, Grabowiec lit: A. i osada Jankowo —
dobra Drogiszka lit: A. [illegible] folwarkiem z przyległościami Budy Ignacowe, Budy Józefowo i innymi
Kawka zwany — Niedzbórz sam w 1852 [illegible] według pomiarów prawa gosp: urządzonego
[illegible] 613. czyli włók 41. a więc widzi się że i Drogiszka niemniej mniej [illegible]
blisko 45. włók które mniej być urządzony podług pomiarów —

5039. dobra Szewna z przyległością Staw Kunowski zwaną w okr: Opatowskim (w bliskości miasta Ostrowca)
[illegible] (1855) [illegible] [illegible] [illegible] Banku — [illegible] dzierżawna
była [illegible] z 1857. równy Rs: 484 kop: 97 a to oprócz [illegible] [illegible] w sumie Rs:
098. kop: 50 rocznie opłacanego, podatków i t. p. [illegible] należności w 1857. było

5040. Do wypuszczenia [illegible] 12 na lat 6 dobra Gaj w okr: Łęczyckim
na trakcie z Łowicza do Zgierzy pod M: Piątkiem leżące, [illegible] około 800 750 dziesięcin (50
włók chełm.) rozległe — O warunkach dowiedzieć się można u właściciela tych dóbr Józefa [illegible] Franciszka
[illegible] przy ulicy Chmielnej Nr: 1565 lit: D. 12 Maja) 1855.

5041. Franciszek Skibicki ~~[illegible]~~, ~~[illegible]~~: dobra
[illegible], prawości umysłu i charakteru, obok rozległej, wielostronnej nauki i wielkiej znajo-
mości świata oraz wielkiej biegłości w muzyce, czynnym [illegible] wszelkie innym, [illegible]
[illegible] nie tylko milszych [illegible] znajomych —

5042. Szczytno pod Sochaczewem Jana Vettera w 1855 ma rozległości
włók 50 [illegible] z tych pod borem było około 14 włók — Szacunek
Złp: 350000 — Ma syna jedynaka —

5043. Dominium Rusinowo z przyległościami Mikołajewo, Maryanowo czyli Maryanki
Ławy, Starorypin dolny, podmiejskie pod Rypinem Rążki zwane, Zakrocz z dezertą
Krokosny, Rudne, Podole i Sumówko obciążone pożyczką Tow: Kred: 3 okresu w sumie Rs: 13395,

5044. Dominium Mieszewo składające się z realności: Mieszewo średnie, Julianowo i Floren-
tynowo posiada Tow: kred: 3o okresu Rs: 3540.

5045. dobra Blichowo w okr: Płockim mają rozległości włók 43. Jest tam poży-
czki Tower: Kredyt: 28600. 2o okresu — Jakiegoś długu innych Złp: podobno 20,000.
Złp: 3000 [illegible] — tak więc majątek na gruncie wynosi Złp około f: 50,000 —
Józefowicz żądał d: 13 Maja 1855. Złp: 210,000 a spodziewały [illegible] 200,000 — Ja
[illegible] przez Żyda Bornsteina Złp 180,000 — Złp: równy o 30,000 Złp: a
[illegible] włókę po 43 · 43 / 172 / f: 4186 — a gdybym postąpił po Zł: 4500
43/210,000/4651 Złp: 4200. wszystkiego 43 / 4500 / f 193,500.
172 / 280 / 28 / 20 / 8 / 250 / [illegible] f 4651 / 80 / 2 / 43 / 370 / 344 / 260 / 25 / 2150 / 172 a rosłyby: 50000 / f: 143500

5046. W dniu 3. Maja 1855 [illegible] w majątku Krosnowcach zakonnym doniesiono o [illegible] Wincenty Lutosławski [illegible] Wincentego
[illegible] dóbr [illegible] w Gub: Płockiej, Augustowskiej z [illegible] w Dro-
womi górnego — Pobierał nauki na Żoliborzu, w szkołach publ: XX: Pijarów i w b:
szkole prawa i administracyi — W młodym swoim wieku będąc [illegible] posadę [illegible] w Ra-
[illegible] — następnie [illegible] ten zamienił na obywatela [illegible] —

5047. Majątek Dobrzyńce z przyległościami i Lebiedzinowa własności w 1855 [illegible]
Grabowskich — ~~[illegible]~~ ani dzierżawy równy oprócz podatków i cię-
żarów gruntowych oznaczony była w 1855. na Rs: 2400 (Podatki, dominialne i
ciężary gruntowe wynoszą wówczas rocznie prawie Rs: 2550.

5048. dobra Dminin z nomenklaturą Klembów w okr: Łukowskim — składające się z
folwarku: Wsi Dminin z nomenklaturą Klembów według mappy obejmują przestrzeni
[illegible] 700. dziesięcin (włók 48. n: pol.) w tem mieści się lasu budulcowego włók 14 nor[...]
[illegible] 15 dziesięcin prawie 198 — Szacunek dóbr całych po odtrąceniu ciężarów było przyjęte
[illegible] (do publicznej sprzedaży na dn: 19 Maii 1855) na Rs: 20547. kop: 78½

5049. Wieś Moskorzów o milę na wschód Szczekocin, gniazdo rodziny Moskorzowskich, słynnej w dziejach reformacyi w Polsce. Tu urodził się w dniu 4 Maja 1798. r. Władysław Janicki syn Ludwika i Tekli z Miedowskich. Był doktorem filozofii, profesorem instytutu Lekarskiego, potem profesorem Nauków dodatkowych, Sędzią Naczelnikiem Kassy Oszczędności, Radcą Dyrekcyi Ubezpieczeń Prezesem Kollegium Kościelnego Gminy ewangelicko-reformowanej – od młodego wieku odznaczał się w naukach matematycznych i fizycznych i także od rolnictwa Dniu urzędowych chwile poświęcał badaniom w Szerszym nauk przyrodzonych matematyki, mechaniki i ekonomii politycznej, i wstąpił się nie mało publiczności przez wydawanie od r. 1832. dobrych i użytecznych Kalendarzy. Zasnął w Bogu w m: Maju r. 1855.

5050. Dobra Zegrze w Pułtuskim o wiorst 24 od Warszawy w dniu należących do niedawnych dóbr po ś: p: Stanisławie Hr: Krasińskim – sprzedany będzie w dniu 19. Czerwca 1855 to jest najpierw po czarnych wełnistych przez publiczną licytacyę całkowita gromada owiec merynosowych składająca się z 269 maciorek, 23. owiec jednorocznych – 40 owiecek jagniąt – 24 baranów starszych – 7. rozpłodowych i 47. baraników jagniąt – Obecny stan owiec tych owiec małych dobry – (owce sprowadzone w [illegible] że już owczarnia nie [illegible] –

5051. Dobra Gorzków składające się z miasteczka i trzech folwarków w Pułk: Krasn: o wiorst 11 od szosy Zamojskiej, i Krasnystaw, a o 49 w: od m: Lublina – do sprzedania z wolnej ręki – Obejmują morgów 6480, wiorst około 216. gleba pszenna, dochodów stałych 20,000 Złp. rocznie 6480 gorzelnia z browarem. wyrabia 200 korcy pszenicy; młyny, tartak, wody obszerne, stawy, nadto jest zakład przeznaczony na papiernię – Cena 97,500 rubli (650,000 Zł.) [illegible] 13 Maja 1855. [illegible] [illegible] w Kurjer. 1855. b. Naczelnik Pk. Krasnostawskiego do Błeszyńskiego

5052. Dobra Węglewice w Pow. wieluńskim, odległe od m: Kalisza wiorst 35. od Wielunia 21. od Wieruszowa wiorst 7. tylko od Lututowa, nad rzeką Prosną, od granicy Królestwa od Ks: Poznańskiego – zawierające przestrzeni 300 włók nowopolskich (4500 dziesiatyn) z których łąki [illegible] i [illegible] włók 200 (dziesiatyn 3200) tych włók 20 – gruntu ornego [illegible] [illegible] żytnego włók 80. na których wysiew do ozimin około 250. i [illegible] o aparatem gorzelnianym się każdego czasu do sprzedania – W dobrach tych jest kościół filialny; 6. folwarków, dwa dwory mieszkalne przy każdym znaczne ogrody, browar, dwa młyny na stawach i tartak – [illegible] tygodniowy dni 360 – Czynszów gotowych Złp. 9000. a procentu czystego rocznie Złp: 26,000 – brutto – Dobra powyższe sprzedane będą [illegible] w Summy Rs. 120,000. czyli Złp. 800,000. [illegible] [illegible]

5053. Karol Hr: Brzostowski przyjął następujące zasady dla swoich włościan i mieszkańców Dóbr Sztabin [illegible], Krasnybór, a [illegible]:
1°, przeznaczył im na własność, zabudowania, place, ogrody, i grunta w polach i łąkach w rozległości jak takowe w dniu [illegible] Dekretu [illegible] posiadali, oraz [illegible] [illegible] wszystko prawo [illegible] na opał i wolne pastwisko w lasach –
2°, ustanowił szkółkę dla włościan, wybranych Kassy wiejskie, ośmiu drewni i przyjął
3°, przeznaczył fundusz na doktora utrzymanie i podwyższenie [illegible] [illegible] także potrzeb fabryki
4°, ustanowił administracyę czyli radę nad całkowitym majątkiem Dóbr Sztabin funduszami –

5054. Wadowice wieś pod samem miastem Raciąż, położona o dwie wiorsty od niego na północ – W r. 1855 w tejże wsi polu na wzgórku przy kopaniu dobywano na szczątki glinianych czerepów czyli urn popielnic, a przy nich odgrzebano nieco bronzowej broni i narzędzi – Zacny dziedzic tej wsi p. Jabłoński znalezione szczątki w całości do Warszawy przesłał, samo zaś miejsce znalezienia ogrodził i te dla dalszych poszukiwań nietknięte zostawił – Rysunki i opisy niektórych starożytności opisane są w pismach publicznych i w pamiętnikach zebranych przez B. Podczaszyńskiego 1855.

267

Summa 22500 Rubli – może być użyta na kupno dóbr ziemskich większej wartości, drogą odkupu, lub też prostym sposobem może być wypożyczona, na pierwszą hypotekę w Gub: Warszawskiej; z warunkiem, że oprócz umówionego procentu, byłaby wolna w tych dobrach ... domu mieszkalnego z ogrodem i wszelkiemi wygodami gospodarskiemi – Zgłosić się można w tym interesie do NN bez pośrednictwa faktorów

5055. Dobra Wrzosowo i Gorzy Strachowskie w okr: Warszawskim były d: 15 Maja 1855 do sprzedania –

5056 W dniu 19. Kwietnia 1855 zmarł w mieście Bełchatowie przeżywszy lat 74 ś.p: Stanisław Hankowski b: Prezes Rady powiatu Sieradzkiego, Członek Rady obyw: b: Województwa Kaliskiego, poseł na Sejmy, a za czasów Księstwa Warszawskiego Zastępca Prokuratora przy Trybunale 1. Instancyi Depar. Kaliskiego, mąż znany z prac literackich ob: Kordyn: 5086.

5057. Szubsk wieś folwarczna Senatora Sułkowskiego – dwór murowany ... dobrze zabudowana przy trakcie od Drobina do Płońska – grunta na powiększej części niewykarczowane, zapuszczone – ...

5058 Kominiarin Byszka 1855 wieś dobre zabudowania – ...

5059. Umiarowo wieś kapituły i parafia w gruntach lekkich nad rz: Wkrą – ...

5060 Strzegowo wieś kościelna i paraf: z młynem i tartakiem w gruntach ... Skarbu Carowego 1855

5061. Niedzborz ... na rzece Wkrze w gruntach ... – Sokołowskich dwór murowany ... gorzelnia murowane – grunta w połowie pszenne – ...

5062. Sułkowo (pszenne polne) wieś sprzedana w 1852 / 1855 ś.p: Henryka Wolnickiego (ob: Modlątkowo) – majątek dobrze zagospodarowany – Alexandra Wolnickiego brata ... gorzelnia nowa murowana –

5063. Czarnocin dominium i wieś – grunta dobre – las miarny –

5064 Zepki wieś (podobno) częściowo szlachecka zabudowana w dobrych gruntach –

5065. Arcelino wieś ... dziś w dobrym gruncie – (1852/1855) Teodora Burkowicza przy trakcie z Drobina do Płońska ... Pankracego Jaroszewskiego Referendarza teraz zabudowania dworskie – grunta po większej części pszenne –

5066. Cywiny wieś szlachecka w gruntach miernych przy trakcie z Drobina do Płońska – ma grunta pszenne –

5067. Bałoszewo domin: i wieś kościelna parafialna w obrębieniu gruntach miernych przy trakcie z Drobina do Płońska – ograniczona ... (1855) ... Wadowskich ... – kościółek par: drewniany

5068. Jaronino pierwej Zeronino) przy trakcie z Drobina do Płońska blisko o 2 wiorsty od tego miasta ... w przyzwoitej glebie

5069. Strachowo domin: i wieś w dobrej glebie przy trakcie z Płońska do ... pierwej 4 wiorsty, od ... wiorst 12.

Rozkład gruntu tak orny jako i łąk wynosi włok 57. lasu tego włok 14 zbywa ~~..~~ 71. wysiewu pszenicy k. 100. żyta 161. siana fur par 200. pastwisko na 200 sztuk bydła – owiec drogiej rasy sztuk 1200. robocizny gospodarzy 12. po 2 dni sprzężajem i 3 dni pieszo w tygodniu. Kopaczy 8. po 3 dni – z folwarku Szpondowa wynosiłaby płacy Złp. 120 i podatki z młyna ~~..~~ z wolnym mlewem Złp. 600. Propinacya z Kurzony / Strachowa Złp. 1600. propinacya z Szpondowa Złp. 800. z ogrodów Zrzeb. Łochod Złp. 800 – Cegielnia – Rybołówstwo w Łanach i Kanadach – Zabudowania tak dworskie jako i wiejskie we wszystkich 3 folwarkach w dobrym stanie – Maszyna młocarnia i sieczkarnia 4 roczna i druga zgrzebna. Szacunek dóbr Strachowa, Kurzona i Szpondowa lub Szpondowo wynosi Złp. 400,000 Dług wypadła za włoki Złp. 7000 ~~...~~ 7000 – wypłacone przez ~~...~~ gotowizną Złp. 215,300 a pozostanie na gruncie Suspen. Złp. 120000 które w 4 ratach od r. 1860 ponieważ po 30,000 wypłaca tytułu – naresz. towarz. kredytowe 35400. winien 27,5/510. ~~...~~ 5.78 kop. 80 i ~~...~~ bankowy 29301 ale te w kilka latach już zamortyzowane zostaną zupełnie / dotknie odnowiony pożyczki Zł. 2550. kop. 59 Rata ~~...~~ bankowi i ~~...~~ i podatki do należnych należy 17000 jedna połowa oddaje się ugorem – druga ozimem zasiane a 3cia (co nie ~~..~~ siane ozimym) obsiano kartoflami i ~~...~~ zbożem ~~...~~ jarem

5070. Dobra Łęcky i Brodziun ~~...~~ 71 włok z tych pod borem ale młodocianym ~~..~~ włok 30 – wysiewu ~~...~~ 300, w połowie drogi wiodącej do ~~...~~ – gruntu w ogólności dobre – od ~~...~~ 1½ m. od ~~...~~ 1. od Płonsk. 2. od Ojrzenia ½ od ~~...~~ 5 i tylko do ~~...~~ – gospodarzy ~~...~~ – zabudowania w ~~...~~ wynoszą 10. Szacunek po Złp. 4300. za włokę ~~...~~ 300,000 ~~...~~ Towarzystwa 23000. co na gruncie zostanie – Dawne Dzedzitkem. Lasocki pomimo ~~...~~ 24 Maja 1855. przy Antonowiczowa pod Drakarzem do ~~...~~

5071. Kondrajec wieś osada i dobre zabudowania. Boskiego ~~...~~ córkę ~~...~~ Gutarzewa który Kondrajec ~~...~~ w dom ~~...~~ od Gutarzewa ku Sochocin rozciąga się na nich ~~...~~ obszernie ~~...~~ w starodrzew (1855) –

5072. Zielona osada wśród rozległych lasów między Kondrajcem a Noiwsią

5073. W Sarnowej górze jest wysoka góra skąd widać Opinogórę miasto Ciechanów i ~~...~~ okolicę ~~...~~ a naturalnie Opinogórę o 3. mile stąd odległą

5074. Skarzyno Wilkoszyckiego (1855) wieś porządnie zagospodarowana i zagospodarowana – w dobrym gruncie, a tylko ~~...~~ 1855. w starodrzew ~~...~~ (1855) do porządnej ~~...~~

5075. Wroniino w dobrym gruncie, w dostatnich łąkach i pastwiskach –

5076. Juniino wieś posiadana parafii do majoratu. Położenie w dobrych gruntach, takich Opinogórskich i w potrzebnem pod ~~...~~ gospodarstwo rolne sprzyjające ~~...~~ drewniany

5077. Cumino. w gruntach urodzajnych ~~...~~ i Osiek ~~...~~ przy trakcie do Płonska

5078. Krubice dwór i wieś ~~...~~ (1855) w porządny glebie – z porządnem zabudowaniem dworskim ~~...~~ administrowana

barkowy pomniejszej części z murem wystawionemi —

5079. Grunnica [illegible] do dóbr [illegible] Mykolin należąca? w wyższem położeniu i dobrym gruncie nad strugą do Płońska płynącą.

5080. Smięcice [illegible] słynne co do dobrej urodzajności gruntu tak nazwane dwór i ogród cyprysowym topolami włoskiemi wysadzony —

5081. Cybulkno [illegible] przemysłowo tak nazwane od dobroci gruntu na którym i cebula rodzić by się mogła —

5082. Nurwowo szlachecka folwarki wioska mająca podobno tylko 14. włók n: położenie gruntu pomniejszej części pszennego i żytnego 1. klassy — Nadaniu M[illegible] (1855) graniczy ze Nurzycentt, Cybulkiem i Gotkami i ~~[illegible]~~

5083. W Curniakowce [illegible] obejrze może pobożne tłumy, skromny ale schludny przybytek pański, dla tego też odprawiają msze święte przed ołtarzem na [illegible] dostaniu, po którym też odbywa się uroczysta procesya.

5084. Przez akt urzędowy zamieszczony ... wr 1855 spadło w ... powszechnienie w Kraju Polskim Jedwabnictwa tego wyższego przemysłu rolniczego, które stanowić ma w przyszłości oddzielną gałęź przemysłu —

5085. dobra Zdziarów (obacz Antecrowe 4980 i 4981.) leżą przy nowo [illegible] się drodze do Płocka na górze i wraz z wsią Rutami [illegible] do Kurdorskich [illegible] Nickorskiej siostry Ks: Mikorskiego [illegible] z wolnej ręki osobno lub razem do sprzedania. — Zdziarów wioska szczupła dwór pod słomianą strzechą — rozległość włók 35 chełm: [illegible] w r 1807 sporządzony — grunt dobry szczerk w ogóle, [illegible] spodnia glina i tem nieprzepuszczalna, w innych miejscach czarnoziem — pła[illegible] — równo [illegible] — las dodatkowy [illegible] rozległość wynosi około 6. włók — drzewo [illegible] sosnowe — drzewostan [illegible] 30 – 40. — piękna [illegible] brzezina — innego drzewa i [illegible] na potrzebę starczy — piękne łąki gruntowe i równe ciągną się smugą od Bruzy aż pod górę gdzie [illegible] [illegible] wysiano oziminy w 3 pole około 200. morgów — gosp[illegible] [illegible] i [illegible] wiosną [illegible] — za włókę [illegible] 7000. a [illegible] [illegible] jak dawniej — zdaje się że za 6.1. sprzeda — (Postęp relacye Aleksandra w d: 26. [illegible] Uy: 6 230000 — w [illegible] 6571. z — włóką a gdy by [illegible] boo Mya. 1855 to wypadłoby za 35 włók f 210,000 [illegible] potrzeć [illegible] 18,000. [illegible] — [illegible]
f 192000.

5086 obacz Antecrowe 5056.) Stanisław Kaczkowski znany w publicznem życiu i [illegible] — syn Józefa i Karoli Kaczkowskiego i Boguszyńskiej z Chrzanowskich — [illegible] w związku [illegible] z Trabellej z Babskich ... urzędowanie i [illegible] w Sieradzkiem, poświęcający się gospodarstwu, literaturze i [illegible] obywatel Prezes Rady [illegible] Sieradzkiego, Członek Rady Obyw: b. Wdztwa Kaliskiego, [illegible] wszystkich [illegible] poczynając od r 1820, [illegible] się z [illegible] publicznej z zamiłowaniem [illegible] się badaniom historycznym [illegible] rozprawy, rozrzucone po różnych pismach publicznych i oddzielnie wyszłe [illegible] [illegible] wr 1840 znaczny majątek [illegible], jaki posiadał, między dzieci, [illegible] Zdchadowie przy najstarszym synu Ludwiku i [illegible] w d: 19. [illegible] 1855 życia dokonał —

5087 Folwark Obrzydka w mieście Piotrkowie Trybunalskim przy kolei poło[żony] sprzedane były w dniu 19. Czerwca przez publiczną licytacyę: konie, woły, krowy, sadzenki, siano, [illegible], wozy, pługi, brony, i t.p. Licytacye odbędzie się w Obrzydkach o godzinie 9. rano —

5088. We wsi Rudki w Pow: Rawskim rozstał się z życiem w dniu 5 Marca r 1855. w 85. r. życia, ś.p. Felix Jan Bykowski b. Szambelan Dworu Króla Stanisława Augusta, szczerze powszechnie szanowany dla przymiotów duszy i serca —

5089. majątek ziemski Mystkowice Szemień w Pow Pułtuskim, od War[szawy] wiorst 42 od Pułtuska w 14. mający rozległości dziesiatyn około 538. (w tem 35) z lasem, pszennymi, łąkami dostatecznemi, [illegible], ogrodem owo[co]wym, domem murowanym, ofi[cy]nami, budowlami dworskiemi z inwentarzem, [illegible] około koni 160. jest do sprzedania — Wiadomość u [illegible] adwokata pod Nr: 568. przy Ulicy Długiej (24 Maja 1855)

5090 W dniu 17. Maja r 1855 we wsi Szlacheckiej Mrówki w Pow Piotr[kowski]m zakończyła życie Józefa z Bulskich córka [illegible] Bulskiego b: Sędziego Appell. i Józefy z [illegible], a żona Napoleona Sierawskiego Komis: Ekonomicz: przy Kom: RP: i Skarbu.

5091 W Jakimowicach Pow Opoczyńskim założył P. Lucyan Kowalski zakład kąpieli fumigacyjno-parowych- który to zakład przeniósł na wio[sn]ę r 1855. do Ojcowa w Pow Olkuskim — Samo miejsce tak słynne w naszym kraju i za granicą, swoim urokiem położenia, jakoteż historycznemi pamiątkami, gdzie wzrok zachwycać się potrafiła nowemi widoki i osobliwościami natury, gdzie wśród gór, strumieni i skąd nikt [illegible], czyste powietrze nigdy żadnemi epidemijami zatrute nie było — wielki i zbawienny wpływ wywiera swoje na polepszenie zdrowia [illegible] Udający się do Ojcowa koleją żelazną, dojeżdża się do przystanku Strze[mieszyce] a następnie najtaniej furmanką, 28. wiorst w połowie szosą przez Olkusz, lub jadąc szosą Warszawsko-Krakowską aż do Miechowa lub Olkusza, stamtąd 14 wiorst wygodną drogą do miejsca.

5092. W Gierasowicach w Pow Sandomierskim w dobrach swoich Szla[che]ckich umarł w dniu 24. Kwietnia r 1855. ś.p: Karol Rzepecki, który [by]ł powszechnie szanowany i żałowany — pewno to nie Rzepecki był.

[50]93. wieś Krasne o 14. wiorst od spichrza przy rzece spławnej Narwi poło[żo]nej, niedaleko Pułtuska — w gruntach pszennych —

5094. wieś Żabłotnia pomiędzy Błoniem a Grodziskiem o 4. wiorst od [stac]yi Kolei Żelaznej Grodzisk — Szacowana jest przez [illegible] Rs: 2235 i [illegible] Rs. 3600. — obejmuje przestrzeń dziesiatyn 339 (w tem nowopol. 22 mor.) [illegible] w gruntach pszennych; ma wiatrak, [illegible] — nowy dom muro[wany], obszerny i wygodny; ogród owocowy i [illegible] — pszenny, sprzedany tej [illegible] jest 6-[illegible] dni 40. Była w dniu 19 Maja 1855 r do sprzedania. Część [illegible] może pozostać na gruncie —

5095. Folwark szlachecki Małe Głodowo dziesiatyn 135 (w tem [illegible] 9) grun[tu] wraz z łąkami, i w tem jedna pół w [illegible] — Dom murowany, 2 chałupy do [illegible] w Pow Pułtuskim — o 42 wiorst od Warszawy [illegible] N: Nasielskiem — jest do sprzedania

269

5096. wieś Wrzask w Pow. Łęczyckim mająca dziesięcin (206) włók n: pol: 15 1/2 bez gospodarzy rolnych, mająca lasek mały, dworek murowany nowy, niedaleko Strykowa – jest do sprzedania – 18 Maja 1855

5097. Marcin Molski urodził się r. 1751. Kształcił się w Korpusie Kadetów w Warszawie i w Akademii, przeszedł do służby wojskowej doszedł do rangi brygadyera. R. 1807 został członkiem Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk i w tymże roku mianowany Komisarzem wojennym w stopniu pułkownika – w r. 1808 otrzymał Krzyż Kawalerski polski a w 1814 ozdobionym został orderem Sw. Stanisława III klassy. Umarł w Warszawie 1822 d: 13 Grudnia. Zwłoki jego spoczywają we Wsi Bcice przy kościele tamecznym. (Bcice leżą o 17 wiorst od Warszawy niedaleko Piaseczna.) – Znany jest z ulotnych wierszyków, napisanych z okoliczności pisanych, które pełne z [illegible] i humorem, a które się rozchodziły po całej Warszawie i Kraju. – Najobszerniejszym z pism tego wierszopisa jest przekład Stanisłaida. – [illegible] łacińskiego Murgilusa. – Poema tego wyszło w komplecie na widok publiczny w r. 1855 (Cyr. 29 Maja 1855)

5098. W dobrach dziedzicznych Starogród w Pow. Hrubieszowskim: zmarła w Bogu s. p. Józefa z Przyjęckich Horodyńska (w wieku lat 48 –) Bez [illegible] Karola Horodyńskiego (wyszły Nr. 16277 – 16278) wydanato 5go Dnia 1855 –

5099. W [illegible] Maja zmarła w Bogu (tylko opuściła doczesne życie) Maryanna z Olszewskich 1o. ślubu Gawron, 2o. Szwarcowska obywatelka z Starejwsi w Rawskiem. ob. bryz. 19043

5100. Dobra Lasocin w pow. Lubelskim mają rozległości dziesięcin 1170 czyli włók 78 2/3 warszawskich, w gleba potowicznej ustępującej gruntu ornego dziesięcin 350 (morg 700), łąk dziesięcin 450 (morg 900), Łąk dziesięcin 235 (morg: 470) ogrodów czyli 90% dany 30; apparat gorzelniany – dworskie budynki wszystkie nowe; dwór murowany, wszelkie budynki bardzo porządne – Są do sprzedania d: 3 Maja 1855

5101. Wasiniewo Grabiny umarł d. [illegible] 1855 Wawrzyniec i Józefa Wasiniewskich małżonków Wasiniewskich w pow. Mławskim.

5102. Wasiniewo Gwoździe A. B. w okr. Mławskim wieś folwarczna – ziemia pozostająca pomiarowego ma ogółem ~~[illegible]~~ przestrzeni mor: 221 prt: 297. miary nowopol. w tym łąka mor: 39 prt 211 – dwór – chatup 3. karczma, spichlerz i owczarnia z kamieni – wszystkie te ozdobione został w 1854 do sprzedania przez publiczną licytację za Rs. 3185 kop: 50.

5103. Gospodarstwo bez: rolnika odznaczają się sposobem gospodarowania jako i [illegible] włościan, dobra – Łaznów, Chorzęcin, Dębowa góra, Babsk, Biała, Rzeczyca, Pkowiczewska-Wola, Celgost, Rotaw, Wola Chojnata, Bogusze, Trembaczew, Go

5104 Sady znaczniejsze w Pow: Pułtuskim są w Strzebowie, Wylezinie

5105. Dobra Swierczyny należące w 1855 do ~~[illegible]~~ Wincentego Rychter graniczą od wschodu z dobrami Sosnowo, czyli folwarkiem do tychże należącym Komorniewo zwanym: od zachodu granica dobr Swierczyn do r. 1855 była niepewna, od południa z dobrami Rożan z zachodu z nummikami Borki zwanemi, a od północy z dobrami Przęśki –

5106. we wsi Milejowie w Pow. Krasnostaw: w dniu 21 Grudnia 1855 położony został kamień węgielny pod budowę nowego murowanego Kościoła katolickiego wzniesionego staraniem i nakładem Maryi Rostworowskiej Senatorowej – oraz wybudowanie w tymże samym roku nowe zabudowanie plebańskie – Piękny organ pochodzi z fabryki [illegible] organmistrza Mielczarskiego – ~~[illegible]~~

5107. Dobra Pogale szlacheckie lit: A. C. Rzeszówko i Gąty małe lit. B. w Pułtuskiem

[illegible] włoczności nazwy Kunegundy z Brzowskich Dziewulińskiej należące
włók 30. mórg: 6 prętów: 138. miary nowo pol - rozległości obejmujące przez
[illegible] w r. 1855 na Rs. 11,309 - kop: 90 - oszacowane
5108. Wola inaczej Księża, dominium i gmina - majętność ta do której należą wsie
Wola, Wymysły, Wawrzonkowo, Makowisko i Wełpien nabyta w r. 1825 od Igna
cego Zielińskiego - opłaca 24° grosz. czynszu Rs. 236 - kop. 44. przyjęta [illegible] tow. kred. [illegible]
Rs: 17,730.
5109. Dominium Naborowice do których należy osada Zdunowo i wolny wrąb w lasach Rząca
kowskich należących do głównych dóbr Łaziski - płaci opłaty 24 gr. Rs: 39. kop. 26 ½
obecnie: przyjęty tow: kred: Rs: 2940.
5110. Dobra Łukomie Łukomka i Miręcin w Lipnie: płacą opłaty Rs: 64. k: 96
obecnie: przyjęty tow: kred: Rs. 24860
5111. Włichowo w okr: Płockim ma rozległości włók 42. mórg: 24
szacunek Złp: 210,000. - Towarzystwo kred: 28600 - Przyjęte Skarbu 5/100 Zł 25000
wszelkie Zł 3000. razem Zł: 56,600 - prócz tego Summy Zł. 7800 - } należących

mają powodu [illegible]: Osobistego	13000.	Summy Zł.	7800	} należących
drugie ——	1.500.	[illegible] Zł.	12000.	25,800
[illegible] ——	3,200	P. [illegible]	6000	[illegible]
	74300			razem 74300.

podatki Skarbowe Zł 1500 - pod razem długu 100,100.
a że 25800 są spłacalne a tylko zostaje Zł 74300.
i pewnie zwrot amortyzacji więc do summy szacunku Zł. 200,000. potrzeba by
[illegible] Zł 125,700.
5112. Po Leopoldzie Skarzyńskim w dobrach Lubiankowie mil 2 od Łomży ½
m. od M: Głowna, sprzedawane będą przez publiczną licytację ruchomości, meble, sprzęty
domowe i gospodarskie, bydło rogate przeszło 100 sztuk - konie, [illegible], owce,
trzoda chlewna i t. d.
5113. Radwan ma las sosnowy, rozległy 20 włók (320 dziesięcin) podzielony na 80.
porębów równych. w 1855
5114. Osiny [illegible] mają las sosnowy którego rozległość wynosiła w r. 1855 [odrodzony]
włók 55 (dziesięcin 880) urządzony na 90. porębów
5115. Zdany mają las sosnowy i dębowy którego rozległość wynosiła w 1855 r.
włók 20 (dziesięcin 320) urządzony na ~~90~~ [podwórowy] ~~porębów~~ równych - Przy blizkości rzeki
Pilicy pod krakowskim [illegible] drzewa - [illegible] - w dębach na 40 porębów
5116. Trzebiatów [illegible] w r. 1855 las sosnowy obfitujący też i w dębinę, rozległy
włók 52 (dziesięcin 784) urządzony na 90 porębów równych - Przy blizkości
rzeki Pilicy bystrej [illegible] spławiany drzewa gdy dojrzałości drzewostanu wymaga-
117. Wielka Wola miała w 1855 las sosnowy młody, rozległy włók 37 (dziesięcin [illegible]
podzielony na 74. poręby
118. Roszkowa Wola w Rawskim ma las sosnowy, rozległy (w 1855) włók 12. [592]
dziesięcin 192. podzielony na 30. porębów
119. Sadkowice mają (1855) las sosnowy rozległy włók 15 (dziesięcin 240) obfitujące
w drzewo budulcowe sosnowe ~~[illegible]~~ i dębowe urządzony na 80 porębów -
120. Do Nowego dworu należy las obszerny sosnowy [obfitujący w dębinę] którego rozległość (w r 1855)
wynosiła włók 143. (dziesięcin 688) urządzony na 80 porębów równych - [illegible] się
[illegible] i [illegible] wyrabiane na [illegible] tartaku.
121. Dobra dziedziczne Pana Mikułowskiego: Głowno, Strzyków, Bratoszewice [Dobra]
[illegible] lasy rozległe włók 180 (dziesięcin 2880) w których drzewo dominuje; urządzony są
[illegible] w 1855) [illegible] w onego czasie sosny 180 letnie, której dla braku wywózki mały
[illegible] mają wartość - [illegible] pod [illegible] z przyczyny [illegible] w [illegible]

gospodarstwa leśnego – Znajdują się w objętości tam dębina, olszyna, brzezina i drzewo szpilkowe – Z powodu bliskości koleji żelaznej (z wyborny na wszystkie strony w[illegible] mniej więcej) są dla tych lasów większe na przyszłość widoki. – ~~[illegible]~~ Obszar całych tych dóbr wynosi 550 włók (dziesięcin 88[illegible]

5122. Pażyna w Gradyszakach, prawdziwe nasze Eldorado rolnicze – W r. 1855 tu pszenicy nie było w kraju drugiego wyrównywającego mu gospodarstwa bez kultury buraków. Jest [illegible] łaska Pana Boga wszystkiego, [illegible] takiego jak nigdzie indziej.

270

5123. Folwark Żurawiny v. Chochół w Pow. Stopnic. o werst 7 od Buska, 1½ werst od Nowego miasta Korczyna, tylko pół mili od Wisły, a 3 werstw. od M. Wiślicy nad rzeką Nidą – mający rozległości 250 dziesięcin czyli morgów prawie 500 w glebie pszennej i żytniej, z lasem zawiasów ale wystarczającym na własne potrzeby, z łąkami dającemi 100 fur dobrego siana, pastwiskami doskonałemi, z ogrodem owocowym pięknym i dużym sadzawkami – z zabudowaniami w najlepszym stanie – był d. 8 Czerwca 1855 do sprzedania z inwentarzem żywym i martwym za R.S. 5750 – Bliższa wiadomość na miejscu u właściciela Walentego Sojkowskiego –

5124. Sobienie szlacheckie dobra w Obwodzie Garwolińskim składające się z 3 folwarków ~~i miasta~~. Sobienie szlacheckie miasta i folwark – Śniadków górny i Śniadków ~~górny~~ dolny w Pow. Garwolinie – od Warszawy mil 5 – nad Wisłą przy drodze – Rozległości włók powierzchni 145. w tym łąk włók 40. – Wysiewu oziminy korcy 600. – w drugiej zmianie [illegible] – Siana fur dworskich 1500 – pasznie obszerne.

Czynsz w Kolonistów	5000.	}	prowadzi na gruncie krów	70.
Propinacya	10,000.		koni porządnych	16.
			wołów	16.
	15600		koni w składzie innych	20.
Dochód z [illegible]	600.			32.

[illegible] łąk mały z [illegible] Wiśnia. wyżłownych 2 folwarków

[illegible] dostateczne – Budowle wiele [illegible] Suma R.S. 800,000 – złożone w towarzystwie kredytowem na włókę [illegible] 1556 – Szkoła – Towarzystwa Kr. 187000.

[illegible] bliższem traktowaniu nowsza wiele [illegible] od [illegible] do sprzedania 6 Czerwca 55. Faktor Szymon z Płońska – lub [illegible] Jak Berkner w domu przy [illegible]

5125. W dobrach Regnowie w P. Rawskim do r. 1855 nie było jeszcze urządzone prawidłowego gospodarstwa leśnego – Rozległe one są włók 65 (dziesięcin ~~4160~~) a między innymi obfitość ich [illegible] dziesięcin 4160 w nie wyspach?) dominuje w nich sosna, jednak znajduje się

5126. Przykańców w Rawskim odznacza się w ostatnich latach gospodarstwa przedstawiają więcej tu pod względem chowu pięknych gatunków bydła i owiec – Tych ostatnich liczono tu w r. 1855 sztuk 2700.

5127. W Woli Rzkoszewskiej jest piękny gatunek bydła i najcelniejszy (może) gatunek owiec w Pow. Rawskim, których w r. 1855 [illegible] szt. 4000 sztuk – ~~[illegible]~~ z własnej [illegible] przez zakupywanie tryków czystej krwi w Saxonii, z powodu ~~[illegible]~~ utrzymanej i ~~[illegible]~~ tryków krwi [illegible]

5128. Seweryn Gołębiowski autor: Czasów Zygmunta Augusta i wielu innych artykułów treści historycznej drukowanych we wszystkich pismach periodycznych wychodzących w Warszawie. W wieku podeszłym służąc w tem mieście [illegible] jednak z oka przyjaciół i nauk. Nikomu o nic się nieupraszał, nikomu się z sobą nie narzucał, [illegible] pracował ale tylko siły mu wystarczyły, a nawet i nad siły i w pracy szukał nietylko utrzymania się, ale zastosowania sobie nadal, pamięci i [illegible], jakie z [illegible] po niegodziwych ojcu swym odziedziczył –

129. Trudno wiedzieć, jak Gulczew od Sierpskich przeszedł do Kratyńskich, następnie zaś do Zamojskich, od których go nabył wraz z Sokaranią Antoni Dembowski Biskup Kujawski – Był to najstarszym z bardzo licznej a mernego majątku rodziny, własną zasługą dostał się na Referendaryą Koronną, otrzymał parę starostw, nabył znaczne majętności, a po śmierci żony obrał sobie stan duchowny, jako godniejszy owe strony [illegible] czasów, dostał się wnet na Biskupstwo Płockie, a potem na Kujawskie, na którem też dokonał pracowitego żywota. Z owego dworu modrzewiowego w Gulczewie oprócz piwnic już nic na mały pamiątkę nie było z tego domu w którym najczęściej Biskup przemieszkiwał – Dziedzice uszczęśliwieni wynaleźli sobie [illegible] [illegible] stroju i miłości –

130 W Tymiance było w ostatnich czasach znakomita owczarnia owiec wysoko poprawnych których w r. 1855. liczono sztuk 4000.

131. W Żdżarach istniała w ostatnich czasach znakomita owczarnia owiec wysoko poprawnych których w r. 1855 liczono sztuk 1500.

132. Z Wierzbicy Kolonia cyganowska w dobrach Staropol w Pułtuskim [illegible] 1855 składają z 18. familii cyganowskich których całkowita ludność wynosi głów 145 zamieszkują w 16. domach. Każdy kolonista posiada gruntu najwięcej 15. najmniej 7½ morgów. gospodarują oni dobrze i dorównywają innym kolonistom czynszowym –

Od S. Jana 1855

133. Bulc' Płonna lub Płomna miał przez czystkowaną szlachtę osiadło w dobrej glebie i położeniu [illegible] nad rzeczką podobnego nazwiska [illegible]

134 Karwowo miał przez czystkowaną szlachtę osiadłe przy traktie [illegible]

135 Według mappy pomiarowej w r. 1854. sporządzonej dobra Garwarz Wkra i Wólka Garwarska, Kurhanie w r. 1855 Aleksander Boskiego mają ogólnej rozległości [illegible] morgów 3772 pręt: 7. czyli włók 125. przez mor: 22. pręt 7. – a mianowicie ma folwarkom Wkra morg: 791. pręt: 117 z tych gruntu ornego morg: 459. pręt: 26 Garwarz mor: 668. pręt: 192 w tem gruntu ornego morg: 404. pr: 87. – Wólka Garwacka mor. 473 pr: 117. w tym grunt ornego włók 175. pr: 299. – Lasy sosnowe zajmują wszystkich mor: 721. pręt 90 – olszowe mor: 92 – razem pod lasami mor: 813. pręt: 90 czyli włók 27. mor: 3 prę: 90 – Koloniści zajmują mor: 1085. mor: 91 149 pręt. 28. – Mostek mor: 23. prę: 113. w ogrodach mor: 14. pręt: 172 Garwarz leży w dobrej glebie grunta pszenne, żytnie, pszenne – grunta podlegają w Glinowieckim – folwarki z zabudowami dworskimi w niektórych [illegible] – wymagają reparacji – We Wkrze jest dwór obszerny nowy [illegible] z zabudowaniami dworskiemi – drugi drewniany uzupełniony – [illegible] [illegible] Wólka Garwacka w morgach. grunta przyległe do lasów Garwackich [illegible] [illegible] tych dóbr był w Czerwcu 1855 (Zł 500,000. Licząc włókę po Zł 4000 z [illegible] włókę po Zł 3500 co wynosiłoby sumę Zł 437500 – z tych 2000 [illegible] z [illegible] na [illegible] uzupełnienie.

136 Dominium Źródła wielkie składa się z [illegible] części lit: lit: A B C D E F G H I. Źródłach Wielkich [illegible] z [illegible] części A. B. z Źródłach małych [illegible] [illegible] Górnego

7. Zaborowo Aliza Nadturbowskiego w str: Płockim, o milę od Płońska dobra

mające rozległości około włók 80. w tym lasu dębowego, brzozowego i olszowego włók 6. Do Zaborowa należy Zagajewo i część na Kozłarzewie (miejsce szlacheckie) [illegible] i inne [illegible] [illegible] graniczy z Napolskiem – Brzezinem – Gaminem – z Cieminem – dwór porządny murowany – grunta pszenne i żytnie, część pszenne – łąki i pastwiska obszerne – w 1855 [illegible] Klimowski z Porzęcza zapłacił za włókę po Złp: 5500 – czyli za ogólny szacunek Złp: 440000 – z tych zostaje Towarzystwu Kredytowemu na gruncie Złp: 40,000 – Złp 200,000 zwrócić ma płacić a Złp 200,000 pozostaje na gruncie – z tych Złp 60,000 ma być zapisane – ewikcya na innych dobrach – do tych dóbr należy 10 par wołów i 28 krów –

5138. Dobra Osiny (Osiny) i Dyndya w ziemi ... od Gostynina, 1½ od Kutna w parafii Sokołów, mniej więcej Skrzeno (2 wsie) ~~[illegible]~~ mające rozległości morgów 1127. pręt: 169 czyli włók 37. morg: 17. oszacowane przez biegłych na Rs: 18177 k: 60 szacunku włóki po Złp 3300, a gdyby po f: 5000 to uczyniłoby Złp 121,180.
37
sprzedane będą przez licytacyę w Trybunale 3500 Warszawskim d: 10 Lipca o godzinie
... Wiktor – Padrecki 1500 Jasiewski przy Ulicy Bielańskiej Nr: 597
... sprzedaży – Nr 1836. ... Osiny Szapsberg ... Matylda i Eugenia Zabłocka ... dom: 18 lud: 117 – od Kutna 1½ m: Dyndya mil ... Skrzeno które w tych stronach się ... mil od Gostynina – 2 od Kutna – graniczy ... z Sierakowem Łanięciem, Sajkami Strzelcami – Sokołowem gdzie parafia

5139. Dobra Winiary, składające się z wsi Winiary, kolonii Winiary, z folwarku Winiary, który ma część gruntów w granicach miasta Warki; z wsi Zakrzewa i osady Wygnańców w okręgu ..., mające rozległości włók nowopol: 99, mor: 13. pręt: 95 (dziesięcin 3162) obfitujące w łąki; mające zabudowania gospodarskie dostatecznie w dobrym stanie, po większej części murowane – wyznaczone były w Mc Lipcu 1855 na sprzedaż w drodze licytacyjnej – Termin do ostatecznego przysądzenia jest na dzień 10. Lipca 1855. na godzinę 5tą z południa w Trybunale Warszawskim. – Sprzedaży popierał Stanisław ... obrońca przy Senacie – Licytacya zacznie się od Summy Rs. 37,218. kop: 90 na monetę srebrną – co uczyni Złp: 248,120 – wypada także włóka po Złp: 2480. niespełna – a gdyby była po Złp 3000 to uczyni Złp: 300,000
Było to dziedzictwo Jordana Hermolausa z marca r 1853. co był Oficerem Wojsk X: Warszawskiego w l: 1832–1852 przy Radzie Stanu, [illegible] 9952

Winiary pod samą Warką dom: 31. lud: 300; od Grójca m: 3. od Warszawy mil 7. od Mniszewa m 1½
Zakrzew w Radomskim nad Pilicą par: Rozniszew w Warce ... od Radomia m: 7. dom: 9. lud: 61.
Winiary w Radomskim nad Pilicą naprzeciw Warki osada dom: 4 lud: 21 od Radomia m 7
Winiary wieś graniczące z Miastem Warka – ... [illegible] ... w tym miejscu w ubiegłych wiekach uprawianych –

5140. Dobra Zaborowo (według annotacyi z r 1855) 2 mile od Płocka, 2 od Wyszogrodu – mają rozległości włók 80. w tym lasu 16. przyległe do tego 2 folwarki Zagajewo i część Kozłarzewa – razem dochody z czynszów, propinacyi i t.p. czynią do Złp: 9000 – pańszczyzny 16. gospodarzy robią po 3. dni, sprzężajem i pieszo – wysiewu ozimego przeszło 450. korcy w większej części pszenicy – Zbiór siana 800 fur – pasieki wystarczające – zabudowania dworskie i wiejskie w dobrym stanie (co nie pewne?) Szacunek po Złp: 5500. włóka co uczyni razem Złp: 440,000. Towarzystwa zostaje na gruncie Złp: 40,000 – drugie zostanie na gruncie Złp 150
150,000.

w Liście do Seniora dnia 2 Lipca 55. pisanym oświadczyłem mu że nie najdalej do dni 8. mógłbym przystąpić za Lutorowo z umówioną mi Rp. 400,000 a których połowę mógłbym zapłacić zaraz a resztę Rs. 160,000. na gruncie do kilku lat pozostawić [illegible] z procentem po 5 p/c. Po ośmiu zaś dniach znaleźć się wyjeżdżam na parę tygodni za miasto — Aleksandrowski Kanał f. 44,000. to jest gotówki 200,000 a resztę 200,000 na wypłatę za parę lat. mógł dostać 20 wołów i 28. tuni —

5141. Co do Strachowa odpisałem Seniorowi dnia 2. Lipca że jest wygodniej do dni 8mu gotowi przystąpić do interesu i po- dajemy najwięcej i to ostatecznie Rp. 380,000 a to nie zaś Rs. 400,000 jak żąda P. Sichlucki — a tym sposobem pozostałaby Towarzystwu na Gruncie Rp. 35400. zwrot amortyzacyi Towarzystwa i Banko- wego — Rs 29300. Summa Skarbu — 120,000 } innej zapłaciłby wypadło Rs. 195300.

184,700 — 184700

380,000

Zdaje mi się że gdyby zostało Towarzystwu Rs 35400 a Summy Skarbu 120.000

zapłacić do wyrobienia Summy Rs. 380,000. mogę zostać 155 400. a zatem Sichlucki na to byłoby z summy płacić [illegible] Rs 224,600.

niedostawałoby zatem — 17,000

Rp. 207,600

Natomiast w drugim liście z d. 6. Lipca odpisałem Seniorowi, że wszystkiego przez niego podanych pół[illegible] albowiem Strachowo nie ma u mnie włók 57. ale tylko 54. [illegible] nie włók 14 ale mniej, a że przystępuję za włókę po tysiąc rubli czyli za 57 włók Rs. 57000. jeśli zatem nie ma włók 57. to i [illegible] [illegible] będzie mniejszy, zatem że się nad wyżej ocenię [illegible] bardzo mało — odpisałem nadto że teraz wyjeżdżam do Grodnowa [illegible] [illegible] wyjątkowo żądającego Senatora [illegible] [illegible] i że [illegible] po powrocie będę w krótce w Strachowie —

W liście Seniora z d. 5 Lipca 55. P. Sichlucki przystaje na warunek przeze mnie ofiarowany Rs. 380,000. i żąda oddać zaraz possessyę pod tym warunkiem

Pozostaje na gruncie Towarzystwa Rs 35400.

Bankowi — Rs 29,300. ale za kilka lat wypłaci

amortyzowanymi będzie —

Summa Skarbowa — Rp. — 120,000. którą w 4ch ratach w r. 1860. powinno wypłacić [illegible]

184700. Wtedy razem

Towarzystwu amortyzacyi muszę odebrać Bankowi [illegible] amorty- zacyę bankową w Summie Rs 14300 [illegible] P. Sichlucki — co odtrącając wyjdzie 170,400 odtrącając przytem zapłacone raty [illegible] Towar. kredyt. kredyt. i Bankowi Rp. 2527. co wynosi razem Rs. 167,873 . odtrącony [illegible]

z summy od szacunku 380,000 wypada wypłacić gotówką Rs: 212,127. to jest Maximalum do jakiego interes ten Rezerwował Senior —
Jarzyny obsiane w Nowych polach dobre wygląd mające — Rzodkiewki w górze usłonione mlekiem i cukrem, dostaje bez kwalifikacyi — Ukazał prętów [illegible] odmiennych w ugorze — Suchy się rzepaczysz — Nawozy w polami już wywiezione tylko przyszłe — ludzie do św. Jana wypłacony

5142. Do sprzedania z wolnej ręki w dniu 1855. dobra Danowo i Kiełcze nad granicą pruską o milę od miasteczka Zołna, dwie od Stacyi pocztowej Mławskiej mające rozległości do 50. włók miary nowopol. w tem do 8. włók: lasu — Wyjawione kulturach 35 — koni, tylko na swoje potrzeby wystarczające, 15. gospodarzy rolnych robiących pańszczyznę po 3. dni w tygodniu, prócz tego karczma dochodu [illegible] z Rs: 470. — Porozumieć się na miejscu u Dziedzica

5143. Dobra Waśniewo Garwolin W. A. B. z przyległościami w gminie Waśniewo Grabowo parafii Grzebsk położone, nabyte w r 1855 do Samsona Ludwika Zaboklickiego i małżonki posiadania gruntowego oprócz pastwisk i wrzosów z p: rzepaku 221. prod: 297. w tym korcy żyta: 39. prod: 201 — dwór, zabudowania: dworskie, chatup 3. karczma — oszacowane [illegible] do licytacji w drodze [illegible] na Rs: 3185. kop: 50.

5144. część dóbr Olszewice W. D. K. O. B. w okr: Prasnyskim nabyta przed r 1855 do Kocięckich —

5145. Pan Hegeman w Strzelcach znakomity nasz gospodarz kraju swojego, który najpierwszy rozbudził swym przykładem gospodarstwo w Gostyńskiej okolicy.

5146. Józef Wrzyński głośny w swoim czasie i wielkie nadzieje rokujący, zmarły w 27. wieku — którego zapiski znajdują się w Kurjerze. Pamiętnik r 1855

5147. Karol z Lux dotknięty uczeń [illegible], członek partyi antyków i historycznych — którego życiorys znajduje się w Kurjerze Pamiętnikowym Wrzesień r 1855

5148. Wilkoński Adam! Był to jeden z tych pisarzy, od razu przyjętych i uznanych przez ogół, co nam do serca trafić umiało, niewątpliwie tylko okoliczności i niewątpliwie pewne zaszłe zasłoniona rozwinięcia mu się i w pełni talentu dać nam poznać nie dozwoliły — w swoich niewzruszonych ramotkach chłostał on wady społeczne.

5149. Rybno włości murowany pomyślnie zabudowana w dobrym gruncie — krawędź kościoła murowanego wszelkiej architektury — pałac i zabudowania dworskie murowane — gorzelnia z wielkim apparatem i zabudowania młodych.

5150. Żochowo biskupie dworek piękne zabudowana wieś z porządnemi budynkami murowanemi — w dobrym, pod każdym względem potrzeba przyszłej rosy a rzeka Bzura — gmina łowiecka

5152. Ruszki przy szosie z Płocka do Sochaczewa — i Warszawy

5153. Gniezno wieś porządnie zabudowana w dobrych gruntach.

5154. Niepołsko wieś porządnie zabudowana z pałacykiem i pięknemi zabudowaniami dworskiemi nad stawem w gruntach urodzajnych z lasami —

5155. Kołyszki z porządnemi zabudowaniami dworskiemi — w gruntach pomyślnych części pszennej 2. żytniej i 2. Klasy — kościół parafialny murowany, wieś wytworna zwyczajne — dwór bez dachu i [illegible] rzęsi zabudowany dlatego zabudowań w nim już od dawna nie widziano [illegible]

5156. Kościół XX. Franciszkanów w Radzięjowie który tu fundował Władysław Łokietek r. 1298, coraz więcej postępując w ruinę [illegible] kilkakrotnie przez napady wojenne, gdy Szwedzi [illegible] tu plondrowali zniszczony, wreszcie chylący się do ruiny – w r. 1854 gorliwie o chwałę Boską kapłani przy pomocy światłego rządu i współudziałem niektórych obywateli – kościół ten zbliżony już do upadku podźwignęli –

5157. W gminie Borze i Wierzbno pod Stanisławowem burza połączona z gradem i ulewnym deszczem w dniach 20 i 21 czerwca obaliła kościół parafialny i niektóre inne zabudowania ~~[illegible]~~ w r. 1855

5158. We wsi Libiąży powiatu olkuskiego zmarł Józef Zawisza potomek jednej z najdawniejszych rodzin w Polsce, wnuk i ostatni potomek [illegible] Kazimierza – obywatel powszechnie poważany

5159. W dniu 21 czerwca r. 1855 zeszedł z tego świata Jan Nepomucen Sierakowski właściciel dóbr Żytnego i Sieńnicy w Pow. Piotrkowskim pułkownik 6. Wojsk polskich, kawaler krzyża Virtuti i Krzyża Węgierskiego [illegible] przed [illegible] na Sejm Kr. polskiego

5160. Ojrzeń wieś porządnie zabudowana [illegible] przy trakcie prowadzącym w [illegible] do Grodziska i Królewca

5161. Strzeżewo wieś parafialna z kościółkiem drewnianym wysokim [illegible] opasanym murem [illegible] i [illegible] przy trakcie prowadzącym do [illegible] i do Prus.

5162. Łopacin wieś parafialna z kościółkiem drewnianym [illegible] obrazem cudownym Matki Boskiej – Jest podanie miejscowe o studzience [illegible] przy której była i pustelnia w lesie – Obraz objawienia Matki Boskiej ~~był~~ [illegible] przez lud zewsząd z dalszych stron [illegible] na odpusty (Matki Boskiej) przybywający – Obraz wyniesiony [illegible] [illegible] [illegible] proboszcza a właściciela dóbr o pobieranie ofiary od przybywających ludzi i skasowanie licznych skarbonek [illegible] jak [illegible] [illegible] w [illegible] przybywających tu do [illegible] [illegible] a [illegible] że [illegible] objawienia [illegible] miejsce Biała Góra zwane do którego [illegible] [illegible] pobożnych [illegible] –

5163. Smardzewo słynie odpustami w [illegible] Matki Boskiej [illegible] i których [illegible] na zielone świątki [illegible]

Dziedzictwo w 1855 Dembowskich [illegible] po [illegible] – której córka [illegible] Morawskiego a druga owdowiała po Michale B[illegible] zmarłym w r. 1852 w 31 roku życia – najlepszym [illegible] i [illegible], jak o tem pomnik ku pamięci jego na cmentarzu Smardzewskim w r. 1855 wystawiony [illegible] Dembowska jest siostrą Michała [illegible] z [illegible] – Jedyny syn [illegible] [illegible]

5164. Wierzbowiec wieś porządnie zabudowana – między [illegible] o [illegible] [illegible] [illegible] – kościół filialny [illegible] zapisany [illegible] w 1855 Jabłonowskiego który [illegible] w Warszawie, a przedtem [illegible] pod [illegible] które [illegible] Cyw: Albertów

5165. Wrzyki wieś i włoś. Skrzeto od dawnych czasów Madowskich zapla-
nych posiada dziś Michał były Radca komend. Wojew: Wasz[?] — dwór obszerny
nad stawem i fosą wody; kościół drewniany — znaczne rozległości w gru-
ntach i łąkach (podobno około 100. włók) grunta pomiędzy rzeczą i żytne
5166. Łąck wieś pięknie zabudowana w lesistem położeniu przy trzeciej pomiędzy
z Gąbina do Płocka do dóbr należących Brwilno zakupione dziedzicznie Fuhrmana
b. Radcy T. Stanu: teraz P. Skarbu — z zabudowaniami porządnemi murowanemi
niedawno wystawionego pałacykiem w pięknym stylu architektonicznym, 273
5167. Radzikowo w P. Płockim w dobrych gruntach z kościołem drewnianym na wzgórzu
obok dworu innych wyniosłości na kształt kontyn —
5168. Narzewo w P. Płock. wieś paraf: w dobrym gruncie z kościołem
5169. Radzymin w P. Płoc. wieś porządnie zabudowana z kościołem drewnianym niewielkim
z porządnym dworem i ogrodem zabudow. dworskiemi i ekonomicznemi
5170. Rogienice w Płoc. Boże Kłodnica gościńcach w dobrych gruntach
5171. wieś Konary przy trakcie nad Brwilnem od Sochaczewa do Czerwińska — zakre-
cznym przez ogrom
5172. Brochów piękna i znaczne majętności dawne dziedzictwo Lasockich
w których ręku i po dziś dzień zostaje — w gruntach dobrych, na których
wszelkie ulepszone gospodarstwo zaczęło się dzieje (1855)
5173. Tułowice wieś porządnie zabudowana w dobrym gruncie —
5174 Wrzesinów kolonia nad Wisłą
5175 Iłowo Kolonia i wieś nad Wisłą z promem na Wisłę naprzeciw
miasta Wyszogrodu — w r 1855 wieś
5176 Wychódź z nowym dworem (na wysokim brzegu nad Mysłańską stadnina)
nym z domem wieś leży w kolonii nad Wisłą na której ten znaj-
duje się prom —
5177. Wilkanowo Wrzyki wieś w urodzajnej równinie dziedzictwo dawnego
syrowa Rudkowskiego w P. Płockim niedaleko od Drobina — z porządnemi
zabudowaniami dworskiemi.
5178. W Osmolinie i [illegible] kościół piękny murowany — samo miasteczko
małe i liche bez. przedm. i przezwisko tor. Lwów. Mierzwice gdzie niegdyś
5179 był klasztor i kościół murowany
5180. Czerwińsk wieś należąca do Józef. Lasockiego dziedzica dóbr Mierzw
do których dóbr przyłączających w gruntach pomiędzy rzeczą mierzyć z obszer-
nymi lasami przy trakcie prostym z Płocka na Wierzbicę do Łowicza
5181 Lipinki albo Lipińskie wielka kolonia przez rząd prusk.
utworzona pomiędzy rzeką przez Skrzeszewo obszerne — osiedlona która tu porządnie
zabudowana i ulepszone jest gospodarst. kolonistów przeważający a pomiędzy
kolonii znajduje się wielka przestrzeń
5182 Młodzieszyn wieś i włoś. Ks. Piwnickich — wieś osiadła
kościół drewn. paraf. grunta pomiędzy rzeką mierne —

5183 (83) w Powiecie Lipnowskim ~~szczególniej~~ postęp nie tylko w gospodarstwie jest bardzo wielki, ale dopatrzeć go się można i w pięknych budowlach, dobrych i rosłych koniach roboczych, w staranném i praktyczném bydle, w owcach i zacniejszych owcach etc etc. Pierwszy popęd ku temu postępowi dał tu i dawał ciągle przez lat kilkadziesiąt, zmarły w r. 1854. s.p. Antoni Sumiński, były Członek b: Rady Stanu Krol: dziedzic dóbr Zbójno z przyległościami, który niczego nie szczędził, coby do wznoszenia krajowego rolnictwa, w całem znaczeniu tego wyrazu, przyczynić się mogło. Jemu to winno najwięcej Lipnowskie ten popęd i ten stopień udoskonalenia agronomicznego, do jakiego się wzniosło i coraz więcej się wznosi. Wybiera wszystkie majątki rzeczone odznaczają się tym postępem, nie jest mojem zamiarem, ale że ich tu coraz większa liczba, to każdy przyzna, kiedy się zdarzyło w nasze zajrzeć ustronie. Dosyć powiedzieć, że coraz więcej tu spotykasz gospodarstw płodozmiennych, wydoskonalonych i ulepszających się widocznie.

5184. w Gwiazdowie Pow: Lipnowskim sprzedaną była w r. 1855. oranżerya należąca do spadku po niegdy Tekli z Hrabiów Załuskich Wierzchlejskiej, przestałego, a której mająca znaczną ilość drzew cytrynowych, ananasów, rododendronów, azalii, kamelij, magnolij, i różnych innych rzadkich i pięknych roślin i kwiatów.

5185. Klucz Mirow, 3. wiorsty pod Częstochową.

5186. Eufrozyna z Stefanowiczów Jezierska, od lat 14. wdowa po Franciszku Jezierskim b. Marszałku pow: Tomaszowskiego, zmarła dnia 30. grudnia 1854. r. w majętności swej, Hołubice w 79. roku życia otoczona czułą troskliwością dzieci i wnuków.

5187. dobra Promna z wsią parafialną Promna z tytułami Łazisko zwanemi, Zbrosza mała, Olszany Ofprathi w Pow: Warszaw. na trakcie Krakowskim, ~~[illegible]~~, nad rzeką Pilicą, od Warszawy mil 9. obszaru rozległości około 129. mor: 20. pręt: 129. miary nowopol. sprzedane były w r. 1855. w drodze dobrowolnych licytacji przez licytację. Za którą zapłacono się od Skarbu Rs: 90,000.

5188 dobra Bebelno z kolonią Ludwinów i Kobyla wieś w Pow: Kieleckim, przy szosie z Kielce do Jędrzejowa, o mil 3. od traktu bitego Warszawsko-Krakowskiego rozległości około 101. miary nowopol. w których grunta orne dworskie zajmują około około 20, łąki dworskie około 3. lasy około 30. Kolonia Ludwinów około 20. reszta zaś około 28. posiadają włościanie.

Grunt w połowie pszenny do uprawy lekki i urodzajny, w mniejszej połowie żytni klasy II. łąki dobre, lasy [illegible]. Kościół parafialny, gorzelnia i inne budowle świeżo wystawione, dwie officyny mieszkalne, wszystko gotowe z propinacyą czynsz w 1855 Rs: 600. Cena wywoławcza była około 400. rubli za włókę sześćpoł.

5189. dobra Mary o 6. wiorst od Tarczyna.

5190. We wsi Dorohusku nad Bugiem zmarła w Bogu w d: 8 Sierpnia 1855 r. przeżywszy lat 71. s.p. Teodora z Kunickich hrabina Suchodolska, wdowa po s.p. Janie Suchodolskim. Pochowana w grobie familijnym Suchodolskich na tamtejszym cmentarzu.

5191. dobra Ostrow w Pow: Sieradzkim składające się z 3. folwarków i tylu wsi zarobnych, o mil 2 od Sieradza, a mili 1. od Złoczewa w gruntach pszennych, mające grunta ornego morg: miary nowopol: 1749. łąk mor: 273. lasu mor: 1278 ogółem włók 110. były do sprzedania w Pazd. 1855.

~~5192~~) Brak Numerow 61-62-63-64-~~65~~-66. ~~[illegible]~~ Gazety Korespondenta handlowego i rolniczego z r 1855 gdzie się wydrukowały rolnicze statystyczne opisy powiatow Łowickiego Gostyńskiego i Konińskiego

274

5192. Włościanie [illegible] Łowickiego [illegible] są [illegible], gdyby były uregulowani sposobem kolonizacyjnym — ~~[illegible]~~ włościanie mieszkający na swym gruncie ma bliski wyrwo [illegible] i [illegible] zboża — a oddalony od [illegible] okazyi do pijaństwa. Wnosi wsi [illegible], w kupie zbudowane, [illegible] pierwsze na [illegible] narażone [illegible].

5193 Iwowe w Łukowskiem. [illegible] bardzo piękna osada

5194. Pierwsze gospodarstwa (albo dobra) odznaczające się sposobem gospodarowania w Pre Gostynskiem były w 1855 następujące: Belno — Paryza — ~~[illegible]~~ [illegible] — Sarnkow — Sarnkowek — które [illegible] względem uprawy ziemi, przyrządów, zbiorów, zabudowań gospodarskich [illegible] iść na równi z najpierwszemi w Królestwie

5195 W Gostkowicach i Lubstowie są obszerne ogrody ale nie tak dawne jak w [illegible]. Korrespondent Gazety 1855 poczytuje [illegible]

5196. [illegible] jest tylko [illegible] o [illegible] folwarków, dominium [illegible] do którego należy ~~tak~~ małe na gospodarstwo [illegible] ~~[illegible]~~

5197. Holenderna dobr Wysokie w Konińskie, wzorowo w 1855 była utrzymywana i wysoko poprawna — Ta nietylko pierwsza była w Powiecie, ale [illegible] do najpiękniejszych w Królestwie [illegible] — Holenderna ta od lat kilkunastu [illegible] składa się z rasy oldenburskie — szwajcarskiej —

5198. Lasy znaczne są z dobory w Lubstowie i Osiecza [illegible] w Pre Konińskiem które to ostatnie prawie 100 włok obejmują, starannie w 1855 były utrzymywane, mają dobrowe drewo —

5199. Kraszewice w Konińskie. wieś dobrze zagospodarowanna [illegible] Wadermann (1855).

5200 W Kręgoli jest fabryka araku i wódek słodkich od dawnego czasu [illegible] — w całym kraju prawie głośna, gdyż aż w Augustowskie i Lubelskie i [illegible] araku zakupuje. Przerabia ona prawie 30000 garcy okowity, jest [illegible] wielkiego [illegible] dla właściciela gorzelni w powiecie

5201. Dobra Gosławice w Konińskie. pod każdym prawie względem, pierwszeństwo w Powiecie trzymają = Przez osuszenie błot. 3 wsie kolonami osadzone zostały w miejscach które jeszcze około r. 1836 — były nieprzystępne

5202. Łuko należące [illegible] wszystkich [illegible] bliższych granicy Pruskiej kolonizacya wielkie czyni postępy, w żadnym przecież jak w Konińskim w nim było w r 1855. prawie 3000. okupników — Między niemi byli i tacy których przedtem ~~[illegible]~~ [illegible] 1½ do 1800 Rubli sreb.

5203 Z dobr Łagiewniki przy trakcie pocztowym z Warszawy n. Zakroczym, Wyszogród do Płocka, 13. wiorst od M. Płocka, 10. w. od m. Bodzanowa, 3. wiorsty od r. Wisły, 20 włok miary nowopolskiej, z łąkami, wszystkie przyległe i obszernym ogrodem owocowym

5204 Radzanów po: Płockiem wieś dziala w kupie zbudowana

5205 Dobra Targówek własności Józefa Naskowskiego (1855) — Zubki [illegible] w [illegible] posiadaniu Ludwika Łęskiego (1855) wieś Dworaki — Pikaty, [illegible]: po Stanisławie Jabłońskim w 1855 należą — wsie Zdrody — nowe — Zdrody — stare — Gąsówka — Osse

do ościennych własności należące — położone są przy drodze żelaznej St: Peters-burgsko — Warszawskiej

5206. Julijan Korsak zasłużony pisarz w literaturze ojczystej zszedł z tego świata w r. 1855. A. E. Odyniec skreślił jego życiorys

5207. Aleksander h: ~~[illegible]~~ Chodkiewicz — Był to w ówczas mąż rzadki, niezrówna-ny człowiek, bez najmniejszej arystokratycznej pychy; poważany i kochany od wszystkich, mąd, niezwiązły w korrespondencie, a poważny i głęboki w gabinecie i naukowych zatrudnieniach — Po [wielkiej swej] starościnie znaczną odziedziczył ogromną fortunę, ale już prawie całkiem stracił w wojnach r. 1809–1812. Osiadłszy nakoniec w Młynowie oddany chemicznym doświadczeniom i naukom, ostatki jej na książki i machiny chemiczne wysypywał — ani chwili nie promowił, a zawsze był zajęty pracą w domu albo w ogrodzie. ~~[illegible]~~ (1821–1822) Pod każdym względem godzien był świętego imienia które nosił. — ciąg dalszy po Nocie 5213.

5208. Wolscy Podkowice brania z których jeden Mikołaj był biskupem Kujawskim, drugi Stanisław, Kasztelan Sandomierski i starosta Warszawski piastował nadworne, koronne marszałkostwo — obaj pochowani w Warszawie wspólnie w kościele [katedralnym] S. Jana

5209. Stanisław Małachowski przyjaciel ludu.

5210. Dobra Przerąb w Pgu Piotrkow. o ćwierć 7 od stacyi kolei żelaznej Gorzko-wice, obejmujące sto włók rozległ. były w 1855. do sprzedania

5211. W Złoczew pod Sieradzem zmarła w d. 28. Wrześn. 1855. Paulina z Rzeszotarskich Jana Rzeszotarskiego b. Radcy b. Wojew. Mazow. pozostała tego z Wołowa ~~[illegible]~~ ostatniej [illegible] wdowa 37. lat. Pani ta, typ cnót prawdziwych polskich matron szanowana, i kochaną była od całej okolicy Sieradza obyw. [bieg: stab: 1026].

5212 Brwinow przy kolei żelaznej pół mili od miasta Grodziska a wiorst 7 od stacyi drogi żelaznej Pruszków

5213. Z Walewskiej miał dwóch synów Karola i Mieczysława i córkę za Ksiecia Opolińskiego wydaną. — Powtórnie poślubił piękną Ksawerę Świeniewską córkę szanownego Prezesa Szremowskiego na Ukrainie — [Aleksander Chodkiewicz] Był to piękny, okazały, wyso-kiego wzrostu mężczyzna, jasnych włosów, twarzy okrągłej nakłoniony się wyraz [illegible] przyjemności malował — Hr. Alex. Chodkiewicz był on w ścisłych liczbach magnetyzmu uczonych, których nauki są żywiołem a książki bogactwem — [a które dotąd nigdy] Między nimi i tego z żywiej uwolnił nie wypuścił. —

5214. Wiewiec majorat Jenerała Lewandowska Kuprijanowa nadany (1853) morg: ~~2326~~ 581. pr: □ ~~[illegible]~~ 96. nadal ko Pajęczno i przestrzeń mor: 522. pr □ 57. [illegible] w [illegible]

5215. Sędziejowice majorat pułkownika Liwanowa nadany morg: 726. pr: □ 33 (1853)

5216. Pradzew majorat Jen: Art. Gillenschmidt mianow. w 1853. nadano morg: 1708. pr □ 169. [illegible] mor: 691. pr: 174.

5217. Jan [Kraków] Polecyło b. Senator Kasztelan Król. Pol: Zasłużony wojskowo służbie zamianowany był w służbie Księcia Józefa Poniatowskiego, następnie był nam[ie]stnikiem pierwszego orszaku Króla Saskiego; obrany później dwukrotnie Posłem Obw. Włocławskiego, przez błogosławionej pamięci Cesarza i Króla Alexandra I. zaszczycony został dostojnościami Senatora Kasztelana, tudzież Orderem Ś. Stanisława I. Klasy — ~~Kasztelan Polecyło~~ zszedł z tego świata w Dreźnie d. 18. Wrześ. 1855. Ciało sprowadzone z zagranicy złożone zostało w grobie familijnym w Mszy Wojsławicach obok zwłok ojca s. p: Wojciecha krakowskiego Polecyły niegdyś Kasztelana Chełmińskiego Kawalera Orderów Orła białego i Ś. Stanisława I. Klasy. W ciągu całego życia s. p: Jan Polecyło był sprawiedliwym panem, o dobro swoich włościan

275

…atyzm, a troskliwy o cześć i chwałę Boską, trzy świątynie Pańskie w dobrach swoich zbudował. Przywiązania swego do familii dowiódł, oddając za życia cały swój majątek synowcom, których prawdziwie ojcowskim ukochał sercem.

218. W Lubochni istniał pierwiastkowo Instytut praktyczny czyli szkoła leśna (Leśników), którą przeniesiono już później do Suchirna w Leśnictwie Bolesławskim. Od roku 1832 szkoła leśna dla braku funduszów była zamkniętą, aż nareszcie przyłączono ją w r. 1839 do instytutu gospodarstwa ~~rolniczego~~ wiejskiego i Marymoncie, który się odtąd składa z dwóch oddziałów: rolniczego i leśnego.

219. Lubotyń majorat pułkownika Sotnikow miał w 1853. lasu morg: 615. pr: 0. 120.

220. Unięjów majorat Jenerała piechoty hrab: Toll miał (1853) lasu morg: 2058. pr: 0. 293.

222. Wicherkow majorat Jenerała Lit: Szelgin miał w 1853 lasu morg: 1108. pr: 0 151.

223. Sobotka majorat pułkownika Czaplygin miał w 1853 lasu mor: 580. pr: 0. 90.

224. Niemysłów majorat podpułk: Wasson miał w 1853. lasu mor: 1405 pr: 0 282

225. Leczno majorat Jenerała Lit: Potelechtow (w 1839 nadany) ~~miał~~ posiadał w 1853 lasu mor: 3131.

226. Rzeczno i Stobnica majorat pułkow: Buturlin posiadał w 1853. lasu pr: 220. (było tylko pastwiska w drzewinę czarną używanego) morg: 92 pr: 216. mor.

227. Badzichowice majorat (od 1835) Jenerała Majora (Flügeladjutanta) Alprande (nadany) posiadał w 1853, 1376. pr: 0 207.

228. Sokolniki majorat Jener: Adjut: Kotzakow miał w 1853 lasu morg: 682. mor. 54.

229. Wierzbie i Kowale (Kowalew) majorat Jen: M: Berdjajew miał w 1853 lasu mor: 1006. pr: 186 / lasu mor: 1110. pr. 131

230. Sadkowice majorat Pułkow: von Leszern miał w 1853 lasu mor: 430. pr: 6

231. Za tych dobra Wąsosze i Morzyce nabyte w ostatnich czasach do matki dnia 27. Sierpnia 1855 Julia z Koźmowskich Mieczyńskiej

232. dobra poprzednio Liszkow nadaleko Koła miały w ~~lasu~~ 1853. lasu morg 1214 pr. 278.

233. Karol Brühl Jenerał-Lejtnant, Starosta Wolimowski za czasów August. III zyjący pisał się hrabią na Ocwinnie? i Miechanowie (Ocwinna nie ma w tabelli)

234. wieś Sarnice nal: dziś do dóbr Ks: Łowickiego — Obręb leśny Sarnice w straży Skot. nazwany zawierał w r. 1853 obszernie morg. 953 pręt: 0. 232. lasu wysokopiennego sosnowego mieszanego z dębem.

235. Zawiszynie pod Skierniewicami obejmuje obszerność (w 1853) morg: 934 i pr: 0. 107. lasu wysokopiennego sosnowego, przy niziznach znajduje się dąb, grab, brzoza i olsza.

236. W Łyszkowicach mieszka się Biuro Administracyi Księstwa Łowickiego zależnego od Administratora naczelnego

237. dobra Lesno i Białuty Piotrowskich — mają obszerne lasy, z tych w obrębie Lesno urządzone podług ogólnych zasad gospodarstwa leśnego znajdowało się w 1853. morg: 1369. i pr: 0 6. lasu wysokopiennego sosnowego — w obrębie zaś Białuty nieurządzonego mor: 96. pręt: 206.

238 dobra Zawisze i Uran (P. Fel: Gumińskiego czyli Radziszewo?) mają dość obszerny las podług ogólnych zasad dla lasów rząd: przyjętych — podzielony na 2 obręby — Z tych obręb Zawisze miał w 1853. obszerności mor: 718 i pr: 20. lasu wysokopiennego sosnowego, a obręb Uran ~~Ht~~ mor: 816. pr: 158. Lukiegoś lasu — podzielonego na 80 porębów / i podobnie podzielonego na 80 porębów

239. dobra Ocwiaty (Dobieckiego) miały w 1853. lasu wysokopiennego sosnowego urządzonego podług zasad dla lasów rządowych przyjętych morg: 127. pr: 32 podzielony na 80 porębów

240 dobra Nowawieś w Pow. Warsz: (Szulc) (Gruzik) Schuch miały w 1853 lasu ~~obszerne~~ podzielony na 2 obręby urządzony podług zasad ogólnych dla lasów rząd: przyjętych — W jednym z tych obrębów było lasu sosnowego wysokopiennego mor: 440 pręt: 153. (podzielonego na 66 porębów) w drugim lasu niskopiennego olchowego (i sosnowego) mor 166. pr: 210) podzielonego na 20 części 166 mor. 210 pręt.

241. Sadkowice dobra Zawiszy miały w 1853 lasu wysokopiennego sosnowego urządzonego podług ogólnych zasad dla lasów rząd: przyjętych morg: 412. pr. 288.

242. dobra Trębaczew (Makomaskiej ob. tryp. 1720 k) ~~miały w 1853~~ mają obszerne wysokopienne sosnowe lasy podzielone na 2 obręby urządzone podług ogólnych zasad dla dóbr rząd: przyjętych — Z tych było w 1853. w 1szym obrębie … 59 pr: 0 126. w drugim mor: 522. pr: 22

243. dobra Osse i Kopiec Urukowskiego b. Jenerała posiadają (1853) obszerne lasy wysokopienne sosnowe podzielone na 4 obręby i urządzone podług ogólnych zasad dla lasów rząd: przyjętych — Obszerności ich

wyrośnięte w r 1853. mor: 232 6. pręt 131. ob: kuyr: [illegible] Krakowskiego 11060 i 9061

5244. dobra Zdziary Radcy Tajnego Senatora Morawskiego miały w r 1853. lasu 631 morg. urządzonego podług ogólnych zasad dla lasów rząd: przyjętych i podzielonego na 20 obręby, obręb obejmował lasu wysokopiennego sosnowego mor: 505. pręt 215. drugi obręb zaś zapełniony mor: 125 i pr: 248 lasu niskopiennego – Po śmierci ś. p. Morawskiego w r. 1855 na dobra Zdziary przeszły się w spadku córce i synowi jego małżonkom Siedleckim czyli Siedleckim?

5245 dobra Małenów Orzechowskiego miały w 1853 lasu wysokopiennego sosnowego urządzonego podług zasad ogólnych dla lasów rząd: przyjętych mor: 493. pr: 77.

5246. Nowawieś dobra w ~~[illegible]~~ Włocławskim Pa Gustawa de Witte miały w 1853. lasu wysokopiennego sosnowego urządzonego podług ogólnych zasad dla lasów rząd: przyjętych morg: 300.

5247. dobra Sempolnich Makowskiego miały w 1853. lasu urządzonego podług ogólnych zasad przepisów dla lasów rząd: ~~przyjętych~~ – lasu wysokopiennego sosnowego morg

5248. Dobra Kwilno Grodzickiego miały w 1853 lasu niskopiennego 112. pręt 21 urządzonego podług przepisów dla lasów rządowych morg. 125. pręt. 50

5249. dobra Bytoń i Straszewo Karnowskiego posiadały w 1853. lasu mor

5250 dobra Zbijewo Ujazdowskiego mają las urządzony według zasad dla lasów rząd: przyjętych, podzielony na 2 obręby – z tych ~~[illegible]~~ wysokopienny miał w 1853. obszaru morg: 292. pr: 232. drugi niskopienny ~~[illegible]~~ morg: 118.

5251. dobra Dąbrowo i Pradlicryce Edwarda Glass b: Prezesa Trybunału Kaliskiego miały w 1853. mor: 307. pręt 286. lasu wysokopiennego sosnowego z brzeziną pomieszanego, urządzonego podług zasad dla lasów rząd: przyjętych. ob: kuyr: 10602.

5252. dobra Szczytniki Rembowskiego posiadały w 1853 mor: 1154. pr: 39. lasu wysokopiennego sosnowego z dębowym urządzonego podług ogólnych zasad dla lasów rządowych przyjętych

5253. dobra Jułisławice Łączyńskiej miały w r 1853. lasu wysokopiennego sosnowego urządzonego według zasad ogólnych dla lasów rząd: przyjętych morg: 187. pr: 267

5254. dobra Osieczków i Gorzuchy w Kaliskiem Pa ~~[illegible]~~ małżonków Wołowskich posiadały w 1853 = morg. 532 pr: 226 lasu wysokopiennego sosnowego urządzonego podług ogólnych zasad dla lasów rząd: przyjętych.

5255. Dobra Zamościce Fr: Kistańskiego miały w 1853. mor: 325. pr: 140. lasu wysokopiennego sosnowego urządzonego podług ogólnych zasad dla lasów rząd: przyjętych

5256. dobra Srebrnierzyce lub Srebrnierzyce Jarskiego – miały w 1853. lasu sosnowego wysokopiennego urządzonego podług przepisów dla lasów rząd: wydanych – morg: 1243. pr: 293.

5257. dobra Pieczków małżonków Nowickich miały w 1853. mor: 248. lasu wysokopiennego sosnowego urządzonego podług przepisów gospodarstwa leśnego –

5258. Dobra Zilęcice Sulmierskiego miały w 1853 lasu wysokopiennego sosnowego urządzonego podług ogólnych zasad morg: 268. pr: 293

5259. dobra Ostrów Domaniewskich miały w 1853 lasu sosnowego wysokopiennego urządzonego podług prawideł dla lasów rząd: przepisanych – morg: 1090 pr: 151.

5260. Dobra Matyń Bogusławskiej miały w 1853. lasu ~~[illegible]~~ wysokopiennego sosnowego urządzonego według zasad dla lasów rząd: przyjętych – morg: 202. pr: 293.

5261. dobra Mierzownica Chrzanowskich miały w 1853 lasu wysokopiennego sosnowego urządzonego podług zasad dla dób. rząd: przyjęt. mor: 291. pr: 235.

5262 dobra Władysławów i Okszańska (Alegato) miały w 1853 lasu wysokopiennego sosnowego podzielonego na 2 obręby i urządzonego podług ogólnych zasad dla lasów rząd: przyjęt. mor: 792

5263. dobra Szymanowice Glinczyńskiego miały w 1853. mor: 591. pr: 280. lasu wysokopiennego sosnowego urządzonego podług ogólnych zasad dla lasów rząd: przyjętych

5264. dobra Sobaków i Miękrzyce dawny rząd: spadłe zostały, a przedstawieniem na rzecz Kanon. Skarbu własność Buczyński – W r 1853 miały lasu urządzonego podług prawideł porządnego gospod: mor: 1825.
1853.

65. dobra Orzechow i Przyborow w Piotrkow (W. Niepokojczyckiego) sprzedane z pozostawieniem na nich kanonu skarbowego – miały w 1853 lasu uroczysk Puszczy przemysł. wyd: gospod: morg: 1089. pr: 157.

266. dobra Włuki, Parino i Strzyżewice pruskim rządowi a sprzedane za dni naszych z pozostawieniem na nich kanonu skarbowego – i należące temi czasy do Pokrzywnickiego miały w 1853 lasu których powierzchnia wynosiła w 1853 morg: 11,120. pr: 11. 285. – W r 1848. w miesiącu Czerwcu, w lesie Włukim burza nadzwyczajna z gradem czyli razy bryłami lodu, zniszczyła znaczną część dobrze rzniętego i rybnego lasu, oraz mnóstwo jeleni, sarn i zajęcy.

267. dobra Stradom albo Częstochowę po sprzedaniu ich na własność prywatną z pozostawieniem na nich kanonu skarbowego posiadał temi czasy Wittek – Polipiński o lasach tom V. st. 78 lasu który miał w r 1853. obszerności morg: 370. pr: 219.

268. Starzenice czyli Starzenice po przejściu na własność na własność prywatną z pozostawieniem na nim kanonu skarbowego – posiadał temi czasy Lubiński – Las w tych dobr należący rozszacowany był morg: 1928. pr: 59 rozległości.

269. dobra Bradusyce po sprzedaniu ich z pozostawieniem na nich kanonu skarbowego posiadał za dni naszych Wichliński – Obszerność lasu których rozległość wynosiła w 1853. morg: 4885 pr: 146.

270. dobra Wojan po sprzedaniu ich z pozostawieniem na nich kanonu skarbowego posiadał niewiadomy – mają one (1853) lasu morg: 318. pr: 279.

271. dobra Polków i Cruchy w parafii Mgła – po sprzedaniu ich posiadał kanon skarbowy zrzeczenia „Kierunczyca" z jest Złotnicki – lasu miały w 1853, morg: 1214.

272. dobra Sopel sprzedane z pozostawieniem na nich kanonu skarbowego posiada obecnie Tiede – W r 1853. miały lasu morg: 376.

273. dobra Szczecin sprzedane z pozostawieniem na nich kanonu skarbowego posiada Lubowicki – Było lasu w 1853 lasu morg 782.

274. dobra Młodojewo sprzedane z pozostawieniem na nich kanonu skarbowego posiada Michał Gosiński – z lasem którego rozległość wynosiła w 1853 – mor: 2170 pr: 75.

275. Kowaniaty do dobr Strachowa należące miały w 1797. domów 4. a po sprzedaniu ich domu pozostało dziś dom: 3

276. dobra Łaszczowa Wola sprzedane z pozostawieniem na nich kanonu skarbowego posiada K. Potworowski – Lasu miały w 1853. morg: 1334.

277. dobra Pietrzyków sprzedane z pozostawieniem na nich kanonu skarbowego miały w 1853 lasu morg: 968. pr: 210 – temi czasy posiada Napoleon Otocki –

278. dobra Wola Biławy i Czachów w posiadaniu K. Potworowskiego, sprzedane przez Rząd z pozostawieniem kanonu skarbowego miały w 1853 lasu morg 2000 pr: 39

279. dobra Zdziechów Kruszewskiego sprzedane przez Rząd z pozostawieniem kanonu skarbowego miały w 1853. lasu mor: 1747.

280. dobra Rzgowskie Zachesta sprzedane przez Rząd z pozostawieniem kanonu skarbowego miały w 1853 lasu morg 612. pr: 274.

281. dobra Łomna Trzebickiej sprzedane przez Rząd z pozostawieniem na nich kanonu skarbowego miały w 1853. lasu mor: 900. pr: 65.

282. dobra Srubski i Luberadz Grzegorza Czyńskiego sprzedane przez Rząd z pozostawieniem na nich kanonu skarbowego miały w 1853 lasu mor: 287.

283. dobra Skrzany Orsettego przez Rząd sprzedane z pozostawieniem na nich kanonu skarbowego miały w 1853. lasu morg: 2680.

284. dobra Pierzynew Grabskiego przez Rząd sprzedane z pozostawieniem na nich kanonu skarbowego miały w 1853. lasu morg. 96.

285. dobra Skrzewo Liwieńskiego przez Rząd sprzedane z pozostawieniem na nich kanonu skarbowego, miały w 1853. lasu morg: 233.

286. dobra Sanniki Prusaka przez Rząd sprzedane z pozostawieniem na nich kanonu skarbowego miały w 1853 lasu mor: 1766. pr: 260.

287. dobra Latowicz i Wielgolas generała Fanshawe sprzedane przez Rząd: z pozostawieniem na nich kanonu skarbowego, miały w 1853. lasu morg: 697. pr: 5.

5288. dobra Mlęcin Żebrowskiego sprzedane przez rząd z pozostawieniem na nich kanonu skarbowego nabyty w 1853. lasu morg: 2916.
5289. dobra Wiskitno Bol: Szerszeńskiego sprzedane przez rząd z pozostawieniem na nich kanonu skarbowego nabyty w 1853. morg: 2644.
5290. dobra Pruszinowice nabyty w 1853 lasu dziesiatyn 1460
5291. dobra Łojki nabyty w 1853. morg. 175. lasu.
5292. dobra Miedzno nabyty w 1853 lasu dziesiatyn 17. chojniczy
5293. dobra Soborzyce nabyty w 1853. lasu dziesiatyn 135.
5294. dobra Wielgomłyny Gurows: nabyty w 1853. lasu dziesiatyn 164. sążni 2375.
5295. dobra Maławieś [illegible] nabyty w 1853. lasu dziesiatyn 461. sążni 532.
5296. dobra Mrulice nabyty w 1853 lasu dziesiatyn 93.
5297. dobra Stup i Mosta nabyty w 1853. lasu dziesiatyn 156.
5298. dobra Sokołowo nabyty w 1853. lasu dziesiatyn 206.
5299. dobra Żelarna nabyty w 1853 lasu dziesiatyn 100
5300. dobra Tomisławice nabyty w 1853 lasu dziesiatyn 61. sążni □ 1190.
5301. Oporów z lasem którego przeznaczenia używała w 1853 dziesiatyn. 230. sążni □ 1700.
5302. Siemianów dobra z lasem którego przeznaczenia używały w 1853. dziesiatyn 107. sążni □ 1484
5303. Niemojew dobra z lasem (1853) dziesiatyn 396
5304 Rolewice ma być dominium w Sieradzkim Ks. z lasem (1853) dziesiat: 652
5305. Łowiczka domin: z lasem (1853) dziesiat: 460.
5306. Wólka Kozłowska ob: Kozłowska wola dom: z lasem (1853) dziesiat: 148 sążn. 1478.
5307. dobra Wyrzec nabyty w 1853. lasu dziesiat: 310 sążni 1200.
5308. dobra Sulmierzyn nabyty w 1853 lasu dziesiat 206.
5309. dobra Lubiec Podraskiego z lasem dziesiat 46. sążni 293. (w r 1853)
5310. dobra Morona Doroty Galichet z lasem (1853) dziesiat: 77. sążni 205.
5311. dobra Mrokow Mikołaja Szymanowskiego z lasem (1853) dziesiatyn 153 sążni 177
5312. dobra Michrow Michałowskiej z lasem (1853) dziesiat: 768. sążni 1686.
5313. dobra ~~[illegible]~~ Owczarnia Cieciechego Marylskiego nabyty w 1853 lasu dziesiat. 60
to mylne!!
5314. dobra Ożarowice Adama Swierzewskiego z lasem w 1853) dziesiatyn 280, lazny [illegible]!!
5315. dobra Płochocin Józefa Janasza z lasem (1853) dziesiat: 107. sążni 1484.
5316. dobra Stare małe [illegible] z lasem (1853) dziesiat: 92. sążni 586.
5317. dobra Popiele w 1852 Józefa Jarandowskiego i Wilanda a teraz Onufrego Wyczechowskiego nabyty w 1853. lasu dziesiat: 195. to mylne!!
5318. Szczęsny Potocki po odpadnięciu Galicyi od Polski, z Krystynopola przeniósł się na rezydencyę do Tulczyna, tu zaczął pałac, i trzymał dwór niby monarchiczny, a etykietę prawie królewską. Został potem Wojewodą Ruskim i kupił od Szpakowskiego Jenerałowe Artyleryi. Zakończył życie w Matczynie, 3. Maja 1805. r.
5319 dobra Prusiec Sylwestra Bolesty nabyty w 1853 lasu dziesiat: 46. sążni 1200.
5320 dobra Radonia Piotra Folkierskiego nabyty w 1853, lasu dziesiat: 31.
5321. dobra Radziejowice Adama Krasinskiego nabyty w 1853. lasu dziesiat: 2300.
5322. dobra Ostrów Maurycego Grabowskiego nabyty w 1853. lasu dziesiat: 15. sążni 897.
5323. dobra Szczaki Kazimierza Wojde syna b: Radcy Stanu Prusz. M Warszawy z lasem dziesiat: 230. sążni 1461 (w 1853)
5324. Świnicka [illegible] nomenklatura do Gelli Horowicz nabyto w 1853. lasu dziesiat: 60.
5325. dobra Słubica Wilhelma Brunowej z lasem dziesiat: 645 (w 1853)
5326. dobra Świętochów Mazurkiewicz z lasem w 1853. dziesiatyn 122. sążni 2381.
5327. dobra Żabiawola Dawida Szaperta z lasem (1852) dziesiat: 100.
5328. dobra Żotwin własność Landau z lasem (1852) dziesiat: 184.
5329 dobra Lisów [illegible] Leszczyńskiego z lasem (1852) dziesiat: 30. sążni 1759.
5330. dobra Lewiczyn Zawadzkiego nabyty w 1852 lasu dziesiat: 484. sążni 842.

31. dobra Lesznowola Rostworowskiego z lasem (1855) dziesięć: 30.
32 dobra Lekarzice Józef. Myszkowicza h: Jastrzębiec Sędziego pokoju Okr: Ciechanowskiego z lasem (1853) dziesięć: 46. sążni 293.
33. dobra Łęczeszyce Kasztelana Wichlińskiego z lasem (1852) dziesięć: 614. sążni 2309
34 dobra Łoś Józefa Myszkowicza h: Jastrzębiec Sędziego pokoju okr. Ciechanowskiego który je nabył w połowie 19° wieku od Senatora Onufrego Wyczechowskiego z lasem (1853) dziesięć: 461. sążni 532
335. dobra Lubna Szymanowskiego z lasem (1853) dziesięć: 532. sążni 55.
336. Studnisko nazwisko pospolite które nosi od dawnych czasów grota [wielka jaskinia czyli] znajdująca się w stronie Zrębice w leśnictwie Olsztyn, o 1½ wiorsty od mia: Olsztyna, tyleż od Wrzosowej Krajnice – 3. wiorsty od Biskupic a 3½ od Zrębic – Wysokość jej jest stóp 144. szerokość około stóp 100. – Kształt jest owalny podobny do okrągłego – Wpuszcza się do niej otworem podobnym do okna którego długość może być stóp 6½ szerokość 5, który zaraz po dwóch stopach rozpuszcza się na dół, rozprzestrzenia się grota około stóp 40 i stopniowo wznosi się ku spodowi do wielkości pomyślnie wspomnianej – Z tej pierwszej groty przechodzi się do drugiej bardzo niskim otworem – Jest ona podobny mniejsza od pierwszej lecz równie [illegible] ku zachodowi stóp 50 dochodzi – Kształt jej jest spiczasty bardzo nieregularny – W tej grocie bardzo jest wiele stalaktytów różnej wielkości i kształtów – Podanie miejscowe niesie iż tam przed pierwszą laty miała być schronienie bandyi, niosąc także iż miał być przechód z tej jaskini pod ziemią aż do zamku Olsztyńskiego – Dla braku tak długiej liny bo stóp 144. w sąd takowo zwiedzić można tę grotę i od r. 1845 do 1855. [illegible] nikt się jenne do niej nie spuszczał – uważać [illegible] 45
337. Dnia 1 Czerwca 1855 nadzwyczajny ~~[illegible]~~ z silnym gradem połączony, [illegible] w folwarku Drabusie pod Sochaczewem zniszczył 11. budowli gospodarskich i mieszkalnych – w ogrodzie ~~[illegible]~~ 400 sztuk drzew owocowych wywrócił z korzeniami, lub też skręcił i nie mniej zgruchotał. Z Fabrycznej [illegible] [illegible] młyn, obora nowa, dom pachciarza, kuźnia, dwie stodoły, chlewy prawie zupełnie zniszczone – Obora tylko i spichrz większy nieuszkodzony – Linia odwiecznych topoli w liczbie 40. sztuk zniknęła – Taż sama fala w różnych okolicznych domeniach [illegible] znaczne zrobiła szkody.
338. dobra Miechowice lub Michowice Dobieckiego z lasem (1852) dziesięć: 410
339. dobra Mięsy lub Mięsy Cichockich (1852) z lasem dziesięć: 15 sążni 897.
340 dobra Mirkowice w Gub. Warszaw: Płoszczyńskiego (1852) z lasem dziesięć: 30
341. Marcinów nomenklatura [illegible] i Nurzyńska wieś ma osobno lasu 30. dziesięć. – był dawniej Płoszczyńskiego w Gub. Warszawskiej w 1852. Wincentego Michałowskiego z lasem (1852) dziesięć: 150. ob: bud: 27939.
342. dobra Miedrzanów Jakóba Małgorzewicza mały w 1852 lasu dziesięć: 1000 ob bud 27942
343. dobra Michałów górny i Michałów dolny z lasem ~~[illegible]~~ górnym dziesięć: 1280. w dolnym dziesięć: 1000. posiadał w 1852 Antoni Dal-Trozzo
344. dobra Osieczek Aleksandra Daszewskiego z lasem (1852) dziesięć: 69. sążni 638.
345. dobra Obory hrabiego Potulickiego z lasem (1852) dziesięć: 100.
346. dobra Opoldzew Stanisława Deskur z lasem (1852) dziesięć: 390 ob bud. 15955.
347. dobra Ostrołęka Bonawentury N. z lasem (1852) dziesięć: 370.
348. dobra Prace duże [illegible] Wiśniewicza z lasem (1853) dziesięć: 307. sążni 1154
349. dobra Pawłowice Rostworowskiego z lasem (1853) dziesięć: 110. bud: 29393.
350. dobra Promna Wasiutyńskiego z lasem (1853) dziesięć: 307. sążni 1154
351. dobra Pilica Kobylańskiego z lasem (1853) dziesięć: 56.
352 dobra Piekut Franc: Gadomskiego z lasem (1853) dziesięć: 718.
353. dobra Pęcław Blumma z lasem (1853) dziesięcin 75.
354. dobra Przymnów [illegible] z lasem (1853) dziesięć: 465
355. dobra Pieczyska Sukcesorów Strzeszewskiej z lasem (1853) dziesięć: 600.
356. dobra Rykały ~~Tąkiel~~ nal: do Tąkiel z lasem (1853) dziesięć: 138. sążni 879.

5357. wieś Sulec posiadał w 1852 Jakiel z lasem w owym dusz: 107. sążni 1484. okręg
5358. wieś folw: Ślepowola posiadał w potowie 19 włók Marcin Grobicki – było lasu w 1852
lasu dusz: 76. sążni 1190.
5359. wieś Strzyżów posiadał w 1852. Michał Stadnicki gdzie było w owym lasu dusz: 92
5360. dobra Stanisławice posiadał w 1852 Hildebrandt z lasem którego powierzchni dusz 586 sążni
5361. dobra Sobików posiadał w 1853 Kozłowski z lasem w owym dusz: w owym dusz: 170 375.
5362. dobra Tomaszyce posiadał w 1852 Rogujski z lasem w owym dusz: 768 sążni 1686
5363. dobra Wilczagóra lub Wilczogóra posiadał w 1852 Władysław Miniewski z lasem
dusz: 32 sążni 1878.
5364. dobra Wilcze posiadali w 1853 małżonkowie Miniewscy z lasem w owym dusz: 107
5365. dobra Wilków posiadała w 1852 Święcicka (córka [illegible] s. p. Zubickiego [illegible]
[illegible]) z lasem w owym dusz: 584. sążni 513.
5366. dobra Wodzierady posiadał w 1853. [illegible] Jachowski z lasem dusz: 153. sążni 1777.
5367. Kropiński dawny Jenerał b: Wojsk Polskich, za Polskiej [illegible] w [illegible]
którego pióro, prócz wielu pism ogłoszonych drukiem, lub rozrzuconych w [illegible]
wydało i Ludgardę – Juliję i Adolfa – Żony był w Ukrainie a synem i najpiękniejszą
cytę na wielkim świecie, tam gdzie się zbierał świat narodu, lub też prawdy w
tym cichym a pięknym Woronczynie na Wołyniu – Miał w małżeństwie Aniela
z Błędowskich. Powszechnie [illegible] i szanowano najpiękniejszą tę parę. – Jch córka
[illegible] Zosia poszła za Wo Czetwertyńskiego [illegible] – którego
miała [illegible] 2 synów – Stary Jenerał w podeszłym już wieku szystkie oczerniał
a świeto [illegible] Aniela [illegible] ślepego w [illegible] do najmilszego na (Dziś) miejsca, do
grobu co spoczął od dawna obok Woronczyńskiej kaplicy, wśród [illegible] przy spadku
jego kochanki – Kropińska przeżył synu [illegible] który [illegible]
w Bogu d: 21. Września 1858
5368. wieś Wilczopiętki Szlachty [illegible] miała w 1853. lasu dusz: 30
5369. dobra Zbroszа (wielka) Adama Trąbczyńskiego z lasem dusz 153. sążni 1777.
5370. Zawady wieś Adama Kuinskiego z lasem (1853) dusz: 30.
5371. Zbroszа mała wieś Trąbczyńskiego z lasem (1853) dusz: 138. sążni 879.
5372. dobra Łomianki Sukcessorów Poths z lasem (1853) dusz: 796.
5373. dobra Młociny sukcessorów Poths miały w 1853. lasu dusz: 207.
5374. dobra Michałowice Mateusza Jachowskiego z lasem (1853) dusz: 15. sążni 897.
5375. dobra Miłosna Księżnej Druckiej-Lubeckiej z lasem (1853) dusztyn 100.
5376. Sufczyński Kazimierz h: Szeliga b: Naczelnik Wydziału Naukowego w Okr.
Naukowym Warszawskim, emeryt, Radca Dyrekcyi Ubezpieczeń, Kawaler Orderów: ś: Anny
Kl: 2. św Stanisł: Kl: 2. i św. Włodzimierza Kl: 4 w wieku lat 59. przeniósł się do wieczności
w dniu 4. Listop: 1855. w Warszawie – pochowany na cmentarzu Powązkowskim –
zostawił syna i córkę –
5377. W r 1780 i następnych na Kontraktach Dubieńskich wszystkie ważniejsze interessy
odbywały się u Pani Prota Potockiego Podsk: W. Koron – u którego wielki dom był zawsze otwarty
i wielki był ruch, tak szlachta miała nad pieniądze w pożyczaniu ich nie miało
Polsce żaden rzetelniejszy i dostępniejszy pana. W powiecie przez trzeci Prota Potockiego
chciał się pozyskać – Wyzwolić się od niego każdy usiłował – Gdy jednak w kasy i pieniądze
nie [illegible]
Po upadku Prota Potockiego w r 1791. który obracając interessa całej Polski przez lat 10. grą
swoją i ruiną wielu niewinnych przyprowadził do upadku, wszystkie interessa ważniejsze
i zaufanie powszechne przeszło do Prota Potockiego –
5378. U Protowi Potockiemu wiele szczęścia do skarbowości w prowadzeniu interessów
i do pozyskania zaufania powszechnego, szczęście wszedł z bankierami, z największym [illegible]
[illegible] wypłacano wszystkim do r. 1793. Upadek Kabryta, Teppera, Szultza i
innych bankierów, pociągnął za sobą i upadek fortuny Potockiego.

79. Józef Mroszkowski pewnie Herbu Ślepowron Chorąży Podlaski, ożeniony z Panną ...inską, był wychowaniem sławnego Antoniego Tyzenhauza Podskarbiego Nadwornego Litewskiego ... Starosty Grodzkiego Tyzenhauza instrumentowanego na podstarostę tego grodu ... ...owski zawsze bawił się był w Wkrze Uzjowskim. Po Sejmie 1773 i ... 1775. był w kancellaryi Sejmowej, gdzie przed intencją całego Kraju i należał do statystycznych ... ... o wszystkich majątkach — Praca ... ... go na prawdziwe chciałby ... ...wadzie ... i prawniczego. — w r. 1786. po upadku Poninskiego został ... ... Oficyalistą ... ... fortuny Poninskiego w całym Kraju i z ... prawdziwie Adwokatury został ... w r. 1791. akt kollokacyi ... którego ... ... wprowadzony był do ... ... w r. 1793. ... ... fortunę ... ... kredytorów, wszystkie obroty ... i całe kontrakty ... ... — Był on w zamian ... ... a od wstąpienia na tron Stanisława Augusta nie było ani jednego ... ... którego by Senat nie potwierdził.

380. Michałów z lasem dusz: 721. sążni 149. posiadał w 1853. Tomasz Kamiński pewnie syn Jana i ... Anny z ... Gaudziców

381. dobra Niepokój posiadał w 1853. August hr. Potocki z lasem dusz: 3320. sążni 240.

382 Natolin posiadał w 1853. August hr. Potocki i ... lasu dusz: 75.

383. Nowodwory w ... Warszaw. Muchanowa z lasem (1853) dusz: 73.

384. dobra Ottapszew Wilhelma Perks z lasem (1853) dusz: 30. sążni 1759.

385. dobra Opacz Juliana Rostworowskiego ... w 1853, lasu dusz: 61. sążni 490

386. dobra Gruszków Józefa Epstein z lasem (1853) dusz: 15 sążni 897.

387. Poniatów ... w 1853 do Tomasza Kamińskiego i ... lasu Wilhelmów dusz: 460 sążni 437.
Poniatów dusz: 1380. sążni 1711.

388. Świdry (... ...) Muchanowa z lasem (1853) dusz: 60.

389. dobra Truskaw lub Truskaw ... i Truskawka Wincentego Grajewskiego z lasem (1853) dusz: 170. ... ... dusz: 699 pr: 34 — ... ... 1858 ...

390. dobra Sarkonin Muchanowa z lasem (1853) dusz: 102. ... ...

391. Ursynów ... Aug: hr. Potockiego z lasem dusz: 3. (1853) ... ... Truskawki i Sarkonina

392. dobra Wiązowna Kempnera z lasem (1853) dusz: 3645.

393. wies Zielonki w 1852 Franc: Jakubowicza z lasem dusz 30. sążni 1759.

394. Zerzeń wies ... Lubeckiego z lasem (1853) dusz: 110

395. Zbójna góra ... do dobr Wiązowni Kempnera z lasem dusz: 52.

396. Kondrajec jeden i drugi — w drugim dwór murowany i ... grunta ... dusz: Pisarnistko w dobrych gruntach z obszernemi lasami — z mostem na Wkrze

397. Ojrzanowo blisko rzeki Wkry — w drugim Kondrajcu jest także dwór murowany

398. Zawiszyno przy obszernym lasach i pastwiskach które leżą ... r: Wkra

399. Maluszyn dobra Lempickiego ... ... dawniej ... Prof(esor) Uniwer: Wars: z porządnym dworem i ... ... murowanym — kościół paraf: drewniany — leży na wyniosłym brzegu r: Wkra które to obszerne łąki i pastwiska ... ... most na tej rzece —

400. Gutarzewo z młynem i tartakiem na r: Wkra na której ... most na palach ... ...

401. Kempa wies ... z tartakiem na rzece Wkra — wśród ... lasów ... — do dobr pewnie Gutarzewa — był tu dawniej kościół paraf: ... ...

402. Wierzbowiec piękna miejscowość porządnie ... nad r: Wkra ... murowany ... drewna na ... ...

403. Zelazny wies przy ... ... w dobrym gruncie

5404. dobra Staszowskie około r. 1845 uregulowane, po wyprzątaniu i folwarkowo w [illegible], zupełnie prawie gospodarstwo [illegible] — Poniekąd z tej przyczyny wielu [illegible] porzuciło gospodarstwa, a administracya dóbr na nowo musiała gospodarstwa przeprowadzać bez inwentarza, bez budowli, narzędzi i zasiewów — [illegible] [illegible] — Dla [illegible] i [illegible] gospodarstwa folwarcznego, a szczególnie włościan i kolonistów których było dobrze [illegible] [illegible] wielką fabrykę cukru [illegible] produkcji rocznie przeszło 60,000 korcy buraków — zaprowadzono po folwarkach płodozmiany i różnego rodzaju ulepszenia w gospodarstwie [illegible] [illegible] przyczyniły się [illegible].

5405. Wzorowe były w 1855 gospodarstwa w Turskiem(?), Osieku(?), Wiązowni(?) w Sandomierskiem.

5406. Książę Karol Radziwiłł Wojewoda Wileński (w 1789) był to w Litwie i Polsce najmożniejszy pan, pochodzący wedle ich genealogii, od panujących dawnych na Litwie rodzin, spokrewniony przez Jagiellonów z wszystkimi rodami królewskimi w całej niemal Europie, a w kraju z najznakomitszymi familijami starożytnemi. — Książę Karol był z zapałem przywiązany do kraju i gotów mu był wszystko poświęcić, [illegible] w konfederacyi Barskiej, w czasie której, przekonany że dla dobra powszechnego [illegible], z osobą swoją stanął i kilkadziesiąt [illegible] wojsko [illegible] przez Konfederacyę Barską przez lat 2. Na [illegible] swoich, wojsko [illegible] tysięczne. — Nie lubiąc ani Stanisława Augusta, ani dworu jego, ani francuszczyzny, [illegible] [illegible] z niemi, ale też z [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Nareszcie — [illegible] po śmierci jego Książę Michał Radziwiłł, Wojewoda Wileński, jako opiekun Księżnej Dominiki Radziwiłłówny jego spadkobierczyni, objął dobra w swoją administracyę, [illegible] się intraty przez milion kilkakroć sto tysięcy — lekkomyślnie [illegible] marnował. Z tego wnosić łatwo jaką to była niezmierna Radziwiłłowska [illegible] fortuna.

5407. Książę Michał Radziwiłł był grzeczny i uprzejmy dla wszystkich, [illegible] [illegible] popularnego człowieka przez się [illegible] [illegible]. Żona jego z domu Przeździecka, dama dworu Pruskiego, grzeczna i uprzejma, odznaczała się niezmierną [illegible] [illegible] wszystkim co się do niej zbliżało.

5408. Antoni Lipski, był synem [illegible] Wojciecha Lipskiego [illegible] (Sandom. obacz 988) [illegible] Kaw. Orderu Orła Białego, który pochodził z dość znakomitej rodziny, wspartej [illegible] fortuną spadkową po Kardynale Lipskim, Prymasie Korony polskiej. — Lipski był to [illegible] magnat — mieszkał w 1789 w [illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] pałac [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] w r. 1789. Wojciech Lipski był Starostą Janowskim ob. kom. 3305

5409. wieś Wola Korycka o wiorst 74 od Warszawy, a o wiorst 4 od stacyi pocztowej Gończyce przy szosie Lubelskiej, [illegible] 100 [illegible] Kolonistów, folwark [illegible], w którym [illegible] pod płodozmianem [illegible] ornego korcy 80 i [illegible] siana [illegible] 120. ogród fruktowy i [illegible] [illegible] — dom mieszkalny [illegible] — [illegible] gospodarstwo w dobrym stanie — [illegible] rocznej [illegible] 1000 rubli. [illegible] [illegible] 60 (1855)

5410. W Hrubieszowskim ziemia z przewagą w sobie margla(?) i próchnicy, [illegible] [illegible] (10 ziarn [illegible] [illegible] [illegible])

...ra się 16.ᵒ więcej) Tu stawna bywa porinia ale w niektóre lata chyba niejeteni ...wodzi nadziei ...

11. W Kurnowie z daleka wśród płaskich wzgórzów, świeci odnawiany w r 1855 biadosz... pod parif: Trzeci to już z kolei jak Władysław Jagiełło nadał dobrate biskupom ...pisem r. 1417. Pierwszy był wystawiony r 1419 przez spowiednika i namiestnika ...Lubelskiego, biskupa Chełmskiego, Jana z Opatowca Zaborowskiego, który już w Kurn... ...niał swoją rezydencję i tu pochowany. Następny także drewniany kościół ...nad w skutek parafialnych i uskutecznień ośmiusetnego probostwa. Dzisiejszy murowany ...przez ...r. 1824 Wojciech Skarszewski arcybiskup Lubelski na co przeznaczył 12000 ...tłasnych dochodów.† — W ogrodzie ~~kościelnym Biskup Skarszewski~~ się dwie wspa... ...te ulice z grabowych i lipowych drzew które w pierwszych latach naszego stulecia ...ił biskup Skarszewski — Był to człowiek rozumny i prawy. Bardzo lubił mówić ...ubogim ludem, aby się dowiadywać czego mu potrzeba. —

...ór w Kurnowie drewniany, z próchniejącymi już ... ścianami, chowa bardzo ob... ...ny, z dwoma po dwóch stronach oficynami, nic ma w sobie nic, czy oznaczało ...był miejscem częstego pobytu dygnitarzy duchownych. ...jest w nim jeden tylko kamień grobowy biskupa Marcellego Dzięciel..., zmarłego ...Kurnowie 1839 r.

112 Chełm stary to gród słowiański, ... ruskich i litewskich ..., ...sypał na kredowej górze, choć tak jak inne w kraju naszym miasteczka ... ...utrzony zydostwem, zbrudzony jest i zepsuty, jednak zachowuje jakiś stanow... ...w fizjonomii swojej, co go mimo stawia nad inne. — Piękne to miasto ... ...parę ozdobnych katolickich kościołów, cerkiew przerobiona, a wspaniała ...icka katedra, na wzgórzu ponad miastem wzniesiona, słynie cudownym obra... ...Matki Boskiej do którego z różnych miejsc i pobożnie tłumnie ... i ... ...okolicznych mieszkańców — Lud okoliczny, mówiący między sobą ruskim na... ...nem, a przytem umiejący wiele dobrze po polsku, jest ... i ...

113 Dobra Zagórze z przyległościami w Pow. Piotrkowskim ... od stanu ... ...omsk, wioród 16 wiorst Dawniej 1650 (około 110 mil ...) składają się z 3 folwar... ...wa — budowle dworskie i włościańskie w znacznej części murowane — grunta ... ...w dobrej glebie jest mórg 1200. tyle i ... mór. 1420. Łąki dobrej mór. 800 ...gospodarstwo ... dawna wprowadzone — (1855.)

114. Karol Glotz (... ...) został się z tym światem w ~~Sulimowie~~ ob. Sulmów Pow. Rale... ...(nie ma w tabelli) ... 88 rok życia. Był ... Przyjaciel Nauk w Warsza... ...wało go w 1810 swym członkiem, a rozprawę „O przyczynach upadku ... ...„uwieńczyło medalem ... złotym. W r 1820 otrzymał patent na członka ...Nauk. Krakowskiego złączonego z Uniwer: Jagiellońskim: i ... pieśni o roln... ...i ... drukiem ogłoszonych, ... w rękopisach wypracowania ... ...y ... i ... z ... ... ob. Kurj. Warsz. 5691.

115 W Dalanówku ... ... w dniu 29 Listop: 1855 Pankracy Jarosnowski b. ...Komendant ..., ... pod Płońskiem ... lat 78. — Zdobywa... ...o ... go na ... ... w 6ᵗʸᵐ ... ... oraz ... ... — ...

116. Lubica ... Augusta Hr. Potockiego z ... (1853) dusz: 18. s: ... 1076.

117. W Łaziskach ... Hr. Scipiona jest ... dusz: 163. s: ... 2375.

118. W Łazach (1853) Kazimierza ... było w 1853 ... dusz: 122. s: ... 2381.

119 ... Łochów ... ... w 1853 ... dusz: ~~548~~ s: ... 818.

120. ... Łojewo ... w 1853 ... dusz: 153. s: ... 1777.

121. ... ... (1853) dusz: 107. s: ... 372.

5421.b Dobra Dembe Wielkie do których należą: folwark Dembe Wielkie wieś Gordziówka, Koberznia Rysie, Huty Gozdziejowskie, Huty Mrowickie Wólka Wybraniecka i Zalesie w obwodzie Siennickim — opdającą [?] w 1860 podatki opiany Rs: 441 k. 54. z powodu zaległości Towarzystwu Kredytowemu miały być w d: 28 Sierpnia 1860 r. sprzedane przez publiczną licytacyą.

5421.c dobra Jeziorany do których należą Rembertów i Rembertowskie place podatku opiany Rs. 191 kop. 18 — dobrate z powodu zaległości Towar: Kredyt: miały być sprzedane w d: 30 Sierpn. 1860. przez publiczną licytacyą.

5421.d dobra Porady Gorne A.B. składające się z części A.B. w okr: Rawskim z powodu zaległości Towarzystwu Kredyt: miały być sprzedane przez publiczną licytacyą dnia 4. Paź. 1858. a gdy ta sprzedaż nie doszła do skutku, miała nastąpić powtórna sprzedaż przez publ. licytacyą w dniu 27. Sierpnia 1860 r. Że zaś części Porad Gornych A.B. nie mają dostatecznego rozgraniczenia z innemi częściami tychże Porad C. D. E. F. Rokszyce vel Roszyce w osobnych księgach wieczystych uregulowanemi, a które to wszystkie części Porad oraz Roszyce, z powodu ścisłego onych zespolenia, zmuszane zostały przeto licytant nad nabycie Porady A.B. z obowiązkiem wyjaśnienia w drodze dotąd [?] ... lokacyi i składu tych dóbr i dochodzenia przywłaszczonych jeżeli jakie zaszły.

5421.e Jan Wiesznikowski znany ze swych prac przyjaciel i towarzysz z lat młodych Adama Mickiewicza, których piękne przekłady znakomite w literaturze naszej zajmują miejsce — 1861. r. [illegible]

5421.f dobra Brudno do Szpitala Sw. Ducha w Warszawie należące, na prawym brzegu Wisły w bliskości przedmieścia Pragi położone, składające się: a/z folwarku i wsi Brudno, b/z kolonii Władysławów — Dzierżawa roczna z tych dóbr czyniła do r. 1861. Rs: 3169.

5421.g dobra Malina w okr: Orłowskim, z miastem Kutnem graniczące, rozległości włók 21. mające, przecięte nowo [?] koleją żelazną Łowicko-Bydgoską sprzedane być miały w drodze przymusowego wywłaszczenia przez publiczną licytacyą w dniu 2 Lipca 1861. — Licytacya zaczynać się miała od ceny Rs: 21000 jako 2/3 części szacunku przez biegłych uczynionego.

5421.h Kurim: Władysław Wójcicki wydał w r. 1861. historyą literatury polskiej w zarysach. — K. W. Wójcicki używa słusznie zapracowanego imienia znakomitego, dowcipnego i sumiennego badacza i starożytnika. Najpiękniejszym owocem tych trudów całego życia poświęconego literaturze krajowej, jest to dzieło, którego drugie wydanie przewiduje czytelność.

5421.i dnia 21 Sierpnia roku tego 1853 czyli 1854.? oddał ducha Bogu ś. p. X. Jan Damascen Szymborski, ex-prowincyał Zgromadzenia XX: Dominikanów, doktor Sty Teologii. Urodzony w roku 1789 we wsi Stawiszyn w P. Łomżyńskim, w r. 1812 otrzymał w Klasztorze XX. Dominikanów Warszawskich kapłańskie święcenie. Po kilkakroć obierany Przeorem klasztoru naprzód w Lublinie, potem w Warszawie, obowiązki te przez lat 15. godnie i gorliwie sprawował, oraz przyskarbiwszy zaufanie i szacunek Braci Zakonnych, na godność prowincyała zakonu w Królestwie wyniesiony został.

5421.k Dnia 25 Listopada 1861. pierwszy raz przedstawiono na scenie Krakowskiej dramat Józefa Szujskiego Halszka z Ostroga. Teatr był przepełniony, a po spadnięciu zasłony, wywołano autora, który ukłonem a tęgi podziękował za to uznanie publiczności.

5421.l o połączonych z sobą miastach Gniewoszów i Granica, Tarnogóra z Izbicą i Włodawa z Orchówkiem użytej w opisie nowym miast nie przyjmowany ... pod rubryką Miasta.

5421.m Jan hr: Tarnowski Kasztelan, Senator znany z licznych prac naukowych i bogatych zbiorów — Ojcem był N: (Korczaka [?]) Walerya na Kawalerów [?]

280

trzydziestu lat wojskowy zmarł w Hołobutowie w obwodzie Stryjskim dnia 19 listopada 1861 r. w 52 roku życia swego –

5421.m P. August Heylman Radca Stanu Król. wydał w 1861 r. dzieło pod tytułem: Historya Organizacyi Sądownictwa w Król: Polskiem –

5421.n Panna Kamilla Wolska była właścicielką Summy Złp: 120000 testamentem z d: 13 Kwietnia 1861 całą prawie tę Summę przeznaczyła na podniesienie moralnego bytu włościan dóbr Kociszewa (położonych w obw: Piotrkowskim) wśród których wzrosła i całe życie przepędziła. Z Summy tej przekazała

1.) Złp: 50,000 na szpital w Kociszewie, mający służyć na przytułek i pomoc lekarską.

2.) Złp. 25000 na utrzymanie i rozszerzenie ochrony w Kociszewie, już od lat paru w stanie kwitnącym istniejącej.

3.) Złp: 8000 dla starców, kalek i podupadłych mieszkańców parafii Kociszewskiej a moralnie swoje dzieci wychowujących.

4.) Złp: 4000 na mającą się (miejscu) w przyszłości ochronkę w Piotrkowie Trybunalskim, z tem jednakże zastrzeżeniem, że gdyby ochrona w Piotrkowie nie była założoną w przeciągu lat 3. w takim razie summa ta przechodzi na ochronkę w Koci[szewie].

5.) Złp: 8000 pannie Ludwice Zinek, która dzieliła z nią trudy około ochrony Kociszewskiej, a która i dotąd oddaje się z prawdziwie chrześcijańskiem poświęceniem dzieciom w ochronie zostającym.

6.) Złp: 2000 swojej kuzynce.

7.) Złp: 23000 swemu bratu, Władysławowi Wolskiemu na cele według niego obje[illegible]

Summy te wszystkie mają być zabezpieczone na dobrach Kociszewo, z warunkiem, żeby tylko procent prawny od nich był używany na cele wskazane, nadto żeby rozporządzenie całe wykonanem było w ciągu lat, trzech –

Kuratorami i opiekunami wymienionych zakładów dobroczynnych ustanowiła z zupełną władzą, brata swego, Władysława Wolskiego i stryja Ignacego Wolskiego. Na wypadek ich śmierci, z takąż władzą porucza opiekę swoim krewnym: Michałowi Rzążewskiemu właścicielowi dóbr Prusinowice i Ludomiłowi Pstrowskiemu właścicielowi dóbr Piaseczno.

Rozporządzenie to świadczy, jakie uczucie chowała w swej piersi testatorka dla ludu wiejskiego. ale z drugiej strony, przyznać trzeba, że ten sam lud, doznając macierzyńskiej opieki, okazywał ze swej strony równe przywiązanie i w czasie choroby i podczas pogrzebu śmierci panny Wolskiej, uczucie swego dziecięcego do najwyższej potęgi.

Właściciel Kociszewa p. Władysław Wolski, o ile nam wiadomo, czynnie zajmuje się wprowadzeniem w wykonanie woli siostry. Znając zaś jego troskliwość o dobro włościan, pewni jesteśmy, że ją wykona z najściślejszą sumiennością. (podpisano:) EM. (wypisane z Nr: 284. Gaz: Warszawskiej z 1861)

5421.o Dobra Wiązowna w obw: Warszaw: obejmujące rozległości morgów 11182. prętów □ 5. czyli włók 372 mor: 21. prę: □ 5 miary nowopol. składające się 1.) z folwarku Wiązowna 2.) z wsi Wiązowna, Boryszew, Majdan, Kąkolówka(?), Izabella, Michałówek, Aleksandrów lit: A.B.C., Emów, Pukło, Majdany, i Góraszka 3.) z osad Gródek, Rutka, Zamłyn(?), Białek, Zbójna Góra, Ptaszek(?), Zamajdany 4.) z probostwa Wiązowna i Rutka, mają być sprzedane w d: 7/19 grudn. 1861 przez publiczną licytacyą w drodze art. 954 Kodeksu postęp. s. Sąd. i następnych, przepisanej – Licytacya zacznie się mała od Summy RS: 111,126 kop. 40.

5422. Lipagóra os: do Bogusława Carossi z lasem (1853) dusz: 7. s: □ 648.
5423. Makowiec dwór Świdirskiej [illegible] w 1853 lasu dusz: 228. s: □ 116.
5424. Małopole wieś Sędz: Czapskiej z lasem (1853) dusz: 245.
5425. Miłkylas wieś dusz: w 1853 Pawła Grabowskiego z lasem dus: 553 s: □ 1200. - lecz nazwisko albowiem między lasami jest położona.
5426. Mozgota, wyłącznie wieś Sędz: w 1853 [illegible] Hr: Sapiehy.
5427. Mokrawieś w: dz: Skorzyńskich z lasem (1853) dus: 199. s: □ 2070.
5428. Nabrzyż wieś dz: Jana Kurtz z lasem (1853) dus: 46. s: □ 293.
5429. Nadyna wieś dz: Valentina d'Hauterive z lasem (1853) dus: 15. s: □ 1338.
5430. Wieś Nart w Pow: Stanisławowie: Maryanny Żebrowskiej [illegible] w 1853 lasu dus: 362. s: □ 756.
5431. wieś Niegowa Józefa Zielińskiego z lasem (1853) dus: 922. s: □ 1063.
5432. Nowodwór Romana Antoszewskiego z lasem (1853) dusz: 148. s: □ 1482.
5433. do dóbr Okuniew krwi Lubieńskiego należą obszerne lasy których, roztytoz. wynosił w 1853 dusz: 1760 s: □ 953.
5434. Olexin albo Ołeksin częścią jedna wieś zdawał części składającej się z których jedna należała w 1853 do Juliana Sterpczyńskiego z lasem dus: 256. s: □ 562; druga do Markowskiego z lasem dus: 92. s: □ 686.
5435. Olesin wieś dz: Radoszewskich w Pow: Stermiakowie: z lasem dus: 28. s: □ 445.
5436. Oszczypna wieś dz: Jarowińskiego z lasem (1853) dusz: 15. s: □ 897.
5437. Sobótka w ekonomii Maryi majorat nadany w r 1839 dowódcy Selenginskiego pułku piechoty, pułkownikowi Czapłygin —
5438. Wieś Grodziec w dekanacie Zakroczymskim - Dawne siedlisko familii Grodzickich - w r 1698. ~~była własnością~~ należała do Zawadzkich - Następnie stała się własnością familii Jaromińskich (h: Zagroba) - Ostatni był Stanisław w r 1775. Chorążym ziemi Zakroczymskiej - 5434 tego czasu aż dotąd wieś Grodziec zostawała w posiadaniu Jaromińskich, a obecnie (1855) dziedzic tychże dóbr jest Jan Jaromiński. - Po spaleniu w r 1814 starego kościoła drewnianego parafia nie miała przez lat 41 parafialnego kościoła - Dopiero w r 1854 poświęcony został istniejący dziś kościół w wieku którego nie mało się przyczynił [illegible] i kollator [illegible] [illegible] odbywa się w nim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] do parafii Chociszewo leży na wzgórzu
5439. Wieś Smoszewo [illegible] [illegible] [illegible] przy samej Wiśle - Zdobi ją obszerny i ~~starożytny~~ sad z ogrodem [illegible] [illegible] do samej Wisły - z którego ~~[illegible]~~ jest widok na ~~[illegible]~~ archikatedrę do samej Wisły - z którego [illegible] Majątek ten od trzech prawie wieków zostawało w posiadaniu familii Lasockich znakomitej domowemi i publicznemi cnotami - Przez związek małżeński Wincentego Gadomskiego z prawnuczką dziedziczką tychże dóbr Pauliną Lasocką, przeszło w r 1839. w dom Gadomskich - ~~[illegible]~~ jak podanie [illegible] Jan Sobieski Król polski, polując w pobliskiej puszczy Kampinoskiej, z drugiej strony Wisły położonej często odwiedzał Smoszewo, [illegible] [illegible] [illegible] w posiadaniu [illegible] i w tego pięknym ogrodzie niema ~~[illegible]~~
5440. Antoni [illegible] syn jego b: Urzędnik [illegible] z Bogurodzica z [illegible] nad wielą swoją wystawił [illegible] i [illegible] [illegible] Jaktorowskiej.
5441. Dobra Złotopolice, Kuchary, Okotniki i Pogonszyn. [illegible] (1853/55) Stanisław Gregorowicz b: Urzędnik [illegible] Syndyk Zgromadzenia OO Kapucynów w Zakroczymiu, zacny i pobożny obywatel który z przywiązaniem i prawością chrześcijańską zajmuje się dobrem [illegible] parafialnych do których obecnie [illegible] [illegible] [illegible]
5442. Krakowski - Był on kanclerzem za Stanisławem i Januszem [illegible] Mazow. a po śmierci Zygmunta I. kiedy Królowa Bona zabrawszy skarby wyjeżdżała ~~[illegible]~~ z kraju do Włoch zamknęła, Noskowski wspólnie z senatem [illegible] [illegible] [illegible] Będąc biskupem Płockim odbył uroczyste zjazdy [illegible] i [illegible] z [illegible] Pochowany w [illegible] grobowcu w katedrze Płockiej który [illegible] nie [illegible] [illegible] - Dopiero [illegible] [illegible] [illegible]

143. Sty Stanisław Kostka, urodził się r. 1550 z Jana Kasztelana Zakroczymskiego — wstąpiwszy do Jezuitów w Rzymie ostre i bogobojne prowadził życie, umarł d: 15 Sierpnia r. ~~1670~~ 1568. Klemens X na prośbę Króla Michała r. 1670. święto [illegible] 18 Listopada do obchodzenia naznaczył, a Klemens XI w bulli 1714 r. policzył go pomiędzy Świętych..

144. We wsi swojej dziedzicznej Wałowicach umarł dnia 28 Listopada 1855 August Rychłowski b: Urzędnik Banku Polskiego, a potem Radca Tow: Kredyt: w Guberni Radomskiej. przeżywszy lat 51. Był on synem Michała Rychłowskiego b: Sędziego pokoju [illegible] dziedzica Wielkiej Rudy z przyległościami. — S. p. August znany z rzadkiej dobroci serca, uprzejmości i niezwykle ukształconego rozsądku, z prawości [illegible] charakteru — które mu jednały powszechną miłość i szacunek. [illegible] herbu Nałęcz z odmianą piszą się z Ostrowa — Z tych był [illegible] Michał Motuer syn Józefa — ob: Wypr: 14226. dobra Rudę Wielką posiadała w 1829 Katarzyna Rychłowska — Szacunek zaś wynoszący był złł. 150,000.

287

145. We Wsi Studzience zasnęła w Bogu Julianna z Bierzyńskich Zaremba w [illegible] roku ~~[illegible]~~ świątobliwego życia — Zrodzona w jednym z najzamożniejszych domów starostów Bierzyńskich, połączona była węzłem małżeńskim z podkomorzym Zarembą, który ją zawiózł do Kłobucka gdzie w grobie familijnym niepodobna nie [illegible] cnót swych przodków obok nich na wieczny spoczynek złożony został.

146. Michał Piotrowski zszedł z tego świata d: 22. Grudnia 1855 przeżywszy lat 68 — Znaczniej uzdolniony, z kilkakrotnych wyborów był on Członkiem Rady b: Wojew: Mazow: nader [illegible] i czynnym. Własną pracą i roztropnością przyszedł do znakomitego majątku, w nim [illegible] miejskich i wiejskich posiadanego. Za życia, podzielił i oddał dwom synom z pierwszego małżeństwa, znakomitą część swojego mienia.

147. W drugiej połowie 17 wieku Krystyna Potocka małżonka Feliksa Kazimierza Potockiego Kasztelana Krakowskiego, Starosty Krasnostawskiego a córka Jerzego hetmana Lubomirskiego Marszałka [illegible] i Hetmana polnego, pani bogobojna i dobroczynna która do miejsc świętych [illegible] się uciekała, fundując w M: Krasnym Stawie wspaniały kościół i Kollegium Jezuitów, na uposażenie ich i naprawę przeznaczyła dwie wsie, Białkę i Stężycę, które Jezuici, aż do czasu skasowania, trzymali —

148. Wieś Krupe w bok Krasnegostawu, gdzie stoją ponure zwaliska zamku Orzechowskich, już tyle razy opisane.

149. We Wsi Łopiennikach własności Przesmyckich (1858) na szosie przez Piaski do Lublina wiodącej znajduje się kościół murem otoczony. — Taki to już wybudowany na tem miejscu, gdzie pierwszy był wzniesiony przez Leszka Czarnego, na rzecz Sw: Bartłomieja, po odstąpieniu Jadźwingów [illegible]. Łopiennik graniczy z Fajsławicami.

150. W Fajsławicach kościół duży, murowany, ~~[illegible]~~ r. 1794 wybudowany przez małżonków Wojciecha i Franciszkę z Zapolskich Bielskich — w miejscu [illegible] już dawniejszego kościółka założonego r. 1757. Ostatni dziedzic tej gałęzi [illegible] jednej rodziny, umarły w domu Bielskich przez ożenienie się Pawła z Teofilą Kraliczanką, która je dostała w posagu. ob: Wyp: 8806. czy to ten Paweł ojciec Ignacego

151. Karol Gryzowacz Doktor Medycyny i Chirurgii, Kawaler Orderów: Legii Honorowej, Krzyża polskiego i Sw: Stanisł: 3. Kl. przeniósł się do wieczności w Kaliszu d: 25 Listop: 1855 wstąpiwszy do wojska pod na [illegible] Warsz: jako lekarz przez lat kilkanaście wspólnie z niem [illegible] trudy jak to w kraju rodzinnym jak to i w Hiszpanii, a wkrótce aż do uzyskania emerytury zostawał jako Szef Biura w Wydziale Lekarskim b: Komisyi Wojny — złożony pamięcią i [illegible] szacunek swój zyskał (jak wspomniano) w wieku lat 73

152. Potomkowie Jerzego Wielhorskiego pisarza polnego W. X. Litew: wielkie położyli zasługi w rządzie Rosyjskim, i tak Michał hr: Wielhorski był wielkim podczaszym dworu Ich Cesarskich Mości — syn tegoż Michał hr: Wielhorski — Matuszkin nadany, [illegible]

Księgi Bironów - Kurlandzkich Radca Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych - w maju r 1855 zaszczycony zaufaniem Najjaśniejszego Cesarza wysłany był w Maju r 1855 do Krymu, gdzie pomimo [illegible] i [illegible] wojskiej żadnej - gdzie będąc gorliwym wykonawcą Jej [illegible] dla cierpiących zmarł w Symferopolu, pre dnia 4 Grudnia 1855 przeżywszy lat 33. - Posiadał [illegible] krzyżów w Cesarstwie i Królestwie [illegible] -

5453 W dniu 9 Grudnia r 1855 otwartym został w M: Wyszogrodzie nowo wymurowany kościół murowany staraniem i nakładem Proboszcza Witkowskiego, Kurkli i Kołłątaja i W. Jezierskiego Krasowskiego, Dziedzica dóbr Grzmiączy z przyległościami, i z składek parafian -

5454 w dniu 15 Grudnia r 1855 zszedł Rafał Majewski, Synowiec Wojciecha Marszałka szlachty powiatu Gostyńskiego, w dziedzicznych swych dobrach Rybie - w 42. r. życia ob: 6078

5455 dobra ziemskie: folwark Sapiehów z wsiami [illegible] Zaorzynka i Perechod, obejmujące powierzchni włók miary n: pol. 137 (dziesięcin: 3055) - 2/ folwark Alexandrów z wsią zarobną Lipinki powierzchni włók n: p: 104 (dzies: 1560) i folwark Zadany z wsią wsi Zaorzynka powierzchni włók n: pol. 37 (dzies: 560) - wszystkie położone w jednym ciągu obok siebie w okr: Włodawskim, o mil od r: Bugu przy trakcie wałnym [illegible] Włodawskim, które [illegible] 1856 razem lub oddzielnie do sprzedaży, każdy folwark oddzielnie - [illegible] tych wszystkie [illegible] zostały nowo przebudowane - szczegółowo wymienione: w dobrach 1/ folwark Sapiechów zawiera w gruntach ornych mor: 1061 (dzies: $530\frac{1}{2}$) w łąkach mor: 413 ($206\frac{1}{2}$ dzies:) w lasach mor: 656. (328 dzies:)

2/ folwark Alexandrów w gruntach ornych mor: 755 ($377\frac{1}{2}$ dziesięcin) w łąkach mor: 355 ($177\frac{1}{2}$ dzies:) w lasach mor: 1635. ($817\frac{1}{2}$ dzies:)

3/ folw: Zadany w gruntach ornych mor: 212 (dzies: 106) w łąkach mor: 126 (63 - dz:) w lasach mor: 49 ($24\frac{1}{2}$ dzies:) we wszystkich folwarkach gleba [illegible] 1 i 4 klasy, lasy urządzone podług zasad [illegible] gosp: leśnego - Właściciel dóbr mieszka [illegible] 1856 w sąsiednich dobrach Wisznice -

5456 dobra Łagiewniki przy trakcie pocztowym z Warszawy na Zakroczym, Wyszogród do Płocka, 13 wiorst od m: Płocka, 10 w: od Bodzanowa, 3 wiorsty od [illegible] Wisły odległe - 20 włók miary nowopol: rozległości mające, z łąkami, [illegible] przyległe i obszernym ogrodem owocowym, bez [illegible] hypotecznych praw. To wszystko [illegible] Kredytowe

5457 Antoni Krzyżanowski Dziedzic niegdyś dóbr w Pow: Zgierskim - obywatel powszechnie szanowany i kochany - który radą i czynem służył Krajowi - a dobroczynną ręką wspierał bliźnich, sam był dobra położone [illegible], a mianowicie w Bartoszach, w Grzegorzewie i Biernacinie - † 19 Listopada 1855 we wsi Tarnowie Pow: Łowickiego - pochowany w grobie familijnym we wsi Chełmno ob: Noty 5497

ob: Noty 13080

5458. Konstanty Świdziński syn Kasztelana zszedł w Kijowie d: 29 Listopada 1855 - Nadzwyczajnym był szlachetności charakteru człowiek, przywiązanie bezprzykładne [illegible] Oddanie życia jego było zgromadzenie w jedno wszelkich pamiątek [illegible] przeszłości Kraju - rękopismów, ksiąg, obrazów, sprzętów, dzieł sztuki, monet i t. d. Wymienił Świdziński nakładem życia i [illegible] miliony wydał, nie szczędził równie - Świdziński w [illegible] swym Zbiorze Sobieszczyzny i cały [illegible] składający się głównie z Zbioru Sielec Starego w [illegible] [illegible] i [illegible] Alexandrowi, Synowi Józefa, Margrabiemu Wielopolskiemu, Hrabiemu Wielopolskiemu i potomkom, który ich jedna ostatnia [illegible] wolą bibliotekę i zbiory między [illegible] i [illegible] [illegible], lecz na użytek publiczny obrócone, [illegible] w raz z ordynacyą Myszkowskich Wielopolskich do spadkobierców w [illegible] całości - [illegible] w Kutszewie, [illegible] okoliczności [illegible] było przez [illegible] [illegible] Świdziński przyznał aby Szlachectwo [illegible] pomnożenie we zbiorze: Napisał raz

[illegible]

hiły miatoloiyi na rzkupieni domu w mieście, przeznaczył na ulepszenie i pomnoż.
[illegible] Sołtyków Sołtykowskich i na ustanowienie tam przynajmniej jednej szkoły.

282

5459. Parczów miasto i starostwo położone nad [illegible] z Radzynia do Włodawy

5460 w dniu 17. Stycznia 1856 zmarł w dobrach Zalesie Pow. Opatowsk. Jan Kanty Tarło 65. Lat, Dziedzic dobr Sułkowice w Pow. Stopnick. Oficer b. Wojsk Polsk. Sędzia pokoju etc. [illegible]: potomek znanej szlacheckiej familii: Tarłów z Tęczyna herb Topór — [illegible] 5582

5461. w dniu 29 Lipca 1855 zmarł przeżywszy lat 85. Wincenty Hr: Wielopolski [illegible] Józefa i Teresy z Hrabiów Sułkowskich Dziedzic dobr Przedawice i Niegardów w [illegible]; potomek niegdyś sławnych w Kraju bogobojnością, rycerstwem i nauką Szafrańców z Łuszcz Wielopolskich, Panów na Żywcu, Bobrku, Pieskowej Skale, Sączu [illegible] i Mirowie.

5462 Ludwik Nałęcz Hr: Małachowski przedtem Dziedzic Białaczowa przeżywszy lat 71 w dniu 31. Stycznia r 1856 przeniósł się do wieczności (w Warszawie)

5463. dobra Łomno w Pow. Opatowskim blisko miast Bodzentyna i Słupi a o wiorst 28 od Szydłowca i Kielc — Gospodarstwo wzorowe około połowy z gruntów na 20. ary [illegible] zasiewu, aparatów, młockarni i sieczkarni — gorzelnia; [illegible] około 200 korcy, [illegible] w tym [illegible] — Inwentarz [illegible] około sztuk 1000 — [illegible] dochody były w r 1856 Rs. 2250

5464. Niekłańsko dwór pod Miastem Kunowem — starostwo powiatu Ostrowiec.

5465. W dniu 8. Grudnia r 1855. zmarł w dobrach swoich Gardzienice w Pow. Opatow: Napoleon Sowiński syn niegdy Feliksa b: Jenerała i Maryanny z Szymanowskich małżonków Sowińskich. Urodził się w r 1807. W r 1832 [illegible] [illegible] [illegible] majątek osiadł w dobrach Gardzienice

5466. dobra Glinik w obw: Łowickim pod miasteczkiem Głowno o 1/2 mili [illegible], a 3 mil od kolei żelaznej — włok [illegible] [illegible] 28. mor. 13 [illegible] majątku na którym jest lokowana suma [illegible] Rs. 1515 cykl 1545 [illegible] [illegible] dobry, gdzie ma 3 części gruntu pszennego a 1 część żytniego — z zabudowaniami w dobrym stanie i pięknym ogrodem fruktowym.

5467 dobra Czworona z trzema folwarkami, 4 mile od Radomia przy drodze [illegible] [illegible] położone z [illegible] lasem i łąkami — majątek [illegible] [illegible] 800 [illegible] Rs. 80.

5468. dobra Głuchów sprzedał Juliusz Petrakoński w r 1856 [illegible] 1885 [illegible] [illegible] 227000. [illegible] 34000 Rs.

5469. Fajsławice nie tylko wsród lat 200. były czasowo własnością rodziny [illegible] Anny Bielskiej, później po rodzinach dziedziczki, między [illegible] Konstantego Otfinowskiego, Sędziego ziemskiego Lubelskiego — Zmarli oni bezdzietnie a do Woli Idzikowskiej (wsi należącej do dóbr Fajsławice) zjechał brat zmarłego, Józef Otfinowski Podczaszy Dobrzyński, rościć sobie do sukcesyi prawo i Rodzina Bielskich, a mianowicie najbliższy zmarłej krewny Adam

i synowie ięgo Jan i Paweł, mając się za pokrzywdzonych, że dobra przeszły na linię żeńską, z ich domu wyszły, [illegible] wywodzić się w Sądzie od przyjazd i [illegible] z Trawnik [illegible] do Woli Jezierskiej i przemocą je odebrali — [illegible] kilka lat wyszło się o to sprawa [illegible] w Trybunale Lubelskim. Nareszcie po [illegible] Adama Bielskiego [illegible] w r. 1783 na synów ięgo Jana i Pawła Bielskich na [illegible] grzywien za gwałtowne objęcie dóbr pomienionych — Odtąd ciągle Sądzeniami Zapstanie [illegible] Bielscy — Pozostali z nich [illegible] [illegible] do ostatniego [illegible] przed rokiem (ta [illegible] w 1854) [illegible] spoczynek.

5470 Dobra ziemskie składające się z miasteczka Radzanowo z wsiów: Radowo, Luszewo, folwarkow. [illegible]: Józefów i Trzcianiec, osad: [illegible], Brzozowa, z Radzanowskie i Bishupina w parafii Radzanowo okr: Mławskim. [illegible] Skrzeszkich w r. 1855 należące — obejmują ogólny przestrzeń [illegible] 3056 [illegible] nowo-pol. około 203 mor: 21 pręt. 187 [illegible] których gruntów folwarcznych około 125 mor: 26 pręt. 52 pomiędzy [illegible] około 70 mor: 3 pręt. 169 [illegible] role orne, łąki, ogrody owocowe i warzywne, pastwiska, [illegible] i nieużytki — W dobrach tych znajdują się gospodarstwa [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], ogrodniczy, [illegible] zbożu [illegible] i [illegible] — [illegible] przez z gruntów [illegible] [illegible] propinacya [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] itp.

Dobra [illegible], [illegible] od miasta powiatowego Mławy około [illegible] M. Gub: Płock, [illegible] przy niem płynącej około 56, od Warszawy około 91. Przez dobra te przechodzi [illegible], [illegible] — Dobra te [illegible] [illegible] przed [illegible] w Trybunale Warszawskim d: 1 [illegible] 1856.

5471. Dobra Borzymowka około 56 od Warszawy, od m: Sochaczewa około 10. od Łowicza około 14. pomiędzy [illegible] traktem Kalisko-Poznańskim i [illegible] — [illegible] [illegible] z gruntem Wójtostwa we Wsi Ziąbkach, do tychże dobr należącem około m: n: p: 28 [illegible] ziemi [illegible] i [illegible] klasy 1ej i 2ej Były w [illegible] Lutym 1856 do sprzedania z wolnej ręki.

5472. wieś Wilkorzyce w Pow Kaliskim obejmująca około n: p: włók 19. przed kilku laty [illegible] na 4 pola w 8 [illegible] — w każdem [illegible] pola ornego [illegible] mor: 109 — Pastwisko [illegible] jest osobno dla gospodarzy lub komorników [illegible] — łąk łącznych około 2. i pastwisko osobno. Gaj sosnowy [illegible], [illegible] rzeka w granicy tejże płynąca — Dwór nowo wybudowany, na [illegible] [illegible] owocowy i spacerowy — [illegible] Rs: 3600. [illegible] 5414 — 5691. [illegible] Głos [illegible] Płock.

5473. Wieś Daniszewo [illegible] około n. p. 29. [illegible] 480 [illegible] około 28. od Wyszogroda około 14. w [illegible] [illegible] i [illegible] tejże granicy z wsią Nadolkowo do których należy —

5474. Dobra (Klucz Sielgoszów) nabyte przez Konstantego [illegible], dostały [illegible] za [illegible] 400,000 Rs [illegible] Rs: 60,000 [illegible] [illegible] do zaspokojenia przypadłych, które w [illegible] i innych osobom winnych, a przez tego do zaspokojenia [illegible] na Rs: 565000 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], z których dobr [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] obecnym [illegible] Gen: Studnicki [illegible] (w r. 1855.) [illegible] je na Rs: 300,000 i [illegible] [illegible] i [illegible] Alexandrowi [illegible] [illegible] [illegible] Wielopolskiemu

283.

[5]475 Alexander Kurtz (ob: biogr: 9160) dziedzic dóbr Nasielskich – on to wspólnie z pułkownikiem Inżynierii Janem Śmolikowskim zwrócił uwagę na uprawę morwy i jedwabnictwa w kraju naszym. Jedwabnictwa wyprowadzili ~~w kraju~~ w r 1850 stowarzyszenie jedwabnictwa ~~a rozwinięcia jedwabnictwa w kraju~~ – następnie na zebraniu ogólnem stowarzyszyli d: 12 Maja 1855 – P. Alexander Kurtz obrany został większością głosów na Dyrektora ~~Rady Nadzorczej~~ Spółki Jedwabniczej

[5]476. Jan Śmolikowski pułkownik Inżynierii, dziedzic dóbr Świrkowo – zamiłowany jedwabnictwa, skutecznem badaniem i wypróbowaniem z rozmaitemi doświadczeniami nad morwą i jedwabnikiem w kraju czynionemi przyszedł do tego przekonania, że jedwabnictwo krajowi przyswojone być może – Jakoż skutkiem tego starania przy pomocy kilku innych obywateli zawiązane zostało w r 1853. Spółka Jedwabnicza dla rozwinięcia jedwabnictwa w kraju – a następnie na ~~zebraniu~~ pierwszem posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 19 Maja 1855. P. Jan Śmolikowski obrany został Vice-Prezesem Rady. (ob: jego biografię pod Nr: 11961)

[5]477. W Dębicach w Kujawach Pani Sokołowska prowadziła w r 1856. dom otwarty, i gościnny – Stan ~~[illegible]~~ dworny i zamożny to dom na Kujawach (ob: biogr 18453.

5478. We wsi dziedzicznej Trydonie parafii Wozańskiej urodził się 1779. r. dnia 29 Września Michał Pelka Choński z Ojca Stanisława Stolnika Parnawskiego i Konstancji z Sienkiewiczów. Mąż to był światły, głęboko i prawdziwie uczony. W r 1805 poświęciwszy się zawodowi nauczycielskiemu, przez lat 25 wykładał uczniom Szkoły wyższej Krzemienieckiej prawo natury, Ekonomiję Polityczną i Statystykę – Następnie wezwany na posadę uniwersytecką do Uniwersytetu Wileńskiego, nagrodzony został rangą Kollegialnego Radcy. – Skończywszy zawód publiczny osiadł w r 1838. na Wołyniu i kupił na własność Zobczyn. ~~Tu we wsi wiejskiem [illegible]~~ ~~Z wsi~~ oddawał się [illegible] artykułów z ekonomii [illegible] postępowej ~~o pisma~~ – Jest kilka pism jego w Athenaeum – Zmarł mąż ten uczony a prawdziwy 1856. d: 28. Stycznia (ob: Dykcyonarz biograficzny, pełny 1855.)

5479. Jan Kurzenski Mówca to jest obrońca przy Sądzie Warszawa – był to mąż uczony, ~~[illegible]~~ prawy a prawdziwy – ~~Naśladował on do [illegible] pisany~~ – ~~a współczesnym przed Jana Nepomucena Kurzenikiem~~ (słowem i czynem służył przy ~~[illegible]~~ (w sprawach publicznych) – Znany on jest i w literaturze naszej z kilku pism które wyszły w 1808 – 1814 – 1819 r. Zmarł w Warszawie ze Świata 1856 r. d: 14 Lutego

5480 Fryderyk Hr: Skarbek (Radca Stanu Dyrektor Główny w Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych) również z zaszczytem Uniwersytetu Warszawskiego, jest od r 1818. objął katedrę Ekonomii politycznej – był to najgłówniejszy i najobfitszy wspór tej gałęzi nauk w kraju, nie tylko wykładem ustnym ale i wyczerpującym w tym przedmiocie u nas zakresie, pismami. Jemu Hr: Skarbek w kraju pozyskał ustaloną sobie przedmiot, u stanowiska, na jakim on wtedy znajdował się w Europie.

5481. W dobrach Śmidowice zmarła w Bogu w d: 22 Paźdz 1855 Felicya z Krzywoszewskich Wędrychowska, żona b: Oficera Wojsk polskich a teraz Sędziego Pokoju okr. Kromowskiego – ob: biogr: 14633.

5482. Alexander i Ludwika z Choromańskich Wędrychowscy Choromańscy właściciele dóbr Białobrzegi nad Pilicą – w 1856.

5483 Lebrun Alexander Prezes Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego Naczelny od lat wielu lekarz Szpitala Dzieciątka Jezus – posiadający od lat dawnych bardzo rozległą praktykę prywatną

5484. Stackelbrand R. R. Stanu który lat obszernie w mieście Warszawie od lat bardzo wielu wiódł praktykę, a szczególnie młodemu pokoleniu z dziecinstwa jeszcze nieocenionym niósł pomoc i zbawiennym radami pociechę –

5485. Ignacy Fijałkowski który lat blisko 40 oddał się na usługę cierpiących, który w liczbie lekarzy medycyny kraju naszego i sama wolna stanowisko, a jako praktyk akuszerii

w b. Uniwersytecie Aleksandryjskim, wychowaniec tylko uczniów na kolegium d[illegible] przyszedł do
5486. Karol Gryglewicz który już w epoce Księstwa Warszaw: jako lekarz [illegible] by[illegible] owczesnego wojska, i potem bez przerwy aż do ostatniej chwil życia poświęcił się dla dobra cierpiących, i oprócz prac swoich często składał towarzystwu Lekar: Warsz:
5487. Józef Faleński Sędzia N: Inst: zmarły w Warszawie 1839 r. wydał w Wrocławiu w r 1829. historyą polską — Syn jego Felicyan Faleński znany z swych prac poetycznych z których kilka umieszczone zostały niedawno w Bibliotece Warszawskiej tenże bawił w r 1856. u rodziny swojej w Lublinie
5488. Starożytny piękny to i rzadkiej zamożności przy drodze bitej pocztowej z Warsz do Płocka, o 3 mile od tego miasta 3½ od Płońska — Czerwińsk to miejsce: [illegible] murowany piękny architekturą wśród obszernego ogrodu — wkoło niego murowany kościoł (1856 — [illegible] wykonczeniu będący) w którym znajduje się nowy grób familijny Bron[illegible] skich — do [illegible] [illegible] jest teraz w nowym stanie i [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] i Gr[illegible] nie i obszerne budowle klasztorne
5489. Stanisław Janicki (Superintendent) urodził się we wsi Moskanowice 4 Maja 1798 r umarł w Warszawie 8 Maja r 1855. Wróciwszy w r 1827. z wyprawki naukowej został professorem w szkole przygotowawczej do Instytutu politechnicznego za wykładem [illegible] przy nim mianowany Radcą Depu[illegible] [illegible] od r 1861. [illegible] Kontroli i Kassy [illegible] — [illegible] od r. 1838. został najprzód członkiem, a potem Prezesem Kollegium Kościelnego warszawskiej gminy ewangelicko-reformowanej. Oprócz tego wydawał od r 1834. aż do r 1853. Nowy Kalendarz który przybrany ich nazwę Skupień wydział wielkości — następnie druga Kronikę popularnego Kalendarz [illegible]

5490. W następujących wsiach były w r 1856. stacye stadne: wieś Wilanów — Ja[illegible] [illegible] — w Gub: Warszaw: wieś Rozwadowka i Millanow w Gub. Lubelskiej.
5491. Ignacy Leszczyński dziedzic dobr Belsca należący [illegible] agronomów, który obok wszystkich cnot obywatelskich, jednających mu powszechny szacunek i miłość [illegible] wzorowem gospodarstwem rolniczo-przemysłowem, ulepszeniem dróg, [illegible] po[illegible] w przemyśle krajowym — Jakoż obywatele [illegible] Gostyńskiego w [illegible] [illegible] w uznaniu zasługi jego dla kraju niesionej w dowód wdzięczności ofiarowali mu w r 1855. puhar srebrny z godłami gospodarstwa [illegible]
5492 Gostyńskie (szczegolnie okolica Nowo [illegible]) słynie z najdawniej, przemysłu i cnot obywatelskich — bo też i obywatele z całą czystością moralną potrafili [illegible] utrzymać to dobre imie od przodków w spuściźnie [illegible] odziedziczone — a postępując nową drogą szczęśliwy wkraczają w swe dzieci te same zbawienne i religijne zasady
5493. Konstanty Wolicki (obecnie [illegible]: mianowany został w 1856. Urzędnikiem do szczegol[illegible] [illegible] porucz: Kom: Rz: Sprawiedliwości w stopniu Sędziego 1ej Instancyi. Umarł w M: Kwietniu 24.
5494. Przez Ukaz Cesarski z d: 15. Listopada 1855 mianowani zostali Kawalerami Orderu [illegible] 1 — Anny III Klassy. Sędziowie pokoju okręgów: Gostyńskiego, Walenty Zaborowski = Pułtuskiego, Mikołaj Morawski = Radziejowskiego, Wojciech Kosiński = Sieleckiego, Teodor Kosiński i Radomskiego, Ksawery Turski; oraz były Sędzia pokoju: w okręgu Prasnyskim, Tomasz [illegible] jewski —
5495 ~~Dn. [illegible] Lipca 1809 wyszła w Kaliszu broszurka pod tytułem: Sposoby do ocalenia majątków Obywateli Księstwa Warszawskiego~~ ~~[illegible] przywilejem~~ [illegible] [illegible] [illegible] przez A: Bielskiego [illegible] Adam [illegible] [illegible] Wars[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] uwag podana Pierwszy on wystąpił u nas z pomysłem ~~[illegible]~~ zaprowadzenia dyrekcyi kredytowej — i podał prawie wszystkie środki i zasady na których później w lat kilkanaście ugruntowało się tyle zbawienne dla kraju Towarzystwo Kredytowe — Instytucyja która ocaliła tysiące majątków od rozerwania przez [illegible] — [illegible] zachwiany kredyt i podniosła prawie w dwójnasób wartość

5496. K. Bujnicki, który wielu pracami przyczynił się do ożywienia artystu[illegible] na Litwie (Wędrówki po małych drogach, Komedye i Dziennik [illegible] umarł się [illegible] na Białej Rusi umarł w r. 1855 ~~[illegible]~~ ob: [illegible]. 5625

5497. Ś. p. Antoni Krakowski, Obywatel Dziedzic obszernych dóbr Tarnówka w Gub. Warszaw: Powiatu pierwszy Parafii, owa cnót chrześcijańskich, znanym datkiem przyczynił się w r. 1853. do wzniesienia pięknej kaplicy do Rocha na cmentarzu wsi Sobótka w pw. Łęczyckim, jak niemniej do odrestaurowania i upiększenia świętym pamiątek w Gorzyczanach Borzewiczy, Ostrzew i kaplicy w Bardogach, którą był pomocą — a przy błogosławieniu rodziny [illegible] i [illegible] nie zapomniał — ~~ob: Antoni 5457~~.

5498. dobra Rozmany z Janowięta (Rozprzęcy Sebory) w pw. Prasnys: Dziudzińskiego własne (1856)

5499. Barnacki który pułkownik przetłumaczył w r. 1820 z angielskiego na język polski dzieło J. E. Loudona o zakładaniu folwarków podług zasad szkockiego gospodarstwa

5500. dobra Gostków w Łęczyckim nabyte w r. 1820. do hrabiego Bogumiła Załuskiego

5501. Józef Mierzejewski [illegible] (Starosty [illegible] zmarłego w d: 20 Maia 1892 obarczona niewiadomo) był profesor w 1820. dóbr Pucnicewa w Pow: Łęczyckim w Madziwatni [illegible] z krewnymi Łukowskich siostrą rodzoną Maryanny [illegible] Jakóba Lipskiego — starego zbiegr: 18723 — 18724.

5502. Dobra Madowole w okr: Rawskim o pół mili od [illegible] — mil 2. od [illegible] Rawy, 14 od Warszawy — przedali [illegible] granowski Kazimierz Wojewoda (ale nie [illegible] w nowym spisie?) i Teodor gren: ~~[illegible]~~ Kanonik, brat jego — w r. 1820 dobra te nabyty do [illegible] sukcesorów —

5503 Zagórski Ignacy i Marya Elżbieta z Więcienskich Węgorska które tytuł univer. salny sukcessorów Majora Jana Więcienskiego Kanonika — zamieszkali w 1820 r. w Błędowie odziedziczyli po nim tenże majątek. Syn ich Karol założył tamże osadę fabryczną (ob: jego biogr. Nr. 18904.

5504. Tomasz Turski Dziedzic dóbr Rochale o pół mili od Błonia (1820 r.) czyto nie chorąży Łęczycki ob: biogr: 4226.

5505. Pękarski Baltazar posiadał do r. 1820 dobra Dębowa góra w P. Rawskim które w r. 1820 sprzedane zostały przez publiczną licytacyę na żądanie dyrekcyi Trybunału Cyw: I. J. W: Mazowiec.

5506. Alexander Rafayan był w r. 1820. [illegible] a opiekunem jego był Józef Godlewski Dziedzic dóbr Gredas b: posel Pl. Maryanopol. Do tego nieletniego należała poł: i [illegible] Sut. kowice w okr: Czerskim których sprzedaż przez publ: licyt: nastąpić miała w r. 1820. od Sumy Złotych Ur. 110,475 gr 3. przez licytację uzyskanej. ob: Wiktry w okr: Orłow:

5507. Łabiszewski Erazm (Członkiem za [illegible] Warsz: Rada Obyw: Pl. Brzezińsko w 1812.) posiadał w r. 1820. dobra Długie, czyli Lisowice, Stefanów, Felicyanów i Natarzynów — mila 1. od Brzezin — 16. m: od Warszawy.

5508. Felix Czarnecki Senator Kasztelan (przy Wojewoda) i żona jego Izabella z Dzierżbickich posiadali w r. 1820. dobra Tymianka w okr: Orłowskim gdzie też i mieszkał (ob: jego biogr:

5509. Karol hr: Skarbek z Góry h: Habdank mieszkał czyli posiadał w r. 1820 dobra Mrogę w okr: Brzezin: ob: biogr: 12157.

5510. Dzierżbicki Michał obywatel (czy to nie Mistrz dworu — mieszkał w 1820 w dobrach Piekary w okr: Zgierskim. — skoro ten z biogr. 10470 — pewno to syn Fran: Xawerego ROP. Brzezinskiego w 1812 r. h: Topor

5511. Wincenty Dąbski posiadał dobra Baruchowo z folwarkiem Baruch i kolonią tudzież Dobrzelewice i Dobrzelewiczki w okr: Kowalskim — Żona jego Placyda z Mośniewskich pierwszego ślubu Dąmbska powtórnego Jan: Adolfa Paschalsa małżonka. Synowie z Dąbskich: Stanisław Maxymilian = Józef Eugeniusz — Józefa Córka — nadto [illegible] — Opiekunem ich był Kajetan Dąbski — (czyto jest tasz sama osoba co z Kaszewicy ob: biogr. 10493.)

5512. dobra Naple były w r. 1856. ~~[illegible]~~ własnością hypoteczną dziedziczny Julii z Orzeszków Mierzejewskiej — małżonki ~~[illegible]~~ zmarłego przed r. 1856. Kalixta Mierzejewskiego b: Marszałka szlachty gubernii Grodzieńskiej którego główny majątek był Roda w Gub: Grodzieńskiej (1856) ob Not: 5573.

5513. W r. 1854/5. licząc się od d: 1/13 Wrześn 1854 do tegoż dnia 1855 roku wydobyto się w Krol: Polskim, fabryk cukrowych 55. czyli tyle sama liczba jak w roku poprzednim

Verte

a mianowicie: w Guber: Warszawskiej 35. Radomskiej 7. Lubelskiej 10. Płockiej 1. Augustowskiej 2 z pomiędzy których wszystko 5 było nieczynnych. Przerobiono w tym roku na cukier buraków surowych pudów 4865,040. buraków suszonych pudów 2300. razem pudów 4867,340 w porównaniu z rokiem 1853/4 1853/4 mniej pudów 1596,180. Otrzymano zaś piasku cukrowego na pudów lub do rafinerji wydanego pudów 276,391. W porównaniu z rokiem poprzednim, mniej o pudów 60,844.—
W stosunku ludności Kraju, wyrób cukru w głowach dochodzi do 2.$\frac{29}{100}$ funtów na jedno indywiduum ludności.

5514. Opiekunem małoletnich Rusi Józefa Pogonowskiego s. 9 Br. b. w 1820. Antoni Złobnicki, ~~przydany~~ przed opiekunem był Lutowski i umarł w 1820 w Dębiowce ob: Kuryer 16626 chowały ze Maryanną z Złobnickowskich pr. Ada Pogonowska (ob: Józefa) prowadzone Józefa 18796 Cieśnickiego Sukcesora dóbr Zbijewska w okr: Kowalskim — córki ich Kazimiera i Teofila w 1820 były małoletnie

5515. Potocki Jan dziedzic dóbr Olszany i Pitałow w okr: Czer: w 1821—28 uczyła sama osoba co w kuryer: 943 i ~~1533~~ w Stanisł: Aug: pod zamianą — Tamtego syn Krajowego majątku w Radomskim Kraju 3/832 Ziemi Polskiej ...

5516. Lasocki Józef ~~Gabryel~~ umarł w r 1821. w dobrach Słowie w okr: Gostyńskim ... z kury: 3257 — 16946.
Lasocki Adam Kasztelan Sochaczew: był ojcem Józefa Gabryela (ob: wyżej) po nim nastąpił w r 1821. Sąd majątku zdaje się że przeszły (Józefem Gabryelem ?) Michałem, Maurycym i Mateuszem Lasockimi i Antonim (Zgrzymskiej — wdowy po Michale Lasockiej matki nieletnich) w 1821. Stefana i Leona Lasockich (wszyscy h: Dołęga —) z Michała.

5517. Dobra Wilkowice i Tobolice w Pr. Łęczyc: sprzedane zostały w r. 1821. w drodze działów między ~~[illegible]~~ Sarnowskim Ignacym, Mateuszem i Onufrym i Sukcesorami Karola Chmieleckiego — Szacunek tych dóbr ustanowiony był na Złp: 110,600 ale licytacji wiważ że się przy Sukcesorze utrzymał Julijan Chmielecki ~~[illegible]~~ ale to nie syn Karola, bo je przedał w r. 1852. Chmieleccy są h: Bończa ob kury: 15487.

5518. Sielmierski lub Szulmierski Wojciech (skontentowany, z kuryr: 18291.) posiadał w 1821. dobra Golice z przyległą wsią Małe Łyczyny i t. d. w Łęczyckim. — Szacunek tych dóbr był w r 1821. ustanowiony do Licytacji publicznej na Złp: 177,120

5519. Dembowski Alexy h: Jelita ~~[illegible]~~ b: Minister Skarbu za X: Warsz: ob kury (4736) przedał między wiele innemi i wsie Zawsie i Niewiadów w okr: Brzezińskim które na rzecz massy w r 1821. sprzedane zostały. Zawsie oszacowane były na Złp: 55,733. a Niewiadów Złp: 55,600.

5520. Eustachy Marylski b: Sędzia i znany pisarz nie ożeniony w małżeństwie Urszula Skórkowska, siostrzenica s. p: biskupa Krakowskiego — ~~[illegible]~~ a tej syn jedynak Władysław młodzieniec wielkich nadziei umarł w Krynicy 31 Lipca 1856 w 23 roku życia.

5521. W Augustowskiej guberni pomimo jeszcze dziewicze lasy, wśród których wszystko co tyje tchnie dziewiczością i prostotą. Spojrzyjcie na ten krajobraz: oto góry niebotyczne, licznemi jeziorami, rzekami i strumykami przedzielone, starodrzewiem świerków, sosen i jodłowie umajone wśród których w dolinach czernieją się gdzieniegdzie wsie i miasta — I Augustowskie jest zamożne w zabytki historyczne i ciekawe rozmaitości, są tu miasta handlowe, jak n. p: Lipsk, Augustów i inne, są starożytne kościoły i zamki, znajdują się prawdziwe krajobrazy w okolicach Łomży, Augustowa, Suwałk i Maryampola, a brzegi Niemna i Hańczy jak są malownicze! Jest tu wiele innych nieopisanych i nieznanych. ~~[illegible]~~ już tu dzwonią się zaczyna ~~[illegible]~~ opisy i obrazy tych pięknych okolic — Do tych należy przed w tym autorskim teraz (1856) opis historyczno-statystyczny Guberni Augustowskiej Aleksandra Osipowicza.

5522. Suwałkach liczą do 16,000. a w całej Gub: Augustow do 640,000. ludności

w Suwałkach są dwa główne punkta ubrań, tam są celniczne, gdzie zawsze draży-
wać widzieć można – w r. 1856 ludzi jedyna (industrialnej) Księgarni Orgelbranda – ob: Notę 5587.

5523. Dobra Czaplin posiadał podobno jeszcze w 1850. ~~Dob~~ Uwmanty Kozłowski
ob: Rada Stanu, a Czaplinek ciągle Kozłowski który podobno (kupił) (pożyczył) obyczajna Cza-
linę –

5524. Znana dobrze wykonywaniem się pokoleniu autorka miła Ród i jej
małżonek K. Hoffmann byli głównymi Redaktorami w pierwszych czterech latach
w r. 1828 do r. 1831. (dla popularnej) Kulturalna wychodzącego pod firmą Gałęzowskiego. Tym obojgu
wspomagali rozmaici pisarze, jakoto: ś. p. dach Sieramu, Wojewódzki i inni

5525. Grabowski dziedzic Rudzianka w Stoczku odznaczył się w r. 1831. (znaczną) ofiarą pa-
tryotyczną

5526. Prosper Budziszewski (h: Grzymała) dziedzic dóbr Pniewa w Woje: Augusto: w 1831.

5527. Obuchiński F. z Podlaskiego ofiarował (uzupełniającego patryotycznej bystre) w r. 1831 dla ojczyzny żyta korcy 500. wodki
garcy 300.

5528. Dnia 20 Stycz / 1 Lutego r. 1856 z powszechnym i szczerym żalem, po długiej i ciężkiej
słabości, zakończył peten sławy żywot, strawiony na usługach Monarchy i Ojczy-
zny, JO Książę Warszawski, hrabia Paskiewicz Erywański, Jenerał Feldmarszałek
główny dowódca Armiją Czynną, Namiestnik Królestwa Polskiego. Szanowne
zwłoki jego złożone zostały w grobie na wieczny spoczynek w Sciole Iwanowo-
skim.

5529. Na polach Stoczyna wsi Ignacego Lisikowskiego dziedzica walczyli
żołnierze odnieśli dnia 14 Lutego 1831. zaszczytne zwycięstwo. Narażając
w bitwie proboszcz miejscowy w swiętym obrzędzie pochowanie w jednym dole
zwłoki naszych rycerzy chwalebnie w tej sławnej bitwie poległych. Wdzięczna
Ojczyzna nad tą mogiłą wzniesie kiedyś pomnik godny ich męstwa.

5530. Orsetti Tomasz dziedzic dóbr Oporowa i Dobrzykowa oraz innych
włości w gub: Warsz: przeto zięć Dukatów zakończył życie w nocy z 12 na 13. Czerwca r. 1851.
we wsi Oporowie –

5531. Tysiące pobożnych dążą corocznie z różnych najodleglejszych stron w progi tej
tyczny szeroko po chrześcijańskim swiecie Kaplicy Częstochowskiej, z cudnym Koszo-
rem i Obrazem Matki Boskiej, to kolos wiary i pamiątek. U podnoża tego kolosu
wznosiło się kilka pokoleń, a ile burz, klęsk i przewrotów?

5532. Jest domniemanie że Adam Czarnocki przezwany dla chwilowych względów
Zor: Chodakowskim urodził się 24 Grudnia 1784. w Kurnowie, w
Krasnostawskiem. (jest to powiedziane) ~~Istotne to~~ mniemanie, gdyż on urodzony był na Litwie
(pod. Hajną 14 Kwietnia), jakto sprostowane było w Nr: 58 Gazety Warszawskiej
r. 1856. 06

5533. Józef-Symon Bogucki był synem ubogich rodziców z prac rąk żyjących
utrzymywanie siebie i wychowanie dzieci – I on zamiesiał się dzieci
na życie a łagodny bywa usposobienia z natury nie pozbawiał najmniejszym wdo-
wiostwem – i dla tych (rzadko) (książkach) domowych czytał w ogólnych pociechach przesta-
(i szczęśliwe) na kupiecie spokrewnionych, wydał ani drukiem między innemi: Wierzenki z podarek
stwa Warszawskiego (~~2 tomy~~ 1844 1853 i 1855.) Rodzin czyli duch na drodze pokuty. tomów 8
Zapobiegliwości – pierwsze w 4 tomach 1852 i Klementyna czyli życie święty tomów 6. 1846.
Wielka szkoda dla młodego a zdolnego pisarza, którému los zamykał życie chleba
ale po śmierci złożono mu się nagrobek grobowy na którym położono następ-
pujący napis: Symon Bogucki
Polski pisarz.
Żył lat 39, a prze ciąg życia swego
umiał zjednać Przyjaciół.
Umarł 23. Kwietnia 1855 r.
Spokój duszy jego.

5534. W Chodlu umarł 12 Maja r 1855. Ś.p. Jan Bazyli Tomaszewski doktor
medycyny w całem Lubelskiem gdzie praktykował blisko lat czterdzieści. Urodził się
w Galicyi 1780 r. Od r 1810 służył w wojsku b: Księz: Warsz: jako urzędnik zdrowia
w kampanii r 1813. otrzymał w Niemczech złoty krzyż wojskowy za narażanie życia
swego w celu zachowywania zdrowia walczących. [illegible] został sztabs lekarzem
4. pułku b: wojska pol: a 31 Maja 1815 na własne żądanie, jako ostateczny na
stałe został uwolniony i osiadł w miasteczku Chodlu, gdzie umarł (12 Maja 1855).
Był to człowiek oddany zawsze i pracy usilnej i pomocy bliźnim. Oprócz
dzieł lekarskich i literatury nauk ścisłych, poświęcał wolniejsze chwile badaniu
języka i dziejów krajowych.

5535. S.p. Stanisław Kaczkowski obywatel Kaliski – pięknie zasłużył imię
na polu pracy, i jako literat, i jako obywatel. Urodzony 1784. r we Wro-
cławiu w Bełchatowie – w latach 1801–1802 uczęszczał na Uniwersytet Frankfurc-
ki – W 6 lat potem został zastępcą Prokuratora Trybunału I. Instancyi b: Departamentu
Kaliskiego. Wkrótce ożeniwszy się, porzucił urzędowanie i osiadł na wsi – ale i tu nie
usunął się nigdy od obowiązków obywatelskich. Piastował urząd Prezesa Rady po-
wiatu Sieradzkiego; był Członkiem Rady Obywatelskiej b: Wojew: Kaliskiego i brał udział w
na wszystkie dawniejsze Sejmiki i Sejmy od r 1820 – przynosząc i Pracę i skromność, po-
wszechnie chęci ku wspomożeniu dobra ogólnego ~~dążąc, przewodnicząc [illegible]~~
umiał na cel życia; a zasady swe, czynem szlachetnym wykonywał; ~~tu nie zjedno~~
~~[illegible]~~ – Lecz s.p. St. Kaczkowski nietylko jako Obywatel i ziemia-
nin zasłużył się społeczeństwu, który on zjednoczenie lubił; i w piśmiennictwie
naszem. Najulubieńszym jego przedmiotem, były dzieje krajowe i badania historyczne,
nyczej i wniósł wiele artykułów w Bibliotece Warszawskiej od r 1843.
s

5536. dobra Promnik z przyległościami: Kamieniec, Ruda, Aleksandrów, Ma[illegible]
i Bukówka, mające 3 folwarki dworskie i obejmujące ogólnej przestrzeni około 1000 [illegible]
czyli dziesięcin 1620, położone przy trakcie bitym zwanym Nowo-Przedborskim o 12. wiorst
od miasta Kielc i Chęcin – Po urządzeniu pomiarowem zaprowadzony tu został w r 1855
płodozmian na wszystkich folwarkach zastosowany do miejscowości – Dobra te posiadają
lasu w dobrym stanie morgów 960. a w większej połowie starodrzew siana wozów 600. i wszystkie budynki w r 1856
dworskie murowane, gorzelnię, browar parowy, młyny, piec wapienny – wystawione
te były do sprzedania – cena około Rs. 600. wraz z inwentarzem żywym i martwym
urodzaju z Włoszczowa nagrane.

5537. Aleksander Napoleon Kolonna hr: Walewski Kawaler wielkiego krzyża orderu Legii Honorowej i wielu zagranicznych
tów Cesarstwa Francuskiego i minister Spraw Zagranicznych, urodził się w Warszawie 1808
r. Długo bawił we Francyi, bez żadnych publicznych obowiązków, aż dopiero za Ludwi-
ka Napoleona, połączony nowemi związkami z rodziną Bonaparte, został posłem
we Florencyi ~~[illegible]~~ w r. 1851. objął poselstwo londyńskie a w d: 7. Maja r 1855 został
ministrem spraw zagranicznych. Drugim mężem matki Pana Walewskiego był [illegible], [illegible]

5538. w r 1855 [illegible] folwark Młodzinny, o wiorstę od stacyi kolei żelaznej w mieście Okr: Radomskiego, oddzielny
obejmujący 49 morg. [illegible] i ~~[illegible]~~ [illegible], [illegible] 100 – z obszernym pomieszk-
kaniem –

5539. ~~[illegible]~~ Małomierzyce pod M: Iłżą w gminie Chwałowice w granice przemysłu

5540. W r 1855 wyszła z drukarni Gazety Codziennej w małej liczbie exemplarzy
i w Bibliotece Warszawskiej broszurka pod napisem „Uniejów, Szkic historyczno-
statystyczny przez Ludwika Pawła Wełkowskiego zmarłego na cholerę d: 8 Czerwca 1855

Był on synem Pawła Obrońcy przy IX Departamencie Rządzącego Senatu i [illegible] z Rudnickich [illegible] Witkowskich - urodzony był w Kaliszu d: 14 [illegible] 1833. Zajmował się historyą, i archeologiją polską oraz bibliografiją -

5541. Czyto żona Piotra Lubieńskiego ob. Gołe. i bieg: 686. Barbara z Szymanowskich hr. Lubieńska ta umarła w Warszawie w r 1856. -

5542 dobra Pranczyn należące przed r 1821 do Massy [illegible] Wornatowskiego sprzedane zostały w r 1821. przez publ: licytacyą - [illegible] urzędowy wymieniony był przez biegłych na Złp. 165,208 - licytacya zaś oddanny [illegible] za 110,138. [illegible] się

5543. wieś Łowinia w pow. Kieleckim, o 10 wiorst od m: Jędrzejowa, w glebie pszennej z łąkami, lasem i [illegible], ogólnej rozległości włók 27 (dessiat: 592) gruntu dworskiego or: [illegible] morgów (300 [illegible]) 500 (dessiat: 250 - gospodarstwo 9go polowe od lat 10 [illegible] wadzone. Przez Towarzystwo Kredyt: rs: 7350 (za 29000) innych ciężarów w [illegible] 1856. nie było - do sprzedania -

5544. dobra następujące należały w r 1821 do Massy Sukcessyjno-likwidacyjnej Antoniego Turskiego: 1o. Zaborów oceniony tal: 16768. 2o. [illegible] oceniony tal: 3455. 3o. Drazgo[illegible] wawola, Cieniaw i Curowie oszacowane tal: 33,846 4o Rudnik oszacowany na tal: 8431. gr 6 5o. dobra Łaziska i Łagiewniki - wszystkie te dobra w obr: Brzezinach. Kupione zostały przez Adama Przytulskiego b: Kapitana Wojsk polskich, ale mało tylko tego [illegible] za [illegible] rok. zakosztował i wszystko niedotrzymującym [illegible] licytacyi - powtórnie sprzedane.

5545. W dobrach Gaborn: Capit: Jakuba Łaszczyńskiego - [illegible] Bliznem i w Grotach [illegible] gospodarstwo w r. 1850 i następnych wzorowo urządzone; prowadzone

55[illegible] [illegible]lez A. czyto Adam prowadził w r 1850. gospodarstwo swoje wzorowo

[illegible] Pyttlin należał w r 1819 do Aleksandra Pruszaka który [illegible] utrzymywał [illegible] darami szkołę elementarną

[illegible] Rybnice szkoła elementarna z przykładną gorliwością i hojnymi darami w r 1819. [illegible] Cypryana Zabłockiego utrzymywana

[illegible] Lubiczach była szkoła elementarna z przykładną gorliwością i hojnemi darami [illegible] Hrabiego Mikorskiego w r 1819. utrzymywana

[illegible]550. [illegible] Ocorków z szkołę elementarną w r 1819. z przykładną gorliwością i hojnemi darami miejscowego dziedzica Ignacego Skarżyńskiego utrzymywana

5551. Benedykt Gomoliński syn Prokopa her: Jelita utrzymywał w r 1819 w swoich dobrach [illegible] Giecrno w Obr: Łęczyckim szkołę elementarną z przykładną gorliwością i hojnemi darami -

5552 Rafał Bratoszewski dziedzic dóbr Brzeziny utrzymywał w r 1819 w swych dobrach z przykładną gorliwością i hojnymi darami szkołę elementarną

5553. Bronikowski Kazimierz utrzymywał w r 1819 w swych dobrach w obr. Zgierskim z przykładną gorliwością i hojnymi darami, szkołę elementarną

5554. Dąbski Józef Jerzy (ob bieg: 2642) w Sochaczewie miał 3. córki i sukcessorów jego w r 1818. żyjące, [illegible]

1./ Maryannę z Dąbskich, małżonkę Antoniego Walewskiego w Nagórzewicach w okr: [illegible] - w r 1818 wraz z mężem zamieszkały (ob: biogr: 12408

2./ Teodorę z Dąbskich Kownacką po Kazimierzu Kownackim - w r 1818. w [illegible] a dziś (1852? w Rzgowie zamieszkały, matkę Kazimierza Stanisława ob: jego bieg: 16734.

3./ Agnieszkę z Dąbskich Skarbkową, Eugeniusza Hr: Skarbka (ur: [illegible] jego w biogr) małżonkę żyjącą w r 1818 - oddzielnie od męża w mieście Nasielsku obr: Pułtuskim (ob: biogr: Dąbskiego Józefa ob ajent 2612

55[illegible]. miasto Suwałki, obecnie stolica Gub: Augustow: najpierwsze z miast gubernialnych królestwa, niegdyś wieś do dóbr Kamedułów Wigierskich należąca w r 1715 na miasto wyniesiony został. - Prawdziwą epokę swego wzrostu dopiero od r 1838 datować może.

Z drewnianego kościołka drewnianego wystawiono w r. 1820 nowy kościół – a w 3. po urządzeniu cmentarza grzebalnego po za miastem wystawiono murowaną kaplicę

5556. W Łosicach był ostatnimi czasy Franciszek Ignacy Lewiński, sufragan Podlaski biskup eleuteropolitański, prałat dziekan kapituły podlaskiej – zmarły 5 Sierpnia 1854. w wieku lat 74. kapłaństwa 48. biskupstwa 28. biog: 11146.

5557. wieś Lubne posiadał w r. 1817. ~~[illegible]~~ Waleryan Szymanowski – prawie to syn Floryana a brat Stanisława ~~h.~~ Szymanowscy Korwinowie są herbu Ślepowron – czyli to ten sam Waleryan żył jeszcze w 1854. ob: biog: 18464. to s[illegible]

5558. dobra Nowe w gostyn: posiadał w r. 1817. Marcelli Gąsiorowski zwany starostą biogr: 16012. czyli to ten sam – W spisie szlachty Król: Pol: jest Marcelli z Mierzynic Gąsiorowski syn Ildefonsa h. Ślepowron – że Mierosniewic lub Mierosniewice gmina ob. Kamin w 1836 leżące w obw: Łęczyckim pow: Marcel – Ale wedle biogr: 16164. posiadał dobra Nowe Marcelli Gostyński (kto wie czyli nie omyłka że to dwóch Marcellich podobnego do siebie nazwiska.

5559. Górski Benedykt podsędek 24 Lutego 1824 r. posiadał część wsi Chojny Lit: A. B. w Brzezinach.

5560. Wodzyński Wincenty był w r. 1831. właścicielem dobr Włosczyca w okr. Radke pow: – żona jego Teresa po nim owdowiała ob: biogr: 18806.

5561. Wessel adam dziedzic dobr Żyrzyn w Ks. Lubels: zakończył 78. letnie życie d: 22. Stycznia 1852

5562. Zabokrzycki Piotr w pierwszej połowie 19. wieku był właścicielem dobr Radzyn, Nowa wieś i Wronczyny w obr: Ordow:

5563. Kownacka Teodora ob Anteriora 5554 właścicielka dobr Regnowa zakończyła życie w d: 6 Lutego 1852. w wieku lat 75. Zwłoki jej stosownie do jej woli powierzone zostały do m: Rawy dla złożenia ich w famielijnym miejscu ostatniego wiecznego spoczynku.

5564. Stanisław Pawłowski de Gnatowice h: Pierzchała, archidyakon Płocki i kanclerz Ziemowita starszego Ks: Mazowieckiego był obecnym na Synodzie Łęczyckim w r. 1425 odbytym – Długosz pisze, że prałat ten z insynuacyi Ks. Ziemowita protestował przeciw ~~[illegible]~~ uiszczaniu składki od duchowieństwa przez Króla Jagiełłę wymaganej, oświadczając że Arcybiskup Gnieźnieński nie może stosować się do Dyecezyi Płockiej, bo Księstwo i Ziemie Mazowieckie w których jest dyecezya Płocka, mają własnych osobnych Książąt, niepodległych Królowi Polskiemu – Oświadczenie to oburzyło Jagiełłę – ~~[illegible]~~ wypowiedział Księże synów do Brześcia ~~[illegible]~~ aby się stawił przed Królem i hołd i wierność Królowi przywiódł przysięgą – a gdy się temu zadość stało oddał Król w następnym roku Księżęciu ~~Ziemowitowi~~ Ziemowitowi w Płocku, a Księżęciu Januszowi w Warszawie i w Ciechanowie od ich był przyjmowany ob: biogr: 4280.

5565. s. p. Kamocka zmarła 11 Marca 1852 w 51. roku życia. Pełna dobroci serca i łagodności uszczęśliwiała męża i dzieci których była najlepszą matką.

5566. Alexander Prusak syn Józefa h: Leliwa miał dwóch synów: Konstantego i Tomasza i jedną córkę wydaną za Moczka

5567. Karol Brzostowski (hrabia 2) powszechnie znany Obywatel który w dobrach swoich Cissewo w Aug: zaprowadził i urządził wzorowo wiele wyżsżnych zakładów przemysłowych fabrycznych – obacz Notę 1088.

5568. prawie to ten sam Osterloff W. K. posiadał w r. 1851/52. dobra Gać (Pomigrowa) w pow: Kalisk: 3 mile od Kalisza. ob: biogr. 17570.

5569. Luchomski Józef właściciel dobr Brzozowo w Łomżań. (1852/54) żona jego Izabella z Sempiełówich – w r. 1836. posiadał: Żydek w gostyń: ob: biogr: 10390.

5570. Skarbek Józef hrabia ~~[illegible]~~ dziedzic Unisławie w 1829 ob: biog: 18196 (1829) 18197 małżonka jego Karolina z Domingerska

5571. Z Trzepnicy pisali się na składkę dla szpitala w Piotrkowie ~~Pi[illegible]~~ w r. 1852 Bakowscy Władysław, Leon – Sapalscy Władysław i Kazimierz, Sapalska Lucyna i Feliks Turski prawie to rodzeństwo po Bakowskich, bo jedna Bakowska miał w małżeństwie Sapalskiego b: Kapitana artylleryi w pierwszej części 19. wieku – a druga Stanisł: Jabłoński a Jankowa

5572 ~~Ignacy Zibrowski~~ Jakubowski Sędzia dóbr Fałkowa pod Nr ~~Kotr~~ Przedborem w 1852 którému należy się prawdziwa cześć za zadanie sobie pracy i usilnego starania oraz trafne pomysły w ulepszeniu narzędzi do uprawy roli służących i bezinteresowność w dociekaniu.

5573. Córka Kal: Mierzejewskiego Aleksandra zaślubiona była przed r. 1852 Gustawowi Pfaffinus Synowi Obywatela Gub: Wołyńskiej – Małżonkowie Ci za dopuszczenie się zagranicą przestępstw politycznych, za wygnańców z Kraju uznani – ulegli w r. 1852 karze konfiskaty majątku – ob: Art: 5512.

5574. Nowakowska Balbina z Dobrzyńskich, 1º. ślubu Walicewska, 2º. Nowakowska zakończyła życie w dobrach swoich Drozdowie w Kr. Płockim w dniu 26 Marca 1852 ob: byr: 17479–17480. W r. 1852 był współwłaścicielem Drozdowa Jan Nowodworski

5575: W murze kościółka na cmentarzu Powązkowskim znajdujący się wyryty pod na kamieniu napis następujący: Tutaj

O fiara [illegible]
Urszula Morska
Umarła d: 20 Lipca 1807 r.

Krótkie i ciekawe wspomnienie wyrytą, jakkolwiek [illegible] ulegające, zwykle Czytelnik w Num: 271 Gazety Codziennej z r. 1852

5576ª. Kwiecławty Prusak właściciel dóbr Sarniki i innych – założyciel znakomitej Cukrowni w Sarnikach (gdzie jest stacya pocztowa) umarł w m-cu Paździer: 1852 w wieku lat 43.

5576ᵇ. Zabłocki Edmund z żoną Teklą z Szołkowskich Dziedzice w r. 1820. dobra Świniary w Gub: (ob: Rotę 761.

5577. Potocki Aug: hrabia. Dziedzic Wilanowa jest prezesem Rady Szczegółowej Opiekuńczej Zakładu Starców i Kalek w Górze Kalwaryi

5578 ~~Ta~~ dwaj bracia Badeniowie Marcin i Stanisław których zostały zmarłe przewcześnie. Marcin Badeni to postać znakomita w historyi naszego Kraju z pierwszej połowy 19º. wieku. Zdolnościami i pracą dosięgnął wysokich dostojeństw, prawością i niezłomnym charakterem umiał zyskać sobie ogólny szacunek. wszystkie najznakomitsze rodziny w Kraju otaczały go zaufaniem i przyjaźnią, on zaś najściślej spełnił, kierując najtrudniejszemi interesami, nie zrażając się trudnościami i pracą. Na froncie wystawionego przez siebie pałacyku w Bejscach wyryć kazał taki napis: Praca dała ten spoczynek i przyklasnąć przyszło się temu prostemu a wiele mówiącemu napisowi, bo sprawiedliwszego i sprawiedliwszego trudno było wynaleźć. ob: Słownik 92ᵇ. Czerwiec ob: czytaj Rotę 5580.

5579. Stanisław Badeni, starszy od Marcina, niewdzięczny Lowczyca Króla Stanisława Augusta, powiernik jego trosk i kłopotów, odznaczał się nadzwyczajną bezinteresownością, że nawet z orderowego szafunku nie korzystał. Gdy już ustąpił jego statek z losu w tronu korzystał, zmieniając pańszczyznę na opłatę pieniężną, i sprowadzał tak nowe maszyny gromadzkie, w których włościanie zasypywać w jeden pieniądz swoja, mieli środki ratunku w razie jakiego wypadku lub nieurodzaju – Syn jego Ignacy ob: Słownik 96ª. i Kazimierz Słownik 96ª.

5580. Pani Badeniowa z domu Wawrzecka żona Marcina, pani wzorowa obdarzona zaletami przymiotami i dyginowaniami – Krążą ~~ziemi~~ (w Krakowie i Krakowskiem, zwane interesującymi z niej się d ~~[illegible]~~ oraz przywiązaniem i szacunkiem: – D: 7. Marca r. 1856 w wieku lat 88.

5581. s. p. Kajetan Koźmian zmarł w Piotrowicach w Lubel: Był on Deputatem wyższej administracyi, Radcą Stanu, Senatorem, Kasztelanem, Kawalerem Order Sw. Stefanicz: Członkiem b: Towarzystwa Król: przyjaciół nauk w Warszawie, autorem wielu Ód, a wszystkim znanym mówcą, ~~a poetą~~ Na pogrzebach Stanisława Wodzisławskiego, Marcina Badeniego i wielu t. p. wygłaszał swe żale. ob: Kroniki: Rotę 5636.

5582. W dniu 16. Grudn 1855. rozstał się z tym światem w swych dobrach dzied: Zalesie Jan Kanty Tarło, Sędzia pok: okr: Stopnic: w 62 roku wieku swego. – Zostawił ośmioro dzieci – które stracili nieodżałowanej dobroci Ojca. N: 6106.

5583 Julian Korsak znakomity poeta litewski – Urodził się r. 1807. zakończył życie w Nowogródku 30 Sierpn 1855 dokąd dla leczenia się przyjechał. Uczył się w szkołach

Szczuczyńskich, doskonalił się w Uniwers: Wileńskim. Po troskliwem wychowaniu w pomu ce Stoczniskim ~~oddał się całkiem~~ [illegible] gospodarstwu wiejskiemu i ulubionej poezji – Oprócz poezji czytanych 1830 r w Petersburgu, należy także do ... bibliograficznych, wydał kilka ~~[illegible]~~ innych przekładów

5584. Naj: Pan raczył dobić przedstawionego exemplarza dzieła p. t. Wzory Sztuki Średniowiecznej, z epoki odrodzenia w dawnej Polsce wydawanego przez Barona Rastawieckiego Kamerjunkra Dworu JkMości Członka współpracownika Cesarskiego Towarzystwa Historji i Starożytności Rossyjskich, oraz przez Aleksandra Przezdzieckiego Członka tegoż Towarzystwa. Najmiłościwiej raczył w r 1856 obdarować każdego z Autorów, drogocennym pierścieniem brylantowym, z cyfrą wyobrażającą Imie Cesarza Wszech Rosji.

5585 Hilary Męciszewski urzędnik Senatu Krakowskiego, Członek Towarz: naukowego z Uniw: Jagiellon: połączonego, autor listów z Krakowa w Gazecie Warsz: umieszczanych w r 1854 – Był on dziwnym dziwakiem i wiele się przyczynił do utrzymania sceny w Krakowie. Posiadał w tymże mieście hotel Rossyjski i słynął z ~~[illegible]~~ niepospolitego pijaństwa. – Oprócz wyżej wzmiankowanych wydawnictw ... redakcyi Tygodnika dla płci pięknej... dramatycznych. Umarł podobno w r 1855 w 53. roku życia ...

5586 Stanisław Radoliński Prezes Rady Opiekuńczej Zakładów dobroczynnych którego ... staraniem i gorliwości (utrzymują się pomienione zakłady) Radolińska Eugenja z Biernackich Radziwiłłowa ... z Radolińskich znana i ... wzmiankowanych starań i gorliwości w przyniesieniu ... 1856.

5587. W Suwałkach (ob: Art: 5522) na 10,180. ~~[illegible]~~ ... 6407 było w 1856 (1856.) drobnemu handlowi oddanych; że z przeważnej części mieszkańców 3775 ... – 187 tylko urzędników rolnictwa ... Stanowi klasę oświeconą, reszta ... się to mieszczanie, oddani nie ... lub w okolicy Suwałk jest najwięcej dużych ekonomij rządowych lub majątków wielkich panów – brak jest tych mniejszych ale zamożniejszych obywateli wiejskich który to ruch i życie okolicy nadają.

5588 – Antoni Wieniarski, znany z wielu obrazków i szkiców pod pseudonymem Grzegorza Kostrzewy.

5589. Piotrkowski Juljusz z Głuchowa pod Widawą – agronom postępowy – Zamieścił wiele artykułów treści gospodarczej w korrespondencie rolniczym, handlowym i przemysłowym z r 1853 i nast. – ale Głuchów w r 1855 już sprzedał –

5590. Dobrzelewski Franciszek Salezy Syn Jana i Joanny urodzony w Zdzieszulicach ... ~~[illegible]~~ iony i kochany od wszystkich stykających się z nim. Bliższy ... Umarł we własnej wsi Błoszkowie w dniu 10 Stycz: 1853 przeżywszy lat 57

5591. W Zdziechowicach zmarła 25 grudnia 1852. Karolina z Milewskich Jurdzińska matka Jana, Teodora i Augusta Jurdzińskich i 3 córek, przeżywszy lat 63.

5592 Klemiński Bolesław syn Maurycego stara ... z Sierakówka w Gostyńskim. Matka Pani Chrzczonowska ... (w 1853) dzielny i gościnny. ... w r 1853 ... sławny kulig

5593. Boska Karolina z Walewskich dziedziczka dóbr Bogusławice w P. Raw: umarła d: 11. Marca r 1853. (ob: biogr: 15313. confr:)

5594. Żona Adama hr: Krasińskiego syna Józefa – z hrabiów Mycielskich siostra cioteczna hrabianka Anna w 1853.

5595 Tomasz Prusak właściciel ... dóbr ... w P. Gostyńskim ob: Bedryn – ... w 1853 Zygmunt!

5596. Bernawski Dyonizy dziedzic dóbr Sokolniki w P. Łęczyc. zakończył życie w d: 20 Maja 1853.

5597. Miasto Łęczna samo z siebie handlowne, którego jarmarki tyle w kraju są wsławione, leży nad rz. Wieprzem o m: 26. od Warszawy, od ... mil 3. i tyleż od Lublina. Bo ... w tych dobrach jest pod dostatkiem, także glinka fajansowa zdatna na wszelkie podobnego rodzaju wyroby oraz glinka ogniotrwała.

5598 W Ciemiernikach miał w r. 1853 Generał Krasinski Cienkie stado owiec

5599 W Pajęcznie miał Karol Roesler syn Daniela w 1853 Cienkie stado owiec

5600. Skrutkowski Tymoteusz Stanisław h: Junosza syn Franciszka był z początku bukhalterem a od r. 1836. pisarzem Komory wodnej w Warszawie – właściciel Gwałtowej Woli pod Błoniem (w 1853) dobry gospodarz – miał za małżonkę Dunin..owską córkę b: pułkownika Kazimierza Dunin..owskiego dziedzica w r. 1855 grodkowa pod Usprogradem

5601. Siemiątkowski Antoni obywatel powszechnie kochany i poważany w b: Woj: Kaliskim – urodził się we wsi Kalinowy Pow: Kaliskim w r. 1817 z Ignacego Siemiątkowskiego i Karoliny Chłapowskiej zamożnych rodziców. Umarł w 1853

5602. Krzępski Jacek właściciel dóbr Złotowo=Korzielki z przyległym folwarkiem Białany w Okręgu ... zmarł około r. 1851.

5603 W Pongowie dolnym w P. Lęczyckim założył dziedzic miejscowy A: Krąkowski w r. 1851. fabrykę cukru z buraków

5604. Zboiński Karol hrabia zmarły około r. 1851. dziedzic dóbr Cieszki w Mław: i współwłaściciel dóbr Warpalice w ob: Lipnowskim. ob: biog. 12636 / 12639.

5605. wieś Nagórki dobrskie w Płock: zniszczoną w r. 1831. do kilkunastu posiadaczy

5606. s.p: Ewa z Orsettich pierwszego ślubu Cieciszowska, drugiego Łuszczewska wdowa po s.p. Ministrze b: Księstwa Warsz: umarła w Krakowie d: 10. Marca r. 1856.

5607. Po s.p: Antonim Urbanowskim właścicielu dóbr Horodca na Polesiu Wołyńskim pozostały: bibliotekę w polskie dzieła bogata, obrazy znakomitych mistrzów i numizmaty rzymskie i polskie niezmiernie rzadkie – Obrazy i numizmaty zostały na początku 1856. sprzedane do Warszawy i znajdują się u Pani Izabelli z Hr: Mostowskich Starzyńskiej, ... Edwarda Starzyńskiego na którego przeszły po śmierci właściciela.

5608 Aleksander Lesser którego historyczne kompozycye znane są publiczności i niepowszednie zyskały mu imię w szeregu naszych malarzy, a jedyny może z artystów ... zajmujących się gruntownie dziejami i archeologiją krajową.

5609. Czarkow lub Czarnków z folwarkiem Nowydwór i wsią zarobną Chorzenice dobra pod miastem Koninem, nad rzeką położone, mające rozległość ... dziesięcin ... sprzedano około Rs. 900. ... Dobra te były w 1856 do sprzedania ... ... w Woj: Posadzie, z ... ... graniczącej Czarkow miał w r. 1796 dymów 15

5610. Rogowo Król: w Płock: wieś ... w 1831 ... Bój

5611. Walenty Wydrga dziedzic dóbr Tworzan i Raciborowice w Hrubiesz: w r. 1847–1852 ... (prawdopodobnie bezimienny?) umarł d: 28 Lipca 1853 przeżywszy lat 74

5612 Wornicki Michał Schreibet właściciel dóbr Wornki w P: Płock: zmarł przed r. 1850 ob: biog: 1461.

5613 Krzepski Melchior posiadał w r. 1850 dobra Radomice i Ignackowo w Płock: Po rozdzieleniu tych dóbr w 1850 na 2 oddziały w stosunku ofiary Rs. 28719 które opłacają dobra Radomice, udzielono na te dobra pożyczkę z Tow: Kred: w summie Rs. 21500 a na Ignackowo z przyległą kolonią Złotopolszczyzna vel Niemcowizna zwaną w stosunku do Rs. 11726 ofiary udzielono pożyczkę Rs. 8700.

5614 Maurycy Fryckie dzierżawił w 1818. dobra narodowe Klucz Wołyński w Podlasiu

5615 Po śmierci Sulerzyckiej dożywotniczki Wójtostwa Narod: Klwatka w Sandom: w r. 1815 następnie wójtostwo to inkamerowane zostało w r. 1819. na rzecz skarbu publicznego

5616. Wulfers Piotr był w r. 1819. Nadzorcą Mennicy koronnej Polskiej

5617. Kaminski b: pułkownik w r. 1819. przyjechał z Bukowiny w ...

5618 W r 1819 był Nadleśniczym ekonomii Jadowskiej w Sandom: Adam Wosiński

5619. Kotowicz Szczepan, taki i następujący okręty, konsekrowany był w r 1819 sufraganem z[illegible] biskupstwa Sandomierskiego

5620 z Sukcesorowie Kazimierza Narskiego byli: Michał Narski w r 1819 w Włosłowie Stanisław w 1819 w Ożarowie w Sand: Józef w r 1819 w Jakóbowicach w Sand. w Lubl: ob: biogr. 16536-37-38 - [illegible] Notę 5636

5621. Józef Horach baron i małżonka jego Maryanna w r 1819 mieszkali w [illegible]

5622 Czyto też sam Ludwik Szwejcer co był w 1819 [illegible] Boksycach w Opat:

5623. Radomski Tadeusz, był prezydentem r 1819. ob biogr: 18444 Komisarz Obwodu Chyrnowskiej w Ch[illegible]

5624. Seweryna Lubińska - hrabina Amelija z hrabiów Rzewuskich w [illegible] szczególnym [illegible]

5625 Kazimierz Bujnicki b. Marszałek Dyneburski w r 1856 Białorusko, a razem dobrze zasłużony autor w literaturze naszej godny i pracy. Wydawca po matych drugich dzieł dramatycznych starej formy, [illegible] Wędrowca [illegible] Rubon, rocznika piśmiennictwa polskiego w Dźwinie - wydawał pismo [illegible] w r 1856 w ojczystym majątku Dagdzie, na Białej Rusi, na końcu prowadził powszechny i szanowany swej rodziny

5626. W Ołopoczynie dobrach w 1852 Lempicky Jana ob biogr 720 pod [illegible] piękny pałac -

5627. Korzyście lub Księżnice o 3½ m: od Warszawy majątek w r 1856 Eustachego Marszałkowskiego [illegible] pokoju. Należące dawniej (Anny siostry Zygmunta) Annie Jagiellonce - w ogrodzie wiejskim, na którego miejscu w r 1788 znajdował się jeszcze las ogromny, [illegible] w r 1855. pod dwiema 12 nad trupem głowy dwie kości metalowe [illegible] którą własność majątku o [illegible] w r 1856 p: Bolesławowi Podczaszyńskiemu. zbieraczowi wielu zabytków archeologicznych -

5628 Zygmunt Vogel profesor rysunku w Liceum Warszaw: w r 1806-1812 niezapomniany w dworcu rodzinie prawdziwy mistrz, jeden z tych, których kraj stanie najwyższy ceni[illegible] [illegible] w przeszłych pokoleń [illegible] zasługi za artystyczne oddawanie swych pomników i ciekawych [illegible]; niewątpliwie [illegible] rysunków po zbiorach prywatnych, które dowodzą lepiej jak [illegible] i [illegible] był ten człowiek (jak mówi [illegible] J: Kraszewski) jak wielką [illegible] u nas umiano.

5629 - Euzebi Szczepanowski był w r 1791 w armii polskiej [illegible] [illegible] w regimencie Starosty Sieniawskiego, wesoły, [illegible] i gorący o [illegible]

5630 w dniu 23. Marca 1856. zszedł z tego świata w Warszawie, przeżywszy lat 59. Krzysztof Ciszkowski b: Officer b: Wojsk. polskich [illegible] Dzi[illegible] kowice w [illegible] Sieradzkim: zwłoki jego przewiezione do grobu familijnego w dobrach Dziadowskich (ob biogr: 8662-8678 (. kalendarz r 1855 ale [illegible] (był on drugim synem Augusta Ciszkowskiego)

5631. Iliński Janusz (syn Stanisława) Generał Inspektor Kawaleryi [illegible] obywatel ob: Notę 5634 ob: notę 5658 w r 1791 [illegible] z powiatu Owruckiego [illegible] Żytomierskiego [illegible]; Józef Iliński - był on bardzo lubiany i szanowany powszechnie, również jak brat jego Józef [illegible]

5632. [illegible] Skalice [illegible] notę 5633 z 3. folwarków i 3. wsi zarobnych, mają [illegible] głowy włók n: p: 150. (czyli morgów 2250) z tego włók 65 (morgów 975) pod lasem; 30 włók pod łąkami, reszta orne i [illegible] grunta folwarczne, włościańskie i pastwiska; gleba ziemi po większej części pszenna a więcej pszenna. Dwie [illegible] na jednej z nich dwa młyny, kościół parafialny. Ekonomija składa się z 4ch karczem, z których jedna na głównym trakcie Kalisko-Wieluńskim. Odległość dóbr od miasta pow: Wielunia wiorst 12, od stacyi pocztowej wiorst 8. od m: Sto[illegible] w: 8. od granicy pruskiej w: 24. Dobra te były w r 1856 do sprzedania - Cena włóki 600. Rs: -

289

5633. Józef Ilinski, General-Inspektor, ożenił się wówczas z panną Konstancyą Kormanówną, siostrą tej, która była za Szczęsnym Potockim, i tak smutnie i nieszczęśliwie życie z rąk siostrzeńców Wojewody Ruskiego i drugiej, zaślubiony Teodorowi Potockiemu, wojewodzie Bełzkiemu. w r 1856 w Mu Marcu

5634. Ks. Pranciszek Arcybiskup uwolnił [illegible] Krzysztofa Cieszkowskiego i Aleksandra Przezdzieckiego od obowiązków Członków Rady Opiekuńczej Szpitala Św. Ducha w Warszawie, oświadczając im razem podziękowanie swoje za gorliwość w pełnieniu powierzonych im obowiązków.

5635. Kajetan Korman ~~[illegible]~~ (ob. 5581.) syn Jędrzeja i Anny z Kiedrzewskich Kormanów urodził się 31 Grudnia 1771 r w Wsi Gałęzowie, umarł 7 Marca r 1856 w Piotrowicach – W ~~[illegible]~~ szczupłego stanu ~~[illegible]~~ potoczył on znakomite zasługi w rozmaitych urzędach, które piastował, a mianowicie w kilkorocznem piastowaniu Sędziem delegacyi administracyjnej – i następnie urzędzie Administratora w KRSWiP. – Od roku 1831 opuścił zawód publiczny i osiadł i przemieszkiwał stale w swoich dobrach Piotrowicach – Żyjąc ciągle przez Generała Kazimierza Morawskiego umarłą z drugim w 1857.

5636. Narski poseł Sandomierski (tego Narskiego ob. Notę 5620) kiedy na Sejmie Konstytucyjnym w r 1791 uchwalono porównanie stanowe ~~[illegible]~~ i przypuszczenie mieszczan do wszystkich prerogatyw obywatelskich – z tego powodu Prezydent M. Starej Warszawy dawał uczty wielkie na salach ratusza starej Warszawy, ~~[illegible]~~ Narski, poseł Sandomierski, podniósł pierwszy toast: „Brat naszych, dostojnego Stanu miejskiego!“ Podnieśli się wszyscy i wypili z [illegible] – Sala ozwała bardzo przyjemnie się, a po tej uczcie przyjaźni, uczta serdeczna urosła jakiej nigdy nie było, a ~~[illegible]~~ potem.

5637. Olizar podczaszy Litewski ~~był~~ Marszałkiem w r 1791 w Trybunale Lubelskim.

5638. Ignacy Pruszyński(?) Scholastyk Katedry Gnieźnieńskiej, bogaty z sukcessyi Drzewskich(?), był w r 1791 Prezydentem Trybunału Lubelskiego.

5639 Serafin Trzciński kupił w 1825 r dobra Głowina i Kępy Głowińskiej wdzięczny pan w r 1854 ale bez majątku w biednym stanie

5640. Andrzej Edward Korman syn Kajetana Kormana Senator Kasztelan ~~[illegible]~~ przywróconego nie wskazany mu przez s.p. ojca drogą – jest on autorem kilku dzieł ważnych, a między innemi napisał i wydał Piotrowickie – obaczy ciekawy: pod Noty 8866. Pozostał się on podobno podstępnym i ukształcony do Gallicyi

5641. W dniu 2 Kwietnia 1856 zakończył życie w Wiedniu s.p. hrabia Stanisław Ordynat Zamojski – Żył lat 82.

5642. W r 1791 był pod Gołębiem o 1½ mili od Puław obóz pod Wojska polskiego pod sprawą Ks. Wirtemberskiego w którym ewolucye robiono – Trwał on pod Sierpnia i cały Wrzesień a sprowadzał do Gołębia niezliczone mnóstwo tak z Warszawy jako i innych okolic Wielkiej i Małej Polski; mieszkanko było wówczas przepełnione, a wsie sąsiednie przyjezdnemi zajęte, wszyscy podziwiali świeżo uorganizowane wojsko które było bardzo piękne – Drugi taki obóz urządzony był pod Bracławiem na Ukrainie, pod dowództwem Ks. Józefa Poniatowskiego, był tam i Kościuszko.

5643. Aleksander Ks. Lubomirski miał za sobą Chodkiewiczównę, osobę bardzo piękną, co ~~[illegible]~~ w roku podobno 1793 pod gilotyną w Paryżu życie utraciła z powodu swych stosunków z Maryą Antoniną. ~~[illegible]~~

5644. Józef Szymkowski Ex-Wojewoda zakończył życie w r 1791 – ~~był to~~ Pan możny i bogaty, rozum miał ~~[illegible]~~ bystry, rozsądek wielki – a przez prawie powinnie [illegible] skromne najlepsze kilku z rozmaitych porządków przyjaźni i przyjaźń serdeczną Króla Stanisława Augusta, której prawie na starość zakrawała a z jej pomocą dobił się wysokich stopni. Zarzucano mu, że będąc jeszcze regimentarzem, i mając prawo miecza w ręku, kilku hajdamaków, ścinał go ze zbytnią surowością. – W majątku swoim Łabuniu na Podolu miał pałac wspaniały przepysznie umeblowany – Wielki zaś uszczupliwszy życie się wydatki a szczególnie przyjazd w 1787. Króla Stanisława, okaleczył fortunę, która potem zostało się tylko Urzędnikowi – Miał 2 synów z których starszy, nikt go jeszcze miał z apopleksyi umrzeć

syn Jakób ożenił się z Świętosławską bardzo piękną i miłą osobą. — Pan Wojewoda miał brata Szambelana Stempkowskiego który mieszkał w Galicyi i zostawił dam posiadł majątek; ojciec ich był Kasztelanem Żarnowskim (ob: bup: 2182.

5645. Prot Potocki Starosta Genowski, członek familii znakomitej w Polsce i dobra rozległe mający na Ukrainie — w r. 1793. powróciwszy z zagranicy z zapasami zdolności nauki, rozumu wykształconego i wiadomości handlowych, a ze szczególnem upodobaniem do spekulacyi handlowych, objął po ojcu swoim fortunę prawdziwie pańską, dobra wielkie w Lubelskiem, klucz Machnowski w Kijowskiem, ani grosza długu na nich a w dodatku 6. milijonów Złotych na banku Hollenderskim. — ~~[illegible]~~ cyi ryzykowne. Wszedłszy w assocyacye z bankierami Tepperem, Kabrytem i Szulcem zjednał sobie z razu Urząd Skarbowy który urósł więcej jeszcze, gdy się ożenił z bogatą i piękną Księżniczką Lubomirską. ~~[illegible]~~ Przy drugim podziale Kraju w r 1793. bankierowie przestali wypłat, Prot Potocki pociągnięty ich upadkiem, sam także runąć musiał; żona odłączyła się od niego a razem ten mąż przyniesiony został do najskrajniejszego stanu.

5646. Filip Nereusz Olizar Wołczkiewicz Podczaszy W. Ks. Lit. [illegible] który w r 1781. prowadnicy trybunałowi Lubelskiemu i przekupstwa swego skrytości i [illegible] [illegible] którego z jego popędliwości był wypadkiem [illegible] — Została po nim pamiątka szczerej [illegible] i wspaniałego przyjęcia, przyjmującego w r 1781. przez Lublin [illegible] Króla Stanisława Augusta.

5647. W Kramsku wsi dziedzicznej Potrzebowskiego w parafii do czego najpierw [illegible] przyszedł brat mojego Nadziei Lud: Prot Potrzebowski kanonik i proboszcz miejscowy przez lat 32 który odznaczając się zacną posługą dobra swej parafii — umarły w r 1856. d: 18 Lutego — Był to kapłan przykładnej pobożności i punktualności, nauką i [illegible] młodzieży wszystkich — Jakoż w szkole przez niego w Kramsku urządzonej, liczba uczni wzrosła do 130. Obok nauczania tenże kapłan wykładał w szkole naukę religii i moralności — a przytem zachęcał do zakładania ogrodów — [illegible] dzieci rolników ogrodnictwa — i zachęcał do zakładania ogrodów — Ten ustanowił most pomocy budynku —

5648. Dobra Brzejowice rozległości włók przeszło 82. w tych łanów na budowle i opał dalszego były w r 1849 około 30. folwarków 2. wysiewu oziminy w 4tym polowa gosp: kor 150. — Dwór nowy, krasnej całości — zabudowania utrzymane w do dobrym stanie — Należały w r 1849. do Chrzęstowskiego.

5649 Sadków duchowny folwark należący do domu schronienia w Grójcu — leży o kilka wiorst od Grójca a o wiorst 42 od Warszawy — w r 1856. wydzierżawiony został na lat 12 (więcej na ciężar w r 1855 nie wypuszczono go —) w 1856. licytacyi miała się rozpocząć od sumy Rs: 508 kop: 22. włącznie z czynszem. [illegible]

5650. Dobra Glinnik vel Glinki w okr: Łowickim parafii Waliszew z przyległości Zduwaniczka Krystyny — mające obszerności włók 28. mor: 7. prę: □ 132 miały być sprzedane ~~[illegible]~~ w r: 1856. na skutek żądania właściciela przez publiczną licytacyę przed Sędziowskim rejentem K Z Gub: Warsz: [illegible] Rs. 78 k: 95.

5651. W r 1856. przyłączone zostały do składu majoratu hrabiów Krasińskich następujące dobra 1° Mieszki — Bardony z przyległościami na dobrach Mieszki — Olszyki, Mieszki Wielkie i innemi — 2° Gostkowo, 3° Krubino z przyległościami Nowem, i gruntami na Ciechanowie, 4° wieś Nowokraśne, z odpadłych gruntów od folwarku Kotarkowo powstała i nowo osiedlona —

5652. Od dóbr Wierzbowo ordynacyi hrabiów Krasińskich odłączone zostały w r 1856 przyległości Krzyżewo-Marki i Jaski-borowe — 2°. Od dóbr Opinogóra — Kotarkowo odłączony został w 1856. przyległości Ostrowąż — 3°. Od dóbr Lekowice przyległości Krośnice — 4°. od dóbr Drążewo, wieś Gostomino lit: A. —

5653. Książę Józef Poniatowski — najświetniejszą to był najpiękniejszą powierzchownością; natura obsypała go darami najdroższemi jednającemi serca wszystkich,

przyjolny miał dar pozyskania sobie każdego — popularny, łatwy, wesoły, kochany był od wszystkich — Dziś cię otwarte tak chwały męstwa, cnoty, zacności, poświęcenia kraju i tylu towarzyskich przymiotów — przetrwa wieki w dalszych pokoleniach — Niezapomnianej pamięci Cesarz Alexander I. oddając cześć popiołom ~~rycerza~~ popioły Xięcia Józefa Poniatowskiego złożyć kazał w grobach Królów Polskich w Krakowie —

5654. Stanisław Hozyusz urodził się w Krakowie r. 1504. Ojciec jego nazywający się właściwie Hoss, pochodził z Badeńskiego ~~— ze~~ polityk, mąż stanu, pełen żyły wymowy i surowości, silny wróg protestantyzmu — Prezydujące na soborze Trydenckim, rozkrzewił swe nauki, ozdobną i dyalektyką.

5655. dobra Pikary w okr: Błońskim, wiorst 14 od stacyi kolei żelaznej Ruda zwany, a wiorst 5 od handlowego miasta Mszczonowa, z zabudowaniami i dworem ~~[illegible]~~ murowanemi około 110. miary now: pol: ujęte dziesięciny 1690 i sążni 2750. w których grunta orne w połowie pszenne a w połowie dobre żytnie także lasu około 25. z drzewem różnego gatunkowego i w znacznej części budulcowem — Cały do sprzedania w 1856.

5656. W Przemyślu w Pow. Sandomierskim zmarła w dniu 2 Stycznia 1856. Marya Rusocka — zostawiwszy dobroczynny zapis 60,000 zł: ubogim szpitalom.

5657. Kiedy ~~[illegible]~~ w r. 1792 Generała Zajączka w ~~r. 1792~~ ~~zajęła~~ potem za Kościuszką w pogoń cofających się pod przemagającą siłą nieprzyjaciela — nasza armia umykając w obawie podjęła, ~~postąpiła~~ rozłożywszy się ~~[illegible]~~ ob. K. Berger, pod Dubienką w tym czasie ~~zostawiwszy~~ ~~poszła~~ przyszła batteryje i okopy wybranizmą przeprawy ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ — Tu porażonemi — okopy przez które Bug w Korytnicy, z których strony ucierpiał Kościuszko na obóz polski. — Znaczy jest dostateczne z opisania obszernego bitwy pod Dubienką w której obie wojska dały dowody waleczności, a Generałowi Kościuszce i Księciu Józefowi Poniatowskiemu dowody strategicznych =

5658. ~~Na~~ Następnie (obacz Notę 5657) wojsko polskie z pod Dubienki pociągnęło ku Warszawie — armija nieprzyjacielska następowała i szła krok w krok za wojskiem polskiem; obóz stanął pod Markuszowem — W Warszawie traktowano o zawieszeniu broni które też doszło do skutku — ale tego dnia gdy o tem miała jeszcze wiadomość do obozu, Jenerał Zasjeczko Janusz Iliński z niewielkim ochotnikiem rzucił się niestrzymanie na czaty Kozackie, wpadł w zasadzkę i trafiony kulą w piersi, życia przypłacił — Żałowano bardzo tego męża dzielnego, który wolności i męstwem wielkie o sobie dawał nadzieje. Ciało jego pochowano w Markuszowie — Ob: Anterior Notę 5631.

5659. Kiedy w r. 1792 ~~[illegible]~~ Konfederacya Targowicka w r. 1793 tak nazwana generalność mając już utworzone Kraje, ciągnęła do Warszawy, a poprzedzając formowała konfederacye Województwa: na Wołyniu, w Lubelskiem, w Sandomierskiem, wreszcie do ozdoby przystępującym konfederacji, nominowano Jenerałów swoich, między innymi i Antoniego Rarzyńskiego, pod 10-cią miesiącami Mianowan w Lublinie; Komendę miasta Kamienia odjęto Ordowskiemu a oddano Antoniemu Złotnickiemu pod ostatnimi miesiącami Chorążemu Powiatu Czerwonogrodzkiego, co było tytułem honorowym urzędem tylko, bo powiat ten w r. 1775 ~~[illegible]~~ wcielony został do Austryi. Rarzyński dostał ~~za~~ dostatnio starostwo Gorzkowskie za milion złotych jako zwrot od sukcesorów margrabiego Pinonowskich kupiony. Maszkiewicz który przed naucz... nie doznała uczestnicy w nowej ciężkiej porządku, jako to: Marszałek W. Kor: Kanclerz Małachowski, Sapieha Kanclerz Litewski i Jenerał artyleryi Chreptowicz, Książę Stanisław Poniatowski, nawet pułkownik Branicki, porzuciwszy urzędy, po większej części pouciekali za granicę.

5660. W okolicy Rumszyszek Niemen kiedyś był bardzo płytki i był nim za czasów Stryjkowskiego i Gwagnina ~~[illegible]~~ o czem [illegible] Kronikarze wówczas już wspominają – wiadomo jednak że naturą niebezpieczny i spławny nie przed bitwą tą [illegible] zasada Kowieńska przypisuje.

5661. dobra Horodło nad rzeką ~~Huczwą~~ Bugiem składające się z miasta Horodła, wsi Łuszkowa i folwarku Wieniawka – W folwarku Wieniawka grunta orne dworskie, takoż i ogrody zajmują morgów nowopol: 1062. pręt: 226. czyli dziesięcin 544. sążni 1504. włościańskie oraz takie zajmują morgów dokładnie 1442 pr: 273. czyli dziesięcin 739. sążni 1070. – W wsi Łuszkowie grunta dworskie i włościańskie podzielone, na 40. porcyi, jest morgów 650. prę: 44. czyli dziesięcin 333. sążni 431. – Dobra te miały być w r. 1856 sprzedane przez publiczną licytacyą rozpoczynając się mającą od Summy Rs: 75000.

5662. wieś Obrzębin do której należy folwark Konstantów i osada Dąbrowa w okręgu Wartskim w okolicy dogodnej co do przedaży produktów i zeinioptodow, pod miastem fabrycznem Turkiem i graniczące z temże; mające wyborne pastwiska, łąki, zagajniki, ogród obszerny i dom tak zwany oberża zwabiać na spacery z miasta Turku wiele osób – przez co z tego względu propinacya i pacht jest korzystny – drugi dom jest zajmowany w Konstantowie, przy drodze z Turku do Konina; rozległość tych dóbr włók nowopol: 26. czyli dziesięcin 390. – W r. 1855. wynosiły dochodu rocznego Rs: 1350. – W r. 1856. ~~[illegible]~~ do sprzedaży żądano za Obrzębin Rs: 15900. za folwark Konstantów z osadą Dąbrowa Rs: 7500. pod Rs: 900 za włókę now: pol: lub też w szczególności na oddział pod zarobkiem Właścicielem Obrzębina był w r. 1856. Konstanty Bogusławski –

5663. w dobrach Zyrzyńskich w Okr: Łukow: przy szosie Lubelskiej, o 7. wiorst od stacyi Garwolina z 4.ech folwarków składających się były wyprzedane inwentarze żywe i martwe (Franc: Kleniewskiego) w dniu 2. Czerwca r. 1856. przez licytacyą a mianowicie owiec sztuk 2000. bydła szt: 130. t: j: wołów 40. – krów 40. jałowizny 50. i koni roboczych 24. – dwie młocarnie i 4 sieczkarnie – wraz z rozmaitemi sprzętami gospodarskiemi – inwentarze porządne częściowo sprzedawane były –

5664. W Ojcowie nad granicą Królestwa Polskiego mil 2 od Krakowa w najpiękniejszej okolicy – słynnej wśród olbrzymich skał, lasów i zdrowia swym, źródłem i pamiątkami historycznemi, gdzie za [illegible] zwróceniem oczu w którąkolwiek stronę, człowiek zachwycony dostaje admiracyi cudami natury tak szczodrze rozsypanemi – ~~Rozkoszne to miejsce~~ Tu zaprowadzony został w r. 1856 przez P. L. Krowickiego przewiezionego całkowicie ciepłej kuracyi zakład kąpieli fumigacyjno-parowych –

5665. zmarły w r. 1856. Ordynat Stanisław hr: Zamoyski ~~[illegible]~~ od ... a dw. Zamojskim Wice-Prezes: Towarz: Dobroczynności przez lat 18. a od r. 1833. prezes obywatelski Wice-Prezes Towarzystwa założonego w r. 1814. wspólnie z Mał... żonką swoją s: p: Zofiją hr. Zamoyską które pierwsze podała myśl utworzenia Warsz: Tow: Dobr: – ~~[illegible]~~ a związkowemu opiekunami i osobistą pracą utrwaliło był tej Instytucyi –

5666. dobra Rokitno i Michałki o milę od miasta Biały Podlaskiej, około 200. włók mające majątek – ornonowane – były w r. 1856. do wydzierżawienia na lat 12:

5667. dobra Szczytno (Brzozowskich) od Płocka wiorst 10. od Wyszogrodu wiorst 21. od wiorst 7. składające się z 3. folwarków mających ~~[illegible]~~ roli ~~[illegible]~~ pomiar w r. 1846. tylko dobre i dwadzieścia – roli ornej pierwszego folwarku mor: 686 czyli dziesięcin 340. drugiego folwarku dziesiątego mor: 833 czyli dziesięcin 415. trzeci folwark mor: 293. czyli dziesięcin 145. (Wyjąwszy które te folwarki oprócz Szczytna, są i Kosino albo Olszewo i Zrawieszczyno albo Minieńko Leśniewskie. ?)

5668. W r. 1793 po następującym podziale Kraju i przyłączeniu do Rossyi Władysławskiego, Zdrowski oddał twierdzę i które do Petersburga odesłał – dostał też order S. Aleksandra Newskiego i 500 dusz na przedmieściu Radomyśla które zostały [illegible] dobra domeny Metropolitalnych (Skarbu Koronnego tak Duklane Ochwelskie)

5669. Dobra Maciszów w okr: Opatowskim do spadkobierców sukcesorów ... Jozefa Majewskiego aż do r. 1856 należące sprzedane zostały w r. 1856. w drodze działów familijnych przez publiczną licytacyę. Dobra te położone o 9. wiorst od M: Radomia w glebie dobrej, mające znaczne lasy i łąki – rozległości około włók 45 (Dziesięcin 775.) – szacunek ustanowiony był do licytacyi po Rs: 525. za jedną włókę – Towarzystwu były Rs: 2715.

5670 wieś Opojewice w Pow: Wieluńskim wiorst 15 od granicy Prus a 63 od kolei żelaznej Radomskiej lub Częstochowy rozległości włók 16. czyli Dziesięcin 240. była w r. 1856 do sprzedania.

5671. majątek Stobiecko 5 wiorst od stacyi kolei żelaznej Radomsk mający około 750. Dziesięcin (50 włók) rozległości, z lasem i łąkami dostatecznemi. Zabudowania murowane wszystkie zmurowane, w stanie najlepszym; dwór piękny i wygodny z ogrodem i sadem – W r. 1856 do sprzedania z inwentarzem, ... [illegible] ... w Warszawskiego Kuryera ... [illegible] Nr 476.

5672. Krzysztof Ciszkowski Dziedzic dóbr Łukowice i wielu innych w okręgu ... [illegible] zmarły w dniu 23 Marca r. 1856. w Warszawie – w wieku swoim 60 letnim ... [illegible] ... spotkał liczne przeciwności na wielokrotne wezwania Rządu i wyborów obywatelskich Rad opiekuńczych – zwłoki jego do dóbr dziedzicznych Łukowice do kościoła parafialnego ... sprowadzone zostały – ... [illegible] ... że ś.p. Krzysztof Ciszkowski był ozdobą i wzorem obywateli – Brat Jgnacy Ciszkowski ... [illegible] ... (przed r. 1856) posiadał dobra ... w Gubernii Podlaskiej – ... [illegible]

5673. Dobra Wrzosów w pow: Radzyńskim pomiędzy miastem Radzyniem a ... w odległości o wiorst 8. a od miasta Siedlec i Lublina o wiorst 42 – mające dwie rzeki rybne: Tyśmienicę ... i mniejszą Bystrzycę; grunta dobre urodzajne, ... gospodarstwo ... rozległości ogólnej Dziesięcin $1537\frac{1}{2}$ czyli około włók $102\frac{1}{2}$ ... gospodarstwa z r. 1843. pomiędzy tym pola ornego z ogrodami ... Dziesięcin 678 czyli około włók $45\frac{1}{2}$; łąk Dziesięcin 305. czyli około włók 20 1/3 ... około 2000. ... siana dobrego; lasu ... [illegible] ... Dziesięcin $527\frac{1}{2}$ czyli około włók $35\frac{1}{2}$ – były w r. 1856 do ... [illegible] ... 1856 ... do wydzierżawienia na lat 3.

5674. Gród Stanisława Augusta przy wszystkich przymiotach, które go zdobiły nigdy nie był, ale ani rozumem, ani dobrocią chęciami nie ustępuje żadnemu z swych poprzedników, których przeciwnie czczą Polacy, wreszcie smutne okoliczności jego panowania uczyniły go bezsilnym; ... [illegible] ... Wiemy ... w ... [illegible] ... tylko ... – miał wady swojego wieku, lubił kobiety i ... [illegible]

5675. Achacy Kosita który ... pisywał wiersze ... w Polsce na początku 17. wieku ... był w swojej nienawiści do ... [illegible] ... jako ... [illegible]

5676. Stanisław Kostka Hr: Zamoyski XI. ordynat na Zamościu urodził się w ... w d: 13 Stycznia 1775. z ... Andrzeja Zamojskiego Kanclerza W. ... a ... Czartoryskich – Senator Wojewoda Królestwa a od r. 1822 Prezes Senatu ... którą to godność do końca r. 1830 piastował – W Październiku 1831. mianowany ... Tajnym Radcą, Członkiem Rady państwa Cesar: Ross: gdy ... w Komisyi do Spraw Królestwa ... na ... w r. 1850 ... – Od roku 1836. osiedlił się stale w Wiedniu gdzie w 82gim roku życia zmarł w Bagni dnia 2 Grudnia 1856. Zwłoki jego przewiezione zostały do Zamościa.

i tem stronę w grobach familijnych. Z powodu przeciętnych dla całej Europy wypadków w końcu zeszłego i bieżącego stulecia - oraz innych okoliczności, kres nasz imieniem kolejnym losu uległ, a zarówno zawód polityczny i [illegible] niemniej był trudnym. Mało zatem mówiąc o publicznych zasługach, które kraju potomnych dotknąć tylko musimy że Kr: Ordynat Zamoyski ozdobiony był przez Króla Saskiego Fryderyka Augusta orderem Sw. Stanisława i orła białego który [illegible] i odpowiednio [illegible] w [illegible] i [illegible] w Księstwie Warszaw.; w r. 1810 przez Króla Obojga Sycylii, orderem Sw. Januarego Sycylijskim - a przez NN: Cesarzów Wszech Rossyi - Królów Polskich orderem wszys. orderem Sw. Andrzeja Apostoła z brylantami i Sw. Aleksandra Newskiego -

Małżonka jego Zofija z Xsiąt Czartoryskich zarówno znakomitemi cnotami jak wdziękami jaśniejąca - wśród powszechnego żalu Bogu ducha oddała we Florencyi w dniu 28 Lutego 1837 r. w 57 roku życia gdzie dotąd zwłoki jej widzieć i gdzie stroskany małżonek wspaniały wzniósł grobowiec. Z nią ordynat miał 10ciu dzieci a mianowicie: synów:

a/ Konstantego urodzonego w Puławach 9. Kwietnia 1799.

b/ Andrzeja urodzonego w Wiedniu 2 Kwietn. 1800. r

c/ Jana zmarłego urodzonego 16 Lutego 1802 r

d./ Władysława urodzonego w Paryżu 24 Marca 1803 r

e/ Zdzisława urodzonego w Warszawie 23. Stycznia 1810 r. zmarłego w Wiedniu 13 Sierpn. 1855 r.

f/ Augusta urodzonego w Warszawie 8 Listopada 1811.

g/ Stanisława urodzonego zmarłe 13 Sierpn. 1820 r

oraz 3. córki:

h/ Celinę urodzoną w Zamościu 15 Wrześn. 1804. hrabinę Tytusową Działyńską -

i/ Jadwigę urodzoną w Podzamczu 9 Lipca 1806 r. Xiężnę Leonową Sapieżynę

k/ Elżbietę urodzoną w Warszawie 19. Czerwca 1818 r. małżonkę Zenona Brzozowskiego -

5677. Jan, h: Kortowy v. Jelita Saryusz na Zamościu Zamojski urodzony w 1542 r. z Stanisława Kasztelana Chełmskiego i Anny Herburtówny Kanclerz i Hetman W. Koronny, jak wiadomo fundował w dawnej połowie 16o wieku ordynacyę Zamojską, która uchwałą Sejmową za Zygmunta III w 1589 r. zatwierdzoną została. Jan miał syna Tomasza - z Gryzeldy Batorówny - ten przed się pierwszym ordynatem - był wojewodą Podolskim i Kijowskim, Starostą Krakowskim a w ostatnich 3 latach życia Kanclerzem W. Koronnym; umarł 1638 r. Drugim ordynatem był Jan syn Tomasza - Krajczy i Podczaszy W. Koronny wojewoda Sandomierski i Starosta Kałuski ożeniony w 1657 z Maryą Kazimierą de la Grange Margrabianką d'Arquien, która następnie jako wdowa po Zamojskim została żoną Króla Jana III. - umarł bezdzietnie a [illegible] 7 Kwietnia 1665 r. Z ordynacyą Zamojską przeszła na Marcina Zamojskiego Kasztelana Lwowskiego i Bracławskiego, Wojewody Lubelskiego Podskarbiego W. Koronnego, jako głowy rodziny - pochodzącego z linii idącej po Tomaszu starszym [illegible] Zamojskiego także Janie Saryuszu Zamojskim Starościcu Wiel[illegible]

krewnym który nietylko swojskiem krwi, ale najszczytniejszego wszystkiem szczery przy- jaźni z tęż[?] spojone, społnie nad utworzeniem ordynacyi Zamojskiej pracował i tenże ojciec własnego majątku oddał. Ku wiadomości jej do założenia przyczynił się przez kanclerz ordynacyi – Marcin 3ci ordynat umarł 1689 r.
Czwartym ordynatem był Tomasz-Józef syn poprzedniego, pułkownik wojsk JKMci umarł 1725 r bezdzietnie
Piąty ordynat Michał-Zdzisław brat poprzedniego – + 1726.
Szósty ordynat Tomasz-Antoni syn poprzedniego, Pułkownik wojsk JKMci + 1735.
Siódmy Ord: Klemens syn poprzedniego pułkownik Husarski + bezdzietnie 1768 r.
Zamek w ordynacyi budował pałac, od niego Klemensowem nazwany.
Ósmy ordynat, Jan-Jakób stryj poprzedniego a drugi syn 5o. ordynata – Wojewoda Podolski – ożeniony z siostrą królewską Ludwiką Poniatowską; umarł bezdzietnie 1790 r.
Dziewiąty ordynat, ~~Aleksander~~ Andrzej brat poprzedniego, Kanclerz W. koronny ze swoji- mi małżonkami a Konstancyi Czartoryskiej wdowy po Klemensie 7mu ordynacie Za- mojskim zostawił 2 synów, Aleksandra i Stanisława Kostkę; umarł 1792 r.
Dziesiąty Ordynat Aleksander, syn ~~poprzedniego~~ poprzedniego, Sekretarz koronny, ożeniony z Maryą Granowską – zmarł bezdzietnie 1800 roku –
Nareszcie Jedynastym ordynatem był ~~Stanisław~~ Kostka brat poprzedniego zmar- ły 2 Grudnia 1856 (obacz Not. 5676.)
5678. W ciągu 267. lat od fundacyi ordynacyi Zamojskiej – najdłużej zajmował ordy- nacyą w posiadaniu swoim zmarły w r. 1856 Stanisław Kostka Zamojski bo przeszło przez 55 lat. – Ordynacya Zamojska ma przeszło 50 mil □. przestrzeni, któréj zarządzono się w r. 1856 zmarł 9. w r. 320 – 14000. [?] kmio – Ogólna ludność wynosi około 140000 dusz. Naturalnie następcami ostatniemi właścicielami było wyprzedanie wszystkich folwarków w długoletnie dzierża- wienie dzierżawy, których Ordynacya skolikolwiek[?] liczy. Był właściciel ongi zawsze owemi uchyląc się nader gorliwie o osiadłanie się w ordynacyi gdy znajduje się jakimby grunt ~~[illegible]~~ do ursęu:
5679. Stanisław Koniecpolski syn Aleksandra Wojewody Sandomierskiego urodz. z Joanny Barbary Zamojskiej, ~~[illegible]~~ córki Tomasza pierwszego Ordynata Zamoj- skiego – obozny wielki koronny, następnie Kasztelan Krakowski i Starosta Bo- liński; pan osiadłości nader przemożny – gdy linia męska potomków pierwszego fundatora ordynacyi Zamojskiej, wygasła ze śmiercią ~~[illegible]~~ Jana drugiego ordynata Zamojskiego a syna Tomasza zmarłego 7. Grudnia 1665 r. wtedy Stanisław ~~[illegible]~~ Koniecpolski jako najbliższego stryjecznego wbrew ustanowionym przez fundatora prawom następstwa ordynatów Zamojskich, zagarnął Ordynacyą i takową nieprawnie przez lat 12 po- siadał, dopóki zadana Zamojskim na drodze prawnej znowu w ich prawdziwe wprowadzona nie została.
5680. W Wielączy (nie Wielącej) o mile od Zamościa) wsi Ordynacyi Zamojskiej należącej kościół parafialny wystawił w r. 1781[?] Tomasz Ordynat hr. Zamojski w prześlicznym gustu 19. sztuka.
5681. W Zwierzyńcu Ordynackim założył Stan: Ordynat hr. Zamojski w ~~[illegible]~~ bez: stolicy – pierwszy w kraju naszym na wielkiej skali zakład jedniejszy zakład mechaniczny, w którym wszelkie narzędzia i machiny rolnicze a przemysłowe dla całej okolicy przystępnie i dogodnością się wyrabiają. Tamże założył pierwsze w kraju

również na wzór angielskich urządzone, browary piwa i porteru które i dziś do najlepszych się liczą

5682. Dobra Świeniczkiewicz położone na trakcie z Żarowa do Piotrkowa, pomiędzy miastami Ujazdem a Jeżowem, 14 wiorst od stacji drogi żelaznej Rogów i Rokiciny

5683. umarł w dniu 7. kwietnia r. 1856. we wsi Solec Ks: Andrzej Skierski superintendent Wyznań Ewangielickich dyecezyi Radomsko-Lubelskiej proboszcz parafii Ewangielicko-reformowanej Seleckiej — w r 1809. objął ten urząd i tutaj przez lat 47. przodkował. Życie jego spokojne i przykładne — prawdziwe nadto cnoty i uczciwości — zamknięte było w gronie rodziny i licznych przyjaciół których [illegible] opłakuje —

5684. Dziatyński był na wygnaniu w Berezowie na Syberyi — Był on między wygnańcami przykładem cierpliwości i rezygnacyi, syn, mąż, ojciec trojga dzieci, i pan znacznego majątku, znosił los swój bez żalu i szemrania. Całe serce, prawy charakter, grunt religijny i wysoka nauka zdobiły tego męża sprawiedliwego

5685. Klasztor bielański mieści w sobie dwa ~~[illegible]~~ ciekawe przedmioty na szczególną uwagę zasługujące; pierwszym jest puszka srebrna zawierająca w sobie serce króla Michała Korybuta, i matki jego, które umieszczono w murze kościelnym za konterfektem króla Michała; drugim jest prosty ciosowy ~~kamień~~ tylko w płaszczyźnie, bez żadnych ozdób, pokrywający szlachetne serce Stasica. Na tym kamieniu wyryty jest, ujrzał jeszcze zatarty (1856) następujący napis.

„ Stanisław Staszic
urodzony w 1753. roku
umarł w 1826. roku"

Klasztor Kamedułów pobiera dotąd jeszcze (1856) 1500 Złp. rocznie z zapisu Stasica. ~~[illegible]~~ (ob: między pod notą 5816.)
U nas w Polsce Kameduli pierwszy raz zjawili się za panowania Władysława IV. 1639. roku.

5686. Antoni Kurell (ob: księgi 9138) posiadał w 1829 dobra Ozorów w P: Siedleckim które wartości były wówczas wedle księgi hyp: Złp: 283,000.

5687. Antoni Lipnicki Sędzia pokoju pow Siedleckiego posiadał w 1828/30 dobra Radzików Oczki A. w P: Siedleckim wartujące Złp 74.636. i Skwarec wartujący Złp:22000.

5688. Dobra Stawiska w P: Siedleckim posiadał w 1829. Paweł Cieszkowski skoligacony z [illegible] jego biografię [illegible] — Cena ich Złp: 300,717 gr 18.

5689. Dobra Suchą w P: Siedlec. wartujące w 1829 Złp: 498,647 gr 22. posiadała w [illegible] Cecylia Cieszkowska —

5690. Paweł Leśniewski syn Bartłomieja jako członek zgromadzenia XX Pijarów w Opolu uczył [illegible] od r 1812 do 1818 w którym opuścił to zgromadzenie. Następnie piastował obowiązki profesora szkół publicznych to w Sejnach, to w Kaliszu; Były od r 1832 w którym przeniósł się do Kom R.P. Skarbu i [illegible] pełnił [illegible] obowiązki Rachmistrza w Wydziale dóbr i Lasów rządowych po dzień śmierci nastąpionej w d 1/20 Czerwca 1855. liczył wieku lat 61. Z pomiędzy dwanaściorga dzieci zostawił słynną artystkę Ludwikę urodzoną 22 Paździer 1825. — Odznaczył cały swój żywot ogromem prac umieszczonych w piśmiennictwie — Redaktor wszystkich Kroniki [illegible] Warszawskich, redaktor [illegible] pisemka „Kmiotek" przewodnik ruchu księgarskiego w ostatnich kilkunastu latach, jedyny znawca [illegible] gospodarskich i [illegible] — mąż niepospolitej cnoty i mozolnej pracy — [illegible] powszechnie był ceniony —

5691. Karol Glotz, obywatel ziemski, ekonomist niedawno (przed 1856 r.) zmarły, w dłuższym czasie pracował na niwie piśmienniczo-gospodarskiej. Był on członkiem rzeczywistym Towarzystwa Przyjaciół Nauk i dla tego wszystkie niemal swe prace, mieszczą się w Rocznikach tegoż Towarzystwa. Ob: Autora 5414 i bieg: 8868–10683 –

5692. Aleksander Grzegorzewski b: właściciel [2120] dóbr Grabów nad Wisłą zmarły w Krakowie, 13 Czerwca r. 1855. mąż Pani Sabiny z G. G. piszącej w Bibliotece Warszawskiej pamiętniki swoje – pisał ar. tykuły do pism czasowych tyczące się roli naszej.

5693. Z widoków francuzkich nad przydomowem, rozpatrzywszy tę rzecz obrobił i do druku podał (i w r. 1856 była już prawie gotową do druku) Tymoteusz Lipiński –

5694. Dobra Ostrowiec składające się z Miasta Ostrowiec, z folwarków i wsi: Częstocice, Kuźnia, Świrnia, Jędrzejowice, Mirkowice, Piaski, Podszkodzie, Ostrowiec oraz części na Jędrzejowie. Wędziszadzie w Pw. Opatów. wypuszczone zostały tężeż w 1856 na OS: 7062 kop: 3½ rocznej dzierżawy.

5695. Antoni Józef z Hołdowa Kisiell posiadał w r. 1829 [illegible] dobra Wierzw w Łosie pod samym Bugiem: wartości Złp: 220,000. i dobra Zeliszew w P: Siedlec: wartujące w ogóle Złp: 500000. ob: bieg: 9138. i Nr. 4057.

5696. Teodor Józef Krasiński i Aleksandra z Jasińskich małżonkowie posiadali w 1829 dobra Żelków w P. Siedleckim których cena była Złp: 200,000

5697. Felix Markowski Posed na sejm r. 1830 z Pw. Siedleckiego posiadał w r. 1829. 1838 dobra Żukow w Pw. Siedlec: których cena była wogóle Złp: 270,000. ob: tego bieg: 9407. ob. spoty 4271.

5698. Józef Benedykt Skibniewski dziedzic w r. 1829. Burzyna Ruskiego w P: Siedlec: których cena była wogóle Złp: 80,000.

5699. Marcin Mleczko posiadał w r. 1829 (1838) części na Bujałach Mikosiach lit. E w Ob: Węgrow której cena była Złp: 50,190. ob: bieg: tego 17314. i Borychów w okr: Węgrow: w 1838

5700 Ludwik Bieniecki posed na Sejm 1830 z Pw. Węgrowskiego posiadał w 1829 oprócz Jabłonny Lackiej, także w wykazie hypot: nie znajdującej części lit. D. na Bujałach Mikosiach war. tującej Złp: 5000.

5701. Cieszkowski Ignacy Benedykt posiadał w 1829. dobra Sereczyn w okr: Węgrowskim których cena była wogóle Złp: 469,[illegible] 22 –

5702. ~~Dobra~~ Andrzej hr: Zamojski posiadał w 1829 (podobno i dziś jeszcze) dobra Kołodziąż w okr: Węgrow: których szacunek ustanowiony jest w hypotece na 1000,000. Złp:

5703. Ludwik Bieniecki posed, prócz dóbr Jabłonny Lackiej i Rudki posiadał także w okr: Węgrow: w 1829 (1838) ob: bieg: 8637 w 1838 dobra Morzków części B. nabyte za Złp: 7500. i Morzków lit. A wspólnie z ~~[illegible]~~ ~~rodzeństwem~~: Antonim, Ignacym, Władysławem Morzkowskimi p: Slepowron – której to części szacunek wynosił wtenczas ogółem Złp: 40000. Trzeci ~~[illegible]~~ część Morzkowa lit: C. posiadał w 1829 (38). Dominik Lisiecki w szacunku 12000 Złp – Czwartą zaś lit. D. Paweł Niewiarowski w szacunku Złp: 5700 – dod: Bieniecki posed: i miasto Łochów w Węgrowie. bez zmiany w 1829–1838

5704. Teodor Szydłowski posiadał w 18~~56~~29. dobra Patrykozy w Okr: Węgrow: których cena była wogóle Złp: 238,000 ob: tego bieg: 38: 9902 i Skrzeszew z Łosickiem w cenie 750,000. Złp.

5705. Przy wsi Zbójno ~~[illegible]~~ powiecie włocławskim (ale w tabeli nie ma) przy wsi Zbójno zaś ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ znajdującej się czyli zwyczajnie Zbójna wola ~~[illegible]~~ wielkiej wspy piasku wygniatają ~~[illegible]~~ 3 wiorst bardzo szkodliwej, a to dla zaskoczenia wsi której –

~~5706. [illegible] miasteczko [illegible] i ubogie,~~ do którego prowadząca pięknie szosa

5706. Zwierzyniec nad Wieprzem stolica ordynacyi hrabiów Zamojskich. Wiele porządnie zabudowane – z wielką oranżeryą, znaczną fabryką porteru i piwa angielskiego, fabryką narzędzi rolniczych przybyłą w r. 1850. prowadzoną przez P. Plate przedsiębiorcę – z której narzędzia i machiny aż do Galicyi się rozkupywane. Dobra ordynackie składające się z 120 folwarków, które się wypuszczono w 24 tydzień dzierżawy – Włościanie wszyscy się oczynszowani w dawnych czasach. Dla danie im wzoru gospodarowania zaprowadzono rolniczą szkołę, i także w różnych miejscach osiedlono. Lasy obszernej powierzchni. w 1850 49 mil □ które wszakże dla braku drogi wyplenione się na zniszczeniu i [illegible]

5707. dobra Łosienek z wsią szlachecką Łoszno w Pow. Opoczyń. od miasta Kielc 14 wiorst od Chęcin i Małogoszcza 7. wiorst odległe – mają 40 włók chełm. rozległości [illegible] z wysiewem oziminy korcy 110. i tyleż jarzyny – siana wozów 250. – lasu młodocianego na połowę mieszanego [illegible] – kunsztowne wyrobów Łoszno – w r 1856 było 13 [illegible] obrabiających po dni 4 w tygodniu pańszczyzny pieszej – [illegible] do dóbr tych przypisane wynoszą (w 1856) Rs: 200. – [illegible] tych dóbr był w 1856. Rs: 15000. –

5708. wieś Ostrowek pod Wisłą naprzeciw Magnuszewa odległy jest od Warszawy mil 10. od Sandomierza m: 25.

5709. dobra Rzejowice od miasta Radomska i od Kolei żelaznej o 2 mile odległe rozległo-ści włok miary nowopol: 62. w tych lasu na budowle, i opał rodzajnego włok 30 folwarków dwa – dwór nowy, kościół we wsi –

5710. Puławy (Nowa Aleksandrya) odległe od Warszawy Wisłą mil 20. od Zawichosta [illegible] Sandomierza m: 15 od Krakowa wodą mil 42.

5711. Przykład Jenerała Chłopowskiego który, wprowadzeniem u siebie w Turwi najlepszego gospodarstwa, stał się wzorem tej prowincyi, nie mało obywateli do zamiany dotychczasowego, trybu gospodarstwa zachęcił –

5712. Zarząd ekonomiczny źródła mineralnego i Łazienek we Wsi Solec [illegible] znajduje się w Ubrowie – Zakład ten jak zwykle z dniem 1. Czerw-ca tego roku do użytku publicznego otwartym będzie – Restauracya do-bra, bilard, orkiestra codziennie rano u źródła, po południu w ogrodzie space-rowym, oprócz tego reprezentacye teatralne zebrania i tańce w sali, spacery i wycieczki w piękne okolice uprzyjemniają gościom wolne chwile od ku-racyi – Ponieważ wszelkie w łazienkach utalerowanie, tak pod względem lekarza jak i apteki w miejscu jest urządzony, tak jak i Komunikacya wszechstron-na przez expedycye pocztową i wysyłki, na każde żądanie gości dosta-teczne. (1856.

5713. W Silniczce odnowiono w 1856 fabrykę cukru –

5714. W Wysokiem na trakcie Białostockim, pomiędzy Ostrowem a Zambrowem jest stacya pocztowa –

5715. Teofil i Jakób bracia Piotrowscy synowie s:p: Michała Piotrowskiego który będąc przez lat 33 Członkiem Warszaw: Towarz: Dobroczy. nie jedno-krotnie niósł czynną pomoc cierpiącej ludzkości –

5716. We wsi Prandach na rzece Krztyni jest most z którego pobiera się od r 1856 opłata Klasy IV. na rzecz właściciela tejże wsi –

5717. Liczba wanien ducznych w Ciechocinku wynosiła w 1856 = 56. i dwa-dzieścia kilka mniejszych – Zakład otwartym będzie corocznie z dniem 1 Czerwca – Przybyło części nowych budowli, rozrastanie się drzew i klombów, wprowadzenie komunikacyi i spacerników o cieniu [illegible] do-dane dozwalający urządzenie nowe źródeł i ich pijalni, stawiają Zakład ten na stopniu doskonalenia się i coraz zmieniających wymagań. Liczne a szcz-ęśliwe rezultata dla zdrowia corocznie zbierane na rzecz kuracyi Cie-chocińskiej, są dość znane publiczności i wszystkim lekarzom kraju –

5718. Karol Tański właściciel dóbr Chmielnicka syn zasłużonego między s:p: Jenerała Tańskiego zaślubił w r 1856 Hrabiankę Lubieniecką

córkę Hipolita i Jadwigę z Łempickich kr: Lubomirskich [illegible] ~~[illegible]~~
dobr Balice – Xiądz Rany młody Ludwik Łempicki – Helena wzrosła w
wytrz Balice
Baliciach

5719 Antoni-Józef-Roman-Longin-Julius, syn Jana-Antoniego, Rawicz Ostrowski zatwierdzony został w 1856. w godności hrabiowskiey

5720. Konstanty-Justyn, syn Antoniego de Puget Puszet w godności barona w 1856 zatwierdzony został –

5721. W Sopler dworek 21 od kolei ulany, 3 wiorsty od wody przy stacyi po: cztowey Osiny jest fabryka papieru o 2 kadziach nad rzeką Mrogą – przy niey stoi młyn wodny o 2 gankach i śluzie – fabryka prawie dwie zmiany z oficyną, magazyn murowany na skład papieru i zboża o 3 piętrach – dla ... blachą kryty – 3 domy fabryczne. Kalandra przy papierni pracujących ... 33 morg. gruntu z łąkami i 3 ogrody: owocowy, warzywny i spa... wany (1856)

5722. Stanisław Ślicki (pewnie to Jenerał Dywizyi) posiadał w r 1829. dobra Tur-na w okr: Węgrów: których szacunek był wówczas złp: 1,122,820.

5723. Ossoliński Józef hrabia kasztelan Podlaski posiadał w 1829. dobra Wyszków w okr: Węgrów: których szacunek był wówczas złp: 2087,250

5724. Michał Węgrzyn ... ten sam co w biogr. 18673. posiadał w 1829. Bukowice w okr: Łosic: których szacunek był złp: 140,000.

5725. Michał Kuszel porob. biogr. 9083. posiadał w r 1829 dobra Chotycze w okr: Łosic: ... w owczas złp: 150006
pow: Bial: 2 m: od Międzyrzeca

5726. Dobra Kliwki Krzywowierzby w okr: Łosic: posiadał w r 1829 Felix Frankowski w szacunku złp: 200,000.

5727. Antoni Piotr Korybut Xiążę Woroniecki posiadał w r. 1829. dobra Hruszew w okr: Łosic: których szacunek był wówczas złp 470,000. ob: ... biogr: 10,014.

5728. Ludwik Ślicki posiadał między innemi w r 1829. dobra Łysów w okr: Łosic: których cena była złp: 577,046. ob: ... biogr: jako przytkowanie

5729. Antoni Jeleński ... posiadał w r 1829 dobra Mostów w Łosic: wartujące złp: 125,855.

5730. Franciszek Węgrzyn ob: biogr: ... 358, prezd Bialski posiadał w 1829. dobra Nossów w okr: Łosic: wartujące złp 200,000.

5731. Nałęczów w Pie Lubelskim w 1847/52 dziedzictwo hrabiów Małachowskich gdzie istniało wówczas znakomite gospodarstwo rolne i piękne stado owiec których było 3500 sztuk lasu było w 1852. dziesięcin: 193. sążni □ 1710.

5732. Opole miasteczko i obręb w Pie Lubel: gdzie było w 1847. stado znakomite owiec rasy ... poprawny Wydrychiewicza Kazimierza własność hrab. – Tenże posiadał w Ślusko-wiecach lasu dziesięcin: 120. sążni □ – 221. w Niezdowie lasu dzies: 201 sążni □ 960. w Łopiennikach dziesięcin: 157. sążni □ 810.

5733. Dobra Poniatowa w Pie Lubel: w 1847/52 Mieczysława Łabęckiego gdzie w owczas było znakomite stado owiec rasy hiszpańskiey – miały w 1852 lasu dziesięcin: 1296. sążni □ 1307.

5734 Dobra Piotrowice małe w 1847/54 należały do s. p. Andrzeja Kozmiana Radcy Stanu który tam posiadał znakomite stado owiec hiszpańskich – lasu zaś było w 1852 dziesięcin: 160.

5735. Tomaszowice w Pie Lubel: Dłuskich w 1847/52 gdzie lasem dziesięcin: 134. gdzie było wówczas znakomite stado owiec hiszpańskich

5736. Franciszek Węgleński właściciel dobr Świdniki (ob. biogr: 14685) przyjmował kilkakrotnie na zebraniach ... dla wybrania Członków do Władz ... w 1856. Tenże posiadał [1852] Mięcyn w Hrub: który las ... obejmował w 1852 ... dziesięcin: 482. sążni □ 1777.

5737. W Żyrzynie Adama Wesoła istniało w 1847/48 znakomite stado owiec hiszpańskich których wówczas liczono do 2000 sztuk –

5738. W Olchowcu Sukcesorów Pruszla istniała w r 1847/48 znakomita owczarnia owiec hiszpańskich których liczba dochodziła wówczas do 3000 sztuk

5739 W Strzyżówce Adama hr: Ożarowskiego istniało w r. 1847/48 znakomite stado owiec hiszpańskich odznaczających się delikatnością wełny —

5740 Sobieszyn w Pow: Łukow: w 1847. pani Zielińskiej, gdzie istniała wówczas [illegible] owczarnia celująca delikatnością wełny - w r 1829. należał Sobieszyn do Kajetana Aleksandra braci - i Gabryeli rodzeństwa Zielińskich — Szacunek tych dóbr był wówczas Złp: 355000.

5741. Wojcieszków w P: Łukow: należał co 1829. do Franciszka hrabi Suchodolskiego - cena była wówczas Złp: 500,000. Iw r. 1847. należał Wojcieszków do Suchodolskiego znakomite [illegible] gospodarstwo - Samych owiec wysoko poprawnych liczono do 3000 sztuk —

5742. dobra Miastków kościelny posiadała w r 1829. Marya Anna z Ks[illegible] Radziwiłłów hrabina Brzezińska - dobra te miały przed r 1829 podany do hypoteki szacunek Złp: 900,000. (czy nie 90,000?) zaś w r 184[illegible] był prawie [illegible] tylko ruinami,

5743. dobra Borowie w garwol: których szacunek był w r 1829. Złp. 148077 posiadała w owym czasie Maryanna z hrabiów Mostowskich Dębińska

5744. dobra Gułów posiadała, w r 1829. Joanna z hrabiów Krasińskich hrabina Krasińska - a [illegible] szacunek był Złp: 200,000. zaś w r 1847. należał Gułów do Krasińskiego który tam miał znakomite stado owiec odznaczających się delikatnością wełny —

5745. W folwarku Konstantynowie przynależ w 1847. r. hrabi Aleksandra [illegible] znakomite stado owiec odznaczające się delikatnością wełny, których wówczas liczono przeszło 2500 sztuk - w r 1829 posiadali dobra Konstantynów [illegible] Stanisław - Antoni - Maryanna - Eugenia - Apolonia rodzeństwo hrabiowie Aleksandrowicze. Szacunek tych dóbr był w 1829 r. Złp. 225000.

5746. wieś Pawłowice w Pow Warsz: od Warszawy wiorst 28. a od drogi żelaznej Krakow[illegible] bitej 4. wiorsty - pod M: Tarczynem mająca [illegible] w dobrych gruntach ośminy przeszło 200 krowy z obfitem [illegible]

5747. dobra [illegible] część Lit: A. w okr: Czerskim - współwłaściciele ogłaszają iż dobra te [illegible] sprzedane być mają przez licytacyą publiczną w drodze działów w Trybunale Cywilnym w Warszawie - Licytacya zacznie się od sumy Rs. 16548. kop: 8. —

5748. Roman Hubicki [illegible] ze Szczebrzeszyna [illegible] historyi polskich [illegible] w 1846. opis [illegible] Krakowskich —

5749. Po Maciejowickiej bitwie, mianowano Ks: Adama Ponińskiego natenczas generała, iż w porę nie przybył z posiłkiem Kościuszce, a przeto przypisano [illegible] Książe - Poniński przybywszy do Lwowa prosił o rozstrzygnienie tej kwestyi przez arbitrów - Jakoż ze świadectwa oficerów wyższych [illegible] i Ponińs: sprawił się we wszystkiem [illegible] i w [illegible] nie był [illegible] niepodległość [illegible]

5750. Generał Dąbrowski, przypadkowo będąc w Warszawie w r 1794 uprowadził z sobą około 7000. wojska i z taborem [illegible] wielkimi, prowadził je z sobą do Francyi, gdzie z nich uformowały się tak zwane Legiony. Jaki im [illegible] udano [illegible], gdzie się one oparły, historya [illegible]

5751. Antoni Ks: Jabłonowski [illegible] w r 1793 po powtórnym podziale Kraju, Cesarzowa Katarzyna II pozwoliła była [illegible] Gubernii Wołyńskiej Ks: Antoniego Jabłonowskiego Kasztelana Krakowskiego, [illegible] Ks: Sanguszka Wojewody Wołyńskiego i Synu jego Eustachego Generała [illegible]

Księżniczka Lubomirska, generał majora Józefa Augusta Jlińskiego Szefa Regimentu swojego imienia i Michała Walewskiego Wojewodę Sieradzkiego. Katarzyna II widząc przyjęcie delegatów z największą dobrocią, a razem wspaniałością, obdarzyła ich rangami i orderami, prezydenci – Sarzynostwie obadwa dostali rangi, Wojewoda generała od piechoty, księżę Eustachy generała majora w czynnej służbie, Jliński, Radzcy Tajnego rzeczywistego i Kanclerza: prócz tem każdy z nich otrzymał pewne równe prezenta i dary.

5752. Dobra Sotka [illegible] 31/2 od M: Warty, [illegible] 14 od Błaszek, a 35. w: od M. Kalisza, 14 w: od Sieradza – mają rozległości włók 38. morg: 24. [illegible] pręt: (582 dusz) [illegible] których było w 1856. lasu w połowie [illegible], w połowie brzozowego włók 6. prawie: wszystko w gruntach dobrych, pszennych, z [illegible]. – Szacunek dóbr tych [illegible] [illegible] [illegible], po potrąceniu wydatków na podatki, budowle, [illegible] i administracyę, dynwor w 1856. Rs: 22900.

5753. wieś Libidza – 11. wiorst od M: Częstochowy, na trakcie pocztowym [illegible] miasta do [illegible] Wielunia.

5754. Józef Jliński Kanclerz ~~[illegible]~~ Marszałkowstwa walnego w 1794 [illegible] obrządku Cudnowskiego także się dobrom publicznym poświęcił, że wszelkim życiem Obywatele z największem ich zadowolnieniem, umiał [illegible] ich, w nim zjednał powszechny szacunek i utorował drogę do najwyższego Marszałkowstwa Gubernialnego, gdy Gubernia Wołyńska [illegible] wybrała [illegible] ob: Notę 5787.

5755. Jgnacy Wężyk [illegible] w 1829/38. Nosowskie Wólki których szacunek był wówczas Złp 216,000: i dobr Chotyczewo w 1838 [illegible] Łosicki.

5756. dobra Patków [illegible] posiadał w 1829 w szacunku Złp. 450,000. Franciszek Lewiński Prezes Trybunału Cyw: Wojew: Mazow. ob: biogr.

5757. wieś Patków Prusy część N. w Łosickiem posiadał w 1829. Wojciech Zargba w szacunku Złp. 63,500; [illegible] B. Wiktorya Kazimira Zarębianka w szacunku Złp. 57500.

5758. dobra Pratulin w Pu Łosic: posiadała w 1829 Maryanna z hrabiów Potockich hrabina Mostowska w szacunku Złp: 360000.

5759. dobra Patryce w Łosic: posiadał w 1829/38. Felix Markowski w szacunku Złp 350000.

5760. Franciszek Obrzński (ob: biogr 11622) posiadał syn z 1830 a [illegible] Łosickiego Kanclerz S. Stanisł: 2 kl: posiadał w 1829/38 11631. dobra Skrzeszew w P. Łosickiem w szacunku Złp: 500,244.

5761. Franciszek Lewiński (Sufragan) Biskup Podlaski posiadał w 1829/38. wieś Zakrze w P. Łosickiem wartującą Złp: 135000.

5762. Dobratycze w P. Bialskim nabyte w 1829 do Massy Zrydalny Księcia Kazimierza Sapiehy – także Ebrzecin w Bialskim nabyt w 1829 do Massy [illegible] Xięcia Kazimierza Sapiehy – Cena ich było przed 1829. Złp 354,540.

5763. W rzędzie gospodarstw [illegible] wzorowo urządzonych, pierwsze miejsce trzymają dobra Strzelce w Gostyn: obejmujące ziemi w 1848 pod rolą dworską włók 125. pod łąkami włók 5. pod lasem w: 36. pod rolą włościańską, i czynszownikow w: 44 – czyli razem włók 210. które dawniej [illegible] były wydzierżawione za [illegible] Złp 30,000, dziś przeszło 200,000. Złp czystego dochodu przynoszą.

5764. Znane jest gospodarstwo rybne w Gorbowie. Przynosi ono (w 1848) rocznego dochodu rocznie 120,000 Złotych.

5765. Piotr Steinkeller (ob: Żarki) znakomity przedsiębiorca, któremu pod względem przemysłu i handlu tyle nasz Kraj winien jest wdzięczności, którego nazwisko [illegible] się ze wszystkiemi ulepszeniami i zakładami, mającemi na celu odnowienie podniesienie wszelkich [illegible] dobrego bytu krajowego. (1848)

5766 w r 1802 wybrano na Marszałka guberskiego (gubernii Wołyńskiej) Stanisława Worcella, posła litewskiego, znanego majętnego dziedzica, [illegible] orderami polskiemi, a co najsłuszniej [illegible]

stycznego z 7 nieprzełapanymi uczuciami — człowiek to był to najpierwszy z ludzi, który ~~Ostrowski~~ który nie [illegible] ale w [illegible] pełnił

5767. Szczygielski Tadeusz obrany w 1802 na prezesa drugiego departamentu (prawo Gubern. Motyckiej) nie bogatego wprowadził ale wielkich przymiotów i rzadkiego człowieka — ~~Ostrowski~~ wnet się on zwrócił do wypełnienia rządu wojny i porządku w swoim departamencie — znając doskonale prawo i obeznany z wielu gałęziami nauk, przy wielkiej skromności i niezłomnej cnocie był on urzędnikiem jakich mało. Sprawiedliwie stawia się jego nieskazitelne [illegible] do dziś dnia każdy z starszych bawiem na wdzięczną pamięć naszą —

5768. Giżyccy, herbu Gozdawa, w Mazowszu a stamtąd po innych województwach rozrodzeni, pochodzili od Krzysztofa Wojewody Płockiego, od Giżyc dóbr, imieniu tego nabytych. Był Wacław Giżycki, Sędzia ziemski Sochaczewski żył około r. 1400. którego syn Paweł na biskupstwo Płockie został wyniesiony, sprawił to swoją łagodnością, staraniem godnością i wspaniałością, z takiej za wszystkich powagą, że Władysław naszego Mazowieckie uśmierzając, w opiekę synów dzieci Ziemowita i Władysława jemu powierzył, zarzucając nadzieję pod ich nieletniością, Książęta mazowieckiego. Około założył Kollegiatę w Pułtusku, i zamek tamże wymurował w dobrach swoich biskupich (ale Płockich) zamek i mury z fundamentów z murów wyprowadził. ~~Zgonił~~ z tego świata w r. 1463 — pochowany w Pułtusku.

Około tego czasu [1458] żył, bodaj czy nie brat Pawła, wnuczy Giżycki, miecznik Książąt Mazowieckich i Książęcia Bolesława i imieniem tegoż Książęcia jeździł potem na sejm Piotrkowski — Dalej wspominają akta i dokumenta Mojciecha Wojewodę Płockiego 1620 r. Mikołaja, Krzysztofa podkomorzego Czerskiego posłał na sejm 1628 r. potem Kasztelana 1627. Deputata do Kwarty Rawskiej 1633 r. wnuk tegoż kasztelana Jan Stanisław Chorąży Orszański, przed ziemi Czerskiej, podpisał konfederację generalną Warszawską 1696 r. w r. 1778. Michał Giżycki miecznik Mińskich — Antoni miecznik Kijowski który umarł przed rokiem w 1802. mając to być znany i w obywatelskim ogólności. Z tej linii pozostał tylko Nepomucen Giżycki, imiennik, majątku [illegible] który był Marszałkiem Żytomierskim i sprawował ten urząd godnie z zadowoleniem obywateli. (Wypis z urzędowej rezolucji legitymacyjnej)

5769. Dobra Mikułowice w powiecie Stopnickim do 3 wiorst od miasta Buska [illegible] Chmielnickim gdzie licytacja będzie na rzecz ruchomości w powodu [illegible]

5770. Aleksander z Malonne (z rodziny Dołęgów [illegible] herbu?) Dwunasty z kolei biskup płocki wyświęcony z Malonne około r. 1130—1136. Natchnął w Płocku. Po śmierci jego powołany został w r. 1166 na godność biskupa Płockiego Wit Werner [illegible] św. Wojciecha [illegible] Płocki — znaj dostojny pokorny i bardzo uczony. Tento Werner z namówienia Bolesty kasztelana Wiskiego, [illegible] wyroków sądowych o wieś biskupią Kier[illegible] [illegible] r. 1170 przez brata Bolesty Bennona w Zwierzyńcu [illegible] we wsi Biskupice pod Drobinem napadnięty i tamże zamordowany został około r. 1170.

5771. Książę Michał Poniatowski [illegible] z kolei biskup płocki a następnie (1785) Arcybiskup gnieźnieński —

5772. Stanisław Starczewski opat Benedyktynów w Płocku — umarł d. 15 Sierpnia 1643.

5773. wieś Białki do [illegible] w 1856 sukcesorów Gostowskich należąca w Piotrkow:

5774. folwark Zastroże w okr. Konin: do dóbr Pogorzała należący o 10 wiorst od m. Konina.—

5775. wieś Szydłów w Pow. Piotrkow: o wiorst 7 od stacyi kolei drożnej Piotrków przez którą przechodzi szosa do miast Łodzi i Pabianic należy. Dziesięcin 630. w tym lasu Dziesięcin 105. siana pięknego fur 250.— z wielkim ogrodem owocowym.

5776. Oprawin wieś porządnie zabudowana z dwór murowany wśród obszernego i pięknego ogrodu spacerowego i owocowego — austerya i kilka zabudowań murowanych.

5777. Józef Koryckowski b. pułkownik artylleryi b. Wojsk polskich, niedawno dziedzic dóbr Karczyna, zakończył dawne życie d. 12 Czerwca 1856 r. — Żył zaledwie 16. mając wstąpił był do wojska i wszystkie żołnierza przeszedł koleje, obozowe trudy, niewoli doświadczył, złożonych bitew blizny i zaszczyty; znaki honorowe, obok miłości i szacunku kolegów, były tych trudów nagrody.—

5778. We wsi Kosewo(?) Grzy o 1½ m. od Pułtuska w gminie Wyszków — w dniu 15. Czerwca i w dniu następnym sprzedaż przez licytacyę od godziny 10 zrana — z wolnej ręki sprzedany będzie po ś. p. Chmielewskim Dziedzicu tychże dóbr: inwentarz żywy w znacznej partyi, rasy poprawnej jako to: konie, woły, krowy, owce, oraz inwentarz martwy, sprzęty, narzędzia i sprzęty rolnicze gospodarskie. Bliższa wiadomość na miejscu. —

5779. Eustachy Wołłowicz Dziedzic Mołowicz, zmarły w r. 1856. Utrzymuje Wysuciąga koni i wyprawne uwagi gospodarskie ob. listy. 1000 rs.

5780. Dzierzbowo (może inaczej bo tego nie ma w Tabelli statystycznej) wieś położona przy trakcie z Pułtuska do Płocka — z kościółkiem drewnianym.

5781. Strzegocin piękna majętność na trakcie z Pułtuska do Płocka w urodzajnej równinie okolicy Łasanek — wspaniały kościół o 2 wieżach z klasztorem XX. Bernardynów — porządne zabudowania dworskie po wszelkiej części murowane — ogród piękny i obszerny — drogi drzewami wysadzane — są ozdobą tej wsi — Za najpierw(?) polskiej pod podziałem kraju należał Zakroczymski Strzegocin do ziemi Zakroczymskiej w r. 1794. dymów 38.

5782. Przewodowo wieś porządnie dobrze zabudowana i zagospodarowana (w r. 1856 będąca Posiłkowskiego w mieś dobra ...) w gruntach urodzajnych przy traktach ... głównych gościńcach ... z Pułtuska do Płocka i do Ciechanowa — ... Przewodowo ... dymów 18. Jest tu kościół paraf. drewniany pokaźny.—

5783. Skaszewo lub Skarżewo w dawnej ziemi Zakroczymskiej ... w Pow. Pułtuskim w dobrych gruntach blisko lasów z kościółkiem drewnianym pod wezwaniem ...

5784. Stokrzewo = Gorłaty ... w dawnej ziemi Zakroczymskiej wieś zdaje mi się należąca do dóbr Szlubowa ... w 1856. ... gruntu — graniczy do Szlubowa drzewami i ... wysadzany ... od strony Pułtuska wznosi się wzgórze znaczny ... rzeka ... pod ... przy drodze bitej z Warszawy ... Pułtusk.

5785. Szlubowo piękna majętność porządnie zabudowana i dobrze w 1856. zagospodarowana w dawnej ziemi Zakroczymskiej, należąca w 1856. podobno ... w ... i ... położona i w gruntach urodzajnych ale bardzo ... przy trakcie bitym z Nowego Miasta do Pułtuska — Przy dworze ... obszerny ogród owocowy ... wysadzany. w r. 1796. było tam ... 31. w r. 1827. ... 25

5786. Ludwika Ilińska Starościanka Żytomierska siostra Dziedzica Senatora ... Ilińskiego Dziedzica Romanowa na Wołyniu wyszła w r. 1797 za Bartłomieja Giżyckiego.—

5787. Senator krak. – Jliński Józef Romanowski był bodaj synem Jana Kaj[illegible] [nad linią: i jego syn Józef [illegible]] [illegible] Starosty Żytomierskiego (ob. ks. 3027.) a bratem Lachnickiej Gerydzkiej ob. Nota 5786. – W r. 1797 wybrany był Marszałkiem szlachty pow. Żytomierskiego, a przy drugim powszechnym wyborze na Gubernskiego Marszałka Wołyńskiego. – Gdy w roku poprzednim przed oswobodzeniem do tronu cesarskiego, skąd 3cie powrót już na swoje miejsce, bo był od Cesarzowej Katarzyny II dobrze przyjęty – [illegible] następnie zbliżył się do następcy tronu, potem Cesarza Pawła I., i przy wielu sprawach stanu był zainteresowany, i potrafił się sobie zjednać łaskę ... wiele on się przyczynił do uwolnienia więźniów współrodaków swoich, a z nim przyjaźni do więzienia Jenerała Kościuszki, ze swych rąk pałasz mu oddał – [illegible] 5789.

5788. August Jliński wybrany był bodaj w 1797. na Marszałka szlachty Gub. Wołyńskiej. ob. Notę 5781

5789. (obacz 5787) Cesarz Paweł za tę jego szlachetność i troskliwość o los współrodaków ~~[illegible]~~ z ręki swojej wstęgą [illegible] orderu Sw. Aleksandra Newskiego – wiele innych przykrych czynów podniosło szacunek jego i pamięć po polskiej prastarej w oczach Cesarza Pawła I°.

5790. Gdy po śmierci Katarzyny II Paweł I.° objął rządy, uwolnieni zostali w Petersburgu Ignacy i Stanisław Potoccy, Niemcewicz i wielu innych – tylko Ignacy na którego szczególnie jakieś podejrzenia padały, nie tracił tego [nad linią: na] razie uwolnienia, ~~[illegible]~~ wypuszczony bez [illegible]

5791. W czasie pobytu Króla Stanisława Augusta w Petersburgu w r. 1797 – ~~[illegible]~~ [illegible] Gessianowski [illegible] był przyjacielem w jego orszaku –

5792. Generał Działyński po uwolnieniu go z więzienia, wyjechał się w r. 1798 na koronację Cesarza Pawła w Moskwie, skąd wrócił był mu przedstawionym i drogi się [illegible], a słabość zdrowia tylko niedozwoliła mu przyjęć stopnia w wojskowej służbie rosyjskiej. Majątek jaki miał w kraju [illegible] jako własność tego równy, nie był zabrany.

5793. W Wożnickach [illegible] były sprzedane przez licytację w dniu 22 Czerwca [illegible] i dni następnych, konie, woły, krowy, jałowizna, [illegible], [illegible], i inne sprzęty gospodarskie.

5794. Stanisław Karwicki ożenił się w r. 1808. z panną Weroniką Jakowską – Matka jego Eleonora z Mosczyńskich Karwicka mieszkała za czasów Księstwa Warszaw. w dobrach Chybicach. W połowie Sierpnia r. 1808 zrobiony był dział fortuny między ~~[illegible]~~ bracią i matką. – Działem tym dobra Karpowce i Wołosówka na Wołyniu dostały się Stanisławowi, a Chybiczyzna Wincentemu Karwickiemu (ob. [illegible]). – Przez 8 tygodni dział się ten przedział [illegible] pan Dobrzański, i [nad linią: i [illegible]] zwracał pani Karwickiej, który z [illegible] do 10. milijonów fortuny się dorobił, ale ta po jego śmierci zaraz się rozsypała (z pomocnikiem Jana [illegible] Ochockiego)

5795. Ignacy Mosczyński hrabia brat Generałowej Karwickiej – żona jego pierwsza Remiszewska z domu.

5796. W Radziłkowie kościół paraf. drewniany na górze – wewnątrz otaczany przez upiększony i przyozdobiony przez ~~[illegible]~~ [nad linią: proboszcza] w r. 1855. [illegible] proboszcza niniejszego NN. który tę parafię przez lat bodaj 20 troskliwie i przykładnie zawiadywał – W pobliżu wsi jest Arendyszał a dalej takie za polem – [illegible] (folw.) należy do dóbr [illegible] – Było to ~~[illegible]~~ [nad linią: [illegible]] – w r. 1796 ... jego własność. ~~[illegible] [illegible] [illegible]~~

było w Radziłkowie dzwonów [illegible]

5797. Od Łeczyńskiej [nad linią: [illegible] święta pobożne aż] do Górek ciągną się łazy [nad linią: obrośnięte jeżyną] ~~[illegible]~~ [nad linią: [illegible]] do lasu [illegible] pierwotnego natury – Jakkolwiek przetrzebione zajmują one dziś jeszcze

[illegible] przestrzeń — Tu była owa sławna puszcza Kampinoska, której [illegible] tylko [illegible] ślady — pod Gorkami [illegible] się te lasy [illegible] wysokiej góry [illegible] tak pięknie i [illegible] [illegible] ku [illegible] i błotom [illegible] [illegible] obsadzonym [illegible] jest prawie niepodobna a jednakże tędy prowadzi najbliższa droga od Kampinosa do Szymanowa [illegible] jest [illegible] na Wisłę — W Gorkach było w 1796. Dymów 10.

1798. Kampinos wieś osiadła i porządnie zabudowana z [illegible] [illegible] przed lat 40. [illegible] Łaszczewskiemu, [illegible] [illegible] [illegible] się Adam syn Jakóba Gubernatora [illegible] Warsz. — [illegible] drzewni [illegible] do koła olśniewają — od Kampinosa [illegible] się na północ ku Wisłę obszerne lasy rządowe — na południe grunt urodzajne okręgu Błońskiego z zyznością [illegible] [illegible] — 2 [illegible]

1799. Wilków polski i niemiecki dwie wsie kolonialne z których ostatnia [illegible] jest według [illegible] Wisły przez osadników niemieckich osadzona [illegible] — [illegible] Wilkowo [illegible] czyli Wilków Polski [illegible] [illegible] od Wisły [illegible] [illegible] Kampinos który się [illegible] na [illegible] ku południowi rozciąga — w gruncie [illegible].

1800. Famułki [illegible] założona [illegible] w [illegible] [illegible] na rozległych błotach Bieliny zwanych które dziś po osuszeniu [illegible] wydają już dość przyjemne siano a gdzie niegdzie i zboże — przy drodze [illegible] od Kampinosu do [illegible] nad Wisłą pod Secyminem przy rozległych [illegible] lasach puszczy kampinoskiej zwanych — które [illegible] [illegible] [illegible] w stronach błotnistych jak około Famułek i [illegible] [illegible] [illegible] i na kolonie [illegible] zostały — Famułki Łazowskie i Brochowskie leżą wśród błot Bieliny zwanych — Już za czasów pruskich [illegible] te kolonie i [illegible] się [illegible] na [illegible] [illegible] topograficznych [illegible] [illegible] pruskiego [illegible] —

1801. Pawłowice w Sochaczew: piękna majętność — porządnie zabudowana [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] w [illegible] okolicy okręgu Błońskiego — z pięknym [illegible] [illegible] o dwóch [illegible] [illegible] — [illegible] i [illegible] [illegible] — Pawłowice dolne [illegible] [illegible] [illegible] dymów 14 Pawłowice górne dym: 3.

1802 Lubice wieś folwarczna w dobrym gruncie przy [illegible] [illegible] [illegible] Pomiędzy Mazowszem a [illegible]

1803. Eustachy Siemianowski dostał się do niewoli pod Berezyną a [illegible] [illegible] — wkrótce przez Cesarz Aleksander uwolnił go z niewoli [illegible] [illegible]

1804. W [illegible] [illegible] wojsk francuskich pod Lipskiem zostawiający [illegible] armię [illegible] w Elsterze nieodżałowany [illegible] i wódz, Książę Józef Poniatowski, tak z talentów swoich jak z charakteru osobistego znakomity.

1805. Podczas kampanii Rosyjskiej r. 1812. pułkownik Eustachy Siemianowski, Jenerał [illegible], major Stefan [illegible], [illegible] Leopold Gołuchowski i wielu innych dostało się do niewoli z której uwolnił ich Cesarz Aleksander podobnie r. 1814.

1806. Wincenty Pol poeta [illegible] [illegible], tak [illegible] talentu, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] talent i [illegible] wszystkie [illegible] [illegible] [illegible]

1807. wszystkie nasze pisma periodyczne o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Metropolity, autora [illegible] [illegible] do Ziemi Świętej, Dziennika [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Teki Romaikowski, Tomasza Dziad Srebopina, i wielu innych, zamieszczając pod mowy pogrzebowe miane po zgonie nieboszczyka, już zmyśliły w jego życiu.

5808. W r. 1825. Niewdziatowany Cesarz Alexander I-szy, w Taganrogu życie zakończył; cały naród zaświadczał o jego wdzięczności i uczuciach dla wielkiego Monarchy. Pamięć jego dojdzie z błogosławieństwy do potomków przyszłych. Jako swiadkowi jego panowania, a ~~który~~ z dobrodziejstw korzystałem, niech i mnie wolno będzie na grobie jego złożyć hołd szczery. —

5809. Bartłomiej Giżycki pochodził ze znakomitej rodziny, do pierwszych rodów w kraju tutejszym, wojskowej. W zawodzie wojskowym przebył większą część życia, komenderował brygadą jako Generał-Major, ranny pod Austerlitz w r. 1805, i wyższy dopiął do wyższych rang wojskowych, ale żądał być przeniesiony do armii rosyjskiej, dla uniknienia spotkania z ziomkami, którzy walczyli w szeregach armii francuskiej, w czasie wojny z Królem Pruskim, któremu Cesarz Alexander pomagał. Zresztą przeniesionemu dostał wreszcie prostą dymisyę. Wybranym naddziałem na Marszałka Gubernskiego, Cesarz Alexander dozwolił zająć to miejsce przyjętej gromadzie Giżyckiego w r. 1814. W tej randze umarł Generał-Major. Człowiek to był prawy, szczery, wesoły, uprzejmy i grzeczny, a piękne przymioty, przeważnie i zatem odznaczały go wśród wielu i zbiłby na nie. — Umarł w dobrach swoich Motowskach na Wołyniu r. 1827.

5810. Ostrówka Jan strażnik polny W. Ks. Litew: Kawaler Ord: Orła Białego i S-go Stanisława, który w r. 1794 ogromny majątek i dzieło swojej przemienił w ustępach krajowych. Dominik syn jego żenił się z Małżonką Salomeą Giżycką siostrą Bartłomieja, Antoniego i Franciszka braci Giżyckich (ob: Motowy) Pani Ostrówczyna, w młodości swej piękna, skromna, utalentowana, odebrała wychowanie najstaranniejsze, ozdobę najpiękniejszą nawet płci swojej, a urokiem cnót zyskała szacunek powszechny. — Zmarłem za tego wydała dwu synowi: Kajetan i Wiktor Dzielnym, który to przymiotami i zdolnościami dzielnymi wiele do zawodu obywatelski. —

5811. Dobra Witulin w Pow. Bialskim posiadał w r. 1829. Franciszek Węzyk (piewca to Boleśt, wyższy dotąd (1856) z dziejów autor Barbary Radziwiłłówny — ozdoba zbiorów uwielbiany szkoły, wielki przyjaciel i kolega Józefa Korzeniewskiego — Kasztelan . . . (1857) Członek Towarzystwa Naukowego Krakowskiego. Zmarł w Witulinie był jeszcze w r. 1829. Wyp: 12,500. — ob: wyp: N: 1358. Posiadał on w 1838 i Noskowo w obr. Łowi.

5812. Adam Łasiński (kuzyn to syn Jakuba gubern: Czyw:) ma za żonę Annę Zofiję dwóch imion z Łasińskich Łasińską, prawne córki Ignacego Łasińskiego z Adaminą z Trzebuchowskich 1-o ślubu Łasińskiej, obecnie Józefa Bojarskiego małżonki, sposób naprzeciw matki Antoniego Jakuba i Anny rodzeństwa Łasińskich Pani nieletnich — s. p. Ignacy Łasiński nabył dobra Łucznów wielki, położone w Obr: Błońskim od Grójca leży wiorst 2, od m. Błonia wiorst 7, od Sochaczewa m. 2½ od Warszawy m: 5, posiada przestrzeń morgów zawierające ziemi około 15. wyp: 13. prób: 0. 203. Młyny nawodne, składające się z jednego połowicznego, zaś równy i całym karczmy mające ogrodu gruntu i ornego — zbiór ziemi siana pod parowych około 87. — Dom mieszkalny z drzewa, zabudowania gospodarcze i stodoły nowo zrobione murowane — Trudnienie z Dobrzyckiej Ziemi nabył w r. 1836 w drodze . . . Za dobra Łucznów w r. 1856 na Rs: 22555 Kop. 60. z przebiegiem z urzędu.

5813. Straszliwa burza z gradem i ulewą w dniu 19. Czerwca — Kułakowscy Wsi i Folwarków na prawo od miasteczka Stanisławowa pod Kamieńcem na przestrzeni blisko 5 mil ciągu, leżące a główną uczęstniczyły wsie Myszygę, gdzie . . . mieszkał kolonistny, 4. domy włościańskie i 3. zabudowy; w Szczepankach zaś domów

tylko stawad włoscianski oraz 2 kolesdorowie – Orkan największy dokazywał we wsi Mysse gdzie obalił 6. domów mieszkalnych i 21. stodół, obór i innych budowli gospodarskich 12, było dwoje zabitych i 4 – a 5. pokaleczonych śmiertelnie. 298

814. W Małuszynie Ostrowskiego było w r. 1856. melonnika otworzonej za [illegible] z którego wełna na jarmarku Sto Janskim r. 1856 w Warszawie zyskała doborem run i ilością – Pięknymi partyjami także doborem run i ilością zalecające się były na tymże jarmarku PP: Orsetego z Oporowa, Roeslera z Pawęzy, Rem[illegible] z Krośniewic, Grabowskiego z Łęki, Ludw: hr. Krasińskiego z Krasnego, Skarzyńskiego z Żarnic – Najpiękniejsze wełny z wysoko poprawionych owiec dostarczyły owczarnie Chodrow, Krośniewic, Żytnego, Zduchowa, Grochowa, Krasne i inne. Piękne były trzy z Chodrowa, z Seroka, z Belna, Pass i z Bożej woli.

815. Część dóbr Masłowa D.E. należała w 1856 do Emilii z Piątkowskich Zawidzkiej matrony, b. pułkownika W. Pol. Ignacego Zawidzkiego – Cnej godnej zmarłej matrony [illegible] w Masłowie w domu [illegible] Czerwca 1856.

816. W r. 1856. zmarła to ostatnie przyrodzone [illegible] który [illegible] i [illegible] od sobie na [illegible] i w [illegible], po [illegible] z chorób [illegible] którymi jest było z [illegible] ratowały [illegible] przez s.p. Masłowa w [illegible] a rachunek prof. Jastrzębowski wybrał [illegible] z kiedy to [illegible] został.

817. Jack Odrowąż w r. 1238 przywiózł z Kijowa do Krakowa obraz Najświętszej Maryi Panny który dotychczas znajduje się w krużganku Dominikanów – Kościół – Ks. Dominik Niebrzyski, s[illegible] oraz kaplicy św. Jacka z [illegible] w czerwcu r. 1856. Ks. Donat Matkowski.

818. Józef [illegible] Gurowski ciągłym poświęceniem i staraniami o zdrowie ucznia [illegible] praw do ogólnej wdzięczności – której winien jest także utrzymanie ucznia i [illegible].

819. August Reinhard właściciel dóbr Brwinowo nowe w Prasn. – wstąpił w [illegible] 1856. Zwrócone Dworzyńskiej córki Tadeusza i Konstancji z [illegible] [illegible] właściciela dóbr [illegible].

820. dobra Sobótka w okr. Sandomier. o milę od Wisły – złożone z 3. folwarków, wsi, mające rozległości w gruntach ornych gleby pszennej morgów 2393 – w ogrodach i łąkach m: 167 – w lasach m: 200 – w nieużytkach m. 147. Razem mor: 3010. to jest włók 100.

821. Z Radomia w r. 1856. [illegible] w drodze [illegible]. [illegible] przed Trybunałem w [illegible] Zawichost z Janowem obok [illegible] dobra w okr: Sandomier: składające się z [illegible] folwarków jednej wsi, z miastem Zawichost, propinacją, przewozem na Wiśle, i [illegible] mające rozległości w gruntach ornych mor: 566. w ogrodach 111. w łąkach 225, pastwiskach 786 w lasach 345 w [illegible] i nieużytkach m: 1355. razem m: 3388. to jest włók 111.

822. O Reju mówi Jan Majorkiewicz: poeta i pisarz prozą, gwiazda pierwszej wielkości na widnokręgu piśmiennictwa naszego. Urodził się [illegible] potem 16. wieku pięknej był doskonałym pod wielu względami wyrazem [illegible] Treścią wszystkich prac Reja jest [illegible] zasada, gdzie maluje wszystko [illegible] w swoim czasie, Książka [illegible]

5823 a) Mikołaj Kochanowski brat Jana z Czarnolasu zbliża się do niego swojemi pieśniami i drobnemi wierszykami które wydają zwykle pod napisem Rotuł przy dziełach Jana Kochanowskiego — Jakoż duch według Jana [illegible] tegoczesnych zwrotek i przezwisk. Przedstawił on na matrony i dziewic tak samo jego wzrok —

b) Jędrzej Kochanowski przełożył Eneidę Wirgiliusza która wyszła nakładem [illegible] 16. wieku i doczekała się dwóch nowych wydań około środka 17. wieku

c) Piotr Kochanowski żyjący w drugiej połowie 16 i pierwszej 17 wieku (+1620) większą ma w literaturze naszej zasługę jako tłomacz niż brata Jana i Jędrzeja — Jego przekład Jerozolimy wyzwolonej Torkwata Tassa uważany jest [illegible] pod względem języka i rzadkości słów on w ogóle wyżej niż wszystkie powszechne (s: Jan Majorkiewicz na stronie 170)

5824 w ogrodzie we wsi Wrzeszcza pod Włoszczowa między [illegible] Zajączkach, obecnie (1856) JW. Tadeusza Grodzickiego Sędziego pokoju okr: [illegible] właśnie będąca zakwitła rzadkość u nas roślina agawa amerykańska zwana niewłaściwie przez ogrodników aloesem stoletnim — Rośnie ona dziko w gorącej Ameryce a u nas utrzymuje się tylko w cieplarniach — ~~[illegible] 1856. [illegible] agawa~~ W 30 tym roku swego życia agawa wypuszcza z pośród szerokich liści strzałę kwiatową która urosła do 15 łokci; dorosła nosząc na sobie do 4000 kwiatów zielonawo-żółtych — bardzo przyjemnie pachnących — widok ten wspaniały przedstawiała w r 1856. Uważając tu agawę i jej gałęzie ~~[illegible]~~ ciekawych miłośników przyrody z okolicznych stron —

5825. Pałac masywny murowany wraz z zabudowaniami i osadą pałacową we wsi rządowej Góra pod Nowymdworem należącej obszernej morgów nowopol: 133. prt: 53. — sprzedany był w r 1856 przez publiczną licytację ~~[illegible]~~ z pretium do licytacji a mianowicie ~~[illegible]~~ z osady wraz wartością [illegible] oznaczona była Summa Rs: 5702. kop: 53. [illegible] czynszu z osady Rs: 71. kop. 80. wraz [illegible] do tej osady przyłączone.

5826. Piotr Kochanowski żyjący w drugiej połowie XVI. i pierwszej 17. wieku (+1620) większą ma w literaturze naszej zasługę, jako tłomacz, niż brata Jana i Jędrzeja z Majorkiewicz hist: literatury

5827. Sebastyan Klonowicz zwany Acernus mieści się pomiędzy w rzędzie najznakomitszych pisarzy naszych. Urodził się około środka XVI. wieku, umarł na początku XVII. Życie jego pełne prawości, poczciwości i pracowite [illegible] było; dla tego [illegible] jego i praca zasługują na uwielbienie [illegible] potomnych wieków

5828. Stanisław Lubieniecki pisał historyą reformacyi w Polsce (po łacinie) w drugiej połowie XVII. wieku. Są w niem ważne rozprawy o istocie bóstwa, pojęcia religijne i myśli filozoficzne. Za te ostatnie a raczej przez przekonania Lubieniecki otruty został przez [illegible]ców, uniesionych fanatyzmem.

5829. Jędrzej Trzycieski przyjaciel Reja syn Jana Trzycieskiego — Dom Trzycieskich słynął u nas w pierwszej połowie XVI. wieku — w domu tym zgromadzali się liczni uczeni praktyczni / którzy rozwiązania zagadnień życia szukali nie tyle na drodze myślenia, ile życia — jakoto: [illegible] Moskorzowski a syn jego Jędrzej — Jędrzej Trzycieski [illegible] a [illegible] wszystkich.

Jędrzej Trzyciński (jest) tłomaczem dzieła Kre-
scentyna o gospodarstwie i drugiego o
naturze roślin i zwierząt,

5830. Jędrzej z Dobczyna (jeden)
z pierw[szych] drukarzy, i wydawca W. X. Poznań)
piszący w wieku jeszcze XV. żyjący
(przyczynił) on nie mało się on (książki)
swe do podniesienia oświaty i zwrócenia
nauki do życia (praktycznego) dla środków za-
stosowania.

5831 Marcin Bielski czyli Wolski urodził
się na schyłku XV. wieku - służył za młodu
wojskowo pod Janem Tarnowskim, następ-
nie na (?) dworze Piotra Kmity.

5832. Joachim Bielski więcej skłonny
do nauki niż do życia praktycznego,
(wojennego) rozwinął dzieło ojca.

5833 Łukasz Górnicki pisarz pierwszego
rzędu, (polityk) i statysta rzeczypospolitej.
Pisał dobrze po polsku a wszystkie wi-
dać w nim najlepsze chęci o dobro
publiczne.

5834. Stan: Sarnicki żyjący w dru-
giej połowie XVI. wieku, pisał rzeczy spe-
cjalne co się tyczy jeografii, prawa
drobne rzeczy mniej ważne.

5835 Bartosz Paprocki jest autorem
dzieł: gniazdo cnoty, Panowie, Herby
rycerstwa polskiego i wiele innych pism
szlacheckich - Większa część tych dzieł
wsi pisane upadku piśmiennictwa kra-
jowego.

5836. Ważne są prace Sebastyana
Petrycego żyjącego w drugiej połowie XVI.
w pierwszej XVII. wieku, (?) nas
wykłady Arystotelesa Polityki, Etyki i Eko-
nomiki; (?) Petrycy dał piękne
wyrażenia.

5837. Syn Sebastyana Jan Ignacy Petrycy
(?) rzeczy więcej specjalne w rodzaju (?)
geografii Paprockiego i o pedagogice po da-
ne w XVII-tym wieku -

5838. Elżbieta Drużbacka (Kowalska) żyła w XVII
XVIII. wieku - Jako niewiasta pokazuje
(?) traktuje przedmioty pod wzglę-
dem obyczajowym i religijnym. Jest ona
(?) do jej (?) pierwszy wielka
(?) Augusta -

5839. Krzysztof Opaliński † 1655. Satyry jego pokazują, że nadużycia jakieś swego czasu zmięty [illegible] obwinęły wszystkie, nie dziw więc że wszystkie te w ostrzejszych przedstawił barwach —

5840. Walerjan Otwinowski tłumaczył w pierwszej połowie XVII. wieku Metamorfozy Owidyusza i Georgiki Wirgiljusza.

5841. Jan Alan Bardziński zakonnik (†1706) dość czysto polszczyzną przetłumaczył Farsalię Lukana i wydał w Oliwie na schyłku XVII. wieku.

5842. W tym samym prawie czasie [illegible] wyszła Farsalia Lukana także w Oliwie. Trąba wiekopomnej sławy Jana III przez W. S. Chrościńskiego napisana, [illegible] pierwsza nie zasługuje na uwagę.

5843. Jan Gawiński [illegible] fraszki, pieśni, treny, sielanki, nagrobki i t. p. drobne poezye które częściowo wyszły. Tu wspina się [illegible] nad wielu współczesnych —

5844. Szymon Zimorowicz brat młodszy Bartłomieja, [illegible], umarł w pierwszej połowie XVII. 100 lecia w młodym bardzo wieku. Talent niepospolity jak brata jego.

5845. Jan Stanisław Jabłonowski (hetman i polityk) [illegible] i naśladowca bajki Ezopa które pod napisem: Sto bajek i jedna, wyszły w pierwszej, a potem w większej [illegible], w drugiej połowie XVIII. wieku. Drukowana [illegible] Joanny Margrabiny de Bethune [illegible] w Lipsku. [illegible] wieku. Syn jego Stanisław Wincenty Jabłonowski [illegible] Amelot Abbate du Taille sur la flatterie. [illegible] w duchu wieku i życie Ś. Jana Nepomucena.

5846. Wacław Rzewuski w XVIII. wieku pisał: Wiersz na 7. psalmów pokutnych, tłumaczenie wierszem, przyjemne [illegible] polskiej [illegible]. Jedyny pamiątka [illegible] swojej [illegible] prace literackie, z których [illegible], jak [illegible] nie warte [illegible]. Mimo to [illegible] najświatlejszych ludzi w narodzie.

porwy…a od Sasvis M. Szan: augusta

5847. Stanisław Herakliusz Lubomirski żył w XVII i na początku XVIII. wieku. Pisał w duchu religijnym i w rzeczach politycznych moralnych, mimo dzieł które godne uwagi. Najsłabsze są wiersze jego —

5848. Samuel Twardowski należy do najpłodniejszych pisarzy (XVII.) wieku w którym żył. Władysław IV. Zdobył też i nadęty powtał — Ważne są też jego prace pod względem historycznym.

5849 — Dwaj Morsztynowie odznaczają się, jako tłómacze zwłaszcza raz Jędrzej Morsztyn, tłómacz Cyda Kornela, Stanisław Morsztyn prawie, jak Bardziński, nad przekładem Seneki i andromachy Rasyna.

5850. Andrzej Maxymilian Fredro pisał w drugiej połowie XVII. wieku. Najważniejszem dziełem które go czyni pamiętnym w piśmiennictwie krajowem są: A. M. Fredra Kasztelana Lwowskiego przysłowia mów potocznych które się doczekały kilku wydań — Jest to jak mówi X. Bohomolec prawdziwa filozofija obyczajowa.

5851. Jan Mączyński jeden z najwięcej wykształconych ludzi swojego czasu znający dokładnie język grecki, hebrajski, wydał pierwszy słownik łacińsko-polski w drugiej połowie XVII. wieku — i dla tego nie wielką zasługę w piśmiennictwie naszem słownikarskiem — iż pierwszy torował drogę następcom.

5852 — Grzegorz Knapski (Cnapius) jest po Mączyńskim bardzo znakomitym pisarzem słownikarskim, który wydał: słownik polsko-łacinsko-grecki i łacińsko polski p: n: Skarbca (Thesaurus) w pierwszej połowie XVII. wieku. — Chociaż słownik ten tak jest niedokładny jak przed nim był Mączyńskiego, nie odmawiajmy mu jednak zasługi pracowitości olbrzymiej, jak Mączyńskiemu.

5853. Szymon Starowolski pisał w pierwszej połowie XVII. wieku (+1656.) — Uczony ten polihistor jest także mówcą, autorem kazań i innych prac pełnych rozmaitości.

5854. Józef Jędrzej Załuski, referendarz koronny, urodził się na początku, umarł w drugiej połowie XVIII. wieku, innych domyśleć lubi. Miał on od młodości (pióro Janocki) nadzwyczajną chęć do nauk i nieznużoną miłość bibliografii. Zebrał ogromną bibliotekę i do zbierania której innych zachęcał powoli, równie jak do wydania, otwierając przed wszystkimi Bibliotekę swoję dla użytku publicznego.

5855. Jan Wydżga zachował nam niektóre szczegóły ciekawe z czasów wojen szwedzkich w dziele p: n: Historya albo opisanie wielu poważnych rzeczy, które się działy podczas wojny szwedzkiej.

5856. Jan Chryzostom Pasek pisał pamiętniki które są ważne do poznania ducha XVII. wieku.

5857 Liczne są dzieła i pisma przeciążające się drwiącym Dunczewskiego, który się podpisywał na nich sumnie i uczenie M. X. Józef a Duneburg Dunczewski, na wyspach Larów, Nowopole, Zelarnym Chrościc, Krzywonosie et dziedzic, w przesławnej akademii Zamojskiej oboyga prawa doktór i proffessor, J. O. Trybunatu koronnego geometra — Dzieła jego budzą przykre wrażenie, bo nie widać w nich duszy mianego rozsądku.

5858. Wacław Potocki pisał Herbarz i inne rzeczy podobne do Dunczewskiego w XVII. wieku, tylko że jego utwory pisane są więcéj treści belletrystycznej. Najlepsze jego utworów są Jovialitates, bo w nich jest najwięcej życia i treści.

5859 Ignacy Krasicki urodził się w pierwszej połowie XVIII, umarł na początku XIX wieku (1801) Zostawił on na najwyższe [illegible] w swoim czasie, bo był zaś przystojniejszy. [illegible] to niepospolity talent pierwszego rzędu. wszystkie [illegible] i narodowe prace jego podejmowane dla dobra publicznego wytykały ci zepsute społeczeństwo XVIII. wieku

5860. Adam Naruszewicz otworzył myślący, zwięzły świat, pisał ody i inne drobne wierszyki okolicznościowe oraz satyry w których pokazuje talent swój pospolity. Z[illegible] badacz nie pióra [illegible] się pierwszy opracowaniem krytycznej dziejów [illegible] nad [illegible] na podstawie drugiej

5861. Kajetan Węgierski urodził się i umarł w drugiej połowie XVIII. wieku. [illegible] będące ostatnikiem [illegible] ~~prawie~~ do ojczyzny, oderwał się zupełnie prawie od świata ostatniego żartem, ironią, satyrą. Czy pisał oryginalnie, tłomaczył i naśladował wszędzie w nim widać nowy pierwiastek życia, zdrowy rozsądek a żart i dowcip nieraz głęboki i przenikliwy w czem się zbliża do Krasickiego

5862. Stanisław Trembecki, urodził się w pierwszej połowie XVIII. wieku, umarł w pierwszej ćwierci XIX (1812) – autor Zofiówki charakterem zbliża się do Naruszewicza jakkolwiek przewyższa go nieskończenie ogładą i żywą barwą języka, ta[illegible] twórczą tłomaczenia, wyszukaniem smaku, przenikliwszym dowcipem. A jak Naruszewicz miał Trembecki pisać dzieje krajowe, niewiadomo jednak co się stało z jego rękopismami i koniec się [illegible] dostały.

5863. Franciszek Karpiński urodził się w pierwszej połowie XVIII. wieku umarł w pierwszej ćwierci XIX wieku (1825). Był on wyrazem wiary ludu wiary oświeconej: opiewał [illegible] i cnotę, poczciwość, pracę, przez co się zbliżył pierwszy uczuciem do ludu –

5864. Franciszek Dyonizy Kniaźnin, urodził się w środku XVIII, umarł na początku XIX wieku. Pisał pierwsze swawolne za młodu – Rzewność znamionuje pisma jego, Żyjąc na dworze ks[illegible] Czartoryskich ~~pisma~~ wesoły [illegible] [illegible] pisał on wiersz bez serca, bez ducha. Po upadku kraju, gdy na nadto miłości najsilniejsze rozkrwawiła serce, ~~cięższem uderzyło ciałem~~ i [illegible] głowę, chwilowy pomięszania [illegible]: pękło to serce, cięższem uderzyło ciałem i oderwane światem zabijającym życie (J. Majorkiewicz)

5865 Jacek Przybylski professor literatury, tłomacz niezmordowany który w wieku XVIII i XIX. przełożył z oryginałów najznakomitsze poezje starożytne i nowożytne

5866. Franc: Ksawery Dmochowski spółczesny był Jacka Przybylskiego i zajął się z nim w zawodzie przekładów, dziś mało czytanych. mniej [illegible], ale nie mając nauki Przybylskiego, przewyższył go jednakże ogładą [illegible] języka i smakiem więcej wykształconym. Pisał on także prozą rzeczy pożyteczne dla ogółu czytających.

5867. Józef Szymanowski przetłomaczył gładko po polsku przemodz Świątynię Wenery w Knidos a zresztą pisał małoważne urywki wierszem i prozą:

5868. J.U. Niemcewicz stał się pamiętnym, jako poeta liryczny, przez swoje Śpiewy historyczne i bajki, godne uwagi. Zajmował się ~~także~~ zbieraniem materjałów historycznych i wydał materiały dziejów Zygmunta III

(z Jan. Majorkiewicza)

5869. Kazimierz Brodziński urodził się ku końcowi XVIII wieku, umarł w 1835. On pierwszy zwrócił szczególniejszą uwagę na poezyę ludu i napisał piękną sielankę Wiesław, Prawowitość przy szlachcianach i talencie poetyckim odznacza Kazimierza z Królewskich (uwaga [illegible]) którego frazki wyrażają wielkie prawdy [illegible] — Oto pierwszy stanął na czele predwojennej literatury krajowej.

5870. Adam Mickiewicz urodzony na schyłku wieku XVIII. Stworzył rzec można nową poezyę naszą, zaczynając od pieśni i ballad, branych z podań ludu, do największych poematów zwrócił. Język jego jest zupełnie nowy i nie do naśladowania. Przy genialności w pomysłach, wszakże jest nieco sentymentalny w tych utworach, [illegible] gdzie opiewa miłość.

5871. J. Bogdan Zaleski należy do najznakomitszych poetów lirycznych a swojej (mówi J. Majorkiewicz) piękną, ozdobną mową, przewyższa wszystkich poetów i piszących prozą. Ukraina, miłość i prostota są przedmiotem jego pieśni, pełnych uczucia.

5872. Wincenty Pol cudzym obrazy swoje malując a rzadkim śpiewa językiem.

5873. Juliusz Słowacki autor Żmii i t. p. fantastyczny, pełen natchnienia —

5874. Antoni Edward Odyniec odznacza się szczególną pięknym, do wysokiego stopnia wykształconym a przytem właściwym sobie językiem. Wyborne są jego przekłady najpiękniejszych poematów Byrona, Moora i t. p.

5875. Julian Korsak pisał bardzo wiele poezyi, które wychodziły kilkakrotnie.

5876. Aleksander Chodźko pisał dość pięknym językiem drobne wierszyki i powieści wyższe z barwą wschodnią.

5877. Feliński tłumacz Tomasza Delilla, wsławiony niegdyś podniebnie autor Barbary Radziwiłłówny.

5878. Aleksander Fredro pierwszy zaczął pisać komedye językiem doskonale wyrobionym, wyszydzał wady towarzyskie a mianowicie zakrzewionego wielkiego świata. Jest to Krasicki w poezyi dramatycznej.

5879. Dominik Magnuszewski (1809 + 1845) rozpoczął swój zawód od kilku mniej znaczących komedyj (Stary Kawaler, Zdzisław) następnie wypracował kilka utworów fantastycznych, gdzie widać wielką potęgę talentu.

5880. Józef Korzeniowski. Talent jego wyjaśniał szczególniej w ostatnich czasach; był się znane wszystkie utwory dramatyczne Korzeniowskiego, aby je tu wyliczać. On pierwszy pokazał co to jest komedya ze znaczeniem społecznem, pierwszy się odwrócił od kraju i wniósł na stanowisko komiki wyższej.

5881. Hugo Kołłątaj urodzony w środku XVIII wieku, rzeczpospolity polityk i statysta, pisał ważne na swoje czasy prawo natury.

5882. Stanisław Staszic spółczesny Kołłątajowi, badacz natury i społeczeństwa niepospolity, nadto zaś odznaczający się wielką prawością duszy i głęboką wiarą w zasady swoje. Staszic jest także tłumaczem kilku dzieł a między innemi Iliady Homera.

5883. Jan Śniadecki matematyk, zajmował się ze szczególniejszą gorliwością krzewieniem wiadomości fizyko-matematycznych.

5884. Jędrzej Śniadecki młodszy od Jana pod wieloma względami, a mianowicie pod względem wykształcenia wszechstronnego. Dzieło jego: Teorya jestestw przyrodzonych

na [wysokości] naukowej – oprócz nauki przewodził Jędrzej Śniadecki niepospolity rozum
em, który wydał bardzo dzieło na ogół, jak dawniej Krasicki.

5885 Jan Potocki zbierał w podróżach swoich wiadomości do dziejów pierwotnej Słowiańszczyzny, gotując tym sposobem materyały przyszłym badaniom. [illegible] [illegible]. [illegible] do druku swoich dzieła najdawniejsze o Słowianach.

5886. Aleksander Sapieha zwiedzał Słowiańszczyznę i opisał podróż swoją.

5887. ~~Tadeusz Czacki najpożyteczniejszy pod względem działalności praktycznej w sprawie oświaty~~

5888. Franc: Siarczyński zajmował się zbieraniem materyałów historycznych zwłaszcza mianowicie dziejów Zygmunta III. Jest on autorem wielu książek przy[illegible] [illegible] a mianowicie był niezmordowanym zbieraczem rzeczy krajowych oraz płodnym bardzo autorem monografij [illegible] [illegible] [illegible]

5889. Joachim Lelewel najznakomitszy badacz i dziejopisarz, [illegible] pracownik na polu bibliografii i dziejów, autor ksiąg bibliograficznych / i numizmatyki [illegible] wydawca pomników prawnych najdawniejszych [illegible] i krajowych [illegible]

5890. Wawrzyniec Surowiecki, statystyk i badacz dziejów głęboki – O rzekach krajowych [illegible] [illegible] dzieła [illegible]: O upadku przemysłu i miast.

5891. Wacław Aleksander Maciejowski wytworzył ważne zastępy w literaturze historyczno-prawnej, pierwszy badacz wykształcony na prawie rzymskiem, napisał Historyę prawodawstw Słowiańskich.

5892. Dominik Szulc autor dzieła: O znaczeniu Prus dawnych, wystąpił z polemiką, ale (jak niegdyś J. Moraczewski) przełożył na rzeczy [illegible] wątpliwości nie dotykające głębokiej przedmiotu.

5893. Gawarecki, odznacza się jako wydawca pomników dziejowych, autor bardzo wielu rozpraw historycznych, jeograficznych i statystycznych a przytem artykułów przedstawiających materyały do opisu kraju.

5894. J. Sołtykowicz napisał: rozpr.: O stanie Akademii Krakowskiej i o publicznych a mianowicie uczonych pracach akademików (1811)

5895. Michał Wiszniewski wsławił się pierwszy nad bibliografią i pisze Historyą Literatury Polskiej, której dotąd wyszło tomów [illegible] 8.

5896. J. Jaroszewicz napisał obraz Litwy pod względem cywilizacyi, dotykający z [illegible], znajomości rzeczy i trafność sądu [illegible] wewnętrznego [illegible]

5897. Łukasz Gołębiowski pomnożył zakres naszych badanów dziejowych, pisał bardzo wiele o rzeczach krajowych, zbierał materyały dziejowe i rzucił nie mało światło na życie wewnętrzne, zwyczaje i obyczaje.

5898. Edward Raczyński przez liczne wydania dzieł o rzeczach krajowych rzucił niemało światła na życie wewnętrzne, zwyczaje i obyczaje.

5899. Kazimierz Władysław Wójcicki, jeden z najczynniejszych i najwięcej zasłużonych wydawców i autorów piszących o rzeczach krajowych. Prace jego są [illegible] i [illegible]

5900. Ambroży Grabowski wsławił się wydaniem materyałów dziejowych, opisem Krakowa i kilku monografiami.

5901. Józef Łukaszewicz (autor obrazu Poznania) zasłużył się wydaniem ważnego dzieła monograficznego dotyczącego Dyssydentów a mianowicie braci Czeskich w Wielkopolsce i wyznania helweckiego w Litwie

5902. Franc: Bohomolec oprócz komedyi pisał żywoty Zamojskiego i Ossolińskiego, był nadto autorem wielu artykułów i wydawcą Zbioru Dziejopisów polskich. —

5903. Jan Bohomolec wydał kilka dzieł wpływowych dla rozpędzenia przesądów i zabobonów: o czarach, duchach i t. p.

5904. Michał Dymitr Krajewski, autor życia Stefana Czarnieckiego, Lwowczyk i dzieła beletrystyczne dziś marne.

5905. Szanowny Grzegorz Piramowicz pisał mowy moralnej obyczajowej treści i wydał bardzo pożyteczne i wpływowe dzieło: Wymowa i Poezya; sam zaś był mówcą z serca i duszy.

5906. Ignacy Wiet-szyński i Michał Karpowicz przewyższyli kaznodzieje nasze po Skardze i Birkowskim we dwa niemal wieki.

5907. Stanisław Potocki, mąż myśli i czynu, odznaczał się nie tyle wymową, ile niezmordowaną pracą nad teoryą Wymowy i Stylu.

5908. Ignacy Włodek pisał o naukach wyzwolonych i słownik wyrazów polskich dla

5909. Onufry Kopczyński autor gramatyki polskiej, przypisów do niej i wielu kilku książek religijno-obyczajowej treści. Był on bardzo wpływowym i bardzo empirycznym. Zrobił bardzo wiele i stanowi niejako epokę w uprawie języka polskiego. —

5910. S. B. Linde przysłużył się wiele językowi wydaniem słownika polskiego, owocu jak się zdaje, wielu prac, połączonych i zebranych przez autora.

5911. Alojzy Osiński, autor żywotów Skargi, Czackiego, Kopczyńskiego, i pięknej rozprawki p. n. Nauka Ojca dana synowi jadącemu do akademii, pracował także nad Słownikiem polskim, poświęcając się opracowaniu mowy ojczystej z całą wytrwałością i cierpliwością całożyciową.

5912. Józef Królikowski filolog niespracowany ~~zostawa~~ do końca życia. Zostawał aż on pilnie nad językiem i ciągle kształcił się.

5913. Józef Kremer autor listów z Krakowa, tudzież rozpraw o filozofii niemieckiej, zapatrywał się na krytykę estetyczną ze stanowiska wyższego.

5914. Aleksander Tyszyński, autor Amerykanki w Polsce, pisał w ciągu wielu recenzyj umieszczanych między innemi w Bibliotece Warszawskiej, także Sądy

5915. Józef Ignacy Kraszewski (ur. 1812) talent pierwszego rzędu. Jako ~~powieścio=~~ pisarz, autor przeszło obyczajowych szkiców przedstawiających najpiękniej; niemniej jako powieściopisarz historyczny i poeta. Sama różnorodność oraz liczba prac nadaje mu w piśmiennictwie naszem znaczenie podobne do Reja lub Krasickiego. — Posiada on dar niepospolity przedstawienia i trafność sądu wielką; w ogólności ~~ma~~ budzi wiele zajęcia i przyciąga do czytania go. Jako redaktor i zbieracz materyałów dziejowych występuje Kraszewski na widowni i oraz wiernej pracy i najlepszym chęciom.

5916. Henryk Rzewuski (znany pod pseudonimem Jarosz Bejła) powieściopisarz, którego talent pokazuje się w Pamiętnikach Starego Szlachcica litewskiego i wielu innych. —

5917. Mile wrażenia budzą w nas utwory Fryd. Skarbka - Pamiętnik, nieszczęśliwe, które wprost z duszy.

5918. Ignacy Chodźko wydał kilka seryj: obrazów litewskich, w których pokazał wielki talent i wiele obudził spółczucia — z wielkiej jednak chęci pracowania dla dobra

5919. Jan Chodźko, z swojem talentem w pracy, powszechnie wydał pisma Jana ze Świsłoczy

5920. Adam Gorczyński, pisarz utalentowany, zasłynął w powieściach Jadam Farmazon i w Sylwa rerum, pomimo niedopracowania przedmiotów.

5921. Józef Dzierzkowski odznaczył się kilku powieściami, stawiającemi go na równi z pierwszemi powieściarzami; mniej nieco wolności i wykształcenia – stojąc w obronie nauki;

5922. Tytus Szczeniowski odznaczył się doskonałym w swoim rodzaju Bigosem kulturalnym, gdzie pełna charakterystyka obyczajów a myśl wyższa [illegible] autorowi czystej prawdomówny.

5923. M. Tyszyński (~~mniej nieco wolności i wykształcenia~~) napisał Morenę czyli powieść bladą, która nie obudziła [illegible] w ogóle czytających, chociaż niejedna myśl wyższa [illegible] cię prowadzi.

5924. Eleonora Ziemięcka odznaczała się niepospolitym talentem. [illegible] w [illegible] Pantofla, Kataleptyka, w postaci fantastycznej [illegible] niejednej [illegible]

5925. Klementyna z Tańskich Hoffmanowa wywarła na młode pokolenie [illegible] lat wielki wpływ jak żadna dotąd kobieta.

5926. Anna Nakwaska (z Krajewskich) odznaczała się malowaniem przeszłości rodowej.

5927. Eleonora Ziemięcka napisała Myśli o wychowaniu kobiet – ~~[illegible]~~ Jako redaktorka Pielgrzyma i autorka artykułów ściśle filozoficznych przy [illegible] zdolnościach i pracy, nie zdołała wywrzeć żadnego wpływu na ludzi rozsądnych, [illegible].

5928. Michał Grabowski, autor Koliszczyzny i Stepów, jako powieściopisarz ma zasługę i z przyjemnością [illegible] czytać się daje. Jako krytyk [illegible] wpływał na czytających – Dziś obok Kraszewskiego, Wiszniewskiego ~~[illegible]~~ znaczenia.

5929. Wapielnia we wsi Trojanów ~~[illegible]~~ Kaliszu ~~[illegible]~~ [illegible] przy szosie położona należy do dóbr Opatowiec.

5930. Studzianna ma obszerność wielką, ale grunt piaszczysty. Dawniej dziedzictwo [illegible]. R. 1664. była w posiadaniu Albrychta [illegible] kasztelana Żarnowskiego. Ten wziąwszy za żonę Przerembską wojewodziankę Sieradzką, dostał w posagu wieś Studziannę. [illegible] obraz Matki Boskiej na ścianie wisiał we dworze do którego obrazu [illegible] kasztelan Żarnowski często się modlił. Że obraz ten zasłynął cudami, wzniesiono jako oprawę cudownych czar i głębokiej wiary, [illegible] [illegible] [illegible] przy drodze idącej do wsi Matczyc, [illegible] wzniesiono kaplicę – teraz [illegible] wspaniały kościół Matki Boskiej [illegible].

5931. Wieś [illegible] (niewielka) Matczyce graniczące ze Studzianną.

5932. Włocławek jest miasteczkiem nader porządnem: bliskość Prus oddziaływa na nie korzystnie; w istocie też ma on w ~~[illegible]~~ swojej fizjognomii coś przypominającego pruskie miasteczka –

Jest tam przepyszna bóżnica żydowska, jakiej może w całym kraju nie ma, [illegible] w stylu maurytańskim i ozdobiona bogato wewnątrz, dowodzi że Włocławek jest gniazdem dla Izraela przychylnem. W istocie też najbogatsi obywatele i kupcy [illegible] należą do tego wyznania, bliskość granicy [illegible] [illegible] ruch handlowy a ruch ten cały u nas dotąd spoczywa w rękach żydów – Włocławska bóżnica, jak również gmach biura [illegible] i kilka innych nowo wzniesionych budowli, są dziełem miejscowego Architekta [illegible] [illegible].

wszystkie te budynki odznaczają się dziwnym smakiem, lekkością i głęboką ma-
jestatyczną znanu budowniczem (z Gazety Warszaw. Artykuł Leśniowski 1856)

5933. Kazimierz Brodziński, Wojciechowski Gerard i wielu innych spółczesnych pi-
sarzy, pogrzebanych jest na cmentarzu katolickim w Dreźnie – Nad nagrobkiem
naszego wieszcza cyprys wyrósł wysoko, z piękności – a nagrobek bardzo pozornie.

5934. W Białyniczach w dobrach mojej siostry rosła sześćdziesiąt lat aloes w d: 10 czerw-
ca r 1856. Helena z Mysyrowiczów Slewińska przeszła, zakwitło 21. listopada

5935. Było to w r 1429. kiedy w czasie wiekopomnego zjazdu w Łucku ~~[illegible]~~
~~[illegible] Litwy~~ Zofia z familii Jrpaala Sofikali i Solimanów Paale-
ologów księżna Mingrelii, Georgii, Czerkiesów Dymasów i td podała do Króla
Władysława Jagiełły i innych monarchów swoje prośby, „że w czasie zwojów sta-
wiska z ~~Tamerlanem~~ Tatarskim, wziętą była branką z obozu Tamerlana, kie-
dy ona tego zdobyczą: ta wyszła za mąż za Litewskiego magnata Montwida który
ją i był zabił w niewoli. Ta księżna mająca od swoich przysłane znaczne
sumy posiadała w Polsce i w Litwie na własność obszerne dobra, a ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ między ~~innymi~~ wiele ziemskie dobra

5935. Był professor naprzód w uniwersytecie a potem w akademii Rzymsko-
Katolickiej Warszawskiej, zapalony szerzyciel nauk ścisłych matematyki, Ks: Paweł Szymań-
ski – umarł we Wsi Dobratyczach, gdzie mu wspaniały wzniesiono nagrobek
artystycznie wypracowany przez rzeźbiarza Mantzel –

5936. We wsi Skarny w Cyrkule Lubelskim rosła, o 3. wiorsty od Mościcki, o wiorstę
od mostu na Wieprzu pod Kośminem – Do r 1856. istniała tu znakomita oranżerya
składająca się oprócz wielu innych roślin, z kilkunastu drzew cytrynowych znakomitej wielk-
ości, wydające bardzo obficie najlepszego gatunku owoce – Właściciel na gruncie –

5937. Henryk Prothe ~~[illegible]~~ Właściciel licznych zakładów i przemysłów który zarządzając prze-
z 12 dobrami Garwolińskimi przyprowadził je do najwyższej kultury,

5938. dobra Dobranowice i Poborowice w okr: Proszowskim mające rozległości
mor: n: pol: 758. pr: 71 (Kwantyn 250) łąk morgów 60 (~~Dziedź~~: 30) pastwiska wy:
2. murowane i dwie pańskie; ~~[illegible]~~ przy nim Oficyna z dziedzińcem zabudowaniami, wykończone
Dług Towarz: Kred: Ziem: był w r 1856. Rs: 6750. Dobra te odległe są od M: Krako-
wa wiorst 21. od komory Baran wiorst 25. od m: Proszowic wiorst 4. od m: Brzeska
w: 2. i tyleż od m: Miechowa – Summa kupna była ~~[illegible]~~ Rs: 39000. w m: Sierpniu 1856 były do
sprzedania

5939. Seweryn Bonar z Balic syn Jana mąż znakomitych zasług – z dumą katolickiego oświeconego
odznaczał się w liczbie synów Polski

5940. Pani Paulina Wilkońska żona s. p: Augustyna, wydawcy Dziennika literackiego
oraz czterotomowych (nieokrzesanych) Ramot i Ramotek, przetłumaczyła w r 1856. na język polski z
angielskiego nowa powieść pod nazwą Izabela Gray p: Jul: Kawanagh.
Zygmunt Wilkoński synowiec pierwszego pisarza naszego otrzymał w 1856. w uniwersy-
tecie Wrocławskim stopień doktora obojga praw –

5941. Panna ~~[illegible]~~ Julia Grzegulska córka ś: pułkownika b. Wojsk pol. autorka wiersza po-
wieści, z których jedną umieścił Kraszewski w swem athenaeum.

5942. Pani Prusak autorka powieści prozą i wierszem – pisze (1856) korzystnie zna-
wana –

4. Nota 28 2611 czy ta sama

38

5943. Ignacy Żebrowski posiadał w 1829. między innymi i dobra Ryczyska w okr: Żelechow: których cena była wówczas złp 141,900: i dobra Chęciny w Garwol. był właścicielem
5944. Trojanowka w okr: Żeleh: Adama Mikołaja Mysłowskiego cena była w 1829 wart: 34000 – Chęciny w 1829–1838 zaintabulowana
5945. Dobra Zyrzyn w okr: Żeleh: posiadał w 1829. Michał Xże Radziwiłł Wojewoda Wileński, cena ich była w owym czasie złp: 960,000.
5946. Jan i Karolina z Danglów Ordęgowie posiadali w r 1829. dobra i Miasto 39 Żelechów w okr: Żelechow: których hypoteka nie była jeszcze wówczas uregulowana – zaś w r 1838 dobra Gozdziwilk w okr: Żelechow.
5947. W r 1829 posiadał Chotynie w Garwol: Stanisław Gruszner – Cena ich była w owym czasie złp, 220,000.
5948. Aleksander Rejszwmudt posiadał w 1829. dobra Czyszków w okr. Garwol: wartujące wówczas złp: 200,000
5949. Józef Grabowski posiadał w 1829. dobra Gonczyce w okr: Garw: wartujące złp 62000.
5950. Mikołaj Kaminski – Ignacy Strzemeski – Barbara z Strzemeskich Wrzesiowska Aleksander Jan i Antonina nieletni Strzemeccy posiadali w 1829. dobra Sieraków w okr: Garwol: wart: f: 138,000
5950. Smatków dobry A. posiadał w okr: Garwol: posiadał w 1829. Karol hrabia Jezierski wówczas złp: 60,000.
5951. Sobienie szlacheckie lub murowane posiadał w okr: Garwol: w 1829. Karol hrabia Jezierski Sto ?? sukcessorowie – cena była wówczas złp: 260,000
5952. Zgorzenice w okr: Garwol: posiadała w 1829. Agata z Olszynów Olkiewiczowa w ?? złp: 6000
5953 Antoni Szlubowski posiadał w r 1829 między innemi i dobra Hołowno w Włodaw: wartości złp: 400000. ob: Prus: 5969
5954. Ignacy Szlubowski posiadał w 1829. w okr: Włodaw: dobra Horostyta 38 wart: złp: 400,000
5955. Emma z hrabiów Potockich Strzyżowska marszałkowa przybocznego, posiadała w r 1829. w okr: Włodaw: dobra Jabłoń wartujące złp: 463,452 g 20.
5956. Wincenty Topor Matuszewski posiadał w r 1829. w okr: Włodaw: dobra Jasionka ruska wartości złp: 150000: ob hyp: 9403.
5957. Michał Dunin Borkowski Radca Wkli posiadał w 1828–1829 dobra Mutwica (Mutwica) w okr: Włodaw: wartujące wówczas złp: 498,084.
5958. Wiktor Malski posiadał w 1829. w okr: Włodaw: dobra Romanów wartujące złp: 360,281 38
5959. Dobra Sosnowica w okr: Włodaw: posiadali w 1829: Stanisław Sosnowski Joanna z Sosnowskich Skarszewska – Jan Niepokojczycki – Wojciech Węgliński wartość ich wynosiła złp 600,000
5960. Część dobr Stasiowka w okr: Włod: najpierw ?? posiadali w 1829. Anna z Xiężąt Sapiehów Czartoryska i Leon Xiąże Sapieha – Cena była złp: 72000 inne części lit: BCDE należały do wyżej wymienionych posiadaczy
5961. Dobra Wisznice w okr: Włodaw: należały w 1829. do Leona Xcia Sapiehy i siostry jego Anny z Sapiehów Xiężnej Czartoryskiej – Szacunek ich był wówczas złp 1,250,000.
5962. Dobra i miasto Włodawa posiadał w 1829. Stanisław Kostka hrabia Ordynat Zamojski – szacunek hypot: był złp: 2,407,413.

5963. Leon i Aniela z Piotrowskich małżonkowie Nowakowscy posiadali 1838 w 1829. w okr: Radzyń: dobra Bezwola wartujące Złp: 500,100. Od nich brat Jan dziedziczy w 1838. dobra Cichostów w okr. Włodaw. Jan Leon Now. w 1838 dobra Zmiarkę w okr. Dzyc.

5964. wieś Jurki A B C w okr: Radzyn: do kilku częstkowych posiadaczy 11590. w r 1829. wykaz.

5965. Kossak (malarz) jakkolwiek nie między nami rodzonego, z wielu względów i sympatii między nas liczymy —

5966. Kostrzewski pendzlowy poeta koniem i chatup mazowieckich

5967. Międzyrzec miasto i włoś należąty w 1829 do Konstantego xa Alewania i Zukowie Księżna Czartoryskich — Szacunek tych dobr był wówczas Złp. 1,912,280.

5968. Rosuske kolonia A B C okr: Radzyn: której w r 1829. posiadali Marcin Krzymoski i innych kilkudziesiąt kolonistów. Tenże posiadał w 1838 dobra Witoraz w okr. Bialskim.

5969. obacz Antrum 5953 = Radzyń miasto i dobra należały w ostatnich czasach (1838) do zmarłego w r 1849 Antoniego Korwin Szlubowskiego zacnego obywatela i mądrego członka społeczeństwa — Był on kilkokrotnie marszałkiem, Sędzią pokoju potem Radcą w Radzie Obywatel: Radcą w Towar: Kredyt: ziemskim — Zwłoki jego spoczywają w Radzyniu —

5970. Karol Weisflog (ob. księgi: 12451.) posiadał w 18²⁹₃₈ dobra Ruda w okr. Radzyń. wart: Złp: 54,000.

5971 Ludwik Tiche (przeniesiony pułkownik (ob księgi 9093.) posiadał w r 1829. między innemi dobra Suchawola w okr: Radzyn: wart: Złp: 1,126,723

5972. dobra Wiski w okr: Radzyń: należały w 1829. do Sukcesj Ordyn: Zamojskiej Szacunek ich był Złp: 2576,494.

5973. wieś Krasuse Żerna Wola A w okr: Łukow: posiadali: Józef, Antoni, Franciszek rodzeństwo Libowie Sukc. po Joannie z Jastrzębskich Libowej, Anna z Jastrzębskich Garlikowska i Antoni Kinel — Szacunek Złp: 90,000.

5974 wieś Paskudy A. w okr: Łukow: posiadali w 1829 Anna z Skrodzkich Ubrowska i Ludwik Modrzewski — Cena Złp. 100,000.

5975. wieś Role w okr: Łukow: należała w 1829 do kilku współdziedziców — wartości ich łącznie Złp: 74226.

5976 Rozwadów lit. A B C D E w okr: Łukow: należał w 1829 do kilku częstkowych właścicieli —

5977. Cyprjan Załęski (ob. księgi 1483 Sędzia pokoju Łukowski) posiadał w 18²⁹₃₈ wieś Ryzki i Fałki w okr: Łukow: wart: f Złp 50,000.

5978. Maurycy Jezyki (ob. księgi: 10811.) posiadał w 1829 dobra Strzyżew w okr: Łukow: wart: Złp 260,000

5979. wieś Siedliska w okr: Łukow: posiadali w 1829. Cecylia Dominik i Józefa rodzeństwo Wrzesińscy — Apolonia i Aleksander rodzeństwo Jabłkowscy — Cena Złp: 78290 gr!

5980. wieś Wysokiny Jakusze A. w Łukow. posiadali w 1829. Natalia z Głuchowskich Kalicka i syn Paweł i Ludwik Kaliccy — (Burzynskiego)

5981. Zarzec Ulański części D E F. należały w r 1829 do częstkowych posiadaczy w okr. Łukow.

5982. wieś Borki Świercze A. w okr: Siedl: należała w 1829. w części do Lisiczewskich — a w części do Ignacego i Tekli Rościszewskich — Szacunek Złp: 22,800.

5983. wieś Ołdzie w okr: Siedlec: posiadali w 1829. Rakowiecki, Pieniński i Leszczyński

5984 wieś Dąbrówka Wyłazy A B C D w okr: Siedl: należała w 1829 do częstkowych posiadaczy

5985.ª Józef Jędebski (tenże sam ob: bez. 430) posiadał w 1829. część wsi Dąbrowki Ha-ny B. w okr: Siedlc: w szacunku Złp: 30000.

5985.ᵇ wieś Gołąbek w okr: Siedl: składała się w 1829 z 4 części lit: A B C D. hypote-cznie oznaczonych – do rzystkich posiadacz należył. szczególne części posiadali Ja-strzębscy i Węgrowscy

5986. wieś Jasiopka w okr: Siedl: posiadała w 1829. Salomea z Koniarowiczów i Stawscy, Jasieńskie w szacunku Złp 60966.

5987. wieś Jerozale A. B. w okr: Siedl: posiadali w 1829 Trąpowscy i Jerozalscy –

5988. wsie Jędebki Kosmodry, Jędebki Kośmy i Jędebki Węgzy w okr: Siedlc: przez cząstkową szlachtę osiadłe (w 1829)

5989 wsie Kisielany Kuce – Kisielany Żmichy – Kisielany Kuce – przez drobną szlachtę osiadłe w 1829 w okr: Siedlec:

5990 Część Kobylej Wolki A. w okr: Siedl. należała do 1829 do Antoniny z Twarowskich Lipnickiej matki, Łukasza Lipnickiego syna i do Włościan XX Maryanów w Skurcu – szacunek tej części wynosił Złp. 22000 – Część B. do Urbanowiczów ... szacunek 15000.

5991. wieś Podnieśno w okr: Siedleck: składała się w 1829. z 5ciu głównych części hypotecznie lit: A B C D E. oznaczonych, których szacunek ogólny wynosił f. 84,348. Z tych szczególne części posiadali Twarowscy –

5992 wieś Przywory (?) i A i B. w okr: Siedl: należały do cząstkowych posiadaczy – szacunek tych dwóch części był Złp: 9500

5993. części szlacheckie na Ceranowie w okr: Węgrow: lit: C D E. hypotecznie oz-naczone posiadali w 1829. Zochowscy i Trąpowscy –

5994. Na Rozbitym Kamieniu w okr: Węgrow: mieli w 1829. części swoje szlacheckie: Brzezińscy – Jastrzębscy – Libowie i Antoni Kühnel – szacunek ocenio-ny Złp. 80,000 (tych posiadłości)

5995 wieś Stoczek w okr: Węgrow: należała w 1829 do kilku współwłaścicieli. Szacunek jej ustanowiony był na Złp: 80000

5996. Toczyski Średnie A. posiadali w ... 1829. Budzyńscy – szacunek Złp. 16000

5997 – Dziadkowskie w okr: Łosic: przypisane do dóbr Niwiska w okr: Siedleck: Appolonii z Opolińskich Antaudy w 1829

5998. wieś Pietrusy A. posiadało w 1829. kilku współwłaścicieli (w okr: Łosickim) szacunek tej części szlacheckiej wynosił Złp. 9000

5999. Sawice Bronisze A. B. w okr: Łosic. posiadali w 1829. Lipińscy i Sukcessorowie Kazimierza Lipnickiego –